

هەریمی کوردستان - عێراق
پەرلەمانی
کوردستان - عێراق

پروژۆکۆلەکان

108

سالی / 2018 □ بەرگی سەدوھەشت

چاپی یەكەم / سالی 2020

له بلاقراوهكانى پەرلەمانى كوردستان - عىراق

ناوى كتيب: پرۆتوكۆلهكانى سالى(2018)ى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق
بەرگى: 108
چاپى يەكەم: 2020
تيراژ: 250

پیداچوونهوهو نهخشهسازى: سنوبر صابر حسن

ئىنصات كردن: نهورۆز شىرزاد، دلير اكرم، شوان محمد، كۆفان خسرو، تارا رشاد، ريبين رشاد، ارام
كمال.

ژمارهى سپاردنى به كتيبخانهى نيشتمانى هەریمی كوردستان:

پىرىست

- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (8) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ دوو شەممە 2018/2/12 ن 5
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (9) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ سى شەممە 2018/2/13 ن 139
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (10) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ چوار شەممە 2018/2/21 نەينى
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (11) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ پىنج شەممە 2018/2/22 نەينى
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (12) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ دوو شەممە 2018/2/26 نەينى
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (13) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ سى شەممە 2018/2/27 نەينى
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (14) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ دوو شەممە 2018/3/5 دواخرا
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى دەسپىك خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ دوو شەممە 2018/5/7 `235
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژماره (1) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ پىنج شەممە 2018/6/26 ن 241
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى (2) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ يەك شەممە 2018/7/1 ن 343
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى (3) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ دوو شەممە 2018/7/2 ن 395
- پرۇتوكۆلى دانىشتىنى (4) خولى چوارەمى ھەلبۇزاردن □ پىنج شەممە 2018/7/9 ن 477

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پروتوكولى دانىشتىنى ژمارە (8)ى

دوو شەممە رېكەوتى 2018 2 12

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (8)

دووشەممە رېكەوتى 2018/8/12

كا تزمير (11) ى پيش نيوهرۆى رۆزى دوو شهممە رېكەوتى 2018/2/12 پەر لەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۆكايەتى بەرپىز جعفر ابراهيم ئيمىنكى جيگرى سەرۆك و، بەرپىز بيگەرد تالەباني سكرتيرى پەرلەمان، دانىشتىنى ژماره (8) ى خولى چوارەمى، سالى (2018) ى خوى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىي حوكمەكانى برگه (1) ى مادده (20) لە پەپرەوى ناوخۆى ژماره (1) ى ھەمواركرائى سالى 1992 ى پەرلەمانى كوردستان - عىراق، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان برپارى دا كاتى دانىشتىنى ژماره (8) ى خولى بەھارەى سالى پىنچەم لە خولى چوارەمى ھەلبىزاردن لە كات (11) ى پيش نيوهرۆى رۆزى دوو شهممە رېكەوتى 2018/2/12 دا بەم شپۆھىه بىت:

يەكەم: گفتوگۆكردىنى پرۆژه ياساى زيادەرۆيى لەسەر مولكى دەولەت بەپىي ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان كوردستان، ژماره (1) ى سالى 1992 ى ھەمواركرائى.

دووم: گفتوگۆكردىنى پرۆژه ياساى بەركاركردىنى ياساى ھەموارى (20) ى ياساى ميلاكات ژماره (20) ى سالى 1960 ى ھەمواركرائى لە ھەريمى كوردستان بەپىي ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، ژماره (1) ى سالى 1992 ى ھەمواركرائى.

سپيەم: گفتوگۆكردىنى پرۆژه ياساى بەركاركردىنى ياساى نەھيشتىنى بازركانى كردن بە مروف ژماره (28) ى سالى 2012 ى عىراق لە ھەريمى كوردستان بەپىي ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، ژماره (1) ى سالى 1992 ى ھەمواركرائى.

چوارەم: زيادكردىن و دەست لەكاركيشانەوى ئەم ئەندام پەرلەمانانەى خوارەو لە لىژنە ھەميشەبىيەكانى پەرلەمان بەپىي ماددەى (44) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان، ژماره (1) ى سالى 1992 ى ھەمواركرائى.

1- دەست لەكاركيشانەوى ئەندام پەرلەمانى بەرپىز (دليير مصطفى حسن) لە لىژنەى كاروبارى پيشمەرگە و شەھيدان و قوربانىانى جينۆسايد.

2- زيادكردىنى ئەندام پەرلەمانى بەرپىز (ئارى عبداللطيف مولود) بۆ سەر لىژنەى رۆشنبرى و راگەياندىن و ھونەر.

پىنچەم: گفتوگۆكردىنى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان كە لەلایەن لىژنەى كاتى بۆ پيداچوونەوى پەپرەوى ناوخۆى نامادەكرائى بەپىي برپارى ژماره (26) ى سالى 2014 و برگەى (8) لە ماددەى (56)، ياساى ھەلبىزاردنى پەرلەمانى كوردستان، ژماره (1) ى سالى 1992 ى ھەمواركرائى، پالپشت بە ماددەى (94) ى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان، ژماره (1) ى سالى 1992 ى ھەمواركرائى.

بەرپز د. جعفر ابراهيم ئيمپىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:
بەناوى خوای گەرورەو مېهرەبان.

بە ناوى گەلى كوردستان دانىشتنەكەمان دەست پى دەكەين، بەرنامەى كار خولى چوارەمى ھەلبزاردن، سالى پىنچەم، دانىشتنى ژمارە (8)، رۆژى دانىشتن (2018/2/12)، بەرنامەى كار بەپىيى حوكمەكانى بىرگە يەكى ماددەى (20) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان عىراق، ژمارە (1) سالى 1992 ى ھەموارگراو، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بىرپارىدا كاتى دانىشتنى ژمارە (8) ى خولى پايزەى سالى پىنچەم لە خولى ھەلبزاردنى چوارەمى پەرلەمان، لە كاتزمىر (11) ى پىش نيوەرۆ، رۆژى دوو شەممە، رىكەوتى (2018/ 2/12)، بەرنامەى كارى دانىشتنەكە بەم شىۋەيە:-

يەكەم: گىتوگۆكردنى پىرۆژە ياساى زىادەرۆيى لەسەر مولكى دەولەت بەپىيى ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمان كوردستان، ژمارە (1) سالى 1992 ى ھەموارگراو.

دووەم: گىتوگۆكردنى پىرۆژە ياساى بەرگارگردنى ياساى ھەموارى (20) ى ياساى مىلاكات ژمارە (20) سالى 1960 ى ھەموارگراو لە ھەرىمى كوردستان بەپىيى ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان، ژمارە (1) سالى 1992 ى ھەموارگراو.

سىيەم: گىتوگۆكردنى پىرۆژە ياساى بەرگارگردنى ياساى نەھىشتنى بازىرگانى كردن بە مەرفۇ ژمارە (28) سالى 2012 ى عىراق لە ھەرىمى كوردستان بەپىيى ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان، ژمارە (1) سالى 1992 ى ھەموارگراو.

چوارەم: زىادكردن و دەست لەكارگىشانەوہى ئەم ئەندام پەرلەمانانەى خوارەوہ لە لىژنە ھەمىشەيەكانى پەرلەمان بەپىيى ماددەى (44) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمان، ژمارە (1) سالى 1992 ى ھەموارگراو.

3- دەست لەكارگىشانەوہى ئەندام پەرلەمانى بەرپز (دلىر مصطفى حسن) لە لىژنەى كاروبارى پىشمەرگە و شەھىدان و قوربانىانى جىنۆساید.

4- زىادكردنى ئەندام پەرلەمانى بەرپز (ئارى عبداللطيف مولود) بۆ سەر لىژنەى رۆشنىبرى و راگەيانندن و ھونەر.

پىنچەم: گىتوگۆكردنى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان كە لەلايەن لىژنەى كاتى بۆ پىداچوونەوہى پەپرەوى ناوخۆ ئامادەگراو بەپىيى بىرپارى ژمارە (26) سالى 2014 و بىرگەى (8) لە ماددەى (56)، ياساى ھەلبزاردنى پەرلەمانى كوردستان، ژمارە (1) سالى 1992 ى ھەموارگراو، پالپشت بە ماددەى (94) ى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان، ژمارە (1) سالى 1992 ى ھەموارگراو.

ئىستا داوا لە بەرپز بىگەرد تالەبانى سكرتېرى پەرلەمانى كوردستان دەكەين بۆ پىشكەشكردنى پوختەى دانىشتنى پىشتر و غىباباتى بى ھۆ و بە ھۆ، فەرموو.

بەرپىز بىگەر دىئاد تالەبانى / سكرتېرى پەرلەمان:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە ناۋى خۋاى گەورە مېھرەبان... پوختەى دانىشتنى ژمارە (7)ى ئاسايى رۇژى سى شەممە، رېگەوتى (2018/2/6) بەم شېۋەيەى خوارەۋەبوو:

يەگەم: دەست پېكردىنى دانىشتن لەلايەن بەرپىز جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان.

دوۋەم: خويىندەۋەى ناۋى ئەندامانى ئامادەبوو و ئامادەنەبوو، ھەرۋەھا خويىندەۋەى پوختەى دانىشتنى پېشۋو لەلايەن سكرتېرى پەرلەمان.

سېيەم: گىتوگۇكردىنى بەشېك لە پەيرەۋى ناۋخۇى پەرلەمانى كوردستان و دەنگدان لەسەرى.

چوارەم: خويىندەۋەى يەگەم بۇ ھەردوو پەرۋزە ياساى دەستەبەركردىنى نوپنەرانى ئافرەتان لە دامەزراۋەكانى ھەرىمى كوردستان و پەرۋزە ياساى رېكخستن و يەكخستننى عەلۋەكان لەلايەن لېژنەى ياساى كە لەلايەن ئەندامانى پەرلەمان پېشكەشكراۋە.

پېنجەم: پەسەندكردىنى زىادكردىنى ئەندام پەرلەمانى بەرپىز (پەرى صالح حميد) بۇ سەر لېژنەى پەرۋەردە و خويىندىنى بالآ و توپژينەۋەى زانستى.

شەشەم: دواخستننى دانىشتنى پەرلەمان بېرگەكانى تىرى بەرنامەى كار بۇ كاتزمېر (11)ى پېش نيوەرۋى رۇژى دوۋشەممە، رېگەوتى (2018/2/12).

ناۋى ئەندامانى پەرلەمان كە لە دانىشتنى ژمارە (7)ى ئاسايى بەروارى (2018/2/6) مۇلەت پېدراون يان بەبى مۇلەت ئامادەنەبوون دانىشتنى بەيانى ئەمانەن (ئاۋاز جەنگى برهان/ مۇلەت، د.رېۋاز فائق حسين/ مۇلەت، سالار محمود مراد/ مۇلەت، ادريس على اسلام/ مۇلەت، جمال عثمان كارسول/ ئامادەنەبوو، حيات مجيد قادر/ مۇلەت، شرين حسنى رمضان/ مۇلەت، صالح بشار صالح/ مۇلەت، فيان عباس عمر/ مۇلەت، عبدالله جاسم رجب/ مۇلەت، هيفىا حاجى ميرخان/ مۇلەت، نجات محمد عبدالله/ مۇلەت، رابون توفيق معروف/ مۇلەت، زولفا محمود عبدالله/ مۇلەت، ئايدىن معروف سليم/ مۇلەت، باپير كامەلا سليمان/ مۇلەت، كمال يىلدا/ مۇلەت)، ناۋى ئەو ئەندام پەرلەمانە بەرپىزانەى كە لە دانىشتنى ژمارە (7)ى ئاسايى بەروارى (2018/2/6) مۇلەت پېدراون يان بەبى مۇلەت ئامادەنەبوون بۇ دانىشتنى دواى نيوەرۋ ئەم بەرپىزانەن (ابراهيم احمد سمؤ/ مۇلەت، انس محمد شريف/ مۇلەت، بشار مشير اسماعيل/ ئامادەنەبوو، محمد صادق سعيد/ ئامادەنەبوو، بەھار عبدالرحمن محمد/ ئامادەنەبوو)، ئەو بەرپىزانەى كە بۇ دانىشتنى ئەمەرۋ داۋاى مۇلەتيان كىردوۋە (رابون توفيق معروف، جەۋدەت جىرجيس، صالح بشار، عادل عزيز، شرين حسنى، هيفىا حاجى ميرخان، فېرۋز طە، كمال يىلدا).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان چەند خالىكى نيزاميمان ھەيە، ۋەرى دەگرين، ئەگەر خالى نيزامى نەبن قسەكانى ئيوە دەبېرم بۇ ناگاڧارىتان، بەرپىز بەھزاد دەرويش فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەروېش دەروېش:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دىيارە ئامادەنەبوونا ھەندەك ئەنداما پەرلەمانى ۋەكو زاھىرەبەك لى ھاتوۋە بەراستى، مەبەستا من چ كەسىت موحەدد نىنە، بەس دىف پەيرەۋى نافخۇ ماددەيا (25) خالا ئىكى دىبىزىت ئەندام پابەند دىبىت بە ئامادەبوون لە كۆبوونەۋەكانى پەرلەمان ۋ ئەو لىژنانەى كە لىيان ئەندامە، ناكرىت ئامادەنەبىتن بەبى پاساۋى رەۋا، دوو: ئەگەر مۆلەت پىۋىست بوو مۆلەتى ئاساى (15) رۇژە، خالى چوارەم باسى نەخۇشى دەكات ئەۋە رىكارى ترە ۋ ئاساىبە، ھەر بەپىي ماددەى (25) خالا پىنجەم دەلئىت (ھەر كەسىك بەبى موبەپىر لە دوو دانىشتن لەسەر يەك ئامادەنەبىت پىۋىستە بە فەرمى موبەپىرى موقنىع بداتە سەرۋاگىەتى پەرلەمان)، ھەرۋەھا خالا شەشەم بەحسى مۆلەتىش دەكات، ئەگەر زىاتر مانگىك بىت ئەۋە مانگى دواتر مەحرۇم دەبىت لە مووچە ۋ موخەسەسات، چونكە لە ماددەى (28) ىش ھاتوۋە دەلئىت ئەگەر لە كۆبوونەۋەبەك بەبى پاساۋ ئامادەنەبىت ئەۋە مەبلەغىكى پارە لىي دەپردىت، خالا كۇتايى ماددەى (30) يەم لەسەر ھەمان بابەت كۇتايى پىھاتنى ئەندامىەتى ۋ لە دەستدانى، خالى (30) دەلئىت ئامادەنەبوونى ئەندام لە سى دانىشتنى يەك لە دواى يەك بەپىي پاساۋى رەۋا، واتە من مەبەستم ئەۋەبوو كە لەمەۋدوا زۇرتەر ئەم پەيرەۋە جى بەجى بىرىت لەسەر ئەۋە كەسانە، ئاگادار بىرىنەۋە بەبى پاساۋ ئامادەنەبىن بۇ ئەۋەى بەردەۋام نىساب تەۋاۋ بىتن، چونكە زۇرجار ھەيە ياساكان دەمىننەۋە، يان كەسىك يان دوو كەس كەمە بۇ ئەۋەى كۆبوونەۋەكان بەردەۋام بن ۋ ھىچ گىرىتلىك بۇ كۆبوونەۋەكان دروست نەبن، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

مەسەلەى غىبابات ۋ پىداچوونى غىبابات ۋ ھەلسەنگاندى غىبابات ئەۋە لە ئەركەكانى دەستەى سەرۋاگىەتى پەرلەمانە، تەقدىرى ئەۋە ۋەزە دەكات ۋ لەگەلىان قسە دەكەين، ئاگادارىان دەكەين ئەگەر گەيشتە ئەۋە رادەيەى پەنا بۇ سزاكان ببەين ئەۋە كاتە پەنا بۇ سزاكان دەبەين، بەس نەگەيشتىنە ئەۋە رادەيە تاۋەكو ئىستا، بەرپىز محمود حاجى فەرموو.

بەرپىز محمود عمر صالح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە پىشتىۋانى بۇ بەشىك لە قسەكانى كاك بەھزاد ۋ بە ناۋھىيانى شەخسى كاك رابوون معروف دەست پى دەكەم، خۇى بەپىي پەيرەۋى ناوخۇ ۋەكو كاك بەھزاد ئىشارەتى پىدا (15) رۇژ زىاتر نىە، بەداخەۋە كاك رابوون معروف بۇ خۇى دىتە ھەۋلىر دەچىت دەگەرىت ۋ رىكلامى ھەلبىژاردن دەكات ۋ وىنە دەگىرىت، سەرەدانى ئەم دەكات، بەلام بۇ پىي ناكرىت بىتە جەلسەكانى خۇى، بۇيە بەراستى من تەحەفوزم ھەيە ئەۋە بە ھىچ جۇرىك قابىلى قەبول نىە ئەۋە جۇرە مۆلەت پىدانە، زائىدەن برادەرىكى ترىش لەگەل رىز ۋ

حورمەتم كاك جمال مورتكه ئەو زۆر دەمىكە من نابىنم لىرە، داوام وايە روونكرندنەوومان دەربارەى ئەويش پى بدن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بە تەئكىد ئەوئى يەكەم سەبارەت بە بەرپىز رابون معروف سەرۋىكايەتى پەرلەمان پىداچوونەوئى ئەو پرسە دەكات و رىكارە ياسايەكەن دەكات و پەپرەويەكەن بەكار دەھىنىت، سەبارەت بە بەرپىز جمال مورتكه لەو كاتەى كە جەنگى دزى داعش بەرپابوو خۇبەخشانە رۇلى خۇى بىنىوو و بەردەوامە تا ئەو كاتەى كە خۇى بە پىويست بزانىت بەردەوام دەبىت، بە پىويستى نەزانىت دەگەرپتەوئە ناو ھۆلى پەرلەمان، لەو كاتە پرسىار لە فراكسىونى پارتى دىموكراتى كوردستان دەكەين وەلامى تەواومان پى بدات، بەرپىز على حەمە صالح فەرموو.

بەرپىز على حەمە صالح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەگەل حورمەتى بەرپىز بۇ وەلامەكەى يەكەم و دووئى بەرپىز، دەسلەلتى جەنابتان بەپى پەپرەوى ناوخۇ لە ماددەى (25) دا دىبارىكراوئە بۇ ئەوئى كە مۇلەت بدرىت زۆر بە روونى دەلتىت سەرۋىكى بۇى ھەپە لە خالى سىپەمدا مۇلەتتىكى ئاسايى بدات ئەگەر بارودۇخەكە ئەمەى خواست بۇ ماوئەكە لە (15) رۇژ تىپەر نەكات و لە ماوئەى ھەر خولىكدا لە خولەكانى گرئدراو، يەئنى زۆر بە وازحى دىبارىكردووئە كە دەسلەلتى سەرۋىكى بۇ ھەر خولىكى گرئدان (15) رۇژ مۇلەت بدات، يەئنى پەرلەمانتارىك ئىلتىزام بكات و يەككىش ئىلتىزام نەكات نە بە لىژنە و نە بە ھىچ كارىكى پەرلەمانەوئە ئەوئە ئەركى ئىوئە كە ئەم بابەتە بەپى پەپرەوى ناوخۇ تەنزىم بكەن و بەپى پەپرەوى ناوخۇش وەلامان بدەنەوئە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

تەئكىد دەكەينەوئە داواى مۇلەتى فەرمى بۇ كراوئە و دووبارە تەجدىد كراوئە، بەرپىزىستان دەزانن ھۆكارەكە چى بوو، بۇيەش ئەو كاتەى دەستەى سەرۋىكايەتى قەناعەتى ھىنا ئەو ھۆكارە رەوا نىە لە جىگىرى خۇى نىە كۇتايى پى دىنن، بەرپىز كەژال ھادى فەرموو.

بەرپىز كەژال ھادى فەقى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

داوا لە بەرپىزتان دەكەين جىگۇركىي لە بەرنامەى كارى ئەمرو بكرىت برگەى سى ببىتە برگەى يەك، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ئىشار ابراهيم فەرموو.

بەرپز ئىفشار ابراهيم حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەواۋى پىشتىۋانى قىسەكانى كاك محمود و كاك بەھزاد دىكەم، ھەرودھا پىشتىۋانى لە قىسەكانى خاتوو كەزال دىكەم، ئەگەر بىكرىت بىرگەى سىيەم و دوووم بىتە پىش يەكەم، لەبەر ئەوۋى بەس ئىنمازە چوارەمىش، بىرگەى يەكەم زىاتر گىتوگۆ ھەلدەگىت، ئەگەر بىكرىت جىگۆركى بىكرىت كارىكى باشە، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز د.پەرى فەرموو.

بەرپز د.پەرى صالح حمىد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پىشتىۋانى لە راي بەرپزان دىكەم لەبارەى ئامادەبوون و ئامادەنەبوونى ئەندامى پەرلەمان، پىرسىارىكىشم ھەيە ئايا كارىكى ياسايىيە ئەندام پەرلەمان بىچىتە خالەكانى بەرگىرى، خالى دووومىش پىشتىۋانى لەو رايەى ھىنانە پىشەۋەى خالى چوارەم دىكەم بىتە خالى يەكەم، ئەگەر بىكرىت ۋەلاممان بىرپتەۋە بى زەحمەت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ۋەلامى ئەوۋى يەكەم ئىمە ۋا دەبىنن ئاسايىيە و بە ئەركىكى پىرۆز و پىۋىست لەقەلەم دەدەين، زۆر لە ئەندام پەرلەمانان ئامادەبىيان ھەبوۋە لە بەرەكانى جەنگ، ئەوۋى دوووم ئەوۋە دوايى دەخەينە دەنگدان، بەرپز بشار مشىر فەرموو.

بەرپز بشار مشىر اسماعىل:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ناۋى من لە ئامادەنەبوونى دانىشتنى رابردوو ھاتە خویندەنەۋە، من لە ھەردوو دانىشتنى بەيانى و پاش نىۋەرۋ لىرەبووم، بەس ديارە لە كاتى ۋاژوۋكردى ناۋەكان لە دانىشتنى دوووم ۋاژووم نەكردوۋە، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوۋى كە دروست بوۋە راست دەكرىتەۋە، داۋاتانىش لىدەكەين پابەندىن بە ۋاژوۋكردى ناۋەكانتان، ئەوۋى ۋاژوۋى لەسەر نەبىت رەنگە لەبىريان بىچىت، بەرپز انور قادر فەرموو.

بەرپز انور قادر مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پىشتىگىرى لە قىسەكانى پەرلەمانتار كاك بەھزاد و كاك محمود دىكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئىمە پىداچوونە دەكەين و ھەئسەنگاندنى بۇ دەكەين، ئەگەر لەوئىش نا تىڭەشتىنىك و گىرقتىك ھەبىت چارەسەرى دەكەين، بەرپىز كاك قارەمان فەرموو.

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پشتىوانى لە رايەكەى كاك محمود و كاك على دەكەم، بەلام پەرلەمانتار بەپىي ماددەى (25) ئەگەر مامەلەى لەگەل بىرئىت، ئەگەر موبەپريرىكى ھەبىت بۇ ئەوەى مۆلەت وەرىگىرئىت ئاسايىيە، بەلام خۆى وجودى ھەبىت لە ھەولئىر بە ھىچ كارىكى پەرلەمانى نەروىشتىبىت و لە ناو شارى ھەولئىر بىت و بە بەردەوامى، يەنى ھىچ رىگىرەكى لەبەردەمىدا نەبىت بۇ ئەوەى بىتە جەلسەى پەرلەمان و ناو پەرلەمان بەراستى مەعقول نىيە ماوەى دوو مانگ زىاترە لە پىنج جەلسەى پەرلەمانى بەشدارى نەكردبىت بەپىي بەپرەو ھىوادارم و داوا دەكەم بەپىي ماددەى (25) مامەلەى لەگەلدا بىرئىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بە تەئكىد بەپرەو لەسەر ھەموو ئەندامان وەكو يەك جى بەجى دەكرئىت، بەرپىز د.ابراهيم فەرموو.

بەرپىز د.ابراهيم احمد سمۆ:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دانيشتنا ھەفتەيا چووى دانى ئىقارئى من و د.رئىواز مۆلەت بووين، ھەئەتەكا جى بوو دەف مە نە تەببىعە، دگەل رىز و ئىحترامى من بۇ د.پەرى يا ئىزافە بوويە بۇ لىژنەى پەرورەدە و خويىندى بالاً بە قەناعەتا من ئەگەر سىياسىش بىت ئەفە حسا حزبەكا دىە د.شوان دەف مە چووى دقيا كاك ئارى ھاتبايە، دگەل رىز و ئىحترام نە پرسىيار ل مە ھاتىە كرن، ئەم دقئىت سابىقەيەكا خراب بۇ پەرلەمانى كو ئەگەر ئەندام پەرلەمانەك ئىزافە بىت بۇ لىژنەيەك مشاوەرەتەك بىتە كرن يان ھىچ نەبىت ژ لايى سىياسى فە بىت دەست نىشان كرن، چونكو مە حسا وئى حزبى يا ھەى ئەندامن گەل مە ئىزافەكرنا وئى خوشكى بۇ لىژنەيا پەرورەدە ئەم دزانين وەكى بلىين شاشىيەكا جى بووى بۇ پەرلەمانى، چاوا دىتە چارەكرن نزانم، ئەگەر من بىم ئەزى داخازا جارەكا دى دەست بلند كرنى دكەم كو ئەو ھالەتە بىتە رەفز كرن دا نەبىتە دەست پىكەكا خراب بۇ پەرلەمانى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دىارە نا تىڭەشتىنىك لەو بارەيەو ھەيە، روونكردەنەو ھەلايەن بەرپىز بىگەرد تالەبانى سكرتيرى پەرلەمان دەدرئىت، فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دىئاد تالەبانى / سكرتېرى پەرلەمان:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىيارە بۇ داواكردىنى ئەندامانى پەرلەمان كە دەيانەوېت بچنە لىژنەكان ئىمە تەئكىد لە كاروبارى پەرلەمان دەكەينەو بۇ ئەوہى كە نىسابى ياساى لىژنەكانمان پى بلىن ھەر لىژنەيەك چەند ئەندام دەتوانىت تىيداىت، لە لىژنەى پەرورەدە و خویندىنى بالا بە فىعلى شوپنەكەى د.شوان قەلادزەى رحمەتى چۆل بووہ و بەراستى ئىمە نەمانزانى كە پىشتر جۆرىك لە دانوستان لە نىوان بەرپىز كاك ئارى و د.پەرى ھەبووہ لەسەر پركردنەوہى ئەو شوپنە، بەلام كە ناوہكەمان بۇ ھات ئىمە خستمانە بەرنامەى كارەوہ، منىش پىموايە كە بلى شوپنەكەى د.شوان قەلادزەى مەفروز بوو سەرۆكى فراكسىونى بزوتنەوہ پرى بكتاەوہ، بەلام وەكو گوتم ئىمە زانىاريمان نەبوو لەسەر ئەوہى كە بەتەواوہتى بە چوونى ئەو ئەندامە بۇ لىژنەى پەرورەدە و خویندىنى بالا شوپنى بەرپىز سەرۆكى لىستى بزوتنەوہى ئىسلامى نامىنىت، بۇيە منىش ھاوپرام لەگەل بۇچوونەكەى د.ابراھىم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:
بەرپىز د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل رىزى تەواوم بۇ ئەو كارەى كە لە ئىستادا كاك جمال مورتكە پىى ھەلدەستى نەشم وىست قسە لەسەر ئەو بابەتە بكەم، بەلام شتىكى ياساى و پەپرەوى دپتە پىشەوہ تەبعى خۆم وايە ناتوانم قسەى لەسەر نەكەم، بەپىى ماددەى (32) ناكرىت ئەندامى پەرلەمان لەگەل پوستىكى تردا كۆبكرىتەوہ، ھەر ناوى كۆ نەكردنەوہىە ماددەكە، بۇيە ئەوہ پىچەوانەى ئەو ماددەى پەپرەوہىە ھەر بۇ ئاگادارى بەرپىزتان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:
بەرپىز كاك ئارى فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ھەر لە سەرەتاوہ بىگەرد تالەبانىم ئاگادار كردووہ بۇ زيادكردنم بۇ سەر لىژنەى پەرورەدە، بەلام لە بەرنامەى كاردا نىە و پىشترىش قسەيەكەم لەگەل كەسدا نەكردووہ، يەعنى بە فەرمى بەپىى پەپرەو داوام كردووہ لە دوو لىژنە ناوم زياد بكرىت، لىژنەى راگەياندىن و رۆشنىبرى و ھونەر لەگەل لىژنەى پەرورەدە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:
بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان روونكردنەوہى ھەيە، فەرموو.

بەرپرز بېگەرد دلشاد تالەبانی / سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپرز كاك ئارى بەرپرز كاتېك كە نووسراوهكەت بۇ من هينا د.پەرى لە جەلسەى رابردوو دەنگى لەسەر درابوو و خرابوو بەرنامەى كار، بە بەرپرزىشتم گوت پېم گوتى د.پەرى خراوتە بەرنامەى كار، پېموابېت ئەو موناڤەشەپەمان بە يەكەووە كرد ئەگەر بېرت مابېت.

بەرپرز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپرز د.سراج فەرموو.

بەرپرز د.سراج احمد حمدامىن:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

دیارە لێرەدا ناوى مامۆستا هات، كە مامۆستا جمال ناوى هات، مامۆستا جمال وەكو خۆبەخشىك لەو شوپنە دەوام بكات و هېچ پۆستىكى لەویدا نە، هېچ مووچەپەك وەرناگرېت تاووەكو كۆكردنەووەپەك هەبېت، من داوا دەكەم كەوا ئەو شتە راست بكرېتەووە وەكو روونكردنەووەپەك بۇ ئەندامانى پەرلەمانى بەرپرز، زۆر سوپاس.

بەرپرز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپرز ئىڤار ابراهيم كۆتايى خالە نيزامىەكان، فەرموو.

بەرپرز ئىڤار ابراهيم حسين:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

دیارە حەفتەى رابردوو دەنگ لەسەر ئەووە دراووە كە د.پەرى بچېتە لێژنەى پەرورەدە بەپېى پەپەرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ماددەى (39، 44) پەرلەمانتار ئازادە لە هەر لێژنەپەك كار بكات، زۆر سوپاس.

بەرپرز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو گرافتە لەلایەن دەستەى سەرۆكايەتى يەكلايى دەكرېتەووە، سى پېشنيار زياتر پشتيوانى لەووە دەكەن خالى سېيەم لە بەرنامەى كار ئىنفازه بېتە خالى يەكەم، يەكەم بېتە دوووم و بەو شېوازە، ئەو پېشنيارە دەخەينە دەنگدان، خالى سېيەم بېتە خالى يەكەم، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەووە؟ (15) لەگەل ئەووەدايە كە خالى سېيەم بېتە بە خالى يەكەم، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەووە؟ (43) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ پېشنيارەكە رەتكرايەووە، بەرنامەى كار وەكو خۆى بەرپۆوەدەچېت، لە سەرەتاووە بەخېرەتاتىكى گەرمى شاندى حكومەتى هەريمى كوردستان دەكەين كە لەسەر داواى پەرلەمان ئەمپۆ لەگەل ئېمە ئامادەبووينە، بەرپرز خاتوو نەورۆز مولود وەزىرى شارەوانى، بەرپرز سىنان چەلەبى وەزىرى داد، هەرودەها لە وەزارەتى كشتوكال لەبەر ئەووەى وەزىر لەووى دەستى لەكار كېشايەووە و كەس لەویدا بە وەكالت دانەندراووە لەبەر ئەووە كەس ئامادەنەبوو، تەنها بەرپرز

د.انور نامادەببوو بە ناوی وەزارەتەووە کە لەگەڵ ئیلمە نامادەببە، ھەرودھا لە وەزارەتی ناوخۆش لە ئاستی بەرپۆھەبەری گشتی لەگەڵ ئیلمە نامادەن بەرپۆز کاک نوزاد لەگەڵ کۆمەڵێک راویژکار لە حکومەتی ھەریمی کوردستان لەسەر ئەووی بەشداری بکەن لە خاڵی یەکەم لە بەرنامەی کاری ئەمەرو، گفتوگۆکردنی پڕۆژە یاسای زیادەپەرووی لەسەر مۆلکی دەوڵەت بەپێی ماددەکانی (72، 74، 75) لە پەپەرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان، ژمارە (1)ی سالی 1992ی ھەموارکراو، ئیلمە داوا دەکەین لەبەر ئەو پینچ لیژنەیی پەپۆھەندیدار بەم پەرسە ھەبە، داوا لە سەرۆکایەتی ئەو ھەر پینچ لیژنەییە دەکەین بھەرموون بۆ شوینی تاییبەت بە لیژنەکان، ھەر سەرۆکایەتیەک سی کەسە (لیژنەیی یاسایی، لیژنەیی دارایی، لیژنەیی شارەوانی، لیژنەیی کشتوکال، لیژنەیی ناوخۆ)، سەرۆکایەتی ئەم پینچ لیژنەییە بھەرموون بۆ سەر سەکووی لیژنەکان، بەرپۆزان دیارە ھەر بەو شیوازە کورسیش بەش ناکات، شوین نیە، لەبەر ئەو داوا دەکەین سەرۆک و جیگر لە ھەر پینچ لیژنە بێنە سەر سەکووی لیژنەکان، بەرپۆزان دەست بە گفتوگۆ دەکەین، داوا لە سەرۆکی لیژنەیی یاسایی دەکەین ئەو پڕۆژە یاسایە ماددە بە ماددە بھویننەو، ماددە بە ماددە موناھەشە دەکریت، ئەمەرو شاندی حکومەتی ھەریمی کوردستان بە تاییبەتی ھەردوو وەزیری بەرپۆز وەزیری شارەوانی و وەزیری داد لەگەڵ راویژکارەکانیان ھاوکار دەبن لەگەڵ ئیلمە دا بۆ ئەووی ئەم پڕۆژە یاسایە بە شیوازیکیی باش و رەوا و دادپەروەرانە وەکو پپویست پەسەند بکریت، دیارە ئەم پڕۆژە یاسایە زۆر رەھەندی ھەبە، لەبەر ئەووش پینچ لیژنەیی پەپۆھەندیدار بەشداری ئەووی کە پڕۆژەکە راپۆرتەکی ھاوبەشیان نامادەکردوو، بەرپۆز سەرۆکی لیژنەیی یاسایی فەرموو.

بەرپۆز د.فالا فرید ابراھیم:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان:

بایەت/ راپۆرتی ھاوبەش

لیژنەیی کاروباری یاسایی و لیژنەکانی ئاسەوار و خزمەتگوزاریەکانیش شارەوانی و گواستەووە و گەیاندن و گەشت گوزار و دارایی و کاروباری ئابووری و وەبەرھێنان و ناوخۆ و ئاسایش و ئەنجومەنە خۆجەبیبەکان، کشتوکال و ئازەنداری و ئاودیاری و بەنداوەکان، رۆژی سی شەممە، ریکەوتی (2018/1/23) کۆبوونەووی ھاوبەشیان ئەنجامدا بۆ تاوتویکردنی ھەردوو پڕۆژەیی رینگری لە زیادەپەرووی کە لەلایەن ژمارەیی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەووە پپشکەشکراو، دوای خویندەنەووی یەکەمی لە دانیشتنی ژمارە (2) لە رۆژی دووشەممە بەرواری (2015/3/9)، زیادەپەرووی لەسەر مۆلکی دەوڵەت کە لەلایەن ژمارەیی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانەووە پپشکەشکراو، دوای خویندەنەووی یەکەمی لە دانیشتنی ژمارە (2) لە رۆژی چوارشەممە بەرواری (2017/12/6) رەوانەیی لیژنەکانمان کراو دوای گفتوگۆکردن و تاوتویکردن لیژنەکان گەیشتنە ئەم ئەنجامانەیی خوارەووە:

یاسای رینگری لە زیادەپروویی و لابردنی لەسەر زەوی و زاری دەوڵەت لە ھەریمی کوردستان عیراق.

بەشى يەكەم
پېناسە و ئامانچ و پيادەکردن

پېناسەگان:

ماددەى (1):

مەبەست لەو دەستەواژەو وشانەى خوارەو ماناگانى بەرامبەريانە بۆ مەبەستەگانى جى بەجى کردنى ئەم ياسايە:

- 1- ھەريم: ھەريمى كوردستان عيراق.
- 2- ئەنجومەن: ئەنجومەنى وەزيرانى ھەريمى كوردستان عيراق.
- 3- زەوى و زارى دەولەت: گشت ئەو زەويانەى مولكى دەولەتن لە سنوورى ھەريمى كوردستان عيراق، جا توخمەكەى يان پۆلئىنەكەى جوړەكەى ھەر چيەك بىت ھەر وەك لە ماددەى يەكەمى ياساى يەكخستەنەو پۆلئىنەگانى زەويەگانى دەولەت ژمارە (53)ى سالى 1976ى بەرگار ديارىكراو، ھەروەھا ئەو زەويانەى كە تەسويە نەكراون و بە ناوى كەسەو تۆمار نين.
- 4- زەوى ناو سنوورى شارەوانى: گشت ئەو زەويانەى دەكەونە ناو سنوورى بپاردراو بۆ شارەوانىەگان لە گشت پاريزگا و قەزا و ناحيەگان بەپيى نەخشەى بنەپرتى.
- 5- زەوى دەرەو سى سنوورى شارەوانى: ئەو زەويانەى دەكەونە دەرەو سى سنوورى ھاتوو لە بەندى چوارەمى ئەو ماددەيە زەويەگانى دەرەو سى سنوورى گوندەگان.
- 6- سەرۆكى يەكەى كارگيرى: پاريزگار، قايمةقام، بەرپۆبەرى ناحيە.
- 7- شارەوانى: شارەوانى پاريزگا و قەزا و ناحيە و شارەدييەگانى ھەريم.
- 8- ليژنە: ليژنەى ريگري لە زيادەپۆيى و لابردنى.
- 9- زيادەپۆكار: ئەو كەس و لايەنەى بەبى مؤلەتى ياساى پەيوەنديدار رفتاريك دەكات كە لە ماددەى چوارەمى ئەم ياسايەدا ھاتوو.
- 10- چاودير: كارمەندى كاتى و بەردەوامى شارەوانى و فەرمانگەگانى حكومەت چاوديري زيادەپۆيى دەكەن.

ماددەى (2):

ئامانچەگان: ئامانچەگانى ئەم ياسايە بریتين لە:

- 1- پاريزگارى لەو زەويانەى مولكى دەولەتن لە ناو سنوورى ھەريم و ريگري لە زيادەپۆيى و داگيرکردنى بە ريگاي سەپاندنى سزاي بەرگر (رادع) بەرامبەر بە زيادەپۆكار.
- 2- گرتنەبەرى ريگارى توند بۆ لابردنى زيادەپۆيى لەسەر زەوى و زارى دەولەت.

3- پارستنى ئابوورى نىشتىمانى ھەرىم لە رىڭگى قەدەغەگىردنى زىادەپۇيىكىردنە سەر زەويە كشتوكالىيەكان يان پاوانە سرووشتىيەكان يان دارستانە سرووشتىيەكان و رىڭگرتن لە گۆرپىنى بەكارھىنەكانى ئەم زەويانە.

4- پارىزگارى لە نەخشەى بنەرەتى شارھوانى بەپىي ئەو پلانەى بۇيان دانراوہ ئەويش بە رىڭگى لە زىادەپۇيى.

ماددەى (3):

پىادەگىردن: ئەو ياسايە پىادە دەگىرئ بەسەر گشت حالەتەكانى زىادەپۇيى لەسەر زەوى و زارى دەولەت لە ھەرىم، توخمەكەى يان پۇلئىنەكەى جۆرەكەى ھەر چىيەك بىت.

ماددەى (4):

1- ھەر رفتارىك يان كارىك بىكەويتە سەر زەوى و زارى دەولەت يان سەر مافىك لەو مافانەى ئەو زەويانە بە زىادەپۇيى ئەژمار دەگىرئ ئەگەر مۇلەتى ياسايى نەبىت يان دژ بە ياسا بەركارەكان بىت، لەوانەش ئەمانەى خوارەوہ:

أ- زەوتكىردن بەكارھىنان و دەست بەسەرداگرتنى بىناكانى دەولەت

ب- دروستكىردنى خانوو و بىنا بە ھەموو جۆرەكانىيەوہ بۇ ھەر مەبەستىك ئەگەر لەگەل نەخشەى بنەرەتى بگونجىت يان نا.

ت- زەوتكىردنى زەوى يان بەشىك لە زەوى.

پ- گۆرپىنى رەگەزى زەوى بەكارھىنانى زەوى و گۆرپىنى بەكارھىنانى زەوى.

ج- ھەلگەندنى زەوى بردنى خاك و خۇلى ئاسايى يان تىكەلە گۆرپىنى رىچكەى ئاوى سەر زەوى، گۆرپىنى رىرەوى ھاتووچۇ.

ح- پەكخستن يان گۆرپىنى مافىك لە مافەكانى ھاوشانى (ارتفاق) بپاردراو لەسەر زەويەكانى دەولەت.

خ- داگىركىردن و بەكارھىنان و ھەلگەندىن و شىواندىنى كەنار و ناوچە و رووبار و دەرياچەكان.

د- شوراكىردنى زەوى بەردەلان، لەورگە، دارستان و كشتوكالى بە پىچەوانەى ياسا بەركارەكان.

ژ- فرۇشتن و بەخشىن و بەگىردانى زەوى بە مەبەستى كشتوكال دروستكىردنى باخ و گەشت گوزار و نىشتەجى، بازىرگانى يان بۇ ھەر مەبەستىكى دى بە پىچەوانەى ياسا بەركارەكان.

ر- جىياكىردنەوہ و پارچە پارچەكىردن (افراز الاراضى) بەدەر لە ياسا بەركارەكان.

ز- ھەر رفتارىكى دىكە جگە لەوانەى لە بەندەكانى پىشوو باسكراون بىكەويتە سەر زەوى و زارى دەولەت بەبى وەرگرتنى رەزامەندى بنەماى ئسولى.

2- بەكارھىنانى گشت يان بەشىك لە جادە، شۇستە، گۆرەپان، باخچە، پارك، يان ھەر شويىنىكى گشتى بە شىوہىكى كاتى يان بەردەوام بۇ بەرژەوہندى تايبەت بە پىچەوانەى ياسا بەركارەكانى ھەرىم.

بەشى دووم
حوكمە رېكارىپەكان

ماددەى (5):

سەرۆكى يەكەى ئىدارى و سەرۆكى شارەوانى خۇيان يان بە ھۆى چاودىرەو چاودىرى زەوى و زار دەكەن بە مەبەستى رېگرى و لابرندى زىادەپۆى بە گرتنەبەرى ئەم رېكارانەى خوارەو:

1- پىدانى ھۆشدارى بە كەسى زىادەپۆكار بە لابرندى زىادەپۆى لە ماوى (24) كاتزمىر ئەگەر كەسەكە يان لاپەنەكە ناسراو بوو.

2- ھەئاسىنى پىسولەى ھۆشدارى لە شوپىنى زىادەپۆكە بە لابرندى زىادەپۆكە لە ماوى (24) كاتزمىردا ئەگەر زىادەپۆكار نە ناسراو بوو.

3- ئاگادار كىردنەو سەرۆكايەتى داواكارى گشتى بە زىادەپۆىيەكەى روويداوه.

4- پىويستە لەسەر سەرۆكى يەكەى كارگىپرى لە ماوى (48) كاتزمىر لە رېكەوتى ئاگادار كىردنەو فەرمانى لابرندى زەوى زىادەپۆكە دەربكات بە ھەماھەنگى لەگەل شارەوانى تايبەتمەند و دابىنكىردى پارىزان بۆ لىژنە ئەگەر زىادەپۆكار بەپىيى برگەكانى يەكەم و دوومى سەرەوئە ئەم ماددەى زىادەپۆكەى لا نەبرد.

ماددەى (6):

ھىزەكانى ناوخۆ و گشت ھىزە فەرمىەكانى دىكە لە سنوورى يەكە ئىدارىيەكاندا ئەگەر پىويست بوو فەرمانەكانى سەرۆكى يەكە كارگىپرىەكان جى بەجى دەكەن بۆ پارىزگارى لىژنە.

ماددەى (7):

نابىت خزمەتگوزارى ئاو، ئاودەپۆ، كارەبا، جادە، ئىنتەرنىت، يان ھەر خزمەتگوزارىيەكى دىكە بگەيەندىرئە ئەو زەوى و زارەى زىادەپۆكەى لەسەر كراوه.

ماددەى (8):

پاداشتىكى مانگانە بە رىژەيەك زياتر نەبىت لە (25٪) مووچەى بنەرەتى ئەندامانى لىژنە تەرخان دەكرىت وەك ھاندان بۆ ئەندامانى ئەو لىژنەيە بەپىيى حوكمەكانى ئەم ياسايە پىكىدىن دابەش دەكرىن بەپىيى رىنمايى وەزىرى ناوخۆ و شارەوانى لە ھەرئەم دەرى دەكەن.

ماددەى (9):

پىويستە زىادەپۆكار لە ماوى (30) رۆژ لە بەروارى كارپىكردن بەم ياسايە:

1- ئاگادارى شارەوانى پەيوەندىدار بكات لە شوپىن و شىوہ و رووبەرى پىكەتەى زىادەپۆكە ئەگەر لە سنوورى شارەوانى بوو.

2- ئاگادارى سەرۆكى يەكەى كارگىپرى بكات لە شوپىن و شىوہ و رووبەر و پىكەتەى زىادەپۆكە ئەگەر لە دەرەوئە سنوورى شارەوانى بوو.

ماددەى (10):

- 1- پېويستە سەرۆكى شارەوانى و سەرۆكى يەكە كارگېرپەكان تۆمارى ئەو زانىارى و ھەوالانە بىكەن لە تۆمارگەى فەرمى بەشى زيادەپۇيى و ليژنەى پېويست لەلايەنە پەيوەندىدارەكان پېك بەيىن بۇ جېگىرکردنى جۇر و شيۆە و رووبەر و پېكەتەى زيادەپۇكە كە لە كۆنووسى تايبەتى بەپيى برگەكانى يەكەم و دووھى لە ماددەى نۆى ئەم ياسايە پېيان گەيشتووە.
- 2- حوكمەكانى ئەم ياسايە بەسەر ئەو زيادەپۇيانە دا جى بەجى دەكرىت كە ئاگادارى شارەوانى و يەكەى كارگېرى لى نەكراوہ و لە ماددەى ئامازە پېكراوى ماددەى نۆى ئەم ياسايە.

ماددەى (11):

لە ناوہندى ھەر پارىزگايەك دادگايەك بۇ تېروانىنى زيادەپۇيى پېك دەھيىرى ئەو دۆسيانەى پەيوەستىن بە زيادەپۇ بە پەلە ھەژمار دەكرىت.

بەشى سېيەم

حوكمە سزايپەكان

ماددەى (12):

- لەگەل پېشيل نەکردنى ھەر سزايەكى توندتر كەوا ياسا بەركارەكان لە ھەريم دەقيان لەسەرکردووە:
- 1- ھەر كەسېك كردارىك لەو كردارانەى لە برگەى يەكەمى ماددەى چوارەمى ئەم ياسايەدا ھاتوون ئەنجام بەدات ئەو بە بەندکردن بۇ ماوہيەك لە يەك سال كەمتر نەبيت و بە غەرامەيەك لە پېنج مليون دىنار كەمتر نەبيت و لە نرخى ئەو رووبەرى زيادەپۇيىەى كراوہتە سەر لە كاتى روودانى زيادەپۇكە زياتر نەبيت سزا دەدرىت.
 - 2- ھەر كەسېك كردارىك لەو كردارانەى لە برگەى دووھى ماددەى چوارەمى ئەم ياسايەدا ھاتوون ئەنجام بەدات ئەو بە غەرامەيەك لە يەك مليون دىنار كەمتر نەبيت و لە پېنج مليون دىنار زياتر نەبيت سزا دەدرىت و لە ھالەتى گەرانەوہ سزاكە دەبيتە بەندکردن بۇ ماوہى سى مانگ و غەرامەيەك لە دوو مليون دىنار كەمتر نەبيت و لە شەش مليون دىنار زياتر نەبيت.
 - 3- خاوەنى ئەو مۆلگەيە يان ئەو شوينە يان ئەو كرىچيەى ئاسانكارى دەكات يان يارمەتى دەدات لە ئەنجامدانى تاوان ئەو بە ھاويەش دادەندرىت لەو تاوانەى لە برگەى دووھى ئەم ماددەيەدا ھاتووە و بە ھەمان سزاكەى سزا دەدرىت.
 - 4- ھەر كەسېك كەمتەرخەم بيىت لە بەجىگەياندى ئەركەكانى لە ريگرتن يان لە لابردنى زيادەپۇيى لەوانەى ئەندامى ليژنەن ئەو بەپيى ياساى بەرزەفتەکردنى فەرمانبەران رەفتارى لەگەل دەكرىت.
 - 5- ئەگەر ئەنجامدەرى تاوانەكە فەرمانبەر يان راسپېردراو بە رازەى گشتى بيىت يان بە يەكېك لە كارمەندانى ھيزەكانى ئاسايشى ناوخۆ يان ھيزە چەكدارەكان بيىت و سيفەتى خۆى لە ئەنجامدانى

تاوانەكە و سوودھینا بېت (استغلال) یان ئاسانكارى بۇ كەسانى دىكە ئەو بە بارودۇخى
تووندىگراو دادەندرىت و لە تاوانى ھاتوو لە ھەردوو بېرگەى يەكەم و دووھى ئەم ماددەىە.
ماددەى (13):

ھەر كەسك كاريك لە كارەكانى نيوانگىرى يان دەلالى لەسەر ئەو زەوى و زار و خانووبەرى ھوكمەكانى
ئەم ياسايە دەیانگريتەو ئەنجام بەت ئەو بە بەندكردن بۇ ماوھىەك لە سى مانگ كەمتر نەبىت و لە
شەش مانگ زياتر نەبىت و بە غەرامەىەك لە پىنج مليون دىنار كەمتر نەبىت لە بەھى ئەو رووبەرى
زىادەپۇيەى كراوتە سەر لە كاتى روودانى زىادەپۇگە زياتر نەبىت سزا دەدرىت.
ماددەى (14):

ھەر فەرمانبەرىك يان راسپىردراويك بە راژەى گشتى رەزامەندى بنەماى بەت يان يارمەتى بەت يان
نيوھندگىرى بەت لە پىناو دابىنكردى ئا و يان كارەبا يان خزمەتگوزارى دىكە بۇ ئەوھى زەوى و زار و
خانووبەرانەى ھوكمەكانى ئەم ياسايە دەیانگريتەو ئەو بە بەندكردن بۇ ماوھىەك لە شەش مانگ كەمتر
نەبىت و لە يەك سال زياتر نەبىت سزا دەدرىت.
ماددەى (15):

1- نابىت تۆمەتبارى زىادەپۇكار بە كەفالىت يان بەبى كەفالىت لە ھەردوو قوناغى ليكۆلئىنەوھى
سەرھتايى يان دادگايىكردن ئازاد بكرىت.

2- تۆمەتبارى زىادەپۇكار سوودمەند نابىت لە ھوكمەكانى ئازادكردى مەرحدار و راگرتنى جى
بەجى كرىن، ھەروھە لە دوای تەواوبوونى ماوھى ھوكمدانىشى ئازاد ناكريت تەنھا ئەگەر لەسەر
تېچووى تايبەتى خۆى زىادەپۇيەكە لابتات.

3- بېرپار يان ھوكمى دەرگراو لە دادگا سزاكارىيەكان بە ئازادكردن يان بى تۆمەتى يان نا
بەرپرسىەتى ھىچ ئاسەوارىكى نابىت لەسەر لابتدى زىادەپۇگە.

ماددەى (16):

كەسى زىادەپۇكار دەبووردرىت لەو سزايانەى لەو ياسايەدا ھاتوون ئەگەر ھەوال بەتە لايەنە
تايبەتمەندەكانى زىادەپۇيەى لەسەر روودانى زىادەپۇگە و لە ماوھى (15) رۇژ لە رىكەوتى ھەوالەكە ھەلسا
بە لابتدى بەو مەرجەى ئەو لابتدە بە نووسراويكى فەرمى لەم لايەنانە پىشت راست بكرىتەوھ.

ماددەى (17):

1- ئەگەر كرىدريك لە لايەن ئەندامانى ليژنە لە كات جى بەجى كرىدى ئەو ئەركەى پەيوەستە بە
لابتدى زىادەپۇكان رووبەت ئەو بە تاوان داناندريت لەگەل رەچاوكردنى ھوكمەكانى ماددەى
(40) يى ياساى سزاكانى عىراقى ژمارە (111) يى سالى 1969 يى ھەموارگراو.

2- ئەندامانى لىژنە ئەو زىيانەنى گەرەنتى ناكەن كە لەوانەپە لە كاتى لاپردنى زيادەپۇ دووچارى كەسى زيادەپۇكار بىن لەگەل رەچاوكردنى حوكمەكانى ماددەى (215) بىرگەى (2) لە ياساى مەدەنى عىراقى ژمارە (40)ى سالى 1951ى ھەمواركراره.

بەشى چوارەم

حوكمە كۆتايپەكان

ماددەى (18):

پىويستە لەسەر لايەنە پەيوەندىدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جى بەجى بكەن.

ماددەى (19):

پىويستە لەسەر وەزارتە پەيوەندىدارەكان رىنمايى پىويست بۇ ئاسان جى بەجى كردنى ئەم ياسايە دەربكەن.

ماددەى (20):

كار بە ھىچ دەقتىكى ياسايى يان بىرپارىك ناكىت كە لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايە ناكوك بىت.

ماددەى (21):

ئەم ياسايە لە رۆژى بەلاوبونەوھى لە رۆژنامەى فەرمى وەقائى كوردستان جى بەجى دەكرىت.

ھۆپەكانى دەرچوواندن

بە ھۆى بارى ئالۆزى ھەرىمى كوردستان و راگواستنى گوندەكان و تىكچوونى پىكھاتەى كۆمەلايەتى و تىكەلبوونى كەلتورى گوند لەگەل شار و رەوى بە كۆمەلى گوندنشىن بەرەو شارەكان بە ھۆى زيادبوونى ژمارەى دانىشتوان بە شىوہەپەكى نا ئاسايى و رەوى ژمارەپەكى زۆر لە ناوچە جيا جياكان بە ئاراستەى شارەكانى ھەرىم زيادەپۇيى لەسەر مال و مۆلكى گشتى بۆتە دياردە و سىماى شارستانى شارەكان بەرەو شىواو دەچىت، بۇ سنوورداركردى ئەم دياردەپە و پارىزگارى لە مال و مۆلكى گشتى و بن بىركردنى زيادەپۇيى تا ئاستى پىويست و پىادەكردى دادى كۆمەلايەتى لە دابەشكردى زەوى و سنوورداركردى دەست بەسەرداگرتنى زەوى كشتوكالى لەوەرگا و پاوان و دارستانەكانى دەرەوھى سنوورى شارەوانى ئەم ياسايە دەرچوويندرا.

بەرىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

خالىكى نىزامى ھەپە، بەرىز امنە زكرى فەرموو.

بەرىز امنە زكرى سەيد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ گىفتوكۆ كرن ل سەر راپورتا ھاوبەش كو ئەو ببىتە ئەساس پىتقىيە دەنگدان بىتە كرن، چونكى دوو پىرۆزە ياسا بوو، بۇ ھەندى كو موناھەشە بىتە كرن، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

روونکردنە وەھىەكى گشتى لەسەر كۆى پەرۆزە ياساگە، بەرپز عمر عىنايەت فەرموو.

بەرپز عمر عىنايەت حەمە:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دەمەوئەت لە خىلالى بەرپز تەووە لە بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان و مېوانە بەرپزەگانىش رابگەيەنم كە ئىمە ھەموومان ئەو لىژنانە يەك راپۆرتمان ئامادەكردوووە بۆ وەلامى بەرپز امنە زكرى، لە دواى دەرچوونى دەستوورى عىراقىيەووە گەورەترىن كېشە كە رووبەرۆوى زۆربەى شارەوانىيەكان بوويەووە و لە دواى ئەووە كە مووچەى (17%) ھاتە ھەريمى كوردستانەووە خەلك و مزەى دارايى باش بوو، دياردەى زيادەپرۆيى لەسەر زەويە كشتوكالىيەكان زۆر زيادى كرد، دياردەى كۆچى ھاوالاتيان لە گوندەكانەووە بۆ ناو شارەكان زيادى كرد، ئەمەش كاريكى وای كرد كە زيادەپرۆيى لە ناو ھەريمى كوردستاندا ببیتە دياردەيەكى زۆر زەق، بە راي من سەرگەوتووترىن سەرۆكى يەكەى ئىدارى و شارەوانى ئەو كەسانەن كەوا زيادەپرۆيى لە شار و شارۆچكەكان يان لە سنوورى ئىدارىيەكان كەمترە، لەبەر ئەووە خراپترىن دياردە لە ھەريمى كوردستاندا كە روويدا دياردەى زيادەپرۆيى، بن بركردنى زيادەپرۆيى دەبیتە دەستكەوتىكى زۆر گەورە بۆ دەسەلاتى ھەريمى كوردستان بە تايبەتى دەسەلاتى جى بەجى كردن، ئەو ياسايانەى كەوا حكومەتى ھەريمى كوردستان ئىستا كارى پى دەكات بە تايبەتى وەزارەتى شارەوانى لە سالى (1979) وە دەست پى دەكات تەبعەن ئەووە قەرارى مەجلىسى قيادەى سەورەيە، ھەلەوەشاووە لە ژمارە (548، 156، 465، 198) تاووكو دەگاتە ژمارە (398) سالى 1987، ئەم ياسايانە دواى ئەووە كە دەستوورى عىراقى دەرچوو گەورەى دروستكرد بۆ سەرۆكى يەكە ئىدارىيەكان كە دەسەلاتى حاكىمى سزا و حاكىمى جنح و ئەوانەى لە سەرۆكى شارەوانى و لە سەرۆكى يەكە ئىدارىيەكان وەرگرتەووە و واكرد كە سەرۆكى يەكە ئىدارىيەكان و سەرۆكى شارەوانىيەكان ئەگەر نا لەم رۆژانە حەفتانە بنىردرئىنە بەردەم دادگا و وايدەكرد زۆربەيان تەوقيف دەكران، ئەمە دەستى بەستەنەووە و ھۆكارى ئەم دەست بەستەنەووەيە لە دەستوورى عىراقى ھات واكرد كە دەست و پى سەرۆكى شارەوانىيەكان و ستافەكانى بېستىتەووە، ھەروەھا بۆ دەرەووە يەكە ئىدارىيەگانىش، سەرۆكى يەكە ئىدارىيەكان نەتوانىت رىگىرى لە زيادەپرۆيى بكات، لە دەرئەنجامى ئەم گەرتە گەورەيە كە ھاتە پيشەووە ئىمە وەكو لىژنەى شارەوانى و گەشت و گوزار بە ھاوكارى لەگەل بەرپز وەزىرى شارەوانى و لەگەل ستافى وەزارەتى كشتوكال و لەگەل بەرپز جىگىرى وەزىرى شارەوانى و لەگەل داواكارى گشتى لە سلیمانى و لە ھەولير ئىمە پەيوەندىمان كرد بۆ ئەووە ياسايەك بدۆزىنەووە بۆ ھەريمى كوردستان كە ئەم ياسايە لە برى ئەو قەرارانەى مەجلىسى قيادەى سەورە و ئەو ياسايەى كە پيشتر ھەبوووە كارىك بكات ئىمە ھىچ نەبیت لە ئەمرو و لە دواى دەرچوونى ئەم ياسايەووە ئەوانە زيادەپرۆيى دەكەن و تەماعيان لە زەوى و زارى ھەريمى كوردستان ھەيە پىيان بلئىن بووستان، كەواتە ئەم ياسايەى كە لەبەر دەستاندايە ياسايەكە بۆ لەمەودوايە، ئەسەرى رەجعیە، بە ھىچ جۆرىك بە مەرجىك ئەو (30) رۆژەى دانراووە پىموايە لە ماددەى نوى ياساگە

ھاتووہ ئەو ئەسەرى زىادەپۇڭگار بچىت تۆماری خۆى بکات ئەگەر لە دەردەوى سنوورى شارەوان بوو ئەوہ لای سەرۆكى يەكەى ئىدارى، ئەگەر لە ناو سنوورى شارەوانى بوو لای سەرۆكى شارەوانى، كەواتە چارەسەر چىيە بۇ ئەوانەى كەوا ئىستا كىردوويناىە بۇ ئەوہى زۆر وازح بىت بۇ ھەموو ئەو ئەندام پەرلەمانانە دوو ياساى تر ئامادەكراوہ، ياسايەكياى لای ئىمەوہ ئامادەكراوہ لەگەل لىژنەى كشتوكال ئەوہ ناردوویمانە بۇ حكومەت لە ماوہى (30) رۇژە وەلاممان بەداتەوہ، بۇ چارەسەرى ئەو زىادەپۇييانەى دەردەوى سنوورى شارەوانى، ياسايەكيش لای وەزارەتى شارەوانىيەوہ خۇشبەختانە ئەوانيش ئامادەيانكردووہ بۇ چارەسەرى ئەو زىادەپۇييانەى كە پىش دەرچوونى ئەم ياسايە كراوہ، كەواتە بۇ ئەوہى زۆر روون بىت لەبەر چاوتان ئەم ياسايە لە دوای دەرچوونى ياساكە ئەوہىيە كە پەيوەندى بەو زىادەپۇييانەوہ نىيە كە پىشتركراوہ بە مەرجىك خۇيان تۆمار بکەن و بچن لە شارەوانى و لەلای سەرۆكى يەكەى ئىدارى ئەو كاتە سەرۆكى يەكەى ئىدارى لەوانەىيە دائىرەى پەيوەنديدار تەخويل بکات، بۇ نموونە فەرمانگەى كشتوكال لەوى تۆماریان بۇ دەكەنەوہ كى زىادەپۇيى كىردووہ ئەو كاتە بەپىي ئەو دوو ياسايەى كە دىنە ئەم قاعەى پەرلەمانەوہ لىرەوہ دەردەچن مامەلە لەگەل زىادەپۇيىيەكانى پىشووى خۆى دەكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

داوا لە خاتوونى بەرپىز نەورۇز مولود دەكەين وەزىرى شارەوانى چەند روونكردنەوہىيەكى گشتى لەسەر ئەم پىرۇژەىيە ھەىيە بەدات، فەرموو.

بەرپىز نەورۇز مولود امين / وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، زۆر سوپاس كە ئەمپۇ ئەو بابەتە گىرنگە لىرە ئامادەكراوہ ئەو رەشئووسە ياسايە، بە تەئكىد ئەوہى كاك عمر گوتى لەوانەىيە كورتەىيەك بىت لەسەر دياردەى زىادەپۇيى، ئەوہى گوتى بەس تەنھا لە ھەرىمى كوردستان نىيە وەكو ئىمە دەزانين ھەموو عىراق بە گشتى و لە ھەموو وەلاتانى دنيا ھەىيە، بەلام بە تايبەت لە عىراق ھەبووہ لە حكومەتە يەك بە دوای يەكەكانى پىشوو ھەبووہ، ھەروہا بە تايبەتيش لە ھەرىمى كوردستانيش كە دياردەى زىادەپۇيى ھەبووہ و دوای دەرچوونى دەستورى عىراق لەوانەىيە پەرى سەندبىت، بەلام لەگەل ئەوہدا چەندىن رىكارى حكومەت توانيويەتى كە كىردووئەتى بە رىڭاى لىژنەى چاكسازى ھەبووہ لە سەرۆكايەتى ھەرىم كە بتوانىت لىژنەى تايبەتى لە داواكارى گشتى پىكھاتبوو بۇ رىڭرىكردن لىيان، ھەورەھا حكومەتى ھەرىم چەندىن لىژنەى پىكھائاوہ بۇ ئەوہى كە خودى جەنابى سەرۆكى حكومەت سەرۆكى لىژنەبوو لەگەل جىڭرى سەرۆكى حكومەت بۇ ئەوہى ئەو دياردەىيە بن بىرېكرى و موعالەجەى ئەوہى بىكرىت كە ھەىيە، بۇ ئەم بابەتە ياسايەك ئامادەكراوہ بە خۇشحالىيەوہ لىژنەى ئاوەدانكردنەوہ و شارەوانى كەوا كاك عمر زۆر ھاوكارى ئەو رەشئووسى ياسايە بوو كە لە وەزارەت ئامادەكراوہ دوو رەشئووسمان ھەبوو، تەنھا تىبىنىيەك ئەگەر رىڭگەم پى بدن وەكو لەوانەىيە زۆر پرسىارى بىتە سەر، بەلام با پىش وەختە خۇمان بۇى ئامادە بکەين بۇ ئەوہى وەلامەكان و روونكردنەوہىيەك

ھەبىيەت، خۇي ياساي رېگىرى گرتن لە تاجاوز ئەمە ھەدەقى ئاساسى بابلى بەرپىزىنى ئەندامانى پەرلەمانتار و ھەموومانە، ھەروھە موعالەجەکردن لەوھدا گرنگترە، ئىمە کردمانە دوو رەشئووسى ياسا ئەوھى ئىستا بە خۇشھالىھەو موناھەشەى لەسەر کراوہ لە چەندىن کۆبوونەوھەکانى پەرلەمان و ئىستا کہ ئەو رەشئووسە ئامادەکراوہ ئەمە رېگىرىکردنە لە ياساي تەجاوزکردن بۇ ئەوھى رەدعەك ھەبىيەت، لەبەر ئەوھى ئەو ياسايانەى کہ پېشوو ھەبووہ لەوانەبە رەدعەکان يان زۆر کہم بوونە يان مەبلەغەکان لەگەل ئىستا ناگونجىت، بۇبە ئىمە سزاگان و ياساگان و ديارىکردنى تەجاوزەکانىش ديارىکراوہ لەو رەشئووسە، ئەوھى موعالەجەکردنى رەشئووسىكى ياسايى ترە ھەم لەلایەن ئىمە وھکو وەزارەتى شارەوانى ئامادەکراوہ کہ لە ئەنجومەنى وەزىرانەوہ دىراسەتى لەسەر دەکرىت، ھەم لەلایەن وەزارەتى کشتوکالھەوہ لەگەل لىژنەکانى تايبەت لە ناو ئەنجومەنى وەزىران بۇ موعالەجەکردنى بە تايبەتى بابلىم زەويە کشتوکالھەکانە ياخود مەزەعەکانە کہ ناويان لى دەنن، ئەمانەش موعالەجەيان بۇ دانراوہ لەگەل ئەوھى تەملىک کردنى ھەندىک لە تەجاوزاتەکان کہ ئەوھش وھکو ئامازم پىدا ئامانە دوو رەشئووسى ياساي ترن کہ لە ئەنجومەنى وەزىران دىراستيان بۇ دەکەن، بەرپىزان، بەلام ئەوھى گرنگە ئەمپۇ پەسەند بکرىت ئەوھىە کہوا جارى ئىمە رابگرين ئەو تەجاوزاتانە ياخود ئىمە ناوى لى بنىين وھکو نەزىفىكى دائىمىە، ھەر چەندە لا بە لا و پچر پچر توانىومانە عىلاجى بکەين، بەلام بە ياسايەكى پتەو نەبىت و بە رەدعىكى زۆر بە ھىز نەبىت لەوانەبە نەتوانين، ئەوھى ئىستا دەمانەوېت رابگرىت دواى ئەوھى ياساگانيان بۇ موعالەجەکردن ئەمانىش رەشئووسيان ئامادەبە و چەندىن کۆبوونەوھشى لەسەر کراوہ لە ئەنجومەنى وەزىران، زۆر سوپاسى بەرپىزان دەکەين کہوا ھاوکارى رەشئووسى ئەو ياسايەيان بوونە کہوا ھەم ھەم ھەم ھەم ئەندام پەرلەمانە بەرپىزەکان ئامادەکراوہ ئەمپۇکہ دەخرىتە موناھەشە و برپارى لەسەر دەدرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان راپۆرتە ھاوبەشەكە دەخەينە دەنگدان بۇ ئەوھى بىبىتە ئەساسى گەتوگۆکردن لەم دانىشتنەدا، ئىستا ئەو دەخەينە دەنگدان ئەو راپۆرتە ھاوبەشەى کہ بەو شىوہىەى خویندراپەوہ لەلایەن سەرۆكى لىژنەى ياساي ئەو دەبىتە ئەساس بۇ گەتوگۆکردن، كى لەگەلداپە؟ تكاپە دەست بەرزكاتەوہ؟ (61) كەس لەگەلداپە، زۆر سوپاس، كى لەگەلداپە؟ تكاپە دەست بەرزكاتەوہ؟ كەس نىە، كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندکرا، بەرپىز سەرۆكى لىژنەى ياساي راپۆرتەكە ماددە بە ماددە بخویننەوہ بۇ ئەوھى دەرگای گەتوگۆ بکەينەوہ بۇ موناھەشەکردن، فەرموو.

بەرپىز د.قالا فرید ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ياساي رېگىرى لە زيادەرپۆى و لا بردنى لەسەر زەوى و زارى دەولەت لە ھەرىمى كوردستان عىراق.

بەشى يەكەم
پېناسە و ئامانچ و پيادەكردن

پېناسەگان:

ماددەى (1):

مەبەست لەو دەستەواژەو وشانەى خوارەو ماناگانى بەرامبەريانە بۆ مەبەستەگانى جى بەجى كوردنى ئەم ياسايە:

- 1- ھەرپم: ھەرپمى كوردستان عىراق.
- 2- ئەنجومەن: ئەنجومەنى وەزيرانى ھەرپمى كوردستان عىراق.
- 3- زەوى و زارى دەولەت: گشت ئەو زەويانەى مولكى دەولەتن لە سنوورى ھەرپمى كوردستان عىراق، جا توخمەكەى يان پۆلئىنەكەى جوړەكەى ھەر جىەك بىت ھەر وەك لە ماددەى يەكەمى ياساى يەكخستەنەو پۆلئىنەگانى زەويەگانى دەولەت ژمارە (53)ى سالى 1976ى بەرگار ديارىكراو، ھەرەھا ئەو زەويانەى كە تەسويە نەكراون و بە ناوى كەسەو تۆمار نين.
- 4- زەوى ناو سنوورى شارەوانى: گشت ئەو زەويانەى دەكەونە ناو سنوورى بپاردراو بۆ شارەوانىەگان لە گشت پارىزگا و قەزا و ناحىەگان بەپى نەخشەى بنەپەتى.
- 5- زەوى دەرەو سى سنوورى شارەوانى: ئەو زەويانەى دەكەونە دەرەو سى سنوورى ھاتوو لە بەندى چوارەمى ئەو ماددەى زەويەگانى دەرەو سى سنوورى گوندەگان.
- 6- سەرۆكى يەكەى كارگىرى: پارىزگار، قايمةقام، بەرپۆبەرى ناحىە.
- 7- شارەوانى: شارەوانى پارىزگا و قەزا و ناحىە و شارەدييەگانى ھەرپم.
- 8- لىژنە: لىژنەى رىگى لە زيادەپۆيى و لاپردنى.
- 9- زيادەپۆكار: ئەو كەس و لايەنەى بەبى مؤلەتى ياساى پەيوەنديدار رەفتارىك دەكات كە لە ماددەى چوارەمى ئەم ياسايەدا ھاتوو.
- 10- چاودىر: كارمەندى كاتى و بەردەوامى شارەوانى و فەرمانگەگانى حكومەت چاودىرى زيادەپۆيى دەكەن.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئىستا دەرگای گفتوگو دەكەينەو بۆ موناقتەكردن، كى دەپەوئت بەشدار بىت بۆ گفتوگوگۇكردن دەست بەرزكاتەو بۆ ئەو ناوەگان بنووسين؟ بىگەر خان سكرتيرى پەرلەمان، فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دىشاد تالەبانى / سكرتېرى پەرلەمان:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم بەرپىزانە ناويان تۆماركردووه بۇ ئەوھى گفتوگۆى ئەو ماددەيە بىكەن (ئارى عبداللطيف، حاجى كاروان، بېستون فائق، كەزال ھادى، مامۇستا عبدالرحمن، مامۇستا ماجد، تحسین اسماعيل، بشار مشير، عباس غزالى، د.سراج).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان دەست بە گفتوگۆ دەكەين وەكو پېشتر ئەندامان قسەى خۇيان دەكەن، دواتر لىژنە پەيوەندىدارەكان، دواتر وەزىرە بەرپىزەكان، ھەرۇھە وەزارەتە پەيوەندىدارەكان ئەوانىش رەئى خۇيان دەنووسن و لە رىگای يەككە لە وەزىرە بەرپىزەكان ئاراستەى دەنىشتنەكە دەكرىت، بەرپىز تحسین اسماعيل فەرموو.

بەرپىز تحسین اسماعيل احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا بەخىرھاتنى وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزار و وەزىرى داد و شاندى ياوهرىان دەكەم، من پېموايە بەشى يەكەم پېناسە و ئامانچ و پىادەكردن تەنھا پېناسەكان بىت، ماددەى (2، 3) نەمىنىت لىرە، ماددەى (2) لەگەل ھۆيەكانى دەچوواندن بگونجىنرىت، پىادەكردنەكانىش ھەر خۇى لە پېناسەكاندا ھاتوو، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز مامۇستا ماجد فەرموو.

بەرپىز ماجد عثمان توفىق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەنھا بېرگەى سىيەم كە موستەلەھەكان كەلىمەى ئىستوا ھەز دەكەم ئامازەى پى بىكەم كە تەسويە كەلىمەكى عەرەبىە مەسدەرەكەى لە ئىستوا وەرگىراو، موستەلەھى رووپىوى ئەوہ راستكردنەوہى پى دەلئىن، بەلام وابدانم موستەلەھەكە لىرە ئامازە پىكراوہ كە لە زۆربەى ماددەكاندا ھاتووہ دەبىت بىكەين بە يەكلاكردنەوہى زەويەكان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك ئارى قەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە راستى من تىبىنىم لەسەر ناوى ياساكە ھەيە كە زىادەپروپى و لاپردنى لەسەر زەوى و زارى دەولەت، تەبەعن ئىمە مولكمان ھەيە ھەر زەوى و زار نىە، پىمباشە بكرىت بە ياساى رىگىرى لە زىادەپروپى و

داگیرکردنی مولگی دهولت یان گهړانهوهی، خالیکی تر باسی دهولت کراوه و ئامازهی پی نهکراوه له بهشی بهکم له پیناسهکاندا، له کاتیکیدا ههړیم ناوی هاتوو، یهعنی مهفروز بوو ناوی دهولتیش بیت ئایا دهولتهتی عیراقی فیدراله یان نا، خالی شهشهم و حهوتهم باسی ئیدارهی سهربهخو نهکراوه ئایا ئیمه ئیدارهی راههړینمان ههیه لهگهډ ئیدارهی گهرمیان ئایا سهه به پاریزگایه یان سهه به قایمهقامیهته، بیگومان نهو ئیدارهیه حالتهتیکی تازهیه له ههړیمی کوردستان، خالی کوتاییم پیماشه ماددهیهک زیاد بکریت زیادهړویی رابردوو، یهعنی نهوهی که ئیستا له ههړیمی کوردستان ئیستا زهوی نهماوه له ههړیمی کوردستاندا بو زانیاریتان ههه ههموو داگیرکراوه به لادیکانیشهوه، بهو سنوورانوه که پیشتیش مولگی دهولت بوون، پیماشه ماددهیهکی تازه زیاد بکریت بو ئهم پرؤزهیه بهم چهشنه نهو زیادهړوییانهی پیش ئهم یاسایهکراوه دهبیت ههموویان مامهلهی یاسایی بکهن و به پیچهوانوه سزاکانی ئهم یاسایه دهیانگریتهوه، زور سوپاس.

بهړیز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سهړوکی پهړلهمان:

بهړیز حاجی کاروان فهرموو.

بهړیز کنعان نجم الدین (حاجی کاروان):

بهړیز سهړوکی پهړلهمان.

تهقربهن تیبینیهکهم ههه نهوهی کاک ئاری بوو، بهلام به دهستکاریهوه یاساکه خوئی نهگهه بهس باسی زهوی و زار بیت به قهد زهوی و زار بینا داگیرکراوه، داگیرکردنهککش یان به ریگای نهشخاسه یان به ریگای نهحزابهوهیه، لهبهه نهوه لیړه جیی دهبیتهوه یان لهسهه زهوی زراعی کراوه یان لهسهه مولگی گشتی و لهسهه مولگی شارهوانی کراوه، بویه نهگهه نهو ئیزافیه نهکهن تهقربهن نیوهی نهو زیادهړوییانه ناتوانین بهم یاسایه عیلاج بکهین، بویه نهگهه ناوی یاساکه بگؤردریت بهوهی که یاسای ریگری له زیادهړویی و لابردن و زهوتکردن، چونکه زهوتکراوه، لهسهه زهوی و زار مولگی دهولت، بویه نهگهه پیکهوه بیت زور باشته، له بهشی سییهه زهوی و زاری دهولت که باسی نهوه دهکات گشت نهو زهوی و مولگی دهولتن لیړه ئیزافیهکی بو بکهین گشت نهو زهوی و بینایانهی که مولگی دهولتن، چونکه بینایهکی زور ههیه مولگی دهولته، له خالی ههشتهه لیژنه لیژنه ریگری له زیادهړویی و لابردن و زهوتکردن، چونکه نهوه بو دوو شته، زور سوپاس.

بهړیز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سهړوکی پهړلهمان:

وابزانم پیویستیمان به روونکردنهوهیهکه ههیه لهلایهن کاک عمر عینایهت، فهرموو.

بهړیز عمر عینایهت همهه:

بهړیز سهړوکی پهړلهمان.

له سهههتاوه ئیمه ئامازهمان پیدا بو نهوهی وهلامدانهوهی قسهکهی بهړیز کاک ئاری کردی، نهوه بو لهمهودوایه، چارهسهه دیت به دوو یاسای لهمهودوا، نهوه وازحه، وشهی زهوی و زاریش یهعنی عهقار، ههه

زەوى دەگرېتەو، ھەم خانووش دەگرېتەو، ھەم بېناش دەگرېتەو، ئەو پېناسەشى بۇ كراو بەپېي قانونى سالى 1976 ئەگەر بگەرېتەو بۇ زەوى زار تەعريف كراو، لەبەر ئەو ئەمە زۆر وازحە ئەم ياسايە بۇ لەمەودا دېت، مەسەلەن وشەى لادان دانراو پېمخوشە وازح بېت لەبەردەمى بەرېزتان، بۇ نموونە بۇ نووسيومانە لابرەن لادانى، مەسەلەن بۇ نموونە دواى ئەم ياسايە كە دەردەچېت ئېمە دەچېن سەير دەكەين كەسېك خەرىكە ئېفراز دەكات ئېمە رېگرى لى دەكەين، بەلام نەمانتوانى رۆزى شەممە و يەك شەممە بەسەرداھات، دوو رۆزى بەسەرداچو چووین سەير دەكەين چوار چېن بلۆكى بەرزگردۆتەو ئەو لادانەكەيە، بۇ وشەى يان لادان بۇ ئەوانەى پېشو نېە، بۇ ئەوانەى پېشووش چارەسەركراو لە ماددەى نۆى ئەم ياسايە، پېموايە ماددەى نۆيە كە دەلېين وەرن ناوى خۇتان بنووسن وەزارەتى شارەوانى ياسايەكەيان ئامادەكردوو بۇ ئەم مەبەستە و دېتە پەرلەمان بە پەلە داوامان لېكردوون بېتە لېزەنى شارەوانى و لەگەل لېزەنى ياسايى و لېزەنى پەيوەندىدارەكان قسەى لەسەر دەكەين، بە نېسبەت ئەوەى دەردەو شارىش وەكو پېم گوتى ھەم ئەنجومەنى وەزيران وەكو جەنابى نەورۆز خان باسېكرد سەرقالى ئەوون و ئېمەش بە پەلەين داوامان لېكردوون لە ماوەى (30) رۆزدا وەلامان بەدەنەو ياساكە بە ئېمراى بەرېز سەرۆكى پەرلەمان بۇيان دەچېت ئەو پەرۆزە ياسايە كە ئېمە دامانناو بۇ ئەوەى كە لەگەل ئەوەى خۇيان يەكى بېخەن بۇمان بېنېرن لە ماوەى (30) رۆزدا، كەواتە چارەسەرى دەردەو شارىشمان ئامادەكردوو، چارەسەرى ناوەو شارىش لەلايەن وەزارەتى شارەوانىەو ئامادەكراو، زۆر سوپاس.

بەرېز جعفر ابراهيم ئېمىكى / جېگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرېز بشار مشير فەرموو.

بەرېز بشار مشير اسماعيل:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

من تېبېنېم لەسەر ماددەى يەكەم خالى دەيەم ھەيە، لېرە دوو جۆرە زىادەرپۇيېمان ھەيە لەسەر زەوى كشتوكالى و زەوى شارەوانى چ مولك بېت يان زەوى بېت، بۇيە لە كاتى چاودېرىكردن لېرە نووسراو كارمەندى كاتى و بەردەوامى شارەوانى، من پېمباشە كشتوكالىش زىاد بكرېت بۇ ئەوەى كارمەندەكان لە كشتوكال لە وەزارەتى شارەوانى و كشتوكال چاودېرى بكن، نەك تەنھا شارەوانى، چونكە دوو جۆرە زىادەرپۇيېمان ھەيە، زۆر سوپاس.

بەرېز جعفر ابراهيم ئېمىكى / جېگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرېز بېستون فائق فەرموو.

بەرېز بېستون فائق محمد:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ خالى ھەشتەم من پېشنيار دەكەم لېزە تەنھا لېزەنى رېگرى نەبېت، بنووسرېت لېزەنى رېگرى و چاودېرى لە زىادەرپۇيى و لابرەنى، چونكە دواى رېگرى پېويستېمان بە چاودېرىە بۇ جۆنەتى

لابردنهكەشى ھەيە، بۇ خالى دەبەميش بۇ مەسەلەى چاودپىر ئەوھى كاك بشار باسى كرد من پيشنيار دەكەم سياغەكەى بەم جۆرە لى بكرىت چاودپىر كارمەندى كاتى و بەردەوامى شارەوانى و فەرمانگە و وەزارەتەكانى ترە كە چاودپىرى زيادەپۆى دەكەن، زۆر سوپاس.

بەپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەپىز كەژال ھادى فەرموو.

بەپىز كەژال ھادى فەقى:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانم لەلايەن بەپىزان ھەردوو پەرلەمانتار كاك حاجى كاروان و كاك ئارى كرا، بۆيە پشتگىريان لى دەكەم، زۆر سوپاس.

بەپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەپىز كاك غزالى فەرموو.

بەپىز عباس غزالى مىرخان:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بىشك ھەر وەكو باسيان كرد زۆرتىن زەوى، زەوى زراعيە، كشتوكالە كە دەستى بەسەردا گىراوہ و خەرىكە نەمىنىت، دياردەيەك بوو، بۆيە ئەمەش زياتر لە گوندەكان دەبىت، بۇ ئەوھى چارەسەر بكرىت لە خالى شەشەم پيشنيار دەكەم كە موختارىش لە گوند لەگەل ھەيئەى كارگىپىر بىت، چونكە ھەم ئاگادارە و ھەم بۇ جى بەجى كردنى ئاسانتر دەبىت، زۆر سوپاس.

بەپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەپىز مامۇستا عبدالرحمن فەرموو.

بەپىز عبدالرحمن على رضا فتاح:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتىوانى لە قسەكانى كاك بىستون فائق دەكەم، ئەوھى كاك بشار گوتى بە دەقىقى وايە، چونكە تەجاوزات چەندە كراوہتە سەر زەوى شارەوانى رەنگە چەندىن ھەندە كرابىتە سەر زەويە كشتوكالەكان، بۆيە ناكرىت بەرپۆەبەرايەتى كشتوكالەكان لە قەزا و ناحيەكاندا ناويان لىرە نەبىت، دەكرىت ئەو دامودەزگايانەى تايبەتن بە وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوہ ئاوييەكان بۆى زياد بكرىت، زۆر سوپاس.

بەپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەپىز د.سراج فەرموو.

بەرپز د.سراج احمد حمدامين:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

من له خالى ههشتم وا پيشنيار دهكهم لهبهر ئهوهى كاك بيشتونيش باسيكرد، ليژنه كه پيناسهه ليژنه دهكرت بكرتته ليژنهه چاوديري و ريگرتن له زيادهروهي و لابردنى، وشهه ريگري بهراستى پيم وشهيهكى نهشياوه به ليژنه، بهعنى ليژنهه ريگري بكرتته ليژنهه چاوديري و ريگرتن له زيادهروهي، ههروهه خالى دهيهه كه پيناسهه چاودير دهكات منيش ههمان رهئى كاك بشار و بهريزان ههيه، بهعنى سياغهكه واى لى بكرتتهوه چاودير كييه؟ چاودير كارمهندي كاتى و بهردهوامى شارهوانيه كه چاوديري زيادهروهي دهكهن، ههروهه چاوديري فهزمانگهكانى ترى وهزارتهكانى بهسهروهه بيت، ئاوامان داناوه وازانم پيشنيارى لايهنى پهيوهنديداريشه، زور سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى/ جيگري سەرۆكى پەرلهمان:

وهلامى ليژنه پهيوهنديدارهكان، د.قالا فهرموو.

بەرپز د.قالا فريد ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

پيشنيارهكهه كاك بشار سياغهه دهكهينهوه، ههروهه پيشنيارهكهه بهريز بيشتون فائق ئهويشيان ودردهگرين و سياغهه دهكهينهوه، ئهوهشى كه پهيوهسته به مولك ئهوهش دواچار دايدهرپزينهوه لهگهه ليژنهكان به نيسبهت ناونيشانهكه، زور سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى/ جيگري سەرۆكى پەرلهمان:

بەرپز د.بههار فهرموو.

بەرپز د.بههار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

سهبارته بهوهه كه گوترا پيناسه و ئامانج و پيادهكردن بهس پيناسهكه بمينيتهوه، له راستيدا خوئى دارشتنى ياسا دوو لايهنى ههيه، لايهنى شكلى و لايهنى مهوزوعى، ئيمه ليره زور گرنگيمان به لايهنى شكلى نهداوه، لايهنى شكلى تهسنيفكردنه، له تهسنيفكردنيشدا عادهتهن ئهم سى شته به يهكهوهن (پيناسه و ئامانج و پيادهكردن)، ئامانجيش جياوازه له هويهكانى دهرچوواندن، بويه ئهه و پيشنياره دهبيت بمينيتهوه بهو شيوهيه، زور سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى/ جيگري سەرۆكى پەرلهمان:

بەرپز د.عزت فهرموو.

بەرپز د. عزت صابر اسماعیل:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

کۆی پڕۆژە یاساکە هەندى هەلەى زمانهوانى تىدايه و ههولدهدين لهگه‌ل هه‌موو سەرۆکایه‌تى لیژنه‌کان چاکى بکه‌ين، پيشنيارى سى پەرله‌مانتارى به‌رپز له ناو‌نیشانه‌که پشتيوانيان ده‌که‌م، وشه‌ى مۆلك بۆ زياد بکه‌ين ياساى ريگري له زياده‌رۆيى و لابردنى له‌سه‌ر زه‌وى و زار و مۆلكى ده‌ولت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ئىستا ره‌ئى وه‌زيره به‌رپزه‌كان وه‌رده‌گرين، به‌رپز سينان چه‌له‌بى فهرموو.

بەرپز سينان عبدالخالق چه‌له‌بى / وه‌زيرى داد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له مادده‌ى دووهم خالى سىيهم ده‌ئيت زه‌وى و زارى ده‌ولت دواتر له پيناسه‌که‌ى ده‌ئيت گشت نه‌و زه‌ويانه، يان ده‌بیت بلّى گشت نه‌و زه‌وى و زارانه يان هه‌ردووگيان زه‌وى ده‌ولت بلّى له‌وي‌دا، چونكه زه‌ويه‌که له‌لايه‌ك پيناسه‌کراوه كه نه‌و بينا و مونشه‌ئاتى له‌سه‌رکراوه، به‌س له پيناسه‌که‌ى نه‌وه ناها‌تووه، له‌به‌ر نه‌وه يان ده‌بیت هه‌ردوو زه‌وى و زار بى‌ت يان هه‌ردوو زه‌وى ده‌ولت بى‌ت به‌و شيوه‌يه بى‌ت له‌وه‌ى يه‌که‌م، يه‌عنى ليره زه‌وى و زارى ده‌ولت گشت نه‌و زه‌وى و زارانه‌ى كه مۆلكى ده‌ولته ده‌بیت تاوه‌كو كۆتايى مۆتابيق بى‌ت نه‌وه يه‌ك، ده‌ئى توخم ليره ره‌گه‌ز له پيناسه‌ى ته‌سجیل عه‌قارى يه‌عنى جنسى عه‌قارى ده‌بیت بگۆرپت بکه‌ينه ره‌گه‌ز نه‌وه دوو، مادده‌ى يه‌که‌م خالى نۆيه‌م ده‌ئى نه‌و كه‌س و لايه‌نه‌ى په‌يوه‌ندىدار و پيچه‌وانه‌ى ياسا ده‌بیت ئيزافه بکړيت له‌وي‌دا، دواتر ره‌فارتريک له ره‌فارتريکانه‌ى ها‌تووه له‌گه‌ل چوارم نه‌وانه ده‌بیت ئيزافه بکړيت ليرانه، پيشنياره‌کانمان له مادده‌ى يه‌که‌م خالى ده‌يه‌م، چاوديرى ليرانه هه‌موو نه‌و فه‌رمانبه‌رانه كه ده‌گريته‌وه كه له فه‌رمانگه‌كانى شاره‌وانى و فه‌رمانگه‌كانى په‌يوه‌ندىدار ئيزافه بکړيت ليره، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز نه‌ورۆز مولود وه‌زيرى شاره‌وانى فهرموو.

بەرپز نه‌ورۆز مولود امين / وه‌زيرى شاره‌وانى و گه‌شت و گوزار:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

به‌رپزان نه‌ندامى پەرله‌مان، ئيمه‌ش وه‌كو وه‌زاره‌تى شاره‌وانى و گه‌شت و گوزار، هه‌روه‌ها وه‌زاره‌تى كشتوكال و ئاوديرى به هه‌مان شيوه نه‌و ره‌ئيانه‌ى نه‌و به‌رپزانه ئاماژه‌يان پيدا كه بره‌گه‌ى هه‌شته‌م ليژنه‌كان ليژنه‌ى چاوديرى ئيزافه بکړي وشه‌ى (چاوديرى)، بۆ نه‌وه‌ى ريگريکردن بى‌ت بابليين له ته‌جاوازه‌كان چاوديريشى له‌گه‌ل بى‌ت، بره‌گه‌ى ده‌يه‌ميش به هه‌مان شيوه کارمه‌ندى کاتى و به‌رده‌وامى شاره‌وانى و فه‌رمانگه‌كانى حكومه‌ت لا‌بىريت له جياتى نه‌وه هه‌روه‌ها چاوديرى فه‌رمانگه‌كانى ترى وه‌زاره‌ته‌كان و به تايبه‌تى وه‌زاره‌تى كشتوكاليش داوا ده‌كهن كه وشه‌ى ليژنه‌ى كشتوكاليش تيدا ئيزافه

بكریت بۆ ئەو دەی ئەوانیش ئاگاداری زیادەرۆییهكان بن، هەر ئەو دوو خالەى موشتەرەكمان هەبوو پیکهوه، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلهمان:

بەرپۆز عمر عینایهت فەرموو.

بەرپۆز عمر عینایهت حەمه:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلهمان:

ئەو پێشنیاری بەرپۆز د.سنیان ئەو زەویانە من بە باشی دەزانم بکریت بە زەوی و زار، هەرودها پشنگیری لە قسەكەى كاك بیستون دەكەم، چاودێرەكە بۆ بەرپۆز نەرۆز خان كە باسى كرد ئەو هەش هەر تەواو، سیاغەى دەبەمیش داوا دەكەم بکریتەو كارمەندانى كاتى و بەردەوامى شارەوانى كە چاودێرى زیادەرۆی دەكەن، هەرودها چاودێرەكانى دى لە فەرمانگەكانى وەزارەتە پەيوەندیدارەكان، یەعنى ئەو سیاغە دەكەینهو و ئەوانیش دەگریتەو بە رای من ئەو هەش مەعقوله، وشەى مولكیش ئەو مولكە ئیزافە دەكەین كە لە ناویشانەكە هەیه، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلهمان:

ئێستا گوێ لە دارشتنەو كۆتایى دەگرین سەبارەت بە ماددەى یەكەم، بەرپۆز د.قالا فەرموو.

بەرپۆز د.قالا فرید ابراهیم:

دواى وەرگرتنى پێشنیاریەكان بەو شیوهیه ناویشان و ماددەكە سیاغەكرایهوه.

یاسای ریگری لە زیادەرۆی و لابردنى لەسەر زەوی و زار و مولكى دەولەت لە هەریمی كوردستان عێراق.

بەشى یەكەم

پێناسە و ئامانج و پیاوەكردن

پێناسەكان:

ماددەى (1):

مەبەست لەم دەستەواژەو وشانەى خوارەو ماناكانى بەرامبەریانە بۆ مەبەستەكانى جى بەجى كردنى ئەم یاسایه:

1- هەریم: هەریمی كوردستان عێراق.

2- ئەنجومەن: ئەنجومەنى وەزیرانى هەریمی كوردستان عێراق.

3- زەوی و زارى دەولەت: گشت ئەو زەوی و زارانەى مولكى دەولەتن لە سنوورى هەریمی

كوردستان عێراق، جا رەگەزەكەى یان پۆلێنەكەى جۆرەكەى هەر چیهك بێت هەر وەك لە

ماددەى یەكەمى یاسای یەكخستنهو پۆلێنەكانى زەویەكانى دەولەت ژمارە (53) ی سالى

1976 ی بەركار دیاریكراوه، هەرودها ئەو زەویانەى كە تەسویە نەكراون و بە ناوى كەسەو تۆمار

نین.

- 4- زهوى ناو سنوورى شارهوانى: گشت ئەو زهويانەى دەكەونە ناو سنوورى بىرپاردراو بۆ شارەوانىيەكان لە گشت پارىزگا و قەزا و ناحىيەكان بەپىي نەخشەى بنەپرەتى.
- 5- زهوى دەرەهەى سنوورى شارەوانى: ئەو زهويانەى دەكەونە دەرەهەى سنوورى هاتوو لە برپگەى چوارەمى ئەم ماددەيە زهويەكانى دەرەهەى سنوورى گوندەكان.
- 6- سەرۆكى يەكەى كارگىرى: پارىزگار و قائمەقام و بەرپۆهەبەرى ناحىيە.
- 7- شارەوانى: شارەوانى پارىزگا و قەزا و ناحىيە و شارەدييەكانى هەريەم.
- 8- لىژنە: لىژنەى چاودىرى و رىگىرى لە زيادەپرۆيى و لابردنى.
- 9- زيادەپرۆكار: ئەو كەس و لايەنانەى بەبى مؤلەتى ياسايى پەيوەنديدار و بە يىچەوانەهەى ياسا بەركارەكان رەتارىك دەكات كە لە ماددەى چوارەمى ئەم ياسايەدا هاتوو.
- 10- چاودىر: كارمەندى كاتى و بەردەوامى شارەوانى كە چاودىرى زيادەپرۆيى دەكەن، هەرەها چاودىرى فەرمانگە پەيوەنديدارەكانى دىكە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.بەهار تىبينىت هەيە؟ فەرموو پىش ئەهەى بخەينە دەنگدان.

بەرپىز د.بەهار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىش ئەهەى بخرىتە دەنگدان بىرپاربوو كە كارمەندى چاودىرى لايەنى پەيوەنديدار يان وەزارەتى كشتوكالى بۆ زياد بکەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز عمر عىنايەت روونکردنەوه، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت حەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە نۆيەمدا يەك وشەمان پەراندوو ئەو كەس و لايەنەى بەبى مؤلەتى ياسايى لايەنى پەيوەنديدار، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەو ماددەيە بەو شىوہيەى كە خویندرايەوه دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوه؟ (53) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوه؟ كەس نيە، كەواتە بە كۆى دەنگ ئەو ماددەيە پەسەندكرا، دەچينە سەر ماددەى دووہم، د.فالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (2): ئامانجەكان: ئامانجەكانى ئەم ياسايە برىتين لە:

- 1- پاريزگارى لهو زهويانهى مولكى دهولتهن له ناو سنوورى ههريم و ريگري له زيادهپروپى و داگيرکردنى به ريگاي سپاندنى سزاي بهرگر (رادع) بهرمبهر به زيادهپروپكار.
- 2- گرتهبهري ريگارى توند بو لابردي زيادهپروپى لهسهر زهوى و زارى دهولتهت.
- 3- پارستنى نابوورى نيشتيمانى ههريم له ريگاي قهدهغهکردنى زيادهپروپيكرندنه سهر زهويه كشتوكاليهكان يان پاوانه سرووشتیهكان يان دارستانه سرووشتیهكان و ريگرتن له گوپى بهكارهينانى هم زهويانه.
- 4- پاريزگارى له نهخشهى بنهپهتى شارهوانى بهپى هم پلانهى بوپان دانراوه نهويش به ريگري له زيادهپروپى.

بهريز جعفر ابراهيم نيمنىكى / جيگري سهروكى پهلهمان:

بهريزان نيسا دهراى گفوتگو دهكهينهوه بو موناقهشهکردن لهسهر هم مادديه، كى دهيهويته قسه بكات؟ بهريز بيگهره تالهبانى سكرتيري پهلهمان فهرموو.

بهريز بيگهره دلشاد تالهبانى / سكرتيري پهلهمان:

بهريز سهروكى پهلهمان.

هم بهريزانه داواى گفوتگوکردنيان كردوو لهسهر هم مادديه (نارى عبداللطيف، نوميد همه على، بيستون فائق، ماموستا عبدالرحمن، على همه صالح، سوران عمر، صالح فهقى، ماموستا حسن، د.شيركو).

بهريز جعفر ابراهيم نيمنىكى / جيگري سهروكى پهلهمان:

بهريز كاك نارى فهرموو.

بهريز نارى عبداللطيف مولود:

بهريز سهروكى پهلهمان.

من پيمباشه له نامانجهكاندا تهبهه چوار خالتان دياريكردوو، ههر چواريان ههست دهكه نزيكن له يهكهوه، خالى يهكهه و دووه بكرت به يهك بهم جوهره، پاريزگارى له زهوى و زار و مولكى دهولتهت له ناو سنوورى ههريم و ريگري له زيادهپروپى و داگيرکردنيان نهك داگيرکردنى، داگيرکردنيان و گرتهبهري ريگارى ياسايى دزى زيادهپروپكار، سييهه و چوارهميش ههست دهكه ههر نزيكن له يهكهوه بهم چهشنه لى بكرت، پارستنى نابوورى نيشتيمانى ههريم و پاريزگارى له نهخشهى بنهپهتى شارهوانيهكان، زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم نيمنىكى / جيگري سهروكى پهلهمان:

ههگر نهوهى نووسيووته ههر به نووسين بينيت پيشكش به ليژنهى ياسايى بكه، بو نهوهى له دارشتهوهى سوودى ليوهبرگيرت، بهريز نوميد همه على فهرموو.

بەرپىز ئومىد ھەممە ئالى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىز دەۋم گىرتىنە بەرى رىكارى تووند بۇ لابرېنى زىادەپۇيى لەسەر زەۋى و زارى دەۋلەت، رىكارى تووند كراۋىيە رەنگە زۇر ياساى و دەقىق نەبىت، بىرېتە رىكارى ياساى پىۋىست، سىيەم: پاراستى ئابوورى نىشتىمانى ھەرىم لە رىگەى قەدەغە كىردى زىادەپۇيى كىردىنە سەر زەۋىيە كىشتوكالىيە كان يان پاۋانە سىرووشىيە كان يان دارستانە سىرووشىيە كان و رىگىرتن لە گۇرېنى بەكارھىنانە كانى ئەم زەۋىيە، لىرە بە كۇتايى بەرگەكە دەلى رىگەگىرتن لە بەكارھىنانى ئەم زەۋىيە لە كاتىكدا تەنھا زەۋى نىيە، زەۋى كىشتوكالىيە و پاۋانى سىرووشىيە و دارستانە سىرووشىيە كانن كە ئەمانە لە چوارچىۋەى زەۋى ناتۋانى باسىان بىكەى، بۇيە پىشنىار دەكەم رىگىرتن بە گۇرېنى بەكارھىنانى ئەم زەۋىيە لابرېت لە رىگەى ئەم راناۋى لكاۋە چارەسەرى ئەم كىشەيە بىرېت، چوارەم: پارېزگارى لە نەخشەى بىنەرەتى شارەۋانى بەپىي ئەم پىلانەى بۇيان دانراۋە ئەۋىش بە رىگىرى لە زىادەپۇيى، پىشنىار دەكەم بەم شىۋەيە بىنۋوسنەۋە، پارېزگارى فەرمان نىيە ئەگەر لە روۋى زىمانىيەۋانىيەۋە سەيرى بىكەىن، بۇيە ۋا باشترە بىكەنە پارېزگارى كىردن لە نەخشەى بىنەرەتى شارەۋانىيە كان نەك شارەۋانى، پارېزگارى كىردن لە نەخشەى بىنەرەتى شارەۋانىيە كان بەپىي ئەم پىلانەى بۇيان دانراۋە لە رىگەى بەرگىرتن لە زىادەپۇيى، زۇر سوپاس.

بەرپىز جەفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بە يارمەتت كاك ئومىد ئەم پىشنىارەت بىرە بۇ لىژنە پەيۋەندىدارەكان، خالىكى نىزامى ھەيە، حاجى كارۋان فەرمۋو.

بەرپىز كىنعان نەجم الدىن (حاجى كارۋان):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بىۋورە ئەۋە لەبەر نۋوسىنەكە نامەۋىت تەئكىد بىكەم زىادەپۇيى بۇ قەسەيە، زىادەپۇيى بۇ تەۋاۋە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جەفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ەمر عىنايەت روونكىردنەۋەيەك بىكەى لەسەر ئەم زاراۋەيە، فەرمۋو.

بەرپىز ەمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە پارېزگارى و پارېزگارى كىردن، پىمۋايە تەحسىل ھاسلە، ھەر يەك شتە، بەلام وشەى شارەۋانىمان پىناسە كىردۋە، شارەۋانى نۋوسىۋومانە شارەۋانى قەزا و ناحىيە، شارەۋانى پىناسە كىراۋە، ئەۋە پىۋىست ناكات، زۇر سوپاس.

بەرپىز جەفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك بىستون فەرمۋو.

بەرپىز بېستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانەم كرا، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.سراج فەرموو.

بەرپىز د.سراج احمد حمدامىن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من بۇ ماددى سىيەم قسە دەكەم، ئىستا ناوم نەنووسىووه، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز ماومۇستا عبدالرحمن فەرموو.

بەرپىز عبدالرحمن على رضا فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى سىيەم باس لە پاراستنى ئابوورى نىشتىمانى ھەرىم دەكات لە رىگەى قەدەغەكردنى زىادەپۇيى، بەلام ئەگەر سەيرىكى زىادەپۇيىيەكان بىكەين لە ھەرىمى كوردستاندا بە تايبەت بۇ سەر زەوى و زارى كشتوكالى زۆرتىن زىان يان زۆرتىن زىادەپۇيى كە كراوتە سەر زەوى كشتوكالى، زەوى كشتوكالىيەكان لە راستىدا بە ھۆى فراوانكردنى رووبەرى شارەوانىيەكان بوو لە قەزا و ناحىيە و شارەكاندا، كە ياسا ھەيە ياسا لە ھەرىمدا ھەيە و لە حكومەتى ناوئەندىشەو ھەيە كە بە ھىچ شىوئەيەك نابىت زەوى كشتوكالى بەكار بەينىت بۇ پىرۇژەى نىشتەجىبوون، بەلام ئەگەر سەيرى بىكەى پىموابىت تاوئەكو ئىستا زياتر لە پەنجا ھەزار دۆنم بەس پىرۇژەى وەبەرھىنان لەسەر زەوى كشتوكالى كراو، بۇيە دەكرىت خالىكى بۇ زىاد بىكرىت يان بىرگەيەكى بۇ زىاد بىكرىت بەوئەى پابەندبوون بەو ياسايانەى كە پارىزگارى لە زەويە كشتوكالىيەكان دەكات و فراوان نەكردنى رووبەرى شارەوانىيەكان لەسەر زەوى كشتوكالى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز على ھەمە صالح فەرموو.

بەرپىز على ھەمە صالح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىموايە ماددى دوو دەتوانىت ھەمووى لە ھۆيەكانى دەرچوواندندا جىگەى بۇ بىكرىتەو، ھىچ ھوكمىكى تىدانىيە ئەم ماددىيە، بۇيە دەكرىت سەر لە نوئى دابىرپىرۇژىتەو و لە ھۆكانى دەرچوواندندا جىگەى بىكرىتەو، ئەگەر كاك عمر قەبولى بىكات تەبەن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز سۆران عمر فەرموو.

بەرپىز سۇران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منیش پشتیوانی له رایهكهی كاك علی دهكهم، هەر ناوی یاساکه كه یاسای ریگری زیادهرۆیی و لابردنی لهسەر زهوی و زار و مؤلکی گشتیه، تهحسیل حاسله نامانج لیی چیه، بۆیه ئەم ماددهیه بهراستی له رووی شكلیهوه بۆ قانون پیم سهره لیژنه یاسایی ماددهیهکی داناوه كه هیچ حوكمیکی تیدانیه، دهكریت ئەوه بخریته ناو هۆیهكانی دهرچواند و ئەوی پی دهوله مەند بكریت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

دیار د.فالا تیبینییهکی ههیه، فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهیم:

بەرپىز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوهی په یوهسته به نامانجهكان خۆی له رووی سیاغهی تهشریعهیهوه ههموو یاسایهك كه دادپێژریت دهییت نامانجهكانی ههبییت، لهبەر ئەوهی نامانجهكانی دهرکردنی یاسا جیاوازن لهگهڵ هۆکارهكانی دهرچواندنی یاسا، له رووی شكلیهوه ئەو بابهته زۆر زهروریه، بۆیه ئیمه پیداکیری دهکەین وهکو خۆی بمینیتیهوه، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپىز صالح فهقی فەرموو.

بەرپىز صالح فهقی احمد:

بەرپىز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددهی دووهم خالی چوارهم: پارێزگاریکردن له نهخشهی بنهپهتی شارهوانی بهپیی ئەو پلانهی له بری ئەوهی بۆیان دانراوه ئەویش به ریگری له زیادهرۆیی هەر بكریته دانراوه بۆ ریگریکردن له زیادهرۆیی، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپىز مامۆستا حسن فەرموو.

بەرپىز حسن صالح محمد:

بەرپىز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددهی دوو برپگهی دووهم: منیش پیموایه گرتنهبهری ریکاری تووند كه كاك ئومید باسی کرد، ئەمه زۆر مهتاتیه، چونکه بهراستی ئیمه رۆژانه دهبینین له ناوچه جیا جیاکان، له هەر ناوچهیهك جۆریك مامهله دهكریت، بۆیه شتیکی موههد دابپێژریت باشتره، ئینجا یاسایی بییت یان شتیکی تر بییت باشتره، بۆ لابردنی زیادهرۆیی من پیموایه لابردن ئەوهیه كه باس لهوه دهکەن ئەسهری رهجعی نیه، لابردن من پیمباشه بیته نههیشتن یان ریگریکردن له شوپینیک ستوب بکات، لابردن پیموایه ئەوه دهگریتیهوه كه

ئەوھى كە كراويشە لابرېت، ئىمە باسما لىوھىكىرد كە ئەوھ ئەسەرى رەجى نىھ و بېتتە نەھىشتن يان رىگىرىكىردن، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز د.شىركۆ فەرموو.

بەرىز د.شىركۆ جودت مصطفى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە بىرگە سىيەمدا كە باس لە پاراستنى ئابوورى نىشتىمانى ھەرىم دەكات، بۇ ئەوھى كە دەرگايەك بىكەينەوھە كە ئەم چارەسەرى كە لەم ياسايەدا دەكرىت كە زۆر گىنگە بتوانىن دواتر دەرگايەكى ھەبىت بۇ تەوزىفكىردنى، بۇ بووژاندنەوھى ئابوورى ھەرىمى كوردستان، كە من لە ماددەى پىنجدا پىرۆزەيەك تەرح دەكەم ئەمپۇ پىرۆزەيەكى زۆر گىنگە، زۆرىك لە قەيرانە ئابوورىيەكانى ھەرىمى كوردستان بە تايبەتى ئەوھى كە لە نىوان كەرتى تايبەت و حكومەتدا ھەيە، بەو پىرۆزەيە چارەسەر دەبىت و دىراساتى زۆرمان لەسەر كىردوو، بەلام ئەو لە ماددەى پىنجدا تەرحى دەكەم، بەس ئىستا لەم بىرگە سىيەمە تەنھا سىاغەكە ئاواى لى بىكەين كە بلىين پاراستن و ئاراستەكىردن بۇ بووژاندنەوھى ئابوورى نىشتىمانى ھەرىم ئەوھى تىرى تاوھكو كۆتايى پى بىت، يەئنى تەنھا ئاراستەكىردن بۇ بووژاندنەوھى ئابوورى نىشتىمانى ھەرىم ئەو وشەى بۇ زىاد بىكرىت، ئامانجى ئەم ياسايە من لەگەل ئەوھىدەم فىئەلەن ئامانج جىايە لە ھۆكارى دەرچوواندن، بۆيە لە ئامانجدا ئەم دەرگايەمان كىردووھە كە ئەم موئالەجاتانەى ئىرە ھاوكارىن بۇ بووژاندنەوھى ئابوورى ھەرىم، ئەو دوو وشەيەمان كە لە بىرگە سىيەم زىادكىرد كە گوتمان پاراستن و ئاراستەكىردن بۇ بووژاندنەوھى ئابوورى نىشتىمانى، ئەو كاتە لە ماددەى پىنجدا دىتوانىن تەرحى فەكەرەيەكى كورت و پوخت بىكەين و خىزمەتتىكى گەورە بە ئابوورى ھەرىم دەكات، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىزان لە لىژنە پەيوەندىدارەكان تىببىنەكانى ئىوھ ئەگەر ھەين، د.قالا فەرموو.

بەرىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشىك لە پىشنىارەكانمان وەرگرت و سىاغەمان كىردوو، تەنھا ئەوھى بەرىز د.شىركۆ ماوھ ئەگەر بە نووسراوھ بۇمان بنىرى بۇ ئەوھى قسەى لەسەر بىكەين لە لىژنە پەيوەندىدارەكان، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز عمر عىنايەت فەرموو.

بەرپىز عمر عىناپەت ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە نىسبەت سىياسەتى ھۆكۈمەتى ھەرئىمى كوردستان بۇ فراوانكىردنى شارەگان وەكو بەرپىز كاك عبدالرحمن باسىكىرد، ئەو پلانى خۇيانە كە چۆن بە گرتنەبەرى دروستكىردنى بىناى عەمودى لە برى بىناى ئاسۆيى، يەنى ئەو عىلاقەى بەم ياساپەو نىە لەگەل داواى لىبووردنەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز مامۇستا مەلا غرىب فەرموو.

بەرپىز غرىب مصطفى ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

كاك عمر روونىكىردەو ئەو ھى مامۇستا عبدالرحمن باسىكىرد ئامانجى ئەم ياساپەى ئىمە نىە، دەبىت وەزارەتى شارەوانى ھەماھەنگ بىت لەگەل وەزارەتى كشتوكال بۇ پاراستنى زەوئە كشتوكالئەكان كە لەم ماوئە رابردوو بەراستى سنوورئىكى زۆر بەزىنراو و زەوى زۆرمان لە دەست چوو، بەلام ئەو ھەماھەنگىە ئامانجى ئەو ياساپەى ئىمە نىە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز سىنان چەلەبى وەزىرى داد تىبىنى نىە، بەرپىز نەورۆز مولود وەزىرى شارەوانى فەرموو.

بەرپىز نەورۆز مولود امين / وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وەزارەتى ناوخۇ ھىچ تىبىنىەكىان نىە، وەزارەتى ئىمەش وەكو شارەوانى ھىچ تىبىنىەكىمان نىە لەسەر ئەو بىرگانە، بەلام وەزارەتى كشتوكال دوو تىبىنى ھەيە، يەكەمىان: بىرگەى يەكەم: پارىزگارى لەو زەوى و زارانە ئىزافە بىرئىت، لەبەر ئەوئە لە پىئاسەكەى گۆرپىمان، لىرە زەويانە نووسراو بىرئىتە زەوى و زار، بىرگەى دووئەم: تىبىنىان ئەوئە كەوا لە بىرگەى سىيەم زەويەكانى تەھىد كىردوو ئەوان پىيان باشە كە زەوى بەردەلانئىش دىارى بىرئىت، سەخەرىەكان ئەوانئىش ئىزافە سەر ئەوانە بىرئىت، بۇ ئەوئە ئەوانئىش پارىزگارىان لى بىرئىت، تەنھا ئەو دوو تىبىنىەكىان ھەبوو وەزارەتى كشتوكال، ھەروھە تاپبەت بە پىسىارى ئەندام پەرلەمانى بەرپىز كەوا پارىزگارى لە بەكارھىنانى زەوى كشتوكالئەكان بىرئىت، وابزانەم ئەوئە چەندىن بىرئىت ئەنجومەنى وەزىران دەرگراو كە تا بىرئىت ھىچ زەويەكى كشتوكالئە بەكار نەھىئىت، ئەو بىرئىت پىشترئىش لە بىرئىتەكانى ياساى چاكسازى سەرۆكايەتى ھەرئىم بىرئىت لىدراوو، بەلام بەم دووايىانە بىرئىت ئەنجومەنى وەزىران دەرگراو بۇ ھەموو وەزارتەكان تەعمىم كراو كە زەوى كشتوكالئە بەكار نەھىئىت بۇ غەرەزى غەيەرە كشتوكالئە، بۇ ئەوئە زىاتر پەرە پىدئىت، ھەر وەكو تىبىنىەك بۇ ئەو ئەندام پەرلەمانەى كە داواكارى ھەبوو، فىئەلەن ھۆكۈمەت كارى بەو بىرئىتە كىردوو، سوپاس بۇ تىبىنىەكە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئىمە دەرفەت بە لىژنە پەيوەندىدارەكان دەدەين بۇ ئەۋەى راۋىزكارى پىۋىست ئەنجام بەدن و ماددەكە دووبارە سىاغە بكىرىت، روونكردنه وەبەكى تر لەلايەن مامۇستا غرىب، فەرموو.

بەرپىز غرىب مصطفى حەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مەبەستەم ئەۋەبە عەرزى بەرپىز ۋەزىرى شارەۋانى بكەم كە ئەۋ بەرپارەى ئەنجومەنى ۋەزىران مەتاتىە، سەربارى ئەۋ بەرپارەى كە دەرکراۋە كە دەگوتىرىت ھەتاۋەكو بكىرىت، يەعنى ئەگەر مەجال ھەبوو، تاۋەكو ئىستا زۆر كارگە دادەمزرىنرىت لەسەر زەۋبە كشتوكالىەكان، نموونەى زىندووومان ھەبە لە پار و پىرار و ئەم سالىش ھەر پىرۆژە بەردەۋامە، بەلام شوپىنى بەردەلانمان زۆرە، دەكرىت ئەۋانە بگوىزىنەۋە بۇ شوپىنى تر دروست بكىرىن بۇ ئەۋەى زەۋى تىا نەچىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئىستا داۋا لە لىژنە پەيوەندىدارەكان دەكەين بۇ ئەۋەى دارشتەۋەى بۇ بكەن، د.فالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (2):

ئامانجەكان: ئامانجەكانى ئەم ياسايە برىتىن لە:

- 1- پارىزگارى لەۋ زەۋى و زارانەى مولكى دەۋلەتن لە ناو سنوورى ھەرىم و رىگىرى لە زىادەپۇۋى و داگىر كىردىن بە رىگىرى سەپاندى سزى بەرگر (رادع) بەرامبەر بە زىادەپۇكار.
- 2- گرتنەبەرى رىگارى ياسايى بۇ لابرندى زىادەپۇۋى لەسەر زەۋى و زارى دەۋلەت.
- 3- پارستن و ئاراستە كىردن بۇ بوۋزانەۋەى ئابوورى نىشتىمانى ھەرىم لە رىگىرى قەدەغە كىردى زىادەپۇۋى كىردنە سەر زەۋبە كشتوكالىەكان، پاۋانە سرووشتىەكان، دارستانە سرووشتىەكان، لەۋەرگە و بەردەلان و رىگرتن لە گۆپىنى بەكارھىنانەكانىان.
- 4- پارىزگارى كىردن لە نەخشەى بنەرەتى شارەۋانى بەپىي ئەۋ پلانەى بۇيان دانراۋە لە رىگەى رىگىرى كىردن لە زىادەپۇۋى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەۋ ماددەبە بەۋ شىۋەبەى كە خویندرايەۋە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (54) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (1) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەۋاتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندكرا، ماددەى سىبەم بخویننەۋە.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهیم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (3):

پىادەكردن: ئەم ياسايە پىادە دەكرىت بەسەر گشت حالەتەكانى زىادەپۇيى لەسەر زەوى و زارى دەولەت لە ھەرىم توخمەكەى يان پۇلئىنەكەى جۆرەكەى ھەر چىەك بىت.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا دەرگاى گفتوگو دەكەينەو ھەسەر ئەم ماددەيە بۇ موناڤەشەكردن، ديار سى كەس داوا دەكەن موناڤەشە بكەن، بەرپىز د.سراج فەرموو.

بەرپىز د.سراج احمد حمدامىن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لاى جەنابتان مەعلومە ئەو ياسايە، ئەو ماددەيە باسى تەتبىق و پىادەكردنى دەكات، بۇيە دەبىت شتىك بىت كە كىشە لە داھاتوى حكومت دروست نەكات، من بە پىويىستى دەزانم ئەو ماددەيە واى لى بكرىت كە قابىلى جى بەجى كردن بىت، ئىنجا من داوا دەكەم بەو شىوازە سىاغە بكرىتەو، واى لى بكرىت ئەم ياسايە پىادە دەكرىت لەسەر گشت ھەلەتەكانى زىادەپۇيى كە لە دواى بەركاربوونى ئەم ياسايە دەكرىتە سەر زەوى و زارى دەولەت لە ھەرىم توخمەكەى يان پۇلئىنەكەى جۆرەكەى ھەر چۆنىك بىت، چونكە ئەگەر واى لى نەكرىت لەوانەيە لە داھاتوو كىشەكى زۆر بۇ حكومت دروست بكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز مامۇستا ماجد فەرموو.

بەرپىز ماجد عثمان توفىق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەگەل د.فالا موناڤەشەمان كرد، جى بەجى بوو، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز بەھزاد دەرويش فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز پشتگىريا بەرپىز د.سراج دكەم، ھەر چەندە لىژنەيا شارەوانى بە راستى مە گەلەك گفتوگو كر كە ئەف دەڤە لە ئىستا و داھاتوودا تىدا بوو پىشتر تەبەعن، بەس ھاتە لادان، بە بۆچوونا من تازە بە دىقەت سەكەرە فىرى ئەگەر ئەم بىژىن نامازە فى خالى نەكەين فىعلەن دى گرفت لە رووى واقى بۇ حكومتى جى بن، چونكى دىبىژىتن ھەر كەسىك بىت ئەفى دەقى بخوئىنيت لازمە ھەمى زىادەپۇيى بەرى نوگە و پىشى نوگە، ھەر چەندە ياسايەكا دىكە يا ھەى راستە يا چارەسەرى و لابردنا زىادەپۇيى ھىشتا نەھاتىە

پەرلەمانى، بەلام لېردا ئەف دەقە زۆر وازحە ھەمى ھەلەتە فە دگریت، بۆيە منیش بە پېويست دزانم
بېژین گشت حالەتەکانى زیادەرپۆيى لەسەر زەوى و زارى دەولەت لە ھەرېم كە دەكریت لە رۆزى
دەرچوواندى يەم ياسايە و بە دواو، يەعنى دەبیت نامازە پى بکەين، ئەگەر نا كېشە دروست دەبیت، زۆر
سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئېمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

دوو بەرپۆزى تر وەر دەگرين، بەرپۆز د. زۆزان فەرموو.

بەرپۆز د. زۆزان صادق سعید:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىريا ئاخافتنىت د. سراج و كاك بەهزاد دكەم، بەلئى جېي پرسىارنېيە ئەگەر ئەف ياسايە ھاتە تەتبیق
كرنى بۆ پشتى دەرچوونا ياسايى، ئەرى باشە ئەفیت بەرى قى ياسايى دى چ ئىجرائات دەرحق وى دینە
وەرگرتنى، چونكە پېشى نوکە زى زیادەرپۆيى ل سەر زەفى و زارىت حكومەتى ھاتیە كرنى، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئېمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆز مصطفى سكرى فەرموو.

بەرپۆز مصطفى احمد حمد:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بە خویندەنەوى من لەو نەسەى ماددەى سى ئەو ياسايە پيادە ناکریت لەسەر خانوو و بينا، چونكە زەوى و
زار لە موستلەحى كە باوہ لای خۆمان زياتر زەوى كشتوكالى دەگریتەوہ، ئینجا پېمباشە ئەوہى بۆ زیاد
بكریت ئەم ياسايە پيادە دەكریت بەس گشت حالەتەکانى زیادەرپۆيى لەسەر خانوو و بينا و زەوى و زارى
دەولەت لە ھەرېم، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئېمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆزان لېژنە پەيوەندیدارەکان، فەرموو د. قالا.

بەرپۆز د. قالا فرید ابراهيم:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوہى كە پېشنیاركرا كە لە دواى بەرکاربوونى ئەم ياسايە دەكریتە سەر زەوى و زار ئەوہ پېشنیاره
وەرگىرا و سیاغەمان كردهوہ و، كۆتا تېببىنىش ئەوہ لە ناوئیشانەكە و لە پېناسەكان تەحدیدمان كرد كە
ئەمە ياسای سالى (1976) مان ھەيە، لەوئى ديارىكراوہ زەوى و زار چيە، كە ھەموو ئەو توخمانە و
پۆلئینانە دەگریتەوہ كە ياساكە ديارىكردوہ و ھيچى بەدەر نابیت، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئېمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆز عمر عینایەت فەرموو.

بەرپىز عمر عىناپەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە پېشىنارەكەى د.سراج ئەگەر بىگەرپىنەۋە ماددەى نۆ دواىى ئىمە بە وازحى باسمانكردوۋە، باسى زىادەپۇكانى پېش ئەم ياسايمەن كىردوۋە كە دەلئىن بىن و ناوى خۇيان تۆمار بىكەن، كەواتە لە كۆتايىشدا نووسراۋە ئەم ياسايمە لە رۇزى دەرچوونىەۋە كارى پى دەكرىت، ئەۋە تەحسىل ھاسلە، بەلام سەربارى ئەۋەش ئىمە لەگەل بەرپىزان لەگەل لىژنەى ياساىى و ھاورپىكانى تر وەرمان گرت و ھەۋلدەدەين رىگابەك بدۆزىنەۋە بۇ ئەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

من وا دەبىنم ھىچ تىبىنىيەك نىە، داوا لە بەرپىز ۋەزىرى داد دەكەم ئەگەر تىبىنىيەكى ھەبىت، فەرموو.

بەرپىز سىنان عبدالخالق چەلەبى / ۋەزىرى داد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەۋەى ئىمە دوو شتمان ھەيە، يەكەم: وشەى توخمەكە بىگۆرپىن بىكرىت بە رەگەز، ئەۋەى تىرىش بە موتەلەقى ھاتوۋە دەبىت بۇ موستەقبەل ھىساب بىكرىت ۋەكو عمر عىناپەت باسىكرىد، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز نەۋرۇز مەۋلود ۋەزىرى شارەۋانى فەرموو.

بەرپىز نەۋرۇز مولود امىن / ۋەزىرى شارەۋانى و گەشت و گوزار:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمەش ۋەكو ۋەزارەتى ھەم ناوخۇ و ۋەزارەتى كشتوكال و ۋەزارەتى شارەۋانى بە ھەمان شىۋاز پىشتىگىرى ئەۋ تىبىنىيەمان كىرد لە بىرگەى ماددەى سىيەم زىاد دەكرىت، ئەۋەى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ئىقتىراحىان كىرد و لىژنەى ياساىيش پەسەندىكرىد، ئىمە ھەر سى ۋەزارەت پەسەندى دەكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان لىژنە پەيونىدارەكان كۆتا دارپىتنەكەى بىخوئىنەۋە بۇ ئەۋەى بىخەينە دەنگدان، د.قالا فەرموو.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (3):

پىادەكردن: ئەم ياسايمە پىادە دەكرىت بەسەر گىشت ھالەتەكانى زىادەپۇبى كە لە دواى بەركاربوونى ئەم ياسايمە دەكرىتە سەر زەۋى و زارى دەۋلەت لە ھەرىم رەگەزەكەى يان پۇلئىنەكەى جۆرەكەى ھەر چىيەك بىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ئىستا ئەو ماددەيە بەو شىۋەيەيە كە خویندرايەو دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ (54) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ كەس نىيە، كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندىكرا، دەچىنە سەر ماددەى چوارەم.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (4):

1- ھەر رەفتارىك يان كاريك بىكەويته سەر زەوى و زارى دەولت يان سەر مافىك لەو مافانەى ئەو زەويانە بە زيادەرۋىي ئەژمار دەكرىت ئەگەر مؤلەتى ياسايى نەبىت يان دژ بە ياسا بەركارەكان بىت، لەوانەش ئەمانەى خوارەو:

أ- زەوتكردن بەكارهينان و دەست بەسەرداگرتنى بيناكانى دەولت

ب- دروستكردى خانوو و بينا بە ھەموو جۆرەكانىەو بە ھەر مەبەستىك ئەگەر لەگەل نەخشەى بنەرەتى بگونجىت يان نا.

ت- زەوتكردى زەوى يان بەشىك لە زەوى.

پ- گۆپىنى رەگەزى زەوى بەكارهينانى زەوى و گۆپىنى بەكارهينانى زەوى.

ج- ھەلگەندى زەوى بردنى خاك و خۆلى ئاسايى يان تىكەلە گۆپىنى رىچكەى ئاوى سەر زەوى، گۆپىنى رىرەوى ھاتووچۆ.

ح- پەكخستن يان گۆپىنى مافىك لە مافەكانى ھاوشانى (ارتفاق) بىرپاردراو لەسەر زەويەكانى دەولت.

خ- داگرىكردن و بەكارهينان و ھەلگەندن و شىۋاندنى كەنار و ناوچە و رووبار و دەرياچەكان.

د- شوراكردنى زەوى بەردەلان، لەورگە، دراستان و كشتوكالى بە پىچەوانەى ياسا بەركارەكان.

ژ- فرۇشتن و بەخشىن و بەكرىدانى زەوى بە مەبەستى كشتوكال دروستكردى باخ و گەشت گوزار و نىشتەجى، بازركانى يان بۆ ھەر مەبەستىكى دى بە پىچەوانەى ياسا بەركارەكان.

ر- جىاكردنەو و پارچە پارچە كردن (افراز الاراضى) بەدەر لە ياسا بەركارەكان.

ز- ھەر رەفتارىكى دىكە جگە لەوانەى لە بەندەكانى پىشوو باسكراون بىكەويته سەر زەوى و زارى دەولت بەبى ۋەرگرتنى رەزامەندى بنەماى ئسولى.

2- بەكارهينانى گشت يان بەشىك لە جادە، شۆستە، گۆرەپان، باخچە، پارك، يان ھەر شۆينىكى گشتى

بە شىۋەيەكى كاتى يان بەردەوام بۆ بەرژەوئەندى تايبەت بە پىچەوانەى ياسا بەركارەكانى ھەرىم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ئىستا دەرگاي گىتوگۇ دەكەينەو بۇ موناڧەشەكردن لەسەر ئەم ماددەيە، كى دەيەويىت قسە بىكات؟
بەرپىز مامۇستا ماجد فەرموو.

بەرپىز ماجد عثمان توفىق:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەبەر ئەوئى ماددەيە يەكەم بىرگەي نۆيەم پىناسەي زىادەپۇكار ئەو كەس و لايەنانەي كە بەبى مۇلەتى
ياسايى يەئنى لايەنى پەيوەندىدارىشمان نووسى بوو، پىموايە لىرە لە ماددەيە چوار بىرگەي چوار گۆپىنى
رەگەزى زەوى بەكارهينانى زەوى و گۆپىنى بەكارهينانى زەوى، وەزارەتى شارەوانى و وەزارەتەكانى تر
بۇيان ھەيە رەگەزى زەوى بگۆرن، لەبەر ئەوئى نۆيەم ئەگەر ئەو رستەيەي لەسەر ئىزافە بىكەين جگەلە
لەلايەنە پەيوەندىدارەكانى حكومەت، چونكە پىموايە ئەگەر وا بىت دەست بەستراو دەبن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك على فەرموو.

بەرپىز على على ھالۇ:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ل فان (10) سالى بورىدا شارەوانى گەلەك جەيىن گەشت و گوزارى و عەردىن گىرنگ دايەنە موساتەحە و
دايەنە خەلەكەكى بە شىوئەيەكى موساتەحە بۇ ئەنجامدانا چەندىن پىرۇژىن جۇراوچۇر، ل ھەتا نوکە چ
پىرۇژە ل سەر فان جىھان نەھاتىنە چى كىرن، زۆربەي ئەفان موستەحە ژی ل دەستىن كەسانىن بەرپىرس و
دەست رۇيشتوو دانە، ئامادە نىنەش پىرۇژە تىدا چى بىكەن، پىشنىار دىكەم وەزارەتا شارەوانى پىداچوونەك
ل فان موساتەحاتا بىكەن، خودانىت وان ئىلزام بىكەت ل ماوئەيەكى زۆر كەم دا چى كرنا فان پىرۇژە بىكەن،
ئەگە نا ژی عەقدىت وان بىنە ھەلۇەشاندىن، چونكە ئەف جىھە جىھىت گەشت و گوزارىنە، جىھىت گىرنگىن،
ئەگەر پىرۇژە بىنە تىدا چى كىرن دى سەر و سىمايى بازىپىر دىگورپىت، دىسان ژی ئىحتىمالە گەلەك دەلىقىت
كارى پەياداكتە، دىسان سنوورپىت دەفەرى مە دا ژی بە حەقىقەت گەلەك جىھى گەشت و گوزارى و جىھىت
گىرنگ شارەوانى بە نافتى تەجىدىد دايەنە خەلەكەكى ھەتا فى گافى ژی ئەف عەردە وەكى خۇ مایىنە، (10)،
15) سالى ئەف عەردانە وەكى خۇ مایىنە، حازرىش نىنە چ پىرۇژەكى دا چى كەن، دەربارى ماددى چوار
خالا دووى چى كرنا خانوو بەرا، بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمانى، رەنگە جەنابى تە ئەگادار بىتن ئەنجامىن فان
سالانى بورىدا ل سالى (1992) ھەتا سالى (2000) رەنگە دەفەرىت مە بە ھەزاران خەلەكى فان گوندا
ئاوارە بووئە يەكى فان زرووى ل سەر مە فەرز بوئە، قەسدا مە نافت ناحىە و قەزا و سەنتەرى پارىزگەھا
كرە قە، ئەف خەلەكە ژی خرى پىشمەرگە بوئە و خەلەكەكى نافت شۇرشا دا ژی ھەنە، ئەفى خەلەكى تەجواز
ل سەر عەردى شارەوانى كرىە، خانى بۇ خۇ ل سەر ئاڧا كر، ھەتا فى گافى ژی مایىنە موتەعەلىق تەعامول
تەجواز تىتە كىرن، ئەفپۇكە ژی ئەگەر ئەف قەرارە بىتە پەسەندىكرن و سەر وان بىتە تەتبىق كىرن حەقا

وان به دیتنا مه غەدرەکا ئیکجار مەزنە، لەوما ئەم داخاژی ل ومزارەتا شارەوانیی دکەین پیداجوونەک ل سەر فی برپاری بکەن یان زی به شیوهیەک به رەنگەکی، چونکە فی برپاری دا هاتیه به چ شیوهیەکی یاسایی بیت یان نا یاسایی بیت گەل نەخشی بنەرەتی بگونجیت یان نەگونجیتەفە رەنگە ئەفە دی زولەکا گەلەکا مەزن ل خەلکەک دیتە کرن، ئەف خەلکە به درپزایی زیان ل ناف شۆرش دا زیایی، نەتیجە وان زروف ب سەر داهااتین، هاتیه باژیری و هاتنە ناف ناحیه و قەزایە دا به ناچارپیا خۆ ئەو خانووی تەجاوز ناف کری، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز بیستون فائق فەرموو.

بەرپز بیستون فائق محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

تیبینیەکانی من تەنھا زمانەوانیە، یەکەم: هەر رەفتاریک یان کاریک بکریتەسەر، نەک بکەویتە سەر، لە ماددە دووهمیش و لە ماددەکانی کۆتاییشدا وشە جادە بەکار هاتوو، جادە نا، شەقام، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز کاک ئاری فەرموو.

بەرپز ئاری عبداللطیف مولود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ماددە جوارەمدا لە خالی (ج) هەلکەندنی زەوی و بردنی خاک و خۆلی ئاسایی یان تیکەلە گۆرپنی ریچکە ئاوی سەر زەوی، گۆرپنی ریپەوی هاتووچۆ، یەک حالەتی تر هەیه ئیستا بوونی هەیه، باسی ئاوی ژیر زەوی نەکراوه، دزینی ئاوی ژیر زەوی، من نموونەیهکی زۆر زیندوم لایە لە مەنتیقە هەلەبجە دوو زەوی لە پال یەکدا بوون دانەیهکیان بە مەتر بە رەگ ئاوی هەبووه، بە قولایی (20، 30) مەتر لە ژیرەوه، هاوالاتیەکی تر کە ئاوی نەبووه زەویەکی لە ژیرەوه تونیلی لیداوه ئاوی زەویەکی راکپشاه، هەست دەکەم لە رەفتارەکان باسی نەکراوه وەکو رەگەز، پیمباشە باسی ئەو حالەتەش بکریت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز سهام عمر فەرموو.

بەرپز سهام عمر قادر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دەست پیک بەخیر هاتنا میفانا دکەین، ل ماددەیا چواری برگەیا ئیک (پ) پشتگیری کاک علی و کاک ئاری دکەم، بۆ هەندی کو ل فییری یان روونکرن بیته دان یان زی چارەسەریەک بکەن لیژنەیا یاسایی بۆ هەندی کو دەمی بیژیتن دروستکردنی خانوو بینا به هەموو جۆرەکانیەوه بۆ هەر مەبەستیەک ئەگەر لەگەل نەخشی بنەرەتی بگونجیت یان نا، ل فییری بۆچی ئەف خالی ئیشارەت کەینی، چونکی مادەم دوو پرۆژی

دى ھەنە بۇ چارەسەركرنى، كەواتە ئەگەر ئەف ياسايە ل سەر ھەندى بېتە تەتېق كرن ل فېرېدا ئەگەر دگەل نەخشى بىنەرەتى بگونجىت ل فېرېدا يان لىژنە يان خەلكەك دەكەفتە ئىشكالى، ژبەر ھەنەدى لىژنەيا ياسايى يان لىژنەيىن پەيوەندىدار ئەگەر روونكرنى بدن ل سەر فى بابەتى گونجاندىنا وى لەگەل نەخشى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.زۆزان فەرموو.

بەرپىز د.زۆزان صادق سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من موداخەلە نە دەکرد، بەس مولاخەزاما من زمانەوانیە ژبەر ھەندى من دقيا ئەز بېژم، خالا (ب) دووماھیا رستە ھاتیە بگونجیت يان نا، یەعنى وەكو ئىختىساسەك ل فى بواریدا، نینه كو ل دووماھیی نابینی، بگونجیت يان نەگونجیت، یەعنى دقیت تۆ فى سیاغە بنقىسن باشترە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان لىژنە پەيوەندىدارەكان روونكردنه وەتان چیه لەسەر ئەو تېبىنیانە، بەرپىز د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا سەبارەت بە تېبىنیەكەى مامۇستا ماجد كە كىشەى ھەبوو لە برگەى (پ)، واتە جەنابى گوتى برگەى چوار گوتى ئەگەر لایەنى پەيوەندىدار بکات، ئەگەر جەنابت سەپرى دىباچەكە بکەى دىباچەكە دەلى ئەگەر مۆلەتى ياسايى نەبیت يان دژ بە یاسا بېت، ئەوہى لایەنى پەيوەندىدار دەیکات نە دژ بە ياسايە و نە بى مۆلەتیش دەیکات، ئەوہ ئىختىساسى خۆیەتى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز عمر عینایەت فەرموو.

بەرپىز عمر عینایەت ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە نىسبەت ئەو بۆچونەى كاك على ئیمە روونمانكردوہ كە ئەمە بۆ لەمەودایە و، ئەو زیادەرۆبىیانە نىە كە ئىستا كراوہ، لە بەندى پېشوو لە ماددەى پېشوو باسمانكردوہ، سەبارەت بەوہى كە بگونجیت يان نەگونجیت، مەبەستى ئیمە چیه، ھەر كەسك ئەگەر مولى خۆشى بېت تاپۆشى ئەویش بېت بۆى نىە بەبى وەرگرتنى مۆلەت لە شارەوانى يان لەلایەنە پەيوەندىدارەكان لە دەرەوہى شارەوانى بۆى نىە ئەگەر مولى خۆشى بېت بۆ نمونە زەویەكى ھەيە ئەو زەویە كشتوكالیە ئەگەر وەزارەتى كشتوكال رینگەى پى ئەدا ناتوانیت بىكات بە باخ، بۆ نمونە مولى خۆیەتى، بەلام لە نەخشەى بىنەرەتیدا ئەم شوینە بازركانیە، ئەم شوینە مەكتەبە مولى ئەوہ، تەسمیمی ئەساسى ھاتووہ و گۆراوہ، یەعنى شیوہى بەكارھىنانەكەى

گۆرۈۋ، دەبىت شارەۋانى مۇلەتتى بىداتى، مۇلەتتى ناداتى دى ئىستىملاكى ئەۋ مولگە دەكات لە شوپىنىكى دىكەۋە دەتوانى يان تەعويزى دەداتى يان قەرەبۋى دەكاتەۋە بە زەۋىيەكى دىكە، بگۈنجىت يان، تەبەن ئەگەر زەۋى زراعىش بىت بۇ نەۋنە مولگى سلفى زراعى خۇيەتتى، بەلام ناتوانىت بىكات بە بىنا، مەبەستمان ئەۋەيە، كەۋاتە مۇلەتتى لايەنى پەيۋەندىدار زۆر گىرگە، بە نىسبەت ئەۋەى كاك ئارى كە باسىكرد بۇ ئاۋى ژىر زەۋى، ئاۋى ژىر زەۋى خۇى ھەموو بىرىك (aquifer) ئەكۋىفارىيەرى خۇى ھەيە، يەنى لە ناۋ وەزارەتتى كشتوكال پىمۋايە برادەرانى وەزارەتتى كشتوكال لىرەن جاران بۇ بىر دەبۋايە (500) مەتر دوور بۋايە لە يەكترى، يەنى ئەمە ستانداردى خۇيانە، ئىستا كىردۋويانە بە (300) مەتر، كەۋاتە ھەر بىرىك لە (300) مەتر كەمتر بوو ئەۋە خۇى نا ياسايىيە و رىگەى پى نادەن، لەبەر ئەۋە پىۋىست ناكات لىرە بچىنە وردەكارىيەۋە، ئەۋە لە رىنمايەكانى وەزارەتتى كشتوكال و وەزارەتتى شارەۋانى و وەزارەتە پەيۋەندىدارەكان روونى دەكەنەۋە بۇتان، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ۋەزىرە بەرىزەكان، بەرىز نەۋرۇز مولود ۋەزىرى شارەۋانى فەرموو.

بەرىز نەۋرۇز مولود امين / ۋەزىرى شارەۋانى و گەشت و گوزار:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىمە ۋەكو وەزارەتتى شارەۋانى تىبىنىيەكان نىە لەسەرى، وەزارەتتى ناوخۇش بە ھەمان شىۋاز، بەلام وەزارەتتى كشتوكال لە بىرگە (ب) ئىزافەيەكان ھەيە، وابزانم گۈنجاۋىشە ئەۋىش كە ئىزافە بىكرىت دۋاى ئەۋەى كە دەللىت دروستكردنى خانوو و بىنا بە ھەموو جۆرەكانىيەۋە بۇ ھەر مەبەستىك ئەگەر لەگەل نەخشەى بىنەرەتتى بگۈنجىت يان نا، ئىنجا بلىين يان لە ناۋ زەۋىيەكانى دەرەۋەى سنوورى شارەۋانى زىاد بىكرىت، ئىزافەى ئەۋ فەقەرەيە بىكرىت، چونكە لەۋانەيە خانوو و بىنا ھەبىت بەبى مۇلەت لە ناۋ زەۋى كشتوكالى يان پاۋان يان دارستانەكان و بەردەلانەكان دروست بىكرىت، بۇيە ئەگەر ئەۋە ئىزافە بىكرىت، يان لە ناۋ زەۋىيەكانى دەرەۋەى سنوورى شارەۋانىيە لەۋانەيە ئەۋە زىاتر چارەسەرى كىشەكانى زەۋىيە كشتوكالىيەكان بىكات، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

داۋا لە لىژنە پەيۋەندىدارەكان دەكەين سىاغەى كۆتايى بخۋىننەۋە، د.قالا فەرموو.

بەرىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (4):

1- ھەر رەفتارىك يان كارىك بىكرىتە سەر زەۋى و زارى دەۋلەت يان سەر مافىك لەۋ مافانەى سەر ئەۋ

زەۋىيانە بە زىادەرۋىيە ئەزمار دەكرىت ئەگەر مۇلەتتى ياسايى نەبىت يان دژ بە ياسا بەركارەكان

بىت، لەۋانەش ئەمانەى خوارەۋە:

ا- زهوتکردن به کارهینان و دهست به سهرداگرتنی بیناکانی دهولتهت.
ب- دروستکردنی خانوو و بینا به هه موو جوړهکانیه وه بو ههر مه به ستيك نه گهر له گهل نه خسه ی بنه رته ی بگونجیت یان نه گونجیت، هه روه ها بو نه و زهویانه ش که ده گه ونه دهره وه ی سنووری شاره وانی.

ت- زهوتکردنی زهوی یان به شيك له زهوی.

پ- گوړپینی ره گه زی زهوی به کارهینانی زهوی و گوړپینی به کارهینانی زهوی.

ج- هه لگه نندنی زهوی بردنی خاك و خوئی ئاسایی یان تیکه له گوړپینی ریچکه ی ئاوی سهر زهوی، گوړپینی ریږه وه ی هاتووچو.

ح- په گخستن یان گوړپینی مافیک له مافه کانی هاوشانی (ارتفاع) برپاردر او له سهر زهویه کانی دهولتهت.

خ- داگیرکردن و به کارهینان و هه لگه نندن و شیواندنی که نار و ناوچه و رووبار و دهریاچه کان.

د- شوراکردنی زهوی به رده لان، له ورگه، دراستان و کشتوکالی به پیچه وانه ی یاسا به رکاره کان.

ژ- فروشتن و به خشین و به کریدانی زهوی به مه به ستي کشتوکال دروستکردنی باخ و گه شت گوزار و نیشه جی بازرگانی یان بو ههر مه به ستيکی دی به پیچه وانه ی یاسا به رکاره کانی هه ریم.

ر- جیاگردنه وه و پارچه پارچه کردن (افراز الاراضي) به دهر له یاسا به رکاره کان.

ز- ههر رفتاریکي دیکه جگه له له وانه ی له به ننده کانی پیشوو باسکراون بکه ویته سهر زهوی و زاری دهولتهت به بی وهرگرتنی ره زامه نندی بنه مای ئسولی.

2- به کارهینانی گشت یان به شيك له شه قام، شوسته، گوړه پان، باخچه، پارک، یان ههر شوینیکي گشتی به شیوه یه کی کاتی یان به رده وام بو به رژه و هندی تایبهت به پیچه وانه ی یاسا به رکاره کانی هه ریم.

به رپیز جعفر ابراهيم ئیمنیکي / جیگری سه رۆکی په رله مان:

به رپیزان ئیستا نه و مادده یه به و شیوه یه ی که خویندراپه وه ده خهینه دهنگان، کی له گه لدايه؟ تکایه دهست به رزکاته وه؟ (50) کهس له گه لدايه، زور سوپاس، کی له گه لدايه؟ تکایه دهست به رزکاته وه؟ کهس نیه، که واته به کوی دهنگ نه و مادده یه په سهندکرا، دهچینه سهر مادده ی پینجه م.

به رپیز د. قالا فرید ابراهيم:

به رپیز سه رۆکی په رله مان.

به شی دووهم

حوکمه ریکاریه کان

مادده ی (5):

سەرۆكى يەكەى ئىدارى و سەرۆكى شارەوانى خۆيان يان بە ھۆى چاودپىرەو چاودپىرى زەوى و زار دەكەن بە مەبەستى رېگىرى و لابردنى زىادەپۆى بە گرتنەبەرى ئەم رېكارانەى خوارەو:

1- پىدانى ھۆشدارى بە كەسى زىادەپۆكار بە لابردنى زىادەپۆى لە ماوہى (24) كاتزمىر ئەگەر كەسەكە يان لايەنەكە ناسراو بوو.

2- ھەئاسىنى پىسولەى ھۆشدارى (انذار) لە شوينى زىادەپۆكە بە لابردنى زىادەپۆكە لە ماوہى (24) كاتزمىردا ئەگەر زىادەپۆكار نە ناسراو بوو.

3- ئاگادار كەردنەوہى سەرۆكايەتى داواكارى گشتى بە زىادەپۆىيەكەى روويداوہ.

4- پىويستە لەسەر سەرۆكى يەكەى كارگىرى لە ماوہى (48) كاتزمىر لە رېكەوتى ئاگادار كەردنەوہى فەرمانى لابردنى زەوى زىادەپۆكە دەربكات بە ھەماھەنگى لەگەل شارەوانى تايبەتمەند و دابىنكردنى پارىزوان بۆ لىژنە ئەگەر زىادەپۆكار بەپىى بېرگەكانى يەكەم و دووہى سەرەوہى ئەم ماددەبە زىادەپۆكەى لا نەبرد.

بەپۆز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەپۆزان ئىستا دەركاى گىتوگۆ دەكەينەوہ بۆ موناقەشەكردن لەسەر ئەم ماددەبە، كى دەبەوئىت قسە بكات؟ بىگەرد تالەبانى سكرتيرى پەرلەمان فەرموو.

بەپۆز بىگەرد دلشاد تالەبانى/ سكرتيرى پەرلەمان:

بەپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم بەپۆزانە داواى گىتوگۆيان كەردوہ (ىروانت نىسان، مامۇستا مەروان، ايوب عبداللە، مامۇستا عبدالرحمن، بىستون فائق، د.سرود، قادر رەزگەبى، فىان عباس، د.فرست).

بەپۆز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەپۆز د.فرست فەرموو.

بەپۆز د.فرست صۇقى على:

بەپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەسەر دىباحەى ماددەى پىنج ھىچ تىبىنىيەكەم نىيە، بەلام بېرگەى يەكەم و دووہم، سىيەم و چوارەمىش، سىيەم ھىچ تىبىنىم نىيە، بەس يەكەم و دووہم و چوارەم، پىدانى مۆلەت بە كەسى زىادەپۆكار (24) كاتزمىر و ھەئاسىنى ئىنزار و ئەوانە، ئىستا لە كوردستان مۆدىلېك ھەبە كە گەيشتە سەبە و سەب كرا ئىتر زىادەپۆى زۆر زەحمەت تىك دەدرىت، بۆبە ئەم پىدانى مۆلەت و ھەئاسىن و ئىنزارانە بە زىادى دەبىنم، مادام ئەوہ موخالىفى قانونە، مادام ئەحكامى عىقابىشمان ھەبە كە لە فەسلى تر دىينە سەرى ئىتر كە زىادەپۆى دەستى پىكرد يەكەى ئىدارى و شارەوانى يەكسەر مخەولن بەوہى كە ئەو زىادەپۆىيە لابەن و ئىجالەى بكەن بۆ داواكارى گشتى و ئىجرائاتى قەزائى و قانونى بەپىى ياسا بەركارەكان بگىرئىتەبەر، بۆبە مانەوہى (48) كاتزمىر دوو تابقت بۆ تەواو دەكات و سەبىشى دەكات، من نايىبىنم ئەم

رېكاره بتوانیت بهرگری له زیادهرږویی بکات، بویه وا باشه یهکسهر له حیاتی نهوه بابهتهکه ئیحالهه
داواکاری گشتی بکریټ و رېکاره یاساییهکان بؤ لابردنی زیادهرږویی دهست پېبکریټ و لیرهش بنووسین
لهسهر نهفهقههه زیادهرږوکار، لیره بنووسین نهک لهولای دهلی نهگهر دواى نهوهی که تهواویوو و
حوکمدراوه ئینجا بېین باسی بکهین، نهخیر، یهکسهر لهسهر نهفهقههه زیادهرږوکار زیادهرږویییهکه
ههلبگیریټ و نهو مهودایانه و نهو مؤلهتانه ههمووی ههلبگیریټ و هیج پېویست ناکات، زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى / جيگري سهروكي په رله مان:

بهريز پروانت نيسان فهرموو.

بهريز پروانت نيسان ماركووس:

بهريز سهروكي په رله مان.

به رهئيا من يهكسهر ئينزار نايهت، ته بليغ پاشان ئينزار ديته كرن، ته بليغيش مهودايهك دقيت نه روژهك
و دووه، كهوت روژ كه متر نه بيټ پاشي ههنگي ئينزار بيته كرن، چونكو تشتهكي ئاسان نينه ته جاوزهك به
خيږايي (24) كاتزمير رابگرين، يا دووي زي نهو (24) كاتزمير كه مه، بيته زيده كرن ئينزار، له بهر
نهوهي دائيمه ن مه وهك شوليت نه نندازياري كهوت روژ پاشي (14) روژه، نهفه هه زي بيته زيده كرن چيتره،
زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى / جيگري سهروكي په رله مان:

بهريز مه لا مهروان فهرموو.

بهريز حسين اسماعيل حسين (مهروان گه لالي):

بهريز سهروكي په رله مان.

ويږاي پشتگيري له قسه كاني د فرست نهو ماوهي كه دانراوه قه ناعه تم وايه نهك ههر دوو قاتي ته واو
دهكات ماله كه شي دهبا ته ناو، دوو: له پيشه كيه كه ي دهلي سهروكي يه كه ي ئيداري و سهروكي شاره واني
نهوهي ترم پي زياده كه دهلي خوږيان يان به هو ي چاوديره وه، چونكه ته حصيل حاسله، مادام خوږيان
سهرپهرشي دهكهن ده توانن چ له ريگاي خوږيان بيټ و چ له ريگاي ليژنه كان بيټ، زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى / جيگري سهروكي په رله مان:

بهريز كاك ايوب فهرموو.

بهريز ايوب عبدالله اسماعيل:

بهريز سهروكي په رله مان.

من قسه كانم له لايه ن بهريز د فرست و بهريز ماموستا مهروان كرا، پشتگيري له قسه كاني بهريزيان دهكهن،
زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى / جيگري سهروكي په رله مان:

بهريز ماموستا عبدالرحمن فهرموو.

بەرپز عبدالرحمن علی فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتیوانی له قسهکانی بەرپز د.فرست دهکەم بۆ لابردنی، ئەگەر ئەو بابەتە هەر دەمینیتهوه تەحیدکردنی کات له راستیدا جاری وا ههیه ئەو کەسە زیادهپۆیی کردوو ههنگه له ناو شاردا دابنیشیت و زیادهپۆییەکه له گوندیکی دووره دەستدا کردبیتی، بۆیه تەحیدکردنی (24) کاتژمیر بۆ لابردن دهکری لهلایەن ئەو لیژنانهی که چاودیتری دهکات ئینزار بکریت، بەلام تەحیدکردنی (24) کاتژمیر و (48) کاتژمیر بۆ ئەوانهی که شوینەکانیان نازانریت له راستیدا پیموایه شتیکی نا مەنتقیه، زۆرجار ههنگه زیادهپۆکارهکه هەر لهو ههڕیمهشدا نهبیت، ئایا (24) کاتژمیر و (48) کاتژمیر چی لهو کەسانه دهکەي که زیادهپۆیی کردوو، بەلام رویشتوو، بۆیه داوا دهکەم له لیژنه‌ی یاسایی هه‌لیک بۆ ئەو بابەتە بدۆزنهوه، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز د.سراج فەرموو.

بەرپز د.سراج احمد حمدامین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

به گوێره‌ی دیباجه‌ی مادده‌ی پینج من وای ده‌بینم ئەو مادده‌یه تهنه‌ا هه‌سرکراوه به‌ مولکه‌کانی وه‌زاره‌تی شاره‌وانی، له‌بهر ئەوه‌ی باس ده‌کات سەرۆکی شاره‌وانی خۆیان به‌ هۆی چاودیروه‌ چاودیتری ده‌کات، ئەه‌ی ئەو مولکه‌نه‌ی که تابه‌تن به‌ وه‌زاره‌تی دارایی هه‌ندیک مولکه‌مان هه‌یه‌ مولکی داراییه‌، هه‌ندیک مولکه‌مان هه‌یه‌ مولکی وه‌زاره‌تی کشتوکاله‌، من وام پێ چاکه‌ وا بنووسریت هه‌ر وه‌زاره‌تی که به‌رپرسیاره‌ له‌ چاودیتری مولکه‌کانی خۆی به‌پێ نه‌خشه‌ی بنه‌ره‌تی ناو شار یاخود ده‌روه‌ی شار، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز بیستون فائق فەرموو.

بەرپز بیستون فائق محمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

قسه‌کانی من کرا، پشتگیری له‌ کاک د.فرست و هاوڕیانی تر ده‌کەم، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز د.سرود فەرموو.

بەرپز د.سرود سلیم متی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

قسه‌کانی من کرا، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز قادر رەزگەيى فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رەسول:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەر چەندە ئىمە لە لىژنەكەين و موناقلەشەمان كىردوو، تەنھا يەك تىبىنى ئەويش سەبارەت بە بىرگەي چوارەم لە سەرەتادا ئەو رىكارانە كراونەتە دەسلەتتى ھاوبەش سەرۋىكى يەكەي ئىدارىيەكە و سەرۋىكى شارەوانىيەكان، بەلام لە خالى چوارەمدا من پىمباشە بە ھەماھەنگى نەبىت، يەئنى سەرۋىكى يەكەي كارگىرى بە ھەماھەنگى لەگەل سەرۋىكى شارەوانى نەبىت، ھەماھەنگىيەكە لاپىرەت، چونكە بەپىي ئەو بەدواداچوونانەي ئىمە كىردوو مانە زۇرچار ئەو ھەماھەنگىيە راستە سەرۋىكى يەكەي ئىدارىيەكە مولزەم نىيە بە ھەماھەنگىش، يەئنى مولزەم نىيە بەو، بەلام بەپىي ئەو بەدواداچوونانەي كە ئىمە كىردوو مانە زۇرچار لەسەر ئەوئەي كە شارەوانى نووسراوى نەكىردوو بە سەرۋىكى يەكەي كارگىرى و ئەويش دۇسيەكەي بەرز نەكىردۆتەو، بۇ ئەوونە بۇ داواكارى گشتى ياخۇد بۇ دادگاي تايبەتمەند، مادام رىكارەكان دەسلەتتى ھاوبەش وەك لە دىباچەي ماددەكەدا ھاتوو، بۇيە ھىچ ھەماھەنگى تىدا نەبىت، راستەوخۇ سەرۋىكى يەكەي ئىدارى فەرمان دەرىكات بە لاپىردنى زىادەپۇيىيەكە و گرتنەبەرى ئىجرائاتى پىويست، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز فىان عباس فەرموو.

بەرپىز فىان عباس عمر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە نىسبەت ماددەيا پىنج خالا ئىكى و دووئ ئەز وا دىبىنم پىر خەلكى ھەزار دگرىتن، بە تايبەت ئەگەر ئىكى زىادەپۇيى كىردى و تىدا ئاكنجى بىتن، دانە مۇلەتتى كو بۇ دەمى (24) كاترمىرا مەودايەكى گەلك كەمە، ئەگەر ھەسەب ھالەت بىتن ئىستىنا بىتەكرن دى باشتر بىتن، يەئنى بنقىسىن ھەسەب ھالە ئەگەر بىقەبىتن پىر بىتە دان يان ئەگەر زى پىنەفىتن بلا ئەف دەمە بىتە دانان، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دىار بەرپىز كاك د.شىركۇ جەودەت چەند پىشنىارىكى ھەيە بۇ دەولەمەندكىردنى ئەو ماددەيە، رەنگە پىويستى بە سى دەقە زىاتر ھەبىت، فەرموو.

بەرپىز د.شىركۇ جەودەت مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئىمە لە ماددەي دوو بىرگەي سى داواي ئەوئەمانكىردوو لە ئەمانجەكانى ئەم پىرۇزەيە كە پاراستن و ئاراستە بۇ بووزاندەوئەي ئابوورى ھەرىمى كوردستان ئامانجىك بىت لە ئامانجەكانى ئەم پىرۇزەيە، بۇيە بۇ بەدەستەيىنانى ئەو بووزاندەوئەي ئابوورى ئەم بىرۇكەيە لە چەند خولەكىكدا

عەرزى بەرپزتانى دەكەم، ھىوادارم ۋەزىرە بەرپزەكان و پەرلەمانتارانى بەرپز بە ھەندى ۋەربىگرن، چونكە دوو بابەتى زۆر ھەساس بۇ كەرتى تايبەت و بۇ پاشەكەوتى مووچە چارەسەر دەكات، دوای دىراساتىكى زۆر كە بەراستى ماندوبووين لەگەل ئەم پەرۇزەيە، پوختەى بىرۆكەكە ئەوويە تەبەن دواتر بە دوو رستە نامادەكراۋە پىشكەشى دەكەين بۇ لىژنە بۇ ئەوۋى كە لەبەر دەستيان دابىت، پوختەى بىرۆكەكە ئەوويە چۆن قەرزە ناوخۆيەكانى سەر شانى ھۆكۈمەت و ھەموو مووچە دواكەوتوۋەكان تا كۆتايى سالى (2017) و بە دانەۋەى پاشەكەوتەكانىشەۋە بە رەسىدى بانكى بەدەينە ھاۋلاتيان و مووچەخۆران، دواتر لە رىگەى ۋەرگرتنەۋەى قەرزەكانى ھۆكۈمەت لاي ھاۋلاتيان و فرۆشتنەۋەى كۆمەللىك مولكى ھۆكۈمى زەوتكراۋە و بە رەسىدى بانكى جاريكى تر رەسىدەكان ۋەربىگرنەۋە و پاكتاۋى بىكەينەۋە، لىرەدا پىۋىستمان بە چەند پىشتىۋانىيەكى پەرلەمانى ھەيە بۇ شەرعىەتدان بەم ھەنگاۋانە:

1- ھۆكۈمەت لە رىگەى ۋەزارەتى داراييەۋە ھەرچى زوۋە ھەموو شايستە داراييەكانى مووچەخۆران دەكات بە رەسىدى بانكى كە بە ھىچ شىۋەيەك لە ئىستادا بەلئىنى ئەۋە نەدرىت كە بە كاش خەرچ دەكرىت، بەلگو لە جياتى شايستە داراييەكانى ھۆكۈمەت ۋەردەگىرنەۋە.

2- ھۆكۈمەت لە ھەموو دامودەزگاكانىدا چەكى رەسىدى بانكى قەبول بىكات بۇ ھەر پابەندىيەكى دارايى لە ھەموو فەرمانگەكاندا تەننەت بۇ فرۆشتنەۋەى مولگەكانى ھۆكۈمەت ش قەبول دەكرىت.

3- ئەۋ كۆمپانىيانەى كەرتى تايبەت كە قەرزى بانكەكانى ھۆكۈمەت لايە دەبىت بە ھەماھەنگى لەگەل نوپنەرى پارىزگاكان يان ھۆكۈمەتدا بە تەقاي ئەۋ قەرزەنەى بە چەكى رەسىدى بانكى دەيدەنەۋە بە ھۆكۈمەت پىۋىستە چەكى بانكى لە ھاۋلاتيان قەبول بىكەنەۋە بۇ شايستە داراييەكانىيان كە لاي ھاۋلاتيانە.

4- ھۆكۈمەت لە رىگەى لىژنەيەكى ئەمىن و جىگاي متمانەى ھەموۋانەۋە بە ھاۋكارى و ھەماھەنگى نيۋان ۋەزارەتەكان و بە ئاگادارى ئەنجومەنى پارىزگاي شارەكان ھەلدەستىت بە فرۆشتنى كۆمەللىك مولكى ھۆكۈمى بە چەكى رەسىدى بانكى بۇ پاكتاۋىكردنەۋەى ئەۋ رەسىدانە كە پىۋىستە ھەموو پارىزگاكان بە شىۋەيەكى ھاۋسەنگ بەشداربن لە پاكتاۋىكردنەۋەى ئەۋ رەسىدە بانكىيانە ئەم پەرۇسەيەش بە شىۋازى زيادكردنى ئاشكرا بىكرىت.

5- نابىت ھىچ ياسا و رىسايەك و رىنمايەك دەرىجىت كە ئاسانكارىيەكانى ئەم ياسايە رىگىرى بىكات لەم ياسايە.

6- ئەم رەسىدە بانكىيانە بە ھىچ شىۋەيەك نابىت كەرتى تايبەت و كەسەكانى پى پابەند بىكرىت بۇ ۋەرگرتنى، بەلگو ئەۋ پەرى ئاسانكارى بۇ جۆلەى بانكى دەكرىت و دەبىت ۋا بىكەين بە شىۋەيەكى ئىختىيارى لە ھەندىك دامودەزگاي نا ھۆكۈمى ۋەربىگىرىت.

7- ئەم بىرە چەكى بانكىيەى دەدرىت تەننەا لە رىگەى ئەم پەرۇزەيەۋە بەلاۋ دەكرىتەۋە و نابىت بىكرىتە نەرىت بۇ داھاتوۋش، بەلام دەكرىت بۇ پلانى بودجەى (2018) بىرى يەك تا يەك و نيو تىرلىۋن

دینار چەکی بانکی تر له حکومەتەووە بدریته کەرتی تاییبەت بەرامبەر بە خزمەتگوزاریەکانی کە
پیشکەشی حکومەتی دەکەن بۆ قەرەبووکردنەووەی ئەو داھاتە مانگانەییە حکومەت کە لە جیاتی
پاکتاوکردنی رەسیدە بانکیەکان بەکار دێت.

بەرپێزان، قەرزە ناوخوایەکان تاوەکو ئیستا گەیشتۆتە سیانزە تریلیۆن و چوار سەد و پەنجا ملیۆن دینار،
ئەگەر بۆ ئاسانکاری ژمارەکان.....ز.

بەرپێز جعفر ابراھیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

کاک د.شیرکۆ، دەزانی چۆنە، بەرپێزتان لە بابەتەکە دەرچوون، ئەووەی باشتر وایە ئەووەی بەرپێزتان پیشنیار
نیە بۆ دەولەمەندکردنی پرۆژەکە، ئەمە پرۆژەییەکی تەواو جیاوازه، ئەو پرۆژەییە ئامادەیی بکە بۆ ئەووەی
لە نزیکترین کاتدا بە ئیمزاونە ئامادەبکریت بۆ ئەووەی رۆژیک خۆیندەنەووەی یەکەمی بۆ بکەین، یەعنی ئەووە
بە تەئکید دەرچوون بوو لە ماددەکە، ببورە، فەرموو د.شیرکۆ.

بەرپێز د.شیرکۆ جەودەت مصطفی:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

دوو دیرم ماوە ئەو دوو دیرە ئیزافەکەییە بۆ یاساکە، ئەو دیرە دەولەمەندکردنی یاساکەییە، ئەگەر
روخسەتم پێ بدە، پیشنیارەکە ئەووەی کە برگی یە پینجەم زیادبکری بۆ ماددەیی پینج کە ئەم دوو دیرە
بیت، حکومەتی هەرپێم ئەم یاسایە بەکار بەینیت بۆ چارەسەری قەیرانی دارایی و قەرزە نیوخوایەکانی لە
ری خستەبەری و فرۆشتنی مولکی حکومی بۆ رەسیدی بانکی کەرتی تاییبەت و دانەووەی پاشەکەوتی
مووچەیی فەرمانبەرانە هەرپێم ئەمەش بە پرۆژەییەکی مولحەق ھاوپێچی ئەم یاسایە دەکریت، ئامانجی
سییەمی ماددەیی دوو لە ئامانجەکاندا وتومانە ئاراستەکردن بۆ بووژاندنەووەی ئابووری، لەبەر ئەووە بۆ
تەحقیقی ئامانجەکە ئەم ئیزافەییە پیموایە گرنگە، زۆر سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراھیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

دیارە پرۆژەییەکی زۆر گونجاو، بەلام لەگەڵ ئەم دانیشتنە تەسەور دەکەم بۆ پرۆژەییەکی تەواو و سەربەخۆ
ئامادەبکەن، سوود بەخش دەبیت و یارمەتیدەر دەبیت، ئیستا داوا لە لیژنە پەيوەندیدارەکان دەکەین رەئى
خۆیان بدن، بەرپێز عمر عینایەت فەرموو.

بەرپێز عمر عینایەت حەمە:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەووە د.شیرکۆ دەست پێ دەکەم، ئەووەی بەرپێزی وەکو چاکسازى بۆ بارى ئابووری هەرپێمی کوردستان
پرۆژەییەکی گونجاو، بەلام ئیمە باسی ئەووە دەکەین کە لە بەیانیهووە لە دەرچوونی ئەم یاسایەووە هیچ
کەسیک زیادەرپۆیی لەسەر مولکی دەولەت نەکات، ئەووەی بەرپێزی بۆ چارەسەرکردن گونجاو، لەوانەییە
هەندیکى لەگەڵ ئەو پرۆژە یاسایەیی کە لە وەزارەتی شارەوانی دەرەچیت یان لەووەی کشتوکال دامنناووە
بیتەووە، بەلام بۆ ئەم پرۆژەییە نایەتەووە، ئەو ئاراستەش کە باسی دەکەى دەئین زیادەرپۆیی نەکریت لەسەر

زەوى دەولەت، زەويەكمان داناو بۇ ئەو دەوى مەكتەبىكى لەسەر دروست بىكەين، بەلام كەسىك دى دەپكات بە خانوو، كەواتە ئىمە رىگىرى لە ئاراستەكردن لىرە دەيكەين و نايەلەين ئەو زەويە بەكار بەيىرىت بۇ كەسىك شەخسىك بىبات بۇ بەرژەوئەندى گشتى بەكار دىت، لەویدا ئاراستەكەى بەرپىزىت جىگای دەپتەو، بە نىسبەت ئەو (24) كاتزمىرى كە دانراو، بەرپىزان، ھەندىك دەلى كەمە، ھەندىك دەلى زۆر، بەرپىز د.فرست دەلى زىادە، بەرپىز كاك يروانت گوتى ھىشتا كەمە بىرىت بە (7) رۆژ، ئىمە مەبەستمان لەم (24) كاتزمىرە لە دەرئەنجامى خىرەى وەزارەتى شارەوانى و بەرپىز جىگىرى وەزىرى شارەوانى و وەزارەتى كشتوكال كە لىرە دانىشتوون جارى وا ھەيە چۆن ناپىت مۆلەت بەدى بەو كەسە، كەسىك رۆيشتووو چاودىرەكەى تۆ دىت دەللىت كاكە ئەم كەسە زىادەرپۆيە، خۆى لەوى نىە، راپۆرتەكەى ھىناو، ئىمە ئىنزارەكى بۇ دەنپىرىن و رۆژى دواتر دى كاكە من تاپۆم ھەيە و ئەوئەش مۆلەتەكەمە، لەبەر ئەو دەپى مۆلەتتىكى پى بەدى، لەوانەيە ئەو كەسەى كە ئىمە زىادەرپۆيەكەى پى دەللىن بە ھىچ جۆرىك گونجاو نىە كى بە من دەلى لە ماوہى (48) كاتزمىر خەلك دەتوانىت دىوارىش دروست بىكات و كونكرىت بىكات، ئەو شتە موستەھىلە، تۆ دەچى زىادەرپۆيى كىرەو بەناغەى ھەلگەندوو، لە (24) كاتزمىرەكە بەناغەى ھەلگەندوو و سەبىكى تىكردوو و دوو چىن بۆكى بەزىكردۆتەو، ئىنزارىكى پى دەدەى لەو (24) كاتزمىرە لای برد زۆر چاكە، لای نەبرد لە خىلالى (48) كاتزمىردا موئالەجە دەكرىت، ئەمە لە ئەنجامى خىرەى وەزارەتى شارەوانىيەو ھاتوو، وەزارەتى كشتوكالەو ھاتوو، كابرا رۆيشتووو خۆ ناتوانى لە ماوہى (24) كاتزمىردا درەخت برۆيىت و درختەكانىشى بەزىكاتەو، چالى ھەلگەندوو و شورايەكى دروست دەكات لەو دەشتە، چاودىرەكە دەروات پى دەللىت كاكە تۆ مەمنوعە، تەنھا شتىك زۆر گرنگە كە لىرە باسى لىو بەكەين بە نىسبەت مەو ھەئاسىنى پىسولەى ھۆشدارى ئىنزار لە شوينى زىادەرپۆكار يان بە نووسىن لەسەر زىادەرپۆكە، ئەو زۆر گرنگە ئىزافە بىكرىت، سەرۆكى يەكەى ئىدارى و سەرۆكى شارەوانى خۇيان، خۇيانەكە لابرىت، چونكە ئەو كارى ئەوان نىە، لە رىگەى چاودىرەكانەو، تەنھا قسەى من لەسەر ئەو ماددە ئەوئەبوو كۆتايىش چوارەمىش بە ھەماھەنگى لەگەل شارەوانى و فەرمانگەى تايبەتمەند، بە راي من ئەو پى بە پىستى چارەسەرەكەيە، ئەوئەشى بەرپىزىم كاك د.شىركۆ باسىكرد بۇ لەمەو پىشە، ئىمە باسى لەمەو دوا دەكەين كە لە دواى دەرچوونى ئەم ياسايە ھىچ كەس زىادەرپۆيى نەكاتە سەر زەوى دەولەت، نە لە دەرەوئەى شارەوانى و نە لە ناو شارەوانى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا داوا لە وەزىرە بەرپىزەكان دەكەين رەئى خۇيان پىشكەش بىكەن، بەرپىز سىنان چەلەبى وەزىرى داد فەرموو.

بەرپز سینان عبدالخالق چەلەبی / وەزیری داد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو ماددەبە یەكەمجار كەلیمەى ئیدارى بگۆرپین بکەینه کارگىرى ئەوہ یەك، دواتر فەرمانگەکانى شارەوانى و لایەنە پەيوەندیدارەکان و لیژنەکانى چاودیرى زەوى زار دەکات، ئەوہ دەبیت بگۆرپیت دەبیت شمولى هەمووی بکات، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکى / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

پرسیار لە وەزیر داد کرا کە (24) کاتزمیرەکە بمینیت یان نا؟

بەرپز سینان عبدالخالق چەلەبی / وەزیری داد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بمینیت.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکى / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپز خاتوو نەورۆز مولود وەزیری شارەوانى فەرموو.

بەرپز نەورۆز مولود امین / وەزیری شارەوانى و گەشت و گوزار:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

تایبەت بە (24) کاتزمیرەکە وابزانم کاک عمر موعاناتى شارەوانى باسکرد و ئاماژەى پیدایا، شتیکی تریش ئیزافە لەسەر قسەکانى کاک عمر ئەوہیە کە ئەوہ هەتا بکریت خۆى هەلى بگریت باشترە، لەوانەىە ئیستیفادەى لە مەوادەکانى خۆى بکات، لەوانەىە بە شیوازیک خۆى پىی خوشتر بیت تەجاوزەکە هەلبگریت، لە حالەتیک کە ئیمتیناعى کرد لە هەلگریتى تاجاوزهکە ئەو کاتە حکومەت دەچیت هەر لەسەر مەساریفى وى دەبیت هەلبگریتەوہ، بۆیە (24) کاتزمیرەکە بۆ حیمایەکردنى مافەکی خۆیتى کە ئاگادارى بکەى و هەلبگریت، ئەوانى تریش کە نووسین ئیزافە بگریت ئاماژەى پیدایا وەکو وەزارەتى کشتوکال هەمان تیبینى هەبوو ئەویش ئاماژەى پیدراوہ و وابزانم پەسەندیشە لەلایەن هەمووانەوہ کە دواى سەرۆکایەتى شارەوانى لایەنە پەيوەندیدارەکانیش ئیزافە بگریت بۆ ئەوہى لایەنە پەيوەندیدارەکانى وەکو کشتوکال و دارایی ئەوانیش بە هەمان شیواز ئەو دەسلەتەیان هەبیت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکى / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ خاتوو نەورۆز وەزیری شارەوانى کە رەئى وەزارەتى شارەوانى و وەزارەتى کشتوکال و وەزارەتى ناوخۆى پیشکەش بە دانیشتنەکە کرد، ئیستا داوا لە بەرپز د.قالا دەکەین سەرۆکی لیژنەى یاسایى ماددەکە بە دارشتنەوہیەکی نوئ بە رەچاگردنى تیبینىەکان پیشکەش بکات، فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهیم:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى دووم حوكمە رىكارىپەكان

ماددەى (5):

سەرۆكى يەكەى كارگىپى و سەرۆكى شارەوانى و سەرۆكى فەرمانگە پەيوەندىدارەكان بە ھۆى چاودىرەوہ چاودىرى زەوى و زار دەكەن بە مەبەستى رىگىرى و لابردنى زيادەپۆيى بە گرتنەبەرى ئەم رىكارانەى خوارەوہ:

1- پىدانى ھۆشدارى بە كەسى زيادەپۆكار بە لابردنى زيادەپۆيى لە ماوہى (24) كاتزمىر ئەگەر كەسەكە يان لايەنەكە ناسراو بوو.

2- ھەئاسىنى پىسولەى ھۆشدارى (انذار) لە شوپىنى زيادەپۆكە يان بە نووسىن لەسەر زيادەپۆكە بە لابردنى زيادەپۆكە لە ماوہى (24) كاتزمىردا ئەگەر زيادەپۆكار نە ناسراو بوو.

3- ئاگادار كەردنەوہى سەرۆكايەتى داواكارى گشتى بەو زيادەپۆيىەى روويداوه.

4- پىويستە لەسەر سەرۆكى يەكەى كارگىپى لە ماوہى (48) كاتزمىر لە رىكەوتى ئاگادار كەردنەوہى فەرمانى لابردنى زەوى زيادەپۆكە دەربكات بە ھەماھەنگى لەگەل شارەوانى و فەرمانگەى تايبەتمەند و دابىنكردنى پارىزان بۆ لىژنە ئەگەر زيادەپۆكار بەپىيى بركەكانى يەكەم و دوومى سەرەوہى ئەم ماددەيە زيادەپۆكەى لا نەبرد.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەو ماددەيە بەو شىوہيەى كە خویندرايەوہ دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (55) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (1) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ ئەو ماددەيە پەسەندكرا، ماددەى شەشەم بخویننەوہ.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهیم:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (6):

ھىزەكانى ناوخۆ و گشت ھىزە فەرميەكانى ديكە لە سنوورى يەكە ئىداريەكاندا ئەگەر پىويست بوو فەرمانەكانى سەرۆكى يەكە كارگىپەكان جى بەجى دەكەن بۆ پارىزگارى لىژنە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا دەرگای گفتوگو دەكەينەوہ بۆ موناڤەشەكردن، كى دەيەويت قسە بكات؟ فەرموو خاتوو بىگەرد تالەبانى سكرتيرى پەرلەمان.

بەرپىز بىگەرد دىشاد تالەبانى / سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو بەرپىزانە داۋاي گىتوگۆيان كىردوۋە (بىستون فائق، د.سراج، حاجى كاروان، عباس غزالى، تحسىن اسماعىل، د.عزت صابىر، صالح فەقى).

بەرپىز جعفر ابراهىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز بىستون فائق فەرموو.

بەرپىز بىستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەو دەم وشەي ئەگەر پىۋىست بوو لابرېت، واتە ھىزەكانى ناوخۇ و گشت ھىزە فەرمىەكانى دىكە لە سنوورى يەكە ئىدارىيەكاندا فەرمانەكانى سەرۆكى يەكە كارگىرپەكان جى بەجى دەكەن بۇ پارىزگارى لىژنە و ئەوھشى بۇ زىاد بكرىت بۇ لابرېدى زىادەپۇيىەكان، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.سراج فەرموو.

بەرپىز د.سراج احمد حمدامىن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مىنىش ھەمان رەئى كاك بىستونم ھەيە، ئەگەر پىۋىست بوو ئەو لابرېت، ھەروھە ئەوھش ئىزافە بكرىت لە كۆتايىەكەي ماددەكە لە كاتى جى بەجى كىردنى فەرمانى لابرېدى زىادەپۇيىەكان، ئەوھش ئىزافە بكرىت، لەبەر ئەوھى ماناى زىاتر دەدات بۇ ماددەكە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز حاجى كاروان فەرموو.

بەرپىز كنعان نجم الدين (حاجى كاروان):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

رەئىەكەي من گوترا لەلایەن كاك بىستون و د.سراج، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز عباس غزالى فەرموو.

بەرپىز عباس غزالى مىرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھىزەكانى ناوخۇ و گشت ھىزەكان لە سەرۆكى ئىدارە فەرمان وەردەگرىت، بە بۇچوونى من ئەوھ ماددەيەكى زىادەيە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز تحسین اسماعیل فەرموو.

بەرپىز تحسین اسماعیل احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىم باشە ئەم ماددەيە بەم شىۋەيە دابىرپىژرېتەۋە (ھىزەكانى ناوخۇ و گشت ھىزە فەرمىيەكانى سنوورى يەكە ئىدارىيەكان لەسەريانە پارىزگارى لە ليژنە بکەن و لە کاتى پىۋىست فەرمانى سەرۋىكى يەكە ئىدارىيەكان جى بەجى بکەن)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.عزت فەرموو.

بەرپىز د.عزت صابر اسماعیل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش بۇ ليژنە ياسايى پىشنيار دەكەم (ئەگەر پىۋىست بوو) لابرېت، كۆتايى دىرەكە ئەۋەى بۇ زياد بکرىت ليژنە و لابرېنى زيادەپۇيى و چەسپاندىنى ياسا، لە راستىدا ئامر ليوايەك فەرمان لە قايمەقام وەرنانگرىت، بەلام چەسپاندىنى ياسا بە خۇى خۇى ئىلزام دەكات، لەبەر ئەۋە كۆتايى پەرەگرافەكە ليژنە و لابرېنى زيادەپۇيى و چەسپاندىنى ياسا، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز صالح فەقى فەرموو.

بەرپىز صالح فەقى احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋ ھىزەكانى ناوخۇ خۇى راستەوخۇ لەژىر سولتەى ئىدارىيە رەنگە ئەۋ ھىزانەى دىكە مەبەست ئەۋەبىت كە ھەندىك بەدەر لەۋ ھىزە پىۋىست بکات، بۇيە ئەۋ ئەگەر پىۋىست بوو بکرىتە لە کاتى پىۋىستدا ئاسايىيە بۇ ئەۋ ھىزانەى تر، ئەۋەى كۆتايىيەكەش پارىزگارى لە ليژنە ئەۋەى كاك بىستون و كاك د.عزت گوتيان پشتىوانيان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز انور قادر فەرموو.

بەرپىز انور قادر مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش پشتىگىرى لە قسەكانى كاك بىستون دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ليژنە پەيوەندىدارەكان روونكردەنەۋەتان لەسەر ئەم ماددەيە، د.قالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهیم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دياره له كاتى گمٹوگۆكانيش ئيمه لهگهڵ ئەوەدا نەبووین ئەو ماددەيه هەبیت، چ هیزهكانى ناوخۆ و گشت هیزه فەرمیەكانى دیکه له سنوورى يهكە ئیدارییهكان لەژێر فەرمانى سەرۆكى يهكەى كارگيرى بن، چونكه خۆتان دەزانن بەپى دەستور بەكارهينان و ئەمر كردن بۆ بەكارهينانى هیز له سەرۆكى يهكەى ئیدارییهكان وەرگيراوتهوه، ئيمه پیمان باش بوو نەبیت كه دانراوش ماددەكه گوتمان هەر هيچ نەبیت بۆ ئەوهى زۆر ره روونى موخالهفهى دەستور نەبیت بلین ئەگەر پيوست بوو، يهعنى ئەو موستهلهحى ئەگەر پيوست بوو بۆ ئەوهمان داناو كه بالانسىك دابنن، ئەگەر نا ئيمه وهكو لیژنهى ياسایى پیمان باشه كه ئەو ماددەيه بوونى نەبیت، لەبەر ئەوهى پيچەوانهى دەستووره، بەلام ئەگەر هەبووش ماددەكه دەبیت ئەو موستهلهحى كه دلین ئەگەر پيوست بوو وهكو خۆى بمینیتەوه بۆ بتوانین هينىك بکهين، لەبەر ئەوه لیژنه پيوهندیدارهكان سوور بوون لەسەر ئەوهى كه ئەو ماددەيه هەبیت، بەلام ئيمه پیمان باش بوو نەبیت، ئەگەر هەلبگيریتيش به باشى دەزانين، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئيمنىكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز عمر عینایهت فەرموو.

بەرپىز عمر عینایهت حەمه:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دياردهى لابردنى زيادهپووى دياردهيهكى زۆر خهتەرناكه لهم ولاته، خۆتان دەزانن ئەو كهسانهى كه زيادهپووى دهكەن زۆر بهيان هيزى چهكداريان ههيه، ههيه پاسهوانى لهگهڵدايه، ئەگەر ئەو هيزه ناسايش و زيهرهفانى و هيزهكانى تايهت، به تايهتەى ئيمه ئيستا له ناو وهزعيكدا دهژين هيزى تايهت ههيه دانراوه له ناوچهيهك تهنه بۆ چاوديرى زيادهپووى، لەبەر ئەوه ئەگەر ئەم هيزانه پشتيوانى شارهوانى نەكەن و برادەران له وهزارتى ناوخۆ ليرەن پيمخوشه ئەوان روونکردنەوهيان لەسەر ئەو بابەته هەبوايه خويان له ريگای وهزيرى دادهوه پیمان بلین ئايا ئەوه نا ياساييه يان ياساييه وهكو بەرپىز د.فالا باسکرد، من پشتگيرى دهكەم كه ئەگەر پيوست بوو لابریت، له كۆتاييدا ئەو عيبارته زياد بكریت له كاتى لابردنى زيادهپووى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئيمنىكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز مامۆستا غريب فەرموو.

بەرپىز غريب مصطفى حەمه:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وهك كاك عمر نامازهى پيكرى كارى لابردنى زيادهپووى كاريكه له موستهحيل نزيكه بهراستى، ئەوهنده زهحمهته ئەوانهى كه ههڵدەستن بهو كارە چ هيزى چهكداربیت چ ئەو فەرمانبەرانهبیت كه بهو كارە

ھەلدەستىن رووبەرووى چەندىن گىر و گرفت و كېشەى دوور و نزيك دەبنەو، لەبەر ئەو بە پېويستى دەبىنم كە ھىزەكانى ناوخۇ وشەيەكى لە پېشدا دابنرېت يان وەكو كاك تحسین ئامازەى پېكرد دواتر بۆى دابنرېت كە پابەندىن بەو جى بەجى كردنە، ئەگەر نا ئەگەر جۆرېك ئىختيار ھەبېت ئىستا ھىزەكانى ناوخۇ و گشت ھىزە فەرمىەكانى دىكە ھەلدەستىن بەو كارە، بنووسرېت پېويستە لەسەريان، شتېك بنووسرېت كە لېژنەى ياساى ئامازەى پى بكات بە پېويستى دەبىنم، ھەروەھا پىشتىوانى ئەو رەئىەى كاك د.عزت دەكەم، بۇ لابردنى زیادەرېوى و چەسپاندنى ياسا پېويستە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.عزت فەرموو.

بەرپىز د.عزت صابر اسماعيل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر پېويست بوو لېرەدا بەراستى ئەم تەعبىرە ئەو ناپېكېت كە مەبەستەكەى ھەيەتى، ئەگەر پېويست بوو ماناى ھىزەكانى ناوخۇ و ھىزەكانى دىكەش ئەگەر پېويست بكات بۇ لابردنى زیادەرېوى، بۆيە ئەو ناپېكېت، ئەو رەئىەى مامۇستا مەلا غرىب جىاى بکەينەو و بەرپىزىكى تىرى پەرلەمانتارىش، ھىزەكانى ناوخۇ فەرمانەكان سەرۆكى يەكە كارگېرپەكان جى بەجى دەكەن و ئەگەر پېويستىكىر ھىزەكانى دىكە بەو شېوہە، ئەو كاتە ئەگەر پېويست بكات زۆر دەقىقە، بەس ئەمەى ئىستا دەقىق نىە، ئامانجەكە ناپېكېت وەك ئەوہى كە بۆى دانراو، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا داوا لە وەزىرە بەرپىزەكان دەكەين رەئى خۇيان پېشكەش بکەن، بەرپىز سىنان چەلەبى وەزىرى داد فەرموو.

بەرپىز سىنان عبدالخالق چەلەبى / وەزىرى داد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھىچ تېبىنىمان نىە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز خاتوو نەورۇز مولود وەزىرى شارەوانى فەرموو.

بەرپىز نەورۇز مولود امين / وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزار:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تايبەت بە رەئى وەزارەتى ناوخۇ پرسىارى ئەوہى كە دەلئ ئەو ياساى نىە، ئەوان پىيان واىە كە كارىكى ياساىيە كە ھىزەكانى ناوخۇ و گشت فەرمانەكان، لەبەر ئەوہى ئەو زىندانىكردن نىە، تەنھا ئىجرائاتىكى ئىدارىە، بۆيە سىغەكەى ياساىيە، ھىچ كېشەيەكى نىە لە رووى ياساىيەو، ئەوہى وەكو وەزارەتى شارەوانىشە رەئىمان تەنھا ئەوہو ئەگەر پېويست بوو ئەوہ نەمىنىت، باشت، چونكە لە ھەموو حالەتېك

پېويسته به تهنكيد، له كوتايي برگهكش له كاتي جي به جي كردني فهرواني لابردني زيادهرپوييهكه
ئيزافه بكرت، زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكي / جيگري سهروكي پهرومان:

بهريزان، داوا له ليژنه پهيوهنديدارهكان دهكهن سياغهي كوتايي، دارشتني كوتايي پيشكش به دانيشتهكه
بكه، د.فالا فهرومو.

بهريز د.فالا فريد ابراهيم:

بهريز سهروكي پهرومان.

ماددهي (6):

هيژهكاني ناوخو فهرومانهكاني سهروكي پهكه كارگرپهكان جي به جي دهكهن و له كاتي پويوستدا گشت
هيژه فهروميهكان هاوكاريان دهن بو لابردني زيادهرپويي.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكي / جيگري سهروكي پهرومان:

بهريز نيسا نهو ماددهي بهو شيويههي كه خويندرايهوه دهخهينه دهنگدان، كي لهگهئاويه؟ تكايه دست
بهريزكاتهوه؟ (55) كهس لهگهئاويه، زور سوپاس، كي لهگهئاويه؟ تكايه دست بهريزكاتهوه؟ (6) كهس
لهگهئاويه، زور سوپاس، كهواته به زورينه دهنگ نهو ماددهيه پهسهنديكرا، دهچينه سهرو ماددهي هوت،
جاليكي نيزامي ههيه، بهريز كاك خلف فهرومو.

بهريز خلف احمد معروف:

بهريز سهروكي پهرومان.

من ليړه ناوم نهووسي له ماددهي پيشوو، قسهكه لهسهرو ماددهي پيشوو نيه بو قسهگردن، لهبهرو نهوهي
وامزاني له ماددهكاني تر نهگهري قسهشمان لهسهرو كردوو له راپورتني هاوبهش هليكي دانراوه بو
ههندي هيږي فهرومي ههيه پيچهوانهي نهو ماددهيهي كه نيسا پهسهنديمانكرد كه من لهگهئاو بووم و
دهنگم پيدا، ههرو هيږي فهروميه نهوويش، ناوي هيئراوه نيسا كه له ماددهكه تهسببمانكرد، بهلام نهو
هيژانه بهكارهيئراون له دزي فهرومانبهروكاني شارهواني، له ههنديكي شوين نهك حالت خهريك بوو دهبوو
به ديارده، نهو هيژانه دهيان دا له فهرومانبهرو شارهواني، يهعني بهكارهيئراون له دزي شارهواني، نهو
هيژهش له لهگهئاو فهرومانبهرو شارهواني روئيشوو، پويسته لهو ياسايه ماددهيهكدا جيگهيهك بو نهوه
بكهينهوه ههرومو نهوانهي كه هيږي فهرومي بهكار دهينن له دزي هيژهكاني لهگهئاو شارهواني دهرون
ئيجرئاتيكي تونديان لهگهئاو بكرت، زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكي / جيگري سهروكي پهرومان:

روونكردنهوه لهلايهن عمر عينايت، فهرومو.

بەرپىز عمر عىناپەت ھەممە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە ماددەكانى دوھى ئەمە ئەو بابەتە عىلاجىراو، ھەر كەسىك پۇستى خۇى بەكار بېنىت و بەپرس بېت لەم ولاتە و سوود لە پۇستەكەى بېنىت سزای توندتر دەدرېت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ماددەى ھوت بخویننەو، فەرموو د.قالا.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (7):

نابىت خزمەتگوزارىەكانى ئا، ئاوپرۆ، كارەبا، شەقام (جاده)، ئىنتەرنېت، يان ھەر خزمەتگوزارىەكى دىكە بگەينەندرىتە ئەو زەوى و زارەى زىادەپرۆكەى لەسەرگراو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا دەرگای گفوتگو دەكەينەو بۇ موناقتەشەكردن لەسەر ماددەى ھوت، كى دەپەوېت قسە بكات؟ بەرپىز د.سرود فەرموو.

بەرپىز د.سرود سليم متى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە تەسەورم ئەو ماددەىە تايبەتە بە ئەو تەجاوزەى كە بۇتە ئەمرى واقىع، بۇيە عقوبەى دانىين بۇى، ھەسىمى بگەين، بگەينە ئا و ئاوپرۆ و كارەبا و جاده تەنھا، لەبەر ئەو ئىنتەرنېت كۇنترۆل ناكرىت، بۇيە پېويست ناكات ئىزافە بگرىتەو لىرە، كە دەلى يان ھەر خزمەتگوزارىەكى دىكە، بۇ نەمونه پېويستى بە ئىسعاف بوو بە ھەرىق بوو، خۇ مەحرۇمىش ناكرىت لە ئىسعاف و ھرىق، ئىنتەرنېت و دواى ئەوە لاپرېت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز محمود حاجى فەرموو.

بەرپىز محمود عمر صالح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەم ماددەىە ئەگەر بۇ تەجاوزەكانى لە ئىستا بە دوايە ئەو شتىكى ترە و ئايا ئىجرائات چىبە ئەگەر دەكرېت ئەو بۇ پېش لىگرتن، بەلام ئەگەر بۇ رابردووۋە واللە ئەك جادەيەك و ئەك ئا و ئاوپرۆ بە گەرەك تەجاوزىراو، ھەر ئىستا لە ناو ئەم جەلسەيە كە ئىمە دانىشتووين بەرپرس تەلەفونى بۇ من كدووۋە كە بۇى لەگەل بەرپوۋەبەرى ناحىيە قسە بگەم رىگەى پى بدات بىرېك لە ناو بەخچەكەيدا بگرىت، ئىنجا بۇيە ئەمە ئەگەر دەكرېتە ياسا پېويست بەو دەكات ھەر ئىستا لەم لەھزەيە واستە دەكات بۇ

ئەوۋى لەگەل بەرپۆۋەبەرى ناھىيە قىسە بىكەم تا رىگەى پى بدات، يان لەگەل قايمەقامى كەلار قىسە بىكەم بۇ ئەوۋى رىگەى پى بدريت بىر لە ناو باخەكەى ھەلبەكەنى، يان كارەباكەى بۇ راكىشن، زۇر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆز بشار مشىر فەرموو.

بەرپۆز بشار مشىر اسماعىل:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر وەكو دەزانن مەبەستمان لە دەرچوونى ئەم ياسايە ئەوۋىيە بۇ ئەوۋى ئەم كىشانەى رابردوو چارەسەر بىكرىت، بە تايبەت ئەو سەرپىچىانەى كە لەسەر زەوى كشتوكالى كراو، ھەرودھا باخ دروست بوو، ھىچ شك لەوۋنىيە كە ھەموو ئەوانە خزمەتگوزارىيەكان پى راگەيشتووو وەكو ئاۋ، كارەبايە، شەقامە، ھەم ديسان مەبەست لە دەرچوونى ئەم ياسايە بۇ رىگىرىكىردنە لە ئايندە، بۆيە لە ماددەى حەوت من پىمباشە وا بنووسرىت (نايىت خزمەتگوزارىيەكانى ئاۋ و ئاۋەرپۆ و كارەبا و تاۋەكو كۆتايى بگەيەندىرىتە ئەو زەوى و زارەى زيادەپۆكەى لەسەر دەكرىت)، ئەوۋى كراو كراو، مەبەستمان لە دەرچوونى ئەم ياسايە چارەسەر كىشەكەيە، زۇر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوۋى نووسىووتە تىكايە بنىرە، خالىكى نىزامى ھەيە، بەرپۆز ناظم كىر فەرموو.

بەرپۆز ناظم كىر محمد:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ زووتر بەرپۆۋەچوونى جەلسەكە مولاھەزەيەكە ھەيە، دەبىنم زۆربەى بەرپۆزەكان ئەوانەى كە موناقتەشە دەكەن ئەوۋنە كە واژوويان كىردووو لەسەر راپۆرتەكە، بەبى تىبىنى موناقتەشە دەكەن، ئىنجا بۇ كات نەكوشتن ئەوۋى كە واژوويان كىردووو و بەبى تىبىنى وابزانم پىويست ناكات، زۇر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلام ماقى خۇيان ديسان داۋاى قىسەكردن بىكەن، بەرپۆز سەيد مەسىفى فەرموو.

بەرپۆز سەيد محمد سەيد:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى حەوت بە زيادە دەزانم، لەبەر ئەوۋى تۆ رىگىرىت كىردووو لەوۋى چىتر زيادەپۆيى نەكرىت، يەئنى دوو ماددەيە، ماددەيەك ئەوۋىيە كە بۇ چارەسەر ئەوانەى كە پىشتر كراون ھەموو كارەبا و ئاۋ تا كۆتايى ئەوۋى بۇى كراو كراو، ئەوۋى ئىستا تۆ رىگىرى دەكەى، يەئنى كە رىگىرى كرا لى ناگەرپى تەواۋى بىكەى كارەبا و ئاۋ و ئەو شتانە بىبەى، من پىشتىوانى تەواۋى قىسەكەى كاك محمود دەكەم، ئەو ماددەيە زيادەيە ئىستا كە تۆ رىگىرى دەكەى، زۇر سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپۇز مەنى قەھودىچى فەرموو.

بەرپۇز مەنى نەبى نادر:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى تەۋاۋى قىسەكەى بەرپۇز د.سرود دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

لېژنە پەيۋەندىدارەكان، بەرپۇز عمر عىنايەت فەرموو.

بەرپۇز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋ وشەيەى كە كاك بشار گوتى دەكرىتە بە رەئى ئەۋە مەعقولە، بەلام بۇ زانىارى بەرپۇزتان ئىمە كە دەللىن ئاۋ نەگەپەنرېتە ئەۋ كەسەى زىادەرۇكە دەكات، بۇ نەۋونە كەسىك چوۋە دەستى كىردوۋە بە كار كىردن ھېشتا بناغەى لى نەداۋە و چوۋە بۇرىەكەى كونكىردوۋە و ئاۋەكەشى ۋەرگرتوۋە و بەلوعەكەشى لە ناۋ مائەكەى خۇى كىردوۋە، ئىمە رېڭرى لەۋە دەكەين، ھېشتا كارى نەكىردوۋە چوۋە چەتالى كارەباكەى كىردوۋە و كارەباكەشى بىردۆتە شوپىنى خۇى، مەبەستمان بۇ ئەۋەى داھاتوۋە، مەبەستمان بۇ لەمەۋ پېش نىە، بۇ قىسەكەى كاك محمود زۆر ۋازحە ئىمە بۇ لەمەۋلا رېڭرى لەۋە دەكەين كاتىك كە كەسىك چوۋە نىازى ھەبوۋ زەۋىەك داڭىر بىكات رېڭگە نادەين ئەگەر كارمەندىكى شارەۋانى يان دائىرەى ئاۋەرۇ بچىت لە ژىرەۋە بۇرىەكەى بۇ كون بىكات رەبىتى شەبەكەى ئاۋەكەى بىكات، ئەۋە كارىكى نا ياسايىە، ئىمە رېڭرى لەۋە دەكەين، ھەرۋەھا بە نىسبەت كارەباشەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپۇز مامۇستا مەلا غرىب فەرموو.

بەرپۇز غرىب مصطفى ھەمە:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋەى مەن پېۋىست بوۋ بىللىم كاك عمر گەياندى، زۆر سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئىستا داۋا لە ۋەزىرە بەرپۇزەكان دەكەين رەئى خۇيان پېشكەش بىكەن، بەرپۇز سىنان چەلەبى ۋەزىرى داد فەرموو.

بەرپۇز سىنان عبدالخالق چەلەبى / ۋەزىرى داد:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھىچ تېبىنىمان نىە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز خاتوو نەورۇز مولود وەزىرى شارەوانى فەرموو.

بەرپىز نەورۇز مولود امىن/ وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزار:

وەزارەتى شارەوانى، وەزارەتى ناوخۇ، وەزارەتى كشتوكال ھىچ تىببىنىيەگمان نىيە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.قالا فەرموو.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (7):

نابىت خزمەتگوزارىيەكانى ئاو و ئاوپۇ و كارەبا و رىگا (شەقام) و ئىنتەرنىت يان ھەر خزمەتگوزارىيەكى

دىكە بگەيەندىتە ئو زەوى و زارەى زىادەپۇكەى لەسەر دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئو ماددەيە بەو شىۋەيەى كە خوئىندرايەو دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست

بەرزكاتەو؟ (51) كەس لەگەلدايە، زۇر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ كەس نىيە،

كەواتە ماددەكە بە كۆى دەنگ پەسەندىكرا، ماددەى ھەشت بخوئىننەو، تىكايە.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (8):

پاداشتىكى مانگانە بە رىزەيەك زياتر نەبىت لە (25%) مووچەى بنەرەتى ئەندامانى لىژنە تەرخان

دەكرىت وەك ھاندان بۇ ئەندامانى ئو لىژنانەى بەپىى ھوكمەكانى ئەم ياسايە پىكىدىن دابەش دەكرىت

بەپىى رىنمايى وەزىرى ناوخۇ و شارەوانى لە ھەرپم دەرى دەكەن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا دەركاى گىتوگۇ دەكەينەو لەسەر ئەم ماددەيە بۇ موناقتەشەكردن، كى دەيەوئىت قسە بىكات؟

خاتوو بىگەرد تالەبانى سكرتېرى پەرلەمان فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دلشاد تالەبانى/ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەم بەرپىزانە داواى گىتوگۇيان كىرەو (بىستون فائق، مامۇستا عبدالرحمن، على ھەمە صالح، سۇران ھەم،

د.زۇزان، دلشاد شەبان، د.سراج، فرحان جوهر، صالح فەقى، خلف احمد، يروانت نىسان، مامۇستا بەھزاد،

د.رئىواز فائق، سعید مەسىفى، سەھام ھەم، شوكرىيە شىخانى، منى قەھەوچى).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز بېستون فائق فەرموو.

بەرپىز بېستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پېشنيار دەكەم ئەو پاداشتەى كە تەرخان دەكرىت ئەو ھىزانەش بگىرىتەوہ كە لە لابردنى زيادەرۋىيەكە يان لە رىگىرىكدندا تىيدا بەشدارن، سياغەكەشى بەم جۆرەيە (پاداشتىكى مانگانە تەرخان دەكرىت بۇ ئەندامانى لىژنە و ئەو ھىزانەى كە بەشدارن لە لابردنى زيادەرۋىيە يان رىگىرى بە رىژەيەك) كە ئەوہى دانراوہ، فەقەرەى كۆتايىش دەلى وەزىرى ناوخۇ و شارەوانى ئەوہ لەویدا وەكو ئەوہ وايە ئەو دووانە يەك وەزارەت، يەك كەس وەزارەتەكە ببات بەرپۆہ، بنووسرىت ھەردوو وەزىرى ناوخۇ و شارەوانى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.سراج فەرموو.

بەرپىز د.سراج احمد حمدامين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

رەئىيەكەى منىش ھەمان رەئىيەكەى كاك بېستون نزيكە، من پېشنيار دەكەم ئەم پاداشتە بە ھەمان رىژە ھىزەكانى ناوخۇش بگىرىتەوہ كە بەشدارن لە لابردنى زيادەرۋىيەكان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز يروانت نىسان فەرموو.

بەرپىز يروانت نىسان ماركۇس:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە قسەكانى كاك بېستون و كاك د.سراج دەكەم، ئەف رىنمايىە موشتەرەك بىت لە بەينى وەزىرى ناخۇ و شارەوانى، نەك ھەر يەكەيان رىنمايى تايبەت دەربىخىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.رېواز فەرموو.

بەرپىز د.رېواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

واللہ من تىبىنىم تەنھا لەسەر سياغەكە ھەيە و پشتگىرى لە قسەكانى بەرپىز كاك بېستون دەكەم بە تايبەتى لە مەسەلەى دەرکردنى رىنمايى ھاوبەشدا (پاداشتىكى مانگانە بە رىژەيەك زياتر نەبىت لە 25%)ى مووچەى بنەرەتى بۇ ئەندامانى لىژنە تەرخان دەكرىت، وەك ھاندان بۇ ئەندامانى ئەو لىژنانەى

بەپىيى ھۆكۈمەت كەڭەشچىسى ۋە بەپىيى رېنېماتىپىگە ھاۋىيەتچىسى كە ھەردوۋ ۋەزىرى ناۋخۇ ۋە شەرھەۋانى لە ھەرىم دەرى دەكەن دابەش دەكرىت)، فىئەلگە بىكەۋىتە كۆتايىيەۋە، زۆر سوپاس.

بەپىيى جەفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەپىيى مامۇستا عبدالرحمن فەرموو.

بەپىيى عبدالرحمن على فتاح:

بەپىيى سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنىۋانى لە قىسەگە كاك بىستون دەكەم، ھەروەھا يەك سەرنەجى ترم ھەيە لەسەر ئەۋدى كە باس لەۋە دەكرىت بەپىيى رېنېماتىپى كە ۋەزىرى ناۋخۇ ۋە شەرھەۋانى، ئىمە لە ماددەگە پىشۋودا ئامازەمان بەۋەكرد كە فەرمانگە تىرىش ھەيە، بۇ نەمۇنە فەرمانگەگە سەر بە ۋەزارەتى كىشۋوكال، بۇيە دەكرىت ۋەزىرى كىشۋوكالىشى لىرە بۇ زىاد بىكرىت، زۆر سوپاس.

بەپىيى جەفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەپىيى دلشاد شەبان فەرموو.

بەپىيى دلشاد شەبان عبدالغفار:

بەپىيى سەرۋكى پەرلەمان.

من پىشنىۋارىكەم ھەيە رەنگە لىزىنە ھاۋىيەتچىسى ۋە ھۆكۈمەتچىسى بلىن ئەم پىشنىۋارە لە رېنېماتىپىگە جىگە دەپىتەۋە، بەلام مەبەستە بىت بە بەشەك لەۋ ياسايە، من پىشنىۋار دەكەم كە ئەۋ لىزىنە كە بۇ ئەم مەبەستە دادەنرىت ھەر شەش مانگ جارىك بىگۆردىت، ئەندامانى ئەۋ لىزىنە بىگۆردىت، چۈنكە من زانىرىم لايە لە زۆر شەرھەۋانى لىزىنە تەجاۋزات ۋە ئەۋانە ھەيە، بەلام ئەندامانى دوو سى لىزىنە دەيانناسم كە بوۋنەتە مەلتى مىلياردىر، كە ھەر ئەۋانە ئەمە (10) سالە ھەر ئەۋانە لە ناۋ ئەۋ لىزىنە دان ۋە نەگۆرداۋن، ئىنجا پىمباشە بەپىيى ياسا ھەر شەش مانگ جارى بىگۆردىن، لەبەر ھۆكارىكى تىرىش، چۈنكە رىزە لە (25%) پاداشتى تىدايە بۇ زۆرتىن كەس سوود لەۋ پاداشتە ۋەرىگرن، پىمباشە ئەم لىزىنە بەپىيى قانۇن ھەر شەش مانگ جارىك يان مەۋدايەكى قىياسى ھەبىت بىگۆردىت، زۆر سوپاس.

بەپىيى جەفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەپىيى صالح فەقى فەرموو.

بەپىيى صالح فەقى احمد:

بەپىيى سەرۋكى پەرلەمان.

پىشنىۋارى لە پىشنىۋارەگە كاك بىستون دەكەم، زۆر سوپاس.

بەپىيى جەفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەپىيى مامۇستا بەھزاد فەرموو.

بەرپز بهزاد دەرۆش دەرۆش:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

منیش پیمباشه بلین رینمایی هاوبهش که وهزیری ناوحو و شارهوانی و کشتوکال و داراییش لهگهڵ بیت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

بەرپز شوکریه شیخانی فەرموو.

بەرپز شوکریه سمایل مصطفی:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من تییینیم لهسەر دارشتنهکه هه‌بوو و گوتیان، هه‌روه‌ها پالپشتی له قسه‌که‌ی کاک بیستون ده‌که‌م، سه‌بارت به ئەندامانی لیژنه زۆر به پپووست ده‌زانم س‌ مانگ جارێک یان شه‌ش مانگ جارێک ئەندامه‌کان بگۆرین، چونکه به‌پپی زانیاریه‌کانی ئیمه سهره‌پرای ئه‌وه‌ی که پاره‌ی تیدا،یه، زۆرجاریش هه‌یه ئەندامانی ئه‌و لیژنه‌ که به‌رده‌وام هه‌ر که‌سانیکن و ناگۆرین گه‌نده‌لی تیدا ده‌کریت یان ره‌شوه وه‌رده‌گرن، شتیک له‌م بابه‌تانه، من پرسباریکم هه‌یه له لیژنه‌ی تابه‌تمه‌ند ئه‌وان له کاتی‌دا که بۆ ئه‌و ئه‌رکه‌ی خویان هه‌لده‌ستن پاداشت ده‌کرین، ئه‌ی ئه‌گه‌ر گه‌نده‌لیه‌کان له‌سهر ئاشکرا بوو ئایا هیج سزایه‌ک هه‌یه بۆ ئه‌وانه؟ زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

بەرپز علی حه‌مه صالح فەرموو.

بەرپز علی حه‌مه صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

پشتیوانی له بۆچوونه‌که‌ی کاک دلشاد شعبان ده‌که‌م، ئه‌م مادده‌یه زۆر گرنگه، بۆیه ئه‌گه‌ر کاک عمر ته‌رکیز بکات فکری ئه‌و مادده‌یه ئه‌وه‌یه ته‌شجیع بکریت بۆ ئه‌وه‌ی ریگری بکریت، بۆیه من پپشنیاری ده‌که‌م له کاتی هه‌بوونی چالاک‌ی ئه‌م پاداشته بکریت، چونکه ئه‌گه‌ر هیج چالاکیه‌کی هیج مانگیک ئه‌نجام نه‌دا بۆ پاداشت بکریت، پاداشته‌که‌ش به ریژه‌یی بیت، له نیوان له (20%) بۆ له (30%) کۆی گشتی مووچه‌که‌ی بیت، چونکه مووچه‌ی پۆلیسیک ده‌رمانه‌ بانه‌رتیه‌که‌ی (200000) هه‌زاره له (25%) ده‌ده‌یت ده‌کات به (50000) هه‌زار، ئه‌مه ته‌شجیع نیه، تۆ ئه‌گه‌ر چالاکیت کرد ته‌شجیعیک زۆر باشی بکه، بۆ نموونه چالاکیه‌که‌ش ده‌بیت به ریژه‌یی بیت ئه‌گه‌ر چالاک‌ی کرد له ماوه‌ی مانگی‌دا و یه‌کیکیش چوار پینچ چالاک‌ی کرد، چونکه ئه‌مه ختوره‌ی زۆره، ختوره له‌سهر ژبانی هه‌یه، بۆیه پپشنیاری ده‌که‌م به‌پپی چالاک‌ی بیت و له نیوان (20%) بۆ له (30%) بیت له‌سهر کۆی گشتی مووچه‌که‌ی، نه‌ک له‌سهر مووچه‌ی بانه‌رتی، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز مەنى قەھودچى فەرموو.

بەرپىز مەنى نەبى نادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتىۋانى لە قەسەكانى كاك بېستون و كاك د.سراج دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز سۆران عمر فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مەن پىشتىۋانى لە قەسەكانى بەرپىزان د.رېۋاز و كاك على حەمە صالح و مامۇستا عبدالرحمن و كاك دلشاد شەبان دەكەم، ھەرۋەھا تەركىز لەسەر ئەو خالە دەكەم كە ئەم پاداقتە مەقتوع نەبىت، واتە بەشدارى لىژنەكە تەنھا بەو نىسبە مەقتوعە بىت و ھىچ ھاندانىك نەبىت بۇ ئەۋەدى كارەكانىيان زىاتر و باشتر ئەنجام بەن ۋەكو ئەو بىرە پى بۇاردنانەى كە لە ۋلاتانى پېشكەۋتوو ھەيە لە بوارى موخالەفەى سەيارە لە ھاتوۋچۇدا، بەشىك نىسبەيەك بۇ ئەۋەيە كە رىگىرەكە دەكات زىادەپۇيىيەكە دەگرىت، بۇ ئەۋەدى ھاندانى زىاتر بىت و پىۋىستى بەۋە نەبىت لە زىادەپۇكارەكە پارەيەك ۋەربگرىت و مەقتوعەكەى كە بۇى دانراۋە كەم بىت بى منەت بىت، بۇيە مەن لەگەل ئەۋەدام كە ھاندانەكە بەپىيى كار و چالاكىەكەى لىژنەكە بىت، ھەرۋەھا بىرېك لەو زىادەپۇيىانەى كە غەرامەى دەكەۋىتە سەر بۇ لىژنەكە بىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.زۇزان فەرموو.

بەرپىز د.زۇزان صادق سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشتەفانىا گوتنا كاك دلشاد دەكەم، تىنى بۇ مولاھەزە ئەز حەز دەكەم پىشنىار بەكەم كو ئەو رىنمايىيەى كو دەركەفن ناف بەش بن ناف بەينا ھەردوو ۋەزارەتا دا ماۋەيەك بۇ بىتە دەست نىشان كرنى كو سى ھەيف بن، چونكە گەلەك ياسا دەركەفن مە كىشەيا دگەل رىكەتتا رىنمايى ۋەزارەتا ھەى، ئەقجە ئەقپۇكە ھەر ياسايەك پىتقى بە رىنمايىا ھەبىتن ماۋە بۇ بەيتە دەست نىشانكرنى دا پىگىرى بە فى ياسايى تەعلیماتا بەيتەكرنى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز فرحان جوهر فەرموو.

بەرپىز فرحان جوهر قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من له باره‌ى هاندانه‌كه قسه ده‌كهم، پيموايه بره‌كه‌ى (25%) ى مووچه‌ى بنه‌رته‌ى دياريكراوه من له‌گه‌ل ئه‌وه‌دام كه بكرىته (25%) ى كۆى مووچه‌كه‌ى بۆ دابين بكرىت، بۆ ئه‌وه‌ى وه‌كو هاندانىك بىت بۆ كاركردن، له‌بهر ئه‌وه‌ى ئه‌م ليژنانه زۆر جار ماندوونه و زۆر كار ده‌كهن، هه‌روه‌ها خه‌ته‌رياتيحيان له‌سه‌ره زۆر جار رووبه‌روو ده‌بنه‌وه له‌گه‌ل مه‌ترسيه‌كان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز خلف احمد فەرموو.

بەرپىز خلف احمد معروف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

له‌بهر ئه‌وه‌ى هه‌ندىك ره‌ككه‌ ئه‌و مادديه نووسراوه‌ته‌وه، بۆيه زه‌روره وه‌زيرى كشتوكاليش له رينماييه‌كاندا هه‌بىت، هه‌روه‌ها ئه‌و پاداشته‌ى كه ده‌درىت به كارمه‌نده‌كان به دائيمى نه‌بىت، پشتگيرى ئه‌و ره‌ئيه ده‌كهم ئه‌م دارشته‌وه‌يه‌م نووسيووه بۆ به‌رپزتان ده‌خوينمه‌وه (پاداشتيك به ريزه‌ى له (25%) ى مووچه‌ى بنه‌رته‌ى ديارى ده‌كرىت بۆ ئه‌ندامانى ئه‌و ليژنانه‌ى له كاتى هه‌ستان به ئه‌ركى لابردنى زياده‌رپۆي ده‌ست به‌كارن به مه‌به‌ستى هاندانيان، وه‌زيره‌كانى ناوخۆ و شاره‌وانى و كشتوكال رينماييه‌كان له‌م باره‌يه‌وه ده‌رده‌كهن)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز سهام عمر فەرموو.

بەرپىز سهام عمر قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مادده‌يا هه‌شت پشتگيريا له د.ريواز دكه‌م بۆ دارشته‌وه‌ى، پشتگيريا قسه‌كانى كاك عبدالرحمن و كاك به‌زاد دكه‌م بۆ ئيزافه‌كرنا وه‌زاره‌تا كشتوكال ده‌مى ده‌ره‌ينانا رينماييان، هه‌روه‌سا پشتگيريا كاك دلشاد شعبان دكه‌م وه‌كو گۆرپانكارى له ماوه‌ى دانانا ئه‌ندامى ليژنه‌يان دا بۆ چاقدىريا زياده‌رپۆيا، ديسان پيشنيار دكه‌م ئه‌گه‌ر ئه‌ف مادده‌يا هه‌فرايوون ليژنه‌يه‌ن هاوبه‌ش بۆ هه‌ندى كو ماوه به‌يته دانان بۆ گۆرپانكارييت ليژنه‌كان ئه‌گه‌ر ببيته دوو بره‌گه (أ، ب) بۆ هه‌ندى كو ماوه‌يه‌ك به‌يته دانان كه ليژنه هه‌ر بۆ شه‌ش هه‌يفاندا به‌يته گۆرپان يان هه‌ر سى هه‌يفاندا به‌يته گۆرپان ئه‌فه له ديف راويژا ليژنه‌يا هاوبه‌ش، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز سعيد مه‌سيفى فەرموو.

بەرپىز سەيد محمد سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، من پشتىوانى تەۋاۋى كاڭ دىئاد شەبەن و كاڭ ەلى ەمە صالح و كاڭ خەلف دەكەم، لەبەر ئەۋەى كە لە كاتى ۋاجب ەلەدەستەن بە كارەكان لەۋ كاتە ۋەكو ختورەيەك چۆن دادەنرەيت ئەۋەاش بۇ ئەۋانە ديارى بىكرەيت لە كاتى ۋاجب، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز منىرە خان فەرموو.

بەرپىز منىرە عثمان ەلى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى ەشت لەم ياسايە يەككە لە ماددە گىرەكان ئەگەر ئىمە ئەم ياسايە دەردەكەين بۇ رىڭرى لەۋە بىكەين كە رىڭرى لە زىادەرپۇى بىكەين ئەۋە پىۋىستە ئەم ماددەيە زۆر وردىين تىيدا و زۆر ەلەۋەستە بىكەين لەسەرى، بۇيە گىرە پىشنىارى ئەندامانى پەرلەمان بە ەندە ۋەربىڭرىت لەلەين لىژنە پەيۋەندىدارەكان و لىژنە ەۋبەشەكانەۋە، لە ەمان كاتدا پشتىڭرى لە قسەكانى كاڭ دىئاد شەبەن و كاڭ ەلى ەمە صالح و كاڭ سۆران دەكەم، ەروەها پشتىڭرى لە مامۇستا عبدالرحمن و ەممو ئەۋ ەۋرپىانە دەكەم كە باسى ئەۋەبان كىر ۋەزىرى كشتوكالەش زىاد بىكرەيت لە رىزى ۋەزىرەكاندا، ەروەها ئەۋ بىرە پارەيەى كە ديارىكراۋە نابىت مەقتوع بىت، چۈنكە دەبىت بەپى چالاكەكەى بىت، ئەگەر مەقتوعىش بىت رەنگە بىتە ەۋى ئەۋەى كە نەتوانن ئەۋ لىژنەيە ۋەكو پىۋىست كارەكانيان ئەنجام بەن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.ەزت فەرموو.

بەرپىز د.ەزت صابر اسماعىل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتىوانى رەئىيەكەى كاڭ دىئاد شەبەن دەكەم ئەۋەبوو بوۋە راي پىنج پەرلەمانتار، بۇيە لىرەدا ماددەى ەشت بىت بە دوو بىرگە، بىرگەى (أ) بۇ گۆرپانكارىانەى لەسەرى رىكەوتوون، بىرگەى (ب) لىژنەكانى چاۋدىرى و لابرەنى زىادەرپۇى لە ەزارەتە پەيۋەندىدارەكان لە سائىك زىاتر نەبن، ماۋەى كارەكانيان لە ماۋەى سائىك زىاتر نەبىت، دەسەلات بۇ ۋەزىرە بەرپىزەكانە كاتى بۇ دادەنن شەش مانگ جارىك بىت يان سى مانگ جارىك بيان گۆرن، يان سالى جارىك، لە سائىك زىاتر نەبىت تەمەنى ئەۋ لىژنە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

گفتوگۇ لەسەر ئەم ماددەيە لەلەينەى ئەندامانى پەرلەمان كۆتايى ەات، ئىستا داۋا لە ۋەزىرە بەرپىزەكان دەكەين رەئى خۇيان پىشكەش بىكەن، بەرپىز سىنان چەلەبى ۋەزىرى داد فەرموو.

بەرپز سینان عبدالخالق چەلەبی / وزیرى داد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە وەكو وەزارەتى داد هیچ تىبىنيمان نىه، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز خاتوو نەورۆز مولود وەزىرى شارەوانى فەرموو.

بەرپز نەورۆز مولود امين / وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزار:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە وەكو وەزارەتى شارەوانى لە رەشوووسى ئىمە ھەمان رەئى ئەو ئەندام پەرلەمانە بەرپزانەمان ھەبوو كە پاداشتىكى مانگانە بە رىژەيەكى ديارىكراو لە برى غەرامات بىت بۆ ئەوھى نەك ئەو پاداشتە ھەر دابنرىت و وەربگىرىت بەبى ئەوھى ئىجرائات بكرىت، بەلام لە برى غەرامات كە كۆ دەكرىتەوھ لەو برە مەسەلەن نىسبەيەكەمان دانابوو لە (10%) كەمتر نەبىت و لە (15%) تاوەكو (20%) قابىلى موناڤەشەيە زىاتر نەبىت، لە برى ئەو پارەيەى كەوا لە غەراماتەكەى پرۆژەكان وەردەگىرىت بەسەريان، ھەرودھا تىبىنەيەكەى ئەوھشمان نووسى بوو كە بەھەمان شىوھ بۆ ھىژەكانى ناوخۆش كە تىدايىت، ئىمە وەكو وەزارەتى شارەوانى لە رەشوووسەكە ناردابوو، لەگەل سەرۆك و ئەندامانى لىژنەى تەرخانكراو ئەوھيان بۆ دابەش بكرىت، ئىمە وەكو خۆشمان وەكو وەزارەتى خۆمان تەجرووبەيەكى سەركەوتوومان ھەيە لەسەر ئەوھى كە ئەو برادەرەنەى ئەندامانى پەرلەمان ئامازەى پىدەكەن كە رىژەيەك لە برى غەرامات بىت، ئىمە لە داھات وامان كەردووھ و سەركەوتووش بووھ، داھات ئەگەر زىاد نەكرىت ئىمە پاداشت نادەين كە بە تەعلیمات لە وەزارەتى دارايى بۆمان دەرچووھ، ئەگەر داھات زىاد نەكرىت ئىمە پاداشت سەرف ناكەين بۆ ئەو فەرمانبەرەنەى كە موستەھەقاتى پاداشت، بۆيە ئىمە بە ھەمان شىواز ئەگەر رىكبخرىتەوھ بە رەئى ئىمە زىاتر ئامانجى ئەوھ زىاتر دەپىكىت، وەكو وەزارەتى كشتوكالىش تىبىنيمان لەسەر ئەوھە فيەلەن كەوا وەزارەتى ناوخۆ و شارەوانى و كشتوكالىش زىاد بكرىت، بەلام پىكەوھ بە رەئى ئىمە رىنمايى دەربكرىت، نەك ھەر كەس لە تەرقى خۆى رىنمايى دەربكات و دواتر يەك نەگرىتەوھ، لایەنى پەيوەندىدارى دىكە وابدانم پىويست ناكات، ئەگەر ھەر تەنھا كشتوكال قابىلى موناڤەشەيە داخىل بكرىت ياخود نا، بەلام ئەوھ رەئى وەزارەتى كشتوكالە كە وەزىرى كشتوكالىش ئىزافەى سەر وەزارەتى ناوخۆ و شارەوانى بكرىت، بەلام لەوانەيە جىھەتى تر دارايى ھەر چۆن داخىلى بكەين لەوانەيە پالپشتى نەكەن، بەلام ئەوھ بە ياسا رىك دەخرىت، وەكو تىبىنى وەزارەتى كشتوكالە دەيخوینمەوھ، بەلام رىژەكان ئىمە وەكو وەزارەتى شارەوانى پىشتەر ھەر وا دامانرشتبوو كە چۆن ئەندامانى پەرلەمان باسيانكرد و لىژنەكانىش وەك ئامازەيان پىكرد ئەوھ بەپىيى رىنمايەكان ئىمە لەبەرنامەمانە كەوا فيەلەن لە شەش مانگ زىاتر نەبن، ياخود ماوھەكەى گۆرانكارىان بەسەردا بىتەوھ، سەبارەت بە ماوھەكەش د.زۆزان باسيكرد فيەلەن ماوھى دەرگردنى رىنمايەكان زۆر گرنگە ئىمە بە تەجرووبە ھەمانە ئەگەر ديارى نەكرىت رىنمايەكان دوا دەكەون، فيەلەن

ديارى بکريٽ له ماوهى سى مانگ ٺه ووزارته تانه رينمايى پيوست بو ٺه ياسايه دريکهن به هاوبه شى، زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ٺيمنيكى / جيگري سهروكى په رله مان:

رهئى ووزارته کاني شارهوانى و ناوخو و کشتوکال پيشکەشى کرد، ليژنه پهيوه نديداره کان رهئى خوټان پيشکەش بکهن، بهريز عمر عينايت سهروكى ليژنه ي شارهوانى فهرموو.

بهريز عمر عينايت همه:

بهريز سهروكى په رله مان.

ٺه شوينه ي که پي دهټين بهشى زياده رو ي له ناو شارهوانيه کانداهيچ کارمه نديک خو ي لى نادات، ٺه مه ٺه شوينه يه که هه ره شى گوشتن و هه ره شى زور خه تهر يان له سه ره، له بهر ٺه وه ٺه شوينه ٺه گهر پاداشت يکي سابتيان نه بيټ هيچ کارمه نديک ناچيټ، ٺيستا شارهوانى هه يه من شاره زاي ٺه و شارهوانيه، هه ز ده که م به باشى گو ي له من بيټ ٺه گهر ٺه و کارمه ندانه وه ک مووچه مانگانه نه يان دريټي هيچ که سيک له و شوينه کار ناکات، خو يان نادن له قهرى ٺه وه ي خو يان بخه نه خه تهرى گوشتن و مهرگ و هه ره شه و زيان ليټان له خو يان و له که س و کار يان له بهر ٺه وه ي له م به شه کار ده که ن، ٺه گهر پاداشت يکيان نه دريټي له کوټاي شه وه سزايان بو دانراوه ده رباره ي گو يني ليژنه کانيش ٺه وه کارى ليژنه ي شارهوانيه، ته حسيل حاسله، که ده بيټ ٺه و کارمه نده ي که ٺه و کاره ده کات ده بيټ ده ست پاک بيټ ٺه گهر نا ٺه وه سزيمان بو دانراوه له کوټاي شه وه، ٺي مه لي ره چو ن بل يين کاکه والله ليژنه بگو ره له بهر ٺه وه ي نه وه ک گنده لي بکات، ته حسيل حاسله، ده بيټ ده ست پاک بيټ کاتيک ده ست پاک نه بوو سزاي بو دانراوه هه م له ياساي سزادانى عيراقى و هه م له ياسايه ش ٺي مه جه ختمان له سه ر کردو ته وه، له بهر ٺه وه ي به ره ئى من گو يني ليژنه له ده سلا تي بهريز وه زي ره کاندايه، پيوست ناکات ٺي مه له قانوندا ٺه وه بچه سپينين، به لام ٺه گهر پاداشت يک وه کو مووچه پي يان نه دريټ که س له م به شه کار ناکات، من تکاتان لي ده که م ٺه ندامانى په رله مان من خو م له وي کارم کردو وه زياده رو ي وه ک شي رپه نجه وايه له دائره گانى ده وله تدا، ٺه گهر ٺه مه ته شجيع نه کرين مه بله غيک پارهيان پي نه دريټ مانگانه که س له و به شه کار ناکات، زور سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ٺيمنيكى / جيگري سهروكى په رله مان:

بهريز ماموستا مه لا غريب فهرموو.

بهريز غريب مصطفى همه:

بهريز سهروكى په رله مان.

ٺه م بابته ي پاداشته ٺي مه له ليژنه کان له نووسيني راپورتدا زور له سه رى وه ستاين، ٺه وه ي بهريز وه زي ري شارهوانى باسى ده کات ناراسته ي بابته که يه، ٺه وه ي کاک عمر باسى ده کات ناراسته يه که تريه تي، هه ردو و ليکدانه وه که راسته، به لام له هه موو حاله تيکدا هه ر فه رمان به ريک ٺه وه ده کات ٺه گهر چي ٺه و پاداشته ي که ده کريټ هه رچه ند موغرى بيټ هه ر که س خو ي لى نادات، چونکه به راستى بابته تيکي تر سناکه، له بهر ٺه وه

له غەرامە بىرئىت ياخود مووچەيەكى مەقتوع بىت بۇ بىرئىتەوہ له هەموو بارىكدا پىويستە لىژنەكان گۆرانكارىان تىدا بىرئىت و بىرى پاداشتەكە ئەوہندە زۆربىت لىژنەى ياساىى وا قەرارى لەسەر بدەين ئەوہندە زۆربىت كە موغرى بىت بەو كەسەى كارى تىدا دەكات، بگۆرپىتىش، چونكە كارەكە ناخۆشە و هەموو فەرمانبەرىك خۆى له قەرە نادات، ئەوسا بوونە ئەندام دەكرىتە دەورى كە دەرويش بوو له رىنمايىهكاندا ئەوہ چارەسەر دەكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

چاوەرپوانى ئەوہين كە لىژنەى ياساىى دارشتنىكى نوئى بۇ ئەم ماددەيە بكنە بە رەچاوكردنى تىبىنيەكانى پەرلەمانتاران، د.فالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (8):

1- لەو پى بزاردنەى كە له زيادەرپۆكار وەردەگىرىت رىژەيەك كە زياتر نەبىت (25%) كۆى مووچەى ئەندامانى لىژنە و هيزە فەرميەكانى بەشداربوو له لابردنى زيادەرپۆى تەرخان دەكرىت وەك هاندان بۆيان بەپى رىنمايىهك كە وەزىرى ناوخۆ و وەزىرى شارەوانى و وەزىرى كشتوكاڻ دەرىدەكەن دابەش دەكرىت.

2- نابىت ماوہى كارکردنى لىژنە له سائىك تىپەر بكات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

دوو خالى نيزامى هەيە، بەرپىز تحسین اسماعيل فەرموو.

بەرپىز تحسین اسماعيل احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ناوى هەر سى وەزارەت هاتووہ بنووسرىت بە هاوبەشى، چونكە ئىشارەتتىكدراوہ كە نەك هەر يەكە و بە جيا رىنمايى دەربكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز بشار مشير فەرموو.

بەرپىز بشار مشير اسماعيل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

جەنابى وەزىر شارەوانى باسىکرد كە ئەو رىژەيەى دانراوہ (25%) لەو غەرامەيەى كە لەسەرپىچىكار وەردەگىرىت، كە د.فالا باسىکرد زياتر نەبىت له مووچەى بنەرەتى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.فالا ئەگەر روونکردنەوہى زياتر بدن، فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

گوتوومانە لەو پى بژاردنەى كە لە زيادەرۆكار وەردەگيرىت، لەو غەراماتە، رىژەيهەك كە زياتر نەبىت لە (25%)ى كۆى مووچەكەى، خۆ دەبىت تەحديدى رىژەى بكەى كە چەندى دەداتى لەو غەرامەيه، ئىنجا بە نىسبەت رىنمايهەكان نووسيوومانە رىنمايهەك كە وەزىرى فلان و فلان دەرى دەكەن، يەعنى ئەو يەكە مەبەستمان ئەوويه كە يەك رىنمايه دەردەكەن، بۆيه شتىكىشمان نيه بە ناوى رىنمايهى هاوبەش، بۆيه لىرانە ئىزافەم نەكرد، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

دوو خالى ترى نىزامى لەسەر بابەتەكە وەردەگرين، بەرپىز كاك بەهزاد فەرموو.

بەرپىز بەهزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ليژنەيا ياسايى بەحسەر كە خالا دووى ماوهى سائەكى ليژنە دى كارى وى دىتە وەستاندن، تەبعەن ليژنەيا مە پىناسە كرى ل ماددەيا ئىكى ليژنەى زيادەرۆپى بەردەوام دەبىت، بەس بىژنى ليژنە دەيتە گۆرپن لە سائىك دى گۆرانكارى بەسەر دادىت، ئەگەر نا كارى ليژنە بەردەوامە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

تكايه ئەو بىرگەيه بخوئىننەوه، د.فالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دوووم: نابىت ماوهى كارکردنى ليژنە لە سائىك تىپەر بکات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

خاتوو ئىقار فەرموو، خالى نىزامى.

بەرپىز ئىقار ابراهيم حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنيار دەكەم هەر سى وەزارەتەكان رىنمايهى دەربەكەن، نەك وەزىر، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز خلف احمد فەرموو، خالى نىزامى.

بەرپىز خەلف احمد معروف:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرگەى دووھم كە بۇيان زىادكردووه دەلى نابیٹ كارگردنى لیژنه له ماوهى سالیك تیپەر بکات، لیڤه فیعلەن ئەو قسەیه تەواوه كارى ئەم لیژنهیه دەوستینریت، پیویسته بگوتریت نابی ماوهى كارگردنى ئەندامانى لیژنه له سالیك تیپەر بکات، دواتر ئەندامانى نوئ دەست بەكار دەبن له لیژنهكە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئیمنىكى / جیگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

د.فالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهیم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەگەر لیژنهكەت گۆرى ئەى نابیٹ ئەندامانى نوئ دەست بەكاربن، لیژنهكە گۆردرا چ دەبیت، ئیمە دەلیین دەگۆردریت، نالیین ئیلفا دەبیتەوه، نامینیت، ئەگەر گوتمان تیپەر نەكات پیویسته بگۆردریت كەوابی دەگۆردریت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئیمنىكى / جیگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز زانا عبدالرحمن فەرموو.

بەرپىز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

راستى له بەرگەى دووھم ئیمە داوامانكرد كە ئەندامانى لیژنه، چونكە زۆرجار فیلیك دەكەن له گۆرپىنى لیژنه سەرۋىكى لیژنهكە دەگۆرن بە تەنھا بۇ خوى گۆرانكاریه، یان یەك ئەندام دەگۆرن گۆرانكاریه، بەشیکى زۆرى ئەندامەكانى دەمینیتەوه، بەس كە گوتمان ئەندامانى لیژنه ماوهكەیان له سالیك تیپەر نەكات بە برۆای من ئەوه حەسمى بابەتەكە دەكات، ئەوهى كە داواى دەكەین ئیمە ئەوهیه ئەندامەكان درپژ نەكرینەوه، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئیمنىكى / جیگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز عمر عینایەت فەرموو.

بەرپىز عمر عینایەت حەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەوه بابەتى پەرلەمان نیه، لیژنه دەسلاتی وهزیره، وهزیر ببنیت چالاكە و پاكە و كارەكانى بە ریک و پیکى دەكات چ ئیجاب دەكات بیگۆریت، بەرپزت مەعقول نیه كەسیك خیرە پەیدا دەكات له كاریکدا و بیگۆرى، ئەگەر پاك نەبوو ئەوه دەسلاتی وهزیره، بەراستى حەق نیه بچینه ئەو وردەكاریهوه، پیویسته ئەو بەرگەیه هەر لابریٹ، ئەوه له دەسلاتی جی بەجی كردنه و خویان دەزانن دەیگۆرن یان نایگۆرن، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

د.زۆزان فەرموو.

بەرپز د.زۆزان صادق سعید:

بەرپز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرى كا دەنگدانى ل سەر بىكەن، من پېشنياركر كو ماوهى دەرکه تەنا رېنماييان بەھتە تەھدېدكرن سى
ھەيڤا، جەنابى وەزىر زى يەنى كەسى مەعنىە پشەتەفانىا فى چەندى كر، ئەز ھەز دكەم ئەو زى بەرچاڤ
بەھتە وەرگرتنى، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپز خاتوو نەورۆز وەزىرى شارەوانى فەرموو.

بەرپز نەورۆز مولود امين / وەزىرى شارەوانى و گەشت و گوزار:

بەرپز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە مەبلەغەكەى كە ديارىكراوہ (25%) لە مووچەى بنەرەتى لە برى غەراماتەكان، مەسەلەن
ئەگەر مووچەى بنەرەتى فەرمانبەرئىك (400000) ھەزار دىنار بوو يان (500000) ھەزار دىنار بوو
مەعناى (50000) ھەزارى دەدەيتى، يەنى برپكى زۆر كەمە، ئىمە دەمانەوئىت مەبلەغىكى تەشجىع بىت
بۆ ئەوہى بتوانىت كارەكانى بە رىكى بكات، ئەوہ وەكو ھاندانىك بىت بۆ ئەوہى بەرەو ئەو كارەى پروات و
كارەكەى بكات بەراستى، ئامانجى ئىمە ئەوہى كەوا كارەكە بكرىت، بەلام ئەگەر (50000) ھەزار دىنار يان
(60000) ھەزار دىنار بوو كەس ئەو كارە زەحمەتەى ناكات و خوشى ناخاتە بەر مەترسى بۆ
(50000) ھەزار يان (60000) ھەزار دىنار، مەبلەغەكە زۆر كەمە، خوى تووشى دوژمنكارىش دەكات بەو
(50000) ھەزار دىنارە، ئىمە وەكو رەئى خویمان گوتمان لە برى پارەى غەرامە وەرگىراوہكان، مەسەلەن
ئەو سالىە من ئەو مانگە (10000000) ۱۰مىليۇن دىنارم كۆكردەوہ لە غەراماتى تەجاوزات ئەو
(10000000) ۱۰مىليۇن دىنارە (10%) ى بەدەمە ئەندامەكان و لىژنەكە لەسەريان دابەش بكات ئەوہ رەئى
ئىمەيە، نازانم ئىوہ چەندى پەسەند دەكەن، ئىمە باسى مووچەمان نەكرد، ئىمە دەللىن ئەوہ تەشجىعەكە
لە برى غەراماتەكان زياتر وەرگىرئەوہ، تۆ ھاندانىكى دەدەيتى بچپت غەرامەكەت بۆ كۆكاتەوہ، كە دەللى
لە برى غەرامەكان مەسەلەن ئەو مانگە من (10000000) ۱۰مىليۇن دىنارم غەرامە وەرگرتوہ (10%) ى
(10000000) ۱۰مىليۇنەكەى دابەشى سەر ئەندامانى لىژنە دەكەم ھەر يەك بەبرى (10%) مەبلەغەى
دەدەمى، ئەوہ تەشجىع دەكات ئەو سەرپىچىەى ھەلبرگىت و خوشى تىدا بەرپرس بكات، بەلام ئەگەر
مەبلەغىكى مەقتوع بىت لەوانەيە زۆر كەس ئەو كارە نەكات، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

رەنگە دارشتى ئەم ماددەيە پئويستى بە كاتى زياتر ھەبىت، ئىمە دانىشتنەكە ھەلدەگرين كاتژمىر (4)
دەگەرپىنەوہ بە دارشتنىكى نوى، ئىنجا دەخەينە دەنگدان، سوپاس بۆ ئىوہ.

دانیشتنی دووهم

بهريز جعفر ابراهيم ئيمينيكي □ جيگري سهروكي پهړلهمان:

به ناوی خواي بهخشنده و میهره بان دانیشتنه که مان به ناوی گهلی کوردستانه وه بهردهوام دهکین ، داوا دهکین له سهروک لیژنه په یوه نندیداره کان ته شریف بېن بؤ شوینی تایبته به لیژنه کان فهرموو بهريز سهروکی لیژنه په یوه نندیداره کان لیژنه یاسایی و لیژنه دارایی و لیژنه ناوځو و کشتوکال و شارهوانیه کان .

دوو باره به خیره اتنی بهريز وهزیری شارهوانی و شاندي حکومتی هریمی کوردستان دهکین که له گهلی ئیمه دا له و دانیشتنه بهردهوامن بهريزان ئیستا داوا له لیژنه په یوه نندیداره کان دهکین ماددهی (هه شتمه) دیاره گف توگوگراوه و تیبینیه کانی ئیوه ره چا وگراوه ئیستا داوا له بهريز د.فالا دهکین با ته ئکیدي نیصاب بکهین ، نیصابه که ته و او ه .

بهريز د.فالا فرید ابراهيم:

بهريز سهروکی پهړلهمان.

ماددهی هه شتمه:

1- پېویسته لیژنه له لایه ن سهروکی یه که کارگیریه کان به هه مه نگی له گهلی لایه نه په یوه نندیداره کان له ماوه یه که که له (15) روژ له روژی بهر کاربونی ئەم یاسایه تیپه ر نه کات پیک بهیندریټ .

2- له و پېبژاردنه ی که له زیاده روکاری و مرده گیریټ ریژه یه که زیاتر نه بیټ له کوئی مووچه ی ئەندامانی لیژنه و هیزه فهرمییه کانی به ژداربوو له لایر دنی زیاده روئی ته رخان ده کریټ وه ک هان دان بویان و دابهش ده کریټ به پپی ریئمایه که که وهزیری شارهوانی به هه مه هه نگی له گهلی وهزارته په یوه نندیداره کان له ماوه یه که که له (45) روژ له روژی بهر کاربونی ئەم یاسایه تیپه ر نه کات ده ری ده کات .

3- لیژنه دهگوردریټ و ماوه ی کارکردنی له سالیټ تیپه ر ناکات .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمينيكي □ جيگري سهروكي پهړلهمان:

سو پاس بؤ بهريز سهروکی لیژنه یاسایی ، بهريزان گویتان لیبوو ئەو مادده یه بهوشیوازه ی خویندرایه وه دهخه یه نه دنگدان کئ له گه لدا یه؟ (60) کهس به په سه نده زمانن ئەوه دی دژه کهس نیه به کوئی دهنگ په سه نده کرا .

ماددهی نو یه م :

بهريز د.فالا فرید ابراهيم:

بهريز سهروکی پهړلهمان.

ماددهی نو یه م: پېویسته زیاده روکار له ماوه ی (30) روژ له روژی کارپیکردن به م یاسایه .

1- ناگاداری شارهوانی په یوه نندیداره کان له شوین و شیوه و روو بهروو پیکه اته ی زیاده رو یه که نه گه ر هاتوو له سنووری شارهوانی بوو .

2-ئاگادارى سەرۆكى يەكەى كارگىرى بكا له شوپن و شپوه و رووبهروو پىك هاتهى زىادەرۆكه نهگهر له دهرهوهى سنوورى شارهوانى بوو .

بهرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سەرۆكى بهرلهمان :

سوپاس بو بهرپز د.فالا سەرۆكى لىژنهى ياساى ، بهرپزان دهرگاي گفتووگو لهسهر ئهم ماددهيه دهكهينهوه فهرموون ، بهرپزان دياره (4) ئهندام بهرلهمانى بهرپز داوايان كردوه لهسهر ئهم ماددهيه قسه بكهن فهرموو د.فرسهت صوفى .

بهرپز د.فرسهت صوفى على:

بهرپز سەرۆكى بهرلهمان.

ئوهوى من تىگهپشتبم ئهم ياساىهى كه ئىستا دهرى دهكهين ئهحكامى عىقابيه بو ئهو زىادهرۆيانهى كه له دواى دهرجواندننى ئهم ياساىيه روودهدهن ، ئهوهى كه له ماددهى (9)هاتوو و له برگهى دووهى ماددهى (10)ش هاتوه ههر لهگهلى بهو مانايه ديت كه مهسحى يا با بلىين كىومالى ههموو ئهو زىادهرۆيانهى كه پىشتر كراون له ماوهى (30) رۆژديارى كراوه بدرىته جيههتى پهيوهنديدار و له ماددهى (19) برگهى (2) كه پهيوهسته به ماددهى (9) باسى دهكهم، دهلى ئهگهر لهو ماوهيه نههاتن ئهوا حوكمهكانى با بلىين عىقابيهكانى لهسهر جيبه جيبه كرىت ، من پىماويه ئىستا حكومهتى ههرپمى كوردستان ئامادهكارى دهكات بو ياساىهك بو چارهسهركردى زىادهرۆيهكانى لهماوهى رابردوو كرايهوه لهوانهيه جهندرۆژىكى داهاتوو بىته بهرلهمانيش ، بويه تىكهلكردنى ئهم بابته لهگهلى ئهحكامى عىقابى كه ئىمه دهمانهويت لهمهو دوا سزا بسهپىين بهسهر ئهوانهى تهجاوزهكهن بابتهكان تىكهلاو دهكات ، بويه پىشنياز دهكهم ماددهى (9)بهم بهتهواوى ههلبگرىت ، چونكه پهيوهندى به ئهو تهجاوزاتانهوه ههيه كه له ماوهى رابردووكراون، واتا كهسىك تهجاوزى كردوهو پىويسته ئاگادارى جيههتى پهيوهنديدار كه من تهجاوزم كردوووه ئهوه كىو مالكرده مهسحه ئهمه پىويستى به موعالجهيهكى تر ههيه كه تهموولبكا لهگهلى ئهو تهجاوزاتانهى كه له ماوهى رابردووكراون ، به ديوهكى تر ئهگهر بهم شپوه بمىنى برگهى (2)ماددهى (10)شهرعيه دهادته تهجاوزهكه واتا ئهگهر لهماوهى ديارى كراو ئاگادارى كردوه ئهوه بهو مفعومهيه ئىتر تهواو وازى لى دىين لهكاتىكدا ئىمه وازى لى ناهىين وهكووباسم كرد قانونىكى تر ههيه موعالجهى دهكات ، بويه پىشنياز دهكهم ماددهى (9)بهتهواوى ههلبگرىت وه دواترىش كه هاتينه سهر ماددهى (10) لهوئىش پىم وايه برگهى (2)وهميش لهوى ههلبگرىت زور سوپاس .

بهرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سەرۆكى بهرلهمان:

فهرموو كاك فرحان.

بەريز فەرحان جوھەر قادر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش پشگىرى قسەكانى كاك فرست ئەكەم لەوھى كە ئەم مەسەلەيە ئالۆزى تى ئەكەوئىت، بەلام من لەگەل ھەلگرتنى ماددەكە نيم، بەلام بەشيۆەيەك كە زيادەرۆكار بچى خۆى ئاگاداريان بكاتەوہ خۆى بچى لەماوہى (30)رۆژ ئاگادارى جيهاتى پەيوەندى دار بكاتن ئەمە تۆزىك كيشە دروست ئەكاتن يان ئەبى بۆ ئەوہى رابردوو كە ئەو ياسايە ناگرىتەوہ يان كە لە داھاتوودا چۆن ريگە دراوہ لە ماوہى (30)رۆژدا ئەم تەجاوہى كردووہ خۆى بچى ئاگاداريان بكاتەوہ، بۆيە ليرە تەناقوزىك ھەيە لە ھەردووك بپرگەكەدا پيم وايە ئەوہى ئەم ماددەيە يان بە شيوازيكى تر دابريزىتەوہ يان زيادەرۆكار ئەبى خۆى لە جياتى زيادەرۆكار ليژنەكەى كە دانراوہ بۆ نەھيشتن و لابردنى زيادەرۆكە خۆى بچيتن ئەوكارە بكاو ئاگادارى شارەوانى يا ئاگادارى يەكەى كارگىرى بكا يەعنى ئيشى ليژنەكەيە نەك ئيشى كەسى زيادەرۆكار زيادەرۆكار ئەبى ئيجرائاتى لەگەل بكرى ، بگري سزا ، بدرىتن نەك خۆى لەماوہى (30)رۆژ دانىشتووہ ئىنجا بچيت ئەمە بكاتن، بۆيە ئەم ماددەيە دارشتنەوہيەكى ترى پيوستەو زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك محمود.

بەريز محمود عمر صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بە راى من ئەم ماددەيە فەقەرەيەكى بۆ زيادبكرى لەوہى كە بۆخۆتان ئەزانن ئىستا سەرۆكى وەحدە ئىداريەكان بە تايبەت مودىرى ناحيەو قايىمقام بودجەو پارەو ئۆتۆمبىلى تەواوى لەبەر دەستا نيە جا بەراستى بۆ بەرگرى كردن لە زيادەرۆى و تەجاووزات پيوستى بە پارە ھەيە ، پيوستى بە چەك ھەيە، پيوستى بە سەيارە ھەيە ، بەو شتانەيە ، بۆيە پيوست ئەكا لەو ناحيەوہ دەعمى تەواو بكرين زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك فەمان.

بەريز فەمان فيصل سليم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى نۆيەم لە دەسپىكى ئەوہى دەئيت پيوستە زيادەرۆكار لەماوہى (30) رۆژدا من حوكمى ئەو نەصە تا حەدئىك بە مردووى دەبينم، چونكە وا تەسەور دەكەم ھەدەفى مشەرح ليرانە ئەوہيە موەاقبە كردنى كەس ، نيە بەلكو ريگري كردنە لەبەردەم ئەوہى كە ئىتر لەمەودوا لەرۆژى ئىنفازى ئەم ياسايەوہ ئىتر تەجاووزات لەسەر مولكى دەولتا دروست نەبىتن، بۆيە من لەگەل ئەوہدام ئەو نەصە ھەلبيگريتن، چونكە خۆى پرسياريش ليرانە دروست دەبىتن ئايە؟ ئەوہى كە ھىشتا (30)رۆژەكە تىپەر

نەبۇە لە بەرواری ئینفازی ئەم یاسایە ئایە؟ شەرعیەت دانە بەو تەجاوزاتانەى که دروست دەبن، بۆیە لەگەڵ ئەودام یەعنى بە موتلهقى بێتن رۆژى ئینفازی ئەم یاسایەوہ ریگری بکریتن ئەوہ سەرنجى یەگەم . سەرنجى دووہ:ماددەى (10)یەم ھەر تەواوکەرى ماددەى (9)یە یەعنى پېویست ناکات ماددەى (10)یەم بە ماددەىەكى موستەقل بێتە خواریوہ ئەگەر ئەو پېشنیارە پەسەند بکەن من ھەندى سیاغەشم کردوہ ماددەى (10)یەم بە دوو فەقەرەى زۆر کورت و تەواوکەربن بۆ ماددەى (9)یەم بە لیژنە پەيوەندیدارەکان دەدەم و زۆر سوپاس .

بەرئیز جعفر ابراھیم ئیمنیکى □ جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرئیز فەمان فەیصل ، ئەوہى نووسیوتە ئەو پېشنیارە بنیرە بۆ لیژنەى پەيوەندیدار سوپاس . بەرئیزان دیارە ئەو ماددەىە پېویستی بە رونکردنەوہى زیاتر ھەیە داوا لە بەرئیز وەزیری شارەوانى دەگەین و شاندى حکومەت ، با جارى یەگەم بەرئیز عمر عینایات وەر بگرین ، فەرموو کاک عمر .

بەرئیز عمر عینایەت حمە سعید:

بەرئیز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە دانانى ئەم دوو بڕگەىە کہ (30)رۆژمان داناوہ بۆ ئەوہیە ئەو زیادەرۆیانەى کہ پېشتر کراوہ مەسح بکری شارەوانى و وزارتى گشتوکال و وەزارتە پەيوەندیدارەکان و بزنان خەلگەکان خۆیان بێن ئەمان تۆماریک ئەگەنەوہ لای خۆیان تۆمارى ئەو زیادەرۆیانەى بۆ ئەوہى زیادەرۆى کۆن لە زیادەرۆى تازە جیا بکریتەوہ، ئامانجى سەرەكى ئیمە ئەوہیە کہ ئە زیادەرۆیانەى پېش دەرچوونى ئەم یاسایە کراوہ لە خیلالى (30)رۆژابیت ھەرکەسێک ئامادە نەبوو بێت کەواتە خۆى نایەویت زیادەرۆکەى ئەمە شەرعیەت دان نیە، چونکە قەرارەکانى مەجلیس قیادە ثورە کہ پېشتر بەسەر زیادەرۆکار تەتبیق بووہ بەردەوام ئەبێن بەو ئیجرائاتانەى بەرامبەر بەوانا ، بەلام ئەم یاسایە نایانگریتەوہ تا ئەوکاتەى یاسای چارەسەرکردنەکە دەر ئەجیت کەواتە ئەمە تحصیل حاصل نابیت ، یەک نمونەى بە سیت بۆ ئیوہ روون ئەگەمەوہ مەسەلەن کەسێک چوہ خانویەكى دروست کردوہ لە شوینیکا خانووى نیشتەجیە شوینى بازرگانى ، بەلام ئەو خانووى سەکەنى لى دروستکردوہ ئەوہ ئەگەر حەلەکەشبى ئەوہ ھەر نایگریتەوہ لەبەر ئەوہ ئەمە جارەسەرى ناکا ، کەسێک مەسەلەن خانووى ھەیە چووہ زیادەرۆیى کردوہ ئەگەر بێتوو لە چارەسەرەکەى داھاتوشا ھەبیت ئەو کەسە ئەو فتعە و عەرزەى پینادریت بەخۆرایى بەس ئەگەر شوینەکەى سەکەنیش بێت بەحەقى پى ئەدرى لەبەر ئەوہ مەسحیکە ئیمە ئەمانەوى ، یەگەم حکومەت ئەو توانایەى نیە بزانی جەندکەس زیادەرۆیى کردوہ لەدەرەوہى شارو ناوشار ئەوکەسانەى کہ زیادەرۆیان لەدەرەوہى شارکردوہ دین لەوہزارەتى زراعە ناوى خۆیان تۆمار ئەکەن ئەلین کاکە من ئەوہندە دۆنم کردوہ ئەمە روبەرەگەىەتى ئەمە وەزەگەىە کہ ئەمن ھەمە ئەمە رووبەرى بىناکەمە ئەمان ئیستمارەىەکیان بۆ ئەکەن بە گوێرەى ئەو تەعلیماتەى ئەمان بۆیان دا ئەبەزینن بە نىسبەت شارەوانیش عەینەن شت کەواتە ئەوہى جەنابى کاک د.فرسەت ئەیللى بە عەگسەوہ ئەمە ئەبیتەحەدى فاصل لە نیوان

زيادەرۇڭكارى تازە و زىدەرۇڭكارە كۈنەكان و شەرعىيەت دانىش نىيە چۈنكە ياساگۈنەكان ئەيانگىرئىتەوۋە لەبەر ئەوۋە بوونى ئەم ماددەيە زۆر زۆر زەرورىيە و بۆيە كىردوومانە بە دووبەشەوۋە سنوورى شارەوانى دىن بۇ شارەوانى سنوورى دەرەۋى شارەوانىش ئەچن بۇ دەرەۋى يەكەى سەرۋكى كارگىرى زۆر سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ عمر عىنايەت بۇ ئەم روونكرندنەۋەيە ، رايەكان تەواو بوونە لاي ئىۋە ئىستا داوا لە لىژنە پەيوەندىدارەكان دەكەين و بەرئىز وەزىرى شارەوانى ئەگەر لەم بواردە روونكرندنەۋە ھەبىت .

بەرئىز نەورۇز مولود / وەزىرى شارەوانى و گەشتو گوزار:

بەرئىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەمان روونكرندنەۋەكەى كاك عمر داى تەقريبەن ھەر با بلىين ھەمان روونكرندنەۋەمان ھەيە بۇ دىارىكردن نىيە، بەلام ئىمە تەنھا فەقەرەيەكمان پى باشە كە زيادبكرى، كە دەئىن پىۋىستە زيادەرۇڭكار لە ماۋەى (30)رۇز بلىين ئەو زيادەرۇڭكارە ئەۋەى پىشووئر كراۋە واتا ھەرۋەھا ھەمان وەزارەتى داد و وزارتى كشتوكال و ناوخۇش ھەمان رەئىمان ھەيە كە تەحدىدبكرى ئەۋە ئەو غموزەى كە ھەيە روون دەكرئىتەۋە كە دەئىن ئەو زيادە رۇڭكارە پىش دەرچوونى ئەو ياسايە ھەر لە فەقەرەى يەكەم ماددەى نۆيەم كەدەئى پىۋىستە زيادەرۇڭكار لەماۋەى (30) رۇز پىش بلىين ماۋەى (30) رۇز زيادەرۇڭكارەى كە كراۋە پىش دەرچوونى ئەم ياسايە كە ئەو فەقەرەيە ئىزافە بكرئت ئەوا وازحە كەوا تەنھا جەردىكە واقع حالى ئەو تەجوازناھيە كە ھەيە دواى ئىمە تەنھا خۇ كىشەى حەل دەكەين تەنھا ئىمە ياسايەكمان دەركردوۋە بەس بۇ مەزەعەكان و بۇ زەۋيە كشتوكالىەكان نىيە ئىمە شارەۋانىيە دارايە ئەنۋاع تەجوازات ھەيە پىشوو دەبئت ئەۋانە جەرد بكرئت ھەموو بە لىستىك ئامادەبكرئت بزنان چ ھەيە ئەۋانىش موعالەجە بكرئن يەعنى ئەۋانىش عىلاجى خۇيان دەبئت كە جەردەكە بكرئت ئەمە بە خراپى نازانين زۆر سوپاس .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۇ وەزىرى شارەۋانى ديارە رەئى وەزارەتى شارەۋانى وەزارەتى ناوخۇ و وەزارەتى كشتوكال و وەزارەتى داد پىشكەش بە دانىشتەكەى كىرد ئىستا چاۋەرۋانى دارشتەۋەى ئەم ماددەيەيەنە ، بەرئىز سەرۋكى لىژنەى ياسايى فەرموو .

بەرئىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرئىز سەرۋكى پەرلەمان.

لىژنە پەيوەندىدارەكان دەمانەۋىت ماددەى (9) و ماددەى (10) دەمچ بکەين بە جۇرىك كە ماددەى (9) لە (4)بىرگە پىك بىتن بۆيە ماددەى (10)ش دەخوئىمەۋە بۇ ئەۋەى بەرئىزان ئەندامانى پەرلەمان بىرىارى خۇيان لەسەر بدن ئىنجا دوايى دەيكەين بە يەك ماددە و كە ماددەى (9)يە لە (4)بىرگە پىك دىت .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ سەرۋكى لىژنەى ياسايى ماددەى (10)بىخوئىنەۋە .

بەرئىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

1- پېويستە سەرۆكى شارەوانى و سەرۆكى يەكە گارگېرىيەكان تۆمارى ئەو زانىارى و ھەولانە بىكەن لە تۆمارگای فەرمى بەشى زيادەرۆيى و ليژنەى پېويست لە لايەن پەيوەندىدارەكان پېك بەيئىن بۆ جىگىر كىردنى جۆروشيوو رووبەر وو پېكھاتەى زيادەرۆكار كە لە كۆنووسى تايبەت بە پېي بىرگەكانى يەكەم و دووم لە ماددەى (9) ى ئەم ياسايە پېيان گەيشتوو .

2- ھوكمەكانى ئەم ياسايە بەسەر ئەو زيادەرۆيانە دا جېبەجى دەكرىت كە ئاگادارى شارەوانى و يەكەى كارگىرى لى نەكر اوو لە ماددەى ئاماژەپىكراوى ماددەى (9) ئەم ياسايە .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرئىز سەرۆكى ليژنەى ياسايى ، بەرئىزان گىفتووگووى ماددەى (10) يەم وە بەو ئاراستەيەى كە ھەردوو ماددە دەمىج بىكرى بىكرىن بە يەك ماددە فەرموو كاك سىراج.

بەرئىز سىراج احمد محمد:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە ماددەى (10) يەم پېم باشە ئەو ئىزافە بىكرى لە كۆتايى ماددەكە لە بىرگەى (2) ئەو زيادەرۆيانەى كە لە بىرگەى (2) ماددەى (4) ى ئەم ياسايە داھاتوو ئەوانىش بىگرىتەو لەبەر ئەووى لە ماددەى (2) لە بىرگەى (2) ماددەى (4) باس لەو زيادەرۆيانە دەكاتن كە لەسەر جادوو شۆستەو گۆرەپانەكان زيادەرۆيى لەسەر كراو پېويستە ئەوانەش ئىزافە بىكرى زۆر زۆر سوپاس .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرئىز سىراج ، فەرموو كاك بەھزاد .

بەرئىز بەھزاد دەرويش دەرويش .

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

بادىنى دەقەى (20 و 30 جىرگە تا 21 و 45 جىرگە)

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس ، فەرموو كاك صالح.

بەرئىز صالح فقى محمد:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەندى محەرەماتى تر ھەيە يان بە خالىك ليژنە يان بە ماددەيەكى تايبەت ئاماژەى پېبەدىن محەرەماتى ريگاوبان محەرەماتى تاوەرەكانى كارەبا محەرەماتى تاوەرەكانى ئىتىصالات و محەرەماتى بۆرى ناقلى ئاو بە نمونە ، جارى وا ھەيە ھەفتەيەك ئاو لە سلىمانى نيە ، جىبەى واللە ئەمە شۆفل ئىشى كر دوو لە نزيك يا لەسەر بۆرى ئاوەكان يان ئەو تاوەرى كارەباكان ترسى بۆ سەر ژيانى خەلك ھەيە لە بن تاوەرەكە خانوو

ئەكرىت، بۇيە ئەمە بەشىك لەمانە بە رىنمايى لە لايەن وەزارەتە تايبەتمەندەكانەو رىنماي ھەيە ، بەلام جىبەجى نەكراوہ بۇيە گرنگە ئەمە كارى لەسەر بكرى، بۇ نمونە كەسيك (10)مەتر لەسەر جادەيەكى سەرەكى كە لە كاتىكا ھەندىك رىنماي حيا حيا ھەيە بەشىك بە (45)مەتر بەشىك بە (75)مەتر ناوى ئەبا بۇ ئەوہى لەسەر رىگا سەرەكەكان و شوپنە گشتيانە دروست نەكرىت ، بەلام پىچەوانە ئەكرى و بەردەوامىشە بۇيە پىويستە جىگەى ئەوہ بكەينەوہ زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك قادر.

بەريز قادر ئۆتمان رسول:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (10) كە باس لەوہ دەكات پىويستە سەرۆكى شارەوانى و سەرۆكى يەكەكارگىريەكان تۆمارى زانىارى بكەن دواتر ليژنە پىك بىنن من پىم باشە كە سەرۆكى شارەوانى و سەرۆكى يەكە كارگىريەكان لە سنوورى ھەموو يەكەيەكى كارگىرى ليژنەيەك پىك بەينن لە لايەنە پەيوەندىدارەكان بۇ مەبەستى تۆماركردنى زانىارى و ھەولەكان لە تۆمارگەى فەرمى بەشى زيادەرۆيى ئىنجا بۇ جىگىركردنى جۆرو شىوہو رووبەرى پىكھاتەكەى تا تەواو دەبىت، مەبەستم ئەوہيە كە بە تەنھا ليژنەكە بەس بۇ ديارى كردنى جۆرو شىوہو ئەو پانتايەى زيادەرۆيى تىداكراوہ تەجاوہزى تىداكراوہ ھەر بۇ ئەوہ نەبىت ليژنەكە، بۇ وەرگرتنى زانىارى و مەلوماتەكانىش بىت لەسەر ئەوہى كە كى كردوويەتى لە كوى كراوہ و بۇ زيادەرۆكار ئاگادارى لايەنى پەيوەندىدارى نەكردۆتەوہ، و سەبارەت بە برگەى يەكەم و دووہمى ماددەى (10) من پىم باشە لە بەشى حوكمە سزايەكانىش سزا بۇ ئەو كەسانە دابندرىت كە تەجاوزيان كردووہ يا زيادەرۆيانكردووہ، بەلام لايەنى پەيوەندىداريان ئاگادار نەكردۆتەوہو لەوہى كە زيادەرۆيان كردووہو لە كوى كردوويانە و حوكمەكانى ئەو قانونەيان جىبەجى نەكردووہو زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك فرحان.

بەريز فەرحان جوهر قادر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (10) لە برگەى يەكەم ئەلئ پىويستە سەرۆكى شارەوانى و سەرۆكى يەكە كارگىريەكان تۆمارى ئەو زانىارى و ھەولانە بكەن، ھەولەكان تۆماربەكەن ، ئەو ھەولانە بكەن زانىارى و ئەو ھەولانەيە يان ھەولانەيە چى؟

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان :

ئەو ھەولانە.

بەرئىز فەرحان جوهر قادر:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئاخر ھەولەش چۆنە تۆمار ئەكرىتەن زانىيارى تۆمار ئەكرى، بەلام ھەوال مەساحەى تۆمار ناكرى يەنى شتىكى مەلوس نىە تا تەسجىل بكرىتەن بۆيە پىيوستى بەراستكرىدەنە ھەھىە زۆر سوپاس .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان :

سوپاس بۇ بەرئىز فرحان جوهر . فەرموو مامۇستا ملا ماجد .

بەرئىز ماجد عىمان توفىق:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (9)و(10) كە لىرە ئىمە نووسىتمان خىلالى (30) رۆژ سەرپىجى كار خۆى ئاگادارى لايەنى پەيوەندىدارەكان بكا ئەوا زۆر باشە بۇ ئەو كەسانەى كە كاتى خۆشى لە رابردووشدا سەرپىچىيان كردوو و ئىستاش دەكەن بۇ ئەوئەى مەسەلەن ئىستا وەحدە ئىدارىەكان لەگەل شارەوانىەكان پىم وايە ھەموو جەردىيان كرىدە بەس لەوانەىە ئىجتىمال ھەىە ھەندىك حالت تۆمار نەكرابىت يان لە بىريان كرىدى كە دەچى ، مەسەلەن شەخسەكە دەجىت تەئكىد بكا لە وەحدە ئىدارىەكە لە شاروانىەكە بۇ ئەوئەى بزانى كە ئايە ئەو حالەتەى كە ئەو سەر پىجىەى كرىوو لەوئەى تۆمار كرايە؟ يان تۆمار نەكرابىە ؟ ئەو لە بۇ بەرئەوئەندى وىە ئەگەر نەجىت لەوانەىە ناوى لە بىركرابىت بەو لەقەلەم دەدرىت تازە سەرپىجىەكەى كرىوو وەكەى ئەم ياسايە دەىگرىتەو بەىە سوپاس .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو كاك عمر عىنايەت.

بەرئىز عمر عىنايات ھە سەىد:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەگەل پىشتىگرىم بۇ قسەكانى كاك ملا ماجىد ئەم سەر ژمىرىە ئەم ئەسايەى كە ئەكرىت يەنى مافى جورىك لە مافى ئەو كەسانە ئەپارىزىت كە پىشتەر زىادەرۆيان كرىوو ئەچن ناوى خۆيان تۆمار ئەكەن پىسولەىەك وەر ئەگرن لە حكومەت لەو دائىرىە ئەللى كاكە من پىش دەرچوونى ئەم ياسايە زىادەرۆىم كرىوو ، ئامانجى سەرەكى ئىمە لە دانانى ئەم بىرگەىە ئەمەىە مەقسەد وەلامىك بۇ قسەى كاك صالح ، باسى مافى تەرىقى كرىد يەنى (راىت ئۇفۇ) يان (حقت ترىقى) پى ئەللىن ئەوا بە ياساى ژمارە (2)ى سالى (2012) رىك خراوە جاددەى دووساىد ھەقى تەرىقى چەندە (75) مەترە لە سەنتەرەو بۇ ھەر مونشەئىك كە ھەبىت (ھای تىنشن) مافى خۆى ھەىە جەدوول ئاوا ئاودەرۆ مافى خۆى ھەىە لەبەر ئەمە ئەو بەياسا رىكخراوە ھەموو جادەىەك پانىەكەى جەندىبىت مافى رىگا پارىزراوە لەبەر ئەو پىيوست ناكە لىرە جارىكى تر ئەمە داخلى بكەىنەو سەرنجەكەى زۆر جوانبووراستە ، بەلام بە ياسا رىكخراوە لەبەر ئەو ناكرى جارىكى تر لىرە بە ياسا رىكى بىخەىن سوپاس .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز عمر عىنايات . ئىستا داوا لە بەرئىز وەزىرى شارەوانى دەكەين رەئى وەزارەتى شارەوانى وەزارەتەكانى پەيوەندىدارى تر.

بەرئىز نەورۇز مولود / وەزىرى شارەوانى و گەشتو گوزار:

بەرئىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەوۋى بەرئىز كاك سىراج ئەندام پەرلەمان ئامازەى پىدا برگەى (2) وەم ماددەى (10) يەم كە دەئى حوكمەكانى ئەم ياسايە ئەو زيادەرۇيانە جىبەجى دەكرىت كە ئاگادارى شارەوانى و يەكەى كارگىرى لى نەكراو لە ماددەى ئامازەپىكراو ماددەى (9) ى ئەم ياسايە ئەوۋەش ئىزافە بكرى كە ئەو زيادەرۇيانەى كە لە برگەى (2) وەم لە ماددەى (4) مى ئەم ياسايەش ھاتوۋە ئەوۋىش كە تەعريفى ئەو ماددەى بۇ نمونە ، ئىمە زۇربەى شوپنەكان مەسەلەن دەئى ئەم ياسايە پەيرەو دەكرى بەكارھىنانى گشت يان بەشىك لە جادەو شۆستەو گۆرپان و باخچەو پارك و ئەوانەش واتا ئەوانەى كە ھەبە وەكوو شەقام گرتنە ياخود تەجاوزە لە سەر پاركو باخچەكانا ئەوانە مەشمول نىنە تەنھا جەرد بكرىن ئەمانە ئىمە دەتوانىن ئىجرائاتىشان لەگەل بكرى ھەئى بگرىنەو، بۇيە دەبىت برگەى تىدا بكرى بەس بۇ جەردكرىن نىە ئەوۋە ئەوۋى دەللىن كە ناوى بىتن بۇ ئەوۋى ئىجرائاتىشى لەگەل بكرىتن ئەو فەقەرەبەى تىدا ئىزافە بكرى .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز وەزىرى شارەوانى بۇ ئەو رونكرىنەو .

بەرئىز عمر عىنايات ھەمە سەيد:

بەرئىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو بابەتەى جەنابى وەزىرى شارەوانى باسى كرد ئەو زيادەرۇ كاتىەكانە ئەوانەى كە عەرەبانەبەك دا ئەنن مەسەلەن لەبەر دەم شىخەاللە يا شۆستەكان ئەگرن يا دووكاندارەكان رەسىف ئەگرن يا خەلك ھەبە شتىكى ھەبە لە سەر جادە داى ئەننى ئەيفرۇشى ئەمە شتى كاتىە، ئەوۋە لە دواوۋە ھەلمان كىرەوۋە لە كاتى سزاكانىشا ئەمانەمان وەك سزاي ئەوۋەمان نەداوۋە بەشىۋەبەك سزاي بەدەين كە عەلئەساس ئەمە زيادەرۇى بۇ لەمەو دوا ئەكا ئەمە تەحسىل ھاسىلە نابل بەمىنى لەبەر ئەوۋە جارەسەر كراوۋە ئەوۋە ئەو بابەتەى جەنابت باسى ئەكەى .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز عمر عىنايات . ئىستا داوا دەكەين ديارە پىشنىارواپە ھەردووك ماددە بكرىن بە يەك ماددە .

بەريز د.فالا فريد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (9) دواى دارشتنەووى ئەو پېشنيارانەى كە كران لە لايەن ئەندامانى پەرلەمانەووى و وەزىرى پەيوەندىدار

ماددەى (9) پېويستە زىادەرۆكار لەو زىادەرۆيانەى كە پېش بەركار بوونى ئەم ياسايە كراون لە ماوى (30)رۆژ لە بەروارى كار پېكردن بەم ياسايە .

1-ئاگادارى شارەوانى پەيوەندىدار بكا لە شوپن و شپووى رووبەرۆو پېكھاتەى زىادەرۆكە ئەگەر لە سنوورى شارەوانى بوو .

2-ئاگادارى سەرۆكى يەكەى كارگېرى بكا لە شوپن و شپووى رووبەرۆو پېك هاتەى زىادەرۆكە ئەگەر لە دەرەووى سنوورى شارەوانى بوو .

3-پېويستە سەرۆكى شارەوانى و سەرۆكى يەكەى كارگېرىيەكان تۆمارى ئەو زانىارى و ھەوالانە بکەن لە تۆمارگەى فەرمى بەشى زىادەرۆبى و لىژنەى پېويست لە لايەنە پەيوەندىدارەكان پېك بەينن بۆ جىگىرکردنى جۆرو شپووى رووبەرۆو پېك هاتەى زىادەرۆكە كە لە كۆنووسى تايبەتدا كە بە پېى برپگەكانى يەكەم و دوومى ئەم ماددەيە پېيان گەيشتوو .

4-ھوكمەكانى ئەم ياسايە بەسەر ئەو زىادەرۆيانەدا جېبەجى دەكرى كە ئاگادارى شارەوانى و يەكەى كارگېرى لى نەكراو بە پېى برپگەكانى يەكەم و دوومى ئەو مادەيە و ئەو زىادەرۆيانەش كە لە برپگەى دووم لە ماددەى (4)ى ئەم ياسايەدا هاتو .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەريز د.فالا سەرۆكى لىژنەى ياسايى ، ئەو ھەردوو ماددەيە كە لىك دراون بەو شپووزەى خویندرايەووى من وا تىدەگەم كە ھىچ تىبىنيەكى لەسەر نيە دەخەينە دەنگدان يەك پرسىيار ھەنە فەرموو كاك عبدالله .

بەريز عبدالله محمود محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ لىژنە بەريزەكان لەو پېشنيارەى كەردوويانە رىگى ئەكا لە بەردەوام بوونى ئىجرائات بۆ زىادەرۆبى لە ر ابردوودا .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ولامەكە؟ بەريز عمر عىنايات حمە . فەرموو كاك عمر عىنايات.

بهریز عمر عیناپهت همه سعید:

بهریز سهروکی پهړلهمان.

ئو زیادهروځایه که پېشتر کراوه له دادگاکانا بهردهوام بیی تا ئوکاتهی ئو یاسایهیی که بو چارهسهکردنهکهی له لایهن وهزارهتی شارهوانی نامادهکراوه .

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی پهړلهمان:

سوپاس بو ئو رونکردنهوه ئیستا ئو ههردوو مادهیه به لیك دراوی بهو شیوازهی خویندرایهوه خالی نیزامی فهرموو کاک صالح.

بهریز صالح فقی محمد:

بهریز سهروکی پهړلهمان.

هیچ یاسایهک نیه خهک تهجاوز بکاته سهر زهوی خهک به نا یاسایی تهجاوزی کردوته سهر زهوی به ههمان شیوه بو ئو وهلامهیی کاک عمر به ئیستاشهوه بهردهوامه لهسهر ههموو جاده سهرهکیهکان بهنزیخانه، چیشت خانه، ههموو ئو شوینه گشتیانه بکری به بی ئهوهی رهنکه (20) مهتر له جادهکهوه دووربیئت بو وهک چوون ئهوهی پېشوو تهئکید کردنهوهیه ئهمهش تهئکید کردنهوهبیئت له ههموو ئو موحهرماتانهی تاوهرهکان و ریگاو بان و ئیتصالات و بووری نقلی گهوره هی ئو سوپاس .

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی پهړلهمان:

سوپاس بو بهریز صالح فقی. دیاره پېشتر روونکردنهوه لهسهر ئهوه درا که ئهوه به پیی یاسای تر چارهسهر کراوه بهئی فهرموو کاک عمر عینایات.

بهریز عمر عینایات همه:

بهریز سهروکی پهړلهمان.

خوی من پشتگیری قسهکانی کاک صالحم کرد یاسایهکی تایبته ههیه به ریگاو بان له کوردستانا کاتی جیبه جیناکری کهواتا لهوانهیه ئهم یاسایهش دهرکهین و لهوانهیه جیبهجی نهکری ئهوه بابهتیکی دیکهیه یهعنی یاسا ئیمه ئهگهر ئهمانهوی یاسا ههبی یاسا نهبوون جیایه، یاسا جیبهجی نهکردن جیایه یاسایهک ههیه که پیی دهلین یاسای ریگاو بان له کوردستانا ژماره (3) ی سالی (2012) کاتی که رهئیی وهدهی ئیداری خوی لینادا جیبهجی ناکا ئهلیره ئیمه سزامان بو داناوه لهمهولا ئهگهر سهروکی یهکهی ئیداری یان لهوانهیی که له لیژنهکان کهم تهرخهه بوون سزا ئهدرین به پیی سزادانی یاسای سزادانی عیراق.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی پهړلهمان:

سوپاس بو ئو رونکردنهوه خالی نیزامی کاک فهمان فهیصل.

بەريز قەمان فيصل سەيىم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

يەنى سەرۆكى وەھدەى ئىدارى يان سەرۆكى ھەر دائىرەيەك بەرپرسە لە بەريوۋەبىردىنى ئىدارەى خۇى ئەوۋە شتىكى تەھسىل ھاسىلە لەناو ئىدارەيا لەخالى سىيەما ئىمە پىشنىارمانكرد كە مەسەلەن ھەردووك ماددە يەك بگرن، خالى سىيەم دەلىتن لەسەر سەرۆكى شارەوانى يان سەرۆكى يەكەى كارگىرى پىويستە تۆمار بگريتن يەنى بە تەھدىدكراوى ناوى ئەو دىنىتن تۆ لايەنى پەيوەندىدارت ئاگاداركرد شارەوانى بيتن يا ئەوا ئىتر ئەوا بۇخۇيان مەتروكە مەسەلەن كى لىزنە دەنپىرن يان چۆن دەنپىرن تەھسىل ھاسىلە سەرۆكى شارەوانى بە قسى تەجاوزات دەلىتن كاكىنە برۆن ئەو شوپنە تەسجىل بگەن ئەوا بگەن ئەوا بەكەن زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەريز قەمان فيصل . بەريز سەرۆكى لىزنەى ياساى .

بەريز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

خويىندمانەوۋە ماددەكە لە دەنگدان دابوو ئەو نوقتە نىزاميانە وەرگىران بەريزتان بىخەنە دەنگدان فەرموو.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

دىارە ئەو ماددەيە بەو شىوازەى خويىندرايەوۋە ئەوۋە دەخەينە دەنگدان، دەنگدان لەسەر ماددەى (9)و(10) كە لىك دراون كى لەگەلدايە؟ (60) كەس بە پەسەند دەزانن ، ئەوۋەى دۇە؟ (8)كەس دژن ئەم ماددەيە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەند كرا .

ماددەى (11) دەبىتە ماددەى (10) .

بەريز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (10) : لەناوۋەندى ھەر پارىزگايەك دادگايەك بۇ تىروانىنى زىادە رۇبى پىك دەھىندىرپت و ئەو دۇسىانەى پەيوەستن بە زىادەرۆ بە پەلە ئەژمار دەكرپت .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بۇ گفتووگۆ لەسەر ماددەى (10) ھى تازە فەرموو كاك بەھزاد .

بەريز بەھزاد دەروپش دەروپش:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بادىنى لە دەقەى (37)و 45 جركە تا دەقەى 38 و 29 جركە)

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

تەلار خان فەرموو.

بەريز تەلار لەتيف محمد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەرەتا زۆر بەخىرھاتنى وەزىرى شارەۋانى و مىۋانە بەريزەكان ئەكەين، بۇ ئەم ماددە (10) پېۋىستى بە سىياغەيە جارىكى تر ، چونكە لە رووى ياساى و لە رووى ئىدارىشەۋە ئىمە (4) محكەمەى ئىستىنافمان ھەيە بە پېۋى پارىزگاكانىش دابەش نەكراون، بەلكو مەحكەمەى ئىستىنافى گەرميانمان ھەيە، ھەولېرمان ھەيە، دھۆكمان ھەيە، سلىمانىمان ھەيە، بۇيە ئەمە گرفت دروست ئەكا بۇ كارى ئەم لىزئەيە ، بۇيە پېۋىست ئەكا جارىكى تر سىياغە بكرىتەۋە بە شېۋەيەك بە دوو سىياغە يا ئەۋەتا ئەبى بنووسرىت لە دادگايەكى تايبەت بۇ تىروانىنى دۇسيەكانى لىكۆلىنەۋە كەتن يەنى تەحدىد بكرى ، چونكە ئەم ماددە سزايانەى دانراۋە لە ماددەكانى (12) يا زياتر چونكە دەرگىتەۋە، بۇيە پېۋىست ئەكا يان سىياغە بكرىتەۋە يان بۇ ئەۋەى كە كىشەى ئەترافەكانىش حەل بكا كە كىشەى كە كاك بەھزادىش ئامازەى پىكرد كە بار گرانى دروست نەبى ھۆكارى دادگاكان بە تايبەت ئەترافەكان بلىت لە ھەر دادگايەك دادوهرىك را ئەسپىردرىت ياخود دا ئەنرىت بۇ تىروانىن لە دۇسيەكانى لە قۇناغەكانى لىكۆلىنەۋە دادگايى كرىنىش بۇ ئەۋەى چارەسەرى ئەم كىشە ئەكا و ھەرۋەھا يەك برگەى ترىش ئىزافە بكرى سەلاحيەتى راگرنتى تەجاول بدرى بە دادوهر بۇ ئەۋەى راستەوخۇ ئەم كارە بدرى بە دادوهر كىشە دروست نەكات ، چونكە راستە رەنگە ئەم سلاحيەتە لەسەرتايە مديرى ناحيەكان ئەم سلاحيەتيان بەكار بەئىن، بەلام لەبەر ئەۋەى دادوهر سلاحيەتى يەكلاكرەۋەى ھەيە راستەوخۇ ئەۋەى پى بدرى و بۇ ئەۋەى ئەم كىشانە يەكلاكرەۋەبىت ھەتاكو ئەۋكاتە دۇسيەكەى يەكلا ئەبىتەۋە زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان :

سوپاس بۇ تەلار لەتيف زەحمەت نەبى ھەردووك سىاغ ھەردووك بنىرى بۇ بەريزان لە لىزئەى ياساى .

بەريز د.پەرى صالح حميد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

ببوره لەۋەى من وام زانى ماددەى (10) يە ببوره دارشتنەۋەكەى بوو من ناردم بۇ لىزئەى.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ھەردووك دەمچ بوينە سوپاس بۇ د.پەرى .

بەريز د.جوان اسماعيل عزيز:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

من تەعلىقم لەسەر ماددەى (11) نىە، بەلام بە داخەۋە لە ماددەى (9) وماددەى (10) دەدەقە ئەمن دەستم بلىندكرديە نە سەرۋىكى پەرلەمان نە سكرتير ئەمنيان ديت تكات لى ئەكەم چاۋتان لەم لايەش بىت

لهو سايته چاره كى ديكه حسابه كمان لو بكن مادده كه روى مادده (9) و (10) ته عليقم له سر هه بو هه دهستم بلن دكر دتاتن ببينن دهدهقه هه تان نه ستاندم حسابمان لو بكن چاوه كه مى.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سهروكى په رله مان:

بمانبه خشه ئه مجاره به سه رچاو. بهريزان داوا له ليژنه په يوه نديداره كان ده كه ين ئه گه ر له م بواره وه ره ئيتان نه بى داوا له بهريز وه زيرى شاره وانى ده كه م، فه رموو بهريز وه زيرى شاره وانى.

بهريز نه ورؤز مولود / وه زيرى شاره وانى و گه شتو گوزار:

بهريز سهروكى په رله مان.

ئيمه وهكو وه زارته شاره وانى تيبينيه كمان نيه له سه ر ئه و بر گه يه، به لام له وه زارته داد به هوئى ئه وهى داد گاكمان با بليم زياتر په يوه نده به ئه نجومه نى داد وهى و له گه ل وه زارته داد با بليم پيشنياريان كرده كه ده لين له ناوه ندى هه ر پاريز گايه كدا داد گايه ك پي ك به يندر يت له قه زاكانيش داد وه ريك ده ست نيشان ده كريت بو تيروانى زيا ده رويه كان ئه و دؤسيه يه يه عنى په يوه ستن به زيا ده روى به په له ئه ژمار ده كريت ، و اتا موعاله جهى به داد وه ريك موعاله جهى قه زاو ناحيه كان ده كه ن وهكو پيشنيارى وه زارته داد . هه روه ها وه زارته ناوخوش پيشنيارى ئه وهى ده كا كه ده ليت هه ر پاريز گايه ك داد گايه كى هه بيت بيلامه عناوه ئه گه ر پاريز گا داد گايه كى هه بيت و اتا ئيداره كانى وهكو ئيداره راپه رين و بابليم ئيداره رى گه رميانيش ئه مانه ش هه مان شو ازى وى بن ئيزافه بكرى تيدا يا خود عه ينه ن حوكمى له سه ر ته تبيق بكرى ئه وهى تريش وهكو ئامازم پيدا وه زارته داد ئامازى به وهى كرده كه له قه زاكانيش داد وه ريكى تايبه تمه نديان لو دابندر يت و سيفه تى ئيستعجاليشيان بدر يتي زور سو پاس.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سهروكى په رله مان:

سو پاس بو وه زيرى شاره وانى كه ره ئى وه زارته شاره وانى و وه زارته ناوخو و وه زارته داد و وه زارته كشتوكال پيشكه ش به دانيشته كه ي كرد، بهريزان به ره چاوكردنى تيبينيه كانى ئيوه و ره ئى و بو چوونى ليژنه په يوه نديداره كان ، ئيستا داوا له ليژنه ي ياسايى ده كه ين دارشته وهى مادده (10) ي تازه بكر يتن بو ئه وهى بخه ينه ده نگ دان . خاليكى نيزامى فه رموو ته لار له طيف .

بهريز ته لار لطيف محمد:

بهريز سهروكى په رله مان.

بو ئه و رايه ي وه زيرى داد زور گرنگه يه عنى كار له سه ر ئه وه بكرى له هه ر داد گايه كى تيه له چونه وه بهريز سهروكى په رله مان ، چونكه ئيمه له هه مووپاريز گاكمان يه عنى ناتوانين داد گاي تايبه تمه نده به س بليين له هه ر داد گايه كى تيه له چونه وه داد گاي تايبه تمه نده هه بيت و له داد گاكمانى ديكه ش ئه توانى داد وه ريك ته خسيس كرى بو تيروانى له دؤسيه كانى زيا ده روى له مه رحه له ي ليكو ئيه وه و جون حيشدا .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سهروكى په رله مان:

سو پاس بو بهريز ته لار له طيف. ئيستا دارشته نى مادده چاوه روان ده كه ين.

بەرئىز د.فالا فرىد ابراهيم؛

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددە ۱۰: لەناوەندى ھەر پارىزگايەك دادگايەك پيكدەھيندرئيت و لە قەزاكانيش دادوهرئيك دەست نیشان دەكرئيت بۆ تيروانىنى زيادە رۆيەكان و ئەو دۆسيانەى پەيوەستن بە زيادەرۆيى بە پەلە ئەژمار دەكرين.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان :

خالى نيزامى ھەنە قەرموو تەلار خان.

بەرئىز تەلار لطيف محمد؛

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

يەئنى ئاخىر نابى بە ناوى پارىزگا نوابئيت د.فالا ، لەبەر ئەوئى ئەبى بليين ئەو پارىزگايە لابدرئى ، چونكە بۆ نمونە ئيستا مەحكەمەى ئيسئنافى گەرميان پارىزگا نيە ھەتاوھكو ئيمە ئەو مامەلەيان لەگەل بکەين كيشە دروست ئەبئيت ئەوكاتە تۆ لەويا ناتوانى تۆ دادگايەكى تايبەتمەند دانئى ئەوكاتە سەرۆكايەتئەكى خۆى ھەيە گرفتى بۆ دروست ئەبى لە روى كارى ئيداريشو و لە روى محاکمەوھ جياوازه لەگەل دادگاكانى ديكە نا بئيت وھكو پارىزگا تەعامولى لەگەل ناكا ئەو وشەى پارىزگا كيشە بۆ ماددەكە دروست دەكا لەرووى جيبەجىكردئەوھ، نە ئەتوانين پارىزگاگە لە ھەموو مەنتقەيەكى ئيسئنافى دادگايەكى تايبەت پيک بئيت و لە دادگاكانى تريش ئەتوانى بەو سياغەى كە ھاتووھ بۆئەوئى كيشە بۆ سنوورەكان و بۆ پارىزگاكانيش دروست نەبى سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان؛

سوپاس بۆ ئەو رونکردنەوئى بەرئىز تەلار لطيف . ئيستا قەرموو نەورۆزخان وەزيرى شارهوانى .

بەرئىز نەورۆز مولود / وەزيرى شارهوانى و گەشتو گوزار؛

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ يەك لاگردنەوئى ئەو بركەيە لەوانەيە ئاوا باشتر بئيت ئەگەر بليين لە ناوەندى ھەر پارىزگايەك بۆ ئيدارەيەكى سەربەخۆ بەس كەليمەى ئيدارەى سەربەخۆى بۆ زياد بکەين ئەوكاتە ئيدارەى راپەرين و گەرميانيش دەگرئیتەوھ.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان؛

سوپاس بۆ بەرئىز وەزيرى شارهوانى . قەرموو د.بەھار.

بەريز د.بەھار محمود فتاح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو سياغەيەى كە ئيمە خويىندمانەو ھەردووكى ھەلكردوو ھەبەر ئەوھى كە ئىدارەى سەربەخۇ قانونى نىە، بەلام وتوومانە لە قەزاش ئىستا مەنتىقەى گەرميان بە قەزا حسابە يەئنى دادوهرىك تايبەت دەكرىت ئەگەر لە روى ياسايشەوھىت.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

خالى نىزامى كاك بىستون فايق. لەسەر ئەمە.

بەريز بىستون فائق محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە دوو ئىدارەى سەربەخۇمان ھەيە لە كوردستان ھەردوو ئىدارەكە بە برىارى تايبەتى ئەنجومەنى وھىران بۇ ھەموو ئەو رى و شوپنە ئەو وردە كارىانە مامەلەى پارىزگايان لەگەلدا ئەكرىت سەرۆكى ئىدارەكە سيفەى محافىزى ھەيە لە ئىمتيازات و ھەموو دەسلەتەكان وھدە ئىدارىەكانىش بە ھەمان شىوہ يەئنى وھكو پارىزگا مامەلەيان لەگەلدا ئەكرى برىارى ئەنجومەنى وھىرانىش ھەيە زۇر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز بىستون فايق روونكردەوھكى پىويست بوو لە جىي خۇ بوو دەست خۇش.

بەريز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

وھكو ئەوھى خويىندمانەو بەريزتەن بىدەنە دەنگدان .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەو شىوازەى خويىندرايەو دەخەينە دەنگدان ماددەى (10) بەو شىوازەى خويىندرايەو كى لەگەلدايە ؟

(57) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوھى دزە؟ (2) كەس دژن ماددەكە بە زۇرىنەى دەنگ پەسەندكرا .

ماددەى (12) دەبىتە ماددەى (11).

بەريز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى سىيەم ھوكمە سزايەكان ماددەى (11)

لەگەل پىشىل نەكردى ھەر سزايەكى توندتر كەوا ياسا بەركارەكان لە ھەريم دەقيان لەسەر كردوہ .

1-ھەركەسىك كىدارىك لەوكردارانەى لە برگەى يەكەمى ماددەى (4)مى ئەم ياسايە دا ھاتوون ئەنجام بدا

ئەوا بە بەندكردى بۇ ماوھى يەك سال كەمتر نەبىت و بە غەرامەيەك لە (5000000)مليۇن دىنار كەمتر

نەبىت و لە نرخى ئەو رووبەرەى زىدەرۆبى كراوھتە سەر لە كاتى رودانى زىدە روكە زياتر نەبىت سزا

دەدرىت .

2- ھەر كەسىك كىردارىك لەوكىردارانەى لە بىرگەى دووھە ماددەى (4)مى ئەم ياسايە دا ھاتوون ئەنجام بىدات ئەوا بە غىرامەيەك لە (1000000)مىيۇن دىنار كەمتر نەبىت لە (5000000)مىيۇن دىنار زىاتر نەبىت سزا دەدرى ، و لە ھالەتى گەرانەوھ سزاكە دەبىتتە بەندىردن بۇ ماوھى (3)مانگ و غىرامەيەك لە (2000000)مىيۇندىنار كەمتر نەبىت و لە (6000000)مىيۇن دىنار زىاتر نەبىت .

3-خاوەنى ئەو مولكە يان شوپنە يان ئەو كىرچىيەى ئاسانكارى دەكا يان يارمەتى دەدا لە ئەنجامدانى تاوان ئەوا بە ھاوبەش دادەنرىت لەو تاوانەى لە بىرگەى دووھەى ئەو ماددەيەداھاتوھ و بەھەمان سزاكە سزا دەدرىت .

4-ھەر كەسىك كەم تەرخەم بىت لە بەجىگەياندىنى ئەركەكانى لە رىگرتن يان لابردينى زىادەروپى لەوانەنى ئەندامى لىژنەن ئەوا بە پىي ياساى بەرزەفەتەكىردنى فەرمانبەران رەفتارىان لەگەل دەكرى .

5-ئەگەر ئەنجامدەرى تاوان فەرمانبەرى يان راسپىردراو بە راژەى گشتى بىت يان يەككە لە كارمەندانى ھىزەكانى ئاساپشى ناوخۇ يان ھىزە جەكدارەكان بى و سىفەتى خۇى لە ئەنجامدانى تاوانەكە و سودھىنابى ئىستغلال يان ئسانى كىردىت بۇ كەسانى دىكە ئەوا بە بارودۇخى توندىكراو دادەنرىت لە تاوانى ھاتوو ھەردوو بىرگەى يەكەم و دووھەى ئەو ماددەيە .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز د.قالا سەرۆكى لىژنەى ياساى .ئىستا بۇ گىتوگۇ لەسەر ماددەى (11)دەرگای گىتوگۇ دەكەينەوھ .

بەرىز بىگەرد دلشاد تالەبانى □ سكرتېرى پەرلەمان:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوبەرىزانەى گىتوگۇ دەكەن لەسەر ماددەى (11) ناوھكان (ئارى عبداللطيف، د.پەرى، د.زۆزان، تحسین اسماعيل، قمان فيصل، پەروا على، شكرىه شىخانى، مامۇستا عبدالرحمان، كاك مصطفى سكرى، ابو بكر ھەلەدنى، على عثمان) .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز سكرتېرى پەرلەمان.

بەرىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى يەكەم و لە خالى دووھە ھەركەسىك كىردارىك لەو كىردارانە دووچار دووبارە بۇتەوھ ھەردووكان ئەمە كىردارەك ئەزانىن مەبەست زىادەروپە، بەلام لە خالى سىيەم و لەخالى پىنچەما باسى تاوان ھاتووه، ئەلئى خاوەنى ئەو مولكە يا شوپنە يا كىرچىيەى ئاسانكارى ئەكا يارمەتى ئەدات لە ئەنجامدانى تاوان ئەمە پىويستى بە رونكىردنەوھى ھەم ديسان لە خالى پىنچەما نووسراوھ ئەگەر ئەنجامدەرى تاوان، ئايە مەبەست چىە؟ ئەوھ رونكىردنەوھى پىويستە، سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان :
سوپاس بۇ بەريز كاك ئارى. رونكردنهوه بەريز د.فالا.

بەريز د. فالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

بۇ ئەوهى دووباره نەبىتەوه ملاحەزەكەى زۆر لە جىيى خۇپەتى ھەمووتاوانەكان دەكرىتە زيادەرۋىيى
ھەموو ئەنجامدەرى تاوانىش دەكرىتە زيادەرۋىكار .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

فەرموو كاك مستەفا.

بەريز مصطفى احمد حمد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە خالى چوارەم لە برگەى چوارەم دەلى ھەركەسىك كەم تەرخەم بىت لە بە جىگەياندىنى پىم باشە لە
جىبە جىكردىنى نەك لە بە جىگەياندىنى .

لە برگەى پىنچەمىشدا دەلى ھىزەكانى ئاسايشى ناوخۇ يان ھىزە چەكدارەكان ئەوه ياسايە وشەى ھىزە
چەكدارەكان زاراوھىەكى ناشىرنە لە لاي خۇمان زياتر مىلېشاو ئەوانە ئەگرىتەوه پىم باشە ئەوھش بگۇرىن
بە ھىزەكانى سەر بەوھزارەتى پىشمەرگە يان شتىكى دىكەى بۇ دابندىرى باشترە يەنى لە ھىزە
چەكدارەكان.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

د. پەرى فەرموو.

بەريز د.پەرى صالح حميد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

دياره من كىشەم ھەر زياتر لەگەل دارشتنەوهى رستەكانە ماددەى (11) لەگەل ، دەتانم لەسەر ھەمووى
كۆمىنت بەدەم يەنى بەس يەكەم؟

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

چۆن ھەز دەكەى بەو شىوازە . ھەز دەكەى بخوينەوه ھەز دەكەى بە نووسىنىش ئاراستە بکە.

بەريز د.پەرى صالح حميد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (11) لەگەل پىشیل نەكردنى ھەر سزايەكى توندتر كەوايە بىكەنە كە بىزەحمەت ياسا بەركارەكان
لە ھەرىم دەقيان لەسەر كردوھ:

يەكەم: ھەركەسىك كىردارىك لەو كىردارانەى لە برگەى يەكەمى ماددەى (4)مى ئەم ياسايەدا ھاتوون ئەنجام
بەدات و ئەوا بەندكردن بۇ ماوھى لە سالىك كەمتر نەبىت ئەوھش ئەگەر چاك بكرىت بى زەحمەت بە

غەرامەيەك كە (5000000)مىليۇننىڭ كەمە، ئەگەر زىياد بىكرى ئەو (5000000)نە كەمتر نەبى ئەو نىرخى ئەو رووبەرەى زىدەرۇى كراوتە سەر لە كاتى روودانى زىدە رۇيەكە زىاتر نەبىت سزادەدرىت .

دووم: ھەرگەسىك كىرارىك لەو كىرارانەى لە بىرگەى دوومى ماددەى چوارەمى ئەم ياسايەدا ھاتوون ئەنجام بدات خالبەندىش وىرانە لە خالبەندى ئەوا بە غەرامەيەك لە (1000000)يەك مىيۇن دىنار كەمتر نەبىت و ئەو پىنچەش زىاد بىكرى بىزەحمەت سزا دەدرىت و لە ھالەتى گەرانەوہ بۇ سەر پىچى بۇ زىدەرۇى ئەوش زىادبىكرى سزايەكەى دەبىتە بەند كىردن ، بۇ ماوہى (3)مانگ و غەرامەيەك لە دوو مىيۇن دىنار كەمتر نەبىت ئەوانە ئەگەر زىاد بىكرى بە پىي زىاتر ئەگەر تەداخولات ھەبوو شەش مىيۇن دىنار دىسان زىاتر نەبىت ئەوش ئەگەر زىادبىكرى .

سىيەم : ئەگەر خاوەنى موولك يان شوينە يان ئەو كرىچىەى كە ئاسانكارى دەكات يان يارمەتى دەدات لە ئەنجامدانى تاوان ئەوا بە ھاوبەش دادەنرىت لەو تاوانەى لە بىرگەى دووم لەو ماددەيە ھاتووه ، بەو شىوہى لى بىكرى بىزەحمەت خاوەنى ئەو موولكە يان شوينە يان ئەو كرىچىەى ئاسانكارى يان يارمەتى دەدات لە ئەنجامدانى تاوان ئەوا بە ھاوبەش دادەنرىت لەو تاوانەى لە بىرگەى ئەوجا عقابەكەشى لەگەلى بىت.

چوارەم : ھەر يەكسەر جاكردنەكەى دەخوینمەوہ ھەر كەسىك لە ئەندامانى لىژنە زور دوورو درىز كرايتەوہ جویتەوہ ئەو سەرى ئەوقسە.

ھەرگەسىك لە ئەندامانى لىژنە لە جىبە جىكردنى ئەركەكانى كەم تەرخەم بى لە رىگرتنى لابرندى زىدەرۇى بە پىي ياساى بەرزەفتەكردنى فەرمانبەران رەفتارى لەگەل دەكرىت سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۇكى پەرلەمان :

سوپاس بۇ د.پەرى ئەگەر ئەوانە بە نووسىنىش بىرى بۇ لىژنەى پەيوەندىدار . بەرىز على عثمان.

بەرىز على عثمان على:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان.

بادىنى لە دەقەى (56 و 20 جىرگە تا دەقەى 58 و 40 جىرگە)

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز على عثمان روونكردنەوہيەك لە لىژنەى شارەوانى بەرىز سەرۇكى لىژنە بەرىز عمر عىنايات.

بەرىز عمر عىنايات ھە سەيد:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان.

تەنھا يەك روونكردنەوہ بۇ بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان سزاي دووم ھەرگەسىك رەفتارىك لەو رەفتارانە ئەوہ بۇ ئەو كەسانەيە كە زىادەرۇى كاتى ئەكەن وريابىن لەگەل يەكەما فەرقى ھەيە يەعنى زىادەرۇى كاتى ئەوانەيە كەدەستگىرەكانى سەر عەرەبانەو شوستەكانا ، بۇيە سزاكە كەمترە ئەوانەى سەرەوہ لە

مادەى يەكەم ھاتوۋە سزايەكە زياترە ھيوادرم ئەو دوانە لىك جيا بىكەنەۋە مەبەستمان ئەو كەسانەيە دەستگىرو غەرەبانەكانى سەر جادەكانن سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ابوبكر.

بەريز ابوبكر عمر عبدالله:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

تېبىنىيەكەى من بەشىكى وترا لەسەر وشەى تاوان بوو پىم وايە لە قانونەكانى ترا كە لەم پەرلەمانە دەرمانكردوۋە وشەى (جرم)مان بەكار ھىناۋە ھى ئەم خولەو خولەكانى پىشوتريش ھەر چەندە وشەى سەر پىجىش دەبىت، بەلام جرم ئەوئترە يانى لە تاوان بە راى من .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عبدالرحمن.

بەريز عبدالرحمن على رضا:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەندىك لە قسەكانم كرا ئەۋەى كە لىرە كە بە غىابى ئەزانم ئەۋەيە لەخالى سىھەما خاۋەنى ئەو مولكە يا ئەو شوپنە ئەو كرىچىيە ئاسانكارى ئەكات خۇمان ئەزانىن جوړىك لەو زىادەرۋيانە يان ئەو كرىن و فرۇشتنانەى كە ئەكرىت لەو ناۋچانە لە رىگەى نوسىنگەۋە ئەكرى، بۇيە ئەۋەى لىرە غىابە ناۋى ئەو نوسىنگانەيە ئەكرىت ناۋى نوسىنگەكان بۇ مەسەلەى لىپچىنەۋە سزادانىش زىاد بكرى و سوپاستان ئەكەم .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو د. زۆزان فەرموو.

بەريز د. زۆزان صادق سعيد:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

بادىنى (ساعات 1 و 30 جرگە تا ساعات 1 و 1 دەقەو 30 جرگە)

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان :

كاك تحسین فەرموو.

بەريز تحسین اسماعیل احمد:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

بەر لەۋەى تېبىنىيەكانم لەسەر ئەو خالانە كە ھەيە باس بىكەم من پرسىيارىكم لە بەريز ۋەزىرى شارەۋانى ھەيە؟ پىناسە چىە بۇ ئەو زەۋى و زارو مولكانەى كە ھى دەۋلەتن لە زۆربەى قەزاۋ ناحىەو گوندەكان تەننات لە دەۋرووبەرى پارىزگاكانىش حوكومەت خاۋەنى مولك نىە دەسەلاتى بەسەر مولكەكاندا نىە

كېشەى لەگەل خەلك ھەيە، يەنى زۆر جى ھەيە دراوتە پرۆژەيەكى زراعى ، بەلام خاوەنەكەى نەيھيشتوھ يان خاوەنەكەى ئەو دىيە نەيھيشتوھ پرۆژە دراوتە سياحە، بەلام خاوەنى ئەو دىيە چوھ خۆى تەسەروفي تىداگردووھ و نەى ھيشتوھ سياحە كارى خۆى بكا ئەمە جارئ وەكو پرسيار بۆ ئەوان و پيىم خۆشە چۆن دەتوانن ببنە خاوەن مولكى حكومەت.

ئەوھى تريان بە نسيەت ئەو زىدەرۇيانەى لەسەر مولكى دەولەت دەكرىتن بەند كردن رەنگە زۆر جايىز نەبن، نەبى بە ساليك من زياتر دەمەوى ئەم مولكانە بگەرئىنەوھ بۆ حكومەت، بگەرئىنەوھ بۆ دەولەت زياتر غەرامە رەنگە دەورى ھەبىت لىرە بەندكردى ساليك من پيىم وايە زۆر زۆرە غرامە رەنگە زياتر دەورى ھەبىت و لەو شوپىنانەى كە وشەى تاوان بەكار ھاتووھ پيىم باشترە زىدەرۇيى تىدا جىي بگريت و زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

پەروا خان فەرموو.

بەريز پەروا على ھمە:

بەريز سەرۇكى پەرلەمان.

سەرەتا پيىم خۆشبوو ئەگەر بەريزانى ئەندامانى لىژنە لە كۆتايە سەرنج و روونكردەنەوھكانيان بەدەن كە ھەموو تىببىنيەكان ئەوترئ سەبارەت بە ماددەى بليين (12)كە ئەوترىت لەگەل پيشيل نەكردى ھەر سزايەكى توند كەوا د.پەرى ئىشارەتى پيدا كەوا ياسا بەركارەكان لە ھەريىم دەقيان لەسەر كراون ئەوھ زۆ تەرجومەيەكى ھەرفيە خۆزگە ئەگەر بكرئ بە ياساكان دەر كراون دەقيان لەسەر كراون زۆر زۆر ھەرفيە ھيوادارم ئەگەر سياغەيەكى بۆ بدۆزنەوھ لە بركەى يەكەما ئەلئ لىرەوھ من دەست پى ئەكەم كە ئەلئ لە (5000000)مليون دىنار كەمتر نەبى و لەنرخى ئەو روبەرەى زىدە رۇيى كراوتە سەر لەكاتى روودانى زىدەرۇيەكە زياتر نەبى نرخی ئەو روبەرە چەندە ؟تەحدید كرى باشترىكە، ئەگەر نرخیكى بۆ دانىي تەخمىنى بكەن ئەگەر تەحدیديش نەكرئ ، بەلام شتىكى بۆ دابندرى، سەبارەت بە چوارەم بەريزان ئىشارەتيان پيدا (د.پەرى و د.زۆزان)، بەلام ئەكرئ لەباتى بەرزەفتەكردى كە وشەيەكى ئەويش تەرجومە كراوھ، بەلام قانونى ئىنزيبات لە تەنیشتيەوھ ئەگەر لەقەوسىكيشابىت دابندرىت يەنى ئەو وشەيە تۆزىك نامۇيە، راستە ئەمانەويت بە كوردى بكرئ ، بەلام ھيوادارم ئەوھ كارى لەسەر بكرئ زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

كاك فەمان فەرموو.

بەريز فەمان فيصل سليم:

بەريز سەرۇكى پەرلەمان.

تىببىنيەكەم ھەر لە سەر سەرەتاي ماددەكەيە ئەويش دەلئتن لەگەل پيشيل نەكردى ھەر سزايەكى توندتر تەسەور دەكەم لىرانە دەست و پيى مەحاكم مقەيەد كرددووھ و تەاروز و تەاونيش دروست دەبى ھەر

لەگەڵ يەكەما لە كۆتایا دەلێتن ئەگەر لەگەڵ نرخى روبەرى زیادەرۆيەكەى كراوتە سەر زیاتر نەبێت يەعنى مەسەلەن بۆ نمونە ئەگەر (5,000,000) ملیۆن بێت تۆ لە دەسپێكا بە مەحاكم گۆتیه ئەگەر برۆ سەر ياسايەكى تر ئەگەر لەوى سزايەكى توندتر هەبێت دەبێ تۆ ئەو سزايە جيبەجى بكەى تەببەتەى ياساو حوكمە سزايەكانيش وان ، ئەگەر موشەرەع دابنێت لە كاتى تەدببقا ئەگەر نەتوانى رەدع و معالەجەى ئەو كيشە بكاتن مەجلىسى تەشرىعى بۆى هەيه ئەو سزايانە راست بكاتەوهو توندترى بكاتن ،بۆيه لە دەسپێكا پيوست ناكا ئەو نەصە دابنێى بلى لەگەڵ پيشيل نەكردنى هەر سزايەكى توندتر و زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شوكرىە خان فەرموو.

بەريز شكريە سمايل مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تاوانەكان ئەگەر بگۆردرێت بكرێتە سەر پىچى، نوسینگەكانيش ديارە بەشيكى پشكى گەورەيان بەر دەكەوێت لەو سەر پىچيانە پىم وايە ناويان بەيندرى و ئەوهشيان بۆ زياد بكرى سەرەراى ئەوهى ئەو غەرامانە غەرامەو بەندو ئەوانە بيان گرێتەوه مۆلەتيشيان لى بسەندريتەوه بۆماوهى ساليك، بەشيوەيهكى گشتى ئەو غەرامەى كە داندراوه بۆ ئەو زيده رويانە سەرپىچيانە بەراستى غەرامەكان زۆر كەمن لەبەر ئەوهى ئەو كەسەى كە شتيكى واى لى ئاشكرا دەبێت حەتمەن پيشترى زۆر شتى لەم بابەتە كرددوو ، رەنگە هيچ سزاش نەدرابێت پىم وايا غەرامەكان بكرێتە دوو ئەوهندە يا سى ئەوهندە باشترە بەند كردنەكان كەم بكرێتەوهو سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ئوميد فەرموو.

بەريز ئوميد حمە على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەنها سەرنجەكەم لەسەر ئەو بڕگەى يەك ئەو (5000000)مليۆن دینارەى كراوه، ئەلى (5000000)مليۆن دینار كەمتر نەبێت و لە نرخى ئەو روبەرەى زیادەرۆيى كراوتە سەر با بليين لەكاتى روودانى زياده رۆيهكە زياتر نەبى ،رەنگە هەندىك لەو زياده رۆيانە ئەو پارچە زهويه خۆى بايى (5000000)مليۆن دینار نەبى نرخەكەى لە (5000000)مليۆن دینار كە كەمترە تۆ دەلى نابى لە (5000000)مليۆن دینار كەمتر نەبى لە هەمان كاتدا نابى لە نرخى زهويهكەش زياتر بى ئەمە ئەبى چارەسەر بكرى ،چونكە مەرج نيه هەمو زيدهرۆيهكان نرخەكەيان ئەسلەن بگاتە (5000000)مليۆن دینار بە تايبەتى لە ناوچە دووره دەستەكان قەزاو ناحيهكان لە گوندەكان يەعنى ئەو نرخە ئەو پارەيه زۆر زۆرە سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

د. سىراج فەرموو.

بەريز د. سىراج احمد محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

مىنىش لەگەل غەرامەكان بەراستى غەرامەكان ئەبى زياتر بىرى و تەفاھومىش ھەبى شوين لەگەل شوين
فەرقى ھەيە ، تەجاوز لەگەل تەجاوز فەرقى ھەيە، نابى ھەر ھەموويان بە يەك چاۋ بىرىتن .
دووھمىش: باسى تاوان كرا ، من پىم باشە بىرى (المتجاوز) يەعنى زىدەرۆكار و پاشان ئەو كە باسى لادانى
زىدەرۆكار دەكاتن زىدەرۆيەكە با لەسەر ئەستۆى ئەو كەسە بىت كە (المتجاوزە) بۇخۆى حوكمەت بۇ ئەو
ئەركەى لە سەر شانى خۆى بگىرىتن نىوہى تىك داۋ ئەوہى تىكداۋ خۆى مەشغول و سەرقال بكاۋ مەصايف
سەرف بىكاتن وام پى چاكە ئىزافە بىرى لە ھەر شوينىك باسى لابردين بىرىتن لابردينەكە زىدە رۆكارەكە
بەخۆى لابردينەكەى لە ئەستۆى خۆى بگىرى و زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك دلشاد فەرموو.

بەريز دلشاد شعبان عبدالغفار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوہى كە رەچاۋ كراۋە تەنيا لايەنى قانونى و لايەنى ئابوورىيە لە ياساكە دا ھەزدەكەين تۆزىك رەچاۋى
لايەنى كۆمەلايەتەش بىرى ، چونكە زۆربەى ھەرە زۆرى ئەو خەلكەى كە تەجاۋزى كەردەى خەلكى فەقىر
حال و يەعنى لە نەبوونى بووہ خانوہكى لەسەر ەرزى تەجاۋز كەردووہ يان ەرەبانەيەكى بە تەجاۋز
داناوہ يەعنى ھەز دەكەم سزايەكە ئىختىيارى بى يان پارە يان سىجن ، چونكە تۆ كابرەيەكى فەقىر حال
پارەشى لى بستىنى و سىجنىشى بىكەى لە مال و مىندالىش جىاي بىكەيەوہ ئەمەش لە رووى كۆمەلايەتەيەوہ
ئەگەر رەچاۋ بىرى شتىكى باش دەبى زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. قالا.

بەريز د. قالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر باسى رەفتارو تاوان و ئەنجامدانى تاوان كرا لىرانە ئەمە ئەگەر بە رەفتارىشى دا نىين و بەزىدە
رۆكارىشى دا نەنىين و بە تاوانىش ناۋى بىەين ھىچ كىشەيەكى نىە لە رووى ياسايەوہ ، چونكە ئەو
عقوبانەى ئىمە دامان ناوہ عقوبەى موخالەفەو عقوبەى جوونجەن، بۆيە كەسەكە بە تاوانبارىش ناۋ بىرى
و بە تاوانىش ناۋى بىەين زۆر ئاسايە لە ياساكە ئەوہ خالى يەكەم.

خالی دووهم: پيشنيار كرا كه هه مووره فتاره كان بكرينه سهر پيچي نهن هه موو عقوبه كانى بو موخاله فه دا نهنراون عقوبه مان ههيه بو تاوانه كانى جونحه دانراوه بهند كردنى تيدايه بو ماوهى شهش مانگ ، بو ماوهى دوو سال ، بو ماوهى زياتر له ساليك ئه وهى كه باسكرا له سهر ديباجه كه له گه ل پيشيل نه كردنى ههر سزايه كى توندتر كه وا ياسا بهر كاره كان له ههر يم ده قيان له سهر كردوو نهن مه به ستمان ئه وهيه كه نه و ياسايه خاضع بيت كه دهرمان كردوو ، بو يه نهنه لي ره محاكم و موقه يد ناكه ين محاكم و موخه ير ده كه ين له نيوان نه و سزايانه ي نه و ياسايانه ي دايناوه له نيوان نه و سزايه ش كه له ياسايه كى تر دا ههن و توندترن كه نه وان جيبه جي بكاتن ئينجا پيشنيار يك هه بوو له ههر يم كه ده قيان له سهر كراوه به س بگوترى ياسا بهر كاره كان له ههر يم نه و موسته له حاتى قانونين له قانوندا (المنصوص عليها) يعنى موسته له حاتى قانونين هه نديك له و مادانه ي كه حوكمه سزايه كان و قانونين هه نديك ته حه مولان بكه ن ، چونكه نه و موسته له حانه ناتوانين نه وانه دابنيين كه خو شه له سهر زمان الا ده بى نه و موسته له حاته دابنيين كه له ياسا بهر كاربان دينى سو پاس .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سهروكى په رله مان:
د. بههار فهرموو.

بهريز د. بههار محمود فتاح:

بهريز سهروكى په رله مان.

تهنها ئيزافه يه كه بو قسه كانى بهريز د. قالا باس له وهش كرا نه و كو مپانيا يانه و نه و شوينا نه بكرى كه نه و كارانه نه نجام نه دهن مادده ي دواى نه و باسى نه وه نه كا ههر بو دنيايى بهريزان كه نه و ئيختره يان كرد .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگرى سهروكى په رله مان:
سو پاس، كاك عمر فهرموو.

بهريز عمر عينايات حمه سعيد:

بهريز سهروكى په رله مان.

بهريز كاك تحسين باسى بهند كردنى كرد وتى زوره به پيى نه زمونى ئيمه خه لك ههيه ناماده يه بيست مليون دينار بدا ، به لام يه ك شهوى له بهنديخانه نه بى له بهر نه وه بهند كردن زور گرنگه له م ياسايه هه بيت نه وه به نيسبه ت جوابى كاك تحسين . به نيسبه ت كه سيك يه كيك له براده ران باسيان كرد وتيان فهرق هه بى غه رامه له نيوان فهزاو ناحيه نهنه ياسايه ده رى ده كه ين جارى وا ههيه شوينيك له سه نته رى فهزايه كا زياده رو يه كى له سهر نه كرى زور گرانه تره له وهى له فهراغى پارريزگاي سليمانى يا پاريزگاي هه ولير نه كرى له بهر نه وهى تو ناكرى ته زئيه ي بكرى له قانونا نه وه به نيسبه ت فهرق كردن جاروا ههيه تو مه سه له ن غه رامه يه ك نه كه ي مروريك موخاله فه يه ك نه كا بليين له سليمانى يا له فهزايه ك يا له چومان ناكرى بليى نه و موخاله فه له گه ل مرورى هه وليرا فهرقى هه بى ئيمه ياسا دا نه نيين لي ره له گه ل داواى لي بور دنم نه و له شوينى خو يا نيه ئيمه كه جياى بكه ينه وه نه م غه رامه يه له فهزايه ك جيا بى له ناحيه ك جيا بيت له

سەنتەرى پارىژگايبەك جيا بىت بە نىسبەتى غەرامەكانەوہ من پىم باشە جەند ھاورىبەك باسيان كورد پىم
وابى پەرواخان باسى كورد كاك ئومىدىش باسى كورد كاك بىستون يەكى لەوانە باسيان كورد لايەنى كەم و
لايەنى زۆرى دا بىنپىن (5000000) مىيۇن دىنار بە (20000000) مىيۇن دىنار ئەگەر ئىمە بچىنە
داھاتى مەحكەمەوہ بۇ خەملاندى نىرخەكەى ئەوكاتە پىويستمان بە خەبىر ئەبىت تا مەحكەمە خەبىر
دىنى و خەبىر جەند جەلسەبەكى ئەبىو ئى ئەمە گەورەترىن كارەسات بۇ مەحكەمە دروست ئەكاو ھەر تەواو
نابى لەبەر ئەوہ بىلپىن لايەنى كەمى غەرامەكە وەلانئى زۆرى غەرامەكە ئەوہى بەرىزتەن لەسەرى رىك
ئەكەون قەرارى لەسەر ئەدەن لانى كەم و لايەنى زۆرى بۇ ديارى بىكەين و زۆر سوپاستان ئەكەم .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو د. عزت.

بەرىز د. عزت صابر اسماعيل:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە باسى زيادەرۆى دەكەين بەراستى ئەم ياسايە بۇ داھاتوہ بۇ ھەموو جۆرىكە لە زيادەرۆى ئەگەر
كەسىك ئۆتۆمبىلەكەى لە گەراجەكە جىي ناپىتەوہ نيو مەتر زەوى دىنپتە پىشەوہ بگاۋە دوو مەتر
زيادەرۆى، سى مەتر زيادەرۆى ناكىرئى لايەنى كەمى غەرامەكەى (5000000) پىنچ مىيۇن دىنار بىت بۇ
دوو مەتر زيادەرۆى، بۇيە لەگەل لىژنەى ياسايى گەشىتىنە ئەو دەر ئەنجامەى ئەو (5000000) مىيۇنە
بىكرى بە (3000000) مىيۇن لايەنى كەمى بى ئەگەر ھەرچىبەكى كىردبى (3000000) مىيۇن بى بەشە
بەرزەكەشى برىتىبىت لەوہى كە وەك خۇى لە بىرگەكەيا ھاتوہ كە زياتر نەبى لە بەھاي راستەقىنەى ئەو
رووبەرە زەويەى كە زيادە رۆى لەسەر كراوہ زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ماجد فەرموو.

بەرىز ماجد عثمان توفيق:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى رايى كاك عمر عىنايات دەكەم سەبارەت بەوہ لە فەقەرەى يەكەم لە نىرخى ئەو رووبەرەى زيادە
رۆى كراوہتە سەرى لەكاتى روودانى زىدەرۆكە زياتر نەبىت ھەندىك برادەران تەعلىقيان لەسەر ھەبوو
من دەلىم كەمتر نەبىت و لىرەدا نوسراوہ لە نىرخى ئىمە دەلىپىن بە مەرجىك لە نىرخى ئەو رووبەرەى
زىدەرۆبەى لەسەر كراوہ كەمتر نەبى سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

خالى نىزامى.

بەريز پەروا ەلى ھەمە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە و وشەيەي كە و تەم دەقيان لەسەر كراوہ ئەگەر ئەوہ لە زماني كورديا (ينص عليھا) بۆ دەقي ئەگەر بكري بە دەق دەقي ئەدەببە بۆ شعرو پەخشان ئەكرى ئەوہ بگۆردريت بە ئاماژەيان پى كراوہ ،جونكە ئەو تەر جومە (ينص عليھا) دەقيان لەسەر نيە ببورە ئاخر بەكار ديت ، بەلام زۆر تەر جومەيەكي حرفيە دەق بۆ دەقي ئەدەببە ئەببەت ،عەرەببەكەي بەكار بەئيريت باشتەر كە بە راي من زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ئوميد فەرموو.

بەريز ئوميد ھەمە ەلى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە قسەكانا جەختمان لەسەر ئەوہ كردهوہ كە ئەو (5000000)پينچ مليۆنە زۆرە ئيستاش ئەو بەري دياري كراوہ د.عزمت ئەوہش زۆرە لەبەر چاوغرتني ئەوہش كە ئەگەر پارچەيەك زەوي لە گونديكي كوردستان لە گونديكي شارەزووور يان مەنتيقەي پينچويين تەماشيا بكەي ئەو (3000000) ئەو سى مليۆنەش بۆ غەرامە كردن زۆر زۆرە، ئەكرى (1000000)مليۆنيك لايەني كەمي دابنري و بەو مەرجەي تريان بەئايەتەوہ ئەوكاتە دەسلەتاي ھاكەم خويەتي كە ئەو زەويەي كە نرخيكي زۆري ھەيە غەرامەيەكي زۆرتري بكا لە دەسلەتاي ئەواندا دەببەت ،بەلام بەو شيوہيە تەعامول بكري بە دلتيايي زيانيكي گەورە بە تايبەتي بەو چين و تويزو فەقيرو ھەزارەكاني كۆمەلگەي ئيمە ئەگەيەنيت و تەئكيد قسەي ئەو ھاوريەمان كە باسي لەوہ كرد بە تايبەتي ئەوہي عارەبانەي سەرچادەكانەوہ ئەوہ ئيشكاليكي زۆر سەرەكي كۆمەلگەي ئيمەيە شارەكاني ئيمەيە دەبي زۆر وريا بين لەمە تەنانەت ئەوان نارەزايي دەر دەبرن لەبەر ئەوہي ريگەيان پى نادري لەو شويانە كارو كاسبي خويان بكەن لە دۇخيكي ئابوووري زۆر خراپي ئەوہي ئيستا كە ئيمە تييدا ئەژين بۇيە دەبي لەوہشا تۆزيك بە ھەزەرەوہ تەھەمول بكەين ناليئم ھەمووبنەما ياساكاني خۆمانى بۆ تيەك بەدەين ، بەلام لەو مەسەلەيە ئەبي تۆزيك بە ھەزەرەوہ تەھەمول بكەين و زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەريز ئوميد ھەمە ەلى .ئيستا داوا لە بەريز وەزيري شارەوانى دەكەم رەئى و سەرنج و تييبيني وەزارەتي شارەوانى وەزارەتي پەيوەنديدارەكان پيشكەش بكات .

بەريز نەورۆز مولود /وەزيري شارەوانى و گەشتو گوزار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تايبەت بە تييبينيەكاني ئيمە وەك وەزارەتي شارەوانى و وەزارەتي داديش بەھەمان شيوہ و كشتوكاليش لە ماددەي (12)بەرگەي يەكەم كە تەھديدىي غەرامەكە كراوہ ئەو (5000000) پينچ مليۆنە كە ھەدى

كەمترىنيانە ئىمە پېشنيار ئەكەين كە ھەدى ئەعلاشى بۇ ديارى بىرى ،بەلام بە مەرجىك ئەو بىرگەيە ھەلبىستى كە دەلى لە نىرخى ئەو رووبەرى زىادەروۋى كراوتە سەر لە كاتى روودانى زىادە رۆكە كە زياتر نەبىت سزاكەى ئەمە دەبىتە رىگرو دەبىتە موشكلەپەكى گەورە بۇ جىبەجى كىردى لەبەر ئەوۋە تا دادگا تەقدىرى دەكا، تا دادگا ديارى دەكا بە چەند و چۆن تەقدىرى دەكا نىرخى بۇ دادەنى ، ئەوۋە كار لە كارا دەترازى بۇيە ئەو بىرگەيە لىبرى ئەگەر پىتان ئەكرى پىتان باش بى ھەدى ئەعلاكەى بۇ دا بنىن بۇ نمونە لە (20000000) بىست مىيۆن زياتر نەبىت بۇ نمونە ،بەلام ئەو بىرگەيە دەبى بە ھەموو شىوازيك نەمىنى لەبەر ئەوۋە دەبە رىگر لە بەردەم جىبەجىكىردى بىرگەكانى ئەم ياسايە ئەمە خالى يەكەم .

خالى دوووم : كە ئەوۋە لە بىر كراوۋە لە كۆتايى بىرگەى دوووم دەبى بنووسرى لادانى سەرىپچى كار لەسەر خەرجى خۆى بىتن دەبى ئەو بىرگەيە ئىزافە بىرى لەگەل لىبردنى زىادەروۋى لەسەر خەرجى خۆى ئەوۋە لە كۆتايى بىرگەى دوووم. لە ھەر دوو سىيەمىش بە ھەمان شىوۋە لە يەكەم و دوووم ھەمان شىواز دەبى ئەوۋە لەسەر بى لىبردنى تەجاوزەكە لەسەر خەرجى خۆى بىت .

سەبارەت بە بىرگەى (4)م كەم تەرخەمەكە كەدىارى كراوۋە دەلى ھەر كەسىك كەم تەرخەم بىت لە بەجى كەپاندنى لە لىبردنى زىادەروۋى ئەوانەى ئەندامانى لىزنەن، بەلام لىرە باسى سەرۆك لىزنەو سەرۆكى فەرمانگەو سەرۆكى يەكە ئىدارىەكان و ھەر فەرمانبەر دەبى شان بە شانى ئەو ئەندامانە سزا بىرىن ئەوانىش دەبى سزاىان بۇ ديارى بىرى، بۇيە لىرەكانە تەنھا كورت نەكرىتەوۋە سزاكان تەنھا لەسەر ئەندامانى لىزنە نەبى، بەلكو دەبى سەرۆكى لىزنەكان و سەرۆكى يەكە ئىدارىەكان و بە ھەمان شىواز سزاكانىان بۇ بنووسرىت و ھەرۋەھا سەبارەت بە راي ناوخۇ پىيان باشە كەوا سزاى سەربازىش ئىزافە بىرى لە بىرگەى (4)م سزاى سەربازىش كە ئەوۋە سەربازەو سزاى بۇ دابىرىت كەم تەرخەمن راستە لە بىرگەى (5)مدا ديارى كراوۋە، بەلام ئەوۋە بۇ كەم تەرخەم نىە ئەوۋە بۇ زىادەروۋىكارە ئەگەر خۆى تەجاوز بكا ، بەلام بىرگەى (4)م دەبى لە سزاىەكانىش دەبى سزاى سەربازىش زىاد بىرى ئەوۋە تىبىنى وەزارەتى ناوخۇيە .

لە بىرگەى سىيەمىش باسى تاوان كرا دەكرى ھەر تەسىكى دىكە وەكو د.قالا ئامازەى پىكرد ھەرۋەھا دەلى ئەوۋە بە ھاوبەش دا دەنرى لەو تاوانەى لە بىرگەى يەكەمىشى بۇ زىاد بىرى تەنھا دوووم نا كە لە بىرگەيەى يەكەم و دووومى ئەم ماددەيەدا ھاتوۋە بە ھەمان سزاكەى سزا دەدرىت ئەوۋە وەكو تىبىنىەكانمان لەسەر ئەو ماددەيە .

سەبارەت بە وەلامى بەرىز كاك تەحسىن ئەندام پەرلەمان لەسەر سونالىكى بەرامبەر بە ئىمە وەكو وەزارەتى شارەوانى كىردى كە دەسەلات لەسەر مولك و مالەكان چىەو چۆن زەويەك تەرخان دەكرىت بۇ پىرۆزەيەك ، بەلام ئىجرائاتى لەگەل ناكىرى ياخود سايىب زەويەكە دەستى لەسەر ھەئناگرى زۆر راستە، بەلام ئەوۋە لەو ھالەتانە روودەدات ئەو زەويانەى كە تەسفىە نەكرىنە كە مولكى نە حكومەتەو نە ھاولاتىيە پىشتر كە مىزانىە باش بوو بودجەى حكومەت باش بوو زۆربەى پىرۆزەكان بۇ نمونە جادەو

شەقام و مەكتەب و پىرۇژە خزمەتگوزارىيەكان كە لە لايەن حكومەت ئەنجام دەدرا ئەگەر زەوى ھاۋلاتى بەگەل كەوتىبايە لەو شۆيىنانە كە تەوسىيە نەكرائون ئەو لە بىرى ئەو مەبلەغەى كە بۇ پىرۇژەكە دادەنرا مەبلەغىك بۇ خاۋەنەكان دادەنراو بۆيان دەدرا ياخود چەندىن رىنمايى لابلەلا ھەبوو بۇ نەمۇنە ئەگەر ھەر دۆنمىك (200) م بداتى بۇ نەمۇنە لە پىشدرەو قەلادزى رىنمايەكى تايبەتايان بۇ ھەبوو بەو شۆيازە چارەسەر دەكرا ،بەلام ئەوانە ھەموى راگىرا ئەو رىنمايانە و بە ھۆى قەيرانى دارايش رۆژ نەمانى پىرۇژە ئەو حالەتەى ئىستاكە زياتر بەر چاۋە ، خەلكەك ھەيە ئەگەر مولكى حكومەت نەبى و مولكى ھاۋلاتىيەكەش نەبى لەوانەيە بەر بەست بى لەبەر پىرۇژەكە بكانت ئەو كىشەيە بە ھۆى نەبوونى ئەو شۆيىنانەيە كە تەوسىيە كراون ھەنىكىشيان ئەگەر سەنەديان ھەبووبى بۇ نەمۇنە پىرۇژە بۇ سياحە ياخود گەشتوگوزار ئەگەر سەنەد بە ناۋى سياحە بوو مولكىيەتى زەويەكە حوكم دەكات ئەگەر مولكىيەتى بەلەديە بووبى ياخود ھى گەشتوگوزار بىت ياخود ھى دارايى بىت ئەو جىيەتەى پەيوەندىدار لەسەرىتى مولزەمە ئەو ھى لەسەرى ئىعتراز دەكا پىرۇژە ئەنجام بدريتن ئىنجا ئىجرائاتى ياسايى بكرىتن ئەم حالەتانە ھەبوو، بەلام ھەموى بەسەر كرايە، بەلام بە پى تۈوانا ئەو ھى كىشەى ھەرە زەقە ئەو ھى ئامازەى پىدا كاك تحسىن ئەو مەنتىقانەيە كە تەوسىيەيان نەو سەنەديان نەو زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز نەورۆز مولود وەزىرى شارەوانى بۇ ئەو روونكردەنەويە كە رەئى وەزارەتى شارەوانى بوو وەزارەتى ناوخۇبوو وەزارەتى كشتوكال بوو وەزارەتى داد بوو سوپاس، ئىستا بەريزان داوا لە لىژنە پەيوەندىدارەكان دەكەين دارشتنىكى نوئ بۇ ئەو ماددەيە بكن بۇ ئەو ھى بىخەينە دەنگ دان نىصابەكەش ھەيە نەجنە دەرى تا تەواو دەكەين بەلى ئىستا گوئ بگرن فەرموو د.قالا.

بەريز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى سىيەم حوكمە سزايەكان : ماددەى (11)لەگەل پىشيل نەكردى ھەر سزايەكى توندتر كەوا ياسا بەركارەكان لە ھەريم دەقيان لەسەر كىردوو .

1-ھەر كەسىك رەفتارىك لەو رەفتارانەى لە بىرگەى (1) ماددەى (4) ى ئەم ياسايەدا ھاتوو ئەنجام بدات ئەوا بەبەندكردن بۇ ماوەيەك لە يەك سال كەمتر نەبىت و بە پىژماردنىك لە (3000000) سى مىليۇن دىنار كەمتر نەبىت و لە (15)مىليۇن دىنار زياتر نەبىت سزا دەدرىت .

2-ھەر كەسىك رەفتارىك لەو رەفتارانەى لە بىرگەى دووھى ماددەى (4)ى ئەم ياسايەدا ھاتوو ئەنجام بدات ئەوا بە پى بژاردنىك لە (500,000)پىنچ سەد دىنار كەمتر نەبىت و لە (2000000) مىليۇن دىنار زياتر نەبىت سزا دەدرىت ، و لە حالەتى گەرانەو سزاكەى دەبىتە بەندكردن بۇ ماوەى سى مانگ و پى بژاردنىك لە (2000000)مىليۇن دىنار كەمتر نەبىت و لە (4000000)مىليۇن دىنار زياتر نەبىت و لابردنى زيادەرۆكە لەسەر خەرجى زيادە رۆكار دەبىت .

3-خاوهنى ئەو مولكە يان ئەو شوپنە يان ئەو كرېچىيە ئاسانكارى دەكات يان يارمەتى دەدات لە ئەنجامدانى زىادەرۆيى ئەوا بە ھاوبەش دادەنرېت لەو رەفتارانەى لە بېرگەى دوومى ئەم ماددەىە دا ھاتووو بە ھەمان سزاكەى سزا دەدرېت .

4-ھەر كەسك لە سەرۆك و ئەندامانى لىژنەو كارمەندانى فەرمانگە پەيوەندىدارەكان كەمتەرخەم بن لە بەجىگەياندىنى ئەركەكانى لە رېگرتن يان لابرندى زىادەرۆيى ئەوا بە پىي ياساى بەرزەفتەگردنى فەرمانبەران رەفتارى لەگەئدادەكرېت .

5-ئەگەر زىادەرۆكار فەرمانبەر يان راسپېردراو بە رازەى گشتى بېت يان يەكك لە كارمەندەكانى ھىزەكانى ئاسايشى ناوخۆ يان ھىزە جەكدارەكان بېت و سىفەتى خۆى لە ئەنجامدانى تاوانەكە و سوودھېنابېت استغلال يان ئاسانى كردبېت بۇ كەسانى دىكە ئەوا بە بارو دۆخى توندكراو دادەنرې لە رەفتارەكانى ھاتوو لە ھەردوو بېرگەى يەكەم و دوومى ئەم ماددەىە .

بەرئىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز سەرۆكى لىژنەى ياساىى بۇ خويىندەنەوھى ئەم ماددەىە ديارە بېرگەىەك ماوہ ئىزافە بكرى فەرموو عمر عىنايات .

بەرئىز عمر عىنايات ھمە سعید:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىم وايە جەنابى د.قالا يەك شتى بىر چوو لە بېرگەى يەكەما لەگەل لابرندى زىادەرۆيەكە لەسەر خەرجى خۆى لە دووما دامانا لە يەكەما ئىزافەمان نەكردوو ، بۇ ئەوھى پىشى بخرىتە دەنگدانەوہ با بەسەرمانا نەچىت .

بەرئىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو ماددەىە و ئەمن دەبىنم ھىچ تىبىنىەكى لەسەر نىە خالى نىزامىە ؟ فەرموو كاك خەلەف .

بەرئىز خەلەف احمد معروف:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

من لە ماددەى پىشوو قسەىەكەم كرد لەسەر ماددەى پىشوو لە خالى پىنجەمى ئەم ماددەىە ھاتووہ بۇيە نەم وىست قسەى لەسەر بکەمەوہ بەو ئومىدەبووم كە رىك بكرىتەوہ بۇيە وەك خۆى ماوہ ئىنجا بۇيە قسە ئەكەم لە سەرەتاوہ ناوم نە نووسى ، بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان ئەلئ ئەگەر ئەنجامدەرى تاوان فەرمانبەر يا راسپېردراو بە رازەى گشتى بېت يان يەكك لە كارمەندانى ھىزەكانى ئاسايشى ناوخۆ بېت، ئەمە بەرئىز سەرۆكى لىژنەى شارەوانى و ياساىى بەراستى ئەم بابەتە ئەوھى كە ئىمە وتمان پۇلىسە ئەزانئ ئەينىرئ بۇ كارىك كە ئەو كارە شەئنى ئەو نىە دىفاع كردنە لە زىادە رۆيى رووبەرووى ھىزەكانى ترى پۇلىسى ھاورئ ئەبىتەوہ وەك نمونە باسى بکەم ھىچ سزايەك بۇ ئەوہ دا نەنراوہ بۇ نمونە من پۇلىسىم لە يەكك لە دەزگا فەرمىەكان بەر پەرسەكەم ئەمرم پى ئەكا لەگەل گروپىكى تر ئەرۆم رووبەرووى ھىزەكانى

ئاسايش بومەتەوہ يا رووبەروى موزەفەكانى شاردەوانى بومەتەوہ كە چون بۇ ئىجرائاتكردنى قەزىيەيەكى زيادەرۆيى ئىجرائات چيە لەگەل ئەمە بۇ من چيە؟ لەو بابەتەيا هيچ سزايەك بۇ ئەمە دانەنراوہ برپگەى پيئنجەم ئەوہى لە برپگەى پيئنجەما هاتووہ ئىستغلال كردنى مەنصەبە ئەمەى من ئەيليم ئىستغلالى مەنصەب نيبە بە تەنھا پۆليسيك نامرەكەى فەرمانى پي ئەكا ئەچيئ ديفاع لە زيادەرۆيەك ئەكا كە هيژەكانى تر هاتوون ئەو زيادەرۆيە لابيەن سزاي ئەوہ چيە سوپاس .

بەرئز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئ سوپاس بۇ بەرئز خەلەف احمد .كۆتابى روونكردنەوہ لەلایەن ليژنەى ياسايى .

بەرئز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

كاكە ئىستغلال مەنصەبەكەى ئىستغلال دەكات بۇ ئەنجام دانى تاوانەكانى برپگەى يەكەم و دووہمى ماددەى (4)ى ياساكە خو ئيمە ناليين لەسەر ئىستغلال كردنەكە سزا دەدرئت ئيمە دەليين ئىستغلالى مەنصەبى خوئ دەكا بۇ چى بۇ ئەنجامدانى ئەو رەفتارانەى لە برپگەى يەكەم و دووہمى ماددەى (4)مى ياساكە داهاوون كە ئەمە مەنەى دەكەين بەلئ مەبەستمان ئەوہيەو سزاكەش بە زەرفى موشەدەدیشمان داناوہ ليئره.

بەرئز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئز د.قالا سەرۆكى ليژنەى ياسايى بەرئزان ئەم ماددەيە نامادەيە بۇ دەنگدان بەو شيوازەى خوئندرايەوہ دەخەينە دەنگدان ئەو ماددەيە فەرموو د.قالا.

بەرئز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

لابردنى زيادەرۆكە لەسەر خەرجى زيادەرۆكار دەبئ بۇ برپگەى يەكەم و دووہمى ماددەى (11) زياد دەكرئت.

بەرئز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوہش ئيزافەكرا بەو شيوازە ماددەكە هەمووى دەخەينە دەنگ دان ماددەى (11)ئەوہى لەگەليەتى دەست بەرز بكا تكايە؟ (50)كەس بە پەسەند دەزانن ، ئەوہى دژە ؟(4)كەس دژن، ماددەكە بە زۆرينەى دەنگ پەسەندكرا، ماددەى (12).

بەرئز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرکەسبىك كە كارىك لە كارەكانى نىۋەندىگىرى يان دەلالتى لەسەر ئەو زەوى و زارى خانوبەرانەى
ھوكمەكانى ئەم ياسايەى دەيان گرىتەوۋە ئەنجام بىدا ئەوۋە بە بەندىگىردن بۇ ماۋەيەك لە سى مانگ كەمتر
نەبى و لە شەش مانگ زياتر نەبى بە غەرامەيەك لە (5000000)مىليۇن دىنار كەمتر نەبى و لە بەھاي
ئەو رووبەرەى زىدەرۇكەى كراۋتە سەرە لە كاتى روودانى زىدەرۇكەى زياتر نەبى سزا دەدرى.

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان ئەوۋە پەيوەستە كە دەلى لە بەھاي ئەو رووبەرەى زىدەرۇكەى كراۋتە سەر
لەكاتى زىدەرۇ زياتر نەبى ئەوا بە مەبلەغ دايدەنپىن و ھەئدەگىرپىت.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز سەرۇكى لىژنەى ياسايى بەرىزان دەرگاي گىفتوگۇ لەسەر ماددەى (12) دەكەينەوۋە ديارە
كەس نىبە، داوا لە لىژنەى ياسايى دەكەين، بەرىز وەزىرى شارەوانى ئەگەر لەسەر ئەم ماددە
روونكىردنەوۋەيەك ھەبپت.

بەرىز نەورۇز مولود / وەزىرى شارەوانى و گەشتو گوزار:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى رايەكەى د.فالا دەكەين كە بە مەبلەغ ديارى بىكرى لىرە بەلام ئەو سى مانگەو شەش مانگە بە
رەئى من ھوكمەكانى زۇر كەمە پىيوستە زياتر بىكرپتن لەبەر ئەوۋە ئىمە دەلىپىن ئەو ياسايە بۇ رەدعە،
بۇيە ئەگەر ھوكمەكانى ئەو مادانە زياتر بىكرى بە راي ئىمە باشترە ، سى مانگەكەو شەش مانگەكە بە راي
ئىمە كەمە ھەرۋەھا وەزارەتى ناوخۇش داۋادەكات كە پىشنىار دەكەن كەوا نوسىنگەكان بەتايبەتى ناويان
لىرە بپت مەكتەب عقارات كەئەوان زۇر تىجارەت بەو زەويانە دەكەن دەلى لىرە لە ناو قەوس بنووسن
ئەمە دەلالتىمان نوسىوۋە، دەلى نوسىنگەكانى عەقارات ديارى بىكرى تەحدىد بىكرى بۇ ئەوۋە زياتر
تىجارەتەكە دەلالتەكە لە نوسىنگەى عەقاراتەكانەوۋە دەكرى ئەوۋە وەكو تىبىنى ناوخۇيە.

بەرىز/جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان :

سوپاس بۇ بەرىز وەزىرى شارەوانى نەورۇز مولود كە كە راي وەزارەتى شارەوانلى وەزارەتى ناوخۇ
پىشكەش بە دانىشتنەكەى كرد، ئىستا لىژنە پەيوەندىدارەكان لە نىوان خۇياندا، بەرىز مامۇستا ملا
غەرىب.

بەرىز غرىب مصطفى حمەخان:

بەرىز سەرۇكى پەرلەمان.

بۇ ناو ھىنانى نوسىنگەكان ھەر لە پال كەسىكا ئەوۋەش ئىزافە بىكرى ھەر كەسى يا نوسىنگەيەك تا كۆتايى
ھەر كەسىك يا نوسىنگەيەك تۇ جاروا ھەيە نوسىنگەيەك زياتر لە كەسىكى تىايە جاروا ھەيە كەسىك
دەيكا نوسىنگەى نىبە لەبەر ئەوۋە ھەردووكى ئاوا باس بىكرى باشترە.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئز مامۇستا ملا غەرب ھەر ئەۋدەپ ئەۋ تېبىنە، راۋىژكارى پېۋىستە لە لايەن لىژنە پەيوەندىدارەكان روونكردەنەۋە لە لايەن بەرئز د.بەھار.

بەرئز د.بەھار محمود فتاح:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

داۋاى ئەۋە كرا كە وشەى نووسىنگە ئىزافە بكرى ئەۋ وشەپە وشەپەكى قانونى نىە، بۇپە كە ئەلى ھەر كەسىك كەسى مەعنەۋى تەبىعى ھەپە، كەسى مەعنەۋىش ھەپە خۇ ئەۋ نووسىنگانە كەسى مەعنەۋىن پەعنى ئىتر ئەپگرىتەۋە بۇپە ئەگەر ئىزافەش بكرى رىگرىك نىە، بەلام مۇستەلەحىكى قانونى نىە زىادەپە .

بەرئز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرئز د.قالا سەرۆكى لىژنەى قانونى فەرمو.

بەرئز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

لىرانە كە دەلىن ھەر كەسىك كارىك لە كارەكانى نىۋەندىگرى يان دەلالى بكا مەبەستمان لە دەلالى زياتر لىرە عورفە نووسىنگەكانى كرپىن و فرۇشتەنە بۇ ئەۋە بچىتە ناو پرتۇكۇل كاتى گەرانەۋە بۇ تەفسىر كردن بزائن ئەۋانەى كە تەتبىقى دەكەن ئەمە مەبەستمان لە دەلالى لىرانە زياتر ئەۋانن لە نووسىنگەكانى كرپىن و فرۇشتن كار دەكەن بۇپە ماددەكەمان دارشتوتەۋە بەم شىۋەپە دىخوئىنەۋە .

ماددەى (12) : ھەر كەسىك رەفتارىك لە رەفتارەكانى نىۋەندى گرى يان دەلالى لەسەر ئەۋ زەۋى و زارو خانوبەرانەى حوكمەكانى ئەم ياساپە دەپان گرپتەۋە ئەنجام بدات ئەۋا بە بەندكردن بۇ ماۋەپەك لە شەش مانگ كەمتر نەبپت و لە سالىك زياتر نەبپت و بە پى بژاردنىك لە (5000000)ملىۋن دىنار كەمتر نەبپت و لە (30000000)ملىۋن دىنار زياتر نەبپت و سزا دەدرپت .

بەرئز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئز سەرۆكى لىژنەى ياساپى بەرئزان من وا دەبىنم ھىچ تېبىنەك نىە ئەۋ ماددەپە بەۋ شىۋازەى خوئىندراپەۋە دەخەپنە دەنگدان كى لەگەلداپە؟(54)كەس لەگەلپدان ،ئەۋەى دژە؟ كەس نىە، بە كۆى دەنگ پەسەندكرا .

ماددەى (13):

بەرئز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (13) : ھەر فەرمانبەر راسپىردراۋىك بە راژەى گشتى رەزامەندى بنەماپى بدا يان يارمەتى بدا يا نىۋانگىرى بكا لە پىناۋ دابىنكردى ناو يان كارەبا يان خزمەتگوزارى دىكە بۇ ئەۋ زەۋى و زارو

خانوبەرئانەى ھوكمەكانى ئەو ياسايە دەيان گرىتەووە ئەوا بە بەندكردن بۇ ماوھىەك لە شەش مانگ كەمتر نەبىت و لە يەك سال زياتر نەبىت سزا دەدرىت.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز سەرۆكى لىژنەى ياسايى بۇ گەفتو گۆ لەسەر ئەم ماددەىەى نىە ، ماددەكە بەو شىوازەى خویندراپەووە بەريز وەزىرى شارەوانى تىبىنى نىە ، سوپاس بۇ وەزىرى شارەوانى لىژنە پەيوەندىدارەكان نىە ، ماددەكە بەو شىوازەى خویندراپەووە دەخەينە دەنگدان كى لەگەلداپە؟ (57) كەس لەگەلیدان ، ئەوەى دژە؟ كەس نىە ، بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، ماددەى (14).

بەريز د.فالا فرید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (14) :

1- نابیٹ تۆمەتبارى زیادەرۆكار بە كەفالىت يان بە بى كەفالىت لە ھەردووك قۇناغى لىكۆلىنەووەى سەرەتايى يان دادگايى كردن نازاد بكرى.

2- تۆمەتبارى زیادەرۆكار سوومەند نابیٹ لە ھوكمەكانى نازادكردنى مەجدارو راگرتنى جىبەجىكردن ، ھەرودھا لە دواى تەواو بوونى ماوھى ھوكمدانىشى نازاد ناكرى ، تەنھا ئەگەر لەسەر تىچوى تايبەتى خۆى زيادە رۆكە لا ببات.

3- بىر يان ھوكمى دەر كراو لە دادگا سزاكارىەكان بە نازادكردن يان بى تۆمەتى يان نابەر پرسىەتى ھىچ ئاسەوارىكى نابیٹ لەسەر لا بردنى زىدەرۆپەكە .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز سەرۆكى لىژنەى ياسايى بۇ گەفتوگۆ لەسەر ماددەى (14) دەرگاي گەفتوگۆ دەكەينەووە ديارە سى بەريز داوا دەكەن فەرموو د.فەرسەت ، دواتر تەلارلطفىف، دواتر ئارى عبداللطيف، فەرموو .

بەريز د.فەرسەت سۆفى على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە قانونى ئصولى محاكەمات باسى ئىفرادى شەرتى كردوو و تەنانەت بۇ قەتل يان جەرائىمى گەورە لە زەرفى موشەدەدەيش مەشمولە بە ئىفرادى شەرتى چۆن دەكرى لىرە كە ھەپسە يانى مەشمول نەبى بە ئىفرادى شەرتى ، بۆپە من پىم واپە ئەووە موخالىفى مەبادىى عامە ئەم نازادكردنى مەرجدار ھەلېگرن .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

تەلار خان فەرموو.

بەرئز تەلار لطيف محمد:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

من پييم باشه ئەم ماددەيە ھەر لايرى لەبەر ئەوئى ئەمە تەدەخولە لە سوئتەى قەزائى و وە ھىچ صلاحىيەتئىك بۆ ئەو دادوەرە ناھىيەتەو ئەمە جگە لەوئى پيشەلکاریە بەرامبەر بە مافى مرؤفیش ،چونکە تۆ ناکرى صلاحىيەت تۆ ياسا رىكى خستووہ کيئ ئەوانەى بە کەفاله بەر ئەبن و کيش کەفاله شمولى ناکات ئەمە لە لايەك ، لە لايەكى ترەوہ ئەوئى کە پەيوەندىدارە بە ئيقاف تەنفيزو بە بەربوونى بە مەرحدار ئەمانە ھەمووى بە ياسا و د.فرسەتیش ئامازەى پيکرد رىکخراوہ يەئنى ناکرى تۆ بيى لەماددەيەكى ئاوا پيشەلکاری ياسا ھەبى و لە برگەى سېھەميشا لە کاتيکا لە برگەى سېھەما لە ماددەى (11) کە ئىستا بۆتە ماددەى (11) تۆ لەو برگەيا ھەمويت خستۆتە سجنەوہ يەئنى تۆ شمولى کەفالش نەکەن و بە ھىچ شپوہيەك مافى بەربوونيان نەبى ھەتاکو ئەو زيادەرؤيەو دؤسيە يەکلا ئەبېتەوہ ئەوہ بەراستى ئيمە کيشەى ياسايى بۆ دادگاگان لە روى تەنفيزەوہ لەروى جېبەجېکردنەوہ کيشە دروست ئەبى ئەمە دواى ئەوئى لە سجن بى کى ئەو زيادەرؤيە لا ئەبا، ئەمانە کۆمەلئىک گرفتى ياسايى دروست ئەکا، بۆيە پيويستە لەسەر ئەو ماددەيە يان لا بىرى يان رىک بخريتەوہ زۆر سوپاس؟

بەرئز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرئز تەلار لطيف ئيمە يەك بەرئزى تر ماوہ ئەندامى پەرلەمان با ئەويش قسەى خۆى بکات بەرئز کاک ئارى ئىنجا دىينە لاى ليژنە پەيوەندىدارەکان.

بەرئز ئارى عبداللطيف مولود.

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى يەكەم و دووہما دەستەواژەى تۆمەتبارى زىدەرؤكار ھاتووہ ھەست ئەكەم يا باش نەبى يا تەواو نەبى ھەلەبى بکرى بە زيادە رۇكارى بەندکراو، چونکە ئيمە باسى بەندکردن ئەكەين تۆمەتبارى زيادە رۇكار ھەست ئەكەم باش نەبى ھەر لە دووہم خاليشا ھەر دووبارە ھەم ھاتۆتەوہ تۆمەتبارى زىدەرؤكار بيى بە زىدەرؤكارى بەندکراو لە کۆتايشا لە خالى دووہما ئەلى تەنھا ئەگەر لەسەر تيچوونى تايبەتى خۆى زىدەرؤيەكە لايبات ئەوہ رىكى كا بکرى بە ، ئى باشە ھەلەيە بکرى بە ئەوکاتە نەبى کە لەسەر ئەركى خۆى زيادەرؤكە لادەبات، نا سەيرى کە ئەوکاتە نەبى کە لەسەر ئەركى خۆى زيادەرؤيەكە لا دەبات ئەمە لە رووى ريزمانىەوہ سوپاس.

بەرئز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس کاک ئارى ئەگەر ئەو تيبينىە بنووسى بنىرى بەرئز د.قالا.

بەرئز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتگيرى لە پيشنيارەكەى بەرئز تەلار خان دەكەم و داوا دەكەم ئەو ماددەيە ھەلېگيرت.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز د.قالا، فەرموو د.بەھار.

بەريز د.بەھار محمود فتاح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

مىنىش بەھمان شىۋە پىشتىگىرى لە پىشنىارەكەى تەلار خان ئەكەم و داوا ئەكەم لا بىرپىت.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عمر فەرموو.

بەريز عمر عىنايەت حمە سعید:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ھەئىگىرى ھەركەس بەكەفالىت بەرى ئەم ياسايە دەر نەچپىت باشترە بە راى من ياساكە دەر نەكەن ئەو كەسەى زىادەرۆى كىردو بەكەفالىت بەربو ئىتر مەسائىلى قانۇنىيە يان نا ، ئىمە گىرمان بەدەست قانۇنى (548) تا ئەخىر قانۇنى (87) ۋە خواردوو لەبەر ئەو زىادەرۆكار دوو رۆز حاكىم سىجىنى كا دىتە دەرەو ۋەكو بەريزىكى باران بۇخۇى ئەگەرپىت مسەلەكەش تى ئەكاتوو كۆتاش دىت و ھوكمىش نادىرئ لەبەر ئەو بە رەئى من ئەگەر ئەو لاپىرى ياساكە بىچنەو ۋە دەرى مەكەن سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز عمر عىنايات ئىستا داوا دواتر ئىستا دىنە سەر ئەو كە زىاتر رەئى جەنابى ۋەزىر ۋەر دەگرىن بەس بۇ ئەو خالە نىزامىيە دواتر ۋەر دەگرىن ئىستا داوا لە بەريز ۋەزىرى شارەوانى دەكەين رەئى ۋەزارەتى شارەوانى ۋەزارەتە پەيوەندىدارەكان فەرموو.

بەريز نەورۆز مولود / ۋەزىرى شارەوانى و گەشتو گوزار:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلى رەئى ئىمەش بەريز سەرۆكى پەرلەمان ماددەى (14) فىعلەن ئەو كە كاك عمر گۆتى ئەو ۋەى كە تىدانەبى فىعلەن يەنى ھىچ شتىكىمان نەكرد ئەو ماددەيە بمىنى ، بەلام ئىمە دەلىين ھەر كەفالىتو بى كەفالىتەكە زىادە پىويست ناكا تۆمەتبارى زىادەرۆكار لە ھەردو قۇناغى لىكۆلىنەو ۋەى سەرەتايى يا دادگايى كىردن ئازاد بىرى، نابى ئازاد بىرى پىويست ناكا كەلىمەى كەفالىتو بى كەفالىتە تىدابى پىويست بەو دوو كەلىمەيە ناكاتن، چونكە خۇى خەلك خۇى كە بەر نەبوو بە كەفالىت بى يان بى كەفالىت بى ئەصلەن ئازاد ناكىرتن ئەو بە كەفالىتەو بى كەفالىتە زىادە، بەلام ئەو بىرگەيە زۆر زۆر زەرورىيە ئەگەر لا بدىرئ فىعلەن قسەكانى كاك عمر دووبارە ناكەمەو ۋە كەواتە ھىچ رەدەيك نامىنى لەو ياسايەدا ئەو ياسايە بۇ رەدە دامان ناو ھەر ئەو ۋەيە ئەو ۋەش لا بدىرئ وابزانم غەلەتەكە لاپبا تەنھا لا نەبات زۆر سوپاس ئەو رەئى من بوو.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز ۋەزىرى شارهوانى كە رەئى ۋەزارەتى شارهوانى ۋەزارەتە پەيوەنىدارەكانى پىشكەشكرد.
بەريز تەلار لطيف فەرموو.

بەريز تەلار لطيف محمد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەرگەسىك لە مەرحەلەى لىكۆلىنەۋە يا دادگايگردنا كاتى بە كەفاله بەر ئەبى ماناى ئەۋە نىيە تۆ تۆمەتت لەسەر ھەلگىراۋە تۆ مەرحەلەيەكى كە ھەيە ئەگەر تەسبىت بو بەسەريا فيعلەن تەجاۋزەكەى كرددوۋە ئەۋە مادەى (11) عقوبەكانى ئەۋى بەسەرا تەسبىت دەبى ئەمە لە لايەك لە لايەككە تۆ دادوەر راستەوخۇ بريارنەيا بە راگرتنى ئەۋ تەجاۋزە كە تۆ بريارت دا بە راگرتنى تەجاۋزەكە كەۋاتە ناتوانى جاريككە تەجاۋز بكاتەۋە ھەتاۋەكو رىكارە ياسايەكان نەبى، بەلام تۆ لىرەيا بەراستى ئەۋە تەدەخولە لە ئىشى دادوەر و ئەبىتەھۆكارىك بۇ بارگرانى بەسەر دادگاكانەۋە و ھەتا چاك سازيەكانىشەۋە و ئەمە جگە لەۋەى دزى بنەماكانى ئەۋ ياسايانەيە دزە ياساكانى بنەماى مافى مرؤفە و زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز تەلار خان رەئىەكى تر ۋەر دەگرين بەھار خان ئىنجا دىين بە شىۋەيەك لە شىۋەكان بە دەنگدان يەكلاى دەكەينەۋە.

بەريز د.بەھار محمود فتاح:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە ياسايەكمان ھەيە ناۋى (أصول محاكمات جزائية) يەەنى بنەماكانى دادگەرى سزايى لايەنى ئىجرائاتى سزايى بۇ رىك خستووین واتا ئىمە لە ئەم ياسايانە دەرى ئەكەين و بۆمان ھەيە لە روۋى مەۋزوعىەۋە كە قانونى عقوبات دەگرىتەۋە لە روۋى مەۋزوعىەۋە بۆمان ھەيە ئىستىجداسى جەرىمەۋە مەۋزوعى بکەين ، بەلام لە روۋە ئىجرائىەكەۋە بۆمان نىە يەەنى ئىستىجداسى ئەۋ رىكارانە تىك بدەين با ۋەكو ئەۋكاتەمان لى نەيەت كە لە ياساى عەفوۋعامەكەيا سى جار وتم ماددەى (305) ئەلى كە عەفوى عام دەرچوو دەبى ئىجرائاتى ھەقىقى بوەستىنرى ئەۋەتا مەھاکم رەخنەمان لى ئەگرى لەمەشا عەينەن شت ئوصولى محاکماتە ئىفرادى شرتى و كەفالهۋ ئەۋ شتانە تەنزىم كراۋە، بۆيە لادان لەۋە پىم وايە كە پىچەۋانەى ياساى ئىمەيە بەلكو دەلى لە لىژنەى ياسايى خۆمان وازۆمان كرددوۋە بەس بەسرمانا تىپەريۋە.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز د.بەھار .ئىستا ئىمە لە بەردەم دەنگدانىن يەكەم لەسەر ئەۋەى ئەم ماددەيە ھەموو لابرېت بەريز د.قالا بەلى فەرموو د.ريواس.

بهریز ریواس فائق حسین:

بهریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

برگه‌ی سییه‌م ئه‌لی بریار یان حوکه‌ی دهرکراو له دادگا سزاکاریه‌کان به نازادکردن یا بی‌تۆمه‌تی یان نا به‌رپرسیاره‌تی هیچ ناسه‌واریکه‌ی نابی له‌سه‌ر لابردنی زیاده‌رۆیه‌که ، به ره‌ئی من ئه‌وه بمینیته‌وه، به‌لام باشه بۆچی؟ یه‌عنی هیچ په‌یوه‌ندی به دوانه‌که‌ی تره‌وه نیه یه‌عنی ترسی ئه‌وه هه‌یه یه‌کیک بلی من به‌رائه‌تم وهرگرت بۆ نمونه عه‌مدن ئه‌وه‌ی نه‌کردووه که‌سیک عه‌مدن ته‌جاوز ناکا، به‌لام فی‌عله‌ن ته‌جاوزی کردووه له‌وانه‌یه مه‌تریک جوبیته‌ پێش موه‌ندیس بۆی کردووه ئیسپاتی ئه‌کا که ئه‌مه جهریمه، نیه تاوان نیه ،یه‌عنی له رووی جه‌زائیه‌وه بی‌تاوان دهر ئه‌جی ، به‌لام له رووی واقعی و مادیه‌وه ئیشه‌که‌ی کردووه له‌بهر ئه‌وه ئه‌وه فه‌قه‌ریه‌یه بمینیته‌وه به ره‌ئی من سوپاس.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

سوپاس بۆ د.ریواس. ئیستا داوا له لیژنه په‌یوه‌ندی‌داره‌کان ده‌که‌ین راویژکاری له نیوان خۆتاندا ئه‌نجام بدن بۆ ئه‌وه‌ی به شیوازی ده‌نگدان به‌ریزد.قالا .

بهریز د.قالا فرید ابراهیم:

بهریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

برگه‌ی یه‌که‌م و برگه‌ی دووهم له ماده‌ی (14) دا زیاتر له (3) که‌س پێشنیاری کردووه که هه‌لگیرئ، به‌لام وه‌زیری په‌یوه‌ندی‌دار لیژنه‌ی تایبه‌تمه‌ند داوا ده‌کا بمینیتن، داوا له جه‌نابتان ده‌که‌م به هه‌لگرتنی برگه‌ی یه‌که‌م و برگه‌ی دووهم له ماده‌ی (14) بخریته ده‌نگدان بۆ ئه‌وه‌ی دوا‌جار یه‌کلای بکه‌ینه‌وه .

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ریزان ماده‌ی (14) برگه‌ی یه‌که‌م و دووهم ده‌خه‌ینه ده‌نگدان ئه‌وه‌ی له‌گه‌لیدایه ئه‌وه دوو برگه نه‌مینیت ئیلاغا بکرین برگه‌ی یه‌که‌م برگه‌ی دووهم له ماده‌ی (14) که‌وته ده‌نگدان با ته‌واوی بکه‌ین دووباره ده‌که‌ین خالیکی نیزامیش هه‌یه فه‌رموو کاک فرسه‌ت .

بهریز فرسه‌ت سو‌فی علی:

بهریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

چه‌ندین جاره شت لهو قاعه‌یا به‌سه‌رماندا ره‌ت ده‌بی‌ت سیسته‌می فه‌زائی له عیراق و له کوردستان داریژراوه، من گوتم ئیفراد شه‌رتی مه‌سه‌له‌یه‌که مه‌بدئه له قانونی ئوصولی محاکمه‌ات باس کراوه ، چۆن تۆ پاش ئه‌وه روونکردنه‌وانه ده‌یخه‌یه ده‌نگدان یه‌عنی مه‌بدئه‌ ئیمه ئیستا ئه‌گه‌ر ده‌ستکاری ئه‌وه سیسته‌می فه‌زائی و ئوصولی محاکمه‌اتی جه‌زائیمان کرد ئیمه ده‌ستکاری ئیجرائاته‌کانی ته‌حقیق مراحه‌لاته‌کانی ته‌حقیقمان کرد ،چونکه هه‌تا ده‌گاته مه‌رحه‌له‌ی ته‌عن و کو‌تایی هه‌مووی مه‌رحه‌له‌یه له دوا‌ی یه‌ک هاتوه ،چۆن ئیمه ریگه به خۆمان ده‌ده‌ین له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌یه‌ک که ئیستا روونمان کرده‌وه چه‌ند براده‌ری قانونی

قەسەيان كورد ئىمە دەلىپىن ئەمە موخالىفى قەواعىدى عامى ئوصولى محاكەماتى جزائىيە ، بۇيە ئەم مەسائىلانە ناخرىنە دەنگدان بەرىز سەرۆكى پەرلەمان .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك دكتور فرسەت تۆ لى ھالى نەبوى وا پىشنيار كرا بېرگەى يەكەم و دوووم لا بېرىن خوى دەبىتن بىخەينە دەنگدان ، يەنى چۆن يەكلاى بىرىتەو بەرىز تەلار لطيف .

بەرىز تەلار لطيف محمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

تكاىە ئەم ماددەيە بەراستى زۆر زۆر ھەساسە من پىم سەيرە وەزىرى داد بە وەكالەت لەگەل ئەم ماددەيا وەكو خوى بىمىنىتەو ، چۆنكە ئەمە گرفت دروست ئەكا لە كاتى جىبە جىكردى ئەم ياسايە وەزى رىكارە ياسايەكانى ئوصول محاكەماتى جەزائىيە ، بۇيە تكايە ئىمە ھەموومان لەگەل ئەو وەداين زىادە رەوى نەمىنى ھەموومان لەگەل ئەواين رىكارە ياساكان بىگىرىتە بەر ، بەلام لە جوار جىوھى ياسايە نەك لە پەرلەمانەو ياسايە دەرىچى دىزى بىنەما ئەساسىيەكانى ياساكان بى بۇيە ئەمە كىشە دروست ئەكا ناكىرئ لە مەرحەلەيەكى تەحقىقا ئاكارىك مامەلەبىكرئ لە مەككەمەيەكى كە بە شىوازيكى دىكە قۇناغى تىا ئىشكرئ ئەمە زۆر گرنگە تكايە داوا لە پەرلەمانتارەكان ئەكەم يەنى لە رووە قانونىيەكەو سەيرى بىكەن نەك بە عاتىفەو تەنھا لە بەر پىرۆزەيەك سوپاس .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز تەلارخان ئىستا دەزانى چۆنە بەرىز ئامىنە زكىرى

بەرىز ئامىنە زكىرى سەيد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

(بادىنى لە ساعات 1 و 49 دەقەو 30 چركە) تا (ساعات 1 و 49 دەقەو 44 چركە)

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز وەزىرى شارەوانى خاتوو نەورۆز مولود فەرموو .

بەرىز نەورۆز مولود / وەزىرى شارەوانى و گەشتو گوزار:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەندامە پەرلەمانە بەرىزەكان لىژنە ياسايەكان ئەمە رەئى خۆمان وەكو تىبىنى و وەكو مەعاناتى خۆمان لەو كىشەيەدا ھەيتمان كە دەلىپىن ئەو كىشەكانە لەوانەيە رۆزىك لە رۆژان ھەر يەكەك لە ئىو بىن بە وەزىرى شارەوانى لەوانەيە دووقاتى ئەمە كىشانە زياتر بەرەو روتان دەبتەو ھەول دەدەن چارەسەرى بىكەن ، بەلام ئەگەر لە رووى ياسايەو كىشە دروست دەكا ئەمە ناتوانىن فەرز بىكەن رەئى خۆمان بلىپىن لە رووى ياسايەو ئەگەر دەزانن لە رووى ياسايەو كىشە ھەيە ئىمەش ياسايىنەو ئىمەش پالپشتى رەئىكەى ئىو دەكەين ، بەلام ئەمە وەكو تىبىنى ئەگەر كىشەى ياسايى نەبوايە ئەمە پىمان باش بوو ئەمە بېرگەيە

بمىنى ئەگەر دەزانن تەعاروز دەگا لەگەل ماددەى ياسايەگانى ترو لەگەل قەواعدى ياسايى تر و ئەكىد ئەمەش لەگەل نىنەو نامانەوئ ياسايەك دەرچى بىرگەيەك كەوا تەعاروز بكا لەگەل بەشە ياساگانى تر وەكو تىببىنى بە ناوى ھەر چوار وەزارەتى سوپاس بەلى وەكو وەزارەتى عەدلىش بەرىز سەرۆكى پەرلەمان وەزارەتى عەدلىش پىي باشە ئەو ھوكمانە با جىبەجى نەكرى ئەگەر بە مەرجىك لا بدرىتن ئەو شەرەتەيان ھەيە ئەو مەرجەيان ھەيە بە مەعناو بە كەفاله بەر نەبى ھەتا تەجوازەكە لا دەباتن ئەگەر بەلگەيەكى لەو شىوازە دابىرئىرتەو بە ئەوئى لە رووى ياسايەو وەكو وەزارەى عەدل پىشنيار دەكەن.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز وەزىرى شارەوانى و رەئى وەزارەتى شارەوانى كشتوكال ناوخۇ داد پىشكەشى كرد، ئىستا چاوەروانى لىژنەى ياساين بە شىوازى كە پىچەوانەى قەواعىدە عامەكە نەبىتن دەپخەينە دەنگان فەرموو.

بەرىز د. قالا فرىد ابراهيم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (14) :

يەكەم : نابى تۆمەتبارى زىادەرۆكار لە ھەردوو قۇناغى لىكۆلىنەوئى سەرەتايان يان دادگايى كردن ئازاد بكرى تا زىادەرۆكە لا دەبات.
بىرگەى دوووم : ھەلئىگرىت.

بىرگەى سىيەم : بىي بە دوووم : بىرپار يان ھوكمى دەرگراو لە دادگا سزاكارىەگان بە ئا زاد كردن يان بىي تۆمەتى يان نا بەرپرسىارىەتى ھىج ئاسەوارىكى نابى لەسەر لابرەدى زىادەرۆكە .بەو شىوہىە باشە.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەو شىوازەى خويندرايەو وە من وا تىگەيشتم ھىج تىببىنەك نەماو وە ماددەكە بەو شىوازەى خويندرايەو وە دەخەينە دەنگان بەو شىوازەى خويندرايەو وە كى لەگەلئىدایە تىكايە دەست بەرز بىكاتەو ؟ (42) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوئى دژە ؟ كەس نىە بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ماددەى (15).

بەرىز د. قالا فرىد ابراهيم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (15) كەسى زىدەرۆكار دەبوردرىت لەو سزايانەى لەم ياسايەدا ھاتوون ئەگەر ھەوالا بداتە لايەنە تايبەتمەندىيەگانى زىادەرۆكى لەسەر روودانى زىادەرۆكەو لە ماوئى (15) رۆژ لە رىكەوتى ھەوالدانەكە ھەلسا بەلابرەدى بەو مەرجەى ئەو لابرەنە بە نوسراوئى فەرمى لەم لايەنانە پشت راست بىكرىتەو .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز سەرۆكى لىژنەى ياسايى . بەرىزان بۇ گەتوگۆى ماددەى (15) دەرگا دەكەينەو وە كەس نىە بەس كاك .دفرسەت و كاك .دسرود و كاك .د . عزت صابر .

بەريز د. فرسەت صۆفی علی:

بەريز سەرۆکی پەرلەمان.

لە ماددەى (5) بېرگەى (4) لە ھەموو حالەتەکان (48) کاتژمىر ديارى کراوە کە ئەگەر ئىنزار کراو ئاگادار کرايەووە لەو کاتە جیھەتى پەيوەندیدار دى زیدەرۆکە لا دەبات بۆیە لە خيلاى دواى (48) کاتژمىر بە پى ئەو قانونەى کە دەنگمان لەسەردا لە ماددەى (5) دەبى زیدەرۆیەکە نەمابى لىرە (15) رۆژ ديارى کراوە (15) رۆژ بۆ عدول بۆ ئەو دەى پەشیمان بىتەووە لەو جەريمەى کە کردوویەتى لىرە تەناقوزىک دروست دەبى ، چونکە تۆ لەولای لە ھەموو حالەتەکان لە (48) کاتژمىر ھەتتگرتوووە و یان دەبى بکرىتە (48) کاتژمىر ئەو (15) رۆژە یان ھەر زیادە ئەووە، بۆیە پىشنياز ئەکەم ئەگەر لەو ماوەى کە قانون ديارى کردوووە لە ماددەى (5) لەو (48) سعاتە خۆى ھات پەشیمان بۆوە ئەووە باشە، ئەگینا (15) رۆژەکە تەجاووزکە ھەردەبى نەمابى ئەگەر نا ديارە باوەرمان بە ماددەکەى نەکرد پىشتر دەنگمان لەسەردا سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەريز د. فرسەت ھەردوو بەريزى تر وەر دەگرين ئىنجا رەئى لىژنەکان بەريز د. سرود.

بەريز د. سرود سليم متى:

بەريز سەرۆکی پەرلەمان.

بە نىسبەت ئەو ياسايە ھەتا ئەو ماددە قورسايەتى زۆر تيايە عقوباتى زۆر زۆر باشى تيايە نيازى ئەوش ھەمووى کە رىگرىكى جوان دابنن لەبەردەم ئەو دەى دەبىتە تەجاووز بکا ، بەلام ئەم ماددە ماددەى (15) زۆر مەتاتىەتى تيايە بە تەسەورى من بە تىگەيشتنى من دەبىتە نوقتە زوعفى ئەو قانونە (15) رۆژ زۆر زۆرە لەبەر ئەووە کە دەلى بىدایەتى مادە دەلى کەسى زیادەرۆکار یەعنى کابرا تەسنىف کراوە کە تەجاووزى کردیە ئەوجا نىەت پاکی و مەحسوبى مەنسوبيەت و تەعامول لەگەل لىژنەو مەجالى بدەنى دەرفەتى بدەنى بە تەسەورم ئەو نوقتە دەبەتە نوقتە زوعفى ئەو قانونە پىشنيار دەکەم ھەر لابدري بە يەك جارى زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆکی پەرلەمان:

د. عزەت فەرموو.

بەريز د. عزەت صابر اسماعيل:

بەريز سەرۆکی پەرلەمان.

من لەگەل ئەووەم بىننىتەووە ، بەلام نيوە دىرى ئەخىرى ئەو لابردنە بە نوسراویكى فەرمى لەم لايەنانە پشت راست بکرىتەووە روون نىە، لايەنەکان کىن، سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەريز د. عزەت.

بەرئیز عمر عینایهت حمه سعید:

بەرئیز سەرۆکی پەرلهمان.

ئەو ماددەیه بۆ ئەو زیادەرۆیانە دیاری کراوه کە لایەنی پەيوهندی دار فەرمانگهکان پێیان نەزانیوه بەسەریانە تیپەری کردوو ئینزار نەکراوه خوشی ئاگادارنەکراوتەوه ئەگەر توانی لەماوهی (15) رۆژا خۆی بێت یەعنی ئەو برپگە ی باسی (24) ساعات و (48) سعاتهکهمان کردوو ئینزار نەکراوه پێی نەزانراوه بۆ سەر حکومهتا تیپەری کردوه ، بەلام خۆی دێ دەلی کاکه من زیادەرۆیهکم کردوو له شوینیکی دووره دەستایه وەرن کاکه ئەوه زیادەرۆکهیه مەبەستی سەرەکی ئەم برپگه ئەوهیه پشگیری جەنابی د.عزت دەکم بۆ پشتراستکردنەوهی له لایەنی پەيوهندیدار ، ئەوانه ی به سەر دائیرهکانا تیپەری کردوو نەیان زانیوه سوپاس.

بەرئیز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بەرئیز عمر عینایهت . بەرئیز وەزیری شارەوانی.

بەرئیز نەورۆژ مولود / وەزیری شارەوانی و گەشتو گوزار:

بەرئیز سەرۆکی پەرلهمان.

تییینیمان نیه لەسەر ئەو برپگه سوپاس.

بەرئیز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بەرئیزتان فەرموو بەرئیز لیژنە یاسایی.

بەرئیز د.قالا فرید ابراهیم:

بەرئیز سەرۆکی پەرلهمان.

ماددە (15) زیادەرۆکار دەبوردی ئەو سزایانە لەم یاسایانە دا هاتوون ئەگەر هەواڵ بداتە لایەنە تایبەت مەندیهکانی زیادەرۆیی لەسەر روودانی زیادەرۆیهکهو له ماوهی (15) رۆژ له ریکهوتی هەوالدانەکه هەلسا به لایەنی بهو مەرجه ی ئەو لایەنە نوسراویکی فەرمی له لایەنی پەيوهندیدار پشت راست بکریتهوه.

بەرئیز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

من وا دەبینم که هیچ تییینیهك نیه ئەو ماددەیه بهو شیوازی خویندرايهوه دەخهینه دەنگدان کێ لهگەڵدایه؟ (40) کەس له گەلیدان ئەوهی دژه؟ (5) کەس دژن، ماددەکه به زۆرینهی دەنگ پەسەندکرا.

بەرئیز د.قالا فرید ابراهیم:

بەرئیز سەرۆکی پەرلهمان.

ماددە (16): یهکهم: ئەگەر کرداریک له لایەن ئەندامانی لیژنه له کاتی جیبهجیکردنی ئەو ئەرکهی پەيوهسته به لایەنی زیادەرۆیهکان رووبدا ئەوا به تاوان دا ناندیته لهگەڵ رهچاوکردنی حوکمهکانی ماددە (40) ی یاساکی سزای عیراکی ژماره (111) ی سالی (1969) ی هەموارکراو.

دووم : ئەندامانى لىژنە ئەو زىانانە گرهنتى ناكەن كە لەوانە يە لەكاتى لابردنى زيادەرۆيى دووچارى كەسى زيادەرۆكار بىن لەگەن رهچاوكردنى حوكمەكانى ماددهى (215) برگەى (2) لە ياساى مەدەنى عىراقى ژمارە (40)ى سالى (1951) ھەموار كراو.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرئىز سەرۆكى لىژنەى ياساى بەرئىزان بۆ گفتوگۆى ئەم ماددەى دەرگا دەكەينەو.

بەرئىز بىگەرد دلشاد تالەبانى □ سكرتيرى پەرلەمان:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوبەرئىزانە داواى گفتوگۆيان كردو (تحسين اسماعيل □ رىواز فايق □ تەلار لطيف □ خلف احمد □ شكريه شىخانى □ د.پەرى □ سۆران عمر □ ئوميد حمە على □ پەروا على) سوپاس.

بەرئىز/جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان :

سوپاس بۆ بەرئىز بىگەرد تالەبانى سكرتيرى پەرلەمان . روونكردەنەو ھەيكە لە لايەن بەرئىز سەرۆكى لىژنەى ياساى فەرموو.

بەرئىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ برگەى يەكەم لىژنەى ياساى پيشنبار دەكات كە ئەو ئىزافە بكرى ئەگەر رەفتارىك بە مەبەست نەبىت لە لايەن ئەندامانى لىژنە لە كاتى جىبەجىكردنى ئەو ئەركەى پىويستە بە لابردنى زيادەرۆكان رووبدات ئەوا بە تاوان دا ناندري واتا خەتەئىك كاتىك لە دەستيان ئەنجام دەدرى بە تاوان دانانرى ئەما جەرائىمى مەقصود ئەوا محكومە.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

يانى بە ئىزافە كردنى ؟ بى مەبەست، سوپاس بۆ ئەو روونكردەنەو بەرئىزان دەست بە گفتوگۆ دەكەين بەرئىز حسين اسماعيل.

بەرئىز حسين اسماعيل احمد:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەيىنەكەى من ھەر برگەى يەكەم بوو كە وازح نەبوو سوپاس بۆ د.فالا.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. رىواس.

بەرئىز د. رىواس فائق حسين:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ روونكردەنەو ھى زياتر بۆ بەرئىزان ئەندامانى پەرلەمان ،چونكە ئىمە ھەقى ئەو ھەمانىيە كارىك كە تاوانبى بۆ نمونە، يەكىك بكوژى ئىمە بلىين ئەمە يەنى بە تاوان ئەژمار ناكري، بەلام ئىعتماادكردن

لهسەر ماددهى (40) له ياساى سزادنى عىراقى ئهوهيه كه ماددهى (40) بهم شيوهيه ئهلى يهكك به نيهتيكى ساف يهعنى وهكو ئهوهى به بى مهبهست بهسهلامهتى نيت تاوانيكي له دهست كهوت لهكاتى جيبهجيكردى فهرمانهكانه يا ئيتقادى وابو يان تهسهورى وابو كه ئهمه جيبهجيكردى فهرمانه يان فهرمانىكي كهسيكى سهروى خوئ جيبهجيكرد و حهقى موناقيهشهكردنى ئهوه فهرمانهى نهبوو له نهتيجهى ئهمه تاوانيكي له دهستى رووى دا به تاوان ئهژمار ناكري، بهلام مهرجى دانراوه ئهبي ئيسپاتى كا نيهتى نهبووه يهعنى مهسهلهن شتى پيشترى لهگهئ نهبووه يان مهسهلهن ئهم سهبهب نهبووه ئهم دهسيپكهه نهبووه و بويه ئهم مادهيه هاتووه ئهگينا بؤ روونكردنهوهى زياتر ئيمه حهقى ئهوهمان نيه كارئك كه خوئ له ئەصلا خوئ تاوان بى ئيمه به تاوان ئەژمارى نهكهين زؤر سوپاس .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگرى سهروكى پههلهمان:

تهلار خان فهرموو.

بهريز تهلار لطيف محمد:

بهريز سهروكى پههلهمان.

قسهكانى من له لايهن د. ريواسهوه كرا زؤر سوپاس .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگرى سهروكى پههلهمان:

كاك خلف فهرموو.

بهريز خلف احمد معروف:

بهريز سهروكى پههلهمان.

خاتو ريواس و تهلار خان قسهكانى منيان كرد زؤر سوپاس .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگرى سهروكى پههلهمان :

سوپاس، فهرموو شكليه خان.

بهريز شكليه سمايل مصطفى:

بهريز سهروكى پههلهمان.

قسهكانى من كرا ئهوهى كه د. فالو روونى كردهوه مهبهستم ئهوهبو مهبهست و بى مهبهست سوپاس .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگرى سهروكى پههلهمان:

د. پهري فهرموو.

بهريز د. پهري صالح حميد:

بهريز سهروكى پههلهمان.

لهلاى منيش ليئيهكى زورى تيداوو ئهوه برهگيه د. فالو وهلامهكهى داينهوه سوپاس .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگرى سهروكى پههلهمان:

فهرموو كاك سؤران.

بەريز سۆران عمر سعید:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو دەرىجىلىك ياشاي وتى روونكردنهو دەرىجىلىك زياتر بوو لەسەر ئەو دەرىجىلىك چوگە ئەو دەرىجىلىك مەتاتى و نا وازح بوو ، بەلام لە بەرگە دەرىجىلىك ديسان پيويستمان بە روونكردنهو دەرىجىلىك لەسەر ياساي سزادانى عيرافى ماددە (215) بەرگە (2) ديسان ئەمەش ھەر زيانەكان بۇ كەسى زياتدەرۆيە و اتا بۇ زياتدەرۆيى و شتى ماددى نيه بۇ كەسى زياتدەرۆكارە و اتا ديسان ئەمەش ھەر بۇ زيان گەياندە بۇ كەسى زياتدەرۆكار كە لەوانەيە نازانم ئەمەش روون نيه ھيوادارم روونكردنهو بەرى زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز سۆران عمر . بەردەوام دەبين ئىنجا دەرفەتت پى دەدەين كاك عمر عينايات .

بەريز ئومىد حمە على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من سەرئىچكەم لەسەر ھەردوو بەرگە كەيە ئەو دەرىجىلىك ياساي ديسانەو ھەر ئەو مەتاتىە يەنى ئەگەر رەفتارىك بە مەبەست نەبو يەنى بۇيە ئەمەش دەركاى ھەر رەفتارىك دەكاتەو و ئەوان دەتوانن ھەميشە پاساوى بى مەبەست بوونى ئەو رەفتارەيان بەرامبەر بە خەلكى كەسى زياتدەرۆكار بەيتەو، بۇيە پىم وايە دەبى بىرى لىبكرىتەو رىگە لەو مەتاتىە بگىرى ھەم لە خالى يەكەم و ھەم لە خالى دوەميش كە كاك سۆرانىش باسى كرد زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

پەروا خان فەرموو.

بەريز پەروا على حمە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من وەلامەكەم وەرگرتەو د.قالا وەلامەكەى دامەو زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ئارى فەرموو.

بەريز ئارى عبدالطيف مولود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى دوو ماژە نەدراو بە لايەنى پەيوەندىدار كە وەزارتە بەريزەكان ئەگرىتەو لەوانەيە ئەو زياتدەرۆكارە سبەينى سكالاي ياساي تۆمار بكا لەسەر يەككە لە وەزىرە بەريزەكان لەكاتىكا ئەگەر منالىكى يا حالەتتىكى نا ئاساي رويدا بۇيە پىم باشە بكرى بە و لايەنانەى پەيوەندىدارو ئەندامانى لىزەنە بەرپرس نين لە ھەر زيانىك زيانەكەش بكرى بە زيانى گيانى و زيانى مالى نيه، چونكە تەنھا نوسراو ئەندامانى

ليژنه ئەو زيانانە گرهنتى ناکەن تەبەعن ئيمە زيانمان هەيه گيانى و مالىن هەنديک جار منالیک لەو
حالتە تيا ئەجى سکالای ياسای تۆمار ئەکات زۆر سوپاس.

بەرئیز جعفر ابراهيم ئيمنىکی جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو لیژنه پەيوەندیدارەکان فەرموو د.بەهار.

بەرئیز د.بەهار محمود فتاح:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو غموزەى کە هەبوو بە دانانى ئەو موستەلهحه بە مەبهست نەبى، حەل ئەبى جونکە ئيمە بە
مەبهست نەبى مەبهستمان لا غير عەمدیە ئەرکانى جەريمەى عەمدى و غير عەمدیش لە قانونا دیارى
کراوه ئەوهى کە غير عەمدى بى قەسدی ئيجرامى تيا نيه قازى بۆخۆى دەزانى ئەو بابەتە.

سەبارەت بە برپگەى دوووم : ئەگەر ديقەت بدن جەنابتان برپگەى دوووم تايبەتە بە زەرەرى ماددى تايبەتە
بە قانونى مەدەنى ئەوهى يەكەميان تايبەتە بە لايەنى جەزائيهكەى کە قانونى عقوباتە، بۆيە وتوومانە
ماددەى (215) لە ياسای مەدەنى عيراقى بۆ كاك سۆرانيش و بۆ ئەندامانى بەريزى تريش ماددەى (215)
فەقەرەى دوو هەر هەموو مادەكە دوو فەقەرەيه بەو شيوەيه (يضاف الفعل الى الفاعل لل أمر ما لم يكن
مجبراً على أن الاجبار معتبر في التصرفات الفعلية هو الاكراء الملجئ وحده) دوووم ئەوهى کە ئيمە
مەبهستمانە (ومع ذلك لا يكون الموظف العام مسؤول عن عمله الذي اضر بالغير اذا قام به تنفيذاً لامر صدر
اليه من رئيسه متى كان اطاعة هذا الامر واجب عليه أو يعتقد انها واجبة، وعلى من احدث ضرر أن يثبت
انه كان يعتقد مشروعية العمل الذي اتاه بأن يقيم الدليل على انه راعية في ذلك جانب الحيطة وأن اعتقاده
كان مبنيًا على اسباب معقولة)، واتە فەقەرەى يەكەم و دوووم يەك شتە، بەلام ئەوهيان بۆ لايەنە
جەزائيهكەيه ئەمەيان بۆ لايەنە مەدەنيهكەيه سوپاس.

بەرئیز جعفر ابراهيم ئيمنىکی جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

كاك عمر عينايهت فەرموو.

بەرئیز عمر عينايهت حمە سعيد:

بەرئیز سەرۆکی پەرلەمان.

بۆ زياتر بەرچاو روونى ئەندامانى پەرلەمان با شتەكە بكەينه مەيدانى بۆ نمونە ئەو كەسەى زيادەروى
کردوو لە (24) سەعات لای نەبردوو لە (48) سەعات ئيمە تيمى ئەبەين لای ئەبەين لە کاتى
لابردنەكەيا بۆ نمونە ئەو سەلاجەيهكى لە ژوورەوهيهو ئيمە پيمان نەزانيهوه شۆفليکمان ليداره
سەلاجەكەى شكاوه ئەوه ئيمە موقەسير نابين يان مەسەلەن گەلابەيه لى لىيە ئەلى كاكە گەلابە لەكەم
خۆم ئەيگوازەوهوه لەوکاتەيا شۆفلەكە تیکەلى ئەکا لەگەل بلۆكەكەيا يان ئەلى با بلۆكەکانم نەشكى ئەمە
مەبهستى سەرەكى ئيمە لە رووى مادديهكەيهو ئەمەيه ناتوانى شكات كا بلى كاكە والله من سەلاجەيهكەم

شكا لەم مائە تۆ مەفرۇزە خۆت سەلاجەكە لاپەرىت مەبەستى سەرەكى ئىمە لىرەيا ئەوۋىيە زىاتر لە رووى ماددىيەكەۋە سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو كاك ابوبكر.

بەرىز ابوبكر عمر عبدالله:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

من لەگەل بەشى دوومەكەدام كە زىانە ماددىيەگانە ، بەلام سەرنجى ئەندامانى پەرلەمان بۇ حالەتتىك را ئەكىشىم لەم بېرگەيە بۇ حىمايە ئەو لىژنەيە دانراۋە كە ھەلدەستىن بە لاپردنى زىدەرۋىيەكە، بەلام لە ولاتى ئىمەدا بە داخەۋە تەننەت ئەوانەش كە بە پىي بىرپارى دادگا ئەگىرىن تەعەصوفى زۆر بەرامبەر بەو ھاۋلاتيانەى بەكار ئەھىندىرىت لە ئوسلوب لە شىۋاز لە ئىھانە كردن، بۆيە ئەبى من لەگەل ئەو قسەى كاك ئومىدام ئەبى بە حالەتتىك شىۋەيەك ئەو بېرگەيە لاپىرى يان بە شىۋەيەك دابىرپىژرئىتەۋە كە كەرامەتى ئەو ھاۋلاتيەى كە سەر پىچىيەكەشى كىرۋوۋە لە روانگەى پىرەنسىيەكانى مافى مرقەۋە مامەلەى لەگەل بىكرى زۆر سوپاس .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

كاك سۆران فەرموو.

بەرىز سۆران عمر سعید:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

سوپاس بۇ روونكردەۋەكەى بەرىز د.بەھار ، بەلام من جارىكى تر لە بېرگەى دووم تەئكىدەكەمەۋە نەصە كوردىيەكە ۋازحە ئەلى ئەندامانى لىژنە ئەو زىانانە گەرەنتى ناكەن كە لەوانەيە لەكاتى لاپردنى زىادەرۋىيە دووچارى كەسى زىدەرۋىكار كەۋى يەنى بەر شەخسەكە بىكەۋى ھىچ تەفسىرىكى تر ھەئناگرى دووچارى كەسى زىدەرۋىكار، نەك بلى لە دووچارى شوپىنى زىادەرۋىيە يەنى بىزەبىت دووچارى رەنگە من بلىم لەم خانوۋە تەجاۋزە دەر ناچم بە شۆقلەكە بلى بىروخىنە بە سەريا ، چونكە بە پىي ئەو ماددىيە بېرگەى (2) ئىمە مەسئولىيەتى ھەئناگرىن زەمانەتى زىانەكان ناكەين ناكىر بلى بەر شەق زىدەرۋىكار ئەكەۋى ئىشكال لەو نەصە كوردىيەدايە زۆر سوپاس .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز سۆران عمر . روونكردەۋەك لە لايەن بەرىز د. قالا دواتر داۋا لە بەرىز ۋەزىرى شارەۋانى دىكەين روونكردەۋەمان بداتى.

بەريز د.فالا فريد ابراهيم؛

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

لە برپگەى دووم زيان هاتوو زيان يەنى (زەرەر) زەرەر لە مصتەلەحى مەدەنى قانونى لەگەل زەرەر و ئەوئى زەرەرى پيکەوتوو ئەوئى زەرەرەگەى پيگەياندوو تەعامول دەکا ، بەلام بۆ دلتيا بوون تەبعەن ئەو مەحاکم دەزانى مەبەست چيە موشەرع لەوئى گە ئاواى نوسيوو بۆ دلتيا بوونى ئەندامانى پەرلەمان دەتوانى بگوتى لەکاتى لابردي زيادەروئى گە دووچارى زمەى مالى گەسى زيادەروکار دەبى جا بە کوردپەگەى بەلى بە شيوەپەگەى ئەوئى داى دەريژين گە زيادە دلتيايى بداتن ليرە کيشەمان هەپە دەنا محاکم دەزانى ، چونکە ئيشارەتمان بە قانونى مەدەنى داو دەزانى زەرەرەو مەسەلەگە مادديەو پيوست نيە بە جيناپەت .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان؛

داوا لە بەريز وەزيرى شارەوانى دەکەين روونکردنەومان بداتى لەسەر ئەم ماددەپە .

بەريز نەورۆز مولود / وەزيرى شارەوانى و گەشتو گوزار؛

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

وگەو وەزارەتى عەدل تيبينى لەسەر ئەو ماددەپە برپگەى يەگەم هەپە گە کردار بکريتە رەفتار واتە ئەگەر رەفتارىک لە لايەن ئەوئى ئيزافە بکرى سەرۆكى يەگەى کارگيرى و شارەوانى و لايەنە پەيوەنديدارەکان و ئەندامانى ليژنە واتە ئەوانى ديش ئيزافە بکرى بە هەمان شيوە تەعاموليان لەگەل بکرى لە برپگەى دووميش لە باتى ئەندامانى ليژنە بکريتە ئەو لايەنانەى گە لە برپگەى يەگەم هاتوو هەر ئەو تيبينىپەى وەزارەتى عەدل هەپە .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان؛

سوپاس بۆ بەريز وەزيرى شارەوانى گە رەئى وەزارەتى شارەوانى و وەزارەتى داد و وەزارەتى ناوخو و وەزارەتى کشتوکال پيشکەش بە دانيشتنەگەى کرد، ئيستا داوا لە هەر پينچ ليژنەى پەيوەنديدار دەکەين راويژکارى ئەنجام بدن بۆ ئەوئى ماددەگە بخەينە دەنگدان بەريز ئوميد حمە على .

بەريز ئوميد حمە على صالح؛

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من ئەکرى وەك ئەندامىكى ليژنەى مافى مروؤف دووبارە جەخت لەسەر برپگەى يەگەم بکەمەو سەربارى ئەو روونکردنەو ياسايانە ، بەلام ئەگەر کردارىک لە لايەن ئەندامانى ئەو ليژنەپەو لەکاتى جيپەجيکردنى ئەو فەرمانانەى گە پيپانە ئەنجام بدرىت و بە تاوان حساب نەکرى ئەمە زور زور کراوئەپە زور مە تاتپە تەنانەت بەو وشەپەشەو گە دەلى بە مەبەستيش نەبى، بويە تکايە پياچونەوئەپە بەو بکرى لەم حالەتەپە پيشلکارى زور دەکرى راستە حاکمەکان ئەمە دەزانن و مەبەستەگە دەزانن ، بەلام لە شوپينى زيادەروئەپەگەو لە تەعامولکردن لەگەل هاوالاتيا هەندىک جار ياساش ريگە نادا زيادە رەوى دەکەنە

سەر مافهگانى مرؤف جا وەرە بە بى ياسا بلىي تۆ ھەر کردارىك له كاتى جيپهجيکردنى ئەو فەرمانەدا دەنويىنى بە تاوان بۆت حيساب ناکرى دەبى چى رووبدا بۆيه تکايه لەسەر ئەو ھەلۆستەيەكى توندتر بکەن ئەو ديسانەو دەليمەو ئەو نەصەى کەباسيشيان کرد ئەو ھەش ھەر مەتاتيه .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

تەلار خان فەرموو.

بەريز تەلار لطيف محمد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ ئەو ھى كە گرفت دروست نەبى لەكاتى تەدبىقا و لەھەمان كاتدا ئەو كيشانە دروست نەبى ئەوانەى كە كاك ئوميديش باسى کرد جيپهجي بکرى دەتوانين نەلپين بە تاوان دانانريت ئەو وشەيه لابریت ئەو وشەيه بليين حوكمەگانى ماددەى (40) له ياساى سزادانى عيراقى ئەگریتەو ئەو كاتە ئەو ھى تر دادگا برپار ئەدا ئايە تاوانە ،تاوان نيە، ماددەى (40) چۆن تەدبىق ئەبى بەسەريا ئەوا ئەو كاتە يەكلا ئەبیتەو، بەلام موسبەقەن ئەو ھى بە تاوان دا نەنريت لابرى تەسەور ئەكەم ئەو چارەسەر بكاو زۆر سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

رەئىهكى تر وەر ئەگرين و چاوەروانى ليژنەى پەيوەنديدار دەبين .

بەريز قادر ئۆتمان رسول:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى له قسەگانى تەلار خان دەكەم ئەگەر ئەو ھى تەلار خان دەبلى جيى نەكریتەو له ساغەى قانونى پيشنيار دەكەم وشەى مەبەست ھەلبگىرى له جياتى ئەمە وشەى ئەنقەست دابنرى ،چونكە له قانوندا حيساب بۆ نيەت ناکرى يەعنى وەكو شەريعت نيە يەعنى مەبەستى بو مەبەستى نەبوو نيەتى بو يان نيەتى نەبوو ئەمە له قانوندا حيساب بۆ نيەت ناکرى حيساب بۆ خودى کردەو كە دەكرى سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، شكريە خان فەرموو.

بەريز شكريە سمايل مصطفى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من لەو گفتوگويانە پرسيارىكم بۆ دروست بوو ئەگەر بۆ نمونە خيزانىك خانويهكيان کردبوو لەسەر زەويهكى زيڊەرەوى پاش ئەو ھى كە فەرمانى روخاندنيان له بۆ دەرچوو ،بەلام ئەو خيزانە وتيان بە هيچ شيوازيك ئەو خانوو چۆل ناکەين لەسەر خانوو كە دانيشتن ئايە لەو حالەتە چۆن چارەسەر دەكرى بە شەق فریڊدەريڤ يان چارەسەر چيە بۆ ئەو؟ سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عمر عينايت فەرموو.

بەريز عمر عيناپەت حمە سەيد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

والله شكريه خان ئەو بەسەر ئيمە هاتووە چوين خانوو بروخينين هيزه ئەمنيهكان چون پەلى زيادەرۆكارەكەيان گرتووە بۆ نمونە زۆر بە بەصیتی ئەمە وتوومانە ئەو زيادەرۆكارە چيە ؟ و زۆر بە زەبيمان پيھاتەووە كە كاتى سەرۆكى شارەوانى هاتووە بە ئيمەى وتووە ئەم زيادەرۆكارە كە ليڤرە ئەم زيادەرۆكارىەى كروووە لە فلانە گەرەك خانوويەكى هەيە لە فلانە كۆلان خانوويەكى تری هەيە ليڤرەش خانوويەكى هەيە خۆى و ژنەكەى و منالەكانى هيناووە دايانووە يەعنى سى خانووى هەبوووە ئيمە هيناومانەتە دەرەووە بە هيزى هيزه ئەمنيهكان ئەوانەى كەوا مەدەنيەكان بردويانەتە دەرەووە دوايە زيادە رۆكەيان لا براووە زۆر بە نەرموو نيانى هيناومانەتە دەرەووە .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىكى □ جيڤرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا داوا لە ليژنەى ياسايى دەكەين سياغەى ئەو ماددەيە بەو شىوازەى رەچاوى تيبينيهكانى ئيوە بكرىتن فەرموو .

بەريز د.فالا فرید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (16) :

يەكەم : ئەگەر رەفتاريك بە ئەنقەست نەبيت لەناو قەووص (غير عەمدى) لەلايەن ئەندامانى ليژنەو لايەنە پەيوەنديدارەكان لە كاتى جيڤه جيڤکردنى ئەو ئەركەى پەيوەستە بە لابردنى زيادەرۆكەكان روويدات ئەو بە تاوان دا نانريت لە گەل رەچاوكردنى حوكمەكانى ماددەى (40)ى ياساى سزاكانى عيراقى ژمارە (111)ى سالى (1969)ى هەموار كراو.

دووەم: ئەندامانى ليژنەو لايەنە پەيوەنديدارەكان ئەو زيانە مائيانە كە مەبەستمان زيانى ماددەيە ئەو زيانە مائيانە گرهنتى ناكەن كە لەوانەيە لەكاتى لابردنى زيادەرۆكى دووچارى زيادەرۆكار ببن لەگەل رەچاوكردنى حوكمەكانى ماددەى (215) بپرگەى (2) لە ياسايى مەدەنى عيراقيش ژمارە (40)ى سالى (1951)ى هەموار كراو .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىكى □ جيڤرى سەرۆكى پەرلەمان:

د. فرست فەرموو.

بەريز د.فرسەت صوفى على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو پيشنيارەى بەريز تەلار خان كوردى زۆر لە جيڤگاي خۆى دابوو من پيم باش نييه بە ئەنقەست و بى ئەنقەست باسى بكرى ، جوملەكە تەواو بكرىت تا دەگەينه ئەوەى كە لەوى بگوترى بە پيى حوكمەكانى ماددەى (40) لە ياساى سزادانى عيراقى مامەئەى لەگەل دەكرىت ، يەعنى ئەگەر كەسيك خۆ لە قانونى

عقوباتیش هاتووہ ئەگەر كەسێك كەسێكیشی لە دەست بكوژرێت پۆلیس بێت، بەلام ئەمەری سەرەوہی خۆی جیبەجی کردووہ ئەوہ حوكمی عامە یەعنی هەتا ئەگەر لێرەشی نەنووسین قازی خۆی دەگەرێتەوہ سەری ، بەلام ئەگەر هەر دەتانهوێت ئیزافە ی بکەن بەس ئەوہبێ وەكو خۆی بپروا ئەگەر کرداریك لەلایەن ئەندامانی لیژنە لەكاتی جیبەجی کردنی ئەو ئەركە ی كە پێویستە بە لابردنی زیدەرۆكار رووبدات ئەوا بە تاوان دانان هەر لێرە ناکرێ ئەوہش بنووسرێ رووبدات ئەوا بە پێی حوكمەکانی ماددە ی (40) لە یاسای سزادانی عێراقی ماددە ی (111) مامەلە ی لەگەڵ دەكرێ ئەوہ كافیە .

بەرێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

كاك خلف فەرموو.

بەرێز خلف احمد معروف:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بە دەق من پشتگیری لەو قسە ی كاك د. فرسەت ئەكەم لە راستیا كە ئیمە وتمان بە تاوان دانانی كەواتە ئەم قانونی هیچ ناهێڵیتەوہ بۆ ماددە ی (40) ی سزادانی عێراقی لەبەر ئەوہ ئەبێ بلیین ئەو ئەركە ی پەيوەستە بە لابردنی زیدەرۆكە ی رووبدات ئەوا بە پێی حوكمەکانی ماددە ی (40) ی سزادانی عێراقی مامەلە ی لەگەڵ ئەكرێ تاوانەكە لابەن .

بەرێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا دارشتنی كۆتایی پێش ئەوہی بیخەینە كۆتایی .

بەرێز د. قالا فرید ابراهیم:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە ی (16) :

یەكەم : ئەگەر رەفتاریك لە لایەن ئەندامانی لیژنە و لایەنە پەيوەندیدارەكان لە كاتی جیبەجی کردنی ئەو ئەركە ی پەيوەستە بە لابردنی زیادەرۆكان رووبدات ئەوا بە پێی حوكمەکانی ماددە ی (40) ی یاسای سزادانی عێراقی ژمارە (111) ی سالی (1969) ی هەموارکراو رەفتاری لەگەڵدا دەكرێ .

دووهم : ئەندامانی لیژنە و لایەنە پەيوەندیدارەكان ئەو زیانە مالیانە گەرەنتی ناکەن كە لەوانە یە لە كاتی لابردنی زیادەرۆکی دووچار ی زیادەرۆكار بین لەگەڵ رەچار کردنی حوكمەکانی ماددە ی (215) ی برگە (2) لە یاسای مەدەنی عێراقی ژمارە (40) ی سالی (1951) ی هەموارکراو .

بەرێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

من وا تیگەیشتم هیچ تیبینیەك نیە بەو شیوازە ی خویندرا یەوہ دەخەینە دەنگدان كێ لەگەڵدا یە؟ (51) كەس بە پەسەند دەزانن ، ئەوہی دژە؟ (4) كەس دژن ، بە زۆرینە ی دەنگ پەسەند كرا . ماددە ی 17.

بەريز د. قالا فرید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى چوارەم حوكمه كۆتايەكان ماددەى (17) :

پيويستە لەسەر لايەنە پەيوەندىدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جيبەجى بکەن .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

موناقاشە لەسەر ئەم ماددەيە نيە ، ئەم ماددەيە دەخەينە دەنگدان ئەوہى بە پەسەند دەزانيت كى
لەگەلدايە؟(56) كەس لەگەلى دان، ئەوہى دژە ؟كەس نيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا . ماددەى (18).

بەريز د. قالا فرید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (18): پيويستە لەسەر وەزارەتە پەيوەندىدارەكان ريئەماى پيويست بۆ ئاسان جيبەجىکردنى ئەم
ياسايە دەر بکەن.

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

من وا تيگەيشتم موناقاشە نيە، موناقاشە 2 كەس بەريز عەباس غەزالى .

بەريز عەباس غزالى ميرخان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بە باشى دەزانم ماوہى بۆ لايەنى پەيوەندىدار كاتيك ديارى بکرى بۆ دەرکردنى ريئەمايەكان كە لە مانگيك
تپەر نەكات .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كاك ابوبكر فەرموو.

بەريز ابوبكر عمر عبدالله:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

هەمان تيبينيه كە پيشتريش د.زۆزان باسى كرد كە ماوہيەك هەبى بۆ دەرکردنى ئەو ريئەمايانە .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عمر عينايت فەرموو.

بەريز عمر عينايت حمە سعيد.

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش پشتگىرى ئەو بەريزانە ئەكەم والله ماوہيەك ديارى نەكرى ياساى دوانزەمان هەيە دووسالە
دەرچووہ تا ئيستا ريئەمايى گوندەكان تا ئيستا ريئەماى بۆ دەر نەچووہ .

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنىكى □ جىگري سەرۆكى پەرلەمان :

بەريز وەزىرى شارەوانى ئەگەر تيبينيهك لەم بوارەوہ.

بهریز نه ورۆز مولود / وهزیری شارهوانی و گهشتو گوزار:

بهریز سهروۆکی په رله مان.

ئیمه تیبینیمان نیه، بهلام وهك وهزارهی عهدل دهلیتن ئەوان پيشنیار دهكهن كه دهلی با وهزارهتی شارهوانی رینمایی دهربا، ئەگەر بنووسن په یوه ندیدارهكان دیار نیه کییه؟ ههركهسیك له لای خوئی په یوه ندیداره ئەوه رهئی وهزارهتی داده، ئیتر نازانم د. قالاً له رووی یاسایه وه باشتر بزانیتن.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروۆکی په رله مان:

ئهو رهئییهی كه پيشكهشی كرد رهئی وهزارهتی داده بهریزیان پيشكهشیان كرد.

بهریز د. قالاً فرید ابراهیم:

بهریز سهروۆکی په رله مان.

مادهدی (18): پپویسته له سهه وهزارهتی شارهوانی به هه ماههنگی له گهڵ وهزارهته په یوه ندیدارهكان له ماوهی (30) رۆژ له رۆژی بهرکاربوونی ئەم یاسایه رینمایی پپویست بو ئاسان جیبه جیکردنی یاساکه دهربکهن.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروۆکی په رله مان:

من وا دهبینم هیچ تیبینیهك نیه، ئەو مادهدییه بهو شیوازه خویندراپه وه دهخهینه دهنگدان کی له گهڵدایه؟ (54) كهس به په سهند دهزانن، ئەوهی دژه؟ كهس نیه، به کوی دهنگ په سهندکرا . مادهدی (19).

بهریز د. قالاً فرید ابراهیم:

بهریز سهروۆکی په رله مان.

مادهدی (19): کار به هیچ دهقیکی یاسایی یان بریاریک ناکرئ كه له گهڵ حوکههکانی ئەم یاسایه ناکۆک بیت .

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروۆکی په رله مان:

من وا دهبینم هیچ موناقه شه نیه ئەو مادهدییه بهو شیوازی خویندراپه وه دهخهینه دهنگدان کی له گهڵدایه؟ (61) كهس به په سهند دهزانن، ئەوهی دژه؟ كهس نیه، به کوی دهنگ په سهندکرا، مادهدی (20).

بهریز د. قالاً فرید ابراهیم:

بهریز سهروۆکی په رله مان.

مادهدی (20): ئەم یاسایه له رۆژی بلاوبونه وهی له رۆژنامهی فهومی وهقائعی کوردستان جیبه جی دهکریت.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

من وا دەبينم هيچ موناقة شەيەك نيه ، ئەو ماددەيە بەو شىۋازەى خوئندرايەو دەخەينە دەنگدان كى
لەگە ئدايە؟ (56) كەس لەگە ئيدان ، ئەو دەى دزە؟ كەس نيه ، بەكۆى دەنگ پەسەندكرا . ھۆيەكانى
دەرچواندن .

بەريز د.فالا فرید ابراهيم:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەھۇى بارى ئالۋىزى ھەريمى كوردستان و راگواستنى گوندەگان و تىكچوونى پىكھاتەى كۆمەلايەتى و تىكەل
بوونى كلتورى گوند لەگەل شارو رەوى بەكۆمەل گوندنيشان بەرەو شارەگان و ھۆى زيادبوونى ژمارەى
دانىشتوان بە شىۋەيەكى نا ئاسايى و رەوى ژمارەيەكى زۆر لە ناوچە جيا جياگان و بە ئاراستەى شارەگانى
ھەريم زيادەرۆى لەسەر مال و مولكى گشتى بۆتە دياردە و سيمای شارستانى شارەگان بەرەو شىۋا و دەچيىت
بۆ سنوور دارکردنى ئەم دياردەيەو پارىزگارى لەمال و مولكى گشتى بنپرکردنى زيادەرۆيى تا ئاستى
پيويست و پيادەکردنى دادى كۆمەلايەتى لە دابەش كردنى زەوى سنووردارکردنى دەست بەسەرگرتنى
زەوى كشتوكالى و لەوەرگا و پاوان و دارستانەكانى دەرەوى سنوورى شارەوانى ئەم ياسايە دەرچوئندرا .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

مناقة شە گفتوگو لەسەر ھۆكانى دەرچواندن .

بەريز بيگەرد دلشاد تالەبانى □ سكرتيرى پەرلەمان:

ئەوبەرئزانەى داواى گفتوگوئيان كردووه (عبدالله حاجى محمود ، عباس غزالى ، ئارى عبدالطيف ، بەھزاد
دەرويش ، مامۇستا حسن ، د.پەرى ، ئوميد حمە على ، فەرحان جەوھەر ، سۆران عمر) .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دەست بە گفتوگو دەكەين .

بەريز د.عزەت صابر اسماعيل:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

دەستەواژەى زيادبوونى ژمارەى دانىشتوان بە شىۋەيەكى نا ئاسايى پيشنيار دەكەم بە شىۋەيەكى نا ئاسايى
ھەئبگيريت و هيچى تر ئەو دەى تر وەك خۆى .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس ، كاك عبدالله فەرموو .

بەريز عبدالله محمود محمد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچواندن ئاواى لى بكرى ئەو سياغە بگۆزى بەرەئى من بۆ ئەو دەى ريگىرى بكرى لە زيادەرۆيى
لەسەر مال و مولكى گشتى سنووردارکردنى ئەم دياردەيەو بنەپرکردنى زيادەرۆيى ئەم ياسايە دەرگرا .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

حيات خان فەرموو.

بەرئىز حيات مجيد قادر:

بەرئىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە ھۆكاردەكانى دەرچوواندىن تا رادەپەك دريژ دادرىكى زۆرى تىدايە بە تايبەت لە دىرى يەكەم و دووم ھەر پىويست ناكات، بەھۋى بارى ئالۋى ھەرىمى كوردستان و راگواستنى گوندەكان و تىكچوونى پىكھاتەى كۆمەلەيەتى و تىكەلەۋبونى كەلتورى و گوند لەگەل شاروو رەوى بە كۆمەلە و گوندنىشىنان بەرەو شاردەكان ئەوۋە لابدرىت و، لە دواى ئەوۋە دابريژرى با بلىين حىسابى بۇ بگريت ھەر ئەوۋە سوپاس .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دەتوانن ئەمەى بۇ ئىمەت خویندەوۋە بنىرى بۇ بەريزان كاك عبدالله تۆش كە بنىرى باش دەبى ،چونكە زەحمەتە ھەموى بەو خىرايە وەر بگريت .فەرموو كاك سۆران .

بەرئىز سۆران عمر سعید:

بەرئىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچوواندىن ئەلىي بۇ سالى (92)يە، بۆيە من پىشنيارى ئەم دەقە ئەكەم بە ھۋى ئەنجامدانى زيادەرۋىي لەسەرزەوى و زارى مولكى گشتى و ريگىرى كردن لەم دياردەپە بە مەبەستى پاراستنى زەوى كشتوكالى ئەم ياسايە دەرچویندرا .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەوۋەش بنىرە زەحمەت نەبىتن .

بەرئىز فرحان جوهر قادر:

بەرئىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەھۋى بارى ئالۋى ھەرىمى كوردستان ئەمە لاپريت بارى ئالۋى چى دواى ژمارەى دانىشتوان لە ھەموى شوينىك زياد دەكات يەعنى خۇ كەس ناتوانى رى لە ژمارەى دانىشتوان بگري، تىكەلەكردنى كلتورى گوند و شار ئەمە لىدانە تۆزىك وەكو شىۋازىكى ئىستىخفافە بەگوند دەكريتن ئەوۋەى من نووسىتم ئەمەپە بەھۋى ھەر دەست پىبىكرى بەھۋى تىكدان و تىكدانى گوندەكان و راگواستنى خەلگەكەى بۇ شار بۇ ناو شارو كۆمەلەگاكەن و ئاوەدان نەبوونەوۋەى گوندەكان و سەر سنوورەكان بەھۋى ئالۋى بارى ئاسايشى ئەم ناوچانە خەلگىكى زۆر رووى لە شاردەكان كرووۋە ،بۆيە ئەم دياردە زيادە رەويەى بە شىۋەپەكى بەرچاۋ زياد بوۋە بۇ ريگىرى كردن لەم دياردەپە تىك نەدانى سىماى شارستانىيەتى و پىكھاتەى ئالۋى شىرازەى پىكھاتەى كۆمەلەپەتيەكان ريگىرى كردن ئەم ياسايە دەرچویندرا .

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ فرحان جەوھەر . ئەوۋەى نوسىوتە ئەوۋەش بنىرە بۇ ئىمە.

بەريز ئومىد حمە على:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەم شېۋىيە دابريزى ، لە پېناو بىنپەردى زىادەروى و پارىزگارى كردن لە مال و مولكى گشتى و پىادەكردنى دادى كۆمەلايەتى و لە دابەش كردنى زەوى و سنوورداركردنى دەست بەسەرداگرتنى زەوى كشتوكالى و لەوەرگاۋ دارستانەكانى دەرەۋەى سنوورى شارەۋانى ئەم ياسايە دەرچوئندرا.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك عباس فەرموو.

بەريز عباس فتاح صالح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى رەئىيەكانى كاك فەرحان دەكەم ، چونكە جىاۋازىيەك لە بەينى گوند نىشىنان ھەيە كە گوندەكان سەرچاۋەى كشتوكال و پاراستنى كەلتورى كوردەۋارىن ئەمە شېۋىيەكە بۇ بەرجەستەكردن. دوۋەمىن زەوى كشتوكالمان نەماۋە لەوەرگاكانمان خەرىكن تەۋاۋدەبن لە دىرى ئاخىرى لە دەستبەسەراگرتن پىم باشە بۇ پاراستنى زەوى كشتوكال و لەوەرگاكان وشەى پاراستنى بكارىبى و سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

د. پەرى فەرموو.

بەريز د. پەرى صالح حمىد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەس دەزانم ئەو قسانەى دەيكەم بۇى زىاد ناكەن بەس ھەر دەيخونمەۋە ، ئەورۇ ئەو ئىشانە گرا ھەموۋى لەسەر ئەنجام بوو كەس لەسەر ھۆكارى زىادەروۋى قسەى نەكرد كە ھۆيە سەرەككەكەى بەھۋى نەبوۋنى دادى كۆمەلايەتى و چاۋدىرى كردنى بارودۇخى ھاۋلاتيان و لىژنەى گەرەكەكان نەما ھەتا بارودۇخى ھاۋلاتيان بە حكومەت رابگەينى و ئەو زىدەرۋيانەش يەكەم جارە لە لايەن بەرپرسەكانەۋە دەستى پىكرا وردە وردە بلاۋبوۋە لەناۋ خەلكەكە پشتىۋانى قسەكانى كاك فەرحانىش دەكەم ئەگەر گوندى ئىتالىي و ئىنگلىزى و ئەو گوندە نوپيانە لە بۇ گوندەكان بكاربا كەس حەزى لە شارى نىيە ، شارىش ھەندە خۇش نىيە ھەموۋ لەگوندەكان دەمانەۋە ئەو لىشاۋە بەكۆمەلە دەستى پىنەدەكرد سوپاس .

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

كاك ئارى فەرموو.

بەريز ئارى عبداللطيف مولود:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

راستى من پىنج شەش جار ئەم دەقەم خويىندەۋە ئەم پەرەگرافە ھەر زۇر زۇر خرابە يەنى يەك دىرى راستە يەك دىر، جگە لەۋەى كە ئىھانەيەكى گەورەى تىايە بە گوند نىشىنان ئەلىي ھەست ئەكەى وا

ئەپخوئىتەۋە كە كەسىكى شارچىيەتى داينابى دژى گوند نشىنەكان ئىستا ئەسلەن گوندەكان و شاخەكان ھەر ھەموۋى داگىركراون ، تۆ سەيرىكە ئەو ئايكۇنانەى بەكار ھاتوۋە كلتورى گوند لەگەل شار ھەموۋى ئىھانەيە ، رەۋى بەكۆمەلى گوند نىشىنان بەرەو شارەكان ھەم ديسان لىدانە لە گوند نشىنى داماو، رەۋى ژمارەيەكى زۆر لەناوچە جىياجىياكان بۇ ئاراستەى شارەكانى ھەرىم ھەم دووبارە ئەمە ھەست ئەكەى ئەمەى نوسىۋوۋە زۆر شارچىيەتەىە من پىم وايە بەو چەشنەى لىيى زۆر بە كورتى و موقتەسەرى و ئەگات ، بەھۋى بارى ئالۆزى ھەرىم و زۆربونى رىژەى دانىشتوان و دەستىردن بۆسەر زەۋى و زارو مولكى دەۋلەت و لە پىناو پاراستنى دادى كۆمەلەيەتى و بەرگرتن لە تىكچوۋنى بارى ياساو بەرگرتن لەھەر زىادەرۋىيى و داگىركارىيەكى مولكى گشتى و دەۋلەت ئەم ياسايە دەرچوئىندرا.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ كاك ئارى ئەۋەى نوسىۋوتە بنىرە بۇ ئىمە سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

كاك بەھزاد فەرموو.

بەرىز بەھزاد دەرۋىش دەرۋىش:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بادىنى (سەعات 2 و 37 دەقە تا 2سەعاتو 37 دەقەو 45 چركە)

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

كاك حسن فەرموو.

بەرىز حسن صالح محمد:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پشتىگىرى لە قسەكەى د. عزەت صابر دەكەم بە شىۋەى نا ئاسايى من پىم سەيرە شىۋەى نا ئاسايى چىيە و سەد لە سەد پشتىۋانى قسەكانى كاك ئارى دەكەم يەعنى ھەموو ئەو تەجاۋزاتانەى لە شارو شارۋچكەكان كراۋە من ئىستا حەزت لىيە ئىستا بە ژمارە پىت دەلىم ھەزار تەجاۋزت پى دەلىم يەك لادى تەجاۋزى نەكردوۋە ھەموۋى مەسئولەىن كىردوۋىيەتى، بۇيە ئەۋە ئىھانەيە پشتىۋانى لە قسەكانى ۋى دەكەم زۆر خراپە ، خالىكى تر من پىم وايە لە دواى ئاراستەى شارەكانى ھەرىم يەعنى زىادەرۋىيى ژمارەيەكى زۆر لە ناوچەى جىياجىياكان بە ئاراستەى شارەكانى ھەرىم من پىم باشە ئەۋەى بۇ زىاد بىكى ، چونكە بەراستى ئەمە حكومەتى ھەرىمە لە سالى (92) ۋەۋە پلاننىكى تايبەتى نىيە بۇ ئىفرازكردنى زەۋى بەسەر خەلگى ھەژارو مستەحەق و خاۋەن پىداۋىستى با بلىين نەبوۋنى پلاننىكى ستراتىژى لەلەيەن حكومەتى ھەرىم ۋەزارەتى پەيوەندىدار لە دابەش كردنى زەۋى بەسەر خەلگى موستەحەق ئەۋە يەككىكە لەھۋىيە ھەرە گىرنگەكانى تەجاۋزات لەسەر مولكى دەۋلەت.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك ئەيۇب فەرموو.

بەريز ئەيۇب عبداللە اسماعىل:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش ھاۋرام لەگەل ئەو بەريزانەدا ،چونكە ئەگەر يەككىك ھۆكارەكانى دەرچواندىنى ئەم ياسايە بخويىنىتەۋە ئەلئ ھۆكارەكانى ھەموتەجاۋزات لە ھەريم دا ئىستا گوندىنىشىنانن، بۇيە ئەگەر ھۆكارەكان ھەموى بەوردى بنووسىنەۋە ئەۋە مەعلومە لەلای ھەموو خەلكى كوردستان كە بەرپرسان و خراب بەكارھىنانى دەسلەتە، بۇيە مىنىش ھاۋرام لەگەل ئەۋەدا كە ۋاز لە ھۆكارەكانى ئەو تەجاۋزاتە بىنين بە كورتى بنووسرىت لە پىناۋى كۇتاي ھىنان بە زيادەروىي ئەو ياسايە دەرچوئندرا.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

كاك سالار فەرموو.

بەريز سالار محمود مراد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەريزان ئەندامانى پەرلەمان لە راستيا من دەستخۇشى لە ليژنە پەيوەندىدارەكان دەكەم بەتايبەتى براى بەريزمان كاك (عمر عىنايات) ،چونكە خەمىكى زۆرى ئەم مەسەلەيەى خوارد شوکور بوو بە ياسا ، بەلام ئەسل ئەۋەيە كە تەجاۋز نەكرئ واتە مەبدەئىكى عام ھەيە نابئ تەجاۋزبكرئ و ئىمە پىويستمان بە ياسايەكى لەم جۆرە نەبوو ،چونكە لە ياسايى ۋەزارەتى شارەۋانى ياساى ئىدىيەيەى عام ياساى ئىستسمار ئەسل تريش قانونى عقوباتى عىراقى حەلى بۇ ئەم مەسەلانە داناۋە ھۆكارىك ھەيە لە كوردستانا ۋا ئەكا ياسايەك لە پەرلەمانى كوردستان دەرچئ ئەۋيش ئەۋەيە ئەحزاب و ئەشخاصى خاۋەن مەكانەتى عام مەنصەبى عام تەجاۋزىان كردۇتە دياردە لە كوردستاندا ، بۇيە ھۆكارى سەرەكى لە دەرگردنى ئەم ياسايە ،بريتيە لەۋە پىويستە زكرى ئەو خالەبكرئ لە ئەحزاب و ئەشخاص خاۋەنى مەوقىيەتى عامن تەجاۋزىان كردۇتە سەر مولكى گشتى ئەمە عىلاقەى نە بەشارەۋە ھەيە نە بەلادئ و نە خەلكى ھەزارەۋە ھەيە سوپاستان ئەكەم.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

لە كۇتايدا بەريز كاك عمر.

بەريز عمر عىنايەت حمە سعيد:

بەريز سەرۋىكى پەرلەمان.

ۋجودەكەمان بو بە دريژدادرى و بە گوند كاكە من خۆم گوند نشينم بەريزىنە ئەۋە باسى چى ئەكەن ئىۋە ئەمە كاكە لە (91)ۋە مساعەدەم بكەن نووسىومە زۆر بە كورتى رەئى ھەمويانم ۋەرگرتوہ ،بەلام ئەمە فيعلەن دەرئەنجامى (91)ە تا ئىستا زۆر رونبئ لات بەلئ ھى سالى(91)ە كاك سۇران (92 و 91) ئەۋە بە

کورتیه‌کە‌ی ئەم لیژنە لەسەرئەمە رێک‌کە‌وتین، بە مە‌به‌ستی رێگری کردن لە داگیرکردنی ماڵ و موڵکی دە‌وڵەت و پارێزگاری لە سیمای شارستانی شاره‌کانی کوردستان و پارێزگاری لە شوینە گە‌شتیاریه‌کان و لە‌وه‌رگە‌و پ‌اوانی دەر‌ه‌وه‌ی سنووری شاره‌وانی پ‌یاده‌کردنی دادی کۆمە‌لايه‌تی ئەم یاسایه دەر‌چویندرا .

بەرێز جعفر ابراهیم ئی‌مینکی □ جی‌گری سەرۆکی پەرله‌مان:

بەرێزان بە‌وشی‌وازه‌ی خویندرايه‌وه دهنگدانه به‌و شی‌وازه‌ی خویندرايه‌وه ک‌ی له‌گه‌ڵدايه؟(59) کە‌س له‌گه‌ڵی دان ، ئە‌وه‌ی دژە ، کە‌س نیه ، به‌ کۆی دهنگ په‌سه‌ندکرا .

کۆی یاساکه د‌ه‌خه‌ینه دهنگان دهنگان، له‌سەر کۆی یاساکه ک‌ی له‌گه‌ڵدايه؟(59) کە‌س به‌ په‌سه‌ند د‌ه‌زانن، ئە‌وه‌ی دژە ، کە‌س نیه ، به‌ کۆی دهنگ ئە‌م یاسایه په‌سه‌ندکرا ، ئە‌م یاسایه پ‌یروژه له‌ پەرله‌مانی کوردستان ، پ‌یروژه له‌ گه‌لی کوردستان ، به‌رێزان سوپاسی‌کی ب‌ی پ‌ایان بۆ به‌رێزان وه‌زیره به‌رێزه‌کان که که ئە‌مرۆ له‌گه‌ڵ ئی‌مه‌دابوون به‌رێز وه‌زیری شاره‌وانی خاتوو نه‌ورۆز مه‌ولوود ، به‌رێز سینان جه‌له‌بی که نه‌یتوانی به‌رده‌وام ب‌ی تا کۆتایی له‌گه‌ڵ شاندی حکومه‌ت که هه‌مویان ل‌یره‌نه به‌رێزو سوپاسه‌وه سوپاس بۆ لیژنه په‌یوه‌ندیداره‌کان که زۆر مادووبون به‌م پ‌روژه یاسایه به‌م یاساوه لیژنه‌ی یاسایی، لیژنه‌ی ناوخۆ، لیژنه‌ی دارایی ، لیژنه‌ی کشتوکال ، و به‌ تایبه‌تی لیژنه‌ی شاره‌وانی و به‌تایبه‌تیش کاک عمر عینایات ده‌ستخۆشی ل‌ی ده‌که‌ین و ده‌ستخۆشی بۆ هه‌موو ئی‌وه‌ی به‌رێز .

بەرێزان ئە‌م دانیشتنه کۆتایی پ‌ی‌دینین به‌یانی سه‌عات (11) به‌رنامه‌ی کار به‌رده‌وام ده‌ب‌یت سوپاس .

د. یوسف محمد صادق
سەرۆکی پەرله‌مانی
کوردستان - عێراق

جعفر ابراهیم ئی‌مینکی
جی‌گری سەرۆکی پەرله‌مانی
کوردستان □ عێراق

فخرالدین قادر
سکرته‌یری پەرله‌مانی
کوردستان □ عێراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (9)ى

سى شەممە رېكەوتى 13 2 2018

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانیشتنی ژماره (9)

سى شەممە رېكەوتى 2018/2/13

كا تزمير (11) ى پيش نيوپروۆى روۆى سى شەممە رېكەوتى 2018/2/13 پەر لەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۇكاپەتى بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى جىگرى سەرۇك و، بەرپىز بىگەرد تالەبانى سكرتيرى پەرلەمان، دانیشتنی ژماره (9) ى خولى چوارەمى، سالى (2018) ى خوى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىى حوكمەكانى برگه (1) ى مادده (20) لە پەپرەوى ناوخوى ژماره (1) ى ھەمواركرائى سالى 1992 ى پەرلەمانى كوردستان - عىراق، دەستەى سەرۇكاپەتى پەرلەمان برپارى دا كاتى دانیشتنی ژماره (9) ى خولى بەھارەى سالى پىنچەم لە خولى چوارەمى ھەلېزاردن لە كات (12) ى پيش نيوپروۆى روۆى سى شەممە رېكەوتى 2018/2/13 دا بەم شپوھىه بىت:

يەكەم/ گفتوگوكردى پروۆه ياساى بەركاركردى ياساى ھەموارى (20) دەمى ياساى مىلاكاتى ژماره (20) ى سالى (1960) لە ھەرىمى كوردستان بە پىى ماددەكانى (72، 74، 74) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژماره (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركرائى.

دووھم/ گفتوگوكردى پروۆه ياساى بەركاركردى ياساى نەھىشتنى بازركانى كردن بەمرؤف ژماره (28) ى سالى (2012) ى عىراق لە ھەرىمى كوردستان بەپىى ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژماره (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركرائى.

سىيەم/ زيادكردى و دەست لەكاركيشانەوى ئەم ئەندام پەرلەمانانەى خوارەوھ لە لىژنە ھەمىشەبىيەكانى پەرلەمان بە پىى ماددەى (44) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمان ژمارەى (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركرائى.

1- دەست لەكاركيشانەوى ئەندام پەرلەمان بەرپىز دلير مصطفى حسن لە لىژنەى كاروبارى پيشمەرگه و شەھيدان و قوربانىانى جىنۆسايد.

2- زيادكردى ئەندامى پەرلەمان بەرپىز ئارى عبدالطيف مولود بو سەر لىژنەى روۆشنىبرى و راگەياندى و ھونەر.

چوارەم/ گفتوگوكردى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان كەلەلايەن لىژنەى كاتى بو پىداچوونەوى پەپرەوى ناوخو ئامادەكرائى بە پىى برپارى ژماره (26) ى سالى (2014) و برگهى (8) لە ماددەى (56) ى ياساى ھەلېزاردى پەرلەمانى كوردستان ژماره (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركرائى پالپشت بە ماددەى (94) ى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژماره (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركرائى.

بەرپز د. جعفر ابراهيم ئيمپنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:
بەناوى خىواي گەورەو مېھربان.

دانيشتنەكەمان بەناوى گەلى كوردستانەو دەست پى دەكەين، خولى چوارەمى ھەئبزاردن سالى پىنجەم دانيشتنى ژمارە (9)، رۆزى دانيشتن (2018/2/13) بەرنامەى كار:
يەكەم/ گىتوگۆگردنى پرۆژە ياساى بەركارگردنى ياساى ھەموارى (20) ھەمى ياساى مىلاكاتى ژمارە (20) ى سالى (1960) لە ھەريمى كوردستان بە پى ماددەكانى (72، 74، 74) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو.
دووھم/ گىتوگۆگردنى پرۆژە ياساى بەركارگردنى ياساى نەھيشتنى بازركانى كردن بەمرؤف ژمارە (28) ى سالى (2012) ى عراق لە ھەريمى كوردستان بە پى ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو.
سىيەم/ زيادگردن و دەست لەكارگيشانەو ھى ئەم ئەندام پەرلەمانانەى خوارەو لە ليژنە ھەميشەبىيەكانى پەرلەمان بە پى ماددەى (44) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمان ژمارەى (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو.

1- دەست لەكارگيشانەو ھى ئەندام پەرلەمان بەرپز دلپىر مصطفى حسن لە ليژنەى كاروبارى پيشمەرگە و شەھيدان و قوربانىانى جىنۆسايد.

2- زيادگردنى ئەندامى پەرلەمان بەرپز ئارى عبدالطيف مولود بۆ سەر ليژنەى رۇشنىرى و راگەياندن و ھونەر.

چوارەم/ گىتوگۆگردنى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان كەلەلايەن ليژنەى كاتى بۆ پىداچوونەو ھى پەپرەوى ناوخو ئامادەگراو بە پى برپارى ژمارە (26) ى سالى (2014) و برگەى (8) لە ماددەى (56) ى ياساى ھەئبزاردن پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو پالپشت بە ماددەى (94) ى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو.

ئىستا داوا لە بەرپز بىگەرد تالەبانى دەكەم سكرتيرى پەرلەمان پوختەى دانيشتنى پيشتر و غىباباتى بى ھو و ھو ھى بە ھو پيشكەش بە دانيشتنەكە بكات، فەرموو بەرپز.

بەرپز بىگەرد دلشاد شكرالله (بىگەرد تالەبانى):

بەناوى خىواي گەورەو مېھربان.

پوختەى دانيشتنى ژمارە (8) ى ئاساى رۆزى دووشەممە رىككەوتى (2018/2/12) بەم شىوہىيەى خوارەو ھو بوو:

1- دەست پىگردنى دانيشتن لەلايەن بەرپز جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان.

2- خويندەنەو ھى ناوى ئەندامانى ئامادەبوو و ئامادەنەبوو و ھەروەھا خويندەنەو ھى پوختەى دانيشتنى پيشوو لەلايەن سكرتيرى پەرلەمان.

3-گفتوگوگۆکردن و پەسەندکردنی پرۆژە ياسای زیادەپرۆیی لەسەر موئکی دەوئەت.
ناوی ئەو ئەندام پەرلەمانە بەرپزانیە کە لە دانیشتنی ژمارە (8) ی ئاسایی رۆژی لەبەررواری
(2018/2/12) مۆئەت پیدراون یان بەبێ مۆئەت ئامادەنەبوون ئەوانەن:

- ئاواز جەنگی برهان / مۆئەت.
- سەرکەوت سەرحد خلیفە / مۆئەت
- عباس فتاح / مۆئەت
- گەشە دارا جلال / مۆئەت
- جمال عیمان کارسول / ئامادەنەبوو
- شیرین حسنی رەمەزان / مۆئەت
- صالح بشار صالح / مۆئەت
- علی علی هالۆ / مۆئەت
- هیفا حاجی میرخان / مۆئەت
- فیروز تەها / مۆئەت
- محمد علی یاسین / مۆئەت
- بەهار عبدالرحمن / مۆئەت
- رابون توفیق معروف / مۆئەت
- زولفا محمود عبدالله / مۆئەت
- سهراب میکانیل محمد / مۆئەت
- شیرکۆ حەمە آمین / مۆئەت
- عادل عزیز شکر / مۆئەت
- ئایدن معروف / مۆئەت
- ئاری محمد عبدالرحیم / مۆئەت
- باپیر کامەلا سلیمان / مۆئەت
- جودت جرجیس / مۆئەت
- عبدالرحمن فارس / مۆئەت
- کمال یلدا / مۆئەت
- وحیدە یاقو / مۆئەت
- یعقوب گورگیس / مۆئەت

ئەو دەنیشتنى سەرلەبەياني و دانیشتنى ئىوارەش، ئەوانەى كە بەيانييەكەى حزووريان ھەبوو بەلام دواى نيوەرپۇ داواى مۆلەتيان كرددووە خۆمان لىرە جيامان كرددۆتەو، ئەو ئەندام پەرلەمانە بەرپزانەى كە بۇ دانیشتنى ئەمەرپۇ داواى مۆلەتيان كرددووە:

- يروانت نيسان
- وحيدە ياقو
- د.جوان اسماعيل
- عادل عزيز
- سهام عمر
- رۇزا محمود
- جودت جرجيس
- كمال يلدا
- صالح بشار
- ھيڤا حاجى ميرخان
- شيرين حسنى
- إدريس على
- أنس محمد
- فيروز طه
- ئاواز جەنگى
- د.عزت صابر

زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز سكرتېرى پەرلەمان، كاك عبدالرحمن خالى نيزامى ھەيە؟ فەرموو.

بەرپز عبدالرحمن على رضا:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من داوا لە ئیو دەكەم وەكو دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان ئىلتىزامى تەواو بە كاتى دانیشتنەكانەو بەكن، چونكە سەعات (11) كە دانراو ئەو چارەكى دەوى بۇ (12)، ئەو یەك، دوو/ لە راستى دا كە ئیمە دوینی دانیشتن بوو زۆرینەمان لە ھەولیرداين پیویستی نەدەكرد دانیشتن سەعات (11) بكریت، دووم داواكارم لە پەرلەمانى كوردستان ھەموومان دەزانين لە ئیستادا بەتایبەت پرۆسەى پەرورده و فیكرردن لە حالەتیكى زۆر خەراپدايە، لە بەشیكى ھەر زۆرى كوردستان دا دەوام بە تەواوى ئیفلج بوو، لەبەشەكەى تریدا لە راستى دا بەنیوہناچلى دەوام دەكریت، ناكريت پەرلەمانى كوردستان

وهك چۆن حكومت له راستى دا خۆى لى گيل كردووو ناچى به دەنگ چارەسەر كوردنى گرافتەكانەو، ئىمەى پەرلەمانتاران كە نوینەرايەتى خەلكى كوردستان دەكەين بە ھەموو توپزەكانەو لە ئاست ئەو گرفت و كارساتەى كە رووى لە ھەرئیم كردووو بى دەنگ بىن، بۆيە داواكارم لە بەرپزتان ئىمە جارئى تریش داوامان كردووو یان ئەنجومەنى ھەرئیمى بانگ بكەن بۆ ئەو پەرلەمانى كوردستانە، وەزیری پەرورەدەش پىووستە بىتە پەرلەمانى كوردستان، بۆ ئەووى لە راستى دا كۆتايى بەو ھەموو گرافتە بەئین و لانى كەم چارەسەرىك یان نیمچە چارەسەرىك بدۆزینەو، پىشتریش داوامان كردووو، بۆيە تكا دەكەم ناكریت ھەرئیمى كوردستان بەو ھەموو قەيران و تەنگەژەدا گوزەر بكات، ئىمەى پەرلەمانى كوردستان لە ئاستى دا بى دەنگ بىن، سوپاستان دەكەم.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس جارئى يەكەم لەسەر ئەو پوختەى دانىشتنى پىشتر ھىچ تىبىنيەك من ھەستم پى نەكرد ھەبىت، ئەو پەسەند دەكەين، لەسەر خالى نىزامى بەرپز مامۇستا عبدالرحمن، سەبارەت بەووى يەكەم بەراستى ئەو لە جى خۆيەتى، بەلام پەيوەست نەبوو بە ئىمە لە دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان، زياتر پەيوەستە بە ئىو، ئىمە موتابەعەمان دەكرد لە خواروو تەقريبەن (20) دەقە رۆشت ھەر نىصاب تەواو نەبوو، نىصابەكە ھەر لە خوارئ بوو، لە ئاخىرىش كە ھاتىن ھەندىك بى سەرۆبەرى ھەبوو بۆيە ئىستىغلالى كاتمان كرد، بە ھەر حال ئەو زۆر گرنگە ئىمەش رەچاوى دەكەين و ئىو ھەش رەچاوى بكەن، سەبارەت بەووى پەرورەدە ئەو دەتوانن بە شىوازيك لە شىوازەكان بەتايەتى لىژنەى پەرورەدە و خويندنى بالا دواى داواى ئەو بابەتە بكەن، ئىمەش پەيوەندى پىووست ئەنجام دەدەين، ئەو پرسە فىعلەن پرسىكى زۆر گرنگى كۆمەلگای كوردستانى و خەلكى كوردستانە، ھى قوتابیانە، كەس و كارى قوتابیانە، قوتابخانەكانە، بۆيەش ئەو بە تەئكيد بۆ پەرلەمانى كوردستان گرنگە، سى خالى تری نىزامى وەرەگىن، بەرپز د.ئىبراهيم سمۆ، فەرموو.

بەرپز ابراهيم احمد سمۆ احمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر بۆ روونكردنەو لەسەر تىبىنيا كاك عبدالرحمن، دەيمەت نافبەرەكى را لىژنا پەرورەدە و خويندنى بالا وەكى بىزىت بجزورا ھەمى ئەندامىت لىژنا پەرورەدە و خويندنى بالا مە ھەستى وى بابەتى كرىە كاك عبدالرحمن بەحسى كرى، لەورا ژى ھەر ئەفرۆكە ب نوینەراتيا لىژنا پەرورەدە و خويندنى بالا دگەل وەزیرئ پەرورەدئ ئەم رۆشتىنە خوارئ دەمى دەست حازريا خۆ خۆ حازر كرىە دگەل مدير عامىت خۆ خرا كو مە رۆشتنەكا وەكى سەرۆكى زانكۆيا كو ئامادەبووین پىش ھەفتەيەكى ھەمى لىژنا پەرورەدە و خويندنى بالا تنى گلەيەكا بچووكا ھەى، يەعنى بۆ بابەتەكى وەسا گرنگ دقيا كاك عبدالرحمن وەكى ئەندامەكى پەرلەمانى عەلەل ئەقەل پەيوەندىەكا ژمە كرىا كامە چى كرىە، لىژنا پەرورەدە و خويندنى بالا ھەندا جارا وەسا ھەستەكى بۆ خەلكى ديار دكەن كو كە ئەنەما لىژنا پەرورەدە و خويندنى بالا يا

نقیسیه هه ژى بابەتى نەبوو باوەرکە بە دوو کۆبوونا کر ئەفە د.ریواز و د.جوان هەموو ئەندامی لێژنا پەرورده و خویندنی بالآ شاهیدی فی ناخفتنینه ئەفە دوو هەفتەیه ئەم فی بابەتی فە ئەو بابەتە ژى ئەم حەز دکەین کاک عبدالرحمن ئان هەر ئەندام پەرلەمانەك ئەو رۆژە ئەم دەست نیشان کرن کو وهزیر و مدیرعام بین بلا ئەو ژى حازر بن چونکە ئەندام پەرلەمانن چ پرسیارهکا هەبیتە ئاراستەى وان دکەت ئەگەر ئەوان رازی نەبن و فەناعەت پى نەهینا پاشى وهختەکی ئاسایی دا بۆ خۆ ئیمزا کۆمبەکن و وهزیریش داخاز کەنە پەرلەمانى و سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپێز د.ابراهیم سمۆ، بە تەئکید چەند قسەکردن لەسەر ئەو بابەتە، چەند بایەخدانى ئیوهى بەرپێزە بەو بابەتە، ئەو هەش لەجی خۆیەتی، لە کاتی کۆبوونەوهى لێژنەکان کە میوانتان هەبیت پیم باشە ئاگاداری دیوان بکریت، دەزانم ئاگادارتان کردوو، بۆ ئەوهى هەر بەرپێزىکى تر بەلای گرنگ بیّت لەو دانیشتنە ئامادە بیّت بە حزووری میوانان دەتوانیّت دواى ئاگاداربوونەوه ئەوهش ئامادە ببیّت، بەرپێز علی حەمە صالح، خالى نیزامى، فەرموو.

بەرپێز علی حەمە صالح طه:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئیمە بەپێى پەیرهوى ناوخۆ لە (11/7) دا واتا پيش سى مانگ بانگهێشتى ئەنجومەنى بالآی هەریمی نەوت و غازمان کردوو، تەکا دەکەم لە دانیشتنەکان دا وەلامیان نەداوینەتەوه، هەریمی کوردستان تووشى قەیرانیکی قوڵى دارایی بووه، ئەوهى پەرورده، ئەوهى لیواکانى وهزارەتى پيشمهگره، هبزی ناوخۆ، هەمووی پەیهەندى بە دۆسیهى نەوتەوه هەیه، پەیهەندى بەو قەرزانهوه هەیه کە نازانری چی لێهاتوووه و چۆن؟ لەگەڵ دبلۆیت دا کۆبووینەتەوه، وەلامیکی موقنیع نیه، یەعنى هیوادارین وەلامیکی پەیرهویمان بدەنەوه، بۆ ئەنجومەنى بالآی هەریمی نەوت و غاز نایەتە ئەم پەرلەمانە، ئایا ئیوه داواکارییکەتان نەناردوو؟ ئەوان ناینیرن، چونکە دلتیابن لەوهى ئەوه پەیهەندى بەهیچەوه نیه، ئەم دۆخە بەردەوام بیّت هەریمی کوردستان تووشى دارووخانیکی زۆر گەوره دەبیّت، ئەگەر وا بروت لە سالی (2018) دۆخی مووچە زۆر خەراپتر دەبیّت، نە وەلامى پرسیارهکانمان دراوتەوه، نە دینه دانیشتنى پەرلەمان، ئیمە بە پێى پەیرهوى ناوخۆ کردوومانە ئەوه (15) رۆژیش تیپەر بووه، دەبی بیى بە ئیستیجواب، ئیستیجوابەکش ناروات، بۆیه تەکا دەکەم وەلامیکی پەیرهویمان بدەنەوه، ئایا دین یان نایین؟ هۆکارەکی بەپێى پەیرهوى ناوخۆ وەلامان بدەنەوه، سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپێز علی حەمە صالح، راست دەکەى بەرپێزتان باسى ئەو بابەتەتان کردوو و داواتان کردوو، بەرپێزى تریش داواى کردوو، هەموویشى لە جیى خۆیەتی و پۆیستە، ئیمەش ئەو رۆژە بە حزووری بەرپێز سەرۆکی ئەنجومەنى وهزیران، بەحزووری بەرپێز جیگری سەرۆکی ئەنجومەنى وهزیران، شاندى

حکومت له پەرلەمانی کوردستان دا، ئەو داوايە جاريکی تر جەختمان لى کردووه، داوامان کردووه گوتمان ئەگەر هەموو ئەنجومەنیش حازر نەبى له پەرلەمانی کوردستان، بەلام پەرلەمانی کوردستان پيوستى به وەلامىكى حازر هەيه، وەلامىك له حزوورى پەرلەمان له دانىشتنىكى پەرلەمان دا، بۆيەش ئيمه ئەو ئامادەكارىيانەى ماون ئەنجامى دەدەين له كاتىكى نزيكدا بيته ئيره، ئەو روونکردنەوى پيوستن به پەرلەمان بدرىت، له ريگاي پەرلەمان به خەلكى كوردستان بدرىت، خالى ترى نيزامى، بەرپز د.فالا، فەرموو.

بەرپز فالا فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيار دەكەم بڕگەى يەكەم كه تايبەتە بەگفتوگو كردن لەسەر پڕۆژە ياسای بەرکارکردنى ياسای هەموارى (20)مى ياسای ميلاكات دواخريت، لەبەر ئەوەى ليژنەى ياساي له كۆبوونەوى ئەورپوى دا كتابيكي رسمى كردوووه بۆ حكومەت به مەبەستى وەرگرتنى راي حكومەت لەسەر ئەو بابەتە، بابەتەكە پەيوەستە بە پيدانى عينوانى وهزيفى بۆ ئەو كەسانەى كه حكومەت داياندمەزرينى يان دايمەزراندوون بۆيە پيوستيمان بەراى سەريحى حكومەتە لەو بابەتە داوا دەكەين گفتوگو كردن لەسەر ئەو بابەتە ئەمڕۆ دواخريت.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى/ جيگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.فالا، بەرپز تەلار لطيف، فەرموو.

بەرپز تەلار لطيف محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من سەرەتا پشتگيرى له پيشنيارهكەى د.فالا دەكەم، لەبەر ئەوەى زۆر زۆر گرنگە كه هەر ياسايەك دەردەچيێت جيبه جى كردنەكەى گرنگتره، بۆيە پيوست دەكات بۆ ئەوەى هيچ كيشەيهك دروست نەبى دواتر بۆ جيبه جى كردنى ئەو ياسايە پيوستە چاوەرپى راي حكومەت بكەين، وادەيه كيشمان بۆ ديارى كردوووه كه له هەفتەيهك تيبەر نەكات، خالى دووهميش پەيوەنديدارە بەو ياداشتەى كه له (11/6) پيگەشم كردوووه به سەرۆكايەتى پەرلەمان سەبارەت به هەر دوو دەستەى نەزاهه و دەستەى مافى مرؤف، تكايه زۆر گرنگە پەرلەمانى كوردستان ئەو ريكاره ياسايانە بگريته بەر، چونكه كيشەى بۆ دادگاكان دروست كردوووه، چونكه كارى هەر دوو دەستەكە پەيوەنديدارە بەكارى دادگاكانەوه، بۆيە ناكري سەرۆكى ئەو دەستانە بەشيوهيهكى ناياسايى لهو جيگايانە بميننەوه، ئەگەر وادەيهكى تريان پى دەدریتهوه به پى ياساکه ئەوه دەتواندرى، ئەگەر هەر دوو وادە و دەورەى خۆيانيان تەواو کردوووه ئەوا پيوستە بگورين بۆ ئەوەى كيشە بۆ ئەو دادگايانە دروست نەبى، ئەركى پەرلەمانى كوردستانە كار لەسەر ئەو ريكارانه بكات بەپى ياساكان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز تەلار لطيف، شەش خالى تىرى نىزامى ھەيە، يەك بە يەك وەردەگرم، بە پىي ئەسبەقىيەت ئەۋەدى من بىنيومە، تەقدىرىيە، بەرپىز مامۇستا مەلا ماجد، فەرموو.

بەرپىز ماجد عثمان توفىق:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەگەل داۋاي لىبووردنم لە بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان داۋاكارىيەگم ھەيە، ھەز دەكەم كە لە خالى نىزامىيەكان يەنى كاتىكى زۆر دەكوژى، من داۋا دەكەم لەگەل دەستپىكى پىشكەش كىردنى بەرنامەى كار و خويىندنەۋەى غىبابات و ئەۋە لە داۋاي خويىندى غىبابات لە خالە نىزامىيەكان پەخشى راستەخۇ رابگىرىت، داۋاي دەست پى بىكاتەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مامۇستا مەلا ماجد، بەرپىز شوان شىخ أحمد، فەرموو.

بەرپىز شوان أحمد نعمان (شوان شىخ أحمد):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش بە ھەمان شىۋە پىشتىگىرى لە پىشنىيازەكەى د. فاللا دەكەم سەبارەت بەدواخستىنى گفتوگو لەسەر ياساى ھەمۋارى (20) مى ياساى مىلاكات، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز شوان شىخ أحمد، بەرپىز حىيات مجيد، فەرموو.

بەرپىز حىيات مجيد قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى لە داۋاكەى بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى دەكەين، خالىكى تىرىش لە ناۋ بۆكسەكانى ئەندامانى پەرلەمان دا دوپىنى و چەند جارىكىش موتابەعە كراۋە، نەك ھەر من چەند ئەندامىكى بەرپىزى تىرىش ئەۋ راپۇرتانەى كە دەخىرتە ناۋ موناقتەشەۋە لە ناۋ بۆكسەكان دا نىيە، ئەگەر موراچەعەى ئەۋە بىكەنەۋە لە روۋى ئىدارىيەۋە سوپاستان دەكەين.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حىيات مجيد، تەئكىد لە دىۋان دەكەين كە دەپىت ئەۋ بابەتە چارەسەر بىكرىت، بەرپىز ئامىنە زىكرى، فەرموو.

بەرپىز امىنە زىكرى سعيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشتىگىرىا د. فاللايى دەكەم كو بىرگا يەكى بىتە پاش ئىخستىن چونكى تەبەعياتى مالى زىيەت ھەى دىقەت رايى حكومەتى دا بۇيت، ھەروەسا بىرگا دوۋەى زى بىتە پىش ئىخستىن ژ بەر چەند سەبەبا، بۇ نموونە بدىتتا

من دیراسه سەر نه هاتنه کرن سەر وی یاسایی بازرگانی کرن ب مروّفان، ههندهك نموونه ددی بهحس کهم، پرۆزه یاسا بازرگانی کرنا مروّفا یا غیراقی ب نموونه زی سح کهین مادی دووهی بهحسی هندی دکات کو لیژنه بهیته دامه‌زراندن ناف و نیشانی فی لیژنا لیژنه‌یه‌کا مه‌رکه‌زیا به‌ره‌م دار بو بازرگانی کرنا مروّفا، کو دگهل نینه‌ری هه‌می پاریزگه‌ها دفتین ته‌نسیق هه‌بیتن ئەفه تشته‌کا کو دفتین دگهل دامودزه‌گه‌هی هه‌ریما کوردستانی یا گونجای بیت مادده‌یه‌کا کو پیتفیا ته‌عدیلی یه یان مادی سی فه‌قه‌ره (8) کو پیتفیا ئەسلەن بهیته لادان، ئەو مادده دبیزیت هه‌ولدان بهیته کرن کو عیراق ببیته ئەندام د ئیتفایاتیین دولی دا ئەوی گری‌دای به‌ره‌نگاربوونا مروّفان کو ئەفه زی مادده‌یه‌کی زیده و ئەرکی لیژنا مه‌رکه‌زیه یان مادی چاری بهحسی هندی دکاتن کو هه‌ریمی لهر پاریزگایه‌کی لیژنه‌یه‌کا فه‌ری بهیته دامه‌زراندن ئەگه‌ر لگور فی مادی بیتن مادده‌یه‌کی زیاد ئەگه‌ر لیژنه بیته دامه‌زراندن د لیژنه‌یه‌کیا سه‌ره‌کی بیتن لیژنه‌یه‌ت فه‌ری نفیسینگه‌ی پاریزگه‌ها هه‌روه‌سا فه‌زا دهیته فه‌کرن، یان مادی پینجی دبیزیتن فه‌قه‌ره ئیکی بهحسی سزایی دکات، کو سزا دبیزیت ئیک ژ فان کارین کو هاتینه کرن مادی ئیکی دا کو مادی یه‌کی دی فی یاسایی دا هاتیه پیناسه کره، و‌اتا مادده‌یه‌کی زیده د فی ته‌عدیل بهیته کرن، یان مادی دهی، بهحسی هندی دکاتنی موافقه ئەو که‌سین قوربانیه‌ت فی تاوانی دا دفتین ناهیه وه‌گرتن، ئەسلەن خو ئەوه جه‌ریمه‌یه‌کا یا دوه‌لیه، ئیختساسه‌کا شامل و عالیه زمی قانون عقوباتی سالاً (69) ئی کو هه‌ر که‌سه‌ک تاوانبار بیت دوه‌لیه‌ن بهیته گرتن ئوتوماتیکه‌ن دیته سزادان و هه‌روه‌سا ئەف تاوانه ناهیه‌تسولی محاکماتا، ژ به‌ر هندی داخاز دکه‌م ئەف فه‌قه‌ره زی بهیته پاش ئی خستن بو هندی کو دیراسه‌ته‌کا باشتر سەر بیته کرن.

به‌ریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سه‌روکی په‌رله‌مان:

سوپاس بو به‌ریز امنه زیگری، به‌ریز سو‌ران عمر، فه‌رموو.

به‌ریز سو‌ران عمر سعید:

به‌ریز سه‌روکی په‌رله‌مان.

من پیم سه‌یره بر‌گه‌ی یه‌که‌م له به‌رنامه‌ی کار که گه‌توگوویه له‌سه‌ر به‌رکارکردنی یاسای هه‌مواری بیسته‌می یاسای میلاکات چۆته به‌رنامه‌ی کار و لیژنه‌ی یاسایی و لیژنه په‌یوه‌ندی‌داره‌کان تیپه‌ریوه ئیستا داوای لابرندی ده‌کن، له کاتیکدا ئەم مه‌سه‌له‌یه ئەگه‌ر به‌هانه ئەوه‌یه ته‌به‌عیاتی مالی هه‌یه به‌راستی ده‌بوو له لیژنه‌ی داراییش ئەوه موافقه‌شه بکرایه، به‌لام که لیژنه‌ی یاسایی بو ئیمه‌ی ناردوو به‌ریزانی ئەندامانی لیژنه له‌وین پیمان وتووین ئینفازه به‌ی ته‌به‌عیاته هه‌چ کیشه‌یه‌کی نیه، پیم سه‌یره ئیستا داوا بکری له به‌رنامه‌ی کاردا لابرئی، بو‌یه ئومید ده‌که‌م لانه‌بری و داوا ده‌که‌م که وه‌ک خو‌ی پروات.

به‌ریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سه‌روکی په‌رله‌مان:

سوپاس بو به‌ریز سو‌ران عمر، به‌ریز د.به‌هار، فه‌رموو.

بەرپىز بەھار محمود فتاح؛

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش پىشتىۋانى لەو رايە دەكەم كە بىرگەي يەكەم لاپىرېت، لەبەر ئەۋەدى ھەندى مەسەلە ھەيە مەسائىلى قانۇنى يە، يەنى مەسەلەي مىلاكات پەيوەندى بە دەسلەتلى جىبەجى كىرەنەۋە ھەيە، زىادكىردنى تەۋسىفى ۋەزىفى ۋە عىنۋانى ۋەزىفى يە ئەۋ بابەتە، بۇيە پىۋىستمان بە رەئىھكى صەرىھى حەكۋەت ھەيە، ئەۋ جۇرە پىرۇژانە يان دەبىت موباشەرەتەن لە حەكۋەتەۋە بىن، يان ئەگەر لە حەكۋەتەۋە نەيىن دەبىت حەكۋەت بلى كە من رازىم بەۋ دەرەجە ۋەزىفىانە كە ئىۋە ئىزافەي دەكەن بۇ ئەم بابەتە، بۇيە بابەتەكە زۇر ياسايىھە كە ئىمە داۋاي داۋاخستنى دەكەين، داۋاخستەكەشى تەسەۋر ناكەم ھىچى تىداپىت، بە حەكۋەتەمان گوتوۋە لە ماۋەي حەفتەيەكدا رەئى خۇيان بەدەنەۋە.

بەرپىز جەمىر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان؛

سوپاس بۇ بەرپىز د.بەھار، بەرپىز عمر كۆچەر، فەرموۋ.

بەرپىز عمر صالح عمر (عمر كۆچەر)؛

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

جەنابى ھەۋە ۋە ھەمى ئەندامى پەرلەمان دزانن يەنى كە بارودۇخى فى خەلكا دبورىتن چ ئاستە، ئەف ياسا ۋە گىتوگۇيەت ئەم دكەين ھەمى گىرنگن، بەس پەرلەمان نىنەرى راستەقىنەي خەلكىھە ، قەناعەتا من ئەفە سازيا حەكۋەتى ھاتى، ئەفە حەق نەبى ھەمى بىيەتە ياسا، چۈنكى مەيى داخازا كرىھ ۋەك لىژنا دەستپاكي ب سەرۋىكاتى بنىرېت بۇ ئەنجومەنى ۋەزىران ئەفەت نا ياسايى پىتقىيەت بىرپارەكى نىزىكا ھەلۋەشىنن ۋە دە خەلكەكى دىتر دەۋامىت كە موستەحەق موۋچەيى وان ناچىتە ھەيھا جارەكى بىتن، فى ئاگادارى ۋە بكەين كو مە لە لىژنا دەست پاكى د راپۇرتا خۇ تەمام كرى داخازى دكەين كو سەرۋىكايەتى دىف چوونا دزى بكاتن ئەف ھەر شەش لىژنا ب زىترىن ۋەخت ئەف پىرۇژى بىننە ھۇلا پەرلەمانى دا چ بىانو بۇ حەكۋەتى نەمىنن بىزىتن كو پەرلەمانى تاخىر كر ۋەزى خەلكى ئەم بىننە پەپىرەۋى ناوخۇ ياسايەك گەلەك نوكة خەلك نەيەت پىتقى، ئەفە خالا يەكى، خالا دوۋەي/ ئەز پىشتەقىنيا تەلار خانى دكەم ئەۋە چەند جار سەرۋىكى دەستا دەستپاكي ژ مە داخاز كر ماۋەيا وان يەكسەر فە چوو نە ياسايىھە ل پىرەۋى ناوخۇي پەرلەمانى دقىتن ئىكى دى بىتە ئىختىيار كىرن، حەز كەين بەرسقا ھەۋە، سوپاس.

بەرپىز جەمىر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان؛

سوپاس بۇ بەرپىز مامۇستا عمر كۆچەر، ئەۋەدى يەكەم نىزامى نەبوۋ، دەكرا پىش دانىشتەكە ئاگادارى ئىمە بكەي، ھەر بۇ ئاگادارى بەرپىزتان ھەموۋتان ھىچ كەس نابى باسى بىانوۋ بكات، ئەۋ پىرۇژە پىرۇژە نىشتىمانىيە، پىرۇژە ھەموۋ فراكسىۋنەكانە، پىرۇژە پەرلەمانە، پىرۇژە حەكۋەتە، لەبەر ئەۋەش بەۋ خەمخۇرىيە لىژنەكان ئىشى خۇيان كىردوۋە، بەردەۋامىن، زۇر نەماۋە بۇ ئەۋەدى ئەۋ پىرۇژەيە بكەۋىتە بەرنامەي كار، دوۋەم/ ئەۋەدى پەيوەستە بە ھەردوۋ دەستە بەتايىبەتى دەستەي مافى مرۇف ۋە دەستەي

دەسپاکی ئەو ئیستا راویژکاری بەردەوامە لەگەڵ لایەنەکانی تر، هەر تەنیا پەرلەمان نیە، راستە پەيوەستن بەپەرلەمانەو، بەلام سیاقی ئیشکردنی ئەو پلانە ئایا هەندیکیان تەمید دەکە؟ یان ئالوگۆر دەکە؟ ئەو بەردەوامن، لە نزیکترین کاتدا ئەو چارەسەر دەکریت، بەرپز ریواز فائق، فەرموو.

بەرپز ریواز فائق حسین:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

سەبارەت بە تەئجیلکردنی برگە یەکەمی بەرنامە ی کار بەش بەحالی خۆم من لە پیناوی یەکگرتوویی دەنگی لیژنە یاسایی قبوولمە ئەو دواخری، بەلام دەمەوئ یەک روونکردنەو بەدەم لەسەر ئەم بابەتە لەسەر ئەو ئەساسە ی کە بەندە لەگەڵ رەفیقەکانم ئەم پرۆژەیمان نامادە کردوو لە فراکسیونە جیاوازان، بۆخۆتان دەزانن قانونی میلاکات بە تەنها بۆ دەسفی وەزیفی و ریکخستنی میلاکاتە، دنیاشم لەو ی کە هیچ تەبەعەییەکی مالی لەسەر حکومەتی هەریمی کوردستان دروست ناکات، ئەو ی کە پەيوەستە بە مەسەلە ی موخەصەصات و مەسەلە ی رەواتب قانونی ژمارە (22) ی سالی (2008) ئەو دەردەجەکانی وەزیفی ریکخستوو، قانونی خدەمی مەدەنییش لە (9) برگە ی جیاوازا مەسەلە ی موخەصەصات ی ریکخستوو، بەلام لەبەر ئەو ی رەئییەک هەبوو لە ناو لیژنەییەک کە باشترە ئیمە رەئییەکی صەریحی حکومەتمان دەست بکەوئ، منیش پشتگیری ئەو دەکەم بە مەرجیک لە یەک حەفتە تینەپەری، واتا حەفتە ی داهاوو وەکو ئەمرۆ ئەگەر حکومەت وەلامی نەدابووینەو یەکسەر ئەم بابەتە جاریکی تر بخریتە ناو بەرنامە ی کاری دانیشتنەکانی پەرلەمانی کوردستان، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز ریواز فائق، دوو خالی تری نیزامی وەردەگیرین و کۆتایی بی دەینین، بەرپز عباس غەزالی، فەرموو.

بەرپز عباس غزالی میرخان:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش لەگەڵ ئەو دەدام ئەو پرۆژانە ی رەهەندی پەيوەستن بە حکومەتەو رەوانە بکرین، بەلام دەبی حکومەتیش لە کاتیکی دیاریکراو وەلام بەداتەو، بۆ نمونە پرۆژەییەکی گرنگی وەکو ئا و ئەو سئ مانگە چۆتە حکومەت و بەدواداچوونی دەکەین ناگەریتەو، ئەگەر جوابیان نەدراو بخریتە بەرنامە ی کار بۆ جیبەجیکردن، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز عباس غەزالی، بەرپز عمر عینایەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەممە سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەگەل رېزم بۇ لىژنەى ياساى دەزانم لۆدىكى زۆرىشيان لەسەرە، بەلام دواراپۇرت كە دەنووسرى بۇ ئەوئەى بخرىتە بەرنامەى كارەو لەلەى لىژنەى ياساىيەوئەى، منىش وەكو كاك سۇران گوتى پىم سەيرە چۇن خراوتە بەرنامەى كار و راپۇرتيان نەھاتوو، بە پىئى ئەو زانىارىيانەى من ھەممە وەسقى وەزىفى تەبەعاتى مالىەى لەسەر حكومت كەم دەكاتەو، نەك زىادى بكات، بۇيە من پشتىوانى لە قسەكانى كاك سۇران دەكەم، داوا دەكەم لە بەرنامەى ئەمپۇ موناقتەشە بكرى، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايەت، بەرپىزان بۇتان سەير نەبىت ئەوئە مەسەلەى خەمخۇرىيە، مەسەلەى جدىيەتە، مەسەلەى پەرۇشىيە بۇ ئەوئە ئىشەك بەباشى بكرىت، مەسەلەى دەرگردى ياسا راستە ئەوئە رەھەندى داراىى ھەيە، ئەوئە لىژنەى داراىى رەئى دەدات، بەلام ئەوئە لە جدىيەتەى لىژنەى ياساى رەنگدەداتەو، ئەو جدىيەتەش رەئى حكومت لەو بارەو زۇر گرنگە، بەبى ئەوئەى حكومت رەئى بدات تۇ ياساىەك بۇ كى دەردەكەى؟ لەبەر ئەوئە ئەو پىشنىارە پىشنىارى يەكەم ئىمە دەخەينە دەنگدانەو لەسەر بىرگەى يەكەم كە دوا بىكەوئىت بۇ دانىشتەكانى داھاتوو، خالى يەكەمى بەرنامەى كار بۇ ماوئەى يەك ھەفتە دوادەكەوئىت، ئەوئە دەخەينە دەنگدان.

بەرپىز امىنە زكرى سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دېش پەيرەوئەى ناوخۇدا حكومتەى (15) رۇزى لەبەردەستە ھەتا ماوئەى خۇ وەربىگرىتن، يەئەنى دە بۇچى وى ماوئەى وى كو پەيرەوئەى رىگەدايە تو دۇى وەرگرى؟ يەئەنى ئەز دگەل ھەندى نىم تۇ وەختەكى زەمەنىيا دىارى بىكەى، چونكە ماوئەى دىاركىت لە پەيرەوئەى دىارە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەوئە خۇى دوادەكەوئىت، ئىمە ماوئەكە دىار ناكەين، بەلام لىژنەى ياساى لەبەينى خۇيان ئىتىفاقىان كىرەوئە كە ئەم بابەتە بۇ دۇنىايى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، مەبەستى ئەوان ئەوئەى كە دۇنىابن ئەم مەسەلە فەرامۇش ناكىت، پەراوئىز ناخرىت، لە ماوئەىكى كورتدا جارىكى تر دەكەوئىتە بەرنامەى كار، ئەم بىرگەى دوادەكەوئىت، دەخەينە دەنگدان، كى لەگەل ئەو بىرگەى دوابكەوئىت تىكايە دەست بەرز بىكەتەوئە؟ (52) كەس بە پەسەند دەزانن ئەو بىرگەى دوا بىكەوئىت، كى دۇيەتى؟ (13) كەس لەگەل ئەوئە نىن و دۇن، بە زۇرىنەى دەنگ دواكەوت، تىبىنىيەكى تەكنىكى ھەبوو، كاتى كە كارەبا نامىنىت (5) دەقە دەتوانىن بە (UPS) لە دانىشتەكە بەردوام بىن دواتر دەبى ھەلگرىن، بەلام ھەر بۇ ئاگادارى ئىوئەى بەرپىز خالى دووئە دەبىتە خال يەكەم، بەلام پىشنىارىك ھەبوو كە ئەو خالەش دوابكەوئىت، يەك پىشنىار بە تەنىايە، بەرپىز ئىفار ابراهيم، فەرموو.

بەرپىز ئىفشار ابراهيم حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر يەك پىشنيار ھەبىت بە پىي پەيرەوى ناوخوى پەرلەمان ناتوانى بخريته دەنگدان، دەبى زياتر لە سى كەس بى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئىفشار ابراهيم، بەرپىز سۆران عمر، فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

گفتوگوى پرۆژەى ياساى بەرکارکردنى نەھىشتىنى بازرگانى بە مرؤف ئەوہى سالى (2012) ى عىراق، پىشنيار دەكەم دوابخرى بە تەعدیلەوہ بەینریتەوہ، چونکہ بازرگانى کردن بە مرؤف گۆرانكارى بەسەرەوہ ھاتووہ و شەش سال ئەو ياسايە لە عىراق دەرچووہ، پىشنيارى پىشتریش ھەيە و پرۆژەى پىشتریش ھەيە بۇ ھەموارى بۆيە پىشنيار دەكەم ئەويش دوابخرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىز شىلان جعفر، فەرموو.

بەرپىز شىلان جعفر على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش پشتگىرى خوشكى بەرپىز نامينە خان و كاك سۆران دەكەم بۇ دواخستنى برپگەى دووہم بە ھەمان شيوہ بۇ ئەوہى زياتر دىراسە بكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز شىلان جعفر، بەرپىز مەردان خدر، فەرموو.

بەرپىز مەردان خدر مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر بە وردى سەيرى راپۆرتى لىژنەكان و ئەصلى ياساكە بكەين ئەوہى عىراق، فيعلەن لە چەند ماددەدەيەك پىويستمان بەوہيە كە بە تەعدیلەوہ ئەو ياسايە ئىنفاز بكرىت، بۆيە منيش داوا دەكەم و پشتگىرى ئەو رەئىانە دەكەم كە دوابخرىت تاكو ئەو تەعدیلە نامادە دەكرىت پاشان گفتوگوى لەسەر بكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مەردان خدر، ئەوہ وا نيشان دەدات بە وردى ئەو پرۆژەتان خویندۆتەوہ، بەرپىز كەزال ھادى، فەرموو.

بەرپىز كەزىل ھادى قىلى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

داۋا دەكەم كە بىرگە دوۋەم دوانە خىرىت، لەبەر ئەۋەى ئىمە لەگەل لىژنەى ياساى و لىژنەى مافى مۇق، لىژنەى مافى مۇق ۋازوۋىيان ھەيە لەسەر راپۇرتەكە، بۇيە پىمان باشە ئەمپۇ ئەم ياسايە ئىنفاىز بىرىت و دوانە خىرى بۇ كۇبۇونەۋەى داھاتوو، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز كەزىل ھادى، بەرپىز زانا عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

والله من پىشنىارىكەم ھەيە، ھەفتەى دوو رۇژ دانىشىن، رۇژى يەكەم بۇ نوقتەى نىزامى و رۇژى دوۋەمىش بۇ بەرنامەى كار بەراستى، ئەۋە (26) كەس بەس بۇ نوقتەى نىزام قسەى كىرۋە، پىموايە ئاۋا ئىش نارۋات، پىرۇژە ياسا تىدەپەپى ھەر لە پەرلەمانى عىراق، پىرۇە ياسايەك دەرۋات (10) كەس قسە ناكات تىايدا، لەبەر ئەۋە بەراستى ئەۋە بابەتە چارەسەر بىكەن بۇ ئەۋەى گىرۋىنىك ھەبى بىين بەرنامەى كارەكە ۋەكو خۇى جىبەجى بىكەن، ھەمىشە ئىمە بەرنامەى كار دەگۋىن، ئەى بۇ ۋا دىنانىين كە گۇرانكارى تىدا نەكرى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز زانا عبدالرحمن، تىبىنىيەكەت بەجىيە، بەلام ئەۋە نىشانەى دىنامىكىيەتى ئەندامانى پەرلەمانە، دىنامىكىيەتى لىژنەكانە، ئەۋەش دەبىت بە ھەند ۋەربىگىرىت، بەرپىز امىنە زىكرى، فەرموو.

بەرپىز امىنە زىكرى سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

داخازيا مە بۇ پاش ئىخستنا فەقەرەى سەر ئەساسى ھەندەك بىنەمايەت قانۋونى بوون كو من ئاماژە پىدا ماددىى دوۋەى ماددىى سى و چوارو پىنج و ھەشت و ماددىى دەھى ئەفە ۋەكى نمونە من ئىنان كو پىتقىا راست فەكرن تىدا بەيئە كىر گۇرانكارى تىدا بەيئە كىر ھەندەك معارزن دگەل دامودەزگايى ھەرىمى ھەف گونجا نىنە دگەل دامودەزگەھى حكومەتا ھەرىمى ھەندەكى شان قىت ئەسلەن بەيئە لادان بۇ ھەندى ددقىتن رەسەدەكا وردتر لى بەيئتن تىبىنيا من تىبىنيەكا قانۋونىە ژ بەر ھەندى بۇ ھەندى كو پەرلەمان دىسان نازقرىتە ھەندە فە كو ۋى پىرۇژى ياساى بەيئە راست بىكەتەفە قىت باشتىر دىراسەت بىتە سەر كىر.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز امىنە زىكرى، بەرپىز ئىقار ابراهيم، فەرموو.

بەرپىز ئىفشار ابراهيم حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەو پرۆژە ياسايە كە بەس ئىنفازە، تەبەئەن لىژنەى مافى مرؤف ھەر ھەموويان ئىمزاىان كىردووه بە بەرپىز سەرۆكى لىژنەشەو، ئەگەر وايە بۇ ئىمزاى دەكرد بىگوتبا ئىمزاى ناكەم پىويستى بە تەعدىلە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئىفشار ابراهيم، ديارە ئەووه دووبارە كىردن بو، دووبارە كىردنىش نابىت، لەبەر ئەووه باسى سەرۆكى لىژنەى مافى مرؤفت كىردووه، ماف بە بەرپىز سۆران عمر دەدەين وەلام بەداتەو، فەرموو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھىوادارم ئەم نەرىتە لە لىژنەى ياسايەو داھىنراو بگۆردى، تەنھا داواى كۆكردنەو وازووى ئەندامانى لىژنە كراو، بەرپىز سەرۆكى لىژنەى داكۆكى لە مافى ئافرەت بەجىگىرى سەرۆكى لىژنە ناردوويىتى داواى ئىمزاى لىژنەى كىردووه، ئەم قەزىبە نەھاتتە كۆبوونەو لىژنە، ئەووه نەرىتەىكە نازانم ئىستىعجالە جىبە، ھىوادارم ئەووه نەمىنى، ئىمە جارىكى تر بەم شىوہىە ئىمزا نانيرىن و من خۆم ئەم ئىمزاىە سەحب دەكەمەو، ھىوادارم ئەندامانى لىژنەش سەحبى بکەنەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىز زۆزان، فەرموو.

بەرپىز زۆزان صادق سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرىا ئاخافتنى د.فالا و امىنە خان دەكەم، ھەمان دەمدا پىشنىار دەكەم كو بەرى بەرنامى كارى بەيتە دانان و بەرى بەرنامى كارى بەيتە دانان و پىتقىا سەرۆكايەتيا پەرلەمانى و دگەل لىژنا ياساي تەنھا تەنسىقەك ھەبىت بۇ ھەندى ئەو پرۆژەىەت پىتقى خاندى و يان پىتقى موناقتەشە كىرنى پىر وەختى وەربگىرىن داکو نەكەفەنە دوو سالا تەئجىل و تەئجىل كىرنى، لەوما ھەز دەكەم ئەقى پىشنىارى بەرچاڧ وەربگىرن بۇ ھەندى كو پىر خزمەتا وان پرۆژا بکاتن ئەووت دەينە موناقتەشە كىرنى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز زۆزان صادق، ئەووه بەرپىزتان ئامازەتان پىكردووه زۆزان خان ئەووه تەحصىل ھاصلە، يەئنى بەرنامەى كار دانانرىت بى ئەووه رەئى لىژنە پەيوەندىدارەكان وەربگىرن بەتايبەتى لىژنەى ياساي، بەرپىز ناظم كىر، ھەز دەكەم كۆتايى بە خالە نىزامىيەكان بىنن، فەرموو.

بەرپىز ناظم كىر محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشىنار دەكەم بۇ ئەۋەى كۆنترۆلى نوقتە نىزامىيەكان بىكرىت، ھەر بەرپىزىك كە كاتىك نوقتەى نىزامى دەگرىت بلىت بە پىي فلان ماددە و فلان برگە لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ناظم كىر، لە كۆتايى ئەۋەى داۋا دەكەن برگەى دوۋەم دوابخرىت بۇ دانىشتنەكى تر دەخەينە دەنگدان، دانىشتنەكى ترىش حەفتەى داھاتوو دانىشتنەمان دەبىت، تا ئەو كاتە ئەگەر بتوانن ئەو تەعدىلانە حازر بىكەن زۆر باشە، زۆر گرنگە، جارى يەكەم ئەۋەى داۋا دەكەن دوابكەويت بۇ حەفتەى داھاتوو، دەنگدان لەسەر ئەۋەى دوابكەويت، كى لەگەئە تىكايە دەست بەرز بىكاتەۋە؟ (35) كەس لەگەئە ئەۋەنە دوابخرىت بۇ دانىشتنەكانى داھاتوو، ئەۋەى دەيانەۋىت وەكو خوى بىت و دزى ئەۋەن دوابكەۋىت؟ (15) كەس دژن، بەزۆرىنەى دەنگ پېشىنارەكە پەسەند كرا دۋادەكەۋىت بۇ دانىشتنە داھاتوو، بەرپىزان برگەى (سىيەم) دەبىتە (يەكەم) زىادكردن و دەست لە كاركىشانەۋە ئەم ئەندام پەرلەمانانەى خوارۋە لە لىژنە ھەمىشەيەكانى پەرلەمان بە پىي ماددەى (44) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمان ژمارە (1) سالى (1992) ى ھەموارگراۋ، دەست لە كارگشانەۋەى ئەندام پەرلەمان بەرپىز دلېر مصطفى حسن لە لىژنەى كاروبارى پېشمەرگە و شەھىدان و قوربانىيانى جىنۆسايد، ئەۋەى لەگەئەدايە دەستى بەرز بىكات؟ (34) كەس لەگەئەيدان، ئەۋەى دژە؟ (4) كەس دژن، بە زۆرىنەى دەنگ پەسەند كرا، دوو/ زىادكردنى ئەندامى پەرلەمان بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود بۇ سەر لىژنەى رۆشنىرى و راگەياندن و ھونەر، ئەۋەى بە پەسەند دەزانىت دەستى بەرز بىكات؟ (47) كەس بە پەسەند دەزانن؟ ئەۋەى دژە؟ كەس نىە، بەكۆى دەنگ پەسەند كرا، چوارەم/ گىتوگۆكردنى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمان كە لەلايەن لىژنەى كاتى بۇ پىداچوونەۋەى پەپرەوى ناوخۇ نامادەكراۋە، بە پىي بىپارى ژمارە (26) سالى (2014) برگەى (8) لە ماددەى (56) م ياساى ھەئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) سالى (1992) ى ھەموارگراۋ پالپشت بە ماددەى (94) ى پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) سالى 1992 ى ھەموارگراۋ، داۋا لە بەرپىزان لىژنەى كاتى دەكەين فەرموون بۇ شوپى تايبەت بە لىژنەكان، خالىكى نىزامىشمان ھەيە، بەرپىز فرحان جوهر، فەرموو.

بەرپىز فرحان جوهر قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ دەست لە كارگشانەۋەى ئەندامىكى پەرلەمان لە لىژنەيەكى ھەمىشەيى جارى پېشووتر و ابوو كە دەنگى لەسەر نەدرىت، بەبى دەنگدان چوۋە لىژنەيەكى تر، بەلام بۇ ئەمجارە دىتمان بۇ دەست لە كارگشانەۋەى ئەندامىكى بەرپىزى پەرلەمان لە لىژنەيەكى ھەمىشەيى بە دەنگدان لەسەرى كرا، پىيوستى بە روونكردنەۋەيە ئەو مەوزووۋە، بۇچى گۆرانكارى كرا لە نىۋان دوو دانىشتن دا؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز فرحان جوهر، جارى پىشتىش ئەو بە ھەلە دەرباز بوو، چاكامان كردهو، بەرپىزان دەست بەرگەى دوووم دەكەين، چوارمە بوو دوووم، فەرموو بەرپىز د. فرست صۆقى، فەرموو.

بەرپىز فرست صۆقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە لە بەشى شەشەم وەستابووين، وەكو ئەو مىكانىزمەى كە پەسەند كرا لەم پەرلەمانە بەرپىزە بۇ شىۋازى گىتوگۇكىردنى پەپرەو، ئىمە ئىستا بەشى شەشەمى پەپرەوى ناوخۇ كە لەلاپەن لىژنەى كاتى ئامادە كراو، دەخوئىنەو، دواتر داوا لە بەرپىزان دەكەين ماددە بە ماددە بىخەيە گىتوگۇ، لە كۆبوونەو دەخاتوو ئەو ماددانەى كە گىتوگۇيان لەسەر دەكرى بىروپايەكان دەخەينە دەنگدان و پەسەندى دەكەين، داوا لە بەرپىز د.رئواز دەكەم بەشى شەشەم بە تەواوى بخوئىتەو ئىنجا ھەموو بەشەكە ماددە بە ماددە دەخەينە گىتوگۇ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

فەرموو د.رئواز.

بەرپىز رىۋاز فائق حسين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەشى شەشەم سىستىمى كار لە پەرلەمان:

يەكەم: بەرنامەى كارى دانىشتەكانى پەرلەمان

ماددەى (48)

1- دەستەى سەرۋىكايەتى بەرنامەى كارى دانىشتەكانى پەرلەمان دادەنىت و بۇى ھەيە راويژ لەگەن دەستەى گىتى بىكات.

2- ھەموو دانىشتەنىك بەرنامەى كارى نووسراو و پىشوختەى دەبى (48) كاتزمىر پىش واددەى دانىشتەكە سەرجم ئەندامان لە رىگەى سكرتيرەو لە بەرنامەى كار ئاگادار دەكرىنەو بە پىچەوانەو دانىشتەكە ئەنجام نادرىت.

ماددەى (49)

1- بىرگەكانى بەرنامەى كار بەگوپىرەى ئەو رىزبەندىيەى لە بەرنامەكەدا ھاتوو گىتوگۇيان لەبارەو دەكرى، پاش و پىشخستى ھەر بىرگەيەك لەسەر پىشنىارى سەرۋىك يان سى پەرلەمانتار و بە رەزامەندى زۆرىنەى ئامادەبووان دەبىت.

2- تا گىتوگۇ لەسەر بىرگەيەكى بەرنامەى كار تەواو نەبىت بىرگەيەكى نوئى گىتوگۇى لەسەر ناكرىت بەلام ئەگەر لەبەر ھەر ھۆيەك نەتوانرا گىتوگۇ دەربارەى بىرگەيەك تەواو بكرى دەستەى سەرۋىكايەتى دەتوانى

ئەو بابەتە بە ھەلپەسپراوى بەھئەيتەو و بە رەزامەندى زۆرىنەى ئەندامانى ئامادەبوو بابەتەكە دوا دەخريت بۇ دانىشتنى داھاتوو بېرگەى دواى ئەو گەفتوگۆى لەسەر دەكرى.

ماددەى (50)

1- ھەر بابەتتەك لە بەرنامەى كاردا نەبى گەفتوگۆى لە بارەو ناكرى.

2- سەرۆكى فراكسيۇنى پەرلەمانى دەتوانى بەر لە (24) كاتزمير لە واددەى دانىشتنەكە داواى زيادكردى بابەتتەك بۇ بەرنامەى كار بكات بە مەرجتەك بابەتەكە گشتى و بەپەلە بىت و دواختنى ببىتە ھۆى لە دەستدانى گرنكى داواكارىيەكە.

3- لايەنى كەم (10) ئەندام يان نوينەرانى ھەر پىكھاتەيەك لە پەرلەمان مافى ئەوھيان ھەيە داوا لە دەستەى سەرۆكايەتى بکەن بۇ ئەوھى گەفتوگۆى لەسەر بابەتتەكى گشتى بختەنە بەرنامەى كار.

ماددەى (51)

يەكەم/

1- ھەر ليژنەيەكى ھەميشەى يان تايبەت دەتوانى لە ماوھى (48) كاتزمير بەر لە كۆبوونەوھى پەرلەمان داوا لە دەستەى سەرۆكايەتى بكات لە دياردەيەك يان رووداوتەك يان ھەر بارىكى گشتى بکۆلتەوھى و داوا لە دەستەى سەرۆكايەتى بكات بۇ ئەوھى بە مەبەستى گەفتوگۆى لە بەرنامەى كار دايبىن.

2- ھەر ئەندامىكى پەرلەمان مافى ھەيە لە ماوھەك كە لە (10) خولەك تىپەر نەكات بىرۆكەيەك بختەروو بەم مەرجانەى خوارەوھ:

أ- (48) كاتزمير پيش دانىشتنى پەرلەمان داوايەك پيشكەشى سەرۆكايەتى پەرلەمان بكات.

ب- بىرۆكەكە نووسراو بىت تا ئەندام پابەند بىت بە ناوەرۆكى نووسراوھەكە.

ب- پەيوەست بىت بە كيشەيەكى گشتى و پيشنياز و چارەسەرى لەخۆ گرتبىت.

دووم/ دەكرىت گەفتوگۆى كرىن لەسەر بابەتەكانى بېرگەى يەكەم لەسەر داواكارى ليژنە يان ئەندامان بە ئامادەبوونى سەرۆك وەزيران يان وەزىرى تايبەتمەند يان ھەردووكان بىت.

سىھەم/ لە كاتى رازى نەبوونى دەستەى سەرۆكايەتى بە داواكارى ليژنە يان ئەندامان و پىداگرى ئەوان لەسەر داواكەيان سەرۆك رىگە دەدات كەسىكى ھاوېشت يان دژ بە داواكەيان لە ماوھى سى خولەك بىرۆبۆچوونى خويان لەو بارەيەوھ بختەنەروو ئەو كات بەبى گەفتوگۆى پەرلەمان بىپارى يەكلاكرەوھى خوى لەسەر دەدات.

چوارەم/ سەرۆك وەزيران يان وەزىرى تايبەتمەند دەتوانن داوا بکەن گەفتوگۆى ئەو بابەتە بۇ ماوھەكە كە لە دوو حەفتە تىپەر نەكات دوا بخرى.

بەرپز گەشە دارا جلال:

دوومە: ریزبەندی و سیستەمی دانیشتنی ئەندامان:

ماددە (52): شوینی دانیشتنی ئەندامان لە ھۆلی پەرلەمان بەپێی لیستی ریزبەندکراو بە گوێرە پیتەکانی ئەلف و بیی کوردی دیاری دەکریت بە رەچاوکردنی زنجیرە یەك بەدوای یەکی ھەمان فراکسیۆن.

ماددە (53)

کارنامەى حەفتانەى پەرلەمان بەم شیۆھە دەبیت:

1- رۆژانی یەکشەممە ئەندام بەدواداچوون بۆ کاری ھاوئیشتمانیان دەکات.

2- رۆژانی دووشەممە کۆبوونەوێ لیژنەکان.

3- رۆژانی سێشەممە و چوارشەممە تاپبەت دەبێ بە دانیشتنی پەرلەمان.

4- رۆژانی پێنجشەممە گفتوگۆکردن لەگەڵ حکومەت بەپێی پێویست.

5- دەستەى سەرۆکایەتى لە کاتى پێویست دا دەتوانى خستەى کاری حەفتانەى پەرلەمان دەستکاری بکات.

سێھەم: دانیشتنەکانی پەرلەمان

ماددە (54): سەرۆک لەگەڵ ئاماژەدان بە ژمارە و بەرواری دانیشتن و وەرزی یاسادانان و خولی گرێدان بە ناوی خۆی بەخشنە و میھرەبان بە ناوی گەلی کوردستانەو دانیشتنی پەرلەمان دەکاتەو.

ماددە (55)

یەكەم/ دواى كوردنەوێ دانیشتنەكە ناوی ئامادەنەبووانى دانیشتنی پێشوو مۆلەتدراوین یان بى پاساو ئامادەنەبووین دەخویندریتەو.

دوومە/ پوختەى كۆنووسى دانیشتنی پێشوو بە مەبەستى راستاندنی دەخریتەروو دواى ئەووە راستکردنەوانەى كە بە برپاری راستەخۆى دەستەى سەرۆکایەتى یان لەسەر داواى ئەندامان تێیدا ئەنجام دەدریت.

سێھەم/ پوختەى كۆنووسەكە ئەمانە لەخۆدەگریت:

1- ناوی ئامادەنەبووان بەمۆلەت بووبى یان بى مۆلەت.

2- ناوی ھەر وەزیرێك كە لە دانیشتنەكەدا نوینەرایەتى حكومەتى كەردبیت.

3- ئەو بابەتە سەرەکیانەى كە لە دانیشتنەكەدا تاوتوێ كراون.

4- ئاماژەدان بە ھەر یاسا و برپاریك كە لە دانیشتنی پێشوودا لەلایەن پەرلەمانەووە دەرچووبیت.

چوارەم/ دەستەى سەرۆکایەتى لە راستاندنی پوختەى كۆنووسەكەدا شوینی پەرلەمان دەگریتەووە ئەگەر لەبەر كۆتایی ھاتنی خولی پەرلەمان دانیشتن ئەنجام نەدرا.

چوارەم: ئامادەبوون لە دانیشتنەکانی پەرلەمان

ماددە (56)

یەكەم/

1-سەرۆك وەزيران و ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران لەسەر داواى خۇيان دەتوانن ئامادەى دانىشتنەكانى پەرلەمان بن له گفتوگۆكانيان دا بەشدارى بكەن بەبى ئەوەى مافى دەنگدانيان ھەببىت.

2-ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران دەتوانن فەرمانبەرانى وەزارەتەكانيان بەيىن بۇ دانىشتنەكانى پەرلەمان بە مەبەستى راويزبىكردن و پشت پى بەستنيان بە مۆلەتى سەرۆك بى ئەوەى مافى قسەگردنيان ھەببىت.
دووەم/

1-ھاوولاتیان و میدیاكاران دەتوانن بە وەرگرتنى رەزامەندى دەستەى سەرۆكايەتى له دانىشتنەكانى پەرلەمان ئامادەبن.

2-ژمارەى ئەو كەسانەى كە ئامادەى دانىشتنى كراو دەبن ناببىت له ژمارەى ئەو كورسيانە تىپەر بكات كە لەلایەن دەستەى سەرۆكايەتییەو بە ميوان تەرخان كراو.
شەشەم: سیستەمى گفتوگۆكردن له دانىشتنەكانى پەرلەمان
ماددەى (57)

1-ئەندام بە مۆلەتى سەرۆك لەو جیگەى دانىشتووە یان لەسەر ئەو سەكۆیەى بۇ ئەو مەبەستە ئامادە كراوە ئاخوتن دەكات.

2-لەگەل خستەپرۆوى ھەر بڕگەيەك له بڕگەكانى بەرنامەى كار بۇ گفتوگۆكردن سەرۆك داوا له سكرتیر دەكات ناوى داواكارانى مۆلەتى ئاخوتن تۆمار بكات.

3-سەرۆك بەرەچاوكردنى ریزبەندى تۆماركردنيان رینگە بە ئەندامان دەدات ئاخوتن بكەن بە ناوى ئەو ئەندامانە دەست پى دەكات كە پيش دانىشتنەكە لەلای سكرتیر ناويان تۆمار كردووە بۇ ئاخوتن لەسەر ئەو بڕگەيە و ھەر ئەندامىك بۆى ھەيە ریزبەندییەكەى بداتە ئەندامىكى دى.
ماددەى (58)

ئەندام ئاخوتنەكانى ئاراستەى سەرۆك دەكات و پىويستە پابەند بىت بەم خالانەى خوارەو:

1-لە ماوہیەكدا پەيامەكەى بگەيەنیت كە له سى خوئەك تىپەر نەكات، بىجگە لەو دانىشتنەكانەى تايبەتە بە گفتوگۆكردن لەسەر پڕۆژە ياساى بودجە و ئەو دانىشتنەكانەى دەستەى سەرۆكايەتى تايبەتمەندى دەداتى.

2-ناببىت ئاخوتنەكانى خۆى یان ئاخوتنەكانى ئەندامەكانى تر دووبارە بكاتەو.

3-دەببىت ئەندام ئاخوتنەكانى لەسەر ئەو بابەتە چر بكاتەو كە خراوتەپرۆو ناببىت بگەرپتەوە سەر بابەتیک كە دەنگى لەسەر دراوہ یان گفتوگۆى لەسەر كۆتايى ھاتوو.

4-ھەر ئەندامىك بۆى ھەيە تەنھا يەك جار لەسەر ھەر بابەتیک ئاخوتن بكات.

5-ئەندام بۆى نيە لەسەر ئاخوتنى ئەندامىكى تر قسە بكات یان كۆمىنتى ھەبى یان وەلام بداتەو.

ماددەى (59): تەنھا سەرۆك بۆى ھەيە رینگە بگرى لەبەردەوامبوونى ئەندام لەسەر ئاخوتنەكەى ئەویش لەیەكێك لەم ئەگەرانیەى خوارەو:

1- بەبى مۆلەت ئاخوتنى كرد.

- 2- لەكاتى ئاخاوتندا وشەى نەشیاو یان تانە و تەشەر بەرامبەر ھەر دەزگایەكى دەستوورى و یاسایى ھەرىم یان ئەندامىك یان فراكسیۆنىكى پەرلەمانى یان ھەر كەسىكى دى بەكار ھیئا.
- 3- باسى لە تايبەتمەندییەگانى ئەندامىك یان ھەر كەسىكى دى كرد.
- 4- باسى لە نەینییەگانى دۆسیەيەك كرد كە لە بەردەم دادگادایە.
- 5- ماوەى دیارىكراوى ئاخاوتنى كۆتایی ھات.
- ماددەى (60)

- 1- سەرۆك دەتوانى فەرمان بكات بەسپینەوہى ھەموو یان بەشيك لە ئاخاوتنى ھەر ئەندامىك لە پڕۆتوكۆل كە پيچەوانەى سیستەمى گشتى بیئ و لە كاتى نارەزایى ئەندامەكە پەرلەمان بەبى گفتوگۆكردن بپریارى یەكلاگەرەوہ دەدات.
- 2- ھەموو ئەندامىك بوى ھەيە داواى سپینەوہى ئاخاوتنى ئەندامىكى دى بكات لەگەل ھۆیەگانى داواكارییەكە ئەگەر سەرۆك داواكارییەكەى بەرہوا نەزانى مافى ئەو ئەندامەيە داواى دەنگدان بكات لەسەر داواكارییەكەى.

بەرپز قارەمان قادر ھتاج:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (61)

- 1- ئەندام بوى ھەيە لە رینگەى خالى پەپرەوى لە ھەر كاتىكى دانىشتنى پەرلەمان دا داواى وەرگرتنى مۆلەت لە سەرۆك بوى ماوەيەك كە لە دوو خولەك زیاتر نەبیئ ئاخاوتن بكات بە بى رمچاوكردنى تۆماركردن و ریزبەندى.
- 2- تەنھا ئەم ئەگەرەنەى خوارەوہ بە خالى پەپرەوى دادەنرئت:
- أ- ئەگەر پيشيل كردنى یەككە لە ماددە و بركەگانى دەستور یان یەككە لە یاسا بەركارەگان یان یەككە لە ماددە و بركەگانى ئەم پەپرەوہ كرا لەگەل ئامازەكردن بە ماددەكە.
- ب- ئەگەر گفتوگۆكان لە بابەتى دانىشتنەكە دەرچوون.
- ج- داواكردن بوى دواخستنى گفتوگۆ لەسەر بابەتیک و بپریاردان لەسەر گفتوگۆكردن لەسەر بابەتیکى دى یان ئالوگۆر لە بەرنامەى كار.

ماددەى (62)

- ئەگەر ئەندام داواى ئاخاوتنى كرد لە رینگەى خالى پەپرەو بەلام ئاخاوتنى خالى پەپرەوى نەبوو سەرۆك دەتوانى ئاخاوتنى بپى بپرئت و لە كاتى دووبارەبوونەوہى لەو دانىشتنەدا ھەلىكى تری ناداتى بوى ئاخاوتن لە رینگەى خالى پەپرەو.

حەوتەم: بەرزەفت كردن

ماددەى (63)

ئەگەر لە كاتى دانىشتنەكانى پەرلەمان دا ھەر سەرپىچىيەك لەلايەن ھەر ئەندامىكەو بەكرىت كە دەشى كارىكاتە سەر بەرپۆھچوونى دانىشتنەكە يان ئاخاوتنى نەشياو بەرامبەر بە پەرلەمان و دەستەى سەرۆكايەتى و يان ھەر يەككەك لە ئەندامانى لى بېسىرتىت سەرۆك بەم شپۆھىيە رەفتارى لەگەل دا دەكات:

1-بەبىر ئەندامەكە دەخاتەوہ كە رىك و پىكى دانىشتنەكە بپارىزى.

2-ئەگەر پابەند نەبوو ھەر بەردەوام بوو سەرۆك ورياي دەكاتەوہ (تنبيہ).

3-لە حالەتى بەكارھىنانى زمانى زبىر ئەوا ورياكردنەوہكە دەسپىتەوہ و ئاخاوتنەكانىشى لە پىرۆتۆكۆل لەگەلدا دەبىت.

4-ئەگەر ئەمجارەش پابەند نەبوو بەردەوام بوو سەرۆك بۆى ھەيە لە دانىشتنەكە بى بەشى بكات. سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆزان ئىستا ئەوہى خویندراپەوہ ئەوہ بەشى شەشەم بوو بە تەواوى، ئىستا ماددە بە ماددە دەخویندريتەوہ و دەخەينە گفتوگۆ، فەرموو.

بەرپۆز گەشە دارا جلال:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى شەشەم سىستىمى كار لە پەرلەمان:

يەكەم: بەرنامەى كارى دانىشتنەكانى پەرلەمان

ماددەى (48)

1-دەستەى سەرۆكايەتى بەرنامەى كارى دانىشتنەكانى پەرلەمان دادەنىت و بۆى ھەيە راپۆز لەگەل دەستەى گشتى بكات.

2-ھەموو دانىشتنىك بەرنامەى كارى نووسراو و پىشۆھختەى دەبى (48) كاتزمىر پىش واددەى دانىشتنەكە سەرجم ئەندامان لە رىگەى سكرتېرەوہ لە بەرنامەى كار ئاگادار دەكرىنەوہ بە پىچەوانەوہ دانىشتنەكە ئەنجام نادىت.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز گەشە دارا، گفتوگۆ لەسەر ماددەى (48) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان، چوار بەرپۆز داوا دەكەن بەشدارى لە گفتوگۆ بکەن لەسەر ماددەى (48)، بەرپۆز بىستوون فائق، فەرموو.

بەرپۆز بىستوون فائق محمد:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

تەبەن ماددەى (48) پەپرەوہكە خۆى ژمارەى ماددەكانى زۆر زۆرە، بۆ ئەوہى لەو زۆرىيەى ژمارەى ماددەكان رزگارمان بى من پىشنيار دەكەم بۆ ماددەكانى تىرىش ئەو ماددانەى كە كورتىن دوو دوو ئەگەر كرا و گونجا دەمجىان بکەين باشترە، چونكە ھەتا ژمارەى ماددەكان كەمتر بى ھاوشىوہى پەپرەوہ بەرکارەكەى

ئىستا من بە گونجاوى دەزانم، ئەم ماددەيە دەستەي سەرۆكايەتى بەرنامەي كار دادەنى ئەوہ بۇخۇي لە ماددەي (16) بەشى (3) لە دەسەلاتەکانى دەستەي سەرۆكايەتى دا ھاتووە، يەكەميان ئەوہي دەستەي سەرۆكايەتى بەرنامەي كارى دانىشتنەکان دادەنى، ئەو نەچووینەتە سەرى بەلام لەوى ھەيە، ئەوہي تريان دەمىنئەتەوہ ھەموو دانىشتنىك بەرنامەي كارى نووسراوى پىشوختە ھەبى و (48) سەعات پىش ئەوہ، من پىشنيار دەكەم ئەوہيان بىننە ماددەي (49) بۇ ئەوہي وەكو گوتەم نەجاتمان دەبى لەم ماددەيەش، ئەوى تريشيان لەوہي تردا بگەرنەوہ سەرى لە ماددەي (16)ى بەشى سىيەمدا ئامازەي پىكراوہ، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز بىستوون فائق، بەرپىز مامۇستا عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز عبدالرحمن على رضا:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (48) (1) دەستەي سەرۆكايەتى بەرنامەي كارى دانىشتنەکانى پەرلەمان دادەنىت بۇي ھەيە راوئىز لەگەل دەستەي گشتى، ئەو (دەستەي گشتى) يە ئەگەر تەوزىچىكى لەسەر بەدن مەبەست لە سەرۆكايەتى فراكسىونەکانە يان لە چى دىكەيە؟ دووہمىشيان / پىموابىت ژمارەي ئەندامان لە ھۆلى پەرلەمان دا لە ئىستادا بەشى ئەوہ ناکات ماددەکان بخرىتە دەنگدانەوہ ، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مامۇستا عبدالرحمن، ژمارەي ئەندامان ئىستا بەس بۇ گفتوگۆيە، بۇ دەنگدان ھەموو بەشەكە دواتر داوا دەكەين ئەندامان بىنە ژوورى و دەنگدان لەسەرى دەكرىت، ئەوہي (دەستەي گشتى) بەرپىز د.فرست ئەگەر روونکردنەوہيەكى لەسەر بەدى، چونكە پىشتر ئەوہ باس كراوہ، موناھەشە كراوہ، كە سەرۆكايەتى پەرلەمان لەگەل سەرۆك فراكسىونەکان پىكەوہ دەستەي گشتى پىك دىنن، شتەكى تازەيە، فەرموو.

بەرپىز فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر ھەر ھەمان پەيرەو كە لەبەر دەستتەنە بەشى يەكەمى بكنەوہ (پىناسەکان) دەستەي گشتيمان پىناسە كرووہ كە برىتى يە لە سەرۆكى فراكسىونەکان و دەستەي سەرۆكايەتى پەرلەمان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.فرست، بەرپىز تحسىن اسماعيل، فەرموو.

بەرپىز تحسىن اسماعيل أحمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش ھەمان تىبىنىم ھەبوو، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز تحسین اسماعیل، بەرپز مصطفى سەكرى، فەرموو.

بەرپز مصطفى أحمد حمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر ئەو ماددەيە وەكو خۇى بمىنىتەوہ لەگەل برگەى (2) دەلى سەرجم ئەندامان لە رىگەى سكرتيرەوہ لە بەرنامەى كار ئاگادار دەكرىنەوہ، لە دەقەكەى ئەوہ فەهم ناكرى كە لە ناوەرۆكى كارىش ئاگادار بكرىنەوہ، ھەرچەندە بۆتە عادەت لە ناوەرۆكەكەشدا ئاگادار دەكرىتەوہ، بەلام پىمباشە ئەو مەفھومە لە دەقەكەى وەربرىئ ئەوہندەى بۇ زياد بكەين (لەرىگەى سكرتيرەوہ لە بەرنامە و ناوەرۆكى كار ئاگادار بكرىنەوہ)، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز مصطفى سەكرى، بەرپز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپز عمر عىنايەت ھەمە سەيد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى دووہم (ھەموو دانىشتنىك بەرنامەى كارى نووسراوى پىشوەخت دەبىت) عىبارەتەكە بەرپەئى من رەككە جارىكى تر دابرىزپرتەوہ، (48) سەعاتەكە زۆر باشە بەلام پىويست ناكات لە ئەخىرەوہ بووترىت بەپىچەوانەوہ دانىشتنەكە ئەنجام نادرىت، يەئنى ئەوہ تەحصيل حاصلە، لەبەر ئەوہ بەرپەئى من ئەوہ دەستەى سەرۆكايەتى ئىجراج دەكات، باشترە بە پىچەوانەوہ لابرىت و دابرىزپرتەوہ جارىكى تر، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز عمر عىنايەت، بەرپزان ئەگەر تىبىنىيەكتان ھەيە سەرۆك و ئەندامانى لىژنەى كاتى ، بەرپز د.فرست، فەرموو.

بەرپز فرست صوفى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

وەكو ئەوہى كە پىشتەر لە ئەو كارنامەى كە بۇ موناقتەشەكردى پەپرەو گفوتوگۇمان لەسەرى كرد، ئەگەر بابەتلىك وەكو پرسىيار يان وەكو روونكردەوہ ئىمە روونكردەوہ دەدەين، ئەگىنا ئىمە لەگەل بەرپزەكانى تر كە پىكەوہ لە لىژنەى كاتىن چ ئەوانەى لەسەر مینەصەن و چ ئەوانەى لە خوارەوہشن تىبىنىيەكان ھەمووى دەنووسىن، كۆبوونەوہى داھاتوو دىين ئەو بىرورپايانەى كە گرنگن يان ئەوانەى سى ئەندام زياتر پىشتىريان كرددووہ دەيخەينە دەنگدان، تەنانەت ئەگەر يەك ئەندامىش بابەتەكە تەرح بكات و تىبىنىيەكەى گرنگ بىت، ئىمە بە تەئكىد لەلىژنە كە ئىستا كۆبوونەوہ تەواو دەبىت دەچىن دادەنىشىن، بىرورپايەكان موناقتەشە دەكەينەوہ، بۇ نمونە ئەوہى ئىستا كە كاك عمر عىنايەت باسى كرد بە تەئكىد ئىمە

مولاحەزەكەى وەردەگرىن، ئەگەر يەك ئەندامىش بى صياغەى ماددەكەى بەو شېۋەپە دەكەپنەۋە كە جەنابىان باسيان كىرد، بەدلىنىيى تېببىنىيەكانى ھەمووتان وەردەگرىن، دەمەۋى جارىكى تىرىش جەخت لە خالىكى تىرىش بكەپنەۋە، يەعنى بۇ موناقلەشە كىردن مەسەلەى پەپرەۋ مەسەلەپەكى گىرنگە، يەعنى ھەر چەند ئەندام لە ژوورەۋە بن ھىچ لە ياسايى بوونى موناقلەشەكە كەم ناكاتەۋە، تەنھا بۇ جەلسەى داھاتوو كە دەپخەپنە دەنگدان پېۋىستمان بەۋەپە (56) ئەندام لە ژوورەۋە بېت، بۇپە ھەر ئەندامىكى پەرلەمان دەتوانى لە ژوورەۋە بېت و موناقلەشە بكات، ئەۋە مەسەلەپەكى گىرنگە، بەلام ئەگەر ئەندامىك خۇى نەپەۋى بەشدار بېت ئەۋە لە ياسايى بوونى پىرۆسەكە كەم ناكاتەۋە.

بەپىز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەپىز د.فرست بۇ ئەۋ روونكىردنەۋەپە، كە پېۋىست بو، بەپىزان بەردەۋام بن لە ماددەى (49)، بېخوئىننەۋە بۇ ئەۋەى گىتوگۇى لەسەر بكەپن، فەرموو.

بەپىز گەشە دارا جلال:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (49)

1- بىرگەكانى بەرنامەى كار بەگۋىرەى ئەۋ رېزبەندىپەى لە بەرنامەكەدا ھاتووۋە گىتوگۇيان لەبارەۋە دەكرى، پاش و پېشخستنى ھەر بىرگەپەك لەسەر پېشنىارى سەرۋك يان سى پەرلەمانتار و بە رەزامەندى زۇرىنەى ئامادەبووان دەبېت.

2- تا گىتوگۇ لەسەر بىرگەپەكى بەرنامەى كار تەۋاۋ نەبېت بىرگەپەكى نوئ گىتوگۇى لەسەر ناكىرېت بەلام ئەگەر لەبەر ھەر ھۇپەك نەتوانرا گىتوگۇ دەربارەى بىرگەپەك تەۋاۋ بىكرى دەستەى سەرۋكايەتى دەتوانى ئەۋ بابەتە بە ھەلپەسىراۋى بەئىتەۋە و بە رەزامەندى زۇرىنەى ئەندامانى ئامادەبوۋ بابەتەكە دوادەخرېت بۇ دانىشتنى داھاتووۋ بىرگەى دواى ئەۋە گىتوگۇى لەسەر دەكرى.

بەپىز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەپىز گەشە دارا، ئەۋ بەپىزانەى دەيانەۋىت لەسەر ئەۋ ماددەپە قسە بكەن، سى بەپىز داۋا دەكەن، بەپىز د.پەرى، فەرموو.

بەپىز پەرى صالح حمىد:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پەكەم / بىرگەكانى بەرنامەى كار ئەگەر ھەزتان لى بى بە جوانى و بە خالىبەندىپەۋە بىكەن يارمەتيتان دەدەم، ئارەزوۋى خۇتانە، ئاخىر زۇر قسەكان كىردووۋ لىژنەى ياسايى بە قسەكان ناكەن، بەراستى زۇر گلەپىمان ھەپە.

بەپىز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ئەۋە لىژنەپەكى ترە.

بەرپىز پەرى صالح حمىد:

بەئى دەزانم، يەكەم/ بېرگەكانى بەرنامەى كار، بەگوپىرەى ئەو رېزبەندىيەى (دووى) لەبەرنامەكەدا ھاتوو گىفتوگۇيان لەبارەو دەكرىت، پاش و پېشخستنى ھەر بېرگەيەك خۇى بە كوردىيەكەى (فارىزە وپىرگولەيە) ھەر بېرگەيەك ديسان (فارىزە)، لەسەر پېشنىيارى سەرۆك، يان سى پەرلەمانتار، (و) زيادە، بەرەزامەندى زۆرىنەى ئامادەبووان دەبىت، دووم/ تا گىفتوگۇ لەسەر بېرگەيەكى بەرنامەى كار تەواو نەبىت، بېرگەيەكى نوئ، گىفتوگۇى لەسەر ناكرىت، بەلام ئەگەر لەبەر ھەر ھۆيەك نەتوانرا گىفتوگۇ دەربارەى بېرگەيەك تەواو بىكرىت، دەستەى سەرۆكايەتى دەتوانىت ئەو بابەتە بە ھەلپەسىردراوى بەئىلتەو و بە رەزامەندى زۆرىنەى ئەندامانى ئامادەبوو بابەتەكە بۇ دانىشتنى داھاتوو دوادەخرىت، تىكايە تىكايە فەرمانەكان بخەنە پىشتەو، بى زەحمەت، بېرگەى دواى ئەو گىفتوگۇى لەسەر دەكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.پەرى، بەتەئكىد پىويستە سوود لە تواناكانى بەرپىزت وەربىگرىن، سوودى لى بىينىن و داوا لە لىژنەى كاتىش دەكەين بۇ دارشتنەوەى زمانەوانى ھەر ماددەيەك، ھاوكارى بەرپىزتان وەربىگرىن، بەرپىز تحسىن اسماعىل، فەرموو.

بەرپىز تحسىن اسماعىل أحمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (49) بېرگەى (1) وشەى (بەگوپىرەى) ھاتووە من پىموايە (بەپىى) باشتر دىتن لە كوردى، لە كۆتايىيەكەشى وەكو بەرپىز د.پەرىش ئىشارەتى پىدا (زۆرىنەى ئامادەبوون) نووسراو بەلام دەبى (ئامادەبووان) بى، لە بېرگەى (2) كە دەئى (بەرنامەى كار تەواو نەبى) بېرگەيەكى بەرنامەى كار تەواو نەبى بېرگەيەكى نوپىيە، خۇى ھەمووى ھەر نوپىيە بىكرىتە بېرگەى (دى) يان بېرگەى تر گىفتوگۇى لەسەر ناكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز تحسىن اسماعىل، بەرپىز ئارى عبداللطيف، فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

راستى ھەموو ئەو پىرۆژە بىيار و پىرۆژە ياسايانەى كە دىنە بەردەمى ئىمە لە بەرنامەى كاردا زۆرىيەى زۆرى ھەلەى زمانەوانيان ھەيە، پىويستە ئەو لىژنەيەكى پىسپۆرى موختەص لە بوارى زمانى كوردى دا دانىشتن سەر لە نوئ داىپىرپىژنەو، بۆيە من قسە لەسەر خالبەندى ناكەم، بەشى شەشەم ماددەى (49) بېرگەى يەكەم دەئى (لەسەر پېشنىيارى سەرۆك يان سى پەرلەمانتار) ئايا پېشنىيارى سەرۆكىش بۇ پىش و پاش خستنى بېرگەى گىفتوگۇ دەخرىتە دەنگدان يان نا؟ پىم باشە دەستەى سەرۆكايەتىشى بۇ زياد بىكرى، لە بېرگەى (2) دا ئايا دەستەى سەرۆكايەتى دەتوانى بېرگەكە ھەلپەسىرى؟ يان پىشنىيار بىكات، نووسراو

دەتوانىت ئەو بابەتە بە ھەلپەسىردراوى بەھيئەتە ھەگەر بتوانى ئىتر زۆرىنەى ئەندامانى بۇ چىيە؟ يەنى دەنگدانى بۇ چىيە لەسەرى؟ من پىشنيار دەكەم بنووسرى (دەستەى سەرۆكايەتى) دەتوانى لاپرېت، دەستەى سەرۆكايەتى پىشنيار دەكات ئەو بابەتە بە ھەلپەسىردراوى بەھيئەتە ھەگەر دواى ئەو بە رەزامەندى زۆرىنەى ئامادەبووان دەخرىتە دەنگدان، ئەگەر بتوانى يەنى ھىزى ئەو ھەبى بتوانى ھەلپەسىرى ئىتر دەنگدان و زۆرىنەى ئەندامانى بۇ چىيە؟ زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئارى عبداللطيف، بەرپىز عبدالله حاجى محمود، فەرموو.

بەرپىز عبدالله محمود محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ھەست دەكەم (دەستە) كە زیاد بىت (سەرۆكايەتى دەتوانىت).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عبدالله حاجى محمود، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

كاك تحسین دوو وشەى باس كرد (بەگویرەى) (بەپى) من پشتگىرى دەكەم، (ئامادەبوون) (ئامادەبووان)، د.پەرى شارەزايە لە زمانى كوردى ھىچ رستەيەكەمان نىيە بە (تا) دەست پى بكات، ئەو دەبى دابىرپىزىتەو جارىكى دىكە، من پشتگىرى دەكەم زمانەوانىك ئەو بىرگە لەگەل بەرپىزان كە زۆر ماندوووون و دەستخۇشيان لى دەكەم دابىرپىزنەو، لە ئەخىرى نووسراو بەلام ئەگەر لەبەر ھەر ھۆيەك نەتوانرا گەتوگۇ دەربارەى بىرگەيەك تەواو بىرېت، ئەوا ھەر زیادە بەلام ئەگەر لەبەر ھەر ھۆيەك، ئەگەر نەتوانرا گەتوگۇ دەربارەى، ئىتر پىويست بەو زیادەيە ناكات و لاپرېت، قسەى ئەخىرى من ئەو ھەبە كە بابەتەكە جوانە باش نووسراو، بەلام دارشتنەو ھەبى بىرې، سوپاسيان دەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايەت، بەرپىزان لىژنەى كاتى ئەگەر ھەلامدانەو ھەبەك ھەبىت، فەرموو.

بەرپىز فرست صۇفى على :

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تېبىنىيەكانى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان ھەمووى لە جىگای خۇيدا بوو، بە تەئكىد لە گۇبوونەو ھەداھاتوو كە دەيخەينە دەنگدان ئەوان دەيىنن ئىمە تەواوى ئەو صياغانەى كە گوتيان ھەمووى رەچا و دەكەين و جارىكى تر سەر لە نوئى لەگەل ھاورپىكانەمان لە لىژنەى كاتى دايدەپىزىنەو، دلتىابن لەو ھەبە تېبىنىيەكانەتان زۆر لە جىگای خۇى بوو و ھەريان دەگرين.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى كاتى، بەرپىزان ماددەى (50) بخویننەو، فەرموو.

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

ماددەى (50)

1- ھەر بابەتلىك لہ بەرنامەى كاردا نەبى گفوتوگۆى لہ بارەوہ ناكرى.

2- سەرۋىكى فراكسىۋنى پەرلەمانى دەتوانى بەر لہ (24) كاتزمىر لہ واددەى دانىشتنەكە داواى زيادكردى بابەتلىك بۇ بەرنامەى كار بكات بە مەرجىك بابەتەكە گشتى و بەپەلە بىت و دواخستنى ببىتە ھۆى لہ دەستدانى گرنكى داواكارىيەكە.

3- لاپەنى كەم (10) ئەندام يان نوینەرانى ھەر پىكھاتەپەك لہ پەرلەمان مافى ئەوہيان ھەپە داوا لہ دەستەى سەرۋىكايەتى بکەن بۇ ئەوہى گفوتوگۆ لہسەر بابەتلىكى گشتى بخەنە بەرنامەى كار، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز قارەمان، بەرپىزان بۇ گفوتوگۆ لہسەر ماددەى (50)، بەرپىز بىستون فائق، فەرموو.

بەرپىز بىستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەبەن ماددەى (48) و (49) و (50) تەقريبەن ھەر لہ يەك چوارچىۋەدان، بەلام سى ماددەى بۇ دانراوہ، سى ژمارە، ديسان من لہسەر پىشنيارى يەكەمم پىشنيار دەكەمەوہ ئەوہش بخرىتەوہ چوارچىۋەى يەك ماددە، مەسەلەن بووترىت (48) كاژىر بۇ ئەوہى ژمارەى ماددەكانى پەپەرەو (150) ماددەپە، زۆرە، دىقەت بدە ئەوہ لەگەل ماددەكەى پىشوو لەگەل پىشوو ترىشدا ھەر لہ يەك چوارچىۋەداپە، بۇپە من پىشنيارەكەم ئەوہپە كە لہ كاتى صياغەى ئەخىردا موھىم بىكەنە يەك ماددە، بىرگەى دووہمى دەلى سەرۋىكى فراكسىۋنى پەرلەمان ئەو پەرلەمانەى ناوى ھەر سەرۋىكى فراكسىۋن دەتوانى بەر لہ (24) كاتزمىر لہ واددەى دانىشتنەكە داواى زيادكردى بابەتلىك بكات بە مەرجىك بابەتەكە گشتى و بە پەلە بى، (گشتى) لہوى تۆزىك مەتاتىپە جى گشتى يە و جى گشتى نىە مەسەلەن؟ يان ئەوہ بىرپەرە يان لاپىرى، بۇ ئەوہى بىرم نەچى لہسەر ماددەى (48) ببوورە سەرۋىكى پەرلەمان بۇ ئەوہى لہ جەلسەى داھاتوودا موناقتەشەى نەكەم بىرگەى يەكەمى بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى پەپەرەو بىرگەى يەكەمى ماددەى (48) من ئەوہم بىرچوو دەتوانرى ئەو دوو فەقەرەپە دابەش بىرى بەسەر ھەردوو دەسەلاتەكان دا ئەو فەقەرەى يەكەمە زيادەپەكەى نامىنى كە دەلى (دەستەى سەرۋىكايەتى بەرنامەى كار دادەنرى) ئەوہ نەقل بىرى بۇ دەسەلاتەكانى دەستەى سەرۋىكايەتى، ئەوہىشى كە دەلى (راوېز لەگەل دەستەى گشتى) ئەوہش بۇ دەستەى گشتى نەقل بىرى، ئەو ماددەپە نامىنى، ئەوہ بۇ ماددەى (48) كاك د. فرست، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز بىستون فاتق، ماددەى (48) موناققەشە لەسەرى تەواو بوو بەلام ئەو تىببىنيانە بنىرە بۇ بەرپىزان پىش دەنگدان بۇ ئەوەى سوودى لى ببىن، بەرپىز حىات مجىد، فەرموو.

بەرپىز حىات مجىد قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە ماددەى (50) دا فەقەرە (1) خالى يەكەم (ھەر بابەتتىك لە بەرنامەى كاردا نەبىت گىفتوگۈى لەبارەوہ ناكرىت) دەكرىت ئەم خالە لەگەل خالى دووہ دا دەمج بكرىت (بەلام) ياخود (ئەگەر) لەبەيناندا ھەبىت و بە يەك خال دابىرپىزىتەوہ، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حىات مجىد، بەرپىز ناظم كىر، فەرموو.

بەرپىز ناظم كىر محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكەى كاك بىستون دەكەم دەربارەى ئەوەى كە ھەر سى ماددەكە (48) و (49) و (50) لە يەك ماددەدا جىگايان بكرىتەوہ، ئەوەى ترىش لەسەر بىرگەى دووہ بۇ بەرپىزان لىژنە (سەرۋىكى فراكسىون) ئەگەر بكرىت پىناسەكەى بكرىت وابدانم لە ناو پىناسەكان نەكراوہ، نەمدىتووہ لە ناو ئەو ھەمواركردنەوہى، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ناظم كىر، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەبەن ھەموومان دەمانەوى ھاوكارى ئەو لىژنەىە بىن، دەستيان خۇش بى، جارىكى تر دەبىلئەمەوہ، سەرۋىكى فراكسىون وەكو كاك بىستون گوتى (پەرلەمان)ەكە لابرىت، (كاتزمىر) نىە ببورن (كاژىر) كاتزمىر يەنى ئالتەكەىە (كاژىر) يەنى ئەوہىە كە پىويستمانە، دواى (24) كاژىر، بابەتەكە لە بەرژەوہندى گشتى بى ئەو گشتى يە بكرىتە (بەرژەوہندى گشتى) ئەوہ باشترە و من پىشنىار دەكەم (2) و (3) بكرى بە يەك، (1) وەكو خۇى بمىنىتەوہ و (2) و سى بكرى بە يەك (سەرۋىكى فراكسىون و لاپەنى كەم (10) ئەندام يان نوپنەرانى ھەر پىكھاتەىەكى پەرلەمان مافى ئەوہىان ھەىە) ئەوہى ئىتر دواىى دابىرپىزىتەوہ، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايەت، بەرپىز تحسىن اسماعىل، فەرموو.

بەرپۇز تحسین اسماعیل أحمد:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

منیش ھەمان تېببىنى كاك بېستون و كاك عمر عىنايەتم ھەيە، لە جياتى (سەرۆكى فراكسىۋنى پەرلەمان) كە وابزانم نىە ئەم شتە، سەرۆكى فراكسىۋنەكان دەتوانن بەر لەوھندە و تا كۆتايى، زۆر سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپۇز تحسین اسماعیل، بەرپۇز ئارى عبداللطيف، فەرموو.

بەرپۇز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (50) خالى دووم دەلى (سەرۆكى فراكسىۋنى پەرلەمان) ئەو ھەلەيە بى شك بىرى بە (سەرۆكى فراكسىۋنەكانى پەرلەمان)، لە خالى سىيەم دەلى (لايەنى كەم (10) ئەندام يان نوپنەرانى ھەر پىكھاتەيەك) ئايا پىكھاتەكان خۇيان تەنيا دەتوانن داوا بىكەن بابەتلىك بىخرىتە بەرنامەى كار، چونكە لەویدا روون نىە، دەلى بەلایەنى كەم (10) ئەندام، ئەو (10) ئەندامەكە تەواو، مافى ئەویدان ھەيە داوا لە دەستەى سەرۆكايەتى بىكەن بۇ ئەو ھى گىتوگۇ لەسەر بابەتلىكى گىشتى بىخرىتە بەرنامەى كارو، دوای ئەو (يان) ھاتوو دەلى (يان نوپنەرانى ھەر پىكھاتەيەك) نوپنەرانى ھەر پىكھاتەيەك تەبەن ھەر يەك نوپنەر ديارى دەكرى ئەو وەختە، ئەو نوپنەرە بە تەنيا ھىزى (10) ئەندام پەرلەمانى دىكەى ھەيە؟ ئەو لەویدا دەبى روونكردەو ھى زياتر بىرى، پىشتىگرى رەئىيەكەى كاك عمر دەكەم، خالى دووم و سىيەم زۆر زۆر نىكىن لە يەكەو، دەكرى بىرىتە سەرۆكى فراكسىۋنى پەرلەمان و (10) ئەندام پەرلەمان و نوپنەرى پىكھاتەكان دەتوانن ئەو كارە جىبەجى بىكەن، زۆر سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپۇز ئارى عبداللطيف، داوا لە بەرپۇزان لىژنەى كاتى دەكەين وەلام بدەنەو، فەرموو.

بەرپۇز فرست صۇفى على:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

بە عام سەبارەت بە دەمى مەواد يان بەشەكان، رىزبەندى بەشەكان ئەگەر جەنابتان بگەرپنەو بۇ ئەم مىكانىزمەى كە لە كۆبوونەو ھى رابردووش خويندەمانەو و پىشتىرىش بە دەنگى ئىو ھى بەرپۇز ئەندامانى پەرلەمان پەسەند كرابوو، ئەو دەسلەتە دراووتە لىژنەى پەپرەو تەنھا لە رووى بەشەكان و رىزبەندىيان و ئەم بابەتەنە دەتوانن بىكەين، بەلام ئەو تىببىنىيەنى ئىستا لەسەر بۇ نمونە ماددەى (50) يان ماددەى (49) يان ماددەى (48) كرا ئەو ھى مومكىن بى ئىستا بىكەين لە دەمى بىرگەكان بىرگەى دوو لەگەل سى، بىرگەى يەك لەگەل دوو لە جىگای خۇيدايە و تەنكىد ئىمە دادەنىشىنەو دەمى دەكەين، جارىكى تر ئىعادەى صىاغەى دەكەينەو و داواش لەو بەرپۇزانە ئەندامانى پەرلەمان دەكەين كە تىببىنىيەكانىان ئەگەر بىرىت مومكىن بىت بەتايبەتى ئەو ھى وەكو د.پەرى ھەول بىرىت بە نووسىن بماندەنى لەوانەيە ئەركى

ئىمە ئاسانتر بىكات، ھەرچەندە ئەگەر نەشېكەن ھەر دەپنوسىن لەلای خۇمان، بەلام لەوانەپە ئاسانتر و بە دېقەتتر بتوانىن تېبىنىيەكانتان رەچاۋ بىكەين، سەبارەت بە مەسەلەلە پېكھاتە ئەو (يانە) خۇى مادەم (و) نىە (يان)ە بە مەعناى ئەوۋەپە بەلئى دەتوانن، يەعنى ئەگەر نوپنەرى پېكھاتەى ئەرمەنى، نوپنەرى پېكھاتەى مەسىحى يان توركمان دەتوانى بەلئى ئەگەر يەك كەسىش بى دەتوانىت بابەتئىك تەرح بىكات، مادەم (يان)ە يەعنى ھەم فراكسىۋن دەتوانى ھەم ئەو پېكھاتەپەش دەتوانى، لېرەش لە لىژنەى پەپەرەو ئىمە كە نووسىومانە بە مەعناى ئەوۋەپە كە پېكھاتەپەك خصوصىيەتئىكى تايبەتەى بدەنى بتوانىت بابەتئىك تەرح بىكات، ئەوۋەى تىرشىيان كە دەلئى (عام) من پېمواپە مەفھومە مەعناى ئەوۋەپە پەپوۋەست نەبېت بە بەرژەۋەندى شتئىكى موعەپپەن، مەنتىقەپەكى موعەپپەن، بابەتەكە گشتىگر بى ھەموو كوردستان بى، ئەگەر پېتان باش بېت دەتوانىن بەرژەۋەندى گشتىش ئىزافە بىكەين ئەگەر ھاۋرپىكانى تر بلېن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.فرست، ديارە گفوتوگۈكە كۆتايى ھاتوۋە، بەلام سى بەرپىزى تر داۋايان كىردوۋە بەشدار بن، بەرپىز مامۇستا مەلا مروان، فەرموو.

بەرپىز حسين اسماعيل حسين (مەلا مروان):

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من ھەر لەسەر خالى سېپەم بۇ ئەوۋەى كە ھەم پېكھاتەكان جىى رېزن لەلای ھەموو لايەكمان، من دەلئىم ئاۋاى لى بىكرىت ئەو شتانەى كە گشتىگر، بۇ نمونە شتئىكى تايبەت نىن بە پېكھاتەكان ئەگەر شتئىكى تايبەتە بە پېكھاتەكان با پېكھاتەكان ئەو خصوصىيەتەپان ھەبېت، ئەگەر شەخسىكىش داۋا بىكات، بەلام ئەگەر گشتىگر بن و پەپوۋەست بېت بە ھەموو خەلئى كوردستان يەعنى ئەو تايبەتمەندىپەى نەبېت بە تەنھا داۋا بىكات و ئەو كاتەى قەزىپەكە واپزانم فراوانتر دەبېت، دەستان خۇش بېت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مامۇستا مەلا مروان، بەرپىز پەروا على، فەرموو.

بەرپىز پەروا على ھەمە محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ۋىپراى دەستخۇشى بۇ لىژنەكە من لەگەل ئەوۋەدام كە ئەو ژمارە (10) يە لايەنى كەم (10) ئەندام يان نوپنەرى پېكھاتەپەك، كەۋاتە لەو كاتەدا ئەگەر بىكرى (10) ئەندامەكە بىكرى بە (5) ئەندام باشترئىكە، لەگەل رېزم بۇ پېكھاتەكان ئاسايى يە ھەر يەكەپان نوپنەرى پېكھاتەپەكە و جىاۋازە، بەلام (10) ئەندام بەرامبەر بە يەك ئەندام لەو كاتەدا نابەرانبەرئىتەك ھەپە، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز پەروا على، بەرپىز عمر عىناپەت، فەرموو.

بەرپز عمر عىنايەت ھەمە سەيد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من قسەى خۆمم كرد لەو بارەپەو.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز عمر عىنايەت، بەرپز ناظم كىر تىبىنىيەكت ھەبوو، فەرموو.

بەرپز ناظم كىر محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

والله داوامان لە لىژنە كرد بەنىسبەت سەرۆكى فراكسيون بۆ پىناسەكردنى، ببوورن نازانم من تىنەگەيشتم

يان نەگوتر، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز ناظم كىر، بەرپز د.فرست ئەگەر روونكردنەويەكت ھەيە لەسەر ئەو بابەتە، فەرموو.

بەرپز فرست صۇفى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە پىكھاتە ھەكو باسماں كرد ئىمە سى پىكھاتەمان ھەيە، توركمان و پىكھاتەى كلدان سريان

ئاشوور و پىكھاتەى ئەرمەن، پىكھاتەكان زۆر نىن، لە كۆبوونەوہى لىژنەش كە موناقدەشە كرا لەسەر ئەو

بەنەمايە بوو، بەلام ئىمە تەئكىد ھەموو تىبىنىيەكان ھەردەگرىن و لە لىژنە جارىكى تروش دادەنیشينەو،

لە نەتىجەش بە دەنگى ئىوہ ئەو بابەتە يەكلایى دەبىتەو، سەبارەت بەوہى كە بەرپز كاك ناظم باسى

كرد، تەبەن ئىمە فراكسيونى پەرلەمانى پىناسە دەكەين، فراكسيونى پەرلەمانى ھىشتا نەگەيشتىنى لەوئى

پىناسە دەكەين لە چى پىك دىت و چۆنە و ئەركەكانى چى؟ سەرۆكى فراكسيونى پەرلەمانى ئىمە

پىناسەمان نەكردووہ چونكە كە فراكسيونت پىناسە كرد ھىچ ئىجاب ناكات ئىمە سەرۆكى فراكسيونى

پەرلەمانىش پىناسە بكەين، چونكە مەھامەكانى زياتر لەوئى لە ناو فراكسيون بەرجەستە دەبن، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.فرست بۆ ئەو روونكردنەوہ، بەرپزان گفتوگو لەسەر ماددەى (50) كۆتايى ھات،

تىبىنىيەكان ھەرگىراون دواتر دەخريئە دەنگدان، ماددەى (51) بخويئەو، فەرموو.

بەرپز رىواز فائق حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (51)

يەكەم/م

1- ھەر لېژنەيەكى ھەمىشەيى يان تايبەت دەتوانى لە ماوەى (48) كاتزمىر بەر لە كۆبوونەوھى پەرلەمان داوا لە دەستەى سەرۆكايەتى بكات لە دياردەيەك يان رووداويك يان ھەر بارىكى گشتى بكوئيتەوھ و داوا لە دەستەى سەرۆكايەتى بكات بۆ ئەوھى بە مەبەستى گفتوگو لە بەرنامەى كار دايبين.

2- ھەر ئەندامىكى پەرلەمان مافى ھەيە لە ماوەيەك كە لە (10) خولەك تىپەر نەكات بىرۆكەيەك بىخاتەر و بەم مەرجانەى خوارەوھ:

أ-(48) كاتزمىر پيش دانىشتنى پەرلەمان داوايەك پيشكەشى سەرۆكايەتى پەرلەمان بكات.

ب-بىرۆكەكە نووسراو بىت تا ئەندام پابەند بىت بە ناوەرۆكى نووسراوھكە.

پ-پەيوەست بىت بە كيشەيەكى گشتى و پيشنياز و چارەسەرى لەخۆ گرتبىت.

دووھم/ دەكرىت گفتوگوگردن لەسەر بابەتەكانى برگەى يەكەم لەسەر داواكارى لېژنە يان ئەندامان بە ئامادەبوونى سەرۆك وەزيران يان وەزيرى تايبەتمەند يان ھەردووكان بىت.

سىھم/ لە كاتى رازينەبوونى دەستەى سەرۆكايەتى بە داواكارى لېژنە يان ئەندامان و پىداگرى ئەوان لەسەر داواكەيان سەرۆك ريگە دەدات كەسيكى ھاويشت يان دز بە داواكەيان لە ماوەى سى خولەك بىروبوچوونى خويان لەو بارەيەوھ بىخەنەر و ئەو كات بەبى گفتوگو پەرلەمان بىريارى يەكلاكەرەوھى خوى لەسەر دەدات.

چوارەم/ سەرۆك وەزيران يان وەزيرى تايبەتمەند دەتوانن داوا بکەن گفتوگوئى ئەو بابەتە بۆ ماوەيەك كە لە دوو ھەفتە تىپەر نەكات دوا بخرى.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.ريواز فائق، بەرپزان گفتوگو لەسەر ماددەى (51) دەست پى دەكەين، پىنج بەرپز داواى گفتوگو دەكەن: بەرپز عمر عينايت بەھزاد درويش بەرپز نارى عبداللطيف بەرپز قادر رزگەيى بەرپز مصطفى سەكرى بەرپز صالح ھەقى، بەرپز عمر عينايت، ھەرموو.

بەرپز عمر عينايت ھەمە سعید:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بابەتەكە تەنھا لە برگەى (1) داوا لە دەستەى سەرۆكايەتى بكات بۆ ئەوھى بىخاتە بەرنامەى كارەوھ، ئىتر پىويست ناكات (بۆ ئەوھى بە مەبەستى گفتوگو..). ئەوھ ھەمووى ئىشى د.پەرى يە بە رەئى من جارىكىتر تەئكىد دەكەمەوھ د.پەرى يان زمانزانىكى دىكە لەو بەرپزانە پىموايە لە فراكسيونى برادەرانى پارتىش ھەيە، لە فراكسيونى يەكيتىش ھەيە، زمانزانى باشن، رەكىكە، من تەنھا سەرنجەكەم ئەوھندە بوو، سوپاستان دەكەم.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز عمر عينايت، ئەوھى زمانەوانى لە كۆتايىدا داوامان كردووھ پىشترىش كە لېژنەى كاتى سوود لەو توانايانە ببينىت كە لە ناو ئەندامانى پەرلەمان ھەنە وھكو د.پەرى، بەرپز تحسين اسماعيل و

بەپىزى تر، ھەر بەپىزىكى تىرىش بتوانىت لەو بوارەو ھاوکارىيان بىكات ئەو ۋە ئىمە سوپاسى دەكەين، بەپىز بەھزاد دەرويش، فەرموو.

بەپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددا (51) (دووم) ئەو وشەيە (دەگرىت) پىمباشە بىتە لادان بەو شىۋەيە لى بىت (گفتوگۇگىردن لەسەر بابەتەكانى بىرگەي يەكەم ئەگەر لىژنە يان ئەندامان داوايان كىرد سەرۋك ۋەزىران يان ۋەزىرى تايبەتمەند يان ھەردووكيان ئامادەبن لە ناو ھۆلى پەرلەمان)، زۆر سوپاس.

بەپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەپىز بەھزاد دەرويش، بەپىز ئارى عبداللطيف، فەرموو.

بەپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پىمباشە بىرگەي (1) بەم چەشنى لى بىكرىت، چونكە ھەست دەكەم تۇزىك ھەم رەككە ۋ ھەمىش روون نى، جۆرى لە درىژدادرىشى تىدايە، بەتايبەتى (لە دىاردەيەك يان رووداويك يان بارىكى گشتى بىكۆلىتەو) يەنى ئىجاب ناكات بىكۆلىتەو ھەر يەكسەر راستەوخۇ داوا بىكات بەم جۆرە (ھەر لىژنەيەكى ھەمىشەيى يان تايبەت (دەتوانن) نەك (دەتوانن) لە ماۋەي (48) كاژىردا بەر لە كۆبونەو ھەي پەرلەمان داوا لە دەستەي سەرۋكايەتى بىكەن نەك (بىكات) گفتوگۇ دىاردەيەك يان رووداويك يان بابەتتىكى گشتى بىخاتە بەرنامەي كار) دوو جار داواكراۋتەو، (گفتوگۇ دىاردەيەك يان رووداويك يان بابەتتىكى گشتى بىخىتە بەرنامەي كار)، سوپاس.

بەپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەپىز ئارى عبداللطيف، بەپىز قادر رىزگەيى، فەرموو.

بەپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەي (51) بىرگەي يەكەم خالى (1) لىژنەي ھەمىشەيى يان لىژنەي تايبەت، تەبەن لىژنەي تايبەت بۇ مەھامىكى دىارىكراۋ پىك دەھىنرىت جا لەسەر داۋاي ژمارەي ياسايى پەرلەمانتاران بى ياخود بە بىپارى دەستەي سەرۋكايەتى پەرلەمان بىت كە بەرەزامەندى پەرلەمان پىك دەھىنرى، بۇ مەبەستىكى دىارىكراۋىش پىك دەھىنرى، ئايا لىرەدا ئەۋەي كە لىژنەي كاتى نووسىنەۋەي ئەو پەپەرەۋە مەبەستىانە لىرەدا لىژنەي تايبەت دەتوانى بەدەر لەو مەھامەي كە بۇ پىكھىنراۋە دەتوانى لە ھەر دىاردەيەكى تر ياخود ھەر بارىكى گشتى كە مەبەستى بى مەبەستەكە ئەۋەيە كە پىشنىار بىكات لىكۆلىنەۋەي دەربارە بىكات ۋ بىخىتە بەرنامەي كار ياخود مەبەستەكە لىرەدا ئەۋەيە كە ئەو لىژنەيە ئەو راپۇرتەي كە ئامادەي كىردوۋە يان ئەو پەراۋانەي كە بە مەبەستى لىكۆلىنەۋە نامادەي كىردوۋە ئەۋەي كە

پې گەشتووه ئەو بەر لە (48) سەعات بخاتە بەرنامەى كار، چونكە ئەگەر مەبەستەكە ئەو بى ئەو وارىدە، ئەگەر مەبەستەكەش ئەو بېت لىژنەكە دەتوانىت بەدەر لەو پېشنيارى ترى هەبى، چۆن دەكرىت لىژنەى تايبەت خۆى راسپىرېت بەدەر لەو كە بۆى پېكھېنراو، سەبارەت بە برگەى دووهميش پشنگىرى ئەو كاك بەهزاد دەكەم، پېشنيار دەكەم لەبرى وشەى (دەكرىت) ئەم وشەىە لاپرېت برگەكە بەو شىوويە داپرېژىتەو لىژنە يان ئەندامان بۆيان هەيە داوا بكەن گفوتوگۆكردن لەسەر بابەتەكانى برگەى يەكەم بە سەرۆك وەزيران يان وەزىرى تايبەتمەند يان هەردووكان بى، چونكە كە لىژنە يان ئەندامانى پەرلەمانىش هەست بەو دەكەن وەختى كە پېويست بە ئامادەبوونى سەرۆك وەزيران يان وەزىرى تايبەتمەند نەبى ئەوانىش داوا ناكەن، چونكە (دەكرىت) واتا دەكرىت بېت و دەكرىت نەيىت، سەبارەت بە ئەو سىيەميش لە كۆتا رستەدا بە بى گفوتوگۆ پەرلەمان برپارى يەكلاكرەو دەدات، لىژنەى بەرپىز يەعنى مەبەستيانە ئەو برپارەى كە پەرلەمان دەيدات برپارەكانى پەرلەمان يان بە زۆرىنەى سادە بن يان بۆ ئەو كە پېويستى كر دوو فانون بە زۆرىنەى تايبەت، لىرەدا مەبەستەكە زۆرىنەى سادەىە يەعنى دەخريتە دەنگدانەو و بەزۆرىنەى سادە بابەتەكە يەكلاى دەبىتەو، زور سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز قادر رزگەيى، بەرپىز مصطفى سەكرى، فەرموو.

بەرپىز مصطفى أحمد حمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تېيىنيەكەى من برادەران باسيان كرد دەربارەى صياغە بوو لە برگەى يەكەم، ئەگەر صياغەكەى وەكو خۆى بىمىنيتەو دووجار دەستەى سەرۆكايەتى دووبارە بۆتەو هەندىك خۆش نىە، ئەگەر وەك خۆى بىمىنيتەو (بۆ ئەو) زيادە (داوا لە دەستەى سەرۆكايەتى بكات لە مەبەستى گفوتوگۆكردن لە بەرنامەى كار دابى)، پىموايە ئەو برگەيە بەگشتى حەقى پىداچوونەو و صياغەكردەو هەيە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز مصطفى سەكرى، بەرپىز صالح فەقى، فەرموو.

بەرپىز صالح فەقى محمد امين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانى من كاك ئارى كردى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز صالح فەقى، بەرپىز پەروا على، فەرموو.

بەرپىز پەروا ەلى ھەمە محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە 51) بىرگە ەى دووم (دەكرى گىتوگۆ لەسەر بابەتەكانى بىرگە ەى يەكەم لەسەر داواكارى لىژنە ..تا كۆتايى) دەتوانرى بىرى بە (دەكرى گىتوگۆكرىن لەبارەى بابەتەكانى بىرگە ەى..) (لەسەر بابەتەكانى) نەگونجاو، (لە بارەى بابەتەكانى بىرگە ەى يەكەم بە داواكارى لىژنە يان ئەندامان)، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز پەروا ەلى، ھەر ئىستا ئەو ەاتبوو كە ھەر ئەندامىكى پەرلەمان لەسەر يەك بابەت دوو جار قسە نەكات، بەلام كاك ئارى داواى كر دوو، فەرموو جار يىكى تر.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بىوورە والله بىرم جوو، خالى سىيەم يەك تىبىنىم ھەيە ئامازە بەو كراو ەللى (ئەو كات بەبى گىتوگۆ پەرلەمان بىر يارى يەكلا كەرەو ەى خوى لەسەر دەدات) ئايا پەرلەمان لىرە مەبەستى دەستەى سەرۋىكايەتى يە كە بىر يارى يەكلا كەرەو ەى خوى دەدات بە بى گىتوگۆ؟ يان زۆرىنەى ئامادەبوو دەخرىتە دەنگدان؟ ئەو زۆر گرنگە، مەبەست چىە؟ نووسراو پەرلەمان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز كاك ئارى، تىبىنىيەكى كۆتايى بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ناو چەكەمەجەكانمان وەرەقەى سبى تىدا نىە، يەعنى نازانىن لە كویدا بنووسىن، بىزەھمەت ئەمر بىكەى وەرەقەى سبىمان بۇ بنىرن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

پەلە بىكە كە ئەو ەى بگەينى، بەرپىزان داوا لە سەرۋىكى و ئەندامانى لىژنەى كاتى دەكەين ئەگەر لەسەر ئەو ماددەيە وەلام يان تىبىنى بدن، فەرموو.

بەرپىز رىواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەشى زۆرى تىبىنىيەكان تىبىنى شىكى بوون، لە لىژنەكە انشالله پىيان وەرەگىرى، كاك قادر پىرسىارىكى كر لىژنەى تايبەت بۇ بابەتىكى تايبەت بىگومان دادەنرى، تەنھا دەتوانى ئەگەر راپۆرتەكەى تەواو ببوو بۇ ئەو بابەتە تايبەتە دەتوانى داوا بىكات (48) سەعات پىشتر بىخرىتە بەرنامەى كار، ناتوانى لەسەر ھىچ بابەتىكى تر داواكارى پىشكەش بىكات، كاك ئارى پىرسىارى كر مەبەست لە پەرلەمان چىە؟ بىگومان

مەبەست لە پەرلەمان ئەندامانى پەرلەمان و دەنگدانى پەرلەمانە يەنى ھەيئەتەگەيە نەك دەستەى سەرۆكايەتى، پرسیارى تریش نەكراوه، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز د.ریواز فائق، د.پەرى خالى نيزامى ھەيە، فەرموو.

بەرپۆز پەرى صالح حمید:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (51) سېيەم كەسىكى ھاوېشت يان دژ بە داواكەيان، ئەگەر زەحمەت نەبى روونى بکەنەوھ كەسىكى ھاوېشت.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆز د.فرست، فەرموو.

بەرپۆز فرست صۇفى على:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

مەبەستمان ئەوھيە كاتىك كە لەسەر ھەر بابەتەك بىت لیژنەيەك داوا دەكات لەو پەرلەمانە لە ناو ھۆل گەفتوگۆى لەسەر بكرىت و ئەوھش لە دەستەى سەرۆكايەتى نەخراوتە بەرنامە، لیڤرە كەسىك رىگەى پى دەدرىت كە (انصار) يان پشتیوانى ئەوھيە كە ئەو بابەتە گەفتوگۆى لەسەر بكرى، كەسىكىش كە دژ بىت، ئەگەر دژ بىت ئىنجا دواى ئەوھى روونکردنەوھى پىويست درا دەخريتە دەنگدان، تەنھا دەنگدان واتا دوو كەسىش وەرناگىرئ تەنھا يەك كەس بە پشتیوان و يەك كەسىش بە دژ، ئەگەر زۆرىنەى ئامادەبووان كە دەئىين زۆرىنە پەرلەمان، مەعناى وايە ئۆتۆماتىكى زۆرىنەى ئامادەبووان، ئىستا لەو ھۆلە لەوانەيە (40) كەس ھەبى واتا (21) كەس لەگەلئ بوون مەعناى وايە بە زۆرىنە شتەكە تىپەر دەبىت و يەكلا دەبىتەوھ ئايا قسەى لەسەر بكرى يان نەكرئ.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز د.فرست، ئەوھ مۆدیلەكە لە زۆر لە پەرلەمانانى دونیا پەيرەو دەكرىت، يەك كەس لە پشت يەك كەس دژ، يان دوو كەس لەگەلئ بن و دوو كەس دژ، بەرپۆزان موناھەشە لەسەر ماددەى (51) كۆتايى ھات و دواتر لە دانىشتنەكانى داھاتوو دەنگى لەسەر دەدرىت، بەرپۆزان لە لیژنەى كاتى ماددەى (52) بخويئننەوھ، فەرموو.

بەرپۆز سۆران عمر سعید:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

دووھم: ریزبەندى و سیستەمى دانىشتنى ئەندامان

ماددەى (52)

شوپنى دانىشتىنى ئەندامان لە ھۆلى پەرلەمان بەپىي لىستى رىزبەندىگراو بە گوپىرە پىتەكانى ئەلف و بىي كوردى دىارى دەكرىت بە رەچاوكردنى زنجىرە يەك بەدواى يەكى ھەمان فراكسىون.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىزان ئەۋەدى دەپھەۋى بەشدارى گىفتوگۆ بىكات دەستى بەرز بىكات، فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دىئاد شىكرالە (بىگەرد تالەبانى):

ئەۋ بەرپىزانە داۋايان كىردوۋە گىفتوگۆ بىكەن:- ئارى عبد اللطيف - مامۇستا مروان - حاجى كاروان - بىستوون فائق - عمر عىنايەت - كەژال ھادى - پەروا ەلى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سىكرىتېرى پەرلەمان، بەرپىزان دەست بە گىفتوگۆ دەكەين، بەرپىز پەروا ەلى، فەرموو.

بەرپىز پەروا ەلى ھەمە محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لەم ماددەپەدا دەلى (بە رەچاوكردنى زنجىرە يەك بەدواى يەكى ھەمان فراكسىون) ئەۋە ماناى چىپە؟ يەك بەدواى يەكى ھەمان فراكسىون؟ تۆزى رۈونى بىكەنەۋە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ئەۋ پىرسىارە دۋايى ۋەلام دەدرىتەۋە، سوپاس، بەرپىز كەژال ھادى، فەرموو.

بەرپىز كەژال ھادى ھىۋى داۋد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەمان تىبىنى پەروا خانەم ھەبوۋ ۋەكو پىرسىار مەبەست چىپە لە بەرپەچاوكردنى زنجىرە يەك لە دۋاي يەكى ھەمان فراكسىون؟ دوۋەم مەن پىم باشە بىگۆردى ئىستا بۇ نەمۈنە ئەگەر تەماشى ئەۋ ھۆلە بىكەين ئىمە ۋەكو فراكسىونى يەگىرتوۋى ئىسلامى كوردستانى يەك بەدواى يەك دانىشتوۋىنە، زۆر جارى ۋا ھەپە ھەندى بابەت ھەپە ئىمە دەمانەۋى لە نىۋان خۇمان راۋىز بىكەين ۋ گىفتوگۆ لەسەر بىكەين، دەبىنى بابەتتىك لە ناۋ ھۆلى پەرلەمان تەماشى دەكەين ئەۋەندە پەرتەۋازە بوۋىنە يەنى ھەتا بە ۋەدەقە نوۋسىنىش ناگەپنە يەكتى، بۇپە ئەگەر چاۋ پىخشاندەۋەپەكى بۇ بىكرى ئەم سىغەپە يان بەپىي فراكسىون فراكسىونەكان لە يەكتى نىك بن يان بە ئالىەتتىكى دىكە ئەم سىغەپە دانىشتى رىزبەندى پەرلەمانتاران بىگۆردى، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز كەژال ھادى، بەرپىز ئارى عبد اللطيف، فەرموو.

بەرپز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سىڭىر حالەتى دژ بەيەكى تىايە لەوانەيە ليژنەى تايبەتمەند ئەوۋى زۆر موختەصە لە بوارى زمان دا پيى دەزانى، يەكەم/ بەپيى، دوۋەم/ بەگوپرەى، سىيەم/ بەرەچاۋكردن، ئەم سىيە سىڭىر حالەتى زۆر جياۋازە، مەبەست چيە لە ليستى ريزبەند كراۋ؟ بەگوپرەى پيىتەكانى ئەلف و بى (ئەلف و بى) غەلەتە، دەبى بنووسى (ئەلف بى) گەۋرەترين كيشەى ئيمە ئەۋەى تا ئىستاش ئەۋەمان رەچاۋ نەكردوۋە لە زمانى ستانداردا بكرىتە (ئەلف بى) زۆر زۆر كوردى پەتى ترە تا (ئەلف و بى)، ئەلف و بى عەرەبىيە، بە رەچاۋكردى زنجىرەيەك، ئەگەر لە سەرۋەر بە گوپرەى يان بە پيى ليستى ريزبەندكراۋە بىڭى دوايى چۆن بە رەچاۋكردى زنجىرەيەك تۆ ئەۋە تەرتىب دەكەى؟ سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز ئارى عبداللطيف، بەرپز مامۇستا مەلا مروان، فەرمو.

بەرپز حسين اسماعيل حسين (مەلا مروان):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من هيچ قسەم نيه لەسەر خالى يەكەم، بەس پيىم باشە ماددەى (52) بكرىتە دوو بەش، دوو خال، ئەگەر كاك د. فرست ئاگاي لپرە بى، يەكەم/ ئيمە كيشەيەكەمان هەيە لە فراكسيۇنەكان بەرپز سەرۆكى پەرلەمان ئەگەر تەماشبا بەكى شوپى فراكسيۇنەكان تەنزىم نەكراۋە، يەنى ئيمە لەوانەيە زۇرچار پيويستمان بە هەماهەنگى و بە دانىشتن هەبى لە فراكسيۇنەكان، بەشيك لە فراكسيۇنەكان لە قاتى پيىنچن، بەشيك لە قاتى چوارن، بەشيكيان لە قاتى (3) پيىشيار دەكەم خالى دوۋەمى بۆ زياد بكرى هەموو فراكسيۇنەكانى پەرلەمان لە قاتى (3)، لە قاتى (4) يان لە هەر قاتىك بى پيىكەۋە كۆ بكرىنەۋە، بۆ ئەۋەى كە لە يەك نزيك بين و بتوانين هەماهەنگى زياترمان هەبى، دەستتان خۆش.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز مامۇستا مەلا مروان، مەبەست لە ناۋ دانىشتنەكەيە، ئەۋە ئيزافەت كرد سوپاس، بەرپز حاجى كاروان، فەرمو.

بەرپز كنعان نجم الدين احمد (حاجى كاروان):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش هەر هەمان تىبىنىم هەبوو، يەنى ئىستا هەر فراكسيۇنى ئيمە و فراكسيۇنى كۆمەل دەلپى سەرپى سەمومنان گرتوۋە بە دواى يەكەۋە، ئەۋە دەبى حەل بكرى، ئاگامان لە يەك نيه بۆيە ئەگەر فراكسيۇن، فراكسيۇن دابنىشين پيىكەۋە، مەسەلەن ئىستا حەرقى (ك) من لەۋەتى تەلەبەى ئىبتىدائى بوومە هەر لە دواۋە دانىشتوومە چونكە حەرقى (ك)م، ئەۋە موشكىلەيە هەموو حەرقەكانى ئەخىر دەكەۋنە خوارەۋە، بۆ

دەست ھەلپىنىش ھەر دەكەوينە خوارەو، جا لەبەر ئەو ھەر ئەگەر فراكسيۇن فراكسيۇن بىت باشترە نەك بەم حەرقى ئەلف و بى بى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حاجى كاروان، بەرپىز بىستون فائق، فەرموو.

بەرپىز بىستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرچەندە قسەكان كران، بەلام ئەو ھەر پەچاوكردنى قائىمەى حزب يان قائىمەى فراكسيۇن رەنگە پىچەوانەى ئەو حەرقە ئەبجەدىە بى، چونكە ئەگەر مەسەلەن (لو فرچنا) سبەينى قائىمەكە كرا بە موغلق (ا) حەرقىكى چووزانم ئەخىر حەرقەكان ئەو ھەر كاك حاجى گوتى رەقمە (1) و رەقمە (2) مەسەلەن وانىە؟ (أ و ب) تىدا نىە، رەچاوكردنى زنجىرەى فراكسيۇن يان قائىمەى حىزبى لەگەل (ئەلف و بى)كە تۆزى پىچەوانەى يەكە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز بىستون فائق، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت حەمە سەيد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكەى كەزال خان دەكەم، ھەر ھە پشتگىرى كاك ئارى دەكەم (ئەلف بى) باشترە، پشتگىرى ئەو ھەش دەكەم كە نابىت ئىمە لەبەر ئەو ھەر (ع)ين ئىتر قەرەوين، قەى چى دەكات وەرزىك ئىمە لە داو ھەين با وەرزى دوو ھە پىچەوانە بىتەو، مافى خۇمانە، من چوار سائە لىرەم خۇ شۆينەكەشم باشە عەببى نىە، بەلام من داوا دەكەم برادەران لە لىژنە كارى بکەن يان لە ئىدارەى سەرۆكايەتى پەرلەمان راستە لە سەر ھە لە (ئەلف)و ھە دەست پى دەكات لە ئەخىردا (ق) و (ع) كۆتايى دى، بەلام دەكرى پىچەوانەش بىكرىتەو ھە دوو سال و ابىت و دوو سائەكەى تر بە پىچەوانەو ھە بىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايەت، داوا لە لىژنە دەكەين ئەگەر روونکردنەو ھە بى يان وەلام، فەرموو.

بەرپىز فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو تىبىنىانەى بەرپىزان باسيان كرد لەسەر صياغەت حەتمەن چاكى دەكەين، (ئەلف بى) و ئەوانە ھەمووى چاك دەكەين، ئەمما سەبارەت بەو ھەر بىزەبەت ئەو ھەر كە من تىگەشتىم لەگەل برادەرانىش كە لە لىژنەى كاتى تازە قسەكان كرد، رىك ئەو ھەر ئىو ھەتەنەو، (ئەلف بى)يە، بەلام لە (ئەلف بى)ش فراكسيۇنى گۆران لەو ئىتىجاھەى (ئەلف بى) لە فراكسيۇنى گۆران دەست پى دەكات، پارتى (ئەلف بى)ى خۇى تەقريبەن ھەكو ئىستا، بشتواندرى ئەو تەنزىمەى ئىستا كا حاجىش باسى كرد يەعنى يەگگرتوو لە

مەنتىقەپەك وەكو كەزال خان باسى كرد، كۆمەل، بەو شىۋەپە، بەلام ئەلف بى لە ناو فراكسىۋنەكە، يەنى فراكسىۋنەكان تىكەل نابن بەو شىۋەپە كە لە مەنتىقە خۇ دەبى بەپى ئەلف بى، جا ئايا ئەو قاعەپە موساعىدە بۇ ئەۋەى ئەو ئىشە تىدا بكى؟ ئەۋە لەۋانەپە پەپەندى بە ئىمەۋە نەبىت، بەو پەپەۋە نەبى، ئەۋەى مامۇستاش باسى كرد ناتواندرى باسى تابق و شتى وا بكەين چونكە لەۋانەپە ئەو پەرلەمانە ئەۋرۇ لىرەپە بچىنە شوپىكى تر تابقى يەك باشتر بى، بۇپە ئەۋە پەپەندى بە ئىدارەى پەرلەمانەۋە ھەپە چۆن دابەشى دەكات، دەكرى ھەر ئىستا بىرپارىك بدن بچنە يەك تابق، بەلام لە پەپەۋە دانىشتەكە بەو شىۋەپە ديار دەكرى، لە پەپەۋەى ۋلاتانى دونيا بە (ABC) دابەشيان دەكرى، ئەگەر ھەزتان لىي يە، بەلام لەبەر ئەۋەى ئىمە ناۋەكانمان زۆر بەمان بە ھەرەبى يە و بە كوردى يە يەنى ھەر دەبى بە ئەلف بى بىت.

بەپىز جعفر ابراهيم ئىمىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەپىز سەرۋكى لىژنەى كاتى، تىبىنى كۆتايى لاي كاك عمر عىناپەت، فەرموو.

بەپىز عمر عىناپەت ھەمە سعید:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

تىبىنىيەكەم ھەندەسى يە، ھۆلەكە دىزاینەكەى ھەلەپە، يەنى ئىستا ھۆلى ھاتوۋچۇ مەفروۋزە ئىستا كەسك لەۋپە بچىتەۋە دەرەۋە زۆر بەى ئەۋانە ئىجراج دەبن، دىزاینى ئەم ھۆلە دىزاینىكى ھەلەپە و ئەو قسەپەى كەزال خانىش گوتى ئەگەر فراوانتر بىت وەك كاك فرست باسى كرد دەكرى فراكسىۋنەكان بەپەكەۋە بن، ئەگەر بۇتان كرا و انشالله قەيرانى دارايى نەما ئەم بىناپە بگورى و ھۆلىكى تازە دىزاینەكەشتان بۇ دەكەين لەسەر حىسابى خۇمان و زۆر سوپاس.

بەپىز جعفر ابراهيم ئىمىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇئەو پىشنىازە، پىۋىستە و شايستەپە و شوپنەكەش ديارى كراۋە، وابزانم لە روۋى ھەندەسپىش شوپنەكان كراۋە بۇ كۆمەلگەى تايبەت بە پەرلەمانى كوردستانەۋە لە شوپىكى ترە لە دەرەۋەى شارە، خوا كەرىمە ئىنشاللا تا ئەو كاتە قەيرانى دارايىش كۆتايى دىت، بەپىزان ماددەى (52) كۆتايى ھات، ماددەى (53)، بەپىز مصطفى سەكرى، نوقتەى نىزامى ھەپە، فەرموو.

بەپىز مصطفى احمد حمد:

بەپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەكان زۆرن تىبىنىيەكانىش زياتر زمانەۋانى و صياغەنە، پىم باشە جەنابتان بىرپار بدن دواى ئەۋە كە ئەۋە تەۋاۋ دەبى لەگەل لىژنەى كاتى كى پىي خۇشە و كى ئىختىصاصى ھەپە لە زمان و كى كوردى باشە با كراۋە بى ئەۋەى پىي خۇشە نامادە بى رۇژىك ديارى بكەن لەسەر صياغە، ئاۋھا وەخت زۆر دەرۋا و زياترىش بەراستى قسەكان لەسەر دارشتنەۋە و لەسەر كەم و زىادى كەلىمات و ئەۋانەن، وەخت زۆر دەرۋاۋ

پېموايې، ئەگەر بېرپار بدن لەگەڵ برادرانی لیژنەى کاتى لیژنەىەك پېك بېت بۇ صياغە پېموايە زۆر باشە، سوپاس.

بەرپېز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپېز مصطفى سەگرى، ئەو پېشترىش تەئكىد لەو كراوە، لیژنەى كاتىش داواى كرد لە ئىوہى بەرپېز كە ھاوکارىن لەگەلىان دا، ھەتا بە نووسىنىش داوايان كرد بۇيان بنووسن، جارىكى تر تەئكىد دەكەين ھەر تېبىنىيەك لە رووى زمانەوانى ئىستا دەتوانن بۇيان بنووسن، دواتر دەتوانن بۇيان بنووسن، تا ئەو كاتەى دەگاتە دەنگدان، لەو كاتە ئەو پېرۆسە كۆتايى پى دېت، ماددەى (53) بەرپېزان ئەگەر بىخویننەو، فەرموو.

بەرپېز سۆران عمر سعید:

بەرپېز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (53)

كارنامەى ھەفتانەى پەرلەمان بەم شىوہىە دەبېت:

1- رۆژانى يەكشەممە ئەندام بەدواداچوون بۇ كاروبارى ھاوونىشتمانيان دەكات.

2- رۆژانى دووشەممە كۆبوونەوہى لیژنەكان.

3- رۆژانى سېشەممە و چوارشەممە تايبەت دەبى بە دانىشتنى پەرلەمان.

4- رۆژانى پېنجشەممە گەتوگۆكردن لەگەل ھۆكۆمەت بەپېى پىويست.

5- دەستەى سەرۆكايەتى لە كاتى پىويست دەتوانى خشتەى كارى ھەفتانەى پەرلەمان دەستكارى بكات.

بەرپېز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپېز سۆران عمر، بەرپېزان گەتوگۆ لەسەر ماددەى (53) دەست پى دەكات، ناوہكان دەنووسىن، فەرموو.

بەرپېز بېگەرد دلشاد شكرالە (بېگەرد تالەبانى):

ئەو بەرپېزانە داواى گەتوگۆيان كرووہ: ئارى عبداللطيف، د.سرود، حاجى كاروان، بەھزاد دەرويش، مامۆستا مروان، انور قادر، أيوب عبدالله رسول، عمر عىنايەت، أيوب عبدالله اسماعيل، مامۆستا عبدالرحمن، كەزال ھادى، محمود حاجى، حىيات مجيد، قادر رزگەيى، عباس غزالى، منى قەھوہچى.

بەرپېز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپېزان (15) بەرپېز دەيانەوېت لەسەر ئەو ماددەىە قسە بكەن، بۇيە ھەر يەك يەكجار قسە دەكات، قسەكانى خۇى بەچرى دەخاتەروو، داواى ئەوہش كەسى تر وەرنەگرين، بەرپېز منى قەھوہچى، فەرموو.

بەرپىز منى نى نادر (قەھودچى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنھا ئەو پىرسىيارەم ھەبوو ھەچەندە خۇش ئەندامم لەم لىژنەيە بەلام ئەو پىرسىيارە لە زۆربەيە ئەندامانى لىژنەيە ياسايى بەمنىيان وتوود، رۇژانى دووشەممە كۆبوونەودى لىژنەكانە، يەئنى تەنھا يەكجەر كۆبوونەودى لىژنەكان ھەيە لە ھەفتەيەكدا، بەلام لە كاتىكدا مەسەلەن د.رېواز ئاگادارە ھەروھە گەشە خان كە لە لىژنەيە ياسايشە، لەوانەيە لە ھەفتەيەكدا ئىمە سى جار كۆبووينەودە، ئەو لىژنەدا بە پىي ئەو پەپرەو كەواتە دەبىتە پىچەوانەيە يان با رۇژەكەي تەھدەنەكەين، تەنھا بە پىي پىويست لىژنەكان كۆبىنەودە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز منى قەھودچى، بەرپىز حىيات مجيد، فەرموو.

بەرپىز حىيات مجيد قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە خالى يەكەم دا دەلى رۇژى يەكشەممە ئەندام بەدواداچوون بۇ كاروبارى ھاونىشتىمانىيان دەكات، ئەگەر بىرى ھاونىشتىمانىيان و لىژنەكانى بۇ زىاد بىرى، خالى دووم رۇژانى دووشەممە كۆبوونەودى لىژنەكانە من پىشتىگىرى قەسەكانى منى خان دەكەم، چونكە زۆربەيە ئەندامان لە دوو لىژنەدا ئەندامان، زۆر جار كۆبوونەودەكان تەزاروب دەكات، ئەگەر بىرىت بە پىي پىويست كۆبوونەودەكان بىرىت ئەو ەمەلى ترە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حىيات مجيد، بەرپىز كەژال ھادى، فەرموو.

بەرپىز كەژال ھادى ھقى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەراي من ئەو ماددەيە لە يەكەم تا پىنچەم زىادە، ئەو ماددەيە نەمىنى، چونكە بە تىروانىنى من بە ھىچ شىوئەيەك نارواتە بوارى جىبەجى كىردنەودە، ھەر تەنھا لە پەپرەو جىگىرى دەكرىت و نارواتە بوارى جىبەجى كىردنەودە، بۇيە با ماددەكە نەمىنىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز كەژال ھادى، بەرپىز د.سرود، فەرموو.

بەرپىز سرود سليم متى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

قەسەكانە ھاتنە گۆتن، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.سرود دەستخۇش، بەرپىز انور قادر، فەرموو.

بەرپىز انور قادر مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە (53) منىش تىبىنىم لەسەر خالى (2) ھەيە، كە زۆربەى كات لە كۆبۈنەۋەى لىژنەكان دا پىۋىستە چونكە موناھەشەى زۆر و تا نامادەكردنى راپۇرت من پىمباشە بەم شىۋەيە بى رۇژانى دووشەممە كۆبۈنەۋەى لىژنەكان و يان ھەر كاتىكى تر كە پىۋىست بوو، چونكە جارى وا ھەيە كۆبۈنەۋەى لىژنەكان، لىژنەى ياساى بە نموونە بىنمەۋە بۇ نمونە راپۇرتمان لە رۇژى پىشتەر نامادە نەكردوو، دواتر سەعات (10) تا جەلسە نامادەكراۋە راپۇرتكە نامادە كراۋە، بۇيە پىموايە كاتى پىۋىست زياتر بدرى بە كۆبۈنەۋەى لىژنەكان، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز انور قادر، بەرپىز ايوب عبدالله رسول، فەرموو.

بەرپىز ايوب عبدالله رسول:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە نىسبەت بىرگەى پىنجەم من تەنھا داۋا دەكەم ئەو وشەيە بگۆردىرت بىرئە (دەستەى سەرۋاكيەتى لە كاتى پىۋىست بە ھەماھەنگى لەگەل سەرۋاكيەتى لىژنەكان خشتەى كارى ھەفتانەى پەرلەمان دەستكارى بىكات) ئەو شىۋەيەى لى بىرئە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ايوب عبدالله رسول، بەرپىز ايوب عبدالله اسماعيل، فەرموو.

بەرپىز ايوب عبدالله اسماعيل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەبەر ئەۋەى لىژنەكان چەند لىژنەيەك لە ناو ھۆلىكىدان بەيەكەۋەن، زۆر جار كە مەۋەيدەكان ديارى دەكرىن تۆ رۇژانى دووشەممە ديارى كراۋە، لەۋانەيە لە رۇژانى دووشەممەدا ھەر سى لىژنە، چوار لىژنە كە لە يەك ھۆلداق و كۆبۈنەۋەى ديارى دەكەن نەتواندىرى و تەزاروبىك دروست بىكات بۇ لىژنەكان، بۇيە من ۋاى بە باش دەزانم ئەو بە تەحدىدى ديارى نەكرى بۇ رۇژانى دووشەممە تەنھا بۇ كۆبۈنەۋەى لىژنەكە، لىژنەكان نازاد بن لە رۇژانى يەكشەممە و دووشەممە كۆبۈنەۋەى لىژنەكانى خۇيان ئەنجام بدەن، بۇ ئەۋەى تەنسىقئىك ھەبى لە بەينى سەرۋىكى لىژنەكانىش دا، ئەو كاتە ناگادارى مەۋەيدى ئەۋە بن، تىبىنىم لەسەر رۇژانى يەكشەممە و پىنجشەممەش بۇ كاروبارى بەدواداچوونى ھاۋولاتيان و حكومەت، لەۋانەيە بۇ لىژنەيەك گونجاوتر بى رۇژى يەكشەممە بەدواداچوون بىكات، يان بلىين كۆبۈنەۋە لەگەل حكومەت بىكات، رۇژى پىنجشەممە بەدواداچوون بىكات بۇ كارى ھاۋولاتيان، بۇيە با ئەۋەشيان تىكەلاۋ بىرئەتەۋە و لىك

بدرى بۇ ئەۋەدى كە رۇژانى پېنجشەممە و رۇژانى يەكشەممە بۇ ئەندامان ھەبى كە بەدواداچوون بىكەن بۇ كاروبارى ھاۋولاتيان و بۇ كۆبۈنەۋە لەگەل ھۆكۈمەت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ايوب عبدالله اسماعيل، بەرپىز قادر رزگەبى، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول (قادر رزگەبى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پېمواپە ديارى كردنى ئەو خستەپە رۆتىنات دروست دەكات، شتىكى عەمەلى نپە، راستە ھەموومان پېمان خۆشە تەوقىتاتەكانى كارکردنمان و كۆبۈنەۋەكانەمان ديارىكراو بن، ھەندىك لەو ھەفالانەش ئامازەيان پېدا، راستە لە خالى پېنجەم دا دەسەلات دراۋتەۋە سەرۋىكايەتى پەرلەمان لە ئالوگۆر، بەلام بۇ نمونە بۇ كۆبۈنەۋەدى لىژنەپەك كە دووشەممەى نەبى رۆژىكى تر بى ھەمىشە دەكرى مەسەلەن بە جەنابتان بلېين ئەو سەلاحييەتە يان ئەو گۆرانكارى يە بكرى، ھەمووشمان ھەر يەك لەو پەرلەمانتارانە مافمان ھەپە لە دوو لىژنە دا بېين، يەعنى يەك رۆژ بەديارىكراوى بۇ كۆبۈنەۋەدى لىژنەكان پېمواپە ئەۋە كېشەمان بۇ دروست دەكات، واى لى دېت لە رووى قانونىيەۋە ئىللا دەبېت لىژنە لە رۆژى دووشەممەۋە دابنىشى، ئەگەر دووشەممە كۆبۈنەۋە نەكات بە بى ئىزن وەرگرتن لە ئىۋە كەۋاتە قانونى نپە، كەۋاتە ئەۋە شتىكى عەمەلى نپە، من پېمباشە دەكرى رۇژانى يەكشەممە ئاۋا لېرەدا ديارى بكرى، بەلام سەبارەت بە كۆبۈنەۋەكانى پەرلەمان و لىژنەكان ديارى كردنى تەنھا رۆژە ديارىكراۋەكان من وەكو خۆم بە شتىكى باشى نازانم، دواى ئەۋەش گەفتوگۆكردن لەگەل ھۆكۈمەت تەنھا رۆژىك بۇ دەستنىشان بىكەين، ئىمە ھەموومان دەزانين پەيوەندىيەكانى نيوان ئىمە و ھۆكۈمەت ھەماھەنگى و تەنسىقەكە چۆنە؟ ھۆكۈمەت بەزۇرپىش ناپەت، ئى تۆ بەس رۆژىكىشى بۇ دابنىي ئەو كاتە ھەر نايى نايى، بەھانەى باشى دەست دەكەۋى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز قادر رزگەبى، بەرپىز عباس غەزالى، فەرموو.

بەرپىز عباس غەزالى مىرخان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە راستى دا ئەم ماددەپە كۆسپ لەبەر ئىش و كارى پەرلەماندا بەم شىۋەپە دروست دەبى، چۈنكە مونتەزىم دەبى رۆژىك لىژنەكان كۆبۈنەۋە بىكەن غەپىرى ئەو رۆژە دەبېتە خارىجى خالىكى پەپەرەۋى، ھەر بۆپە دەبىنم ئەگەر خالى پېنجەم دابىرپىرپتەۋە و سەرۋىكايەتى پەرلەمان لە ھەر خولىك دا بەرنامە بۇ كاروبارى خۇى دابنى گەلىك باشترە، بەلام خالىكى تر لە خالى يەك و چۈرەمىشدا كە گەفتوگۆپە، يەككىكى تىرىش ئەندامانى پەرلەمان ھەلپىرپىرراۋى بازنەپەكى ئىنتىخابىن، ئەندامى پەرلەمانىش ئەگەر

ئەوھش ھەبوو رۇژانى پېنجشەممە دىيارى بىكرى بۇ سەردانى ئەندامى پەرلەمان بۇ بازنەى ھەلبۇزاردنى خۇيان بۇ ئەوھى لە ناو جەماوەر و خەلكەكەيدا دابراو نەبن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عباس غەزالى، بەرپىز حاجى كاروان، فەرموو.

بەرپىز كنعان نجم الدين احمد (حاجى كاروان):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

يەكەم و دووھم ھەتا چوارەم پېويست بە نووسين ناكات، چونكە دەستەى سەرۆكايەتى كارى پەرلەمان دادەنى، لىرە تىكەلاو بووھ كارى پەرلەمان لەگەل كارى پەرلەمانتارى، پەرلەمان وەكو موئەسسەسە دەبى جيا بىكرىتەوھ، لىرە نووسراوھ پەرلەمان، ئىتر كارى پەرلەمانن، كارى پەرلەمانتارى جيايە، يەكەم ھەتا چوارەم ئەصل وايە نەمىنى، ئەگەر بىمىنى ئەم بىرگەيە بەس پېنجەم بىمىنى كە دەستەى سەرۆكايەتى خۇى كارەكان دىيارى دەكات، ئەوھ دوایى مەفتوح بى يەنى ناتوانى پەرلەمان حەصر بىكەى لەوھى كە ھەمان رۇژى بۇ دابنىى، ناكرى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حاجى كاروان، بەرپىز محمود حاجى، فەرموو.

بەرپىز محمود حاجى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش تەئىدى بۇچوونەكەى كەزال خان دەكەم زائىدەن ئەو برادەرانە كاك قادر، بەراستى ئەوھ رەنگە لای ئىمە زۆر عەمەلى نەبى يەنى ھىچ شتىك و ھىچ كەسىك لىرە وەكو پېويست ئىلتىزام ناكات بە مەوعىدەوھ، ئەوھش جۇرىكە لەو رۇتىناتەى كە قورسە ئىمە جىبەجى بىكەين، وەكو جەدوھلى مەكتەب وايە، بۇيە بەراستى رەنگە تا راددەيەك ئەم ماددەيە زياد بىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز محمود حاجى، بەرپىز مامۇستا عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز عبدالرحمن على رضا:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من سەرنجەكەم ئەوھيە ئايا ھەموو حەفتەيەك جگە لە لىژنەى ياسايى لىژنەكانى دىكە كۆبوونەوھ دەكەن؟ چونكە پىموانىيە ھەموو لىژنەيەك حەفتانە كۆبوونەوھ بىكەن، دوو/ ئەگەر بىكرىت ئالوگۇر لە نيوان رۇژانى يەكشەممەمە و پېنجشەممەكە بىكرىت، رۇژانى يەكشەممە لەگەل حكومەت دا دەكرىت بەدواداچوون بىكرىت، رۇژانى پېنجشەممەش بە حوكمى ئەوھى كاك عباس بە شىوازيكى دىكە گوتى پەرلەمانتار رەنگە بىكرىتەوھ بۇ ناوچەكانى خۇى پېنجشەممە و جومعە، چى گرفت و كىشە و يان بەدواداچوون پېويست دەكات لە رۇژى يەكشەممە ئەو كارە بىكات، سوپاستان دەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مامۇستا عبدالرحمن، بەرپىز بەھزاد دەرويش، فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

قەناعەتا من ماددا (53) پىيوستى سى مرونەتا ھەيە، مرونەتەكى ھەي خالا پىنجى كە دەستەي سەرۋىكايەتى، ئەو نەرمى نواندە باشە، بەس دوو نەرمى نواندەنىدىش پىيوستە خالا ئىكى ئەز دىبىژم پىشتىگىريا كاك ايوپىش دكەم كە ئەم تەھلىد نەكەين، يەنى دەمىج بىت خالا ئىكى و چارئ دەمىج بىت بەم شىوہ لى بىت (رۇژانى يەكشەممە و پىنجشەممە گىتوگۇكردن لەگەل حكومت بە پىي پىيوست و بەدواداچوون بۇ كاروبارى ھاونىشتىمانيان دەكات)، چونكە ئەگەر دەمىج كرا ئەو وەختە لىژنە و ئەندامانى پەرلەمان ئازاد دەبن رۇژى پىنجشەممە دەكەم ئەو دوو كارە دەكەين، يان يەكشەممە دەكەن، ئەوہ نەرمى نواندەنى دووم، سىيەم / منىش پىشتىگىرى ئەو ھەموو بەرپىزانە دەكەم ئەوى لە خالى دووم پىيوستى بە نەرمى نواندەنە، رۇژانى دووشەممە كۆبوونەوہى لىژنەكان يان ھەر كاتەكى تر كە پىيوست بوو، بۇ؟ چونكە بابەت ھەيە گرنگە، لىژنەي ياسايى پىيوستە مەسەلەن رۇژى سىشەممە بىتە بەرنامەي كار لە دووشەممە ئەگەر كۆبوونەوہ بكات ناتوانى چونكە (48) سەعات پىيوستە دەستەي سەرۋىكايەتى، بۇيە ئەگەر پىيوست بوو لە يەكشەممە دانىشتن دەكات، راپۇرت دروست دەكا بۇ پەرلەمان ھىچ گىرتەك نابى، بۇيە داواكارم ئەم ھەر سى خالا بە ھەند وەربىگىرى، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز بەھزاد دەرويش، بەرپىز ئارى عبداللگىف، فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

راستى من پىشنىار دەكەم ھەر ماددەكە ھەلگىرى، چونكە زۇر قورسە وەكو جەدوہل وايە راستى، يەنى پابەندبوون پىوہى زۇر ئەستەم و قورسە، ئەگەرىش بىمىنىتەوہ پىمباشە خالى دووم بىتە يەكەم، خالى يەكەم ھەر بە تەواوہتى لىبىرى، چونكە ئەندامى پەرلەمان ئەندامى بەرپىز پىيوستە لەحزە بە لەحزە ھەموو لەحزەيەك بەدواداچوون بۇ كىشە و ئارىشەكانى خەلك بكات، ھاونىشتىمانى بكات، ئەوہ ناكىرى رۇژىكى تەھلىد بىت، ئەگەرىش ھەبى دەبى لە كۇتابى ھەفتە بىت لايەنى كەم، كۆبوونەوہى لىژنەكان لە سەرەتاوہ دەبى لە سەرەتاي ھەفتەوہ بى بۇ ئەوہى ئەگەر بزانى دەلىي چى، كۆنوسى خۆت نامادە بىكەيت و بەرنامە و پىرۇژەي خۆت ھەبى، خالى سىيەم نووسراوہ رۇژانى سىشەممە و چوارشەممە تايبەت دەبى بە دانىشتنى پەرلەمان، خۇ مەرج نىە كۆبوونەوہكانى ئىمە دوو رۇژ بخايەنى، دەكرى بنووسرى رۇژانى سىشەممە يان چوارشەممە، دەبى (يان)كى بۇ دابىرى، (تايبەت دەبىت) پىموايى باش نىە (تەرخان) دەكرىت بۇ دانىشتنى پەرلەمان، زۇر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز ئارى عبداللطيف، بەرپز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپز عمر عىنايەت ھەممە سەيد:

بەرپز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەممۇ ئەندامى لىرە ئەندامانى پەرلەمان ھەممۇ لە مستەۋاى (leader) و قىادەى ئەم ۋلاتەدان، بە رەئى من ئەم جوړه پابەند كړدنه تۈزۈك زەحمەتە، من داوا دەكەم ئەم ماددەىە بەو شىۋەىەى لى بېت ماددەى يەكەم لابرېت ئىستا دەينېرم بۇ لىژنەش (كۆبۈونەۋەى لىژنە بە پىي پىۋىست دەبېت باشتره رۆژانى دووشەممە بېت) دوومە ئەۋە، يەئى ئىلزامىش ناكړى و رۆژىكىش دىارى دەكړى، (دانىشتن) تەعريف كراۋه (دانىشتنى پەرلەمان بە پىي پىۋىست دەبېت و باشتره رۆژانى سى شەممە و چوارشەممە بېت)، پىنجەمىش ۋەكو خۋى بىمىنىتەۋە بۇ ئەۋەى دەستەى سەرۋىكەىتەى نازاد بى لەۋەى چ رۆژىك دادەنى، بەلام من يەك سەرنجەم ھەىە خۇتان دەزانن پەىرەۋى ناوخۋى پەرلەمان ئەۋەى ئىستا كە بەركارە و ئىمە ئىشى پى دەكەىن ئەم پەىرەۋەىە كە دەست و دەمى ئىمەى بەستوۋە، من داوا لە دەستەى سەرۋىكەىتەى دەكەم كە زۆرەى ئەندامانى پەرلەمان لە دەرەۋەن، لە ناو ئەم بىناى پەرلەمانەدان بىنە ناو ھۆلەكە و داۋاش دەكەم كە داۋايان لى بكړى كە بىنەۋە بە تايبەتەى سەرۋىك فراكسىۋن دەبىنم لىرە نىە، داۋاش دەكەم كە كۆبۈونەۋەى ھىچ لىژنەىەك لە كاتى دانىشتنى پەرلەمان دا نەبى، يەئى دۋاى دەستوور بە رەئى من بۇ ئەندامانى پەرلەمان ئەم پەىرەۋى ناخۋىەىە گىنگى پى بدەىن، من دۋىنى ئىزىنم لە جەنابت ۋەرگىرت، بەلام كە زانىم باسى پەىرەۋە دەكړى نەرۋىشتەۋە و لىرە مامەۋە بۇ ئەۋەى لەو پەىرەۋە بەشدار بەم، زۆر سوپاستان دەكەم.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز عمر عىنايەت، دوو كەس داۋايان كىردوۋە ناۋايان ئىزافە بكړى، لەبەر ئەۋەى پەىرەۋە و گىنگە بۇىە رىگەيان پى دەدەىن قسە بكەن، بەرپز شكرىە شىخانى، فەرموو.

بەرپز شكرىە سماىل مصطفى (شكرىە شىخانى):

بەرپز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پىمۋاىە بەشىكىان بىمىنى زۆر باشە، لە پەىرەۋى زۆرەى ۋلاتانى دونىا لە ھەفتەىەكدا دوو رۆژ دىارى كراۋه بۇ دانىشتنى پەرلەمان، سى شەممە و چوارشەممە دانراۋه زۆر گونجاۋه، ئەۋەش بكړىتە مەرج پالېشتى براى بەرپزم كاك عمر عىنايەت دەكەم، بەراستى زۆرېك لە لىژنەكان لە ناو دانىشتنى پەرلەمان دانىشتنى خۇيان ئەنجام دەدەن، كە بەو شىۋازە ھۆلى پەرلەمان چۆل دەبى، ئەۋە بكړىتە مەرج، ھەفتانە دانىشتنى ھەر لىژنەىەك ھەفتانە رۆژىك دابنى بۇ دانىشتنى خۋى، بەلام بكړىتە مەرج لە كاتى دانىشتنى پەرلەمان نەبى، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز شىخانى، لەبەر ئەۋەدى جارىك بەرپز حىيات مجيد قىسى كىردىبو جارى دوۋەم دەرفەتى نادىنى، ھەر يەكەم يەك جارى دەرفەتى دەدەينى، بەرپزان بەس روونكىردنەۋەك دواتر داۋا لە لىژنە كاتى دەكەين ئەگەر روونكىردنەۋە ھەيە بىدەن، مەسەلە كۆبۈنەۋە لىژنەكان ئىمە داۋا دەكەين لە كاتى دانىشتىنى پەرلەمان ھىج لىژنەيەك كۆبۈنەۋە ئەنجام نەدات لە ھەمان كات دا، يەنى راستە ئىمە تىدەكەين لەبەرچى كۆبۈنەۋە لىژنەكان لە كاتى دانىشتنەكان ئەنجام دەدرىت، بۇ ئەۋە كۆبۈنەۋە، ئەۋە داۋايەكى رەۋايە و ھۆيەكى رەۋايە، بەلام بەراستى تەئسىر لەسەر جزورى ئەندامان دەكات لە ناۋ دانىشتنەكەدا، ئەۋە داۋا ئىمە بە راشكاۋى پىتان و داۋا دەكەين پىشتىگىرى لەۋ داۋايە بىرى، ھى دوۋەم ئەۋ پىشنىارە لە ئەساس دا ھاتوۋە لەسەر بىنەماي ئەۋە سى ھۆلى جىۋاۋز دروست بىرىن بۇ كۆبۈنەۋە لىژنەكان، دىۋان دەستى پىكىردىبو ئەۋ سى ھۆلە دروست بىكەن، يەك بۇ كۆبۈنەۋەكانى بەپەلە يەنى تايبەت بەۋ كۆبۈنەۋەكانى بە پەلە دەكرىن، جەدۋەل خىشتەيەك لەۋى دادەنرىت ھەر لىژنەيەك كە پىۋىستە لەۋى سەعاتىك بۇ دىۋارى دەكرىت، ھۆلىكى تايبەت بە مىۋانان، كە مىۋان لە ھۆكەمەتەۋە دەچنە لىژنە يەنى شوپنەكەى گونجاۋ بىت بۇ ئەۋە مىۋانى زۇر بىن، ھۆلىكىش تايبەت بە لىژنەكان بە پىۋى خىشتە دىۋارى، يەنى ھەر لىژنەيەك و دوو سەعات بۇ دىۋارى دەكرىت، ئەۋجا لە سەعات ھەشت دەست پى دەكرىت، (10) دەست پى دەكرىت، ئەۋە دىۋان بۇيان رىك دەخات، تا ئەۋ كاتە يەنى ۋەكو زانىۋارى پىشتىش ئىش كراۋە يەنى ھەتا ئاگادارى لىژنەكان كراۋە لىژنە دەستپاكى يەك لەۋانە بوو دۋىنى ئاگادار كراۋونەۋە توۋشى ۋەزەيىك بىۋون كە ھۆلەكەيان لە دەست چۈۋ بوو، ئەۋە ھەر بۇ ئاگادارى، ئىستا داۋا لە بەرپز د. فرست دەكەم سەرۋىكى لىژنە كاتى روونكىردنەۋە زىاتر بدات لەسەر تىبىنىيەكان و پىرسىارەكانى ئىۋە، فەرموو.

بەرپز فرست صۇفى على:

بەرپز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە پىمان خۇشە جارىكى تر تەئكىد لە نوقتەيەك بىكەينەۋە كە زۇر گرنگە لە موناۋەشەكردنى ئەم پەپرەۋە، ئىمە كە نىۋەسەكانى موناۋەشە دەكەين ئەم دۇخە ئىستاي پەرلەمان لە سەرى تەتبىق نەكەين، ئىمە ئەۋ پەپرەۋە بۇ داھاتوۋ دەنۋوسىنەۋە، بۇ ئىستا ناپىۋوسىنەۋە، لەۋانەيە دەرفەت نەبى ئەصلەن ئەۋ خولەى ئىستا ئەم پەپرەۋە بەركار بىكات، بۇيە بە تەسەۋرى من ناكىرئ ئىمە بلىين عەمەلى نىە كە ئىمە خۇمان جەدۋەلى عەمەلى ھەفتەيەك بۇ خۇمان دابىنىن، ئەۋە كە ئىمە نوۋوسىۋمانە ئەۋە نەبوۋە شتىك بىت تەنھا لەلەى ئىمە لە كوردستان ھاتىن ئەم رۇژانەمان دىۋارى كىردىت، لە كۆبۈنەۋە دەستپىك كە وتارىكمان پىشكەش كىرد گوتمان ئىمە ئىعتىمامان كىردۆتە سەر پەپرەۋە ناۋخۇى (22) ۋلات، لە پەپرەۋە ناۋخۇيانە (10) تا (12) ۋلات بەۋ شىۋەيە خىشتەى ھەفتانەيان دىۋارى كىردوۋە، بەشىكى لەۋ ۋلاتانە لە (شرق الأوسط) ن و بەشىكىان ۋلاتانى عەرەبىن، بۇچى لەۋ ۋلاتانە گونجاۋە بە پىۋى

خشته كارنامە پەرلەمان كارەكانى خۇى تەنزىم بىكات، لە كوردستان گونجاو نىيە؟ بۇيە ئىمە تەئكىد دەكەينەو پەيوەست نىيە چەند لىژنەمان ھەيە، ئىمە ئىستا بە قەدەر ژمارەى لىژنەكان كە (14) لىژنەمان ھىشتۆتەو ھۆلمان ھەيە، موشكىلەى ھۆلمان نىيە، ئىستا موشكىلەتان ھەيە، بەس ئەگەر لە خولى داھاتوو كە لىژنەكان بەم شىوہيە تەنزىم دەكرىنەو كە لەم پەپرەو دەنگتان بۇ داوہ موشكىلەى ھۆلتان نامىنى، ئەوہ خالى يەكەم، خالى دووہم/ چەند شتىكتان گوت گونجاوہ ئىمە رەچاوى دەكەين، بۇ نمونە لىژنە مەحكوم نىيە ئىللا دووشەممە، دەكرىت لە ھەر كاتىكى تر، بە باشى دەزانين دووشەممە بى، سى شەممە بە باشى دەزانى، لە دەرەوہى كۆبوونەوہى پەرلەمان بە باشى دەزانى، ئەوہ ئازادە، بەلام لە بىرتان نەچىت ئىمە پىشتەر ماددەكمان پەسەند كر دووہ دەلىين بەلايەنى كەم لىژنە لە مانگىك دوو جار كۆ دەبىتەوہ، خۇ ھەموو لىژنەيەك ھەفتانە كۆ نابىتەوہ، بۇيە نە كىشەى تەصادومى ئىجتىماعات دەبى، نە ئەوانەش دەبى، بەلام ئىمە ئەو بابەتەى كە لىرە خستوومانەتەر وو دىراسەمان كر دووہ، تكتان لى دەكەين ئەوہ مەسەلەيەكى موستەقبەلەيە، كارەكانى ئەم پەرلەمانە رىك دەخت، پىوستىشە ئەوہى باس دەكرىت كە دەلىين پەرلەمانتار ئەندامى پەرلەمان بەدواداچوون بۇ كارى ھاونىشتىمانيان دەكات مەعنای وايە ھاوولاتىيەك كە لە ھەزارەتىك ئىشىكى ھەيە بەدوادادەچى يان دەچىتەوہ نووسىنگەكەى خۇى لە شوپنەكەى خۇى كە لىي ھەلبىزىردراوہ يان سىمىنارىك ساز دەكات، كۆرپك ساز دەكات، بەدواداچوونىك دەكات، ئەوانە ئۆتوماتىكيەن خۇى بەرمەجە كر دووہ كە رۆزى يەكشەممەنە، بۇ ئەوہى بتوانى ئىشەكانى تر بىكات، ئىمە ئىستا بەو پىيەى كە ئىستا كار دەكەين ھەمىشە كىشەمان ھەيە، ئىستا كە دەلىين سى شەم و چوارشەم تەواو تۆ كە لە بىدايەتى دەرەجى دەبى بە ئەندام پەرلەمان بەرنامەى خۇت تەنزىم كر دووہ سى شەم و چوارشەم ھىچ ئىلتىزاماتىكى تر دانانىي، بۇيە من ھىوادارم ئەم ماددەى بىمىنى، دەكرى دەستكارى بكەين، صياغەى دەكەينەوہ، رىكى دەخەينەوہ خۇ مرونەتمان ھەيە، بەلام ئىوہش ھاوكارمان بن كە ئەو ماددەيە بىمىنى زۆر گرنگە، سەبارەت بە رىزەى ئامادەبوون جارىكى تر تەئكىد دەكەينەوہ ئىمە بۇ نووسىنەوہى ئەو پەپرەوہ چووین سەردانى سویدمان كرد، موناقتەشەى بابەتىك دەكرا پىموانىە (10) ئەندامى پەرلەمان لە ژوورەوہ بن، موناقتەشەى خۇشيان رانەگرت، تەصويت گرنگە خۇ ئىمە كە ئەو پەپرەوہمان نووسىوہ نوپنەرى تاكە تاكەى فراكسىونەكان لەوئى بووہ، دوايى بۇ تەصويت ھەر فراكسىونە و نوپنەرى خۇى بىنپىتە ژوورەوہ، ئەندامەكان بىنپىتە ژوورەوہ، بە تەصويت يەكلايى دەكرىتەوہ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.فرست بۇ ئەو روونكر دنەوہ، خالىكى نىزامىمان ھەيە كاك حاجى كاروان، فەرموو.

بەرپىز كنعان نجم الدين احمد (حاجى كاروان):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەگەل خۇشەوويستىم بۇ دكتور فرست، ئەوہى دووہم يەعنى پىچەوانەى خۇى دەكاتەوہ، ئىستا قەرارە ھەر ئەندامىك لە دوو لىژنەدا بى، ئى چۆن لە دووشەمىكدا لە دوو لىژنە بەشدار بى؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز كاك حاجى كاروان، ئەگەر دىققەتتە دابىت، كاك د.فرست ئامازدى پى كىرد، ھەممۇ لىژنەيەك لە مانگىدا بەپى پەپىرەۋى نوئى دووجار كۆ دەپتەۋە، شەرت نىيە ئىلا ھەممۇ دووشەممە، بەرپىز د.فرست روونكردەۋەۋى زىاتر، فەرموو.

بەرپىز فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە پى پەپىرەۋى نوئى كە دەكەۋىتە بواری جىبەجى كىردن پىموانىيە ئەۋ دەرفەتە بمىنى، زۆرىيە ئەندامان دەپى لە يەك لىژنە بن، چونكە تەنزىمى پەپىرەۋى نوئى و ئەۋ چوارده لىژنەيە و عەددە دابەش دەكەۋى، ئەۋە خالى يەكەم، خالى دوۋەم / ئىمە ئىلزامان نەكردوۋە ئىلا ھەممۇ ھەفتە ھەممۇ لىژنەكان دەپى كۆبىنەۋە، خۇى بەرنامە بۇ خۇيان دادەنىن، ئەگەر تۆ لە دوو لىژنەش بى وا تەنزىم دەكرى ۋەكو ئەۋەۋى ئىستا كە ئەۋ ھەفتەيە لە نەزاهە بىت ھەفتەيەكى تر لە ياسايى بىت، ھەفتەيەكى تر لە مافى مروق بىت، بەۋ شىۋەيە رىك دەخرىت، كىشە نابىت، ئىلام نىيە ھەممۇ لىژنەيەك ھەممۇ ھەفتەيەك كۆبىنەۋە، دەكرى مانگى، دەكرى ئەۋىش بەكارھاتوو دوو جار كۆبىتەۋە بەلایەنى كەم، ئەۋى تر دەكرى تەنزىم بكرى، بۇيە پىموانىيە ئەۋ ماددەيە ھىچ كىشە تىدابىت، بەلام چاكى دەكەين دەلىين (رۇژانى دووشەممە كۆبوۋنەۋەۋى لىژنەكان دەكرىت يان ھەر كاتىكى تر كە لىژنەكان بە باشيان زانى، واتا دەيكەينە ئىختىيارى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.فرست، ماددەۋى (53) كۆتايى ھات، گىتوگۆ كۆتايى ھات، ماددەۋى (54) بخویننەۋە فەرموو.

بەرپىز سۇران عمر سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سىيەم: دانىشتەكانى پەرلەمان

ماددەۋى (54)

سەرۋىك لەگەل ئامازەدان بە ژمارە و بەروارى دانىشتن و ۋەرزى ياسادانان و خولى گرپدان بە ناۋى خۋاى بەخشنە و مېھرەبان بە ناۋى گەلى كوردستانەۋە دانىشتن پەرلەمان دەكاتەۋە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

لەسەر ماددەۋى (43) ئەگەر گىتوگۆ ھەپت.

بەرپىز بىگەرد دلشاد شكرالە (بىگەرد تالەبانى):

ئەۋ بەرپىزانەۋى كە دەيانەۋى گىتوگۆ ئەۋ ماددەيە بکەن: ئارى عبداللطيف، د.سرود، قادر رزگەيى، حيات مجيد، عباس غەزالى، شكرىيە شىخانى، د.پەرى، أيوب عبدالله رسول.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان دەست بە گىتوگۇ دەكەين، وامدەزانی لەسەر ئەو ماددەيە هيچ گىتوگۇ ناکرىت، بەس دياره زۆرن،
بەرپىز ئارى عبداللطيف، فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دانىشتنەكانى پەرلەمان ماددەى (54) سەرۋىك لەگەل نامزەدان بە ژماره و بەروارى دانىشتن و وەرزى
ياسادانان و خولى گریدان (بە) لە دواى ئەووە ئەو دەستەواژەى بۆ زیاد بکرىت (بە ناوى خواى بەخشندە و
مىهرەبان) ئەووە پىويستى بە دەستەواژەيەك هەيە لەوى دا، پىم باشە دواى ئەووەى كە دەئىي (بە ناوى
خواى بەخشندە و مىهرەبان) دواى ئەووە سى خال دانراوه (بە ناوى گەلى كوردستان) بکرىت بە (لە پىناو
گەلى كوردستان)، بە ناوى خواى بەخشندە ئەووە بە ناوى خوا، چى دەكەى؟ ئىشت چىە تۆ؟ لە پىناو گەلى
كوردستان من دەست بە دانىشتنەكانى خۆم دەكەم، پىم باشە دوو ناو نەيىت (بە ناوى خواى بەخشندە و
مىهرەبان) دواى ئەووە يەكسەر بووترى (لە پىناو گەلى كوردستان) دانىشتنەكان بەردەوام دەيىت، ئەگەر
ئىصرار كرا لەسەر ئەووەى كە (بە ناوى گەلى كوردستانەو) بمىنى كە دئىيام دەمىنىتەووە بکرى (بەناوى
خواى بەخشندە و مىهرەبان) پاشان (بەناوى گەلى كوردستان)، چونكە ئەووە لە بنەما شەرعىيەكان دا
بەپى بنەما و پەرنسىبى ئىسلامىش پىويستە (پاشان؟) يك (پم) دابنرى لە نىوان خوا لەگەل ئەوى تردا،
زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز ئارى عبداللطيف، بەرپىز د.سرود، فەرموو.

بەرپىز سرود سليم متى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

والله من پرسىارم هەيە لە لىژنەى پەيوەندىدار ئەم ئەركە تەنھا ئەركى سەرۋىكە، يەعنى بۆ نموونە سەرۋىك
مەوجودە، جىگىرى سەرۋىك مەوجودە، يەعنى كى جەلسەى دەكاتەووە ئەگەر سەرۋىك مەوجود نەبى؟
تەنھا ئەو پرسىارم هەيە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز د.سرود، ئەووەى سەرۋىكايەتى دانىشتنەكە دەكاتەووە، ئەو بە سەرۋىك لە قەلەم دەدرى و
وەسف دەكرى، بەرپىز قادر رزگەيى، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول (قادر رزگەيى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشىنار دەكەم ئەم ماددەيە بەم شىۋەيە دابىرپىزىتەۋە / سەرۆك دانىشتىنى پەرلەمان (بەناۋى خۋاى بەخشندە و مېھرەبان بە ناۋى گەلى كوردستان) لەگەل ئاماژەدان بە ژمارە و بەروارى دانىشتىن و وەرزى ياسادانان و خولى گرېدان دەكاتەۋە، رستەكە وا تەۋاۋ بكرىت واتا پېش و پاشى بىخەن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز قادر رزگەيى، بەرپىز حىيات مجيد، فەرموو.

بەرپىز حىيات مجيد قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (54) سەرۆك لەگەل ئاماژەدان بە ژمارە و بەروارى، ئەو (بەرۋارى) يە زۆر فەرمى نىە، زۆر فۆرمال نىە، ئەگەر بكرى بەرىككەوت ياخود رۆژ ياخود مېژوۋى، چونكە بەروار زۆر بەكار نايى و زۆر فۆرمال نىە، زۆر رەسمى نىە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حىيات مجيد، بەرپىز ايوپ عبدالله رسول، فەرموو.

بەرپىز ايوپ عبدالله رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

داۋا دەكەم ماددەى (54) بەو شىۋەيە دابىرپىزىتەۋە (سەرۆك دانىشتىنى پەرلەمان بە ناۋى خۋاى بەخشندە و مېھرەبان لە پېناۋ گەلى كوردستان) ھاوشانم لەگەل براى بەرپىزم مامۇستا نارى (لە پېناۋ گەلى كوردستان دەكاتەۋە) ھاوتا لەگەل ئاماژەدان بە ژمارە و بەروارى دانىشتىن و وەرزى ياسادانان و خولى گرېدانى دانىشتەكە) بەم شىۋەى لى بكرى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ايوپ عبدالله رسول، بەرپىز عباس غزالى، فەرموو.

بەرپىز عباس غزالى مىرخان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

داۋا لە لىژنەى كاتى پەپرەو دەكەم ئەگەر شتىك خويىنراۋە واتا دەستى پىكردوۋە عورفىش وايە كە ناۋى خوا و گەلى كوردستان لە پېشەۋە بى ئەۋجا ئاماژە بدرىت بە خول و سال و ژمارە و بەروارى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عباس غزالى، بەرپىز شكريە شىخانى، فەرموو.

بەرپز شکرپه سمال مصطفی:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

منیش پالپشتی برای بهرپزم کاک ئاری و کاک ایوب دهکهم (به ناوی خوای بهخشنده و میهره بان) ئینجا (به ناوی) دووم بگۆردی (به نوینه رایه تی) یان (له پیناو)، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بهرپز شکرپه شیخانی، دوو بهرپزی تر ماون، به ئه نقه ست د. پهریم هیشتۆته وه کۆتایی، چونکه تیبینی زۆر وردی هه نه له بواری زمانه وانی، ده توانیت هاوکاری لیژنه بیته، بهرپز مامۆستا مه لا مروان، فهرموو.

بەرپز حسین اسماعیل حسین (مه لا مروان)

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من پشتگیری راکه ی برای بهرپزم کاک ئاری دهکهم، وای لی بکریت (به ناوی خوای بهخشنده و میهره بان) (پاشانی) بۆ زیاد بکریت هیچ ئیشکالیکی له سهر نامینیت، ده ستان خوش بیته.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بهرپز مه لا مروان، بهرپز ئومید حه مه علی، فهرموو.

بەرپز ئومید حه مه علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من ته نه ا ئه و سهرنجه م هه بوو ئه ویش به ره نه جانی سهرنجی هه ندیک له هاوڕێیانی پهرله مان تار سه باره ت به وه ی که له گه ل ئاماژه دان به به رواری دانیشتن و ئه وانه (به ناوی خوای بهخشنده و میهره بان به ناوی گه لی کوردستانه وه) زۆر عه قانی دیانه له وه ده روانراوه و خویندنه وه ی بۆ کراوه، پیموایه هیچ ره بتیکی به و مه سه له ئاینی و دینی و ئه وه وه نیه، (به ناوی خوای بهخشنده و میهره بان) ئه وه له جی خوی (به ناوی گه لی کوردستان) ئه وه بۆ نوینه رایه تی کردنه، وازه که تۆ به ناوی گه لی کوردستانه وه دانیشته که ئه نه جام ده ده ی، ئه وه له ناو ئه و وشه یه ی که ده لئ (به ناوی گه لی کوردستانه وه) نوینه رایه تی و هه موو ئه و مه عنایانه ی تیدایه که ئیمه باسی ده که یین، بۆیه له وه جوانتر هه ر نابێ و تکا ده که م ئه و خویندنه وه عه قانی دیه بۆ ئه و مه سه له یه نه که ن، هیچ هی تانه ئاستی یه کی تیدا نیه له وه ی که گه لی کوردستان به ی نیته ئاستی خودا، ئه و خویندنه وه زۆر خویندنه وه یه کی پیموایه له جی خۆیدا نابێ، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بهرپز ئومید حه مه علی، بهرپز د. پهری، فهرموو.

بەرپز پەرى صالح حمید:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پېم ناخۆشە لە ئەخیر بەم چونكە قسەكانم ھەموو دەكرين، (سەرۆك، لەگەڵ ئاماژەدان بە ژمارە و ريككەوتى دانىشتن و وەرزى ياسادانان و خولى گریدان، بە ناوى خواى بەخشنده و مپهرەبان بە ناوى گەلى كوردستانهوه دانىشتنى پەرلەمان دەكاتەوه)، ئەوه زۆر ئاسایى یە بە ناوى گەلى كوردستانهوه، ئەوه زۆر زۆر لە یەك جیايە ئەو دوو مەسەلە، ھەزما نئیه وەكو خۆى بمینیتەوه، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.پەرى، ئەوهى كە لە كۆتایى قسە بكەى، گوتم ھەموویان پوختە دەكەى، تیببىنیهكان ھەموویان وردتر باس دەكەى، ئەگینا مافى بەرپزتانە، بەرپزان داوا لە لیژنەى كاتى دەكەین روونكردنەوهى پئویست لەم بارەوه بدات، فەرموو.

بەرپز فرست صوفى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشیکى تیببىنیهكان صیاغە بوون، دارشتنەوه بوون، ھەتمەن ئەوانە ھەمووى رەچاو دەكەین، جاریکى تر ماددەكە صیاغە دەكەینەوه ئەو پاش و پێشەى باس كرا لە جیگای خۆیدا بوو، پاش و پێشى دەكەین، ئەو ريككەوت و ئەوانە چاك دەكەین، سەبارەت بە مەسەلەى بە خواى بەخشنده و مپهرەبان و دواتر بە ناوى گەلى كوردستان، ئەوه تەبعەن شتیكى متتەبەعە لە پەپرەو یان لە پەرلەماناتى ھەموو عالەم دواى ناوى خوا (باسم الشعب) ھەیه، یەعنە ئەوه نیه ئیمە لیرە دامانھینابیت، ھەتا لە پەرلەماناتى ئەو ولاتانەى كە ئیسلامینە بەو شیوہیە، بەلام لەبەر ئەوهى سى ئەندام زیاتر پشتگیری كردوو لە ھەفتەى داھاتوو كە ھاتینەوه ئەو بابەتە بە دەنگدان یەكلایى دەكەینەوه.

بەرپز جعفر ابراهيم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.فرست، كە روونكردنەوهى پئویستى لەو بارەبەوه پێشكەش بە دانىشتنەكە كرد، بەرپزان گفتوگر لەسەر ماددەى (54) كۆتایى ھات، ماددەى (55)، فەرموو.

بەرپز سۆران عمر سعید:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (55)

یەكەم/ دواى كردنەوهى دانىشتنەكە ناوى ئامادەنەبووانى دانىشتنى پێشوو مۆلەتدراوبن یان بى پاساو ئامادەنەبووبن دەخویندریتەوه.

دووهم/ پوختەى كۆنووسى دانىشتنى پێشوو بە مەبەستى راستاندنى دەخريتەروو دواى ئەوه راستكردنەوانەى كە بە برپارى راستەخۆى دەستەى سەرۆكایەتى یان لەسەر داواى ئەندامان تیدا ئەنجام دەدریت.

سېيەم/ پوختەى كۆنۈوسەكە ئەمانە لەخۆدەگرېت:

1-ناوى ئامادەنەبووان بەمۆلەت بووبى يان بە بى مۆلەت.

2-ناوى ھەر ۋەزىرېك كە لە دانىشتەكەدا نوپنەرايەتى حكومەتى كوردبېت.

3-ئەو بابەتە سەرەككياىنەى كە لە دانىشتەكەدا تاوتوى كراون.

4-ئامازەدان بە ھەر ياسا و بېرپارىك كە لە دانىشتىنى پېشودا لەلايەن پەرلەمانەو دەرجووبېت.

چوارەم/ دەستەى سەرۆكايەتى لە راستاندنى پوختەى كۆنۈوسەكەدا شوپنى پەرلەمان دەگرېتەو ئەگەر لەبەر كۆتايى ھاتنى خولى پەرلەمان دانىشتىن ئەنجام نەدرا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىزان دەست بە گفتوگۆ دەكەين لەسەر ماددەى (55)، فەرموو.

بەرپىز بېگەرد دىئاد شىكرالە (بېگەرد تالەبانى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو بەرپىزانەى كە داوايان كىردوۋە لەم ماددەيە گفتوگۆ بكەن: قادر رىزگەيى، تحسىن اسماعىل، حىيات مجىد، على عىمان، عباس غزالى، ناظم كىبر، بېستون فائق، پەروا على، د.پەرى، عمر عىنايەت، عمر كۆچەر، حاجى كاروان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سىكرتېرى پەرلەمان، بەرپىزان دەست بە گفتوگۆ دەكەين لەسەر ماددەى (55)، بەرپىز قادر رەزگەيى، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول (قادر رىزگەيى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرگەى يەكەم ئەم (بى پاسا) بكرى بە (بى مۆلەت)، ئەوۋى دوۋەم ئەگەر بكرى وا دابرىژرېتەو كە گفتوگۆ لى نەكەوېتەو، ھەرچەندە مەبەستەكەش ھەر ئەوۋەيە، سېيەم خالى دوۋەم (ناوى ھەر ۋەزىرېك كە لە دانىشتەكەدا نوپنەرايەتى حكومەتى كوردبېت) ھەموو ۋەزىرېك نوپنەرايەتى كابىنەكە يان حكومەتەكە ناكات ئەگەر رانەسپېردرابى بۇ نوپنەرايەتى كىردن، رەنگ بى ۋەزىر لېرە ئامادە بى تەنھا نوپنەرايەتى ۋەزارەتەكەى خۆى دەكات، بۇيە وا دابرىژرېتەو (ناوى ھەر ۋەزىرېك كە لە دانىشتەكەدا ئامادە بووبى، سەبارەت بە خالى (3) (ئەو بابەتە سەرەككياىنەى كە لە دانىشتەكەدا تاوتوى كراون) بېتە (ئەو بابەتە سەرەككياىنەى كە لە دانىشتەكەدا گفتوگۆيان لەبارەو كراو)، چوارەم/ ئامازەدان بە ھەر پىرۇژە ياسا و بېرپارىك كە لە دانىشتىنى پېشوو لەلايەن پەرلەمانەو پەسند كرابى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز قادر رىزگەيى، بەرپىز تحسىن اسماعىل، فەرموو.

بەرپز تحسین اسماعیل أحمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش هەمان تیبینی کاک قادرم هەیه لەو شوینەى دەلى مۆلەتدراو بن یان بی پاسا، ناگونجی (مۆلەتدراو) یان (بی مۆلەت نامادەنەبووبن) ئینجا یەك شت زیاد بکری (لەلایەن سکریتیڤی پەرلەمانەوه دەخویندیریتەوه)، یەعنى وای لی دەگری (دوای کردنەوهى دانیشتنەکه ناوی نامادەنەبووانی دانیشتنی پێشوو مۆلەتدراو بن یان بی مۆلەت نامادەنەبووبن لەلایەن سکریتیڤی پەرلەمانەوه دەخویندیریتەوه)، لە خالی دووم وشەى راستاندن لە زۆر شوین هاتوووە که من تیناگەم (راستاندن) یەعنى چى بە حەقەت؟ (راستاندن) نیە (راستکردنەوه) هەیه بەلام راستاندن لە کوردی نیە من نەمبیسوو، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز تحسین اسماعیل، بەرپز د.پەرى، فەرموو.

بەرپز پەرى صالح حمید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (55) یەكەم/ دوای کردنەوهى دانیشتنەکه، ناوی نامانەبووانی دانیشتنی پێشوو، مۆلەتدراو بن یان بی مۆلەت یان نامادەنەبوون، ئەوه وای ریک بخەن ئەگەر پەخشەکه راستەوخۆ نەبى، دەنا نامادەنەبوو خۆش نیە بخویندیریتەوه، لەلایەن سکریتیڤی پەرلەمانەوه (دەخویندیریتەوه) ئەو (د) زیادە لە (دەخویندیریتەوه) لەگەڵ زمانیستاندارد یەكترى ناگریتەوه، دووم/ پوختەى کۆنووسى دانشتنى پێشوو بە مەبەستى (پشتراستکردنەوه) یەعنى (تصدیق) دەخویندیریتەوه دووم/ پوختەى کۆنووسى دانشتنى پێشوو بە راستەخۆى دەستەى سەرۆکایەتى یان لەسەر داواى ئەندامان تیبدا ئەنجام دەدریت، لە خالی سییەم (3) ئەو بابەتە سەرەکیانەى لە دانیشتنەکهدا تاوتووى کراون (سەرەکیانە) دوو (ی)، چوارەم/ ناماژەدان بە هەر یاسا و بپاریک که لە دانیشتنی پێشوودا، لەلایەن پەرلەمانەوه پەسند کرابى، پشتیوانى قسەکهى کاک قادر دەكەم، چوارەم/ دەستەى سەرۆکایەتى لە پشتراستکردنەوهى پوختەى کۆنووسەکهدا، شوینى پەرلەمان دەگریتەوه ئەگەر لەبەر کۆتایى هاتنى خولى پەرلەمان، دانیشتن نەکرا، ئەو (ئەنجام درا) یە دەستى بەسەر زمانى کوردیدا گرتوو (نەکرا) یەكە راستە بى زەحمەت، سوپاس

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.پەرى بەرپز حیات مجید، فەرموو.

بەرپز حیات مجید قادر:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

لە فەقەرەى دووم دا پوختەى کۆنووسى دانیشتنی پێشوو بە مەبەستى راستاندنى دەخویندیریتەوه، ئەو (بە مەبەستى راستاندنە) هەر لایبیریت (دەخویندیریتەوه) وایزائەم ئەوه کیفایەتە، بۆ بابەتەکانى تریش پشتیوانى لە قسەکانى مامۆستا قادر رزگەبى و مامۆستا تحسین دۆلەمەرى دەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حىيات مجيد، بەرپىز پەروا على، فەرموو.

بەرپىز پەروا على ھەممە محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە خالى يەكەم دا (دوای كردنەوہى دانىشتنەكە ناوى ئامادەنەبووانى دانىشتنى پىشوو مۆلەتدراو يان بە بى پاسا ئامادە نەبوون دەخویندرىتەوہ) بە برۋاى من ئەم ماددەيە نەمىنى، ئەم برپگەيە نەمىنىت، واتا پىويست ناكات ناو بخویندرىتەوہ، ئەگەر بۇ ئەوہى كە بۇ زانىارى زياتر بى يان بۇ ئەوہى كە لە پىرۆتۆكۆل بمىنىتەوہ دەكرى بە ژمارە، تەنھا بە ژمارە بووترى، يان بخرىتە سايتەكەوہ، يەعنى ئەو ناو خویندنەوہيە لەگەل رىزم دا پى دەچىت وەك پۆلى خویندن واپىت، ئەندام پەرلەمان خۇى دەبى مولىتەزىم بى، ئەو ئىجبار كردنەش ھەندى جار يەعنى ئىلتىزام ناكە بەوہوہ، لەو كاتە كە ئەگەر ئەوہى تىدا نەبىت، لە بەشى سىيەم دا خالى يەكەمىش لادەبرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز پەروا على، بەرپىز عمر كۆچەر، فەرموو.

بەرپىز عمر صالح عمر (عمر كۆچەر):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەز داخازى دكەم نازانم كا لى ماددەى يان ئىكا دى غىباباتىت لىزنازى ئامازە بىتە كرن، ئەوہ زى گەلەك گرنكى دەداتە ئەندام پەرلەمان لىزنازەدا حازر بىن، سوپاس بۇ ئىوہ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر كۆچەر، بەرپىز ئارى عبداللطيف، فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

راستى ماددەى (55) پىويستە بكرى بە سى خال، يەعنى خالى يەكەم زۆر گرنى نىە، چونكە تۆ لە خالى سىيەمدا ئامازەت پىداوہ لە پووختەى كۆنوسەكە كە ئەمانە لە خۆ دەگرى، لەسەرەتاوہ ئامازە بەوہ دەدەى دەلى دوای كردنەوہى دانىشتنەكە ناوى ئامادەنەبووانى دانىشتنى پىشوو مۆلەت يان بى مۆلەت دەخویندرىتەوہ، بەلام لە پووختەى كۆنوسەكەدا بە ھەمان شىوہ ھەمان شت ناوى ھاتۆتەوہ، يەعنى برپگەى يەكەم لە ماددەكە زىادە، ئەگەر بمىنىتەوہ مۆلەتدراو بن يان بى پاسا ئەوہ ھەلەيە (مۆلەتدراو بن يان بى مۆلەت) لە كەوانەيەك دا دەخویندرىتەوہ، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئارى عبداللطيف، بەرپىز على عثمان، فەرموو.

بەرپىز ەلى عثمان ەلى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددا (55) بېرگا (2) ئامازە داىە بە راستاندن و پەسەند كردنا كۆنوسى پېشوو، باشترە ئەوۋە لە دەستا سەرۋىكايەتيا پەرلەمانى بىمىنىت كو پەرلەمانى عىراقى دا ھاتى ئەگەر ما ژى باشتر ئەوۋىيە خالا (4) بېرگا (3) ماددەى (55) بېتە لادان تاكو پەسەند كردنا كۆنوسى نەبىتە ئەگەر دووبارە پېداچوونى بە ياسا و بېرارى كۆبوونەوۋى پېشووۋى ھاتىنە پەسەندكرن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ەلى عثمان، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پىشتىگرى قسەكەى پەروا خان دەكەم، ئەندامى پەرلەمان ئەندامىكە خۆى بەرپىرسيارىتى دەكا، ئەگەر بىكرىت ئەو خويىندەنەوۋى ناوى نەھاتوو نەخويىرئىتەوۋە، بەلام چ ئىجرائاتىكى پەيرەوى لەگەل دا دەكرى بىكرىت، بەلام ئەگەر ھەر لەسەر ئەوۋەن كە بخويىرئىتەوۋە پىشتىگرى قسەكەى كاك ئارى عبداللطيف دەكەم كە دەلىلە بېرگەى يەكەم دا ھاتووۋە ناوى بخويىرئىتەوۋە و ھاتوو و نەھاتوو، ھەرۋەھا لە سىيەمىش لە بېرگەى يەكەم دا ديسان ھاتووۋە، كەواتە دوو جار ئەوۋە باس كراوۋە، ئەگەر برادەرانى لىژنە ھەر سوورن لەسەر ئەوۋەى باسى غىياب بىكرىت تەنھا ناوى نەھاتووۋەكان بخويىرئىتەوۋە، ئەوۋەى كە جەنابى كاك تحسىن گوتى (راستاندن) بىكرى بە (پەسەندكرن) ئەوۋەش زۆر گرنگە، لە سىيەم بېرگەى (2) ناوى ھەر وەزىرىك لەوانەيە سەرۋىك وەزىران بىت، لەوانەيە جىگرەكەى بىت، لەبەر ئەوۋە باشترە بلين ناوى ھەر نوپىنەرىكى ھكومت كە لە دانىشتەكەدا ئامادەبوو ئامازەى پى بىكرىت، لەوانەيە ھەر وەزىر نەبىت سەرۋىك وەزىران بىت، زۆر سوپاس بۇ بەرپىزتان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايەت، ئەگەر قسەكانى خوتان چىر بىكەنەوۋە، دواتر پىشووۋىك وەردەگرىن، بەرپىز حاجى كاروان، فەرموو.

بەرپىز كنعان نجم الدين احمد (حاجى كاروان):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

منىش ھەمان راي پەروا خان و كاك عمرم ھەبوو، بەراستى ئەم مەسەلەى ناو خويىندەنەوۋىيە ھىچ جەدوايەكى نىيە، نە قازانجى بۇ پەرلەمانتار ھەيە، نە لە غىبابات كەم دەكاتەوۋە، تەنھا تۆزىك بە رەئى من شەئنى پەرلەمانتار كەم دەكاتەوۋە و خۆشيش نىيە، بەدىلى ئەوۋە دوايى ئەگەر لىژنەى ئامادەكارى ئەم پەيرەوۋە ئەوان شتىك بدۆزنەوۋە بەدىلى ئەم بابەتە ئامادەبوو يان ئامادەنەبوو بەلام لە ناو ھۆل نەبى، ئەوۋە باشترە، لەبەر ئەوۋە من تەمەنا دەكەم ئەو بېرگەيە نەمىنى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حاجى كاروان، بەرپىز عباس غزالى، فەرموو.

بەرپىز عباس غزالى مىرخان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من واى دەبىنم خالى يەكەم و سىيەم شتىكى زياده، چونكه كۆنوووس به خۆى باسى چ دهكات؟ باسى
دانيشتنهكه دهكات لهو جهلسهيه چ كراوه له غياباته له هەر شتىك بى لهوى دهنوووسرى، پيشنيار دهكەم
خالى يەكەم و سىيەم نەمىنىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عباس غزالى، بەرپىز بىستوون فائق، فەرموو.

بەرپىز بىستوون فائق محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لهگەل پشتيوانيم بۇ مانهوى خويندنهوى غيابات، من پيشنيار دهكەم له پيگهى فەرمى پەرلەمانى
كوردستانيش بلاو بكرىتهوه، له ماوهكانى رابردوو ريكخراو و ئەوانه هاتبوون موتابهعهى وهزعى
پەرلەمانى كوردستانيان دهكرد يەككى له تىببىنيهكان دهيانوت زۆربهى ولاتانى دونيا ناوى هاتوو يان
نههاتوو له (CV) له شوينى ناونيشانى ئەندامى پەرلەمان دا ههيه له پيگهكهيان دا، بهلام له پەرلەمانى
كوردستان دا نيه، بۆيه من پيشنيار دهكەم له مهوقيعهكهشيان بلاوبكرىتهوه، چونكه له نهتيجهدا خۆ
دهبى خهلكى كوردستان دهنگدەرەكه له كوپوه موتابهعهى نوينەرەكهى خۆى بكات وجودى ههيه يان نيه،
پيشنيارى تريشم بۇ بەرپىزان له سەرۆك و ئەندامانى ليژنهى پهپرەو ديسان لهسەر ژمارهى زۆرى
ماددهكانه، ماددهى (54) و (55) هەر يەك شتن، بۇ (54) به ماددهيهكى جيا دانراوه، ديقهت بده ماددهى
(54) سەرۆك (لهگەل ئامازهدان به..) دانيشتنهكه دهكاتوه، ماددهى (55) فهقهرهى يەكەمى دهلى (دواى
كردنهوى دانيشتنهكه) واتا ماددهى (54) دهلى (لهگەل كردنهوى دانيشتنهكه) ماددهى (55) دهلى (دواى
كردنهوى دانيشتنهكه) يهعنى هەر يەك شته بيكەن به برگهيهك لهوى، بۆيه هيوادارم من بووه به
عوقدهم زۆرى ژمارهى ئەو ماددانه، سوپاستان دهكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز بىستوون فائق، بەرپىز ناظم كير، فەرموو.

بەرپىز ناظم كير محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسهكانى كاك بىستوون دهكەم دهربارهى ئەوهى كه ماددهى (54) و (55) له يەك مادده جىگايان
بكرىتهوه، چونكه پهيوهسته به كردنهوى دانيشتنهكه، ئەوهى كه پشتگىرى قسهكهى كاك تحسين دهكەم
دهخويندريتهوه لهلاى كى؟ لهلاى سكرتيرى پەرلەمان ئيشارەت پى بدرىت، ئەوهى تر كه كاك قادر گووتى

نوینەرایەتی حکومەت دەکات وەزیر، بەشکەم نوینەرایەتی حکومەت نەکات، ئەگەر ئەوەش راست بکریتەوه، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز ناظم کبیر، ئیستا دەرفەت بە لیژنەى پەپرەو دەدەین بەرپزان فەرموون ئەگەر تیبینییهکتان هەیه یان وەلامیک، فەرموو.

بەرپز فرست صوفی علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو تیبینیانەى پەپوهندیان بە صیاغەوه هەبوو ئیمە جاریکی تر تەئکید دەکەینەوه دئنیابن رەچاوی دەکەین، سەبارەت بە دەمى (54) و (55) ئیمە لەگەڵداين، پیموايه پيشنیاړیكى زۆر باشه، سەبارەت بە ئامازەدان بەوهى كه سكرتير دهخوینیتەوه ئیمە پيشتر له بهشى سيپهم پیموايه ئامازە بەوه دراوه كه ئەرکەکانى سكرتير چیه، یهك لهوانه بهرنامەى كار دهخوینیتەوه، بۆیه ئیجاب ناکات لیرە جاریکی تر باسى ليوه بکهینهوه، سەبارەت بەوهى كه ئايا ناو بخویندریتەوه یان نهخویندریتەوه تەبعەن ئیمە وەکو لیژنەى کاتى جاریکی تەئکید دەکەینەوه ئیمە لەگەڵین ناوەکان بخویندرینەوه، تەنانەت پشتگیری کاک عمر کۆچەریش دەکەین كه ناوى ئەندامانى لیژنەکانیش كه غیاب دەبن بخویندریتەوه، بەلام لەبەر ئەوهى سى ئەندام زیاتر پشتگیری کردوووه ئەو مەسەلەیه له هفتهى داهاوو كه خرایه دنگدان دەپخهینه دنگدان، ئايا ناوى ئامادەنبوووان بخویندریتەوه یان نهخویندریتەوه، بەلام مەسەلەیهكى پەپرەوى یه، تەنھا له کوردستان نیه له هەموو شوینەکان ناوى ئامادەنبوووان له پەرلەمان دەخویندریتەوه.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.فرست بۆ ئەو روونکردنەوهیه، بەرپزان پشووهك وەردەگرین، سەعات (3) دەگەرپینەوه ئیرە بەردەوام دەبین بەلایەنى كه م دوو سەعاتیكى تر، فەرموون دانیشتنەكه هەلەدەگرین، سوپاس بۆ ئیوهى بەرپز.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەناوى خواى بهخشنده و ميهربان.

بەناوى گەلى كوردستان له دانیشتنەكهمان بەردەوام دەبین، داوا له لیژنەى کاتى دەکەین فەرموون بۆ شوینی تاییەت بەلیژنەکان، پيش ئەوهى دەرفەت بە لیژنەكه بەدین دەمانهوى بەناوى ئیوه و ناوى ئیمە بەخیرھاتیکی گەرمى مامۆستای ئیمە، بەرپز گارق جامباز بکهین، كه شایستەى هەموو رپز و سوپاس و پیزانیکیه، خزمەتى زۆرى پەرلەمانى کردوووه، بەتاییەتى لهبوارى یاسایى، دەست و پەنجەى خۆى و ھاواریکانى دیارن، بۆ ئەوهى خزمەت بە پەرلەمان بکهن، بە پرۆسەى یاسادانان له پەرلەمانى کوردستان بکهن، بەخیریى مامۆستا، ئیستا دەرفەت بە لیژنەى پەپرەو دەدەین بەردەوام بن، ماددهى (56) فەرموون.

بەرپىز سۆران عمر سعید:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

چوارەم/ ئامادەبوون لە دانىشتنەكانى پەرلەمان ماددەى (56):
يەكەم/

1-سەرۆك وەزيران و ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران لەسەر داواى خۇيان دەتوانن ئامادەى دانىشتنەكانى پەرلەمان بن و لە گەفتوگۆكانى دا بەشدارى بكەن بەبى ئەوەى مافى دەنگدانىيان ھەببەت.

2-ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران دەتوانن فەرمانبەرانى وەزارەتەكانىيان بەھىنن بۇ دانىشتنەكانى پەرلەمان بە مەبەستى راوێژ پێکردن و پشت پى بەستنىيان بە مۆلەتى سەرۆك بى ئەوەى مافى قسەگردنىيان ھەببەت.
دووەم/

1-ھاوولاتیان و میدیاكاران دەتوانن بە وەرگرتنى رەزامەندى دەستەى سەرۆكايەتى لە دانىشتنەكانى پەرلەمان ئامادەبن.

2-ژمارەى ئەو كەسانەى كە ئامادەى دانىشتنى كراو دەبن ناببەت لە ژمارەى ئەو كورسیانە تىپەر پكات كە لەلایەن دەستەى سەرۆكايەتییەو بۇ مێوان تەرخان كراو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئیمنىكى/ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىزان دەست بە گەفتوگۆ دەكەین لەسەر ماددەى (56)، ناو دەنووسین.

بەرپىز بیگەرد دلشاد شکرالله:

ئەو بەرپىزانەى كە دەیانەوئ لەو ماددەى گەفتوگۆ بكەن: بەزاد دەرویش، صالح فەقى، مصطفى سەكرى، د.پەرى، عمر عینایەت، آیوب عبدالله إسماعیل، ناظم كبیر، علی عثمان، پەروا علی.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئیمنىكى/ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سكرتیری پەرلەمان، بەرپىزان پيش ئەوەى دەست بە گەفتوگۆ بكەین داوا لە ئیوہى بەرپىز دەكەم بۇ ئەوەى سوود لە كات ببینن ئەو تیبینییهى كە لە رووى زمانەوانییەو ھەمیشە دووبارە دەبنەو، ئەگەر بە نووسین ئاراستەى لیژنەكە بكەن سوودى زیاتر دەببەت، دەست بە گەفتوگۆ دەكەین، بەرپىز بەزاد دەرویش، فەرموو.

بەرپىز بەزاد دەرویش دەرویش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددا (56) دووہم خالا (1)، بەحس د ھەندى دكەت ھاوولاتیان و میدیاكاران دیارە كە دببىزى ھاوولاتیان ھەموو تیبىزى دى فەت گرىت، بەس بۇ گرنكى میدیاكاران من پى باشە بلین (ھاوولاتیان و میدیاكاران و رۆژنامەنووسان و یاساناسان)، چونكى یاساناس گەلەك جار پبویستە خاصەتەن بۇ ھەندىك ئەوہ بۇ گرنگیه تەبەعنە خۇ دەتوانیت ھەر گاهەك ببت ناو ھۆلى پەرلەمان، خالى دووہم من پى باشە خالا (3)

زیدە بکریت بیئت (هەر شاندهکی دەرەوہی ھەریم کہ بیہویت نامادہبیت لە ھۆلی پەرلەمان پاش
رەزامەندی سەرۆکایەتی پەرلەمان)، ئەوہش لە ناوی بی باشە، زۆر سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراھیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپێز بەزاد دەرۆیش، بەرپێز صالح فەقی، فەرموو.

بەرپێز صالح فەقی محمد امین:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (56) یەکەم ئەوہی جیگری سەرۆکی بۆ زیاد بکریت لە خالی یەگەمدا، لەوہی ھاوڵاتیان و
میدیاکاران و لایەنی پەيوەندیاریشی تیا بکری بۆ نمونە وەکو سەفارتەکان و وەکو ھەر شتیەک کہ
بەتایبەت بی بۆ ئەو یاسایە و تاییبەتمەندیەکانی خۆیان تیایدا نامادەبن، ئەوہی بۆ میوانان تەرخان کراوہ
واتا تەنھا بەس ئەو کورسیانە یە کہ ئیستا ھە یە، ھەقە لە لایەن دەستە ی سەرۆکایەتیە و تەرخان لە جیاتی
(کراوہ) بییئە (دەکریت) و اتا (تەرخان دەکریت) کاتیەک پۆیستی (10) کورسی کرد بۆ ئەوہی بە نمونە
(10) کورسی تر بیئە ژوورەوہ، ئەو (کراوہ) یە بکریتە (دەکریت)، سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراھیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپێز صالح فەقی، بەرپێز علی عثمان، فەرموو.

بەرپێز علی عثمان علی:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (56) خالا (1) پێشنیار دکەم بپرگا (3) لی بیئە زیدەکرن، فی رەنگە لە خاری دیارکری ئەگەر
وہزیر نەشی نامادەبیت گۆرہی پی دفتیت بیت بریکاری وەزارەتی یان ریفەبەری گشتیا دیوانا نامادەبیت بە
ئاگاداری و رەزامەندی ئەنجومەنی وەزیران ژ بۆ روونکردن و ھەلۆیستی وەزارەتی و دانا زانیاریا، سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراھیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپێز علی عثمان، بەرپێز د. پەری، فەرموو.

بەرپێز پەری صالح حمید:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەرۆک وەزیران و ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران لەسەر داوی خۆیان دەتوانن نامادە ی دانیشتنەکانی
پەرلەمان بن و لە گفتوگۆکانی دا بەشداری بکەن بە بی ئەوہی مافی دەنگدانیان ھەبیئە، گۆرینەکەم دوایی
دەینیئرم، خالی دووہمیش بەشداری بکەم؟

بەرپێز جعفر ابراھیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ھەر ماددە (56) بەلی دووہمیش بکە، فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح حمىد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دووم/ ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران دەتوانن فەرمانبەرانى وەزارەتەكانىيان بەيىن بۇ دانىشتنەكانى پەرلەمان بەمەبەستى راوئىپىكردن و پىشت پى بەستىيان بە مۆلەتى سەرۋك، ئەو سەرۋكە شتىكى بۇ زىاد بكرى باشە، يەئنى ديار نىە سەرۋك وەزىرانە يان سەرۋكى پەرلەمانە، دووم/ ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران بە مۆلەتى سەرۋك دەتوانن فەرمانبەرانى وەزارەتەكانىيان بۇ دانىشتنەكانى پەرلەمان بەيىن بە مەبەستى راوئىپىكردن و پىشت پى بەستىيان بى ئەوئى مافى قسەكردىيان ھەبىت.

دووم/ ھاۋلاتىيان و مىدىياكاران بە وەرگرتنى رەزامەندى سەرۋكايەتى دەتوانن لە دانىشتنەكانى پەرلەمان ئامادەبن، 2/ نابىت ژمارەئى ئەو كەسانەئى كە ئامادەئى دانىشتنى كراۋە دەبن لە ژمارەئى ئەو كورسىيانە تىپەر بكات كە لەلايەن دەستەئى سەرۋكايەتتىيەۋە بۇ مىۋان تەرخان كراۋن، ئەۋەيان (كورسى) كۆيە، (كراۋنىش) دەبى كۆ بى، سوپاس، ئىستا دەشىنىرم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.پەرى، بەرپىز پەروا ەلى، فەرموو.

بەرپىز پەروا ەلى حمە محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

خالى يەكەم بېرگەئى (2) ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران دەتوانن فەرمانبەرانى وەزارەتەكانىيان بىنن بۇ دانىشتنەكان لەۋئوۋە بە مەبەستى راوئىپى كرىن و پىشت بەستىيان بە مۆلەتى سەرۋك، لىرە سەرۋك ديارى كراۋە، لە دووم خالى (1)ى كە دەللى ھاۋلاتىيان و مىدىياكاران، ئەۋە وەكو خۆئى بىمىنىتەۋە بە بىرواى من، چونكە بە گىشى مىدىياكاران زىاتر و جودىيان ھەيە، ئەۋانى تىرىش ھەر پۇستىك بى ھاۋلاتىيە ئىتر پۇستەكەئى گرنگ نىە لە جىاۋازىيەكەئى چى دەبى، دەتوانن بە وەرگرتنى رەزامەندى دەستەئى سەرۋكايەتى، دەستەئى سەرۋكايەتى زۆرە ئەگەر بكرى ديارى بكرى، يان بەرپىز سەرۋك يان سكرتير يان جىگر، بەلام چۆن لە خالى دوومى ماددەئى يەكەمدا بەشى يەكەم دا گوتراۋە سەرۋك باشترە ئەگەر سەرۋك بى ئەۋەش، ئەگىنا ئەۋە دەبى دەستەئى سەرۋكايەتى سى كەس رەزامەندى بدات ئىنجا مىدىياكاران بتوانن بىن، ئەۋە ئەگەر ديارى بكرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز پەروا ەلى، بەرپىز مصطفى سەكرى، فەرموو.

بەرپىز مصطفى أحمد حمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

تىبىنىيەكەئى منىش ھەر لەسەر خالى دووم بوو لە دىرى دووم كە دەللى دەبى بە مۆلەتى سەرۋك، بىمۋابى مەفھومەكەئى زۆر ۋازح نىە لە شوئىنى خۆئى نىە بە مۆلەتى سەرۋك، ئەگەر بىتە پىش دەتوانن

(ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران بە مۆلەتى سەرۆك دەتۋانن تا ئاخىرى) مەفھومەكەى باشتى لى
ۋەردەگىرى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مصطفى سەكرى، بەرپىز ناظم كىبر، فەرموو.

بەرپىز ناظم كىبر محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتىگىرى قسەكەى كاك صالح فەقى دەكەم دەربارەى ژمارەى كورسىيەكان، بە تەصەورى من ديار نەكرى،

ئەگەر بېيويست بوو كورسىيەكانيان بۇ بېنن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ناظم كىبر، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت حەمە سەيد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتىگىرى قسەكەى پەروا خان دەكەم، من پىمباشە دووم خالى يەكەم مىدياكاران و مىوانەكان دەتۋانن

بە ۋەرگرتنى رەزامەندى دەستەى سەرۆكايەتى يان سەرۆك لەو شوپنەى سەرۆكايەتى بۇيان ديارى دەكات

لە دانىشتەكانى پەرلەمان ئامادە بن، چونكە ناكرىت، ئەو ۋە ۋا دەردەكەۋىت كە لە ناو ھۆلى پەرلەماندايە،

دەبى بنووسرى ئەو شوپنەى دەستەى سەرۆكايەتى بۇيان ديارى دەكات، شوپنەكە ديارى كراو بىت، من ھەر

ئەو دوو سەرنجەم ھەيە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايەت، لە كۆتاييدا بۇ موناقتەشەى ئەو ماددەيە، بەرپىز ايوپ عبدالله اسماعيل،

فەرموو.

بەرپىز ايوپ عبدالله اسماعيل:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (56) يەكەم بىرگەى دووم دا دەلى (ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران دەتۋانن فەرمانبەرانى

ۋەزارەتەكانيان بېنن)، پىموايى ئەو فەرمانبەرانەش زۆر مەتاتىيە، ئىمە زۇرجار داۋاى ۋەزىر دەكەين

ئامادە نيە بىتە پەرلەمان، حەق وايە مەرتەبەى ئەو فەرمانبەرەش ديارى بىكرىت، راۋىژكارە، مودىر عامە،

تا ئەو ئاستەى بۇى ديارى بىكرى كە بېيويستى بېيەتى، نەك بە مەفتووحى فەرمانبەر و ھەموو

فەرمانبەرىك بۇيە ھەبى لەگەل ۋەزىرەكەدا بىت بۇ ئىرە، دوومىيان / پىمباشە يان حەق وايە بلىين بىرگەى

سىيەمىش بۇ ئىرە زياد بىكرىت كە ژمارەى ئامادەبوانى حكومەت لە دانىشتەكەدا نابىت لە ژمارەى ئەو

كورسىيانە تىپەر بىكات كە لە ھۆلەكەدا بۇ مىوانان حكومەت تەرخان كراون، يەنى عەدەدەكە ديارىكرىراو

بیت، وەزارەتیک ستافیکی بیست کەسی لەگەڵ خۆیدا بېنیت جیگای نابیتەو، حەقە ئەوێش دیاریکراو
بیت وەك چۆن بۆ میوانەکان دیاریکراو، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز آیوب عبدالله اسماعیل، دیارە دوو کەسی تر داوایان کردوو قسە بکەن، لەبەر ئەوەی
پەرپووە دەرفەتیان دەدەین، ئەگینا گەتوگۆ تەواو ببوو، بەرپز ئاری عبداللطیف، فەرموو.

بەرپز ئاری عبداللطیف مولود:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (56) خالی دووم پیمباشە (بە مۆلەتی سەرۆک بێ) بیت سەرەتاو، زۆر زۆر گرنگە بە (مۆلەتی
سەرۆک) ئینجا (ئەندامانی ئەنجومەنی وەزیران تا ئەخیر) مافی قسەکردنیاں هەبیت، لە دووم دا خالی
یەكەم (هاولاتیان و میدیاکاران دەتوانن بە وەرگرتنی رەزامەندی) نووسراو (دەستە ی سەرۆکایەتی) ئەگەر
بکری بووتریت (بە وەرگرتنی رەزامەندی یەکی لە ئەندامانی دەستە ی سەرۆکایەتی) یان هەر هەر خودی
سەرۆک پیموایە تەواو، بپرگە دووم خالی دووم بپرگە یەکی بۆ زیاد بکری هەست دەکەم هەندێ جار
پەرلەمان دەکری شاندی نیودەولەتی و نوینەری ولاتانە بۆ نمونە وەزیری یەکی لە ولاتە زەهیزەکان دیتە
ئێرە زەرورە خالیک بۆ ئەو شوینی بکریتەو، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز ئاری عبداللطیف، لە کۆتاییدا بەرپز مریم صمد، فەرموو.

بەرپز مریم صمد عیدی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

بەرپزان ئەندامانی پەرلەمان.

لە ماددە (56) لە بپرگە (1) خالی دووم مەبەستان لە (بە مۆلەتی سەرۆک) کە دەلی (ئەندامانی
ئەنجومەنی وەزیران دەتوانن فەرمانبەراوی وەزارەتەکانیاں بھینن بۆ دانیشتنەکانی پەرلەمان بە مەبەستی
راویزیبکردن و پشت پێ بەستنیان بە مۆلەتی سەرۆک، مەبەستان لە سەرۆکی پەرلەمانە؟ یان سەرۆکی
ئەنجومەنی وەزیرانە؟ سەرۆکی پەرلەمان، بەلی سوپاس، لە بپرگە (2) لە خالی (1) پشتگیری لەو رایانە
دەکەم کە هاولاتیەکان بکری بە چین و توێژەکان یاخود ریکخراوەکانی تیدا ئیزافە بکری ریکخراوەکانی
موجتەمەعی مەدەنی، هەر وەها پشتگیری لە رایەگە ی کاک آیوب دەکەم، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز مریم صمد، بەرپزان ئیستا داوا لە لیژنە ی پەرپووە دەکەین ئەگەر روونکردنەو و وەلام و
تیبینی هەبن، فەرموون.

بەرپىز فرست صۇفى ەلى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەرۋەكۈ لە ماددەكانى تىرىش گوتمان، ئىمە ئەۋەى پەيوەستە بە صىاغە دىسان لەو ماددەبە شتى زۆر باش گوترا، ھەموو ئەۋانەى پەيوەستە بە صىاغە، صىاغەى دەكەينەۋە ئىنشاللا، لە ھەر شوپىنىكىش لەو ماددەبە و لە ماددەكانى دواترىش ھات كە دەللىن سەرۋك يەنى سەرۋكى پەرلەمان، چۈنكە ئەگەر سەير بكن لە ماددەى (1) كە پەسەندمان كىرۋە تەعريفى ھەندىك موستەلھەمان كىرۋە، يەكك لەۋانە سەرۋكە، كە دەللىن سەرۋك واتا (سەرۋكى پەرلەمانى كوردستان) بۇيە تكايە لە ھەر شوپىنىك لە ماددەبەكى تر سەرۋك ھات مەبەستمان سەرۋكى پەرلەمانە، سەبارەت بە ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران كە باسى ئەۋە كرا كە جىگرى سەرۋكى ئەنجومەنى ۋەزىرانىش ئىزافە بكنە، ئىمە پىمانوايە جىگرى سەرۋكى ئەنجومەنى ۋەزىرانىش ئەندامى ئەنجومەنى ۋەزىرانە بە پى قانۋونى ئەنجومەنى ۋەزىران، بۇيە پىۋىست ناكات بللىن سەرۋك و جىگر، چۈنكە لەۋى كە دەللى سەرۋك و ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران مەئناى وايە ئەندامى ئەنجومەنى ۋەزىرانە، ئەۋە گوتمان ئەندامى ئەنجومەنى ۋەزىران ئەۋىش دەگرىتەۋە، ئەۋ تىببىنىە گىرنگە كە دەللىن لە جىاتى ھاۋلاتيان بكنە مەۋان، ئىمە پىمان باشە بىكەينە مەۋانان، چۈنكە خەلكى بىگانەش دەگرىتەۋە ئەگەر بىەۋى بىتە ئىرە، سەبارەت بەۋ تىببىنىيەى باس كرا لەسەر ئەۋانەى كە ۋەزىرەكان لەگەل خۇيان دەھىنن، ئىمە ناتۋانين پلەكانيان دىارى بكنە، لەۋانەبە كەسىك ھەبىت لە مەرتەبەى مودىر قىمىكىش بىت، يان خوارترىش بىت، بەلام موختەص بىت لەۋ بۋارە، ۋەزىر مەۋەلە لەگەل خۇى بىھىنىت بۇ ئەۋەى راۋىژى پى بكات، بۇيە ئەۋەى ئىمە نووسىومانە ئىمە پىمانوايە دەققە، ھەر ئەۋانە بوو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د. فرست سەرۋكى لىژنەى كاتى بۇ داپشتەۋەى پەپرەۋى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان، بەرپىزان بە پى ئەۋ مىكانىزمەى دەنگدان كە بەرپىزان پەسەندتان كىرۋە دەنگدان دەكەۋىتە دانىشتىكى تر، ئىستا بۇ گىتوگۇ لەسەر ماددەى (57) داۋا دەكەين ماددەكە بخۋىندىرئىتەۋە.

بەرپىز سۇران عمر سعید:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

شەشەم / سىستەمى گىتوگۇ كىردن لە دانىشتەكانى پەرلەمان.

ماددەى (57)

1- ئەندام بە مۇلەتى سەرۋك لەۋ جىگەبەى دانىشتۋەۋە يان لەسەر ئەۋ سەكۇبەى بۇ ئەم مەبەستە ئامادەكراۋە ئاخاوتن دەكات.

2- لەگەل خىستەنەۋەى ھەر بىرگەبەك لە بىرگەكانى بەرنامەى كار بۇ گىتوگۇ كىردن سەرۋك داۋا لە سكرتېر دەكات ناۋى داۋاكارانى مۇلەتى ئاخاوتن تۇماربكات.

3- سەرۆك بەرهچاوكردنى رىزبەندى تۆماركردىيان رىگە بە ئەندامان دەدات ئاخوتن بىكەن بەناوى ئەو ئەندامانە دەست پى دەكات كە پىش دانىشتەنكە لاي سكرتير ناويان تۆماركردووە بۇ ئاخوتن لەسەر ئەو بىرگەيە و ھەر ئەندامىك بۆى ھەيە رىزبەندىيەكەى بداتە ئەندامىكى دى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىزان دەست بەگفتوگو دەكەين.

بەرپىز بىگەرد دلشاد شىكرالە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ناوى ئەو بەرپىزانەى كە داواى گىفتوگوياىن كىردووە: ئارى عبداللطيف، ابوبكر ھەلەدنى، د.پەرى، پەروا على، عمر عىنايەت، حاجى كاروان، حىيات مجيد، تحسین اسماعيل، على عثمان، مردان خدر، صالح فەقى، مريم صمد، سعید مصيفى، مصطفى سەكرى، فرحان جوهر، أنور قادر.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سكرتيرى پەرلەمان، بەرپىزان دەست بە گىفتوگو دەكەين، بەرپىز ئارى عبداللطيف، فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (57) خالى يەكەم دەلى (ئەندام بە مۆلەتى سەرۆك لەو جىگەيەى دانىشتووە يان لەسەر ئەو سەكۆيەى بۇ ئەو مەبەستە نامادەكراوہ) لىرە پىمباشە سەكۆكە بىكرى بە دوانگە، وازانم (tribune) يان مینبەر دەكات، (دوانگە) جوانترە، (بۇ ئەم مەبەستە) لابرېت، يەنى مەبەستت بۇ چ مەبەستىك يەنى ديار نيە، يان لەسەر ئەو دوانگەيەى بۇ مەبەستى گىفتوگو نامادەكراوہ ئاخوتن دەكات، وای لى بىكرىت، خالى دووہم (سەرۆك داوا لە سكرتير دەكات) ئەو لابرېت، سكرتير ناوى داواكاران بۇ ئاخوتن تۆماربكات، يەنى ھىچ ئىجاب ناكات سەرۆك داوا لە سكرتير بكات ناوى داواكاران بۇ مۆلەت ديارى بكات، ئىنجا داواكارانى مۆلەتى ئاخوتن ئەو ھەش لەویدا ھەلەيە، ھەر يەكسەر وای لى بىكرىت (سكرتير ناوى داواكاران بۇ ئاخوتن تۆمار دەكات)، خالى سىيەم (سەرۆك بە رەچاوكردنى رىزبەندى تۆماركردىيان رىگە بە ئەندامان دەدات ئاخوتن بىكەم بەناوى ئەو ئەندامانە دەست پى دەكات كە پىش دانىشتەنكە) يەنى چى پىش دانىشتەنكە؟ كام دانىشتن؟ دەكرى بلىى كە پىشتر لاي سكرتير ناويان تۆماركراوہ، نەكردووە بۇ ئاخوتن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئارى عبداللطيف، بەرپىز ابوبكر ھەلەدنى، فەرموو.

بەرپىز أبوبكر عمر عبدالله (أبوبكر ههلهدى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

عينوانى پەرەگرافى شەشەم سىستىمى گىفتوگۆكردنە لە دانىشتنەكانى پەرلەمان لە زۆربەى شوپنەكانى ئەم ماددە و ماددەكانى دواترىش دا هات، وشەى ئاخوتن زۆر دووبارە گراوتەووە بۆيە بكرىت بە يەك، يان گىفتوگۆكردن بى يان ئەو عينوانە بكرىت بە ئاخوتن، من پىم باشە ماددەى (57) و (58) لەگەل (59) هەرسىيان بكرىتە يەك ماددە، بەلام بىرگەكان زياتر بکەين (57 و 58 و 59)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر إبراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز أبوبكر ههلهدى، بەرپىز د.پەرى، فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح حميد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانەم كرا، سوپاس.

بەرپىز جعفر إبراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز د.پەرى، دەستخۆش، بەرپىز پەروا على، فەرموو.

بەرپىز پەروا على حەمە محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكانى كاك أبوبكر ههلهدى دەكەم، لە مانشىتەكە نووسراوە سىستىمى گىفتوگۆكردن لە دانىشتنەكانى پەرلەمان، بەلام دواتر لە بىرگەكان دا هاتوووە لە خالەكان دا ئاخوتن، كەواتە مادام مانشىتەكە ئەساسە گىفتوگۆيە، هەموو ئاخوتنەكان بكرىتە گىفتوگۆ، سوپاس.

بەرپىز جعفر إبراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز پەروا على، بەرپىز حەيات مجيد، فەرموو.

بەرپىز حەيات مجيد قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ خالى يەكەم و دووهم پشتگىرى لە قسەكانى كاك ئارى عبداللطيف دەكەم، لە خالى سىيەميش دا ئاخىر دىپى هەر ئەندامىك بۆى هەيە رىزبەندىەكەى بداتە ئەندامىكى دى، بە رهئى من ئەم دىپە لابرېت و زيادەيە، سوپاس.

بەرپىز جعفر إبراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز حەيات مجيد، بەرپىز مريم صمد، فەرموو.

بەرپىز مەرىم سەمەد ئەبدى:

بەرپىز سەرۋەكى پەرلەمان.

پېشەكى مەن پىشتىگىرى لە رايەكەى كاك اُبوبكر هەلەدنى دەكەم كە ماددەى (57 و 58 و 59) بىكرى بە يەك ماددە، لە ماددەى (57) لە بىرگەى (3) بەبىرۋاى مەن ئەو ناو تۆماركردنەى رىزبەندىيە هەر نەمىنىت و هەلېگىرەت، سوپاس.

بەرپىز جەغىر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋەكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مەرىم سەمەد، بەرپىز ئەمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز ئەمر عىنايەت جەمە سەيد:

بەرپىز سەرۋەكى پەرلەمان.

سىستەم وشەيەكى ئىنگىلىزىيە، ئەگەر بىكرىت بە (شىۋاز) بە رەئى مەن باشتە، (شىۋازى گەفتوگۇكردن)، يان ئەگەر بە ئىنگىلىزىيە بىلەن پەرنىسىپ نىزىكتە لە سىستەم، لەبەر ئەو (شىۋاز) جۋانترە، بە راي مەن ئەگەر بىكرى داۋا دەكەم لە ئەندامانى پەرلەمان دەنگ بە سىيەم خال نەدەن بەھىچ جۇرېك، لەبەر ئەو ئەو زۇر ناعەدالەتى تىدايە، زۇر بەرەى بىرادەران ناۋى خۇيان تۆماردەكەن لەلەى سىكرىتېر، ئەو بۇتە مایەى ئەو كەۋا غەدر لەو كەسانە بىكەن و بىخەمىش بىن لەو ئەو كە كەى دىنە ناو قاعەى پەرلەمان و كەى نايىن، مەن داۋا دەكەم خالى سىيەم لىبىرى، كى لە ناو قاعەى پەرلەمان نامادە بوو بە پىي ئەو دەست بەرز كىردنەو كە لەناو قاعەى پەرلەمان دەست بەرز دەكاتەو بەو شىۋەيە ناۋى تۆماربىكرى لە ناو پەپەرەو كۇنەكەشدا ئەو ئەو تىدانىيە، بەلام بەداخەو لىرە ۋا خەرىكە تەسىبىت دەبى، سوپاس.

بەرپىز جەغىر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋەكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئەمر عىنايەت، بەرپىز تەسىن اسماعىل، فەرموو.

بەرپىز تەسىن اسماعىل أحمد:

بەرپىز سەرۋەكى پەرلەمان.

مەن پىمۋايە ماددەى (57، 58، 59، 60) بىكرى بە يەكەم و دوۋەم و سىيەم و جۋارەم، يەئنى هەموۋى يەك ماددەيە، ئىنجا لە بىرگەى يەكەم ئاخاوتن دەكات، ئاخاوتن دەكات لە كوردى زۇر گونجاۋ نىيە، دەدۋى، ئەو ئەو كە دەللى سەرۋەكى داۋا لە سىكرىتېر دەكات كە مەن پىمۋايە ۋەك خۇى بىمىنى چۈنكە لىرە هەموۋى ئەندامانى ناو دانىشتەكە بەرۋەختە سەرۋەكى قسە دەكەن، ئىنجا خالى سىيەم زۇر رەكەكە، ئەگەر بىكرى ئەوانەى پىشتەر ناۋى خۇيان دەنۋوسن بۇ قسەكردن لىبىرى، لەو كاتە بىنۋوسرى كە جەلسە دەست پى دەكات، نەك پىشتەر كەس ناۋى خۇى بىنۋوسى، زۇر سوپاس.

بەرپىز جەغىر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋەكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز تەسىن اسماعىل، بەرپىز سالىح فەقى، فەرموو.

بەرپىز صالح فەقى مۇھىمىن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەگەل ئەووم خالى (3) ئەووى كە پەيوەندى بە ناوتۇماركردنە لاي بەرپىز سكرتير لابرېت، تيايدا لە دواى ئەو (بە رەچاوكردنى فراكسيۇنە جياجياكان) لەبەر ئەووى ئەو ناووى كە ئيوە تۇمارى دەكەن ھەموو كاتىك دەللىن بەرەچاوكردنى ئەو فراكسيۇنە، بۇيە ئەووشى تيايدا ئيزافە بكرى ئەووى كە لاي سكرتير تۇمار دەكرى، ئەو لابرېت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز صالح فەقى، بەرپىز حاجى كاروان، فەرموو.

بەرپىز كنعان نجم الدين احمد (حاجى كاروان):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەحوكمى ئەووى من و كاك عمر موعەدەل لە پشتهوەين، بۇيە پشتگىرى ئەو برادەرانە دەكەم كە وتيان، ئەووى ئەو ناوونوسىنە، يەئنى ھەر دەبى بلين پشتگىرى دەكەين چى بكەين، يەئنى ئەم رىزبەندىيە جەنابت موعەدەل لەيەكەمەو دەست پى دەكەي، يەئنى ئەووى يەكەم دەبى ھەر يەكەم بى، دواى ئەووش من و كاك عمر دەبى ھەر لە دواوە بين، لەبەر ئەو ئىتر پيوست ناكات موداخەلەش بكەين، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حاجى كاروان، بە ئەكىدى ئەو پشتگىرىيە لە تىگىشتن دىت، لە گەورەيى ئيوە دىت، يەئنى ئەو شتىكى كەم نىە كە پشتگىرى ھاورپى خۇت بكەيت، ئەو تەحصىل حاصلە، جارىك تۇ پشتگىرى دەكەي، جارىك ئەو پشتگىرى ئيوە دەكات، ئەووى يەك، دووم / ناوەكان كە دەنوسىن لىرە بەراستى ھەول دەدەم لە فراكسيۇنە جياوازەكان ناوەكان دەرفەتياى پى بەدەم، بەرپىز انور قادر، فەرموو.

بەرپىز انور قادر مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تېببىنى منىش ھەر لەسەر وشەي گفتوگو و ئاخوتن بوو، يەككىيان بەكاربىت، نازانم لەسەر كاميان دوايى ساغ دەبىتەو، بەلام لەگەل ئەووم وشەي گفتوگو بەكار بىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز انور قادر، دەستخوش، بەرپىز سعيد مصيفى، فەرموو.

بەرپىز سعيد محمد سعيد (سعيد مصيفى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىز انور ئەندامانى پەرلەمان.

من پشتيوانى قسەكانى كاك عمر عىنايەت و كاك تحسین دۆلەمەرى و كاك صالح فەقى دەكەم لەسەر ئەووى كە خالى سىيەم لە ماددەي (57) نەمىنىت، لەبەر ئەووى كە پىشتەر لە خالى (2) لەگەل

خستنه پرووی ھەر بېرگه يەك له بېرگه كانی ئەووی كه له سەر داواى سەرۆك له لایەن سەرۆك ناوھكان تۆماردەكریڻ له دانیشتنەكە، پېویست ناكات له دەرەووی دانیشتن ئەو ناوانە تۆماربكریڻ.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیكى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز سعید مصیفی، بەرپۆز علی عثمان، فەرموو.

بەرپۆز علی عثمان علی:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (57) بېرگا (1) تیدا ھات كه ئەندام بە مۆلەتى سەرۆك پېشنیاری دكەم مۆلەتى سەرۆك ئەندام لەو جیگەش دانیشتووە یان لەسەر ئەو سەكۆیە با مەبەست نامادە كرا ئاخاوتن بكا، بېرگا (3) سەرۆك بە رەچاوكردنى ریزبەندى تۆماركردنیان ریگە بە ئەندامان دەدات ئاخاوتن بكات، ئەوا دى ھەموو زیادە پېشنیاری دكەم بەس ئەوئەندە بمینیتەو، ئەوى دى خپ زیادە، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیكى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز علی عثمان، بەرپۆز مصطفی سەكرى، فەرموو.

بەرپۆز مصطفی أحمد حمد (مصطفی سەكرى):

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

تیبینییهكەى من كاك علی باسى كرد، منیش پېشنیاری دكەم ھەر ئەوئەندە بمینیت (سەرۆك بە رەچاوكردنى ریزبەندى تۆماركردنیان ریگە بە ئەندامان دەدات ئاخاوتن بكەن) ئەووی دى پیموایە ھەمووی زیادە، سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیكى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز مصطفی سەكرى، بەرپۆز مەردان خدر، فەرموو.

بەرپۆز مەردان خدر مصطفی:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

منیش تیبینییم لەسەر بېرگەى سییەم ھەبوو، ئەووی كه ئەولەویەت دەدریته ئەوانەى كه پېش دانیشتنەكە ناوی خویمان تۆمار دكەن، پشنگیری دكەم، چونكە ئەو بەراستى بى عەدالەتییهكى بى حەددى تیدا، یەك بە تەلەفۆن ناوی خوی تۆمار بكات و لە ھەموو ماددەكان ئەسبەقیەتى بدریته له پېشى ھەمووان قسە بكات، بۆیە منیش پشنگیری دكەم كه ئەو بېرگەیه لابدریته، سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیكى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز مردان خدر، دیارە ئەووە زیاتر له یەك كەس داواى كردوو ئەو بېرگە لابدریته، پېش كۆتایی بەرپۆز فرحان جوهر، فەرموو.

بەرپىز فرحان جوهر قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش ھەر لەسەر ماددەى (57) بىرگەى سىيەم كە برادەران كاك عمر عىنايەت و كاك تحسین و كاك صالح فەقى و كاك مەردان و كاك سعید ھەموو داوايان كىردوو كە پىشتەر ناوئوس كىردن لای سكرتېر نەمىنى، منيش ھەر پىشتىگىيان دەكەم، حاجى كاروانىش، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز فرحان جوهر، لە كۆتايى بەرپىز ئۆمىد ھەمە على، فەرموو.

بەرپىز ئۆمىد ھەمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من بە پىچەوانەى ئەوەى كە داوا كرا ئەو بىرگەى نەمىنى، داواتان لى دەكەم كە ھەندىك جىاوازتر تەماشای ئەو بىرگەى بکەين، لە پەرلەماناتى دونيا ئەو ھەبە، من ئەوئەندەى ئاگادارم بەتەواوى لە پەرلەمانى سوید ئەو ھەبە، ئەو ناو تۆماركىردنە، من بۆخۆم تا ئىستا وازانم پىش پەككەوتنى پەرلەمان جارىك ناوى خۆم تۆمار كىردوو، بەلام ئەو زۆر حالەتتىكى باشە و ئىجابى يە، ئەو دەردەخات كە پەرلەمانتار جدى يە لەسەر ماددە و بىرگەكانى پرۆژە ياسايەك پىشتەر خۆى ئامادەى دەكات، بۆيە دەبى ئەو مافەى ھەبى كە ناوى خۆى بۇ ھەر يەككە لە ماددە و بىرگەكان تۆمار بکات، تىكايە ئىمە ھەر يەككىمان ئازادىن لەوەى پىش دانىشتن ناوى خۆمان تۆمار بکەين، بۆيە ئەگەر ھاورىيەكمان ناوى خۆى تۆمار كىرد ئىمەش دەتوانىن، ئەو ھىچ ئىشكالىيەتتىكى تىانيە و بە دلئايى ھىچ نادادپەرورەبىيەكى تىدا نىە، چونكە دەرفەتەكە يەكسانە بۇ ھەموومان، ئەگەر يەكسان نەبا نادادپەرورەى دروست دەبوو، بەلام مادام دەرفەتى يەكسان بۇ ھەموو پەرلەمانتارىك ھەبە كە ناوى خۆى تۆماربکات، بۆيە ناكىرىت بلىى نادادپەرورەرانەبە، بۆيە من داوا دەكەم ئەو بەمىنىتەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئۆمىد ھەمە على، ئىستا داوا لە بەرپىزان لىژنەى كاتى پەپرەو دەكەين ئەگەر روونكىردنەو ھەبە، وەلام تىبىنىيەكىيان ھەبىت، فەرموو.

بەرپىز رىواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

و الله من لەسەر يەك شت قسە دەكەم مەسەلەى ئاخوتن و گىتوگۆ، گىتوگۆ دەلالەتتىكى جەمەى ھەبە، يەئنى لە يەك كەس زياتر، كە دىنە ناو قاعە چەند كەسىك قسە دەكات ئەو پى دەووترى گىتوگۆ، سىستىمى گىتوگۆ و شىوازی گىتوگۆبە، ئاخوتن شتىكى فەردىبە، جا (دەدوئىت) دادەنئىن، (ئاخوتن) دادەنئىن ئاسايە، بەلام ھەرچى گىتوگۆبە دەلالەتى لە يەك دانە زياترى ھەبە، بۆيە كە وتوومانە سىستىمى

گفتوگو يەنى ھەموومان دەگرېتەو، ئاخاوتنىش ماددەكان بېرگە بېرگەمان كىردۆتەو بۇ يەك كەسە، بۇ يەك پەرلەمانتار، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.رېواز بۇ ئەو روونكردنهو، بەرپىز د.فرست، فەرموو.

بەرپىز فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ئەندامە بەرپىزانەى كە صياغەيان كىردەو تەئكىد ئەو ديسان رەچاوى دەكەين، دوو بابەتى تىرى گىرنگ باس كرا زياتر لە سى كەس پشتگىريان كىرد، لە جەلسەى داھاتوو دەيخەينە تەصويت، يەككىيان مەسەلەى دەمچ كىردنى ماددەكانى (57 و 58 و 59) (60) ىشى ھاتە سەر، بزىنن پىيدادەچىنەو، بەلام دەيخەينە دەنگدان ئەوكات، خالى دووهميش / ئايا پىشتىر ناو تۆمار بىكرىت يان تۆمار نەكرىت، ئەوھش لەبەر ئەوھى زياتر لە سى ئەندام پشتگىريان كىرد دەيخەينە دەنگدان، ئىمە صياغەش لەسەر ئەو پىشنىزانەى كە ئەندامانى پەرلەمان كىردىان صياغەى سەر لە نوپى ماددەكە بە تەواوى دەكەينەو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.فرست بۇ ئەو روونكردنهو، بەرپىزان گىتوگو لەسەر ماددەى (57) كۆتايى ھات، ماددەى (58)، فەرموون.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (58)

ئەندام ئاخاوتنەكانى ئاراستەى سەرۆك دەكات و پىويستە پابەند بىت بەو خالانەى خوارەو:

1- لە ماوہىەكدا پەيامەكەى بگەيەنىت كە لە سى خولەك تىپەر نەكات، بىجگە لەو دانىشتنانەى تايبەتە بە گىتوگو كىردن لەسەر پىرۆژە ياساى بودجە و ئەو دانىشتنانەى دەستەى سەرۆكايەتى تايبەتمەندى دەداتى.

2- نابیٹ ئاخاوتنەكانى خوى يان ئاخاوتنەكانى ئەندامەكانى تر دووبارە بىكاتەو.

3- دەبىٹ ئەندام ئاخاوتنەكانى لەسەر ئەو بابەتە چىر بىكاتەو كە خراوہتەروو نابیٹ بگەرپتەو سەر بابەتتىك كە دەنگى لەسەر دراوہ يان گىتوگوئى لەسەر كۆتايى ھاتوہ.

4- ھەر ئەندامىك بوى ھەيە تەنھا يەك چار لەسەر ھەر بابەتتىك ئاخاوتن بىكات.

5- ئەندام بوى نىە لەسەر ئاخاوتنى ئەندامىكى تر قسە بىكات يان كۆمىنتى ھەبى يان وەلام بداتەو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىزان دەست بە گىتوگو دەكەين لەسەر ماددەى (58)، فەرموو بەرپىز.

بەرپىز بېگەرد دلشاد شىركاللا (بېگەرد تالەبانى):

ئەو بەرپىزانەى كە داۋاى گىفتوگۆيان كىردوۋە بۇ ئەم ماددەيە: مصطفى سەكرى، سەيد مەصىفى، حىيات مەجىد، بېستون فائق، ئوبىكر ھەلەدنى، د.پەرى، شىكرى شىخانى، ئارى عبداللطىف، خىلف أحمد.

بەرپىز جەفر ابراهىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سىكرىتىرى پەرلەمان، بەرپىزان دەست بە گىفتوگۆ دەكەين، بەرپىز مصطفى سەكرى، فەرموو.

بەرپىز مصطفى أحمد حمد (مصطفى سەكرى):

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە برگەى (1) دەلى (بېجگە لەو دانىشتنانەى تايبەتە) ھەر لەوانەيە غەلەتتىكى مەبدەئىش بى بېجگە لەو دانىشتنانەى (تايبەتن)، بۇ ئەۋەى ھەردووكيان وەكو يەك كۆبن، سوپاس.

بەرپىز جەفر ابراهىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مصطفى سەكرى، بەرپىز حەيات مەجىد، فەرموو.

بەرپىز حەيات مەجىد قادر:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

لە خالى (2) دا دەلىت (نابىت ئاخاوتنەكانى خۇى يان ئاخاوتنەكانى ئەندامانى تر دووبارە بىكاتەۋە) ئەگەر ئەۋەشى بۇ ئىزافە بىكرىت (دەتوانىت تەنھا پىشتىگرى بىكات)، يەنى پىشتىگرى بىكرىت، سوپاس.

بەرپىز جەفر ابراهىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حەيات مەجىد، بەرپىز بېستون فائق، فەرموو.

بەرپىز بېستون فائق مەحمەد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من پىشنىار دەكەم ماددەى (58) چوارەم و پىنجەمى لاپىرىت، چونكە لە ماددەكانى تر دا ھاتوون، دەتوانىت لە برگەى (دوۋەم) دا ئەۋەى (پىنجەم) دابىرىت، نابى ئاخاوتنەكانى خۇى يان ئاخاوتنەكانى ئەندامى تر دووبارە بىكاتەۋە، لە چوارەمىش دا دەلى (ھەر ئەندامىك بۇى ھەيە يەكجار قسە بىكات) كەۋاتە ھەر ئەۋەيە يەنى دووبارە نەكاتەۋە، ئەۋەى (پىنجەم) ىشى لەگەلدا دەمىج دەكرى وەلامى قسەى ئەندامى تر نەداتەۋە، واتا دەبىتە سى برگە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جەفر ابراهىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز بېستون فائق، بەرپىز ئوبىكر ھەلەدنى، فەرموو.

بەرپىز ابوبكر عمر عبدالله (ابوبكر ھەلەدنى):

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەۋەدى كە پېشنيارم كرد له ماددهى پېشوو ماددهى (58) ھەمووى بىكرىتە بىرگەپەك ئەگەر دەنگى ھىنا، دووھم/ خالى (2) و (5) بىكرىت بە يەك لەم ماددەپەدا، خالى (3) و (4) یش بە ھەمان شىۋە بىكرىتە يەك خال، واتا داۋاى دەمچ كىردنى ئەو دوو خالە دەكەم بۇ ئەۋەدى بىى بەسى خال، دووھم و پىنچەم لەگەل سىيەم و چوارەم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ابوبكر ھەلەدنى، بەرپىز د.پەرى، فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح حمىد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددهى (58) سەرھتا ئەندام قسەكانى ئاخاوتن زۆر بەكار نەھاتوو، گىفتوگۆش ئەۋەندەى ئىمە گىفتوگۆ لەگەل خۇمان بە تەنيا دەكەين ئەۋەندە لەگەل كۆمەل نايكەين، لە خۇداۋدندەكان لە فلاش باكەكان، يەئنى ئەۋە ئاسابى يە گىفتوگۆ، بەلام بىكەپنە قسە باشترە (ئەندام قسەكانى ئاراستەى سەرۋك دەكات و دەبى بەو خالانە پابەند بى) ئەۋەدى دۋاى رەشېكرىتەۋە، ماۋەى پەيام گەياندەكەى لە سى خولەك تىپەر نەكات، ھەم كورتىش كراپتەۋە ئەو زىدانەى تىدا نىە، (ماۋەى پەيام گەياندەكەى سى خولەك تىپەر نەكات جگە لەو دانىشتانەى تايبەتن بە گىفتوگۆ كىردن دەربارەى پىرۇژە ياساى بودجە و ئەو دانىشتانەى دەستەى سەرۋكايەتى تايبەتمەندىان دەداتى)، ئەو (لەسەر) لابلەپىن، چونكە رىك (ەلى) يەكەى ەرەبى يە زۆرجارى دىكەش ئەو داۋايەمان كىردوو، دووھم/ نابى قسەكانى خۇى يان ئەندامانى تر دووبارە بىكاتەۋە، سىيەم/ دەبىت ئەندام قسەكانى لەبارەى ئەو بابەتەۋە چىر بىكاتەۋە كە خراۋەتەروو، نابىت بگەپىتەۋە سەر بابەتلىك كە دەنگى لەسەر دراۋە يان گىفتوگۆ لەبارەپەۋە كۇتايى ھاتوو، چوارەم/ ئەندام بۇى ھەپە تەنھا يەكجار لەسەر ھەر بابەتلىك قسە بىكات، پىنچەم/ ئەندام بۇى نىە، لەبارەى ئاخاوتنى ئەندامىكى تر قسە بىكات يان كۆمىنتى ھەبىت يان ۋەلام بداتەۋە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.پەرى، بەرپىز سعید مەصیفى، فەرموو.

بەرپىز سعید محمد سعید (سعید مەصیفى):

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان.

پشتىۋانى قسەكانى كاك بىستۋون فائق دەكەم، ئەگەر خالى يەكەمىش لە ماۋەكەپدا لە دوو دەقە، ئەۋەدى تىرىش كە تايبەتە زياتر، دوو دەقە بەسە، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز سعید مەصیفى، بەرپز شىكرىه شىخانى، فەرموو.

بەرپز شىكرىه سمايل مصطفى (شىكرىه شىخانى):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من سى تىبىنىم ھەيە، يەككىيان لەلايەن ھەيات خانەوہ گوترا، سەبارەت بە خالى دووہم (نابى) ئاخاوتنەكەى خوى يان ئاخاوتنەكەى ئەندامىكى تر دووبارە بىكاتەوہ بوى ھەيە پالپشتى بىكات ياخود پىشتىگىرى بىكات) ئەوہ زىاد بىكرى باشە، چونكە ھەمان بۇچوونى ھەيە، بەپالپشتى يان پىشتىگىرى بىكات، سەبارەت بە خالى سىيەم وشەى كۆتايى يان گىفتوگۆى دەربارەى كەلىمەى (لەسەر) بىكرىتە (دەربارەى)، خالى پىنجەم/ يان كۆمىنتى ھەبى بىكرىت بە يان كۆمىنت بىكات پىم باشترە، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز شىكرىه شىخانى، بەرپز ئارى عبداللطيف، فەرموو.

بەرپز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىمباشە ماددەى (58) ھەر پىنج خالەكەى بىكرىتە (2) خال، خالى يەكەم وەكو خوى بىمىنىتەوہ ھىچ ئىشكالى نىە، بەس خالى (2،3،4،5) بەم شىوہى لىبىت (نابى) گىفتوگۆ و ئاخاوتنەكەى دووبارە بىت، بوى ھەيە تەنھا يەكجار ئاخاوتن بىكات، جگە لە خالى پەپرەو، ئىمە باسى خالى پەپرەومان نەكردوہ بەراستى لەسىستى قسەكردندا، لەوانەيە لەدواتردا ھەبى نازانم، نابى گىفتوگۆ و ئاخاوتنەكەى دووبارە بى، بوى ھەيە تەنھا يەكجار ئاخاوتن بىكات، جگە لە خالى پەپرەو، بوى نىە لەسەر ئاخاوتنى ئەندامىكى تر بدووت، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز ئارى عبداللطيف، بەرپز خلف أحمد، فەرموو.

بەرپز خلف أحمد معروف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (58) لە خالى يەكەم (لە ماوہيەكدا پەيامەكەى بگەيەنى كە لە سى خولەك تىپەر نەكات بىجگە لەو دانىشتنانەى تايبەتە بە گىفتوگۆكردن لەسەر پرۆژە ياساى بودجە) و پىشنيار دەكەم ئەوہى بۇ زىاد بىكرى (ئەندامانى لىژنەى تايبەتمەند (5) خولەكيان پى بدرى) واتا پرۆژە ياسايەك تايبەتە بە لىژنەى كشتوكال ئەندامانى لىژنەى كشتوكال بتوانن (5) خولەك قسە بىكەن، باقى ئەندامەكانى تر (3) دەقە قسەى لەسەر بىكەن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز خەلف أحمد، ئىستا داوا لە بەرپىزان ئەندامانى لىژنە دەكەين لىژنە كاتى بەرپىز د. فرست،
فەر موو.

بەرپىز فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

داوا لەو بەرپىزانە دەكەين كە صياغەيان خويندەو، ھىوادارم بۇمان بنووسن، چونكە دەمىجى تىدابوو،
صياغە تىدابوو، بۇيە ھىوادارم بۇمان بنووسن، بۇ ئەوۋى لە كۆبۈنەوۋى لىژنە كاتى تىبىنىيەكانتان
رەچاۋ بىكەين، ئىمە لە صياغە ھىچ مانىعمان نىە لەگەلتانين، لە دەمىجى بىرگەكانىش دەكرى دەمىجيان
بىكەين، دەمىجى ماددەى باسەم كىر ئەوۋى مامۇستا أبوبىكر باسى كىر بىخەينە دەنگدان لە جەلسەى داھاتوو،
سەبارەت بەوۋى كاتى زىاتىر بەدەينە لىژنە تايبەتمەندەكان، تەبەئەن لىژنەى تايبەتمەند دىت لىرە لەسەر
مەنەصە دادەنىشى، زۇرتىن كاتى بى دەدرى بۇ قسەكرىن، وەلام دەداتەو، بۇيە ئىمە پىمانوايە (3) دەقە
(3) دەقە، يەئنى ئەوانى تر كە لىژنەى تايبەتمەندىن كشتوكالە، شارەوانى يە، دىن لىرە كاتى خۇيان دەبى
وەلام دەدەنەو، بۇيە ئەندامانى لىژنەى تايبەتمەند وەقتى كافىيان ھەيە جىاوازە لەوۋى كە ئەندامىكى
پەرلەمان ھەيەتى، سەبارەت بەوۋى كە بىرگە (1) باسكرا، ئىمە پىمان باشە ئىزافە بىكەين كە پشتگىرى
ھاورىكەى بىكات و ئەوۋى تىرىش چاۋەرۋانى نووسىنەكانتانين بەتايبەتى د. پەرى و كاك ئارى بۇمان
بنووسن صياغەكان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د. فرست سەرۋىكى لىژنەى كاتى پىداچوونەوۋى پەپرەو، بەرپىز بەرپىزان دووبارە داواتان
لى دەكەين پىشنىارەكانتان بەنووسىن بۇ لىژنە بنووسن بەسوپاسەو، كىتوگۇ لەسەر ماددەى (58) كۆتايى
ھات، ماددەى (59) داوا لە بەرپىزان دەكەين بىخويندەو.

بەرپىز سۇران عمر سەيد:

ماددەى (59)

تەنھا سەرۋىكى بۇ ھەيە رىگە بىگىر لەبەردەوامبۈنى ئەندام لەسەر ئاخاوتنەكەى ئەوۋىش لەپەككى لەم
ئەگەرەنەى خوارەو:

1- بەبى مۇلەت ئاخاوتنى كىر.

2- لەكاتى ئاخاوتندا وشەى نەشیاو يان تانە و تەشەر بەرامبەر ھەر دەزگايەكى دەستورى و ياسايى
ھەرىم يان ئەندامىكى يان فراكسىۋنىكى پەرلەمانى يان ھەر كەسىكى دى بەكار ھىنا.

3- باسى لە تايبەتمەندىيەكانى ئەندامىكى يان ھەر كەسىكى دى كىر.

4- باسى لە نەپنىيەكانى دۇسىيەك كىر كە لە بەردەم دادگادايە.

5- ماۋى دىارىكراۋى ئاخاوتنى كۆتايى ھات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر بۇ خويندەنەۋەى ئەم ماددەيە، بەرپىزان دەست بە گىفتوگۇ ناونووسىن دەكەين لەسەر ماددەى (59).

بەرپىز بىگەرد دىئاد شىكراللة (بىگەرد تالەبانى):

ئەم بەرپىزانە داۋاى گىفتوگۇيان كىردوۋە لەم ماددەيەدا: ئارى عبداللطيف، بەزاد دەرويش، مامۇستا مروان، د.پەرى، مامۇستا غىرىب، حىيات مەجىد، على عثمان، صالح فەقى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سىكرىتىرى پەرلەمان، بەرپىزان دەست بە گىفتوگۇ دەكەين، ئەمجارە لەو بەرەۋە دەست پى دەكەين، بەرپىز مەنى قەۋجى، فەرموۋ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.فەرست سەرۋىكى لىژنەى كاتى پىداچوونەۋەى پەپەرە، بەرپىز بەرپىزان دووبارە داۋاتان لى دەكەين پىشنىارەكانتان بەنووسىن بۇ لىژنە بنووسن بەسوپاسەۋە، گىفتوگۇ لەسەر ماددەى (58) كۆتايى ھات، ماددەى (59) داۋا لە بەرپىزتان دەكەين بىخويندەنەۋە.

بەرپىز مەنى نەبى نادر (مەنى قەۋجى):

لەراستىدا ماددەى (59) مەن تەنھا تىبىنىيەكەم ھەيە، بلىن (تەنھا سەرۋىكى بۇى ھەيە رىگە بىگىرىت لەبەردەۋامبەۋى ئەندام لەسەر ئاخاوتنەكەى ئەۋىش لەيەكەىك لەو ئەگەرەنەى خوارەۋە) باشە ئەگەر لەكاتى موناقتەشە كىردندا لە ناۋ پەرلەمانى كوردستان لە ناۋ ھۆلەكەدا تەنھا سەرۋىكى پەرلەمان دەتوانى بۇ وشەى نەشیاۋ ياخود تايبەتمەندىيەكانى پەرلەمان بە كەسايەتىيەكەى باسى كىرد، بەلام ئەگەر لە نىۋان دوۋ ئەندام پەرلەمان دا ئاخاوتنە دىرئىز كرا ئەو كاتە ھەر جەنابت بە ھەمان شىۋە دەسەلاتتە ھەيە بۇ ئەۋەى ئاخاوتنەكەى رابگىرى؟ سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مەنى قەۋجى، ديارە ئەۋە لە بىرگەى پىنجەم ھاتبەۋ، بەرپىز ئارى عبداللطيف، فەرموۋ.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

خالى دوۋەم وشەى نەشیاۋ يان تانە و تەشەر، تەبەن ئەۋە تەشەرىك بىتەۋە، ناۋزپاندنىك بىتەۋە، ناۋزپاندنەكەش چوارچىۋەى بۇ دانراۋە، تەبەن لىرە مادام چوارچىۋەى بۇ دانراۋە داۋا بەرامبەرەكە دەبى كەۋانەيەك بەكەيتەۋە بەپىي خالبنەدى، ئەۋە سىستەمى خالبنەدىيە و ئەۋەشى لە ناۋ كەۋانەكەدايە تەحدىد كراۋە، زۇر زۇر خەتەرە ئەم حالەتە، بەنمۇنە ئىستا پىرۇزى ئايىنى تىدا نىيە، ئاينزاي تىدا نىيە، بابەتى كەسايەتى كارىزماى ئەو ۋلاتەى تىدا نىيە، بۇ نمۇنە سەرۋىكى يەنى ئەگەر جوينىك درا بە سەرۋىكى ھەرىم ئىستا لەم كۆبۈنەۋەيە يەنى ئەم حالەتە يەنى دەزگايەكى دەستورى ياسايى تىدايە لەگەل

ئەندام يان فراكسيۇنىكى پەرلەمانى يان ھەر كەسىكى تر، بەلام باسى بابەتى ترى نەكردوو، دەكرى لە كۆتايى دواى فراكسيۇنىكى پەرلەمانى يان ھەر كەس و بابەتىكى تر، بابەتىكى بۇ زياد بكرى پېموابى حالتەكە حمل دەبى، چونكە بابەت تەشھيرە لەويدا، خالى جوارەم باسى لە نھىنيەكانى دۆسيەيەك كرد كە لەبەردەم دادگايە، دەكرى ئەوہى بۇ ئيزافە بكرى يان ھەر دۆسيەيەكى نھىنى تر، يەئنى مەرج نيە ئەو دۆسيەيە ھەر لەبەردەم دادگا بېت، من باسى دۆسيەى نھىنى تر دەكەم، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز ئارى عبداللگيف، بەرپز بەھزاد دەرويش، فەرموو.

بەرپز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددا (59) پيشەكى من پى باشە بەو شكەلى لى بېت (تەنھا سەرۆك بۇى ھەيە قسەكانى ئەندام بېرپت لە يەككە لەم ئەگەرەنەى خوارەو)، چونكە (رېگە بگريت) شتەكى وەكو چۇن عەرەبى دېبىزيت (طرق ممانعة) بەس ئەگەر بېزى (قسەكانى بېرپت) يەئنى (قطع الكلام)، ئەمە خالى يەكەم، دوو/ پېمباشە خالى شەشەم ئيزافە بكرىت بلىن (قسەكانى پەيوەندى نەبېت لەسەر بابەتى گفتوگو)، (قسەكانى) واتا (قسەكانى ئەندام)، راستە لە ماددەى (58) گوتمان نابېت ئەندام قسە لەسەر بابەتېك بكات كە ئەم بابەتە پېويست نەبېت، بەلام لېرە ئەگەر ئەندام بەردەوام بوو سەرۆك بۇى ھەبى قسەكانى بېرپت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز بەھزاد دەرويش، بەرپز مامۇستا مەلا مروان، فەرموو.

بەرپز حسين اسماعيل حسين (مەلا مروان):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە حالتەتېكدا كە ئەو ماددانەى پيشنيار گراون بكرىنە يەك ماددە بەتەصەورى من ئەوہى پېنجەميان زيادە خالى پېنجەم، چونكە لە ماددەى (58) موددەى قسەكردنەكە ديارە سى دەقەيە، ئۆتوماتيكەن سى دەقەكە تەواو بوو قسەى پى دەبېرپت، لېرە ئەوہ دووبارەيە پېويست ناكات، دەستان خۇش بېت.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز مامۇستا مەلا مروان، بەرپز د.پەرى، فەرموو.

بەرپز پەرى صالح حميد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (59) ھەر لە سەرەتاوہ وشەى (تەنھا) دەبېت (تەنيا) بېت، (تەنيا سەرۆك بۇى ھەيە لەبەردەوامبونى ئەندام لە يەككە لەم ئەگەرەنەى خوارەوہ رېگەى لى بگريت)، كورتم كردەوہ.

1-بى مۆلەت قسەى كرد.

- 2- لەكاتى قسەکردندا وشەى (وشە بە يەك "و") نەشیاو یان تانە و تەشەر بەرامبەر ھەر دەزگایەكى دەستوورى و یاسای ھەریم، یان ئەندامیك یان فراکسیونیكى پەرلەمانى یان ھەر كەسیكى دى بەكار ھینا.
- 3- باسى لە تايبەتمەندییەکانى ئەندامیك یان ھەر كەسیكى دى كرد.
- 4- باسى لە نەینییەکانى دۆسیەيەك كرد، كە لەبەردەم دادگایە.
- 5- ماوەى دیاریکراوى ئاخوتنى كۆتایی ھاتبوو (ھات بکریتە ھاتبوو). سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز د.پەرى، بەرپۆز مامۆستا غریب، فەرموو.

بەرپۆز غریب مصطفى حمەخان:

بەناوى خواى بەخشنده و میهرهبان.

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرئىچى من لەسەر خالى (3) یە (باسى لە تايبەتمەندى ئەندامیك یان كەسیكى تر كرد)، باسکردن لە تايبەتمەندى بەمجۆرە رەھایە، چونكە دەكرى تايبەتمەندى بە ئاراستەى باش بى یان بەئاراستەى خراپ بى، لەبەر ئەووە وشەى بە خراپ بخریتە پىشى ئەو رستەووە باشە، بۆ ئەووەى بەتەھدیدی بە خراپ باس کردنى تايبەتمەندى بىت، سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز مامۆستا غریب، بەرپۆز حەیات مجید، فەرموو.

بەرپۆز حەیات مجید قادر:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

لە بیدایەتى ماددەى (59) دا نووسراوہ (تەنھا سەرۆك بۆى ھەيە) ئەگەر ئەو (تەنیايە) پىموابى زیادەيە، (سەرۆك بۆى ھەيە) كىفایەتە، خالىكى تریش زیاد بكرى بە خالى شەشەم (باسى نەینى ھەر بابەتیک بکات پەيوەندى بە ئەمنى قەومىيەوہ ھەبىت) یەعنى رىگری لەوہش بکات كە ھەر بابەتیک پەيوەندى بە نەینى ئەمنى قەومىيەوہ ھەبىت رىگری لى بکات و باسى نەكرىت، سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئیمنیکى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆز حەيات مجید، بەرپۆز صالح فەقى، فەرموو.

بەرپۆز صالح فەقى محمد أمین:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىشنيار دەكەم خالى (1 و 2 و 5) بكریتە يەك خالى یان (5) لابرئ و (1 و 2) بكریتە يەك خالى (بەبى مۆلەت ئاخوتنى كرد یان وشەى نەشیاو یان تانە و تەشەر بەكار ھینا) یەعنى حەصرى نەكەين لە

چيدا بهرامبەر به چى بېت، گشتگر بېت، ئەگەر ئەوھى پېنجهم لاشنابرى بخرېتە سەر ئەم خالە يان ماوھى ديارىكراوى كۆتايى ھات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز صالح فەقى، بەرپىز على عثمان، فەرموو.

بەرپىز على عثمان على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پېشنيار دكەم ماددەھى (59) فەقەرە (6) بېتە زىدەكرن (كە وەختى لە گفتوگۆيا لادا)، ئەگەر گفتوگۆيېت لە بابەتى دەرچوو بېتە ئىزافە كرن، دوو / ئەگەر بكرېت خالا (1 و 2) ھەردوو بکەنە ئىك ديسان تەئيدا ئاخافتنى مامۆستا مەلا غريب دكەم كو به خراپى بەحسېت تايبەتمەندى ئەندامىك يان ھەر كەسەكى دى بکاتن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز على عثمان، لە كۆتاييدا بەرپىز ابوبكر ھەلەدنى، فەرموو.

بەرپىز ابوبكر عمر عبدالله (ابوبكر ھەلەدنى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوھى من تەرحى دكەم پېموايە پەيوەندى بە ماددەھى پېشوو ترەو ھەبوو، نازانم لېرە جىگەھى بکەينەو، لە خالىك كە وترابوو ھەر ئەندامىك يەك جار بۆى ھەيە لە بابەتېك دا ئاخاوتن بکات، بېجگە لە ئەندامانى لىژنەھى پەيوەنديدار، يەعنى لىژنەھى پەيوەنديدار زەرورە كە چەند جارېك روونكردەو، بەدن، تەوزىجات بەدن لەسەر بابەتېكى ديارىكراو، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ابوبكر ھەلەدنى، داوا لە بەرپىزان لىژنەھى كاتى بۇ پېداچوونەوھى پەپرەو دكەين فەرموو كاك د. فرست.

بەرپىز فرست صوفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئېمە بەشى ئەوھى كە موناقدەشەيان كرد لەسەر صياغە بە سوپاسەو بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان بۆيان نووسيوين و ئەوانى تر تېبىنيەگانمان نووسيو، تەئكىد لە جەلسەھى داھاتوو ئەوانە ھەمووى لەبەرچاو دەرگىن، ھەندىك پېشنيارىش كرا وەكو ئىزافە پېشنيارى باشن، ئېمە بەرپاويژ لەگەل ئەندامانى لىژنە بۇ نمونە ئەو پېشنيارەھى كاك على كردى ئەگەر لە بابەتى گفتوگۆكە دەرچوو ئىزافە بكرى، ئېمە پېمان باشە ئەوانە و چەند بابەتېكى ترىش كە ئامازەيان پېكرد و ئەوانەشى كە سى ئەندام پشنگىريان كردوو، بەتەئكىد لە جەلسەھى داھاتوو دەپخەينە تەصويت و سەر لە نوئى صياغەھى ماددەكە دەكەينەو و دەمچى دەكەين.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د. فرست، بەرپىزان گىفتوگۇ لەسەر ماددەى (59) كۆتايى ھات، ماددەى (60) فەرموون بەرپىزان لە لىژنەى پىداچوونەوہى پەپرەو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (60)

1- سەرۋىكى دەتوانى فەرمان بىكات بەسپىنەوہى ھەموو يان بەشىك لە ئاخوتنى ھەر ئەندامىك لە پىرۆتۇكۇل كە پىچەوانەى سىستەمى گىشتى بىت و لە كاتى ناپەزايى ئەندامەكە پەرلەمان بەبى گىفتوگۇكردن بىپارى يەكلاگەرەوہ دەدات.

2- ھەموو ئەندامىك بۇ ھەيە داواى سىپىنەوہى ئاخوتنى ئەندامىكى دى بىكات لەگەل ھۆيەكانى داواكارىيەكە ئەگەر سەرۋىكى داواكارىيەكەى بەرەوا نەزانى مافى ئەو ئەندامەيە داواى دەنگدان بىكات لەسەر داواكارىيەكەى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىزان دەست بەگىفتوگۇ دەكەين لەسەر ماددەى (60).

بەرپىز بىگەرد دىئاد شىكرالە (بىگەرد تالەبانى):

ئەو بەرپىزانەى كە دەيانەوئ لەم ماددەيە گىفتوگۇ بىكەن: قادر رىزگەيى ، مصطفى سەكرى، تحسىن اسماعيل، فرحان جوهر، أبوبكر ھەلەدننى، أيوب عبدالله رسول، شىكرىە شىخانى، پەروا على.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سىكرتېرى پەرلەمان، بەرپىزان دەست بەگىفتوگۇ دەكەين، بەرپىز قادر رىزگەيى، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول (قادر رىزگەيى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لە خالى يەكەم پىشنىار دەكەم بەوہى كە سەرۋىكى دەتوانى فەرمان بىكات بەسپىنەوہى وشەى (ھەموو) لاپىرى يەعننى بەشىك، چونكە ناكىرئ ئەندامى پەرلەمان قسە بىكات و كۆى قسەكانى ھەمووى پىچەوانەى سىستەمى گىشتى بى، پىموانىە شتى وا ھەبى، يەعننى دەكرئ پەرلەمانتار ھەموو قسەكانى پىچەوانەى سىستەمى گىشتى بى؟ سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز قادر رىزگەيى، بەرپىز تحسىن اسماعيل، فەرموو.

بەرپىز تحسین اسماعیل احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سىستەمى گشتى لە پېناسە نەھاتوو ئەگەر دابىرئىت، پاش ئەویش لەكاتى نارەزايى ئەندامەكەى پەرلەمان بەبى گفتوگۆ كردن بىرارى يەكلاكرەو دەدات، پەرلەمان كى يە؟ سەرۆكى پەرلەمان ئىزافە بكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز تحسین اسماعیل، بەرپىز أبوبكر هەلەدنى، فەرموو.

بەرپىز أبوبكر عمر عبدالله (أبوبكر هەلەدنى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منیش هەمان تىبىنىم هەيە كە پىچەوانەى مەرجەكانى گفتوگۆكردن بى كە لە ماددەكانى پىشووئى ئەم بەرپەرەودا دەفتووس كراو، لە جىاتى سىستەمى گشتى ئەو بەلئىن باشتر، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز أبوبكر هەلەدنى، دەیانەوئىت بىنووئىن، كاك أبوبكر ئەگەر ئەو بە نووسىن بۇيان بىنووئى، بەرپىز أبوب عبدالله رسول، فەرموو.

بەرپىز أبوب عبدالله رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەنسىبەت بىرگەى يەكەم لە ماددەى (60) من وا دەبىنم تەواوكەرى ماددەى (59) بى ئەم بىرگەى ئەگەر لەوى جى بكرىتەو بەشتر، چونكە دواى ئەوئى كە سەرۆك بوى هەيە رىگرى بكات لە بەردەوامبوونى ئەو كەسە لە ئاخواتنەكەى، دواى ئەوئى كە ئاخواتنەكەى نەشیاو بەگومان ئەم ئاخواتنە جىئى ئەوئى كە لە پىرۆتۆكۆل رەش بكرىتەو، كە ئاخواتنەكەى نەشیاو بى حەتمەن جىئى ئەوئى كە لە پىرۆتۆكۆل رەش بكرىتەو، بۇئى من وا دەبىنم بىرگەى (1) لە ماددەى (60) تەواوكەرى ماددەى (59) بىت، ئەم بىرگەى لىرە زىاد بى، بە نىسبەت بىرگەى دووئى لە ماددەى (60) من وا دەبىنم ئەو بىرگەى بەراستى پىوئىستى بە شىكردەنەوئىك هەيە، چونكە لەوانەيە ئەندامىك قسەكانى ئەندامىكى تىرى پى نەشیاو بىت، بەلام دواجار قسەكە خوى نەشیاو نەبىت و پىچەوانەى ياسا نەبىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز أبوب عبدالله رسول، بەرپىز پەروا على، فەرموو.

بەرپىز پەروا على حەمە محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەوئى پىچەوانەى سىستەمى گشتى پىشتىوانى ئەو بەرپىزانە دەكەم كە ئىشارەتەيان بەوئى ئەو روونبكرىتەو، هەروەها پىشتىوانى بەرپىز كاك تحسین دەكەم لە كاتى نارەزايى ئەندامەكە كە پەرلەمان

بەبى گىفتوگۇ ئەو پەرلەمانە دىيارى بىكرى، ئايا سەرۋىكى پەرلەمانە يان چى يە؟ چونكە ئەو زۆر گىشتىگىرە،
زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز پەروا على، بەرپىز مىسكى سەكرى، فەرموو.

بەرپىز مصطفى احمد حمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە (60) بىرگە (1) لەسەر (سىستەم) پىموايە (نەرىت) بەكاربىت باشترە، چونكە (سىستەم) ھەم كوردى نىيە و ھەمىش عامترە لە نەرىت، ھەروەھا كە دەلىل لە كاتى نارەزايى ئەندامەكە پەرلەمان بەبى گىفتوگۇ بىرپىرى يەكلاكرەوۈە بىدات، ئەگەر مەبەست پەرلەمان بىت دەبى شتىكى لە ئاخىرى زىياد بىكەين (لەرىگە دەنگدان) ئەگەر مەبەست پەرلەمان بىت، ئەگەر مەبەستى سەرۋىكى پەرلەمان بىت ھەر بىنووسىن (لەكاتى نارەزايى ئەندامەكە سەرۋىكى بە بى گىفتوگۇكرىن بىرپىرى يەكلاكرەوۈەبى دەدات)، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ مىسكى سەكرى، بەرپىز فرحان جوهر، فەرموو.

بەرپىز فرحان جوهر قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لەسەر بىرگە دووم قىسەم ھەيە كە (ھەموو ئەندامىك بۇى ھەيە داواى سىپىنەوۈى ئاخاوتنى ئەندامىكى تر بىكات كە لەگەل ھۆيەكانى داواكارىيەكە ئەگەر سەرۋىكى داواكارىيەكەى بەرەوا نەزانى مافى ئەو ئەندامەيە داواى دەنگدان بىكات) من داوا دەكەم ئەو مافى دەنگدانە نەمىنىت، ھەر لە دەسەلاتى سەرۋىكى بى بىرپىر بىدات كە بىمىنى يان نەمىنى، چونكە پەنا بىردنە بەردەنگدان لىرە رەنگە ھەندىك ئىجراجى دروست بىكات و باشىش نەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز فرحان جوهر، بەرپىز شوكرىە شىخانى، فەرموو.

بەرپىز شوكرىە سەمىل مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى (1) (پەرلەمان بەبى گىفتوگۇ كرىن) مەبەست لەو پەرلەمانە چىيە؟ بەبۇچوونى من بىكرىتە (دەستەى سەرۋىكايەتى)، ئەگەر پەرلەمان بى كەواتە ھەموو پەرلەمانتارەكان بەشدارى تىدا بىكەن، سەبارەت بەخالى (2) ئەگەر ھەر ئەندام پەرلەمانىك قىسەى ئەوى تىرى بەباش نەزانى و داواى سىپىنەوۈە بىكات بەبۇچوونى من كىشە و گرفت و دلشكانى زۆرى لى پەيدا دەبىت، ئەوۈە لىبىرى، ئەگەر سەرۋىكى پەرلەمان ئەوۈى بەباش زانى كە بىسپىتەوۈە با بىسپىتەوۈە تەواو كۆتايى پى بىت، بەلام رەنگە كىشە و گرفتى زۆرى بەدواوۈە بىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز شوكرىيە شىخانى، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەممە سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەگەل رىز و حورمەتەم بۇ جەنابت و دەستەى سەرۋىگايەتى و ئەندامانى لىژنەى بەرپىز، من پىمباشە ماددەى (60) بىرگەى (1) بەم شىۋەىيە بىت (سەرۋىك دەتوانىت فەرمان بىكات بەسپىنەۋەى ھەموو يان بەشىك لە ئاخوتنى ئەندام لە پىرۋتۋىكۆل ئەگەر پىچەۋانەى ماددەكانى پەيرەۋى ناوخۋى پەرلەمان بىت)، دوۋەم / (ئەندام بۋى ھەيە پىشنىارى سىپىنەۋەى ئاخوتنى ئەندامىكى دى بىكات بە مەرجىك ئاخوتتەكە لە ماددەكانى پەيرەۋە لايدابىت و سەرۋىك پىشنىازەكەى پەسەند بىكات).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايەت، بەرپىز ئارى عبداللگىف، فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (60) مەنىش لەگەل راي بەرپىزانم سىستىمى گشتى پىناسە نەگراۋە، ياسا، دابونەرىت، عورف جى دەگرىتەۋە يەنى؟ خالى دوۋەمىش ھەر بە تەۋاۋەتى لاپىرى بەرپىزان، يەنى بە ج ھەقىك ئەندامىك بۋى ھەيە داۋا بىكات قسەى ئەندامە ھاۋرىكەى بسپىتەۋە؟ ئەو سىستەمە، ئەو پىرنسىپە چىە دانراۋە؟ لەسەر ج ئەساسىك؟ ئەگەر ئەۋە بىمىنپتەۋە مەزاج دروست دەبىت، كىپركى و ئەو شەرە دروست دەبى، ئەگەرىش مایەۋە بەراستى ئەو كەسەى كە داۋاكارىيەكەى لەسەرە مافى نىە لەم حالەتە، من دىنىام ئەم ماددەى ھەر دەمىنپتەۋە ئەم خالە، بەلام نووسراۋە ئەگەر سەرۋىك داۋاكارىيەكەى بەرەۋا نەزانى، يەنى داۋاكارى ئەو كەسەى كە داۋاكارى كىرۋە كە بسپىتەۋە ھى بەرامبەرەكەى، ئەى ئەو كەسەى كە داۋاكارىيەكەى لەسەرە مافەكەى كۋا؟ ھەقە ئەۋىش داۋاكارىيەك بىكات داۋا لە سەرۋىگايەتى بىكات ھەقەكەى لەكۋىدايە؟ سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئارى عبداللطيف، بەرپىز د.پەرى، فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح ھمىد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (60) (سەرۋىك دەتوانىت فەرمان بەسپىنەۋە ھەموو يان بەشىك لە ئاخوتنى ھەر ئەندامىك لە پىرۋتۋىكۆل بىكات) ئەو فەرمانە بچىتە پىشەۋە (كە پىچەۋانەى سىستەمى گشتى بىت و لە كاتى نارەزايى ئەندام پەرلەمانەكە) ئەۋەش غەلەت كراۋە (بەبى گىفتۋگۆكردن بىپارى يەكلاكەرەۋە دەدات)، پىشتىۋانى لە قسەى كاك ابوبكر و كاك تحسىن و كاك عمر و پەروا خانىش دەكەم، خالى دوۋەم (ھەموو ئەندامىك بۋى ھەيە داۋاى سىپىنەۋەى ئاخوتنى ئەندامىكى دى بىكات لەگەل ھۋىەكانى داۋاكارىيەكە...)، دوو (ى)،

(...ئەگەر سەرۆك داواكارىيەكەى...)، ئەوھش ھەر دوو (ى)، (..بەرھوا نەزانى مافى ئەو ئەندامەيە داواى دەنگدان بكات لەسەر داواكارىيەكەى) ئەوھش دوو (ى)، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.پەرى، بەرپىزان ئىستا داوا لە لىژنەى كاتى پەيرەو دەكەين، فەرموون بۇ روونكردنەو و وەلامدانەو و تىبىنى، كاك د.فرست، فەرموو.

بەرپىز فرست صۆفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە داوا لەوانە دەكەين كە صياغەيان كىردۆتەو بەينىرن و تۆمارىشمان كىردوو و چاكىشى دەكەين، ئەوھى پەيوەندى بە سىستەمى گشتى ھەيە فىعلەن ئەوھى كاك اوبوكر گوتى و زۆريان لە ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمانىش پشتگىريان كىرد ئىمە وەكو عىنوانى بەشەكەى لى دەكەينەو، سىستەمى ئاخوتن يان گىتوگۆ، واى لى دەكەينەو، شىوازى ئاخوتن ئەوھى دوايى لەگەل صياغە رىك دەكەوين، ئەوھى لە جىگىرى خۆيەتى، سەبارەت بە پەرلەمان زىاد لە ئەندامىكى پەرلەمان داواى كىرد مەبەست لەم پەرلەمانە، من ھەر وەكو وەبىرھىنانەو ئەگەر ئەزىتە بىكىش جەنابتان، جارىكى تر ئەو بەشەى كە پەسندمان كىردوو لە پەيرەو و لەبەر دەستى ئىوھى بەرپىزە، بىخویننەو بۇ ئەوھى، دەزانم دەمىكى زۆرە دابراون و ناحەقىشتان نىە، چونكە ئىمە ھەموو ئەوانەمان پىناسە كىردوو، پەرلەمان پەرلەمانى كوردستانى عىراق، ھەر شتىك گوتمان (پەرلەمان) مەبەست ناو ھۆلى پەرلەمانە، نە پەيوەندى بەرئىسە و نە پەيوەندى بە دەستەى سەرۆكايەتتەو ھەيە، بۆيە ھىوادارم ئەگەر كاتتان ھەبوو بۇ جەلسەى داھاتوو بۇ ئەوھى تووشى ئەو ئىشكالىاتانە نەبىن، چ ئەوھى كە لە رابىردوو پەسەند كىراو، چ ئەوھىش كە ماو، چونكە ھەندىك مولاھەزاتىش لەلايەن ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان دەگوتىرئ ئىمە باسما كىرد لە بەشەكانى تىرىش دىينە سەرى، ئەگەر نەتانخویندىتەو ماندوو تر دەبىن ھەموو لايەكمان، بۆيە ئەگەر زەبتى بىكەين باشترە بۇ ئەوھى كەمترىن گىتوگۆ تىدابىت، مولاھەزاتەكانى تىرىش رەچاو دەكەين حەتمەن ئەوھى كە پىويست بىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.فرست بۇ ئەو روونكردنەو، بەرپىزان گىتوگۆ لەسەر ماددەى (60) كۆتايى پىھات، ماددەى (61).

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (61)

1-ئەندام بۇي ھەيە لە رېگەي خالى پەپرەوي (نقطة نظام) لە ھەر كاتيكي دانىشتنى پەرلەمان دا داواي وەرگرتنى مۆلەت لە سەرۆك بۇ ماوەيەك كە لە دوو خولەك زياتر نەبى ناخاوتن بكات بە بى رەچاوكردنى تۆماركردن و ريزبەندى.

2- تەنھا ئەم ئەگەرەنەي خوارەو بە خالى پەپرەوي دادەنریت:

أ-ئەگەر پيشيل كردنى يەككە لە ماددە و بېرگەكانى دەستور يان يەككە لە ياسا بەركارەكان يان يەككە لە ماددە و بېرگەكانى ئەم پەپرەو كرا لەگەل نامازەكردن بە ماددەكە.

ب- ئەگەر گفتوگۆكان لە بابەتى دانىشتنەكە دەرچوون.

ج- داواكردن بۇ دواختنى گفتوگۆ لەسەر بابەتەك و بېراردان لەسەر گفتوگۆكردن لەسەر بابەتەك دى يان ئالوگۆر لە بەرنامەي كار.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز سۆران عمر، بەرپزان بۇ گفتوگۆ لەسەر ماددەي (61)، ناوەكان دەنوسين.

بەرپز بىگەرد دلشاد شکرالله (بىگەرد تالەبانى):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئو بەرپزانە كە دەيانەوئيت لەو ماددەيە گفتوگۆ بكەن: ئارى عبداللطيف، مامۇستا مروان، بىستوون فائق، أبوبكر ھەلەدنى، صالح ھەقى، د.پەرى، حیات مجيد، تحسین اسماعيل، عمر عينايت.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز سكرتيرى پەرلەمان، بەرپزان دەست بە گفتوگۆ دەكەين لەسەر ماددەي (61)، بەرپز عمر عينايت، ھەرموو.

بەرپز عمر عينايت ھەمە سعید:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى يەكەم (ئەندام بۇي ھەيە لە رېگەي خالى پەپرەو..). دەستتان خۇش بى ئەوھتان تەسبیت كرد، لەمەولا من داواكارم لە ئەندامانى پەرلەمان لە برى نوقتەي نيزام بلين خالى پەپرەو، لە ھەر كاتيكي دانىشتن تەعريف كراوہ ئيتر لە ھەر كاتيكين لە دانىشتنەكانى پەرلەمان، پيوست ناكات خۇيان تەعريفيان كرددووە ئەو بەرپزانە، داواي وەرگرتنى مۆلەت لە سەرۆك بكات (بكات)ەكەيان لەبیر چوو، بۇ ماوەيەك كە لەدوو خولەك زياتر نەبیت ناخاوتن بكات، من ھەر ئەوھندەم ھەيە، دەستتان خۇش بىت.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمنىكى / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز عمر عينايت، بەرپز تحسین اسماعيل، ھەرموو.

بەرپز تحسین اسماعیل احمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

له ماددهی (61) خالی (2) (تهنھا ئەم ئەگەرانه) ئەگەر (ئەگەر) لابیریت (تهنھا ئەوانه‌ی خواره‌وه به خالی په‌په‌وه‌ی دادهنری)، ئینجا له (i) له حیاتی (پیشیل کردن) لادان بی‌ت باشتره، لادان له یه‌کیک له مادده، ئەگەر بره‌گه‌یه‌کی بۆ زیاد بکریت ئەوه‌ی که نوخته‌ی نیزام ده‌گریت ئەو مادده‌یه بل‌یت ئینجا قسه‌کانی بکات، یه‌عنی بل‌یی (به‌پیی مادده‌ی ئەوه‌نده) ئینجا قسه‌کانی بکات، چونکه که ده‌بینین له ناو هۆلی پەرله‌مان له ریی نوخته نیزام زۆر قسه ده‌گریت، که هیچی نوخته نیزام نیه، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرله‌مان:

سوپاس بۆ به‌رپز تحسین اسماعیل، به‌رپز صالح فه‌قی، فه‌رموو.

بەرپز صالح فه‌قی محمد آمین:

بەرپز سەرۆکی پەرله‌مان.

به‌شی هه‌ره زۆری نوخته نیزامییه‌کان تهنه‌کات کوشتنه، بۆیه له سه‌ره‌تا ئاماژه‌ی پی‌ بدین، پشت به‌ستن به ئاماژه‌دان به مادده‌کانی په‌په‌وه، خالی په‌په‌وه‌ی تیدا نووسراوه، به‌لام ئەو که‌سه‌ی نوخته نیزامییه‌که‌ی هه‌یه ئاماژه به مادده‌کان بدات.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرله‌مان:

سوپاس بۆ به‌رپز صالح فه‌قی، به‌رپز ابوبکر هه‌له‌دنی، فه‌رموو.

بەرپز ابوبکر عمر عبدالله (ابوبکر هه‌له‌دنی):

بەرپز سەرۆکی پەرله‌مان.

من پیشنیار ده‌که‌م مادده‌ی (62) بکریته بره‌گی سییه‌می ئەم مادده‌یه، چونکه هه‌ر په‌په‌وه‌ندی به خالی په‌په‌وه‌یه‌وه هه‌یه، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرله‌مان:

سوپاس بۆ به‌رپز ابوبکر هه‌له‌دنی، به‌رپز ماموستا ملا مروان، فه‌رموو.

بەرپز حسین اسماعیل حسین (ملا مروان):

بەرپز سەرۆکی پەرله‌مان.

من پیشنیار ده‌که‌م مادده‌ی (61) هه‌ر لابیری، له‌به‌ر ئەوه‌ی به‌راستی مه‌سه‌له‌ی نوخته‌ی نیزام بۆته میمه‌بریکی وتار خویندنه‌وه، یه‌عنی له‌گه‌ل ریزم بۆ خوشک و برایان تا ئیستا قسه‌ک نه‌کردوه له‌م بابته، به‌لام به‌راستی جاری وا هه‌بووه سه‌عاتم گرتۆته‌وه سه‌عاتیک، سه‌عات و نیویک به‌س به نوخته‌ی نیزامی گه‌راوه، ئەگەر بیی به ئه‌رشیف دا بچیه‌وه له‌وانه‌یه دووی نوخته‌ی نیزامی نه‌بووبیت، هه‌مووی رهندانه‌وه‌ی یه‌ک و هه‌مووی بابته‌یکی بوون، ئەگەر هه‌ر ده‌شمینیته‌وه ره‌نیم وایه خالیکی بۆ زیاد بکریت (هه‌ر کاتیکی ئاخواتنی پەرله‌مانتار نوخته نیزام نه‌بوو سەرۆکی پەرله‌مان قسه‌کانی پی‌ بیری و کۆتایی پی‌ بینیت).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ملا مروان، بەرپىز ئارى عبداللطيف، فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

خالى پەيرەو زۆر گرنگە بۇ دانىشتن و گفتوگۇكان، ئەوۋى بەلامەوۋە گرنگە دوو خولەك زۆر كەمە بېيتە سى خولەك، ئەو كاتە بېيتە پېشەوۋە (لە ھەر كاتىكى دانىشتىنى پەرلەمان دا داۋاي وەرگرتنى مۆلەت لە سەرۋىك بىكات بۇ ماۋەيەكى كە لە سى خولەك زياتر نەبىت) و پېموابى خالى پەيرەو زياتر حالەتتىك دەگرىتەوۋە بەرپىزان ئەگەر رەفتارىك يان گوفتارىك يان حالەتتىك روويدا لە ناو ھۆلى پەرلەمان دا دۆزى پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان بوو، بەلام لە پېشىل كىردنى يەككىك لە ماددە و بىرگەكانى دەستوردا ئەم حالەتەى تېدا نىيە، يەئنى ئامازە نەدراوۋە بە دۆزايەتتىكىردنى پەيرەو كە خالى پەيرەوى لەسەر بىگىرى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئارى عبداللطيف، بەرپىز بېستوون فائق، فەرموو.

بەرپىز بېستوون فائق محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە (i) دەلى (ئەگەر پېشىلكىردنى يەككىك لە ماددە و بىرگەكانى دەستور يان ياسا بەركارەكان يان پەيرەو بوو) خۇ شەرت نىيە ھەموو نوقتە نىزامىيەك لەسەر پېشىلكارى بېت، نوقتەى نىزامى ھەيە پالپىشتە بە يەككىك لە خالەكانى پەيرەو، لەسەر پېشىل كىردن نىيە، مەسەلەن تۆ دەلى پالپىشت بەو خالە من تەلەبىك دەكەم، شتىك دەكەم تەنھا پېشىلكارى نىيە، (ج) (داۋاكرىدن بۇ دواخستنى گفتوگۇ) خۇى لە ماددەى (49) لە بىرگەى (1) دا ھاتوۋە (سى پەرلەمانتار يان دەستەى سەرۋىكايەتى دەتوانن داۋاي پاش و پېش بىكەن، بە نەصىك، بە فەقەرەيەك لە ماددەى (49) ئەوۋە خۇى ھاتوۋە، جىيى كراۋەتەوۋە، ئەوۋە بەزىادە دەزانم، ماددەى (62) بە فەقەرەيەكى تر لەگەل ئەوۋە دەمىج بىكرىت وەكو كاك ابوبىكر گوتى، پىشتىوانى دەكەم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز بېستوون فائق، بەرپىز حىيات مجيد، فەرموو.

بەرپىز حىيات مجيد قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (61) ماددەى (62) لە ماددەى (62) دا بىوورە ھەر چەند نەھاتوۋىنەتە سەرى، بەلام لەبەر ئەوۋەى ھەر باسى نوقتەى نىزامى دەكات ئەگەر بىكرىت بە خالى دوۋەھەمى ماددەى (61) ئەو ماددەيە ھەر لابرئى زۆر باشە، چونكە ھەردوۋىكىان تەقريبەن نىزىكن لە يەكەوۋە و يەك بابەت باس دەكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز حىياتىمىز، بەرپىز د.پەرى، فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح حمىد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

يەكەم/ ئەندام لە رىگەي خالى پەپرەوۋە بۇي ھەيە، لەھەر كاتىكى دانىشتىنى پەرلەمان دا داواي وەرگرتنى مۇلەت لە سەرۋىكى بكات بۇ ماۋەيەك لە (10) خولەك زياتر نەبىت.

(كە)مان لابرەوۋە، (قەسە بكات) نەك (ئاخاوتن) (بەبى رەچاۋكردىنى تۆماركردن و رىزبەندى).

دوۋەم/ (تەنھا) بكرىتە (تەنيا)، ئەم ئەگەرەنەي خوارەوۋە بە خالى پەپرەوي دادەنرىن، (ن) چونكە ئەگەرەكان كۆيە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.پەرى، بەرپىزان داوا لە لىژنەي پەپرەو دەكەين فەرموون بۇ روونكردەنەوۋە يان وەلام يان تىبىنى، د.فرست، فەرموو.

بەرپىز فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمەش لە لىژنە پىشتىگرى ئەو بەرپىزانە دەكەين كە دەمچ كرىنى ماددەي (62) و (61) زۆر لە جىگاي خۇيداىە، پىمانوايە پىيىستى بە دەنگدانىش نىە، چونكە مەسەلەيەكى زۆر پەپرەويە و رەبىتى بە خالى پەپرەويەيەوۋە ھەيە بۇيە ئىمە لە صياغە يەكسەر ماددەي (61) و (62) دەكەينە يەك ماددە، ئەوۋى كە پەيوەستە بە خالى پەپرەوي تەبەن دەزانم ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان زۆرتىن موعانات ھەيە كە بە ھەمووشمان بە خۇمان وەرىدەگرىن و ھەمووشمان باسى موعاناتى خالى پەپرەوي دەكەين، ئەوۋە زۆر گەراين لە دواي و زۆر سىرچمان كرى لە پەپرەوي ولاتانى دونيا، خالى پەپرەوي ھەيە، نوقتەي نىزام ھەيە لە ھەموويان، بەلام تەنزىم كراۋە، ئىمە قورستىن شروتان بۇي داناۋە، يەنى با راشكاۋانە بين لە پەپرەوي ولاتانى دىكە ئەو شروتە قاسيانە نىن بۇ خالى پەپرەوي، بەلام ئىمە گەراوين توندترىن شەرتان داناۋە بۇ ئەوۋى ئىلتىزام بكرى، ئەوۋەش دەۋەستىتە سەر تەتبىق، ئەوۋە گرنگە ئەگەر ھەر ئەندامىك لەمەودوا لەوۋە دەرچوۋ لەسەرى تەتبىق بكرى، بۇيە ئىمە پىمانوايە ئەم ماددەيە زۆر گرنگە، ھەتا ئەگەر بكرى قورستىشى بكەين باشترە، پىشمان وايە كاتەكە دەبى جياواز بى، دوو خولەك باشترە لەوۋى سى بى، چونكە ئامازەدانە بە خەرقىكى پەپرەوي بە ماددەيەك، چەند بەرپىزىكىش باسيان كرى كە دەبى ئامازە بەۋە بدرىت كام ماددە، لىرە لە برگەي (أ) ھاتوۋە دەلى (لەگەل) ئامازە كرىن بە ماددەكە) ئەگەر سەيرى بكەن، بۇيە ئەوۋى ترىش كە بەرپىزان لەسەر صياغە قەسيان كرى رەچاۋى دەكەين و جارىكى تر سەر لە نوئى صياغەي دەكەين و ھەندىك لە برگەكانىش ئەگەر پىيىست بوو دەتوانىن دەمچىشى بكەين.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز، د. فرست بۇ ئەو روونكردنه وەيە، ئىمە وا تىگەيشتىن كە ماددەى (62) لەگەل ماددەى (61) لىك دەدرىن و دووبارە دادەپىزىنەو، واتا ئىمە دەچىنە ماددەى (63)، كەس مولاخەزەى نىە، (62) لەگەل سىفاى ماددەى (61) دىت، دەسەلاتى زۆرى بە دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان داو، فەرموون ماددەى (63) بخویننەو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

نەبخویننەو؟ بۇ ئەوەى بچىتە پىرۆتۆكۆل.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو ماددەى (62) بخویننەو.

بەرپىز سۆران عمر سعید:

ماددەى (62)

ئەگەر ئەندام داواى ئاخوتنى كرد لە رىگەى خالى پەپرەو، بەلام ئاخوتنى خالى پەپرەوى نەبوو سەرۆك دەتوانى ئاخوتنى پى برپىت و لە كاتى دووبارەبوونەوەى لەو دانىشتنەدا ھەلىكى تى ناداتى بۇ ئاخوتنى لە رىگەى خالى پەپرەو.

ھەوتەم /

بەرزەفت كردن

ماددەى (63)

ئەگەر لە كاتى دانىشتنەكانى پەرلەمان دا ھەر سەرپىچىيەك لەلايەن ھەر ئەندامىكەو بەكرى كە دەشى كاربكاتە سەر بەرپۆەچوونى دانىشتنەكە يان ئاخوتنى نەشياو بەرامبەر بە پەرلەمان و دەستەى سەرۆكايەتى و يان ھەر يەككە لە ئەندامان لى ببىسىرى سەرۆك بەم شىوہيە رەفتارى لەگەل دەكات:

1-بەبىر ئەندامەكە دەخاتەو كە رىك و پىكى دانىشتنەكە بپارىزى.

2-ئەگەر پابەند نەبوو ھەر بەردەوام بوو سەرۆك و رىاي دەكاتەو (تنبىہ).

3-لە ھالەتى بەكارھىنانى زمانى زبر ئەوا و رىاكردنه وەكە سىپنەوہى ئاخوتنەكانىشى لە پىرۆتۆكۆل لەگەلدا دەبىت.

4-ئەگەر ئەمجارەش پابەند نەبوو بەردەوام بوو سەرۆك بۇ ھەيە لە دانىشتنەكە بى بەشى بكات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سۆران عمر، بەرپىزان بۇ گىفتوگۆ لەسەر ماددەى (63) دەست بەناوونوسىن دەكەين، فەرموو.

بەرپىز بىگەرد دلشاد شكرالله (بىگەرد تالەبانى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو بەرپىزانەى كە داواى گىفتوگۇيان كىردووه: أبوبكر ههلهدنى، على عثمان، پهروا على، د.پهرى، عمر عىنايهت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سكرتيرى پەرلەمان، دەست بە گىفتوگۇ دەكەين، بەرپىز أبوبكر ههلهدنى، فەرموو.

بەرپىز أبوبكر عمر عبدالله (أبوبكر ههلهدنى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من لهگهال ههر چوار خالهكەى ئەو ماددەيەدام، بەلام پىموايه شتىكىمان لهبىرچووه، ئەگەر بەم چوار خاله كۆنترۆل نەگرا ئەوا له پهیرهوى پىشودا له ماددەى (60) باسى دوو حالهتى تر دهكات سەرۋىكى بۇى ههيه يان دانىشتەكە رابگرى ياخود داوى بخت، ههر ئىجگارى ههلى بگرىت، واتا بىكهينه خالى پىنجهم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو تىببىنيه بەرپىز أبوبكر ههلهدنى، بەرپىز عمر عىنايهت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايهت حەمە سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكەى كاك أبوبكر دهكەم، ئەو خاله گىنگە ههبل، ئەگەر له كاتى دانىشتەكان دا، پىويست ناكات جارىكى تر بلين دانىشتەكانى پەرلەمان، چونكە تەعريف كراوه، ههر سەرپىجىيهك لهلايهن ئەندامهوه بگرىت كە كارى نەرىنى بكات، لهوانهيه كارى نەرىنى بكاتە سەر دانىشتن يان ئاخوتنى نەشياو، من تەنها ئەم دوو سەرنجم ههبوو، پىم باشه جارىكى تر دارشتنەوهى بۇ بگرى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايهت، بەرپىز على عىمان، فەرموو.

بەرپىز على عىمان على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (63) بىرگا (1) ئەگەر جەبى بىرى ئەندامەكە دەخاتەوه ئاگادارىيى ئەنداما بىتە كىرن كو رىك و پىكى دانىشتنى پارىزىتن، دوو / ئەز لهگهال ئەوهدامه كو تەئىدا ئاخافتنىت كاك أبوبكر ههلهدنى و كاك عمر عىنايهتى دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز على عثمان، بەرپىز د.پهرى، فەرموو.

بەرپىز د. پهرى صالح حميد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە ۶۲) گەر ئەندام بەرپىگە خالى پەيرپە داواى قسەکردنى كرد و خالى پەيرپە نەبوو سەرۋىكى دەتوانىت قسەگەى پى بېرىت و لە كاتى دووبارەبوونەوئەى لەو دانىشتنەدا (هەل) نىه (هەلە) هەلپكى تى بۇ قسەکردن لە رىگەى خالى پەيرپە پى نادى، دەشىنووسم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.پەرى، بەرپىز پەروا على، فەرموو.

بەرپىز پەروا على حەمە محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتىگىرى كاك عمر و كاك ابوبكر هەلەندى دەكەم، هەروەها لە خالى (1) بىرى ئەو ئەندامە دەخاتەوہ كە رىك و پىكى دانىشتنەكە بپارىزى، ئەو رىك و پىكىيە بكرىتە (هيمنى دانىشتنەكە بپارىزى)، ئەو رىك و پىكىيە زۇر ئىنزاباتىيە وەكو پولى يەك و دووى سەرەتايىه، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز پەروا على، بەرپىزان ئىستا داوا لە لىژنەى پەيرپە دەكەين وەلام و روونکردنەوہ بدەن، د.فرست، فەرموو.

بەرپىز فرست صۇفى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو بەشە كۆتايى پىھات، دوايىن ماددە بوو، تىببىيەك كە زياتر لە سى كەس پشتىوانيان كرد ئەوہبوو كە سەرۋىكى پەرلەمان بۇى هەبى دانىشتنەكە هەلگىرى يان داواى بجات ئەوہ لە كاتى دەنگدان لەبەرچاوى دەگرىن و ئىزافەى دەكەين، بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان ئىمە داوا دەكەين لە جەلسەى داھاتوو يەكەم خال ئەوہ بى كە ئىمە صياغەى ئەم موناھەشائەى ئەندامانى پەرلەمان لەسەر بەشى شەشەم دەكەينەوہ لە ماوہيەكى كورت ھەول دەدەين بىخەينە دەنگدان و تەسبىتى بکەين، ئىنجا دەرھەتمان پى بدەن بۇ ئەوہى گىتوگۆى بەشى نوئى بکەين بەشى چاودىرى كردن كە بەشىكى گىنگە، سوپاسى دەستەى سەرۋىكايەتى و ئەندامانى پەرلەمان دەكەين بۇ مولاھەزاتەكان، ھەموو ماددە بە ماددە زۇر لە جىگى خۇيدا بوو، سوپاسى ھەول و ماندوووبوون و بەشدارى و ان شالە لە حەفتەى داھاتوو ھەموو تىببىيەكانتان بە ھەند وەردەگرىن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى كاتى پەيرپە و ھەموو ئەندامانى لىژنە، سوپاس بۇ ئىوہى بەرپىز، دانىشتنەكە كۆتايى ھات.

د. يوسف محمد صادق
سەرۋىكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

جعفر ابراهيم ئىمنىكى
جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

فخرالدين قادر
سكرتېرى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پروژەكۆلى دانىشتى دەسپىك

دوو شەممە رېكەوتى 2018 5 7

خولى چوارەمى ھەئىزاردىن

پروتۆكۆلى دانىشتنى دەسپىك

دوو شەممە رێکەوتی 2018/5/7

کاتژمێر (11) ی پێش نیوەڕۆی رۆژی دوو شەممە رێکەوتی 2018/5/7 پەرلەمانی کوردستان - عێراق بە سەرۆکایەتی بەرپێز جعفر ابراهیم ئییمینکی جیگرای سەرۆک و، بەرپێز بیگەرد تا لەبانی سکرێتیری پەرلەمان، دانیشتنی دەسپێکی خولی چوارەمی، سالی (2018) ی خۆی بەست.

بەرنامەی کار:

بەپێی حوکمەکانی بڕگە (1) ی ماددە (20) لە پەڕپەرۆی ناوخۆی ژمارە (1) ی هەموارکراوی سالی 1992 ی پەرلەمانی کوردستان - عێراق، دەستە ی سەرۆکایەتی پەر لەمان بڕ یاری دا کاتی دانیشتنی دەسپێکی خولی هاوینە ی سالی پێنجەم لە خولی چوارەمی هەڵبژاردن لە کات (11) ی پێش نیوەڕۆی رۆژی دوو شەممە رێکەوتی 2018/7/15 دا بەم شیوەیە بییت:

1- یەك دەقیقە بۆ دەنگی وەستان بۆ ریزلیان لە گیانی شەهیدانی کوردستان و عێراق لە گەڵ مارشی نەتەوهیی.

2- کردنەوهی خولی بەهارە ی سالی پێنجەم، خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەر لەمانی کوردستان - عێراق لەلایەن بەرپێز جیگرای سەرۆکی پەرلەمانەوه.

3- و تاری بەرپێز جیگرای سەرۆکی پەر لەمانی کوردستان □ عێراق بەبۆنە ی دەستپێکی خولی گرێدانی بەهارە ی سالی پێنجەم لە خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەر لەمانی کوردستان □ عێراق.

بەرپێز د. جعفر ابراهیم ئییمینکی/ جیگرای سەرۆکی پەرلەمان:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان.

دانیشتنەکەمان بەناوی گەلی کوردستانەوه دەست پێدەکەین، خولی چوارەمی هەڵبژاردن، سالی پێنجەم، دانیشتنی دەستپێک، رۆژی دانیشتن (2018/5/7)، بەرنامە ی کاری کردنەوهی خولی پەر لەمان، بەپێی حوکمی ماددە ی یەگەم لە یاسای ژمارە (1) ی سالی (2017) ی یاسای درێژ کردنەوهی خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەر لەمان هەردوو بڕگە ی (1 ، 2) لە ماددە ی (54) بڕگە ی (2) لە ماددە ی (17)، بڕگە ی (1) لە ماددە ی (18) لە پەڕپەرۆی ناوخۆی پەر لەمانی کوردستان - عێراق، ژمارە (1) ی سالی (1992) ی هەموار کراو، بڕ یاردرا کاتی دانیشتنی دەستپێکی خولی گرێدانی بەهارە ی سالی پێنجەم لە خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەر لەمانی کوردستان - عێراق لە کاتژمێر (11) ی پێش نیوەڕۆی رۆژی دوو شەممە، رێکەوتی (2018/5/7) بییت و بەرنامە ی کاری دانیشتنەکە بەم شیوەیە بییت:

1- یەك دەقیقە بۆ دەنگی وەستان بۆ ریزلیان لە گیانی شەهیدانی کوردستان و عێراق لە گەڵ مارشی نەتەوهیی.

2- کردنەوهی خولی بەهارە ی سالی پێنجەم، خولی هەڵبژاردنی چوارەمی پەر لەمانی کوردستان - عێراق لەلایەن بەرپێز جیگرای سەرۆکی پەرلەمانەوه.

3- و تارى بەرپىز جىڭرى سەرۋكى پەر لەمانى كوردستان □ عىراق بەبۇ نەى دە ستېكى خولى گر ئيدانى بەھارەى سالى پىنچەم لە خولى ھەئبىزاردنى چوارەمى پەر لەمانى كوردستان □ عىراق. بەرپىزان، ئىستا دەچىنە سەر خالى يەكەم لە بەرنامەى كار كە برىتییە لە يەك دەھىقە بى دەنگى وە ستان بۇ رىزلىنان لە گىانى شەھىدانى كوردستان بەتايبەتى شەھىدانى كورد و كودستان و عىراق لە گەل مار شى نەتەوھىبى ئەى رەقىب، زۇر سوپاس فەرموون.

بەرپىز بىگەرد دلشاد تالەبانى / سكرتېرى پەر لەمان:

ئەو بەرپىزانەى ئەمپۇ داواى مۇلەتبان كودووە بۇ ئەم دانىشتەى پەر لەمان:

- 1- دكتور فرست سۇقى.
- 2- دكتور شىركۇ ھەمە ئەمىن.
- 3- عبدالله جاسم رجب.
- 4- فىان عباس عمر.
- 5- حیات مجید قادر.
- 6- فەمان فىصل.
- 7- ئەنەس محمد شریف.
- 8- منیرە عوسمان.
- 9- بیستون فائىق.
- 10- باپىر كاملا سلیمان.
- 11- سۇران عمر.
- 12- شىركۇ جودت.
- 13- سھام عمر.
- 14- عادل عزیز.
- 15- دكتور ابراهيم سمؤ.
- 16- خلف احمد.
- 17- تەلار لطیف.
- 18- سەرگەوت سەرھەد.
- 19- زانا عبدالرحمن.
- 20- ئاواز جەنگى.
- 21- مصطفى احمد.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋكى پەر لەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سكرتېرى پەرلەمان، بەرپىزان، بېرگەي سېيەم لە بەرنامەي كار، وتارى بەرپىز جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمانى كوردستان □ عىراق بەبۇنەي دەستپىكى خولى گرېدانى بەھارەي سالى پىنچەم لە خولى ھەلبىزاردنى چوارەمى پەرلەمانى كوردستان □ عىراق پىشكەش بە ئىوھى بەرپىز دەكەين. بەناوى خواي گەورەو مېھربان.

بەناوى شەھيدانى سەرفرازى كوردستان.

بەناوى گەلى كوردستان و خەلگى خۇراگرى كوردستان.

بەناوى دەستەي سەرۋىكايەتى پەرلەمان، بەخېرھاتنى گشت ئەندامانى پەرلەمان دەكەين و، دانىشتنەكەمان دەست پىدەكەين، كە گردنەوھى دەستپىكى خولى بەھارەي سالى پىنچەم لە خولى ھەلبىزاردنى چوارەمى پەرلەمانى كوردستان □ عىراق، ھىوادارىن ئەم خولەش وەكو خولى پايزەي ئەم سالى پەرلەمان دەرھەتەي بىت بۇ پەسند گردنى چەندىن ياسا بۇ بەرژەوھندى خەلگى كوردستان، ھەرۋەھا دەرھەتەي بىت بۇ پەسند گردنى ياسا چاكسازى كە خەلگانىكى زۇر چاۋەپى دەكەن.

بەرپىزان. ئىمە دەزانىن بارودۇخى ئىستاي ھەرىمى كوردستان بارودۇخىكى ھەستيارەو، بە قۇناغىكى ھەستيار تىدەپەرىت و بەھۇي بانگەشەي ھەلبىزاردنى ئەنجومەنى نوپنەرانى عىراق ئەم ھەلبىزاردنە بۇ ھەرىمى كوردستان و بۇ عىراق گرنگىيەكى تايبەتى ھەيەو، تا كورد ئەنجامى باشترو خەلگى كوردستان ئەنجامى باشترو بە دەست بىنەيت لە بەرژەوھندى خەلگى ھەرىمى كوردستاندا دەپىت و، پىگەو ما فە دەستوورىيەكانى ھەرىمى كوردستان پارىزاوتر دەپىت لە حكومەتى فېدرالدا، ھەر كورسىيەك بۇ ھەرىمى كوردستان و پىكھاتەكانى ھەرىمى كوردستان بە دەست بەپىنرەيت دەستكەوتىكى گەورەيە، جا ئەگەر ئەم كورسىيە سەر بە ھەر لايەنىك بىت، گرنگ ئەوھىيە ھەرىمى كوردستان و خەلگى كوردستان و پىكھاتەكانى كوردستان زۇرتىن ژمارەي كورسى بەدەست بىنەيت، لە حكومەتى فېدرالدا بە زمانى خۇي و بە دەنگى خۇيان داواي ما فە رەواو دەستوورىيەكانى خۇيان بىكەن، ئامانجى ھەموو لايەنە سىياسىيەكان بەرىگرى كردنە لە ما فەكانى خەلگى ھەرىمى كوردستان و، بەرز كردنەوھى دەنگى گەلى كوردستانەو بەرىگرى كردنە لە ما فە رەواو دەستوورىيەكان لە عىراقدا، كەواتە ھەموو لايەنەكان يەك ئامانجىان ھەيە، بەلام بۇ بەدپەينانى ئەم ئامانجە پىويستىمان بە يەكتەر قەبول كردنە، جا بۇ ئەمىرۇ لە بانگەشەي ھەلبىزاردن و، بۇ ئەو كاتەي كە دە چنە ئەنجومەنى نوپنەرانى عىراقى فېدرال، بۇ يە پىويستە بانگەشەي ھەلبىزاردنەكان لەسەر بنەماي ديموكراسى و يەكتەر قەبول كردن بىت، يەكتەر قەبول كردن لايەنە سىياسىيەكان و، يەكتەر قەبول كردنى تىكراي كەمە نەتەوھىيەكان و پىكھاتەكان، ھەرۋەھا پەپەرەو كردن بىنەما ديموكراسىيەكانى ھەلبىزاردن، ئىمە وەكو دەستەي سەرۋىكايەتى پەرلەمان وەكو راسپاردەيەك لەم دانىشتنەي پەرلەماندا داوا لە ھەموو لايەنە سىياسىيەكان دەكەين لە بانگەشەي ھەلبىزاردنەكاندا بە روھ يەتتىكى بەرژەوھ ديموكراسىيەكانە ئازادىخووانەو، دوور كەوتنەوھ لە ھەموو تىك شكاندى يەكتەر، ناوزراندن، پەلاماردان، چ لە شىۋازى مەيدانى بىت، چ لە پىرۇگرامەكان و تەلەفزيۇنەكان، لە تۇرە كۆمەلاتىيەكاندا بىت، ھەموومان

پێکەوه دوورکەوین لەو شیوازە نامەدەنییا، ناشارستانیانە، دا کۆکی بکەین لە سەر هەڵمەتیکی جوان، هەڵمەتیکی بیگەرد، داوا لە هەموو لایەنە سیاسییەکان دەکەین کە بە شیوەیهکی ئاشتیانەو دیموکراسی و وازھێنان لە دژایەتی کردنی یەکتەر بانگەشە بۆ هەڵبژاردن بکەن و، ئاگاداری کادیران و هەموو ئەو کەسانە کە لەم هەڵمەتانەدا بەشدار دەبن ئاگاداریان بکریتهوه، جوان کردنی کوردستان بە رهفتاری جوان ئەنجام دەریت، هەروەها جیبی خۆیەتی جەخت بکەینەوه چەند مانگیك لە بەر ئەم خو لەی پەر لەمان کە ماوه کار بکەین بۆ دەرچوواندن و هەموار کردنی چەندین یاسای گرنگ لە سەر ووی هەموویا نەوه پێشتر باسمان کرد، ئامادەکاری بۆ هەڵبژاردنی خولی پینجەمی پەر لەمانی کوردستان، هەروەها جەخت لە سەر ئەوه بکەینەوه هەڵبژاردنی پارێزگاگان و ئەنجومەنی پارێزگاگان لەکات و ساتی خۆیدا ئەنجام بدریت، پە لە بکریت بۆ ئەوهی ئەو هەڵبژاردنەو هەموو ئەو هەڵبژاردنا نەه پەيوه ستن بە پرۆ سەکانی هەریمی کوردستان هەموومان جەخت بکەین لە کاتی خۆیدا ئەنجام بدرین، لەم بارهیهوه لەگەڵ حکومەتی هەریمی کوردستان هەما هەنگی تەواومان کردوووه هەما هەنگی تەواو دە کەین بۆ ئەوهی رۆژی هەڵبژاردنی پەر لەمانی کوردستان دیار بکریت و بەپیی زانیاریههکانی ئێمه ئەمپرۆ نوو سراویک لەو باره یهوه ئاراسته دەکریت، هەروەها پەسند کردنی پەپەرەوی ناوخۆی پەر لەمانی کوردستان کە خزمەتیکی یەکجار زۆر گەوره پێشکەش بەم پەر لەمانە دەکات، دەزانین میکانیز مەکانی شیوازی کاری پەر لەمانی بۆ خو لەکانی ئاینده بە شیوازیکی زۆر باش د یاری دەکات، داوا لە لیژنە هەمیشه ییهکانی پەر لەمانی کوردستان دە کەین کە کارەکانیان بۆ ئامادە کردنی ئەو یاسایانە ی گرنگن لەم خو لەدا پە سندن بکرین لە بواری چاودێری کردندا بخرنە گەر، بۆ ئەوهی بتوانین لەم ماوه یهه دا کاریان لە سەر بکەین.

لە کۆتاییدا هیوادارین هەموو فراکسیۆنەکانی پەر لەمانی کوردستان بە گیانیکی لیبووردهیی و کورد پەر وەرمانه و لە پیناوی بەرژوهندی گشتی خەلکی کوردستان و ئاینده ی نەتەوه کهماندا بە یه کهوه بتوانین هەو ئەکانمان چر بکەینەوه تا لەم هەڵبژاردنە ی کە ئیستا ئەنجام دەدریت بۆ هەڵبژاردنی پەر لەمانی کوردستانیش روویهکی جوانی کۆمه لگا کهمان و باوهری تەواومان بە دیموکراسی و ئازادی و یەکتەر قەبول کردن پيشانی هەموو دنیا بدەین، دوو باره پیرۆباییتان لی دە کەین بەبۆ نەه ی کرد نەوه ی ئەو خو لە و بە هیوا ی سەرکەوتن.

بەرپێزان. ئێمه ئەم دانیشتنە کۆتایی پی دەهینین و خالی نیزامی وەر ناگرین، سوپاسی هەموو لایەک دەکەین و دانیشتنە کە کۆتایی هات.

د. یوسف محمد صادق
سەرۆکی پەر لەمانی
کوردستان - عێراق

جعفر ابراهیم ئیمینکی
جیگری سەرۆکی پەر لەمانی
کوردستان □ عێراق

فخرالدین قادر
سکرێتیری پەر لەمانی
کوردستان □ عێراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (1)ى

پېنج شەممە رېكەوتى 26 6 2018

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانىشتىنى ژماره (1)

پینچ شەممە ریکەوتی 2018/6/26

کا تزمیر (11) ی پیش نیوهرۆی روژی پینچ شەممە ریکەوتی 2018/6/26 پەر لەمانی کوردستان - عێراق بە سەرۆکایەتی بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمینکی جیگری سەرۆک و، بەرپێز بیگەرد تالەبانی سکریتیری پەرلەمان، دانیشتی ژمارە (1) ی خولی چوارەمی، سالی (2018) ی خۆی بەست.

بەرنامە ی کار:

بەپێی حوکمەکانی برپگە (1) ی ماددە (20) لە پەپەرەوی ناوخۆی ژمارە (1) ی هەموارکراوی سالی 1992 ی پەرلەمانی کوردستان - عێراق، دەستە ی سەرۆکایەتی پەرلەمان برپاری دا کاتی دانیشتی ژمارە (1) ی خولی بەهارە ی سالی پینجەم لە خولی چوارەمی هەلبژاردن لە کات (11) ی پیش نیوهرۆی روژی پینچ شەممە ریکەوتی 2018/6/26 دا بەم شیوەیە بییت:

یەگەم: گفتوگۆکردنی پەپەرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان کە لەلایەن لیژنە ی کاتی بو پیداجوونەوہ ی پەپەرەوی ناوخۆ نامادەکراو، بە پێی برپاری ژمار (26) ی سالی (2014)، برپگە (8) لە ماددە ی (56) ی یاسای هەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی هەموارکراو، پالپشت بە ماددە ی (94) ی پەپەرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی هەموارکراو.

دووہم: گفتوگۆکردنی پرۆژە یاسای بەرکارکردنی یاسای هەمواری (20) یاسای میلاکات ژمارە (25) ی سالی 1960 ی هەموارکراو لە هەریمی کوردستان، بە پێی ماددەکانی (72، 74، 75) لە پەپەرەوی ناوخۆ لە پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی هەموارکراو.

سییەم: گفتوگۆکردنی پرۆژە یاسای بەرکارکردنی یاسای نەهیشتی بازرگانی بە مرۆف ژمارە (28) ی سالی (2012) ی عێراق لە هەریمی کوردستان بە پێی ماددەکانی (72، 74، 75) لە پەپەرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی هەموارکراو.

چوارەم: خویندەنەوہ ی یەگەمی ئەم پرۆژە یاسا و برپارانە ی خوارەوہ بە پێی ماددە ی (71) لە پەپەرەوی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارکراو بییت:-

1- پرۆژە یاسای بەرکارکردنی یاسای دەستەبەری تەزمین ژمارە (31) ی سالی (2015) لە هەریمی کوردستان.

2- پرۆژە یاسای ئەکادیمیای زانستی سریان ی لە هەریمی کوردستان.

3- پرۆژە یاسای بەرکارکردن و هەموارکردن و جی بەجی کردنی یاسای نەهیشتی بازرگانیکردن بە مرۆف ژمارە (28) ی سالی (2012) ی عێراقی لە هەریمی کوردستان.

4- پرۆژە یاسای هەمواری یەگەمی یاسای دابەشکردنی دەسەلاتەکانی سەرۆکایەتی هەریم بەسەر دامەزراوہ دەستووریەکانی هەریم ژمارە (2) ی سالی (2017).

5- پرۆژە یاسای ئەنجومەنی کاروباری ئافرەتان لە هەریمی کوردستان.

6- پرۆژه یاسای هه موارکردنی یاسای بهرنگاربوونه وهی تیرۆر ژماره (3) ی سالی (2006) له ههریمی کوردستان.

7- پرۆژه بریاری به جینۆساید ناساندنی کاره ساتی شنگال.

پینجه م: پيشاوختنی دهست له کار گيشانه وهی ئەندام په رله مانی بهرپز (سعید محمد سعید) له لیژنه ی مافی مرۆف، زیادکردنی بهرپزیان بۆ سه ر لیژنه ی کاروباری پيشمه رگه و شه هیدان و قوربانیا نی جینۆساید و زیندانیا نی سیاسی، به پپی ماده ی (44) له په رپه وی ناوخوا ی په رله مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه موارکراو.

شه شه م: پيشاوختنی دهست له کار گيشانه وهی ئەندام په رله مانی بهرپز (مصطفی احمد حمد) له لیژنه ی ئەوقاف و کاروباری ئاینی، زیادکردنی بهرپزیان بۆ سه ر لیژنه ی کشتوکال و سه رچاوه کانی ئاو، به پپی ماده ی (44) له په رپه وی ناوخوا ی په رله مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه موارکراو. حه وته م: گفتوگۆکردنی پرۆژه ی یاسای درێژکردنه وهی کارکردن به یاسای بهرنگاربوونه وهی تیرۆر ژماره (3) ی سالی (2006) له ههریمی کوردستان، به پپی ماده کانی (72، 74، 75) له په رپه وی ناوخوا ی په رله مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی 1992 ی هه موارکراو.

هه شه ته م: گفتوگۆکردنی پرۆژه ی یاسای هه مواری (30) یه می یاسای پارێزه رایه تی ژماره (17) ی سالی 1999 ی هه موارکراو له ههریمی کوردستان، به پپی ماده کانی (72، 74، 75) له په رپه وی ناوخوا ی په رله مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه موارکراو.

نۆیه م: گفتوگۆکردنی پرۆژه ی یاسای هه مواری چواره می یاسای صندوقی خانه نشینی پارێزه رایه تی ژماره (18) ی سالی (1999) ی هه موارکراو له ههریمی کوردستان، به پپی ماده کانی (72، 74، 75) له په رپه وی ناوخوا ی په رله مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه موارکراو.

بهرپز د. جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه رۆگی په رله مان:

به ناوی خوا ی گه ووه و میهره بان.

دانیشتنه که مان به ناوی گه لی کوردستانه وه دهست پپی ده که یین، بهرنامه ی کار خولی چواره می هه ئبژاردن، سالی پینجه م، دانیشتنی ژماره (1)، رۆژی دانیشتن (2018/6/26)، بهرنامه ی کار به پپی حوکمه کانی برپگه (1) ی ماده (20) له په رپه وی ناوخوا ی په رله مانی کوردستان عیراق، ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه موارکراو، دهسته ی سه رۆگایه تی په رله مان بریاریدا دانیشتنی ژماره (1) ی خولی به هاره ی سالی پینجه م له خولی هه ئبژاردنی چواره می په رله مان له کاتزمییر (11) ی پیش نیوه رۆی رۆژی پینج شه مه م، ریکه وتی (2018/6/26) بیته، بهرنامه ی کاری دانیشتنه که به م شیوه یه یه :-

یه که م: گفتوگۆکردنی په رپه وی ناوخوا ی په رله مانی کوردستان که له لایه ن لیژنه ی کاتی بۆ پیداجوونه وهی په رپه وی ناوخوا ی ئاماده کراوه، به پپی بریاری ژمار (26) ی سالی (2014)، برپگه (8) له ماده ی (56) ی

- ياسای ھەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی ھەموارکراو، پالپشت بە ماددە ی (94) ی پەپرەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی ھەموارکراو.
- دووھەم: گفتوگۆکردنی پرۆژە ياسای بەرکارکردنی ياسای ھەمواری (20) ياسای مېلاکات ژمارە (25) ی سالی 1960 ی ھەموارکراو لە ھەریمی کوردستان، بە پێی ماددەکانی (72، 74، 75) لە پەپرەوی ناوخوا لە پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی ھەموارکراو.
- سێھەم: گفتوگۆکردنی پرۆژە ياسای بەرکارکردنی ياسای نەھيشتنی بازرگانی بە مرۆف ژمارە (28) ی سالی (2012) ی عێراق لە ھەریمی کوردستان بە پێی ماددەکانی (72، 74، 75) لە پەپرەوی ناوخوا لە پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی ھەموارکراو.
- چوارەم: خویندەنەوہی یەگەمی ئەم پرۆژە ياسا و بېيارانە ی خوارەوہ بە پێی ماددە ی (71) لە پەپرەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی 1992 ی ھەموارکراو بېيت:-
- 8- پرۆژە ياسای بەرکارکردنی ياسای دەستەبەری تەزمین ژمارە (31) ی سالی (2015) لە ھەریمی کوردستان.
- 9- پرۆژە ياسای ئەگادیمیای زانستی سریان ی لە ھەریمی کوردستان.
- 10- پرۆژە ياسای بەرکارکردن و ھەموارکردن و جی بەجی کردنی ياسای نەھيشتنی بازرگانیکردن بە مرۆف ژمارە (28) ی سالی (2012) ی عێراقی لە ھەریمی کوردستان.
- 11- پرۆژە ياسای ھەمواری یەگەمی ياسای دابەشکردنی دەسەلاتەکانی سەرۆکایەتی ھەریم بەسەر دامەزراوہ دەستووریەکانی ھەریم ژمارە (2) ی سالی (2017).
- 12- پرۆژە ياسای ئەنجومەنی کاروباری ئافرەتان لە ھەریمی کوردستان.
- 13- پرۆژە ياسای ھەموارکردنی ياسای بەرنگاربوونەوہی تیرۆر ژمارە (3) ی سالی (2006) لە ھەریمی کوردستان.
- 14- پرۆژە بېيار ی بە جینۆساید ناساندنی کارەساتی شنگال.
- پێنجەم: پيشاوختنی دەست لەکار کيشانەوہی ئەندام پەرلەمانی بەرپز (سعید محمد سعید) لە لیژنە ی مافی مرۆف، زیادکردنی بەرپزبان بۆ سەر لیژنە ی کاروباری پيشمەرگە و شەھیدان و قوربانیا ن جینۆساید و زیندانیا ن سیاسی، بە پێی ماددە ی (44) لە پەپرەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی ھەموارکراو.
- شەشەم: پيشاوختنی دەست لەکار کيشانەوہی ئەندام پەرلەمانی بەرپز (مصطفی احمد حمد) لە لیژنە ی ئەوقاف و کاروباری ئاینی، زیادکردنی بەرپزبان بۆ سەر لیژنە ی کشتوکال و سەرچاوەکانی ئاو، بە پێی ماددە ی (44) لە پەپرەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان ژمارە (1) ی سالی (1992) ی ھەموارکراو.

ھوتەم: گەتوگۆگردنى پىرۇژە پىرۇژە ياساى درىژكردنەھەى كارگردن بە ياساى بەرنگاربوونەھەى تىرۇر ژمارە (3) ى سالى (2006) لە ھەريىمى كوردستان، بە پىيى ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەيرەھەى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى 1992 ى ھەموارگراو.

ھەشتەم: گەتوگۆگردنى پىرۇژە پىرۇژە ياساى ھەموارى (30) يەمى ياساى پارىزەرايەتى ژمارە (17) ى سالى 1999 ى ھەموارگراو لە ھەريىمى كوردستان، بە پىيى ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەيرەھەى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو.

نۆيەم: گەتوگۆگردنى پىرۇژە ياساى ھەموارى چوارەمى ياساى صندوقى خانەنشيني پارىزەرايەتى ژمارە (18) ى سالى (1999) ى ھەموارگراو لە ھەريىمى كوردستان، بە پىيى ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەيرەھەى ناوخۇ پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو.

بەريزان، داوا لە بەريز سكرتيرى پەرلەمان دەكەم روونكردنەھەى پىويست لەسەر خالەكانى ئەھەى پەيوەستن بە دانىشتن پىشكەش بە دانىشتنەكە دەكات.

بەريز بيگەر دىشاد تالەبانى / سكرتيرى پەرلەمان:

بەريز سەرۇكى پەرلەمان.

ھەفتەى دانىشتنى دەستپىك (2018/5/7) بەم شىوہەيى خوارەوہبوو:-

- 1- يەك دەقىقە وەستان بۇ گيانى پاكى شەھيدان.
- 2- كردنەھەى خولى بەھارەى سالى پىنجەمى خولى ھەلبىزاردنى چوارەمى پەرلەمانى كوردستان لەلايەن بەريز جيگرى سەرۇكى پەرلەمان.
- 3- خويىندەھەى وتارى دەستەى سەرۇكايەتى پەرلەمان لەلايەن بەريز جيگرى سەرۇكى پەرلەمان. بەريزان، ئىمە بۇ دانىشتنى رابردوو، يەنى دانىشتنى دەستپىك غياباتمان وەرنەگرت لەبەر ئەھەى كە لە دانىشتنى دەستپىك بوو، بۇيە ھەموو ئەو بەريزانەى كە ئامادە نەبوون وەكو مۆلەت بۇيان حيسابكراو، ئەو بەريزانەى كە بۇ دانىشتنى ئەمپۇ داواى مۆلەتيان كردوو (صالح بشار ئاغا، خەلەف احمد، وەحيدە ياقۇ، يروانت نيسان، بەھزاد دەرويش، شىركۇ جەودەت، حسين اسماعيل حسين، محمود حاجى عمر، شىركۇ ھەمە امين، برزو مجيد، عادل عزيز، پەروا على، باپير كاملا، فەمان فيصل، تحسين اسماعيل احمد، شيلان جعفر على، ئوميد عبدالرحمن حسن، زياد حسين، ئارى محمد ھەرسين، ئايدن معروف، سالار محمود، عباس فتاح، ئاواز جنگى، د.عزت صابر، تەلار لطيف).

بەريز جعفر ابراھيم ئىمىنكى / جيگرى سەرۇكى پەرلەمان:

بەريزان پىش ئەھەى دەست بە بەرنامەى كار بکەين پىويست بە روونكردنەھەى دەكات پىشكەش بە ئىوہى بەريز بکەين، نوقتە نيزامىەكان وەردەگرين، بەلام لەسەر بەرنامەى كار ئەو روونكردنەھەى دەمانەويت ئەو راستىە پىتان رابگەيەنين كە بەداخەوہ پىرۇژەى چاگسازى تووشى وەزەيىكى وا بووين كە نەدەكرا بى حكومت جاريكى تر ئەم پىرۇژەيە لە ناو ھولى پەرلەمانى كوردستان بەردەوام بىت، دەبوايە

داووتەو، بە ئیمزای پېیوستی ئەندامانی پەرلەمان داوامان کرد دانیشتنێکی پەرلەمان تاییبەت بکری بە بەزاندنی سنوورەکان لەلایەن حکومەتی تورکیاوە، دیسان بە ئیمزای پېیوستی ئەندامانی پەرلەمان داوای دانیشتنێکمان کرد لەسەر رووداوەکانی داوای هەلبژاردنی پەرلەمانی عێراقدا، دەزانم هەلبژاردنی پەرلەمانی عێراق پەيوەندی بەم پەرلەمانەووە نیە، بەلام دەرئەنجامەکانی داوای راگەیانندی نەتیجەکە پەيوەندی بەووە هەیه، بۆیە هیوادارم ئەو پرۆژانەی کە لەلایەن ئەندامانی پەرلەمانەووە تاییبەتن بە زیان و گۆزەرانێ خەلک و بابەتی هەنووکەیی کۆمەلگان بە هەند وەرگیریێت کە ئیچە ئاراستەیی جەنابتانی دەکەین، خالی دوووم، بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان، ئیچە زۆرجار گلەیی دەکەین کە سولتەیی تەنقیزی قەرارات و پرۆژە پەسەندکراوەکانی پەرلەمانی کوردستان و ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان پێشیل دەکات، بە داخەووە ئیچە بەرپێز جیگری سەرۆکی پەرلەمان و بەرپێز سکرێتێری پەرلەمان ئەو بابەتانەیی کە لە ناو پەرلەماندا دەنگی لەسەر دەدری و پەسەند دەکری یان دەبیێت بە بریار ئیچە بۆ خۆتان پێشیل دەکەن، لە دوایی دانیشتنی دەنگدان و پەسەندکردنی پرۆژە چاکسازیهکەیی حکومەت لەم هۆلی پەرلەمانەدا بەرپێزتان پێشیارتان کرد کە دانیشتنەکە بە داخراوی بە رێو بجیێت و لەلایەن بەرپێزان ئەندامانی پەرلەمانەووە دواتر دەنگی پېیوستی هینا و ئەو تەرەحەیی ئیچە پەسەندکرا و دانیشتنەکە بوو بە موغەلهق، ئیچە داوای ئەو پێچەوانەیی ئەم دەنگدانەیی نیو پەرلەمان کە ئیچە ئەو دەسەلاتەتان نیە و پێچەوانەیی ئەو تەرەحەیی خۆستان چوون دانیشتنەکەتان مەقتەعیێک بە لایەنداری، ئیچە دەبوو لە هەموو فراسیۆنەکاندا وەکو یەک چاو سەیری هەموومانان بکردایە، بەلام بە لایەنداری بەرپێزتان مەقتەعیێک لە قیدیۆیهکتان بەلاو کردەووە کە ئەو قیدیۆیه ئەو دانیشتنە بە دەنگی ئەندامانی پەرلەمان کە کرابوو بە داخراو، یان دەبوو هەمووی بەلاو بکریێتەووە، یان بلاوکردنەووەی ئەو مەقتەعە من پیموایە پێچەوانەیی دەنگدانەکەیی پەرلەمان و پێچەوانەیی تەرەحەکەیی بەرپێزتان بوو و دەسەلاتی جەنابیشتان نەبوو، زۆر سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس کاک بیستون تیبینیهکانت وەرگیران، بیستران، بە تەئکید بەرنامەیی کاری ئەم دانیشتنەش وەکو هەموو دانیشتنەکان دەبی بە گرنگی وەرگیری، پەرلەمان خۆی ئەرکەکانی پەرلەمان هەمیشە دەبی بە چاویکی گرنگ سەیر بکریێت، لە رووانگەیی حیزبی و سیاسی سەیر نەکریێت، لە رووانگەیی نیشتمانی سەیر بکریێت، ئەووەی پەيوەستە بە بەزاندنی سنوورەکان بە تەئکید سنوورەکانی کوردستان لای هەموو لایەک دەبی بایەخی تەواوی پێ بدریێت، ئەو بابەتە پەيوەستە بە ئەمن و ئاسایشی نیشتمانی هەریمی کوردستان، هەرچی نیگەرانیەک بەزاندنی سنوور هەبیێت پێشیلکاریەک هەبیێت لەو بابەتە یاسا نیوودەولەتیەکان لەو بارەووە، ئیچە لە پەرلەمانی کوردستان جیهەتی رەقابینە، جیهەتی تەنقیزی نین، ئاراستەیی حکومەتی هەریمی کوردستان دەکەین خۆیان بە وردی بە تەئکید چاودیێری دەکەن، هەر ئەرکێک بکەوێتە ئەستۆی حکومەتی هەریمی کوردستان بۆ پاراستن، بۆ شەرمەزارکردن ئەنجامی دەدەن، بەلام پرسی تر تەنھا لە میدیا باس بکریێت، یەعنی هەر داتایەک و هەر زانیاریەک پشت راست نەکرا بیێتەووە لەلایەن حکومەتەووە

ئىمەى پەرلەمانى كوردستان جارى ئەو بابەتە بەراستى ناخەينە بەرنامەى كارەو، بەلام ئەو كاتەى حكومەت بېتە سەر خەت و گرنىگى بابەتەكە ھاوبەش بېت پەرلەمان و حكومەتى ھەرىمى كوردستان بە تەئكىد لەلەين ھەر فراكسىونىك بېت، لەلەين ھەر ئەندامىكى پەرلەمان بېت ئىمە ئەو بابەتەنە بە ھەند وەردەگرىن، ئەو پەيوەستە بە پەرۇژەى چاكسازى، دووبارەى دەكەينەو ھەقىقەت پەرۇژەى چاكسازى جوھدىكى بەكجار زۆر سەرفكراوہ بۆ ئەو پەرۇژەى بېت بە ياسا، لەلەين لىژنە مەعنىەكان بەراستى كارىكى باشكراوہ، تىمەكانى حكومەت حزرورى باشيان ھەبوو، موناھەشائى باشكرا، بەداخراوى بوون بۆ ئەو ھەستىارىەى ئەو وەزەش لەبەر چا و بگرىن، راي گشتى موتابەعەبەكى وردى ئەو پەرۇژەى دەگرد، مافى خۇيانە، قوتى ژيانى خەلكە، بژىوى خەلكە، دەبېت بەدواداچوونى بۆ بكنە، بەلام وای لىھات بەراستى لە سىاقە رىكارە تەندروستىەكە دەرچوو، گەيشتە رادەبەك ھەموو پەرلەمان تۆمەتبار بوو و خەلكانىك خۆى كردبووہ قارەمان لە دەرەو پەرلەمان، يەعنى حالەتتىكى نا تەندروست پەيدابوو لەسەر ئەو پەرۇژەى، كى ھۆكار بوو، ئىمە ناچينە ئەو بابەتەو، ئەو مەقتەعەى كۆتايى، بەلام بەراستى داواكرا، يەعنى (56) ئىمزا ھات لەلەين ئەندامانى پەرلەمانەو بۆ سەرۇكايەتى پەرلەمان، يەعنى داوايانكرد گوتم مادام وای لىھاتووہ ھىچ نەينەك لە ناو ئەو دانىشتانە نەماو، ھەمووى بەلاو كراو، بە شىوازى لىدوان بەلاو كرايوہ، بە شىوازى گرتەى قىدىوئى بەلاو كرايوہ، ھەز دەكەين بۆ مېژوو با خەلكى كوردستان ببىنئى ئايا ئەو ياسايە بە كۆدەنگى پەسەندكراوہ يان بە كۆدەنگى نەبووہ لەسەر ئەو، تەنھا ئەو بەرگەيە ئىمە دەسەلاتى خۇمانمان بەكارھىنا و بپارمان لەسەر دا، خالىكى ترى نىزامى وەردەگرىن، بەرپىز عمر عىنايەت فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

من پىم خۇشە جەنابت سەرەنجى ماددەى (78) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان بەدى ياسا و بپارەكان لەلەين سەرۇكى پەرلەمانەو لە ماوہى (10) رۆژدا لە رىكەوتى پىگەيشتنى دەرەكرىن، بۆى ھەيە لەو ماوہيدا داواى چا و پى خشاندەوہى پەرۇژە ياسا يان بپارەكە يان لە ھەندىك بەشىدا بكاتەوہ، ئەگەر پەرلەمان پى داگرت لەسەر راي خۆى ئەو ياساكە بە كۆتايى ھات و پىويست بە دەرچوواندن و ھەژمار دەكرىت، ئەمە دەقى ماددەى (78) پەيرەوى ناوخۆيە، من ئەو رەبەت دەكەمەو بە پەرۇژەى چاكسازى، پەرۇژەى چاكسازى حكومەت ھاتە ئىرە رەئى خۇيان پىداوين، ئىمە بە پەسەندكراوى بپارىكەمان دەرکردووہ، كەواتە لە ماوہى (10) رۆژدا دەستەى سەرۇكايەتى بە پى بوونى حكومەت دەيتوانى ئەو پەرۇژەى بىنئىتەو ھەو ھۆلى پەرلەمان، چونكە دەستەى سەرۇكايەتى پەرلەمان خۆى ياساكەى گەراندەوہ، بەشىك لە ياساكەى گەراندەوہ، لەبەر ئەو بە رەئى من ناكرىت ئىمە لەسەر حكومەت بووہستىن، چونكە راي حكومەتەمان وەرگرتووہ، لىرە وەزىرى دارايى ھاتووہ، وەزىرى شەھيدان ھاتووہ، سكرتيرى ئەنجومەنى وەزيران لىرەبووہ، بە رەئى من دەبوايە جارىكى تر ئىمە پىويستمان بەو نەبوو گشتوگۆ لەگەل حكومەت

بكهينهوه، له بهر ئهوهى ئه و بابه ته رهئى حكومهت وهرگيراره، دهستهى سهروكاپه تهى دهيتوانى بيهيئيتتهوه ناو هولى په رله مان له م جهلسهيهى دهمانتوانى ئه و پرؤزهيه گفتوگوى تهواوى له سه ر بكهين، ئه و به شانته كهوا راي گشتى بليين ناره زايه تهى له سه ر دهربرپيووه، له سه ر راي گشتى دهستهى سهروكاپه تهى ئه مهى گه پراندهوه، له ناو هولى ئه م په رله مانه ئه مپرؤ چاره سه رمان بكردايه، زور سوپاس.

به رپز جعفر ابراهيم ئيمينيكي/ جيگري سهروكي په رله مان:

ئهوهى به رپزت باسى ليوه دهكهى پيچه وانهى ئه وهيه كه هه ر بابه تيكي رههه ندى دارايى هه بيئت دهبيئت حكومهت حزورى هه بيئت، دهبيئت حكومهت هه ماههنگى تهواوى له گه ل په رله ماندا ئه نجام بدرئت، ئه وه خاليكيه، حه قيقهت پيداچونه وه بو ئه وش دهكهين كه بزانيين به چ شيوازيك، به لام بهه رحال حكومهت ئاماده دهبيئت، يعنى ئه وه نيه بليين ئه و بابه ته ئه وهيه حكومهت خوى لى بدزيته وه، يان په رله مان خوى بدزيته وه، يان ئه و فراكسيون و ئه و فراكسيون، ئه و بابه ته گه يشتوته رادهيه كى باش و كارى باشى له سه ر كراوه، ئه وهى ماوه كه مه، لئيتان ناشارمه وه ماددهى (3) بووه گرى كوره كهى ئه م پرؤزهيه، يعنى بو واي ليبيئت پرؤزهيه كه له سه ر ماددهيه ك په ك بكه ويئت، له بهر ئه وه ماددهى (3) موناقه شهى باشكرا ئه م دووييه له سه رى، ماددهى (10) بابه تيكيه په يوهه سه به حكومه ته وه، يعنى بمانه ويئت و نه مانه ويئت مه سه له ي دهرماله مه سه له يه كى كه م نيه، ئيمه ي په رله مان ليره زور مه سه له مه سه له ي هونه رينه، يعنى ته كنيكيه، ئيمه ليره كه ئه و توانايه مان نيه دهرماله ليره چاره سه رى بكهين، بهه رحال داوا له حكومهت دهكهين و داوامان كر دووه كه خويان رهئى كوتاييمان پى بدن و ئاماده بين.

به رپز عمر عيناپهت حه مه:

به رپز سهروكي په رله مان.

من مه به ستم بوو حكومهت رهئى خوى داوه، داواى ليبوردين دهكه م، حكومهت رهئى خوى له جهلسه كه داوه و پرؤزه كهش په سه ندى، ئيمه ي په رله مان گه پرانده مانه وه، حكومهت داواى نه كرد بگه رپته وه، زور سوپاس.

به رپز د. جعفر ابراهيم ئيمينيكي/ جيگري سهروكي په رله مان:

به رپز بيگه رد خان تيبينييه كى هه يه، فه رموو.

به رپز بيگه رد دلشاد تاله بانى:

به رپز سهروكي په رله مان.

ئه و ماددانه ي كه گه رپندراوته وه بو په رله مان و له ليژنه په يوه ندى داره كان داواى ئه وهى كه موناقه شه كراوته وه، راي حكومهت وايه كه به ته واوته ئالوگورپى سه د له سه د له سه ر ئه و مادده و برپگانه هاتوو كه حكومهت له پرؤزه بنه رتهيه كهى نارديه تهى بو په رله مان، له بهر ئه وه ئيستا ئه وان دووباره داواى ئه وه يان كر دوته وه كه له په رله مان پيش ئه وهى كه بيته وه ناو هولى په رله مان وهجه نه زه رى خويان به په رله مان و به ليژنه په يوه ندى داره كان بليينه وه، چونكه وه كو گوتم مادده كان سه د له سه د ئالوگورپى له سه ر كراوه، به شيك له مادده كان دهره يئراون له ناو ياسا كه له وهى كه په يوه ندى داره به

دەرمانلەكان، بەشىكى تر لەو ماددانەى تر ئالوگۆرى تەواوەتەيان بەسەرداھاتوو، بۆيە ئەوان پېيانوایە كە وەجھە نەزەرىكى جىاوازترىان ھەيە، پېرۆزە بنەرەتەيەكە وەكو خۆى نەماو، لەبەر ئەو ە داوايان كەرد كە دووبارە لە نېوان حكومەت و پەرلەمان راوێژى تر ھەبېت.

بەرپز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

جوار بەرپزى تر خالى نىزاميان ھەيە، دواتر دەست بە برپگەى يەكەم دەكەين لە بەرنامەى كارى ئەمپرو، تەكايە بە كورتى و پوختى، بەرپز رېواز خان فەرموو.

بەرپز د.رېواز فائق حسين:

بەرپز/سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا بۆ بەرچا و روى ماددەى (78) لە پەيرەوى ناوخواى پەرلەمانى كوردستان حوكەمەى نەماو لە ناو پەيرەوھەكەدا، لەبەر ئەو ە بوو بە برپگەى يەكەم لە ماددەى (10) لە ياساى ژمارە (1)ى سالى (2005)، بە گوێرەى ياساى ژمارە (2)ى سالى (2018) بوو بە برپگەى (1) لە ماددەى (1)، ئەو دەسلەتە بەو شىوہى نەماو كە بەرپز كاك عمر خویندىەو، ئەو ماددەيە مولغابوو لە ناو ياساكە، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز گەشە دارا فەرموو.

بەرپز گەشە دارا جلال:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان، بەراستى ئەم بەرنامەى كارە كە بەرپزتان داتانناو دىى سەرەپراى ئەم كىشمە كىشم و قەيران و نەبوونى و نەدارى خەلكى كوردستان، وەلامى بەرپزتان ئەوہىە كە حكومەت نامادەبېت، لە كاتىكدا پېشتر حكومەت داواى دەكرد و دەيوست تۆپەكە لە ساحەى پەرلەمانى كوردستانە ئەگەر ئەو ياسايە دەرجىت ئىمە پاشەكەوتى مووچە ھەلەدەگرين، ئەوہوو لە ميدياكان وەزىرى دارايى خۆى قسەى دەكرد و لەملاو لەولاش لە كۆبوونەو ەيستوو مانە كە باسيان كرددو، بۆيە ھيوادارم كاتىك يان زەمەنىك دابنن بۆ حكومەت، بۆ ئەو ە كە بېنە ناو ھۆلى پەرلەمان ئەگەر نا ئىمە خۇمان ئەو ياسايە پەسەند بەكەين و ئەو ئۇبالە لەسەر ئەستوى خۇمان لالبەين كە دەبىتە مايەى دلخۆشكردى خەلكى كوردستان و لابردنى پاشەكەوتى مووچە كە يەككە لە خالە ھەرە گرنگەكانى، بەرپز سەرۆكايەتى پەرلەمان، ئەو ە بۆ چەندەمىن جارە ئىمەى پەرلەمانتاران دوو ياداشتمان داو ە بەرپزتان بۆ بانگھېشتكردى كۆمسيونى سەربەخۆى ھەلئېزاردنەكان، نازانم پرسیارەكە لە بەرپزتان دەكەم ئايا ئىو ە نايىنن؟ ياخود ئەوان وەلاميان نيە، بەراستى ئەگەر ھەردووكى بىت بەراستى من پىموايە ئەو ە جىگەى داخە، ئەگەر ئىو ە نەينىن كەمتەرخەمىە لەلايەن بەرپزتانەو، بەلام ئايا بۆ وەلامان نادەنەو ئەگەر ناردووتانە بە نووسراوىك ئەو ە ئىمە ياداشتەكەمان ناردوون بۆ كۆمسيون وەلاميان نەبوو، ياخود ئەو ە وەلامەكەيانە ئەگەر وەلاميان ھاتۆتەو، ئەگەر وەلاميان نيە، من نازانم سەرۆكى حكومەت و جىگرەكەى بانگ دەكەين، وەلام نادەنەو

بەرپزتان بى دەنگن، ۋەزىر بانگ دەكەين ۋەلام نادەنەۋە ئىۋە بى دەنگن، كۆمىسۇن كە نەسى ماددەى (4) كە دەلى دەبىت خازع بىت بۇ چاۋدىرى پەرلەمان، ئىمە دوۋجار كۆمەلىك پەرلەمانتار بانگمانكردوون ۋەلام نادەنەۋە، ئىۋە بۇ بى دەنگن، من ئەۋە دەخەمە ئۆبالى ئەستۆى ئىۋە لە كەم سەپىركردنى دامودەزگاكانى حكومەتى ھەرىمى كوردستان بەرامبەر بە پەرلەمانى كوردستان، ناكرىت كۆمىسۇن ھىچ ۋەلامىكى نەبىت بۇ ياداشتى پەرلەمانتاران ۋ نامادە نەبن لە ناو ھۆلى پەرلەماندا، بزائىن كە لە مانگى (9)دا بىرپارە ھەلئىزاردن بكرىت، ئايا نابىت پەرلەمانتاران بزائىن رىكارە ياسايبەكان چى كراۋە، نامادەكارى چى كراۋە، بۇ ئەۋەى كە ھەلئىزاردىكى پاك ۋ بىگەرد دوور لە ساختەكارى بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ھەندىك روونكردنەۋە پىۋىستىن، لەلايەن ئىۋەش زۆر پىۋىستە، لاي ئىمەش پىۋىستە ۋەلام بدەينەۋە، ئەم بەرنامەى كارە خۇتان پەسەندتان كرددوۋە، بە درىژەدانى بەرنامەى كارى پىشووترە، يەنى تەنھا بىرگەى چاكسازى لە ناو بەرنامەى كاردا دەرمان ھىناۋە بەھۆى ئەۋەى كە ئەۋە قەناعەتى دەستەى سەرۋكايەتى ۋ تەسەۋر دەكەم بە رىكارەكانى ياساى ئەم پەرلەمانەيە دەبىت حكومەت نامادەبىت، ئەسلى پىۋىستە كە لاي ئەۋان ھاتوۋە ۋ ھەمواركراۋە، لەلايەن ئىمەش دەستكارى كراۋە، دەبىت تەۋافىك لەسەر ئەم پىۋىستە بىرپىت، ئەۋەى پەيوەستە بە ناردنى نووسراۋ بۇ كۆمىسۇن، نووسراۋكە ۋ پىرسىارەكان ۋ نامادەكارىبەكان ئىمەش مۇتابەئەى دەكەين ۋ ئىۋەش دەيكەن، لىژنەكانى پەرلەمانىش دەيكەن، چەندىن چارە ستاقى كۆمىسۇن ھەموۋى ھاتوۋە لە لىژنەكانى پەرلەمانى روونكردنەۋەى پىۋىست بە ئىۋە پىشكەشكراۋە، ئەۋە بەردەۋامە، يەنى ئىۋە ياداشت دەنئىرن، بەلى ناردوۋامانە بۇ كۆمىسۇن، ۋەلامەكەش بۇ ئىۋە دىت، بۇ حكومەت چوۋە لە يەك ھەفتەدا دوو، سى ۋەزىر لە ناو لىژنەكانى پەرلەمانى ھاتوۋنە لە لىژنەكان بەشداريان كرددوۋە لە كۆبۈۋنەۋەى لىژنەكان، لەبەر ئەۋە با بەۋ چاۋە سەپىرى يەكتر نەكەين كە كەمتەرخەمى يان بە چاۋى ئەۋەى كە لىرە ۋ لەۋى يەنى بە ھەقىقەت بە ئىنتقايى كارمان نەكردوۋە ۋ بە ئىنتقايىش كار ناكەين، يەنى ھەر ياداشتىك لەلايەن فراكسىۋنىكى پەرلەمانى ۋ ئەندامانى پەرلەمان ھاتبىت بە بايەخمان ۋەرگرتوۋە، قەناعەتمان پى ھەبىت يان پى نەبىت، لەگەل رەئى ئىمە گونجايىت يان نەگونجايىت ئاراستەمان كرددوۋە، ئەۋە ئەرشىفى پەرلەمانىشە ئەۋە دەسەلئىت لە دىۋانى پەرلەماندا سەپىر بىكەن ئەۋە نووسراۋانەى ئاراستەكاراۋن بۇ ئەنجومەنى ۋەزىران ۋ بۇ ۋەزىرە بەرپزەكان، بۇ فەرمانگەكان، بۇ داۋاكارى گشتى، بۇ دەست پاكى، ھەموۋى ئاراستەكراۋە، بەرپزەلى ھەمە صالح فەرموۋ.

بەرپزەلى ھەمە صالح:

بەرپزەلى سەرۋكى پەرلەمان.

سەبارەت بەۋ بابەتەى كە بەرپزەلى كاك عمر ۋروۋزاندى ۋ ۋەلام درايبەۋە ديارە دەرھىنراۋە لەبەر ئەۋەى لە ياساى سەرۋكايەتى ھەرىمدا موعالەجەكراۋە، دواتر لە دابەشكردنى دەسەلئەكاندا سەلاخىتەكە گەپراۋەتەۋە بۇ بەرپزتان، تەنھا (10) رۆژكە كراۋە بە (15) رۆژ، واتە ھىچ نەگۇراۋە، ۋەكو خۇى ھەر

بەشىكى يان قانۇنەكە دەگەرپتەۋە پېۋىستە لە ماۋەى (10) رۇژەكە گۇراۋە بۇ (15) رۇژ موعالەجە بىرپىت، بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان، ئىمە ھەر لە چوارچىۋەى كارى پەرلەمانى ئەۋە رىك رەبىت دەكەمەۋە بە قانۇنى چاكسازى لە (11/6) داۋامانكرد ئەنجومەنى ھەرىمى بۇ نەۋت غاز لە پەرلەمان نامادەبىت، ئەۋە ھەشت مانگ تى دەپەرپىت، لە كاتىكدا بەرپىزىت بابەتتىك وروۋژاند كە پېۋىستە رەئى حوكمەت وەرپىگىرپىت بۇ بابەتى دارابى، نەخىر، لە شوپىنىكى قانۇنى نىيە رەئى حوكمەت بەلكو پېۋىستە پەرلەمان رەچاۋى دۇخى دارابى بىكات، ئىمە رەچاۋى دۇخى دارابىمانكردوۋە لەمانە، ئىمە توۋشى بابەتتىك بوۋىن كە پېۋىستە ئىۋە ھاۋكارىن، بۇ نەۋنە من پىرسىيار ئاراستەى ۋەزىرى سامانە سىروۋشتىەكان دەكەم، دەلئىم بەرپىز جەنابى ۋەزىر ماۋەى (13) مانگە نىرخى نەۋت ھەر چەندىك بىت جەنابتان (375)مىليار دىنار دەھىنەۋە كە بەرمىلىك (32)دۇلارە، مانگى پىشۋو (375)مىليار ھاتوۋە لە بەرمىلىك (32)دۇلار ماۋەتەۋە كە نەۋت (77)دۇلارە، ئەۋەكەى تر چى لىدپىت، دەلئىت پىرسىيار ئاراستەى ئەنجومەنى ھەرىمى نەۋت و غاز بىكە، لە كۇبوۋنەۋە بە ئەنجومەنى ھەرىمى نەۋت و غاز دەلئىم دەلپىن بىرۇ لە ۋەزىرى سامانە سىروۋشتىەكان بىرسە، ئەگەر نەشەپىن بۇ ئىرە ئەم موناقتەشەپە رۋوبدات ئەى رەچاۋى دۇخى دارابى بۇ ئىمە بەۋە ناكىرپىت ئەۋ بلىت پارە نىيە منىش دەلئىم بەلئى، ۋەزىرى دارابى بە من دەلئىت پارە نىيە، دەلئىم بۇ پارە نىيە دەلئىت ھەموۋ مانگىك ئىمە (375)مىليار دىنار ۋەردەگىرم و حەقم بە پارەى نەۋتەۋە نىيە داھاتى نەۋت چەندىكە، واتە ئىمە رەچاۋى دۇخى دارابىمانكردوۋە بەۋەى تابلۇ گەۋرەكە دەبىنپىن، كە داھاتى نەۋت چەندە، ئەۋەى كۇمىسۇنىش و ئەۋەى لىژنەكانىش كە بەرپىزىشت باسكرد، ھەموۋ ئەۋانە راستن، بەلام لىژنە نابىتە بەدىلى جەلسەى پەرلەمان، جەلسەى پەرلەمان راستەۋخۇپە، پەرلەمانتار پىرسىيار لەسەر تۇمارى دەنگدەران دەكات، لەسەر نەزاهەتى ھەلئىزاردن دەكات، ھەندىك بىرپار رەنگە پېۋىستە، خەلك دەبىنپىت، متمانە دروست دەكاتەۋە بۇ ھەلئىزاردن، ئايا لىژنە دەبىت بىت بەدىلى ئەمە، بە دلئىيەۋە نابىت، بۇپە ھىۋادارم لەسەر ھاتنى ۋەزىرەكان، ئىستا مەسەلەن ھەندىك برادەر بايكۇتى ئەم دانىشتەيانكردوۋە لەبەر ئەۋەى پىيانۋاپە بابەتەكان بابەتى ژيانى خەلك بىت، بەلام مەسەلەن ئىمە ۋەكو خۇمان لەبەر گىرنگى پەپىرەۋى ناۋخۇ ھاتوۋىن، چۈنكە زۇر لامان گىرنگە، كۇمەلئىك ماددەى تىداپە ژيانى پەرلەمانتارى لە ئايندەدا دىارى دەكات كە رەبىتى ھەپە بە كۇى كاپەى حوكمرانىەۋە لە ھەرىمى كوردستان، بۇپە من ھىۋادارم قسەپەكى جدى لەگەل حوكمەتدا بىكەپن ئەۋ يەك دوۋ مانگە تكاپە ۋەلامى ئەم پىرسىيارنەمان بدەنەۋە لەبارەى داھاتى نەۋت، يان ۋەلامان نادەنەۋە، يەعنى وامان لىھاتوۋە پىمان ناخۇش بىت نەۋت گران بىت، چۈنكە نەۋت گران بىت ئۇتۇماتىكى بەنزىن گران دەبىت، بەلام موۋچەكە باش نابىت، لەبەر ئەۋەى پارەكە ناگەرپتەۋە، بەلام بەنزىن و موشتەقاتى نەۋت نىرخەكەى گران دەبىت، ھەرۋەھا پىرۇژەكانىش ۋەك كاك بىستون گوتى منىش پىشتىگىرى لىدەكەم و ھىۋادارم بە ھەندى ۋەربىگىرن، زۇر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپزى على حەممە صالح بۇ تىببىيەكانت و تىببىيەكانى ئەندامانى پەرلەمان ھەمىشە بايەخ پى دەدرىت، ئىمەش لە دەستەى سەرۆكايەتى بانگھىشتى وەزىرمانکردوو، ئەنجومەنى وەزىرانمانکردوو، لىرە ئامادەبوونە، كە لە دانىشتەكانى پىشتى پەرلەمان سەيرى بەكەيەو دەبىنى حزورى حكومت لە ناو پەرلەمان و ھۆلى پەرلەمان ھەبوو، بەلام ئەگەر وەكو پىويست نەبىت ئىمە ھەولدەدەين وەكو پىويست بىت، لەو ماوہى ماوہ لەو خولەى پەرلەمانى بە تەئكىد حزورى بەرپزان ئەندامانى نەوت و غاز يەككە لە پىويستەكانى نىشتىمانى، داوا دەكەين و تەئكىدىشى لىدەكەين لىرە ئامادەبن بۇ ئەوہى بەرچا و روونىەكى باشتر بە ھاولتايان بەدن، خەلكى كوردستان نەوت و فرۆشتنى نەوت و ئەو پرۆسەيە بە كۆى گەشتوو، داھاتەكان چنە، ئەوہ لە رووى شەفافىتەوہ و لە رووى مسداقيەت ھەم بو حكومت و ھەم بۇ پەرلەمان ئەوہ پىويستە ئىمە تەئكىدى لىدەكەين، بەرپزى مامۆستا عبدالرحمن فەرموو.

بەرپزى عبدالرحمن على فتاح:

بەرپزى سەرۆكى پەرلەمان.

من پىش ھەموو شتىك يەك پرسىار ئاراستەى ئىوہ دەكەم، لە (3/6) دا دانىشتىك برىاربوو بكرىت كە ئەوہ كارنامەكەيەتى لەبەر دەستى من دا، ئەو دانىشتە بەبى ئەوہى ھىچ رايەكى فراكسىونەكان و پەرلەمانتاران وەربگرىت ئىوہ بۆخوتان برىارتاندا كە ئەو دانىشتە نەكرىت، ھەموو كارنامەكە بەو مونسەبەيەوہ كارنامەى ئەو دانىشتە و دانىشتنى (3/6) و دانىشتنى ئەمپوش پىموايىت خالەكان ئالوگۆرى پىكراوہ و ھىچ لە مەسەلەكان نەگۆراوہ، شتىكى تر كە پىمخۆشە زۆر بەراشكاوانەبين لە راستىدا كۆنەبوونەوہى پەرلەمانى كوردستان ئىمەى پەرلەمانتارانىش خستوتە مەوقىفىكى حەرىجەوہ، چونكە بۇ زانىارىتان لە (3/6) كە پشووى ياسادانان دەستى پىكرد بۇ (5/6) دوو مانگ، لەو دوو مانگە دەكرا بە پى پەيرەوى ناوخۆ خالەتى نائاسايى يان دانىشتنى نائاسايى كە دروست بوو دانىشتنى بۇ دەركرىت، بەلام بە داخوہ ھىچمان نەكرد، لەوہش خراپ تر ئەوہيە لە (5/7) ھوہ كە دانىشتنى خولى بەھارەمانكرد ئەوہ بەھار تەواوبوو و ئىستا ھاوينە پەنجا رۆژە دانىشتنىكىمان نەكردوو، واتە بە كوردى و بە كورتىەكەى لە ماوہى (110) رۆژدا ئەم پەرلەمانى كوردستانە تەنھا توانىويەتى (13) خولەك كۆبىتەوہ ئەويش بۇ دەستپىكى دانىشتەكان بوو، خالىكى تر كە پىمخۆشە باسى لىوہ بكەم ئەو دانىشتەى كە دانىشتنى پىشووتر بوو كە بەرپزت برىارى تەئجىل كردنت دا، دەبوايە حكومت ئامادە نابىت لە دانىشتەكە، من پىم سەيرە پىش ئەوہى پەرلەمانى كوردستان و سەرۆكايەتەكان راي حكومەتيان وەرنەگرتووہ بۇ ئەوہى ئامادەبن لە ناو دانىشتەكە، چۆن برىارى كۆبوونەوہ لە ناو پەرلەمانتاران بانگھىشت دەكات بۇ دانىشتنىكى لەو شىوہيە، بۇيە داواكارم سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان پابەند بكەن بە تايبەت بەو دەنگدەرانەى كە لە ھۆلى پەرلەماندا ئەندامانى پەرلەمان دەنگيان لەسەر دا، بۇ نموونە ئىمە باسى ياساى رىگرى لە زيادەرەوى كرد كە ياساكەى پىشوومان پەسەندكرد گوتمان دوو مانگ دوای ئەوہ ياسايەكى تر دەردەكەين،

بابهتی یاسای ئاومان ههیه که بهداخهوه ئهوه ههموو زیاده‌ره‌ویان ههیه، گرتنه‌وه‌ی ئاو له‌لایه‌ن تورکیا و ئی‌ران‌ه‌وه، یه‌عنی دنیا‌یه‌ک قه‌یران و ته‌نگه‌ژه هه‌بووه په‌رله‌مان نه‌یتوانیوه دانیشتن بکات، له‌ ناستی پیوستدا نه‌بووه به‌و ئه‌رکانه‌ی که له‌سه‌ر شانیه‌تی هه‌لب‌گریت، خوازیارم چی تر په‌رله‌مان به‌و شی‌وازه له‌ سو‌ری مردودا نه‌بی‌ت و بکه‌وینه‌وه گه‌ر و بتوانین ئه‌و پرۆژانه‌ی که له‌ قازانجی گشتی کۆمه‌لانی خه‌لکی کوردستاندا هه‌یه بیخه‌ینه به‌رنامه‌ی کراوه و کاری له‌سه‌ر بکه‌ین، زۆر سو‌پاس.

به‌رپ‌ز جعفر ابراهیم ئی‌مینکی / جی‌گری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌رپ‌ز مامۆستا ماجد فه‌رموو.

به‌رپ‌ز ماجد عثمان توفیق:

به‌رپ‌ز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

من دوو تی‌بینم هه‌یه، یه‌که‌م: سه‌بارت به‌ دواخستنی پرۆژه‌ی چاکسازیه که پیموایه گه‌شه خان به‌ شی‌وه‌یه‌ک باسی کرد منیش له‌گه‌ڵ ئه‌ودام که حکومت چاک ده‌زانیت پ‌یشنیاره‌کان و ئه‌و گۆرانکاریانه‌ی که ده‌یه‌وی‌ت هه‌مواره‌کانی که ده‌یه‌وی‌ت بیکات له‌ پرۆژه‌ی چاکسازیه‌که‌ی، ئیستا ئاماده‌شی کردووه، یه‌عنی ده‌بی‌ت ماوه‌ی بۆ دابن‌یین له‌ ماوه‌ی دیاریکراو بۆ ئه‌وه‌ی وه‌لاممان هه‌بی‌ت له‌لای خه‌لک، یه‌عنی بل‌یین خیلالی ئه‌وه‌نده رۆژه دیته‌وه په‌رله‌مانی کوردستان، ئه‌گه‌ر کراوه‌بی‌ت مه‌عنا‌ی هه‌یچمان نه‌کرد، دیاره ده‌مانه‌وی‌ت چاکسازیه‌که‌ی دوا بخه‌ین، دووهم: به‌ نیسه‌ت به‌رنامه‌ی کار، به‌راستی من جاریکی تریش ئامازهم پ‌یکرد هه‌ندی پرۆژه یاسا هه‌یه هه‌رچه‌نده من ریزم هه‌یه بۆ هه‌موو ئه‌و پرۆژانه‌ی که به‌رپ‌زان ئه‌ندامانی په‌رله‌مان مافیکی ره‌وای خۆیانه پ‌یشکه‌شی بکه‌ن، له‌ لیژنه‌ی یاساییه‌وه ئیمه ماوه‌ی سی س‌النه ته‌نها دوو ماده‌مان هه‌یه له‌ پرۆژه بریاری رۆژی نه‌ته‌وه‌یی تورکمان چهند جار دووباره‌مان کرده‌وه پ‌ینچ ده‌قه ناخایه‌نی که‌چی ئیستا مه‌سه‌له‌ن پرۆژه دین له‌ به‌رنامه‌ی کار داده‌نین له‌وانه‌یه سه‌د لاپه‌ره بی‌ت، باشه دوا‌ی ئه‌وه‌ش که ئیمه ته‌قدیمان کردووه و ته‌قدیم کراوه ئه‌و پرۆژه‌یه، نازانم بۆ دوا ده‌خری ئه‌و پرۆژه‌یه، ئایا له‌بیر کراوه، بزر بووه، زۆر سو‌پاس.

به‌رپ‌ز جعفر ابراهیم ئی‌مینکی / جی‌گری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

دواتر داوا له سه‌رۆکی لیژنه‌ی یاسایی ده‌که‌ین روونکردنه‌وه‌ی له‌باره‌ی ئه‌و پرۆژه یاسای جه‌نابتان ئامازه‌تان پ‌یکرد روونکردنه‌وه‌ی بده‌ن، به‌رپ‌ز کاک ئومید حه‌مه‌ه‌ علی فه‌رموو.

به‌رپ‌ز ئومید حه‌مه‌ه‌ علی:

به‌رپ‌ز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

خالی یه‌که‌مم ته‌ئکید کردنه‌وه‌یه و پشتیوانی له‌ قسه‌کانی کاک بیستون فائق و کاک علی حه‌مه‌ه‌ صالح ده‌که‌م، ته‌ئکید له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌که‌مه‌وه که به‌رپ‌رسیاریه‌تی ئه‌نجام نه‌دانی ئه‌رکی جاودیرکردنی حکومت راسته له‌ ئه‌ستۆی په‌رله‌مانی کوردستان و په‌رله‌مانتارانه، به‌لام ئیمه ئه‌و رۆله‌ی خۆمان گ‌ی‌پ‌اوه، ئه‌و ئه‌رکه‌مان جی به‌جی کردووه له‌ ریگه‌ی کۆمه‌لێک یاداشته‌وه که ئامازه‌یان پ‌یکرد به‌رپ‌رسیاریه‌تی له‌ ئه‌ستۆی

سەرۆكايهتی پەرلهمانه، له ئەستۆی بەرپزنانه كه لهبهرامبەر حكومهتدا ئەو جۆره بى دەنگيه نهكەن، من ئەو پاساوانه يان ئەو وەلامانهی كه ئەوه بۆ چەندین دانیشتنە ئیوه بۆ یاداشتەكان هەتانه به حكومهتەن گوتوو، حكومهت كاتێك دیاری دەكات ئەمه وازحه، یهعنى ئەوه كاتی پەرلهمانى كوردستان تهواو دهپیت كیشهی دارایی و فرۆشتنی نهوت و ئەو گوومانانهی كه لهسەر گەندەلێ و لهسەر به فێرۆدانى ههیه لهم ولاته به تايبهتی له مهلهفی نهوتدا، ئەوه ئیمه كاتهكهمان دهروات و ههلبژاردنهكان ئەنجام دهدریت ئەم پەرلهمانى كوردستانه دانیشتینيك لهسەر ئەو مهسهلهیه ناكات، لیپرسینهوهیهك كه ئەركی یاسایی خۆیهتی به ئەنجام ناگهیهنیت، بۆیه ئەوه كیشهیهکی جهوههريه كه ههموومان لهبهردهم بهرپرسیاریهتی داین، به تايبهتی ئیوهش، خالی دووهم: كیشهیهکی تر یهعنى یهكێك له ئەركه سهرهكیهكان و ئەركه زۆر گرنگهكان ئەندامانی پەرلهمانى كوردستان بهدواداچوونی كیشهكانه له رێگهی یاداشت و پرسیارهوه بۆ ههموو ئەو پرسانهی كه به تايبهتی مهسهلهی گەندەلێ، بۆ نموونه من وهك ئەندامیك له لیژنهى نهزاهه له پرسى جیاواز و مهسهلهی گەندەلێه، ئەوهندهی مومكین بووه كۆمهلیك یاداشت كه بۆ دهستهی دهست پاكی بووه، بۆ دیوانی چاودیری دارایی بووه، بۆ حكومهتی ههریمی كوردستان بووه، دیاردهیهکی تازه كه ئەوه یهكهمجاره بیبینم كه جهنابتان سی یاداشتی منتان لهسەر سی كهیس دیاره به گومانی گەندەلێ و له مهسهلهی پارهی نهوته ئاراستهی لیژنهى یاسایی کردوو كه هیچ رهبتیكى به لیژنهى یاساییهوه نیه، یهكێكان مهسهلهن بۆ نموونه (30) ملیۆن دۆلاره كه بۆ پرسى جیاوازه له پارهى نهوته به پى راپۆرتی حكومهته بهدواداچوونم بۆ کردوو، كه هیچ رهبتیكى به لیژنهى یاسایی پەرلهمانى كوردستانهوه نیه، له برى ئەوهی داوام کردوو ئاراستهى لیژنهى دهست پاكی بكریت ئاراستهى لیژنهى یاساییتان کردوو، تهنانهت ئیمه لیژنهى نهزاههمان ههیه له پەرلهمانى كوردستان ئاراستهى لیژنهى نهزاههتان نهکردوو، من لهسەر ئەوه پرسیاری جديهم ههیه، مهسهلهن تهرخانکردنی پارهى نهوت له راپۆرتی وهزارهتی سامانه سرووشتیهكان بۆ وهزارهتی ناوخۆیه، یهعنى من بهدواداچوونم بۆ کردوو و راپۆرتی دیوانی چاودیری دارایی لهسهره پێویسته دهستهی دهست پاكی رێكاری یاسایی خۆی بگریتهبهر لهسەر ئەم مهسهلهیه، لایهنی كهم ئەگەر ئاراستهى دهستهتان نهکردوو بۆچی ئاراستهى لیژنهى نهزاههتان له پەرلهمانى كوردستان نهکردوو، چ رهبتیكى به لیژنهى یاساییهوه ههیه، مهسهلهن ئەوه یاداشتیكى تره دیسان ئەمرۆ ئەم سیانهم بینوووه، یهعنى زۆر پیم سهیر بوو تهرخانکردنی پارهى نهوت بۆ وهزارهتی ئاوهدانکردنهوه، چونكه ئەوهش مهسهلهن (350) ملیۆن دۆلاره هیچ رهبتیكى به لیژنهى یاساییهوه نیه ئەو كهیسه یهكلا بکاتهوه، ئەوه پرسى دهستهی دهست پاكی و دیوانی چاودیری داراییه دهبى ئیوه چوون ئاراستهى ئەوهتان کردوو، خهلهلیكى تریش بهراستی دواخستن و دواکەتنی خاوهن بهرپوهچوونی ئەو یاداشت و پرسیارانەى كه له ناو پەرلهماندا دهروات ئەوه خهلهلیكى جديهم، یهعنى كهیس ههیه كهیسیكى ئانیه پێویسته به زووترین كات ئیمه بهدواداچوونی بۆ بکهین و بگاته حكومهت، مهسهلهن نهخۆشخانهیهكه له ههلبجەهى تازه بهدواداچوونم بۆ کردوو له دارماندايه بهسەر خهلك و هاوولاتییدا دواى ماوهیهکی زۆر ئەم یاداشته له

پەرلەمانى كوردستانەوہ ئاراستەى وەزارەتى تەندروستى دەكرىت، كۆمەللىك شتى تىرىش بەھەمان شىوہ، نەمۇنەمان زۆرە، جىيا لەوہندەش جارى وا ھەيە لە دەرەوہى پەرلەمان تەلەفۇنەم بۇ كراوہ پىم گوتراوہ لەسەر فلان كەيسى گەندەلى ياداشتىك ئاراستەى دەستەى دەست پاكى و ديوانى چاودىرى دارايى كرووہ، واللە ئەوہ ئەوھايە و مەسەلەن كۆمەللىك كىشە و گرفتى بۇ دروست كراوہ، يەعنى زۆر سەيرە نابىت پەرلەمانى كوردستان بەو ئاراستەيە بروت، ھىوادارم لەسەر ئەم مەسەلەى ئەوہى ياداشتەكانى ئىمە بۇ چاودىرىكردنى حكومت بە تايبەتى لە مەسەلەى دارايى كە ژيانى خەلگە، ھەرۋەھا ئەم مەسەلەى ياداشت و كارە سەرەكيانەى ئەندامانى پەرلەمانىش بەدواداچوونى جدى بكرى و رىكارى پىويست بگىرئەبەر، زۆر سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

دەست خۇش كاك ئومىد، ئەو ياداشتەش ئاگادارىن ئامادەت كردبوو، پرسى گرنگ و بابەتى گرنگ بوون، ئاراستەمان كرووہ پىشترىش بۇ لىژنەى دەست پاكى، ئەوہى لىرە رووى داوہ رەنگە رەھەندىكى دارايى ياسايى تىدابىت، چونكە پى ناچىت ھەر تەنھا رەوانەى لىژنەى ياسايى كرابىت، ئەگەر نا خۇى رىكارەكە بۇ لىژنەى دەست پاكى يە، بۇ داواكارى گشتى يە، يان چاودىرى دارايى يە، ئەگەر بەو شىوازە بەرپوہ نەچوويىت بە تەئكىد ئەوہ بەو شىوازە بەرپوہدەبەين، ئەو كەم و كورتىەش عىلاج دەكەين، تىبىنىت ھەيە؟ بەرئىز سۆران عمر فەرموو.

بەرئىز سۆران عمر سەيد:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

من خالەم ھەيە، يەكەم: لەسەر ئەم بەرنامەى كارە كە رەنگە ئەخىر كەس بەم پىشتىوانى نەكرىت، ھەندىك ئالوگۇر پىويست بوو، چونكە ئەگەر بەرپوہ دەست پى بەكەين رەنگە درىژەى ھەبىت، ناتوانىن بىينەوہ سەر ماددەكانى تر، يان بىرگەكانى تر، بۇيە لەگەل ئەوہدام ھەندىك لە بىرگەكان ھەر بەركاركردن و بەرچاوخستەنە ئالوگۇرى تىدا بكرىت، سەبارەت بە پرۆژەى چاكسازى كە لە راستىدا ھىوايەكى گەورەى لەسەر ھەلچنراوہ، ئومىد دەكەم ئەوہى كە دروست بووہ لەسەرى و بۆتە ھوى دواخستنى، ئومىد دەكەم بەكخستنى نەبىت بتوانرىت لەگەل حكومت چارەسەر بكرىت، ھەموومان داكۇكى لە ئەو پرۆژەيە دەكەين لە ماددە باشەكانى لەوانەى كە كارى نا ياسايى خانەنشىنى و بەھەدەردان و چەندىن مووچە ناھىلئىت، چونكە ئەو پرۆژەيە ئەگەر لە رابردوودا كۆكرايەوہ لەسەر ئەوہى كە تەنھا خانەنشىنى پلە بالاكانى تىدا زەق كرايەوہ، لە راستىدا نابىت بەلئىن ئەو پرۆژە تەنھا بەو جۆرە بروت كە وا نىشان بدرىت تەنھا خانەنشىنى پلە بالاكان تىدا كرا بە خالىك و خالە جوانەكانى ئەو پرۆژەيە كە دەست كەوتىكى گەورەيە بۇ ئەم خولەى پەرلەمان ئەگەر بىتوو جى بەجى بكرىت، نابىت لى بگەرپىن پەك بخرىت بە بەھانەى ھەندى تىبىنى حكومت، ئومىد دەكەم سەرۆكايەتى پەرلەمان كە لىژنەى مەعنى ياسايى و دارايى راپورتىان

ئامادىيە دوو جارىش حكومەت ھىچ بەھانە يەككى نىيە بۇ ئەۋەدى ئەۋ پىرۇژەيە نەيەتەۋە بەرنامەى كار و بە ھەماھەنگى ھەردوولا تى نەپەرىنرېت، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بە تەئكىد ئىمە بايەخى پى دەدەين، بەدواداچوونى بۇ دەكەين، لە ھەفتەى داھاتوو بە ئومىدەى كە بتوانىن بىخەينە بەرنامەى كارەۋە، ھەفتەى داھاتووش دوو پىرۇژەى تر ئامادەيە لە لىژنەى ياساىيە يە پەيوەستن بە ئاۋ، بەرىزىك باسى ئاۋى كىرد، گىرتى ئاۋ لە كوردستان لە لىژنەى كشتوكال بە سوپاسەۋە كارى زۆريان لەسەر كىردوۋە، ئەۋانىش ئامادەن و ھەر بۇ ھەفتەى داھاتوو، ئەۋەى پەيوەستە بە ئالوگۇر من ۋا نابىنم ئالوگۇرى بىرگەكان بىكرىت، واتە بەرنامەى كار پەسەندە، دەست بە خالەكان دەكەين، داۋا لە لىژنەى كاتى دەكەين بىفەرموون بۇ سەر سەكۆى لىژنەكان، كاك انور تىبىنىت ھەبوۋ؟ فەرموو.

بەرىز انور قادر مصطفى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

تىبىنى من لەسەر ئەۋەبوۋ مەبەستەم ئەۋە نىيە لە ئەھمىيەتى خالى يەكەم كەم بىكەمەۋە، بەلام خالى دوۋەم و سىيەم پىموايە كاتى كەمى دەۋىت لەگەل رەئى (كاك سۆران)م لە ئالوگۇر كىردن، ئەگەر دەرفەت ھەبىت روونكىردنەۋەيەكىشم ھەبوۋ لەسەر پىرۇژەكە، بەرىز سەرۆكى پەرلەمان، من ۋا ھەست دەكەم كە پەرلەمان بە تەۋاۋى كەۋتۆتە ژىر ھەيمەنەى حكومەتەۋە بەراستى، كارى پەرلەمان ئەۋەيە كە ياسا دەرىكات و چاۋدىرى حكومەت بىكات، ھەندىك خالى گىرنگى تىرىش، بەلام لەۋ پىرۇژەيەدا بەراستى حكومەت كۆمەللىك بىريار و رىنمايى نا قانونى دەركىردوون و دەپەۋىت لە پەرلەمانەۋە بىكرىت بە قانونى، ئىمە سەد لەسەد لەگەل چاكسازىن، بەلام من پىموايە حكومەت تەنھا دەپەۋىت پەرلەمان سەرقال بىكات، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

من ھەز دەكەم لايەنە باشەكە باس بىكەم، چۈنكە تۆ لايەنە خراپەكەت باس كىرد، لايەنە باشەكە رەھەندىكى زۆر باش دروست بوۋ لە نىۋان تىمى حكومەت و لىژنەكانى ھەمىشەيى پەرلەمانى كوردستان، بوۋنە ھۆى ئەۋەى كە دارشتىكى باش بۇ ئەم پىرۇژەيە بىكرىت، ئەۋەى ماۋە زۆر كەم ماۋە، ئەۋەى باشەكە ھەموۋى تەۋاۋىبوۋە، يەئنى ان شاء اللە لە ئايندەيەكى زۆر نىزىكدا بتوانىن ئەۋە بىبىت بە ياسا، بەرىزان بەرنامەى كار ئەۋەى ھەيە پەسەندە، ديارە پىشتىۋانى لەۋە نەكرا كە بىخرىتە دەنگدان بۇ ئالوگۇرى، واتە ئىمە دەست بە خالى يەكەم دەكەين بەۋ شىۋازەى كە پەيرەۋكراۋە، گىفتوگۆ لەسەر (10) ماددە ئەنجام دەدرىت، لە دانىشتى دواتر ھەموۋى پىكەۋە دەخىرنە دەنگدان، ئەمىرۆ دەست پى دەكەين، بەرىز سەرۆكى لىژنەى كاتى د.فرست فەرموو.

بەرپىز د. فرست صۇقى على؛
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە لە دوایىن كۆبۈنەۋە لەسەر پەپرەۋى ناوخۇ بەشى شەشەممان موناڧەشەكرد، بەشى شەشەم لە ماددەى (48) لەو مەشروعى كە لەبەر دەستاندايە تا ماددەى (63) پىكھاتبوو، ئىمە لە كۆى ئەو گىتوگۇ و موناڧەشانەى كە بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان كرىدان ھەموومان كۆكردەۋە، وا رىكەوتبويىن بە پىى ئەو كارنامەى دامانابوو بە شىۋازى پەسەندكردنى پەپرەۋى ناوخۇ سەرھتا ئەو بەشەى كە پىشتر موناڧەشەمان كرىبوو ئىستا پەسەندى دەكەين بە دەنگدان، ئىنجا دەچىنە بەشى ھوتەم كە بەشى چاۋدىرىكردنە، گىتوگۇ دەكەين، لە كۆبۈنەۋەى داھاتوو بەشى ھوتەم دەخەينە دەنگدان بەشىكى نوى موناڧەشە دەكەين، كۆى ئەو بىر و رايانەى كە لە كۆبۈنەۋەى رابردوو لەسەر بەشى شەشەم ھەبوو ئىستا يەك بە يەك دەيانخوئىنەۋە، ئەۋەى پىۋىستى بە دەنگدان ھەبوو دەيخەينە بەردەستى ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان، ھەموو ئەو بىر و رايانەى ئىۋە تەنانەت بە دەستنوسەكانى خۇشتان كە بۇ ساغە بۇ ئىمەتان ناردوو ھەموو لای ئىمە پارىزراۋە، دواى ئەۋەى كە ئىمە ماددە بە ماددە دەيخوئىنەۋە ئەگەر ھەر تىبىنىەك لەبىر كرايىت بەرپىزان ئەندامانى لىژنە و دەستەى سەرۋىكى لىژنەى پەپرەۋە دەتوانن ئىزافەى بىكەن و ھاۋكارىن، بۇيە ئىستا لە بەشى شەشەم بە ناۋى سىستەمى كار لە پەرلەمان، يەكەم بەرنامەى كارى دانىشتەكانى پەرلەمانە ماددەى (48)، ماددەى (48) لە بەشى شەشەم بەم شىۋەيە ساغەى كراۋتەۋە:
ماددەى (48):

1- دەستەى سەرۋىكايەتى، بەرنامەى كارى دانىشتەكانى پەرلەمان دادەنىت و بۇى ھەيە راۋىز لەكەل دەستەى گىتى بىكات.

2- ھەموو دانىشتەكانى بەرنامەى كارى پىش وەختەى دەبىت، (48) كاتزىمىر پىش وادەى دانىشتەكە سەرچەم ئەندامان لە رىگەى سىكرىتەرۋە لە بەرنامەى كار ناگادار دەكرىنەۋە.

تىبىنى/ رايەك ھەيە كە بىرگەى يەكەم پىۋىست ناكات، سى كەس پىشتىۋانى لىكردوو، لە بىرگەى دوۋەم تەنھا ئەۋەمان ھەلگرتووۋە كە بە پىچەۋانەۋە دانىشتەكە ئەنجام نادىت لابرۋە، گوتيان ئەۋە تەحسىل ھاسلە، ئەۋە خۇمان پىمان ۋەرگرتووۋە، تەنھا لىرە ماددەكە ساغەكراۋتەۋە، رايەكىش ھەبوو كە بىرگەى يەكەم واتە دەستەى سەرۋىكايەتى بەرنامەى كارى دانىشتەكانى پەرلەمان دادەنىت و بۇى ھەيە راۋىز لەكەل دەستەى گىتى بىكات، پىيانۋابوو ھەلگىرىت، ئەو رايە پىيانۋابوو كە خۇى تەحسىل ھاسلە ئەۋەى كە لەبەر دەستانە ھىستان دەسەلاتەكانى دەستەى سەرۋىكايەتىمان موناڧەشە نەكردوو، لەۋىدا نامازەى پىداۋە، پىيانۋابوو كە تىكرارە.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان؛

ئىمە ئەو ماددەيە بەو شىۋازەى كە ئىتفاقى لەسەر كراۋە كاك فرست ئەگەر دوۋبارە بىخوئىنەۋە بۇ ئەۋەى بىخەينە دەنگدان، رەئى كۆتايى.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (48):

دەستەى سەرۋىكايەتى، بەرنامەى كارى دانىشتەكانى پەرلەمان دادەنىت و بۇى ھەيە راوېژ لەكەل دەستەى گشتى بكات.

بەرگەى يەكەم بىخەينە دەنگدان بىمىنىت ياخود نەمىنىت، خۇى ئەگەر ھەلگىرا لە دەسلاتەكانى دەستەى سەرۋىكايەتى دەبىت لەوېدا بە سياغەيەكى روونتر بىنووسىن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

مادەم لەوېدا ھەيە پىويست ناكاتەوہ بىخەينە دەنگدان.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەبەر ئەوہى ھىشتا ئەو بەشە پەسەند نەكراوہ ئىستا لە رووى قانونىوہ ناتوانىن بلىين ھەيە، چونكە تاوہكو ئىستا وجودى نيە، بەلام ئايا لەوېدا پەسەندى دەكەن يان نا؟ دەبىت وا قسە بکەين، چونكە ئىستا ئەو بەشە پەسەند نەكراوہ لە رووى قانونى، بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان بىخە دەنگدان ئەگەر بىپارىيان دا ھەلى بگرن، واتە ماددەى (48) لە يەك بەرگە پىك دىت ئەگەر ھەلىانگرت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەوہ دەخەينە دەنگدان بەرگەى يەكەم، كى لەگەل ئەوہدايە كە بىمىنىت؟ تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (44) كەس لەگەلدايە، زۇر سوپاس، كى لەگەل ئەوہدايە كە نەمىنىت؟ تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (3) كەس لەگەلدايە، زۇر سوپاس، بە زۇرىنەى دەنگ ئەو بەرگەيە پەسەندە كە بىمىنىت.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (48) ھەمووى وەكو خۇى دەخوینىنەوہ بە گۆرانكارى سياغەوہ، ئىنجا بەرپىزان دەيخەنە دەنگدان.

ماددەى (48):

1- دەستەى سەرۋىكايەتى، بەرنامەى كارى دانىشتەكانى پەرلەمان دادەنىت و بۇى ھەيە راوېژ لەكەل دەستەى گشتى بكات.

2- ھەموو دانىشتىك بەرنامەى كارى پىش وەختەى دەبىت، (48) كاتزمىر پىش وادەى دانىشتەكە سەرجم ئەندامان لە رىگەى سكرتيرەوہ لە بەرنامەى كار ئاگادار دەكرىنەوہ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەو ماددەيە بەو شىۋازەى كە خوڭندرايەو دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەو؟
(45) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەو؟ كەس نيە، كەواتە بە كۆى
دەنگ پەسەندكرا، ماددەى (49) بخوڭنەو.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەسەر داواى رىژەى ياساى ئەندامانى پەرلەمان و ئىمەش وەكو لىژنەى كاتى پەپرەو پىمان وەرگرت
ماددەى (49) لەگەل ماددەى (50) دەمجان كروو، كراوتە يەك ماددە، بۆيە ئىستا ماددەى (49) و
ماددەى (50) بە يەك تەسەلسول دەپخوڭنەو، بە يەكەووش دەپخەينە دەنگدان، تەنھا گۇرانكارى
سياغەيىمان كروو، بۆيە دەپخوڭنەو ئەگەر دواتر بيخەنە دەنگدان.
ماددەى (49):

1- بىرگەكانى بەرنامەى كار، بە پىي ئەو رىزبەندىەى لە بەرنامەكەدا ھاتوو، گەتوگۇيان لەبارەو
دەكرىت، پاش و پىش خستنى ھەر بىرگەيەك، لەسەر پىشنيارى سەرۋىكى يان سى پەرلەمانتار، بە
رەزامەندى زۆرىنەى ئامادەبووان دەبىت.

2- تا گەتوگۇ لەسەر بىرگەيەكى بەرنامەى كار، تەواو نەبىت بىرگەيەكى دى گەتوگۇى لەسەر ناكرىت،
ئەگەر لەبەر ھەر ھۆيەك نەتوانرا گەتوگۇ دەربارەى بىرگەيەك تەواو بىكرىت دەستەى سەرۋىكايەتى
دەتوانىت ئەو بابەتە بە ھەلپەسىردراوى بەيلىتەو، بە رەزامەندى زۆرىنەى ئەندامانى پەرلەمانى
ئامادەبوو، بابەتەكە بۇ دانىشتنى داھاتوو دوا دەخرىت و بىرگەى داواى ئەو گەتوگۇى لەبارەو
دەكرىت.

3- ھەر بابەتەكە لەبەرنامەى كاردا نەبىت گەتوگۇى لەبارەو ناكرىت.

4- سەرۋىكى فراكسىون يان نوڭنەرى پىكھاتەيەك، يان بەلایەنى كەم (10) ئەندام بۇيان ھەيە داوا لە
دەستەى سەرۋىكايەتى بىكەن بۇ ئەوۋى گەتوگۇ دەربارەى بابەتەكە بىكەۋىتە بەرنامەى كار
بەمەرجىك لە بەرژەوۋەندى گشتى دابىت، يان بابەتەكى پەلە بىت و دواخستنى بىتە ھۆى
لەدەست دانى گىرگىەكەى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ماددەكە بەو شىۋازەى كە خوڭندرايەو پىشتر موناقتەشەى تىر و تەسەلى لەسەر ئەنجامدراو، ئىستا بەو
شىۋازە دەخەينە دەنگدان، ماددەى (49، 50) پىكەو، بەو شىۋازەى كە خوڭندرايەو، كى لەگەلدايە؟ تكايە
دەست بەرزكاتەو؟ (50) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەو؟ كەس
نيە، كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، بەر لە ماددەى (51) بخوڭنەو، دووبارە دەپخەينەو دەنگدان،
لەبەر ئەوۋى نىساب تەواو نەبوو، د.فرست تكايە ماددەى (49، 50) بخوڭنەو.

بەرپىز د. فرست صۇقى ەلى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (49، 50) دەمچ بوو، جارىكى تر دەپخوئىنمەو ەئو كاتى دەچىنە سەر ماددەى دواتر.
ماددەى (49):

1- بىرگەكانى بەرنامەى كار، بە پىي ەئو رىزبەندىەى لە بەرنامەكەدا ەاتوو، گىتوگۇيان لەبارەو دەكرىت، پاش و پىش خستنى ەەر بىرگەىەك، لەسەر پىشنىارى سەرۋىك يان سى پەرلەمانتار، بە رەزامەندى زۇرىنەى ئامادەبووان دەبىت.

2- تا گىتوگۇ لەسەر بىرگەىەكى بەرنامەى كار، تەواو نەبىت بىرگەىەكى دى گىتوگۇى لەسەر ناكرىت، ئەگەر لەبەر ەەر ەۆىەك نەتوانرا گىتوگۇ دەربارەى بىرگەىەك تەواو بىرىت دەستەى سەرۋىكايەتى دەتوانىت ەئو بابەتە بە ەەلپەسىردراوى بەئىلتەو، بە رەزامەندى زۇرىنەى ئەندامانى پەرلەمانى ئامادەبوو، بابەتەكە بۇ دانىشتنى داھاتوو دوا دەخرىت و بىرگەى دواى ەئو گىتوگۇى لەبارەو دەكرىت.

3- ەەر بابەتەىك لەبەرنامەى كاردا نەبىت گىتوگۇى لەبارەو ناكرىت.

4- سەرۋىكى فراكسىون يان نوپنەرى پىكھاتەىەك، يان بەلاىەنى كەم (10) ئەندام بۇيان ەىە داوا لە دەستەى سەرۋىكايەتى بىكەن بۇ ەوەى گىتوگۇ دەربارەى بابەتەىك بىكەوئتە بەرنامەى كار بەمەرجىك لە بەرژەوەندى گشتى دابىت، يان بابەتەىكى پەلە بىت و دواختنى ببىتە ەۆى لەدەست دانى گىرنگىەكەى.

بەرپىز جعفر ابراهىم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ماددەى (49) كە دەمچراو ەگەل ماددەى (50)، بەو شىۋازەى كە خوئىندراىەو دەخەىنە دەنگدان، كى لەگەلداىە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ (54) كەس لەگەلداىە، زۇر سوپاس، كى لەگەلداىە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ كەس نىە، كەواتە بە كۇى دەنگ پەسەندىكرا، ماددەى (51) كە بوو ماددەى (50) تىكايە بىخوئىنەو.

بەرپىز د. فرست صۇقى ەلى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (51) مەشروعەكە دەبىتە ماددەى (50) ئىستاي تەسەلسولى ئىمە، بەو شىۋەىە سىاغەكراو ەتەو و گۇرپانكارى تىداكراو، كە ئىستا بۇ بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان دەپخوئىنەو.
ماددەى (50):

1- ەەر لىژنەىەكى ەمىشەىى يان تايبەت دەتوانن لە ماوەى (48) كاترمىر بەر لە كۇبوونەوەى پەرلەمان داوا لە دەستەى سەرۋىكايەتى بىكەن گىتوگۇى دىاردەىەك يان رووداوىك، يان بارىكى گشتى بىخرىتە بەرنامەى كار.

2- ھەر ئەندامىكى پەرلەمان ماقى ھەيە لە ماودىيەك كە لە (10) خولەك تىپەر نەكات بىرۆكەيەك بختەروو بەم مەرجانەى خوارەوہ:-

i- (48) كاتزمىر پىش دانىشتنى پەرلەمان داوايەك پىشكەشى سەرۆكايەتى پەرلەمان بكات با بىرۆكەكە نووسراوبىت تا ئەندام پابەندىت بە ناوەرۆكى نووسراوہكە، تا پەيوەست بىت بە كىشەيەكى گشتى و پىشنيار و چارەسەرى لەخۆ گرتىت.

ب- دەكرىت گفوتوگۆكردن لەسەر بابەتەكانى بپرگەى يەكەم لەسەر داواكارى لىژنە يان ئەندامان بە ئامادەبوونى سەرۆك وەزيران يان وەزىرى تايبەتمەند، يان ھەردووگان بىت، ئەگەر پىويستىكرد.

ج- ئەگەر دەستەى سەرۆكايەتى بە داواكارى لىژنە و ئەندامان رازى نەبوو ئەوانىش لەبارەى داواكارىيەكەيان پىداگىر بوون، سەرۆك رىگە دەدات پشتيوانىيەك يان دژىك بە داواكەيان لە ماوہى (3) خولەك بىر و بۆچوونى خۆيان لەو بارەيەوہ بخەنەر وو ئەو كات بەبى گفوتوگۆ پەرلەمان بپرارى يەكلاكەرەوہى خۆى لەبارەوہ دەدات.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو ماددەيە بەو شىوازەى خويندرايەوہ كە دەبىتە ماددەى (50) دەخەينە دەنگدانەوہ، كى لەگەلدايە؟ تكيە دەست بەرزكاتەوہ؟ (52) كەس لەگەلدايە، زر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكيە دەست بەرزكاتەوہ؟ كەس نيە، كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، ماددەى (52) بخويننەوہ.

بەرپىز د. فرست صۆقى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (52) دەبىتە ماددەى (51)، لە مەشروعەكەى لەبەر دەستى ئەندامانى پەرلەماندايە بە ناوى رىزبەندى و سىستەمى دانىشتنى ئەندامانى پەرلەمانە، لەسەر ماددەى (51) يەعنى فەسلى دووہمى ئەو بەشە دەبىتە دانىشتنى ئەندامان و كارنامەى ھەفتانەى پەرلەمان، واتە ناونىشانى بەشەكەى دووہم دەگۆرپىت لە رىزبەندى و سىستەمى دانىشتنى ئەندامان دەبىتە دانىشتنى ئەندامان و كارنامەى ھەفتانەى پەرلەمان، ئەوہى تر تەنھا سىاغەيە و لە يەك و دووش دەبىتە (ئەلف و باء)، بەم شىوہيە دادەرپىژرپىتەوہ، تەبەن ئەگەر مولاخەزە ھەبىت لەسەرى، ئەندامانى بەرپىزى لىژنە و سەرۆكايەتى، باشە:-

1- شوينى دانىشتنى ئەندامان لە ھۆلى پەرلەمان بە پىى لىستى رىزبەندىكراوہ بە گوپرەى پىتەكانى (ئەلف و بى) كوردى ديارى دەكرىت، بە رەچاوكردنى زىنجىرەى يەك بە دواى يەكى ھەمان فراكسىۆن.

يەعنى ماددەى (53) ش دەچىتە ناو ماددەى (51) ئىستا، دەبىتە دووہم.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

تىبىنىت ھەيە د. بەھار؟ فەر موو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بىوورن ئەم جەلسەيە جەلسەي دەنگدان و پەسەندکردنە، بەلام من وەكو ئەندامىكى لىژنەكە كە ئىستا خویندرايەو گوترا دانىشتنى ئەندامان و كارنامە، خۆى مەعروف وایە، یەعنى شائع وایە و وا روويشتووہ دانىشتنى پەرلەمانە، نەك دانىشتنى ئەندامان، بۆیە ھەرچەندە ئەمە كە دانىشتنى دانگدانە، بەلام ئەگەر ھەر لە رووی سیاغەوہ، لە رووی ئەو تەعبیرەوہ كە روويشتووہ و شائعە لە ناو خەلكدا بتوانين بيگۆرین بە دانىشتنى پەرلەمان جوانترە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

دكتورە ئەوہ شوپنى دانىشتنى ئەندامانە، فەرموو د.رئواز.

بەرپىز د.رئواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەوانەيە ئەوای لىبكرىت باشتر بىت بۆ ئەوہى كە بە تەواوتى مانا بدات، شوپنى دانىشتنى ئەندامان، مەبەست لە دانىشتنى پەرلەمان نيە، یەعنى ريزەگان چۆن چۆنى دادەنیشن، ماددەكە پەيوەندى بەوہوہ ھەيە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوہى ھاتووہ وا بزائەم ھىچ ئىشكالىكى تىدانىيە، شوپنى دانىشتنى ئەندامان لە ھۆلى پەرلەمان، جاريكى تر بخوینەوہ بۆ ئەوہى بخەينە دەنگدان.

بەرپىز د.فەرست صۆفى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

وەكو باسمرىد ماددەى (51) دەمچى دوو ماددەيە، بىرگەى يەكەمى وەكو خۆى دەبخوینمەوہ، واتە ماددەى (51) بەبى دەمچ يەك بىرگەيە.
ماددەى (51):

شوپنى دانىشتنى ئەندامان لە ھۆلى پەرلەمان بە پىي لىستى ريزبەنديكراوہ بە گوپىرەى پیتەكانى (ئەلف و بى) كوردى ديارى دەكرىت، بە رەچاوكردنى زىنجيرەى يەك بە دوای يەكى ھەمان فراكسيون.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (51) بەو شىوازەى خویندرايەوہ بى دەمچىردن دەخەينە دەنگدانەوہ، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (56) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ كەس نيە، كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، ماددەى (52) بخوینەوہ.

بەرپىز د. فرست صۇقى ەلى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەسەر ماددە (52) دوو را ھەيە، رايەكيان ئەوھيە كە ئىستا دەيخوئىنمەوھ و سياغىيە، رايەكيش ھەيە دەلى ئەم ماددەيە ھەر نەمىنىت، ئەوھى كە سياغەمان كر دووھ وەكو خۇى دەخوئىننەوھ بەو شىوھيە:-
ماددە (52):

كارنامەى ھەفتانەى پەرلەمان بەم شىوھيە دەبىت:

- أ- رۇۋانى يەك شەممە ئەندام بەدواداچوون بۇ كاروبارى ھاوئىشتىمانيان دەكات.
- ب- رۇۋانى دووشەممە كۆبوونەوھى لىژنەكانە، لىژنە بۇى ھەيە لە ھەر رۇۋىكى دىكە بەپىى پىويست كۆبوونەوھ ئەنجام بدات.
- ج- رۇۋانى سى شەممە و چوارشەممە تايبەت دەبىت بە دانىشتنى پەرلەمان.
- د- رۇۋانى پىنج شەممە تايبەت دەبىت بۇ گفتوگۇكردن لەگەل حكومەت بەپىى پىويست.
- ھ- دەستەى سەرۋاكيەتى لە كاتى پىويست دەتوانىت خشتەى كارى ھەفتانەى پەرلەمان دەستكارى بكات.

ئەوھى كە خويىندمەوھە دوای وەرگرتنى راي ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمانە، بۇ نموونە پىشتر گوترا ناكريت كۆبوونەوھى لىژنە تەنھا دەبىت دووشەممان بىت، گوتمان دەكرىت بگوردريت، گوترا ئەو خشتەيە لەوانەيە ئىلتىزام پىوھ نەكرىت، دەسەلات دراىە دەستەى سەرۋاكيەتى كە دەتوانى بەپىى پىويست خشتەكە بگوردريت، بەلام ئەو خشتەيەى ئىمە لەگەل لىژنەى كاتى پەپرەو دامان نا شتىكى موتتەبەعە، كار پىكراوھ، لە زۆربەى پەرلەماناتى دونيا، چۇن قوتابى جەدوھلى دەرسى ھەيە، پەرلەمانىش جەدوھلى كاركردى ھەيە لە رۇۋى يەك شەممەوھ تاوھكو رۇۋى پىنج شەممە، دەزانن چ دەكەن، ئەو ھەفتەيە چۇنە، بۇيە ئىمە وەكو لىژنەى كاتى لەگەل ئەوھداين ئەم ماددەيە وەكو خۇى كە سياغەمان كر دۇتەوھ بە رىزگرتن و ئالوگۇرپى و سياغەكردنەوھ و چاككردى مولاھەزاتى ئىوھ، بەلام وەكو رىزگرتنىش لە راي ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان كە سى ئەندام زياتر داوايان كر دبوو ماددەكە ھەر نەمىنىت ئىمە ئەوھش دەخەينە دەنگدان، بۇيە داوا لە بەرپىز دەستەى سەرۋاكيەتى پەرلەمان دەكەين كە سەرەتا ئەوھ بخەنە دەنگدان ئايا ئەو ماددەيە بمىنىت يان نەمىنىت؟ ئىنجا ماددەكە وەكو ئەوھى خويىندمانەوھ بخەنە دەنگدان، ئەگەر دەنگى ھىنا بە پەسەندكراو دادەنريت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

جارى يەكەم ئەوھ دەخەينە دەنگدان كە ماددەكە نەمىنىت، ئەو پىشنيارە، داوا لە ئىوھى بەرپىز دەكەين دەنگ لەسەر ئەوھ بەدن كە ئەم ماددەيە نەمىنىت، كى لەگەل ئەوھدانىە كە ئەم ماددەيە نەمىنىت؟ تكاىە دەست بەرزكاتەوھ، (7) كەس لەگەل ئەوھدايە كە ماددەكە نەمىنىت، زۆر سوپاس، كى لەگەل ئەوھدانىە كە ماددەكە نەمىنىت؟ تكاىە دەست بەرزكاتەوھ؟ (42) كەس لەگەل ئەوھدانىە كە ماددەكە نەمىنىت، زۆر

سوپاس، كهواته به زۆرىنه دەنگ ماددەكە دەمىننەتەوه، پېشنيارهكە رەتكرايهوه، سەر له نوێ هەموو ماددەكە دەخەينه دەنگدان.

بەرپز د.فرست صۆفی علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (52):

کارنامەى هەفتانەى پەرلەمان بەم شیوهیه دەبیت:

أ- رۆژانى يەك شەممە ئەندام بەدواداچوون بۆ کاروبارى هاوئىشتيمانىان دەكات.

ب- رۆژانى دووشەممە كۆبوونەوهى لىژنەكانە، لىژنە بۆى هەيه له هەر رۆژىكى ديكە بەپى پىويست كۆبوونەوه ئەنجام بدات.

ج- رۆژانى سێ شەممە و چوارشەممە تايبەت دەبیت به دانىشتنى پەرلەمان.

د- رۆژانى پىنج شەممە تايبەت دەبیت بۆ گفتوگۆکردن لەگەڵ حكومەت بەپى پىويست.

ه- دەستەى سەرۆكايەتى له كاتى پىويست دەتوانیت خستەى كارى هەفتانەى پەرلەمان دەستكارى بكات.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو ماددەيه بهو شیوازەى كه خویندرايهوه دەخەينه دەنگدان، كى لهگەڵدايه؟ تكايه دەست بەرزكاتەوه؟ (39) كەس لەگەڵدايه، زۆر سوپاس، كى لەگەڵدانیه؟ تكايه دەیت بەرزكاتەوه؟ (6) كەس لەگەڵدانیه، زۆر سوپاس، كهواته به زۆرىنهى دەنگ پەسەندكرا، ماددەى (53) بخویننەوه.

بەرپز د.فرست صۆفی علی:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوه ماددەيه رهئى جياوازى لهسەر هەيه، بۆيه دەبیت سەرەتا رهئيه جياوازهكان حەسم بکەين، سەبارەت به ناوئىشانى ماددەكە كه دانىشتنەكانى پەرلەمانە دەبیت ماددەى (53) له پەيرەوى پەسەندكراو، ئەوهى لهبەر دەستاندايه (54)ه، يەك: سەرۆك دانىشتنى پەرلەمان به ناوى خوداى پەخشەندە و ميهربان، به ناوى گەلى كوردستانەوه دەكاتەوه، لهگەڵ ئاماژەدان به ژماره و رىكەوتى دانىشتن و وەرزی ياسادانان و خولى پەرلەمان، دوو را هەيه يەكێكىيان پىيوايه له پىناوى گەلى كوردستان له جياتى به ناوى گەلى كوردستان بىت، ئەوهى تريان پىيوايه كه دەلێين به ناوى خوداى پەخشەندە و ميهربان بگوتريت پاشان به ناوى گەلى كوردستان، به ئەمانەتەوه ئەوهى سى كەس زياتر پشتگىرى كردوو لىرە دەپخەينه روو، بەلام ئىستا خۆمان وهكو لىژنەى كاتى پىمانوايه هەر وهكو خۆى كه هەيه هىچ كىشەيهكى تىدانیه، بەلام لهبەر ئەوهى سى كەس زياتر پشتگىرى كردوو ئىمه دەپخەينه روو دەتوانن وهكو خۆى پەسەندى بکەن و دەشتوانن گۆرانكارى تىدابكریت.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ئىوۋە وەكو لىژنە ئەو پېشنيارانە يەك بە يەك بخویننەوۋە بۇ ئەوۋى بخەينە دەنگدان، كە ئەوان دەنگ نەھىنن، دەگەرپېينەوۋە سەر راى لىژنە.

بەرپز د.فرست صۇقى على:

بەرپز سەرۋكى پەرلەمان.

مولاحەزاتى تىرىش ھەموۋى كۆتايى پى دەينىن ئىنجا ئەو جىاوازيەى كە ھەيە ئەوۋە دەخەينە دەنگدان، دوو: رايەك ھەيە پېيوايە ماددەى (55)ى بەردەستان كە ماددەى (54)ى ئىستاىە دەمچ بىرئىت لەگەل ئەو ماددەيەى كە ئىستا خویندەمەوۋە، دەبىت ئەوۋەش ھەسم بىكەين، ئىنجا ھەموومان سىاغەگردۆتەوۋە، ماددەى (54، 55)ى مەشروعەكەى بەردەستى ئەندامانى پەرلەمان ماددەى (53، 54)ى ئىستا بە تەسەلسولى نويمان دەمچ بىرئىت، ئىمە خوشمان پېمانوایە دەمچ بىرئىت باشترە، ئىنجا سەرەتا ئەگەر بەرپزتان ئەوۋە بخەيتە دەنگدان دەمچەكە بۇ ئەوۋى بە سىاغەى نوۋى بىخەينە دەنگدان و بەو رايە جىاوازانەشەوۋە، ئايا دەمچ بىرئىت بىخەينە دەنگدان، ئىنجا سىاغەكان دەخەينە روو.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپزان ئىستا ئەوۋە دەخەينە دەنگدان لىكدانى ھەردوو ماددەكە ماددەى (54، 55) دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوۋە؟ (52) كەس لەگەل ئەوۋەدايە كە دەمچ بىرئىت، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوۋە؟ كەس نيە، كەواتە بە كۆى دەنگ پەسەندىكرا كە دەمچ بىرئىت ماددەى (54، 55).

بەرپز د.فرست صۇقى على:

بەرپز سەرۋكى پەرلەمان.

دوای دەمچ بىر و راى جىاواز ھەيە، ھەردووكى دەخەينە دەنگدان بۇ ئەوۋى بەرپزتان بە دەنگدان يەكلای بىكەينەوۋە لەگەل ئەندامانى پەرلەمان، ئىنجا كۆى ماددەكە بخەينە دەنگدان، بىر و راى يەكەم لەسەرى ئەوۋەبوو كە خىستمانە روو بە ناۋى گەلى كوردستان يان بىرئىتە لە پېناۋى گەلى كوردستان، يان كە دەلئىن بە ناۋى خوداى گەورە و مېھرەبان بلىين پاشان بە ناۋى گەلى كوردستان ئەوۋە رايەك بوو سى كەس زياتر پىشتىگرى لىكردبوو، بىر و رايەكى تر ھەيە لەسەر ماددەى (54، 55)ى ئىستا كە دەمچمان كىردبوو، رايەك ھەيە خویندەنەوۋى ناۋى ئامادەبووان ھەر نەمىنئىت، رايەكى تر ھەيە تۈوندە دەلئى نەخىر نەك ھەر ناۋى ئامادەبووان دەبى ھەر بىمىنئىت دەبىت ناۋى لىژنەكانىش زىاد بىرئىت لە پېگەى فەرمىش بەلاۋ بىرئىتەوۋە، يەنى رايەك ھەيە دەلئى خویندەنەوۋى ناۋى ئەندامانى ئامادەبوو ھەر نەمىنئىت، كە سى كەس زياتر بوو، رايەكى تر ھەيە بەرامبەر ئەوانە دەلئى نەك ھەر دەبىت ناۋى ئامادەبووان بخویندريتەوۋە ناۋى لىژنەكانىش و لە كۆبوونەوۋى لىژنەش ئامادە نەبوۋىنە بخویندريتەوۋە، كە ناۋىشان خویندرايەوۋە بەوۋەش

نەوەستىن لە ناو ھۆل لە پېڭگەى فەرمى پەرلەمانىش بلاويان بکەينەوہ بلىين ئەمرۆ ئەوانە ئامادە نەبووینە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

يەك بە يەك پېشنيارەكان بخوینەوہ كاك د.فرست.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سویندەكە وەكو خۆى دەمىنیتەوہ ئەوہ دەخەينە دەنگدان، ئەوہى كە مولاخەزە ھەبووہ، چيە؟ سویند دەستكارى ناكريت، يەكەمجار ئەوہ دەخەينە دەنگدان سویندەكە وەكو خۆى بىت كە دەبخوینمەوہ. بە ناوى خوداى پەخشەندە و مپەربان... بە ناوى گەلى كوردستانەوہ دەكاتەوہ لەگەل ئاماژەدان بە ژمارە و تا كۆتايى وەكو خۆى، دەست پى كرنەكە، بەلام رەئىكە ھەيە دواتر دەبخەينە دەنگدان ئەگەر ئەوہ دەنگى نەھينا دەلى لە جياتى بلىين بە ناوى گەلى كوردستان بلىين لە پىناوى گەلى كوردستان، ئىستا داوا لە بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان دەكەين ئەوہى كە ھەبووہ وەكو خۆى دەبخوینينەوہ دەبخەينە دەنگدان، كەواتە بەو شيوەيە:-

سەرۆك دانىشتنى پەرلەمان بە ناوى خوداى گەورە و مپەربان... بە ناوى گەلى كوردستانەوہ دەكاتەوہ. لەگەل ئاماژەدان بە ژمارە و رىكەوتى دانىشتن و وەرزى ياسادانان و خولى پەرلەمان، داوا لە بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان دەكەين ئەوہ بخاتە دەنگدان، ئەگەر ئەوہ دەنگى ھينا يەكسەر دەچينە سەر بركەكانى تر، ئەگەر نا ئەو رايانەى كە ھەبوو ئەو كاتى ئەوان دەبخەينە دەنگدان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

مەلا انس ئىعترازت لەسەرى ھەبوو؟ فەرموو.

بەرپىز انس محمد شريف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر بابەتتى سىندىيە، چونكە گرئداى عەقيدەيە ئەف بابەتە، مەسەلا سىندى حەديسەكى پى ھەى دىبىزىت ئەگەر تە سىند خارد گەل نافى خودى چى نابىت تۆ چ سىندى دى بخووى ئىلا بىزى پاشى، يەعنى ئەف لەفزە پاشى يا ھاتى، داخازى دكەم چ ئەندام پەرلەمانە ئەفى چەندى بەرچاڤ وەربگرن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو رەئى بوو، كاك ئومىد حەمە على فەرموو.

بەرپىز ئومىد حەمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

كاتى خۆشى ئىمە ئەو روونكردەنەوہمان دا ئەوہ مەسەلەيەكى زمانەوانىيە، پىموايە خراب دەبىت ئىمە ئەو كيشە زمانىيەوانىيە ئاگادار نەبين، كە دەلى بە ناوى خوداى گەروہ و مپەربان، ئەوہ تەواو سەربەخۆيە بە

ناوی خودای گهوره و میهره بان و سویندیش نیه ناوتان ناوه سویند، یه عنی ئه وه دهست پیکردنه به ناوی خودای گهوره و میهره بان، که دواتر دهلی ئه وه چراوه رسته یه کی جیاوازه، دواتر دهلی به ناوی گهلی کوردستانه وه، له ویدا به ناوی گهلی کوردستانه وه وهکو نوینه رایه تیه، وهکو ئه وه وایه من له گهلی هاوړیه کمدا که کاک بیستون رهئیه کی هاوبه شمان هه یه، من قسه ده کمه دهلیم به ناوی خوّم و کاک بیستونیشه وه ئه م رهئیه دهلیم، یه عنی شتیکی زمانه وانی زور ساده یه، تکایه با تی نه په ریت و له و فورمه ئه ساسه ی خویدا بمینیته وه، زور سوپاس.

به ریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه روکی په رله مان:

دوو تیبینی تر وهرده گرم، د. قالا فهرموو.

به ریز د. قالا فرید ابراهیم:

به ریز سه روکی په رله مان.

من پشتگیری له قسه کانی کاک ئومید و کاک بیستون ده کمه، له بهر ئه وه ی به ناوی خودای په خشه نده و میهره بان ها تووه، ئینجا خال دانراوه دواتر به ناوی گهلی کوردستان دیت، له هه موو په رله ماناتی دنیاش (باسم الشعب) دهست پی دهکات، له هه موو په رله وه ناوخویه کان و هه موو سه روکی په رله مانیک به ناوی (الشعب) دهست پی دهکات، هه مووی بگه رینه وه دهلین (باسم الشعب)، نه دهلی (من اجل الشعب)، نه دهلی پاشان به ناوی (الشعب)، بویه تکایه وهکو خو ی بخرنه دنگدان، زور سوپاس.

به ریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه روکی په رله مان:

کاک عمر عینایهت فهرموو.

به ریز عمر عینایهت هه مه:

به ریز/ سه روکی په رله مان.

له گهلی ریزم بو ئه و برادرانه ی که رایان دهربری له سه ر ئه و بابه ته، ئه وه سیاغه کراوه، ئه م جه لسه جه لسه ی دنگدانه، من ره ئیم وایه برادرانی لیژنه ئه و سیاغه یه ی که نووسیوو یانه بیخه نه دنگدان، ئیمه مافی قسه کردنمان نیه له سه ر ئه م بابه ته، ته نها دنگ ددهین له سه ری، زور سوپاس.

به ریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه روکی په رله مان:

به ریزانی لیژنه ی کاتی په رله وه فهرموو ئه وه ی وهکو خو ی بمینیت ئه وه ده خه یه نه دنگدان.

به ریز د. فرست صوفی علی:

به ریز سه روکی په رله مان.

مادده ی (53) ئه و بره گیه ده خه یه نه دنگدان که وهکو خو ی په سه ندی ده کن.

سه روکی دانیشتنی په رله مان به ناوی خودای په خشه نده و میهره بان... به ناوی گهلی کوردستانه وه ده کاته وه. له گهلی نامازهدان به ژماره و ریکه وتی دانیشتن و وهرزی یاسادانان و خولی په رله مان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ھەر بۇ دۇنيانى بەرپىز مەلا انس و ھەموو ئەوانەى كە بە ھەستىيارىيەو ھەسەرى ئەمە دەكەن، كە دەئىي كە ناۋى خوداى پەخسەندە و مېھەبان، ئىنجا دەئىين دانىشتەكەمان، يەنى ھىچ ئەوھى تر نىيە، فاسىلئىكى تەواۋى لە بەينە، دانىشتەكەمان بە ناۋى گەلى كوردستانەو ھەست پى دەكەين، لەبەر ئەو ھەو ھەكو خۇى دەخەينە دەنگان، بەو شىۋازەى كە خوئندرايەو، كى لەگەئدايە؟ تىكايە ھەست بەرزكاتەو؟ (49) كەس لەگەئدايە، زۇر سوپاس، كى لەگەئدانيە؟ تىكايە ھەست بەرزكاتەو؟ (3) كەس لەگەئدانيە، زۇر سوپاس، كەواتە بە زۇرپىنەى دەنگ ئەو بەرگەيە پەسەندكرا ھەكو خۇى بەمىنىتەو.

بەرپىز د.فەرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە خىلافيكى ترمان ھەيە، يەنى رايەكى ترى جىاوازان ھەيە ئەوئىش يەكلا دەكەينەو، ئىنجا دوو ماددەى پىكەوھى دەمكراو دەخەينە دەنگان، لە بەرگەى چوار لە خالى (ئەلىف) دەئى ناۋى ئامادە نەبوۋانى دانىشتى پىشو بە مۇئەت بىت يان بى مۇئەت ئەو دەخوئندرىتەو، ئىستا بۇتە سى را، رايەك ھەيە ئىستا سىاغەكەى كە ئەسلى مەشروەكە، رايەك ھەيە ئەو بەرگەيە نەمىنىت، رايەكەش ھەيە نەخىر (ج) ىش ئىزافە بكرىت ناۋى ئامادە نەبوۋانى لە كۆبوونەوھى لىژنە لەگەل بلاۋكردنەوھى لە سايتى پەرلەمان، ئىنجا ئەگەر ئەندامانى بەرپىزى لىژنە ھاوكارىن چۇن بىخەينە دەنگانەو، پىموايە ھەقى خۇمانە ھەكو لىژنە لەسەر ئەو بلىين ئىمە ھەكو لىژنە پىمانوايە بەمىنىت، بەلام چۇن دەمىنىت ئەو خىلافە، ئىمە ئىستا ھەكو لىژنە كۆكىن بەمىنىت، بەلام شىۋازى مانەوھەى دواتر بىخەينە دەنگان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەو پىشنىارەى ھەيە كە دەئىت نەمىنىت ئەو دەخەينە دەنگانەو، كى لەگەل ئەوھەدايە كە ئەم بەرگەيە نەمىنىت كە دەئى ناۋى ئامادە نەبوۋانى دانىشتى پىشو بە مۇئەت بىت يان بى مۇئەت؟ تىكايە ھەست بەرزكاتەو؟ (6) كەس لەگەل ئەوھەدايە كە نەمىنىت ئەو بەرگەيە، زۇر سوپاس، كى لەگەل ئەوھەدايە كە ئەو بەرگەيە بەمىنىت؟ تىكايە ھەست بەرزكاتەو؟ (50) كەس لەگەل ئەوھەدايە كە بەمىنىتەو، كەواتە بە زۇرپىنەى دەنگ پىشنىارەكە رەتكرايەو، ئەوھى داۋاى دەكرد كە نەمىنىت، ئىنجا بەرگەكە بە تەعدىلەو.

بەرپىز د.فەرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىمە لەگەل ئەوھەدائىن ئىنجا بە تەعدىلەو بىخەينە دەنگان، ئايا بەم شىۋەيە بىت كە ناۋى ئامادەنەبوۋانى دانىشتى پىشو بە مۇئەت بىت يان بى مۇئەت بىت دەخوئندرىتەو و ئىنجا چى بۇ ئىزافە بەكىن ناۋى ئامادەبوۋانى كۆبوونەوھى پەرلەمان و كۆبوونەوھى لىژنەكان بە مۇئەت بىت يان بى مۇئەت دەخوئندرىتەو و لە سايتى فەرمى پەرلەمانى كوردستانىش بەلاۋ دەكرىتەو، ئەو دەخەينە دەنگان.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو پېشىنارە بەو شىۋازەى كە خویندرايەوۋە پېكشەشكرا دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوۋە؟ (34) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوۋە؟ (12) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ ئەو بەرگەيە بەو شىۋازەى كە پېشتر بە تەفسىلى بە ئامادەبوونى ئەندامان و ئامادەنەبوونى ئەندامان ديارى بكات ئەوۋە پەسەندكرا، ئىستا لىژنەى كاتى كۆى ماددەكە دەخویننەوۋە.

بەرپز د.فرست صۇقى على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دوو ماددە دەمچ دەبىت، دەبىتە ماددەى (53، 54) لەم بەرگانەى خوارەوۋە پېكدىت دواى يەكلاکردنەوۋە بە دەنگدان:-

1- سەرۆك دانىشتنى پەرلەمان بە ناوى خوداى پەخشەندە و مېھرەبان... بە ناوى گەلى كوردستانەوۋە دەكاتەوۋە. لەگەل ئامازەدان بە ژمارە و رېكەوتى دانىشتن و وەرزی ياسادانان و خولى گرېدان.

2- دواى كوردنەوۋەى دانىشتنەكە پوختەى كۆنووسى دانىشتنى پېشوو بە مەبەستى راستاندنى دەخرىتە روو، دواى ئەو راستكردنەوانەى بە برپارى دەستەى سەرۆكايەتى يان لەسەر دواى ئەندامان تېيدا ئەنجام دەدرېت.

3- خویندەنەوۋەى پوختەى كۆنووسەكە لەلايەن سكرتېرى پەرلەمان ئەم بەرگانەى خوارەوۋە لەخۇ دەگرېت:-

أ- ناوى ئامادەنەبووانى كۆبوونەوۋەى پەرلەمان و لىژنەكان بە مۆلەت بىت يان بى مۆلەت و لە سايتى فەرمى پەرلەمانىش بەلاۋ دەگرېتەوۋە.

ب- ناوى نوینەرانى حكومەت لە دانىشتنى پېشوو ئەگەر ئامادەبووبن.

ج- ئەو بابەتە سەرەكیانەى لە دانىشتنەكە تاوتوئى كراون.

4- ئامازەدان بە ھەر ياسا و برپارىك كە لە دانىشتنى پېشوو لەلايەن پەرلەمانەوۋە پەسەندكرايېت.

5- دەستەى سەرۆكايەتى لە راستاندنى پوختەى كۆنووسەكەدا شوپنى پەرلەمان دەگرېتەوۋە ئەگەر لەبەر كۆتايى ھاتنى خولى پەرلەمان دانىشتن ئەنجام نەدرا.

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان، داوا دەكەين ئەوۋە بېخەنە دەنگدان، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا بەرپزان ئەو ماددەيە بەو شىۋازەى كە خویندرايەوۋە دەخەينە دەنگدانەوۋە، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوۋە؟ (47) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوۋە؟ (4) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ ماددەكە پەسەندكرا، دەچىنە سەر ماددەى (56).

بەرپىز د. فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە 56) لە مەشروعەكەى بەردەستان دەكاته ماددە 54)ى نوپى پەسەندىكراوى ئىستا، ماددە 54) بە ناونىشانى ئامادەبوون لە دانىشتەكانى پەرلەمان.

ماددە 54):

يەكەم:

1- سەرۋىكى ۋەزىران ۋە ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران، لەسەر داۋاي خۇيان دەتوانن ئامادە دانىشتەكانى پەرلەمان بن ۋە لە گفتوگۇكانىدا دەتوانن بەشدارى بىكەن بەبى ئەۋەى مافى دەنگدانىان ھەبىت.

2- ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران دەتوانن ھەرامنەبەرانى ۋەزارەتەكانىان بەيىن بۇ دانىشتەكانى پەرلەمان، بە مەبستى راۋىژىپىكردن ۋە پىشت پى بەستىيان بە مۇلەتى سەرۋىكى، بى ئەۋەى مافى قسەكردىيان ھەبىت.

دوۋەم:

1- مىوانان ۋە مىدىياكاران دەتوانن بە ۋەرگرتنى رەزامەندى دەستەى سەرۋىكايەتى لە دانىشتەكانى پەرلەمان ئامادەبن.

2- ژمارەى ئەۋەكەسانەى كە ئامادەى دانىشتى كراۋە دەبن نابىت لە ژمارەى ئەۋە كورسىانە تىپەر بىكات كە لەلايەن دەستەى سەرۋىكايەتەۋە بۇ مىوانان تەرخانكراون.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەۋە ماددەى بەۋ شىۋازەى كە خۇيىندرايەۋە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (52) كەس لەگەلدايە، زۇر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ كەس نىە، كەۋاتە بە كۆى دەنگ ئەۋە ماددەى پەسەندىكرا، دەچىنە سەر ماددەى (57) كە دەبىتە ماددەى (55).

بەرپىز د. فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە 57)ى ئىرە كە دەمىكراۋە دەبىتە ماددە 55)ى ئىستا كە، بە ناونىشانى شىۋازى گفتوگۇكردن لە دانىشتەكانى پەرلەمان، پىشتر سىستەمى گفتوگۇكردن لە دانىشتەكانى پەرلەمان بوو، ئىمە سىستەمان گۆرپوۋە لەسەر داۋاي بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، پىمان ۋەرگرتوۋە ، كرددوومانەتە شىۋازى گفتوگۇكردن لە دانىشتەكانى پەرلەمان.

ماددە 55):

1- ئەندام بە مۇلەتى سەرۋىكى، لەۋ جىگەيەى دانىشتوۋە يان لەسەر ئەۋە سەكۆيەى بۇ ئەم مەبەسەتە ئامادەكراۋە ئاخاوتن دەكات.

2- لەگەل خستنه رووی هەر برڭهیهك له برڭهکانی بهرنامهی کار بۆ گفتوگۆکردن سەرۆك داوا له سكرتیر دهكات ناوی داواکارانی مۆلەتی ئاخوتن تۆمار بکات.

3- رای حیاوازی لەسەر بوو كه ئیمه بهو شیوهیه دامان رشتبوو (سەرۆك به رهچاوکردنی ریزبهندی تۆمارکردنیان رینگه به ئەندامان دەدات ئاخوتن بکەن به ناوی ئەو ئەندامانە دەست پێ دەكات كه پێش دانیشتنهكه لهلای سكرتیر ناویان تۆمارکردوووه بۆ ئاخوتن لەسەر ئەو برڭهیه و هەر ئەندامێك بۆی ههیه ریزبهنديهكهی بداته ئەندامێکی تر)، بهشیکی زۆر له ئەندامانی پەرلهمان پیموایه (10) تاوهكو (15) پەرلهمانتاربووون رایان وابوو كه ناو تۆمارکردنی پێشوهخته لهلایهن سكرتیر نهمیئیت.

4- ئەندام ئاخوتنهکانی ئاراستهی سەرۆك دهكات پێویسته پابهندییت بهم خالانهی خوارهوه:
أ- ئەندام بۆی نیه له (3) خولهك زیاتر ئاخوتن بکات، جگهلهو دانیشتنانهی تایبته به گفتوگۆکردن لەسەر پرۆژه یاسای بودجه و ئەو دانیشتنانهی دهستهی سەرۆکایهتی تایبتهمهندی دهدات، ناشییت وهلامی گوتهی ئەندامان بداتهوه و توانجیان لیبدا و قسهی خۆی یان ئەندامانی دی دووباره بکاتهوه، تهنها بۆی ههیه پشتگیری بکات.
ب- دهبییت ئەندام ئاخوتنهکانی لەسەر ئەو بابته چر بکاتهوه كه خراوته روو، نابییت بگهڕپتهوه سەر بابتهیک كه دهنگی لەسەر دراوه یان گفتوگۆی دهربارهی کۆتایی هاتوووه.
ج- هەر ئەندامێك بۆی ههیه تهنها یهكجار لەسەر هەر بابتهیک ئاخوتن بکات.
5- سەرۆك بۆی ههیه رینگه بگریت، لهبهردهوامبوونی ئەندام لەسەر ئاخوتنهكهی ئەویش له یهكێك لهم ئەگهراوهی خوارهوه:

ببوورن، ئەوه ههمووی دهمجکراوه، دهباویه پێشتر ئاماژهی پێ بکەین، تهبههه لهسەر ئەو دهمجه لهسەر داواي ئەندامانی پەرلهمان بووه، فيعلهن داواکاریهكهشیان زۆر له جیگای خۆیداابوو، ئیمه داواي ئەوهی پێداچووینهوه بۆمان دهرکهوت كه ئەو ههموو ماددهیهی ناویت، ههمووی یهك بابته، ئیمه ئەو سیاغیه نووییە کردوو مانه پیمانوايه زۆر له جیگای خۆیدايه، بۆیه ببوورن من پهلهمکرد دهباويه پێشوهخته ئەوه بخهینه دهنگدان، ئایا دهمج بکەین ئینجا ههمووی بخوینینهوه.

بهرپز جعفر ابراهيم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

ئێستا دهمجهكه و برڭهی سییهم كه خیلانی لهسهربوو داوا دهکەن لایبریت، ئەو ناوونوسینی پێشوهخته، دهمجهكه دهخهینه دهنگدان ئەو سی ماددهیه لیک بدرین.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

داوا لە بەرپىزتان دەكەين سەرەتا ئەو بەخەينە دەنگدان ئەو سى ماددەيە بىرئىتە يەك ماددە، ئىنجا دىين باسى ئەو دەكەين ئايا ناو تۆمارکردنى پىشوختە بىمىنىت كە ئەو ما ئەوئى تر ھەمووى سياغەيە بە يەكەو دەخەينە دەنگدان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەو دەخەينە دەنگدان لىكدانەوئى ھەر سى ماددە كە ئەوئى لەبەر دەستماندايە ماددەئى (57، 58، 59)، دەمىجى ھەر سى ماددە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوئى؟ (52) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوئى؟ كەس نى، كەواتە بە كۆئى دەنگ پەسەندىكرا، كە ھەر سى ماددە دەمىج بىرئىت، ئەوئى دووئى كاك د.فرست.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

داوا لە بەرپىزتان دەكەين ئەو بەخەينە دەنگدان ئەو بىرگەيە وەكو خۆئى بىروات كە ئەندامى پەرلەمان بۆئى ھەبىت پىش جەلسە ناوى خۆئى تۆمار بىكات وەكو ئەوئى كە ئىستا ھەيە يان ھەئى بىگرىن، ئىستا داوا لە بەرپىزتان دەكەين ئەو بەخەينە دەنگدان ئايا ناو تۆمارکردنى پىشوختە ھەلئىبىرئىت يان نا؟ جارى يەكەم ھەلگرتەكەئى بەخەنە دەنگدان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ھەلگرتى ناوئىسىنى پىشوختە بۆ ئاخواتن لە ناو ھۆئى پەرلەمان ئىستا ئەو دەخەينە دەنگدان، كى لەگەل ئەوئى ناوئىسىنى پىشوختە ھەلئىبىرئىت؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوئى؟ (39) كەس لەگەل ئەوئى ناوئىسىنى پىشوختە ھەلئىبىرئىت، زۆر سوپاس، كى لەگەل ئەوئى كە بىمىنىت؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوئى؟ (10) كەس لەگەل ئەوئى كە بىمىنىت، كەواتە بە زۆرىنەئى دەنگ پىشنىارەكە بۆ ھەلگرتى ناوئىسىنى پىشوختە پەسەندىكرا، ئىستا دىرئىتى كۆتايى بۆ ھەر سى ماددە پىكەوئى بىخوئىنەوئى كاك د.فرست.

بەرپىز د.فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئىستا ماددەئى (57، 58، 59) مەشروەكەئى بەردەستى ئەندامانى پەرلەمان دەبىتە ماددەئى (55) نۆئى، ئىستا سياغەئى كۆتايى ماددەئى (57، 58، 59) لە چوارچىوئى ماددەئى (55)، ماددەئى (55) لە كۆكراوئى سى ماددەئى سىستەمى گىتوگۆكردن لە دانىشتەكانى پەرلەمان دەبىتە شىوئى گىتوگۆكردن لە دانىشتەكانى پەرلەمان، ناوئىشانى دەبىتە (شىوئى گىتوگۆكردن لە دانىشتەكانى پەرلەمان).

ماددەئى (55):

1- ئەندام بە مۆلەتى سەرۋك، لەو جىگەيەيە دانىشتووھ يان لەسەر ئەو سەكۈيەيە بۇ ئەم مەبەسەتە نامادەكراروھ ئاخاوتن دەكات.

2- لەگەل خستنه رووى ھەر بېرگەيەك لە بېرگەكانى بەرنامەي كار بۇ گفتوگۆكردن سەرۋك داوا لە سكرتېر دەكات ناوى داواكارانى مۆلەتى ئاخاوتن تۆمار بكات.

3- سەرۋك بە رەچاوكردنى رىزبەندى تۆماركردن يان رىگە بە ئەندامان دەدات ئاخاوتن بىكەن.

4- ئەندام ئاخاوتنەكانى ئاراستەي سەرۋك دەكات پىويستە پابەندىت بەم خالانەي خوارەوھ:

أ- ئەندام بۇي نىە لە (3) خولەك زياتر ئاخاوتن بكات، جگەلەو دانىشتانەي تايبەتە بە گفتوگۆكردن لەسەر پېرۆزە ياساى بودجە و ئەو دانىشتانەي دەستەي سەرۋكايەتى تايبەتمەندى دەداتى.

ب- نابىت وەلامى گوتەي ئەندامان بداتەوھ و توانجيان لىدات و قسەي خوى يان ئەندامانى دى دووبارە بكاتەوھ، تەنھا بۇي ھەيە پىشتىگرى بكات.

ج- دەبىت ئەندام ئاخاوتنەكانى لەسەر ئەو بابەتە چىر بكاتەوھ كە خراوتە روو، نابىت بگەرپتەوھ سەر بابەتلىك كە دەنگى لەسەر دراوھ يان گفتوگۆي دەربارەي كۆتايى ھاتوھ.

د- ھەر ئەندامىك بۇي ھەيە تەنھا يەكجار لەسەر ھەر بابەتلىك ئاخاوتن بكات.

5- سەرۋك بۇي ھەيە رىگە بگرىت، لەبەردەوامبوونى ئەندام لەسەر ئاخاوتنەكەي ئەويش لە يەكلىك لەم ئەگەرەنەي خوارەوھ:

أ- بەبى مۆلەت ئاخاوتنى كرد.

ب- لە كاتى ئاخاوتندا وشەي نەشياو يان تانە و تەشەر بەرامبەر ھەر دەزگايەكى دەستوورى و ياساى ھەرىم يان ئەندامىك يان فراكسىونىكى پەرلەمانى يان ھەر كەسىكى دى بەكارھىنا.

ج- باسى لە تايبەتمەندىەكانى ئەندامىك يان ھەر كەسىكى دى كرد.

د- باسى لە نەھىنيەكانى دۆسيەيەك كرد كە لەبەردەم دادگادا يان ھەر دۆسيەيەكى دى كە لە دركاندى رىگە پىدراو نەبىت.

ھ- ماوھى ديارىكراوى ئاخاوتنى كۆتايى ھاتبوو.

و- ئەگەر لە بابەتى گفتوگۆ.

داوا لە بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان ئەوھى خويندەمانەوھ لە چوارچىوھى ماددەي ماددەي (55) بخرىتە دەنگدان.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئەو ماددەيە كە بەو شىوازەي خويندرايەوھ كە سى ماددەيە و لىكراوھ دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوھ؟ (56) كەس لەگەلدايە، زۇر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست

بەرزكاتەوہ؟ كەس نىيە، كەواتە بە كۆى دەنگ ماددەى (55) پەسەندكرا، خائىكى نىزامى ھەپە، كاك شوان فەرموو.

بەرىز شوان احمد نعمان (شوان شىخ احمد):

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

داواى تەوزىچىكەم دەگرد لە كاك د.فرست، بۇپە نوقتەى نىزامىم ھەبوو، بەلام نەتان بىنى، بەس تەوزىچىكەمان بۇ بكەن بۇ ئەو كەسىكى دى، (كەسىكى دى) مەبەستى كىيە؟ زۆر سوپاس.

بەرىز / د.فرست صۇفى على:

بەرىز / سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوہى بەرىز كاك شوان فەرموى مەبەستمان ئەوہپە لە ناو ھۆلى پەرلەمان ئەندام مەسموحە لە ئاخاوتن، بەلام تانە و تەشەر چ لە ئەندامى پەرلەمان بەدات يان ھەر كەسىكى دەرەوہى ئەم پەرلەمانەش بەدات، مەسەلەن بە شىوازى شكاندن و تانە و تەشەر ئەوہى لە چوارچىوہى قانونى رىگەپىدراو نىيە، پەعنى رىگەى پى نادرىت وشەى نەشیاو لە ناو ھۆل بەكار بىنىت، ئىنجا ھەر كەسىك بىت چ لە برادەرگەى خۆى بىت وەكو پەرلەمانتار يان كەسىكى تر لە دەرەوہى ئەم ھۆلەش، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ماددەى (60) بىخویننەوہ.

بەرىز د.فرست صۇفى على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (60) تەنھا سىاغەپە دەپخویننەوہ، دەبىت ماددەى (56)ى نوئ.

ماددەى (56):

1- سەرۆك دەتوانىت فەرمان بكات بە سىپنەوہى ھەر ھەموو يان بەشىك لە ئاخاوتنى ھەر ئەندامىك لە پىرۆتۆكۆل كە پىچەوانەى شىواز و مەرجهكانى گىتوگۆگردن بىت كە لەم پەپەرەوہدا دەق نووسكراون، لە كاتى نارەزايى ئەندام دەستەى سەرۆكايەتى بەبى گىتوگۆگردن بىپارى پەكلاكەرەوہ دەدات.

2- ئەندام بۇى ھەپە پىشنىازى سىپنەوہى ئاخاوتنى ئەندامىكى دى بكات، ئەگەر لە پەپەرەو لایدا يان پىچەوانەى شىواز و مەرجهكانى گىتوگۆگردن بوو سەرۆك بىپارى لەسەر داواكارى ئەندامەكە دەدات.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىزان ئەو ماددەپە پىشتر موناڤەشەكراوہ، ئىستا بەو شىوازەى كە خویندراپەوہ دەخەپنە دەنگدان، كى لەگەلداپە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (52) كەس لەگەلداپە، زۆر سوپاس، كى لەگەلداپە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ كەس نىيە، كەواتە بە كۆى دەنگ ماددەى (56) پەسەندكرا، دەچىنە سەر ماددەى (61).

بەرپىز د. فرست صۇقى ەلى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (61)ى پىرۋەى بەردەستى ئەندامانى بەرپىزى پەرلەمان دەپپتە ماددەى (57)ى نۇى، ئەمەش راي جىياوازى لەسەر ەىيە.

ماددەى (57):

1- ئەندام لە رىگەى خالى پەپىرەوۋە بۇى ەىيە لە ەەر كاتىكى دانىشتەكانى پەرلەمان داواى

ۋەرگرتنى مۇلەت لە سەرۋىكى بىكات بۇ ماۋەپەك لە (2) خولەك زىاتىر نەبىت بۇ قسەكردن بەبى

رەچاۋكردنى تۇماركردن و رىزبەندى.

2- تەنھا ئەم ئەگەرلەنەى خوارەۋە بە خالى پەپىرەۋى دادەنرىن:-

أ- ئەگەر پىشپىلكردنى يەككىك لە ماددە و بىرگەكانى دەستۋور يان يەككىك لە ياسا بەركارەكان يان

يەككىك لە ماددە و بىرگەكانى ئەم پەپىرەۋەكرا لەگەل ئامازەكردن بە ماددەكە.

ب- ئەگەر گىفتوگۇكان لە بابەتى دانىشتەكە دەرچوون.

ج- داۋاكردن بۇ دواخستنى گىفتوگۇ لەسەر بابەتىك و بىرپاردان لەسەر گىفتوگۇكردن لەسەر

بابەتىكى دى يان ئالوگۇر لە بەرنامەى كار.

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان، خىلاف نەبوو، بەلام پىشپىلارىك ەببوو و سى كەس زىاتىر پىشپىلارىان كىرەبوو كە

ماددەى (62) دەمىج بىكرىت لەگەل ماددەى (61)، واتە ماددەى (57) و ماددەى (58) بىن بە يەك ماددە،

ئىمە ۋەكو لىزنىەى كاتى لەگەل دەمىجى ئەم ماددەكەين.

بەرپىز جەفر ابراهىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان لەسەر لىكدانەۋەى ماددەى (61، 62) دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست

بەرزكاتەۋە؟ (52) كەس لەگەل ئەۋەدايە كە دەمىج بىكرىت، زۇر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست

بەرزكاتەۋە؟ كەس نىە، كەۋاتە بە كۇى دەنگ پەسەندىكرا كە دەمىج بىكرىت، روونكردنەۋەت ەىيە كاك

ەمر؟ فەرموو.

بەرپىز ەمر عىنايەت ەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەگەر مەجال ەببىت بىرگەى (ب، ج) ئەگەر جەنابى كاك د. فرست و لىزنىەى بەرپىز سەپىرى بىكەن (ب، ج)

لە ناۋ بىرگەى (أ) ەىيە، بە رەئى من بىرگەى (ب، ج) زىادەىيە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جەفر ابراهىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

د. رىۋاز فەرموو.

بەرپىز د.رئىز ئاۋاز ئاۋازى: **بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.**

من قىسەكانى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمانم نووسىۋوۋە كاك بېستون قىسەيەكى كىردوۋە لەو كۆبۈنەۋەيەي كە پەيۋەندى بە موناۋەشەي ئەم ماددەيەۋە ھەبۈۋە ماددەي (61)، راستە كەس پىشتىگىرى نەكىردوۋە، بەلام ھەست دەكەم زۆر دەقىقە، بىلەن ماددەي (61) رەقەم (1/2) مەرج نىە بەس تەنھا لە كاتى پىشتىلگىردندا تۆ داۋاي پەيۋەندى بەكى، لەۋانەيە بتوانى پىشت بەس بە ماددەيەكى پەيۋەندى داۋاي خالى پەيۋەندى بەكى، لەبەر ئەۋە لەگەل بەرپىزانىش قىسەمانكىرد بە يەكەۋە ئىمە لەگەل ئەۋەداين واى لىبىكىرىت، لە ئەگەرى پىشتىلگىردنى يان پىشت بەست بە يەكىك لە ماددەكانى ئىنجا تا كۆتايى، چۈنكە لەۋانەيە يەكىك بلى پىشت بەست بە ماددەي ئەۋەندە من خالى نىزامىم ھەيە، يان لەۋانەيە راۋەستىن ئىۋە ئەۋە ماددەيەتان پىشتىلگىردوۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جەمىل ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

د.قالا فەرموۋ.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنھا ئەگەر مەجال ھەبىت دوو خولەكىان بۇ نوقتەي نىزام داناۋە و سى خولەكىشان بۇ گىفتوگۇ داناۋە، يەنى ئەگەر ئەندام بۇ گىفتوگۇكىردن تەنھا سى خولەكى ھەبىت و اىزانم دوو خولەك بۇ نوقتە نىزام زۆر زۆرە، نىۋەي ماددەكانى پەيۋەندە دەتوانىرىت بىخوئىندىرىتەۋە لە دوو خولەكدا، بەۋە بىكىرىت لە يەك خولەك زىاتر نەبىت نوقتەي نىزام، زۆر سوپاس.

بەرپىز جەمىل ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەۋە رەئى بوو پىشت موناۋەشەكراۋە، بەلام لىزنىە كاتى ئىۋە چىتان ئامادەكىردوۋە، د.بەھار فەرموۋ، بەس رەئى نەبىت ھاۋكارى لىزنىە كاتى بەكەن، باشە.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

رەئى نىە، ئەۋە كە پىشت گوتراۋە د.رئىز ئاۋازى گوتى، من پىم باشە بىخىرىتە دىباچەۋە، يەنى ئەندام بۇي ھەيە پىشت بەست بە بىرگەي ماددەي دەستوورى يان ياسايى لەم ئەگەرانەي خوارەۋەدا نوقتەي نىزامى بىگىرىت بۇ ئەۋەي ھەموۋى بىگىرىتەۋە ئەۋە كاتە، باشىر دەبىت بىخىرىتە دىباچەي ماددەكەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جەمىل ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دەيەۋىت لەسەرۋەي ماددە ھەر ۋەكو دەستىپىكى ماددە كە لەۋە حالاتانەي خوارەۋە داۋاي خالى نىزامى دەكىرىت، ئىۋە ۋەكو لىزنىە كاتى لەسەر چ موتەقىق دەبن و مەرج ئىۋەنە، يەك دەقە بۇ ئىۋە مەجال فەرموۋ.

بەريزان خولەككىمان بە ليژنەى كاتى دابوو، بەلام ئىستا بوو (2-3) خولەك، سووچى ئىمە بوو، دەست پى ئەكەينەو، فەرموو، بەريزان ھەول ئەدەين لەو ماوۋى لەبەر دەستە ھەندى ۋەزىر بانگ بگەين سەبارەت بەو كوشتارە و تۆلە كىرەوۋى لەو ماوۋى سەرى ھەلداو، دواتریش تەواو كىردى ئەو بەرنامانەى لەبەر دەستە، فەرموو.

بەريز قالا فەرىد ابراھىم:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (61-62) ناو پىرۆژەكە دەمچ ئەكرى و ئەبىتە ماددەى (57) بە رەچاو كىردى تىببىنى بەريزان ئەندامانى پەرلەمان بەو شىۋەى لى دى:

1 ئەندام ئەتوانى پىشت بەست بە يەكى لە ماددە و بىرگەكانى دەستور، ياسا بەركارەكان يان يەكى لە ماددە و بىرگەكانى ئەو پەيرەوۋە لە ھەركاتىكى دانىشتىنى پەرلەمان لە رىگەى خالى پەيرەوۋى دواى ۋەرگرتنى مۆلەت لە سەرۋك بۇ ماوۋىەك كە لە (1) خولەك زياتر نەبى بەبى رەچاو كىردى تۆمار كىردن و رىزبەندى ئاخوتن بكات.

2- تەنيا ئەو خالانەى خوارەوۋە بە خالى پەيرەوۋى دانەنرىن:

أ پىشىل كىردى يەكى لە ماددە و بىرگەكانى دەستور، ياسا بەركارەكان يان يەكى لە ماددە و بىرگەكانى ئەو پەيرەوۋە.

ب- ئەگەر گىفتوگۆكان لە بابەتى دانىشتەكە دەرچوون.

ج- داوا كىردن بۇ دواخستنى گىفتوگۆ لەسەر بابەتلىك و بىرپاردان لەسەر گىفتوگۆ كىردن لە بابەتلىكى تر يان ئالوگۆر لە بەرنامەى كار.

ماددەى (62) ئەبىتە بىرگەى سىيەم:

ئەگەر ئەندام داواى ئاخوتنى كىرد بە رىگەى خالى پەيرەوۋى، بەلام ئاخوتنى خالى پەيرەوۋى نەبوو، سەرۋك ئەتوانى ئاخوتنى پى بىرپىت و لەكاتى دووبارە بوونەوۋى لەو دانىشتە ھەلىكى تى ناداتى بۇ ئاخوتن لە رىگەى خالى پەيرەوۋى.

بەريز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەو شىۋازەى خويندرايەوۋە كى لەگەلە؟ (53) كەس لەگەلە، كى دزە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسند كرا، ماددەى (63) فەرموو.

بەريز د.فەرست صۇقى على:

بەريز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (63) كە ئەبىتە ماددەى (58) ى تازە كۆتايى ماددەى ئەوبەشەيە، تەنيا سىياغەيە و ۋەكى خۆى پىشنىياز كراوۋە بىرگەيەك زىاد بىكرى، داوا لە بەريزتان ئەكەين زىاد كىردى ئەو بىرگەيە سەرەتا بىخەينە

دەنگدان، ئىنجا ماددەكە ئەخوينىنە، ئەلى برگەى (5) زىاد بىرى (لە كاتى پېويست سەرۆك دەتوانى دانىشتەكە ھەلگىرى يان دواى بخات)

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو برگەيە لە پەيرەوى پىشتەر ھەيە.

بەرپىز فرست صۇقى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلام لەو پەيرەو نوپيە نيە، داوا ئەكرى زىاد بىرى، ئىمە خۇشمان لەگەلئىن زىاد بىرى، بۇيە داوا ئەكەين بخريتە دەنگدان، ئىنجا ھەمووى وەكو خوى ئەخوينىنەو.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

زىاد كىردنى ئەو برگەيە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەل دايە؟ (50) كەس لەگەلە، كى دزە؟ كەس نيە، بە كوى دەنگ پەسند كرا، ئىستا كوى ماددەكە دەخويندريتەو و دەخريتە دەنگدان.

بەرپىز فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (58):

ئەگەر لە كاتى دانىشتەكانى پەرلەمان ھەر سەرپىچيەك لەلايەن ھەر ئەندامىكەو بىرى كە ئەشى كاربكاتە سەر بەريوچوونى دانىشتەكە يان ئاخاوتنى نەشياو بەرامبەر بە پەرلەمان و دەستەى سەرۆكايەتى و يان ھەر يەكى لە ئەندامان لى ببيستى سەرۆك بەو شيوەيە رەفتارى لەگەل ئەكات:

1 بەير ئەندامەكەو ئەخاتەو كە رىك وپىكى دانىشتەكە بپارىزى

2- ئەگەر پابەند نەبوو و ھەر بەردەوام بوو سەرۆك ورياي دەكاتەو (تەنبىە).

3- لە حالەتى بەكارھيئانى زمانى زبىر ئەوا سىرینەوئى ئاخاوتنەكانىشى لە پىرۆتۆكۆل لەگەل ئەبى.

4- ئەگەر ئەمجارەش پابەند نەبوو بەردەوام بوو سەرۆك بوى ھەيە لە دانىشتەكە بى بەشى بكات.

5- لە كاتى پېويست سەرۆك ئەتوانى دانىشتەكە ھەلگىرى يان دواى بخات.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

كى لەگەلە بەو شىوازە كە خويندرايەو؟ (54) كەس لەگەلئەتى، كى دزە؟ كەس نيە، بە كوى دەنگ پەسند كرا، ئىمە گىفتوگۇمان ماوہ بۇ (10) ماددەى تر، فەسلىكى تر، بەشى ھەوتەم.....

بەرپىز فرست صۇقى على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەپىي ئەوئى لە موناقتەشە كىردنى ئەو پەيرەو بەسەرى رۇيشتىن و رەچاومان كىردو و ئىقرار كراو، سەرەتا بەشى چاودىرى كىردن دەخويندريتەو، ئىنجا ماددە، ماددەى ھەوتەم كە بەشى چاودىرى كىردنە دەخريتە گىفتوگۇ، راي ئەندامانى پەرلەمان تۇمار دەكرى، لە دانىشتى داھاتوو وەكو ئەوئى ئىستا كىردمان

مادده، مادده، ئەخرىتە دەنگدان و پەسند دەكرى، بۆيە ئىستا لىژنەى كاتى تەواوى بەشەكە ئەخوينىتەو، ئىنجا ئەخرىتە دەنگدان.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:
فەرموو.

بەريز سۆران عمر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشى حەوتەم:

1 ماددهى (59):

هەموو ئەندامىك بۆى هەيە پرسىيارى نووسرا و يان زارەكى بۆ سەرۆك وەزيران يان ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران بنىرى بۆ روون كىردنەوەى بابەتتىك كە ئەكەوئىتە چوار چپوەى پسپۆريەكەيان يان بابەتتىك كە ئەندام زانىارى لە بارەوە نىە يان ئەپەوئى بەدواداچوونى لە بارەوە بكات يان ئەپەوئى راي حكومەت لە بارەى بابەتتىكەوە بزانى.

ماددهى (60):

مەرجهكانى پرسىيارى نووسراو:

1- ئەبى پرسىيار لەلایەن يەك ئەندام پيشكەش كرايىت و بەروار و واژووى لەسەر بى و لە ريگەى سەرۆك ئاراستە بكرى.

2- دەبىت پرسىيار روون و پوخت بى و مەبەستى ديارى كرا و بى، توانج و راي تىدا نەبى و لەكەدارى كەسىتى و دەستە و دامەزراوەى هەريم نەكات.

3- نابى بابەتى پرسىيارەكە لەبەردەم دادگا بى.

4- دەبى پرسىيارەكەى لە تايبەتمەندى ئەو وەزارتە بى كە پرۆسىيارەكەى ئاراستە كراو.

5- پرسىيارەكە پىچەوانەى دەستور و ياسا و بەرژەوەندى گشتى نەبىت و ناشى پيشتر وەلام درابىتەو.

6- ئەو بابەتەى ئاراستەى لىژنە پەيوەندىدارەكانى كراون پرسىياريان لە بارەوە ناكرى تا لىژنە راپورتى خۆى پيشكەش ئەكات.

7- ئەو پرسىيارانەى دەنيردرى بۆ سەرۆكى حكومەت و جىگرەكەى دەبى پەيوەست بن بە كارنامە و سىياسەتى گشتى حكومەت.

ماددهى (61):

1 دەستەى سەرۆكايەتى بۆى هەيە ئەو پرسىيارانە رەت بكەنەوە كە هەر مەرچى لەو مەرجانەى تىدا نەبى كە لە ماددهى (63) و هەرچەندە ئىشى پەپرەوە ئامازەى پىدراو.

2- ئەندام كە پرسىيارەكەى رەت كراوئەوە ئەگەر بە بريارى سەرۆكايەتى رازى نەبوو بۆى هەيە داوا بكات بابەتەكە بخرىتە بەردەم دەستەى گشتى.

ماددەى (62):

سەرۆك له ماوهيهك ك له (7) رۆژ تىپەر نهكات له بهروارى گهيشتنى پرسيارهكه ئهينرى بۆ سەرۆك وهزيران يان ئه وهزيرهى كه پرسيارهكهى ئاراسته كراوه.

ماددەى (63):

ئهبى ئه وه لايهنهى پرسيارهكهى ئاراسته كراوه له ماوهى (7) رۆژ وهلامى پرسيارهكه بدهنهوه له ههموو حالهتيك و نابى وهلامى پرسيارهكه له ماوهى (21) رۆژ دوابخرى.

ماددەى (64):

1 پرسيار به كۆتايى هاتنى وهرزى گرئدان كۆتايى نايهت تهنيا ئه وه ماوهى بۆ وهلامى پرسيار ديار كراوه نامينيت و ماوهكه له سهرهتاي وهرزى گرئدان سهر له نوئى دهست پى ئهكاتهوه.

2- ئهندام بۆى ههيه ههركاتى بيهوى پرسيارهكهى بكشينيتهوه.

3- ئهگهر زياتر له يهك ئهندام ههمان پرسيارى ئاراسته كرد ئهوه پرسيارهكه به ناوى ئه وه ئهندامه ئاراسته ئهكرى كه پيشتر پيشكهشى دهستهى سهرۆكايهتى كردوو، بهلام ئهبى وينهيهكى وهلامهكه ئاراستهى ئه وه ئهندامانهش بكرى كه ههمان پرسياريان كردوو.

ماددەى (65):

پرسيارى زارهكى:

رۆژانى پينج شهمه بهپى پيوست تهرخان ئهكرى بۆ پرسيارى زارهكى.

ماددەى (66):

1 سەرۆك وهزيران يان ئهندامى ئهنجومهنى وهزيران بۆى ههيه يهكسهر وهلامى پرسيارى زارهكى بداتهوه يان داواى دواخستنى بكات بۆ ماوهيهك كه له (15) رۆژ تىپەر نهكات.

2- ئهكرى پرسيارى زارهكى به نووسين له ماوهى ديارى كراو وهلام بدریتهوه.

ماددەى (67):

1 ئهندام بۆى ههيه له ههر كۆبونوهيهك دا كه تهرخان كراوه بۆ پرسيارى زارهكى تهنيا يهك پرسيار ئاراسته بكات.

2- تهنيا ئه وه كهسهى پرسيارى ئاراسته كردوو ئهتوانى يهكجار به كورتى تهعقيب واته لهسهر بهدواداچوون له وهلامى پرسيار ليكراو بكات.

3- پرسيار ليكراو بۆى ههيه به كورتى و بۆ يهكجار لهسهر تهعقيبى ئهندامى پههلهمان وهلام بداتهوه.

4- ئهبى ئه وه كهسهى پرؤسيارى زارهكى ئهكات (48) كاتزمير بهر له دانيشتنى تايبهت بۆ پرسيارى زارهكى ناوى خۆى و پوختهيهكيش لهو پرؤسياره بداته سكرتيرى پههلهمان.

5- ناكرى له كاتى پرسيارى زارهكى له ههمان دانيشتن پرسيار بگۆردرى بۆ پرساندن.

ماددەى (68): لای ئيوه ماددەى (73) ئهكات:

كاتى ديارى كراو بۇ پرسىيار و وهلامى زاركى بهم شيويه ئه بى:

1 دوو خولهك بۇ پرسىيار كردن.

2- (3) خولهك بۇ وهلامدانه وه.

3- (3) خولهك بۇ تهعقيب له بهدواداچوونى ئه وه ئه ندامه ي پرسىيارى كردو وه.

4- (3) خولهك بۇ وهلام دانه وه ي تهعقيب كه.

مادده ي (69):

مهرجه كانى پرسىيار كردن له سه روك وهزيران و ئه ندامانى ئه نجومه نى وهزيران له كاتى گف تو گو كردن

له سه ر بودجه ي گشتى و پرؤزه ياساكان جى به جى ناگرى.

2- خستنه رووى بابه تيكي گشتى بۇ گف تو گو (ترج موضوع عام للمناقشة).

مادده ي (70) :

1 برىتية له گف تو گو كردنى بابه تيكي گرنى و هه نووكه يى له نيوان په رله مان و حكومه ت بۇ به ديهي نانى

به رزه وه ندى گشتى.

2- (10) ئه ندامى په رله مان بۇيان هه يه داوايه ك پيشكه شى ده سته ي سه روكا يه تى بكه ن بۇ ئه وه ي

بابه تيكي گشتى بخريته روو بۇ گف تو گو.

3- سه روكى ئه نجومه نى وهزيران بوى هه يه داوا له په رله مان بكات بۇ ئه وه ي بابه تيكي بۇ گف تو گو كردن به

ئاماده بوونى خو ي يان يه كى له ئه ندامانى ئه نجومه نى وهزيران بخريته روو.

4- ده سته ي سه روكا يه تى ئه بى له مادده يه ك كه له (14) رؤز تپه ر نه كات واده ي ئه و دانيشته ن ديارى

بكات.

5- له و دانيشته نى بابه تيكي گشتى ئه خريته روو بۇ گف تو گو پرساندى و لى سه ندى وه ي متمانه له خو

ناگرى.

6- هه ر ئه ندامى ك بوى هه يه به سدارى له گف تو گو بكات.

7- حكومه ت بوى هه يه داواى دواخستنى ئه و دانيشته ن بكات بۇ ماوه يه ك كه له (7) رؤز زياتر نه بى به

هه ماهه نى له گه ل سه روكا يه تى په رله مان رؤزىكى تر ديارى ئه كرى.

8- پيوسته ئه و ئه ندامانه ي واژوو يان كردو وه ئاماده بن و ده ستيكى ئاخوتن پى بدرى.

مادده ي (71):

ئه گه ر پيش ديارى كردنى كاتى دانيشتن هه موو يان زورىنه ي ئه ندامان داواكه يان كشانده وه سه روك

به لاهه ي ئه نى.

مادده ي (72):

ئەگەر دەستە سەرۋاكايەتى رازى نەبوو لەسەر خستنه رووى ئەو بابەتە گشتىە بۇ گفتوگۆ ئەو ئەندامانەش كە واژوووان كرووۋە پېداگىريان كرو بابەتەكە ئەخرىتە بەردەم پەرلەمان بۇ يەكلای كروندەو.

ماددەى (73):

ئەكرى لە ئەنجامى خستنهرووى بابەتىكى گشتى بۇ گفتوگۆ دەستەى سەرۋاكايەتى بابەتەكە ئاراستەى لىژنەى پەيوەندىدار بكات بۇ ئەوۋى راپۇرتى تايبەت لەو بارەوۋە ئامادە بكات دواترىش پەرلەمان برىار و رېوشوېنى پېويست بگرىتە بەر، يان ئەكرى لەو كۆبوونەوۋەيەى پەرلەمان راسپاردەى پېويست دەربكات.

3 پىرساندىن ماددەى (74):

برىتە لە داوا كروند لە سەرۋاك وەزىران يان يەكى لە ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران بە روون كروندەوۋى كارنامەى حكومەت و ھۆكارەكانى ئەو برىار و رەفتار و كارانەى ئەكەوۋىتە بوارى پىسپۇرىيەكەيان.

ماددەى (75):

1 ھەر ئەندامىك بە واژوووى يەك لەسەر سىي ئەندامان بۇى ھەيە داواى پىرساندىن لە سەرۋاك وەزىران بكات.

2- ھەر ئەندامىك بۇى ھەيە بە واژوووى يەك لەسەر چوارى داواى پىرساندىن ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران بكات.

3 گفتوگۆ كروند لەسەر پىرساندىن ئەنجام نادرى تا (7) رۇژ لە بەروارى گەيشتنى داواكارىيەكە بۇ سەرۋاكايەتى ئەنجومەنى وەزىران.

ماددەى (76):

ئەو مەرجانەى لە پىرساندىن ھەن ھەمان ئەو مەرجانەن كە لە پىرسىاردا ئامازەيان پىدارەوۋە بە رەچاۋ كروندى ئەو خالانەى خوارەوۋە:

1 داواكارى پىرساندىن بە نووسىن ھاوپىچ لەگەل بابەتى پىرساندىنەكە و بەلگە و زانىارى و دۆكۆمىنتەكان ئاراستەى سەرۋاك ئەكرىن.

2- پېويستە ئەو كەسەى پىرساندىن بۇ كراۋە لە رۇژى گەيشتنى پىرساندىنەكە لە ماۋەيەك كە لە (14) رۇژ تىپەر نەكات وەلام بەداتەوۋە.

3- ئەگەر پىرساندىنەكە پېويستى بە لىكۆلىنەوۋە و كۆكروندەوۋى زانىارى ھەبوو پىسپىندراۋىش نەيتوانى لە ماۋەى دىارى كراۋ وەلام بەداتەوۋە داوا لە سەرۋاكى پەرلەمان ئەكات بە دواخستنى پىرساندىنەكە بۇ ماۋەيەك كە لە (7) رۇژ زياتر نەبىن دواخستنى پىرساندىن لەو ماۋەيە زياتر بە رەزامەندى پەرلەمان ئەبى.

4- سەرۋاكايەتى پەرلەمان پىرساندىن و وەلامەكەى لە بەرنامەى كارى نىكتىن دانىشتن دادەنى ئەگەر وەلامى پىرساندىنەكە لە كاتى دىارى كراۋ نەگەيشتە پەرلەمان ئەوا تەنيا پىرساندىنەكە دەكرىتە بابەتى گفتوگۆى دانىشتنى تەرخان كراۋ.

ماددەى (77):

- 1 داۋاى خويىندىنەۋەى پىرساندنەكە و ۋەلامەكەى پىرۇسەى پىرساندنەكە بەم شىۋەىيە ئەبى:
- 1 قسە كىردن ئەدرىتە ئەۋ ئەندامەى داۋاى پىرساندنەكەى كىردوۋە بۇ ماۋەبەك كە لە (15) خولەك زىاتىر نەبىت و دواتر دەرەفەت بۇ كەسى پىرسىندىراۋ بە ھەمان كاتى دىارى كراۋ.
- 2- ھەر يەكە بۇ يەكجىر مافى ۋەلامدانەۋەى ھەيە لە ماۋەى (3) خولەك دا.
- 3- دواتر دەرەفەتى ئاخوتىن بۇ ماۋەى (2) خولەك ئەدرىتە ھەر يەك لەۋ ئەندامانەى پىشتىر ناۋى خۇيان تۇمار كىردوۋە.

دوۋەم:

- 1 ئەگەر پىرسىندىراۋ بى ھۇ ئامادە نەبوۋ پىرۇسەى پىرساندن بەردەۋام ئەبى.
 - 2- ئەگەر ئامادە نەبوۋنەكە بە پاساۋىكى رەۋا بوۋ سەرۋكايەتى كاتى تر بۇ پىرساندن دىارى ئەكات.
- ماددەى (78):
- ئەۋ پىرساندنەى لە ۋەرزى ياسا دانانى پىشۋو پىشكەش كراۋن دەخرىتە بەرنامەى كارى ۋەرزى ياسادانانى نوئى.

ماددەى (79):

- لەم حالەتانەى خوارۋە پىرساندن بە كۆتايى ھاتوو ھەژمار ئەكرى:
- 1 ئەۋ ئەندامەى داۋاى پىرساندن ئەكات بۇى ھەيە لە ھەر قۇناغىك لە قۇناغەكانى پىرساندن داۋاى پىرساندنەكە بىكىنىتەۋە.
 - 2- دەست لەكاركىشانەۋەى ئەۋ ۋەزىرەى پىرساندنى بۇ كراۋە.
 - 3- دەست لەكاركىشانەۋەى ئەۋ ئەندامەى پىرساندنى كىردوۋە.
 - 4- ئەگەر ۋەلامى پىرساندن باۋەر پىھىنەر بوۋ يان دەنگى پىۋىستى نەھىنا بۇ لىسەندىنەۋەى متمانە.
- ماددەى (80): لىسەندىنەۋەى متمانە:

- 1 لىسەندىنەۋەى متمانە دروست نابى بەبى ئەنجامدانى پىرۇسەى پىرساندن.
- 2- ئەگەر ۋەلامى پىرساندن بىروا پىھىنەر نەبوۋ بۇ پىرسىنەر بۇى ھەيە پىشنىازى لىسەندىنەۋەى متمانە بىكات بە رەزامەندى زۆرىنەى ئامادە بوۋان.
- 3- پىش دەنگدان لەسەر ۋەرگرتنەۋەى متمانە سەرۋكى پەرلەمان رىگا ئەدات بە قسە كىردن لەسەر ئەۋ بابەتە بۇ دوۋ ئەندام لەۋانەى داۋاى ۋەرگرتنەۋەى متمانە ئەكەن و دوۋ ئەندامىش لەۋانەى دژى لىسەندىنەۋەى متمانەن.
- 4- سەرۋك ۋەزىران بە متمانە لىسەندىراۋ ھەژمار ئەكرى ئەگەر زۆرىنەى دوۋ لەسەر سىي ئەندامانى پەرلەمان دەنگيان دا بۇ لىسەندىنەۋەى متمانە.

5- ئەندامى ئەنجومەنى ۋەزىران بە متمانە لېسەندراۋ ھەژمار ئەكرى ئەگەر زۆرىنەى رەھاي ئەندامان دەنگيان دا بۇ لېسەندنەۋى متمانە.

6- بابەتى لېسەندنەۋى متمانە لەۋ ماۋەى كە لە (5) رۇژ زياتر نەبى و لە رۇژى لى پىرساندنەۋە ئەنجام ئەدرى.

ماددەى (81):

ئەگەر پىرساندن بە ۋەرگرتنەۋى متمانە لە سەرۇك ۋەزىران كۇتايى پى ھات ئەۋا كابىنەى حكومەت بە دەستلەكار كىشاۋە ھەژمار ئەكرى و ۋەك حكومەتى كار بەرىكەر بەردەۋام ئەبى تا ئەۋكاتى بەپىي ياسا كارپىكراۋەكان كابىنەى نوئ پىكدەھىئىرى.

ماددەى (82):

ھەموو رىكارەكانى چاۋدىرى كىردنى پەرلەمان بۇ سەرۇكى ئەنجومەنى ۋەزىران و ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران سەرۇكى كۆمىسيۇن و دەستە سەربەخۇكانىش ئەگرىتەۋە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئامادە كىردنى پرۇژەى پەيرەۋى ناوخۇى پەرلەمان، دەست بە گىفتوگۇ ئەكەين، بۇ گىفتوگۇ ئەندامان ناۋى خۇيان دەنووسن، (2) خولەك ھەيە، فەرموو بۇ ماددەى (59)، جارى يەكەم ماددە بىخوئىندىرئىتەۋە، فەرموو.

بەرپىز قارەمان قادر:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

ماددەى (59) ئەخوئىنەۋە كە لاي ئىۋە (64)د.

ھەموو ئەندامىك بۇى ھەيە پىرسىارى نووسراۋ يان زارەكى بۇ سەرۇك ۋەزىران يان ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران بنىرى بۇ روون كىردنەۋەى بابەتىك كە ئەكەۋىتە چوارچىۋەى پىسپۇرىيان يان بابەتىك كە ئەندام زانىارى لە بارەۋە نىە يان دەپەۋى بەدواداچوونى لە بارەۋە بكات يان دەپەۋى راي حكومەت لە بارەى بابەتىكەۋە بزانى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، سى كەس داۋاي موناقتەشە ئەكەن، فەرموو رىۋاز خان.

بەرپىز رىۋاز ھائىق:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

ھەرچەندە من ئەندامى لىژنەى كاتى بووم، زۇر تەندىروست نىە موناقتەشە بىكەم، بەلام بەرپىز بەرپىسى ئىستاي سەنتەرى توئىژىنەۋەى پەرلەمان توئىژىنەۋەىكى كىردوۋە لەسەر دەۋرى ۋەسائىلى تەۋاسىلى ئىجتىماعى و ئىمىل و ئەۋ بابەتانە و لەسەر چوئىتەى بەرپوۋە چوونى پەرلەمان، لەسەر راسپاردەى ئەۋان و خۇشەم قەناعەتم پىيەتى ماددەكە بەۋ شىۋەى لى بىرى (ھەموو ئەندامىك بۇى ھەيە پىرسىارى نووسراۋ

يان زارهكى يان ئەلىكتىرۇنى بۇ سەرۆك وەزيران يان ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران بىئىردى و بىروات تا ئەخىرى ئەووش ئىزافە بىكى (ھەموو ئەو بابەتەنە پىرسىارى لە بارەوۋە كراوۋە دروستە، يان پىشىل كىردنى ماددەبەكى ياساى، چۈنكە ئىمە بە نەمۇنە پىشىل كىردنى دەيان ماددەى ياساى لەلايەن بەرىزان لە ئەنجومەنى وەزيران و وەزىرە بەرىزەكان ئەبىنن، بۇيە ھەقە وەكو پىرسىار سەرەتا ئاراستەيان بىكى، سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، پىرسىارى من ئەوۋىيە لە لىژنەى ئىوۋە لىژنەى كاتى، ئەو نووسراوۋە ئەوۋى ئەلىكتىرۇنىش بەرناكەۋى؟ ناكەۋى، فەرموو كاك عومەر.

بەرىز عمر عىناپەت ھەمە سەيد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ئەلئىم ھەموو ئەندامىك بىكەن بە ئەندام، چۈنكە ئەندامان تەعريف كىردوۋە، كە گوتت ھەموو ئەندامىك يەئنى ئەندام، پىويست ناكات بلىي ھەموو ئەندامىك، پىرسىار ھاتوۋە، پىرسىار لە كوردى يانى سائىل، پىرس يەئنى سوئال، پىم وايە ئەوانەى پىسپۇرن بە تايبەتى دىكتۇرە (پەرى) شارەزاي ھەيە، وشەى پىرسىار ئەبى ھەلگىرى (ئەندام بۇى ھەيە پىرسى نووسراو يان زارهكى يان ئەلىكتىرۇنى) وەك دىكتۇرە (رىۋاز) وتى لە رىگاي دەستەى سەرۆكايەتەوۋە تا ئەخىر پىرسىار نەمىنى، وەكو وشەى جوتيار، كىكار، پىرسىار ئەو كەسەيە پىرسىارەكە ئەكات، پىرس ئەو پىرۇسەيە كە من ئەيكەم، سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئارى.

بەرىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر بەشى ھەوتەم پىم باشە ناۋنىشانەكە بەو شىۋەى لى بىكى (چاۋدىرى و پىرساندن) چۈنكە بەشىك لە ماددەكان بابەتى پىرساندن و چاۋدىرى كىردنە، تەنيا چاۋدىرى نووسراوۋە، دەقەكەش بەو جۆرەى لى بىكى (ھەموو ئەندامىك بۇى ھەيە پىرسىارى نووسراو يان زارهكى ئاراستەى سەرۆك وەزيران و ئەندامانى ئەنجومەنى وەزيران بىكات، بۇ روونكىردنەۋەى بابەتىك كە زانىارى لە بارەوۋە نيە يان ئەيەۋى بەدواداچوۋنى لەسەر بىكات.ن سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دىكتۇرە قالا.

بەرئىز د.فالا فەرىد ابراهيم:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

مەسەلەى نووسراو ئەلىكترونىش ئەگرىتەو، بەلام لىرە ئەندامى پەرلەمان بە شىۋەى راستەوخۇ نووسراو و پرسیار ناتوانى ئاراستەى سەرۆك وەزىران و دەستەى سەرۆكايەتى ئەنجومەنى بکات، فلتەرىك ھەيە ئەویش دەستەى سەرۆكايەتیه، یەعنى لە رىگەى دەستەى سەرۆكايەتیهو ئاراستە دەکات، ئایا نووسراو ئەلىكترونىگە بۇ دەستەى سەرۆكايەتى بنىرئ و لە دەستەى سەرۆكايەتى ئىنجا بە ئەلىكترونى بۇ سەرۆك، بۇیە موستەلەحى ئەلىكترونى باش نیه ئىزافە بکرىت، لەبەر ئەوئەى كېشەى لەسەر دروست دەبىت خالى دووهمیش گە وتت نووسراو بە موتلهقى ھاتوو، بە ھەموو رىگاگان ئەتوانى نووسراو بنىرى، ئایا ئەلىكترونىە یان نە؟ بۇیە ئەو كېشەى ھەيە لەسەر ئەو بابەتە، لەبارەى پېشلىکردنى یاساگان تۆ گە پرسیار لە حکومەت ئەگەى پرسیارگە نىگىتیه یان پۆزەتیقە یان، لەسەر ئەوئەى شتىك روون نیه لەلات، بەلام باس لە پېشلى کردن ناکەن، پرسیار لەسەر ئەوئەى پېشلى یاسات کردوو لە فلان خال، لە فلان کارى خۆت سەرۆك وەزىران یان ئەندامى ئەنجومەنى وەزىران، بۇیە پىم باش نیه موستەلەحى پېشلى یاساش ئىزافە بکرى، سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەو تىبىنىانە لەلایەن بەرئىزان لىزنەى کاتى تۆمار کراون، لە ئايندە سوودى لى ئەبىنن بۇ دارشتەوئەى ئەو ماددەى، ئەچىنە ماددەى (60)، فەرموو.

بەرئىز قارەمان قادر:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (60) مەرجهگانى پرسیارى نووسراو:

- 1- ئەبى پرسیار لەلایەن یەك ئەندام پېشكەش كرابى و بەروار و واژووى لەسەر بى و لە رىگەى سەرۆك ئاراستە كرابى.
- 2- ئەبى پرسیار روون و پوخت بىت و مەبەستى دىارى كراو بى، توانج و راي تىدا نەبى و لەكەدارى كەسىتى و دەستە و دامەزراوگانى ھەرىم نەكات.
- 3- نابى بابەتى پرسیار لەبەردەم دادگا بى.
- 4- ئەبى پرسیار لە تايبەتمەندى ئەو وەزارتە بى كە پرسیارگەى ئاراستە كراو.
- 5- نابى پرسیارگە پىچەوانەى دەستور و ياسا و بەرژوئەندى گشتى بى و ناشى پىشتەر وەلام درابىتەو.
- 6- ئەو بابەتانەى ئاراستەى لىزنەى پەيوەندىدارەگانى پەرلەمان كراون پرسیارىان لە بارەو ناكرى تا لىزنە راپورتى خوى پىشكەش ئەكات.
- 7- ئەو پرسیارانەى دەنیردرىت بۇ سەرۆكى حکومەت و جىگرەگەى ئەبى پەيوەست بن بە كارنامە و سىاسەتى گشتى حکومەت.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كى قسەى ھەيە؟ مەسەلەى ئەودى كاك عومەر وتى ھەموو پىرسىيارىك لىرە ھەر پىرسە، دوای با استناز لە راي شارەزايان لەو بارەووە وەرىگىرن، منىش ھەمان رەئىم ھەيە، (5) كەس داواى كردوووە قسە بكات، ئەمجارەش لە دكتۆرە رىواز دەست پى ئەكەين، فەرموو.

بەرپز رىواز ھائىق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشنىار دەكەم بەرگەى شەشەم ئەودى بۆ زىاد بىرى، ئەللى (ئەو بابەتەنى ئاراستەى لىژنە پەيەوھەندىارەكانى پەرلەمان كراوان و پىرسىيارىان لە بارەووە ناكىرلى تا لىژنە راپۆرتى خۆى پىشكەش دەكات، بە مەرجىك لىژنە لە ماوەىك كە لە (15) رۆژ زىاتەر راپۆرتى خۆى ئامادە بكات، خۆ ئەگەر (7) یش بى باشترە، ھەوتەمىش (ئەو پىرسىيارەنى دەنىردىن بۆ سەرۆكى ھۆكۆمەت و جېگەرەكەى ئەبى پەيوەست بن بە كارنامە و سىياسەتى گشتى ھۆكۆمەت و جى بەجى نەكردنى دەقى ياسا بەرگارەكان، چونكە نموونە دەھىنمەو، ئىمە ياساى قەرزمان لەو پەرلەمانە پەسەند كەرد، من بەش بە ھالى خۆم سەبارەت بە پىشلى كەردنى ئەو ياساى (15) پىرسىيارم بۆ سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران و جېگەرەكەى وەزىرى داراىى كە ھەر ھەمووىان پىشلى كەردنى دەقى ياساىيە ناردوو، لەبەر ئەووە مەرج نىە ئىمە پىرسىيار كەردن لە ھۆكۆمەت تەنبا پەيوەست بىرى بە مەسەلەى كارنامە، لەبەر ئەودى لە ناو ياساگان زۆر جار سەرۆكى ھۆكۆمەت يان جېگەرەكەى پابەند دەكرىن بەودى كارىك بکەن، كە نايكەن پەرلەمان تا ئىرە ھەقى خۆپەتى پىرسىيار بكات، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ھەيات خان.

بەرپز ھەيات مەجىد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (60) لە مەرجەكانى پىرسىيارى نووسراو لە خالى يەكەم (دەبى پىرسىيار لەلايەن يەك ئەندام پىشكەش كرابى و بەروار)، بەروار لە بەش و لە ماددەكانى پىشوووش كراو بە مېژوو يان رىكەوت، ئەگەر ئەوھش واى لى بىرى باشە، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئەبو كاروان.

بەرپز عبدالرحمن فارس (ابو كاروان):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە خالى يەكەم پىرسىيار لەلايەن يەك ئەندام پەرلەمان پىشكەش كرابى، پىم واىە ئەووە مەرج نەبى، مەسەلەن من و سى پەرلەمانتار كۆك ئەبىن لەسەر ئەودى يەك پىرسىيار ئاراستە بکەين، بۆيە با ئاساىى بى

چەند پەرلەمانتارىك پرسیار ئاراستە بکەن، دوو، پېم وایە دکتۆرە (رېۋاز) شەرحىكى کرد، بەلام پېشتریش تېنەگەيشتبووم لەو، یەعنى ئەو پرسیارانەى ئەنپردرى بۆ سەرۆكى حکومەت و جیگرەگەى ئەبى پەيوەست بى بە کارنامەى حکومەت روونە، بەلام سیاسەتى گشتى حکومەت چۆن تەزاروب ئەکات؟ یەعنى سیاسەتى گشتى حکومەت لەگەل کارنامە تەزاروب ئەکا یان چیه؟ داواى روون کردنەو ئەکەم، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئیمینكى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، باسیان کرد، دکتۆرە رېۋاز باسى کرد، داوا ئەکەم دووبارەى بکاتەو ئەوەى پېشیل کردنى یاساکان، لە حالەتى پېشیل کردن ئەکرى پرسیار ئاراستە بکرى، ئەتوانى ئەو دووبارە بکەیهو؟

بەرپز د.رېۋاز ھانق:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە بەرپز کاک ئەبو کاروان تیگەيشتم، ئەو مەبەستى ئەو نیه، ئەللى کارنامە دیارە نووسراو و مەلووسە و ئەتوانى ئەگەر بەو نەوعە جى بەجیيان نەکرد کە تۆ مەبەستە پرسیارى لە بارەو بکەى، بەلام مەبەست لە سیاسەى عامە چیه؟ سیاسەى عامەى هیچ سیکتەرىک لە ھەرىمى کوردستان زۆر وازیح نیه، ئەتوانم بلىم دەقیقە، پرسیارەگەى دەقیقە و نازانم چیش بلىم بەراستى، لای بەین باشترە، بەلام جى بەجى نەکردنى یاساکان ئەو بابەتیکى ترە.

بەرپز جعفر ابراهيم ئیمینكى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەوەى من بە خەيالمن بى مەبەست لەو بەرنامەى کارە، ھەموو کابینىەک کە دەست پى ئەکات بەرنامەى کارى ھەیه، کە بەرنامەى کارى خۆى ئیعلان ئەکات ئەبى پەيوەست بى.....

بەرپز عبدالرحمن فارس:

بەللى سەرۆكى پەرلەمان بزەبت وایە، کارنامەى حکومەت دیارە، بەلام دیسان رەئى من و دکتۆرە (رېۋاز) یەکە، ئەم سیاسەتە گشتیە ھینرایە ناوہو زیادەیه، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئیمینكى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو کاک مصطفى.

بەرپز مصطفى سەکرى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەگەى من ئەبو کاروان کردى، پېم وابى پرسیار کردن مەرج نەبى یەک ئەندام بى، جار وایە کۆمەللى ئەندام کۆکن لەسەر پرسیارىک، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئیمینكى / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، وازانم ئەو پەیرەو کراو، فەرموو کاک قادر.

بەرپز قادر ئوتمان رسول:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى سېيەم ھەندى كەيس ھەيە راستە لەبەردەم دادگايە، بەلام فەرمانى دادگاش دەردەچى و دەسلەتتى جى بەجى كەردن جى بەجى ناكات، ئەكرى لە ئەگەرى دەرنەچوونى فەرمانى دادگاو جى بەجى نەكردنى لەلەيەن دەسلەتتى جى بەجى نەكردن پەرلەمانتار مافى پەرسىيە ھەبى، نەك بە ماناى تەدەخول لە كەيسەكە، سەبارەت بە خالى شەشەم، پەشتەگىرى لەوہى دكتۆرە (رېواز) ئەكەم كە ماوەيەك ديارى بىكرى (15) رۆژ، سەبارەت بە خالى ھەوتەم، پېم باشە ئىزافەى ئەوہ بىكرى كە لە دواى كارنامە و سىياسەتى گشتى حكومەت و دەسلەت و بەرپەرسىيەتەيان، واتە پەرسىيارەكان پەيوەست بن بە دەسلەت و بەرپەرسىيارەتەيان، كە ئەوہت وت شتىكى گشتەگرە، ھەمووى ئەگرىتەوہ، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئومىد.

بەرپز ئومىد ھەمە على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بە كورتى مەسەلەى پەرسىيار كەردن تەنيا تايبەت نەكرى بە يەك ئەندامى پەرلەمان، پەشتىوانى لە راکەى كاك ئەبو كاروان و ھەر كەسىكى تر ئەكەم كە ئەكرى لەسەر پەرسىيە ديارى كراو چەند ئەندامىك يەك پەرسىيارەيان ھەبى و پېكەوہ ئاراستەى بکەن، ئەوہش ئاسان نىيە و شتىكى باشە، ئەوہى سىياسەتى گشتى شتىكى مەتاتىە، خزمەتگوزارىيە، دادپەروەريە، سەرورەى ياسايە، ئەوانە دەكرى سىياسەتى گشتى حكومەت بن، پېم وايە ئەگەر زەمىن ئەوہش نەنووسرى پەرلەمانتار بۆ خوى ئازادە لەوہى لە ھەر يەكى لەو پەرسانەى پەيوەستە بە ئەرك و بەرپەرسىيارەتى حكومەت و سەرۆكى حكومەت و جىگەرەكەى وەك بەرپەرسىيارى يەكەم لە كابينەيەكى ديارى كراو پەرلەمانتار بۆى ھەيە لەسەر ھەر يەكى لەو پەرسانە پەرسىيارەيان ئاراستە بکات، بۆيە پېم وايە ئەوہ زۆر تەحدىد نەكەين، سەبارەت بە لايەنى زامانەوانى تۆزىك ئىشكالە، كە ئەلئىين پەرس لە زامانى كوردى ئەو واتايە نادات كە ئىستا پەرسىيار ھەيەتى، بەو مانايە نىە كە پەرسىيار راست بى، چونكە پەرس لە كاتىك راست ئەبى ئەگەر بىكەيتە فەرمان، بۆ نموونە، پەرس كەردن لە زامانى كوردى بە ماناى پەرسىيار كەردن نايەت ئەوہى كە لە زامانى كوردى لە تىگەيشتنى ئىمە بۆ مەسەلەى پەرسىيار كەردن ھەيە، پەرس كەردن بە ماناى ئىزن وەرگرتن دى، يەعنى پەرس بە كەسى ئەكەى كە كارىك ئەنجام بەدى، بۆيە لىرە ئەگەر وشەى پەرس بەكار بىنين لە برى پەرسىيار ئەبىتە ھەلە، چونكە لە شوپىنى پىويستت بەوہيە بلىي پەرسىيار كەردن، ئەگەر پەرسەكەت دانە لە جىي وشەى پەرسىيار ئەو كاتە ئەبىتە پەرس كەردن بە تەواوى ماناى لە دەست ئەدات، بەلام كاتى كە پەرسىيار ئەكرى فەرمان، پەرسىيار كەردن، ئەو كاتە ھىچ ئىشكال نابى و تىگەيشتن بە تەواوى ديارى ئەكرى، وەك وتەم بەو مانايە نىە، ئەگەر تەنيا وشەى پەرسىيار وەرگرىن پېم وابى ئەوہ تەواو روون و دەقىقە و ئەشى ئەو لىكدانەوہى كاك (عمر) يشى بۆ بکەى

پرس، پرسىيار، ئەوكاتە بە ماناى كەسپك نايە كە ھەلگىرى پرسىيارە، پرسىيار بەو مانايەى ئىمە تا ئىستا ئەيزاين، بەلگو بەماناى كەسى دى كەى ھەلگىرى قەزىيەكە، چونكە پرس قەزىيە، كىشەيەكە، يەعنى نەك پرسىيارىكە كە تۆ شتېك نازانى ئەتەوئ كەسى بۆتى روون بكاتەو، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك انور..

بەرپىز انور قادر مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى (ئەبو كاروان) ئەكەم، ناكىرى ھەر يەك پەرلەمانتار پرسىيار بكات، ئەكىرى بلىئى ئەندامىك يان زياتر، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتورە فالأ.

بەرپىز د.فالأ فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

جەدەلىكى زۆر لەسەر بەرنامجى حكومى و سىياسەتى عامە كرا، ديارە وەكو بەرپىزىشت روون كىردنەووت دا، ھەر كاپىنەيەك كە پەرلەمان سىقەى پى ئەدا سەرۆكى كاپىنە دى عەرزى سىياسەى عامە ئەكات، كاتى بەرپىز راسپىردراو بۆ سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران ھات و عەرزى سىياسەى عامەى كرد و ھەموو وەزارەتەكانىش، لەسەر ئەو ئەساسە سىقەى پەرلەمانى پىدار بۆ ئەوۋى كارەكانى خۆى بكات، بۆيە فىقەى دەستورى ھەم سىياسەى عامە بۆ حكومەت بەكاردىئى، ھەمىش ھەيە بەرنامەى حكومى بەكاردىئى، يەعنى ھەريەكى بى كىشە نىە و ھەردووكى بى ھەر كىشە نىە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ھاتىنە كۆتابى ماددەى (60)، بەو ئومىدەى ئەو تىبىنيانە لاي بەرپىزان تۆمار كرابن، فەرموو.

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (61):

1 دەستەى سەرۆكايەتى بۆى ھەيە ئەو پرسىيارانە رەت بکەنەو كە ھەر مەرجى لەو مەرجانەى تىدا نەبى كە لە ماددەى (6) و ھەر چەندىشە پەيپەو نامازەى پىداو.

2- ئەندام كە پرسىيارەكەى رەت كراوئەو ئەگەر بە بريارى سەرۆكايەتى رازى نەبوو بۆى ھەيە داوا بكات بابەتەكە بخىتە بەردەم دەستەى گشتى.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كى قسەى ھەيە؟ كاك بىستون فەرموو.

بەرپىز بېستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ماددەى (61) پېم واپە زىادەيە، چونكە لە ماددەى پېشوو ئەو مەرجانە دانراون كە پېويستە ھەموو پىرسىارنىك تىيايىبى، بۇيە ئەگەر مەرجهكان نەبى تەحسىل حاسلە، سەرۆكى پەرلەمان پىرسىارەكە ناكات، بۇيە ئەم ماددەيە بە زىادە ئەزانم، ئەگەر ماپەووش پېم واپە ئەو (61) ە لەگەل (62 □ 63) بىكرىن بە يەك ماددە و ئەوانى تر بىكرىن بە فەقەرەى نىو ئەو ماددەيە، چونكە ئەو پەيرەو ھەر لە سەرەتا تا ئەخىر من كېشەى زۆرى ژمارەى ماددەكانم ھەيە، يەك دېر و ناوى ماددەيەكى لىنراو، ئەو ە ئەلئىمەو ە بۇ بەرپىزانى لىژنە ئەگەر ئەيھىلئەو ە ھەرسى ماددەى (61-62-63) بىكەن بە يەك ماددە بە سى خال، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئارى.

بەرپىز ئارى عبدالطيف مولود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بىرگەى يەكەم ئەلئى دەستەى سەرۆكايەتى بۇيان ھەيە، ئەو ە ئەلئەيە لە رووى رىزمان، دەستەى سەرۆكايەتى بۇى ھەيە ئەو پىرسىارانە رەت بىكەنەو، دووم، ئەندام كە پىرسىارەكەى رەت كراوئەو پېم باشە بىكرى بە ئەو ئەندامەى پىرسىارەكەى رەت كراوئەو، سوپاس

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عومەر.

بەرپىز عمر عىنايەت حمە سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پېم باشە ئاواى لى بىكرى (دەستە بۇى ھەيە ئەو پىرسە ئاراستە نەكات كە لەگەل مەرجهكانى پىرسى نووسراودا نايەتەو كە لە ماددەى (60) دا ھاتوو، پىداگرىش ئەكەم لەسەر وشەى پىرس، پىرسىار ھەلەيە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو ە كۇتايىدا لىژنەى كاتى بە راوئىكارى لەگەل كەسى پىسپۆر بىكات، ئەگەرنا پىرس لە كرمانجى سەر وەك فەزىە بەكاردى، فەرموو كاك قادر.

بەرپىز قادر ئوتمان رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەو ەى پىرسىارەكە رەت كرايەو ە ئەندامەكە رازى نەبوو خرا بەردەم دەستەى گشتى، دەستەى گشتى بە چ مىكانىزمىك رەتى پىرسىارەكە ئەكاتەو؟ لە ئەگەرى پىداگرى ئەندامەكە لەسەر ھاتنە دى مەرجهكانى لە پىرسىارەكە؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

موناقاشە كۆتايى ھات، ئەو پىشنىارەش ھەيە (61- 62- 63) دەمىج بىكى، ماوى كاك ئەيۇب؟ فەرموو.

بەرپىز ئەيۇب عبدالله اسماعىل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتىوانى لە راكەى كاك (بىستون) ئەكەم بۇ دەمىج كىردنى ئەو ماددانە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بۇ ماددەى (62).

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (62):

سەرۋىكى لە ماوئەيەك لە (7) رۇژ تىپەر نەكات لە بەروارى گەيشتنى پىرسىارەكە دەينىرى بۇ سەرۋىكى

ووزىران يان ئەو ووزىرەى كە پىرسىارەكەى ئاراستە كراو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دىارە موناقاشە نىيە؟ كاك بىستون فەرموو.

بەرپىز بىستون فائق احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنيا زمانەوانىيە، (سەرۋىكى لە ماوئەى (7) رۇژ تىپەرنەكات لە بەروارى گەيشتنى پىرسىارەكە ئەينىرى بۇ

سەرۋىكى ووزىران) يەئنى ئەو فارىزەيە بىكەوئىتە دوای ئەو، سەرۋىكى كەش ئەبەينەو ئەولاولە، بەم جۇرە

(دوای ماوئەيەك كە لە (7) رۇژ تىپەرنەكات لە بەروارى گەيشتنى، سەرۋىكى پىرسىارەكە ئەينىرى بۇ سەرۋىكى

ووزىران يان ووزىرى پىرسىار ئاراستە كراو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئەبو كاروان.

بەرپىز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تىبىنىيەكى تر ھەيە (سەرۋىكى لە ماوئەيەك (7) رۇژ تىپەر نەكات لە بەروارى گەيشتنى پىرسىارەكە ئەينىرى

بۇ سەرۋىكى ووزىران يان ئەو ووزىرەى پىرسىارەكەى ئاراستە كراو).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ھەر بە رىڭگەى سەرۋىكى ووزىرانەوئەيە ناتوانىن بە رىڭگەى ووزىرە پەيوئەندىدارەكان بىنيرىن

بەرپىز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن:

مەبەستەم تەكمىلەكەى ھىنەكەيە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەو تىببىنەنە تۆمار ئەكرىن، بۇ ئەوۋى باشتىن بۇ ئەو ماددە بىكەن، فەرموو بۇ ماددە (63).

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە (63):

ئەبى ئەو لايەنەنى پىرسىيارەكە ئاراستە كراوۋە لە ماۋە (7) رۇژ ۋەلامى پىرسىيارەكە بدەنەۋە لە ھەموو
حالتىك و نابى ۋەلامى پىرسىيارەكە لە ماۋە (21) رۇژ دوايخى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە؟ فەرموو كاك مصطفى.

بەرپىز مصطفى سەكرى مصطفى:

بەرپىز / سەرۋىكى پەرلەمان.

لە زۆر سىاغە كىردىنا ئەبىنەن بىكەرەكە تاكە كارەكە كۆيە، يان بە پىچەۋانەۋە، پىم باشە چاك بىكرىن،
مەسەلەن لايەن تاكە، بەلام بدەنەۋە كۆيە، ئەو شتانە چاك بىكرىن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، كەسى تر ھەيە؟ فەرموو كاك ئارى.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە سەرەتاۋە ئەلى (7) رۇژ، كە تۆ وت ئەبى ئىتر موناقتەشە ھەئناگرى، بەلام لە دوۋەم ئەلى (21) رۇژ،
ئەۋە زۆر فەرقە، لە ماددە چۆن ئەبى ئەو لاۋازيە ھەبى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ئەبو كاروان.

بەرپىز عبدالرحمن فارس:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش ھەمان تىببىنەن ھەيە، لە نىۋان (7 بۇ 21) فەرقى زۆرى ھەيە، يەنى بىكرىتە (14 بۇ 21) رۇژ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دىكتورە رىۋاز بۇ روون كىردنەۋە.

بەرپىز رىۋاز فائق:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋە پەيۋەستە بە ماددەيەكى تر كە لە پىرۋەكەى بەرىزان لەبەردەستىان دايە كە ماددە (71) ھ، ئەلى
سەرۋىكى ۋەزىران بۇى ھەيە يەكسەر ۋەلامى زارەكى بداتەۋە، يان داۋاى دواختى بىكات بۇ ماۋەيەك كە لە

(15) رۆژ زياتر نەبى) ئەو (15) يەمان ئىزافە كىردووۋە بۇ (7)، بۇيە بۆتە (21)، چۈنكى ئەگەر داۋاي ۋەقت بىكات بۇ ئەۋەدى خۇي حازر بىكات ئەتوانى داۋاي ئەو كاتە بىكات، بۇيە نابى لە هيچ حالەتتىك لە (21) رۆژ تىپەرئى، ئەسل ئەۋەپە لە (7) رۆژ جۋاب بىداتەۋە، ئەگەر داۋاي كىرد دەرۋەتى پى بىدرى تا (15) رۆژ ئەتوانرى دەرۋەتى پى بىدرى، بۇيە بەۋ شىۋەپە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بۇ ماددەى (64).

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (64):

1 پرسىيار بە كۆتايى ھاتنى ۋەرزى گرئدان كۆتايى نايەت تەنيا ئەۋ ماۋەى بۇ ۋەلامى پرسىيار دىار كراۋە نامىنىت ۋ ماۋەكە لە سەرەتاي ۋەرزى گرئدان سەر لە نوئ دەست پى ئەكاتەۋە.

2- ئەندام بۇي ھەپە ھەركاتى بىھوئ پرسىيارەكەى بىكىنىتەۋە.

3- ئەگەر زياتر لە يەك ئەندام ھەمان پرسىيارى ئاراستە كىرد ئەۋە پرسىيارەكە بە ناۋى ئەۋ ئەندامە ئاراستە ئەكرى كە پىشتر پىشكەشى دەستەى سەرۋكايەتى كىردووۋە، بەلام ئەبى ۋىنەپەكى ۋەلامەكە ئاراستەى ئەۋ ئەندامانەش بىكرى كە ھەمان پرسىيارىان كىردووۋە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، دوو كەس ھەپە، فەرموو كاك ئومىد.

بەرپىز ئومىد ھەمە على:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

تەنيا تىبىنى بىچووك، ئەۋەدى بە ناۋى ئەۋ ئەندامەۋە تۇمار ئەكرى ئاراستە ئەكرى كە يەكەمجار پرسىيارەكەى ئاراستە كىردووۋە، رەنگە لە يەك رۆژ ئاراستەى بىكەن بەلام لەكاتى جىاۋاز، بۇيە ئەۋە ئىشكالە لە ماددەكەى پىشۋوترىش موناۋەشەى ئەۋەمان كىرد كە پرسىيار لە ئەندامىك زياتر بۇي ھەپە كە پرسىيارىكى دىارى كراۋ ئاراستە بىكەن، بۇيە ئەكرى ئەۋ بىرگەپە لابلەن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

فەرموو ئامىنە خان.

بەرپىز ئامىنە زىكى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەفە ل گۆر ۋى خالى ھاتپە دانان، چۈنكى گەلەك جارا پەرلەمانتارا زۆر پرسىيار ئاراستەپەت ھىكومەتى كىرن، پرسىيارىت وان دووبارە كىرى بوۋ، ھىكومەتىش زى ۋەلام دا، يان ۋەلامى پەرلەمانتارەكى نەدان گوتيا مە جاب داى، بۇ ھەندى كۆ رىكخستنا تەنزىمىت بىتە كىرن ۋ دەستا سەرۋكايەتپاش بىزانىت چۆن دى رىك

ئىختىل سەر وئ ئەساسىيا ھاتىيە رېكخستىن، بۇ ھەندى كۆپسىيارىت دووبارە بۇ حكومەتى نەچىن، ھەم ژى تەنزمەك ئاراستە كرنا پرسىياردا ھەبىيتن.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بېستون.

بەرپىز بېستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ خالى يەكەم و دوووم قسەكانى من تەنيا سیاغەيە، يەكەم بەو جۆرە بە كۆتايى ھاتنى وەرزى گریدان پرسىيار كۆتايى نايەت تەنيا ئەو ماوہى بۇ وەلامى پرسىيارەكە دىيارى كراوہ نامىنى و لەسەرەتاي وەرزى گریدان سەر لە نوئ ماوہەكە دەست پى ئەكاتەوہ، واتە ماوہى دوووم چۆتە ئەوى و، ئەوہى دوووم، ئەندام بۇى ھەيە پرسىيار بکشىنىتەوہ ھەركاتى بىھوئ بە زيادەى ئەزانم، لەسەر خالى سىيەمىش خۇ لەو خولەش بۇ ھەر وەرزى من بۇ خۆم چەند جار پرسىيارم ئاراستە كر دووہ ئەندامىكى ترىش ئاراستەى كر دووہ وەلامىش بۇ ھەردووكمان ھاتۆتەوہ، رەنگە من وەلامەكەى حكومەتم پى باش بى كە بە ناوى منەوہ و بۇ من بېتەوہ نەك ئەوہى كە سەرۆكايەتى پەرلەمان وەلامى كەسىكى ترم بۇ بنىرى، بۇيە حالەتتىكى تەبىعيە چەند ئەندامىك لەسەر يەك بابەت پرسىيارىك بۇ ئەنجومەنى وەزىران بنىرن، مەسەلەن لەگەل كاك (سۆران) و يەك دوو برادەرى تر لەسەر وەزىكى دەستگىر كرنى كۆمەلئىك تۆمەتبار بۇ وزارەتى ناوخۇ پرسىيارمان ناردبوون بىرمە، ھەمان وەلام كۆپى كرابوون، بەلام بە ناوى ئىمەوہ وەلامەكە ھاتبووہ، من بۇ ئەرشىفى خۆم، بۇ دەنگدەرى خۆم، بۇ ئەو كەسەى كە ھاتووہ، ئەو خالە بە زيادە ئەزانم سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، موناقتەشە كۆتايى ھات، فەرموو ماددەى دواتر.

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (65):

رۆژانى (5) شەمە دىيارى ئەكرى بۇ پرسىيارى زارەكى.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

دىيارە ئەو ماددەيە وا ئەبىنم پىويستە دەمچ بكرى، روون كرنەوہ فەرموو.

بەرپىز د.رېواز فائق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەبەر ئەوہى لە جەدوہلەكە ئىمە دامانابوو بۇ كارى پەرلەمانى پىنج شەممەمان داناوہ بۇ قسە كرن لەگەل حكومەت، بۇيە ئەو رۆژەش دانراوہ، بۇ ئەوہى پرسىيارى زارەكى ئەكەوئتە ئەو رۆژەى كە لە جەدوہلى كارى پەرلەمان حكومەت لىرە ئامادە ئەبى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

موناقاشەى ئەۋى؟ سوپاس، فەرموو ماددەى دواتر، فەرموو كاك قادر.

بەرپىز قادر ئوتمان رسول:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋەى دىكتۇرە دەلى راستە لە جەدۋەلەكە دانراۋە، بەلام بۇ ئىمە وابەستەى بىكەىن ھەر ئەۋترى پىنج شەمە دابىن، يەنى بە راى من ئەو ماددە ھەر ھەلگىرى، لە ئەگەرى ئامادە بوۋى سەرۋىكەىتەى ئەنجومەنى ۋەزىران و ۋەزىرەكان لە پەرلەمان ھەر رۇزى بوۋ پەرلەمانتار بەپى مەرجهكان ئەتوانى پرسىارى خۇى ئاراستە بىكات، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئومىد.

بەرپىز ئومىد حمە على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىم وايە ئەو ماددەىە گىرنگە، چونكە لە پەرلەمانە زۇر پىشكەۋتوۋەكانى دۇنيا ئەتوانم بلىم لە دەۋرەىەك كە بۇ ئىمە كرابوۋىەۋە يەكى لە پەرلەمانتارەكانى سوید باسى پەرلەمانى سویدى كىرد، ئەگەر بە ھەلە نەچۋىم رۇزانى پىنج شەممان يان يەكى لە رۇزەكانى ھەفتە دىارى كراۋە كە سەرۋىك ۋەزىران بەرپىسارى يەكەمى حكومت دىتە پەرلەمان و روون كىردنەۋە لەسەر كىشە و گىرتهكان ئەدات و پەرلەمانتاران پرسىارەكانى خۇيان روۋبەرۋى سەرۋىك ۋەزىران ئەكەنەۋە، ئەگەر ئەۋە بىمىنى بەو شىۋەىە دىارى بىكى، ناچار كىردىشى تىدابى، ئەكىرى حكومت لە رۇزى پىنج شەمە ئامادە بى، بە برۋاى من ئەۋە زۇر گىرنگە، حكومت ناچار بىكى ھەموو پىنج شەمەىەك بىتە پەرلەمان و لەۋى ھەر كىشە و گىرتىك ھەبى گىتوگۋى لەسەر بىكى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دىكتۇرە ڧالا.

بەرپىز د.ڧالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش پىشتىگىرى لە بەرپىز كاك (قادر) ئەكەم، ماددەكە زىادە و ھەلگىرى، لەبەر ئەۋەى لە پىشۋوتىر ۋەكو دىكتۇرە (رېۋاز) ئىشارەتى پىدا روون كىردنەۋە دراۋە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ئامىنە خان.

بەرپىز ئامىنە زكرى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئەوۋە گرېدايە ماددى (52) يى، كو برگا چارئ تەھدېد كرى رۇژا پېنج شەمبى تايبەت دەبى بۇ گىفتوگۇ
كردن لەگەل حكومت بەپىي پېويست، واتە پەسند بووہ ئەوہ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو بۇ ماددى (66).

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددى (66):

1 سەرۋك وەزيران يان ئەندامى ئەنجومەنى وەزيران بۇى ھەيە يەكسەر وەلامى پرسىيارى زارەكى بداتەوہ
يان داواى دواخستنى بكات بۇ ماوہيەك كە لە (15) رۇژ تېپەر نەكات.

2- ئەكرى پرسىيارى زارەكى بە نووسين لە ماوہى ديارى كراو وەلام بدريتەوہ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، كى قسەى ھەيە؟ فەرموو كاك ئارى.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

برگەى يەكەم ئەلئ سەرۋك وەزيران يان ئەندامى ئەنجومەن، بكرى بە ئەندامانى ئەنجومەن، بۇى ھەيە
بكرى بە بۇيان ھەيە، يەكسەر جوان نيە بكرى بە راستەوخۇ وەلامى پرسىيارى زارەكى بداتەوہ، بكرى بە
بدنەوہ يان داواى دواخستنى بكەن، برگەى دووہميش لابرئ، چونكە ناتوانين پەيرەو بۇ ئەوان دابنئين،
ئەكرى پرسىيارى زارەكى بە نووسين كى وەلامى بداتەوہ، سەرۋكى وەزيران يان ئەنجومەنى وەزيران؟ ئىمە
پەيرەو بۇخۇمان دائەنين، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتورە جوان.

بەرپىز د.جوان اسماعيل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىقتيراح دەكەم ماددى (66) لەگەل ماددى (67) دەمچ بكرى، پېويست ناكات، ماددى (67) (بىرئتە
فەقەرأتى ماددى (67)، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ئامىنە خان.

بەرپىز ئامىنە زكرى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز كاك (ئارى) ئامازە پىدا پىرسىارا زارەكى بىتە لادان، ئەگەر بەرسف فى نقىسىنى بىتە دانان، بەرپىزان زۆرجارە حكومت وختى دىتە پەرلەمانى دىتن بەرسفا پەرلەمانتارا دىتن ھەندى پىرسىارىت ھەى كو جواب نىنە، ئامادەكارى پىتقىت، دىش رەئىا ئەنجومەنى وەزىران وەرگىرى، فى دەمى ئەگەر لابیىن پەرلەمانتار زەرەر دكەن ژ بەرسىقدانا وى ژى، ژبەر ھەندى مە وەكى لىژنا پىوىست زانىن كو ئەو پىرسىارىت كو حكومت پەرسىف نىنە ل پەرلەمانى بىتە جەواب بىگومان بەرسفا پەرلەمانتارى بىنە جەواب ب نقىسىن، ژ بەر ھەندى ئەم دىبىن زەرورەتە، مەسەلەن وەزىر ھاتىە پەرلەمانى ئەندام پىرسىارى ئاراستە كرىە، وەلامى نەبوو، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

راستە لە رووى عەمەلى ھەيە، پىرسىارى زارەكى راستەوخۆ لە ناو ھۆلى پەرلەمان زۆر لە جىبى خۆيەتى، بەلام ئەگەر وەلامەكە پىوىستى بە داتا بوو، بە لىكدانەو بوو، سەرۆك وەزىران يان ھەر وەزىرىك ئەگەرئىتەو بو شۆيى خۆى، وەلامەكە كە بنىرى بە نووسراو ئەينىرى، ئەو ئەزمونىكى باشە، فەرموو دىكتۆرە رىواز.

بەرپىز رىواز فائق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ ئەوھى مانايەكى زۆرتر بدات ئەتوانىن وای لى بکەين (ئەبى ئەو پىرسىارە زارەكىەى كە راستەوخۆ وەلام نەدراوئەتەو ئەبى دواتر بە نووسىن لە ماوھى دىارى كراودا وەلام بدرىتەو).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ماددەى (66) موناقتەشە كرا، پىشنىارىش كراو كە ھەردوو ماددەكە دەمىج بىرى، ئەوھش تىبىنىەكە لە جىبى خۆيەتى ماددەى (67) فەرموو.

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (67):

1 ئەندام بوى ھەيە لە ھەر كۆبوونەوھەيەك دا كە تەرخان كراو بۇ پىرسىارى زارەكى تەنیا يەك پىرسىار ئاراستە بىكات.

2- تەنیا ئەو كەسەى پىرسىارى ئاراستە كىدوو ئەتوانى يەكجار بە كورتى تەعقىب واتە لەسەر چوون لە وەلامى پىرسىار لىكراو بىكات.

3- پىرسىار لىكراو بوى ھەيە بە كورتى و بۇ يەكجار لەسەر تەعقىبى ئەندامى پەرلەمان وەلام بداتەو.

4- ئەبى ئەو كەسەى پرۇسىيى زارەكى ئەكات (48) كاتژمىر بەر لە دانىشتى تايبەت بۇ پرۇسىيى زارەكى ناوى خۇى و پوختەيەكيش لەو پرۇسىيارە بىداتە سكرتېرى پەرلەمان.

5- ناكرى لە كاتى پرۇسىيى زارەكى لە ھەمان دانىشتىن پرۇسىيار بگۆردرى بۇ پرساندن.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، دەست بە گىتوگۆ ئەكەين، كى قسەى ھەيە؟ فەرموو شكرىە خان.

بەرپىز شكرىە اسماعىل:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

پىم وايە خالى يەكەم واى لى بكرى (ئەندام بۇى ھەيە لە ھەر كۆبونە ۋە ھەيەك يەكجار موداخەلە بكات)، جا لەو موداخەلە چەند پرۇسىيى كرىد رىگەى پى بدرى، نەك يەك پرۇسىيار، چونكە رەنگە چەند پرۇسىيىكى زەرورى ھەبى.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بىستون.

بەرپىز بىستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

من فەقەرەى چوارەم ئەو كەسەى پرۇسىيى زارەكى ئەكات (48) كاتژمىر بىدات بە سكرتېر بە زىادەى ئەزانەم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك قادر.

بەرپىز قادر ئوتمان رسول:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

يەك پرۇسىيى زارەكى كەمە، بە راى من (3) پرۇسىيار بى، لاى كەم دوو پرۇسىيار، سەبارەت بە خالى سىيەم (48) سەعات بەر لە كۆبونە ۋە كاتىكى زۆرە، خۇ بەرنامەى كار (48) سەعات بەر لە كۆبونە ۋە دائەنرى، ئەو كاتە راشناگەيەنرى، ئىنجا ئەو خالە ئەو كاك (بىستون) وتى لەگەل دام لابرى، ئەگەر ماوەش بەراى من بكرى بە (24) سەعات، بۇ پرۇسىيى زارەكى ناوى خۇى بنووسى نەك پوختەيەك لە پرۇسىيارەكە، سەرۋك ۋە زىران يان جىگرى سەرۋك ۋە زىران يان ئەندامانى ئەنجومەنى ۋە زىران لە ئەنجامى وتەكان ئەكرى ئەو كاتە پەرلەمانتار پرۇسىيى بۇ دروست بى لەودى كە لەسەر پرسىك قسە ئەكەن، ھەر ئەوكات پرۇسىيارمان بۇ دروست بى، بۇيە پوختەيەك بە قەناعەتى من لاى كەم پوختەيەك لابرى، ناكرى ناوەرۋكى سوئال (48) سەعات، (24) ناكرى، ھەر ناو نووسىن ئەكرى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو حيات خان.

بەرپىز حىيات مەجىد قادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (67) فەقەرەى يەكەم (ئەندام بۆى ھەيە لە ھەر كۆيۈنەۋەيەك تەرخان كراۋە بۇ پىرسىيارى زارەكى تەنيا يەك پىرسىيار بىكات)، لە ماددەى (68) ھەر لە فەقەرەى يەكەم ئەللى (2) خولەك بۇ پىرسىيار كىردن، ئەشى ئەۋ (2) خولەكە ئەگەر يەك پىرسىيار يان چوار پىرسىيار ھەر چەند بى ئەندام بىكات، چۈنكە ۋەقتەكە دىيارى كراۋە با ژمارەى پىرسىيار دىيارى نەكرى، پىشتىگىرى لە كاك (قادر و بىستون) ئەكەم ئەۋ فەقەرەى چوارەمە لابرى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شىرىن خان

بەرپىز شىرىن حسنى رمضان.

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت ب خاللا ئىكى پىشتىگىرىا شىرىە خانى دكەم كو ئىكى ماقى قسە كىردن ھەبىت، بەس چەند پىرسىيار دكەت ئازاد بىتن، خاللا چارى پىشتىگىرىا ھەفالان دكەم بۇ لابرنا ئەۋ خالە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئەبو كاروان.

بەرپىز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش لەگەل ئەۋەم ئەۋ دوو خولەكە بىمىننى لە جىياتى پىرسىيار كىردنەكە، نەك بەس پىرسىيارىك، دوو، پىرسىيارى پىش ۋەختە زۇرجار بابەتلىك دىتە پىشەۋە لە كۆيۈنەۋەى پەرلەمان پىرسىيارىك دروست ئەبى، بەراستى لەگەل ئەۋە نىم ئەۋ بۇ ئەۋەى ناۋى پىش ۋەختە بنووسرى باشە، بەلام پىرسىيارەكە پىش ۋەخت زۇرجار ئەگەر بابەتلىك دروست بوو پىۋىستى بە پىرسىيار كىردن و روون كىرنەۋە ھەبوو بوار بىرى كە ئەندام ئەۋ پىرسىيارە بىكات، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عبدالله.

بەرپىز عبدالله حاجى محمود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خاللى چوارەم پىرسىيارەكە و كاتەكەى كە دىيارى كراۋە بۇ سەرۆكى كابىنە و ئەندامانى ئەنجومەنەكەى بۇ ئەۋەى خۇيان ئامادە بىكەن بۇ ۋەلامەكە، بۆيە دىيارى كراۋە، كاتەكەش زەرۋورە ھەبى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئومىد.

بەرپىز ئومىد ھەممە ئالى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بۆم گىرگى بوو پىشتىوانى لە قىسەكانى برادەرانم بە تايىبەتى كاك (بىستون) بىكەم سەبارەت بە كاتى پىشودەختە، چونكە (48) سەعات پىش ئەو لەو ئەكەوئ پىرسىارى زارەكى بى، ئەو تەنبا بۇ بىرۈكە يان شتى تر راستە، بەلام بۇ پىرسىار خراپ ئەبى، بۇيە لابرئى، نابى ھىچ مەرجىكى جيا لە ناو نووسىن لە مەسەلەى پىرسىارى زارەكى ھەبى، ژمارەى پىرسىارىش ديارى نەكرئى، كىشە بۇ پىرسىارەكە دروست ئەكات، بۇيە تىكايە ئەو دوو برگەيە لابرئى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عمر.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من ناوم نووسى، من پىشتىگرى ئەو ئەكەم كە ناكىرئ ژمارەى پىرسەكان ديارى بكرئى، ئەندام بۇى ھەيە پىرسى زارەكى ئاراستە بىكات، بە مەرجى لە ماوەى ديارى كراوى خۇى تىپەر نەكات، نووسراوہ دووہم تەنبا ئەو كەسەى، ئەو كەسە چىە؟ ئەو ئەندامەى، تەعريف كراوہ ئەندام، تەنبا ئەو ئەندامەى پىرسى ئاراستە كىردوہ ئەتوانئ بە كورتى تەعقيب لەسەر وەلامى پىرسىارەكە بىكات يەكجارەكەش ئەبى لابرئى، سەبارەت بە (48) كاتزمىرەكە پىشتىگرى كاك بىستون و كاك قادر ئەكەم ئەو (48) كاتزمىرەش پىويست ناكات لە ناو ھۇلى پەرلەمانە پىرسەكە ئاراستە ئەكات ئەكرئ ماوہ بدرئ بەو كەسەى پىرسەكەى ئاراستە كراوہ ئەو بەرپىزە ماوہى بۇ ديارى بكرئى كە لە ماوہى چەند وەلام ئەداتەوہ، لەوانەيە من لە ناو ھۇلى پەرلەمان پىرسەكەم بۇ دروست بى ئەتوانم پىرسەكە ئاراستە بىكەم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دىكتورە رىواز.

بەرپىز رىواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە برگەى يەكەم باشترە لە نەتىجەى قىسە كىردنى ئەندامانى پەرلەمان بەو شىوہى لئ بكرئى (ئەندام بۇى ھەيە لە ھەر كۇبوونەوہيەك دا كە تەرخان كراوہ بۇ پىرسىارى زارەكى تەنبا يەكجار پىرسىارىك يان چەند پىرسىارىك ئاراستە بىكات) تەنبا يەكجار بۇى ھەيە دواترىش ھەقى تەعقيبى ھەيە ئەگەر جەوابەكەى بە دل نەبوو، سەبارەت بە فەقەرەى چوارەم ئەو بۇ زەمانەتى ئەوہيە پەرلەمانتار وەلامى دەست بىكەوئ لەو كۇبوونەوہيە، يەئنى رەنگە لە سىاغە كىردنى موہفەق نەبووبىن لەبەر ئەوہ ئەتوانىن بەو شىوہى لئ بىكەين (ئەكرئ لە جياتى ئەبى ئەو كەسەى پەلەيەتى چونكە لەسەرەوہ (7) رۇژ دانراوہ، (15) رۇژ دانراوہ وتوومانە لە ھەندئ ھالەت ئەتوانئ بىگاتە (21) رۇژىش، لەبەر ئەوہ بۇ ئەوہى

زەمانەتى ئەووت دەست بکەوئى گە زووتر وەلامەگەت دەست بکەوئى پەرلەمانتار ئەو مافەى ھەبى ئەویش ئەوہیە ئەگەرئ ئەو گەسەى پرسىارى زارەكى ئەگات (48) کاتژیر بەر لە دانىشتنى تايبەت بۆ پرسىارى زارەكى ناوى خۆى و پوختەپەگىش لەو پرسىارە بىداتە سكرتیرى پەرلەمان تا لە رىگەى سەرۇكايەتەوہ ئاراستەى لایەنى پەيوەندىدار بکرى، بۆ نموونە پرسارىکەم ھەبە ئەمەوئى لە پىنج شەمە جوابەگەيم دەست بکەوئى نامەوئى بچیتە ناو (7) رۆژەگە و (15) رۆژەگە، بۆ نموونە وەزیرە گە نىەتى باش بى بىەوئى ولامەگە بىداتەوہ، بەلکو بتوانئ ئەو رۆژە وەلامەم بىداتەوہ، ئەوہ بۆ زەمانى مافىكى پەرلەمانتارە، لەبەر ئەوہى ئىمە لەگەل ئەوہ نىن ئەو برگەپە لابرئى، بەلام لەگەل ئەوہىن وای لى بکرى گە بەو شىوہى ئىمە نىەتمان بووہ لە دانانى برگەگە، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دکتۆرە فالأ.

بەرپز د. فالأ فەرىد ابراهيم:

بەرپز سەرۇكى پەرلەمان.

ماددەگە زۆر بە دەقىقى دارىژراوہ، لەبەر ئەوہى ئەو ماددانەى لە دواى يەك دىن ھەر ھەموویان پەيوەستن بە پرسىار، دەستكارى کردنى ماددەپەك ئەبىتە ھۆى شىواندى ئەو ماددانەى پىش خۆى پەسند گراون، بۆپە ھىوادارم کاتى گە پىشنىارى ھەلگرتنى برگەپەك ئەگەرئ يان زىاد بکرى دىراسەى ماددەگانى پىش خۆى بکرى، دواچار يەك پرسىارىش بۆ يەك بابەتى موعەپەن کاتى وەزیر دى لەسەر يەك بابەتى موعەپەن تۆ پرسىارى ئاراستە ئەگەى بە شىوہى زارەكى ئەندام تەنیا يەك پرسىار ئاراستە ئەگات و بۆشى ھەبە تەعقىبى بکات، پىم وایە زۆر بە دەقىقى دارىژراوہ، چونکە حىساب بکە (111) ئەندام پەرلەمان ھەبە ئەگەر حەقى زياتر لە يەك پرسىار بەدەى بە ئەندام ئەو جەلسەپە ھەر گۆتايى نایەت و وەك ئەوہى وەزیرى تەربىە ھاتبوو زياتر لە (404) پرسىار ئاراستەى گرا، ئىستاش نە پرسىار و نە وەلامەگان وازىح نەبوون، بۆپە پىم وایە ماددەگە زۆر بە دەقىقى دارىژراوہ، وەگو خۆى بمىنئتەوہ.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەچىنە ماددەى (68) فەرموو.

بەرپز قارەمان قادر فتاح:

بەرپز سەرۇكى پەرلەمان.

ماددەى (68):

کاتى ديارى گراو بۆ پرسىار و وەلامى زارەكى بەم شىوہپە ئەبى:

1- دوو خولەك بۆ پرسىار کردن.

2- (3) خولەك بۆ وەلامدانەوہ.

3- (3) خولەك بۆ تەعقىب لەسەر بۆچوونى ئەو ئەندامەى پرسىارى کردوہ.

4- (3) خولەك بۇ ۋەلاڭ دانەۋە تەعقىبەگە.

بەپۋىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە؟ فەرموو كاك ئارى.

بەپۋىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەپۋىز سەرۋكى پەرلەمان.

برگەى يەكەم بەۋ شىۋەى لى بىكى، تا ماۋەى (2) خولەك نەك دوو خولەك بۇ پىرسىيار كىردن، ھەمان شت

بۇ برگەى دوووم (3) خولەك بۇ ۋەلاڭ دانەۋە بىكى بە تاماۋەى سى خولەك و سىيەم و چوارەم (3)

خولەك زۇر زۇرە بۇ تەعقىب و ۋەلامدانەۋە تەعقىبەگە ھەردوۋكى بىكى بە يەك خولەك، سوپاس.

بەپۋىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، موناقتەشە كۇتايى ھات، فەرموو ماددەى (69).

بەپۋىز قارەمان قادر فتاح:

بەپۋىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (69):

مەرجهكانى پىرسىيار كىردن لە سەرۋك ۋەزىران و ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران لە كاتى گىفتوگۇ كىردن

لەسەر بودجەى گشتى و پىرۋژە ياساكان جى بەجى ناكى.

بەپۋىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە؟ كەس نىە، فەرموو ماددەى (70).

بەپۋىز قارەمان قادر فتاح:

بەپۋىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (70):

1 بىرىتە لە گىفتوگۇ كىردنى بابەتتىكى گىرنگ و ھەنوۋكەيى لە نىۋان پەرلەمان و ھىكومەت بۇ بەدەيەننى

بەرژەۋەندى گشتى.

2- (10) ئەندامى پەرلەمان بۇى ھەيە داۋايەك پىشكەشى دەستەى سەرۋكايەتى بىكەن بۇ ئەۋەى بابەتتىكى

گشتى بىخىتە روو بۇ گىفتوگۇ.

3- سەرۋكى ئەنجومەنى ۋەزىران بۇى ھەيە داۋا لە پەرلەمان بىكات بۇ ئەۋەى بابەتتىكى بۇ گىفتوگۇ كىردن بە

ئامادە بوۋنى خۇى يان يەكى لە ئەندامانى ئەنجومەنى ۋەزىران بىخىتە روو.

4- دەستەى سەرۋكايەتى ئەبى لە مادەيەك كە لە (14) رۇژ تىپەر نەكات ۋادەى ئەۋ دانىشتە دىارى بىكات.

5- لەۋ دانىشتەى بابەتتىكى گشتى ئەخىتە روو بۇ گىفتوگۇ پىرساندن و لى سەندنەۋەى متمانە لە خۇ

ناكى.

6- ھەر ئەندامىك بۇى ھەيە بەشدارى لە گىفتوگۇ بىكات.

7- حكومت بۆى ھەيە داوا دواخستنى ئەو دانىشتنە بكات بۆ ماوھىەك كە لە (7) رۇژ زياتر نەبى بە ھەماھەنگى لەگەل سەرۆكايەتى پەرلەمان رۇژىكى تر ديارى ئەكرى.

8- پىويستە ئەو ئەندامانى وازوويان كر دووہ نامادە بن و دەستپىكى ئاخاوتنيان پى بدرى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

كى قسەى ھەيە؟ فەرموو كاك بىستون.

بەرپىز بىستون فائق محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى يەكەم پىناسەيە، پىناسەش ئەسل وايە لە ماددەكانى سەرەتا پىناسەمان كر دووہ كە برىتيە لە گفتوگو كر دنى بابەتىكى گرنگ بۆ دەست پىك، من بە گونجاوى نازانم، ھەر ئەو يەكەمە لەگەل ئەوہى دووہ دەمچ بكرى بە يەكەوہ، (10) ئەندامى پەرلەمان بۇيان ھەيە داوايەك پىشكەشى دەستەى سەرۆكايەتى بكن بۆ ئەوہى بىنەوہ بۆ گفتوگو كر دنى بابەتىكى گرنگى ھەنووكەيى لە نيوان پەرلەمان و حكومت مەسەلەن، يان ئەوہى تر بە جۇرپك لە جۇرەكان برىتيە لە گفتوگو كر دنى بە گونجاى نازانم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو گەشە خان.

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ وەلامى كاك بىستون ديارە كە پىناسەى شت ئەكەين لە موستەلەحاتدا لە كاتىكدا دووبارە ئەبىتەوہ، بەلام ئەوہ بابەتەكە تايبەتە بە شتىكى گشتى كە دووبارە نايبەتەوہ لە ماددەكە، بۆيە لىرە پىناسەى ئەكەين.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەو ماددەيە كۆتايى ھات، فەرموو ماددەى (71)، فەرموو دكتورە قالال.

بەرپىز د.قالال فەرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پشتگىرى لە بەرپىز كاك (بىستون) ئەكەم، برىتيە ھەلگرى، چونكە لەگەل خالى يەكەم نەفسى موحتەوايە، بەس ئەتو زاھىرەن نالىي ئەوہ تەعريفە، يەنى يەكسەر ئەلىي (10) ئەندامى پەرلەمان بۇيان ھەيە داوايەك پىشكەشى دەستەى سەرۆكايەتى بكن بۆ گفتوگو كر دنى بابەتەكى گرنگ و ھەنووكەيى لە نيوان پەرلەمان و حكومت، ھەردوو خالەكە دەمچ بكرى بى برىتيە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو ماددەى (71).

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (71):

ئەگەر پېش ديارى كىردى كاتى دانىشتن ھەموو يان زۆرىنەى ئەندامان داواكەيان كىشاندەوہ سەرۆك بەلاوہى ئەنى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ديارە موناھەشە نىە، ماددەى دواتر.

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (72):

ئەگەر دەستەى سەرۆكايەتى رازى نەبوو لەسەر خستەنە رووى ئەو بابەتە گىشتىە بۇ گىفتوگۇ ئەو ئەندامانەش كە واژوويان كىردووە پىداگىريان كىرد بابەتەكە ئەخرىتە بەردەم پەرلەمان بۇ يەكلاى كىردنەوہ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز بىستون فائق فەرموو.

بەرپىز بىستون فائق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دىسان مەن لەسەر دەمچ كىردى ماددەكان ئەو سى ماددەى (71 و 72 و 73) كە ئىستا ئەيخوئىنئىتەوہ ھەر زۆر نىكىن لە يەك، ئەكرى بىكرىتە يەك ماددە و بە فەقەرە دايرىژنەوہ، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ماددەى دواتر.

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (73):

ئەكرى لە ئەنجامى خستەنەرووى بابەتئىكى گىشتى بۇ گىفتوگۇ دەستەى سەرۆكايەتى بابەتەكە ئاراستەى لىژنەى پەيوەندىدار بىكات بۇ ئەوہى راپۇرتى تاپبەت لەو بارەوہ نامادە بىكات دواترىش پەرلەمان بىريار و رى وشوئىنى پىويست بىگىرتە بەر، يان ئەكرى لەو كۆبوونەوہىە پەرلەمان راسپاردەى پىويست دەربىكات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دکتۆرە بەھار.

بەرپۆز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتیوانی لە پېشنیارەكەى كاك بېستون ئەكەم، ئەو سى ماددەىە دەمج بكرى، وتمان ئەووە مۆتتەبەع ئەكەىن بۆ ئەووى ژمارەى ماددەكان كەم بېتتەو، ئەو سى ماددەىە پەيوەندىان بەىەكەووە هەىە.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دکتۆرە جوان.

بەرپۆز د.جوان اسماعيل عزيز:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

هەمان تىبىنىم هەىە لەگەل دکتۆرە (بەھار) و كاك (بېستون)، بە نىسبەت ماددەكانى (71 و 72 و 73) نەفسى شتن، ئەگەر سىاغەكەى نوۆ بكرى و بكرىتتە يەك ماددە باش ئەبى، سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك مصطفى.

بەرپۆز مصطفى سەكرى :

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (71 و 72) زور نزيكن، پىم باشە ئەو دوو ماددەىە بكرىنە يەك، ماددەى (73) وەكو خۆى بەئىلئىنەو، سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەو ماددەىە كۆتای هات، فەرموو ماددەى (74).

بەرپۆز قارەمان قادر فتاح:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (74):

برىتتە لە داوا كردن لە سەرۆك وەزىران يان يەكى لە ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران بە روونكردنەووى كارنامەى حكومەت و ھۆكارەكانى ئەو برىار و رەفتار و كارانەى ئەكەوۆتتە بوارى پىسپۆرىەكەيان.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ديارە موناقتەشە نىە، ئەچىنە ماددەى (75).

بەرپۆز قارەمان قادر فتاح:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (75):

1 ھەر ئەندامىك بە واژووى يەك لەسەر سىي ئەندامان بۇى ھەيە داواى پىرساندن لە سەرۇك وەزىران بىكات.

2- ھەر ئەندامىك بۇى ھەيە بە واژووى يەك لەسەر چوارى داواى پىرساندن ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران بىكات.

3 □ گىتوگۇ كىردن لەسەر پىرساندن ئەنجام نادرى تا (7) رۇژ لە بەروارى گەيشتنى داواكارىيەكە بۇ سەرۇكايەتى ئەنجومەنى وەزىران.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، كى قسەى ھەيە؟ (3) كەس قسەى ھەيە، فەرموو كاك على.

بەرپىز على حمە صالح:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

پىم وايە پىرساندن بابەتەكە كەسىيە پەيوەندى بە خودى پەرلەمانتارىك ھەيە، چونكە رەنگە پەرلەمانتارىك خۇى بەدواداچوونى بۇ كەيسىك كىردى پىرسىارى ئاراستە كىردى، نەگەيشتىبەتە قەناعەت، تۇ راستەوخۇ ئەرۇى (25) پەرلەمانتار كە ھىچ وەحىيىكىان نىيە لەسەر ئەو بابەتە، بەدواداچوونىان نەكىردى بۇ ئەيكەى بە شەرىك، پاشان وەرگىرتنەوہى مەمانە رىژەيەكى بۇ دانراوہ، ئىتر پىرسىار و پىرساندن چ پىويستى بە رەزامەندى يەك لەسەر سى يان لەسەر چوار ھەيە؟ بۇيە پىم وايە خودى پەرلەمانتارىك كافىيە بۇ ئەوہى بابەتى پىرساندن بۇ وەزىر يان سەرۇك وەزىران بىكات، فلتەرى دووہم كە سەحى سىقەيە رىژەى ئەوئ، ئەگەرنا ئەوہ بابەتىكى دەقىق نىيە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك قادر.

بەرپىز قادر ئوتمان رسول:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

لەگەل بەشىك لە قسەكانى كاك (على) ھاورام، ئەو ژمارەيە زۇرە يەك لەسەر سى، ئەگەر ھەلە نەبم (37) پەرلەمانتار ئەو ژمارەيە زۇرە، پىنشيار ئەكەم (10) پەرلەمانتار بەپىي رىكارە ياسايەكان ماقى پىرساندى ھەبى، پىرسىارىكىش لە لىژنەى كاتى مەبەست چىيە لىرە ئەلئى ھەر ئەندامىك بە واژووى يەك لەسەر سىي ئەندامان، مەبەست لە ئەندامان روونە، بەلام مەبەستى لە ئامادەبووانى كۇبوونەوہيە يان كۇى ئەندامانى پەرلەمان؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

كۇى ئەندامانى پەرلەمان.

بەرپىز قادر ئوتمان رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مەبەستى من ئەۋەپە نەك ئامادەبوۋانى كۆبۈۋنەۋە، زۆرە ئەۋ رېژەپە، چۈنكە پىرۆسەى پىرساندن زۆر سەخت ئەكات، بە موقارنە كىردن لەگەل پەرلەمانى دونىاش ئەۋاىە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمىنكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك بېستون.

بەرپىز بېستون قائى محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى قسەكانى كاك (على) ئەكەم، قسەكەى منى كىرد، خۇ ئەگەر ئەۋەش سەرنىگىرى لېرە ھەر ھاتوون يەك لەسەر سىتان داناۋە، يەئنى چى ئەندامىك بە ۋازۋوى يەك لەسەر سىي ئەندامان ئەۋە بكات، ئەۋكاتە ئەندامەكەش خۇشى ون ئەبى ئەۋكاتە ئەبى بلىي يەك لەسەر سىي ئەندامان، ئەۋ ئەندامە بەجىا لېرە دائەنىيت و يەك لەسەر سىيەكەش بە تەنىشتىەۋە؟ ئەۋكاتە ھەر ئەبى بلىي يەك لەسەر سىي ئەندامان، پىشتىگىرى قسەكانى كاك (على) ئەكەم، ئەۋەى دوۋەم تەنىا ۋەك سىاغە باس ئەكەم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمىنكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك ئومىد.

بەرپىز ئومىد حمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىۋانى قسەكانى كاك (على) ئەكەم، ئىمە لە ماۋەى رابردوو يەكى لە كىشەكانمان ئەۋە بوو كە مەسەلەى متمانە ۋەرگرتنەۋە لە حكومەت و ئەندامانى ئەۋ حكومەتە ئىجگار سەخت بوۋە لە روۋى پەپىرەۋەپىيەۋە، ئەۋەش ئىشكالى جدى بوۋە، ئىستا پىرساندنىش بەۋ ماددەپە سەخت ئەبى، يەئنى بە ھەمان ئاستى ۋەرگرتنەۋەى متمانەكەى پىشوو، بۇپە ئەۋە كىشەپە، پەپىرەۋە تازەگە لەجىاتى ئەۋەى كە كارئاسانى بكات بۇ باشتەر بەرپەۋە چوۋنى كاروبارى پەرلەمان و رۇل بىننىنى پەرلەمان لە چاۋدرپىرى كىردنى حكومەت و لە پىرساندن، بە پىچەۋانەۋە رۇلى خراب ئەگىرى و ئاستەنگى زياتر لەبەردەم كارەكانى پەرلەمان دروست ئەكات، بۇپە پىشتىۋانى لەۋە ئەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئېمىنكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، من ھەندى بەرگىرى لەۋ لىژنەپە ئەكەم لىژنە نوپنەرى ئىۋە ئەكات رەئى ئىۋە ۋەرئەگىرى، لەگەل ئەۋەش چوۋە دەرى يەك خولى ئەۋەى بىننىۋە ئەزموۋنى ۋەرگرتوۋە، ئەكىد مەبەستى تاپبەتپان نىپە خۇى پىرۆسەى پىرساندن لە ھەموو ۋلاتان پىرسىكى ئالۋزە ئەۋە نىپە ئاسان بى، فەرموو مونىرە خان.

بەرپىز منىرە عثمان على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە جوار خولى رابردووى پەرلەمانى كوردستان تا ئەمرۆ ھەم لەلايەن خەلكى كوردستان و ھەم لەلايەن ئەو كەس و رىكخراوانەى كە چاودىرى پەرلەمانى كوردستان ئەكەن ھەميشە تىببىنى و سەرنجيان ئەو بوو كە لە پەرلەمانى كوردستان لە ماوەى ئەو جوار خولە تەنانەت بەھۆى ئەو رىكارەى لە ناو پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ھەبوو نەتوانراو متمانە لە تاكە يەك وەزىر يان يەك سەرۆكى دەستەش وەرگىرئەو، بۆيە ھىوادارم پرسى پرساندنىش وەكو متمانەكەى لى نەكرى، ھەول بەدەين كارئاسانى بكەين بۆ ئەوئەوتوانين ناسانتر وەزىرەكانى حكومەتى ھەرىمى كوردستان و ئەو كەسانەى ئەتوانين بيانھىنە پەرلەمانى كوردستان بۆ لىپرسىنەو، ھىوادارم رىكارىك بگرىنە بەر كە بتوانين كارئاسانى بكەين، نەك بەو شىوئەى ئىستا، پشتگىرى قسەكانى كاك (على و بىستون و ئومىد) ئەكەم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، موناھەشە كۆتايى ھات، فەرموو ماددەى دواتر.

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (76):

ئەو مەرجانەى لە پرساندن ھەن ھەمان ئەو مەرجانەن كە لە پرسىاردا ئامازەيان پىدارەو بە رەچاو كردنى ئەو خالانەى خوارەو:

1 داواكارى پرساندن بە نووسىن ھاوپىچ لەگەل بابەتى پرۆساندەكە و بەلگە و زانىارى و دۆكۆمىنتەكان ئاراستەى سەرۆك ئەكرىن.

2- پىويستە ئەو كەسەى پرساندنى بۆ كراو لە رۆژى گەيشتنى پرساندەكە لە ماوەيەك كە لە (14) رۆژ تىپەر نەكات وەلام بەداتەو.

3- ئەگەر پرساندەكە پىويستى بە لىكۆلئىنەو و كۆكردنەوئەى زانىارى ھەبوو پرسىندراوئىش نەيتوانى لە ماوەى دايارى كراو وەلام بەداتەو، داوا لە سەرۆكى پەرلەمان ئەكات بە دواخستنى پرساندەكە بۆ ماوەيەك كە لە (7) رۆژ زياتر نەبى دواخستنى پرساندن لەو ماوەيە زياتر بە رەزامەندى پەرلەمان نەبى.

4- سەرۆكايەتى پەرلەمان پرساندن و وەلامەكەى لە بەرنامەى كارى نزيكترين دانىشتن دانەنى ئەگەر وەلامى پرساندەكە لە كاتى دايارى كراو نەگەيشتە پەرلەمان ئەوا تەنيا پرساندەكە ئەكرئە بابەتى گفتوگۆى دانىشتنى تەرخان كراو.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كى قسەى ھەيە؟ سى كەس قسەى ھەيە؟ فرموو كاك على.

بەرپىز على حمە صالح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تىبىنىم تەنيا لەسەر خالى چوارەم ھەيە (لە ئەگەرى ئامادە نەبوونى كەسى مەعنى) بو نموونە كەسى پرسىندراو، ئەللى تەنيا ئەكرىتە بابەتى گەتوگۆى دانىشتى پەرلەمان، واتە برىارى لى نادرى، گرىمان ھەر نەھات، ھەر ئەيكەيتە بابەتى گەتوگۆ؟ يان گەتوگۆ و برىار؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك قادر.

بەرپىز قادر ئوتمان رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى چوارەم پىشنيار ئەكەم لە برى بەرنامەى كارى نزيكترين دانىشتن بنووسرى لە بەرنامەى كارى يەكەم دانىشتن لە دواى گەيشتى وەلامى پرسىنەر، سەبارەت بە خالى يەكەمىش رەنگ بى بۆ ھەموو پرساندنىك ئەگەر سەيرى وشەى دۆكۆمىنت بکەين ھەموومان دۆكۆمىنتمان بۆ ھەموو بابەتەكان دەست نەگەوى، نەك بابەتەكە بنچىنەى نەبى، بەلام پىشنيار ئەكەم ئەوہى دۆكۆمىنت لابرى، بەلكو زانىارى پىويست كافىە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو منىرە خان.

بەرپىز منىرە عثمان على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكانى كاك (على) ئەكەم، بە دەلبىلى ئەوہى ئەگەر پرسەكە لە ناو ئەو جەلسەيە تەنيا موناقتەشە بى لە كاتى ئامادە نەبوونى وەزىرى پەيوەندىدار يان كەسى پەيوەندىدار ئەوہ برىارى لى نەدرى بە بەردەوامى دووبارە ئەبىتەوہ، بۆيە ناتوانىن سەرگەوت و بين لەو خالە، پىشنيار ئەكەم ئەو برىاردانەى بۆ زياد بكرى، چونكە لە حالەتى بوونى ئەو برىارە كەسى مەعنى ناچار ئەبى ئامادە بى بۆ ئەوہى داکۆكى لە خۆى بكات، بەلام ئەگەر بزانى برىارى لى نادرى پىم وايە لەو حالەتە ئامادە نەبى، بۆيە ھىوادارم وشەى برىاردان زياد بكرى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو رىواس خان.

بەرپىز رىواز ھائىق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو برگەى چوارەمە پەيوەندى بە وەلامى پرساندنەكەوہ ھەيە، ئەگەر بەرپىزان ماددەى دواى ئەوہ بخويئەوہ باسى ئەكات ئەگەر نەھات يەعنى ئەگەر پرسىندراو ئامادە نەبوو بىت ئىجرائاتەكان چيە؟ و

ئەكرى ئىزافەى بۇ بكهين ئىمه له نهتيجەى تەجرۇبەى خۇمان دەرگەوت جارى وايه وهزير نايت بەلام ئىستيجوابى غىابى نيه ئەكرى له ماددەى (82) باسى ئىستيجوابى غىابى بكهين وهك ئەودى له عىراق ھەيه، بەلام ئەو ماددەيه ئىستا بەرئان لەبەر دەستيان دايه بۇ موناقتەشە پەيوەندى بە وەلامى پىرساندەنەوہكەوہ ھەيه نەك پىرۇسەى پىرساندن، سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، خالى نىزاميه كاك على؟ فەرموو.

بەرئىز على حمە صالح:

بەرئىز سەرۇكى پەرلەمان.

بەو پىيەى بەرئىز دىكتۇرە رىواز له سەرەوہيه، تەزاروب ھەيه، ئىستا لىرە (85) ە، ئەلئ ئەگەر وەلامى پىرساندەنەكە بروا پىھىنەر نەبوو بۇ پىرئىنەر، كە ئەو نەيت بروا پىھىنەر نيه، بۇى ھەيه پىشنىارى لى سەندەنەوہ بە زۇرىنەى ئەندامان، ئەو ھەر نايت، بەماناى حالەتى غىابى نابىنرى، تۇ سەيرى ھەر شەش خالەكە.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

كاك على ئەگەر ئەوہ بە تىبىنى بنووسى ئەو تەعاروزە، ئىستا دەرەت بە بەرئىز شىرىە شىخانى ئەدەم.

بەرئىز شىرىە اسماعيل شىخانى:

بەرئىز سەرۇكى پەرلەمان.

منىش پالپشتى قسەكەى كاك (على) و (منىرە) خان ئەكەم، سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دىكتۇرە.

بەرئىز د.رئواز فائق حسين:

بەرئىز سەرۇكى پەرلەمان.

ئەوہ شتىكە بە تەسەلسول رۇشتووہ، پىرۇسەى پىرساندن تەبەن تۇ له حالەتىك وەلامى پىرسيار نەدرىتەوہ تەحويل ئەبى بۇ پىرساندن، ئىمه ئەگەر سەيرى ماددەى (82) ى بكهين ئەلئ ئەگەر ئامادە نەبوو يەئنى ئەوہ گەرانەوہى وەلامى پىرساندەنەكە جىاوازە لەو مەسەلەى ئامادە بوون و نەبوونى و برىاردان و برىارنەدان، ئەو كەسە خۇى برىار ئەدات، مەسەلەن پىرساندنىك ئەكەين لو ماوہى دىارى كراوہ وەلامەكەمان بۇ نايت حەقى خۇمانە داوا بكهين فەرموو با گىتوگۇ بىرى، ئەوہ له صالحى پەرلەمانتارە، حەقە ئىحتىياز بەو حەقەى خۇى بىكات و دواتر دەچىتە مەرحەلەيەكى تر ئەگەر نەھات، له ناو پىرۇزەكە شتىكەمان بىر چووہ مەسەلەى ئىستيجوابى غىابىيە، ئەكرى له ماددەى (82) ى پىرۇزەكەى بەرئىزان دووہ برگەى سىيەمى بۇ زياد بكهين كە باس لەوہ ئەكات ئەگەر نەھات دواتر بە ئىستيجوابى غىابى ئەكەين، و ئەگەر له ئىستيجوابى غىابىيە داوا ئەكەين مەمانە لى سەندەنەوہى بىرىتە دەنگدان، چونكە ئىمه ئەو

موغاناتەمان ھەيە ئىستا كە وەزىر لە حكومەتى ھەريىمى كوردستان ئەتوانى نەيەت، لەبەر ئەوھى ئەزانى لە ناو پەيرەو شتىك نىە بە ناوى ئىستىجوابى غىابى، بزانى ھەيە ئەويش لە پىناوى دىفاع كردن دىتە جەلسەكە، سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتورە فالاً.

بەريز د. فالاً فرید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

مەسەلەى پىرساندن و ئىستىجواب پىرۆسىسە، چەند ماددەيەك بە داواى خۆى دا دەھىنى كە بەريزان ئەندامانى لىژنە ھەموويان دارشتوو، لەگەل ئەوھش كە نەفسىكى زۆرى تىدايە، چونكە پىرساندن پىش ئەوھى بگاتە متمانە لىسەندەو ئەبى تەحقىقى تىدايى، تەحقىقى پەرلەمانى ھەبى لەسەر ئەو مەوزوعانەى متمانەى پى لە وەزىر يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران ئەسنىيەو، بۆيە ئەو پەلە پەلە كردنە پىم وايە لەسەر بىراردان لە بىدايەتى پىرساندن بۆخۆى پىرۆسىسە كە ئەگەيە كۆتايى ئىنجا باس لە بىراردان و چۆنيەتى متمانە لى سەندەو ئەكرى، بە مەرجى پىش ئەوھى بىراردى و متمانە لى سەندەو بخرىتە دەنگدان پىيوستە پەرلەمان تەحقىق لەسەر ئەو بابەتە بكات، ئەو پىرسە پىرسىكى دەستورىە پىويستى بە دقە ھەيە، پىم وايە تا ئەو خالەى گەيشتون دقە ھەيە تا رادەيەك، سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عومەر.

بەريز عمر عىنايەت حمە سعید:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر بگەريئەو بۆ مىژووى دروست بوونى پەرلەمانى كوردستان بە درىزايى مىژووى دروست بوونى ھەموو خولەكان نەيانتوانيوو وەزىرىك لە كار بچەن، خۆشمان ئەزانين بارودۆخى كوردستان چۆن بەريو جوو، لەبەر ئەو داوا ئەكەم لە لىژنەى بەريز پىداچوونەوھەك بەو بابەتە بکەن و سياغەيەكى ئەوتۆ بکەن ئەگەر وەزىرىك يان سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران يان جىگرەكەى ھەر كەسى ئامادە نەبى بىتە پەرلەمان يان وەلامى پىرسيارەكان بداتەو بە شىوھەكى غىابى وەكو دكتورە (ريواز) باسى كرد قسە لەسەر ئەو بابەتە بكرى و سيغەيەكى بۆ دابىرى، پشنگىرى قسەكانى دكتورە (فالاً) ئەكەم، پىويستە تەحقىق بكرى، بەخۆرايى وەزىر نەھىندىتە كىشە، بەلام گىرنگ ئەوھە پەرلەمان بتوانى قسەى ھەبى، ھەر ھىچ نەبى كەسىكى گەندەل لە كار بخت، بەداخەو تا ئىستا لە مىژوى ئەو پەرلەمانە ئەوھى تىدا روونەداو، سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەو ماددە كۆتايى ھات، ئەچىنە ماددەى (77):

بەرپىز قارەمان قادر فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (77):

دواى خويىندىنەۋەى پىرساندىنەكە و ۋەلامەكەى پىرۆسەى پىرساندىنەكە بەو شىۋەىيە ئەبى:

- 1- قسە كىردىن ئەدرىتتە ئەو ئەندامەى داۋاى پىرساندىنەكەى كىردوۋە بۇ ماۋەىيەك كە لە (15) خولەك زىاتىر نەبىت و دواتىر دەرڧەت بۇ كەسى پىرسىندىر و بە ھەمان كاتى دىارى كراۋ.
- 2- ھەر يەكە بۇ يەكجىر مافى ۋەلامدانەۋەى ھەىيە لە ماۋەى (3) خولەك دا.
- 3- دواتىر دەرڧەتى ئاخوتىن بۇ ماۋەى (2) خولەك ئەدرىتتە ھەر يەك لەو ئەندامانەى پىشىتر ناۋى خۇيان تۆمار كىردوۋە.

دوۋەم:

1 ئەگەر پىرسىندىر بى ھۇ ئامادە نەبوۋ پىرۆسەى پىرساندىن بەردەۋام ئەبى.

2- ئەگەر ئامادە نەبوۋنەكە بە پاساۋىكى رەۋا بوۋ سەرۆكايەتى كاتى تر بۇ پىرساندىن دىارى ئەكات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، كى قسەى ھەىيە؟ ڧەرموۋ كاك عمەر.

بەرپىز عمر عىنايەت حمە سەىد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەنىا ئەۋەندە ئەلئىم لە ماددەى (2) دوۋەم ئەلئى ئەگەر ئامادە نەبوۋ بە پاساۋىكى رەۋا بوۋ سەرۆكايەتى كاتىكى تر بۇ پىرساندىنەكە دىارى ئەكات، ئەى ئەگەر ئەۋجارەش ئامادە نەبوۋ؟ ئەۋە ئەبى ھەل بىرى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ڧەرموۋ دىكتۆرە رىۋاز.

بەرپىز د. رىۋاز ڧانق:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بىرگەى دوۋەم ئەبى كاتىكى تر بۇ دانىشتنەكە دىارى بىكات نابى موتلەق بى، ئەبى ئەۋەىش مودەى بۇ دابىرى، باشتە (15) رۆژ زىاتىر تىپەر نەكات، ڧەڧەرە سى زىاد بىرى، ئەگەر پىرسىندىراۋ لەۋ بەرۋارەش ئامادە نەبوۋ ئەۋە پىرساندىن بى ئامادە بوۋنى پىرسىندىراۋ ئەنجام ئەدرى و پىرسىنەر بۇى ھەىيە داۋاى لى سەندىنەۋەى مەمانەش بىكات و داۋاش بىكات بىخرىتە دەنگدانەۋە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ڧەرموۋ كاك ئومىد.

بەرپىز ئومىد حمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتىوانى ئەو نەسەى دكتورە (رېواس) ئەكەم كە پىرساندنى غىابىش جى بىكرىتەوہ.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شىرىيە خان.

بەرپىز شىرىيە سەمىل مەصفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مىنىش پالپىشى ئەو نەسەى دكتورە (رېواس) ئەكەم، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتورە بەھار.

بەرپىز د.بەھار مەمود فەتەح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مىنىش ھەمان بۇچوونە ھەيە، بەلام بلىين ئەگەر پىرسىندراو ئامادە نەبوو پىرسەى پىرساندنى بەردەوام

ئەبى، ئەو فەقەرەيەش زىاد بىكرى، يەنى ئەگەر بى ھۇش بى تا مەمانە لى سەندنەوہ بەردەوام ئەبى.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مىرە خان.

بەرپىز مىرە عثمان على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگىرى قەسەكانى دكتورە (رېواس) ئەكەم.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتورە فالأ.

بەرپىز د.فالأ فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوہى پىشنىار كرا ئەبى بىچىتە فەقەرەكانى ئەخىرى، چونكە مەمانە لى سەندنەوہى لەگەل دابوو، بۇيە لە

رووى رىكخستەوہى ماددەكان پىرسىسەرەكە ئەبى تەواو بىكرى، نابى لەو جىگەيە بى كە خوئندرايەوہ.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، پىشووئىك وەرئەگرىن، سەعات (4) دەست پى ئەكەينەوہ....

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەناوى خوداى بەخىشندەو مىرەبان، بەرپىزان بەخىربىنەوہ، دانىشتەكەمان دووبارە بەناوى گەلى

كوردستانەوہ دەست پى دەكەينەوہ بەرپىزان داوا لە لىژنەى كاتى دەكەين فەرموون تەشىرىف بىنن بۇ

شوینى تايبەت بە لیژنەکان، بەریزان دەست بە ماددەى (78) دەکەین داوا لە بەریزان لیژنەى کاتى دەکەین
ماددەکە بخویننەو.

بەریز قارەمان قادر فتاح:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (78) ئەو پرسیارنەى لەوەرزى دانانى پېشوو پېشکەشکراون دەخریتە بەرنامەى کارى وەرزى
یاسادانانى نوێ سوپاس.

بەریز جعفر ابراهیم ئیمنىكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان :

موناقتەشە لەسەر ئەم ماددەى ئەگەر هەبیتن، ئەگەر نەبیتن دەجینە ماددەى (79) دیارە موناقتەشە نیه
عەفوو، فەرموو د.فالا.

بەریز د. فالأ فەرىد ابراهیم:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

من پېشنىار دەکەم ئەو ماددەى هەلبگیریت زیاده.

بەریز جعفر ابراهیم ئیمنىكى □ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ رنى بەریزتان.

ماددەى (79).

بەریز قارەمان قادر فتاح:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (79) لەم حالەتانەى خوارووە پرسیارنە بە کۆتایى هاتوو هەژماردەکریت .

1- ئەو ئەندامەى داواى پرسیارنەى کردوو بۆى هەیه لەهەر قۇناغىک لە قۇناغەکانى پرسیارنەى داواى
پرسیارنەکەى بکشینیتەو .

2- دەست لە کار کیشانەوێ ئەو وەزیرەى پرسیارنەى بۆ کراو .

3- دەست لە کار کیشانەوێ ئەو ئەندامەى کە پرسیارنەى کردوو .

4- ئەگەر وەلامى پرسیارنەکە باوەرپى هینەر بوو، یان دەنگى پېویستى نەهینا بۆ لیسەندەوێ متمانه .

بەریز جعفر ابراهیم ئیمنىكى □ جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەریزتان، بۆ موناقتەشەى ئەم ماددەى دەست بە ناو نووسین دەکەین، سى بەریز داوايان کردووە.
فەرموو بەریز بەهار محمود.

بەریز د. بەهار محمود فتاح:

بەریز سەرۆكى پەرلەمان.

من هەرچەندە خۆم ئەندامى دارشتنەوێ ئەم رەشوووسى پەیرەووبووم، بەلام ئەم خالى یەکەمەى کە لیڤه
هاتوو پېچەوانە ئەبیتەو لەگەل ئەوێ کەوتوو مانە یەک لە سەر سى ئەندامان ئەلئ ئەو ئەندامانەى

داواى پىرساندىنى كىردۈە بۇى ھەيە لە ھەر قۇناغىك لە قۇناغەكانى پىرساندىن داواى پىرساندىنەكەى بكشيتەوۈ ئەى ئەوانەى ئىمزاىان لەگەل كىردوۈە راستە ئىمە وتومانە ھەر ئەندامىك بە واژووى يەك لەسەر سى كەواتە ئەو يەك لەسەر سىيە ۈك ئەوۈ وايە لەگەل رىزم بۇ ئەندامانى پەرلەمان رىئەكەيان ھىچ ئعتبارى بۇ نەكرىت، بۇيە ئەگەر ئەو يەك لەسەر سىيە سى پىشنىار ھەبوو سى كەس داواى كىرد ئەو يەك لەسەر سىيە لابرىت ئەگەر ئەو يەك لەسەر سىيە لا نەبرىت ئەبى ئەمە دارشتنەوۈى بۇ بكرىت سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۈكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ د. بەھار، فەرموۈ كاك عمر.

بەرىز عمر عىنايات حمە سەيد:

بەرىز سەرۈكى پەرلەمان.

دەقىق منىش وىستم ئەو قسەى د.بەھار بكەم باشترە بۇ ئەوۈى ئەم كىشەيە ھەل بىت ئەو ئەندامەى داواى پىرساندىنى كىردوۈە بۇى ھەيە لە ھەر قۇناغىك لە قۇناغەكانى پىرساندىن داواى كىشانەوۈى پىرساندىنەكەى بكات بە رەزامەندى ئەو ئەندامانەى كە لەگەل واژووىان كىردە ، ئەگەر ئەوان رازى بوون ئەۈكاتە بتوانىت بۇ ئەۈى نىخ بۇ واژووى ھاۈرپىكانى دابندىت زۇر سوپاس .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۈكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ كاك عمر، فەرموۈ كاك بىستون.

بەرىز بىستون فائق مەمد:

بەرىز سەرۈكى پەرلەمان.

قسەكانەم كرا، بەرىز سەرۈكى پەرلەمان سوپاس .

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۈكى پەرلەمان :

سوپاس بۇ بەرىزتان دەست خۇش، بەرىزان موناغەشەى تر نەماۈە لەسەر ئەم ماددەيە دەرباز دەبىن بۇ ماددەى (80) بەرىزان لە لىژنەى كاتى ئەو ماددەيە بخوین .

بەرىز قارەمان قادر فتاح:

بەرىز سەرۈكى پەرلەمان.

چوارەم: لىسەندەوۈى متمانە.

ماددەى (80)

1-لىسەندەوۈى متمانە دروست نابىت بە بى ئەنجامدانى پىرسەى پىرساندىن.

2-ئەگەر ۈلامى پىرساندىنەكە بىروا پىھىنەرنەبوو بۇ پىرسىنەر بۇى ھەيە پىشنىازى لىسەندەوۈى متمانە بكات بە رەزامەندى زۇرىنەى ئامادەبووان.

3-پېش دەنگدان لەسەر وەرگرتنەوێ متمانە سەرۆکی پەرلەمان رێگە دەدات بە قسە کردن لەسەر ئەم بابەتە بۆ دوو ئەندام لە ئەوانەى داواى لێوەرگرتنەوێ متمانە دەکەن دوو ئەندامیش لەوانەى دژی لێسەندنەوێ متمانەن.

4-سەرۆک وەزیران بە متمانە لێسەندراو هەژمار دەکریت ئەگەر زۆرینەى دوو لەسەر سێى ئەندامانى پەرلەمان دەنگیان دا بۆ لێسەندنەوێ متمانە.

5-ئەندامى ئەنجومەنى وەزیران بە متمانە لێسەندراو هەژمار دەکریت ئەگەر زۆرینەى رەهاى ئەندامان دەنگیان دا بۆ لێسەندنەوێ متمانە.

6-بابەتى لێسەندنەوێ متمانە لە ماوەیەکدا کە لە پینچ رۆژ زیاتر نەبێت لە رۆژى پرسیارنەوێ ئەنجام دەدریت.

بەرێز جعفر ابراهیم ئیمنیکى □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرێز کاک قارەمان . دەست بە گفتووگۆ دەکەین ، ئەو بەرێزانەى داواى گفتووگۆدەکەن تەنیا بێستون فائق ، فەرموو کاک بێستون.

بەرێز بێستون فائق محمد:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

چوارەم بۆ سەرۆک وەزیران بە دوو لە سەر سێ متمانەى لى وەر دەگیریتەوێ ، وەزیریش بە زۆرینەى رەها؟ لەکاتیکیدا خۆ هەردووکیان لەکاتی متمانە بەخشینیان لە پەرلەمان زۆرینەى مۆتەلقن، بۆیە یان روونکردنەوێەکیان بەدەنى یان بۆ سەرۆک وەزیران دوو لە سەر سێبى زۆر سوپاس.

بەرێز جعفر ابراهیم ئیمنیکى □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرێزتان، فەرموو د. بەهار.

بەرێز د. بەهار محمود فتح:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان.

بجورە وێستە روونکردنەوێ لەسەر ئەو بەدەم بۆ دوو لە سەر سێ دامان ناوێ لەبەر ئەوێ بە متمانە سەندنەوێ لە سەرۆکی حکومەت، حکومەت هەڵدەوێشیتەوێ لەبەر ئەوێ دوو لەسەر سێ دانراوێ بۆ سەرۆکی حکومەت و زۆرینە بۆ وەزیرەکان .

بەرێز جعفر ابراهیم ئیمنیکى □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ ئەو روونکردنەوێ تەئیدی دەکەین دەست خۆش سوپاس بۆ ئێوێ بەرێز، دیارە بەشداریهکی تر نییە لەم ماددەیه، گفتووگۆ لەسەر ئەم ماددەیه کۆتای هات دەریاز دەبین بۆ ماددەى (81) فەرموو کاک قارەمان بیخوینەوێ.

بەريز قارەمان قادرفتاح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان .

ماددەى (81) ئەگەر پىرساندىن بە وەرگىرتنەۋەى متمانە لە سەرۆك وەزىران كۆتايى پىھات ئەۋە كابىنەى حكومت بە دەست لە كارگىشاۋە ھەژمار دەكرىت و ۋەك حكومتى كار بەرىكەر بەردەوام دەبىت تا ئەۋكاتەى بە پىي ياساى كار پىكراۋەكان كابىنەى نوئ پىكدەھىندىت.

بەريز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان :

سوپاس بۇ بەريزان بۇ گىفتوگۇ لەسەر ئەم ماددەىە ديارە موناھەشە نىيە، ماددەكە باش دارىزراۋە دارشتىنىكى باشيان لى كردۋە دەستيان خۇشبىت .بەريزان ماددەى (82) بخويئەۋە.

بەريز قارەمان قادرفتاح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (82) كۆتا ماددەى ئەۋ بەشەىە ھەموو رىكارەكانى چاۋدىرى كردنى پەرلەمان بۇ سەرۆكى ئەنجومەنى وەزىران و ئەندامانى ئەنجومەنى وەزىران سەرۆكى كۆمىسيۇن و دەستەى سەربەخۇكانىش دەگرىتەۋە سوپاس.

بەريز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريزان . فەرموۋ كاك عمر .

بەريز عمر عىنايات ھمە:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا ھەموۋەكە لابەن ئىتر كىشەكەمان ھەل دەبىت رىكارەكانى چاۋدىرى كردنى پەرلەمان ھەموۋەكە زىادە ھەموۋش نابىت رستە بە ھەموۋ دەست پى بكا.

بەريز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئەم بەشە بەشى ھەۋتەم گىفتوگۇ لەسەر ئەم بەشە كۆتايى ھات سوپاسى ئىۋەى بەريز دەكەين سوپاسى لىزنەى كاتى دەكەين ھەفتەى داھاتوو انشاالله ئەم بەشە دەخەينە دەنگدان پەسەند دەكرىت و دەست بە گىفتوگۇى بەشىكى تر دەكەين بەۋ شىۋازەى كە ھەر لە دەسپىكى ئەم گىفتوگۇىە پەيرەۋكراۋە بەردەوام دەبىتن سوپاس بۇ ئىۋەى بەريز سەرۆك و ئەندامانى لىزنەى كاتى.

ماددەى دوۋەم:گىفتوۋگۇكردنى پرۇژەياساى بەركاركردنى ياساى ھەمواركردنى ياساى بىستەمى ياساى مىلاكات ژمارە (25) سالى (1960) ھەمواركراۋ لە ھەرىمى كوردستان بە پىي ماددەكانى (72-74-75) لە پەيرەۋى ناۋخۇى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) سالى (1992) ھەموار كراۋ، بەريزان پىش ئەۋەى دەست بە گىفتوگۇ بكەين داۋا لە لىزنەى ياساى دەكەين فەرموۋن بۇ شوئىنى تايبەت بە لىزنەكان، داۋاش لە لىزنەى كاتى دەكەين ئەۋ تىبىنيانە ئەرك بكىشن جارىكى تر لەكن خۇيان دارشتىنىكى وردى لى بكەن و پلانەك بۇ ئەۋەى بىخەينە دەنگدان ئەۋ پلانەش دابنىن چۇنيەتى ئەۋەى ئەۋ تىبىنيانە بخرىنە دەنگدان

پلانیکى دەنگدان، دەنگدانى تايبەت دەستان خۆشبىت سوپاستان دەكەين، بەريزان ئەندامانى لىژنەى ياساى داوا لە بەريز سەرۆكى لىژنەى ياساى دەكەين ياساگە بخوینەوه دواى دەست بە گفتوگۆ دەكەين.

بەريز د. فالأ فرید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

راپۆرتى ھاوبەش، لىژنەى کاروبارى ياساى و لىژنەى دارايى و کاروبارى ئابوورى وەبەرھيئان، رۆژى دووشەمە ریکەوتى (2018-1-22) کۆبوونەوى ھاوبەشيان ئەنجامدا بۆ تاوتويکردنى پرۆژەياساى بەرکارکردنى ياساى ھەموارى بىستەمى ياساى ميلاکات ژمارە (25) سالى (1960) ھەموارکراو کە لە لايەن ژمارەى ياساى ئەندامانى پەرلەمانەوه پيشکەش کراوه دواى خویندەنەوى يەکەمى لە دانىشتنى ژمارە (2) رۆژى چوارشەممە بەروارى (2017-12-6) رەوانەى لىژنەکانمان کراوه دواى گفتوگۆکردن و تاوتويکردنى لىژنەکان گەيشتنە ئەم ئەنجامانەى خوارەوه:

پرۆژە ياساى بەرکارکردنى ياساى ھەموارى(20) مى ياساى ميلاکات ژمارە (25) سالى (1960) ھەموارکراو.

ماددەى يەك: ھەموارى بىستەمى ياساى ميلاکات ژمارە (25) سالى (1960) ى ھەموارکراو لە ھەريمى کوردستان □ عىراق بەرکار دەکريت و کار بە ھوکمەکانى دەکريت .

ماددەى دوو: پيوستە لەسەر ئەنجومەنى وەزيران و لايەنە پەيوەنديدارەکان ھوکمەکانى ئەم ياسايە جيبەجى بکەن.

ماددەى سى: کار بە ھىچ دەھيکى ياساى يان برپاريکى ناکۆک لەگەل ھوکمەکانى ئەم ياسايەدا ناکريت. ماددەى چوار: ئەم ياسايە لە رۆژى بلاوبونەوه ى لە رۆژنامەى فەرمى وفاقى کوردستان جيبەجى دەکريت.

ھۆيەکانى دەرچواندن بە مەبەستى ديارى کردنى ناوئيشانى وەزيفى و دەستەبەرکردنى يەك پارچەيى بابەتوو لە پيناو جيبە جيکردنى ياساگە لە ھەريمدا ئەم ياسايە دەرچويندرا.

بەريز/جەفر ابراهيم ئيمنىكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سووپاس بۆ بەريز د. فالأ سەرۆكى لىژنەى ياساى . بەريزان دەست بە گفتوگۆ دەكەين لەسەر ئينفازى ئەم ياسايە ، وەکو ھەميشە ئەو ریکارەى ھەميشە پەپرەو دەکرين ماددە بە ماددە دەخويندريتەوهو گفتوگۆ دەكەين و ئينجا دەخەينە دەنگدان فەرموولە ماددەى يەکەمەوه .

بەريز د. فالأ فرید ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى يەك : ھەموارى بىستەمى ياساى ميلاکات ژمارە (25) سالى (1960) ى ھەموارکراو لە ھەريمى کوردستان □ عىراق بەرکار دەکريت و کار بە ھوکمەکانى دەکريت.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی په‌رله‌مان:

بهریزان بو گفتووگو له‌سه‌ر ئەم ماددهیه درگای گفتووگو ده‌که‌ینه‌وه فه‌رموو به‌ریزان، فه‌رموو کاک عمر عینایات.

بهریز عمر عینایات همه‌ سعید:

بهریز سهروکی په‌رله‌مان.

من تهنه‌هه‌نده ئەئیم ئەبوایه ئەو یاسایه‌ی که یاسای ژماره (25) سالی (1960) پی هه‌موارکراوه لی‌ره‌ ناماژه‌ی پی بدریت، له‌و بره‌گه‌دا ناماژه‌ی به‌و یاسایه‌یی که له‌ کوردستان هه‌موارکراوه، یانی هه‌موارکراوه له‌ کوردستان به‌ چی هه‌موارکراوه؟ به‌ جی یاسایه‌ک؟.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی په‌رله‌مان:

فه‌رموو به‌ریز د.‌فالا

بهریز د.‌فالا فرید ابراهیم:

بهریز سهروکی په‌رله‌مان.

یاساکه‌و هه‌مواره‌کان له‌ به‌غدایه‌ لی‌ره‌ نیه‌ واتا له‌ مجلس نواب عراقیه .

بهریز عمر عینایات همه‌ سعید:

عباره‌ته‌که هه‌له‌یه، نوسراوه هه‌موارکراوه له‌ هه‌ریمی کوردستان □ عراق به‌رکار ده‌بیت، یانی توژی عیبارته‌که ریکی بکه.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی په‌رله‌مان :

سوباس به‌ریز عمر عینایات . فه‌رموو د.‌به‌هار .

بهریز د.‌به‌هار محمود فتاح:

بهریز سهروکی په‌رله‌مان.

ته‌عدیله‌که قانونه‌که ناوی قانونی ژماره (77)ی سالی (2017)یه له‌ به‌غدا هه‌مواری (20)مه له‌سه‌ر ئەو یاسایه‌ی ره‌قم (25)ی سالی (1960) وه‌ زورتیش مه‌به‌ست لی‌ره‌دا ئیمه‌ ئەوه‌یه دهره‌جه‌ی وه‌زیفی بو‌ خه‌ریجی علوم سیاسه‌ دانراوه، که کیشه‌یه‌کی گه‌وره‌ بو‌ جه‌ند دهره‌جه‌یه‌کی وه‌زیفی دانراوه له‌ ناویانا دهره‌جه‌ی وه‌زیفی بو‌ خه‌ریجی علوم سیاسه‌ دانراوه مه‌به‌سته‌ سه‌ره‌کیه‌که ئەوه‌یه .

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی په‌رله‌مان:

که له‌وئ هه‌یه‌ لی‌ره‌ نیه‌ . مناقشه‌ له‌سه‌ر ئەم مادده‌یه‌.

بهریز مه‌ردان خدر:

بهریز سهروکی په‌رله‌مان.

حق وایه‌ نه‌صی هه‌مواره‌که هه‌مواری یاسایه‌که له‌ لایهن لی‌زنه‌ی یاسایه‌وه‌ بخویندریته‌وه‌ بو‌ ئەوه‌ی به‌ر چاو روونی له‌ لایهن ئەندامانی په‌رله‌مان هه‌بیتوو بزنان گفتووگو له‌سه‌ر جه‌ده‌کن و ده‌نگدان له‌سه‌ر ج

دەكەن، بەلەم لىرە نازانم كە پېشان نەسى ھەمواردەكە لە سندوقەكان ھەبووہ يان نا؟ بەلەم ئەگەر ھەببەتیش ديسان زەرورە لىرە ئىشارەتى پى بدريىت و بتوانين موناقلەشە بىكەين و دەنگى لەسەر بدەين و زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ ئىوہى بەرپز . فەرموو د.قالا ، وەلامى تىببىنى كاك مەردان.

بەرپز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوہ تەعدىلى ئەخىرىە كە لە مەجلىس نوابى عىراقى كراوہ، بە عەرەبى ئەگەر جەنابتان رىگە بدن دەخوینمەوہ بۆ ئەندامان ھىچ كىشەيەكمان نىہ .(التعديل العشرين للقانون ميلاك رقم (25) لسنة (1960) المعدل)

المادة الأولى:- تضاف العناوين الواردة في الجدول المرافق وبالدرجات الوظيفية المؤشرة ازاء كل منها الفقرة السادسة

أ. من جدول رقم ثمانية الوظائف الجامعية والتعليمية الوظائف الجامعية الملحق بقانون الملاك رقم (25) لسنة (1960) المعدل

المادة الثانية :- ينفذ هذا القانون من تاريخ نشره في الجريدة الرسمية.

المادة الثالثة:- تتولى وزارة المالية تنفيذ احكام هذا القانون.

الأسباب الموجبة

لمضي فترة طويلة على صدور قانون الميلاك وبغية تحقيق الموائمة بين العناوين الوظيفية ملحق بالقانون مع مؤهلات وأختصاصات الخريجي الكليات والأقسام العلمية المستحدثة وبهدف تحقيق الانسجام بين طبيعة الأعمال المناط بهم وبين ما يمنح لهم من عناوين و درجات الوظيفية شرح هذا القانون. عىنوان وهزىفيه كانىش ھەمووى مولحەقن بۆ تەعدىلەكە.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپزتان . بۆ موناقلەشەى ئەم ماددەيە فەرموو د.شیرين حسنى

بەرپز د.شیرين حسنى رمضان:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو مولحەقىت پىقە يىت عنوانىت وهزىفى ل بەر دەستى مە نىنە چونكە كىشەيەك مە ل ھەرىما كوردستانى پى ھەى ئەف كولىاتىت جەدىد يىت ل ناڤ مە پەيدا بووى وه جەندىن جار ئارىشا خو گەھاندىنە پەرلەمانى بۆ نمونە كولىزا پزىشكى ھندەك ئەقسام و كولىە يىت لى فەبووى ل مەجموعا توبى ج ناسناڤەك نىنە علوم سىاسە فى گافى ج ناسناڤەك نىنە علاقات دەولى يا بى ناسناڤە ئەف موشكىلە مە ھەمى ل ھەرىما كوردستانى يىت ھەى فىجا ب دىتتا من ئەف بابەتە ب درستاھى نەگەھشتىە بەردەستى

پەرلەمانتارا ب دیتنا من ئەگەر بېتە پاش خستن بۇ دانىشتنا بېت بەرچاڧ روونىەك باشتر ھەبیت و ئەم بشیین ئەڧ كېشەییڻ ھەین ب ریکا ئەڧ یاسای چارەسەرکەین.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکى □ جیگری سەرۆكى پەرلەمان :

سوپاس بۇ بەرپۆزتان، با تیبینیەكى تر وەر بگرین و رونکردنەوہى كۆتایى دەدەمە د.رپواز كە خۆى ئەم پرۆژەییەى ئامادەکردوہ ئەركى كېشاوہ بەرپۆز مەردان خدر.

بەرپۆز مەردان خدر مصطفى:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

مىنىش پشتگیری له قسهكانى د.شیرین دەكەم یانى لەم جەند سالەى رابردوو ژمارەییەكى زۆر لەبەش و كۆلیژ لە زانكۆ و پەیمانگانى ھەریمی كوردستان كراونەتەوہ تەخەروحيان كرددوہ عینوانى وەزىفیان نییە، بۇ نمونە بەشى كارگیری یاسا ھەم لە پەیمانگان ھەییە لە بەشیك لە زانكۆكانیش ھەییە لە ھەریمی كوردستان تا ئیستا عینوانى وەزىفیان نییە، بۆیە ئەگەر ئەو لیستە كە ئیزافە كرایە لە یاسای عیراقى بخویندیریتەوہ بۇ ئەوہى بەر چاوریى ھەبیت ئەگەر بەشیك ھەبیت لە ھەریمی كوردستان تا ئیستا عینوانى وەزىفى نەدرابیتى بۇ ئەوہى مناقشە بكەین و ئیزافە ی ئەو لیستە بكریت و زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکى □ جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو د. جوان.

بەرپۆز د.جوان اسماعیل عزیز:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپۆزتان بەراستى ئیئە لە لیژنەى پەرورەدوو خویندنى بالآ قسەكانى د.شیرین و مامۆستا مەردان زۆر راستە میلاكاتى وەزىفیمان ھەییە میلاكاتمان نیە دەرەجاتى وەزىفیمان نیە كېشەمان زۆرە سال بە سال با بلیین تەعین نیە وە دەرەجات وەزىفیش نیە وەزارەتى دارایش ئەو ریگەییەى ناداتن چونكە میلاكات نیە ھیوادارین ئەو یاسایە كە بەرپۆزتان د.فالا خیندى بە زمانى عەرەبى قانونەكە روون نیە یانى لە پېش چاومان نیە بەس ئەسبابوول مووجەبەى خیندەوہ كە ئەگەر بە گشتى برپۆن راستە بەلام بە تايبەتى بەعزە زروف ھەییە لە ھەریمی كوردستان ئەو زروفانە لە بەغداييە نیە یان لە جنوب نیە پېویستمان بە رونکردنەوہى زیاتر ھەییە ئەوہ یەك ، دەرەجات وەزىفى و استجدا و ئەمن سو ئالیكى لە لیژنەى یاسای دەكەم بەراستى ئەمن ئەو معلومەییەم نیە دەمەوېت بزائەم ھەمو یاسایەكانى عیراق یانى بخدا عیراق بە گشتى بە تايبەتى ھەریمی كوردستان كە سى بەشى یاسایەكانمان اعتمیاد لەسەر یاسای عیراق دەكات ھەموو سالى (59-58-60) و معدل و تعدیلات و تەغیرات و شەست یانى ھیشتا من لە دایك نەبومە ، بەلام باشە لۆ ئەو قانونانە ئەو یاسایانە ئەمە نوئ ناكەینەوہ با فەقەرەتى كەونى تیدا ھەبى ئى سالى (60-58) استجداشى تیدابى بەلام یاسایەكە لەگەل عەسەرەكەى بى لەگەل (2018) بېتن یانى ئى سالى شەست ھەر

كى ئەۋەدى بېيىنىتن ئى سالى (59-60) ئەۋان ئىختىمالە زياتر معلومەيان ھەيە ئەگەر خزمەتەمان بىكەن زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان :

سوپاس بۇ د.جوان . فەرموو شوكرىە خان ، دواتر رەئى لىژنەى ياساىى ۋەر دەگرىن سى بەرپىز حازرن دواى رونكردنه ۋەش دەدەن ۋەلامىش دەدەن .

بەرپىز شوكرىە سمايل مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش ئەندامى لىژنەى پەرۋەردەۋو خويىندى بالام تا ئىستا جەندە توپىز ھاتون ئەم داۋايەيان كىردە بۇيە داۋادەكەم ھەموو ئەۋ بەشانەى كە كراۋنەتەۋە ج لە ۋ كۆلىژەكان يا لە پەيمانگانا كە ئىستا ھەنوۋ عىنۋانى ۋەزىفىيان نىە عىنۋانى ۋەزىفىيان بۇ دابندرىت ، ھەرۋەھا فەقەرەيەكى تر زىاد بىكرىت بۇ ھەموو ئەۋ بەشانەى تر ج لە پەيمانگانا ياخود لە زانكۆكان كە لە ۋەزارەتى خويىندى بالا رىگاي كىردنەۋەيان پى دەدرى لە ھەمانكاتىشدا ئەۋ سەلاھەتەش بە لايەنى پەيوەندىدار بدرى كە عىنۋانىكى ۋەزىفىيان بۇ دابندرى مادام رىگا بە كىردنەۋەى بەشىك دەدرى عىنۋانى ۋەزىفىشە نەك پاش چۋار سال پىنج سال پاش ئەۋەى تەخەرۋج دەكەن ئىنجا پاش بىنەۋ بەردەيەكى زۆر ئىنجا عىنۋانى ۋەزىفىيان پى بدرى زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ شوكرىە شىخانى . پىۋىستىمان بە رونكردنهۋەكى موفصل لە لايەن بەرپىز د.رىۋاس ھەيە فەرموو .

بەرپىز د.رىۋاز ھانق حىسپن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋەى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان باسى ئەكەن ھەموۋى دروستە ، بەلام ئەمەۋىت تەنھا رونكردنهۋەيەكى قانونى بدم ، مەسەلەى پىدانى دەرەجەى ۋەزىفى سولى رەۋاتب ئەم بابەتەنە مەسەلەى فدرالىن يانى لە سەلاھىەتى پەرلەمانى كوردستان نىە يەك عىنۋانى ۋەزىفىش بداتە ھىچ كەسىك بە دەلىلى ئەۋەى ئىمە لە سالى (2014يا 2015) ئەۋەى علومى سىاسى كە ھاتنە ئىرە ئىمە پىرۋژەمان بۇ ئامادەكىن ئىمزاى پەرلەمانتارانمان كۆكردەۋە ۋابزانم خويىندنەۋەى يەكەمىشمان بۇ كىرد، بەلام ناچاربۋىن ھەموۋفابىلەكە كۆبىكەينەۋە بىنپىرىن بۇ سەرۋىكايەتى كۆمار لە عىراق ۋەداۋابىكەين ۋە داۋابىكەين بە گۆيرەى سەلاھىەتى دەستورى خۇيان ئەۋان مەشروعىك بنوسن بۇ ئەۋەى بىنپىرن بۇ ئەنجومەنى نوپنەرانى عىراقى بۇ پىدانى دەرەجەى ۋەزىفى يانى ئەمانەۋىت رونبىت لەبەر چاۋى بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان كە ئەم پەرلەمانە سەلاھىەتى پىدانى ھىچ دەرەجەيەكى ۋەزىفى نىە زۆر سوپاس .

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىزتان بۇ ئەۋ روونكردنهۋە، بەرپىز د.قالا.

بەرپز د.فالا فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئیزافەتەن لە بۆ ئەو رونکردنەوانەى که درا ئیمە تەنها لیرە بەرکارمانکردووە بۆیە نەمانتوانیووە هەمواری بکەین واتا ناتوانین هیچ دەرهجەیهکی وەزیری زیادووگەم بکەین ئەووی لە مەجلس نواب عراقی بغداد پەسەندکراوە ، بۆیە داوا لە بەرپزتان دەکەم داواکاری بە تايبەتی خەریجی سیاسە لە سالی (2014) وە لە پەرلەمان هەیه و جەند سەردانیکیان کردووە جەند کۆبونەوهیهکمان ئەنجامداوە داواکاریهکەیان داواکاریهکی رهوایه وه داوا له ئەندامانی بەرپز دەکەم که بە زوترین کات مادەکانی بخریتە دەنگدان و ئەو یاسایە بجیتە بواری جیبەجی کردن سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.فالا سەرۆکی لیژنەى یاسایی.

بەرپز د.بەهار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

منیش ویستم هەر ئەووە بلیم که ئەم بابەتە لە صلاحیتە حصریهکانی فیدرالە و هەر بۆ زانیاری بەرپزتان ئەندامانی پەرلەمانیش کۆمەلێک لە هەموو دەرهجە وەزیریەکان لە دەرهجەى یهکەوه هەتاکوو دەرهجەى شەشە حەوتە که هەیه لە هەمویان عینوانیکی زیاد کردووە ئەمە تا هەشتیش جەند دەرهجەیهکی زیاد کردووە خەلەلەکه ئەوویە بەرپزتان لەبەر دەستیاندانیە خو لەوانەیه ئەوانەى جەنابتان باسی ئەکەن لە ناو ئەو دەرهجە وەزیریانە هەبیت بۆیە ئەووی که هەیه ئیمە بەرکاری ئەکەین زیاتر سلاحیهتمان نیە هیچی بۆ ئیزافە بکەین .

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ئێستا داوا لە ئیو دەکەین بەرپزتان لیژنەى یاسایی ئەو تەفاصیلانە هەمویان بەم دانیشتنە بیدەن بۆ ئەووی لە کاتی دەنگدان بە دنیایهوه دەنگی بۆ بەن .فەرموو کاک عمر .

بەرپز عمر عینایەت حمە سعید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو یاسایهیی که لە عیراق هەیه هەر ئەوویە که ئیمە نەتوانین دەسکاری بکەین لە بەرژەوهندی خەلکی کوردستانیشە ئینفاز بکری ، ئیمە گلەیمان تەنها لەسەر ئەوویە دووجار هەموار هاتووە لە پیش لە سەرەتاوە نوسراوە هەمواری بیستەمی لە ئەخیریشا نوسراوە هەموار کراوە، چاکى بکەن لە رووی ریزمانیهوه کیشەکه نامینی و پێویست بە خویندنهوهى ناکات بە تەسهوپی من سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ تیبینی بەرپزتان، خویندنهوهکه پێویست بەوه دەکرا که ئەووە کۆپی بکری لە سندووقی ئەندامان دا بندریت، بە هەر حال ئێستا ئەو یاسایە گرنگە با بەردەوام بین ماددهی یهکەم گفتوگۆی لەسەر

کرا هیچی تر نه ماوه ئه و ماددهیه دهخهینه دهنگان بهریزان ئه و ماددهیه ماددهی یه کهم بخوینهوه دهخهینه دهنگان ئه و تیبینیهی باسیان کرد هه مواری بیسته م سیاغه کهی.

بهریز د.قالا فرید ابراهیم:

بهریز سهروکی په رله مان.

ماددهی یه ک: هه مواری بیسته می یاسای میلاکات ژماره (25) سالی (1960) ی هه مواری کرا، له هه ریمی کوردستان □ عیراق بهرکار ده کریت و کار به حوکمه کانی ده کریت.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی په رله مان:

ئه و ماددهیه به و شیوازه دهخهینه دهنگان کی له گه ل دایه دهست بهرز کاته وه؟ (51) کهس به په سه ند دهزانن، ئه وهی دژه ؟ کهس نیه، به کوی دهنگ په سه ند کرا.

بهریز د.قالا فرید ابراهیم:

بهریز سهروکی په رله مان.

ماددهی دووه م: پیویسته له سه ر ئه نجومه نی وهزیران لایه نه په یوه نیدیاده کان حوکمه کانی ئه م یاسایه جیبه جی بکه ن.

بهریز/جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی په رله مان :

دیاره مونا قه شه له سه ر ئه م ماددهیه نیه، ئه و ماددهیه دهخهینه دهنگان کی له گه لی دایه؟ (52) کهس به په سه ندی دهزانن ، ئه وهی دژه ؟ کهس نیه، به کوی دهنگ په سه ند کرا.

بهریز د.قالا فرید ابراهیم:

بهریز سهروکی په رله مان.

ماددهی سییه م : کار به هیج ده قیکی یاسای یان برپاریکی ناکوک له گه ل حوکمه کانی ئه م یاسایه دا ناکریت.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی په رله مان :

دیاره مونا قه شه له سه ر ئه مه نییه، ماددهکی ئیجرایه کی له گه ئیدایه؟ (50) کهس به په سه ندی دهزانن، ئه وهی دژه ؟ کهس نییه به کوی دهنگ په سه ند کرا.

بهریز د.قالا فرید ابراهیم:

بهریز سهروکی په رله مان.

ماددهی چواره م: ئه م یاسایه له روژی بلاووونه وهی له روژنامه ی فه رمی وه قایعی کوردستان جیبه جی ده کریت.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی په رله مان:

ئه م ماددهیه دهخهینه دهنگان کی له گه ل دایه؟ (52) کهس به په سه ند دهزانن، ئه وهی دژه ؟ کهس نییه، به کوی دهنگ په سه ند کرا، هوپه کانی ده رچواندن.

بەرپۆز د.فالا فرید ابراهیم:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

هۆیه‌کانی دەرچواندن: بەمەبەستی دیاری کردنی ناوئیشانی وهزیفی و دەستەبەرکردنی یەك پارچەیی بابەت و لە پیناو جیبەجێکردنی یاساکە لە هەرئێمدا ئەم یاسایە دەرچویندرا.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

لەسەر هۆیه‌کانی دەرچواندن موناخەشە ؟ فەرموو مامۆستا حەسەن.

بەرپۆز حسن صالح محمد:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

والله من هەر لەسەر ئەو یەك پارچەییە بابەت (وحدت الموضوع) هەر یەکیەتی بابەت نازانم ئەگەر بەرپۆز لە لیژنە یاسایی؟ یەکیەتی بابەت باش نییە لەوهی یەك پارچەیی بابەت؟ پێم وایە هەر تەرچوووە کوردیەكەشی (وحدت الموضوع) ئەو دەگەیه‌نیت نازانم سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان :

سوپاس بۆ مامۆستا حسن، فەرموو بەرپۆز عمر عینایات.

بەرپۆز عمر عینایات حەمە سعید:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

والله منیش یەك پارچەیی بابەت حەزم ئەکرد عەرەبیەكە بزانی بۆ ئەوهی بیکەین بە کوردی ئەگینا ئەمە لێرە،

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان :

بە عەرەبیەكە هاتوو.

بەرپۆز عمر عینایات حەمە سعید:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

لە عەرەبیەكە چی دەئیت؟

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

(وحدت الموضوع)

بەرپۆز عمر عینایات حەمە سعید:

بەرپۆز سەرۆکی پەرلەمان.

ئى والله یەك پارچەیی بابەت نازانم، یەك پارچەیی بابەت ئەئى قوماش ئەفرۆشن.

بەرپۆز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

یەك پارچەیی ولات.

بهريز عمر عينايات حمه سعيد:

بهريز سهروكي پهپلهمان.

والله ماموستا ته رجه مه كهى باش نيبه، با چاكي بكهين.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى □ جیگری سهروكي پهپلهمان:

ئيسا داوايان لى دهكهين تيبينى تر، نهگه نهبيت داوا له ليژنهى ياسايى دهكهه، كا بزانه ئيوه دهتوان به شيوازهكى تر سياغهكهى وا ليكهه مهفهومهكهه وازحهتر بيت (وحدت الموضوع).

بهريز د.فالا فريد ابراهيم:

بهريز سهروكي پهپلهمان.

ليژنه دهسته واژهكهى هه لگرت. به مه بهستى ديارى كردنى ناو نيشانى وه زيفى و له پيناو جي به جيكردى ياساكه له هه ريما نهم ياسايه ده رچوينا درا.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى □ جیگری سهروكي پهپلهمان:

هويه كاني ده رچواندن ده خهينه دهنگدان بهو شيوازهى خوينا درا يه وه، كى له گهل دايه؟ (54) كهس به په سهند ده زانن، نه وهى دژه؟ كهس نيبه به كوى دهنگ په سهند كرا، كوى ياساكه ده خهينه دهنگدان بهو شيوازهى خوينا درا يه وه كى له گهل دايه؟ (54) كهس به په سهند ده زانن، نه وهى دژه؟ كهس نيه به كوى دهنگ ياساكه په سهند كرا.

ماددهى سييه م: گفوتوگو كردنى پرژه ياساى به ركار كردنى ياساى نه هيشتنى بازرگاني به مرؤف ژماره (28) ي سالى (2012) ي عيراقى له هه ريماى كوردستان به پي مادده كاني (72-74-75) له په يره وى ناوخوى په پله مانى كوردستان ژماره (1) ي سالى (1992) ي هه موار كراو داوا له به ريزان ليژنهى ياسايى دهكهين له سهه نهم ياسايه راپورتى هاوبهش بخوينا نه وه ئينجا داوا له ليژنهى ئافره تان دهكهين ئيوه روونكر دنه وه له سهه نهم ياسايه دهدهن فهرومو به رييز ئيفار ابراهيم، سهروكي ليژنهى داكوكي كردن له مافى ئافره تان .

بهريز ئيفار ابراهيم حسين:

بهريز سهروكي پهپلهمان.

سه به رته به خالى سييه م گفوتوگو كردن به پرژه ياساى به ركار كردنى ياساى نه هيشتنى بازرگاني كردن به مرؤف دياره نهمه كاتى خوى داوامانكرد نهو ياسايه عيراق انفاز بكرين، به لام له سهه پيشنيارى به شيك له په پله مان تاران له دانيشتنى په پله مان داوايانكرد نهم ياسايه پيوستى به هه موار كردنه وه يه له هه ريماى كوردستان داواكرا دوا بخريت ئيمه وهك ليژنهى ئافره تان له په پله مانى كوردستان پرژه ياسايه كى ترمان ناماده كرد كه له خالى سييه م داوامانكردوه هه موار بكرينه وه، بويه پيشنيار دهكهه نهو خالى سييه م بخريته نه خيري نه مرو خوينا نه وهى يه كه مى بو بكرين دوايه به هه ماهه ننگى له گهل ليژنه هاوبه شه كان راپورتيك ناماده بكرين سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئىقار ابراهيم . سەرۋىكى لىژنەى داكۆكى كردن لەمافى ئافرهتان .فەرموو د.شیرین حسنى.

بەرپىز د.شیرین حسنى رەمەزان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەرچەندە بوورى بەس ئەگەر جەنابى تەدەلىقە بەدەت ئىك پرسیار من لیژنا یاسایى ھەى، ئەز وەسا تیگەھشتم ئەوان وەسا فیکرە سەر وى یاسایى دا بەرى نھا دەنگ ل سەر داى کو ل سەلاحياتیت پەرلەمانى عىراقى دایە کو ناسنافى زانستى بەدەت، من تەناقوزەك دیت د. قالا ئىشارەت پى دا بۇ ئەقیت تەخەسوساتیت سیاسى کو داوا ژ ئەندام پەرلەمانا کر دشیت تەقدیم بکەن پەرۆزەى یا دوویى ژى، ئەگەر ھەریاسایەك یا عىراقى یا مەرکەزى ل فیرى ئىنفاز کر پشتى ھنگى ئەم نەشیین ھەموارى تەقدیم بکەین، ئەم دشیین تەعدیل بکەینەفە؟، زۆر سوپاس

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.شیرین حسنى، داوا لە د. قالا دەكەم وەلامى وەلامى ئەو پرسیارە بداتن بەشیوہەكى گشتى.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەمە نەمان گوتووہ قوتابیانى سیاسە لیرانە تەقدیم بکەن، گوتمان قوتابیانى سیاسیە داواکاریان ھینا ئیرە لیژنەى یاسایى و لیژنەى خویندنى بالاً داواکاریەکەیان کرد بە کتابىكى رەسمى نارديان بۇ سەرۋىكى كۆماری عىراق وەکو روونکردنەوہ درا لەوئى بوو بە پەرۆزە چوو بۇ مەجلیس نەوابى عىراقى خویندنەوہى یەگمەى بۇ کرا، دووہمى بۇ کرا، لە سییەم خویندنەوہ دەنگى لەسەر درا چووہ بواری جیبەجیکردن ئینجا ئیمە لیرە توانیمان بەرکارکردنى یاساکە بنووسین لەبەر ئەوہ وەکو بەرپىزان ئىشارەتیان پىدا مەسەلەى مىلاکات و مەسەلەى عینوان بەخشین لە ئیختصاصاتى حەسرى دەسلاتى فیدرالدايە ، ئیستا لیرە وەزىفە ھەمووی عینوانى وەزىفى لایە بە خەلیجى علوم سیاسە یانى ئیمە داوامان نەکردوہ پەرۆزە تەقدیم بکەن ئەو بابەتە کۆتایى ھاتووہ، بەئى ئەوان پلەى وەزىفى خویمان وەرگرت بە پىی ئەو یاسایەى کە ئەورۆ لە پەرلەمانى کوردستان بەرکار کرا .

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو روونکردنەوہیە، د.قالا زۆر سوپاس .بەرپىزان ئەو پىشنيارەى بەرپىز، نە خۆى وەلام دایەوہ یانى ئەوہى ولامەکەى د.قالا بۇ عام دروستە یەعنى تا یاسایەك لیرە ئنفاز نەکرئ تۆ ناتوانى باسى ھەموار بکەى دەبى ئىنفازبکەى دواتر پەرۆزەى ھەموارکە پىشکەش دەکرئ ئەوہ بەو شیوازەيە، بەلام ئەوہى ئیستا مەبەستە سییەمە ماددەى سییەم داواکرا دوا بخریت بۇ ماددەى کۆتایى لە بەرنامەى کار ئیستا بەرپىزان

ئىمە ئەوھى عام ئىنفازبوو ئى لىرەش ئەوھى ئافرەتان بەھەمان شىوھ دەبى ئىنفازى بکەين کە ئىنفازبوو ئىنجا ھەموارو ئەو بابەتانەى لەسەرى باس دەگرىتت داوا لە لیژنەى ژنانیش دەکەين بىنە ئىرە، چونکە کە ئىنفازى ئەوھى ئىوھش مەعنینە بە مەوزووع.

بەرپىز د.بەھارمحمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەبوره ئەگەر بیانەوى ياساکە وەکوو ئەوھى لە بەغدا ھەيە بەرکاری بکەينەوھ ئىستا دەنگى لەسەر ئەدەين و ئەگەر بیانەوىت ھەموارى بکەين ئەبى پرۆژەکەى خۆيان ئىنفاز و ھەموارەکە بە يەکەوھبىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان :

ھەموارەکە پىشکەش کراوھ.

بەرپىز د.بەھارمحمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەئى پىشکەشکراوھ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان :

خویندەوھى يەکەمى بۆ دەکەين و دوای ئەوھش دەبىتە ياسا.

بەرپىز د.بەھارمحمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەئى ئاسايە ئەگەردەیانەوى وەك ئەوھى بەغدا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

با ئىنفازى بکەين کە ھاتە سەر ئەوھى خویندەوھى يەکەمى بۆ دەکەين ئەوھش دەبىتە ياسا، فەرموو بەرپىزان ماددەى سىيەم راپۆرتى ھاوبەشەکە بخوینەوھ.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بابەت راپۆرتى ھاوبەش سەبارەت بە پرۆژەياسای بەرکارکردنى ياسای نەھىشتنى بازارگانى کردن بە مرۆف ژمارە (28) سالى (2012) لە ھەریمی کوردستان □ عىراق لیژنەى کاروبارى ياسایى و لیژنەى داکۆكى کردن لە مافەکانى ئافرەت و لیژنەى مافەکانى مرۆف رۆژى سىشەمە ریکەوتى (6-2-2018) کۆبوونەوھى ئەنجامدا بۆ تاوتویکردنى ھەردوو پرۆژەياسای بەرکارکردنى ياسای نەھىشتنى بازارگانى کردن بە مرۆف ژمارە (28) سالى (2012) عىراق لە ھەریمی کوردستان کە لەلایەن ژمارەى ياسایى ئەندامانى پەرلەمانەوھ پىشکەشکراوھ دوای خویندەوھى يەکەمى لە دانىشتنى ژمارە (4) لە رۆژى چوارشەمە ریکەتى (10-1-2018) رەوانەى لیژنەکان کراوھ دوای گفتوگۆکردن و تاوتویکردنى لیژنەکان گەيشتنە ئەو ئەنجامانەى خوارەوھ.

بەرکارکردنی یاسای نەهێشتنی بازرگانی کردن بە مرۆف ژمارە (28) سالی (2012) لە ھەریمی کوردستان
□ عێراق.

ماددە یەكەم: یاسای نەهێشتنی بازرگانی کردن بە مرۆف ژمارە (28) سالی (2012) لە ھەریمی کوردستان
عێراق بەرکار دەبێت و کار بە ھوكمەکانی دەکرێت.

ماددە دووھەم: دامەزراوە ھەرمانگەکانی ھەریمی کوردستان عێراق و ئەوانە ی خاوەن پۆستن تیاپاندا
جیگە ی دامەزراوە ھەرمانگەکانی ناوەندی و ئەوانە ی خاوەن پۆستن تیاپاندا لە ھەر شوینیکی ئەم
یاسایە داھاتین دەگرنەوھ. ماددە سیھەم: پۆیستە لەسەر لایەنە پەییوەندیدارەکان ھوكمەکانی ئەم یاسایە
جیبە جی بکەن.

ماددە چوارەم: کار بە ھیج دەقیکی یاسایی یان بریارێك ناکرێ کە لەگەل ھوكمەکانی ئەم یاسایە دا ناکۆک
بێت.

ماددە پینجەم: ئەم یاسایە لە رۆژی بلاکردنەوھ ی لە رۆژنامە ی ھەرمی وھایعی کوردستان جیبە جی
دەکرێت.

ھۆیەکانی دەرچواندن: لە پینا و نەهێشتنی تاوانەکانی بازرگانی کردن بە مرۆف و بەرەنگاربوونەوھ ی
ئاسەوارە ترسانگەکانی تاوانگە و سزادانی تاوانباران و پاراستنی کەرامەتی تاکەکان و لە پینا و
جیبە جیکردنی یاساکە لە ھەریمدا ئەم یاسایە دەرچویندرا.

بەرپز جعفر ابراھیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان :

سوپاس بۆ بەرپز سەرۆکی لیژنە ی یاسایی دیارە ئەو لاپەرە ی یەكەمە لەو پینیارە ی لەبەر دەستمانە
ھۆیەکانی دەرچواندن پۆو نیه ئومیدوارم لە لای ئیو ھەبیتن گرنگە، ئیمە ئیعماد لەسەر ئەوھ ی
لیژنە ی یاسایی دەکەین کە دەخوینەوھ ئیمە گوپی لی دەرگین دەست بە ماددە ی یەكەم دەکەین بەرپز
سەرۆکی لیژنە ی مافی مرۆفیش ئامادە یە لەسەر منەصەکە ئەگەر شوینیکی ھەبیت بۆ ئەندامی تر لە
لیژنە ی مافی مرۆف ئەوانیش دەتوانن یەکی تر بێتە ئەو لایە بەرپزان دەست بە ماددە ی یەكەم دەکەین
فەرموون بەرپزان.

بەرپز د.قالا فرید ابراھیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە یەكەم: یاسای نەهێشتنی بازرگانیکردن بە مرۆف ژمارە (28) سالی (2012) لە ھەریمی کوردستان
عێراق بەرکار دەبێت و کار بە ھوكمەکانی دەکرێت.

بەرپز جعفر ابراھیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

لەسەر ماددە ی یەكەم ئەگەر گفتووگو ھەبیت دەرفەت دەدەین دیارە پۆیست بە گفتووگو ناکات زۆر وازحە
ئەو ماددە یە دەخەینە دەنگدان ماددە ی یەكەم دەخەینە دەنگدان کی لەگەل دایە؟ (52) کەس بە پەسەند
دەزانن، ئەوھ ی دژە؟ کەس نییە، بە کو ی دەنگ پەسەند کرا.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى دوووم: دامەزراوە فەرمانگەکانى ھەرىمى كوردستان عىراق و ئوھى خاوەن پۇستن تىياندا جىگەى دامەزراوە فەرمانگەکانى ناوەندى و ئوھى خاوەن پۇستن تىياندا لە ھەر شوپىنىكى ئەم ياساپەدا ھاتىن دەگرنەوھ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بۇ موناھەشەى ماددەى دوووم لەم ياساپەدا فەرموو كاك عمر.

بەرپىز عمر عىنايەت حمە سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من تەنھا داواى روونکردنەووم لە بەرپىزان لە لیژنەى ياسایى و لیژنە پەيوەندىدارەکان ئوھى خاوەن پۇستن تىياندا بۆمان روونکەنەوھ مەقسەدىان چىھ؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو د. فالو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

كە دەللىين دامەزراوە فەرمانگەکانى ھەرىمى كوردستان □ عىراق مەبەستمان لە وەزارەتەكانە، لە دەستەكانە، لە مەدیر عامەكانە، لە ھەركەسىك كە خاوەن پۇستە لە ناو ئوھ فەرمانگەو دامەزراوانەى كە لە موقەدىمەى ماددەكە ناوى ھاتووە.

بەرپىز عمر عىنايەت حمە سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

يەئنى كارمەندى ئاسایى ناگرىتەوھ ؟ يەئنى بەتەنھا سەرۆكى فەرمانگەو وەزارەت و كارمەندەكانىش ئەگرىتەوھ يان نا؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

روونکردنەوھى زياتر.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ياساكە لە ھەرماددەپەكى مووچە ھەبىت لە بۇ ھەركەسىك كە خاوەن پۇست بىت لەناو دامەزراوەكە دەگرىتەوھ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو رونكردنەوويە، ديارە هيچ تىببىنى و سەرنجىكى تر نىيە، ئەو ماددەيە دەخەينە دەنگدان ماددەى دووم بەو شىوازەى خوئندرايەو دەخەينە دەنگ دان، كى لەگەل دايە؟ (51) كەس لەگەل دايە، ئەوەى دژە؟ كەس نىيە بەكۆى دەنگ پەسەندكرا، ماددەى سىيەم.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى سىيەم : پىويستە لەسەر لايەنە پەيوەندىدارەكان حوكمەكانى ئەم ياسايە جىبەجى بكن .

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەم ماددەيە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەل دايە؟ (50) كەس بە پەسەند دەزانىت، ئەوەى دژە؟ كەس نىيە بە كۆى دەنگ پەسەند كرا، ماددەى چوارەم.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى چوارەم: كار بە هيچ دەقىكى ياسايى يان بريارىك ناكرى كە لەگەل حوكمەكانى ئەم ياسايەدا ناكوك بىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

هيچ تىببىنيەك نىە تىببىنى نىيە دەخەينە دەنگ دان، كى لەگەل دايە؟ (51) كەس بە باش دەزانى، ئەوەى دژە؟ كەس نىيە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، ماددەى پىنجەم.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى پىنجەم: ئەم ياسايە لە رۇزى بلاوبونەووى لە رۇژنامەى فەرمى وەقايەى كوردستان جىبەجى دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان :

ئەم ماددەيە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەل دايە؟ (52) كەس بە پەسەند دەزانى، ئەوەى دژە؟ كەس نىيە بەكۆى دەنگ پەسەندكرا .ھۆيەكانى دەرچواندن.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچواندن لە پىناو نەھىشتنى تاوانەكانى بازىرگانى كردن بە مرۇف و بەرەنگاربونەووى ئاسەوارە ترسناكەكانى تاوانەكەو سزادانى تاوانباران و پاراستنى كەرامەتى تاكەكان و لە پىناو جىبەجىكردنى ياساكە لە ھەرىمدا ئەم ياسايە دەرچوئندرا.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:
تېببىنى لەسەر ھۆيەكانى دەرچواندن فەرموو كاك عمر.

بەرپۇز عمر عىناپەت حمە سعيد:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنھا لە پىناو جىبەجىكردى ياساكە لەھەرئىمدا زىادە ئەگەر پاراستنى كەرامەتى تاكەكان ئەم ياسايە
دەرچوئىندرا بەرمىنى من ئەوھى دى زىادە سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان :

لە پىناو؟

بەرپۇز عمر عىناپەت حمە سعيد:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە پىناو نەھىشتى تاوانەكانى بازىرگانى كردن بە مەرۇف و بەرنىكاربوونەھى قەوارە ترسناكەكانى و
تاوانەكان و سزادانى تاوانباران و پاراستنى كەرامەتى تاكەكان ئەم ياسايە دەرچوئىندا، ئەھى دىكەھى مەعنا
ناگەيەنىت لە پىناو جىبەجىكردى ياساكە لە ھەرئىمدا.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

روونكردەھە لەسەر ئەم تېببىنىھە.

بەرپۇز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

فارىزەيەك دادەنىين لە پىناو ھەلدەگرىن، دەئىين جىبەجىكردى ياساكە لە ھەرئىمدا ئەم ياسايە
دەرچوئىندرا. ئەوھە بۇ بەرپۇز كاك عمر عىناپات.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان :

بۇ گشتى تېببىنىھەكى تر ھەيە فەرموو كاك ئارى .

بەرپۇز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپۇز سەرۋىكى پەرلەمان.

نووسراوھ لە پىناو لە ھۆيەكانە لە پىناو نەھىشتى تاوانەكانى، من پىم وايە بكرى بە ، لە پىناو رىگىرى
كردن و نەھىشتى تاوانى بازىرگانى كردن نەك تاوانەكانى بازىرگانى كردن و ھەروھە كەرامەتى تاكەكانىش
تاك لەويدا تۇزىك وشەيەكى زۇر جوان نىھ، پىم باشە بكرى بە ھاوولاتىيان يان مەرۇف كەرامەتى مەرۇف يا
ھاوولاتىيان كەرامەتى ھاوولاتىيان ئەوھە دوا جار بۇ ئىوھى ئەنىرم.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان :

ئەوھى ئىستا خوئىندتەوھە بىنىرە بۇ لىژنەھى ياسايى، بۇ ئەوھى بتوانن تەركىزى بىخەنە سەر.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان .

تەنبا ئەۋەدە لەسەر رېگىرى كىردن زىاد بىكرى ۋە تاۋانەكانىش نا تاۋانەكانىش ئىتر كە ئەلى تاۋان كۆپە، نا

كەوت تاۋانى بازىرگانى كىردن بە مرۇف كۆپە لىرە؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

تېبىنىيەكى تر فەرموو گەشە خان.

بەرپىز گەشە دارا جەلال:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پشتىگرى كاك ئارى ئەكەم، ئەگەر تاكەكان بىگورى بە مرۇف، بەلام نابى بلىين ھاۋولاتى، چۈنكە ئەم

ياسايە بۇ غەيرى ھاۋولاتىشە كە بازىرگانى پى ئەكرى، بىگانەيەكا بازىرگانى پى ئەكرى لە ھەرىمى

كوردستان و غىراقدا رىگە پى نەدراۋە بە پى ئەم ياسايە، بۆپە مرۇفەكان رەنگە باشتىبىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دەست خۇش بۇ ئەو تېبىنىيە سوپاس بەرىز مامۇستا ماجد.

بەرپىز ماجد عثمان تۇفيق:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنبا ۋشەكى كەرامەت ۋشەكى عەرەبىيە ئەگەر بىكرى تەرجمەكى بىكرى بۇ كوردى زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان :

سوپاس، د. قالا فەرموو.

بەرپىز د. قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە موستەلەحى ياسايدا ئىمە فەردوو ئەفراد بەكاردىن ئىنسان بەكارناھىنى، بۆپە پاراستنى كەرامەتى

تاكەكان ۋەكوو خۇى بىت دەقىقتەرە ۋەكو ئەۋەكى لە موعاھەدات ۋ لە دەساتىر ھاتوو، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىرتان ئىستا چاۋەرۋانى ئەۋەينە دارشتىنىكى كۇتاي بىكەن.

بەرپىز د. قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھۆپەكانى دەرچواندن: لە پىناۋ نەھىشتى تاۋانەكانى بازىرگانى كىردن بە مرۇف ۋ بەرەنگارىبوۋنەۋەكى

شۋىنەۋارە ترسناكەكانى تاۋانەكەۋ سزادانى تاۋانباران ۋ پاراستنى كەرامەتى تاكەكان ۋ جىبەجىكرىدى

ياساكە لە ھەرىمدا ئەم ياسايە لە ھەرىم دەرچۋىندرا.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ھۆيەكانى دەرچواندىن بەم شىۋازەى خويىندىرايەۋە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەل دايە؟ (49) كەس بە پەسەند دەزانى ئەۋەى دژە؟ كەس نىيە بە كۆى دەنگ پەسەند كرا، كۆى ياساكە دەخەينە دەنگدان بەرپزان كۆى ياساكە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەل دايە؟ (50) كەس بە پەسەند دەزانى، ئەۋەى دژە؟ كەس نىيە بە كۆى دەنگ ياساكە پەسەندكرا، كەرامەت دەكرىتە (شكۆ) ئەۋ پىشنىيارە لە جىيى خۆپەتى ئەۋەى كە پىشنىياركرا وابدانم كاك سۆران بوو مامۇستا ماجد بوو پىشنىياريان كرد دەستان خۆشبىت.

چوارەم:خويىندىنەۋەى ئەم پىرۇژە بىپارانەى خوارەۋە بە پىيى ماددەى (71) لە پەيرەۋەى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) سالى (1992) ھەمواركرائو بكرىتن.

1-پىرۇژەياساى بەركاركردى ياساى دەستەبەرى تەزمىنى ژمارە (31) سالى (2015) لە ھەرىمى كوردستان.

2-پىرۇژەياساى ئاكادىمىيائى زانستى سريانى لە ھەرىمى كوردستان.

3-پىرۇژەياساى بەركاركردى و ھەمواركردى و جىبەجىكردى ياساى نەھىشتىنى بازىرگانى كردن بە مرۇف ژمارە (28) سالى (2012) عىراق لەھەرىمى كوردستان.

4-پىرۇژەياساى ھەمواركردى ياساى يەكەمى ياساى دابەشكردى دەسەلاتەكانى سەرۋىكايەتى ھەرىم بەسەر دامەزراۋە دەستورىيەكانى ھەرىم ژمارە (2) سالى (2017).

5-پىرۇژەياساى ئەنجومەنى كاروبارى ئافرەتان لە ھەرىمى كوردستان.

6-پىرۇژەياساى ھەمواركردى ياساى بەرنگارىبونەۋەى تىرۇر ژمارە (3) سالى (2006) لە ھەرىمى كوردستان.

7-پىرۇژە بىپارى بە جىنۇسايد ناساندنى كارەساتى شەنگال.

فەرمو بەرپزان لىژنەى ياساى بۇ خويىندىنەۋەى پىرۇژەكان و ئاراستەكردىان بۇ لىژنە پەيوەندىدارەكان.

بەرپز شوان شىخ احمد:

بەرپز سەرۋىكى پەرلەمان.

1-پىرۇژە ياساى بەركاركردى ياساى دەستەبەركردى تەزمىن ژمارە (31) سالى (2015) لە ھەرىمى كوردستان - عىراق كە لە لايەن (10) ئەندامانى پەرلەمان واژوويان لەسەر كردوۋە، ناۋەكان (د.بەھار محمود فتاح، ابوبكر عمر عبدالله، شوان شىخ احمد، لىنا عزىيا، منى نبى فھوھجى، انوھر قادر مصطفى، د.رىۋاز فايق، فەمان فىصل، تەلار لطيف، د.فالا فرىد) كە لە پىنج ماددە و ھۆيەكانى دەرچواندىن لە خۇ دەگرىت بەرپز سەرۋىكى پەرلەمان فەرمو بە ئاراستەكردى بۇ لىژنەى پەيوەندىدار .

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بەرپزان، بۇ ئەۋ پىرۇژە ياسايە ئاراستە دەكرىت بۇ لىژنەى ياساى و لىژنەى دارايى و گشت ئەندامانى پەرلەمان، پىرۇژەى دوۋەم.

بەرپىز شوان شېخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

2-پىرۆژە ياساى ئەكادىمىيىسى زانستى سىرپانى كە لە (17)ماددە ھۆيەكانى دەرچواندىن پىكھاتوۋە ۋە لە لايەن (29) ئەندامى پەرلەمان ۋاژۆكراۋە ناۋى ئاخىرەكەى دەرئەچۈۋە لىرە كە بەرپىزان (د.سرود سلېم، لىنا عەزىيا، يروانىت نىسان، منى نەبى، يعقوب گورگېس، د.عبداللە جاسم، شوكرىە اسماعىل، مريم صمد، ئاواز حميد حسين، ۋەحىدە ياقۇ، كمال يىلدا، محمد سعدالدين، ابو بكر عمر عبداللە، ئىفشار ابراهيم، عبداللە محمود محمد، د.سیراج خىلانى، زىاد حوسىن، تحسین اسماعیل، خلف احمد، زانا عبدالرحمان، مصطفى احمد، سعید مصیفی، دلشاد شعبان، د.زۆزان صادق، شېخ شامۇ، شىلان جعفر على، نجات محمد عبداللە، مەدینە ئەیوب) بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان بە ئاراستەكردنى بۇ لىژنەى پەيوەندىدار.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەم پىرۆژەياسايە ئاراستە دەكرىت بۇ لىژنەى ياسايى ۋ لىژنەى رۇشنىبرى ۋ لاوان ۋ گشت ئەندامانى پەرلەمان بۇ لىژنەى پەرۋەردەۋ خويىندىن بالاش. پىرۆژەى سىيەم.

بەرپىز شوان شېخ احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

3-ياساى نەھىشتىنى بازىرگىنى كىردن بە مەرۇف ژمارە (28)ى سالى (2012). عىراق كە لە پىنج ماددە ۋ بە بى ھۆيەكانى دەرچواندىن لە لايەن ئەندامانى پەرلەمانەۋە ۋاژۆكراۋە (ئىفشار ابراهيم ، كەزال ھادى، حىيات مجيد، فىان عباس، مريم صمد ، حسن صالح، پەروا على، گەشە دارا حفيد، سوھام عمر قادر، بەھار عبدالرحمان، فەيرۆز طە، د.شېرىن حسنى، نجات محمد، ھىفا حاجى ابراهيم مىرخان) بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان بە ئاراستەكردنى بۇ لىژنەى پەيوەندىدار.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەم پىرۆژە ياسايە ئاراستە دەكرىت بۇ لىژنەى ياسايى ۋ لىژنەى مافى مەرۇف ۋ لىژنەى داكۆكى كىردن لە مافى ئافرەتان ۋ گشت ئەندامانى پەرلەمان.

بەرپىز شوان شېخ احمد:

بەرپىز/سەرۆكى پەرلەمان.

4-پىرۆژە ياساى ھەموارى يەكەمى دابەشكردنى دەسەلاتەكانى سەرۆكايەتى ھەرىمى بەسەر دامەزراۋە دەستورىيەكانى ھەرىم ژمارە (2)ى سالى (2017) كە لە دوو ماددە ھۆيەكانى دەر چواندىن پىكھاتوۋە ۋە لە لايەن ئەندامانى پەرلەمان ۋاژۆكراۋە (ھىفا حاجى مىرخان، منى نەبى نادر، د.شېرىن حسنى، حىيات مجيد بەرخى، ناظم كىبىر، مەردان خدر مصطفى، محمد على، فىرۆز طە، مەدینە ئەیوب، دلشاد شعبان، شىلان جعفر على، ئاواز حميد، شوان شىخ احمد، د.سیراج خىلانى)بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان ئاراستە بكرى بۇ لىژنەكانى پەيوەندىدار.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەم پىرۋىزە ياسايە ئاراستە دەكرىت بۇ لىژنەى ياسايى و گىشت ئەندامانى پەرلەمان .

بەرپىز شوان شىخ احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

5-پىرۋىزە ياساي ياساي ئەنجومەنى كاروبارى ئافرىتان لە ھەرىمى كوردستان □ عىراق كە لە (11) ماددە و ھۆيەكانى دەرچواندىن پىكھاتووہ لە لايەن ئەندامانى پەرلەمان كە واژوو كراوہ لە لايەن (13) ئەندامەوہ (ئىقار ابراهيم، كەژال ھادى، حيات مجيد، فيان عباس، مريەم صمد، حسن صالح، ھيڤا حاجى مير خان، فيرۇس حسين طە، پەروا على، د.شيرين حسنى، نجات محمد، بەھار عبدالرحمان، سوھام عمر قادر) بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان بە ئاراستەكردنى بۇ لىژنەكانى پەيوەندىدار.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەم پىرۋىزە ياسايە ئاراستە بكرىتن بۇ لىژنەى ياسايى لىژنەى داكۆكى كردن لە مافى ئافرىتان و گىشت ئەندامانى پەرلەمان.

بەرپىز شوان شىخ احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

6-پىرۋىزە ياساي ھەموارى يەكەمى ياساي ژمارە (3)ى سالى (2006) ياساي بەرنگاربونەوہى تۇقاندن تىرۇر لە ھەرىمى كوردستان □ عىراق، كە لە (5)ماددەو ھۆيەكانى دەرچواندىن پىكھاتووہ و لە لايەن ئەندامانى پەرلەمانەوہ واژووكراوہ (حسن اسماعيل حسين، د.ھەورمان حمە شريف گىچىنەى، سۇران عمر، نجيبه لطيف احمد، شوكرية اسماعيل مصطفى، ئەيوب عبدالله رسول، د.بەھار محمود فتاح، على حمە صالح، قارەمان قادر فتاح، شىركۆ جەودەت، عمر صالح عمر كۆچەر، ئەنەس محمد شەريف، ئاواز حميد حوسين، قادر وتمان رسول، حاجى كاروان، ماجد عثمان بازركان، جەودەت جەرجيس لطيف، پەرى صالح حوسين) بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان بە ئاراستەكردنى بۇ لىژنەى پەيوەندىدار.

بەرپىز/جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەم پىرۋىزەياسايە ئاراستە دەكرىت بۇ (3) لىژنە لىژنەى ياسايى و لىژنەى ناوخو و لىژنەى مافى مروفا و گىشت ئەندامانى پەرلەمان.

بەرپىز شوان شىخ احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

7- پىرۋىزە بىپارى بە جىنۇسايد ناساندنى كارەساتى شەنگال كە لە (9) ماددەو ھۆيەكانى دەرچواندىن پىكھاتووہ لە لايەن (38) ئەندامى پەرلەمانەوہ واژووكراوہ (37)ئەندام (شىخ شامو، ئوميد عبدالرحمان خوشناو، د.سیراج خیلانى، علی عثمان علی، تحسین اسماعیل، علی علی ھالو، د.عبدالله جاسم، صالح بشار ناغا، فەرحان جەوھەر، نجات محمد عبدالله، و حیدە یاقو ھورمز، فەپىرۇز طە، حیات مجید، شوان شىخ

احمد، مردان خدر، ئامینه زکری سعید، شیلان جعفر علی، محمد صادق سعید، د. شیرین حسنی، تەلار لطیف، ناظم کبیر، ایوب عبدالله، د. فرسەت سۆفی، ئاری هەرسین، کەژال هادی، ئیدریس علی اسلام، جعفر ابراهیم ئیمنیکی، دلیر مصطفی، ئاواز شیخ جنگی، بیگەرد دلشاد طالەبانی، علی حمە صالح، د. جوان اسماعیل، ئیقفار ابراهیم، منیرە عثمان علی، مدینە ایوب احمد، ئومید حمە علی، ابراهیم احمد سمۆ) بەرێز سەرۆکی پەرلەمان بە ئاراستە کردنی بۆ لیژنەکانی پەيوەندیدار .

بەرێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ئەم پرۆژە یاسایە ئاراستە دەکەم، ئینجا روونکردنەوێش لە سەرۆکی لیژنە یاسایش وەرەگرین هەر دەمەویت لەم بوارەو کاک شیخ شامۆش کە وەک و ئەندامەکی پەرلەمان و کەسەکی ئیژدی لەسەر ئەمە روونکردنەو بەداتن، ئاراستە دەکەین بۆ دوو لیژنە لیژنە یاسای و لیژنە مافی مرۆف لەگەڵ ئەوێشدا رەنگە خەلکیک بپرسیتن کارەساتی شەنگال جینۆسایدی شەنگال پێش (3) ساڵ بوو، بۆیە پەرلەمانی کوردستان ئەم پرۆژە ئاراستە دەکات ئەم پرۆژە دەخەینە گەتوگوێ یەعنی ئەمە بەراستی پرسیارەکی جددیە و حەقیقەت رەنگە ئیمە چاوەروانی ئەو بۆین دادگای لاهای ئەم پرسە یەکلای بکاتەو لە رووی یاسایی و نیۆدەولەتی ئینجا ئیمە بپین ئەم پرسە لە هەریمی کوردستان لە پەرلەمانی کوردستان بخەینە بەر گەتوگوێ و بەو ئاراستە یە کە دێنایینە کە خەلکی کوردستان هەموو بە ویزدان بە هەموو هەستەک لەگەڵ کارەساتی شەنگال، لەگەڵ خەلکی شەنگال ئەو بەبەتە کە یەعنی هەموو ئامۆژگاریەکان ئەو بۆین بۆ پەرلەمانی کوردستان دەست بۆ ئەم یاسایە نەبات ئیستا تا لایەنە یاسایە کە یەعنی بۆ ئەو ی سبغیکی سیاسی نەخریتە سەر ئەم کەیسە تا ئەوان لە دادگای لاهای دادگای نیۆدەولەتی لاهای یەکلای دەکەنەو، بەلام لەو هیج ئومیدیک لە دادگای ئای سیسی نەماو بۆ ئیمە کە ئەم پرسە یەکلای بکەنەو لەبەر ئەو ی عیراق حازرنەبوو تا ئیستا عیرافی فیدرال داوای ئەندامیەتی لەو دادگایە بکات یان هەتا ئیلتزامی خۆت دیاری بکات لەسەر بریارەکانی دادگای لاهای لەبەر ئەو بەبەتە کە جیتر تەحەموولی دواخستن ناکاتن بۆیە ئەم پرۆژە هاتوو ئیستا داوای روونکردنەو لە بەرێز سەرۆکی لیژنە یاسایی دەکەم لەبەر ئەو ی مەسەلە ی بە جینۆد ناساندن و مونا قەشە ناکریت تەنیا لە روانگە ی یاسایی بکری ی سیاسی بکریتن دەبیتن هەندەک باری مەسەلە ی بابەتی مەوزووعی و ئەرکانی فعلەن ئەرکانی ماددی دەستەبەر بکریتن بۆ ئەو ی ئەو بە جینۆد ناساندنی ئەم کارەساتە لە لایەن پەرلەمانی کوردستان یانی شوینی خۆی بگری پێویستە شوینی خۆی بگریتن، فەرموو بەرێز سەرۆکی لیژنە ی یاسایی.

بەرێز د. فالأ فرید ابراهیم:

بەرێز سەرۆکی پەرلەمان:

پێش ئاراستە کردنی، داواکاریە کە ی من ئەو بۆو خویندەو ی یە کە می بخریتە جەلسە یەکی تر، لەبەر ئەو ی لە رووی شکڵەو پرۆژە کە هەندیک کیشە ی هە یە، وەکو شەریعەت دارپێژراو، ئینجا ماددەکان هاتوون، لەناو ماددەکان و برگەکانیش کە بریاردارا بە خالی یە کە م و دوو دەست پێ دەکات حوکمی

تیدانییه، بۆیه پرۆژەگە پۆیستی بە پێداچوونەوه هەیه مەبەستم ئەوێه پێش ئاراستەکردنی پرۆژەگە چاک بکریت ئینجا ئاراستە بکریت، سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ ئەو تیبینییه، دەکریت دواتر لە هەردووکی لیژنە بە هاوبەشی لیژنە یاسایی و لیژنە مافی مەرووف پێداچوونەوهش بەوه بکریت، چونکە ئامانجەگە دیارە مەقسەدی تەشریحیش لەم بارەوه لەم پرۆژەیه پرۆژە بریارە پرۆژە یاسا نیه ئەوهش دیارە وەتەسهور دەکەم لەوهدا لە توانا دایه ئەو کەموکوورتیانە ی کە لە پرۆژەگە نیوهی شکلی چاره سەر بکرین فەرموو کاک شیخ شامۆ.

بەرپێز شامۆ شیخۆ نعمۆ:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

براستی حەیفە پەرلەمانیێت دنیایی ل ئەمریکا و ئەوروپا ل پێشیا پەرلەمانی کوردستانی ژ روویەکی مەعەنەوی فە ئەف کارەساتە ب جینۆساید قەبولکرن، ئەفە چار سال دەرباز بوون چەندین پرۆژە کەتنە خوندنا نیکی و نەچۆنە موناقلەشی ل سەر فی کارەساتی لقی پەرلەمانا مەیا کوردستانی، پرسیار ئەوه کو خەلکی مە کەتنە گومانێ ل پەرلەمانی کوردستانی، گەلۆ پاشکەتەنا موناقلەشه کرنا فی مەلەفی یان ژی فی پرۆژە ی گونەهی پەرلەمانی کوردستانی یان ژی هن تەفسیر و شلۆقلەکرنی دیتر هەبوون نەهیلان ئەف پرۆژە بکەفە موناقلەشه کرنی و بەیته بریار ل سەر دان و ئەرکەکی نیشتمانی کوردستانی بوو پەرلەمانی کوردستانی بفی ئەرکی رابا چونکە مەکنەکی رەسەنی کوردی حەفتی و چار فەرمان دیتی و حەقی وی ل پەرلەمانی کوردستانی هەبوو بەری هەمی ئالیا و هەمی دنیایی بریار ل سەر فی مەلەفی بەدت و هەتا نوهو ژی گلەیی و گازندە ژی بەردەوامن ل سەر پەرلەمانی کوردستانی، سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۆ بەرپێز شیخ شامۆ گلەیی و گازندە ی هەیه هەموو خەلکی کوردستان و بە تاییبەتی خەلکی ئیمە ئیزدی ئەکید بە پەرۆشیهوه هەموومان پێشوازی لی دەکەین و بەخەمەوه هەلدهگرین ئەندامانی پەرلەمان خەلکی کوردستان بە گشتی قەت ئەوکارەساتەش لە بیر ناکەن هاوسۆزن لەگەل کەسوو کاری ئیمە لە خوشکوبرا ئیزدییهکان فەرموو کاک دلیر ماویتی.

بەرپێز دلیر مصطفی حسن:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

پشتیوانی قسەکانی کاک شیخ شامۆ دەکەم پێشیار ئەکەم کارەسات بەکار نەلیت تاوان بەکار بییت تاوان شەنگالە کارەسات زیاتر بۆ مەسائیلی هەندی رووداوی تەبیعی و لافاو ئەوانه زیاتر بەکار دیت، بەلام ئەوهی شەنگال بە مەعنای کەلیمه جینۆساید و تاوانه زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۇ بەرپزتان، دياره ئەو پەرۆزەيە پەيوەستىكى زۆرى ھەيە بە لىژنەى پېشمەرگەو شەھيدان و قوربانان و جىنۆ سايدو زىنداناننى سىياسى ھەيە ئەو پەرۆزەيە ئاراستە دەكەين بۇ لىژنەى پېشمەرگەش سوپاس بۇ ئىوہى بەرپز، بەو ئومىدەى ئەو پەرۆزەيەش لە کاتىكى نىزىكدا تەواو بىرپتەن لە لايەن لىژنە پەيوەندىدارەکان و بۇ ئەوہى بېتە ناو ھۆلى پەرلەمان و و بىى بە برپار.

بەرنامەى کار خالى پېنجەم دەست پى دەكەين ئەم دووخالە تەواو دەكەين و كۆتايى بەم دانىشتنە دىنين يەكشەمەى داھاتوو دووشەمە سېشەمەش وەكو ئامازەمان پىکرد ئەو كۆنفراسە پەيوەستە بە پەرلەمانەوہ زياتر بە خەلگى تر و چوار شەمەش ھەولدەدەين سى دانىشتنى چروپەر بە سى رۆژ ئەنجام بدەين بە بەردەوامى بۇ ئەوہى ئەو خالانەى ماون ماوہيەكە لەبەردەم پەرلەمانى كوردستانن يەكلاى بکەينەوہ.

پىنجەم: پىش چاوخستنى دەست لە کار كىشانەوہى ئەندامى پەرلەمان بەرپز (سعيد محمد سعيد) لە لىژنەى مافى مرؤف وە زيادکردنى بەرپزىان بۇ سەر لىژنەى كاروبارى پېشمەرگەو شەھيدان و قورباناننى جىنۆ سايدو زىنداناننى سىياسى بە پىى ماددەى (44) لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمان ژمارە (1) سالى (1992) ى ھەموارکراو ئەوہى بە پەسەند دەزانىتن دەست لە کار كىشانەوہكە بەرپز (سعيد محمد سعيد) لە لىژنەى مافى مرؤف و ئيزافەکردنى بۇ لىژنەى كاروبارى پېشمەرگە، كى لەگەل داىە؟ (45) كەس بە پەسەند دەزانى، ئەوہى دژە؟ (2) كەس دژن، بە زۆرينەى دەنگ پەسەندکرا.

شەشەم: پىش چاوخستنى دەست لە کاركىشانەوہى ئەندامى پەرلەمان بەرپز(مصطفى احمد حمد) لە لىژنەى ئەوقاف و كاروبارى ئايىنى و زيادکردنى بەرپزىان بۇ سەر لىژنەى كشتووگاڭ و سەرچاوەکانى ئاو بە پىى ماددەى (44) لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمان ژمارە (1) سالى (1992) ى ھەموارکراو ئەوہش دەخەينە دەنگدان، كى لەگەل داىە؟ (48) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوہى دژە؟ كەس نىە بە كۆى دەنگ پەسەندکرا.

بەرپزان ئەم دانىشتنە كۆتايى ھات دووبارە يەك شەمە دەست پى دەكەينەوہ سوپاس بۇ ئىوہى بەرپز.

د. يوسف محمد صادق
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

جعفر ابراهيم ئېمىنىكى
جىگىرى سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

فخرالدين قادر
سكرتىرى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۇتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (2)ى

يەك شەممە رېكەوتى 1۷۱۸۱۸

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانیشتنی ژماره (2)

یهك شههمه ریکهوتی 2018/7/1

کاتزمیر (11) ی پپش نیوهپۆی رۆژییهك شههمه ریکهوتی 2018/7/1 پهر لهمانی کوردستان - عێراق به سه رۆکابهتی بهرپز جعفر ابراهیم ئیمینکی جیگری سه رۆک و، بهرپز بیگهردا تا لهبانی سکریتی ری پهرلهمان، دانیشتنی ژماره (2) ی خولی چوارهمی، سالی (2018) ی خوی بهست.

بهرنامه ی کار:

بهپیی حوکمهکانی برکه (1) ی مادده (20) له پهپهوی ناوخوی ژماره (1) ی ههموارکراوی سالی 1992 ی پهرلهمانی کوردستان - عێراق، دهستهی سه رۆکابهتی پهرلهمان برپاری دا کاتی دانیشتنی ژماره (2) ی خولی بهاره ی سالی پینجهم له خولی چوارهمی ههلبژاردن له کات (11) ی پپش نیوهپۆی رۆژی یهك شههمه ریکهوتی 2018/7/1 دا بهم شیوهیه بی:

یهکه م: گفتوگۆکردنی پرۆژه ی پرۆژه یاسای دریزکردنهوی کارکردن به یاسای بهرنگاربوونهوی تیرۆر ژماره (3) ی سالی 2006 له ههریمی کوردستان بهپیی ماددهکانی (72، 74، 75) له پهپهوی ناوخوی پهرلهمان کوردستان، ژماره (1) ی سالی 1992 ی ههموارکراو.

دووهم: گفتوگۆکردنی پرۆژه ی پرۆژه یاسای ههمواری سییهمی یاسای پاریزه رایهتی ژماره (17) ی سالی 1999 ی ههموارکراو له ههریمی کوردستان بهپیی ماددهکانی (72، 74، 75) له پهپهوی ناوخوی پهرلهمانی کوردستان، ژماره (1) ی سالی 1992 ی ههموارکراو.

سییه م: گفتوگۆکردنی پرۆژه ی پرۆژه یاسای ههمواری چوارهمی یاسای سه ندوقی خانه نشینی پاریزه رایهتی ژماره (18) ی سالی 1999 ی ههموارکراو له ههریمی کوردستان بهپیی ماددهکانی (72، 74، 75) له پهپهوی ناوخوی پهرلهمانی کوردستان، ژماره (1) ی سالی 1992 ی ههموارکراو.

چواره م: خویندنهوی یهکه می پرۆژه یاسای پاریزگاری له تۆرهکانی ئاو و ئاوهرۆ بهپیی ماددهی (71) له پهپهوی ناوخوی پهرلهمانی کوردستان، ژماره (1) ی سالی 1992 ی ههموارکراو.

پینجه م: گفتوگۆکردنی پهپهوی ناوخوی پهرلهمانی کوردستان که له لایه ن لیژنه ی کاتی بۆ پیداجوونهوی پهپهوی ناوخۆ ئاماده کراوه بهپیی برپاری ژماره (26) ی سالی 2014، برکه ی (8) له مادده ی (56) ی یاسای ههلبژاردنی پهرلهمانی کوردستان، ژماره (1) ی سالی 1992 ی ههموارکراو، پالپشت به مادده ی (94) ی پهپهوی ناوخوی پهرلهمانی کوردستان، ژماره (1) ی سالی 1992 ی ههموارکراو.

بهرپز د. جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه رۆکی پهرلهمان:

بهناوی خوی گه وره و میهره بان.

به ناوی گه لی کوردستان دانیشتنه که مان دهست پی دهکهین، بهرنامه ی کار خولی چوارهمی ههلبژاردن، سالی پینجه م، دانیشتنی ژماره (2)، رۆژی دانیشتن (2018/7/1)، بهرنامه ی کار بهپیی حوکمهکانی برکه

یەکی ماددە (20) لە پەڕەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان عێراق، ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارگراو، دەستە سەرۆکایەتی پەرلەمان بپاریدا کاتی دانیشتی ژمارە (2) ی خولی بەهارە سالی پینجەم لە خولی هەلبژاردنی چوارەمی پەرلەمان، لە کاتژمێر (11) ی پین نیوهرۆ، رۆژی یەك شەممە، ریکەوتی (2018/7/1)، بەرنامە ی کاری دانیشتنەکە بەم شیوەیە:-

یەکەم: گفتوگۆکردنی پڕۆژە ی پڕۆژە یاسای درێژکردنەوی کارکردن بە یاسای بەرنگاربوونەوی تیرۆر ژمارە (3) ی سالی 2006 لە هەریمی کوردستان بەپێی ماددەکانی (72، 74، 75) لە پەڕەوی ناوخوای پەرلەمان کوردستان، ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارگراو.

دووەم: گفتوگۆکردنی پڕۆژە ی پڕۆژە یاسای هەمواری سییەمی یاسای پارێزەرایەتی ژمارە (17) ی سالی 1999 ی هەموارگراو لە هەریمی کوردستان بەپێی ماددەکانی (72، 74، 75) لە پەڕەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان، ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارگراو.

سییەم: گفتوگۆکردنی پڕۆژە ی پڕۆژە یاسای هەمواری چوارەمی یاسای سەندوقی خانەنشینی پارێزەرایەتی ژمارە (18) ی سالی 1999 ی هەموارگراو لە هەریمی کوردستان بەپێی ماددەکانی (72، 74، 75) لە پەڕەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان، ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارگراو.

چوارەم: خۆیندەوێ یەکەمی پڕۆژە یاسای پارێزگاری لە تۆرەکانی ئاو و ئاوهرۆ بەپێی ماددە (71) لە پەڕەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان، ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارگراو.

پینجەم: گفتوگۆکردنی پەڕەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان کە لەلایەن لیژنە ی کاتی بۆ پینداچوونەوی پەڕەوی ناوخوای نامادەگراو بەپێی بپاری ژمارە (26) ی سالی 2014، بپرگە ی (8) لە ماددە ی (56) ی یاسای هەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستان، ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارگراو، پالپشت بە ماددە ی (94) ی پەڕەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان، ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارگراو.

بەپینان ئیستا داوا لە بەرپین بیگەرد تالەبانی سکریتی پەرلەمان دەکەین بۆ خستنه رووی پوخته ی دانیشتی پینشوو لەگەل غیابات بە مۆلەت و بی مۆلەت، فەرموو.

بەپین بیگەرد دلشاد تالەبانی / سکریتی پەرلەمان: بەپین سەرۆکی پەرلەمان.

پوخته ی دانیشتی ژمارە (1) ی ناسایی رۆژی سی شەممە، ریکەوتی (2018/6/26) بەم شیوەیە ی خوارەووبوو:-

یەکەم: دەست پینکردنی دانیشتن لەلایەن بەرپین جینگری سەرۆکی پەرلەمان.

دووەم: دەنگدان لەسەر بەشی شەشەم و گفتوگۆکردنی بەشی حەوتەمی پەڕەوی ناوخوای پەرلەمانی کوردستان، ژمارە (1) ی سالی 1992 ی هەموارگراو.

سییەم: گفتوگۆکردن و پەسەندکردنی پڕۆژە یاسای بەرکارکردنی یاسای هەمواری (20) همی یاسای میلاکات، ژمارە (25) ی سالی 1960 ی هەموارگراو لە هەریمی کوردستان.

جوۋارەم: گەفتوگۆكردن و پەسەندكردننى پىرۆژە ياساى بەركاركردننى ياساى نەھىشتىنى بازارگانى بە مەروۇف،
ژمارە (28)ى سالى 2012ى عىراق لە ھەريىمى كوردستان.

پىنچەم: خويىندەنەھى شەش پىرۆژە ياسا و پىرۆژە بىرپارىئەك لەلايەن لىژنەھى ياسايبەھە.
شەشەم: دەنگدان لەسەر دانان و دەست لەكاركيشانەھى دوو لە ئەندامانى پەرلەمان لە لىژنە
ھەمىشەيبەھەكانى پەرلەمان.

ھەوتەم: دواخستنى بىرگەكانى تىرى بەرنامەھى كار بۆ دانىشتنى داھاتوو.

ناوئى ئەندامانى پەرلەمان كە لە دانىشتنى ژمارە (1)ى ئاسايبى لە بەروارى (2018/6/26) مۆلەت
پىداروان يان بەبى مۆلەت ئامادەنەھىبوون (ناواز جەنگى برھان، تەلار لطيف، خەلەف احمد، سالار محمود،
عزت صابر، عباس فتاح، ادريس على، بشار مشير اسماعيل، تحسین اسماعيل احمد) مۆلەت، (جمال عثمان)
ئامادەنەھىبوو، (زياد حسين عبدالكریم) مۆلەت، (شیلان جعفر على) مۆلەت، (صالح بشار صالح) مۆلەت،
(فەمان فيصل سليم) مۆلەت، (ابوبكر عبدالله) ئامادەنەھىبوو، (بەھار عبدالرحمن) ئامادەنەھىبوو، (بىرزۆ
مجيد) مۆلەت، (بەھزاد دەرويش) مۆلەت، (پەروا على) مۆلەت، (پەرى صالح حميد) ئامادەنەھىبوو، (حسين
اسماعيل حسين) مۆلەت، (رابوون توفيق معروف) ئامادەنەھىبوو، (سەھراب ميكائيل) ئامادەنەھىبوو، (سەھام عمر
قادر) ئامادەنەھىبوو، (شېركۆ جەودەت) مۆلەت، (شېركۆ ھەمە امين) مۆلەت، (عادل عزيز شكر) مۆلەت،
(عمر صالح عمر) ئامادەنەھىبوو، (كەژال ھادى فەقى) ئامادەنەھىبوو، (كەنعان نجم الدين) ئامادەنەھىبوو، (محمود
عمر صالح) مۆلەت، (ئايدىن معروف) مۆلەت، (ئارى محمد عبدالرحيم) مۆلەت، (باپير كاملا سليمان)
مۆلەت، (غريب مصطفى) ئامادەنەھىبوو، (وحيدا ياقۆ) مۆلەت، (يروانت نيسان) مۆلەت، ئەو بەرپزانەھى كە
بۆ دانىشتنى ئەمىرۆ داواى مۆلەتيان كىردوو (د.فرست صوفى، د.شیرين حسنى، زياد حسين عبدالكریم، ئارى
محمد عبدالرحيم، سالار محمود، عباس فتاح، ناواز جەنگى، عزت صابر، تەلار لطيف، سعید مەسيفى،
سەركەوت سەرحەد، فەمان فيصل، شوان شېخ احمد، ئارى محمد ھەرسين، شېركۆ ھەمە امين، عبدالرحمن
فارس عبدالرحمن، سەھراب ميكائيل، غريب مصطفى، ابوبكر عمر عبدالله، على ھالۆ، محمد سعدالدين،
انس محمد شريف، فیان عباس عمر، حیات مجيد قادر، تحسین اسماعيل احمد)، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

دیارە لەسەر بەرنامەھى كار ھىچ تىبىنىيەك نەھىبوو، بەرنامەھى كار پەسەندكرا، لەسەر پوختەھى دانىشتنى
پىشوو دیارە سى تىبىنى ھەيە، بەرپز بەھزاد دەرويش فەرموو.

بەرپز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دیارە كۆبۇونەھى رابردوو دوو ئەندامىت مە مۆلەت وەرگرتىوو يا ئاسايبى ھاتە خواندن، بەلام فراكسىوئا
مە كە ھەشت ئەندامىت دى بايكۆتا جەلسەھىا كىردىبون، ھەك نەرىتەكيش لە ھۆلا پەرلەمانى كە پىشتىر
چەندىن فراكسىوئا بە ھەيەكا زياتر بايكۆت كرىە و ناھاتىنە و نە ئامادەھىبوو حسىب كرىە، بەراستى

چەندىن ئەندامىت پەرلەمانى ئىجتىمالە بە ھەيقا ناھاتىنە فى ھۆلى و ھەتا ئىجتىمالە نافتى وان ناھىتە خواندن گو نامادە نابن، ژبەر ھەندى پېويستە دادپەرورەرى فى چەندى دا ھەبىتن، بايکۆتا فراكسىۋنى ژى ھەمى دزانن بۇ بەرژەۋەندىا گشتى بى، بۇ ھەندى بى ياساى چاكسازى بىتە ناو ھۇلا پەرلەمانى ۋەكى نوکە بەرپىز جەنابى تەش نامازەپىكر گو داواكارىن كۆبۈۋنەۋە بىت و فىعلەن ئەف ياسا پەسەند بىت، چونكە تاۋەگو موۋجەى فەرمانبەرەن چى بىت و ئەف پاشەكەۋتە نەمىنەت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىز بەھار عبدالرحمن فەرموو:

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەمان قسەكانى سەيدا بەھزادە ھەيە، ۋەگو عورفىكى پەرلەمانى كە بايکۆت بۆتە عورفىكى پەرلەمانى و كەسەش غىياب نەدراۋە، چەندىن فراكسىۋنى تر بايکۆتەيان كىرەۋە و غىياب نەدراۋن، نازانىن ھۇكار چىە فراكسىۋنى يەكگرتتو بە نامادەنەبوو حىساب كراۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىز كەژال ھادى فەرموو.

بەرپىز كەژال ھادى فەقى:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

قسەكانەم كران لەلايەن بەرپىز سەيدا بەھزادە و بەھار خان، وابزانم لە ماۋەى رابردوۋ بايکۆت كىردن ببوۋە عورف كە غىياب نەدەنووسرا، دوايى ئىمە لەسەر بژىۋى ھاۋلاتەيان و پىرۋژەى چاكسازى بايکۆتى كۆبۈۋنەۋەى رابردوۋمان كىرد، بۆيە داۋا دەكەين ئەو عورفەيەش عەدالەتى بنوۋىنن ئەم عورفەيە پىادە بكەن بۇ فراكسىۋنى يەكگرتتوۋ ئىسلامى كوردستان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك بەرزۇ فەرموو.

بەرپىز برزۇ مجىد عبداللە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىمە پشەتوانى ئەو داواكارىەى فراكسىۋنى يەكگرتتو دەكەين، ئەوان بايکۆتەيان لە دانىشتنى پەرلەمان كىردوۋە و چەندىن بايکۆتى تىرىش ھەبوۋە لە رابردوۋ بە غىياب حىساب نەكراۋن، بۆيە پشەتوانىان دەكەين بۇ سەھەب كىردنەۋەى غىبابەكە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىز عمر كۆچەر فەرموو.

بەرپۇز عمر صالح عمر:

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان.

بايكۇتا مە فشارەك بوو لەسەر مەوزوعى بەرنامەى كار ئەف پەرۆزەى چاكسازىى كو گەلەك زەحمەت لىژنە ھەميا پىئە ھاتىە بەرن، مە ھزر كر ئەفى رىنشتى دى تىدابىت، ئەم ھەزكەين سەقفەكى زەمنى دىاربىت كە حكومەت تاوەكو كەنگى وەخت ھۇسا برن مووچەى خەلگى كەم بىتن و بن دىوار ھەر ھەبن، ھەندەك جارا فى بيانوو كو موزايەدە دى ھەندەك لايەن بو ھەلباردن، لای من موزايەدە لە خرا مەزەنتر ئەفەيە كو لايەنى موستەفید وەختى ئىستفادە ژ فان بنن دىوارا بكەتن و ھەر ئەف پەرۆزەيە گىرو ببىتن، زۆر سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

لىرە من ھەندىك وەلام دەدەمەو، ئىنجا دەرفەت بە دوو كەسى تر دەدەم، ھەقىقەت ئەو بابەتەى بايكۇت كردن پىويستى بە پىشتىوانى نىە، فراكسىونىك پىشتىوانى لە فراكسىونىكى تر بكات، يەنى ھەقىقەت تاوەكو ئىستا راھاتووین لەسەر ئەوەى بايكۇتى سىاسى ھەبن، بەلام ئەم بايكۇتەى پەيوەست بە پەرۆزە چاكسازى من تىناگەم لەسەر چىە، ئەگەر بايكۇت بىت دەبوايە ئەو ئەندامانەى پەرلەمان ھەمووى بايكۇت بكەن، كەس لە كەس خەمخۆرتەر نىە بو ئەوەى ئەم پەرۆزەيە پەسەند ببىت، بە ئامانچ بگات، بەلام بەرپۇزتان ھەمووتان ئاگادارن ئەم پەرۆزەيە لە كوئوو ھاتوو، پەرۆزە لە حكومەت ھاتوو، حكومەت ئەركى كىشاو، سوودى بىنيوو لە ئەندامانى پەرلەمان، بەلى، لىژنەكانى پەرلەمان، بەلى، جىھەتى مەنى بەم پەرۆزەيە خودى حكومەتە، يەنى ئەوەنىە ئىمە مۇلەت بو حكومەت دابىين كەى دەيكات، حكومەت ئەو كاتەى ئىمە ئەركى خۇمان جى بەجى كرد، بەرپۇزان، يەنى ئەو كىشانە ھەموويان پوختە نەكەن لىرانە چر بكەنەو لەوەى كە ئەداى پەرلەمان چۆن بوو، زۆر كىشەى سىاسى لەم وەلاتە ھەيە، زۆر كىشە ھەيە پەيوەستن بە قەيرانى دارايى، ھەموويان ئىستا دەرفەت بەدەين پىنج كاتزىمىر ئەو تەواو نابىت، لەبەر ئەو رىكارەكانى پەپرەوى وەگىراون، ئەو رىكارە پەپرەويانە ئىمە لە دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بەرپرسىن لەوەى كە جى بەجى دەكەين، ئەو رەھەندى دارايى ھەيە، رەھەندى دارايى دەبىت حكومەت بىتە ئىرە ئەو راپۇرتەى پىشكەشكراو بە حكومەت وەلامەكەى بىنىت و ئەو كاتە دەست بە پەرۆزەى چاكسازى دەكەين، بەرپۇز مامۇستا مەلا مەروان فەرموو.

بەرپۇز حسين اسماعيل حسين (مەروان گەلالى):

بەرپۇز سەرۆكى پەرلەمان:

ئىمەش پىشتىگىرى ئەو داواكارىەيان دەكەين، خوازىارين داواكارىەكەيان جى بەجى بكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۇز د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مەسەلەى بايکۆت مەوقىفى سىياسىيە، لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستاندا موعالەجە نەكراوه، بلى ئەگەر فراكسيونىك بايکۆتى كرد ئاوايه، بەس باسى غياىى پەرلەمانتاركراره، بەلام عورف وا رۆيشتوو كه بايکۆت بە مەوقىفى سىياسى حىسابكراره و هيچ فراكسيونىك كه وهكو فراكسيون لەسەر مەوقىفىك بايکۆتى كردوو غياى نەدراوه، بۆيه لە رووى پەيرەويشەوه راستە لە پەيرەودا ناوى نەهاتوو، هەر بۆيهش ناوى نەهاتوو، چونكه نابىت شەرعىيەت بەوه بدرىت، بەلام عورفەكه وا رۆيشتوو، بۆيه هيوادارم ئيوەش ئەم عورفە وهكو خۆى بىروات، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوه نەبۆتە عورف، ئەو داوايه لە جىگای خۆيدا نيه، قەت نەبووه فراكسيونىكى پەرلەمانى يان ئەندامانى پەرلەمان بايکۆت بكرىت لەسەر بەرنامەى كارى دانىشتنەكان، شتى وا نەبووه لەم پەرلەمانەدا، بەرپىز ئومىد خوشنا فەرموو.

بەرپىز ئومىد عبدالرحمن (ئومىد خوشناو):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە پشتگىرى بايکۆتى هيچ فراكسيونىكى پەرلەمانى كوردستان و ئەندامانى پەرلەمان ناكەين، بەلام پشتگىرى ئەو داواكارىيە دەكەين كه ئەو عورفە هەبووه ئەگەر پىشتەر بە غياى حىساب نەكراوه ئىستاش پشتگىرى داواكارى بەرپىزان لە فراكسيونى يەكگرتوو دەكەين غياباتەكەيان بۆ حىساب نەكرىت، پىرۆژەى چاكسازىش بە بايکۆت چارەسەر نابىت، پىرۆژەى چاكسازى بە جدىيەتى ئىمەى ئەندامانى پەرلەمان و فراكسيونەكانى پەرلەمان و هەماهەنگى لە نىوان پەرلەمان و حكومەت چارەسەر دەبىت، با ئەو جدىيەتە زياتر بكەين نە ئىمە ئەوئەندە حكومەت تاوانبار بكەين و نە حكومەتەيش بەو شىوازه پىى واىت تۆپەكەى خستۆتە ساحەى پەرلەمان، پىرۆژەكه لە حكومەت هاتوو ئەو جدىيەتەمان هەبىت، لىژنە پەيوەندىدارەكان لە رووى واقىعيەوه كارەكانيان تەواو بكەن، با بىن ئەو پىرۆژەيهى لە حكومەت هاتوو وهكو خۆى جى بەجى بكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

خالى نىزامىت هەيه؟ بەرپىز باپىر كامەلا فەرموو.

بەرپىز باپىر كامەلا سلىمان:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من ناچمە سەر وردەكارى ئەو بابەتەى كه باستان كرد ،هەرچەندە كۆبونەوهى رابردوو لىرە نەبووم، بەلام بۆ بەرژەوهندى كارى پەرلەمانى پىشنيار دەكەم كه غياىى فراكسيونى يەكگرتووئى ئىسلامى بسىرتەوه، تەنها بۆ بەرژەوهندى كارى پەرلەمانى خۆمان لەو قۆناغەدا، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بۇ بابەتى غىبابات ئىمە لە دەستەى سەرۋىكايەتى بۇ كۆبۈونەۋەى داھاتوو، بۇ دانىشتىنى بەيانى بېرىيىك لەسەر ئەو بوارە دەدەين، ئىستا لەم دانىشتنە بېرىار نادەين، بېرگەى پوختەى دانىشتىنى پېشتەر پەسەندىكرا، دەست بە خالى يەكەم دەكەين، داوا لە بەرپىزان لىژنەى ياساى دەكەين سەرۋىك و ئەندامانى لىژنەى ياساى و لىژنەى ناوخۇ بىفەرموون بۇ سەر سەكۆى لىژەكان، ھەر لە سەرەتاۋە بەخىرھاتنىكى تايبەت بۇ بەرپىز بەختيار ھەيدەر سەرۋىكى سەندىكاي پارىزەرانى كوردستان دەكەين، كە ئەمپۇ بەرپىزان لىرە ئامادەبوونە، دواتر لە خالى دووم و سىيەم داوا لە بەرپىزان دەكەين ھەر تىبىنيەكىان ھەبىت لە ھەر بوارىك پەيوەست بىت بەم ياسايە بۇ لىژنەى ياساى بىنيرىتە خوارى، بە سوپاسەۋە، گىتوگۆكردنى پىرۋژەى پىرۋژە ياساى درىژكردنەۋەى كاركردن بە ياساى بەرنگاربوونەۋەى تىرۇر ژمارە (3) ى سالى 2006 لە ھەرىمى كوردستان بەپىي ماددەكانى (72، 74، 75) لە پەيرەۋى ناوخۇ پەرلەمان كوردستان، ژمارە (1) ى سالى 1992 ى ھەموارگراۋ، بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى تىكايە راپۇرتى ھاۋبەشى ھەردوو لىژنە لەبارەى درىژكردنەۋە پىشكەشە دانىشتنەكە بىكەن، فەرموون.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بابەت راپۇرتى ھاۋبەش سەبارەت بە پىرۋژە ياساى درىژكردنەۋەى كاركردن بە ياساى بەرنگاربوونەۋەى تىرۇر ژمارە (3) ى سالى 2006 لە ھەرىمى كوردستان، لىژنەى كاروبارى ياساى و لىژنەى ناوخۇ ئاسايش و ئەنجومەنە خۇجەبىيەكان، رۇژى سى شەممە، رىكەۋتى (2018/2/13)، كۆبۈونەۋەى ھاۋبەشيان ئەنجام دا بۇ تاوتويىكردنى پىرۋژە ياساى درىژكردنەۋەى كاركردن بە ياساى بەرنگاربوونەۋەى تىرۇر ژمارە (3) ى سالى 2006 لە ھەرىمى كوردستان، كە لەلايەن ژمارەى ياساى ئەندامانى پەرلەمانەۋە پىشكەشكراۋە دواى خويىندەۋەى يەكەمى لە دانىشتىنى ژمارە (1) لە رۇژى شەممە، بەروارى (2017/9/23) رەۋانەى لىژنەكەمان كراۋە، دواى گىتوگۆكردن و تاوتويىكردن لىژنەكان گەپىشتنە ئەم ئەنجامانەى خوارەۋە:-

ياساى كارپىكردن بە ياساى بەرنگاربوونەۋەى تىرۇر ژمارە (3) ى سالى 2006 لە ھەرىمى كوردستان:-

ماددەى (1):

كاركردن بە ھوكمەكانى ياساى بەرنگاربوونەۋەى تىرۇر ژمارە (3) ى سالى 2006.

ماددەى (2):

پىيويستە لەسەر ئەنجومەنى ۋەزىران و لايەنە پەيوەندىدارەكان ھوكمەكانى ئەم ياسايە جى بەجى بىكەن.

ماددەى (3):

ئەم ياسايە كارى پى دەكرىت لە رۇژى دەرچوونى و بەلاۋ دەكرىتەۋە لە رۇژنامەى فەرمى ۋەقائى كورستان.

ھۆيەكانى دەرچوواندن:

له پیناو بهرنگار بوونه وهی تاوانه گانی تیرۆر و پاراستنی سهر و مال و مولکی هاوالاتیانی ههریم و دابینکردنی ئاسوودهیی و سهقامگیریان ئهم یاسایه دانرا.

به‌پێژ جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌پێژان ده‌رگای گه‌فوگۆ ده‌که‌ینه‌وه له‌سه‌ر ئهم پڕۆژه یاسایه.

به‌پێژ د.فالا فرید ابراهیم:

به‌پێژ سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

مادده‌ی (1):

کارکردن به‌ حوکمه‌گانی یاسای به‌رنگار بوونه‌وه‌ی تیرۆر ژماره (3) ی سالی 2006.

به‌پێژ جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌پێژان بۆ گه‌فوگۆی مادده‌ی یه‌ك سی كه‌س داوای ئاوخاوتنی کردووه، به‌پێژ به‌هار عبدالرحمن فه‌رموو.

به‌پێژ به‌هار عبدالرحمن محمد:

به‌پێژ سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

دیاره پڕۆژه یاسای درێژکردنه‌وه‌ی به‌ کارکردن به‌ یاسای به‌رنگار بوونه‌وه‌ی تیرۆر یه‌کێکه له یاسایه هه‌ره گرنه‌گان، پێویسته‌که بۆ هه‌ریمی کوردستان، چونکه ده‌زانی تیرۆر ئهم‌پۆ وه‌کو دیارده‌یه‌ك هه‌یه، هه‌ریمی کوردستان له هه‌موو کات زیاتر پێویستی به‌و یاسایه هه‌یه، ئه‌و یاسایه هه‌ندێ که‌م و کورتی تێدا هه‌یه که له قۆناغه‌گانی پێشوو، بۆیه پێویستی به‌ هه‌موارکردنه‌وه‌یه، داوایه‌که‌ی زۆر له‌سه‌ر هه‌موارکردنه‌وه‌ی هه‌یه، بۆیه من داواکارم که درێژکردنه‌وه هه‌موارکردنه‌وه بی‌ت، نه‌ك نه‌ها درێژکردنه‌وه، له خولی یه‌که‌می په‌رله‌مان، له سه‌ره‌تای ده‌ست به‌کاربوونمان وابزانم ئهم یاسایه به‌ئێندرا ئه‌و کاته درێژکرایه‌وه، به‌ئێندرا که هه‌مواربکریته‌وه که تاوه‌کو ئیستا ئه‌و کاره نه‌کراوه له‌لایه‌ن په‌رله‌مانه‌وه، بۆیه من داوا ده‌که‌م واده‌یه‌ك دیاری بکریت، یه‌عنی ئه‌گه‌ر درێژکردنه‌وه‌که له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که ئیستا یاساکه زه‌روره که درێژ بکریته‌وه، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که به‌رکاربی‌ت، چونکه فه‌راغی‌کی دروست کردووه، به‌لام له هه‌مان کاتدا ده‌بی‌ت کاتیکی دیاریکراوی بۆ دابنری‌ت بۆ ئه‌وه‌ی وه‌کو ئه‌و کاته‌ی لێ نه‌یه‌ت که به‌ئێندرا هه‌مواربکریته‌وه، به‌لام نه‌کرا، زۆر سوپاس.

به‌پێژ جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

دیاره مه‌سه‌له‌ی درێژکردنه‌وه‌که یه‌کلای ده‌بی‌ت، هه‌مواره‌که‌ش خویندنه‌وه‌ی یه‌که‌می بۆ کراوه، ئه‌و کاته‌ی راپۆرت ئاماده ده‌بی‌ت له کاتیکی نزیکدا ئومید‌ه‌وارین، هه‌موارکردنه‌وه‌که‌ش بخریته به‌رنامه‌ی کار و یه‌کلای بی‌ته‌وه، به‌پێژ سۆران عمر فه‌رموو.

بەرپىز سۇران عمر سعید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە راستىدا ياساى بەرنگار بونە تىرۆر ژمارە (3)ى سالى 2006، ھەر لە سەرەتاوہ ياسايەكى كاتى بوو، كە ئەوہ شتىكى زۆر گونجاو نىە كە ياسا كاتى بىت، ياساى كاتى بۇ خۆى ديارە نەقسىكى ھەيە و زەمەنەكەى بەسەر دەچىت، لە سالى (2006) ھوہ ئەم ياسا كاتىە كە دەبوو ياسايەكى گونجاو بووايە لەگەل پىوہرەكانى مافى مرۇف، دائىمى بووايە و بەردەوام بووايە، بەلام بەھەر حال كە نەكراوہ دوو سال، دووسال ئەم ياسايە كارپىكردى درىژكراوہتەوہ، ئومىد دەكەم كە ئىستا ھەموار دەكەى پىش درىژكردنەوہ و كارپىكردنەوہى خويندنەوہى يەكەمى بۇ كراوہ سيفەى ئىستىعجالى پى بدرىت، بۇ ئەوہى فرىا بكەوين تەواوى بكەين ھەموارەكەى، ئامژەش بەو نامەيە دەكەم كە ئەمپرۇ ئاراستەى بەرپىز و بەرپىز د.قالا وەكو سەرۆكى لىژنەى ياسايى بەندەكراوہ، بەرپىز (سكۆت گراسى) بەرپىسى ئوفىسى مافەكانى مرۇفى يۇنامى لە كۆتابى نامەكەدا دەلى لىرەوہ دەمەوېت زۆر بەخىرا داواكارى نووسىنگەى مافەكانى مرۇفى يۇنامى دووبارە بكەمەوہ لە بەرپىزتان تا دەسلەتەكانتان بەكاربەين ياساكە دووبارە كارا نەكرىتەوہ، يان درىژنەكرىتەوہ بەبى پىداچوونەوہ بە برگەكانى بۇ زامنكردى گونجانى تەواو لەگەل رىككەوتنامەى بەرنگار بونەوہى ئەشەكەنجە و پەيماننامەى نىودەولەتى نەتەويەكگرتووەكان تايبەت بە مافە مەدەنى و سياسىيەكان، ئومىد دەكەم ئەوہ بەھەند وەربگىرى و سيفەى ئىستىعجال بۇ ئامادەكردى راپۆرتەكەى پى بدرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز حاجى كاروان فەرموو.

بەرپىز كنعان نجم الدين (حاجى كاروان):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەم ياسايە لە خودى خۆيدا زۆر گرنگە ئىستاش لەم بارودۇخەى كە بارودۇخى پىشتر كە ئەم ياسايەى پى درىژكرايەوہ، ئىستا وەزەيىكى تر ھەيە، لەوانەيە بەيانى و دوو بەيانى و سالانى ئايندە بە نەوعىكى تر بىت، خەلكىكى زۆر ھەيە بە ناوى تىرۆرەوہ ماددەى تر ھەيە عىلاقەى بە تىرۆرەوہ نىە لەسەر تىرۆر حىسابە و لايزال خەلكىك لە زىنداندايە، يان حوكم دراوہ، بۇيە بەراستى ھەموار كرنەوہى ئەم ياسايە يەكەم ياساكە خۆى بەھىز دەكات، دووہم: دەبىتە شوورايەك بۇ پاراستنى ياساكە خۆى، ئەوہ جگەلەوہى كە ئىستاكە لەوانەيە عورفى دەوليش يان مەسەلەن ئەوانەى كە مافى مرۇفى جىھانى چاوەرپى ئەم بابەتە بكەن كە ئىمە ئىستاكە ياسايەكى تازەمان دەر كردووہ، بەپى عورفە دەولىيەكان ئىمە ئەو ياسايە جارىكى تر ھەموار دەكەينەوہ، نەك لەسەر بابەتىكى كۆن بپۆين، لەبەر ئەوہ ئەگەر ھەموارى بكەينەوہ ھەم ياساكە خۆى بەھىز دەبىت، ئەو كاتە رەچاوى مافى مرۇفى زياتر دەبىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز منىرە خان فەرموو.

بەرپىز منىرە عثمان على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە سەرەتاي خولى چوارەمى پەرلەمانى كوردستاندا لە ناو ئەم ھۆلى پەرلەمانەدا كاتىك ئەندامانى پەرلەمان دەستيان بلىندكرد بۇ ئەوھى كە ياساى تىرۆر درىژبىكرىتەوھ، بەلام ھەر لەو كاتەدا بىرپارەكەوابوو كە دەبىي لە ماوھى شەش مانگدا فراكسىۆنە جيا جياكانى پەرلەمانى كوردستان و لىژنە پەيوەندىدارەكان كۆبىنەوھ ۆ ئەوھى پەلە بكەن لە دەرکردنى ياساىان ھەمواركدنەوھى ئەم ياسايە، بەلام بە داخەوھ ئەوھ وا كۆتايى خولى چوارەمى پەرلەمانى كوردستانە ئەمە نەكرا، خالىكى تر كە دەمەوئىت قسەى لەسەر بكەم لە ناو ئەم ھۆلى پەرلەمانە لەو رۆژەدا كە لىببوردنى گشتىمان دەرەكرد لە ھەرىمى كوردستان بەشىكى زۆر لە ئەندامانى پەرلەمان كوردستان و راي لىژنەى ياسايىش لەو كاتەدا ئەمە كە مەسەلەى تىرۆر كە موناقتەشەيەكى زۆر كرا كە پىويستە ئىستىنا نەكرىت، بەلام كە ئىستىنا كرا ھەر لەو كاتەشدا قسە لەسەر ئەوھكرا كە پىويستە ئەو ياسايە بە زووترىن كات ھەموار دەكەينەوھ، من دەمەوئىت ئەوھ بلىم ھەموو ئەو بەرپزانەى لە ناو ئەم ھۆلەدا بوون بەشىكى ئەوانە ياسايىن و دەرچووى ياسان باش دەزانن كە ئەم ياسايە بەراستى ياسايەكى قاسايە، خەلكىكى زۆر ئىستا لە زىندانەكانى ھەرىمى كوردستان بە دەست قاسايەتى ئەم ياسايەوھ دەنالىنن، بۆيە ئومىد دەكەم ئەو پىرۆژە ياسايەى كە پىشكەشكراوھ بۇ ھەمواركدنەوھى ئەم ياسايە داوا دەكەم سىفەى ئىستىعجالى پى بدرىت، بە زووترىن كات ئەم ياسايە ھەمواربكرىتەوھ، چونكە لە راستىدا كۆمەللىك خەلك لە زىنداندايە بەپىي (ئەلف و بى)يەكانى ئەم ياسايە لە راستىدا زۆر دورە لە كارى تىرۆرستىەوھ، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز شوكرىە خان فەرموو.

بەرپىز شوكرىە سمايل مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان:

قسەكانم زۆربەيان كران لەلایەن ھاوړپىيانم كاك سۆران و منىرە خان و بەھار خان، منىش دەمەوئىت جەخت لەوھ بكەمەوھ داوا دەكەين لە بەرپىزتان سىفەتى ئىستىعجال بەو پىرۆژەيە بدرىت، بۇ ئەوھى بەرستى كەسانىكى زۆر كە لە زىندانەكاندان مافىان بۇ بگەرىتەوھ و زياتر بە ھۆى ئەم ياسايەوھ ستەم لە خەلك نەكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

پىش بەرپىزتان و بەرپىز منىرە خان قسە بكەن راوئىژكارىمان لەگەل سەرۆكى ھەردوو لىژنەكرد، لىژنەى ياسايى و لىژنەى ناوخۆ، ئىمە دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان دەبوايە لە دانىشتنى پىشوو سىفەى

ئىستىعجالى بدهينى، بەلام نەچوۋە بچىت لىرە بپارمان دا سىفەتى ئىستىعجال بدهينه ھەموارى ياساى درىژکردنەۋەى بەرنگار بوونەۋەى تىرۇر، بەرپزان ھەردوۋكى ھەم درىژکردنەۋە پىۋىستەكى نىشتمانىيە و ھەم ھەموارەكەش ديارە پىۋىستەكى نىشتمانىيە، لەبەر ئەۋە بەردەوام دەبين، موناقتەشە لەسەر ماددەى يەك كۆتايى پىھات، ماددەى يەك بخويننەۋە بۇ ئەۋەى بخەينه دەنگدان.

بەرپز د.قالا فرید ابراھیم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (1):

كارکردن بە ھوكمەكانى ياساى بەرنگار بوونەۋەى تىرۇر ژمارە (3) ى سالى 2006.

بەرپز جعفر ابراھیم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئىستا ئەۋە دەخەينه دەنگدان ماددەى يەكەم وەكو ئەۋەى خويندرايەۋە، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (52) كە لەگەلدايە، زۇر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (6) كەس لەگەلدايە، زۇر سوپاس، كەۋاتە بە زۇرينەى دەنگ پەسەندىكرا، دەچينه سەر ماددەى دوۋەم.

بەرپز د.قالا فرید ابراھیم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (2):

پىۋىستە لەسەر ئەنجومەنى ۋەزيران و لايەنە پەيوەندىدارەكان ھوكمەكانى ئەم ياسايە جى بەجى بىكەن.

بەرپز جعفر ابراھیم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

دەرگاي گىتوگو دەكەينهۋە، ديارە كەس موناقتەشەى نيە، بەرپزان ئىستا ماددەى دوۋەم دەخەينه دەنگدانەۋە وەكو خويندرايەۋە، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (48) كەس لەگەلدايە، زۇر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (7) كەس لەگەلدايە، زۇر سوپاس، كەۋاتە بە زۇرينەى دەنگ پەسەندىكرا، ماددەى سىيەم.

بەرپز د.قالا فرید ابراھیم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (3):

ئەم ياسايە كارى پى دەكرىت لە رۇژى دەرچوونى و بەلاۋ دەكرىتەۋە لە رۇژنامەى فەرمى ۋەقائى كورستان.

بەرپز جعفر ابراھیم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

دەرگاي گىتوگو دەكەينهۋە، ديارە كەس موناقتەشەى نيە، بەرپزان ئىستا ماددەى سىيەم دەخەينه دەنگدانەۋە وەكو خويندرايەۋە، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (48) كەس لەگەلدايە، زۇر

سوپاس، كىٰ لهگەلدا نيه؟ تكايه دەست بەرزكاتەو؟ (7) كەس لەگەلدا نيه، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندكرا، فەرموو د،فالا.

بەرپۆز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

هۆيەكانى دەرچوواندن:

لە پیناو بەرنگار بوونەوئەى تاوانەكانى تیرۆر و پاراستنى سەر و مال و مولكى هاوالاتيانى هەريم و دابىنكردى ئاسوودەيى و سەقامگريان ئەم ياسايە دانرا.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆز بەهار عبدالرحمن فەرموو.

بەرپۆز بەهار عبدالرحمن محمد:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

والله فەراغىك دروست بوو ئەگەرچى بە زارەكى سيفهى ئىستىعجالى پيڤدرا، بەلام ئيمە ئەزموونى پيشووترمان هەيه كە هەموار نەكرا، يەعنى نازانين زەمان چيە، بۆيە من پيمباشە مەسەلەى هەموار كوردنەوئەى هەر چۆنيك بوو بە سيغەيهك بخريته ناو ئەم ياسايە ئەگەر لە هۆكانى دەرچوواندنیش بىت هەر چەندە تازە دەبوايە لە ماددەى دووهدا لە وشينىكى وادا جيگامان بكردايەتەو، بەلام لە كۆتاييدا بليت تاوەكو هەموار كوردنەوئەى ياساكە، بۆ ئەوئەى ئەو فەراغە پربكاتەو، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ديارە مەسەلەى هەموارەكە پەرۆزەى جياوازە، پەرۆزەيهكى سەربەخۆيە و سيفهتى ئىستىعجالى پيڤدراو، زەمانتەكە ئەم پەرلەمانە بەردەوام دەبىت، ديارە هيچ تيبينيهكى تر لەسەر هۆيەكانى دەرچوواندن نيه، بەرپۆز ئيستا هۆيەكانى دەرچوواندن دەخەينه دەنگدانەو، كىٰ لهگەلدا نيه؟ تكايە دەست بەرزكاتەو؟ (53) كەس لەگەلدا نيه، زۆر سوپاس، كىٰ لهگەلدا نيه؟ تكايە دەست بەرزكاتەو؟ (6) كەس لەگەلدا نيه، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندكرا، خالىكى نيزامى هەيه، بەرپۆز كاك عبدالرحمن فەرموو.

بەرپۆز عبدالرحمن على فتاح:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

والله من يەك تيبينيم هەيه لەسەر سيفهى ئىستىعجال، واتە بە پەلە ئيمە لەم هۆلى پەرلەمانە چەندين پەرۆزە ياسا و پەرۆزە برپار هەبوو بە دەنگدان سيفهتى ئىستىعجالمان پيڤدراو، بەلام لە راستيدا پەلەى لى نەكراو و تاوەكو ئيستا ماوتەو، يەعنى نموونەى زیندوو ياساى ريگريكردم لە زيادەرەوى، ياساى يەكخستنى عەلوەكان، چەندين نموونەى تر، بۆيە تكايە كە سيفهى ئىستىعجال بە پەرۆزە ياسايەك يان پەرۆزە برپاريك دەدەين وەكو خۆى كارى پى بکەين، پيويستە لە ماوئەى حەفەتەيهكدا ئەم بابەتە يەكلايى

بكریتتهوه، تكا دهكهم ئەم بابەتەش وهكو ئەوانى تر لى نهكریت و به زووترين كات كارى لهسەر بكریت، زۆر سوپاس.

بهرپز جعفر ابراهيم ئيمينيكي / جيگري سهروكي بهرلهمان:

تييينيهكى به جييه، ههردوو راپورت نامادهيه، لهم نزيكانه دهكهونه بهرنامهى كار، بهريزان ئيستا كۆى ياساكه دهخهينه دهنگدان، كى لهگهلايه؟ تكيه دهست بهرزكاتهوه؟ (51) كهس لهگهلايه، زۆر سوپاس، كى لهگهلايه؟ تكيه دهست بهرزكاتهوه؟ (9) كهس لهگهلايه، زۆر سوپاس، كهواته به زۆرينهى دهنگ بهسهندكرى، خال نيزامى ههيه، فهرموو د.ريواز.

بهرپز د.ريواز فائق حسين:

بهرپز سهروكي بهرلهمان.

وهكو بهريزتان دهزانن له ناو پهپهروى ناوخودا مهسهلهى پيدانى سيفهى ئيستيعجال به قانونيك يان بلين پرۆژه قانونيك دهبى به تايهتى بخويندريتهوه و دهنگى پى بدریت، ئەوهى ئيمه بهريز سهروكى ليژنهى قانونى بۆمانى خويندهوه دهنگمان پيداوه به تهنه بریتيه له ماددهى يهكى ياساكه، لهبهر ئەوه ئەگەر بپاره سيفهى ئيستيعجال بدريته پرۆژه ياساى ههموارهكانى، چونكه زياتر له ههمواريك ههيه، ههموارهكانى ياساى تيرۆرى ژماره (3)ى سالى 2006 دهبى بهريزتان به جيا بخهنه دهنگدان، ئينجا بهوه حيسابه كه سيفهى ئيستيعجالي پيدراوه، ئەگەر نا ئەوهى من دهنگم پيداوه خۆم شهخسى من وا تيگهيشتووم دهنگم به ماددهى يهكى ئەم ياسايه داوه، دهنگم به سيفهى ئيستيعجال نهداوه، لهبهر ئەوه تكا دهكهم وهكو چۆن له پهپهرودا هاتوووه پيدانى سيفهى ئيستيعجال به پرۆژه ياساكانى ههمواري ياساى تيرۆرى ژماره (3)ى سالى 2006 بخهنه دهنگدان، زۆر سوپاس.

بهرپز جعفر ابراهيم ئيمينيكي / جيگري سهروكي بهرلهمان:

بهرپز امنه زكري فهرموو.

بهرپز امنه زكري سعيد:

بهرپز سهروكي بهرلهمان.

ل گۆر ماددى (71) برگهيا دوو و برگهيا چوار گهلهك وازحى دبىزيتن چ جۆره پرۆژه دى سيفهتا ئيستيعجالي پى دهيته دان، واته برگهيا دوو دبىزيتن ئەو پرۆژه ياسا و بپارانە دهگهنه بهرلهمان لهگهلاى ليست و هۆ، پيوسته ئەگهريت وى بيينه دياركرن و سەر ئەندامان بيته دابهشكرن، ل يهكهم روينشتن پوخاته وى گفتوگويى بيته خواندن پشتى ههنگى دى بۆ ليژنهيا تايهتەمەند دچيت، برگهيا چوارى دبىزيتن راپورتا هاوبهشى ههردوو ليژنه دى حازركهه پشتى دارشتنا وى ليژنهيا كاروبارا ياسايى ماوهى (10) رۆزى دا هاتنا وى دى ههردوو ليژنه ئەكەر داخاز هاته لى كرن كو سيفهتا ئيستيعجالي بدەنى و يا بهلزه، فى گافى ماوهى (5) رۆژاندا دهبيتن راپورت بيته پيشكهشكرن، واته نهگهيشتیه وى مهرحهلى،

يەكەم خواندنا وئىزى دا سىفەتا ئىستىعجالى بۇ ناھاتىيە دان، ل گۆر پەيرەوى ئەوۋە كو ھاتىيە جانىبى ھەوۋە
گوتى ل پەيرەوى نىنە بە دىتتا من، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.قالا سەرۋىكى لىژنەى ياساى فەرموو.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بۇ ۋەلام دانەۋەى ئەو پىرسىارەى كە جەنابتان ئاراستەى ئىمەتان كىرد بىرگەى چوارەم وازحە دەلىت تەنھا
ئەگەر سەرۋىكايەتى داوا بىكات كە تىروانىنى بە پەلە بىكرىت ئەوسا پىويستە لە ماۋەى چەند رۇژدا
پىشكەش بىكرىت راپۇرتەكە، واتە مەسەلەى دەنگدان لەسەر سىفەى ئىستىعجال نەبوۋە، تەنھا داۋاكارى
دەستەى سەرۋىكايەتى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

روونكردەۋەى تر بەرپىز د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋەى بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى خويىندىۋە ئەۋە دواى تاوتويىكردن بوو لە نىۋان ھەردوۋىكماندا و لە
ناو پەيرەۋەكە دەلى ئەگەر داۋايان لى بىكرىت، بەلام خۇ ئەگەر بىخرىتە دەنگدانەۋە سىفەتىكى رەسمى تر
ۋەردەگرىت، يەنى دەپىتە بىپارى پەرلەمان، بۇيە خستە دەنگدانەكەى رىگىرىك نىە ئەگەر بىخەپتە
دەنگدان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سى خالى تىرى نىزامى ۋەردەگرىن و كۆتايى پىدەينىن، بىپارى لەۋبارەۋە دەدەين، بەرپىز امنە زكرى فەرموو.

بەرپىز امنە زكرى سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دىسان دىبىژم ل گۆر ماددى (71) بىرگەى چوارى يا ئامازە داى دەستەيا سەرۋىكايەتى دىشېتن لىژنەيا
پەيوەندىدار راسپىرىت بۇ ھەندى، ھەتا نوکە عورق پەرلەمانى زى پەيرەۋى رىكى نادات، دوو: عورق
پەرلەمانى زى ھەتا نوکە نەبوۋىە سىفەتا ئىستىعجالى بدەيىە پىرۇژەيەك بىچىتە دەنگدان، واتە ل دەسەلاتا
دەستەيا سەرۋىكايەتىە دگەل لىژنەيا مەنى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز بەھزاد دەرويش فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەرۋىش دەرۋىش:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مەش دىقەت ھەر ئامازە بە ۋى چەندى بىكەين كو لە ناو ھۇلا پەرلەمانى پىشى چەند مانگە، پىشى چەند ھەيشە بەئىن دابى كو ئەف ھەموارە بىتە كرن بەراستى ل فى ھۇلا پەرلەمانى، پىشى ھەنگى ل يەكىك كۆبۈنەۋەيا سەرۋىكايەتيا پەرلەمانى دگەل سەرۋىكىت فراكسىۋنى ھەمان بەئىن ھاتە دان كو بە زىترىن دەم ئەف ھەموارە بىتە كرن، ئەز دىبىژم ئەف گىتوگۋىيە زىدەيە، جەنابى تەش بەحسەر سىيەفەتا ئىستىعجال بىتە دان، خويندەنەۋەي يەكەمىشى بۇ ھاتىە كرن، من پىمباشە راپۇرت بىتە ئامادەكرن بۇ كۆبۈنەۋەيا داھاتوو كۆتايى بە فى بابەتتى بىت، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز عبدالله حاجى محمود فەرموو.

بەرپىز عبدالله محمود محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە بۇچۈۋىنى من ياساكە دەنگى ھىنا و كۆتايى پىھات، بەلام لە سى كەس زياتر داوايكرد كە ھەموارەكەي بۇ زياد بكرىت، دەبوايە ئەو برادەرانەي كە داوايانكرد ئەو پەرلەمانتارانە تەئكىدىان بكردايەۋە لە ماددەي يەك بخرايەتە دەنگدان، لەبەر ئەۋەي نەخرايە دەنگدان ئەۋە كۆتايى پىھات دەبىت بە رىكارى ياسايى ئەو ياسايە ھەموار بكرىتەۋە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئىزافەكردى ھەموارەكە نەھاتوو، بە پىشنيار داوايەكى وا ھات، بەس يەك كەس داوايكرد، بەرپىز مامۇستا مەروان فەرموو.

بەرپىز حسين اسماعيل حسين (مەروان گەلاى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من نەمويست زياتر قسەي لەسەر بىكەم، لەبەر ئەۋەي ئەو بابەتە ئىۋە ۋەكو دەستەي سەرۋىكايەتى سىفەي ئىستىعجالتان پىدا، خوازيارىشم ئەو دوو لىژنەي كە مەعنىن بەو بابەتە بە زووترىن كات راپۇرتى لەسەر ئامادەبىكەن، لە يادتە بەرپىزتان ئىمە لە يەكەم جەلسە كە ئەو ياسايە تىدا دىرژكرايەۋە بە ئىتىفاقي سەرۋىكى فراكسىۋنەكان و دەستەي سەرۋىكايەتى لامان مەۋجودە كە بە زووترىن كات ئەو ھەموارە بكرىت، ھەروەھا خوازيارم بە زووترىن كات ئەو ھەموارە كۆتايى پى بىت بۇ ئەۋەي كە ياسايەكە بىت ھەموومان پىشتىگىرى لى بىكەين و بۇ ھەموو خەلكى ھەرىمى كوردستان ۋەكو يەك بىت، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بە تەئكىد ئىمە تەئكىد لە ھەردوو لىژنە دەكەين لىژنەي ياسايى و لىژنەي ناوخۇ بە زووترىن كات كە سىفەتى ئىستىعجالى ۋەرگرتوو ئەو ھەموارە بۇ دانىشتى داھاتوو راپۇرت ئامادەبىكەن، بەرپىزان، بەردەوام

دەبىن خالى دووم، داوا لە بەرپزان ئەندامانى تى لىژنەى ياساى كە لىرە ئامادەبىن، خالىكى تى نىزامى ھەيە، بەرپز سۆران عمر فەرموو.

بەرپز سۆران عمر سعید:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دیارە ئەو لە تايبەتمەندى لىژنەى مافەكانى مرۆفیشە ھەلبەت ئاراستەكراو بەرپزىت كە ئىستا داوات لە ھەردوو لىژنە كرد، لىژنەى مافەكانى مرۆفیشە.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

پرۆژەكە ئاراستەكراو بۆ لىژنە پەيوەندىدارەكان، سى لىژنە، لىژنەى ياساى و لىژنەى ناوخۆ و لىژنەى مافى مرۆف، بەرپزان، خالى دووم: گفتوگۆكردنى پرۆژەى پرۆژە ياساى ھەموارى سىيەمى ياساى پارىزەرايەتى ژمارە (17)ى سالى 1992ى ھەمواركراو لە ھەريەمى كوردستان بە پى ماددەكانى (72، 74)، (75) لە پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1)ى سالى 1992ى ھەمواركراو، داوا لە بەرپز سەرۆكى لىژنەى ياساى دەكەين ئەو پرۆژەى بەخەنە روو، بۆ ئەو گفتوگۆى لەسەر ئەنجام بدرىت.

بەرپز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپز جىگرى سەرۆكى لىژنە دەيخاتە روو.

بەرپز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

راپۆرتى لىژنە سەبارەت بە پرۆژە ياساى ھەموارى سىيەمى ياساى پارىزەرايەتى لە ھەريەمى كوردستان [عێراق، ژمارە (17)ى سالى 1999، لىژنەى كاروبارى ياساى رۆژى دووشەممە رىكەوتى (2018/2/19) كۆبوونەوى ئەنجامدا بۆ تاوتويكردنى پرۆژە ياساى ھەموارى سىيەمى ياساى پارىزەرايەتى لە ھەريەمى كوردستان [عێراق ژمارە (17)ى سالى 1999 كە لەلایەن ژمارەى ياساى ئەندامانى پەرلەمانەو پيشكەشكراو دواى خويندنەوى يەكەمى لە دانىشتنى ژمارە (21)ى رۆژى چوارشەممە، بەروارى (2014/12/31) رەوانەى لىژنەكەمان كراو، دواى گفتوگۆكردن و تاوتويكردن لىژنە گەيشتە ئەم ئەنجامانەى خوارەو:

ياساى ھەموارى سىيەمى ياساى پارىزەرايەتى لە ھەريەمى كوردستان [عێراق، ژمارە (17)ى سالى 1999. ماددەى (1):

دوو بركە بە رىزبەندى چوارەم و پىنجەم بۆ ماددەى دووى ياساكە زياد دەكرىت و بەم شىوہى دەخويندرىتەو:

چوارەم: ماوہى پارىزەرايەتیکردن بە رازەيەكى شايستە دادەندرىت بۆ مەبەستەكانى دامەزراندن و سەر مووچە و پلە بەرزكردنەوى خانەنىشى لە فەرمانگە فەرمیەكان و كەرتى ھاوبەش (قطاع مخطلط).

پېنجهم: پېشەى پارېزەراپەتى پېشەپەكى فېكرپە و ملكەج نابېت بۇ سېستەمى باج.

ماددەى (2):

بەرگەپەك بە رېزبەندى دەپەم بۇ ماددەى چوارى ياساكە زىاد دەكرېت و بەم شېوہپە دەخوېندرىتەوہ:
دەپەم: ھەلگىرى رەگەزنامەى عىراقى بېت لە كوردستانى عىراق بە شېوہپەكى ھەمېشەپە نېشەجى بېت.

ماددەى (3):

ماددەى شەشى ياساكە ھەموار دەكرېت و بەم شېوہپە دەخوېندرىتەوہ:
پەگەم: نابېت نېوانى ئەندامپەتى سەندىكا و وەزىفە گشتپەكان يان سەندىكا پېشەپەكانى دېكە يان ھەر سەندىكەپەكى دېكەى پارېزەران كۇ بكرېتەوہ.

دووہم: پېوېستە سەرۇك و ئەندامانى ئەنجومەنى سەندىكا و سەرۇكى لقەكان خۇيان تەرخان بكەن بۇ كارى سەندىكا و كارى پارېزەراپەتى نەكەن لەو ماوہپەدا.

ماددەى (4):

ماددەى يانزەى ياساكە ھەموار دەكرېت و بەم شېوہپە دەخوېندرىتەوہ:
پەگەم: ئەنجومەنى سەندىكا بنەماو پېوہرەكانى قەبولكردن و تۇماركردن لە سەندىكا ديارى دەكات بە ژمارەى ئەو كاسەنەش كە تپپدا وەردەگىرېن.

دووہم: سەندىكا مافى ھەپە پەپمانگەپەك يان ناوہندى تاپبەت دەپمەزىنېت بۇ ئامادەكردن و راھىنان و شپاندىنى ئەوانەى بە نپازن ببنە ئەندام لە سەندىكا يان ئەوانەى ئەندامن تپپدا، كاروبارى ئەوانەى دەپان گرېتەوہ بە پەپرەوېك رېك دەخرېت كەوا ئەنجومەنى سەندىكا بىرپارى لەسەر دەدات.

سپپەم: بە رەچاوكردنى حوكم و بنەماكانى ھاتوو لە بەرگەكانى پەگەم و دووہمى ئەم ماددەپە پارېزەران بە پېى ناو نووسران و لەبەر پەكترى (الاقدمية) لەو ناوانەى خواروہ پېكدېت:

1- ناوى پارېزەر □ راوېژكار.

2- ناوى پپادەكار □ المارسون.

3- ناوى پارېزەرە مەشق پېكراوہكان □ المتمرنپن.

ماددەى (5):

بەرگەپەكەمى ماددەى سپانزەى ياساكە ھەموار دەكرېت و بەم شېوہپە دەخوېندرىتەوہ:
پەگەم: پېوېستە پارېزەر سالانە بەرامبەرى بەشداربوون و رسوماتى بىرپار دراو لە ماوہى ھەردوو مانگى كانونى دووہم و شبات ھەر سائېك بدات، لە كاتى دواكەوتن لە وادەى ديارپكراو رېژەى لە (25%) بەرامبەر بە بەشداربوون و رسوماتى سالانەى بۇ زىاد دەكرېت.

ماددەى (6):

بەرگەپەكەمى ماددەى شانزە ھەموار دەكرېت و بەم شېوہپە دەخوېندرىتەوہ:

چوارەم: ماوەی رازدەکان لە دادگاكان داوکاری گشتی فەرمانگەکانی دادوەری یان بەرپۆمبەراییەتیەکانی ماف لە یەکیك لە فەرمانگەکانی هەرێم یان وانه وتنهوه له كۆلیژی یاسا له دواى وەرگرتنى بڕوانامەى بەكالۆریۆس لە یاسا یان ئەوەى هاوتایەتی بۆ مەبەستەکانی پلە بەندى دەفکراو لەم یاسایە هەژمار دەکریت.

ماددەى (7):

بەرگەى یەكەمى ماددەى بیست و پینجى یاساکە هەموار دەکریت و بەم شیوهیه دەخویندریتهوه: یەكەم: پۆیستە لەسەر ئەو كۆمپانیا نیشتمانی هاویشك بیټ یان خاوەن بەرپرسیټى سنوردار و بیانانەى له هەرێم كار دەكەن یان لقیان هەیه له هەرێم و ئەو بانك و كارگانهى له‌لای وەزارەتى پیشەسازی و دەستەى گشتی وەبەرھێنان تۆمارکراون و تۆرەکانی راگەیانندن و ریکخراوەکان لەگەڵ پارێزەریك یان زیاتر مامەلە بکات بۆ پیشکەشکردنى راویژی یاسایی.

ماددەى (8):

ماددەى بیست و شەشى یاساکە هەموار دەکریت و بەم شیوهیه دەخویندریتهوه: نابیت هیچ كۆمپانیاىەكى نیشتمانی بیټ یان بیانی تۆمار بکریت هەتا ریکخستنى گریبەستى دامەزاندنى و ئینجا تۆمارکردنى یان تۆمارکردنى لقه‌کەى بە لای كەم لەلایەن پارێزەریكى پیاوەکارهوه موماریس ریک نەخرابیت.

ماددەى (9):

بەرگەى دووهمى ماددەى سى و پینج هەموار دەکریت و بەم شیوهیه دەخویندریتهوه:

- 1- ریزەى له (10%) ی بەهار حوکم پیدراو بەو مەرجەى له دوو ملیۆن دینار یان ئەوەى هاوتایەتى زیاتر نەبیت.
- 2- بە ریزەى له (5%) ی بەهای بەرامبەرى بە خاوەنکردن استملاك بەو مەرجەى له یەك ملیۆن دینار یان ئەوەى هاوتایەتى زیاتر نەبیت.
- 3- بەوەى كەمتر نیه له سەد هەزار دینار یان ئەوەى هاوتایەتى زیاتر نیه له دوو سەد و پەنجا هەزار دینار یان ئەوەى هاوتایەتى له بارى كەسیەتى و ئەو دەعوایەنەى بەهاكەیان دیار نیه و له و دەعوا سزاكاریانەى تییدا تیروانین بۆ مافی مەدەنى دەکریت.

ماددەى (10):

بەرگەى یەكەمى ماددەى سى و نۆى یاساکە هەموار دەکریت و بەم شیوهیه دەخویندریتهوه: یەكەم: پارێزەر بۆى هەیه گریبەستیكى نووسراو لەگەڵ بریکار بۆکراوەى موهکیل بکات گریبەستەكە لای سەندیکا بە ئامادەبوونی هەردوولا پەسەند دەکریت بەرامبەر بە دانى رەسمیكى بپراوه بە برى بیست و پینج هەزار دینار یان ئەوەى هاوتایەتى.

ماددەى (11):

ماددهى چل و ههشتى ياساگه هه موار دهكرىت و بهم شىوهيه دهخويندريتهوه:
يهكهم: دهستهى گشتى سهنديكا له كۆنگرهيهكى گشتيدا كۆ دهبيتهوه لهسه ر بانگهيشتى ئهنجومهنى
سهنديكا هه ر چوار سال جارىك ئهويش له ريگهى سيستهى نيردهكان مهنديين كه ريژهكهيان لهلايهن
ئهنجومهنى سهنديكاوه ديارى دهكرىت و كۆنگرهش ريكهوتى ئهجمادانى ههلبژاردن و چۆنيهتى
ئهجمادانى و وادهى ئهجمادانى ديارى دهكات تاوهكو هاتنى وادهكهى ئهنجومهنى سهنديكا تهنها بهردهوام
دهبيت لهسه ر بهرپوهبردى كاروبارى رۆژانهى سهنديكا.

دووهم: ژمارهى ياسايى بۆ ههلبژاردن دپته ئاراهه به ئامادهبوونى زۆرينهى رههاى ئهندامانى تۆماركراو، به
پيچهوانهوه ههلبژاردن دوا دهخرىت بۆ رۆژى دواترى و ژمارهى ياسايى دپته ئاراهه به ئامادهبوونى يهك
لهسه ر سىي ژمارهى ئهندامه نيرده تۆماركراوهكان و له كاتى نههاتنه ئاراي ئهم ژمارهيهش ئهنجومهنى
سهنديكا بهردهوام دهبيت بۆ ماوهى شهش مانگ، ئهگه ر هاتوو دواى شهش مانگيش ههلبژاردن ئهجمادان
ئهوه ئهنجومهن بۆ خولپكى دى بهردهوام دهبيت.

ماددهى (12):

ماددهى چل و نۆى ياساگه هه موار دهكرىت و بهم شىوهيه دهخويندريتهوه:
يهكهم: دهستهى گشتى سهنديكا له ريگهى نيردهكانيهوه له كۆنگره ئهم دهسهلات و تايبهتكارايانهى
خوارهوه پياده دهكات:

يهكهم:

1- گفتوگۆكردى كارهكانى ئهنجومهنى سهنديكا و پهسهندكردى و برپاردانى ژميره كۆتاييهكانى
بوجهى پيشوو و برپاردانى بودجهى نوؤ كه ئهنجومهنى سهنديكا بۆ چوار سالى داهاوو ئاماده
دهكات.

2- تپروانين له كاروبارى پاريزهران كه له خستهى كاردا هاتوون و تپروانين لهو پيشنيارانهى كه
پيشكهشكراون له گشت ئهو شتانهى كه پهيوهنديدارن پيوه.

3- پيشنيارى هه مواركردنى رسومات و هاوبهش و پي بژادن بۆ سهنديكا و سهندوقى خانهنشيني.

4- برپارهكانى كۆنگرهى گشتى پابهندن و به زۆرينهى ئهندامه ئامادهبووهكان دهردهكرىت.

دووهم:

دهستهى سه رپهرشتيار لهسه ر كارهكانى كۆنگره بانگهيشتى دهستهى گشتى دهكات به تهواوى ئهندامه
تۆماركراوهكانى له تۆمار و ئهوانهى بهرامبهرى بهشداربوونى سالانهيان داوه بۆ ههلبژاردنى سهروكى
سهنديكا و ئهندامانى رهسن و يهدهگى ئهنجومهنى سهنديكا لهو رۆژهى بۆ ئهم مهبهسته دياريكراوه و له
رووى كارگيرى و هونهريهوه ريكي دهخات و مافى نيه دهست بخاته نيو رپهوى ههلبژاردنهكان يان
ئهجمامهكانى و چهند دادوهريك له دادگاي تپههچوونهوهى تايبهتمهندى ناوچهكه سه رپهرشتى ئهجمادانى
ههلبژاردن دهكهن و كۆنووسهكانى ريك دهخن و ئهجمامهكانى جيگير دهكهن و راي دهگهيهنن.

سېيەم:

دادگای تەمیزی ھەرىم تايبەتمەند دەبىت بە تېرۋانين بە شىۋەى بە پەلە لەو تانانەى كە پېشكەش دەكرىن لەسەر پىرۆسەى ھەلبىزاردنەكان پىۋىستە لە ماۋەى (15) رۆژ پېشكەش بكرىن كە لە رۆژى دواى راگەياندىنى ئەنجامى ھەلبىزاردنەكان دەست پى دەكات و بىرارى دادگا لەم بارەيەو ەملكەچ دەبىت بۇ تانە لىدانى لەلايەن دەستەى گشتى دادگای تەمىز لە رىگای داواكردىنى راست كىردنەو ەئەویش لە ماۋەى (15) رۆژدا.

ماددەى (13):

ھەردوو بىرگەى يەكەم و دوۋەمى ماددەى پەنجای ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندىرئەو ە: يەكەم: نىردراوانى كۆنگرەى گشتى بە شىۋەيەكى نا ئاسايى لە ناۋەندى سەندىكا كۆ دەبنەو ە لەسەر بانگەيشتى دوو لەسەر سىيى ئەنجومەنەكەى يان يەك لەسەر سىيى ئەندامە تۆماركراۋەكانى. دوۋەم: ژمارەى ياسايى كۆبوونەو ەى نا ئاسايى بە ئامادەبوونى بەلاى كەم يەك لەسەر سىيى نىردەكان لە ئەندامانى كۆنگرە دىتە ئاراو ە بە پىچەوانەو ە بۇ رۆژى دواترى دوا دەخرىت و لە كاتى نەھاتنە ئاراي ئەم ژمارەيە ئەو ە كۆبوونەو ەكە ھەلدەگىرئەت.

ماددەى (14):

بىرگەى يەكەمى ماددەى پەنجا و ھەشت ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندىرئەو ە: يەكەم: دامەزراندنى فەرمانبەر و كارمەندان بە شىۋەى گرىبەست بۇ رايى كىردنى كارەكانى سەندىكا و كۆتايى پىھىنانى راژەگانىان بە شىۋەيەك مەرجهكانى دامەزراندن و مووچە و بنەماكانى بەرزكردنەو ەى ھاتوو لە ياساى راژەى مەدەنى رەچاو بكرىت.

ماددەى (15):

ماددەى شەست و پىنجى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندىرئەو ە: سكالآى بەرزەفتەيى بە نووسراو لەلايەن سەرۆكى سەندىكا يان سەرۆكى داواكارى گشتى يان ھەر دادگايەك يان لايەنىكى فەرمى يان لەلايەن بىركار بۆكراو دەجوئىندىرئەت لەم حالەتەش بىركار بۆكراو ەكو بىرمتەيەك تەئەمىنات دەدات بىرگەى پەنجا ھەزار دىنارە يان ئەو ەى ھاوتايەتى، ئەگەر لە دەعواكەى خاۋەن ماف دەرچوو ئەو ە بۇى دەگىردىرئەو ە، بە پىچەوانەو ە ەك داھاتىكى كۆتايى بۇ سەندىكا تۆمار دەكرىت.

ماددەى (16):

- 1- پارىزەرە راۋىژكارەكان يان ئەوانەى پىادەكارن بۇيان ھەيە نووسىنگەى بە تەنھا يان ھاوبەش بۆخۇيان لە شوئىنى كاركردىنەكان كە لەلاى سەندىكا جىگىركراۋە بكەنەو ە.
- 2- دەكرىت نووسىنگە بە ناۋىكى تايبەت بە خۇى بكرىت كەوا لە تۆمارىكى تايبەت لەلاى سەندىكا تۆمار دەكرىت ئەویش لە دواى ئەو رىكارانەى سەندىكا بە رىنمايى دىارى دەكات و ئەنجومەنەكەى بىرارى لەسەر دەدات.

ماددەى (17):

بەشىك بۇ ياساگە زىاد دەكرىت بە رىزبەندى بەشى دەيەم لە ژېر ناونىشانى كۆمپانىياكانى پارىزەرايەتى: يەكەم: پارىزەرانى راوئىكار بۇيان ھەيە كۆمپانىيايەكى مەدەنى پېشەبى بۇ پارىزەرايەتى و راوئىكارى ياساى دابمەزىنن بە سيفەتى ھاوبەشى و پېكەوھى لە رووى نەيارى و بەپرسىتتەو بەرامبەر بە كەسانى دىكە لە يەك نووسىنگە يان زياتر بە مەبەستى پارىزەرايەتېكردن و پېشكەشكردى راوئىياساى و بۇيان نىە نوينەرايەتى ئەو لايەنانە بكەن كەوا بەرژەوھندىەكانىان دژ بە يەكە و بۇيان ھەيە پارىزەرايەتى بكەن لە چاوارچىوھى كۆمپانىيا يان لە دەرەوھى بە گوپرەى بەندەكانى ئەو رېكەوتنەى لە نىوانىان واژووكرەو.

دووھ: كۆمپانىيا كەسايەتى مەعنەوى ھەيە و مافى ھەيە پېشەى پارىزەرايەتى بكات لە رۆژى تۆماركردىنەوھ لە تۆمارى كۆمپانىيا مەدەنىەكان لەلەى بەشى كۆمپانىياكان لە سەندىكا لە دواى پەسەندكردى ئەنجومەن لەسەر پەپرەوى بەنەرەتى و گرېبەستى دامەزىنەرى كۆمپانىياكە. سىيەم: ناوى كۆمپانىياكە ناويكى گوزارەى شياو دەبىت بە پېشەكە يان ناوى ھەموو ھاوبەشەكانە يان ناوى يەككىيانە لەگەل ھاوبەشەكانى و بەردەوام دەستەواژەى كۆمپانىياى مەدەنى پېشەبى پارىزەرايەتى يان كۆمپانىياى پارىزەرايەتى لە دواى دىت.

چوارەم: 1-

ھىچ ھاوبەشىك مافى نىە لە مافەكانى لە كۆمپانىيا بىتە خوارەوھ بۇ كەسانى جگەلە ھاوبەشەكانى مەگەر بە رەزامەندى نووسراوى ھەموويانەوھ بىت.

2- ھەر ھاوبەشىك مافى ھەيە لە كۆمپانىيا بىتە دەرەوھ لە دواى ئاگاداركردىنەوھى ھاوبەشەكانى لەم بارەيەوھ بەلەى كەم بەر لە سى مانگ.

3- پارىزەر مافى نىە بىتە ئەندام لە زياتر لە يەك كۆمپانىيا لەو كۆمپانىيايانەى لەم ياسايەدا دەقيان لەسەر كراوھ.

4- پارىزەر مافى نىە لە كۆمپانىيا بە ئەندام بىنئىتەوھ ئەگەر لە پىادەكردىن پېشە قەدەغەكرا يان لە خشتەى پارىزەران لەبەر ھەر ھۆيەك بىت رەشكرابىتەوھ.

5- لە كاتى نەبوونى دەق بۇ چارەسەرى حالەتى پىويست لە كۆمپانىياكانى پارىزەرايەتى مەدەنى دەكرىت بۇ حوكمەكانى ھاتوو لە ياساى مەدەنى و ياسا بەركارەكانى دىكەى پەيوھندىدار گەرەنەوھ بىكرىت.

6- سەرۆكى سەندىكا يان ئەوھى نوينەرايەتى دەكات گرتنەبەرى رېكارەكانى ھەلۆھشاندىنەوھ و پاكتاوكردىن كۆمپانىياى مەدەنى پارىزەرايەتى بە پىياساى پارىزەرايەتى و رېنمايەكان لە ئەستۆ دەگرىت.

7- ئەنجومەنى سەندىكا بۆى ھەيە رېنماي پېويست دەربارەى بەيانى گرىبەستى دامەزراندنى كۆمپانىا و چۆنيەتى رېكارەكانى تۆمارکردنى لەلای سەندىكا و ھەلۆەشاندىنەوہى يان پاكتاوگردنى دەربكات.

8- پېويستە لەسەر گشت ئەو كۆمپانىايانەى پارىزەرايەتى كە لە ھەرېم كار دەكەن خۆمالى بېت يان بيانى كە پېشتر بە پېى ياساى ديكە دامەزراون بارى ياساىي خۆيان بە پېى ھوكمەكانى ئەم ياسايە و ئەو رېنماييەى بە پېى ئەم ياسايە دەردەچن لە ماوہى شەش مانگ لەبەركاربوونى ئەم ياسايە بگونجىنن و ھەموارى بكەن.

9- كۆمپانىياكانى پارىزەرايەتى وەك كەسايەتتەكى مەعنەوى ئەو لايەنانە كە لە ياسا بەركارەكان وەسف كراوہ بۆ مەبەستەكانى بريكارنامەيى و پى راگەياندىن ياساىي و دادبيني و گشت ئەو شتانەى پەيوەندىدارن بە پېشەى پارىزەرايەتتەكىرەنەو تەنھا لەو حالاتانە نەبېت تىيدا ناكريت.

ماددەى (18): دەستەواژەى سەرۆكى سەندىكا جيگەى دەستەواژەى نەقييى پارىزەران دەگرېتەوہ لە ھەر شويىكى ياساى پارىزەرايەتى ھاتبېت.

ماددەى (19): ئەنجومەنى سەندىكا بۆى ھەيە رېنمايى پېويست بۆ ئاسا جى بەجى كردنى ھوكمەكانى ئەم ياسايە دەر بكات.

ماددەى (20): كار بە ھيچ دەقئىكى ياساىي يان بريكارىكى ناكۆك لەگەل ھوكمەكانى يەم ياسايەدا ناكريت.

ماددەى (21): پېويستە لەسەر لايەنە پەيوەندىدارەكان ھوكمەكانى ئەم ياسايە جى بەجى بكەن.

ماددەى (22): ئەم ياسايە لە رۆژى بەلاو بوونەوہى لە رۆژنامەى فەرمى وەقائى كوردستان جى بەجى دەكرېت.

ھۆيەكانى دەرچوواندن

پە پىناو بەرزگردنەوہى ئاستى پېشەيى و زانستى ئەندامانى سەندىكا و بەرچاوغرتنى بنەماكانى ديموكراسيەت و خۆگوونجاندىن لەگەل ئەو پېشكەوتن و پەرەسەندنانەى ھاتۆتە كايەوہ ئەم ياسايە دەرچوويىندرا.

بەرپىز جعفر ابراھيم ئېمىنكى / جيگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا دەست بە گفتوگۆى ماددەكانى ئەم ياسايە دەكەين، ديارە ئەم ياسايەش تايبەتمەندى خۆى ھەيە لە رووى دارشتن لەلايەن سەندىكاى پارىزەرانەوہ، لەلايەن خەلگى پىسپۆرەوہ دارپىژراوہ بە ھاوكارى ليژنەى ياساى، بەرپىز سەرۆكى ليژنەى ياساىي فەرموو.

بەرپىز د.قالا فرید ابراھيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (1):

دوو برځه به ریزبهندی چوارهم و پینجهم بۆ ماددهی دووی یاساکه زیاد دهگریت و بهم شیوهیه دهخویندریتهوه:

چوارهم: ماوهی پاریزهراپهتیکردن به رازهیهکی شایسته دادهندریت بۆ مهبهستهکانی دامهزراندن و سهر مووچه و پله بهرزکردنهوهی خانهنشینی له فهزمانگه فهرمیهکان و کهرتی هاوبهش (قطاع مخطلط). پینجهم: پیشه‌ی پاریزهراپهتی پیشه‌یهکی فیکریه و ملکه‌ج نابیت بۆ سیسته‌می باج.

به‌رپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌رپز گه‌شه دارا فه‌رموو.

به‌رپز گه‌شه دارا جلال:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

به‌رپزان ئەندامانی په‌رله‌مان، بابه‌تیک هه‌یه ئەگەر چی کتوپره، یه‌عنی پینستر ده‌بوايه من خوشم که ئەندامی لیژنه‌ی یاساییم بمردایه و له لیژنه‌ی کۆمه‌لایه‌تیش باسمان بکردایه، به‌لام من دوینی له‌لایه‌ن به‌رپزیک که ئەندامی سه‌ندیکی پاریزه‌رانه‌وه ئەم پینسیرانه‌م به ده‌ست گه‌یشتووه که بابه‌تیک تابه‌ته به خاوه‌ن پیداوایستی تابه‌ته و ئەو پاریزه‌رانه‌ی که خاوه‌ن پیداوایستی تابه‌ته‌ن و مندالی خاوه‌ن پیداوایستی تابه‌ته‌ن هه‌یه، ئینجا پرسیاره‌که‌ی من ئەوه‌یه ئیستیجداسی ئەو ماددانه ئەگەر بیکه‌ین له به‌رپزان له لیژنه‌ی یاسایی ده‌پرسم به چ شیوازیک میکانزمیک بۆ دابنپین بۆ ئەوه‌ی که جیگه‌ی بکه‌ینه‌وه، چونکه له پرۆژه هه‌مواره‌که‌دا نیه، ئەگەر پیتان باش بیت دوا‌ی له موئافه‌شه‌دا یان خود ئیستا من وه‌کو لیژنه‌ی کۆمه‌لایه‌تی قسه ده‌که‌م، ئەم به‌یانیه کۆبوونه‌وه‌مان له‌سهر کردووه و ئەندامانی لیژنه‌ی کۆمه‌لایه‌تی پشتگیری ده‌که‌ن، پیموایه ئەندامانی په‌رله‌مانی به‌رپزیش که تابه‌ته به خاوه‌ن پیداوایستی تابه‌ته نکۆلی لئ ناکه‌ن له و بابه‌ته، ئەگەر ته‌فاسیله‌که‌ی دوا‌ی ئەوه پیمان بلین به چ میکانزمیک ئەو ئیستیجداسه ده‌که‌ین، زۆر سوپاس.

به‌رپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌رپز د.ریواز فه‌رموو.

به‌رپز د.ریواز فائق حسین:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

له راستیدا سه‌بارته به مادده‌ی یه‌که‌م ئەوه‌ی که نووسراوه پینجهم پیشه‌ی پاریزه‌راپهتی پیشه‌یهکی فکریه و ملکه‌ج نابیت بۆ سیسته‌می باج، به‌خۆتان ده‌زانن پیشه‌ی پاریزه‌راپهتی پیشه‌یهکی ئازادی نا بازرگانیه، به‌لام پیشه ئازادیه نا بازرگانیه‌کان به‌ته‌نها پاریزه‌راپهتی نین، دکتۆریش پیشه‌که‌ی پیشه‌یهکی ئازادی نا بازرگانیه، ئەندازیاریش به هه‌مان شیوه، موحاسیبیش به هه‌مان شیوه، هه‌روه‌ها موده‌قیقیش به هه‌مان شیوه، سیاسه‌تی لیبوردنی باج بۆ ئەم فیئاتانه له راستیدا مه‌ترسیه‌کی گه‌وره‌ی هه‌یه، ئیمه له و په‌رله‌مانه موخه‌هل نین به‌وه‌ی دابنپینشین فیئه‌ه فیئه‌ه له و باجه خو‌ش بین که له یاسا به‌رکاره‌کانی هه‌ریمی

كوردستان و عىراقدا بەسەرياندا سەپىندراو، لەبەر ئەو ئەو مەن داوا دەكەم كە ئەم بىرگەيە بە تەواوى ھەلبىگىرئىت، بەرپىزان پارىزەرانىش وەكو ھەر چىن و توپىزىكى تر كە پىشەى نازادى نا بازرگانى لە ھەرىمى كوردستاندا بەرپۆدەدەبن خازە بن و ملكەچ بن بۆ سىستەمى باج لە ھەرىمى كوردستان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز قادر ئۆتمان فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە بىرگەى چوارەم لە راستىدا تەعريفىك نىە بۆ راژەى شايستە و نا شايستە، پىمباشە وشەى شايستە لابرئىت، لەبەر ئەو ئەو راژەى فەرمانگەكان يان بۆ مەبەستىك ھەژمار دەكرئىت يان بۆ ھەموو مەبەستەكان، نەك بەو شىوہىە، پىشنىار دەكەم بكرئىت بە ماوہى پارىزەرايەتىكردن ئەگەر لاش نابرىت راژەيەكى شايستەيە بۆ مەبەستەكانى دامەزاندن و سەر مووچە و پلە بەرزگردنەو و خانەنشىنى ھەژمار دەكرئىت لە فەرمانگە فەرمىەكان و كەرتى ھاوبەش، لىردا واتاكەى وايە كە ئەم راژەيە شايستەيە و ئەم راژەيە نا شايستەيە، لەوہى پىنچەمىش پشتگىرى لە قسەكەى د.رئواز دەكەم، لە راستىدا لە ھەموو ولاتان پىشە جۇراوچۇرەكان بە تايبەتى ئەو پىشانەى كە داھاتيان ھەيە باجيان لەسەر، يەئنى ناكرىت ئىمە ئەم پىشەيە بەدەر بكەين لە باج، لە كوردستان بە قانون كۆمەلئىك شتمان كردوو كە دەچىتە خانەى بەخشىن لە باج، بۆ ئەمە درىزە پى بدەين، جەگەلەمەش راستە داھاتى سالانەى پارىزەرىك لەوانەيە بۆ ھەموو پارىزەرىك نەتوانى بلين چەندە ھەرچەندە خەملاندنى بۆ كراو، بۆ نەوونە پارىزەرىك شەش مليۇن دىنار داھاتەكەيەتى، وابزانم بە پى زانىارى ئىمەش ئەم باجە زۆر نىە ئەوہى كە لەسەر پارىزەردە، لەسەر مېھنەى پارىزەرايەتى ھەيە، دەكرئىت ئەگەر زۆربىت بە تەعلیمات رىكخرايىت پىداچوونەوہى بۆ بكرئىت، بەلام ناكرىت بەراستى ھەر بەخشىن ھەبىت لە باج، خۇمان بارودۆخەكە دەزانين چۇنە كە ئەمە موزايەدە نىە، يەئنى تاوەكو ئىستاش ئەندامى سەنگەر نىوہ بە نىوہ مووچە وەردەگرئىت، ئىمەش بەخشىن بەگەين لە باج، بۆيە يان ئەو بىرگەيە ھەلبىگىرئىت ياخود مەبەستەكە تۇماركردنەكە بە شىوہيەك بىت پىداچوونە بكرئىت نەك بەخشىن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا داوا لە د.قالا دەكەين رەنگە ئەم پرسىارى بەرپىز گەشە دارا و ھەر تىبىنىەكى تر وەلام بەدەنەو، فەرموو.

بەرپىز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ بىرگەى پىنچەم كە زيادكراوە منىش پشتگىرى لە پىشنىارەكەى د.رئواز دەكەم، لەگەل ھەلگرتنى ئەو بىرگەيەينە، سەبارەت بەو پىشنىارەى پىشكەشكراوە كە ئەمپۆ لە ناو جەلسە، داوى خويىندنەوہ جارى

نەمان خویندووتەو دەخویننەو، بەلام موحوولە دەکەین پېش ماددە ئیجرائیەکان ماددەییەکی بە شیوہییەکی زانستیانە بۆ دابریژین کە پێچەوانەییەکی یاسا بەرکارەکان نەبیت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

دیارە موناقلەشەمان ماو، دواتر رەئی کۆتایی لیژنەیی یاسایی وەرەگرین، بەرپز عمر عینایەت فەرموو.

بەرپز عمر عینایەت حەمە:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پیموایە بەرپزت باشتر وایە رینگە بەدی بە ئەندامانی پەرلەمان پېش ئەندامانی لیژنەکان قسە بکەن، یەعنی بەرپزت یەکەم کەس رینگەت دا بە ئەندامی لیژنەکە کە قسەیی خۆی بکات، فیعلەن من پشتگیری لە قسەکەیی د.ریواز دەکەم، ئیمزایان نەکردوو، بەلام ئەندامی لیژنەیی کە خۆت لەوئ نەبووی، لەبەر ئەو ئیمەین مافمان هەییە لێرە موناقلەشە بکەین و ئاوان دەبیت وەلام بەدەنەو، چونکە ئەوان قسەیی کۆتایی خۆیان لێرە کردوو، چونکە ئەوئ د.ریواز بەرپزی فەرمووی من بە دەقیق قسەکەیی منی کرد، من پشتگیری لە قسەکەیی دەکەم، دووئەمیش لە برگەیی چوارەمدا ماوئ پارێزەراییەتیکردن بە راژەییەکی شایستە دادەندریت ئەگەر بە فیعلی ئەو کارە بکات، چونکە هەییە پارێزەرە و دەچیت لە شوینیک دادەمەزریت و کاری پارێزەراییەتی ناکات، یەعنی دەبیت ئەو دەستەواژەیی بۆ زیاد بکریت ئەگەر بە فیعلی کاری پارێزەراییەتیکرد، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

لە ماددەیی تر هاتوو کە باس لە مومارەسەیی فیعلی دەکات، بەرپز د.جوان فەرموو.

بەرپز د.جوان اسماعیل عزیز:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

من پشتگیری لە قسەکانی کاک عمر عینایەت دەکەم، بەراستی پېشی لیژنەیی یاسایی قسە بکەن ئەندام پەرلەمان قسە بکات، چونکە لیژنەیی یاسایی قسەیی خۆیان کردوو لە ناو لیژنەکە، گفتوگۆی باشیان کردوو لەسەر بابەتەکە، بە نەیسبەت برگەیی پینجەم من لەگەڵ هەیی مەنەیی پارێزەراییەتی ئیعضای زەربیی لئ بکریت، چونکە وەک د.ریواز و کاک عمر گوتیان ئەوانەش مامۆستای کۆلیژ و موهەندیس و زۆربەیی سیکتەرەکانی وەزیفی مەنەکی فکریە، موبەریکی مەنتیقی نیە بلین مەنەیی پارێزەراییەتی مەنەییەکی فکریە واللە دەبیت لە باج ئیعضا بێت، لەگەڵدانیم بە عەکسەو ئەگەر بتەوئت عەدالەت هەبیت لە ناو کۆمەلگا لە ناو زۆربەیی سیکتەرەکانی وەزیفی دەبیت پېشی پارێزەراییەتی خازع بێت بۆ سیستەمی باج، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىزتان، من وا دەبىنم ھەموو دانىشتنە ئاسايىيە و رەوايە، بەس بۇ ئەمە تايىبەتە بە ياساى پارىزەرەيەتى رەنگە ئەم دانىشتنە پىويستى بە زياتر رەئى لىژنەى ياسايى ھەبىت بەراورد بە پىرۋزەكانى تر، بەرپىز د.رئواز فەرموو، بەلام وەلامدانەو ھەبىت.

بەرپىز د.رئواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو ەى راستى بىت ناوم ھاتوو، من لە كۆبوونەو ھەكانى موناقەشەكردنى ئەم ياسايە لە لىژنەكەى خۆم ئامادەبووم تەنھا ئەو ەندە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.پەرى فەرموو.

بەرپىز د.پەرى صالح حميد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتىوانى لە قسەكانى خاتوو گەشە دەكەم، ئەو بىرگەيەى پىنچەمەش ئەگەر ماو ە ئەمىرۋ ئىشارەتمەن پىدا لە لىژنە و قسەكانى گەشە خانىش، پارىزەرانى كەم ئەندام يان ئەوانەى مندالىان كەم ئەندامە لەو باجە ەفو بىرىن، شتىكى تر پارەى باج ئەگەر بە روون و شەفاى بىزانىت لە چ خىزمەتگوزارىەك سەرف دەكرىت كەس پىي ناخۆش نىە باجى لى بسەندىت و ئەگەر زىادىش بىكرىت، ەزم لىيە ئەو ەى بۇ زىاد بىكرىت بەراستى، چونكە ئەم ولاتە باجى لە دەسەندىت و ناشزانىن ئەو باجە پارەكەى چى لىدىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز مىرە خان فەرموو.

بەرپىز مىرە عثمان على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتىگىرى لە قسەكانى گەشە خان دەكەم، لە راستىدا دەبىت ئىمە دۆخى ئەو پارىزەرانەى كە خاوەن پىداووستى تايىبەتن پەرلەمانى كوردستان بە بەرچاوى بىكرىت، دەمەوىت بە لىژنەى ياسايى بلىم ھەرجىان كىرەو ە دەبىت ئەمىرۋ مەسەلەى خاوەن پىداووستى تايىبەت لىرە لە بىرگەيەك يان لە ماددەيەك ھەولدىرىت جىگەى بۇ بىكرىتەو، چونكە بە ھوكمى ئەو ەى ئەو پارىزەرانەى كە خاوەن پىداووستى تايىبەتن كەمتر ھەلى كارىان دەست دەكەوىت و كەمتر كارىان پى دەسپىرىت لەلايەن ھاولاتيانەو، بۇيە ئومىد دەكەم رەچاوى ئەو خالە بىكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز كەزال ھادى فەرموو.

بەرپىز كەژال ھادى ھەقى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتگىرى لە كۆى قىسەكانى گەشە خان و د.پەرى و منىرە خان دەكەم، د.فالاش ھەلى بۇ دانا گوتى دوايى
كىشەى خاوەن پىداويستى تايبەت بە ماددەيەكى جىيا چارەسەر دەكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ئومىد ھەمە على فەرموو.

بەرپىز ئومىد ھەمە على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پرسىيارم تەنھا لەسەر بىرگەى پىنچەم ھەبوو، پىشەى پارىزەرايەتى پىشەيەكى فەكرىە، وابزانم لە رووى
زمانەوانىيەو ھەو بەش نىە، پىشەى فەكرىمان نىە، يەەنى كارى فەكرى راستبىت، دروستبىت ھەو بەس
بەكەين، ھەو جىيا لەوھى كە ئەگەر گۆرپىمان بە كارى فەكرىش ھەو ھەكو د،رئووزىش ناماژەى پىكرد
كۆمەئىك خەلكى تىرىش ھەن كارەكانىيان كارى فەكرىە، يەەنى ئەگەر ھەمە جىياكارى بىت كارى فەكرى و
كارى ەمەلى، بۇيە دەكرىت ھەو بىرگەيە لابىرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

داواى تىببىنى لە بەرپىز سەرۋىكى سەندىكا دەكەين بۇ لىژنەكە بىئىرىت، موناھەشە لەسەر ھەم ماددەيە
كۆتايى پىھات، چاوەروانى دارشتنەوھى ھەم ماددەيە دەكەين، د.فالاش فەرموو.

بەرپىز د.فالاش فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بىرگەى پىنچەم بىخەنە دەنگدانەوھە زىاتر لە سى كەس پىشنىيارى كرد كە ھەلبىگىرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز سەھام خان فەرموو.

بەرپىز سەھام ەمر قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنى تىببىنيەكا ھەكو زمانەوانى و زاراوھ بىژم ل ماددى ئىك بىرگەيا چوارى ئەگەر لىژنە تەووزىح بەكەتن
مەبەستا وان كەرتى ھاوبەش ل ناف دوو كەفانادا (قطاع مخطلط) نزانم ھەردوو نىزىكى يەك نىنە، مەبەستا
وان كەرتى ھاوبەش پىتقىيە نە موختەلەت بىتن، موشتەك بىتن (مشترك)، ئەگەر مەبەستا وان پى فيعلەن
موختەلەت بىت پىتقىيە كەرتى ھاوبەش بىتە گۆھەرتن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

موناھەشە تەواوېوھە، بەلام تىببىنيەكە لە جىگەى خويىدابوو، بەرپىز مەردان خدر فەرموو.

بەرپز مەردان خۇسر مەصفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

موناقاشە نىيە، مەن پىمباشە پىش ئوۋى دەنگى لەسەر ماددەكان بىكرىت تىبىنىيەكانى بەرپز نەقىبى سەندىكاي پارىزەران وەربىگرن، ئەگەر دەنگ لەسەر ماددەكان كرا تىبىنىيەكان ھىچ سوۋدى نامىنىت، زۆر سوپاس.

بەرپز جەفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئىستا ئەو ھەماھەنگىيە دروست دەكەين، ئىمە توۋشى ھەندىك كىشەى رىكارى نە، خۇى دەبوايە رىگا بىدرىت لە پەيرەودا بنووسرىت كە ھالەتى وادا كەسى پىپۇر لىرە دانىشىت با قسە نەكات، بەرپز د.قالا فەرموو.

بەرپز د.قالا فرىد ابراھىم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو ھەمۆاردى كە پىشكەشكراۋە سەندىكا خۇى پىشكەشى كر دوۋە، سەرۆكى ھەر چوار لەقەكە ئامادەبوۋن لە لىژنەى ياساى، لىقى (سلىمانى، ھەولپىر، دھۆك، گەرمىيان)، بە ئامادەبوۋنى ئەوان موناقاشەشكراۋە و بە ئامادەبوۋنى ئەوانىش راپۇرتەكە نووسراۋە، خۇشيان سەرۆكى سەندىكا ئىستا لىرە ئامادەيە ھەر ھەمۆارىك بىكرىت ئىمە بە شىۋەيەكى نا راستەوخۇ و نا فەرمى لە پەيوەندىداين لەگەلى و داۋاى رەئىيان لىدەكەين، بۇيە ھىچ شتىك بەبى راي ئەوان نەكراۋە و پىرۇژەى ھەمۆاردەكەش خۇى ھى ئەوانە، زۆر سوپاس.

بەرپز جەفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان چاۋەروانى ئەۋەين ئەو ماددەيە دووبارە دارشتنى بۇ بىكرىت، تا كاترمىر (2) بەردەوام دەبىن، بەيانى كاترمىر (10) دەست پىدەكەين بۇ ئاگادارى ئىۋەى بەرپز، د.قالا فەرموو.

بەرپز د.قالا فرىد ابراھىم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بىرگەى پىنجەم بىخەنە دەنگدانەۋە زىاتر لە سى كەس پىشنىارى كرد كە ھەلبىگرىت.

بەرپز جەفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان ئىستا ئەو پىشنىارە دەخەينە دەنگدان كە بىرگەى پىنجەم لىبىرىت، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (43) كەس لەگەلدايە كە لىبىرىت، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ كەس نىيە، كەۋاتە بە كۆى دەنگ پەسەندىكرا كە بىرگەى پىنجەم لىبىرىت، ماددەى يەكەم بىخوئىنەۋە.

بەرپز د.قالا فرىد ابراھىم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بىرگەيەك بە رىزبەندى چوارەم بۇ ماددەى دوۋى ياساكە زىاد دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندىرئىتەۋە:

ماددەى (1):

چوارەم: ماوەی پارێزەراییەتیکردن بە رازەپەکی شایستە دادەندریت بۆ مەبەستەکانی دامەزراندن و سەر مووچە و پلە بەرزکردنەوهی خانەنشینی لە فەرمانگە فەرمیەکان و کەرتی هاوبەش (قطاع المخطلط).

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

لەسەر (قطاع مخطلط) تیبینی هەبوو، د.بەهار فەرموو.

د.بەهار محمود فتاح:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

هەردوو تەعبیرەکان راستن لە کوردی کەرتی هاوبەش هاتوو، بەلام مەبەست لە کەرتی هاوبەش (قطاع مخطلط) ه لە عەرەبیدا، ئەگەر ئیستا ئیمە تیکی بدەین شائع نیە، زۆر سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپێزان ئیستا ئەو ماددەیە بەو شیوازی کە خویندرایەوه دەخەینە دەنگدان، کۆ لەگەڵداپە؟ تکایە دەست بەرزکاتەوه؟ (44) کەس لەگەڵداپە، زۆر سوپاس، کۆ لەگەڵدانیە؟ تکایە دەست بەرزکاتەوه؟ (1) کەس لەگەڵدانیە، زۆر سوپاس، کەواتە بە زۆرینە دەنگ پەسەندکرا، دەچینە سەر ماددە دوو.

بەرپێز د.فالا فرید ابراهیم:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (2):

بەرگەپەکی بە ریزبەندی دەپەم بۆ ماددە چواری یاساکە زیاد دەکریت و بەم شیوەیە دەخویندرایەوه:

دەپەم: هەلگری رەگەزنامە عێراقی بێت لە کوردستانی عێراق بە شیوەیەکی هەمیشەیی نیشتهجی بێت.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

دەرگای گفتوگۆ دەکەینەوه لەسەر ماددە دوو، سێ کەس داوای موناڵەشە دەکەن، بەرپێز ئومید حەمە علی فەرموو.

بەرپێز ئومید حەمە علی:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەو دیاریکردن هەلگری رەگەزنامە عێراقی بێت و لە کوردستانی عێراق بە شیوەیەکی هەمیشەیی نیشتهجی بێت، ئەوهی لە کوردستانی عێراق بە شیوەی هەمیشەیی نیشتهجی بێت پیموایە مەرچیکی توندە، ئەگەر ئەوه لایبری، باشتر، چونکە رەنگە پارێزەرکانی خۆمان لە بەغداش کار بکەن، یەعنی تۆ لێرە ریگری ئەوه دەکەیت کە کەسێک لە ناوچەپەکی تردا بێت مەسەلەن لە چوارچێوە عێراقدا ئەوهی رەگەزنامە عێراقی هەبێت لە هەریمی کوردستان کار بکات رەنگە هەمان ریگری بۆ پارێزەرکانی ئیمەش دروست ببێت لە دواتر کە لە ناوچەکانی تری کار بکەن، تا ئەو کاتە ئیمە لە چوارچێوە عێراقدا دەمیننەوه، بۆیە من بە باشی دەزانم ئەو بەرگەپە لایبری، ئەو بەشە، بەرپێزان لێژنە یاسایی، تەنها ئەو بەشە لە کوردستان عێراق بە شیوەیەکی هەمیشەیی نیشتهجی بێت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز د.سرود فەرموو.

بەرپز د.سرود سليم متي:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشنيار دهكەم هه‌لگري ره‌گه‌زنامه‌ي عيراقى يان كارتى نيشتيمانى عيراقى زياد بكريت، ليرەش كه ده‌لئيت له كوردستانى عيراق ئەوه ئيجتیهادیكى جه‌ده‌لى دروست ده‌كات، ئيمه له سه‌نديكاي ده‌رمانسازان كيشه‌كمان هه‌يه ئەوانه‌ي بۆ نموونه له كه‌ركوك دینه‌وه ده‌لئین ئيمه له كوردستانين و ليرەش مافیان نيه، له سه‌نديكا ده‌لئيت له سنوورى هه‌ريمی ئيداره‌ي كوردستانى عيراق ئينجا ده‌بیت مه‌شمول ده‌بن به ئيمتيازات، به ته‌سه‌ورى من ئیستا ئەوه حه‌سم بكريت‌ه‌وه، باشتره، بنووسين له هه‌ريمی كوردستانى عيراق به شي‌وه‌ي هه‌ميشه‌ي نيشته‌جی بیت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز د.ريواز فەرموو.

بەرپز د.ريواز فائق حسين:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من له كۆبوونه‌وى ليژنه‌ش مولاچه‌زم له‌سه‌ر ئەم دوو مادديه هه‌بووه بۆيه وه‌كو ئەندامىكى پەرلەمان قسه ده‌كەم، ئەو قسه‌يه‌ي كه به‌رپز كاك ئوميد ده‌يكات زۆر دروسته، چونكه ره‌نگه پاريزه‌ره‌كانى ئيمه پرسيارم ليكردوون له هه‌موو محاكمه‌يى عيراقى كراويه و ده‌توانن كار بكهن، له‌به‌ر ئەوه پيشنيار ده‌كەم ئەم فه‌قه‌ريه زياد بكري، ئەم ده‌سته‌واژه‌يه زياد بكري (هه‌لگري ره‌گه‌زنامه‌ي عيراقى بيت و له كوردستانى عيراق به شي‌وه‌يه‌كى هه‌ميشه‌ي نيشته‌جی بيت به ره‌چاوكردى ده‌قى مادده‌ي پينجى ئەم ياسايه)، به‌رپزان ئەگه‌ر ده‌فهت هه‌بیت مادده‌ي پينجى ياساكه ده‌خوينمه‌وه كه ده‌لئ (هه‌ر پاريزه‌ريك ناوى له ليسته‌ي سه‌نديكايه‌كى ديكه نووسرابیت مافى ئەوه‌ي هه‌يه به پيى ئەو ده‌سه‌لاتانه‌ي خۆي كه به‌رامبه‌ر به ده‌سه‌لاته‌كانى ئەندامى ئەو سه‌نديكايه هه‌يه‌تى له‌به‌رده‌م دادگاكانى ديكه‌ي ناوچه‌كه‌دا مورافه‌عه بكات به مه‌رجيک ئەوانيش چوون يه‌ك مورافه‌عه‌يان هه‌بیت له‌م دۆخه‌دا ده‌بیت پيشه‌كى ره‌زامه‌ندى سەرۆكى سه‌نديكاكه وه‌رگيرابیت، يان ره‌زامه‌ندى وه‌كيلى سه‌نديكاكه وه‌رگيرابیت، نه‌ك ئەگه‌ر سەرۆك ديار نه‌بوو)، واته ئەگه‌ر پاريزه‌ريك نيشته‌جی كوردستانى عيراق نه‌بیت ئەندامى سه‌نديكاي پاريزه‌رانی عيراقى بيت ته‌نها له‌سه‌ر ئەساسى (معامله‌ بالمثل)، مادام ريگه ده‌دریت پاريزه‌ره‌كانى هه‌ريمی كوردستان له پاريزه‌ره‌كانى تری عيراق كار بكهن ئەوانيش ريگه‌يان پي ده‌دریت ليرە كار بكهن، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

داوا لە بەرپز سەرۆكى سەندىكا دەكەين تىببىنىيەكانى خۆى بە پەلە بۆ لىژنەى ياساىى بىئىرئىت بۆ ئەوەى ئەم ماددەىە دووبار دارشتنى بۆ بىكرئىت، بەرپز مەدىنە اىوب لەبەر ئەوەى پارىزەرى فەرموو، ئەگەر نا گەفتوگۆ كۆتايى پىھاتبوو.

بەرپز مەدىنە اىوب احمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

من زى تىببىنىيەكا ھەى ل سەر فىّ ماددى، ئەز بەحسىّ ماددەىا چوارى برگەىا ئىكى دىبىژم، ماددەىا دووى قەسدا بە رىزبەندىا دەىەم بۆ ماددەىا چوارى ئەف ياساىە نوکە گفوگوىى ل سەر دکەن، برگەىا دە ھاتىە زىدەکرن، ئەسلى قانوئى دىبىژىتن دقئىت بەلگەنامەىا بەکالۆرىؤس بىتن يەك زى زانکۆىىن ھەرىما کوردستانى بىتن، بەلام ئەوین بەلگەنامە بەکالۆرىؤس ل زانکۆىا عىراقى بن ئەو دەرچووینىن زانکۆىىن دى بن ئەو ل بەر تاقىکردنى ناکەفن، ئەفە تەزاروبىت گەل فىّ ماددى ناکەتن؟ زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو پرسىيارە ئاراستە دەکرئىتن بۆ لىژنەى ياساىى، ئەگەر بە راوئىژکارى لەگەل سەندىكا وەلامى ئەو پرسىيارەش بىدرئىت، د.قالا فەرموو.

بەرپز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ھىچ تەنقوزىك و بە يەك دادانىك نىە لەو بارەو، لەبەر ئەوەى يەکیان رەگەزنامەىە ئەو تریان بروانامەىە، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

د.قالا فەرموو.

بەرپز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دواى تاوتوئىکردن ئەندامانى لىژنە بەو شىوہىە ماددەى دووھمان دارشتەو.

ماددەى (2):

برگەىەك بە رىزبەندى دەىەم بۆ ماددەى چوارى ياساکە زىاد دەکرئىت و بەم شىوہىە دەخوئندىرئىتەو:
دەىەم: ھەلگى رەگەزنامەى عىراقى بىت لە کوردستانى عىراق بە شىوہىەكى ھەمىشەىى نىشتەجى بىت لەگەل رەچاوکردنى پەرنسىبى مامەلەکردنى چوون يەك (المعاملة بالمثل).

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ئىستا ئەو ماددىيە بەو شىۋەيەي كە خوڭىندرايەو دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدىيە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ ((49) كەس لەگەلدىيە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدىيە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ (2) كەس لەگەلدىيە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەي دەنگ پەسەندىكرا، ماددىيە سىيەم.

بەرپىز د.فالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددىيە (3):

ماددىيە شەشى ياسا كە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوڭىندرىتەو:

يەكەم: نابىت نىۋانى ئەندامىيەتى سەندىكا و ۋەزىفە گىشتىيەكان يان سەندىكا پىشەيەكانى دىكە يان ھەر سەندىكايەكى دىكەي پارىزەران كۆ بىكرىتەو.

دووم: پىۋىستە سەرۋىكى و ئەندامانى ئەنجومەنى سەندىكا و سەرۋىكى لىقەكان خۇيان تەرخان بىكەن بۇ كارى سەندىكا و كارى پارىزەرايەتى نەكەن لەو ماۋەيەدا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ئىستا دەركاى گىتوگۆ لەسەر ماددىيە سىيەم دەكەينەو، دوو كەس موناقتەشە دەكەن، بەرپىز د.پەرى فەرموو.

بەرپىز د.پەرى صالح حمىد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تىبىنيەكەي من زمانەوانىيە و سەندىكاش لىرەن ھەز دەكەم بۇ ھاتە ھاتەيە بەكارى بىين، دەخوڭىندرىتەو نىيە، دەخوڭىندرىتەو، (د)كەي لەگەل نىيە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز صالح فەقى فەرموو.

بەرپىز صالح فەقى احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددىيە سىيەم دوومى ئىمە لە پارىزەرايەتىكرەن لە خالى جوارەمدا بىسمانكرەن لە راژەي پارىزەر، لىرەش ئەو ماۋەيە سەرۋىكى و ئەندامانى ئەنجومەنى سەندىكا و سەرۋىكى لىقەكان پارىزەر نىن، ئايا ئەو ھىچ كىشە بۇ خىزمەتەكەيان دروست ناكات، ھەر ۋەكو تىبىنى بۇ لىژنەي ياسايى، لەبەر ئەۋەي لەسەرەۋە تەنھا باسى پارىزەرمان كىرەش ئەۋان لەو ماۋەيەي كە نابىت پارىزەرايەتى بىكەن، ھەر بۇ بەرچاۋ روونىتان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز د.ابراهيم فەرموو.

بەرپىز د.ابراھىم احمد سەمۆ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

يەكەم نابىت نىۋان ئەندامىيەتى سەندىكا و دەزىفە گىشتىيەكان يان سەندىكا پىشەپىيەكان دىكە يان ھەر سەندىكايەكى دىكە پارىزەران كۆ بىكرىتەو، ئەز نابىنم ئەفەيا ئەو وەكو ئەندامەكى سەندىكاي پارىزەرانە ھەمان دەمدا ئەندامى سەندىكايەتى ترە، يان ژى رىفەبەرىكى گىشتىيە، يان دەزىفەپىيەكى ھەي بەس ئەو ئىتەمىيە ھەي، بەس ئەو ئىنتىمىيە تەجمىد دەبىتن، ل فېرى پىچەكى روونكردن پىتقىيە، يەعنى ئەو يە مەسحومە دىبىزىت ئەندامى سەندىكاي پارىزەران بىت نابىت تۆ ئەندامى سەندىكايەكى دىبىت، پىچەوانە ئىمە ياساى رۆزنامەنووس يا ھەي، يا ھونەرمەندا ھەي، مە يا پارىزەرا ھەي، پارىزەرىك ئەندامى سەندىكا ھونەرمەندان ژى، ئەندامى سەندىكاي يەكا دى ژى، ل فېرى وى رىكى لى دەبىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.قالا فەرموو.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ پىرسىيارەكەي كاك صالح ئەو وازحە ئىمە دەئىين تەنھا خۇي تەرخان بىكات بۇ سەندىكا، يەعنى پارىزەرايەتى لى وەرنىگىرئەو، ئەو پارىزەرە، بەلام كارى پارىزەرى ناكات ئەو چەند سالى كە ھەيە، لە جىياتى ئەو پارىزەرايەتى بىكات خىزمەت بە سەندىكا و بە پرۆگرام و بەرنامەكانى سەندىكا دەكات ئەو خالى يەكەم، خالى دووھمىش بۇ د.ابراھىم ديارە ئەو لىرە لەسەر داواى خۇيان بوو سەندىكا، خۇتان دەزانن پىشەي پارىزەرايەتى جىاوازى ھەيە لەگەل ھەموو پىشەكانى تر، يەك: داھاتى ھەيە، دوو: سەندوقى خانەنشىنى تايبەت بە خۇي ھەيە، بۇيە زۆر كارىكى ئاسايىيە ئەگەر كۆكردەو تىيدا قەبول نەكرىت لەگەل مېھنەپىيەكى تر و كارىك تر، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز سەرۆكى لىژنە قسەكانى منى كرد، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان موناقتەشە لەسەر ماددەى سى كۆتايى پىھات، ئىستا بە دارشتنىكى نوئ دەخەينە دەنگدان.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (3):

ماددەى شەشى ياساگە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندرىتەوہ:

يەكەم: نابىت نىۋانى ئەندامىەتى سەندىكا و وەزىفە گشتىەكان يان سەندىكا پىشەيىەكانى دىكە يان ھەر سەندىكايەكى دىكەى پارىزەران كۆ بكرىتەوہ.

دووەم: پىۋىستە سەرۆك و ئەندامانى ئەنجومەنى سەندىكا و سەرۆكى لقەكان خۇيان تەرخان بكەن بۇ كارى سەندىكا و كارى پارىزەرايەتى نەكەن لەو ماوہيەدا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەو ماددەيە بەو شىۋەيەى كە خوئندرايەوہ دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (48) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەوہ؟ (1) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندىكرا، ماددەى چوارەم.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (4):

ماددەى يانزەى ياساگە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندرىتەوہ:

يەكەم: ئەنجومەنى سەندىكا بنەماو پىۋەرەكانى قەبولكردن و تۆماركردن لە سەندىكا دىارى دەكات بە ژمارەى ئەو كاسەنەش كە تىيدا وەردەگىرىن.

دووەم: سەندىكا مافى ھەيە پەيمانگايەك يان ناوہندى تايبەت دابمەزىنىت بۇ ئامادەكردن و راھىنان و شىاندنى ئەوانەى بە نىازن ببنە ئەندام لە سەندىكا يان ئەوانەى ئەندامن تىيدا، وە كاروبارى ئەوانەى دەيان گرىتەوہ بە پەپرەويك رىك دەخرىت كەوا ئەنجومەنى سەندىكا برىارى لەسەر دەدات.

سىيەم: بە رەچاوكردنى حوكم و بنەماكانى ھاتوو لە برگەكانى يەكەم و دووہمى ئەم ماددەيە پارىزەران بە پىي ناو نووسران و بەر لەبەر يەكترى (الاقدمية) لەو ناوانەى خوارەوہ پىكدىت:

1- ناوى پارىزەر □ راويژكار.

2- ناوى پىادەكار □ المارسون.

3- ناوى پارىزەرە مەشق پىكراوہكان □ المتمرىن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان دەرگاي گفتوگۆ دەكەينەوہ لەسەر ئەم ماددەيە، كى موناقتەشەى ھەيە؟ بەرپىز كەژال ھادى فەرموو.

بەرپىز كەژال ھادى فەقى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

برگەى دووہم سەندىكا مافى ھەيە پەيمانگايەك يان ناوہندى تايبەت دابمەزىنىت، تىيىنيمان لەسەر ئەو پەيمانگايە ھەيە، يەئنى ھىچ پىۋەرپىكى بۇ دانەنراوہ، ئايا ئەو پەيمانگايە ھەر ئەوھا بە رەھايى

دەكرىتەوہ؟ يەئنى ترسى ئەوہمان كە پەيمانگا يان ناوہند سەندىكا خۇى بىكاتەوہ دوای ئەو كاتەش وەكو ھەموو دەزگا و موئەسەسەكانى دىكە برپوات و بە حىزبى بكرىت، نەتوانرىت خەلگىكى زۆر تىيدا سوودمەند ببىت، بۆيە لەگەل برگەى دووہم نىن لەو ماددەيە، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز قادر ئۆتمان فەرموو.

بەرپز قادر ئۆتمان رەسول:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە برگەى دووہم من پىمباشە لە برى ئەوہى كە مافى ھەببىت ھەر پىويست ببىت بىكاتەوہ، يەئنى مافى ھەيە دەتوانى بىكاتەوہ و دەشتوانى نەيكاتەوہ، بەلام ئەو ناوہندە يان ئەو پەيمانگا يە بۆ ئەو پىشەيە زۆر پىويستە، يەئنى ئىجبارى تىداببىت بۆ كردنەوہ، سەبارەت بە برگەى سىيەمىش ئەوہى ئەقەدمىە ياخود پارىزەر ماوہكان ديارىكراون كە لە پلەيەكەوہ دەچىتە پلەيەكى دىكە، من پىشنيار دەكەم كە بەراستى بە مەرج دابنىين كە لايەنى كەم ئەو پارىزەر بە نموونەوہ لە پلەيەكەوہ كە دەچىتە پلەيەكى دىكە لايەنى كەم سالانە پىنج دەعوای بىنى ببىت، چونكە ھەندى پارىزەر ھەيە كە ھىچ دەعوایەك نابىنى و ناسنامەكەى ھەيە و لە پىادەكارەوہ لە كاراوە دەببىت بە راويزگار، ئەوہش بۆخۇى ئىمتيازاتى دىكەى لى دەكەوئتەوہ، قسە لەسەر ئىمتيازات نىە، قسە لەسەر مومارسەكردنى پىشەكەيە، بۆيە پىشنيارى من ئەوہيە كە دەقلىك بچەسپىنى كە بە مەرج دابنىين كە سالانە ناببىت لە پىنج دەعوا كەمترى بىنى ببىت بۆ ئەوہى لە پلەيەكەوہ بچىتە پلەيەكى دىكە، چونكە بە پىى قانون تەنھا ماوہكان، سالەكان ديارىكراون، بەلام مەرجى بىنى دەعوا لە محاكم ديارى نەكراوہ، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز ئومىد ھەمە على فەرموو.

بەرپز ئومىد ھەمە على:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

برگەى يەكەم ئەنجومەنى سەندىكا بنەما و پىوہرەكانى قەبولكردن و تۆماركردن لە سەندىكا ديارى دەكات، سەرەنجەم داوہ لە زۆربەى دەقەكاندا ديار دەكات لە جياتى ديارى دەكات بەكار دەھىنن، ديار دەكات ئەوہندەى من بزائەم راست نىە، ئەوہ مانايە نادات كە پىويستە، بۆيە پىويستە لە ھەموو دەقەكە ئەوہ راست بكرىتەوہ، لە پاش ئەوہ ئەوہ بگۆردرىت ژمارەى ئەو كەسانەش كە تىيدا وەردەگىرىت، ئەوہندەى من تىى دەكەم لە رووى زمانەوہنىەوہ ئەمە نا تەواوہ، ئەو (بە) يە لابرىت، بەم شىوہيە بچوئندرىتەوہ فارىزەيەك دابنرىت لەگەل ژمارەى ئەوانەى وەك ئەندامى سەندىكا وەردەگىرىن، بەو شىوہيە بنوسرىت لەگەل ژمارەى ئەوانەى وەك ئەندامى سەندىكا وەردەگىرىن، برگەى دووہم سەندىكا مافى ھەيە پەيمانگا يەك يان ناوہندى تايبەت دابمەزرىنرىت بىگومان ئەو نىگەرانيەى لەسەرە منىش ھەمان نىگەرانيەم ھەيە بۆ

دامه زراندى ئو پەيمانگاىه، من پېشنىار دەكەم ھەلبەت ئو ھە گىنگە ئو پەيمانگاىه، بەلام دابمە زىننىت لەسەر بىنەما زانستى و پېشەبىيەگان، لەسەر بىنەمايەكى زانستى پېشەبىيەنە، دىار ئەگەر ھاورپىيانى تىرىش مونا قەشەى ئو ھە بىكەن كە پىشت بېسەتتى ياخود ھەماھەنگى بىكات لەگەل دامەزراوہ زانستى و پەرور دەپەكانى ھەرىمى كوردستان بۇ ئەم مەسەلەپە ئو ھە گىنگ دەبىت، بەلام لەسەر بىنەماى زانستى و پېشەبىيە بۇ ئو ھە ئەگەر ئو دەقە بىنووسرىت بۇ ئو ھە رىگىرى لە ئەنجامدانى ئو ھە جوړە كارانە كە كە ژال خان باسىكرد ئو ھە بىكرىت شتىكى باش دەبىت، لە دىرى دوو ھەمدا شىاندنى ئەوانەى بە نىازن بىنە ئەندام لە سەندىكا، لە سەندىكا ئو ھە زىادە، پەئەنى ئو ھە زىادانە ئەگەر لابلەن، چونكە وازحە ئىمە باس لە سەندىكا دەكەين و لە پىشتر سەندىكا ھاتوو، لە كۆتايى بىرگەكە كە دەئىت كاروبارى ئەوانەى دەپانگىرئەو ھە بە پەپەرەوئىك رىك دەخرىت كەوا ئەنجومەنى سەندىكا بىرپارى لەسەر دەدات، بەراستى لە رووى زمانەوانى ھەو ھە زور خراپە، دەكرىت بەم شىوہە رىكبخرىتەو ھە رەنگە ئو ھە منىش نا تەواوى تىدابىت، بەلام بۇ ئو ھە پەپەرەوئىك كە چاكى بىكەن، ئەنجومەنى سەندىكا بىرپارى لە پەپەرەوئىك دەدات بۇ رىكبخرىتى كاروبارى ئەوانەى ھوكمى ئەم بىرگەپە دەپانگىرئەو ھە، دەكرىت بەم شىوہە پىت ئەنجومەنى سەندىكا بىرپارى لە پەپەرەوئىك دەدات بۇ رىكبخرىتى كاروبارى ئەوانەى ھوكمى ئەم بىرگەپە دەپانگىرئەو ھە، زور سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز سەھام ەمر فەرموو.

بەرىز سەھام ەمر قادر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەيا چوارى ھەمواركرنا وى بىرگەپە ئىكى پىشترىيا كاك ئومىد دەكەم، ژمارەى ئو كەسانەش تىيدا ھەردەگىرى، ئو سىغەتا ئو ھە گوتى وى شىوازى بىتن، دىسان پىشترىيا كەژال خانى دەكەم، سەبارەت بە ھەبوونا پەيمانگاھەكى كو سەندىكا ماف ھەبىتن دابمە زىننىت نەزانم يان دبىتن شىواز بەئىتە گوھارتن، بۇ نەوونە يان پىتقىيە پەيوەستىەك بىتن يان ژى ھەندەك سنوور بەئىتە دانان، چونكى فەكرنا پەيمانگاھەكى پىتقىيە يا گىرداى بىتن بە ھەزارتا خوئىندا بالاقە رىنمايى وئىقە، ژبەر ھەندى موراجەعە بۇ قى بىرگەپە پىتقىيە بەئىتە كرن، زور سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرىز د. جوان فەرموو.

بەرىز د. جوان اسماعىل عزيز:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان، سەبارەت بە ماددەى چوارەم بىرگەپە سىيەم باسى ئەقەدەمىە دەكات بەر لە پەكترى، ئەگەر پىشخرىتن بىت باشترە بە من، پەئەنى ئو ھە وشەپە زور وارد نىە، بە نىسبەت پەك و دوو و سى ناوى پارىزەر، پەئەنى پارىزەر ھەر راوئىزكار، پارىزەر پەئەنى محامات، بەم ماناىە دەبىت بلىى ناوى

پاريزەر ناوى محامى، يان بلىي ناوى موستهشار ئەوجا ماناى راويژكارى دەدات، سىيەميش ناوى پاريزەرە مەشقارەكان باشترە بلىي (المتدربين)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز صالح فەقى فەرموو.

بەرپىز صالح فەقى احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى دووم ئەوانەى بە نيازىن زۆرجار كەسىك بە نيازى شتىكە و ناشى كات، بۇيە ئەگەر وشەى نيازەكە بگۆرپىت بە دەيانەويىت يان تۆمار دەكرپىت، وشەى نياز بگۆرپىت، ئەوہى خالى سىيەم (متمرنين) يان (متمرنون)ە، بە (واو)ە يان (فتحة)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

گفتوگو لەسەر ئەو ماددەيە كۆتايى ھات، چاودروانى تىببىنيەكانى بەرپىز سەرۆكى سەندىكايىن، دارشتنەوہى ماددە لەلایەن بەرپىزان لىژنەى ياسايى، بەرپىز شوكرىە نوقتەى نىزامى ھەيە، فەرموو.

بەرپىز شوكرىە اسماعيل مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ويستم يەك شت بەيىر ھەموو لايەك بەيىنمەوہ ديارە دوو سال لەمەوبەر مشتومرپىكى زۆر روويدا سەندىكاي پاريزەران ويستيان ئەو كاتە پەيمانگايەك بکەنەوہ، بەلام ئىمە دواى ھەوليىكى زۆر و گفتوگوگويەكى زۆر لەگەليان گەيشتىنە ئەوہى كە ئەوان ماوہى سالىك زياد بکەن، ديارە كۆليزى ياسا چوار سال بوو، بەلام ئىستا بووہ بە پىنج سال، بەلام ئەوان ئىستا بىن شتىكى تريشى بۇ زياد بکەن بۇ نمونە كرنەوہى پەيمانگايەك، عادەتەن پەيمانگا دوو سالە، ديارى بكرپىت ديارىكرنەكە زۆر پىويستە، بۇ نمونە لە سى مانگ زياتر نەبيت، چونكە پىموايە كە سالىكى بۇ زيادكراوہ لەسەر خویندنەكەيان، ئەگەر سى مانگى تريش لە كاتى پىويستى دەورەيەكيان بۇ بكرپتەوہ ئەوہ كىفايەتە، نەك بارى دەرچووانى كۆليزى پزىشى لەوہ زياتر فورست و درپزخايەنتر نەكرپىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

روونكرنەوہيەك لەلایەن د.بەھار، فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەو تىببىنيەى شوكرىە خان ئەو پەيمانگايە دوو سال نىە، ئەوہ پەيمانگاى خویندىنى بەدەستەينانى بروانەمەى دبلۆم نىە، ئەوہ پەيمانگايەكە بۇ دەورە دەيكەنەوہ بە پىي ئەو پەيرەوہى كە سەندىكا دايدەنپىت ماوہكەى لە سى مانگ بۇ شەش مانگ تىپەر ناكات، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز د.ابراهيم فەرموو.

بەرپز د.ابراهيم احمد سەمۆ:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

مە گۆت ئەو مولاھەزە بېتەن مولاھەزەيەكا تەعلیمی بېژن، ئەو يا پارىزەران كو بوويه پېنج سال فورسەتە سەرۆكى سەندىكا فېرېيە، ئەفپۇ مشومرەكا زېدە دېتەكرن، دانىشتنى دېنەكرن كو ئەو تەجرۇبە فاشل بوويه پېنج سال، چونكى مەنتق نەبووه، ميزاج بوو، ھەندەك تەدخولات ھاتنەكرن، يان پېنج سالى تەجرۇبەيەكا فاشل بوو ل كوردستانى ھاتىەكرن، نەخاز مە دەرجە نەجاحتى كرىە (60%)، ھەروھەا چوار مادە كردبوونە وەزارى، خۇزى ل كوردستانى تافىكردنېت مە بېت شەشى ئامادەيى ژى وەك وان وەزاريا بانە ئەفیت كو گەلەك تەلەبى مە باجى وى دەدات، ژبەر ھەندى ژى ئەو تەجرۇبە پېنج سالى بە قەناعەتا من فەشەلا ھېناى لەو را ئەز داخاز دكەم ئەگەر وى ئىزافى بكەت كو شوپنە دەورەبن پارىزەران قە كەن، ھەر پەيمانگايەك بيت بۇچى پەيمانگايەك نەبيت پەيمانگايەك سائەكى بيت يان دوو سال ژى بيت، بەدىلى ھەندى تە سەقافەتا قانونى ل دەف پارىزەرى زېدە كەت، چونكى چوار سال سەقافەتا قانونى زېدە ناكەت، مومارسەكرنا پارىزەرى سەقافەتا قانونى زېدە دكەن ھەر بۇ زانىارى، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

نوقتەى نىزامىت ھەيە؟ فەرموو بەرپز كەژال ھادى.

بەرپز كەژال ھادى فەقى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

داوا دەكەم لە بەرپزتان و بەرپزانى لىژنەى ياسايى دەنگدان بۇ ئەو برگەيە زۆر وريا و ھەستىاربىن، چونكە وەكو ئەو بەرپزانە كە د.ابراهيم و خوشكە شوكرىە ئامازەيان پىكرد قوتابيانى كۆلىژى ياسا ئەركيان زۆر قورس بووه، دواتر بىين پەيمانگايەكيانىش بۇ بكەيتەووه وەكو پرسى بە حاكم بوونى لى دەكرىت، خەلكىكى زۆر لەوہى كە ببىت بە حاكم مەحروم بووينە، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپز د.قالا فەرموو.

بەرپز د.قالا فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دواى وەرگرتنى را و پىشنيارى بەرپزان ئەندامانى پەرلەمان و تاوتويىكردى لەلايەن ئەندامانى لىژنەى ياسايى ماددەكە بەو شىوہيە دادەرىژرېتەوہ.

ماددەى (4):

ماددەى يانزەى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىوہيە دەخويندريتەوہ:

يەكەم: ئەنجومەنى سەندىكا بىنەماو پېۋەرەكانى قەبولكردن و تۆماركردن لە سەندىكا دىبارى دەكات.
دووم: سەندىكا مافى ھەيە پەيمانگايەك يان ناوھندىكى تايبەت لەسەر بىنەماي زانستى و پيشەيى دەمبەزرىنىت بۆ ئامادەكردن و راھىنان و شياندىنى ئەوانەى ديانەوئيت بىنە ئەندام لە سەندىكا يان ئەوانەى ئەندامن تىيدا، ئەنجومەنى سەندىكا پەيرەويك دەردەكات بۆ رىكخستى كاروبارى ئەوانەى كە حوكمى ئەو بىرگەيە دەيانگريتەو.

سېيەم: بە رەچاوكردنى حوكم و بىنەماكانى ھاتوو لە بىرگەكانى يەكەم و دوومى ئەم ماددەيە پارىزەران بە پىي ناو نووسران و پيش يەكترى (الاقدمية) لەو ناوانەى خوارەو پىكدىت:

1- ناوى پارىزەر □ راويژكار.

2- ناوى پيادەكار □ المارسون.

3- ناوى پارىزەرە مەشق كارەكان □ المتمرنين.

ئەو ناوانە ھەمووى سەندىكا خۆى پيشنارى كردوو و بە ئامادەبوونى سەرۆكى ھەر چوار لقاكە ناوھەكان دانراون، لە ئەسلى ياساكەش ناوھەكان بەو شىۋەيەن، زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

بەريزان ئىستا ئەو ماددەيە بەو شىۋەيەى كە خويىندرايەو دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ (54) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ (3) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ ئەو ماددەيە پەسەندكرا، روونكردەوويەك لەلايەن بەريز د.بەھار، فەرموو.

د.بەھار محمود فتاح:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا بۆ دىئايى ئەوانەى كە ئىقتراحى ئەوھيانكرد و ترسيان ھەبوو لە بىرگەى دووم، ئىمە بە جۆرىكى تر چارەسەرمانكرد، لە بىرگەى يەكەمدا ژمارەى ئەو كەسانەى كە تىيدا وەردەگيرىن لامان برد، يەعنى ئەو سەلاحيەتەمان لە سەندىكا وەرگرتەو بۆ دىئايى بىرگەى دواى ئەو و بىنەماي زانستى، ئەوانەشمان بۆ ئىزافەكرد، زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئيميني/ جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

دەچينە سەرە ماددەى پىنجەم، د.قالا فەرموو.

بەريز د.قالا فريد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (5):

بىرگەى يەكەمى ماددەى سيانزەى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخويىندريتەو:

يەكەم: پېۋىستە پارىزەر سالانە بەرامبەرى بەشداربوون و رسوماتى بېرىار دراو لە ماوەى ھەردوو مانگى كانونى دووم و شباتى ھەر سائىك بدات، لە كاتى دواكەوتن لە وادەى ديارىكراو رېژەى لە (25%) بەرامبەر بە بەشداربوون و رسوماتى سالانەى بۆ زياد دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان دەرگاي گفوتگوۆ دەكەينەو بە موناھەشەكردنى ئەم ماددەى، كى دەپەوئىت قسە بكات؟ بەرپىز قادر ئۆتمان فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رەسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بە قەناعەتى من رېژەى (25%) زۆرە، پېشنيار دەكەم بكرىت بە (15%)، چونكە ھەندى قوناغ ھەيە بۆ نموونە قەيرانى دارايى، يەعنى كارى ئەوانيش كاريگەرى لەسەر داھاتەكەش دەبىت، بۆيە ئىجرائاتى پېشزاردنیش ھەيە، بۆ نموونە لەوہى سەندوقى خانەنشینی، بۆيە پېشنيار دەكەم بكرىت بە (15%)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.ابراهيم فەرموو.

بەرپىز د.ابراهيم احمد سمۆ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من دقيا پىچەكى رoonتر پېژم، بەس شيا كاك قادر بېژى، پېۋىستە پارىزەر سالانە بەرامبەر بەشداربوون رسوماتى بدات يان لە ماوەى ھەردوو مانگى كانونى دووم و شبات ھەر سائىك بدات لە كاتى دواكەوتنى لە وادەى ديارىكراو لە رېژى (25%)، بە قەناعەتا من ئەف ماددە گەلەكى گران لەسەر پارىزەرى، ئىك: تەحدىدكرنا دوو ھەيفا كو تو مولزەمى بكەى ئىلا دقئىت لە نيوان دوو ھەيقادا تو پارە بەدى سالال بەر تە (السنة المالية)، يا سائى يا ديارە، بۆچى ئەز دوو ھەيفا تەحدىد دەكەم بەلكى پارىزەركى ل دەرفەيە، رەخىكى دى تر، يان تەوكيلەكى (من يخول) تەخويلەك ھەبا، تىتەكى تىدا ھەبايە دا وى پارىزەرى زى نەچووبايە، يا دوو ھەيفا تەسبىت كرن فى دوو ھەيفا يا خەلەتە، ھەروەھا رېژەيا (25%) گەلەكە، يەعنى ئەگەر ئەو دزانن رسوماتە، جەنابى سەرۆكى سەنديكاييا پارىزەران دزانىت رسوماتىت سەنديكايى گەلەكن، نەكو كەمن، دىجە ئەگەر بىتو (25%) كە لە نيوان دوو ھەيفا نەچى، (25%) گەلەكە بۆ پارىزەركى ئەگەر ھاتوو سودفە زى قەيرانەكا دارايى ھەبىت ئىكجار يا خراپە، بە قەناعەتا من گەلەكا تەبىعى و يى سروشتىە وەكو نەرىتەك بىختە تىدا، بلا رېژەيەك تىدا ھەبىت (5%) بۆ (10) ئەگەر بۆ دوو ھەيفا مان، چونكى ئەگەر ھەردوو ھەيفا لادەن ھەما يا دروستە سالانە تو نەھاتى (25%) زى بىتە بېرىن ئەگەر سالانە تەجدىد نەكەت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز شوكرىيە خان فەرموو.

بەرپىز شوكرىيە اسماعىل مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش پىموايە بەراستى ئەو لە (25%) يە گەلەك زۆرە بىكرىتە لە (10%) يان كەمتر لە (10%)، ئەو دوو مانگەش مانگىكى تىرى بۇ زىاد بىكرىت، رەنگە ئەو كەسە لە سەفەر دابىت ياخود نەخۇش بىت، كانونى دووم و شبات و مانگى ئادارىشى بۇ زىار بىكرىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز صالح فەقى فەرموو.

بەرپىز صالح فەقى احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مىنىش ھەر ھەمان تىبىنىم لەسەر ئەو (25%) يە، جارى وايە رەنگە پارىزەرىك يەك رۇز بەھۋى كىشەيەكەو نەتوانىت دوا بىكەوئىت ناكىرىت بۇ رۇزىك (25%)، من (10%) م پى باشە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز مەدىنە ايوب فەرموو.

بەرپىز مەدىنە ايوب احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دەربارەى ماددەيا پىنجى بىرگەيا ئىكى ل ئەسلى قانۇنەكە ئەگەر بىزقېنەو بەس كانونا دووى بى، ل فىرى شباتا سەر زىدە كرى، ئەگەر ئەم بەيىن سەح كەيىن ئەو وادەى ھاتىە دياركرن رىژەيا (25%) رىژەياكا دروستە و ھىچ دەستكارى نەھىتەكرن، ئەگەر ديسان بىزقېنەو سەر ئەسلى قانونى (50%) بوويە وا بزائەم، (50%) و (25%) نىشا وئ، يەعنى ئەف رىژەيا گەلەك دروستە وەكى خۇ بىمىنىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز ەلى سىپىندارى فەرموو.

بەرپىز ەلى ەلى ھالۇ:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەز زى تەئكىد دكەم ئەو رىژە ھاتىە تەھدىدكرن رىژەياكا گەلەكە، پىشنىار دكەم (15%) تىپەر نەكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان گىفتوگۇ لەسەر ئەم ماددەيا كۇتايى ھات، چاوەروانى تىبىنىەكانى سەرۋىكى سەندىكاي پارىزەران دەكەين، ھەرودەھا دارشتنەوەى ماددە لەلەيەن لىژنەى ياسايى دەكەين، بەرپىز د.رېواز فەرموو.

بەرپىز د.رئىواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە لە لىژنە لەسەر داۋاي سەندىكا ئەمەمان كىردوۋە، بەلام ئەو بۇ بەرچاۋ روۋنى بىدەم كە (50%) بوۋە كىردوۋمانە بە (25%)، ھەرۋەھا يەك مانگ بوۋە كىردوۋمانە بە دوو مانگ، يەئنى ئەگەر ئىمە بىكەينە (10%) زۆر لەو كەمتر دەبىتەۋە كە پىشتەر ۋەرگىراۋە، رسوماتىش زۆر نىە، ئەۋەى كە بۇ سەندوقى خانەنشىنى دەدرىت بىرەكەى زۆرە، دەتوانىن دواتر دەزانم ئەۋەى كە زانىارى ھەيە لەسەر ئەۋ پارانەى كە پارىزەر دەبدات، دەزانم بىرېكى زۆرە، بەلام ئەۋەى كە سەندوقى خانەنشىنى بىرەكەى زۆرە، ئەگەر نا رسوماتى ئەندامىەتى بۇ ئەندامىكى سەندىكاي پارىزەران كە دەعوا بىبىنىت بەۋ شىكلە نىە، كاروبارەكانى سەندىكايە كە دەكەۋىت ئەگەر بەۋ شىۋەيە ئىمە مامەلەى لەگەل بىكەين، ئىمە لە لىژنە پىمانباشە ۋەكو خۇى بىمىنىتەۋە كە لە ناۋ پىرۇژەكە ھاتوۋە داۋاي موداۋەلە، چۈنكە پىشتەر (50%) بوۋە، لە قانۋنى بەركاردا (50%) بوۋە ۋ بوۋە بە (25%)، يەك مانگ مەجالىان ھەبوۋە بوۋە بە دوو مانگ، لەبەر ئەۋە ئىمە ۋەكو لىژنە پىمانباشە ۋەكو خۇى بىمىنىتەۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموۋ د.ابراهيم.

بەرپىز د.ابراهيم احمد سمۆ:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە چوار، پىنج كەس مە داخزىكر كو دوو ھەيىف نەبىت ۋ رىژە بىتە خارى، بۇ مە ھەيە كو رەئىا مە زى بىتە دەنگدانى كە ۋەكى مە بىت يان نا، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

روونكىردنەۋە لەلەيەن د.قالا، فەرموۋ.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ۋەكو بەرپىز مەدىنە خان باسىكر كە پىشتىش پىشەى پارىزەرايەتى مومارسەكىردوۋە لە ناۋ ياساكەدا (50%) بوۋە ئىمە بە نامادەبوۋنى سەندىكا ۋ بە ۋەرگرتنى راي ئەۋان ۋ بە موافقەقى ئەۋان كىردوۋمانە بە (25%)، ھەرۋەھا تەنھا يەك مانگ بوۋە كىردوۋمانە بە دوو مانگ، پىموايە كەمتر لەۋ نىسبەيەى كە تەكىدكراۋە ۋ كەمترىش لەۋ ماۋەيەى كە تىيدا تەكىدكراۋە دەبىتە ھۇى ئەۋەى كە ئىنزابات ۋ زەبت ۋ رەبت لە ناۋ مېنەى پارىزەرايەتىدا نەمىنىت، بۇيە ئەۋە بە نەزەرى ئىعتىبار ۋەرگىرن، ھىوادارم ۋەكو خۇى بدىرئە دەنگدان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز د.بەھار فەرموۋ.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

نىقابەھى پارىزەران تەمسىلى پارىزەران دەكەن خۇيان لە وەزى خۇيان باشتر دەزانن، جگەلەوھە كارىكى تەنزىمىيە بۇ ھەموو سەندىكاكان، من پىشتر ئەندازىياربووم لە سەندىكاي يەككىتى ئەندازىياران ئەگەر لە ماوھى مانگىكدا ئەو رسوماتەمان نەدايە موخەسەساتى ئەندازىيارىكەيان دەبرىن ئەوھە لە پىناوى تەنزىمدايە، بۇيە ماوھەكە كراوھ بە دوو مانگ، دوو مانگ ئەوھى كە نيەتى بىت ئەو پىشەيە مومارەسە بكات دوو مانگەكە كافىيە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز منى قھوھچى فەرموو.

بەرپىز منى نبى نادر:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئىمە پابەندىن لەسەر راپۆرتەكەى خۇمان، داوا دەكەين ھەر وەكو خۇى بدرىتە دەنگدان و دەنگى بەئىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

د.قالا فەرموو.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (5):

بەرگەى يەكەمى ماددەى سيانزەى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىوھىيە دەخوئندرىتەوھە: يەكەم: پىويستە پارىزەر سالانە بەرامبەرى بەشداربوون و رسوماتى بىرپار دراو لە ماوھى ھەردوو مانگى كانونى دووھم و شباتى ھەر سالىك بدات، لە كاتى دواگەوتن لە وادەى دىارىكرارو رىژەى (25%) بەرامبەر بە بەشداربوون و رسوماتى سالانەى بۇ زياد دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەو ماددەىيە بەو شىوھىيە كە خوئندرايەوھە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوھە؟ (49) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تكايە دەست بەرزكاتەوھە؟ (8) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەواتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندكرا ئەو ماددەىيە، ماددەى شەشەم.

بەرپىز د.قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (6):

بەرگەى چوارەمى ماددەى شانزە ھەموار دەكرىت و بەم شىوھىيە دەخوئندرىتەوھە:

جواردەم: ماوھى راژە لە دادگاگان داوکارى گشتى فەرمانگەکانى دادوھرى يان بەرپۆھبەرايەتپەکانى ماف لە يەكئىك لە فەرمانگەکانى ھەريەم يان وانە و تەنھوھ لە كۆلئيزى ياسا لە دوای وەرگرتنى برۆانەمەى بەكالۆريۆس لە ياسا يان ئەوھى ھاوتايەتى بۆ مەبەستەکانى پلە بەندى دەق كراو لەم ياسايە ھەژمار دەكرێت.

بەرپۆز جعفر ابراھىم ئىمىنى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆز دەرگای گەتوگۆ لەسەر ئەم ماددەيە دەكەينەوھ بۆ موناھەشەكردن، دوو كەس داواى دەكەن كە قسە لەسەر ئەم ماددەيە بكەن، بەرپۆز د.جوان فەرموو.

بەرپۆز د.جوان اسماعيل عزيز:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

بە نىسبەت وانە و تەنھوھ لە كۆلئيزى ياسا، وانە و تەنھوھ لە زانكۆ لەسەر ئەساسى ئەوھى دەبىت ھەسەب ياساى خويندنى بالآ و ھەسەب رينمايى وەزارەتى خويندنى بالآ، ئەوھى وانە و تەنھوھ لە كۆلئيزى دەدات دەبى برۆانەمەى ماجستىرئ ھەبىت (يحمل شهادة ماجستر و لايقل لقبه العلمي عن مدرس مساعد)، واتە ليزنەپەكيش لەسەر ئاستى وەزارەتى خويندنى بالآ يان لەسەر ئاستى سەرۆكايەتى زانكۆ ئەو ليزنەپە دادەندريت ئىختىبار دەكرێت ئەو كەسەى بەكالۆريۆسى وەرگرتووھ لە ئىختىساسەكى موعەين، ئىنجا ئەگەر شاھەنى ئەوھىت پاشى ئىختىيارەكە ئەگەر سەرکەوتوو بوو لەقەبى زانستى دەدرىت بە (مدرس مساعد)، ئەو كاتى ھەقى ھەيە وانە و تەنھوھ لە كۆلئيزى بدات، لەبەر ئەوھ دەپرسەم لە بەرپۆزى ليزنەپە ياساى (هل يحق لحمل شهادة بكالوريوس) موحازر بىت؟ لە يەك ھالەتى ھەيە، بەكالۆريۆس وەردەگرىت لەقەبى ئەوھ وەردەگرئ (معيد) يان (مساعد باحث)، ئەگەر موختەبەرات ھەبىت يارمەتى مامۆستاي ئەساسى دەدات، بەلام ھەقى نىە و مافى نىە بچىت وانە و تەنھوھ بلىت لە قاعەى دىراسى لە زانكۆ، زۆر سوپاس.

بەرپۆز جعفر ابراھىم ئىمىنى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپۆز قادر ئۆتمان فەرموو.

بەرپۆز قادر ئۆتمان رەسول:

بەرپۆز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بەو ماددەيە پيشنيار دەكەم ئەوانەى كە تايبەت كارى ياساى دەكەن لە بەرپۆھبەرايەتپە گشتيەكان و وەزارەتەكانيش، يەعنى كاربان تەنھا بۆ نموونە لىپرسراوى ھۆبەى ياسايە، پيشنيار دەكەم ئەوانەش بگريتەوھ، ئەوانەى بە تايبەت كارى ياساى دەكەن، بەرپرسی فەرمانگەپەكن بۆ ئەم مەبەستە دانراوھ لە وەزارەت و بەرپۆھبەرايەتپەكان، بۆ نموونە لە بەرپۆھبەرايەتپە گشتى پەروەردە بەشيك ھەيە بەشى ياسايە و كەسىكى دەرچووى ياسا ھەيە لىپرسراوى ئەو بەشەيە و كارى قانونى بەرپۆھبەرايەتپەكە دەكات، يان لە وەزارەتەكان، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

مونا قەشە لەسەر ئەم ماددەيە كۆتايى ھات، چاۋەرۋانى تىببىنى بەرپىز سەرۋىكى سەندىكاين ئەگەر ھەببىت، سەرۋىكى لىژنەى ياساىي فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پرسىيار و روونكردنەۋەكەى بەرپىز د.جوان زۆر لە جىگىرى خۆيەتى، يەككىك لە فەرمانگەكانى ھەرىم يان وانە وتنەۋە لە كۆلىژى ياسا دەببىت فارىزە (۶) دابنرىت، ئىنجا دەلىلى لە دواى ۋەرگرتنى بىروانامەى بەكالورىيۇس لە ياسا يان ئەۋەى ھاوتايەتى، چونكە ۋازحە ئەۋەى ماجىستىرى نەببىت لەقەبى زانستى ۋەرنەگرىت ناتوانىت وانە بلىتەۋە، بۆيە بە فارىزەيەك چارەسەرى ئەۋەمان كرد ئەگەر بەرپىزتان رىگا بىدن دوا دارشتن دەخوئىنەۋە بۆ دەنگدان.

ماددەى (6):

بىرگەى چوارەمى ماددەى شانزە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندرىتەۋە:

چوارەم: ماۋەى راژە لە دادگاكان داۋكارى گشتى فەرمانگەكانى دادۋەرى يان بەرپىۋەبەرايەتەيەكانى ماف لە يەككىك لە فەرمانگەكانى ھەرىم يان وانە وتنەۋە لە كۆلىژى ياسا، لە دواى ۋەرگرتنى بىروانامەى بەكالورىيۇس لە ياسا يان ئەۋەى ھاوتايەتى بۆ مەبەستەكانى پلە بەندى دەق كراۋ لەم ياسايە ھەژمار دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەم ماددەيە كە بەشىۋەيە خوئىندرايەۋە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (58) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەۋە؟ (3) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كەۋاتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندىكرا، د.بەھار فەرموو.

بەرپىز د.بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەر چەندە ماددەكە دەنگى لەسەر درا، بەلام بۆ دلئىيى د.جوان ئىمە كە دەلئىن پاش ۋەرگرتنى بىروانامەى بەكالورىيۇس بۆيە گوتمان بە فارىزە چارەسەر دەببىت، مەبەستمان ھەموو ئەۋانەى پىشەۋەيە، لە دادگاكان، داۋكارى گشتى، لە كۆتايىدا كە دەلئىن كۆلىژى ياسا، كۆلىژى ياسا تەبەئەن قانونى زانكۆ قانونى تايبەتى خۇيان ھەيە ئەۋەى ماجىستىرى نەببىت وانە نالئىتەۋە، بۆيە ۋەرگرتنى بەكالورىيۇس بۆ ھەموو ئەۋانەى پىشەۋەيە نەك تەنھا بۆ كۆلىژى ياسا، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىزان دەچىنە سەر ماددەى ھەۋتەم، فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (7):

بەرگەى يەكەمى ماددەى بىست و پىنجى ياساگە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندىرئەو: يەكەم: پىۋىستە لەسەر ئەو كۆمپانىا نىشتىمانى ھاۋپشك بىت يان خاۋەن بەرپرسىارىەتى سنوردار و بيانانەى لە ھەرپم كار دەكەن يان لقىان ھەيە لە ھەرپم و ئەو بانك و كارگانەى لەلای وەزارەتى پىشەسازى و دەستەى گشتى وەبەرھىنان تۆماركراون و تۆرەكانى راگەياندن و رىكخراۋەكان لەگەل پارىزەرىك يان زياتر مامەلە بكات بۆ پىشكەشكردى راۋىژى ياساى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان دەركاى گىتوگۆ لەسەر ئەم ماددەيە دەكەينەو بۆ موناغەشەكردن، چوار كەس داوا دەكەن قەسە بكەن، بەرپىز عمر عىنايەت فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ۋشەى ھاۋپشك بكەن بە پشكدار، ھاۋپشك نابىت، باش نىە، دووھمىش لە كۆتايىدا كە دىت دەللى لەگەل پارىزەرىك يان زياتر مامەلە بكەن، گرىبەستىك لەگەل پارىزەرىك يان زياتر رىك بخەن نەك مامەلە بكەن، من پىشنىار دەكەم بكەن بە گرىبەستىك، يەعنى بەم شىۋەيە مامەلەكردەكە بۆ ياسا نەگونجاۋە، باشترە بگوترىت گرىبەستىك لەگەل پارىزەرىك يان زياتر رىك بخەن بۆ پىشكەشكردى راۋىژى ياساى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز مصطفى سكرى فەرموو.

بەرپىز مصطفى احمد ھەمە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لەسەر ماددەى ھەوت دوو تىببىنىم ھەيە يەكيان: ئەگەر مەبەستى سەندىكا ئەوھەيە كە كۆمپانىا و لايەنە مەعنىەكان ئىجبار بكات بۆ ئەوھى لە رىگاي پارىزەر تەعامول بكەن ئەوھ ناكرىت بلىي پىۋىستە دەبىت بنووسرىت دەبىت، چونكە ۋشەى پىۋىستە ئىجبار نىە، دووھم: لە رووى عىبارەتەوھ رەكاكەتتىكى زۆرى تىدايە، پىۋىستە لەسەر ئەو كۆمپانىيانەى نىشتىمانى و بيانانەى، يەعنى كۆتايىكەى بيانانەيە نەك ۋەكو ئەوھى ئىستا نووسراۋە، پىۋىستە لەسەر ئەو كۆمپانىا نىشتىمانى و ھاۋپشك بىت يان خاۋەن بەرپرسىتى سنوردار و بيانانەى نەك بيانى، بە باشى نەنووسراۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز مەدىنە ايوب فەرموو.

بەرپىز مەدىنە ايوب احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەيا ھەفت، بىرگەيا ئىكى ماددەيا بىست و پىنج ل قىرى بەھسى ھەندى كرى لەگەل پارىزەر يان زياتر مامەلە بىكات، ئەفە چ جۆرە پارىزەرەنە، پارىزەرەل رايونكارى بىتن يان زى پىادەكار بىتن، دىقەت ئىشارەتە قى چەندى بەھتەكرن، چونكى ھەر شەرەيكەيەكى دىقەتە ھەر پارىزەرەكى ل پلەيا خۇ بىتن، چونكى پلەيا پىادەكارە، رايونكارە، مەشەفكارە، ئەفە دىقەت بەھتە دەست نىشانكرن، دەربارەى سارمايە ئەگەر بىزقەينە سەر ئەسلە قانۇنى سەرمايە بە فان كۇمپانىا ھاتبىە دەست نىشانكرن (250000) دىنار ھاتبىە دەست نىشانكرن بۇچى ل قىرى ئىشارەت بە ھەندى نەدايە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز كاك ئومىد ھەمە على فەرموو.

بەرپىز ئومىد ھەمە على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بىرگەيا يەكەم پىويستە لەسەر ئەو كۇمپانىا نىشتىمانى تاوگە ئەو شوپىنەى يان لقىان ھەيە لە ھەرىمى كوردستان، (وہ) زۇر بەكارى دىنن لىژنەى ياساى بەخۇتان باش دەزانن كە عەرەبىە، لە كوردىدا (وہ) بەكار نايەت، يەنى راستە بەكار دەھىنرەت لە نووسىن، بەلام من پىموايە ھەلەيە، ئەگەر لەویدا بنووسرەت لەگەل ئەو بانك و كارگانەى نەك لەلەى وەزارەتى پىشەسازى و دواتر دەنووسرەت، لە وەزارەتى پىشەسازى، لەلەى ھىچ پىويست ناكات و جوان نىە لە رووى زمانىەوانىەو، لە وەزارەتى پىشەسازى و دەستەى گشتى وەبەرەھىنان تۇماركران و تۇرەكانى راگەياندن و رىكخراوەكان لەگەل پارىزەرەل يان زياتر پىشتىوانى لەو قىسەيەى كاك عمر عىنايەت دەكەم كە گرەبەست بىكەن نەك بىكات، چونكە كۆيە، ئەو (بىكات)ە بىگۇرپ بە (بىكەن)، بىتە كۇ، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

گفتوگۇ لەسەر ئەم ماددەيە كۇتايى ھات، ئىستا چاوەرووانى دووبارە دارشتنەوہى ئەم ماددەيە دەكەين لەگەل رەچاوكردنى تىببىنىەكانى بەرپىز سەرۋىكى سەندىكا، د.فالا فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو روونكردەوہى كە بەرپىز مەدىنە خان داواى كرد، بىرگەيا دووہم لە ماددەى شانزە لە ئەسلە ياساكە ھەلى كردو، بۇيە لىرەدا باس نەكرادەتەوہ دووبارە، لىژنە داواى وەرگرتنى را و بۇچوونى ئەندامانى پەرلەمان بەو شىوہيە ماددەكەى دارشتەوہ.

ماددەى (7):

بەرگەى يەگەمى ماددەى بىست و پىنجى ياساگە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندىرئەتەو: يەگەم: پىۋىستە لەسەر ئەو كۆمپانىا نىشتىمانى پىشكار بىت يان خاۋەن بەرپرسىارىيەتى سنوردار و بىيانىنەى لە ھەرىم كار دەكەن يان لقىان ھەيە لە ھەرىم لەگەل ئەو بانك و كارگانەى لە ۋەزارەتى پىشەسازى و دەستەى گىشى ۋەبەرھىنان تۆماركاراۋن و تۆرەكانى راگەياندن و رىكخراۋەكان گرىبەست لەگەل پارىزەرىك يان زياتر بكات بۆ پىشكەشكردى راۋىژى ياساى.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىستا ئەو ماددەيە بەو شىۋەيەى كە خويئندىرايەو دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ (62) كەس لەگەلدايە، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايە؟ تىكايە دەست بەرزكاتەو؟ كەس نىيە، كەۋاتە بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندىرا، ماددەى ھەشتەم، فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى (8):

ماددەى بىست و شەشى ياساگە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندىرئەتەو: نابىت ھىچ كۆمپانىيەكى نىشتىمانى بىت يان بىانى تۆمار بكرىت ھەتا رىكخستى گرىبەستى دامەزراندنى و ئىنجا تۆماركردى يان تۆماركردى لىكەكى بە لاي كەم لەلايەن پارىزەرىكى پىادەكارەو (ممارس) رىك نەخراپىت.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىزان دەرگى گىتوگۆ دەكەينەو لەسەر ئەم ماددەيە بۆ موناغەشەكردىن، بەرپىز عمر عىنايەت فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

نابىت ھىچ كۆمپانىيەكى نىشتىمانى يان بىانى، ئىتر (بىت)كەى ناۋىت، دوۋەمىش: (ئىنجا)ش لەۋىدا زۆر نا جائزە، (ئىنجا)كەش لىبەن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

موناغەشە لەسەر ئەم ماددەيە كۆتايى ھات، داۋا لە لىژنەى ياساى دەكەين دىرشتەۋەى كۆتايى بخوئىنەو، فەرموو.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهیم:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دوای وەرگرتنى راي بەرپىز عمر عىنايهت بەو شىۆهيه ماددهى ههشت دارپىژرايه وه.
ماددهى (8):

ماددهى بيست و شەشى ياساگە هەموار دەكرىت و بەم شىۆهيه دەخویندریته وه:
نابیت هیچ كۆمپانیایه كى نیشتمانی یان بیانی تۆمار بكریت هەتا ریکخستنی گریبهستی دامەزراندنی و،
تۆمارکردنی یان تۆمارکردنی لقه كەى لایهنى كەم لەلایه ن پارێزهریكى پیاوهكاره وه (ممارس) ريك
نەخرابیت.

بەرپىز جعفر ابراهیم ئیمنىكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىز ئیستا ئەو ماددهيه بەو شىۆهيه كە خویندرایه وه دەخهینه دەنگدان، كى لەگەلدايه؟ تكایه دەست
بەرزكاته وه؟ (57) كەس لەگەلدايه، زۆر سوپاس، كى لەگەلدايه؟ تكایه دەست بەرزكاته وه؟ كەس نیه،
كهواته بە كۆى دەنگ پەسەندكرا، بەرپىزان سوپاستان دەكهین، دانیشتنى ئەمپرو كۆتایى هات، بهیانی
كاترمیر (10) دەست بە دانیشتن دەكهین.

د. یوسف محمد صادق
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عێراق

جعفر ابراهیم ئیمنىكى
جیگرى سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان □ عێراق

فخرالدین قادر
سكرتیری پەرلەمانى
كوردستان □ عێراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۆتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (3)ى

دوو شەممە رېكەوتى 2018□7□2

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پرۆتۆکۆلی دانیشتنی ژماره (3)

دوو شهممه ریکهوتی 2018/7/2

کاتژمیر (10) ی پیش نیوهپۆی رۆژی دووشهممه ریکهوتی 2018/7/2 په‌رله‌مانی کوردستان - عێراق به‌سه‌رۆکایه‌تی به‌رپێز جعفر ابراهیم ئیمینکی جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مانی کوردستان و، به‌رپێز بیگه‌رد دلشاد تاله‌بانی سکرته‌یری په‌رله‌مان، دانیشتنی ژماره (5) ی خولی چواره‌می، سالی (2018) ی خۆی به‌ست.

به‌رنامه‌ی کار:

به‌ پێی حوکمه‌کانی بپگه‌ یه‌ك ماده‌ی (20) له‌ په‌یپه‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان-عێراق، ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه‌موارگراو، ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی په‌رله‌مان بپاری دا کاتی دانیشتنی ژماره (3) ی خولی به‌هاره‌ی سالی پینجه‌م له‌ خولی هه‌لبژاردنی چواره‌می په‌رله‌مان له‌ کاتژمیر (10) ی پیش نیوهپۆ، رۆژی دووشهممه، ریکه‌هوتی (2018/7/2) بی‌ت و به‌رنامه‌ی کاری دانیشتنه‌که به‌م شیوه‌یه‌ بی‌ت:

یه‌که‌م/ به‌رده‌وام بوون له‌سه‌ر خستنه‌روو و گفتوگۆکردنی پرۆژه‌ی پرۆژه‌ی یاسای هه‌مواری (30) یه‌می یاسای پارێزه‌رایه‌تی ژماره (17) ی سالی (1999) ی هه‌موارگراو له‌ هه‌ریمی کوردستان به‌ پێی ماده‌دانه‌کانی (72،74،75) له‌ په‌یپه‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی 1992 ی هه‌موارگراو.

دووهم/ گفتوگۆکردنی پرۆژه‌ی پرۆژه‌ی یاسای هه‌موارگراو هه‌مواری چواره‌می یاسای سنووقی خانه‌نشینی پارێزه‌رایه‌تی ژماره (18) ی سالی (1999) ی هه‌موارگراو له‌ هه‌ریمی کوردستان به‌ پێی ماده‌دانه‌کانی (72،74،75) له‌ په‌یپه‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی (1999) ی هه‌موارگراو.

سییه‌م/ خۆیندنه‌وه‌ی یه‌که‌می ئه‌و پرۆژه‌ی یاسا و بپاریانه‌ی خواره‌وه‌ به‌ پێی ماده‌ی (71) له‌ په‌یپه‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی (1992) ی هه‌موارگراو بکری‌ت.

1- پرۆژه‌ی یاسای پارێزگاری له‌ تۆپه‌کانی ئاو و ئاوه‌پۆ.

2- پرۆژه‌ی بپاری پێشوازی به‌ پێی پرۆتۆکۆل له‌ فرۆکه‌خانه‌کان و خاله‌ سنوورییه‌کانی تایبه‌ت به‌ پێشوازی له‌ ئەندامانی په‌رله‌مانی کوردستان، ئەنجومه‌نی وه‌زیران و هاوتا وه‌زیه‌کانیان.

چواره‌م/ گفتوگۆکردنی په‌یپه‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان که‌ له‌لایه‌ن لیژنه‌ی کاتی بۆ پێداچوونه‌وه‌ی په‌یپه‌وی ناوخۆی ئاماده‌کراوه‌ به‌ پێی بپاری ژماره (26) ی سالی (2014) و بپگه‌ی (8) له‌ ماده‌ی (56) یاسای هه‌لبژاردنی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی 1992 ی هه‌موارگراو، پالپشت به‌ ماده‌ی (94) ی په‌یپه‌وی ناوخۆی په‌رله‌مانی کوردستان ژماره (1) ی سالی 1992 ی هه‌موارگراو.

به‌رپێز جعفر ابراهیم ئیمینکی/ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

به‌ ناوی خودای به‌خشنده‌ و میهره‌بان

دانیشتنه‌که‌مان به‌ ناوی گه‌لی کوردستانه‌وه‌ ده‌ست پێ ده‌که‌ین، به‌رنامه‌ی کار خالی چواره‌می هه‌لبژاردن سالی پینجه‌م، دانیشتنی ژماره (3) رۆژی دانیشتن (2018/7/2) به‌رنامه‌ی کار:

بە پىيى حوكمەكانى بىرگە يەك ماددەى (20) لە پەپىرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان-عىراق، ژمارە (1) سالى (1992) ى ھەموارگراو، دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان بىرپارى دا كاتى دانىشتنى ژمارە (3) ى خولى بەھارەى سالى پىنچەم لە خولى ھەلبىزاردنى چوارەمى پەرلەمان لە كاتژمىر (10) ى پىش نىوەرۆ، رۆژى دووشەممە، رىككەوتى (2018/7/2) بىت و بەرنامەى كارى دانىشتنەكە بەم شىوہە بىت:

يەكەم/ بەردەوام بوون لەسەر خستنەروو و گفتوگۆگردنى پرۆژەى پرۆژە ياساى ھەموارى (30) يەمى ياساى پارىزەرايەتى ژمارە (17) ى سالى (1999) ى ھەموارگراو لە ھەريمى كوردستان بە پىيى ماددەكانى (72،74،75) لە پەپىرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو.

دووم/ گفتوگۆگردنى پرۆژەى پرۆژە ياساى ھەموارگراو ھەموارى چوارەمى ياساى سندوققى خانەنشىنى پارىزەرايەتى ژمارە (18) ى سالى (1999) ى ھەموارگراو لە ھەريمى كوردستان بە پىيى ماددەكانى (72،74،75) لە پەپىرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1999) ى ھەموارگراو.

سىيەم/ خويندەنەوہى يەكەمى ئەو پرۆژە ياسا و بىرپارانەى خوارەوہ بە پىيى ماددەى (71) لە پەپىرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەموارگراو بىرئىت.

1- پرۆژە ياساى پارىزگارى لە تۆرەكانى ئاو و ئاوەرۆ.

2- پرۆژە بىرپارى پىشوازى بە پىيى پرۆتۆكۆل لە فرۆكەخانەكان و خالە سنوورىيەكانى تايبەت بە پىشوازى لە ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان، ئەنجومەنى وەزىران و ھاوتا وەزىقىەكانيان.

چوارەم/ گفتوگۆگردنى پەپىرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان كە لەلايەن لىژنەى كاتى بۆ پىداچوونەوہى پەپىرەوى ناوخۆى ئامادەگراوہ بە پىيى بىرپارى ژمارە (26) ى سالى 2014 و بىرگەى (8) لە ماددەى (56) ياساى ھەلبىزاردنى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى 1992 ى ھەموارگراو، پالپشت بە ماددەى (94) ى پەپىرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى 1992 ى ھەموارگراو.

بەپىزان ئىستا داوا لە بەرپىز بىگەرد تالەبانى دەكەين سكرتيرى پەرلەمان بۆ خستنەرووى نوقتەى دانىشتنى پىشتر و غىابات، فەرموو بەرپىز.

بەرپىز بىگەرد دلشاد شىكرالەھ / سكرتيرى پەرلەمان:

پوختەى دانىشتنى ژمارە (2) ى رۆژى يەكشەممە رىككەوتى (2018/7/1) بەم شىوہەى خوارەوہ بوو:

1- دەستپىگردنى دانىشتن لەلايەن بەرپىز جىگرى سەرۆكى پەرلەمان.

2- خويندەنەوہى ناوى ئەندامانى ئامادەبوو و ئامادەنەبوو، ھەرەھا خويندەنەوہى پوختەى دانىشتنى پىشوو لەلايەن سكرتيرى پەرلەمان.

3- گفتوگۆگردن و پەسندگردنى پرۆژە ياساى درپىزگردنەوہى كارگردن بە ياساى بەرەنگاربوونەوہى تىرۆر ژمارە (3) ى سالى (2006) لە ھەريمى كوردستان.

4- گفتوگۆگردنى پرۆژە ياساى ھەموارى سىيەمى ياساى پارىزەرايەتپىش ژمارە (17) سالى (1999) ى ھەموارگراو لە ھەريمى كوردستان.

5-دواخستنى بېرگەكانى تىرى بەرنامەى كار بۇ دانىشتنى داھاتوو.

ناوى ئەندامانى پەرلەمان كە لە دانىشتنى ژمارە (2)ى ئاسايى بەروارى (2018/7/1) مۆلەت پىدراون يان

بە بى مۆلەت ئامادەنەبوون ئەمانەن:

- ئاواز جەنگى برهان/ مۆلەت.
- تەلار لطيف/ مۆلەت.
- سالار محمود/ مۆلەت.
- سەرگەوت سەرحد/ مۆلەت.
- سعيد محمد سعيد/ مۆلەت.
- عزت صابر اسماعيل/ مۆلەت.
- عباس فتاح/ مۆلەت.
- إدريس على اسلام/ ئامادەنەبوو.
- أنس محمد شريف/ مۆلەت.
- بشار مشير اسماعيل/ ئامانەبوو.
- جمال عوسمان كارسول/ ئامانەبوو
- حيات مجيد قادر/ مۆلەت.
- زياد حسين عبدالكريم/ مۆلەت.
- سراج أحمد محمد/ ئامادەنەبوو.
- شوان شيخ أحمد/ مۆلەت.
- شيرين حسنى رەمەزان/ مۆلەت.
- على على هالو/ مۆلەت.
- فرحان جوهر قادر/ ئامادەنەبوو.
- د.فرست سؤفي/ مۆلەت.
- قيان عباس عمر/ مۆلەت.
- قەمان فيصل سليم/ مۆلەت.
- أبوبكر عبدالله/ مۆلەت.
- حسن صالح محمد/ ئامادەنەبوو.
- رابون توفيق معروف/ ئامادەنەبوو.

- سھراب میكائیل محمد أمین / مؤلھت.
- شیركۆ ھەمە أمین قادر / مؤلھت.
- عادل عزیز شكر / مؤلھت.
- ئایدن معروف سلیم / مؤلھت.
- ئاری محمد عبدالرحیم / مؤلھت.
- عبدالرحمن فارس عبدالرحمن / مؤلھت.
- غریب مستەفا ھەمەخان / مؤلھت.
- محمد سعدالدین أنور / مؤلھت.

ئەو بەرپۆزەنەى كە بۇ دانىشتنى ئەمرۆ داواى مؤلھتیان كرددووه:

- مردان خدر.
- أنس محمد شریف.
- سعید مصیفى.
- زیاد حسین عبدالكریم.
- على على ھالۆ.
- ھەمان فیصل سلیم.
- بشار مشیر ئاغا.
- فیان عباس عمر.
- حیات مجید قادر.
- شوان شیخ أحمد.
- فیروز طە.
- سھراب میكائیل.
- بەزاد درویش.
- باپیر كامەلا سلیمان.
- جودت نجار.

بەرپۆز جعفر ابراھیم ئیمینكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپۆز سكرتیری پەرلەمان بۇ خستنهرووی پوختەى دانىشتنى پېشتر و غیابات، دوو خالى نىزامیمان ھەيە، دياره پەيوەستن بە غیابات، فەروو بەرپۆز أنور قادر.

بەرپىز انور قادر مصطفى؛

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز نەقىبى سەندىكاى پارىزەرانى كوردستان لە پلەى وەزىردا نىە، چۆن دەتوانى لە ھۆلى پەرلەمان نامادەبى؟ سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو تىبىنى يە، بەرپىز على عثمان، فەرموو بەرپىز.

بەرپىز على عثمان على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەر ياسايەك بىتە دەرگرن ژ پەرلەمانى كوردستانى ئەكىد بۇ بەرژەوھندىا خەلكى كوردستانىيە و پىتشيە خەلكى كوردستانى ت نافرۆكا ياسايى بگەھىتن چونكە ل سەر خەلكى تىتە جىبەجى كرن، گەلەك ياسا ژ پەرلەمانى كوردستانى دەرتهفن وشە وشىت غامز و رەق تىدا ھەنە ب تايبەتى شىوازى بادىنى زەحمەتە تىگەھشتنا وان، گەلەك جارا زى ئەف وشە تەوسىن جۇراوجۇر ھەلدگرن، پىشنيار دكەم بۇ لىژنا ياسايى يا پەرلەمانى كوردستانى دەمىياسايەك دادرپژن ھندەك نزيكبوون ھەبن تنافبەرا شىوازى سۇرانى و بادىنى بۇ وان پەيف و موستەلەحاتىن غامز داکو خەلكى سادە تىبگەھىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بەرپىز على عثمان، ھەرچەندە خالا نيزامى نەبوو، بەس دىتە چارەسەر كرن، بەرپىز بەھار عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە كۆبوونەھى (26)ى مانگ كە فراكسىۆنى يەگگرتوو بايكۆتى كرددبوو، برپار بوو ئەمپرو وەلام بدرىتەو، تكاىە وەلام، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

نەتانھىشت وەلام بدەمەو، ئىمە لە دەستەى سەرۆكايەتى دوو برپارمان وەرگرت ئەمپرو، بە پىى ئەو دەسەلاتەى بە ئىمە دراوہ لەلايەن پەيرەوى ناوخۆ و دەسەلاتى تەقدىرى، يەك لەوانە ئەوہ بوو برپارمان دا بەسپىنەوھى ئەو غىباباتەى كە بۇ ھەندىك لە برايان لە فراكسىۆنى يەگگرتوو درابوو ئەوہ لامان برد، ھى دووہم/ بۇ ئەوہى بەرپىز سەرۆكى سەندىكاى پارىزەران لىرە لە ناو ھۆلەكە دانىشىت، بەلام مافى قسەگردنى نىە، ئەو دەسەلاتەش ھەمانبوو ئەو برپارە وەرگرىن، ھەر بۇ ئاگادارى ئىوہى بەرپىز، دوپنى بەراستى ئەو شىوازەى بەكارھىنرا بۇ ئەوہى تىبىنىيەكان ئالوگۇر بكرىن لە سەرى بۇ خوارى شىوازىكى دواكەوتوو بوو، بەراستى شايستەى ئىمە نەبوو لە ھۆلى پەرلەمان بەو شىوازە كار بكەين، ئەو برپارەمان وەرگرت بۇ ئاگادارى ئىوہى بەرپىز، داواكارىيەكمان ھەيە لە دەستەى سەرۆكايەتى بۇ ئىوہى بەرپىز، بۇ ئەم

ياسايە و ھەموو ياسايەكى تر، پرۆژەيەكى تر كە مونافەشە دەكریٲ، بەراستی ھەندىك جار لەسەر ئەو دەكەمان دەكەوئیت كە نىصاب تەواو ببئیت، ئەوھش كاتى زۆر بە فیرۆ دەروات، داوا دەكەم ئیوھش ئەو مەسەلەيە بە ھەند وەرېگرن، خۆتان وەكو دەستەى سەرۆكايەتى تەماشای وەزعی ناو ھۆلەكە بكەن، ھاوکار بن لەگەل ئیمە بۆ ئەوھى پیکەوھە بتوانین سوودى باش لە كات وەرېگرین، بەرپزان داوا لە لیژنەى ياسايى دەكەین فەرموون تەشرىف بئین بۆ شوئى تايبەت بە لیژنەكان، دەست بە بەرنامەى كار دەكەین، ھەرودەكو دانىشتى پئشتر تئیبئینیەكان لەلایەن بەرپز سەرۆكى سەندىكا كە مافی خۆیانە تئیبئینان ھەبى لەسەر گفوتگۆكان، پئشنیاریەكان بۆ ئەوھى بۆ لیژنەى ياسايى بنئرن، لە كاتى پئویست دا بتوانن رەچاوى ئەو تئیبئینانە بكرئیت، فەرموون بەرپزان، بەخیربئین، یەكەم/ بەردەوام بوون لەسەر خستەروو و گفوتگۆكردنى پرۆژەى پرۆژە ياساى ھەموارى (30)یەمى ياساى پارئزەرایەتى ژمارە (17) ى سالى (1999) ى ھەمواركارا و لە ھەرئیمى كوردستان بە پئى ماددەكانى (72،74،75) لە پەپرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركارا، داوا لە بەرپز سەرۆكى لیژنەى ياسايى دەكەین د.قالا، فەرمو بەرپز لە ماددەى (9) بەردەوام دەبئین.

بەرپز قالا فرید ابراھیم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (9) بڕگەى دووھمى ماددەى (35) ھەمواردەكرئیت و بەم شئوھیە دەخوئندرئیتەوھ:

1-بەرپزەى (10%) بەھای ھوكم پئدراو بەو مەرجەى لە (2000000) دوو ملیون دینار یان ئەوھى ھاوتایەتى زیاتر نەبئیت.

2-بەرپزەى (5%) بەھای بەرامبەرى بەخاوەن كردن ئئستىملاك بەو مەرجەى لە (1000000) یەك ملیون دینار یان ئەوھى ھاوتایەتى زیاتر نەبئیت.

3-بەوھى كەمتر نیە لە (100000) سەد ھەزار دینار یان ئەوھى ھاوتایەتى و زیاتر نیە لە (250000) دوو سەد و پەنجا ھەزار دینار یان ئەوھى ھاوتایەتى لەبارى كەسئتى و ئەو دەعوایانەى بەھاكەیان ديار نیە و لەو دەعوا سزاكارییانەى تئیاندا تئپروانین بۆ مافی مەدەنى دەكرئیت.

بەرپز جعفر ابراھیم ئئمینكى/ چئگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز د.قالا سەرۆكى لیژنەى ياسايى، بەرپزان دەست بە گفوتگۆ دەكەین لەسەر ماددەى (9)، ئەوانەى دەیانەوئیت بەشداربن داواى ناوئووسین بكەن، ديارە دوو بەرپزمان ھەيە پئویست بە ناوئووسین ناكات، بەرپز قادر وەتمان، دواتر بەرپز مصطفى سەكرى، فەرموو.

بەرپز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆ خالى (1) ماددەى (9) بڕگەى (2)، خالى یەك پئشنیاری دەكەم ئەو (2000000) دوو ملیونە بۆ (1500000) ملیونئىك و نئو كەم بكرئیتەوھ، چونكە پئشتر (750000) ھەوت سەد و پەنجا ھەزار بووھ

و ئەووش كە پارەكە دەدا ئەو كەسەيە كە دەپدۆرپىنى، يەنى ھەموو كەيسەكە يان بەشېك دەدۆرپىنى و پارىزەرىش بۇ خۇى جگە لەوہى كە ئىتىفاق دەكات يان عەقد دەكات لەگەل ئەو لايەنى كىشەكە پارەيەكى تى دەست دەكەوى، بۆيە (2000000) دوو مليۇن زۆرە، بېى بە (1500000) مليۇن و نيوپك، پېشتر (750000) حەوت سەد و پەنجا ھەزار بوو بە پېى خەملاندنى بەپارەى ئىستا، بۇ ئەوہى دووہمىش پېشتر (3000) سى ھەزار بوو، پېشنيار دەكەم بېى بە (750000) حەوت سەد و پەنجا ھەزار، نەك (1000000) يەك مليۇن، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز قادر وەتمان، بەرپز مصطفى سەكرى، فەرموو.

بەرپز مصطفى أحمد حمد/ مصطفى سەكرى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە ماددەى (9) كە دەلئى بىرگەى دووہم ماددەى ئەوہندە (1، 2، 3)، (1) يەكەكە ھەمان بىرگە (1) ى ياسا ئەسلىيەكەيە، بىرگەى دووہم يەكەمە، بىرگەى (3) يەمىش دووہمە، كە لە ياسا ئەسلىيەكەى دەلئى (يەكەم/ بەرپزەى (10%)) لە بەھاي حوكم پېدراوہكە بە مەرجى لە (500000) پېنج سەد ھەزار دىنار زياتر نەبى)، جا ئەوہ نازانم چۆنە؟ بە ھەلە نووسراوہ؟ بىرگەى يەكەم بىرگەى يەكەمى ياسا ئەسلىيەكەيە، بىرگەى دووہم ھەموارگراوہتەوہ، يەنى بىرگەى دووہم يەكەمە لېرە، سېيەمىش دووہمە، ئەگەر لىژنەى ياسايى مولاھەزەيەك بكات، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز مصطفى سەكرى، داوايان لى دەكەين وەلامى ئەو تېبىنى يە و ئەو پىرسيارەش بەدن، ئىستا داوا لە لىژنەى ياسايى دەكەين داواين دارشتنەوہى ئەو ماددەيە بىخەنەرەو، بەرپەچاوكردنى تېبىنىيەكانى بەرپز سەرۆكى سەنديكاي پارىزەران، يەك خولەك بەرپز د.قالا، بەرپز مەدينە خان، فەرموو.

بەرپز مەدينە ايوب أحمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەلئى سەرۆكى پەرلەمانى من ژى دەستى خۇ راكر بەس ناقى من نەگۆت، من ژى تفىت بەژداريى تقى ماددەيى بىكەم، دەربارى ماددا (9) رېژا (10%) بەھايى حكومى ھەكە قىمەتتى دەعوئ تقى حالەتى دەرتكەفیتن وەختى محامى تقى دەعواییدا سەرتكەفیتن قىمەتتى وى (10%) يە، (10%) دكەفیتن ميسالەكە، من گرتى محامى قىمەتتى عەردەكى (20مليۇنە) (2 مليۇن) دەرتكەفیتن بەس مەحكەمە (750) دبتن حال حازرت نوکەدا گەلەك جارا قىمەتتى گەلەك دەعواییت ھەين زیدەنە بەس مەحكەمە سەر ھندى ت راوہستیتن قى قىمەتتى ژ (750) زیدەتر نابیتن چەند محامى زیدە ت بېزیتن ت فى دەعواییدا ئەز پېشنيار دكەم ئەف (2 مليۇنە) ببت (1500 مليۇنەك و پېنج سەد)، ماددا (2) رېژا (5%) ئەو ئىستىملاکە دائما تەھدیدا دەعوئ وەختى تیتە كرنى ژ بەلەدىي تیتە كرنى ئەف (5%) بۇ محامىي بەلەدىي تەكەفیتن،

1) يەك (مليۇن) ھەكە تو سەھكەيى محامىيى بەلەدىيى سەرەراي ھندى خۇ بۇ خۇ مووچى خۇ وەرتگرىتن چەند دەعوا وەرتگرىتن ئەف مليۇنە ژى زىدەيە، ئەز پېشنيار تەكم ببت (500) تحالەتەكى دا محامى بۇ تەكەفیتن ھەكە الغاء استملاك ھات كرنى تفى حالەتيدا ئەو پارە بۇ محامى تەكەفیتن، دەريارى ماددا (3) ژى لايى من نہ وازحە قيمەتى وى (100000) ھەتا (250000) دايناتى لە بارى كەسى قەسدا وان ئەفە بەحسى كيژ دەعویتكەن بەحسى دەعوا ھەسانى تەكەن، نەفەقى تەكەن؟ من تقيت بۇ من رونكرنى لسەر دابنن داکو بەرچاڧى مە رۆن ببت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مەدینە آیوب، مەدینە خان ئەوئى تە گۆتین گەلەك بوون ئەگەر بنقىسى، بە نووسین بەدى، ئىستا داوا لە بەرپىز سەرۆكى لیژنەى یاسایى دەكەین بەرپىز د.ڧالا، ڧەرموو.

بەرپىز ڧالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھىچ لە پېشنيارەكان سى كەس پشتيوانى لى نەكرد، ئەوھى كە پەيوەست بوو بە روونكردەنەوہ بۇ ئىمە ئەوہ بابەتى ئەحوالى شەخسى وازحە لە موئلەقى ھاتوہ، ھەر قەزىيەيەك كە دەكەويتە ناو ئىتارى قانونى ئەحوالى شەخسى لیژنە تەھدید كراوہ، ئەو نیسبانەش لەسەر داواى سەنديكا بە ھەر چوار لقەكەى ھى ھەر چوار پارپىزگا دارپىژراوہ، بۇيە لیژنە لەسەر ئەوھى كە دارپىژراوہ سورہ، ئەگەر بەرپىزتەن ريگا بەدن دەيخويئەنەوہ بۇ ئەوھى بيخەنە دەنگدان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ڧەرموو بيخويئەنەوہ بۇ ئەوھى بيخەينە دەنگدان، موناڧەشە كۆتايى پېھاتوہ.

بەرپىز ڧالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (9)

برگەى دووھى ماددەى (35) ھەموار دەكرىت و بەم شىوہيە دەخويئەنەوہ:

1-بەرپىژەى (10%) ى بەھای ھوكم پىدراو بەو مەرچەى لە دوو مليۇن دینار یان ئەوھى ھاوتايەتى زیاتر نەبىت.

2-بەرپىژەى (5%) ى بەھای بەرامبەرى بەخاوەن كردن (استملاك) بەو مەرچەى لە يەك مليۇن دینار یان ئەوھى ھاوتايەتى زیاتر نەبىت.

3-بەوھى كەمتر نیە لە سەد ھەزار دینار یان ئەوھى ھاوتايەتى زیاتر نیە لە دوو سەدو پەنجا ھەزار دینار یان ئەوھى ھاوتايەتى لەبارى كەسى و ئەو دەعوایانەى بەھاكەیان دیار نیە لەو دەعوا سزاكارىیانەى تیايدا تیروانىن بۇ مافی مەدەنى دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى، بەرپىزان ئەم ماددەىە بەم شىۋازەى خويىندراىەوۋە لەلاىەن بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى، دەخەىنە دەنگدان، دەنگدان لەسەر ماددەى (9) بەم شىۋازەى خويىندراىەوۋە، كى لەگەئە؟ (53) كەس بە پەسند دەزانن، ئەوۋەى دژە؟ (5) كەس دژن، بەزۆرىنەى دەنگ ماددەى (9) پەسند كرا، ماددەى (10).

بەرپىز ئالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (10)

بەرگەى يەگەمى ماددەى (39)ى ياساگە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەى دەخويىندرىتەوۋە:

يەكەم/ پارىزەر بۆى ھەىە گرېبەستىكى نووسراو لەگەل برىكار بۇ كراوۋەى موەكىل بكات گرېبەستەكە لاي سەندىكا بە ئامادەبوۋنى ھەردوۋلا پەسند دەكرى بەرامبەر دانى رەسمىكى براۋە بەبىرى (25000) بىست و پىنج ھەزار دىنار يان ئەوۋەى ھاوتايەتى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى، بەرپىزان دەست بە گفتوگۇ دەكەىن لەسەر ماددەى (10)، چوار بەرپىزما ھەىە، ناوەگان دەنووسىن بۇ ئەوۋەى كەس لەبىر نەكەىن، سوپاس بىگەرد خان، بەرپىز مەىنە اىوب، فەرموۋ.

بەرپىز مەىنە اىوب احمەد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددا (10) بەرگا ئىكى پارىزەر بۇ ھەىە گرېبەستەكى نووسراو لەگەل برىكار بۇ كراوۋەى موەكىل بكات گرېبەستەكە لاي سەندىكا پەسند بكات ب ئامادەبوۋنا ھەردوۋلا بەىتە لادانى چونكى لاي سەندىكاى بىت پەسند كرن كافىيە، برى پارەى فى (25000) گەلەكن پىشنىار تەكەم بىت (15000) چونكى ھەكە تو بزفرى ئەسلا قانونى (5000) بى يەكسەر يى كرى (25000) پىشنىارتەكەم بىت (15000) چونكى ئەفى پارە فى لايى خلكى تىت دانى ژلاىى پارىزەرى فە ناھىت دانى، سوپاس

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مەىنە اىوب، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموۋ.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنھا برىكار بۇ كراوۋە بىكەىن بە برىگرتە، ئەوۋە بەكار دىت لەلاىەن محامىيەگان، خۇيان ئەوۋەى بەكار دىنن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز عمر عىنايەت، ئومىد حەممە ئالى، فەرموو.

بەرپىز ئومىد حەممە ئالى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەرنجەكەي مەن لەسەر ئەۋەپە پارىزەر بۇي ھەپە پارىزەر دەتوانى گىرىبەستىكى نووسراۋ لەگەل ھەلبەت لەگەل ئەۋەي كاك عمر عىنايەت بەكار بەپىرى، مەن يەكەم جار دەپپىستەم، بەلام پىم باش بو، چونكە بىرىكار كراۋە ئەۋە بە تەۋاۋەتى ھەلەپە ناتوانى مەعناي مودكىل بدات، بىرىكار بۇ كراۋ ئەگەر مەبەستەن لىي بىت، بىرىكار بۇ كراۋ ئەۋە ئەۋ كەسەپە لەدۋاي ئەنجامدانى پىرۋسەي گىرىبەستەكەي ھەپە، لە ياساكەش دا ئەۋ مەبەستە ناگەپەنى، بۇپە ئەۋە ھەلەپە، ئەگەر ئەۋ وشەپە دانەنپن ئەۋەي كاك عمر وتى، ئەۋە مودكىلەكە دابنپن تا ئەۋ كاتەي وشەپەكى كوردى تەۋاۋى بۇ بدۋزىتەۋە، گىرىبەستەكە لاي سەندىكا بە ئامادەبوۋى ھەردوۋلا پەسند دەكرى، بەرامبەر دانى رەسپىكى پراۋە يان باشتر وايە رەسپىكى دىارىكراۋ، نەك پراۋە، مەن پىشتىۋانى لە قسەكەي مەدپنە خان دەكەم، كە ئەۋە كەم بىرپىتەۋە بۇ (15)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئومىد حەممە ئالى، پراۋە (مقطوع)، يەئنى بەۋ شىۋازە دىت، دىارىكراۋ رەنگە (محدد) بىت، لە عەرەبى تەرجومە كراۋە، بەرپىز قادر ۋەتمان، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋ ئىتىفاقەي لە بەپىنى پارىزەر ۋ ئەۋ كەسەي كە ئىشەكەي بۇ دەكات ئەۋە بۇ ئەۋەي بىپتە سەنەدىكى فەرمى، بىست ۋ پىنج ھەزار دىنار قەرار دەدرى لېرە ھاتوۋە، پىشتىر پىنج ھەزار بوۋە، يەئنى رىزەكە زۆر بەرز كراۋەتەۋە، پىشتىگىرى ئەۋ بەرادەرەنە دەكەم، پىشتىنار دەكەم بىي بە (15) ھەزار، ھەرچەندە لە ئىستادا لە كوردستان لاي سەندىكا، داۋاگان بەۋ شىۋە تۆمار دەكرى لەلاپەن پارىزەرەكانەۋە، مەگەر بۇ پارەپەكى زۆر بى، يان مەمانە نەبى، ئەگەر نا تۆمار ناكەن بۇ ئەۋەي داھاتەكەش بۇ سەندىكا ۋ بۇ خەزىپەي گىشتى بى، خۆزگە ھەموۋ داۋاگان، ھەموۋ گىرىبەستەكانى بەپىنى پارىزەر ۋ ئەۋ كەسەي كە ئىشەكەي بۇ دەكات تۆمار كرابان لە پىناۋى داھاتەكە، لەبەر ئەۋەش كە لەقەكانى سەندىكا تەنھا لە پارىزىگان ھەن، ئەگەر گونجا بى مەن پىشتىنار دەكەم ئەۋ بەرگەپە بىپت بە دوۋ يان بەرگەپەك يان خالىك زىاد بىكرى بۇ ئەۋەي لىقى سەندىكا لە ئىدارە سەربەخۆكانىش بىرپىتەۋە، ئەگەر گونجاۋ بى لەگەل ئەۋ دەقەي ئىستا، لە پىناۋ ئەۋەي كە يەئنى ھاۋۋالاتيان لە ئەتراقى شارە گەۋرەكان يان مەلپەندى پارىزىگان خەرجىپەكانىان كەم بىتەۋە لە ئەنجامى ھاتوچۇ، چوۋنىان بۇ مەلپەندى پارىزىگان، چونكە ھەردوۋلا دەپى ئامادەن لەۋ ھالەتە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز قادر وەتەن، بەرپىز بىرتان دەخەينەۋە جارىكى تر ئەۋەنەۋە دەچنە دەرەۋە زوو بگەرپىنەۋە ھەر جار، بەرپىز د.عزت صابر، فەرموو.

بەرپىز عزت صابر اسماعىل:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىشنىيار دەكەم (يان ئەۋەۋى ھاوتايەتى) لاپىرى، لە ھەموو ۋلاتىك لە دونيادا لە دام و دەزگا رەسمىيەكان مامەلە بەدراۋى نىشتىمانى دەكرىت، نەك بە دۆلار و عوملەى تر، بۆيە ئەۋەۋى ھاوتايەتى لاپىرى، پىشنىيار دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.عزت صابر، بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياسايى، فەرموو.

بەرپىز ڧالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

زىاتر لە (3) كەس پىشنىيارى كردوۋە، كە (25) ھەزار دىنار بكرىتە (15) ھەزار دىنار، داۋا لە بەرپىزتان دەكەين كە بىخەنە دەنگدان ئەۋە بابەتە، بابەتى دوۋەمىش (و ما يعادلها) ھەيە لە ناۋ ياساكان شتىكى شاز نىە بلئى ھەر نەبوۋى لە ھىچ ياسايەكدا، يەنى موعتادە، ھەيە لە ناۋ ياساكان دا ھەيە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياسايى، بەرپىزتان ئەۋە پىشنىيارە كە (25) ھەزار بىيتە (15) ھەزار، ئەۋە دەخەينە دەنگدان، دواتر ماددەكە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلە؟ (48) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەۋە دۇ؟ (4) كەس دۇن، پىشنىيارەكە بە زۆرىنەى دەنگ پەسند كرا، (25) ھەزار دەبىتە (15) ھەزار، كۆى ماددەكە.

بەرپىز ڧالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (10) بىرگەى يەكەمى ماددەى (39) ى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندىرتەۋە: يەكەم/ پارىزەر دەتوانىت گرىبەستىكى نووسراۋ لەگەل بىركار بۇ كراۋ موەكىل بىكات گرىبەستەكە لاي سەندىكا بە ئامادەبوۋنى ھەردوۋلا پەسند دەكرى بەرامبەر دانى رەسمىكى براۋە بەبىرى (15000) پازدە ھەزار دىنار يان ئەۋەۋى ھاوتايەتى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەۋە ماددەيە بەۋ شىۋازەى خوئندرايەۋە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلە؟ (51) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەۋەۋى دۇ؟ (2) كەس دۇن، ماددەكە بە زۆرىنەى دەنگ پەسند كرا، ماددەى (11)، فەرموو.

بەرىز ھالا فرىد ابراهيم:
بەرىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (11)

ماددەى (48) ى ياساگە ھەموار دەگرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندرىتەوہ:

يەگەم/ دەستەى گشتى سەندىكا لە كۆنگرەيەكى گشتى دا كۆدەبىتەوہ لەسەر بانگھىشتى ئەنجومەنى سەندىكا، ھەر چوار سال جارېك، ئەوئىش لە رېگەى سىستەمى نىردەكان مندوبىن كە رېژەكەيان لەلايەن ئەنجومەنى سەندىكاوہ دىارى دەگرىت و كۆنگرەش رېككەوتى ئەنجامدانى ھەلئىزاردن و چۆنيەتى ئەنجامدانى و وادەى ئەنجامدانى دىارى دەكات تاوہكو ھاتنى وادەكەى ئەنجومەنى سەندىكا تەنھا بەردەوام دەبى لەسەر بەرپۆەبىردنى كارى رۆژانەى سەندىكا.

دووہم/ ژمارەى ياساى بۇ ھەلئىزاردن دىتە ئاراوہ بە ئامادەبوونى زۆرىنەى رەھى ئەندامانى تۆماركراو، بە پىچەوانەى ھەلئىزاردن دوا دەخرىت بۇ رۆژى دواترى و ژمارەى ياساى دىتە ئاراوہ بە ئامادەبوونى (1) لەسەر (3) ى ژمارەى ئەندامە نىردە تۆماركراوہكان و لە كاتى نەھاتنە ئاراى ئەم ژمارەيەش ئەنجومەنى سەندىكا بەردەوام دەبىت بۇ ماوہى شەش مانگ ئەگەر ھاتوو دواى شەش مانگىش ھەلئىزاردن ئەنجام نەدرا، ئەوہ ئەنجومەن بۇ خولئىكى دىكە بەردەوام دەبىت.

بەرىز سەرۋىكى پەرلەمان لەبەر ئەوہى ئەو ماددەيە لە دوو بىرگە كۆكراوہتەوہ و سىفەتئىكى ئىنشائى وەرگرتوہ، بۆيە ئىمە ئەندامانى لىژنەى ياساى لە چوار خال رېكمان خستۆتەوہ پىش ئەوہى بىين بۇ كۆبوونەوہ، بۇ بەرىزان ئەندامانى پەرلەمان دەپخوئىننەوہ، ھەر نەفسى محتەوايە، بەلام بۇ رېكخستەنەوہى كىردوو مانە بە چوار خال بەو شىۋەيەى كە بۇ بەرىزتان دەخوئىنمەوہ:

يەگەم/ دەستەى گشتى سەندىكا لە كۆنگرەيەكى گشتى دا كۆ دەبىتەوہ لەسەر بانگھىشتى ئەنجومەنى سەندىكا ھەر چوار سال جارېك ئەوئىش لە رېگەى سىستەمى نىردەكان مندوبىن كە رېژەيان لەلايەن ئەنجومەنى سەندىكا دىارى دەگرىت و بە ھەلئىزاردن دىارى دەگرىن.

دووہم/ كۆنگرە بە ئامادەبوونى زۆرىنەى رەھى نىردەكان دەبەستى بە پىچەوانەوہ بۇ رۆژى دوا دەخرى، لەو ھالەتەدا بە ئامادەبوونى (1) لەسەر (3) ى نىردەكان دەبەستى بە پىچەوانەوہ لەلايەن ئەنجومەنى سەندىكاوہ كاتئىكى ترى گونجاو بۇ بەستنى كۆنگرە دىارى دەكرى.

سىيەم/ كۆنگرە رېككەوت، چۆنيەتى، وادەى ئەنجامدانى ھەلئىزاردنى سەرۋك و ئەندامانى ئەنجومەنى سەندىكا دىارى دەكات، تاوہكو ھاتنى وادەكە ئەنجومەنى سەندىكا بەردەوام دەبى تەنھا بۇ بەرپۆەبىردنى كاروبارى رۆژانەى سەندىكا.

چوارەم/ ژمارەى ياساى دەستەى گشتى سەندىكا بۇ ھەلئىزاردنى سەرۋك و ئەندامانى ئەنجومەنى سەندىكا بە ئامادەبوونى زۆرىنەى رەھى ئەندامانى تۆماركراو دىتە ئاراوہ و بە پىچەوانەوہ ھەلئىزاردن دوا دەخرى بۇ رۆژى دواتر و ژمارەى ياساى دىتە ئاراوہ بە ئامادەبوونى (1) لەسەر (3) ى ژمارەى ئەندامە

تۆماركراوهكان له كاتى نههاتنه ئاراي ئەم ژمارهيهش سهروك و ئەندامانى ئەنجومهنى سهنديكا بهردەوام دەبن له كارەكانيان بۆ ماوهى شەش مانگ ئەگەر هاتو دواى شەش مانگيش هەلبژاردن ئەنجام نەدرا ئەوه سهروك و ئەندامانى ئەنجومهن بۆ خولیکى تر بهردەوام دەبن.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمينيکی / جيگري سهروکی پەرلەمان:

بەئى، سوپاس بۆ بەرپز د.فالا سهروکی لیژنەى ياسایى، خائیکى نيزاميمان ههيه و ناوونوسینی بەرپزان دەکەين ئەوانەى دەیانەوئى بەشدارى بکەن له گفتوگۆى ماددهى (11)، بەرپز د.ابراهيم فەرموو.

بەرپز ابراهيم احمد سمۆ:

بەرپز سهروکی پەرلەمان.

دوهى مه پینج كەسا شەش كەسا رهئيهك دا هەر ههوه پیتە پ ئاخفتنا مه نهكر و نهئیخسته دەنگدانى كو ت پهیرهویدا سى كەس بن تئیخنه دەنگدانى ئەفرۆكه وەسا دياره سيستمى هاتییه گوهارتن رهئى تینه وەرگرتن و هن تئیخنه تەسويتى، دوو لیژنا ياسایى، ئەف ماددهیه ئینایه بهر سینگى مه نه ب نوقات وه ئەم بهها ژى نینه هەر چار نوقتا ژى ژبهه بکەين دا ئەم بشيین موناقتش ل سەر بکەين چار نوقته ل بهر سینگى مه نینه هەفانان شەرحا ل بهر سینگى مه ههه وهلیژنا ياسایى ژ دەف خو ییت كرنه چار نوقته فیجا ئەف چار نوقتا ژى بۆ مه بنیرن ئیستینساخ كەن دەنهف مه دا ئەم بشيین نوقته نوقته موناقتشا وا بکەين یان ژى فى ماددهیه هوسا نائیته موناقتشه كرن چار نوقته دەف مه نینه، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمينيکی / جيگري سهروکی پەرلەمان:

سوپاس د.ابراهيم، روونکردنەوه لەلایەن د.فالا، فەرموو.

بەرپز فالأ فرید ابراهيم:

بەرپز سهروکی پەرلەمان.

بۆیان ئیستینساخ بکەن، له بهر ئەوهى نهفسى ئەو دوو برهگهیهیه بووه به چوار برهگه، تهنها بۆ تهنزیم، بۆیان ئیستینساخ بکەن و دابهشى بکەن.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمينيکی / جيگري سهروکی پەرلەمان:

باوهر ناکەم پيوست به ئیستینساخ بکات، با دەرگای گفتوگۆ بکەینهوه، ئیستا با به پهله ئیمه دوو خولهکێك وەردهگرين، نابیت ماددهى تر دەست پى بکەين، فەرموون ئیستینساخى بکەن به پهله، پینج دهقهیهك پشوو به ئیوهى بهرپز دەدەين، به خۆمان دەدەين، بهرپزان با دەست پى بکەینهوه، ئەوهى له دەرەوهى هۆلن با ئەوانیش بگهڕینهوه، به سوپاسهوه با دەست پى بکەين، کۆپیهك له ماددهى (11) دابهش کراوه.

به ناوى خودای بهخشنده و میهرەبان

دانیشتنهکهمان به ناوى گهلى کوردستانهوه دەست پى دهکەینهوه، لهسەر ماددهى (11)، بهو کۆپیهى دابهش کراوه لهسەر ئەندامه بهرپزهکان، دەست به گفتوگۆ دهکەين.

بەرپىز بېگەرد دىشاد شىراللا (بېگەرد تالەبانى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو بەرپىزانەى كە داۋاى گىفتوگۆيان كىردوۋە:

- د.رىۋاز فائق

- بەھار خان

- بىرزۆ مەجىد

- مامۇستا مروان

- ئومىد حەمەھلى

- قادىر ۋەتمان

- د.پەرى

- د.جۋان

- تەھسىن دۆلەھمەرى

- ەلى ەثمان

- نارى ەبداللطىف

- بېستۋون فائق

- مەرىم سەمەد

- فەرھان جۋەر

- مەدىنە ەبۇب

بەرپىز جەھىر ەبراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دەست بە گىفتوگۆ دەكەين بەرپىزان، بەرپىز د.رىۋاز فائق، فەرموۋ.

بەرپىز رىۋاز فائق حەسىن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەرھەتا داۋا دەكەم لە بەرپىزان لە لىژنەى ياساى رۋونكىردنەۋەپەك بەدىن لەسەر دەستەى گىشتى چىپە؟ مەبەست لە نىردەكان چىپە؟ ئەۋە بۇ من نا، بەلام بۇ بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، چۈنكە تىدەگەم لەۋەى كە حالەتتىكى نارۋونى ەھپە سەبارەت بەۋە، سەبارەت بە بىرگەى دوۋەم كە دەلى (بە پىچەۋانەۋە لەلاپەن ئەنجۋمەنى سەندىكاۋە كاتىكى تىرى گۈنجاۋ بۇ بەستى كۈنگىرە دىارى دەكرى)، من لەگەل ئەۋەم ۋەختيان بۇ دابىرى، بنووسرى (بە مەرجىك) بۇ نمونە (لە مانگىك زياتر نەبى)، بە كراۋەبى نەبى، لەۋەى سىھەم دا بە ەمان شىۋە دەلى (كۈنگىرە رىككەۋت چۈنىەتى ۋاددەى ئەنجامدانى ەلئىزاردنى سەرۋك ۋ ئەندامانى ئەنجۋمەنى سەندىكا دىارى دەكات، تاۋەكو ەاتنى ۋاددەكە ئەنجۋمەنى سەندىكا بەردەۋام دەبىت تەنھا بۇ بەرپۋەبىردنى كاروبارى رۇزانەى سەندىكا بە مەرجىك لە ەىچ بارىك دا لە سى مانگ زياتر نەبى، چۋارەم/

لەسەر ئەخیرەكەى قسەم ھەيە كە دەلى (ئەگەر ھەلبەزاردن دواى ئەو شەش مانگەش ھەلبەزاردن ئەنجام نەدرا ئەو سەرۆك و ئەندامانى ئەنجومەن بۆ خولىكى تر بەردەوام دەبن)، ئىمە دەبى مىكانىزم بدۇزىنەو نەك دەرفەتى يان بواری ئەو بەدەين قوفل بى و ھەيئەتەكە بۆ چوار سالى تر بەردەوام بى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز د.رئواز فائق، بەرپىز بەھار عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارت بە بىرگەى يەكەم ئەو چوار سالى پىشنيار دەكەم بىكرىتە سى سال، ھەروھا لىرە كە نووسراوھ سىستەمى نىردەكان كە رىژەيان و ئەوھشى بۆ زياد بىكرى (پىوھرەكان)، چونكە مادام ھەلبەزاردن بىت رىژە ديارى دەكرىت و دەبى پىوھرىش ھەبى، كەواتە لىرە رىژەكان و پىوھرەكان لەلايەن ئەنجومەنى سەندىكا ديارى دەكرىت، سەبارت بە بىرگەى دووھم و چوارەم كە زۆرىنەى رەھى باس كىر دووھ، زۆرىنەى رەھا (1+50) لە كاتىك دا ئەگەر دىقەت بەدى ئىشكالىك ھەيە لىرەدا كە بۆ ئەوان دروست دەبى لە حالەتى ئامادەنەبوونى زۆرىنەى رەھا دا تا ئەو راددەيە دەروا كە سەندىكا بەردەوام بى بۆ خولىكى تىرىش، بۆ ئەوھى لەو ئىشكالە نەجاتيان بى ھەر ئەوھندە بلىن زۆرىنە، خۆ ئەگەر ئىشكالى زۆرىنەشيان ھەيە با بىكەن بە يەك لەسەر سى نەك مەسەلەن (1+50)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز بەھار عبدالرحمن، بەرپىز برزۆ مجىد، فەرموو.

بەرپىز برزۆ مجىد عبداللە:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پشتىوانى لە قسەكانى رىواز خان و بەھار خان دەكەم، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز برزۆ مجىد، بەرپىز مامۇستا مەلا مروان، فەرموو.

بەرپىز حسين اسماعيل حسين (مەلا مروان):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش بە ھەمان شىوھ پشتگىرى لە قسەكانى د.رئواز و بەھار خان دەكەم، بەتايبەتەش خالى چوارەم بە ھىج شىوھىەك لەگەل ئەوھدانىم بىمىنىتەوھ بۆ ئەوھى دەبىتە موبەرىر و بەھانە بۆ بەردەوام بوونى ئەو دەستەى سەرۆكايەتییەى كە ھەيە، دەستان خۆش.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز مامۇستا مەلا مروان، بەرپىز ئومىد ھەمە على، فەرموو.

بەرپىز ئومىد ھەممە ئالى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرگە يەكەم لە ئەھلى ياسا كە سى سال بوو ئەھندەدى من بزانم، پىموايە بۇ ئالوگۇرى دېموكراسيانەى ناو سەندىكا كە ھەر سى سال كە بى باشترە تا چوار سال، بۇيە من پشتىوانى ئەو دەكەم كە بىكرىتەو بە سى سال، بەرگەى دووم پشتىوانى قسەكەى د.رېواز دەكەم كە كاتىك ديارى بىكرى، ئەو بەكرادىيەى نەھىلرېتەو، كاتىكى تى گونجاو بۇ بەستنى كۆنگرە ديار دەكرىت، ئەو كاتە زۇر بەكرادىيەى ھىلراوئەتەو، دەتوانرى زۇر دىرېبىكرىتەو، بۇيە لە مانگىك زياتر نەبى، بەرگەى سىھەم ديسان پشتىوانى قسەكەى د.رېواز دەكەم لەوھى كە كاتىك ديارى بىكرى، جا ئەو سى مانگە يان كەمتر، بۇ ئەوھى كاتىكى زۇر بەو دەستە كۆنەى سەندىكا نەدرى تەعمولى پىو بەكەن، بەرگەى چوارەم بە برواي من كىشەى تىايە بە تىبەتەى تا ئەو شوپىنەى كە دەلى (ژمارەى ياساى دىتە ئارو بە ئامادەبوونى يەك لەسەر سىي ژمارەى ئەندامە تۆماركراوھكان)، سەندىكا يەك ئەگەر بۇ پىرۆسەى ھەلېزاردىنى ناوخۇى خۇى يەكەم زۇرىنەى رەھى ئەندامەكانى پى كۆ نەبىتەو، دواى ئەو يەك لەسەر سىي ئەوانەى پى كۆ نەبىتەو بە برواي من دەبى لىرە قەتەى بەكەن (لە كاتى نەھاتنە ئاراي ئەم ژمارەيەش سەندىكا ھەلدەوھىتەو)، چونكە سەندىكا يەك نەتوانى يەك لەسەر سىي كۆ بىكاتەو بۇ ئەوھى ھەلېزاردىنى ناوخۇى ئەنجام بەدات بە دىئىاي دەبىت ھەلبوھىتەو، بۇيە من پىشنىار دەكەم تا ئەو شوپىنە بەھىلرېتەو، يەك لەسەر سىي ژمارەى ئەندامە تۆماركراوھكان لەوئى قەتە بىكرى و بەشەكەى خوارەوھى لابرى، ئەگەر پشتىوانى لەم قسەيە بىكرى تەنھا ئەو بەرگەيەى بۇ زىاد بىكرى، لە كاتى نەھاتنە ئاراي ئەم ژمارەيەش سەندىكا ھەلدەوھىتەو، زۇر سوپاس.

بەرپىز جەفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئومىد ھەممە ئالى، بەرپىز قادر ئۆتمان، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (11) لە راستى دا بەرگەى چوارەمى بۇ ماوھى شەش مانگ ئەگەر ھەلېزاردىن ھات و دواى ئەو شەش مانگەش ھەلېزاردىن ئەنجام نەدرا ئەو سەرۋىك و ئەندامانى ئەنجومەن بۇ خولىكى تر بەردەوام دەبن، پىم باشە ئەگەر لەو ماوھىدا ھەلېزاردىن نەكرا بە ئامادەبوونى زۇرىنەى سادە با ھەلېزاردىن بەرپوھىچىت، نەك بۇ خولىكى دىكە بەردەوامى ھەبى، بەلكو بە ئامادەبوونى زۇرىنە ھەلېزاردىن بەرپوھىچىت، پىسارىشم ئەوھى كە لە سى سالەو بوو بە چوار سال، يەئنى ئەگەر ئەوھش روون بىكرىتەو بۇجى؟ يەئنى رەنگە ئىمەش لىكدانەوھكان بۇى ھەبى بەلام دەمانەوئى بەرپىزان لە لىزىنەى ياساى روونكردەوھ لەسەر ئەوھ بەدن، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز قادر ئۆتمان، بەرپىز مەدینە آیوب، فەرموو.

بەرپىز مەدینە آیوب أحمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دەربارەئى ماددا (11) بىرگا ئىككى ئەز پىشنىار دكەم چار سال بىن سى سال ل مانگى شوباتى ژ بىت تەحدید كرن، دەربارى ماددا چارى بەحسى ل ھندەئى كرى بۇ ماوى شەش مانگ، ئەگەر ھاتوو دواى شەش مانگ ھەلبىزاردن ئەنجام نەدا ئەو سەرۆك ئەنجومەن بەردەوام بىت يۆ خولەكى دى تر ئەفە لقیرى بۇ چار سال ل سەرى ئىشارەتتى پى دای و چارسالا ژى خولەك دى ھەكە دىسا نەھات كرن ھەروەسا دى بەردەوام بىت تفتىت ھەدەك بۇ ھەبىت و ھەلبىزاردن ب زىترىن وەخت بەیتە كرن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مەدینە آیوب، بەرپىز د.پەرى، فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح حمید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانم زۆربەى كران، پىشتىوانى لە ھەموو ئەوانە دكەم كە كرىدیانە سى سال، پوونكردەنەوہمان لەسەر وشەى نىردە دەوى، خالى سىيەمىش ھەر زۆر وشكە ئەگەر بۇمان پوونبەكەنەوہ تا بەشىوہىەكى باشتر داىپىژىنەوہ، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.پەرى، بەرپىز د.جوان، فەرموو.

بەرپىز جوان اسماعیل عزیز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىزان وابزانم كاتمان زۆر كوشت بەو ئىستىنساخەى، چونكە بەرپىزان د.قالا تەوزىحى كرىد، لە ماددە ئەسلىيەكەى موحەرەد ئىنشائى يە دكەينە خال، ئەگەر بەس تەركىزىمان بكردايە سەر قسەكانى بەرپىز د.قالا دەمانزانى نەفسى مەزمونە، موحەرەد لىرە ئىنشائى يە، لىرە نوقاتە، كاتمان پى كوشت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوہ تەواو بوو روشت.

بەرپىز جوان اسماعیل عزیز:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوہ تەواو بوو، ھەتا دووبارە نەكرىتەوہ جارىكى تر، ئەگەر دىقەتى بەدەينە لىژنەى ياساىى زۆر شت ئاسان دەكرىت بۇمان، سەبارەت بەوہى د.رىواز و بەھار خان، بەلى بەعزى وشە ھەيە دەستەى گشتى و مەندوبەكان، ئىحتىمالە لە ياساى ئەصلىيەكە ئەوانە پوونكرابىتەوہ، خاصەتەن لە بىدايەتى ھەر ياسايەك

که (المصطلحات المستخدمة) روون دهکری، بهلام لیږه پیویستمان به بریک له مه‌علوماتی زیاتر هه‌یه، نه‌گەر بۆمان ږوون بکه‌نه‌وه، ده‌سته‌ی گشتی و نیږده‌کان مه‌ندوبه‌کان قه‌صدییان چیه؟ له‌گه‌ل خالی چواره‌م به‌ئێ له‌گه‌ل به‌رپزانه‌م له‌گه‌ل د.رپووزم، ده‌بی خول به‌رده‌وام بیټ، ئالییه‌تیک دابنئ، نابی ئه‌و خوله زیاتر له چوار سال به‌رده‌وام بیټ، یه‌عنی ئالییه‌تیک دابنئین بۆ ئه‌وه، بۆ چاره‌سه‌رکردنی، زۆر سوپاس.

به‌رپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

سوپاس بۆ به‌رپز د.جوان، به‌رپز تحسین دۆله‌مه‌ری، فه‌رموو.

به‌رپز تحسین اسماعیل أحمد (تحسین دۆله‌مه‌ری):

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

پشتگیری به‌رپزان د.رپووز، مدینه خان، د.په‌ری و ئه‌و به‌رپزانه‌ی تر ده‌که‌م، له بره‌گی یه‌که‌م منیش پشتگیریان ده‌که‌م که بکریته سی سال، پیمباشه هه‌موو نیږده‌کان بکرینه کاندید، له بره‌گی چواره‌م له‌و شوینه‌ی ده‌لئ ئەندامانی ئەنجومه‌نی سه‌ندیکا به‌رده‌وام ده‌بن له کاره‌کانیان بۆ ماوه‌ی شەش مانگ، ئەگەر هاتو دوا‌ی شەش مانگی‌ش هه‌لبژاردن ئەنجام نه‌درا ئه‌وه سه‌رۆک و ئەندامانی ئەنجومه‌ن بۆ خولیکی تر به‌رده‌وام ده‌بن، که‌واته کراوه ده‌بی و ده‌کریټ پشتگۆی بخریټ ئه‌و کاره، زۆر سوپاس.

به‌رپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

سوپاس بۆ به‌رپز تحسین اسماعیل، به‌رپز علی عثمان، فه‌رموو.

به‌رپز علی عثمان:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

ماددا (11) یه‌که‌م، پيشنيار دکه‌م خالا ئيكي ب فی رهنگی بیټ دارشتن له سه‌ر بانگه‌يشی ئەنجومه‌نی سه‌ندیکای هه‌ر چوار سال جاریک ده‌سته‌ی گشتی سه‌ندیکا له‌کۆنگره‌ی گشتی دا کۆ ده‌بیته‌وه و ته‌واو بکریټ، دووهم به ناماده بوونی زۆرینه‌ی ره‌های نیږده‌کان کۆنگره ده‌به‌سرتیټ، کۆنگره بیته پشت نیږده‌کان، سه‌بارت خالا چاری من ژێ ته‌ئیدا وان براده‌را دکه‌م دانانا شەش هه‌یقا ب حه‌قیقه‌ت پشتی هنگی ئەنجومه‌ن یی به‌رده‌وام بیټ یا نه سه‌ندیکا به‌رده‌وام بیټ بۆ ماوی چار سالیټ دی به‌لکی هه‌لبژاردن نه‌هیت کرن ژ به‌ر کو سه‌ندیکایی پارێزه‌ران سه‌ندیکایه‌کی گرنه‌گه پيشنيار دکه‌م میکانیزمه‌ک بیټ دانان بۆ فی چهندي هه‌لبژاردن بيته کرن.

به‌رپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

سوپاس بۆ به‌رپز علی عثمان، به‌رپز ئاری عبداللطیف، فه‌رموو.

به‌رپز ئاری عبداللطیف مولود:

به‌رپز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

دوو هه‌له و ئالوگۆری ریزمانیمان هه‌یه له بره‌گی یه‌که‌م دا به‌م شیوه‌ی لی بکری (ده‌سته‌ی گشتی سه‌ندیکا هه‌ر چوار سال جاریک له کۆنگره‌یه‌کی گشتی دا له‌سه‌ر بانگه‌يشی ئەنجومه‌نی سه‌ندیکا کۆ ده‌بیته‌وه)،

سېيەميش (كۆنگرە، چۆنپەتە رېككەوت و رېكارى ھەلئېزاردن ديارى دەكات) چۈنكە رېككەوت و واددەى بەستەن يەك شتە، زۆر سوپاس.

بەرپېز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپېز نارى عبداللطيف، بەرپېز بېستون فائق، فەرموو.

بەرپېز بېستون فائق محمد:

بەرپېز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قەسەكانى د.رېواز، بەھار خان، كاك ئومىد ھەمە على دەكەم و تەئكىد لەو دەكەمەو كە ئەو موددەيەى لە فەقەرەى چوارەم دا دانراوہ بۇ ماوہى شەش مانگ و دواتریش ھەلئەبئازدەنەو و تەئجىل كەردنى ئىنتىخاباتەكە و يان تەسلىم كەردنەوہى بۇ دەوەرەيەكى تر بەخرابى دەزانەم و بە گەنجاوى نازانەم رېكخراوېك ئەوہى كاك ئومىد گوتى نەتوانى زۆرىنەى رەھا بۇ كۆنگرە و بۇ ھەلئېزاردنى دەستەى گشتى يان يەك لەسەر سى كۆ بكتەوہ و ئامادە بكات، لە ھەقىقەت دا دەبى جۆرىكى تر، صېغەيەكى تر بدۇزرىتەوہ بۇ موعالەجەى ئەوہ، زۆر سوپاس.

بەرپېز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپېز بېستون فائق، بەرپېز مريم صمد، فەرموو.

بەرپېز مريم صمد عبدى:

بەرپېز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپېزان ئەندامانى پەرلەمان.

من پشتگىرى لە راي بەرپېز د.رېواز و ئەو بەرپېزانە دەكەم كە لەگەل رايەكەى ئەون، لەبەرگەى يەكەم لەگەل ئەو رايەم كە چوار سال بكرى بە سى سال، لە بەرگەى دووہم ھەر لەگەل ئەو رايەمك كە كاتيان بۇ ديارى بكرى، مەرجيان بۇ دابنرېت، لە بەرگەى چوارەم لەگەل ئەو رايەم كە ھەلئېزاردنەكە ئىجبارى بكرى، ئەو خولە بەردەوام نەبى، سوپاس.

بەرپېز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جېگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپېز مريم صمد، بەرپېز فرحان جوهر، فەرموو.

بەرپېز فرحان جوهر قادر:

بەرپېز سەرۆكى پەرلەمان.

منيش تېبىنىيەكانەم لەسەر بەرگەى چوارەمە كە لە كارەكانيان بۇ ماوہى شەش مانگ بەردەوام دەبن، بەراى من پېشنيار دەكەم بكرېتە سى مانگ، سى مانگ بەردەوام دەبن، ھەرۋەھا ناكرى دواى ئەنجام نەدانى سى مانگيش دەستەى گشتى بۇ خولېكى تر بەردەوام بېت، من پېشنيار دەكەم ئەوہش بكرېتە (بۇ ماوہى شەش مانگ بەردەوام بن و ھەلئېزاردن ئەنجام بدەن)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز فرحان جوهر، بەرپىزان موناقتەشە لەسەر ئەو ماددەيە كۆتايى ھات، بە رمچاوكردنى تېيىنىيەكانى بەرپىز سەرۋىكى سەندىكا، داوا لە لىژنەى ياسايى دەكەين دووبارە ئەم ماددەيە صياغە بكرىت، بۇ ئەوۋى بيخەينە دەنگدان، بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياسايى، بەرپىز د.قالا، فەرموو.

بەرپىز قاللا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەوۋى كە پىشنيار كراوۋە زياتر لە سى كەس پىشنيارى كىرد كە چوار سال بىكرى بە سى سال، بۇچى ئىمە چوار سالمان داناوۋە؟ يەكەمىيان / ئىسنادمان كىرد لە دواى موناقتەشە كىردن لەگەل سەندىكا ھاوشىۋەى ئەنجومەنەكانى تر بىت، كە بۇ ھەموويان چوار سالە بە ھەلپژاردن، با ئەوانىش چوار سال بن، ئىنجا بە ەمەلى سەندىكا بۇى روونكردينەوۋە كە تاكو ئىستا ھىچ كاتىك كۆنگرە لە سى سال دا نەبەستراوۋە، راستە سى سال لە ئەصلى ياساكەدا ھاتوۋە، بەلام تاكو ئىستا سەندىكا نەيتوانىوۋە لە ماوۋى ئەو سى سالەدا كۆنگرە بىستىت، بۇيە پىي باش بووۋە چوار سال بىت، وەكو ھەموو ئەنجومەنەكانى تر و سەندىكاكانى تر كە ھەلدەبىژدرىن، بۇ مەسەلەى دەستەى گشتى وەكو نىردراوۋە بۇمان لەلايەن بەرپىز سەرۋىكى سەندىكا گشت پارىزەرانى كوردستان دەگرىتەوۋە، نىردراوۋەكان مەندوبن، تەنھا بۇ كۆنگرەيە چونكە ناكىر (10) ھەزار پارىزەر بەيەكەوۋە بەشداربن لە كۆنگرە، خالىكى تر كە باس كرا زياتر لە سى ئەندام پەرلەمان پىيان وايە كە سەندىكا نابىت بۇ ماوۋى خولىكى تر بەردەوام بىت، بۇيە پىويستە مىكانىزمىكى ياسايى بدۇزرىتەوۋە بۇ ئەو بابەتە، ئىمە لەگەل ئەندامانى لىژنەى ياسايى دواى ئەوۋى بەرپىزان ئەندامانى لىژنەى ياسايى روونكردينەوۋى خۇيان دەدەن صياغەى دەكەينەوۋە ئەو بابەتە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.قالا، بەرپىز د.بەھار، فەرموو.

بەرپىز بەھار محمود فتاح:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

مەسەلەى چوار سال و سى سالەكە وەكو گوترا كە ئىمە لەسەر ئەساسى ئەنجومەنەكانى ترە، بەس ئەوۋە مادام زياتر لە سى كەس داواى كىردوۋە، دواچار بە دەنگدان يەكلايى دەكرىتەوۋە، سەبارەت بەوۋى كە بەردەوام بوونى خولەكەى بۇ خولىكى تر، ئىمە ھەول دەدەين چارەسەرىكى وەسەتى بىكەين ناكىر ھەلۋەشىتەوۋە وەكو ئەوۋى پىشنيار كرا، چونكە ھەلۋەشانەوۋى سەندىكا يەئنى پارىزەران دەكەونە بۇشايەكەوۋە، ھىچ رىكخستنىكى تەنزىمى قانونىيان نابى، لەبەر ئەوۋە مومكىن نىە ھەلۋەشانەنەوۋە، بەس ھەول دەدەين ھەلىك بىكەين كە شەش مانگەكە كەم دەكەينەوۋە، لە دواى شەش مانگەكەش وا دەكەين كە رىژەيەكى كەمتر، رىژەكە ئەگەر لە يەك لەسەر سىش كەمتر بى، گرنگ ھەلپژاردنەكە ئەنجام بدىرئ.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.بەھار، بەرپىز تەلار لطيف، فەرموو.

بەرپىز تەلار لطيف محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەر روونكردنه وھىھىكى زياتر لەسەر ئەو پرسیارانەى كە ھاتبوو لەلایەن ھەندى ئە بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمانەوھ لەسەر دەستەى گشتى و لەسەر نىردەكان، ئەو نىردانە لە ھەر محافەزەھىك ژوورپىكى پارىزەرايەتى ھەپە، لەو ژوورەى پارىزەرايەتى كار بۇ رىكخستەنەوھى كارى ئەو پارىزەرانە دەكەن لەو ژوورە، لە ئىستاشدا لەبەر ئەوھى ئىستا چوار پارىزگاين، لە ھەر پارىزگاھىك ئەو ژوورانە كار بۇ رىكخستەنەوھى كارى پارىزەرايەتھەكان دەكەن و ئەوانىش لەسەر ئەو ئەساسە لە رىگاى ئەنجومەنى سەندىكاوھ ئەو ژمارەھە تەھدەد دەكرى و ئەو نىردانە ھەلدەبىژىرن لە ژوورەكانەوھ ھەتاوھكو بەشدارى لە كۆنگرە بكەن، دەستەى گشتىش پىكھاتووھ لە دەستەى گشتى گشت پارىزەرانى بەشداربوو لەو كۆنگرەھەدا، بەلام بۇ ھەئوھشانەوھى منىش پشتگىرى دەكەم بەلئى ھەئوھشانەوھ فەراغىكى ياساىى دروست دەبى و كىشەى ياساىى دروست دەكات جگە بۇ پارىزەران، ئىمە ھەر چوار سال جارپك كۆمەلئىك لە پارىزەران پىويستيان بەوھى كە ھەوھە دەرکەن، پىويستيان بەوھى كە كۆمەلئىك ئىجرائاتى ياساىى بكەن، ھەرۇھەا كۆمەلئىك شەرىكات پىويستى بە مۆلەت دانە لە رىگاى ئەوھى كە پارىزەر دەبى كارى دەرھىنانى تەئسىس كردنى ئەو شەرىكانە بكات، دىسانەوھ كىشە دروست دەبىت جگە لەوھ كە دەبىتە ھۆكار بۇ وەستاندىنى كارى تازەكردنەوھى ھەوھى پارىزەرايەتى، كە ئەوھش گرفت دروست دەكات بۇ ئەو داوايانەى كە ھەپە لە دادگاكان دا ناستەنگ دروست دەكات بۇ داواكار و داوالىكراوئىش، بۆپە ئەوھ بەراستى ھەئوھشانەوھ مونسىف نابىت و دەبىتە ھۆى دروستبوونى كىشە و فەراغ، بۆپە پىويست دەكات لایەنى كەم وەكو پىشنىارىك بۇ ماوھى سى مانگ وادەكەيان درىزبكرىتەوھ، بەلام لە ماوھى ئەو سى مانگەدا كار بۇ ھەئبىزاردنىكى تازە بكەن لە داھاتوودا، بۇ ئەوھى نە گرفتى ياساىى دروست بى و ھەرۇھەا نەبىتە ھۆكارى لىدان لە پرۆسەى دىموكراسىش لە سەندىكادا، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز تەلار لطيف بۇ ئەو روونكردنهوھ، بەرپىز منى نى، فەرموو.

بەرپىز منى نى نادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە ماددەى (11) بىرگەى يەكەم منىش پشتگىرى ئەوھ دەكەم كە چوار سال بىت، وەكو ئەنجومەنەكانى تر ھاوتا بىت، ناكرى تەنھا سەندىكاى پارىزەران سى سال جارپك كۆنگرەى خۆى ئەنجام بدات، سەبارەت بە بىرگەى چوارەم لە راستى دا ماوھەكە زۆرە شەش مانگ، منىش لەگەل ئەو بەرپىزانەم و پشتگىرى ئەوھ دەكەم

كەوا سى مانگ بېت، لەگەل دانانى ميكانيزمىك كە بە زۆرىنەى ئامادەبووان كۆنگرە ئەنجام بەدى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز منى نبى، ئىستا چاوپروانى دارشتنەوى ئەو ماددەين، فەرموو بەرپىز د.قالا سەرۆكى لىژنەى ياساى.

بەرپىز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۇ خالى چوارەم مولاخەزەيەك ھەبوو كە سەندىكا بە ئامادەبوونى زۆرىنەى رەھاي ئەندامانى تۆماركراو دېتە ئاراو، بىرى بە ئە ندامانى نېردە، ديارە ئەو ھەلبىژاردنى سەندىكاىە دەبى ھەموو ئەعزەيەگان تىيدا بەشدار بىن، چونكە ھەلبىژاردنى سەرۆك و ھەموو ئەندامەكانىەتى، بۇيە پىويستە وەكو خۇى بىمىنيتەو، بەلام سى سال و چوار سال پىشنيار كراو زياتر لە سى كەس كە بىى بە سى سال، بەرپىزتان ئەو بەخەنە دەنگدان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

چوار سال بىى بە سى سال، ئەو پىشنيار كراو چوار سال بىيت بە سى سال دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلە؟ (35) كەس بەپەسند دەزانن بىيت بە سى سال، ئەو دژە و دەپەوى وەكو خۇى بىمىنيت چوار سال بىت؟ (32) كەس دژن، واتا بە زۆرىنەى دەنگ ئەو پىشنيارە پەسند كرا كە وەك خۇى سى سال بىمىنيت پىشنيارەكە چوار بىرپتە سى (35) كەس پەسندى كرد، ئەو دژ بوو، كە وەكو خۇى بىمىنيت (32) بوو، يەئنى واتا پىشنيارەكە پەسند كرا، ھەر لە دەنگدانەكە ديار بوو، ئىستا كۆى ماددەكە، خالىكى نىزامىمان ھەيە بەرپىز ئومىد ھەمە على، فەرموو.

بەرپىز ئومىد ھەمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرچەندە سەرۆكى لىژنەى ياساى روونكردەوئەوى لەسەر خالى چوارەم دا، بەلام پىموانىە ئەو كىشەكە چارەسەر بىكات، سەبارى ئەو ئەو كىشەيە وەك خۇى ماوئەو كە ئەوان ئەگەر ھەلبىژاردن ئەنجام نەدرا بۇ ماوئەى چوار سال يان بۇ ماوئەى سى سالى تر كە ئىستا ئەو جىگىر كرا، دەمىننەو، بۇيە بە برپاى من ئەو دەبى چارەسەر بىرى، ئەگەر ھەلەشانەوئەكەش نەبى تەجمىد بى، يان ھەر رىگايەكى تر.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوان خەرىكى دارشتنن، ئىستا دايدەرپىژن.

بەرپىز د.فالا فرید ابراهيم؛
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دوای دارشتنەوہى بىرگەى چوارەم و دوای وەرگرتنى پىشنيارى ئەندامان لەسەر بىرگەى (1)، ماددەكەمان بەو شىوہىە دارشتوتەوہ.

ماددەى (11)

ماددەى (48)ى ياساكە ھەمواردەكرىت و بەم شىوہىە دەخویندريتەوہ:

يەكەم/ دەستەى گشتى سەنديكا لە كۆنگرەبەكى گشتى دا كۆ دەبیتەوہ لەسەر بانگھېشتى ئەنجومەنى سەنديكا ھەر سى سال جاريك ئەویش لە ريگەى نيردەكان مندوبين كە ريزەيان لەلايەن ئەنجومەنى سەنديكا ديارى دەكرىت و بە ھەلبژاردن ديارى دەكرين.

دووہم/ كۆنگرە بە ئامادەبوونى زۆرينەى رەھاي نيردەكان دەبەستري بە پيچەوانەوہ بۆ رۆزى دواتر دوادەخرى لەو حالەتەدا بە ئامادەبوونى يەك لەسەر سىي نيردەكان دەبەستري بە پيچەوانەوہ لەلايەن ئەنجومەنى سەنديكاوہ كاتيكى تری گونجاو بۆ بەستنى كۆنگرە ديارى دەكرىت.

سىيەم/ كۆنگرە ريككەوت و چۆنيەتى واددەى ئەنجامدانى ھەلبژاردنى سەرۆك و ئەندامانى ئەنجومەنى سەنديكا ديارى دەكات و تاوہكو ھاتنى واددەكە ئەنجومەنى سەنديكا بەردەوام دەبى تەنھا بۆ بەرپۆبەردنى كاروبارى رۆزانەى سەنديكا.

چوارەم/ ژمارەى ياسايى دەستەى گشتى سەنديكا بۆ ھەلبژاردنى سەرۆك و ئەندامانى ئەنجومەنى سەنديكا بە ئامادەبوونى زۆرينەى رەھاي ئەندامانى تۆماركراو دیتە ئاراوہ و بەپيچەوانەوہ ھەلبژاردن دوادەخرى بۆ رۆزى دواتر و ژمارەى ياسايى دیتە ئاراوہ و بە ئامادەبوونى يەك لەسەر سىي ئەندامە تۆماركراوہكان و لە كاتى نەھاتنە ئاراي ئەم ژمارەبەش سەرۆك و ئەندامانى ئەنجومەنى سەنديكا بەردەوام دەبن لە كارەكانيان بۆ ماوہى سى مانگ، ئەگەر ھاتو دوای سى مانگيش ريزەى يەك لەسەر سىي ئەندامان ئامادە نەبوون ئەو بەرپۆزەى ئامادەبووان ھەلبژاردن ئەنجام دەدرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئيمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپۆزەى سەرۆكى ليژنەى ياسايى د.فالا، يەك تيبينى خالى نيزامىيە، بەرپۆزەى د.ريواز، فەرموو.

بەرپۆزەى ريواز فائق حسين:

بەرپۆزەى سەرۆكى پەرلەمان.

ئيمە لە بىرگەى دووہم و سىيەم دا گوتمان ئەم (ديارى دەكرىت) بە موتلەقى نەبى، زياتر لە پينج پەرلەمانتارىش پشتگيرى ئەو پيشنيارهيان كرد، لەبەر ئەوہ داوا دەكەم ئەو موتلەقىيە لابىرئ لەوہى كە ئەنجومەن وەختەكە ديارى دەكات بۆ كۆنگرە، ئەنجومەن وەختەكە ديارى دەكات بۆ ئەگەر ئەوہ نەھاتە ئاراوہ، يەنى مەسەلەن كۆنگرە بە ئامادەبوونى زۆرينەى رەھاي نيردەكان دەبەستري، بەپيچەوانەوہ بۆ رۆزى دواتر دوادەخرى، لەم حالەتەدا بە ئامادەبوونى يەك لەسەر سىي نيردەكان دەبەستري، بە

پېچەوانە، بەرپز سەرۆكى پەرلەمان، ئاوا نووسراو، لەلایەن ئەنجومەنى سەندىكاو كاتىكى تىرى گونجاو بۆ بەستنى كۆنگرە ديارى دەكرى، ئەو كاتى گونجاو حەفتەيەكى ترە، مانگىكى ترە، سى مانگى ترە، سالىكى ترە، گونجاو لە رووى ژمارەيەو چيە؟ نازانين چيە؟ برگەى سېيەميش بە ھەمان شېوہە، بەرپز سەرۆكى پەرلەمان، ئيمە لەبەردەمى دوو برگەداين، كۆنگرە جياوازە، ھەلبژاردنى سەرۆكى نەقابە و ئەنجومەنەكەى جياوازە، دوو شتى جياوازين، لە ناو كۆنگرە ئەو نايىتە ئارا كە مەبەستە، مەوعىدىكى تر بۆ كۆنگرە تەحدید دەكرى، لە برگەى سى دا باس لە چى دەكات؟ واددەى ئەنجامدانى ھەلبژاردنى سەرۆك و ئەندامانى ئەنجومەنى سەندىكا كى ديارى دەكات؟ كۆنگرە، ئەصلەن كۆنگرە خۆى نەھاتۆتە ئارا، جارى با ئيمە لە برگەى يەك و دوو دا كۆنگرە بكەين، لە كۆنگرە تەحدید دەكرى كەى ھەلبژاردن دەكرى، ئەو دەستە گشتيەى كە كۆنگرە دەكات لە رىگەى مەندوبينەو دەبى كە ئەو موخالیفە بۆ ماددەى (47)ى قانونەكە لە راستى دا، تەعريفى دەستەى گشتى ھاتوو دەلى لە ھەموو ئەو پارىزەرانە پىك دىت كە لە تۆماردا نووسراون و ئابونەى بەشداربوونى خۆيان داو و ھىچيان لەسەر نەماو، ئەو تەعريفى دەستەى گشتيەى لە ناو قانونەكە، بەلام لە تەعدیلەكە دەلى دەستەى گشتى لە رىگەى مەندوبينەو كۆ دەبیتەو، يەعنى ئەو تەحريفىكە كە كراو قەينا تەبىعيە و تىپەرى موشكىلە نى، لەبەر ئەو خۆى وتووتى لە رىگەى مەندوبينەو دەستەى گشتى كۆ دەبیتەو و ھەموو كۆ نابنەو، ئەو بۆ كۆنگرە، بەرپزان من بەشدارى كۆنگرەم كرددو، دەزانم چۆنە كۆنگرەكەيان، كۆنگرە دەكەن، ئەوانەى بۆ كۆنگرە بەشدارى دەكەن جياوازين لەگەل ئەوانەى كە دەنگ دەدن بۆ سەرۆكى سەندىكا و بۆ ئەندامانى ئەنجومەن، لەبەر ئەو تەكايە ئەو پىشنيارانە بە نەزەرى ئىعتىبار وەرگرن، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ ئەو تىبىنيە، بەرپز د.قالا، ھەرموو.

بەرپز قاللا فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

لە برگەى دوو ئىزافەمان كرد (لەلایەن ئەنجومەنى سەندىكاو كاتىكى تىرى گونجاو بۆ بەستنى كۆنگرە ديارى دەكرىت بە مەرحىكە لە (30) رۆژ تىپەر نەكات).

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

(30) رۆژەكە وازانم پەسەندە، ئەو ماددەيە بەو شىوازەى خويندرايەو بەو گۆرانگارىيە كە ئامازەيان پى كرد بەرپز سەرۆكى لىژنەى ياساى دەخەينە دەنگدانەو، پىويست دەكات ماددەكە جارپكى تر ھەمووى بخويندريتەو؟ پىويست ناكات، ماددەكە دەخەينە دەنگدان، بەو شىوازەى خويندرايەو بە ئىزافەكردنى (30) رۆژ، كى لەگەلە؟ (51) كەس بە پەسەندى دەزانى، ئەو دژە؟ (3) كەس دژن، ماددەكە بە زۆرىنەى دەنگ پەسند كرا، ماددەى (12).

بەرپىز ھالا فرىد ابراھىم:
بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (12)

ماددەى (49) ى ياساھە ھەمۇار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىندىرئىتەوھ:

يەكەم/ دەستەى گشتى سەندىكا لە رىگەى نىردەكانىيەوھ لە كۆنگرە ئەم دەسەلات و تايبەتكارىيانەى خواروھە پىادە دەكات:

1-گفتوگۆگردنى كارەكانى ئەنجومەنى سەندىكا و پەسندکردن و بىرپارەكانى ژمىرە كۆتايىيەكانى بودجەى پىشوو، بىرپاردانى بودجەى نوئى كە ئەنجومەنى سەندىكا بۇ چوار سالى داھاتوو ئامادەى دەكات.

2-تېروانىن لە كاروبارى پارىزەران كە لە خشتەى كاردا ھاتوون و تېروانىن لەو پىشنىارانەى پىشكەشى كراون لە گشت ئەو شتانەى پەيوەندىدارن پىيەوھ.

3-پىشنىارى ھەمۇارکردنى رسومات و ھاوبەش و پىبژاردن بۇ سەندىكا و سەندووقى خانەنشىنى.

4-بىرپارەكانى كۆنگرەى گشتى پابەندن و بە زۆرىنەى ئەندامە ئامادەبووھەكان دەردەكرىن.

دووھم/ دەستەى سەرپەرشتىار لەسەر كارەكانى كۆنگرە بانگھىشتى دەستەى گشتى دەكات بە تەواوى ئەندامە تۆماركراوھەكانى لە تۆمار و ئەوانەى بەرامبەرى بەشداربوونى سالانەيان داوھ بۇ ھەلئىزاردنى سەرۋىكى سەندىكا و ئەندامانى رەسەن و يەدەگى ئەنجومەنى سەندىكا لەو رۆژەى بۇ ئەم مەبەستە دىارى كراوھ و لە رووى كارگىرى و ھونەرىيەوھ رىكى دەخات و مافى نىە دەست بختە نىو رىپەوھ ھەلئىزاردنەكان يان ئەنجامەكانى و چەند دادوهرىك لە دادگای تىھەلچوونەوھى تايبەتمەندى ناوچەكە سەرپەرشتى ئەنجامدانى ھەلئىزاردن دەكەن و كۆنوو سەكانى رىك دەخەن و ئەنجامەكانى جىگىر دەكەن و رايدهگەيەنن.

سىيەم/ دادگای تەمىزى ھەرىم تايبەتمەندى دەبىت بە تېروانىن بە شىۋەى بەپەلە لەو تانانەى پىشكەش دەكرىن لەسەر پىرۆسەى ھەلئىزاردنەكان كە پىيوستە لە ماوھى (15) رۆژ پىشكەش بكرىن كە لە رۆژى دوای راگەيانندى ئەنجامى ھەلئىزاردنەكان دەست پى دەكات و بىرپارى دادگا لەم بارەيەوھ ملكەچ دەبى بۇ تانە لىدان لەلایەن دەستەى گشتى دادگای تەمىز لە رىگەى داواکردنى راست كردنەوھى ئەویش لە ماوھى (15) رۆژدا.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.ھالا سەرۋىكى لىژنەى ياساى، بەرپىزان دەست بە گفتوگۆ دەكەين لەسەر ماددەى (12)، فەرموون بەرپىزان ئەوانەى دەيانەوئى بەشدارى بکەن، ديارە چوار كەس دەيانەوئى بەشدارى بکەن، بەرپىز بەھار عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە ماددەى (49) پىموايە كە بىرگەى يەكەم لەگەل بىرگەى دووئەدا پىويست دەكات بىرگەى دووئە بىرگەى بە يەكەم، چوئكە باس لە ھەئبىزاردنە، دەستەى سەرىپەرشىتار ھەئبىزاردن كارەكان رىك دەخات، دوایى دەستەى گشتى ئەم كارانەى دەبىت، ئەو ھە رووى تەسەلسولەو، سەبارەت بە بۇ چوار سالى داھاتوو مادام سى سال دەنگى ھىنا دەبى لىرەشدا بىرگەى بە سى سال، لە بىرگەى دووئە دا كە دەلى ئەندامانى رەسەن، تۆزى وشەيەكى وابزانم پەسەند نى، چوئكە پىچەوانەگەى نارەسەن دەگرىتەو، ئەگەرچى پىدەچى لەرووى زمانەوانىيەو ئەو ئىشكالە دروست بووبى، بۇيە پىشنىار دەكەم ئەو وشەيە بگۆرئ بە شتىكى تر، ياخود ھەر عەرەبىيەكەى ئەگەر وشەيەكى گونجاو نى ھەر عەرەبىيەكەى بەكار بەئىنرى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەندامى ئەصیل و ئەندامى نائەصیل، با شتىك بدۆزنەو، سوپاس بۇ بەرپىز بەھار عبدالرحمن، بەرپىز قادر ئۆتمان، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى دووئە پىشنىار دەكەم ھەر بە تەنھا تىروانىن نەبى، تىروانىن و يەكلاگردنەو بۇ ئەوئەى ئەو پىشنىارانەى كە دەكرىن بە ھەند وەردەگرن يان بە ھەند وەرنەگرن، بۇ ئەوئەى تىروانىن و يەكلاگردنەو، لە قانونەكەش يەكلاگردنەوشى تىدابوو، سەبارەت بە خالى چوارەم ئەوئەى كە بەھار خان وتى پشتگىرى لى دەكەم، ئەو وشەيە لاجىرى، ھەر بنووسرى ئەندامانى ئەنجومەن و يەدەگى ئەنجومەن، واتا كە وتت ئەندامى ئەنجومەن و ئەندامى يەدەگى ئەنجومەن ئەو دەبى، يان دەتوانى وشەى سەرەكى بەكاربەئىت، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

دوایى با ئەو پىشنىارانە كۆ بکەنەو، زۆر سوپاس بەرپىز قادر ئۆتمان، بەرپىز محمد على، فەرموو دكتور.

بەرپىز محمد على ياسين:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دووئە لە دىرى چوارەم، لە رووى كارگىرى و ھونەرىيەو، تەبەن لىرە مەبەست لە رووى ھونەرىيەو لە رووى تەكنىكىيەو، مەبەستيان لە رووى تەكنىكىيە، چوئكە لە عەرەبىدا فەنىيە، ئىمە ھەردوگيان بە ھونەر تەرجومە دەكەين، كەچى ھەندىك جار ئەوانە مەبەستيان تەكنىكىە، خۇ ئەو لىرە ھونەرى نى، فورقەى مۇسىقى دادەنن يان شتىكى دىكە ئەو كاتە دەبىتە ھونەرى، بەلام مەبەستيان تەكنىكى يە، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.محمد على، بەرپىز فرحان جوهر، فەرموو.

بەرپىز فرحان جوهر قادر:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پېشنيارم ھەيە كە مەسەلەي تايبەتكارىيەكان و دەسەلاتەكانى كۆنگرە لە پەيرەوى ناوخۇي سەندىكادا چارەسەر بىكرىت، ئەو بەمىنىتەو بە وردەكارىيەكانى كۆنگرە و دەسەلاتەكانى بە مېنھاج داخلى چارەسەر بىكرىت، تەنھا بىرگەي سېھەم بەمىنىت كە دادگاي تەمىزى ھەرىم تايبەتمەند دەبىت بە تېروانىن بەشيوھىەكى بەپەلە لەو تانانەي پېشكەش دەكرىن، من پېموايە تەنھا ئەم خالە بەمىنى ئەوى تر بچىتە سەر مەسەلەي مېنھاج داخلى، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز فرحان جوهر، بەرپىز د.پەرى، فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح حمىد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تېبىنىيەكەم بەھار خان و كاك د.محمد كرديان، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىزتان د.پەرى، گىتوگۆ لەسەر ماددەي (12) كۆتايى ھات، ئىستا داوا لە لىژنەي ياسايى دەكەين بۇ ئەوھى دارشتنەوھى ئەو ماددەيە بىخەنەرۋو، د.قالا سەرۋىكى لىژنەي ياسايى، فەرموو.

بەرپىز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەو موستەلەحى ھونەرى كرا بە تەكنىكى، بەلام ئەوھى كە بەكارمان ھىناوھ مەسەلەي رەسەن، ئىمە مەبەستمانە (الأعضاء الأصلية و الأعضاء الإحتياطية)، يەئنى ھەيە لە ناو قانون، ئەوھ بە پىي ئىختىصاصى خوتان، لە جىي ئەصلى، لە جىي رەسەن شتىكى ترمان بۇ بدۆزنەوھ، لە كوردى چى بەكار دىن؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دوايى ئەو ماددەيە يەكلاي بىكەينەوھ ئەو مەسەلەي زمانەوانى، دوايى سەندىكا خۇي پېش ئەوھ ئىقرار بىكرى دەتوانىن ئەوھ چارىكى لى بىكەين، يەئنى شتىكى گونجاو.

بەرپىز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەي (12)

ماددەي (49) ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شيوھىە دەخویندرىتەوھ:

يەكەم/ دەستەي گشتى سەندىكا لە رىگەي نىردەكانىيەو لە كۆنگرە ئەم دەسەلات و تايبەتكارىيانەي خوارووە پيادە دەكات:

1- گفتوگۆکردنى كارەكانى ئەنجومەنى سەندىكا و پەسندکردن و بىرپارەكانى ژمىرە كۆتايىيەكانى بودجەي پيشوو، بىرپاردانى بودجەي نوئى كە ئەنجومەنى سەندىكا بۆ سئى سالى داهااتووى ئامادەي دەكات.

2- تىپروانىن و يەكلاکردنەو لە كاروبارى پارىزەران كە لە خستەي كاردا هاوون و تىپروانىن لەو پيشنيارانەي پيشكەشى كراون لە گشت ئەو شتانەي پەيوەندىدارن پىيەو.

3- پيشنيارى هەموارکردنى رسومات و هاوبەش و پىبژاردن بۆ سەندىكا و سەندووڤى خانەنشيني.

4- بىرپارەكانى كۆنگرەي گشتى پابەندن و بە زۆرينەي ئەندامە ئامادەبووەكان دەردەكرين.

دووهم/ دەستەي سەرپەرشتيار لەسەر كارەكانى كۆنگرە بانگهيشتى دەستەي گشتى دەكات بە تەواوى ئەندامە تۆماركراوەكانى لە تۆمار و ئەوانەي بەرامبەرى بەشداربوونى سالانەيان داوہ بۆ هەلبژاردنى سەرۆكى سەندىكا و ئەندامى ئەصلى و يەدەگى ئەنجومەنى سەندىكا لەو رۆژەي بۆ ئەم مەبەستە ديارى كراوہ لە رووى كارگىرى و تەكنىكى رىكى دەخات و مافى نىە دەست بخاتە نيو رپەرەوى هەلبژاردنەكان يان ئەنجامەكانى و چەند دادوهرىك لە دادگاي تپهههچوونەوہي تايبەتمەندى ناوچەكە سەرپەرشتى ئەنجامدانى هەلبژاردن دەكەن و كۆنووسەكانى رىك دەخەن و ئەنجامەكانى جىگىر دەكەن و رايدەگەيەنن.

سىيەم/ دادگاي تەمىزى هەرىم تايبەتمەند دەبىت بە تىپروانىن بە شپوہي بەپەلە لەو تانانەي پيشكەش دەكرين لەسەر پروسەي هەلبژاردنەكان كە پىويستە لە ماوہي (15) رۆژ پيشكەش بكرين كە لە رۆژى داوى راگەياندننى ئەنجامى هەلبژاردنەكان دەست پى دەكات و بىرپارى دادگا لەم بارەيەوہە ملكەچ دەبى بۆ تانە ليدان لەلایەن دەستەي گشتى دادگاي تەمىز لە رىگەي داواکردنى راست كردنەوہي ئەويش لە ماوہي (15) رۆژدا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز سەرۆكى لىژنەي ياسايى د.ڤالا، ئەو ماددەيە بەو شپوازەي خویندرايەوہ دەخەينە دەنگدان، كئى لەگەلە؟ (46) كەس بە پەسند دەزانىت، ئەوہي دژە؟ كەس نىە، بەكۆي دەنگ پەسەند كرا، ماددەي (13).

بەرپىز ڤالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەي (13) هەر دوو بىرگەي يەكەم و دووہمى ماددەي (50) ياساكە هەموار دەكرين و بەم شپوہيە دەخویندريئەوہ:

يەكەم/ نىردراوى كۆنگرەي گشتى بەشپوہيەكى نائاسايى لە ناوہندى سەندىكا كۆدەبنەوہ لەسەر بانگهيشتى دوو لەسەر سىي ئەنجومەنەكەي يان يەك لەسەر سىي ئەندامە تۆماركراوەكانى.

دووم/ ژماره یاسایی کۆبوونەوهی نائاسایی بەئامادەبوونی بەلای کەم یەك لەسەر سیی نیردەکان لە ئەندامانی کۆنگرە دیتە ئاراوه بەپێچەوانەوه بۆ رۆژی دواتری دواوەخریت و لەکاتی نەهاتنە ئارای ئەم ژمارەیه ئەوه کۆبوونەوهکە هەلەدەگیریت.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بەرپزان بۆ موناقلەشەیی ماددە (13) یەك بەرپز داوا دەکات، بەرپز علی عثمان، فەرموو.

بەرپز علی عثمان علی:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

پیشنیار دکەم بپرگا (1) و (2) فی رهنگی بینه دارشتن/ لەسەر بانگهێشتی دوو لەسەر سیی ئەنجومەنەکەیی یان یەك لەسەر سیی ئەندامە تۆمارکراوەکانی نیردراوانی کۆنگرەیی گشتی بەشیوێهەکی نائاسایی لە ناوەندی سەندیکا کۆدەبنەوه.

بپرگا دووی/ کۆبوونەوهی نائاسایی بەئامادەبوونی ژماره یاسایی کە دەکاتە یەك لەسەر سیی نیردەکانی ئەندامەکانی کۆنگرە دەبەستیت بەپێچەوانەوه بۆ رۆژی دواتر دواوەخریت و لەکاتی نامادەنبوونی ژماره یاسایی ئەوه کۆبوونەوهکە هەلەدەگیریت بۆ ماوێهەک لە یەك مانگ زیاتر نەبیت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز علی عثمان، ئەوانە بنووسە بۆ بەرپز لیژنەیی یاسایی، ئیستا داوا لە بەرپزان لیژنەیی یاسایی دەکەین ئەو ماددەیه دووبارە دابریژنەوه.

بەرپز فالأ فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (13)

هەر دوو بپرگەیی یەكەم و دوومی ماددە (50) یاساکە هەموار دەرکری و بەم شیوێهە دەخویندرینەوه: یەكەم/ نیردراوی کۆنگرەیی گشتی بەشیوێهەکی نائاسایی لە ناوەندی سەندیکا کۆدەبنەوه و لەسەر بانگهێشتی دوو لەسەر سیی ئەنجومەنەکەیی یان یەك لەسەر سیی ئەندامە تۆمارکراوەکانی.

دووم/ ژماره یاسایی کۆبوونەوهی نائاسایی بەئامادەبوونی لایەنی کەم یەك لەسەر سیی نیردەکان لە ئەندامانی کۆنگرە دیتە ئاراوه بەپێچەوانەوه بۆ رۆژی دواتری دواوەخریت و لەکاتی نەهاتنە ئارای ئەم ژمارەیه ئەوه کۆبوونەوهکە هەلەدەگیریت.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی/ جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

ئەو ماددەیه بەو شیوازەیی خویندرایەوه لەلایەن لیژنەیی یاسایی دەخەینە دەنگدان، کۆ لەگەڵه؟ (42) کەس بەپەسەند دەزانی، ئەوهی دژە؟ کەس نیه، بە کۆی دەنگ پەسەند کرا، ماددە (14).

بەرپىز ڧالا فرىد ابراهيم:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (14)

بەرگەى يەكەمى ماددەى (58)ى ياساكة ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندرىتەوہ:
يەكەم/ دامەزراندنى فەرمانبەر و كارمەندان بەشىۋەى گرپبەست بۇ راىى كردنى كارەكانى سەندىكا و
كۆتايى پېھىنانى راژەكانىان بەشىۋەيەك مەرجهكانى دامەزراندن و مووچە و بنەماكانى بەرزكردنەوہى
ھاتووہ لە ياساى راژەى مەدەنى رژاۋە بكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۆكى لىژنەى ياساى، بۇ گەتوگۆى ماددەى (14)، گەتوگۆ نىە، ديارە ئەو ماددەيە
موناقەشەى نىە، راستەوخۆ بەو شىۋازەى خوئندرايەوہ دەيخەينە دەنگدان، كى لەگەئە؟ (47) كەس
بەپەسەند دەزانى، ئەوہى دژە؟ كەس نىە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا، ماددەى (15).

بەرپىز ڧالا فرىد ابراهيم:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (15)

ماددەى (65)ى ياساكة ھەمواردەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندرىتەوہ:
سكالائى بەرزەفتەيى بە نووسراو لەلايەن سەرۆكى سەندىكا يان سەرۆكى داواكارى گشتى يان ھەر دادگاىەك
يان لاىەنىكى فەرمى يان لەلايەن برىكار بۇ كراو دەجووئىنرىت و لەم ھالەتەش برىكار بۇ كراو
بارمەتەيەك دەدات بېرەكەى (50)ھەزار دىنارە يان ئەوہى ھاوتايەتى ئەگەر لە دەعاكەى خاۋەن ماف
دەرچوو ئەوہ بۆى دەگىردىتەوہ و بەپىچەوانەوہ وەكو داھاتىكى كۆتايى بۇ سەندىكا تۆمار دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۆكى لىژنەى ياساى بەرپىز د.ڧالا، بۇ گەتوگۆكردن لەسەر ماددەى (15)، يەك بەرپىز
ھەيە، بەرپىز مەدینە آیوب، فەرموو.

بەرپىز مەدینە آیوب أحمد:
بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دەربارى ماددا (15) بەحسئى سكالائى تەكەتن، دەمئى سكالائەك تىتە تۆمار كرن ل لاىئ سەندىكاى يان
سەرۆكى داوا گشتى يان ھەر لاىەنەكى فەرمى بىتە لادان چونكە ئەگەر كەسەكى گەل محامىيەكى
ئىتىفاقەك كر و ئىتىفاقا وان ھات تىكدام ئەڤ كەسە بچىتن سكالائ خۆ تۆمار بکەتن ب رىيا داواكارى گشتى
بىت و رىيا بۆسىيەى تەحوسلى سەندىكاى بکەتن دئ گەلەك باشتر بتن، دەربارى وى تەئىمىناتى ھاتە

دايناتى ئەز بىنم ئەفە رېژەكا زۆرە (50000) بۇ وى كەسى ھەكە سكالاً وى بسەر كەنەكەتى و (50000) بىدەت ئەز دەعو تەكەم ئەفاهە بىت (30000)، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مەدینە آیوب، بەرپىز امنە زكرى، فەرموو.

بەرپىز امنە زكرى سەید:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پالپشتیا مەدینە خانى دكەم، (50) ھەزار بىیتە (30) ھەزار.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز امنە زكرى، بەرپىز ئاواز حمید، فەرموو.

بەرپىز ئاواز حمید حسین:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پالپشتى مەدینە خان دكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئاواز حمید، لیژنەى یاسایى، فەرموو بەرپىزان، بەرپىز د.قالا سەرۆكى لیژنەى یاسایى، فەرموو.

بەرپىز قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەوۋەى پەيوەستە بە مەسەلەى سكالاکە، سكالای بەرزەفتەىى یە، یەعنى ئىنزیباتییه، ئەوۋە ھىچ كىشەىەكى نیە، بۇیە دەبى لایەنەكانى فەرمیشى تىدا بىت لە پال دادگا و داواكارى گشتى، دووهمیش زیاتر لە (3) كەس پىشنىارى كر دوو كە (50) ھەزارەكە بكرى بە (30) ھەزار.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوۋە دەخەینە دەنگدان كە (50) ھەزار بىیتە (30) ھەزار، كى لەگەئە؟ (30) كەس ئەو پىشنىارە بەپەسەند دەزانن، ئەوۋە دۇن؟ ئەو پىشنىارە بەپەسەند نازانن؟ (11) كەس دۇن، واتا پىشنىارەكە پەسەند كرا (50) ھەزار بىیتە (30) ھەزار، كۆى ماددەكە.

بەرپىز قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (15)

ماددەى (65) ی یاساکە ھەمواردەكرىت و بەم شیوہیە دەخویندرییتەوۋە:

سكالای بەرزەفتەىى بە نووسراو لەلایەن سەرۆكى سەندىكا یان سەرۆكى داواكارى گشتى یان ھەر دادگایەك یان لایەنىكى فەرمى یان لەلایەن برىكار بۇ كراو دەجوولئىنرىت و لەم حالەتەش برىكار بۇ كراو

بارمتەيەك تەئەمىنات دەدات بىرەكەي (30) ھەزار دىنارە يان ئەوۋى ھاوتايەتى ئەگەر لە دەعاكەي خاوەن ماف دەر چوو ئەوۋە بۆي دەگىر دىرئەوۋە و بەپىچەوانەوۋە وەك داھاتىكى كۆتايى بۆ سەندىكا تۆمار دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز د.فالا سەرۋكى لىژنەي ياسايى، پىش ئەوۋى بىخەينە دەنگدان، خالىكى نىزامىمان ھەيە، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

(برىكار بۆ كراوم) گۆرۈ بە (برى گرتە)، نازانم لىرەش ھەر بە برىكار بۆ كراو ھاتوۋە، ئەگەر لە جارى پىشوو پەسەند نەكراو.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرپىز سەرۋكى لىژنەي ياسايى روونكردەوۋە؟

بەرپىز فالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھەر برىكار بۆ كراو مايەوۋە لەبەر ئەوۋى سولتەي قەزائى ئەو موستەئەھە بەكار دىنن لەبەرەمبەر موەكىل، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ ئەو روونكردەوۋە د.فالا، ئەو ماددەيە بەو شىۋازەي خوئندرايەوۋە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەئە؟ (41) كەس بەپەسەند دەزانن، ئەوۋى دزە؟ (3) كەس دژن، ماددەكە بەزۆرىنەي دەنگ پەسەند كرا، ماددەي (16).

بەرپىز فالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەي (16)

ماددەيەك بۆ ياساكە زياد دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئندىرئەوۋە:

يەك / پارىزەرە، راوئىزكارەكان يان ئەوانەي پىادەكارن مەمارس بۆيان ھەيە نووسىنگەي بە تەنھا يان ھاوبەش بۆ خۇيان لە شوئىنى كاركردىيان كە لەلەي سەندىكا جىگىر كراو بەكەنەوۋە.

دوو / دەكرىت نووسىنگە بە ناوئىكى تايبەت بەخۇي بكرىت كەوا لە تۆمارئىكى تايبەت لەلەي سەندىكا تۆمار دەكرىت ئەوئىش لە دواي ئەو رىكارانەي سەندىكا بەرئىنمايى ديارى دەكات و ئەنجومەنەكەي برىارى لەسەر دەدات.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز سەرۋكى لىژنەي ياسايى، بۆ گىفتوگۆي ئەم ماددەيە، بەرپىز ئومىد ھەمە على، فەرموو.

بەرپىز ئومىد ھەممە ئالى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەنھا سەرنجىكى زامانەۋانى يە، يەك/ پارىزەرە راۋىژكارەكان يان ئەۋانەى پىادەكارن، پىموايە ئەۋ (يان)د پىۋىست نىە (پارىزەرە راۋىژكارەكان و پىادەكارەكان دەتوانن نووسىنگەى تايبەتى خۇيان) من نازانم تا چەند راستە ئەۋەى ئەۋان نووسىۋىانە نووسىنگەى بە تەنھا يان دەتوانن نووسىنگەى تايبەت بە خۇيان يان ھاۋبەش لە شوپىنى كارکردنىان بىكەنەۋە كە لەلای سەندىكا جىگىر كراۋە بەۋ شىۋەيە، خالى دوۋەم ئەۋىش زۆر رەكىكى تىايە لە روۋى زامانىيەۋە، ئەگەر خۇيان دەتوانن پىداچوۋنەۋەيەكى بۇ بىكەن، زۆر زۆر رەكىكە، لە دوۋ رستەدا چەند جارېك ناۋى سەندىكايان دوۋبارە كىردۆتەۋە، ئەۋە جوان نىە بۇ دەقى ياساىى بۇ نووسىن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز ئومىد ھەممە ئالى، داۋا لە لىژنەى ياساىى دەكەين ئەۋ ماددەيە دوۋبارە صىاغە بىكەنەۋە، رەچاۋى ئەۋ تىببىنيانەش بىكرىت، بەرپىز تەلار لطيف، فەرموو.

بەرپىز تەلار لطيف محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بۇ روۋىكردنەۋە بەرپىز پەرلەمانتار كاك ئومىد سەبارەت بەۋەى كە دەلى پارىزەرە راۋىژكارەكان يان ئەۋانەى پىادەكارن، راۋىژكارەكان دەتوانن بە تەنھا خۇيان نووسىنگە بىكەنەۋە، ياخود لەگەل مومارىسەكان دەپكەنەۋە، يەئنى مەرج نىە ھەموۋ راۋىژكارىك ئىلا دەبى كەسىكى مومارىسى لەگەل دا بىت، لەبەر ئەۋە ناتوانىن (و) دانىين، ھەر دەبى (يان) دابىرى، چونكە ئەۋ كاتە ئىختىيارى يە، لەبەر ئەۋە بۇ ئەۋەى ھىچ گىرقتىكى ياساىى بۇ تەتبىقات دروست نەبى دەبى (يان) ھەبى، ئەۋ (و) لە كاتى جىبەجىكردنى ئەۋ بىرگەيە كىشەى ياساىى دروست دەكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەۋ روۋىكردنەۋەيە بەرپىز تەلار لطيف، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەممە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋەى لە ئەصلى ياساكە لە بىرگەكەدا ھاتوۋە (پارىزەرە راۋىژكارەكان يان ئەۋانەى پىادەكارن) ماناى ئەۋەيە ھەم پىادەكارەكان ھەم راۋىژكارەكان مافىان ھەيە نووسىنگە بىكەنەۋە، (و)كەش دابىنى عىنەن واتا دەگەيەننى، لەبەر ئەۋە من پىشتىگىرى قسەكەى كاك ئومىد دەكەم، ئەگەر (و) دابىنى زۆر مەنتىقىتەرە، ھەرۋەھا وشەى (كەۋا) لە كوردىدا نىە، دەكرى بنووسى (كە)، (كەۋا) لەبەر دەكرى، دەستخۇش سوپاستان دەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بەرپىز عمر عىنايەت، بەرپىز د.قالا سەرۋىكى لىژنەى ياساى، فەرموو.

بەرپىز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

تەلار خان محاماتى كىرەوۋە و پىيوايە (و) كىشە دروست دەكات، بەرپىز سەرۋىكى سەندىكاش لەگەل ئەوۋىيە كە (يان) وەكو خۇى بىمىنىتەوۋە و دواى وەرگرتنى راوبۇچوونى بەرپىز كاك ئومىد بەم شىۋىيە ماددەكەمان دارشتۇتەوۋە:

ماددەى (16)

ماددەبەك بۇ ياساكە زىاد دەكرىت و بەم شىۋىيە دەخوئندىرئەوۋە:

يەك / پارىزەرە راوئىزكارەكان يان ئەوانەى پىيادەكارن ممارسن دەتوانن نووسىنگەى تايبەت بە خۇيان يان ھاوبەش لە شوئىنى كارگردنيان كە لەلای سەندىكا جىڭىر كراوۋە بكنەوۋە.

دوو / دەكرىت نووسىنگە بە ناوئىكى تايبەت بەخۇى بكرىت كەوا لە تۇمارئىكى تايبەت لەلای سەندىكا تۇمار دەكرىت ئەوئىش لە دواى ئەو رىكارانەى سەندىكا بە رىنمايى دەرى دەكات و ئەنجومەنەكە برىارى لەسەر دەدات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى، ئەو ماددەبەى، ماددەى (16) بەو شىۋازەى خوئندىرايەوۋە دەخەينە دەنگدان، كى لەگەلە؟ (49) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوۋى دزە؟ كەس نىە، بەكۆى دەنگ پەسەند كرا، ماددەى (17)

بەرپىز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (17)

بەشئىك بۇ ياساكە زىاد دەكرىت بەرپىزبەندى بەشى دەبەم و لە ژىر ناوئىشانى كۆمپانىكانى پارىزەرايەتى: يەكەم / پارىزەرانى راوئىزكار بۇيان ھەيە كۆمپانىيەكى مەدەنى پىشەيى بۇ پارىزەرايەتى و راوئىزكارى ياساى دابمەزئىنن بە سىفەتى ھاوبەشى پىكەوۋەيى لە پرووى نەيارى و بەرپىسارىيەتتەيەوۋە بەرامبەر بەكەسانى دىكە لە يەك نووسىنگە يان زياتر بە مەبەستى پارىزەرايەتى كىردن و پىشكەش كىردنى راوئىزى ياساى و بۇيان نىە نوئىنەرايەتى ئەو لايەنەنە بكنە كەوا بەرژەوۋەندىيەكانىان دز بەيەكە، بۇيان ھەيە پارىزەرايەتى بكنە لە چوارچىۋەى كۆمپانىيا يان لە دەرەوۋى بەگۆپىرەى بەندەكانى ئەو رىككەوتتەنى لە نىوانىان واژوو كراوۋە.

- دووم/ كۆمپانیا كەسايەتى مەعنەوى ھەيە و ماقى ھەيە پيشەى پارىزەرايەتى بىكات لە رۆژى تۆمارگردىيەو لە تۆمارى كۆمپانیا مەدەنىيەكان لەلای بەشى كۆمپانیاكان لە سەندىكا لە دواى پەسەند كردنى ئەنجومەن لەسەر پەپرەوى بنەرەتى و گرىبەستى نوینەرى كۆمپانیاكە.
- سێيەم/ ناوى كۆمپانیاكە ناوى گوزراوى شياو دەبى بە پيشەكە يان ناوى ھەموو ھاوبەشەكانە يان ناوى يەككىيانە لەگەل ھاوبەشەكانى و بەردەوام دەستەواژەى كۆمپانیاى مەدەنى پيشەى پارىزەرايەتى يان كۆمپانیاى پارىزەرايەتى لە دواى دىت.
- چوارەم/ 1-ھىچ ھاوبەشەىك ماقى نىە لە مافەكانى لە كۆمپانیا بىتە خوارەو بە كەسانى جگە لە ھاوبەشەكانى مەگەر بەرپەزەمانەندى نووسراوى ھەموويانەو بەىت.
- 2-ھەر ھاوبەشەىك ماقى ھەيە لە كۆمپانیا بىتە دەرەو لەدواى ئاگادار كردنەو ھاوبەشەكانى لەم بارەيەو بەلای كەم بەر لە سى مانگ.
- 3-پارىزەر ماقى نىە ببىتە ئەندام لە زياتر لە يەك كۆمپانیا لەو كۆمپانیايەى لەم ياسايەدا دەقيان لەسەر كراو.
- 4-پارىزەر ماقى نىە لە كۆمپانیا بە ئەندام بىنئىتەو و ئەگەر لە پيادەكردنى پيشە قەدەغەكرابى يان ناوى لە خشتەى پارىزەران لەبەر ھەر ھۆيەك بىت رەشكرابىتەو.
- 5-لەكاتى نەبوونى دەق بۆ چارەسەرى حالەتى پىويست لە كۆمپانیاكانى پارىزەرايەتى مەدەنى دەكرى بۆ حوكمەكانى ھاتوو لە ياساى مەدەنى و ياسا بەركارەكانى دىكەى پەيوەندىدار گەرانەو بەكرى.
- 6-سەرۆكى سەندىكا يان ئەو ھى نوینەرايەتى دەكات گرتنەبەرى رىكارەكانى ھەلۆشانەو و پاكتاو كوردنى كۆمپانیاى مەدەنى پارىزەرايەتى بەپىى ياساى پارىزەرايەتى و رىنمايەكانى لە ئەستۆ دەگرىت.
- 7-ئەنجومەنى سەندىكا بۆى ھەيە رىنمايى پىويست دەربارەى بەيانى گرىبەستى دامەزراندنى كۆمپانیا و چۆنيەتى رىكارەكانى تۆماركردنى لەلای سەندىكا و ھەلۆشانەو ھى يان پاكتاو كوردنى دەر بىكات.
- 8-پىويستە لەسەر گشت ئەو كۆمپانیاى پارىزەرايەتى كە لە ھەرىم كار دەگەن خۆمالى بى يان بيانى بى كە پىشتر بە پىى ياساى دىكە دامەزراون بارى ياساى خۆيان بە پىى حوكمەكانى ئەم ياسايە و ئەو رىنمايەكانى بە پىى ئەو ياسايە دەرەچن لە ماو ھى شەش مانگ لەبەركاربوونى ئەم ياسايە بگونجىن و ھەموارى بکەن.
- 9-كۆمپانیاكانى پارىزەرايەتى ھەك كەسايەتییەكى مەعنەوى و ئەو لايەنانەى كە لە ياسا بەركارەكان ھەسەف كراو بۆ مەبەستەكانى بريكارنامەيى و پى راگەياندىنى ياساى و دادبىنى و گشت ئەو شتانەى پەيوەندىدارن بە پيشەى پارىزەرايەتى كردنەو تەنھا لەو حالەتانە نەبى كە تىيدا ناكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياساى، بەرپىزان دەست بە گىفتوگۇ دەكەين لەسەر ماددەى (17)، ئەوہى دەپانەوئى بەشدارى بکەن لە گىفتوگۇگۇردن، ديارە دوو بەرپىز دەپانەوئى بەشدارى بکەن، بەرپىز د.رئواز، فەرموو.

بەرپىز رىواز فائق حسين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

برگەى (8) دەئى (پىويستە لەسەر گشت ئەو كۆمپانىيانەى پارىزەرايەتى كە لە ھەرپىم كار دەكەن خۇمائى بىت يان بيانى)، ئىمە لە ماددەى (1) گوتمان پارىزەر دەبى ئىللا جنسىەى عىراقى ھەبى، يەئنى ھەلگىرى جنسىەى عىراقى بى بە مەرج، لىرە بۇ كۆمپانىياى بيانى پارىزەرايەتى ھىچ شتىكىمان نىە؟ يەئنى ھىچ قسەمان نىە؟ بە موتلەقى بۇيان ھەيە ئەوہى كە پىشتر دەزانم ھەن، مەجموعەيەك كۆمپانىياى بيانى پارىزەرايەتى لە ھەرپىمى كوردستاندان، پرسىارەكە ئەوہىە ئايا ئەوہش لەسەر ئەساسى (معاملە بالمثل) دەبى؟ يان ھەر ئاوا بە موتلەقى دەبى؟ چونكە ھەن و ھەندىكىشان ئەصلەن بوونەتە رىگىرى لەوہى كە موھامبەكانى كوردستان بتوانن ئىشەكانى خۇيان بکەن و عەينەن ئىشەكانى ئەوانىش دەكەن، من دەزانم كۆمپانىياى موھاماتى ئوردونى لىرە ئىش دەكەن، لوبنانى لىرە ئىش دەكەن، ھەتا بەرىتانىش لىرە ئىش دەكەن، لەبەر ئەوہ داواى روونكردنەوہ دەكەم سەبارەت بەوہ و رەئى بەرپىز سەرۋىكى سەندىكاش لە رىگەى بەرپىز لىژنەوہ، لىى بپرسن ئايا ئەوان بە موتلەقى ئىتر بۇيان ھەيە لىرە ئىش بکەن؟ خۇيان بگونجىن مەبەستىان بە موتلەقىيە يان نا؟

فەقەرەى نۆيەمىش لەو تۆزەى ئەخىرى تىناگەم دەئى (گشت ئەو شتانەى پەيوەندىدارن بەپىشەى پارىزەرايەتى كوردنەوہ و تەنھا لەو حالەتانە نەبىت كە تىيدا ناكرىت) نازانم مەبەستىان لەوہ چىە؟ ئەگەر لە عەرەبى كراوہ بە كوردى، نازانم چىە مەبەستەكە؟ تۆزى نامەفھومە لەوانەيە پىويستى بە ئىعادەى صياغە ھەبىت، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز د.رئواز فائق، بەرپىز عمر عىنايەت، فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت ھەمە:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە چوارەم برگەى (3) پارىزەر مافى نىە بىتتە ئەندام لە زياتر لە يەك كۆمپانىيا، لە كۆمپانىيا ئەندامبوون نىە، كۆمپانىيا بەشدارىبوونە، يەئنى سەھمى ھەيە، يەئنى شتىك نىە بەناوى ئەندام لە كۆمپانىيا، بەئى دەكرى ئەندام بى لە دەستەى كارگىرى، يەئنى لە مەجلىسى ئىدارەى كۆمپانىيا، بەلام ناكرى بىتتە ئەندام لە كۆمپانىياكە، كەواتە دەبى تۇ ھاوبەش بى لەو كۆمپانىيايە، يەئنى بۇى نىە ھاوبەش بى لە چەند كۆمپانىيايەك، ناكرى بلىى ئەندام بى، ھەرودھا وشەى لە ئەخىرەوہ گشت ئەو شتانەى وەكو بەرپىز د.رئواز

باسى كىرد، (گىشت ئەو شتانەى)، (شت) لە كوردیدا دەبى موعالەجە بىكرى، يەعنى (جميع الامور)، لەوانەىە لە عەرەبى دا وا ھاتبى، نازانم نەصە عەرەبىيەكەى چۆنە؟ ئەگەر بىكرىت ئەوہ دابرىژنەوہ باشترە، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرىز عمر عىناىەت، بەرىز ئومىد حەمە على، فەرموو.

بەرىز ئومىد حەمە على:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا وىستم پىشتىوانى قسەكانى د.رىواز بىكەم لەو بىرگەى ھەشتەمە مەسەلەى كۆمپانىا بىيانىيەكانەوہ، ھەم روونبىكرىتەوہ و ھەم چارەسەرىش بىكرىت، زۆر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرىز ئومىد حەمە على، بەرىز كەزال ھادى، فەرموو.

بەرىز كەزال ھادى فقى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشتىگرى راکەى د.رىواز و كاك ئومىد دەكەم، سوپاس.

بەرىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرىز د.كەزال ھادى، ديارە گىفتوگۆ لەسەر ئەو ماددەىە كۆتايى ھات، ئىستا داوا لە لىژنەى ياسايى دەكەىن، ھەم وەلامدانەوہى ئەو پىرسىارانە و ئەو تىبىنىيانەى ئاراستە كران، ھەم بۆ دارىشتنەوہى ئەم ماددەىە، فەرموو بەرىز د.قالا.

بەرىز قالا فرىد ابراھىم:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

خالى (4) لە بىرگەى (چوارەم) پارىزەر مافى نىە لە كۆمپانىا بە ھاوبەش بىمىنىتەوہ، ئەوہى بەرىز عمر عىناىەت پىشنىارى كىرد، وەرگىرا، ئەوہى پەىوہستە بە بىرگەى (ھەشتەم) ئىمە گوتوومانە خۆى بىگونجىنىت لەگەل ياساكە، كە دەلىين خۆى بىگونجىنىت لەگەل ياساكە پىشترىش باسى مەبەدەى (معاملە بالىل)مان كىردووە دەتوانىن لىرە وەكو خۆى بىمىنىتەوہ، دەشتوانىن بنووسرى لە كۆتايىيەكەى بە رەچاوكردنى مەبەدەى (معاملە بالىل)، ھەردووكى راستە، نۆىەمىش ئەو شتانە مەبەستمان (امور)، يەعنى (امور) كىردمانە (ئەو بابەتانە).

بەرىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو كاروبارانە، ئىستا دارىشتنى كۆتايى ماددەكە، فەرموو بەرىز د.قالا.

بەرىز ھالا فرىد ابراهيم:
بەرىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (17)

بەشىك بۇ ياساكا زياد دەكرىت و بەرىزبەندى بەشى دەيمە و لە ژىر ناونىشانى كۆمپانىكانى پارىزەرايەتى:

يەكەم/ پارىزەرانى راويزكار بۇيان ھەيە كۆمپانىيەكى مەدەنى پىشەيى بۇ پارىزەرايەتى و راويزكارى ياسايى دابمەزرىنن بە سىفەتى ھاوبەشى پىكەوھىيى لە رووى نەيارى و بەرپرسىيارىيەتتەيەو بەرامبەر بەكەسانى دىكە لە يەك نووسىنگە يان زياتر بە مەبەستى پارىزەرايەتى كرىن و پىشكەش كرىن راويزى ياسايى و بۇيان نىە بەرپۆبەرايەتى ئەو لاپەنانە بكەن كەوا بەرژەوھەندىيەكانىان دژ بەيەكە، بۇيان ھەيە پارىزەرايەتى بكەن لە چوارچىوھى كۆمپانىيا يان لە دەرەوھى بەگوپرەى بەندەكانى ئەو رىككەوتنەى لە نىوانىان دا واژوو كراوھ.

دووم/ كۆمپانىيا كەسايەتى مەعنەوى ھەيە و مافى ھەيە پىشەى پارىزەرايەتى بكات لە رۇژى تۆمار كرىن لە تۆمارى كۆمپانىيا مەدەنىيەكان لەلەى بەشى كۆمپانىياكان لە سەندىكا لە دواى پەسەند كرىن ئەنجومەن لەسەر پەپرەوى بىنەپتەى و گرىبەستى دامەزرىنەرى كۆمپانىياكە.

سىيەم/ ناوى كۆمپانىياكە ناوى گوزارەى شىاو دەبىت بە پىشەكە يان ناوى ھەموو ھاوبەشەكانە يان ناوى يەككىيانە لەگەل ھاوبەشەكانى و بەردەوام دەستەواژەى كۆمپانىياى مەدەنى پىشەيى پارىزەرايەتى يان كۆمپانىياى پارىزەرايەتى لە دواى دىت.

چوارەم/ 1-ھىچ ھاوبەشىك مافى نىە لە مافەكانى لە كۆمپانىيا بىتە خوارەوھ بۇ كەسانى جگە لە ھاوبەشەكانى مەگەر بە رەزامەندى نووسراوى ھەموويانەوھ بىت.

2-ھەر ھاوبەشىك مافى ھەيە لە كۆمپانىيا بىتە دەرەوھ لەدواى ئاگادار كرىنەوھى ھاوبەشەكانى لەم بارىيەوھ بەلەى كەم بەر لە سى مانگ.

3-پارىزەر مافى نىە بىتە ئەندام لە زياتر لە يەك كۆمپانىيا لەو كۆمپانىيانەى لەم ياسايەدا دەقيان لەسەر كراوھ.

4-پارىزەر مافى نىيە لە كۆمپانىيا بە ھاوبەش بىمىنىتەوھ ئەگەر لە پىادەكرىن پىشە قەدەغە كرابىت يان ناوى لە خشتەى پارىزەران لەبەر ھەر ھۆيەك بىت رەش كرابىتەوھ.

5- لە كاتى نەبوونى دەق بۇ چارەسەرى حالەتى پىويست لە كۆمپانىيا كانى پارىزەرايەتى مەدەنى دەكرىت بۇ حوكمەكانى ھات و لە ياسايى مەدەنى و ياسا بەركارەكانى دىكەى پەيوھەندىدا گەرانەوھ بكرىت.

6- سەرۋىكى سەندىكاي يان ئەوا نەى نوپنەرا يەتى دە كات گرتنە بەرى رىكارە كانى ھەئوھ شاندىنەوھ و پاك تاوكرىن كۆمپانىياى مەدەنى پارىزەرايەتى بە پىيى ياسا پارىزەرايەتى رىنمايەكانى لە ئە ستۆ دەگرىت.

7- ئەنجومەنى سەندىكا بۆى ھەيە رېنمايى پېئويست دەربارەى بەياني گرىبە ستى دامەزرا ندىنى كۆمپاندىا و چۆنيەتى رېكارەكانى تۆمار كىردنى لەلای سەندىكا و ھەئوھشاندىنەوھى يان پاكتاوكىردنى دەربكات.

8- پېئويستە لەسەر گشت ئەو كۆمپاندىيانەى پارىزەرايەتى كە لە ھەريم كار دەكەن خۆمالي بېت يان بياني كە پېشتر بە پېئى ياساى دىكە دامەزراون بارى ياساى خۆيان بە پېئى حوكمەكانى ئەو ياسايەو ئەو رېنمايىيە بەپېئى ئەو ياسايەى دەردەچن لە ماوھى (6) شەش مانگ لە بەركاربوونى ئەم ياسايە بگونجىنن و ھەموارى بىكەن، لەگەل رەچاوكىردنى بنەماى مامەئەى چۆنيەك.

9- كۆمپاندىكانى پارىزەرايەتى ۋەك كەسايەتەكى مەعنەوئە لايەنانەى كە لە ياسا بەركارەكانى ۋەسەف كراوھ بۆ مەبە سەكانى برىكار نا مەى پېراگەيا ندىنى ياساى و دادبىنى گشت ئەو كاروبارا نەى كە پەيوەندىدارن بە پېشەى پارىزەرايەتى كىردنەوھ تەنھا لەو ھالەتەنە نەبېت كە تېيدا ناكىرت.

بەريز جعفر ابراهيم ئېمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەريز سەرۆكى لىژنەى ياساى، ديارە خاىكە نىزامى ھەيە بەريز كاك (عمر عىنايەت) فەرموو.

بەريز عمر عىنايەت ھەمە سەيد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەريز سەرۆكى لىژنەى ياساى لىژنەى ياساى لەمەيان ۋەرگرت كە ئەندامەكە بىكەن بە ھاوبەش بەلام ئىستا ئەگەر خويىندىوھ لە خالى سىيەم پارىزەر مافى ئەوھى نىيە بېتتە ئەندام بېتتە ھاوبەش ئەبى لەوھشا بىگۆرى ئەبى لە ۋەشا بىگۆرى لە چوارەما ۋەدەبى لە سىيەمىش بىگۆرى، زۆر سوپاس.

بەريز قالا فەرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر يەك جار پېشنيار ۋەرگىرايە لە ھەر كۆيىكە ئەندام ھەبېت ئەبى بە ھاوبەش.

بەريز عمر عىنايەت ھەمە سەيد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

تۆ وات خويىندەوھ.

بەريز جعفر ابراهيم ئېمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوھ چاك دەكىرت ۋەكو ئەوھكەى تر، ئەو ماددەيە بەو شىوازەى خويىنرايەوھ دەيخەينە دەنگدان؟ (48)

كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوھى دژە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا، ماددەى دواتر، فەرموو.

بەريز قالا فەرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (18)

دەستەواژەى سەرۆكى سەندىكا جىگى دەستەواژەى نەقىبى پارىزەران دەگرېتەوھ لە ھەر شوپىنىكى ياساى پارىزەرايەتى ھاتبېت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

مناقشە نىيە، ئەو ماددەيە بەو شىۋازەى خويىنرايەو دەيخەينە دەنگدان؟ (50) كەس بە پەسەند دەزان، ئەو دەى دزە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ماددەى (19)، فەرموو، خالى نىزامى بەرپىز (امىنە زكرى) فەرموو، دواتر بەرپىز (گەشە) خان ، دواتر بەرپىز (كەزال ھادى).

بەرپىز امىنە زكرى سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىش ئەم بگەھىنە ئەھكامىت خىتامى بۇ پىك ئىنانا فى پىرۋەى، پىشنيارەك من يا ھەى، ماددەك بىتە زىدەكرن ب فى شىۋازى، كەس و كارىن پلە ئىك يىن دادوورا بۇ وان نەبىتن كو كارى پارىزەراتى بكەن د سنوورا دادگەھا تىھەلچوونى كو دادوور كارى خۇ تىدا دكەتن، واتا پلە ئىك يىت دادوورا ئەگەر مەھكەمە ھەبىتن د مەنەفا خۇ بۇ وان نەبىتن ل سنوورى كو بابى وا مامى وان پلە ئىك بىتن ل وىرى سكالايى تۇمار بكەن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز (گەشە دارا)، فەرموو.

بەرپىز گەشە دارا جەلال:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەندامانى پەرلەمان دويىنى باسمان لەو دەرد كە ھەندى پىشنيار ھەيە، وە زۇر سوپاسى لىژنەى ياساي دەكەين كە پىشنيارەكانى وەرگرت بۇ دارشستن، لە ماددەيەك پىموايە ئىتر ئىستا جىگەى ئە ماددەيە با نەجىنە سەر ماددەى (19) ئەمە پىشت بەستوو بە ماددەى (46) لە ياساى ژمارە (17)ى سالى (1999)ى ياساي پارىزەرايەتى كە دەبىت خزمەتگوزارى لە رووى رۇشەمبىرى ئابوورى كۇمەلايەتى بە ئەندامەكانى پىشكەش كا، وە ئەم مادانەى كە ئىمەش باسى ئەكەين باى حالەتتىكى تايبەتە ئەويش خاوەن پىداويستى تايبەتە كە خاوەن پىداويستى تايبەت كەسىكە (عمق)ئ لەبەر دەميايەتى كىشەيەك لەبەر دەميايەتى وەكو كەسىكى ئاساي ناتوانىت كارى رۇژانەى بەردەوام بىت وە ئەو فرسەتانەى كە بۇ پارىزەرىكى تر دىتە بەر دەم بۇ خاوەن پىداويستى تايبەت نايى زۇر بە زەحەت تر و قورستر ژيان ئەتوانى بەرپىكا، ئىمە وەكو لىژنەى كۇمەلايەتى وە بە پىشتوانى لىژنەى ياساي دەمانەويت ئەو خالانە جىگەى بكرىتەو، ئەو خالانە چىن؟ لەبەر دەم لىژنەى ياساي ھەيە ئەگەر دوايى خۇيان بىخوئىننەو قسەى زياترى لەسەر بكەين يان ئىستا كە لە مەسەلەى بەخشىن لە رسووم وە لە پىدانى خانەنشىنى سالانەى ئەندامانى سەندىكا ھەروەھا مىنحەيەك و پىدانى قەرز وە بىرئەو ھاوكارى بۇ ئەو مندالانەى كە مندالايى خاوەن پىداويستى تايبەتن يان پارىزەرىكى خاوەن پىداويستى تايبەتن وە ئەو كەلوپەلانەى كە بۇ خاوەن پىداويستى تايبەت دابىن ئەكرىت لە رىي سەندىكاو، يەئنى ئەمە عىبئىكى مالى ناچىتە سەر حكومەت بەلك و لە رىي سەندىكاو ئەم ئىمتىيازاتانە ھەيە من زۇر سوپاستان ئەكەم، يەئنى ئەگەر بلىين بۇ نمونە باسى رەسىك ئەكەين لە

كاتيكا تەلەبىك تەقدىم ئەكا پارىزەرىك مەسەلەن (1000) ھەزار دىنار ئەيا يان (5000) پىنج ھەزار دىنار ئەيا بۇ تەلەبى تەئجىلى دەعوايەك لە مانە، يەنى رەنگە پارىزەرىك لە مانگىكا (10) دە (15) پانزە ھەزار دىنار رسوماتەى خۇش بىت سەندىكا پىم وايە زياتر پىشتوانىكى مەعنەويىيە ئەگەر پەرلەمانتاران و پەرلەمان پىشتوانى ئەو خاوەن پىداويستىيە تايبەتايانە بگەين وە ئەوہى كە وەرمانگرتووە نازانم بەرپىز نەقىبى سەندىكا پىشتگىرىم ئەكا يان نا لە حەقدە ھەژدە ھەزار ئەندامى سەندىكاى پارىزەران ناگاتە دوو سەد كەس كە خۇيان خاوەن پىداويستى تايبەتن يان مندالى خاوەن پىداويستى تايبەتيان ھەيە، زۆر سوپاس بۇ لىژنەى ياساىي ئەگەر پىشنيارەكانمان وەرگرن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (گەشە دارا)، دوو بەرپىزى تر ئەيانەوئىت قسە بگەن، بەرپىز (كەژال ھادى)، دواتر (منىرە عثمان)، بەرپىز (كەژال ھادى) فەرموو.

بەرپىز كەژال ھادى ھادى ھادى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

قسەكانم لەلان سەرۆكى لىژنەى كاروبارى كۆمەلاپەتى (گەشە) خانەوہ كرا تايبەت بە خاوەن پىداويستى تايبەت، دوپىنى (د.فالا) ئامازەى بەوہ كرد كە ئىمە بە ماددەيەكى جيا معالەجەى داواكارىەكانى خاوەن پىداويستى تايبەت دەكەن، دەستتان خۇش بىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (كەژال ھادى) وەكو (مىدو) پەسەند كراوہ كە ماددەيەكى تايبەت بە خاوەن پىداويستى تايبەتەكان لەناو ئەم ھەموارەدا دىارى بكرىت جىگىر بكرىت، بەرپىز منىرە عثمان فەرموو.

بەرپىز منىرە عثمان ەلى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دەستتان خۇش بىت لە راستيا ئەو پىشنيارە پىشنيارەكى گرینگە يەنى ھىوادارم بە دەستەى سەرۆكايەتى جەخت كەنەوہ لەوہى كە پىويستە ماددەيەك بۇ ئەوہ دابرىت، سوپاستان ئەكەم.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (منىرە عثمان)، بەرپىز (خلف احمد) فەرموو.

بەرپىز خلف احمد معروف:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من پىشتگىرى ئەو رايەى ئەكەم ئەوہى كە زياد كردنى ماددەكە تايبەت بە كەم ئەندامان يان خاوەن پىداويستى تايبەت، دوو پىشتگىرى (ئامىنە) خان ئەكەم ئەوہى كە دادوہرەكان كەس و كارى دادوہرەكان مافى ئەوہيان نەبىت، كەس و كارى پلە يەك، زۆرسوپاس.

هەنە بۇ ئەوۋى سكالايەك لاي دادوۋەرك بېتەن دەيتوانى داوا بەكى ئەو دادوۋە نەيبىنى تەرەفى مقابىل زەمانات ھەنە بەلام لەگەل ئەوۋەش رەچاۋى ئەوۋەش بابكرىت، بەلى، فەرموو.

بەرپىز تەلار لطيف محمد:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئى خۇى زۆر ئاسايىيە و ياسايىيە ئەگەر بېتەن و پارىزەرىك كەسى دەرجە يەكى دادوۋەرىك بېتەن فعلەن لە ناو ئەو داداگايە نابېتەن دادوۋەركە ئەو داوايە بېبىنېت، بەلام بۇ ئەوۋى ئىستا كە پېشنىارىك ھاتوۋە كە لە ھەموو مەنتىقە ئىستىئىنافيەكە بۇى نەبېتەن ئەو كەسە داوا بېبىنېت بەراستى ئەمە كارىكى قورسە يەئىنى كەسىك ئەگەر كەسى يەكەمى دادوۋەركە بېتەن كچى بېتەن يان كورى بېتەن ناكرىت، بۇ نمونە لە سلیمانى يان لە دھۆك يان لە ھەولېر بە ھىچ شېۋەيەك مافى نەبېتەن لە ھەموو مەنتىقە ئىستىئىنافيەكە داوا بېبىنېت ئەو كاتە تەنھا بۇى ھەيە لە دھۆك يان لە ھەولېر يەئىنى بە راستى ئەمە پېشلىكردىنى مافە ئەوۋە (اجحاف) بە ھەقى ئەو كەسە لەبەر ئەو باوكى يان داىكى دادوۋەرە ئەمە كېشەى بۇ دروست ئەبېتەن بۇيە ئەگەر كەسى دەرجە يەك بېتەن، دادوۋەرىك كەسى نەبېتەن بەلام لە مەنتىقە ئىستىئىنافيەكە بەراستەى ئەوۋە (اجحاف) بە ھەقى كەسەكە، ئەو كەسە بۇ نەبېتەن لە سنورى ئەو شارەبىا كارى پارىزەرايەتى بكات، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (تەلار لطيف)، بەرپىز (د. بەھار محمود)، فەرموو.

بەرپىز بەھار محمود فتاح :

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

دانانى ئەم ماددەيە ھىكمەتەكەى زۆر جوانە چونكە بۇ خۇى لە ياساى (اصولى مرافعات) لە مرافعاتى مەدەنىيا تەنەحى قازى ھەيە قازى نابېتەن بە ئەترافى دەعا ھەتاكو دەرجە (4) ئەگەر يەككىك لە ئەترافى دەعا تا دەرجە (4)ى نابېتەن ئەو دەعايە بېبىنې ئەبى تەنەحى بكات، بەلام بۇ پارىزەر نىيە بۇيە ھىكمەتەكەى جوانە لەبەر ئەوۋە كە بېلايەنى بپارىزن بۇ ئەوۋە دەعاكە بە مەجرای خۇى بە ئىنصاف و بە عدالەتەوۋە ۋەربگرىت، بۇيە ھەر لەسەر ئەساسى ئەو ھىكمەتەش ۋا باشە بە تەنھا ئەو دادوۋەرى كە پلە يەكە نەك لە مەنتىقەى ئىستىئىنافيەكە، ئىستا لەو دى و دادوۋەرىك ھەيە ھىچ رەبىتىك نايەستىتەوۋە بە محامىيەكە بەلام لەم دىو دادوۋەركەى ئەم دى و باوكىەتى بۇ چى رىگەى لىبگرىت محامىيە لە شارەكەى خۇيدا محامات بكات، بۇيە ئەسلى ھىكمەتەكە ئەوۋەيە كە ئەو دادوۋەرى كە داواكە دەبىنېت لەگەل محامىيەكە سىلەى قەرابەيان نەبېتەن ھەر ئەگەر بگەرپىنەوۋە بۇ ياساى مرافعاتى مەدەنى كە تەنەحى قازى باس كر دوۋە بۇ ئەترافى دەعا نالېت لە مەنتىقەكە دەلى لەو دەعايەى كە ھەيە نابېتەن ئەترافى دەعا لەگەل قازىيا قەرابەتى تا دەرجە (4) يان ھەبېتەن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (د.بەھار محمود) بۇ ئەو روونكردنەو، بەرپىز (تەلار لطيف) فەرموو، روونكردنەوئى زىزافى.

بەرپىز تەلار لطيف محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

يەك روونكردنەوئى زىزافى ئەگەر بىت و بلىين ترس ھەبىت لەوئى ئەو باوكە واستەيەك بكات ياخود ناو و ناوبانگى ئەو باوكە تەئسىرى ھەبىت دەبىنين داواكە لە سنورى ئەو ئىستىئافىيە ئەو ئەگەر لە شارىكىكەش بىت بەھوئى بوونى ئەو پەيوەندىانە ئەو تەئسىرە ھەر ئەكات لەبەر ئەو بە راستى بۇ پىشكىردنى رايەك ھەيە

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دەسلاتى دادوئى گرىنتى ھەنە، يەئنى سكالايەك لاي دادوئى بىت يەئنى دەتوانى داو بىكەئى ئەو دادوئى نەبىينى، تەرھى مقابل يەئنى زەمانات ھەنە يەئنى لەگەل ئەوئىدا رەچاوى ئەوئى با بىرپىت، بەئى، فەرموو.

بەرپىز تەلار لطيف محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئى خۇى زۇر ئاسايە و ياسايە ئەگەر بىت و پارىزەرىك كەسى دەرجە يەكى دادوئى بىت فعلەن لە ناو ئەو داداگايە نابىت دادوئى كە ئەو داواويە بىينى، ئىستا پىشنىارىك ھاتوئە كە لە ھەموو مەنتىقە ئىستىئافىيەكە ئەو كەسە داوا بىينى بەراستى ئەمە كارىكى قورسە يەئنى كەسىك ئەگەر كەسى يەكەمى دادوئى بىت كچى بى يان كورپى بىت ناكرى بۇ نمونە لە سلىمانى يان لە دھوك يان لە ھەولپىر بە ھىچ شىوئەيەك مافى نەبىت لە ھەموو مەنتىقە ئىستىئافىيەكە داوا بىينى ئەو كاتە تەنھا بۇى ھەيە لە دھوك يان لە ھەولپىر يەئنى بەراستى ئەمە پىشلىكردنى مافە ئىستىخافە بە ھەقى ئەو كەسە لەبەر ئەو باوكى يان داكى دادوئى ئەمە كىشەئى بۇ دروست ئەبى بۇيە ئەگەر كەسى دەرجە يەك، يەئنى بۇى نەبىت دادوئى كەسى دەرجە يەك بەلام لە مەنتىقە ئىستىئافىيەكە بەراستى ئەو ئىسحافە بە ھەقى كەسەكە ئەبىتە ھۆكارى بۇى ئەو كەسە بۇى نەبىت لەو سنوورى ئەو شارھيا كارى پارىزەرايەتى بكات، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (تەلار لطيف)، بەرپىز (د. بەھار محمود)، فەرموو.

بەرپىز بەھار محمود فتاح :

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دانانى ئەم ماددەيە ھىكەتەكەئى زۇر جوانە چونكە بۇ خۇى لە ياساى (اصولى مرافعات) لە مرافعاتى مەدەنىيا تەنەھىيە قازى ھەيە قازى نابىت بە ئەترافى دەعويا يەككىك لە ئەترافى دەعويا تا رەجە چوارى

بى نايىت ئەو دەغوايە بىيىت تەنەحى بىكات، بەلام بۇ پارىزەر نىيە بۇيە حىكمەتەكەى جوانە لەبەر ئەوۋى كە يەنى بىلايەنى خۇيان بپارىزىن بۇ ئەوۋى دەغواكە مەجرای خۇى بە ئىنساڧ و بە عدالەتەوۋە وەرگىت بۇيە ھەر لەسەر ئەساسى ئەو حىكمەتەش وا باشە كە بە تەنھا ئەو دادوۋەرى كە پلە يەكە لە مەنتىقە ئىستىئافىەكە ئىستا لەو دى و دادوۋەرىك ھەيە ھىچ رەبىتەك نايەستىتەوۋە بەممامىەكەوۋە بەلام لەم دى و دادوۋەرىكەى ئەو دى و باوكىەتى بۇچى رېگەى لى بگىت ئەو ممامىە لە شارهكەى خۇيدا ممامانت بىكات، بۇيە ئەصلى حىكمەتەكە ئەوۋىە كە ئەو دادوۋەرى كە داواكە ئەبىنىت كە ممامىەكە كە ھىنيان تيا سىلەى قەرابەيان نەبىت ھەر ئەگەر بگەرپىنەوۋە بۇ ياسا لە ياساى مەارەڧاتى مەدەنى كەتەنەحى قازى باس كىدوۋە بۇ ئەترافى دەغوا نالىت لە مەنتىقەكە دەلى لەو داعوايىەى كە ھەيە نايىت ئەترافە دەغوا لەگەر قازىا قەرابەتى تا دەرەجە چوارىان ھەبىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (د. بەھار محمود)، بۇ ئەو روونكردەوۋە، بەرپىز (تەلار لطيف)، روونكردەوۋەى ئىزافى، فەرموو.

بەرپىز تەلار لطيف محمد :

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

يەك روونكردەوۋەى ئىزافە ئەگەر بىت و بلىين ترس ھەبىت لەوۋى كە ئەو باوكە واستەيەك بىكات ياخود ناو ناوبانگى ئەو باوكە تەئسىرى ھەبىت لەسەر بىيىنى داواكە لە سنورى ئەو ئىستىئافىەيا ئەوۋە ئەگەر لە شارىكىەش بىت بە ھۇى بوونى ئەو پەيوەندىانە ئەوۋە ئەو تەئسىرە ھەر ئەكا لەبەر ئەوۋە بە راستى زۇر گرىنگە ئىمە نەببىنە ھۇكار بۇ پىشلىكردى مافى ئەو پارىزەرە وە كار بۇ ئەوۋە بىكەين لاي ئەو دادوۋەرە مافى بىيىنەكەى نەبى، بەلام لە سنورى مەنتىقەى ئىستىئافىەكە قورسە، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو روونكردەوۋەى بەرپىز (تەلار لطيف)، ديارە مەبەستى روونكردەوۋەى ئەسلى پىشنىارەكە ئەوۋە (ئامىنە) خان پىشكەشى كىد مەبەست لەو دەغوايە بۇ يەك دەغوا يەنى ئەوۋە تەسەور دەكەم لەوۋە بەرفراوانتر بىتن ھەرچەندە ئىوۋە خاوەن رەئىنە ئىمە خاوەن رەئى نىيە بەس وا دەبىنم، ئىستا چاۋەرۋانى ئەوۋەينە سىاغە بىكرىت، دوو پىشنىارمان ھەنە، فەرموو.

بەرپىز ئالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ماددەى ماددەى (19) ھەر پارىزەرىك كەسى پلە يەكى دادوۋەر بىت لە لاي ئەو دادوۋەرە داواكەى نايىرئىت.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

ئەو ماددەییە دەبیته ماددەییەکی ئیزافی، ماددە (19) بەو شیوازی خوینرایهوه دەیخهینه دەنگدان؟ (47) کەس بە پەسەند دەزانن، ئەووی دژە؟ کەس نییە، ئەو ماددەییە بە کۆی دەنگ پەسەند کرا. ماددەییەکی تر ئیزافە دەکریت لەسەر پێشنیاری ئیوه، فەرموو.

بهریز فالأ فرید ابراهیم:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

ماددە (20) پارێزەری خاوەن پێداویستی تاییبەتی لە رسوم و سالانەیی ئەندامیەتی سەندیکا دەبەخسریت.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

بهریز (گەشە) خان، فەرموو.

بهریزگەشە دارا جەلال:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

وەلا پرسیارم هەیه لە لیژنەیی یاسایی ئەو پێنارانه یەعنی هەر ماددە بە ماددە داتان رشتوو یان هەر ئەو ماددەییە دائەنن؟ نا ئەخەر چونکە ئیمە باسی ئەوهمان کرد بەرپێزان یەعنی کاتیک فەرمانبەرێک منالیکیی خاوەن پێداویستی تاییبەتی هەیه حکومەت ئیمتیازیکی یاوەتی ئیستیسنای کردوو واته تەمیز لەسەر بنەمای تەمیزی ئیجابی بە مووچە و دەرمالەوه لەمالەوه بۆ ئەووی بتوانی ئەو منالە خاوەن پێداویستە تاییبەتە بە خێوکات شەلە دەماغە داو سێنترووومە ئۆتیزمە هەر شتیکیە یەعنی هەر کەسی منالی خاوەن پێداویستی تاییبەت هەبیت لە زیان دائەبەریت یەنی لەبەر ئەوه با ئیمەش لە ریی سەندیکاوه ئەو ئیمتیازه بۆ ئەو پارێزرانه دەستە بەر بکەین یەعنی کە پارێزرێک خاوەن پێداویستی تاییبەتی هەیه با وەگو چۆن فەرمانبەرێک ئەو ئیمتیازهیی هەیه لە حکومەتا با لێرەش ئیمە لە مەسەلەیی ئەووی کە ئەو بڕگانەیی کە باسمان کرد نەک تەنھا ئەو پارێزرەری کە خۆی خاوەن پێداویستی تاییبەتە بەلک و کە خاوەنی مندالی خاوەن پێداویستی تاییبەتیشە بۆی بکریت، سوپاس.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بهریز (گەشە دارا) بهریز سەرۆکی لیژنەیی یاسایی ئەگەر روونکردنەوه لەسەر ئەمە کە چی بکریت بۆ کەم ئەندامی پارێزر، فەرموو.

بهریز فالأ فرید ابراهیم:

بهریز سەرۆکی پەرلهمان.

ئەووی لە یاسای پارێزراییەتی هەیه ئیمە دەتانی جیی بکەینهوه تەنھا ئەوویە کە خاوەن پێداویستی تاییبەت لە رسووم و بەشداری سالانەیی ئەندامیەتی سەندیکا بێخسرینت، یەعنی یاسای ماف و ئیمتیازاتی کەم ئەندام جیاوازه لەگەڵ یاسای پارێزراییەتی، دوو شتی لیک جیاوازن ئەووی لێرە پەيوهسته بە سەندیکاوه ئیمە گوتووومانە هەموو کەم ئەندامیک دەبەخسریت لە رسوومات و لە بەشداری سالانە پیم

وايه ئەو دوو بابەتە زۆر لە يەك جياوازن يەعنى ئەمە ناتوانين هەرچى پەيوەندى بە كەم ئەندام و ماف و ئىمتىيازاتى بىننە ناو ياساى پارىزەرايەتى جىگى بگەينەوه، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز (د.فالا)، جارپىكى تر دەرفەت بە بەرپىز (گەشە دارا) دەدەين، دەرفەتى كۆتاي، دوایى ئەو بابەتە يەكلايى دەكەينەوه، فەرموو.

بەرپىزگەشە دارا جەلال:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەندامانى پەرلەمان كە ئىمە ئەلپىن ئەو پارىزەرانەى كە خاوەن پىداويستى تايبەتن خاوەن پىداويستى منالى خاوەن پىداويستى تايبەتن هوگەى چىيە؟ ئەوهى خۆى خاوەن پىداويستى تايبەتە دائىمەن تەمىزپىكى سلبى ئەكرىت لە ناو كۆمەلگەيا يەعنى هەموو لە بوارەكانى تىشا رەنگە فرسەتى كارى كەم بەدرپىتى، پارىزەرىكە خاوەنى پىداويستى تايبەتە فرسەتى كەمى ئەدرپىتى بۆ ئىش كردن زياتر معاقبى دەعاويە لەوهى مرافەعە بگات بپتە ناو هوئى مورافەعەوه ئىنجا ئەو دايك و باوكەى كە خاوەنى منالى پىداويستى تايبەتە ئىنجا بە هەمان شپوه كپشەى زۆرە كاتى نىيە وه يەعنى ئەو فرسەتەى ئىشكردنەى بۆ بژپوى ژيانى خۆى نىيە وهكو ئەوهى كە دايك و باوكى منالىكى ئاسايى بپت، يەعنى بۆيە كە ئىمە كە ئەلپىن خۇيان، زۆر سوپاستان ئەكەم ئەگەر وەرى بگرن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر وازحە ئەوهى لەم هوئەنە هەمووى هاوسۆزن لەگەل ئەو بپرۆكەيە رىگايەك كە بزائن چۆن چارەسەر بكرپتەوه، بەرپىز (عمر عىنايەت) فەرموو.

بەرپىز عمر عىنايەت حمە سەيد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىم وايە زياتر لە سى كەس پشگىرى (گەشە) خانمى كرد ئەو پيشنيارە ئەخەمە دەست بەرپىز، پارىزەرى خاوەن پىداويستى تايبەت يان ئەوهى مندالى خاوەن پىداويستى تايبەتە هەيە لە باج و رسووماتى سەندىكا بپەخشرپت، ئەوهشى بۆ ئىزافە بگەن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگى سەرۆكى پەرلەمان:

دەتوانى ئەوه بنووسى، ئىستا بەرپىز سەرۆكى سەندىكا شتەكى نووسيوە با ئەوانىش ببينن سوودى ئى ببينن، ئىستا سەندىكاي پارىزەران دەولەمەندە دەتوانن لەو ئىشانەش ئەنجام بەدن، فەرموو بەرپىز سەرۆكى لىژنەى ياسايى.

بەرپىز فالأ فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

دواى گەفتو گۆ كردنى وەرگرتى را بەرپىز سەرۆكى سەندىكا بەو شپوهيە ماددەكەمان دارشتەوه،

ماددەى (20)

سەندىكا بۆى ھەيە:

1-خاۋەن پىداۋىستى تايبەتى يان ئەوانەى مندالى خاۋەن پىداۋىستى تايبەت يان ھەيە ھەيە لە رسوومات و بەشدارى سالانەى سەندىكا بىبەخشىت.

2- بەخشش واتە (منح) بدات بە پارىزەرى خاۋەن پىداۋىستى تايبەت.

3- قەرزى نەختىنەيى بدات بە پارىزەرى خاۋەن پىداۋىستى تايبەت.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بەرىز سەرۆكى لىژنەى ياسايى، ئەو پىشنيارە ئىستا دەخەينە دەنگدان ئەو پىشنيارەى خويئرايەۋە بۇ ئىۋەى بەرىز سەبارەت بە خاۋەن پىداۋىستى تايبەت دەخەينە دەنگدان؟ (50) كەس بە پەسەند دەزانى، ئەۋەى دزە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ماددەى (21)، فەرموو.

بەرىز بەھار محمود فتاح :

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (19) يە لىرە دەبىتە (21) دواى ئىزافە كەردنى ئەو دوو ماددەيە.

ماددەى (21)

ئەنجومەنى سەندىكا بۆى ھەيە رىنمايى پىۋىست بۇ ئاسان جىبەجىكەردنى حوكمەكانى ئەو ياسايە دەربكات.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

مناقشە لەسەر ئەو ماددەيە بەس يەك بەرىز، بەرىز (عمر عىنايەت) فەرموو.

بەرىز عمر عىنايەت حمە سەيد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بۆى ھەيە لەۋىيا يەنى بەراى من بنووسرىت ئەنجومەنى سەندىكا رىنمايى پىۋىست بۇ ئاسان جىبەجىكەردنى حوكمەكانى ئەم ياسايە دەردەكات (بۆيەكە) لابرېت.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز (عمر عىنايەت)، بەرىز (د. بەھار محمود)، فەرموو.

بەرىز بەھار محمود فتاح :

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

خۆى دەركەردنى رىنمايى بۇ جىبەجىكەردنى ياسا زۇرتەر ئىشى سولتەى تەنقىزىيە لەبەر ئەۋەى ئەمان سەندىكان ئىمە وتوومانە بۆى ھەيە يەنى ئەو مافەمان پىداۋە يەنى بۆى ھەيە رىنمايى پىۋىست دەربكات بۇ ئاسان جىبەجىكەردنى ئەۋە لەۋەۋە ھاتوۋە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو روونکردنەۋە بەرپىز (د.بەھار محمود)، بەرپىزان ئەو ماددەيە دەخوئىرئىتەۋە ۋە دەخەينە دەنگدان خۇى وازحە ھىچى لىئاگۆرىن پىۋىست بەۋە ناكات ھەر بەو شىۋازەى خوئىرايەۋە روونکردنەۋە دران بەو شىۋازەى خوئىرايەۋە دەخەينە دەنگدان؟ (50) كەس بە پەسەند دەزانى، ئەۋەى دژە؟ (1) كەس دژە، بە زۆرىنەى دەنگ پەسەند كرا. ماددەى (22)، فەرموو.

بەرپىز بەھار محمود فتاح :

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (22)

كار بە ھىچ دەقىكى ياسايى يان برپارىكى ناكۆك لەگەل ھوكمەكانى ئەو ياسايەدا ناكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

مناقەشە نىە ماددەكە دەخەينە دەنگدان؟ (47) كەس بە پەسەند دەزانى ئەۋەى دژە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ماددەى دواتر، فەرموو.

بەرپىز بەھار محمود فتاح :

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (23)

پىۋىستە لەسەر لايەنە پەيوەندىدارەكان ھوكمەكانى ئەو ياسايە جىبەجى بكنە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

موناقەشە، (د. پەرى) فەرموو.

بەرپىز پەرى صالح حمىد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھىوادارىن راستى بكنەۋە ئەۋە زۆر وشكە، بۇ ئاسان جىبەجىكردى ھوكمەكانى ئەم ياسايە ئەنجومەنى سەندىكا بۆى ھەيە رىنمايى پىۋىست دەرىكات.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەۋە رۇيشت دكتورە ئەمە باسى ئەۋەى تر دەكەين ئەۋەى لەۋى نووسراۋە (21) لەسەر ئەۋە ئەگەر تىبىنىەكت ھەبى، لەسەر ماددەى (21) ئەگەر تىبىنىەك ھەبىت، ھىچ نىە، دەخەينە دەنگدان؟ (53) كەس بە پەسەند دەزانى، ئەۋەى دژە؟ كەس نىە، بە كۆى دەنگ پەسەندكرا. ماددەى دواتر، فەرموو.

بەرپىز بەھار محمود فتاح :

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (24)

ئەم ياسايە لە رۆژى بلاۋ بوونەۋەى لە رۆژنامەى فەرمى (وقايە الكردستان) جىبەجىدەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / سەرۋىكى پەرلەمان:

مناقشە نىيە ماددەگە بەۋ شىۋازەى خويىنرايەۋە دەخەينە دەنگدان؟ (50) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەۋەى دزە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ھۆيەكانى دەرچواندن، فەرموو.

بەرپىز بەھار محمود فتاح :

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچواندن، لە پىناۋ بەرزكردنەۋەى ئاستى پىشەيى و زانستى ئەندامانى سەندىكا و بەرچاۋ گرتنى بنەماكانى ديموكراسىيەت و خۆگونجاندىن لەگەل ئەۋ پىشكەۋەتن و پەرە سەندنانەى ھاتۋتە كايەۋە ئەۋ ياسايە دەرچويىنرا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دوۋ كەس دەيانەۋى بەشداربن لە مناقشە، بەرپىز (ئارى عبداللطيف) دواتر بەرپىز (ئومىد حمە على) فەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەم شىۋەيەى لىبكرىت لە پىناۋ بەرز كردنەۋەى ئاستى پىشەيى زانستى كارى پارىزەرايەتى و سەندىكا و ئەندامانى چونكە ھەر بە تەنيا بۆ ئەندامانى سەندىكا نىيە ئەم ياسايە ھەم بۆ كارى پارىزەرايەتايە بۆ سەندىكاكايە ۋە بۆ ئەندامەكانىشەيەتى ۋە خۆگەنجاندىن لەگەل ئەۋ پەرەسەندىن و پىشكەۋەتۋانەى كە يتە ئارارە ئەم ياسايە دەرچويىنرا، ۋە من پىم باشە بە لەبەرچاۋ گرتنى بنەماكانى ديموكراسىيەت لايىرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز (ئارى عبداللطيف)، ئەگەر ئەۋەى نووسىتە بۆ بەرپىزان لە لىژنەى ياسايى بنىرى باشتر دەبى، بەرپىز (ئومىد حمە على)، فەرموو.

بەرپىز ئومىد حمە على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لە پىناۋ بەرزكردنەۋەى ئاستى پىشەيى و زانستىيەنى ئەندامانى سەندىكا و لىرە نووسىويانە بەرچاۋ گرتنى بنەماكانى ديموكراسى بە شىۋەيەكى لاۋەكى تەماشاي بنەماكانى ديموكراسى دەكرىت بۆيە پىم باشە لەبرى ئەۋە بنووسن پىادەكردنى بنەماكانى ديموكراسى و سوود بىنن لە ھەموۋ ئەۋ پىشكەۋەتۋانەى لەم بوارەدا ھاتۋنەتە ئارارە ئەم ياسايە دەرچويىنرا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز (ئومىد حمە على)، ديارە نووسىوتە ھەر ئەۋەى نووسىوتە بۆ لىژنەى ياسايى بنىرە، بەرپىزان ھەر بۆ ناگادارى ئىۋەى بەرپىز بۆ سەعات (2) دوۋ چارەك نان حازر دەبى تا ئەۋ كاتەى ئىمە

بەردەوام دەبىن ئەوجا ئەوھى پېۋىستى بە دەرىيە دەجىت و دېتەوھ، دواى نان خواردنەكە ئەگەر تەواومان كىرد، چونكە يەك گىفتوگۇ ماىە زۇر نىيە ئەگەر نامادە بوونەكە وەكو ئەمرۆ بى تەواوى دەكەين.

بەرپىز ھالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچواندىن:

لە پىناو بەرزكردنەوھى ئاستى پىشەيى و زانستى كارى پارىزەرايەتى ئەندامانى سەندىكا و پەيرەو كىردنى بەنەماكانى دىموكراسىيەت و خۇگونجاندىن لەگەل ئەو پېشكەوتن و پەرەسەندنانەى لەم بوارەدا ھاتوتە كايەوھ ئەم ياسايە دەرچوئىرا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

ھىچ تىببىنيەك نىيە ھۆيەكانى دەرچواندىن بەو شىۋازەى خوئىرايەوھ دەيخەينە دەنگدان؟ (47) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوھى دژە؟ (1) كەس دژە، بە زۇرىنەى دەنگ پەسەند كرا.

كۆى ياساكە دەخەينە دەنگدان؟ (51) كەس بە پەسەندەزانييت، ئەوھى دژە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. پىرۆزە لە پارىزەرانى كوردستان لە خەلكى كوردستان، دەستتان خۇش بى. بەرپىزان بەرنامەى كار بەردەوام دەبىن تاوەكو ئامازەم پى كىرد دواى سەعات (2)

بىرگەى دووھ لە بەرنامەى كار، گىفتوگۇكىردنى پىرۆزە ياساى ھەموارى چوارەمى سىندوقى خانەنشىنى پارىزەرايەتى ژمارە (18)ى سالى (1999)ى ھەمواركرا لە ھەرىمى كوردستان، بە پىي ماددەكانى (72)، (74)، (75) لە پەيرەوى ناوخوى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1)ى سالى (1992)ى ھەمواركراو.

داوا لە بەرپىزان لىژنەى ياساى دەكەين ماددە بە ماددە راپۇرتى ھاوبەش پىشكەشى بە ئىوھى بەرپىز بىكەن.

بەرپىز بەھار محمود ھتاج :

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

راپۇرتى لىژنە سەبارەت بە پىرۆزە ياساى ھەموارى چوارەمى ياساى سىندوقى خانەنشىنى پارىزەران لە ھەرىمى كوردستان/عىراق ژمارە (18)ى سالى (1999) لىژنەى كاروبارى ياساى رۇزى دووشەمە رىكەوتى (2018/1/29) كۇبوونەوھى ئەنجامدا بۇ تاوتوئ كىردنى پىرۆزە ياساى ھەموارى چوارەمى ياساى سىندوقى خانەنشىنى پارىزەران لە ھەرىمى كوردستان/عىراق ژمارە (18)ى سالى (1999) كە لە لايەن ژمارەى ياساى ئەندامانى پەرلەمانەوھ پىشكەش كراوھ دواى خوئىندنەوھى يەكەمى لە دانىشتنى ژمارە (19) لە رۇزى سىشەمە بەروارى (2015/6/30) رەوانەى لىژنەكەمان كراوھ دواى گىفتوگۇكىردن و تاوتوئكىردن لىژنەكان گەشىتنە ئەم ئەنجامانەى خوارەوھ:

ياساى سىندوقى خانەنشىنى پارىزەران لە ھەرىمى كوردستان/عىراق ژمارە (18)ى سالى (1999)

ماددەى (1)

بىرگەيەك بە رىزبەندى چوارەم بۇ ماددەى (2) لە ياساكە زىاد دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىرئىتەوھ:

چوارەم: دەستە بە ھەماھەنگی لەگەڵ ئەنجومەنی سەندیكای پارێزەراڤی كوردستان بەرنامە و كاروبارەكانی رێك دەخات و بە جۆرێك كە لە بەرژەوهندی ئەندامانی سەندیكا بێت.

ماددە (2)

ماددە (3) لە یاساكە ھەمورا دەكرێت و بەم شیوھە دەخوینرێتەو:

1- دەستەئەسندوق لە سێ ئەندامی رەسەن و سێ ئەندامی یەدەگ پێك دێت كە نوێنەرایەتی ھەر یەك لە ئەنجومەنی دادوھری و وەزارەتی دارایی و سەندیكای پارێزەران دەكەن.

2- دەستە لەلایەن نوێنەری ئەنجومەنی دادوھریو سەرۆكایەتی ئەكرێت كە نوێنەرایەتی سندوق دەكات لەبەردەم دادگاكان و فەرمانگەكانی تر.

3- ئەنجومەنی دادوھری ئەندامی رەسەن و یەدەگ لە نیو دادوھراڤی پلە یەك دا دەپالۆیت وەزارەتی دارایی و ئابووری ئەندامی رەسەن و یەدەگ لە نیو فەرمانبەرانیدا دەپالۆیت، بەمەرجێك پلەئەزیزیان لە بەرپۆھەری گشتی كەمتر نەبێت سەندیكای پارێزەران ئەندامی رەسەن و یەدەنگ لە نیو پارێزەرو راویزكارەكانیدا.

ماددە (3)

بەرگەئەپێنجەمی ماددە (4) ھەموار دەكرێت و بەم شیوھە دەخوینرێتەو:

بەرگە (5)

دامەزراندنی فەرمانبەران كارمەندان بە شیوھێ گریبەست بۆرایی كردنی كاروبارەكانی دەستە و كۆتایی پێھێنانی رازەگان بە جۆرێك مەرجەكانی دامەزراندن و دابینكردنی مووچە و بنەماكانی بەرز كردنەوھێ هاتوو لە یاسای رازەئەمەدەنی رەچاو بكرێت.

ماددە (4)

بەرگەئەدوومی ماددە (6) ی یاساكە ھەمورا دەكرێت و بەم شیوھە دەخوینرێتەو:

بەرگە (2)

1- یەك پارێزەر بە ھاوبەشی بە ئیشتراك بەشدار بوون لە سندوقی سالانە بە یەك جار لە ماوھێ مانگەكانی كانوونی دووھم و شوباتی ھەر سالێك دەدات و لە باری دواكەوتن لە وادەئەدیاریكراو لە (35%) ئابوونەئەسالانە دەخرێتە سەر.

2- ئەو پارێزەرانەئەكە دەبنە ئەندامی سەندیكا بۆ یەكەم جار بیری (150000) سەد و پەنجا ھەزاریان لێوھەگری ئەو بڕە ھاوبەشیە بە بەشداركردنی پارێزەر لە سندوقەكە ھەژمار دەكرێت.

ماددە (5)

ھەردوو بەرگەئە(یەكەم) و (سێھەم) لە ماددەئە(13) ی یاساكە ھەموار دەكرێت و بەم شیوھە دەخوینرێتەو:

1-پاریزەر خانەنشین دەکریت ئەگەر بە راپۆرتی لیژنەى پزیشکی فەرمى سەلپنرا کە دووچارى نەخۆشیهک هاتوو کەوا پەککەوتەى کردوو بە پارێزەرایەتى کردن و ماوەى پارێزەرایەتى کردنىشى بە (15) ساڵ دادەنریت، ئەگەر لەم ماوە کەمتر بێت و بەرامبەرەکانى بەشداربوونى ئەو سالانەى بۆ رازەکەى زێدە کراوە لە سەندیکا و لە سندوق لێ وەردەگیریت بەو مەرجەى لەسەر بنەماى (5000) پینچ ھەزار دینار بۆ ھەر مانگیك خانەنشین بکریت.

3- ماوەى پارێزەرایەتى کردنى پارێزەر بە (15) ساڵ دادەنریت ئەگەر لەم ماوەیە کەمتر بێت و کۆچى دوایى بکات و مووچەى خانەنشینی بۆ منداڵەکانى لەسەر ئەو بنەمايە تەرخان دەکریت و بەرامبەرەکانى بەشدارى لە سەندیکا و سندوق لێ وەرناگیریت بەرامبەر بەو ماوەیەى ماوە، ماوە یاساییەکەى پێ تەواو کراوە.

ماددەى (6)

سەرەتای ماددەى (14) ی یاساکە ھەموار دەکریت و بەم شیوەى دەخوینریتەو:

بە تەنھا ئەو وادانەى دادپێن بە وادەى پارێزەرایەتى کردن دادەنرین بۆ مەبەستەکانى خانەنشینی ئەگەر پارێزەر لەبەرى ئەو وادانە بەرامبەرەکانى ھاوبەشى بەشداربوونى لە سەندیکا و سندوق بدات.

ماددەى (7)

بەرگەى دووھمى ماددەى (15) ھەمورا دەکریت و بەم شیوەیە دەخوینریتەو:

دووھم: مووچەى خانەنشینی ئەو پارێزەرەنەى لە ھەریمى کوردستان پێش بەرکار بوونى ئەم یاسایە خانەنشین کراون مووچەى خانەنشینیان بۆ تەرخان دەکریت لەسەر بنەماى (4000) چوار ھەزار دینار بەرامبەر ھەر مانگیكى ماوەى خانەنشینی وە بۆ ئەم مەبەستەش دواین بەشى مانگ بە مانگیكى تەواو دادەنریت.

ماددەى (8)

ماددەى (16) ی یاساکە ھەمورا دەکریت و بەم شیوەیە دەخوینریتەو:

1- دەکریت نیوانى ماوەى پارێزەرایەتى و ھەر مافیكى خانەنشینی دیکە کۆ بکرینەو بە چاوپۆشین لە ھەرچاوەکەى بەو مەرجەى کۆى گشتیان زیاتر نەبێت لەو مووچەى پارێزەر لە سندوق شایستەى دەبێت و لەھەر حالەتیکیش بێت نابێت لە (1800000) یەك ملیۆن و ھەشت سەد ھەزار زیاتر بێت.

2- مووچەى خانەنشینی ھاتوو بۆ پارێزەرى خانەنشین کراو لە وەزىفەىەكى دیکە لەو مووچەىەى خانەنشینی کە شایستەى دەبێت کەم دەکریتەو بە گوێرەى حوکمەکانى ئەو یاسایە.

ماددەى (9)

بەرگەى (یەكەم) ی ماددەى (17) ی یاساکە ھەموار دەکریت بەم شیوەیە دەخوینریتەو:

1-ئەگەر پارىزەر يان پارىزەرى خانەنشىنكراو كۆچى دوايى كرد ئەو مافەكانى خانەنشىنى لە رۆژى مردنپەو بو منداڵەكانى دەگوزرپتەو لەم حالەتەش حوكمەكانى خانەنشىنبوونى خىزانى هاتوو لە ياساى خانەنشىنى مەدەنى پيادە دەكرپت.

ماددەى (10)

ماددەى (21)ى ياساگە ھەمواردەكرپت و بەم شپۆھپە دەخوینرپتەو:

بەدەر لە حوكمەكانى ماددەكانى پيشوو دەستە ھەلدەستپت بە بەخشىنى.

1- مووچەى خانەنشىنى كەمتر نەبپت (750000) ھوت سەد و پەنجا ھەزار بو خىزانى ئەو پارىزەرەنەى لە خەباتى بزوتنەو ھى رزگارنى خوازى كوردستان/ عىراق شەھىد بوون.

2- مووچەپەكى خانەنشىنى كەمتر نەبپت لە (600000) شەش سەد ھەزار دىنار بو خىزانى ئەو پارىزەرەنەى لە دواى واز ھىنانى دەسەلاتى ناوھندى لە ئىدارەى كوردستان لە (10/23)ى سالى (1991) تا دەرچواندى ياساى سندوقى خانەنشىنى پارىزەرەن ژمارە (18)ى سالى (1999) كۆچى دواييان كرددوو.

ماددەى (11)

ماددەى (22) ياساگە ھەمورا دەكرپت و بەم شپۆھپە دەخوینرپتەو:

1- ماوھى پارىزەرەپتەى كردن لە دەرەوھى ھەرپم پيش پىكھپنانى لىژنەى كاتى سەندىكاي پارىزەرەنەى كوردستان لە رپكەوتى (1993/1/3) بو مەبەستەكانى ئەم ياساپە ھەژمار دەكرپت بو ئەو پيش بو ئەو پارىزەرەنەى لە سەندىكا پيش رپكەوتى (2003/4/9) تۆمار كراون.

2- پيوستە لەسەر ئەو پارىزەرەنەى لە سەندىكا كەوا پيش (2003/4/9) تۆمار كراون لە وانەى داواى خستە سەرى ماوھى پارىزەرەپتەى كردنيان دەكەن لە لاي سەندىكاي پارىزەرەنەى ھەرپمى كوردستان بو مەبەستى خانەنشىنكردن بەرامبەرەكانى بەشداربوونى ئەو سالانە لە سەندىكا و سندوق بەدەن.

ھۆپەكانى دەرچواندن:

لە پيناو رپكخستەو و پاراستى ماف و دابىن كردنى ژيانپكى شاپستە بو پارىزەرەن خىزانەكانيان و بە لەبەر چاو گرتنى پەرەسەندنە كۆمەلاپتەى و ئابوورپەكان ئەم ياساپە دەرچوینرا.

بەرپز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بو بەرپز (د. بەھار محمود) جىگرى سەرۆكى لىژنەى ياساپى، بەرپزان راپۆرتە ھاوبەشەگە خوینراپەو ھەكو پيشتر دەست دەكەين بە گفتوگوى ئەم پڕۆزەپە ماددە بە ماددە لە ماددەى (1) دەست پى دەكەين، فەرموو بەرپز.

بەرپىز بەھار محمود فتاح :

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددە (1) بىرگەيەك بە رىزبەندى چوارەم بۇ ماددە (2) لە ياساگە كە زىاد دەكرىت بەم شىۋەيە دەخوئىرىتەو.

چوارەم: دەستە بە ھەماھەنگى لەگەل ئەنجومەنى سەندىكاي پارىزەرانى كوردستان بەرنامە و كاروبارەكانى رىك دەخان بە جۇرىك بەرژەوئەندى ئەندامانى سەندىكا بىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (د. بەھار محمود) جىگىرى سەرۋىكى لىژنەى ياسايى، بۇ گفتو گۆى ئەو ماددەيە ديارە گفتوگۇ لەسەر ئەم ماددەيە نىيە، نىسابەكە پىناچى ھەبى، دەبى يەك بە يەك تەواو بىتن بۇ ئەوئە رىكارە باشەكانى پەيرەوى پەرلەمانە، بۇ ئاگادارى ئىۋە بەرپىز لەبەر ئەوئە زۇرى ئەندامانى پەرلەمان لىرە نىنە بەيانى كۆنفرانسى ئەوئە سەنتەرى تويژىنەوئە پەرلەمان بەژدارە لەگەل (مىرى) بۇ سازگردنى ئەم كۆنفرانسە، بەباشمان زانى ئەندامانى پەرلەمان حوزورىان لە وئ ھەبىت، بەراستى پەيوەستە بە دەسلەتەكان (فصل الصلطات) مەبدەئىكى زۇر گرىنگى دىموكراسىيە و حوكمرانى ئەو سەردەمەى لەدونىادا لە چەندىن تەوەر ئەوئە باس دەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز (د. عزت صابر) خالەكى نىزامى، فەرموو.

بەرپىز عزت صابر اسماعيل :

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەم ياسايە ياساى سندوقى خانەنشىنى لە راستىا تەواو تەواو بەشېكى پەيوەندى ھەيە بە لىژنەى داراييەو جەندىن جار گلەيى و گازانندە ئەكەين دەبوو لە كاتى خۇى ئاراستەى لىژنەى پەيوندىدار بكرىت ئەگەر نا ھىچ تەشجىيەك نابىت دەولمەندى بگەى بە باشترىن شىۋە دەرىچوئىنى، سندوقى خانەنشىنى تەبىيەتى مالى ھەيە (انشاوالله) بۇ داھاتوو پىرۇژە ياسا پەيوەست بوو بە لىژنەى داراييەو ئاراستەى لىژنەكەمان بگەن، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

زۇر سوپاس بۇ بەرپىز (د. عزت صابر) رەخنەكەت بەجىيە وە پەسەندە رەھەندى دارايى ھەيە دەبوايە بۇ ئىۋەش ئاراستە بكرىت، بە تەئكىد ئەوئە لەبەر چاۋ دەگرىت، نىسابەكە تەواو بەرپىزان ماددە (1) خوئىنرايەو دەبووئە دەخوئىنەوئە و دەخەينە دەنگدان، ھىچ گفتوگۇ لەسەر نەبوو واتە بەس خوئىندەوئەيە بۇ دەنگدان.

بەرپىز فالأ فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (1)

بېرگەيەك بە رىزبەندى (چوارەم) بۇ ماددەى (2) لە ياساگە زىاد دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىرئىتەوہ:
چوارەم: دەستە بە ھەماھەنگى لەگەل ئەنجومەنى سەندىكاي پارىزەرانى كوردستان بەرنامە و كاروبارەكانى
رئىك دەخات بە جۇرئىك كە لە بەرژەوہندى ئەندامانى سەندىكا بئىت.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز سەرۆكى لىژنەى ياساى، ئەو ماددەيە بەو شىۋازەى خويئىرايەوہ دەيخەينە دەنگدان؟
(47) كەس بە پەسەند دەزانى، ئەوى دژە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ماددەى (2) فەرموو.

بەرئىز فالأ فرید ابراهيم:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (2)

ماددەى (3) لە ياساگە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىرئىتەوہ:

1- دەستەى سندوق لە (3) ئەندامى رەسەن و (3) ئەندامى يەدەگ پىك دئىت كە نوئىنەرايەتى ھەر يەك لە
ئەنجومەنى دادوہرى و وەزارەتى دارايى و سەندىكاي پارىزەران دەكەن.
2- دەستە لەلایەن نوئىنەرى ئەنجومەنى دادوہرىوہ سەرۆكايەتى دەكرىت كە نوئىنەرايەتى سندوق دەكات
لەبەردەم دادگا و فەرمانگەكانى تر.

3- ئەنجومەنى دادوہرى ئەندامى رەسەن و يەدەگ لەنيو دادوہرانى پلە يەكدا دەپالئوئىت وەزارەتى دارايى
ئابوورى ئەندامى رەسەن و يەدەگ لە نيو فەرمانبەرانىدا دەپالئوئىت بە مەرجىك پلەى وەزىفيان لە
بەرئوہبەرى گشتى كەمتر نەبئىت و سەندىكاي پارىزەران ئەندامى رەسەن و يەدەنگ لە نيو پارىزەره
راوئىزكارەكانىدا دەپالئوئىت، بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان (رەسەنەكان) دەكەين بە (ئەصلى).

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو تىبىنيە، منىش بەتەما بووم ئاواژە بەو رەسەنيە بكەم، ماددەى (2) بۇ گفتوگۆ، ئەگەر
گفتوگۆ نەبى، دوو بەرئىز داوا دەكەن گفتوگۆ لەسەر ئەم ماددەيە بكەن، بەرئىز (ئومئىد ھمە على) دواتر
بەرئىز (قادر ئۆتمان) فەرموو.

بەرئىز ئومئىد ھمە على :

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھەرچەنە سەرۆكى لىژنەى ياساى خىرا باسى رەسەنەكەى كرد دەمەوى روونكردەنەوہ لەسەر ئەوہ بەدەم بۇ
واتاى يەنى زمانى كوردىيەكە لەزمانە عەرەبىيەكە دەگەرئىن خۆى ئەوہ كىشىە! وشەى رەسەن لە زمانى
كوردىا بگەرئىى وە بۇ وشەى ھەمىشەيش لە زمانى كوردىا بگەرئىى، نەك بەراوردى بكەى بە وە كە دەلئىن
ئەصل دانەنيىن ئەو واتايە نادات وشەى (رەسەن) وشەيكە بۇ نموونە ئەگەر باس لە ئىنسانىكى رەسەن
دەكرىت يان باس لە ئىنسانىكى نارەسەن دەكرىت ئەوہ لە زمانى كوردىا واتاكەى بۇ ئىمە روونە بۆيە لئىرە

ئەو واتايە ناگونجى (ھەمىشەيى) ئىيۈ دېسان وتتان ناگونجى لەبەر ئەوھى بەراوردتان کرد بەوھى کہ وەرىدەگىرپن وشەى ئەصل لە عەرەبىيەگە وەردەگىرپن بىگومان ناکاتە (ھەمىشەيەگە) لىرەيا كىشەگە دروست ئەبىت، لىرە واز لە وشە عەرەبىيەگە بىنن، (ھەمىشەيى) باشترە بۇ ئەو شوپنە دابىنن (يەدەگ) ئەو واتايە دەدا ئەو دەبەخشى کہ ئىمە دەمانەوى رەسەنەگە ئەو واتايە نادات وە ئەصلەگەش عەرەبىيەگە كورداندوتانە کردوتانە بە (ئەسلى) بۇيە باشترە (ھەمىشەيەگە) دابىنن يان (جىگىر) دابىنن ھەمان ئەو واتا دەدات لە رووى زمانى كوردىيەو ئەو واتايە دەدات ھىچ كىيە نىيە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىر سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (ئومىد ھەمە على)، ھەتا دەلىن رەسەنەگەش كوردى نىيە لە (رسىن) ھاتووە لە عەرەبىيەگە ھاتووە قسەيەكى واش ھەيە، بەرپىز (قادر ئۆتمان) فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول :

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ھاورام، ئىمە پىشتەر قسەمان لەسەر وشەى (رەسەن) کرد لە پرۆژەى پەسەندكراوى ئەوھى ياسايى پارىزەرايەتى ئىمەش پىمان باشە ئەو وشەيە بگۆردىرپت رەنگىبى ئەو وشەى (ھەمىشەيى) وا لىك بدىرپتەو ئەو كەسە بە ھەمىشەيى لەوى دەمىنپتەو ئەو وارىد نەبىت دەكرپت وشەى (سەرەكى) يان وشەى (جىگىر) بەكار بىنن، وە سەبارەت بە برگەى سىيەمىش من پىشنيار دەگەم كە ئەوانەى وەزارەتى دارايى و ئابوورى ئەندامەكانيان ھەم ئەندامە سەرەكەكانيان ھەم ئەندامە يەدەگەكانيان ھەر تەنھا پلەكانيان بەرپۆھەبەرى گىشتىە بە بنەما نەگىرئ بەلك و لايەنە پىسپۆريەكان ئەوھشيان بە بنەما بگىرئ، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىر سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (قادر وتمان) بۇ ئەو تىبىنيە، ئىستا داوا لە لىژنەى ياسايى دەكەين ماددەگە بە دارشتنى كۆتايىيەو بەخەنە روو، فەرموو.

بەرپىز قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

لە جىيى وشەى (رەسەن) ، (ئەصلى) مان بەكار ھىناوہ من موستەلەحى قانونى دەگەرپىم لەبەر ئەوھى ئەگەر ھەمىشەيى دانىم يەعنى (موستەمر)وہ ئەگەر جىگىرپىش دانىم يەعنى (پابت) بەلام (اصلى) ئەوہ موستەلەحىكە قانون بەكارى دىنپتن بۇيە موستەلەحىكى قانونىيە ئەویش دەبىتە رەئىسى، ئەصلى لەگەل يەدەگ بەكار دىت رەئىسى لەگەل سانەوى بەكارديت، بۇيە موستەلەحى (اصلى) لە شوپنى ھەموو موستەلەحى (رەسەن) دادەنپن.

ماددەى (2) ماددەى (3) لە ياساکە ھەموار دەكرپت و بەم شىوہىيە دەخوینرپتەوہ:

1-دەستەى سەندوق لە (3) ئەندامى ئەصلى (3) ئەندامى يەدەگ پىك دىت كە نوپنەرايەتى ھەر يەك لە ئەندامى دادوہرى و وەزارەتى دارايى و سەنديكاي پارىزەران دەكەن.

2- دسته له لايه نويتهرى نهجومه نى دادوهریه وه سهروکایه تى دهکریت که نوینه رایه تى سهندوق دهکا له بهردهم دادگاگان و فهرمانگهکانى تر.

3- نهجومه نى دادوهرى نهندامى نهصلی و یهدهگ له نیو دادوهرانى پله یهک دهپالیویت وهزاره تى دارایی و ئابوورى نهندامى نهصلی و یهدهگ له نیو فهرمانبه رانیدا دهپالیویت به مهرجیک پله ی وهزیفیان له بهرپوه بهرى گشتى که متر نه بی ت و سهندیکای پاریزهران نهندامى رهسهن و یهدهگ له نیو پاریزهره راویزکاره کانیدا دهپالیویت.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سهروکی په رله مان:

نهو مادهیه بهو شیوازه ی خوینرایه وه دهیخهینه دهنگدان؟ (55) کهس به پهسهند دهزانن، نهوه ی دژه؟ کهس نییه، به کوی دهنگ پهسهند کرا. مادهی (3) فهرموو.

بهریز تهلار لطیف محمد:

بهریز سهروکی په رله مان.

مادهی (3)

برگه ی پینجه می مادهی (4) هه مورا دهکریته وه بهم شیویه دهخوینریته وه:

پینجه م: دامه زراندى فهرمانبه ران کارمه ندان به شیوه ی گریبه ست بو رایى کردنى کاروباره کانى دسته و کو تاي پیهینانى راژه کانیان به جوړیک مه رجه کانى دامه زرادن و دیاریکردنى مووچه و بنه ماکانى بهرزکردنه وه ی هاتوو له یاسای راژه ی مه دهنى ره چاو بکرین.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سهروکی په رله مان:

سو پاس بو بهریز (تهلار لطیف)، بهریزان دیاره مناقه شه له سه ر نهو مادهیه نیه، نهو مادهیه بهو شیوازه ی خوینرایه وه دهیخهینه دهنگدان؟ (54) کهس به پهسهند دهزانن، نهوه ی دژه؟ کهس نییه، به کوی دهنگ پهسهند کرا. مادهی (4)، فهرموو.

بهریز تهلار لطیف محمد:

بهریز سهروکی په رله مان.

مادهی (4)

برگه ی دووه می مادهی (6) ی یاساکه هه مورا دهکریت و بهو شیویه دهخوینریته وه:

دووه م:

1- پاریزهر هاوبه شی به شداربان له صندوقی سالانه به یهک جار له ماوه ی مانگهکانى کانوونى دووه م و شوباتى هه ر سالیك ددهات، وه له بارى دواکهوتن له ماوه ی دیاریکراو له (35%) ئابوونه ی سالانه ی دهخریته سه ر.

2- نهو پاریزهرانه ی که دهبنه نهندامى سهندیکا بو یه یه کهم جار بری (150) سه دو په نجا هه زار یان ئی وهردهگری نهو بره هاوبه شییه به به شداریکردنى پاریزهر له صندوقه که نه زمار دهکریت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (تەلار لطيف)، بەرپىزان بۇ گىفتوگۇي ئەو ماددەيە، دەست بە ناو نووسىن دەكەين، چوار بەرپىزمان ھەنە، بەرپىز (شكوريە شىخانى)، فەرموو.

بەرپىز شكوريە سمايل مصطفى:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پىم وايە (150) سەد و پەنجا ھەزار زۆرە بۇ بەشدارىكردن بىكرىت بە (50) پەنجا ھەزار باش دەبىت، وە ئەو لە (35%) ھەر زۆرە بىكرىت بە لە (20%) باش دەبىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (شكوريە شىخانى)، بەرپىز (مىدینە ايوب)، فەرموو.

بەرپىز مىدینە ايوب احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دەربارى ماددا (4) برگا (1) مانگا كانونا دووى (شوبات) ھەرسالەك، ئەگەر (35%) رىزا وى گەلەكە، ئەگەر ئەم بزقپىن ئەسلى وى قانونى گەلەك عەدالەت تىدا ھەبوو، چونكى ل دىف رىزا ھاتىبوو دەست نىشان كرن ئەگەر ئەم بىزىن ئىكى ژ دوو سال كىمتر ھەبىتن رىزا وى (100%) بى ئەگەر ژ سى سال دەرباز كرى (250000) بى، ھەروەسا پىنج سال (300000) بى ل دىف رىزا پارىزەرا بى پلا ئىكى و پلا دووى و پلا سى، پرسىارەك بۇ سەرۋىكى سەندىكايى چەند كەس ھاتىنە خانەنشىن كرن و چەند كەس ماوى خانەنشىنى بىسەر چوويە و خۇ خانەنشىن نەكرىيە، ئەف رىزا (35%) ھاتىنە دانان دەف من گەلەك رىزەكا زۆرە و ببىت (20%)، دەربارى ماددا (2) ئەگەر ئەم سەح كەينى بۇ جارا ئىكى (150000) گەلەكە چەنكى چ داھات دەستى وى پارىزەرى نىنە بۇ جارا ئىكى دبىت ئەندامى وى سەندىكايى، پىشنىار دكەم ببىت (125000)، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (مىدینە ايوب)، بەرپىز (قادر ئۆتمان)، فەرموو.

بەرپىز قادر ئۆتمان رسول:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

سەبارەت بە خالى يەكەم من پىم باشە لە برى سزادان و غەرامە كردنە ئەمە، يەنى ئەو كاتەى پارىزەرەكە خانەنشىن دەكرىت لىپنەكەى لىپىنى سندوقى خانەنشىنى لە مووچەكەى، خانەنشىن نەكرىت تا ئەگەر قەرزدار ببىت پارەكەى پى بەنرىت، وە ئەگەر ئەمە ناكرىت رىزەكە بىكرىتە (25%)، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (قادر ئۆتمان)، بەرپىز (ئومىد حمە على)، فەرموو.

بهریز ئومید حمه علی:

بهریز سهروکی په رله مان.

خالی یه کهم کانوونی دوووم و شوباتی ههر سالیك دهدات، چاره کیکهش ئه و تیبینیهمان وتووه، وه لیره لابهن تهنه (فاریزهیهك) دابنن، ئه و کیشهیه حهل ده بیته، له هه موو مانگیك دهدات ماوهی کانوونی دوووم، شوباتی ههر سالیك دهدات، له باری دواکه وتن له وادهی دیاریکراو، بهم شیوهیه تهواو ده بیته، خالی دوووم له دیری دوووم (1000) ههزار دیناریان لیوهرده گیرئ، ئه و بره هاوبه شییه ئیشتیراک پیم وایه پیویست ناکات ئه وه بوتریته دانی ئه و بره پارویه نهك ئه و بره هاوبه شییه، پیدانی ئه و بره پارویه به به شداریکردنی پاریزه له سندوقه که ئه ژمار ده کریته، زور سوپاس.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سهروکی په رله مان:

سوپاس بو بهرین (ئومید حمه علی)، بهرین (عمر عینایهت)، فهرموو.

بهرین عمر عینایهت حمه سعید:

بهریز سهروکی په رله مان.

برگه یی یه کهم پاریزه هاوبه شی ئیشتیراک به شدار بوون له سندوقی سالانه یی به یهك چار له ماوهی مانگه کانی، به رای من بوتریته له نیوهی یه کهمی سالد دهدات ئه گهر له وادهیه دواکهوت بهرینزهی (25%) وهکو کاک (قادر) وتی له ئابوونه که ده خرپته سه ر ناکریته (35%) زور زوره وه ناشکریته له دوو مانگا له دهره وه بیته یان فریا نه که ویت له سه فهر بیته له بهر ئه وه (6) مانگ باشتره باشتره به رهئی من، ههر چه نده من ئه خیر کهس قسه ئه کهم پیم وایه ئه گهر دوو مانگه که بکریته نیوهی یه کهمی ساله که، سوپاس.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سهروکی په رله مان:

سوپاس بو بهرین (عمر عینایهت)، گفتوگو له سه ر ئه و ماددهیهی کۆتایی هات، چاوه پروانی دارپشتنی ماددهینه له لایهن بهرینزان له لیژنه یی یاسایی، دیار دوو پیشنیار هه بوون دیاره له دوو کهس زیاتر پشتمانی ئی نه کرد، (د.قالا)، فهرموو.

بهرین قالا فرید ابراهیم:

بهریز سهروکی په رله مان.

ئه و پیشنیاره که پیمان باش بوو (150000) سه د و په نجا هه زاره که بکریته (100000) سه د هه زار به سالیك خزمهت بویان حساب ده کری ئه که ده بیته ئه ندام، یه عنی خیلالی ئه و ساله یی که ئه و مماره سه ی میهنه یی محامات ده کات تهنه ئه و (150000) سه د و په نجا هه زاره یی که لیی وه درده گیرئ ئه و (35%) که ئه ندام په رله مانیک یان دوو په رله مانتر پیشنیاریان کرد بیته (25%) پیشتر (50%) بوو ئیمه له و ته عدیله کردوومانه به (35%)، هه ندیک ملاحه زاتی لوغه ویش دران له لایهن بهرین کاک (ئومید) ئه ویشیان وه رگیراوه ئه گهر ریگا بدن بهرین سهروکی په رله مان دارپشتنی کۆتایی بخوینمه وه؟

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

خالى نىزامىيە؟ يان رەئى دەدەي؟ چونكە رەئىيەكەت داۋە بەرپىز (مىدینە) خان.

بەرپىز مىدینە ايوب احمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەگەر ئەم بىز قىپىن سەح كەينە ماددا (5) ژ ياسا پارپىزەر ل وپرى ژى (25%) نەكرىنە (35%) وەختەكى ھەۋە تەشەيد كرى ئەۋە ژى ل سەر ھندى دى گەلەك رىژەكا زۆر بىت ئەز بىژم (25) سەر (25) بىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس (مىدینە) خان، بەرپىز (د.قالا)، ۋەلام و رەئى كۆتايى، فەرموو.

بەرپىز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دوو ەمەلىيە لىك جىاوازن ئىستا (د. بەھار) ئىمەش ئەۋ خىلافەمان ھەبوۋ لىرانە پىم وا بوۋ دوو ەمەلىيە لىك جىاوازن لە بەرپىز سەرۋىكى سەندىكاي پىرسى گوتى ئەمان دوو كارى لىك جىاوازن دوو شتى لىك جىاوازن ئەگەر يەك ەمەلىيە بايە ھەردووكمان دەكرده (25) بەلام دوو كارى لىك جىاوازن.

ماددەى (4)

بەرگەى دوۋەمى ماددەى (6) ى ياساكە ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەيە دەخوئىرئىتەۋە:

دوۋەم:

1- پارپىزەر ھاۋبەشى ئىشتراك بەشداربوۋن لە سەندوقى سالانە بە يەك جار لە ماۋەى مانگەكانى كىنۋونى دوۋەم و شوباتى ھەر سالىكدا دەدات لە بارەى دواكەۋتن لە ۋادەى دىارىكراۋ (35%) ئابوۋنەى سالانەى دەخىرئىتە سەر.

2- ئەۋ پارپىزەرەنەى كە دەبنە ئەندامى سەندىكا بۆ يەكەم جار بىرى (150) سەد و پەنجا ھەزار دىنارىان لىۋەردەگىرئىت و پىدانى ئەۋ بىرە پارەيە بە بەشدارى كىردنى پارپىزەر لە سەندوقەكە ئەژمار دەكرئىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز سەرۋىكى لىژنەى ياسايى (د.قالا)، بەرپىزان ئەۋ ماددەيە بەۋ شىۋازەى خوئىنرايەۋە دەخەينە دەنگدان؟ (56) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەۋەى دژە؟ كەس نىە ئەۋ ماددەيە بە كۆى دەنگ پەسەندكرا. ماددەى (5) فەرموو.

بەرپىز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (5)

ھەردوو بەرگەى يەكەم و سىيەم لە ماددەى سىزەى ياساكە ھەموار دەكرئىت و بەم شىۋەيە دەخوئىرئىتەۋە:

یہ کہم: پاریزہر خانہ نشین دہکریٹ ئەگەر بە راپۆرتی لیژنە ی پزیشکی فەرمی سەلینرا کە وا دوو چاری نەخۆشیەک هاتووہ کەوا پەککەوتەیی کردووہ لە پاریزەرایەتیکردن و ماوہی پاریزەرایەتیکردنی بە (12) ساڵ دادەنریٹ ئەگەر لەم ماوہیە کەمتر بیٹ و بەرامبەرەکانی بەشدار بوونی ئەو سالانە ی بۆ رازەکە ی زی دەکراوہ لە سەندیکا و لە سەندوق لی وەر دەگیریت بەو مەر جە ی لەسەر بنەمای (5000) پینج ہزار دینار بۆ ہەر مانگیک خانە نشین بکریٹ.

سییەم: ماوہی پاریزەرایەتی کردنی پاریزہر بە (15) ساڵ دادەنریٹ ئەگەر لەو ماوہیە کەمتر بیٹ و کۆچی دوایی بکات، موو جە ی خانە نشینی بۆ مندالەکانی لەسەر ئەو بنەمایە تەرخان دہکریٹ و بەرامبەرەکانی بەشدارا بوونی لە سەندیکا و سەندوق لیوہر ناگیریت بەرامبەر بەو ماوہیە ی ماوہ یاساییە کە ی پی تەواو کراوہ.

بەرپز جعفر ابراہیم ئیمینی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سو پاس بۆ بەرپز سەرۆکی لیژنە ی یاسایی (د.فالا)، بەرپزان دەرگای گفتوگۆ لەسەر ئەو ماددە دہکەینەوہ سی بەرپز داوا دہکەن بەشدار ی بکەن، بەرپز (گەشە دارا)، فەرموو.

بەرپز گەشە دارا جەلال:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

پیشنیار ئەکەم وەکو وتم سەرۆکی لیژنە ی کۆمەلایەتی و لیژنە کە ئیمە پیشنیار ئەکەین ہەر لەسەر بنەمای ئەو پیشنیارانە ی ئەندامانی سەندیکا ی پاریزہرانە کە خانە نشین کردنی پیشوہختە ہەبیت بۆ ئەو پاریزہرانە کە خاوەن پیداو یستی تاییبەتن یاخود منالی خاوەن پیداو یستی تاییبەتیان ہەبە، وە بۆ نمونە نیسبەیان بۆ دانریٹ بە پی ئەو عەوقە ی کە ہەبەتی لە جەستە یا ئەگەر لە (10%) بیٹ سالیک کەمتر پیشوہختە بیٹ لە سەدا (20%) بیٹ دووسا یان لە (30%) بیٹ سی سا ی بەو شیوہیە، وە ئەگەر لە کاتی نەمانی عەوقیشا یاخود ئەو خاوەن پیداو یستی تاییبەتە چاک ئەبیتەوہ یان مندالەکە ی چاک ئەبیتەوہ یا خوا نەخواستە کۆچی دوایی ئەکا بتوانی بگەرپتەوہ ئەندامە خانە نشینکراوہ کە وە بۆ کاری پاریزہرایەتی، سو پاس.

بەرپز جعفر ابراہیم ئیمینی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سو پاس بۆ بەرپز (گەشە دارا)، بەرپز (مدینە ایوب)، فەرموو.

بەرپز مدینە ایوب احمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان:

دەرباری ماددا (5) ئەز پیشنیار دکەم بڕگا ئیکی ئەو (5000) ببیت (4000) وە بڕگە ک دی ژ ی سەر بیٹ زی دە کرن کو فی شیوازی بیت، ہەر پاریزہرە ک بیٹە خانە نشین کرن ل بەر ہەر ھۆیە ک دبیت موو جی خانە نشینی ل صندوقا خانە نشینی وەر نہ گریٹ، پیویستە منجہیە ک پی بدریٹ کو ب ریژا (20%) بیت ھاوشیوہی سالانە بیت، سو پاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (مىدىنە ايوب)، بەرپىز (ئومىد حمە على)، فەرموو.

بەرپىز ئومىد حمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەرپىز يەكەم پارىزەر خانەنشىن دەكرىت ئەگەر بەرپىز پارىزەرى لىژنەنى پىزىشىكى فەرمى سەلمىنرا كەوا ئەم (كەوا) يە لىبىن تەنھا (كە) دابىن دووچارى نەخۇشەك بوو نەك ھاتوو تا رادەنى پەككەوتە كىردى لە كارى پارىزەرايەتەدا، (واو) دائەنىيەتەو ھەمە پارىزەرايەتەكىردىشى ھەرچەندە داوى ئەوھش خۇتان ئەتوانن دەستكارىيەكى بىكەن، سىيەم: ھەمە پارىزەرايەتە كىردى پارىزەر خۇى ھەر ھەمە پارىزەرايەتە كىردى پارىزەرە يەنى پىويست ناكات ھەمە پارىزەرايەتە تەواو، ھەمە پارىزەرايەتە بە (15) سال دائەنرىت نەك ھەمە پارىزەرايەتە كىردى پارىزەرچونكە ھەمە پارىزەرايەتە بۇ دىكتور نىيە تەنھا بۇ پارىزەرە، بۇيە ئەمە پىويست ناكات، ھەمە پاش ئەوھ دائەنرىت ئەگەر لە ھەمە كەمتر بىت و پارىزەر لەويا وشەى (پارىزەر) دابىن پارىزەر كۆچى داوى بىكات ئەگەر ئەتوانن پارىزەر و نوقتەيەكى لەسەر دائەنرىتتەوھ دابىنرىت بۇ ئەويا گونجاوھ ئەوھ بەو شىوھە، ئەو (وھە) لىبەن پىويست ناكات مووچەى خانەنشىنى بۇ مىنالىكانى بەو شىوھە تەواوى بىكەن، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (ئومىد حمە على)، بەرپىز (ئارى عبدالطيف)، فەرموو.

بەرپىز ئارى عبدالگىف مولود:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (5) بەرپىز يەك پىم باشە بەو شىوھى لىبىكرىت پارىزەر خانەنشىن ئەگەر بە فەرمى يەئىنى وشەى (فەرمىيەكە) بىتە پىشەوھ ئەگەر بە فەرمى لە لايەن پارىزەرى لىژنەنى پىزىشكىوھ سەلمىنرا كە دووچارى نەخۇشى بوو پەككەوتەى كىردوھلە كارى پارىزەرايەتەكىردىن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (ئارى عبدالطيف)، بەرپىز (مىنرە عثمان)، فەرموو.

بەرپىز مىنرە عثمان على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىشگىرى قسەكانى (گەشە) خان ئەكەم، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (مىنرە عثمان)، بەرپىز (د. عزەت)، فەرموو.

بەرپز عزمت صابر اسماعیل:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

جەخت لە وتەى پېشوووم ئەكەمەوه پارێزەریك له (15) سالى خزمەتى خانەنشین بێت تەمەنى (25) سال بێت نە گەیشتبێتە (40) سال و (700000) حەوت سەد هەزار دینار خانەنشینیەكەى، خانەنشینی كەى جارێكێكە ئەبێتەوه بە پارێزەر بۆیە هیوادارم پڕۆژەى لەم شیۆهیه ك رههەندی دارایی ههیه ئاراسته‌ی لیژنەكەمان بکریت، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکى / سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز (د. عزمت)، بەرپز (د. فالاً) سەرۆکی لیژنەى یاسایى، فەرموو.

بەرپز فالاً فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەوهى كە تايبەت بوو بە كەم ئەندامان ئەوه باسى پەككەوتەیمان كرددوو لهویندر، هەر كەسێك كە تووى نەخۆشیهك هات وه پەككەوتەیی بوو لیژنە مەعالەجەمان كرددوو، واتا كەم ئەندام خۆى له خۆیدا نەخۆشە یان پەككەوتەیه لهو نەصه ئەوه مەعالەجە كراوه ئەو بابەتە، بابەتى دووم هەندى: رەخنەى لوغەوى كرا ئەویشمان وەرگرتوو بە نەزەریەى ئیعتیبار، بابەتى سییەم ئەوهى كە پەيوەسە بەوهى كە تەقاعود دەبێت پاره وەردەگریت بۆ یەكەم جار پارهى داوه یەكەم جار دووم ئەو پارهیه له سەندوقى تەقاعودى محامین وەردەگریت واتە له حكومت وەرى ناگریت، بێشتریش پارهكەى داوه كە وەریدەگریتەوه، بۆیه ماددهى (5) مان بەو شیۆهیه دارشتوو دەخوینینەوه.

ماددهى (5): هەردوو برگەى (یەكەم) و (سییەم) له ماددهى (13) ی یاساكە هەموار دەگریت و بەم شیۆهیه دەخوینریتەوه:

یەكەم: پارێزەر خانەنشین دەگریت ئەگەر بە راپۆرتى لیژنەى پزیشكى فەرى سەلینرا كە دووچارى نەخۆشیهك بووه تا رادهى پەككەوتەیی كردنى له كاری پارێزەرایەتى كرددن و ماوهى پارێزەرایەتیکردنیشى بە ماوهى (12) سالددا دادەنریت ئەگەر لهو ماوهیه كەمتر بێت و بەرامبەرەكانى بەشداربوونى ئەو سالانەى بۆ رازەكەى زیاده كراوه له سەندیکا و له سەندوق لێى وەردەگریت بەو مەرجەى لەسەر بنەمای (5000) پینج هەزار دینار بۆ هەر مانگیك خانەنشین بکریت.

سییەم: ماوهى پارێزەرایەتى بە (15) سال دادەنریت ئەگەر لهو ماوهیه كەمتر بێت پارێزەر ئەگەر لهو ماوهیه كەمتر بێت و كۆچى دواى بكات و مووچەى خانەنشینی بۆ مندالەكانى لەسەر ئەو بنەمایە تەرخان دەگریت و بەرامبەرەكانى بەشدار بوونى له سەندیکا و سەندوق لێوەرناگریت بەرامبەر بەو ماوهیهى ماوه یاساییەكەى بى تەواو كراوه.

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىنكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز سەرۆكى لىژنەى ياساى، ئەو ماددەىە بەو شىۋازەى خويىنراىەو دەخەىنە دەنگدان؟
(53) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوەى دژە؟ (1) كەس دژە، بە زۆرىنەى دەنگ پەسەندكرا. ماددەى (6)
فەرموو.

بەريز ئالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (6)

سەرەتەى ماددەى (14) ى ياساكە ھەموار دەكرىتەو بەو شىۋازەى دەخويىنرىتەو، سەرەتا مەبەستمان
دىباچەىە:

بە تەنھا ئەو وادانەى دىن بە وادەى پارىزەراىەتى كردن دادەنرىت بۇ مەبەستەكانى خانەنشىنى
ئەگەرپارىزەر لەبىرى ئەو وادانەى بەرامبەرەكانى ھاوبەشى بەشدار بوونى لە سەندىكا و سەندوق بەت.

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىنكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

دىارە مناقەشە لەسەر ئەو ماددەىە نىيە، ئەو ماددەىە بەو شىۋازەى خويىنراىەو دەخەىنە دەنگدان؟ (59) كەس
بە پەسەند دەزانن، ئەوەى دژە؟ كەس نىيە بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ماددەى (7) فەرموو.

بەريز ئالا فرىد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (7): بىرگەى دووەمى ماددەى (15) ھەموار دەكرىت و بەم شىۋەبىە دەخويىنرىتەو:

دووەم: مووچەى خانەنشىنى ئەو پارىزەرانەى لە ھەرىمى كوردستان پىش بەركار بوونى ئەو ياساىە
خانەنشىن كراون مووچەى خانەنشىنيان بۇ تەرخان دەكرىت لەسەر بنەماى (4000) چوار ھەزار دىنار
بەرامبەر ھەر مانگىكى ماوەى خانەنشىنى وە بۇ ئەو مەبەستەش دواىن بەشى مانگ بە مانگىكى تەواو
دەدەنرىت.

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىنكى/ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

مناقەشە لەسەر ئەو ماددەىە، بەريز (د. عزەت صابر)، فەرموو.

بەريز عزەت صابر اسماعىل :

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

داواى روونكردەو لە لىژنەى ياساى دەكەم بۇ ئەوەى كە لەمەو دوا خانەنشىن ئەبىت (5000) پىنج
ھەزارى مانگىكە بۇ ئەوەى پىشترە (4000) چوار ھەزار حىكمەتەكەى چىيە؟ بۇيە ناعەدالەتى تيا نەبىت
بۇ ئەوەى ھەموو وەك يەك بى.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز (د. عزت صابر)، داىى داوا لە لىژنەى ياساى دەكەم وەلام بدەنەو، بەرپز (مىدینە ایوب)، فەرموو.

بەرپز مىدینە ایوب احمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەز ژی پشتگىرىا د. عزت دكەم، من ژی ئەف پرسیارە هەبوو، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز (مىدینە ایوب)، بەرپز (عمر عىنايەت)، فەرموو.

بەرپز عمر عىنايەت حمە سعید:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پشتگىرى قسەكەى جەنابى (د.عزت) ئەكەم يەكەم، دووهمىش مووچەى خانەنشینەكە لایبىریت لەسەرەتاو، بەو دەست پىبكات ئەو پارىزەرانی لە هەرىمى كوردستان پىش بەركار بوونى ئەم ياسایە كۆتایى بىت، ئەو مووچەى خانەنشینەكە زیادە.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز (عمر عىنايەت)، بەرپز (هيفا حجى مىرخان)، فەرموو.

بەرپز هيفا حجى مىرخان احمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

منىش پشتگىرى قسەكانى (د. عزت) و (مىدینە) خان ئەكەم.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز (هيفا حجى مىرخان)، بەرپزان گفتوگو كۆتایى هات لەسەر ئەو ماددەیه، دوا لە لىژنەى ياساى دەكەین دارشتنەو، كۆتایى ئەم ماددەیه بخەنە روو، فەرموو.

بەرپز فالأ فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەو، كە ديارە ئەوانەى پىشتر خانەنشین بوونە لەسەر ئەو بنەمايه خانەنشین بوونە كە (4000) كە چورا هەزار دینارە ئەتۆ ئىستا كە بۆوان دەكەى بە (5000) پىنج هەزار دینار وەكو ئەو، كە لەگەل مەصاحە عامە ناگونجى لەگەل حەقى موكتەسەب ناگونجى بۆیه بۆ ئەوان ئىحتىفازەن بۆ حەقى موكتەسەب (4000) چوار هەزارەكەمان وەكو خۆى هیشتۆتەو، بۆ ئەو، زەرەرمەند نەبن تەنھا ئەو، ئىستابمان لەسەر مەبدەئىكى ياساى كردوو.

بەرپز جعفر ابراهيم ئېمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو روونکردنەو، بەرپز (د.فالأ) سەرۆكى لىژنەى ياساى، بەرپزان ماددەكە، فەرموو.

بەرپز ڤالا فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (7)

برگهكه دووهى ماددهى (15) ههموار دهكریت و بهم شیوهیه دهخوینریتتهوه:

دووهم: ئەو پارێزەرانهی له ههریمی کوردستان پێش بهرکار بوونی ئەو یاسایه خانهنشین کران مووچهی خانهنشینیان بۆ تهرخان دهكریت لهسهر بنهمای (4000) چوار ههزرا دینار بهرامبهر ههر مانگیکی ماوهی خانهنشینی و بۆ ئەو مهبهستهش دواين مانگ به مانگیکی تهواو دادهنریت.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ ئیوهی بهرپز، ئەو ماددهیه بهو شیوازهی خوینرایهوه دهخهینه دنگدان؟ (60) كهس به پهسهند دزمان، ئهوهی دزه؟ كهس نییه، ئەو ماددهیه به کۆی دنگ پهسهند کرا. ماددهى (8)، فهرموو.

بەرپز ڤالا فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددەى (8)

ماددهى (16) ی یاساکه ههموار دهكریت و بهو شیوهیهی خوارهوه دهخوینریتتهوه:

1- دهكریت نیوانی مافهکانی خانهنشینی پارێزهرایهتی و ههر مافیکی خانهنشینی دیکه کۆ بکریتهوه به چاو پۆشین له سهراوهکهی بهو مهرجهی کۆی گشتیان زیاتر نهبیته لهو مووچهیهی پارێزهر له صندوق شایستهی دهبیته له حالهتیکیش بیته له (1800000) یهك ملیۆن و ههشت سهدهزار زیاتر نهبیته.

2- مووچهی خانهنشینی هاتوو بۆ پارێزهری خانهنشینکراو له وهزیهیهکیدیکه لهو مووچهیهی خانهنشینی که شایستهی دهبیته کهم دهكریتتهوه به گویرهی حوکهمانی ئەم یاسایه.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بهرپز. سەرۆکی لیژنهى یاسایى بۆ گفتوگۆی ئەو ماددهیه، بهرپز (مدینه ایوب)، فهرموو.

بەرپز مدینه ایوب احمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دهبارى سهندیکا پارێزهرين كوردستانى ل سهر ئەساسى تهمويلا خۆ برپهتبهتن، ههروهها چ نسيهت سهندیکا پارێزهران چ نسبته صندوقا خانهنشینان، دهبارى ماددا (8) برگا (1) (1800000) هاته دانان، من بهرى نوکه زى پرسيار گر کو چهند پاريزهران خۆ خانهنشین کریه ههروهها چهند زى ماوى خانهنشینا وان بسهر چووويه و هيشتا خۆ خانهنشین نهکریه، چونکی ئەگەر ئەم عاميهن سهح کهيتى پاريزهر زوو ب زى خۆ خانهنشین ناکهت، هندی پاريزهر خزمهت ههبيتن پتر د وهزیهى دا تيته ناسين، ههروهسا داهاى وى زى پتر لى تیت، من دقيته ئەف روونکره بۆ من بيته دان، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بەرپز (مدینه ایوب)، بەرپز (د. بەھار)، فەرموو.

بەرپز بەھار محمود فتاح:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئیمە زۆرتەین مووچەى خانەنشینیان ئەگەر ئەگەر یەكك دوو خانەنشینی هەبیت واتە خانەنشینیەكى حكومەتیشی هەبیت لەگەڵ ئەوەى سەندیکاشا بە (1800000) ملیۆنك و هەشت سەد هەزار دانراوە، لێرە كۆمەلێك كەس هەن خۆیان ئەصلەن مووچەیهكى خانەنشینی وەربرگن كە لەو برە زیاتر بێت بۆ نمونە ئەندامانى پەرلەمان لە دواى پەرلەمان برۆنەووە بۆ سەر كارى پارێزەرایەتى مووچەكەى خانەنشینیان لەو برە زیاترە، بۆیە پینیار ئەكەم برگەیهك زیاد بكەین بۆ پاراستنى حەقى ئەوانیش، بلاین (ئەگەر پارێزەریك مووچەیهكى خانەنشینی دیکەى هەبیت برەكەى زیاتر بێت لەوەى لە برگەى یەكەمى ئەم ماددەیهدا ئاماژەى پیکراوە ئەووە سەرپشك دەكریت)، کامیان هەلدەبژیریت، واتە ئەوەى كە ئەندامى پەرلەمان بوووە یان بۆ نمونە وەزىقەى وەزیر بوووە دواى دەچیتەووە محامات دەكا سەرپشك بێت ئەوەى سەندیکا هەلدەبژیریت یان ئەوەى خۆى بۆ ئەوەى تەقیدى نەكەى بەو (1800000) بەو ملیۆن و هەشت سەد هەزارەووە.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمینكى / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بەرپز (د. بەھار) جیگرى سەرۆكى لیژنەى یاسایى، دەبیت لە شوینك هەبیت لەم یاسایەدا، تەبزیل كام زیاترە، وەبزانم ئەووە تەحسىل حاصىلە ئەوەى زیاد ئەووە وەردەگرى ناچیت ئەوەى كەمە ئەو وەرگرى، فەرموو بەرپز (د. رىواس) روونكردەنەووە لەسەر ئەووە.

بەرپز رىواس فایەق حسین:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەلێت دەشى مافەكانى خانەنشینی پارێزەرى و هەر فەرمانك و هەر كارك و یاخود مافى خانەنشینی لە سەندوقكی تر پیکەووە كۆ بكریتەووە بەمەرجى هەموو تیکرا سەرجهمى لە ملیۆن و ئەوونە تێپەر نەكا ئەوەى (د. بەھار) دەلێ دقەتى تیاپە.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمینكى / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بەرپز (د. رىواس فایەق)، بەرپز (تەلار لطف) فەرموو، روونكردەنەووە ئیزافى لەسەر ئەم برگەیه.

بەرپز تەلار لطف محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

هەر كەسك كارى پارێزەرایەتى دەكا مووچەكەى لەووە زیاتر سەرپشكە لەوەى، بەتایبەتى ئەو نمونەى پەرلەمان ئەوانەى هینایەووە تا وەزیر بێت دواى بگەرپتەووە بۆ سەر كارەكەى خۆى یەعنى ئەو لەو شوینەى مووچەكەى خانەنشینكراوە لەوێوە خانەنشین، تەنھا ئەم لێرە ئیشتراككی سالانەى

خانەنشینیەكە ھەر ئەیا ئیجبارییە ھەر ئەبیت خانەنشینیەكە بدات، بەلام بۆ وەرگرتنی مووچەكە ئەبیت لەوئ خانەنشینیەكە وەرئەگریت.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بەرپز (تەلار لطیف) بۆ ئەو روونکردنەوویە، بەرپز (عمر عینایەت)، فەرموو.

بەرپز عمر عینایەت حمە سعید:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ئەگەر لە برگی دووم سەرنج بەدەن مووچە خانەنشینی ھاتوو بۆ پارێزەری خانەنشین کراو بۆ وەزیفەییەکی دیکە لە مووچە خانەنشینی کە شایستە دەبیت کەم دەکریتەو، بەلام ئەگەر زیاتر بوو ئەمە بۆ ئیزافە بکریت، بەلام ئەگەر زیاتر بوو سەرپشک دەکریت لەووی کە کام مووچە وەرئەگریت بۆ ئەووی برگی تر زیاد نەکەین دەکریت لەبرگی (2) بەرپزان لە لیژنە یاسایی ئەم بابەتە چارەسەر بکەن بە رستەییەك بۆ ئەووی برگیەکیە زیاد بەکەن، بخریتە دەنگدانەو، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز (عمر عینایەت) بۆ ئەو پێشیارە.

بەرپز فالاً فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

دوای ئەووی بەرپز جیگری سەرۆکی لیژنە یاسایی، لەگەڵ بەرپز سەرۆکی سەندیکا مناقەشە کرد دیارە ئەو بابەتە تەحسیل حاصلە وە نمونەمان زۆرە ئیستا چەند ئەندام پەرلەمانییکی خانەنشینکراومان ھەیە کە خانەنشینی پەرلەمانتاری وەرئەگریت و مینە ی محاماتیش مەارەسە دەکات و ئیشترای سالاڤە محاماتیش دەدات، لەبەر ئەووی نەقسەك نییە لە ناو یاسادا بۆیە پێویست بە حەش و ناکات و ماددەكە بەو شیوہیە دەخوینمەو.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمینکی / سەرۆکی پەرلەمان:

فەرموو

بەرپز فالاً فرید ابراهیم:

بەرپز سەرۆکی پەرلەمان.

ماددە (8)

ماددە (16) ی یاساکە ھەموار دەکریت و بەم شیوہیە خواروہ دەخوینریتەو:

1- دەکریت نیوانی مافەکانی خانەنشینی پارێزەرایەتی ھەر مافیکی خانەنشینیەکیە کۆ بکرینەو بە چاو پۆشین لە سەرچاوەکە بەو مەرجە کە کۆی گشتیان زیاتر نەبیت لەو مووچە پارێزەرلە سندوق کە شایستە دەبیت و لە ھەر حالەتیکیش بێت (1800000) یەك ملیۆن و ھەشت سەد ھەزار دینار زیاتر نەبیت.

2- مووچەى خانەنشینی هاتوو بۆ پارێزەرى خانەنشینکراو له وهزیهفەیهکیدیکه لهو مووچەیهى خانەنشینی که شایستەى دەبیّت کەم دەکرێتەوه به گوێرهى حوکمەکانی ئەو یاسایه.

بەرپێز جعفر ئیبراهیم ئیمینکی/ سەرۆکی پەرلهمان:

ئەو ماددەیه بهو شیوازهى خوێنرایهوه دهخهینه دهنگان؟ (57) کەس به پەسەند دەزانن، ئەوه دژه؟ کەس نییه، به کۆى دەنگ پەسەند کرا. ماددەى دواتر، فەرموو.

بەرپێز فالا فرید ابراهیم:

بەرپێز سەرۆکی پەرلهمان.

ماددەى (9)

برگەى یهگەمى ماددەى (17) یاساکه هه‌موار ده‌کرێت و بهو شیوهیه ده‌خوێنرێتەوه:

یه‌گەم: ئەگەر پارێزەر یان پارێزەرى خانەنشینکراو کۆچى دواى کرد ئەوه مافەکانى خانەنشینی له رۆژى مردنیهوه بۆ منداڵەکانى ده‌گوازرێتەوه و له‌م حاله‌ته حوکمەکانى خانەنشین بوونى خێزانى هاتوو له یاسای خانەنشینی مه‌دهنى پیاوه ده‌کرێت.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمینکی/ جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

منافەشه له‌سەر ئەو ماددەیه نیه، ئەو ماددەیه بهو شیوازهى خوێنرایهوه ده‌خهینه دهنگان؟ (58) کەس به پەسەند دەزانى ئەوهى دژه؟ کەس نییه. کاک (عمر) دژی؟

بەرپێز عمر عینایهت حه‌مه سعید:

بەرپێز سەرۆکی پەرلهمان.

ئەمه یه‌ك وشەى نه‌قسه هاوسەرى تیدا نییه.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیمینکی/ جیگری سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ ئەو تیببینه، ره‌چاوى ئەو تیببینهى کاک (عمر) بکرێتن، ماددەى (10)، فەرموو.

بەرپێز فالا فرید ابراهیم:

بەرپێز سەرۆکی پەرلهمان.

ماددەى (10)

ماددەى (21) یاساکه هه‌موار ده‌کرێتەوه و بهو شیوهیه ده‌خوێنرێتەوه:

به‌دهر له حوکمەکانى ماددەکانى پێش و ده‌سته هه‌لده‌ستێت به‌خشینى:

یه‌گەم- مووچەیه‌کى خانەنشینی که‌متر نه‌بێ له (750000) هه‌فت سه‌د و په‌نجا هه‌زار دینار بۆ خێزانى ئەو پارێزەرانهى له خه‌باتى بزوتنه‌وهى رزگاربخوازی کوردستان/عیراق شه‌هید بوون.

دووهم- مووچەیه‌کى خانەنشینی که‌متر نه‌بیّت له (600000) شه‌ش سه‌د هه‌زار دینار بۆ خێزانى ئەو پارێزەرانهى له دواى واز هێنانى له ده‌سه‌لاتى ناوه‌ندى له ئیدارهى کوردستان له (1991/10/23) تا

ده‌رجواندنى یاسای سندوقى خانەنشینی پارێزهران ژماره (18) ی سالى (1992) کۆچى دواىیان کردوو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

مونا قەشە لەسەر ئەو ماددەيە؟ تا ناوەكان بە تەواى دەنووسرىن داوا لە (د.عزت) دەكەم، فەرموو.

بەرپىز عزت صابر اسماعيل :

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (10) بىرگەى يەكەم مووچەيەكى خانەنشینی كەمتر نەبىت لە (750000) حەفت سەد و پەنجا ھەزار دىنار بۇ خىزانى ئەو پارىزەرەنەى لە خەباتى بزوتنەوہى رزگارخوۋى شەھىد بوون، ئەو بەرپىزەى لە خەباتى بزوتنەوہى رزگارخوۋى كوردستانا شەھىد بوو بە ياسا شەھىدان شەھىدانەى خۇى وەردەگرىت، ئەوہى كە شەھىد بوو خىزانەكەى وەرىدەگرىت، ئايا مەبەست لەو (750000) حەفت سەد و پەنجا ھەزار دىنارە ئىزافەتەن بۇ ئەو شەھىدانەيە كە وەرىدەگرىت؟ ھۆكارى ئەمە چىيە؟ ئەمە حىكەمەتەكەى لە چىيەوہ ھاتووە؟ خىزانى پارىزەرىك شەھىدانەى وەرنەگرىت ئەمەش وەرگرى، بۇمان روون كەنەوہ، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز. (د.عزت صابر)، با ئەو روونكردنەوہ ھەرلە ئىستاوہ داوا لە بەرپىز (د.قالا) دەكەم وەلامى ئەو پىرسىارە بدات بۇ ئەوہى ئەوہ دووبارە نەكرىتەوہ، فەرموو.

بەرپىز قالا فرید ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەوہى كە سەندوق پىي دەدات ئەوہ خانەنشینیە لەسەر مېھنەكەى، ئەوہى لە وەزارەتى شەھىدان وەردەگرىت مېنچەيە خانەنشینی نىيە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (د.قالا)، بەرپىز (تەلار لطيف).

بەرپىز تەلار لطيف محمد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەر وەكو روونكردنەوہ يەككە ئەو سندوقى خانەنشینیە پارىزەر خۇى لە ئىشتراكى سالانەى خۇيەتى خانەنشینیەكە يەنى رەبىتى بە حكومەتەوہ نىيە، يەنى لە بووجەى حكومەتەوہ نابىت لە يەك كاتدا ئەگەر حكەمەت نەقص بىنئىت، ھەتا ئىستا حكومەت ھاوكار نەبووہ بەلك لە ئىشتراكى خۇيەتى، لە تەقاعەدى خۇيەتى.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (تەلار لطيف) بۇ ئەو روونكردنەوہ، بەرپىز (مىدینە ايوب)، فەرموو.

بەرپز مدینه ایوب احمد:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

دەربارەى ئەو پارێزەرى ل خەباتى رزگارى خوازى كوردستان شههید بوون دبیت فەرقەك هەبیت، راستە (750000)ه و جەهتیت دى (600000)ه، پيشنيار دكەم ئەو (750000) ببیت (600000) و ئەو (600000) ببیت (500000)، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بەرپز (مدینه ایوب)، بەرپز (ئومید حمە علی)، فەرموو.

بەرپز ئومید حمە علی صالح:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

هەمان پرسىارى (د.عزت)م هەبوو لەسەر ئەووى كە ئەوانە وەك پيشمه رگە شههید بوون يان وەك پاريزەر وە لە پيشمه رگايەتى بزوتنه وەى رزكارىخوازى گەلى كوردستانا پيشهى پاريزه رايه تى لە كوئيا پياده كراوه، يەعنى خۆى ئەمە پرسىاره تاكو خانەنشینی بکەن، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بەرپز (ئومید حمە علی)، بەرپز (انور قادر)، فەرموو.

بەرپز انور قادر مصطفى:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من لە کاتى ئاماده کردنى راپورت گفتوگو يه كەشه لە لیژنه ی قانونی ئەو تیبینیەم هەبوو لەسەر خالی یهكەم دیاره هەموو تاکیك و هەموو توژیك مافی ئەووى هەیه ژيانیکى شایسته ی هەبیت بەلام پیم وایه ئەو برگه یه ناکۆکه له گه ل یاسای ژماره (9) ی سالی (2007) یاسای مافی ئیمتیازاتی کەس و کاری شههیدان و ئەنفالکراوهکان چونکه لهوئ بهبئ جیاوازی پيشه ئەو مافی ئیمتیازە دیاریکراوه، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بەرپز (انور قادر)، بەرپز (ناری عبداللطيف)، فەرموو.

بەرپز ناری عبداللطيف مولود:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

من پیم باشه ئەم مادده یه هەر لایبریت ئەگەر نا كوردستان/عیراق بکریت به (گەلى كوردستان)، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سەرۆکی پەرلهمان:

سوپاس بۆ بەرپز (ناری عبداللطيف)، بەرپز(شیرین حسنی)، فەرموو.

بەرپز شیرین حسنی رهمەزان:

بەرپز سەرۆکی پەرلهمان.

منیش هەمان بۆچوونی كاك انوهرم هەبوو و پیم باشه ئەو مادده یه هەر نەمینی، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (شېرىن حسنى)، بەرپىز (ھىفا حجى مىرخان)، فەرموو.

بەرپىز ھىفا حجى مىرخان:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەمان پىرسىياري (د.عزت) م ھەبوو.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (ھىفا حجى مىرخان)، بەرپىز (امىنە زىكرى)، فەرموو.

بەرپىز امىنە زىكرى سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

من پىرسىيارەك ل لىژنا ياساى ھەبى، مە د پىرۆژە ياسا چاكسازىيى ماددەك پەسەند كر كو نابىتن ھىچ كەسەك خودانى دوو مووچەى بيت يان زىدەتر ژ ئىك مووچە يان منجە وەرگىرىت ل حكومەتى، ئەفە دژ نابىت دگەل وى؟ سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (امىنە زىكرى)، ديارە موناقەشە تەواو بوو وەكو من دەبىنم داوا لە بەرپىز (د.قالا) دەكەين سەرۋىكى لىژنەى ياساى وەلامى ئەو پىرسىيارانە بداتەو، وە دارشتنەو وە ماددەيە بە شىۋازىكى كۆتايى، فەرموو.

بەرپىز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھەرچەندە روونكردەو درا بەلام ھىچ پەيوەندىيەك لە لەبەينى سندوقى خانەنشىنى و لە نىوان بووچەى گشتى حكومەتدا نىيە، ئەو پارىزەرە ئەو سەندوقە سەندوقىكە تايبەت بە پارىزەرانە خۆى پارەكەى دەدات لەوئىش خۆى خانەنشىن دەبىت بە دوور و نزيك پەيوەندى بە حكومەت و بە بووچەى گشتى و مىزانىيەى حوكمەتەو نىيە ئەو خالى يەكەم، نابىتە جەمە لە بەينى وەرگىرتنى دوو مووچە يان دوو خانەنشىنى خالى يەكەمە، خالى دوو: بەراى من ئەو پىرگەى يەكەم و پىرگەى دوو ھەردووكى من زۆر بە زەرور دەزانم كە بمىنىتەو، دەبىت لە دژى ئەو بەين دەبىت بزانىن ئەو پارىزەرانەى لە بزوتنەو وەى رزگارپىخووزى كوردستان شەھىد بوونە، پىرئ سەندوق ئىستىعدادى ھەيە بيانداى مناقەشەمان لەگەل سەرۋىكى سەندوق كر دوو لەگەل سەرۋىكى سەندوقى پارىزەران كر دوو، دەلئىت من ئىستىعدادم ھەيە پارە دەدەم بە خىزانى ئەو شەھىدانەى لە بزوتنەو وەى رزگارپىخووزى كوردستان شەھىد بوون، ئى بۆجى پەرلەمان مانع بىت لە پىدانى پارەدان بەوانە؟ ژمارەشيان زۆر زۆر كەمە بە پەنجەى دەست دەزمىردىت، بۆيە بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان ئەگەر پىگا بدن ماددەكە دەخوئىنمەو.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمينيكي / جيگري سەرۆكى پەرلهمان:

فهرموو.

بەرپز فالأ فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

ماددهی (10)

ماددهی (21) ی یاساکه ههموار دهگریت و بهو شیوازهی دهخوینریتتهوه:

بهدر له حوکهکانی ماددهکانی پیش و دهسته ههلهدهستیت به بهخشینی:

1- مووچهیهکی خانهنشینی کهمتر نهبیّت له (750000) حهوت سهه و پهنجا ههزار دینار بو خیزانی نهو پاریزهرانهی له خهباتی بزوتنهوهی رزگاربخوازی کوردستان/عیراق شههید بوون.

2- مووچهیهکی خانهنشینی کهمتر نهبیّت له (600000) شهش سهه ههزار دینار بو خیزانی نهو پاریزهرانهی له دواى واز هینانی دهسهلاتی ناوهندی له ئیدارهی کوردستان له (23/10/1991) تا دهچواندنی یاسای سهندوقی خانهنشینی پاریزهران ژماره (18) ی سالی (1999) کوچی دوايان کردوو.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمينيكي / جيگري سەرۆكى پەرلهمان:

نهو ماددهیه بهو شیوازهی خویتزایهوه دهخهینه دهنگدان؟ (58) کهس به پهسهند دهزانن، نهوهی دژه؟ کهس نییه، به کوى دهنگ پهسهند کرا. ماددهی (11)، فهرموو.

بەرپز فالأ فرید ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلهمان.

ماددهی (11)

ماددهی (22) ی یاساکه ههموار دهگریت و بهو شیوهیه دهخوینریتتهوه:

1- ماوهی پاریزهرایهتیکردن له دهرهوهی ههریم پیش پیکهینانی لیژنهى کاتی سهنديکای پاریزهرانی کوردستان له ریکهوتی (3/1/1993) بو مهبهستهکانی ئەم یاسایه ههژمار دهگریت نهویش بو نهو پاریزهرانهی له سهنديکا پیش ریکهوتی (9/4/2003) تۆمار کراون.

2- پیویسته لهسهه نهو پاریزهرانهی له سهنديکا کهوا پیش (9/4/2003) تۆمار کراون له وانهى داواى خسته سههى ماوهى پاریزهرایهتیکردنیان دهکهن لهلای سهنديکای پاریزهرانی ههریمی کوردستان بو مهبهستی خانهنشینکردن بهرامبهرهکانی بهشدار بوونی نهو سالانه له سهنديکا و سهندوق بدهن.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمينيكي / جيگري سەرۆكى پەرلهمان:

سوپاس بو بهرپز سەرۆكى لیژنهى یاسایی، بهرپز (ئومید حمه علی)، فهرموو.

بەرپىز ئومىد حمە على:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تەنھا سەرنىجىكى بچووك لەسەر بىرگەى دووم پىويستە لەسەر ئەو پارىزەرەنەى ئەگەر لىژنەى ياساىى بەو شىوہىە داىپىژن، (لەسەر ئەو پارىزەرەنەى پىش (2003/4/9) لە سەندىكا تۆمار كراون (واو) دابىن، داواى خستە سەرى ماوہى پارىزەرەنەى بەو شىوہىە تەواو بىرئىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز (ئومىد حمە على)، رەجاوى ئەو تىبىنىە بىرئىت وە ماددەگە بخوینەو، فەرموو.

بەرپىز ئالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (11) : ماددەى (22)ى ياساگە ھەموار دەرئىت و بەم شىوازە دەخوینىتەو:

1-ماوہى پارىزەرەنەى تىكرەن لە دەرەوہى ھەرئىم پىش پىكھىنانى لىژنەى كاتى سەندىكاى پارىزەرەنەى كوردستان لە رىكەوتى (1993/1/3) بۆ مەبەستەكانى ئەم ياساىە ھەژمار دەرئىت ئەوئىش بۆ ئەو پارىزەرەنەى لە سەندىكا پىش رىكەوتى (2003/4/9) تۆمار كراون.

2- پىويستە لەسەر ئەو پارىزەرەنەى پىش (2003/4/9) لە سەندىكا تۆمار كراون لە وانەى داواى خستە سەرى ماوہى پارىزەرەنەى تىكرەن دىان دەكەن لەلای سەندىكاى پارىزەرەنەى ھەرئىمى كوردستان بۆ مەبەستى خانەنشىنكرەن بەرامبەرەكانى بەشدار بوونى ئەو سالانە لە سەندىكا و سەندوق بەدەن.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو ماددەى بەو شىوازەى خوینراىەو دەخەىنە دەنگدان؟ (64) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوہى دژە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ھۆيەكانى دەرچواندن، فەرموو.

بەرپىز ئالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

پىش ئەوہى بچىنە ھۆيەكانى دەرچواندن تەنھا ماددە ئىجرائىيەكانمان لە بىر كرەوہ لە (3) ماددەى ئەوئىش دەخوینىنەو دەنگى لەسەر دەدەين:

ماددەى (12) : كار بە ھىچ دەقئىكى ياساىى يان بىرپارىئىكى ناكۆك لەگەل ھوكمەكانى ئەم ياساىەدا ناكرىت.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بۆ دەنگدان؟ (65) كەس بە پەسەندەزانن، ئەوہى دژە؟ كەس نىيە، بەكۆى دەنگ پەسەند كرا.

بەرپىز ئالا فرىد ابراھىم:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ماددەى (13): پىويستە لەسەر لایەنە پەيوەندىدارەكان ھوكمەكانى ئەو ياساىە جىبەجى بىكەن.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

دەنگدان لەسەر ئەو ماددەيە؟ (66) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەو دە دژە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا.

بەرپىز ڧالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ماددەى (14): ئەم ياسايە لە رۇژى بلاۋبونەووى لە رۇژنامەى (وقايە الكردستان) جىبەجىدەكرىت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەو ماددەيە بەو شىۋازەى خوینرايەو دەيخەينە دەنگدان؟ (67) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەو دە دژە؟ كە نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا. ھۆيەكانى دەرچواندن، ڧەرموو.

بەرپىز ڧالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ھۆيەكانى دەرچواندن:

لە پىناو رىكخستەو و پاراستنى ماف و دابىنكردى ژيانىكى شايستە بۇ پارىزەران و خىزانەكانيان بە لەبەر چاو گرتنى پەرەسەندە كۆمەلەيەتى و ئابوورىەكان ئەم ياسايە دەرچوینرا.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

موناڧەشە بەرپىز(ئارى عبداللطيف)، ڧەرموو.

بەرپىز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

وشەى (رىكخستەو) زىايە ھەر لە پىناو پاراستنى ماف و دابىنكردى ژيانىكى شايستە بۇ پارىزەران و خىزانەكانيان، بە لەبەرچاوگرتنى گۇرانكارى و پەرەسەندە كۆمەلەيەتەكان وشەى (گۇرانكارى) زىاد بكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى/ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز(ئارى عبداللطيف)، بەرپىز (د.ڧالا) ڧەرموو.

بەرپىز ڧالا فرىد ابراهيم:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دوای ئەو دەى پىشنىارەكانى بەرپىز كاك (ئارى) مان وەرگرت بەو شىۋەيە دامان رشتەو.

ھۆيەكانى دەرچواندن:

لە پىناو پاراستنى ماف و دابىنكردى ژيانىكى شايستە بۇ پارىزەران و خىزانەكانيان و بە لەبەر چاو گرتنى پەرەسەندە و گۇرانكارىە كۆمەلەيەتى و ئابوورىەكان ئەم ياسايە دەرچوینرا.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ھۆيەكانى دەرچواندىن بەو شىۋازەى خويىنرايەوۋە دەيخەينە دەنگدان؟(69) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوۋەى دژە؟ كەس نىيە، بەكۆى دەنگ پەسەند كرا.

كۆى ياساكە دەخەينە دەنگدان؟ (68) كەس بە پەسەند دەزانن، ئەوۋەى دژە؟ كەس نىيە، بە كۆى دەنگ پەسەند كرا.

پىرۆژە لە پارىزەرانى كوردستان پىرۆژە لە خەلكى كوردستان، بەپىزان لە شوپىنى خوتان دانىشن بىرگەى سىيەم تەواو دەكەين ئىنجا دەچىنە خوارى.

سىيەم: خويىندنەوۋەى يەكەمى ئەم بۆ ئەم پىرۆژە ياسا و بىپارانەى خوارەوۋە بە پىي ماددەى (71) لە پەپەرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) سالى (1992)ى ھەمواركراو خويىندنەوۋەى يەكەمى بىرپىت.

1-پىرۆژە ياسا پارىزگارى لە تۆرەكانى ئاۋ و ئاۋەرپۆ.

2-پىرۆژە بىپارى پىشۋازى بە پىي پىرۆتۆكۆل لە فرۆكە خانەكان و خالە سنورىيەكان تايبەت بە پىشۋازى لە ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان، ئەنجومەنى ۋەزىران و ھاۋتا ۋەزىفەكانيان، داۋا لە بەرپز سەرۆكى لىژنەى ياساى دەكەم، فەرموو.

بەرپز قالا فرىد ابراهيم:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پىرۆژە ياسا يەكەم:

پىرۆژە ياسا پارىزگارى لە تۆرەكانى ئاۋ و ئاۋەرپۆ ئەو پىرۆژە ياسايە لە (22) ماددە و ھۆيەكانى دەرچواندىن پىك ھاۋوۋە ۋە پىشكەش كراۋە لە لايەن ئەو ئەندام پەرلەمانانەى كە ناۋەكانيان دەخويىننەوۋە:

1-عمر عىنايەت حمە سعید

2- كمال يىلدا

3-ماجد عثمان رفیق

4-د.سیراج احمد محمد

5-بھزارد دەرۋىش دەرۋىش

6-مصطفى احمد حمد

7-صالح بشار صالح

8-عباس فتاح صالح

9-على حمە صالح طه

10-فايەق مصطفى رسول

11-حسن صالح

- 12- شامۇ شېخۇ
- 13- شوان شېخ احمد
- 14- محمود حاجى عمر
- 15- صالح فىقى حمد
- 16- گۆران محمود اسماعيل
- 17- عباس غزالى ميرخان
- 18- غريب مصطفى حمە خان

داوا لە بەرپۇزتان دەكەين ئاراستەى لىژنەى پەيوەندىدارى بكەن.

بەرپۇز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۇكى پەرلەمان:

ئەم پۇرۇزە ياسايە ئاراستە دەكرىت بۇ لىژنەى شارەوانى، ياسايى، گشت ئەندامانى پەرلەمان، پۇرۇزەى دووہم، فەرموو.

بەرپۇز فالأ فرید ابراهيم:

بەرپۇز سەرۇكى پەرلەمان.

پۇرۇزە برپارى پىشوازىكردن بە پىئى پۇتۇكۇل لە فرۇكە خانەكان و خالە سنورىەكانى تايبەت بە پىشوازى لە ئەندامانى پەرلەمان كوردستان و ئەنجومەنى وەزيران و هاوتا وەزىفەكانيان كە لە (3) برگە و ھۆيەكانى دەرچواندن پىك ھاتووہ لەلایەن بەرپۇزان ئەندامانى پەرلەمان ژمارەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمان پىشكەش كراوہ كە ئەمە ناوہكانيانە.

- محمد ياسين طه
- مەردان خدر مصطفى
- دلشاد شعبان غفار
- زانا عبدالرحمان عبدالله
- صالح فىقى حمدامين
- خلف احمد معروف
- عمر عينايت حمە سعيد
- محمود حاجى عمر
- شىركۇ جەودەت مصطفى
- كنعان نجم الدين احمد
- يەروانىت نىسان ماركۇس
- لينا عزريا بهرام
- سرود سليم متى

- كمال يه ئدا مرقوز
- يعقوب گۆرگيس ياقو
- جهودهت جهرجيس لطيف
- منى نبى نادر
- وهحيد ياقو هرmez
- ماجيد عثمان توفيق
- سهام عمر قادر
- كه زال هادى فقى
- صالح بشار صالح
- محمد صادق سعيد
- ناظم كبير ههركى
- د. عبدالله جاسم رجهب
- نجات محمد عبدالله
- فهپرۆز طه عبدالخالق
- حيات مجيد قادر
- تحسين اسماعيل احمد
- على عثمان على
- هيفقا حاجى ميرخان
- سۆران عمر سعيد
- قارهمان قادر فتاح
- فايهق مصطفى رسول
- شيخ شامو شيخو
- عباس غزالى ميرخان
- زۆزان صادق سعيد
- ئوميد عبدالرحمان
- امينه زكرى سعيد
- شيلان جعفر على
- ئاواز حميد حسن
- مدينه ايوب احمد

بهپرۆز سهرۆكى په رلهمان داوا له بهرپرۆتان دهكهين ئەم پرۆژه برپارهش ئاراستهى ليژنه بکهن.

بەريز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەم پەرۆزە بىرپارەش ئاراستە دەكرىت بۇ لىژنەى ياساى، لىژنەى پەيوەندىەكان، لىژنەى ناوخۇ، لىژنەى كاروبارى پەرلەمانى، ئەم دانىشتنە ئەمرۇ كۆتايى دېتن وه بۇ دووشەمە بە تەئكىد دانىشتنەكمان دەبىت وه بانگهېشتى كۆمسيۇن دەكەين وه بەرنامەى كار بۇ يەك شەمە ھەول دەدەين ئەو پەرۆزانەى كە ئامادە كراوه ئەو راپۆرتانەى لەلايەن لىژنەى ياساى ئامادە كراون ئەوانە بتوانين بە دەستمان بكات رەنگە بۇ يەك شەمەش بەرنامەى كار دابنېين، بەلام ھەول دەدەين يەك شەمە دووشەمە سېشەمە چوار شەمە ئەو چوار رۆزە بەرنامەى كارمان ھەبىتن، سوپاس بۇ ئېوه ، ئەو دانىشتنە كۆتايى ھات.

د. يوسف محمد صادق
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

جعفر ابراهيم ئيمىنكى
جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

فخرالدين قادر
سكرتېرى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

پەرلەمانى كوردستان - عىراق

پرۆتوكۆلى دانىشتىنى ژمارە (4)ى

پىنج شەممە رېكەوتى 2018□7□9

خولى چوارەمى ھەئىزاردن

پروتۆكۆلى دانىشتنى ژماره (4)

دوو شەممە رېكەوتى 2018/7/9

كاتزمير (12) ى پېش نيوەپۆى رۆژى دووشەممە رېكەوتى 2018/7/9 پەر لەمانى كوردستان - عىراق بە سەرۇكاپەتى بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى جىگىرى سەرۆك و، بەرپىز بىگەرد تا لەبانى سكرتيرى پەر لەمان، دانىشتنى ژماره (4) ى خولى چوارەمى، سالى (2018) ى خوى بەست.

بەرنامەى كار:

بەپىي حوكمەكانى برگه (1) ى مادده (20) لە پەپرهوى ناوخوى ژماره (1) ى ھەمواركرائى سالى 1992 ى پەر لەمانى كوردستان - عىراق، دەستەى سەرۇكاپەتى پەر لەمان برپارى دا كاتى دانىشتنى ژماره (4) ى خولى بەھارەى سالى پىنچەم لە خولى چوارەمى ھەلبژاردن لە كات (12) ى پېش نيوەپۆى رۆژى دوو شەممە رېكەوتى 2018/7/9 دا بەم شىوہە پىت:

- 1- دەستپىكردى دانىشتن لە لايەن بەرپىز جىگىرى سەرۆكى پەر لەمان .
- 2- خويندەنەوى ناوى ئەندامانى ئامادەبوو ئامادەنبوو ، ھەر وھا خويندەنەوى پوختەى دانىشتنى پىشوو لە لايەن سكرتيرى پەر لەمان .
- 3- گەتوگۆگردن و پەسەند كردنى پرۆژە ياساى ھەموارى سىيەمى ياساى پارىزەراپەتى ژماره (17) ى سالى (1999) ھەموار كراو لە ھەريمى كوردستان .
- 4- گەتوگۆگردن و پەسەند كردنى پرۆژەياساى ھەموارى چوارەمى ياساى سندوقى خانەنشینی پارىزەراپەتى ژماره (18) ى سالى (1999) ھەموار كراو لە ھەريمى كوردستان .
- 5- خويندەنەوى پرۆژەياساى ھەموارى پرۆژە برپارىك لە لايەن لىژنەى ياساى ھەموارى .
- 6- دواخستنى دانىشتنى پەر لەمان .

بەرپىز د. جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەر لەمان:

بەناوى خواى گەورەو مېھربان.

دانىشتنەكەمان بە ناوى گەلى كوردستانەو دەست پى دەكەين، بەرنامەى كار خالى چوارەمى ھەلبژاردن سالى پىنچەم، دانىشتنى ژماره (4) رۆژى دانىشتن (2018/7/9) بەرنامەى كار:

- 1- دەستپىكردى دانىشتن لە لايەن بەرپىز جىگىرى سەرۆكى پەر لەمان .
- 2- خويندەنەوى ناوى ئەندامانى ئامادەبوو ئامادەنبوو ، ھەر وھا خويندەنەوى پوختەى دانىشتنى پىشوو لە لايەن سكرتيرى پەر لەمان .
- 3- گەتوگۆگردن و پەسەند كردنى پرۆژە ياساى ھەموارى سىيەمى ياساى پارىزەراپەتى ژماره (17) ى سالى (1999) ھەموار كراو لە ھەريمى كوردستان .

فەرموو مامۇستا ، ئىمە بەو شىۋازە تىگەشتىن كە لە لايەن لىژنەو ۋە بىرۆكەيە ئامادە كراو ۋە ناۋى كاڭ (خەلەف) ھاتوو ۋە بەرنامەى كار دواتر ۋا تىگەينراين كە مامۇستا ملا غريب دەخوئندىتەو ۋە . خالىكى نىزامى كاڭ خەلەف لەبەر ئەو ۋە ناۋى تۆ ھاتوو ۋە روونكردنه ۋە كمان بەنى لەسەر ئەو ۋە .

بەريز خەلەف احمد معروف:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆر زۆر سوپاس بە پىي ماددەى (54) خالى (2) بىرگەى (4) ئەندامى پەرلەمان مافى ھەيە بىرۆكە تەقدىم بىكات ۋە خۇشى بىخوئىتەو ۋە، بەلام ئىمە لە لىژنەى كشتووكال ھەموومان پىكەو ۋە كارمان كرده يەك لىژنەين ھىچ مشكىلەيەكم نىە با بەريز جىگرى سەرۆكى لىژنە بىخوئىتەو ۋە زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ ئەو ھەستە ۋە ئەو بىرو بۆ چوونەى بەريز كاڭ (خەلەف احمد)، بەرز دەنرخىنين دەستەكانتان خۇش بىت، سەرۆك ۋە ئەندامانى لىژنە ئەگەر ھەزىكەن دەتوانن لەگەل مامۇستا بوھستن لەوئ ئەگەر، ديارە ھەر بەو شىۋازەى كە ئىستا ھەيە بەريو دەچىتن فەرموو بەريز ئەو بىرۆكەيە بخەروو، بابەتتىكى گرنگە بە بازار كردنى بەرھەمى جوتياران كە دەزانين خۇى لە خۇيدا ھەم گرفتەكى گەورەيە لە بەردەم جوتيارانى كوردستان ھەمىش بزائين ئەو بابەتە بابەتەكى راي گشتىيە لە ھەريمى كوردستان ۋە گوئ لە ئەم بىرۆكەيە بگرين، فەرموو بەريز مامۇستا ملا غريب.

بەريز غريب مصطفى حمەخان:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناۋى خۋاى بەخشندەى مەرەبان، سوپاس بۆ راکەى كاڭ خەلەف ھەموو ئەندامانى لىژنەى كشتووكال ھەرۋەكوو دەستىك پىكەو ۋە كار دەكەين سوپاسى خۋا ئەكەين كە لە كارەكانماندا ھەنگاۋى زۆرمان داو ھىچ خىلاق لە بەينمان دا نىە، بەريز سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان بابەت بە بازاركردنى بەروبوومە كشتوكاليەكان، بەريز سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان، كوردستان كە پەيشى ئاۋى كەوسەرەو خاكى گەوھەرە كالانى پىر بە بالايەتى لە درىزايى مېژودا لانكى كشتوكال بوو لە سەردەمى حوكمى بەعسيەكاندا زەبرى كوشندەيان سەرۋانده گوند ۋ جوتيار ۋ كانياو ۋ رەزو ۋ باخەكان، لەسەردەمى حوكمى خۇماليشماندا تا ئىستا كەرتىكى پاشكەوتەو پىر لە كىشەيەو نەتوانراو لەسەر پىي خۇى راوھستىنرى ۋ بىكرىتە سەرچاۋەى داھاتىكى حوكومەت ۋ جوتيار شاد ۋ گوند ئاۋەدان ۋ نىشتيمان گەش ۋ وشبكات، ھەدووپايەكەى كەرتى كشتووكال كە بەرھەم ھىنان ۋ بە بازار كردنە دەنالىنى بە دەست بى خاۋەنيەو ۋە حوكومەت ۋ ۋەزارەتى كشتووكال لە دۆلىكو جوتيار ۋ كشتوكال لە دۆلىكى تر، پايەى يەكەم كە بەرھەم ھىنانە لىۋان لىۋە لە نا نازانستى بوون ۋ ئاريشەى خراپى تۆو خراپى دەرمانى قىرگەرۋو خراپى سەماد ۋ بى تافىگەيى ۋ بى رىنمايى ۋ تەقلىدى بوونەو ۋە.

پايه‌ی دووم: به بازارکردنه رېك نه خراوهو كه م سائېك هه‌یه چوتیار زهره مهندو مایه پوچوو دست له ئەژنو نه‌بیتوو به پيوهری ئەو پهنده كوردیهی كه ده‌لئیت (مالت مال نه‌بیت بازارت بازار بیت) جوتیاری ئیمه (مائی مالهو بازاری بازار نییه) ئەو جوتیاره‌ی كه‌وا پینجه‌مین سائله كه له هاوكاری وهزاره‌ته‌كه‌ی بی به‌شو تیکرای پیداو‌یستیه‌كانی له بازاری ره‌شدا ده‌كریت، تیچوونی به‌ره‌م هینان ئەوه‌نده زوره كه ده‌بیت به‌ره‌مه‌كه‌ی نرخیکى وا بكات كه تیچوونه‌كه‌ی ده‌ره‌بیت و فازانجیشی بۆ به‌یلایته‌وه، كه‌چی له زوربه‌ی جاره‌كاندا نرخ به جۆرېك دا ده‌به‌زیت كه تهنیا كریی گواستنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌كه‌شی ده‌رناهینییوو ئیتر هه‌لرشتنی ته‌ماته‌كه‌یوو گرد بونه‌وه‌و خو پيشان‌دان ده‌ردی ئەو ده‌رمان ناکاو هیچ گره‌نتیه‌ك نیه بۆ ساخ كرده‌وه‌ی به‌ره‌مه‌ كشتوكالیه‌كان، ئیمه له لیژنه‌ی كشتووكال به پپی به دوا داجونه‌كانمان هۆكاری ئەو بی بازاریه بۆ ئەم جه‌ند خاله ده‌گیرینه‌وه.

1- وه‌زاره‌تی كشتوكال پلانی سالانه‌ی چان‌دنی بۆ جوتیاره‌كانی خو‌ی نیه، كه بۆ ئەوه‌ی كۆنترۆلی بری به‌ره‌موو خواستی بازار بكریت ده‌بیت بر و جۆرو كاتی چان‌دن سالانه‌ ره‌نگ ریز بكریت و به‌سه‌ر جوتیاراندا رۆل دابه‌ش بكریت .

2- وه‌زاره‌تی كشتووكال رینمای كشتووكالی به ته‌واوی لاوازه‌وه‌و به‌و هۆیه‌وه له جوتیار دابراوه‌و له ئەنجامدا به هه‌ره‌مه‌كى و بی به‌رنامه به‌ره‌م ده‌چیندریت و هه‌مووسالیک جۆره به‌ره‌مه‌یک كه‌م ده‌چیندریت به‌شی خواستی بازار ناکات و جۆریکی تر زور ده‌چیندری و كه پیگه‌یشت به لیشاو دیته بازاره‌كانه‌وه‌و نرخ دا ده‌به‌زیت .

3- جوتیار ته‌ركیزی له‌سه‌ر چان‌دنی گهنم و سه‌وزه‌یه و بیرى له جه‌ندین جۆری وشكه‌دانى تر نیه وه‌ك نیسك و نۆك و ماشو پاقله و لوبیا و فاسولیاو هاتا دوا‌یى .

4- نه‌بوونی كۆگای ساردكه‌رى پئویست و ئەوه‌ش كه هه‌یه جوتیار ناویرى رووی تیبكات ،چونكه زور گرانه جیی نامازه‌یه وه‌زاره‌تی كشتوكال له گرده بۆرى نزیك سلیمانى خاوه‌نى (32) كۆگای هاو چه‌رخه‌و له سالی (2010) وه ته‌واو كراون، به‌لام تا ئیستا کیلویه‌ك به‌ره‌مه‌ی جوتیاری تیا هه‌لنه‌گیراوه .

5- نه‌بوون و كه‌موكورتی له بوونی كارگه‌ی دۆشاوی ته‌ماته‌و ناوی میوه‌و زه‌یتی زه‌یتوونوو گۆله‌به‌رۆژه‌و هه‌تا دوا‌یى كه وه‌زاره‌تی بازرگانى لپی به‌ر پرسیاره .

6- كه‌رتی تاییه‌ت له‌م كه‌رتهدا سه‌رمایه‌داران له‌م دۆخه بی خاوه‌نیه‌ته‌ی كه‌رتی كشتوكال كه سالانه زیانی جوتیاره‌كان ده‌بینن خۆیان له قه‌ریه‌ی ئەم كه‌رته ناده‌نوو سه‌ركیشی وا ناكهن سه‌رمایه‌گوزاری له پرۆژه‌یه‌كدا بکه‌ن كه پره له مجازه‌فه .

7- هاوولاتی ئەو هۆشیاریه‌ی نیه كه به‌ره‌مه‌ی ناوخۆی به‌لاوه له پيشتر بیت و ناماده نیه بۆ پشتگیری جوتیاری خۆیوو به‌ره‌مه‌ی ناوخۆی مقاته‌عه‌ی به‌ره‌مه‌ی ده‌روه بكات و قانیعه سا بلیت به شالی خاكه‌كه‌م رازیم و ئەى پۆشم هه‌تا مردن له فاسۆن و گه به‌ردین تا ئەبه‌د سه‌لته‌و كه‌وا ناکه‌م .

8-رېك نەخستنى پەيوەندى نىۋان ھەردوو وەزارەتى كشتوكالى ھەرىم و ناوئەند كە لەسەر بىنجىنەۋى بەرژەۋەندى ھاوبەش ھاوكارى يەكتر بىكەن لە ساغ كىردنەۋى بەرھەمى ئەوان لە بازارەكانى كوردستانداۋ بەرھەمى ئىمە لە بازارەكانى ناوئەراست و خواروۋى عىراقدا.

9-ھەناردە نەكردنى بەرھەمى ناوخۇ بۇ بازارى ولاتان كە ئەم كارە بە جوتيار ناكىرتوو پىۋىستە حكومەتوو كەرتى تايىبەت ئەنجامى بدەن. بەرېزان ئىمە لە سۆنگەى ئاگادارىبوونمان لە كىشەى بە بازاركىنى بەرھەمە كشتوكالىھەكان و گەپان بەدوۋى چارەسەردا بەسەدان دىدارمان لەگەل جوتياروو عەلەھەكان و ۋەبەرھىنەران و لايەنە پەيوەندىدارەكانى حكومەت ئەنجام داۋەو بۇمان دەرگەۋوتتە بەرپىسارى ئەم دۇخە دژوارە حكومەتەۋ دەسەلاتى جىبەجىكردن بە ئەركى خۇى ھەئناستىت بەرامبەر ئەو جوتيارانەى كە گوندەكانيان لانكى شۆرشى دويىن بوون و لە پىناۋ سەرخستنىدا باجى قورسىاندا، بۇيە ئەم واقىعە تالەى كە دەيبىنن لە لايەكەۋە مرىشك كىلۇى دىتە ھەزار دىنارو لە لايەكى ترەۋە بەرھەمى گەنم ھەراج فرۇش دەكرىت و سايۇ ۋەرى ناگرىت و پارەى گەنمى سالەكانى (2014 و 2015 و 2016) تا ئىستاش (600) مىليار دىنار بى سەرو شوپنە، لە لايەكى ترەۋە كىلۇى شووتى دىتە سەر (20) دىنار ئەمانە ئەو راستىە تالە تۇخ دەكاتەۋە كە ئەو پىرۇژە جاك سازىيە سەرۇكى حكومەت راي گەياندوو بەئىنى دا لە كەرتى كشتوكالەۋە دەست پىبىكرىت ھىشتا ھەنگاۋى يەكەمى نەناۋە ، بۇيە لىژنەكەمان داۋا دەكەين كە.

يەكەم: وەزارەتى كشتوكال لە سالى داھاتەۋە پلانى سالانەى ھەبىت و لىنكى رىنمى كشتوكال زىندوو بىكاتەۋە.

دوۋەم: وەزارەتى بازارگانى كارگەكانى بەرھەمىنەنى عەلەف ناچاربىكەن كە بەرھەمى ناوخۇ بۇ عەلەف بەكار بھىنن.

سىيەم: ئەنجومەنى ۋەزىران ھاوردەكردنى ئاردى توركى و ئىرانى رابگرىت و گەنمى ناوخۇ بىكرىتەۋە بىكاتە ئاردوو لەمەۋدوا ئەو ئاردا بەررىت بە نانەۋاۋ سەموونخانەكان.

چوارەم: وەزارەتى كشتوكال با دواى ھەشت سال (32) كۇگاپەكەى گىردە بۇر بختە خزمەتى بە بازاركردنى بەرھەمە ناوخۇ يەكانەۋە.

پىنجەم: وەزارەتى بازارگانى كارى جدى بكا بۇ دامەزندان يان بەگەرخستنەۋى دەيان كارگەى زەبىتى زەبىتونوو روبى ھەناروو ئاۋى ميوەو دۇشاۋى تەماتەۋ ھەتا دوايى.

شەشەم: ياسايى بىمەى كشتوكال كە خوئىندنەۋى يەكەمى بۇ كراۋە لە پەرلەمان دەر بچوئىندرىت. ھوتەم: حكومەت كار ئاسانى بۇ ۋەبەرھىنەران بكات و دلىيايان بكات بۇ ئەۋەى ۋەبەرھىنەن لەكەرتى كوشتوكالدا بىكەن.

ھەشتەم: وەزارەتى كشتوكال ھەرىم با بە پەيوەندىيەكانى دا بچىتەۋە لەگەل وەزارەتى كشتوكال بىگداد لە پىناۋ بە بازاركردنى بەرھەمى ھەردوۋلا بە مەبەستى بەرژەۋەندى ھاوبەش.

نۆپەم: لەمەودوا بوجەى سالانەى ھەرئىم بەئىندىرئىتە پەرلەمان و رېژەيەكى باش بۆ كەرتى كشتوكال تەرخان بكرىت.

دەيەم: وەزارەتى پلاندانان و بازرگانى بە ئەركى خۆيان ھەلبىستن لە ھەناردەكردنى بەرھەمە كوشتوكالىەكانى ناوخۆ بۆ بازاری ولاتان.

يانزەھەم: وەزارەتى رۆشنبىرى رىكلامى بەرھەمە كوشتوكالىەكانى بىگانە بە فەرمى قەدەغە بكات و مېدياكان راسپىرئىت رىكلام بۆ بەرھەمەى خۆمائى بكنە. لەگەل رىزى زۆرماندا لىژنەى كشتوكال و ئاژەلدارى وئاوڤىرى و بەنداوەكان لە پەرلەمانى كوردستان (2018-7-8) زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ مامۆستا ملا غريب بۆ خويىندنەوى بىرۆكەى لىژنەى كشتوكال لە پەرلەمانى كوردستان، ئەم بىرۆكەيە ئاراستە دەكەين بۆ حكومەتى ھەرئىمى كوردستان وە دەكرىتن ئەو بىرۆكەيە بكرىت بەچەندىن پرۆژە بۆ ئەوئى پەرە بدرىت بە بەرھەمەكانى كشتوكال و بەبازاركردنى بەرھەمەى جوتياران لە ھەرئىمى كوردستان. بەريزان خالى دووم لە بەرنامەى كار داوا لە لىژنەى ياسايى دەكەين تەشريف بىنن بۆ شوپى تايبەت بە لىژنەكان.

2- خويىندنەوى يەكەم بۆ ئەو پرۆژە ياساو برپارانەى خوارەو بە پى ماددەى (71) لە پەيرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) سالى (1992)ى ھەموار كراو.

يەكەم: پرۆژەياساي ھەموارى ياساي بەكرىدانى خانووبەرە ژمارە (87)ى سالى (1979)ى ھەموار كراو لە ھەرئىمى كوردستان-عيراق.

دوووم: پرۆژە ياساي ھەموارى ياساي ژمارە (3)ى سالى (2012) ياساي رىگا گشتىەكان لە ھەرئىمى كوردستان-عيراق.

سپيەم: پرۆژە برپارى تەملىد كردنى ئەو زەويانەو زىدە رەويان لەسەر كراو لە سنورى شارەوانىەكان لە ھەرئىمى كوردستان-عيراق. داوا لە بەريزان لىژنەى ياسايى دەكەين بۆ ئەوئى پرۆژە ياساكان بچەنە روو. فەرموو بەريز د.قالا فەريد.

بەريز د.قالا فريد ابراهيم:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

پرۆژە ياسايى يەكەم: پرۆژەياساي ھەموارى ياساي بەكرىدانى خانووبەرە ژمارە (87)ى سالى (1979)ى ھەمواركراو لە ھەرئىمى كوردستان-عيراق، پرۆژە ياساكة لە دوو ماددەو ھۆيەكانى دەر چواندن پىك ھاتوو و لە لايەن رېژەى ياسايى ئەندامانى پەرلەمانەو پيشكەش كراو كە لە بەرانبەر ناوەكانيان واژويان كردو. (تەلار لطيف محمد، عزت صابر اسماعيل، دلير مصطفى حسن، مريم صمد عباس، گەشە دارا حفيد، قادر وتمان رسول، فمان فيصل سليم، شوان شىخ احمد، انور قادر مصطفى، لينا عزريا بهرام، مصطفى احمد حمد، غريب مصطفى حمە خان، ابو بكر عمر ھەلەدەنى، د.ريواز فايق حسين، د. قالا فريد

ابراهيم، فرحان جوهر قادر، مردان خدر مصطفى، عباس غزالي ميرخان، ئوميد عبدالرحمان، شيركو حمه امين)، داوا له بهريزتان دهكەين كه ناراسته‌ی لیژنه‌ی په‌یوه‌ندی‌داری بکه‌ن .

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى □ جیگری سه‌رۆكى په‌رله‌مان:

ئه‌و پرۆژه‌یه ناراسته‌ی ده‌کریتن بۆ لیژنه‌ی یاسایی و لیژنه‌ی شاره‌وانیه‌کان و گشت ئەندامانی په‌رله‌مان فه‌رموو دووه‌م بهريز د.فالا فرید.

بهريز د.فالا فرید ابراهيم:

بهريز سه‌رۆكى په‌رله‌مان.

دووه‌م: پرۆژه یاسای هه‌مواری یاسای ژماره (3) ی سالی (2012) یاسای ریگا گشتیه‌کانی هه‌ریمی کوردستان-عیراق، پرۆژه یاساکه له (4) مادده‌و هۆیه‌کانی ده‌رجواندن پیک هاتوووه وه له لایه‌ن ئه‌و بهريزانه‌ی خواره‌وه واژوو‌کراوه. (عزت صابر اسماعیل، دلیر مصطفى حسن، ته‌لار لطیف محمد، مریم صمد عبدي، قادروتمان رسول، عباس غزالي، د.شیرین حسنی ره‌مه‌زان، تحسین اسماعیل احمد، دلشاد شعبان، شیلان جعفر علی، ایدریس علی اسلام، ابراهيم احمد سمو، گۆران محمود اسماعیل، فایق مصطفى رسول، عمر عینایات حمه سعید، ایوب عبدالله اسماعیل، غریب مصطفى حمه خان، سۆران عمر، محمد علی یاسین، عبدالله حاجی محمود، عبدالرحمان فارس، ئاری عبداللطیف مولود، وحیده یاقۆ هورمز، یروانت نیسان، نایدن معروف، ماجد عثمان توفیق، محمد سعدالدین، کمال یلدا، صالح فه‌قی محمد امین، گه‌شه دارا جلال، ئاواز جه‌نگی بورهان، مصطفى احمد، زانا عبدالرحمان)، دا وا له بهريزتان ده‌کەين كه ناراسته‌ی لیژنه‌ی په‌یوه‌ندی‌داری بکه‌ن.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى □ جیگری سه‌رۆكى په‌رله‌مان:

ئه‌م پرۆژه یاسایه ناراسته‌ی ده‌کریتن بۆ لیژنه‌ی یاسایی و لیژنه‌ی ئاوه‌دان‌کردنه‌وه‌و گشت ئەندامانی په‌رله‌مان، فه‌رموو ته‌لار خان سییهم بخوینه‌وه.

بهريز ته‌لار لطیف محمد:

بهريز سه‌رۆكى په‌رله‌مان.

سییهم: پرۆژه برپاری ته‌ملید کردنی ئه‌و زه‌ویانه‌ی زیاده‌ی ره‌ویان له‌سه‌ر کراوه له‌ سنووری شاره‌وانیه‌کان له هه‌ریمی کوردستان-عیراق. که له (12) مادده‌و هۆیه‌کانی ده‌رجواندن پیک هاتوووه له‌لایه‌ن ئەنجومه‌نی وه‌زیرانه‌وه پیشکەش کراوه، داوا له بهريزتان ده‌کەين ناراسته‌ی لیژنه‌ی په‌یوه‌ندی‌داره‌کان بکریتن.

بهريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى □ جیگری سه‌رۆكى په‌رله‌مان:

ئه‌م پرۆژه برپاره‌ی ناراسته‌ی ده‌کریتن بۆ لیژنه‌ی یاسایی و لیژنه‌ی شاره‌وانیه‌کان و لیژنه‌ی کشتوکال و لیژنه‌ی ناوخۆ و گشت ئەندامانی په‌رله‌مان. سوپاس بۆ بهريزان سه‌رۆک و ئەندامانی لیژنه‌ی یاسایی، سوپاس ده‌ستان خۆش‌بیتن.

خالى سېيەم: لە بەرنامەى كار گەفتوگۆيەكى كراوه سەبارەت بە ھەلبژاردنەكانى ھەريەمى كوردستان بە ئامەدەبوونى بەريزان ئەندامانى دەستەى كۆمسيۆنى سەربەخۆى ھەلبژاردنەكان و راپرسى، دووبارە بەخېر ھاتنيان دەگەين، وامان بە باش زانيوه دەرفەت بە بەريز سەرۆكى كۆمسيۆن دەدەين كۆمسيۆنى ھەلبژاردن و راپرسى لە ھەريەمى كوردستان بۆ ئەوھى پوختەيەك لەسەر ئامادەكارىەكان بەريوھ چوونى ئامادەكارىەكان ئاستى ئامادەكارىەكان پېشكەش بەم دانىشتەى پەرلەمان بكات و دواتر دەرگای گەفتوگۆ دەگەينەوھ پرسیارو ولام دەگەينەوھ، ئومىدەوارين لەوماوھيەدا ماوھكى گونجاودا بتوانين بەر چاو روونىەكى باش ھەم پېشكەش بە ئەندامانى پەرلەمان بكرېتن و ھەم پېشكەش بە خەلكى كوردستان بكرېتن، كە پرسەكە لايەنە سياسىيەكان و ھاوولائتيان و دەنگدەران ھەموويان بە دوا داچوونى بۆى دەگەن و پرسیارى لى دەگەن، ئىستا دەرفەت بە بەريز (ھندريئ محمد صالح) سەرۆكى كۆمسيۆنى ھەلبژاردن و راپرسى لە ھەريەمى كوردستان دەگەين بۆ ئەوھى پوختەيەك لە ئامادەكارىەكان پېشكەش بەم دانىشتەى پەرلەمان بكا فەرموو بەريز (ھندريئ محمد صالح).

بەريز ھندريئ محمد صالح/ سەرۆكى كۆمسيۆنى ھەلبژاردن و راپرسى لە ھەريەمى كوردستان:
بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خواى گەورەو مەرەبان بەيانيتان باش بەريزان خۆشحالين كە ئيمرو ليرە ئامادەين بۆ ئەوھى ئامادەكارىەكانى كۆمسيۆن لە بۆ ھەلبژاردنەكانى داھاتوو بخەينە بەردەم ئيوھى بەريز كە ئىستا كارمەندانى كۆمسيۆن ج لە ئوفيسى نىشتيمانى و يان لە فەرمانگەى پاريزگاكان سەرقالن و ئەركو ماندووويونى زۆر پېشكەش دەگەن، ئەمن لە سەرەتا لە چوار چيوھ ياسايەكە دەست پى دەگەم ، چوار چيوھى ياسايى ئەم پرۆسەيە لە سەر دەكرى لە ياسايى ھەلبژاردنى پەرلەمانى كوردستان ژمارە (1) بەھەموو ھەموار كراوھكانى سالى (1992) و ھەروھەا ياساى ژمارە (4) سالى (2014) كۆمسيۆنى بالائى سەربەخۆى ھەلبژاردن و ھەروھەا لە ژيەر ئەوانە ئەو پەيرەوانەى كە كۆمسيۆن دەرى كرددوھ تايبەت بە ھەموو ئەو چالاكيانەى كە پيوستن لەبۆ ئەو پرۆسەيە تاوھكو ئىستا (10) پەيرەو دەركراوھ بە نوپكردنەوھو بە تۆمارى دەنگدەران تۆماركردنى قەوارە سياسىيەكان بريكارەكانى تۆماركردنى چاوديران تەنھا (1) پەيرەوى گرنگ ماوھ كە لە دوايى تەركيزى لەسەر دەگەم ئەويش ھەژماركردنى دەنگەكانە لە رۆزى دەنگدان، بودجەى ھەلبژاردن بودجەيەكى تەخميني پېشكەشكراوھ حكومەت بە سوپاسەوھ پەسەندى كرد (29) مليار و روبەيكە، (30%) ئەوبودجەيە بەراستى ئەگەر بپرسن بۆ وا گەورە و قەبەيە تەرخان كراوھ بۆ ئەو ئاميرە ئەليكترونيانەى ئەو كاتى كە كۆمسيۆن بەتەما بوو بەكارى بەينى، (30%) ئەو پارەيە بۆ ئەوھيە، بابەتيكى ديكە تۆمارنامەى دەنگدەرانە، تەبەعن كۆمسيۆن بە ئەركى خۆى و بە پيى ياسا داواى لى كراوھ، ھەستا بە دروست كردنى داتا بەيسىكى تايبەت بە نوئى كرددەوھى تۆمارى دەنگدەران و دەبىت ليرە بلين داتا بەيسىك و تۆمارنامەيەكى دەنگدانى نوئى كە جياوازە لەوھى كە پيشتەر لەبەردەستى كۆمسيۆن بوو، كۆمسيۆن زۆر بە جدى و بە ئازايانە پەيرەويكى تايبەتى دەركرد بە دروست كردن و

بزارگردنى تۆماری دهنگدەران، ھەرۆك باسەم كەرد ئەو تۆماری كە ئیستا باسەم كەرد انشالله بەیانی یان دوو بەیانی دەست بە نوئ كەردنەوہی دەكەین، زۆر جیاوازترە لەو قاعیدەى بەیانات ئەو داتا بەیسەى كە پێشتر ھەبوو و ئیشی زۆر جدی لەسەر كرایە، تەسەور دەكەم كارگىرى ھەلبژاردن و ستافەكەى زیاتر لە (1700) سەعات ئیشیان لەسەر كەردوو، كارى جدی لەسەر كراوە، ئەو پەپرەوہى كە دانراوە تايبەت بوو بە بزارگردن و چەندین حالاتى دیراسات كەردوو لەو داتابەیسەى كە ئیمە لە وەزارەتى تیجارە وەرمانگرتووہ حالاتى ناوی مردوو و حالەتى دووبارە، ھەتا حالەتى ئەوانەى كە مووچە بەرزەكان و كە لە قاعیدەى بەیاناتى وەزارەتى تیجارە دەرھات بوون قسەى لەسەر كراوە و ئیشی لەسەر كراوە، ئەوانەى كە تەمەنیان زۆرە ئیشی لەسەر كراوە، مەن ھەزەدەكەم داوا لە سەرۆكایەتى پەرلەمان دەكەم دواى ئەوہى مەن تەواو بووم كارگىرى ھەلبژاردن بە دەقیقى ئەو ئیشانەى لەسەر ئەو تۆماری باس بكات، چونكە بەراستى نوئ كەردنەوہى تۆماری دهنگدان لە كارگىرى ھەلبژاردنە لەژێر ئیشرافى بەرپز سەرۆكى كارگىرى ھەلبژاردنەو ئەو بەشانە و ئەو ئەدەواتانەى ئیشیان لەسەر ئەو تۆمارینامەى دهنگدەرانە كەردوو گریداروى سەرۆكى كارگىرى ھەلبژاردن، مەن ئەوہى كە بە گشتى لەسەر تۆمارینامەى دهنگدەران ئەو قاعیدەى بەیانانەى، ئەو داتابەیسەى ئیستا ئیمە لەبەردەستمانە، لەگەڵ ئەوہى كە لە پێشتر ھەم بوو، بەلایەنى كەم (200 ھەزار) ناوی فەرەقە، یەئنى ئیستا (200 ھەزار) ناو كەمترە، بێجگە لەوہى كە انشالله سەرۆكى كارگىرى ھەلبژاردن ئیشی لەسەر كەردوو زیاتر لە (60ھەزار) ناویكى تر كەمتر كراوەتەوہ، كەواتە ھەر لە جارى یەكەم لە گۆرپىنى ئەو قاعیدە بەیانانە كۆنەى كە ھەبوو لەبەردەستى ئیمە (SPL)كەى عیراقى لەوہى كە ئیستا ھەمانە (208 ھەزار) ناوی فەرەقە، تۆمارینامەى دهنگدەران تەواو نەبوو، پاش ئەوہى ئەو كەردارو و ھوت سەد سەعات ئیش كەردنەى، تۆمارینامەى دهنگدەر پاش ئەوہى ئەو ھەموو كەردار و ئەو ھەزار ھوت سەد سەعات ئیش كەردنەى لەسەر كراوە، دیسان ماوہیەكى دیکە دەدریئە بەردەم دهنگدەرانەوہ و دەدریئە حزبە سیاسىەكانیش بۆ ئەوہى پێداچوونەوہ تەعەنە لەو سەجلە بەدن، ئەویش لەو ماوہى مانگىك تەوہقوع دەكەین بەیانی دەست پى بكەین، بۆ ماوہى (30) رۆژ لیستى تۆمارینامەى دهنگدەران لە ھەموو بئكەكان دادەندریئ بۆ دهنگدەرەكان زەرورە بچن سەردانى ئەو بئكانە بکەن و بۆ كیاناتى سیاسیش دەتوانن كە نوینەریان لەوئ ھەبى ھەر تیبینیەك و ھەر مولاھەزەھەیان ھەبى كۆمسیۆنى ئى ئاگادار بکەنەوہ بە پى ئەو رىكارانەى كە كۆمسیۆن دايناوہ، شتىكە جیاواز لەوہى پێشتر بۆ ئاسانكردنى سەردان كەردنى ناوہندەكانى نوئ كەردنەوہى دهنگدان، ئیمە ئەو جارە چەندین ناوہندمان زیاد كەردوو، ئەگەر تەماشائ بکەین لە دابەش كەردنى ناوہندە لاوہكیەكان پێشتر چەند شاروشارۆچكەيەك ھەبوو بەراستى ناوہندى نوئ كەردنەوہى تۆماری دهنگدەرانى ئى نەبوو، حرسى ئیمە و حرسى كۆمسیۆن لەسەر ئەوہى كە ئاسانكارى بكات لەو پروسەيە خوشتان دەزانن تۆماری دهنگدەران یەكەم سیستەمە لە پروسەى دهنگدان، چەندین ناوہند زیاد كراوە دەیبینن تەقربەن لە ھەموو قەزاو ناحیەكان لە شوینە دوورەكان ناوہندى نوئ كراوەتەوہ بۆ ئەوہى ئاسان بىت بۆ ئەو خەلكەى لەو شوینانە بچن سەردانى ئەو بئكانە بکەن، ئەو كەردارانەى كە

دەكرىت لە ناوەندەكانى تۆمارى دەنگدەران ديارە زياد كردنە ئەگەر ناوى نەبى، راست كردنەوى ناو و گۆرپىنى شوپىنى دەنگدانە، ھەروەھا ناوى مردوو ئەگەر لەو ماوەيە لە قاعىدەى بەياناتى وەزارەتى تىجارە نەگەيشتە ئىمە لەو پرۆسەيە دەكرى ئەو ھەش بكرىتەو، سۆفت وپرو كارمەند نامادەگراو ھەك باسە كرد تەفاسىلەش ئەگەر سەرۆكى پەرلەمان رى بەت كارگىرى ھەئبزاردن باسى بكات، ئىرە لەبەرئەوى قاعىدەى بەياناتەكان لەبەرامبەر نوئى كردنەوى پرۆسەى دەنگدەران و نوئى كردنەوى تۆمارى دەنگدەران، بىجگە لەوى بە ھەبوون و بەسەردان كردنى دەنگدەر پرۆسەكە سەركەتوو دەبىت بۆيە تەركىز لەسەر ھەئەمەتى ھۆشياركردنەوى دەنگدەران دەكەين بۆ ئەوى لەو ماوەيە سەردانى بنكەكانى نوئى كردنەوى تۆمارى دەنگدەران بكەن بە تايبەتى ئەو جارە ئىمە ھەئەمەتى ھۆشياركردنەوى تايبەت بە ھەترەى نوئى كردنەوى تۆمارى دەنگدەرانمان دابەش كردوو، (40%) ى لەسەر دۆكۇمىنتانەى كە پىويستە پىت بىت بۆ نوئى كردنەوى تۆمارى دەنگدەرانى خۆت چۆنيەتى دەچيە ئەو شوپنە راستەى كە دەنگدانى تۆى لىيە، ھەروەھا ھاندان كە بەشك لە ئەركى ئىمەيە و ھەرچەندە ھاندان ئەركى حەزبەكانە، ھەروەھا ئەركى رىكخراوكانى كۆمەلگەى مەدەنيشە، (60%) ى تايبەتە بەو كەردارەى سەر ئەو ھالەتانەى كە ئىمە لە تۆمارنامەى دەنگدەران كراو ھەئەككى چەند ھالەتەك تىدان لەناو ئەو سەجە سەرگراون ئەوانەى تەمەنيان زۆرە و لەسەرەوى (90) ھون و ئەو ناوانەى كە دووبارە سەرگراون، لەبەرئەوى كە ناويك دووبارە دەبىت، ناويك لە ھەوليرە عەينەن ناو لە سەلمانى، من نازانم لە كام لا رەشى بکەمەو، بۆيە لە ھەردوولا سەرگراو، لە ھەردوولا دەرھاتوو، ئەو ھالەتانە پىويستە سەردانى ناوەندەكان بۆ ئەوى ئىسپاتى خۆيان بكات، ئەوى تەمەنى زۆرە سەردانى ناوەندەكان بكات بۆ ئەوى ئىسپاتى خۆى بكات، بۆيە ئەوانە بە لىستىكى تايبەت چاپى دەكەين بۆ ئەوى بزانيان كىنە ئەوانە كە مەفروزە سەردانى ناوەندەكان بکەن انشاالله بە پىي بپارى مەجلىس ئەنجومەنى كۆمىسياران كۆپيەك دەدەينە پەرلەمان و حكومەت و دەدەينە وەزارەتى تىجارە تەركىزى زۆرىشى لەسەر دەكەين داواكارم ھاوکارمان بن لەو مەسەلەيە، چونكە ئەو ناوانە زۆرن پىويستە ئەوانە سەردان بکەن، چونكە ئەو ھالەتانە ئەگەر ئەو ناوانەى كە ئىستا رەش كراوئەتەو سەرپاوتەو، ھەزف كراو لە سەجە، ئەگەر ئەو ناو لە ماوەى (30) رۆژ سەردانى بنكەكانى نوئى كردنەوى تۆمارى دەنگدەران نەكات بى بەش دەبى، ئىمە ناچارين ھەردوولا رەش بکەينەو، ھەندەك ناو ھەيە سى جار دووبارە بۆتەو، لە عەينى پاريزگا دووجار دووبارە بوويتەو، بۆيە ئىمە ناچارين ھەردووکیان بسپرنەو، بۆ ئەوى دلتيا بين كە ئەو ناو دووبارە نەبىتەو، بۆيە ھەئەمەتىكى تايبەت بە ئەوانە دەبىت، ئەندامانى پەرلەمان يارمەتيمان بەدن و حەزبەكانيش بەراستى بۆ ئەوى ئەوانە بى بەش نەبن، دەربارەى كياناتى سياسى، (31) قەوارەى سياسيمان ھەيە، (3) لەوانە ھاوپەيمانن، ھەروەھا رىگە بە ھەموو حەزبەكان دەدرىت نوپنەريان ھەبى ھەم لە ناوەندەكانى نوئى كردنەوى تۆمارى دەنگدەران و ھەم لە بنكەكان، ھەروەھا چاودىرى ناوخۆ بوارمان داو وداوامان كردوو لە ھەموو رىكخراوكانى كۆمەلەى مەدەنى كە بىن ناويان تۆمار بکەن، ئەوى ئىشى دەويت بەراستى چاودىرى بيانىە، ئىمە لەگەل (UN) لە

په پوهندی داین، پیمان گوتوون که ههول بدن چاودیر بینن، تهنانهت پیمان گوتوون ههول بدن چاودیری دریژخایه بینن، نهک تهنه چاودیری (24) ساعات یان که متر لهروژی دنگدان بیت و چاودیری پرۆسه که بکات، پیمان گوتوون که چاودیری دریژخایه بینن، ههروهه پوهندی پیمان لهگهل فهرمانگهی په پوهندیه کان کردوو، بۆ نهوهی هاوکارمان بن لهو مهسه لهیه، له بواری لوجستی تبعه سهندوقه کانمان ههروهه سهندوقه یه که سالی دووم کابینهی دنگدان مه وجوده تهنه نهوهی گریبه ستمان بۆی کردوو، نهو سهندوقی که رهسته کانه که له بنکه کان ده بیت، لایه نی کرداری، سیستمی دنگدان ناسایی ده بیت و ههژمارکردن و جیاکردنه وهی دنگدان به دهست ده بیت، تبعه نه ههژمارکردنه وه نهو جاره له بنکه کان له دواي ته و او بوونی پرۆسه که به دهست ده ژمیردیت، له ویستگهی دنگدان دواي ته و او بوونی کاتی دنگدان که کاته که به یاسا دیاری کراوه، کۆمسیۆن بۆی ههیه کاتیکی دیکه بۆ دیاری بکات، ههروهه قهواره یه کی سیاسی وینه یه کی موسه دهق له نهنجامی نهو ویستگه یه وهرده گریت، نهوه یه کی که له ئیجرائاتی گرنه بۆ دنیادان که دواي کرداری ههژمارکردن و لیک جیاکردنه وهی دنگدان ته و او بو ههروهه قهواره یه کی سیاسی که له وییه و تبعه نهو قهواره سیاسی که هاتوو ته بنکه که به یانی ناوی نووسراوه نهوه لهو بنکه یه، ئیمه وینه یه که له مهزهر له نهنجامه کانی نهو ویستگه یی ددهین نهو وینه یه موسه دهق دهی، له هه لباردنه کانی پیشر کیانه سیاسی هکان نه یان توانی ئیحتجاج وهک به لگه، بۆیه سبه نیی نهگه ههرو جیاوازیه که له وهی که کۆمسیۆن راده گه یه نیی، له گهل نهوهی که لهو فۆرمه یی یان لهو مهزهری دراوته حزه سیاسی هکان ده توانی بیکه نه حوجه له سهرمان و پیی وهرده گریی، بۆیه هه مو وینه یه کی موسه دهق له وه ددریت وهک به لگه یه که به کارده هی نریی له کاتی جیاوازی له نهنجامه کان راده گه یه نیی، ئیجرائیکی دیکه نی زافه ده کریی نهو ییش خیرا کردنی نهنجامه کانه هه رچه نده ئیمه دهی دهقیق تربین له سهری زۆر گرنه نهنجامه کان خیرا رایگه یه نریی، به لام دیقه ش زۆر گرنه، فۆرمیک نیهت وایه ناماده بکریی له سهر ناستی بنکه که کۆی دنگده کانی ههروهه ویستگه یه که لهو بنکه یه کۆبکریی ته وه و رهوانه یی تالی سینتهری بکریی، دیزاینی کاتی دنگدان وهرقی ئیقتراح به گویره یی سیستمی ریژه یی کراویه به ئیعتبار عه نی لیسته واتا ناوی حزه کان له ستونیکه و ژمارهش له ستونیکه، واتا به پیی سیستمی ریژه یی لیستی کراوه دیزاینه که کراوه، نهوهی که جیاوازه له وانیه له هه لباردنی نهو جاره دنگدهر بۆ نهوهی نیهتی خۆی بخاته سهر کاغزی دنگدان، قه له میکی ناسایی به کارنا یه نیی به لگو ختمیکه ههروهه که له (5/12) عیراق به کاری هینا لهو شیوه یه، به ختمیک نیهتی خۆی له سهر کاغزی دنگدان دادنه یی، تایبه ته مندی زۆر دراوه به کاغزی هه لباردن هه له دیزاینی هه له شیوه یی هه لهو هه ویره یی که پیی دیی و هه لهو حیره یی که تییدا به کاردیی و چاپ ده کریی وه کۆد و هیمای نهینی زۆری تییدا ده یی، دنگدانی تایبهت به پیی یاسا (48) کاتزمیر له روژی دنگدانه، دانیشن کراوه له گهل هه مو هیزه نه منیه کان دوو روژ بهر له نیستا قائیمه یه کمان پیی داوون که نهو داتایانه یی که لای ئیمه یه ده یی به پیی نهو لیسته یی که دامانه ته نیوه بمان دهنی هه تا دهری بینن، پیمان گوتن ههروهه

هەلەپەك لە ناوھەكان ناو كەم بى خۇتات تەحەمولى مەسئولىيەت دەكەن، ئەو ناوانەى كە ناردووتانە دەدرىتە كۆمىسيۇن دەبىتە دەنگدانى تايبەت باقى تر دەنگدانى گشتى دەبى و لە شوپىنى خۆى و خىزانى خۆى لەوى دەنگ دەدات ئەمە يەك لە پىشنيارەكانى كوردوومانە تەنھا ئەو ھىزانەى كە (30) مانگ لە واجبن ناتوان شوپنەكانى خۇيان بەجى بەيلىن، ئەوانەمان بدەنى بۇ ئەووى بىكەكانيان بۇ بىكەينەو، ئىمە تەنكىد دەكەينەو لەسەر ئەووى كە ھەموو پىرۆسەكەك الحمدللە بەشپۆھىيەكى باش دەروات، يەك شت ھەپە كە لە بىدايەتەو ھەسە بىكەم بۇ بەبىرھىنانەو، ئىستا ئىمە خەرىكى گىرنگىر پەپەرەو، ئەویش پەپەرەو رۇژى دەنگدان و جياگردنەو دەنگەكانە، بۇيە ئىمە وەكو كۆمىسيۇن و وەك ئەنجومەنى كۆمىسياران داوا دەكەين ھەر حزبىك و ھەر لايەنىك ھەر تىببىنىك و ھەر رىكارىك ھەر ئىجرائىكى پى باشە لەپەپەرەو عەد و فەرز و ھەژمارگردنى دەنگەكان ھەبى ئىمە بەسەرچا وەرى دەگرىن و لەناو ئەو پەپەرەو جىي دەكەينەو، بەمەرچىك تەبەن لەژىر ياسا و رىنمايەكان بى، ئىمە ھەر بىرۆكەپەك كە وا دەكات حزبە سىياسىيەكان لە لايەنەكان ئىتمىنيان بن لە گردارى ھەژمارگردنى دەنگەكان ئىمە ئامادەين وەرىگرىن و ئەو پەپەرەو ھەسەمان بەراستى لەبەر ھەندى دواخستوو تا ئىستا بۇ ئەووى كە دەرفەت بدى بە بىرى جىاواز و مولاھەزەى جىاواز خۇتات دەزانن كۆتايى خەرمانى ئەو پىرۆسەپە ئەو ھەموو مانگەپە كە ئىمە ئىشى لەسەر دەكەين، ئاخىر مەقتەع ئەویش ھەژمارگردنى دەنگەكان و راگەياندى ئەنجامەكانە، من زۆر سوپاستان دەكەم، ئەگەر دەرفەت ھەبى كارگىرى ھەلئىزاردن تىببىنى زىاترى لەسەر ھەپە و تەفاسىلى زىاترى ھەپە لەسەر نوئى گردنەو دەنگدان ئەگەر پىويست بىكات، زۆر سوپاس.

بەپىز جەفر ابراھىم ئىمىنى/جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۇ ھندىن محمد سەرۆكى كۆمىسيۇنى ھەلئىزاردن و راپرسى لە ھەرىكى كوردستان بۇ ئەم پوختەپەى كە ھەپە لەسەر گشت ئامادەكارىيەكان بۇ ھەلئىزاردنى مانگى (9/30) ئەو بابەتە وا دەخوازىت دەرفەتى زىاتر بە سەرۆكى دائىرەى ئىنتخابى كۆمىسيۇن و ھەلئىزاردن و راپرسى بدەين، بۇ ئەووى تەفاسىلى زىاترمان بداتى بە تايبەتى لەسەر تۆمارى دەنگەران، چونكە پىشتر تۆمارى دەنگەران ھەم كىشەپەك بۇ ئەم گىرەتەك بوو ئىستا داوا لە بەپىزىان دەكەين بۇ ئەووى تەفاسىلى زىاترمان بداتى، رىزان خان فەرموو.

بەپىز رىزان ھەمە رشىد:

بەپىز سەرۆكى پەرلەمان.

رۇژتان باش، كاك ھندىن ئىشارەتى بە كۆمەللىك شت دا، بەلام وردەكارىيەكانى لەلاپەن فەرمانگەى داتاي كارگىرى ھەلئىزاردنەو ئەنجام دراو، من زانىيارىيەكانەم بۇ جەنابتان نووسىو ەواتر لە ھەر مەقتەعەك دا ھەر كەس روونگردنەو وىست ئامادەم، بە نىسبەتى تۆمارى دەنگەرانەو، بەپىزان بىرپار وابوو لە (2017/11/1) دا ھەلئىزاردن لە كوردستان ئەنجام بدىت، جارىكى دىكەش لە ئامادەبوونى كۆمىسيۇن و سەرۆكايەتى حكومەت و سەرۆكايەتى پەرلەمان ئىمە دانىشتنىيمان كردو بە وردى باسى كۆمەللىك شتمان كرد، ئەو تۆمارى دەنگەرانەى كە لە كۆمىسيۇن حوزورى ھەبوو و ئىشى لەسەر دەكرا كە كۆمىسيۇن

تۆمارنامەى كۆمىسيۇن عىراقى بوو قىسە و باس و خواسىكى زۆرى لەسەر ھەبوو، پىم خۇشە ژمارەكەى بلىم ئەو داتا بەيسە (3363420) (سى مليۇن و سى سەدو شەست و سى ھەزار و چوار سەد و بيست و نۆ) دەنگدەرى تيا بوو، لەسەر ئەم داتا بەيسە لەفەرمانگەى داتاوە دەست كرا بە كارکردن لەسەرى بۆ رىكخستنهو و وردبىنى كردن و استكردنهوئە ئەو ھەلانەى كە تيايەتى كە قىسە و باسىكى زۆر و دەنگۆيەكى زۆرى لەسەر ناراستى داتاگە ھەبوو، بۆيە ئەنجومەنى كۆمىسياران لەبىرپارى ئەنجومەن دا لە دانىشتنىكى دا بىرپارى ژمارە (31)ى دا لە (2017/11/27) كە تيايدا پەپرەويكى تايبەتى بە دامەزراندن و بزارکردنى تۆمارنامەى دەنگدەران ئامادەكرد، تيايدا لەو پەپرەوئەدا باسى سەرجم ئەو ھۆكارانەى كرد كە بوو بوونە ماىەى ئەوئەى كە ئەو قىسە و باس و خواسە ھەبى كە داتاگە ناراستە، قىسە و باس و خواسەكەش كە ھەيە لە سى تەوەر كورتى دەكەمەو، قىسەيەكى زۆرھەبوو لەسەر ئەوئەى كە خەلكىكى زۆر بە تەمەنن، ئەوانەى كە بە تەمەنن و موالىدى (1800)ەكانى تيايە لەناو ئەو تۆمارە وجوديان ھەيە و نەھيئەرانەتە دەروە، قىسەيەكى زۆر ھەبوو لەسەر ئەوئەى داتاي دووبارە ھەيە، قىسەى زۆر ھەبوو لەسەر ئەوئەى داتاي لىك چو ھەيە، لەگەل داتاي مردوو، ئەم داتايانەى كە ھەيە ئىمە ھەموومان بە رەقەم تەھديد كرد و تەشخىس كرد، ئەو پەپرەوئەى كە ئامادەمان كرد رىكارمان بۆ ئامادەكرد بۆ ئەوئەى موئەلجەى ئەو ھالەتە بگەين، لەبەر ئەوئەى موئەلجە كەردنى ئەو ھالەتانە مەلوماتى دەقىقى دەويست وشتى مەجھولى تيا بوو، بۆ نمونە ناوى مردوو كە ناوى مردووى تيا بوو، ناوى مردوو بەس بەناوى سيانى ھەبوو، ناوى مردوو ھەبوو ناوى سيانى بوو يان موالىدى لەگەل دابوو، كە لىمان دەدا بۆ ناويكى سيانى (570) كەس بەناويكى مردوو دەردەچوو، ئىجرائاتى تۆ پى پچىرپنەوئەى (570) كەس لەبەر ئەوئەى يەك كەس مردوو قورس بوو، بە ھەمان شىوہ بۆ ھەموو داتاكانى دىكە، ناوى لىكچووت ھەبوو، بۆيە ھەر ئەنجومەن دواى ئەوئەى كە تى گەشتين كە ئىمە ناتوانين بە دەقىقى ئەو داتايەى عىراق دەستكارى بگەين و وابى كە لەگەل خواستى ھاوولاتى و سىقە و متمانەى حزبەگان بىت، ئەنجومەن لە دانىشتنىكى دىكە دا كە لە (2018/1/17) بوو ئەويش بىرپارى دا كە داتاي فۆرمى خۆراكى وەزارەتى بازىرگانى بىبى بە بنچينە بۆ دروست كەردنى تۆمارنامەى دەنگدەران، لەوياسايەش دا ھەر ھاوولاتىيەك بە پىي ياسا دانىشتووى ھەريمى كوردستان بى و سەروو ھەژدە سال بى، تەبەن فۆرمى خۆراك داتاي ھەموو ھاوولاتيانى كوردستانى تيايە، بەلام تۆكە دەتەوى بەرنامە دروست بگەى ئەوئەى ھەقى دەنگدانى ھەيە سەرو ھەژدە سالە زائيدەن ئەوئەى كە دانىشتووى ھەريمى كوردستانە، ئىمە ئەو تۆمارنامەيەمان بە دوا ئەپدەيتى ئەو داتايەمان لە وەزارەتى بازىرگانى بە فەرمى وەرگرتوو لە تەئريخى (2017/12/31) ھەموويمان وەرگرتوو، ئىنجا ھاتووين جيامان كەردووئەوئەى و ھەژدە سال بەرەو زوورمان وەرگرتوو، كەواتە ئەمە موئەھەلە بۆ ئەوئەى بىبى بە دەنگدەر، تەنھا زانباريەك كە كارمان ھيئاوہ لە داتابەيسەكەى كۆمىسيۇنى عىراق بىريتە لە ژمارەى دەنگدەر و ناو و ناويشانى بىكەكانى دەنگدان، چونكە ئەو داتايەى كە لە وەزارەتى بازىرگانى ھەيە بۆ دەنگدان نييە، ئەوئەى داتايە بۆ فۆرمى خۆراك و وەرگرتنى خۆراك، ئىمە بە دەقىقى بەو تەرىقەيەى دانىشتوانى ھەريممان

تەھدەيد كىردۈۈۈ كە چۈنە و چۈن نىيە، دواتر بۇ ئەۋەدى ئەم داتايە ئامادەبى بۇ ۋەكو تۆماری دەنگدەران تەعامولى لەگەل بگەين بە واستەى خالىكى ھاوبەشى بەينى ھەردوۈ داتاگە ئەو خالە ھاوبەشە برىتتە لە ژمارەى فۆرمى خۆراك، ژمارەى فۆرمى خۆراك لەناو تۆمارنامەگەى عىراقىش دا ھەبوۈ، لە داتاي ۋەزارەتى بازىرگانىش دا ھەبوۈ، بۇيە ھەردوۈ داتاگەمان بە واستەى ئەو عەمودەۋە بەستوۋەتەۋە بۇ ئەۋەدى چيان بۇ بىين بۇ ھەموۈ ھاۋوللاتىەك من ناوم لەناو تۆماری ۋەزارەتى بازىرگانىە ھەيە و موالىدەكەمى تىايە رەقەمى سىجل و صحىفەى ھەۋيەگەمى تىايە، رەقەمى ھەۋيەگەمى تىايە و ھتد... مەجموعەيەك زانىارى تىايە، زانىارى دايكىمى تىايە، بەس بۇ ئەۋەدى بىم بە دەنگدەر پىۋيستم بە رەقەمى ناخبە كە لەناو داتاي عىراق ھەيە، پىۋيستم بە ناۋو شوپنى بىكەى دەنگدانە ئەۋيش ھەر لەناو داتا بەيسەگەى عىراق دا ھەيە، بە لىكدانى ئەم دوو جۆر مەعلوماتە ئىمە توانىومانەى داتابەيسىكى دەقىق دروست بگەين، ھەزم لىيە پىتان بلىم بە تەقىبى فەرقى بەينى ئەو داتا بەيسەى عىراق كە ئىمە لەبەردەستمان بوو كە ئەم وت قسە و باسى لەسەرە ئەو قسە وباسە لەخۆۋە نەبوۈ، مەلومات بوو ھەبوۈ كە داتاي ناراستى تىايە، ئەو فەرقەى كە دروست بوو لە نەتىجەى داتا بەيسەگەى عىراق لەگەل ئەو داتا بەيسەى كە ئىمە دروستمان كىردوۈ، ئەۋەدى عىراقم بۇ خويىندەۋە (3363429) بوو، ئەۋەدى كە لە ۋەزارەتى بازىرگانى ۋەرمان گرتوۋە (3154984) ھاۋوللاتى كە دواتر ئىمە كىردوۋمانە بە دەنگدەر بە ھوكمى ئەۋەدى كە بە پىي ياسا شمولى دەنگدان دەكات، يەنى لەو دوو رەقەمە جىاۋازە برىتتە لە (208445) كەس جا ئەم جىاۋازىە لاي خۆتان بىنوۋس، ئەم جىاۋازىە ئەگەرپتەۋە بۇچى دەگەرپتەۋە؟ بۇ ئەۋەدى كە ناۋى دوۋبارىە ناۋى مردوۋە و ناۋى ناراستە و ناۋى لىكچوۋە، ئەۋى مەناتقى (140) و ناۋى غەيرە عىراقىە، ئەمانە ھەموۋى جوزئىكى باشى لەو (208) ھەزارە لىي دىتە دەرەۋە، بەلام ئىمە تەبەن خواستى كۆمىسۆن لەۋە گەرەترە تۆ ئىكتفامان كىردى بەۋەى كە (280) ھەزار ناۋىكمان لە داتاگە ھىنابىتە دەرئى، بۇيە ئەو پەيرەۋەى كە كۆمىسۆن ئامادەى كىردىشتر بۇ ئەۋەدى ئەپدەيتى داتاگەى عىراقى لەسەر بكاتەۋە ھىشتا برپارىمان دا كە ئەو پەيرەۋە لەسەر ئەم داتايەش جى بەجى بگەين، دواى جى بەجى كىردنى ئەۋە تەبەن ئەم قسانەى كە من بۇ جەنابتانى دەكەم ئىشى لەسەرەتاي مانگى (10) ھەۋە حسابى بگەن ھەتا بىدایەتى مانگى (1) لەسەر داتا كۆنەكە ئىش كراۋە، دواتر لە دواى دەرچوۋنى برپارى ئەنجومەن بە ئامادەكىردنى تۆمارنامەيەك بە داتاي فۆرمى خۆراك لە مانگى (1) ھەۋە ئىمە ھەتاۋەكو دوپنى شو سەعات دوۋى شو ئىمە ئىش لەسەر ئەو داتابەيسە كراۋە، بۇيە ئىستا ئەو داتايە كۆپى كراۋە و نىردراۋە بۇ پارىزگاكان بۇ ئەۋەدى مەرحەلەى تەھدىسى تىا بگرئى، يەنى قەسەم ئەۋەيە ئىشىكى زۆر كراۋە تا ئەۋەدى لەسەر كراۋە، ھاتىن رىكارەگانى ئەنجومەنمان لەسەر ئەم داتابەيسە تازەيەش جى بەجى كىرد، لە نەتىجەدا كە موراجەعەى ۋەزارەتى تەندىروستىمان كىردوۈ ناۋى مردوۈ و خۆمان ئەپلىكەيشمان دروست كىردوۈ بەرنامەمان دروست كىردوۈ، موقارنەمان كىردوۈ لە بەينى ناۋە لىك چوۋەگاندا ژمارەيەكى زۆر ناۋى دوۋبارە و لەيەكچوۋ ھەيە، يەنى ناۋ ھەيە بەناۋى سىانى و موالىد زۆر دوۋبارەيە، بە دوو تەرىقە

ئىشمان لەسەرى كىردوو، ئەگەر زانىارىمان بە پىي ژمارەى فۇرمى خۇراك يان ژمارەى دەنگدەرى ئەو هاوولائىيانەى كە ناوەكانىان لىك چوو دەست بەكەوتايە ئەمان زانى كامەيان راستە و كامەيان ھەئەيە، بەلام كە دەستمان نەكەوت بۇ موقارنە كىردنى بىينىن دوو كەس كە ناوى سيانىكەى و موالىدەكەى وەكو يەكە ھاتووين بەرنامەيكمان دروست كىردوو، لەو بەرنامەيە عائىلەى ھەردوو كەسانە كە ناويان لەيەكچوو ھىناومانەتە سەر شاشەى كۆمپيوتەرىك، بۇ مەلوماتان مەرج نىە ھەر دووبارە ھەبووبى خەلك ھەبوو سى جار و چوار جار و پىنج جار دووبارە بوو لەناو داتا كە بە پىي چى؟ بە پىي ناوى سيانى و موالىد، ئەو وەختە شاشەكە ئەگەر دوو جار دووبارە بووبايەتەو شاشەكە دەبوو بە كەرتەو و يان سى بەش يان زياتر، چى ئەھىنا، تەفاسىلى ئەھىنا لەسەر ھەر يەككە لەو كەسانە، لەسەر ئەو كە ناوى سيانى و موالىدىان ھەيە عائىلەكانىان دەھىنا و دەھاتە سەر شاشەكە بزىنن ئەمانە ھەمان ناوى دايكىان يان ھەمان شتە، ئەندامانى خىزانەكانىان ھەمان شتە، تەبەن زۇر ھالەت ھەبوو كە ئىشمان لەسەرى كىرد، دووبارەى (100%) مان ھەبوو لە ھەمان پارىزگا، بۇ نمونە لە ھەولير و سلىمانى ھەبوو، لە دەوك ھەبوو، كە لە ھەمان پارىزگا دووبارەى (100%) ھەبوو ھەموو ئەندامانى خىزانەكانىان وەكو يەك بوو خويان و ناوى دايكىان و موالىدىان ھەمووى وەكو يەك بوو، ئىجرائات لەسەر ئەمە سىپنەو بوو، بىرپارى ئەنجومەن بوو كە ئەوانەى كە ئەو دەنگدەرانەى كە زانىارىەكانىان (100%) چوون يەك بوو بە پىي ئەو تەتبىقەى كە ھەمانە ھەموو ئەندامانى خىزانەكانىان وەكو يەكە ئەسرايەو، تەبەن ھەمووى ژمارەى خوى ھەيە، ئەو كە وەكو يەك نەدەبوو ھىشتوومانەتەو وەكو يەك نەبوونەكە ئىعتىدامان لەسەر ئەو كە مەسەلەن ناوى دايكىەتى يان ناوى ئەندامانى خىزانەكە يان بۇ نمونە زۇرتىن ھالەت كە دەھاتە بەرچاومان لەبەرئەو بەداخەو كۆمسيۇنى عىراق لەو كاتەو كە دامەزراو ھەتاوەكو ئىنتىخاباتى (5/12) ھىچ گۇرانكارىەكى لەسەر داتا كەى خوى نەكردوو، خەلك زەواجى كىردوو لە مالى باوكى چوو تە دەرەو ھەموو ھالەتتىكى زەواج كە فۇرمى خۇراكى بۇ دروست دەبى كورىك و كچىك لە عائىلەيەك دىنە دەرەو، بۇيە داتا كەى فۇرمى خۇراك راسترە لەو داتايە لەبەرئەو كە فۇرمى خۇراكى جياكردوو تەو ئىتر كۆمسيۇنى عىراق ئەمەى ئەپدەيت نەكردوو، ژمارەيەكى دىكەيان بداتى، ئىمە ئىستفادەمان لە چى كىردوو؟ لە ناو تۇمارەكەى فۇرمى خۇراك رەقەم ھەيە، رەقەم يەك سەرۆكى خىزانە، رەقەمى دوو خىزانەكەيەتى، رەقەمى سى ئەندامەكانن كور و كچەكانى خىزانەكەن، بۇيە كە لە موقارنەى بەينى دوو عائىلەكە كە دەمان ھىنا داتا كە، ئەگەر ئەو كەسە لەناو خىزانەكەى مالى باوكى ئەم ھالەتە زۇر دووبارە بوو، ژمارە (3) ھەبوو يەنى ئەمە زەواجى نەكردوو و منائىكە لە مالىكدا، دواتر كە زەواجى كىردوو ئەپدەيتى داتا كە نەكراو تەو بە خىزانەكەى دىكەدا ناوى دووبارەيە ئەگەر كور بووبى رەقەم يەكى وەرگرتوو، ئەگەر كچ بووبى رەقەم دووى وەرگرتوو، لەو ھالەتەدا ئىمە لە خىزانى مالى باوكى سىپومانەتەو، لە مالى تازەكەى و ئەو كە خىزانى تازەى پىكھىناو ھىشتوومانەتەو، لە ھالەتى ئەو كە ناوى دايكىان لەيەكچوون و ناوى دايكىشان تەبق ئەسل لەيەك چوو و ئەو ھس سىپاوتەو،

ئەگەر ناۋى دايكيان لەپەك نەچووبى يان ھەندى كەس ناۋى دايكى وجودى نەبوو بۇ ھەردوو حالەتەكە ناۋى دايكيان نەبووبى يان لە يەككىيان ھەبووبى و لەوى ديكەيان نەبوو يان جياواز بوون، ئەوا ھەردوو كيما سېرگروو، كۆمەللىك داتايە ھېشتوو مانەتەو بۇ ئەو مانگەى كە بەيانى دەست پى دەكەين ناوگان تەبعەن ئەوانەى كە سېرگراون عەدەدىكى زۆرن سەروو پەنجا ھەزارن، ئەوانەى كە مردوون ھېچ جاريكى ديكە ناوگانىيان ناگەرپنەو، لەگەل سەروو نەوود سالەكان كە ناوگانەيمان لە تۆمارە دەرھېناو، ئىمە نالئىن ھەموو سەروو نەوود سال، من باوكى خۆم سەروو نەوود سالە و ماويشە، ئىمە نالئىن ھەموو مردوون، بەلام با ھەموو ئىشەكە با لەسەر شانى كۆمسيۇن نەبى، حزبەكان و ھەموو ھاوولائىيان گلەييان لە پاكى تۆمارى دەنگدەرەنە، كە ئىمەين ئىجرائات دەكەين و ناو ئەھيىنە دەرەو و خۆ پىمان خۆش نىيە خەلككىمان لەوانەيە بە غەلەت ھېنابىتە دەرەو، من نمونەكە لەسەر باوكى خۆم ئەھيىنەو، بەلام ئەبى من بايى ئەو ھەست بە مەسئولىەت بكەم بۇ ئەو ھى گەلى نەكەم لەو ھى كەتۆمارەكە پاك نىيە و ئەو مانگەى كە دانراو بەپىزان مانگى نوئى كىردنەو ھى تۆمارى دەنگدەرەن بۇ ئەم ھەلپىزاردنە زۆر زۆر جياوازە لە ھەلپىزاردنە كانى ديكە، چونكە خەلك ھەروا فىر بوو كە سەردانى ئەو بىنكانە دەكات دەچى بزانى ناوگانەى ھەر لەو شوپنەيە دەنگدانەكەى ھەر لەو شوپنەيە، بەس ئەمجارە جياوازە، ئەمجارە تۆ ئەبى ئەو ناوانەى ئىمە لە سايتى كۆمسيۇن سى دى دەدەين بە جەنابتان و دەيدەين بە حزبەكان بە ھەموو شىۋەيەك فۆكەسى گەورەمان لەسەر ئەو ناوانەيە كە لەناو تۆمارەكە ھېناومانەتە دەرئى، ئەبى ئەو ھاوولائىيانە بچن جاريكى ديكە خۇيان ئىسپات بكەن لە بىنكەكانى نوئى كىردنەو، ئىنجا دىنەو ناو تۆمارەكە، وئىلا من ناچم نوئى كىردنەو بۇ باوكم بكەم باوكم بۇى نىيە دەنگ بدات، بۇيە لە ئىستاو ئەمە مەسئولىەتە كە مەوزوعىكى گەورەيە و دەستمان بۇ بردوو كە ناۋى خەلكمان لە تۆمارەكە ھېناووتە دەرئى لەوانەيە (100%) دەقىق نەبووبىتەين كە ناومان ھېناووتە دەرئى، لەوانەيە دەنگدەرى حەقىقى بەركەوت بىت، ئەو دەنگدەرە حەقىقىەكە ناوگانەى خۇى لە سايتەكان دا نابىنئى ئەرك بكىشى و ئەركى جەنابىشتانە ئىش لەسەر ئەمە بكەن، ئەرك بكىشى و بچى ناوگانەى خۇى تازە بىكاتەو، بۇ ئەو ھى تۆمارەى كە لاي ئىمە دەبى تۆمارىكى راست بىت، بىناى شتى راستى لەسەر بكەى، بۇيە تۆمارەكەى كە ئەو دووسەد و ھەشت ھەزارە كەسرە فەرقى ھەيە لە تۆمارى عىرافدا، ئىمە دواى ئەم ئىجرائاتەى كە كىردوومانە كەرەتتىكى ديكە فەرقىكى ديكەشمان بۇ دروست بوو، يەنى تۆمارەكەى كە لە وەزارەتى بازىرگانى وەرمان گرتوو دواى ئەم قسانەى كە كىردم مردوومان ئى سىپووتەو و دووبارە لىكچوومان ئى لىبردوو و تەمەن گەورەكانمان ئى ھېناووتە دەرئى و بالىناسبە فىئەيەكى ديكەى خەلك ھەيە كە بە پى بىرپارىك لە وەزارەتى بازىرگانى ئەوانەى مووچەيان لەسەروو مىليۇنلىك و پىنچ سەد ھەزارەو ھەيە حدودى حەوت ھەزار و پىنچ سەد كەسىكن ئەوانە شوپنى بىنكەيان دىار نەبوو ناويان ھەبوو، بەلام بە پى ئەو بىرپارەى وەزارەتى بازىرگانى فۆرمى خۇراكەكەيان تەجمىد كراو، بۇ ئەو ھى بەشە خۇراك وەرەنگەرن، يەنى ئەو ھى ھەر رەقەمە و ئىشمان لەسەر ئەو ھى كىردوو، تۆتەلى ئەمانە ھەموويان سېرگراون، يەنى

ئىستا ئەو ناوانەمان لەسەر تۆمارنامەى دەنگدەرانى كوردستان ھىناووتە دەرى، حەقى دەنگدانىان نىيە، ھەتاوھكو نەچن لە ماوھى مانگەكە خۇيان نوئى بكنەنەو، ئىستا ئەو فەرقەش لەدوای ئەو ئىجرائاتە (شەست و شەش ھەزار و سى سەدو چل و دوو) كەسى دىكەمان لە تۆمارى بازىرگانى ھىناووتە دەرى، جگە لەو، بۇيە ئىستا تۆمارنامەى سەرەتايى دەنگدەران چاپ كراوھ نىردراوھ بۇ ھەموو پارىزگان مانگىك لەبەردەستى ھاوولائىيان دايە كە تەحدىس بكنەن و سەردانى بكنەكان بكنەن، جاران چوار عەمەلىيەت لە بكنەكانى نوئى كوردنەوھ دەكر، ئىزافە بووھ و جەزف بووھ راستكردنەوھ و نەقل بوو، ئىستا عەمەلىيەكى دىكەمان ئىزافە كوردوھ ناوم ناوھ گەرانەوھ، بلام گەرانەوھ وەكو ئەمجارە گەرانەوھ وەكو ئىزافە وايە، بەس ئىمە لاي خۇمان سېرمان كوردوھ، دەبى ھەموو دۆكيومىنتەكانى چۆن يەككىك لە خارىج دىتەوھ دەلى دەمەوى داخلى تۆمارنامەى دەنگدان بەم، ھەموو بەلگەنامەكان مەتلۇبە لىي، ئەو كەسەى كە ناوى سېركراوھ و لە تۆماركە ھاتۆتە دەرەوھ دەبى ھەموو بەلگەنامەكان ھاوپىچ بى كە دىتە ھەولير، دىتە تالى سەنتەر لاي ئىمە دەبى ھەموو بەلگەنامەكان لاي ئىمە ھەبى ئىنجا داخلى ناو تۆماركە دەكرىتەوھ، من قسەيەكى ترم نىيە، ئەگەر ھەر بەرپىزىك پىرسىارى ھەيە.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەلئى سوپاس بۇ بەرپىز د.رېزان حەمە رشىد، سەرۆكى دائىرەى ئىنتىخابى لە كۆمىسيۇنى ھەلئىزاردن و راپىرسى لە ھەرىمى كوردستان، زانىارى زياتر پىشكەش بەم دانىشتنەى پەرلەمان كران، سوپاسيان دەكەين، ئىستا دەرگاي گىتوگۇ دەكەينەوھ، پىرسىار و وەلام دانەوھ بەو ئومىدەى وەكو جاران يەعنى ھەر بەرپىزىك لە ئەندامانى پەرلەمان وازانم لە دوو پىرسىار زياتر دەبىتە ئىجگار زۇر، بتوانىن ئەو كۆبوونەوھىيە چىر بكنەينەوھ بۇ ئەوھى سوودى زياترى لى وەربگرىن، داوا لە سەرۆكى كۆمىسيۇن دەكەين خۇى دەرەتەى يان ھەر بەرپىزىكى تىرى شاندى ياوھرى بكنەين ئەندامانى كۆمىسيۇن كە ئەو وەلامى بىداتەوھ، دەتوانن يەك لەوانە رابىسپىرئىت وەلامى پىرسىارىكى موعەيەن بىداتەوھ بە پىي ئىختىصاص، بە سوپاسەوھ، بە ناو نووسىن دەست پى دەكەين، من وا تىگەيشتم پىرسىارەكان زۇر كەم دەبن، لەبەر ئەوھ شەرحىكى زۇر باش، روونكردنەوھىيەكى زۇر باشيان پىشكەش كرد، لەگەل ئەوھشدا ديارە ئەو بابەتە پىويستى بە روونكردنەوھى زياتر ھەيە، بەرپىز شوكرىە شىخانى خالى نىزامىت ھەيە، فەرموو.

بەرپىز شوكرىە سەمىل مصطفى:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر رىگەمان پى بەدى وەكو جاران لە رابردوو ھەر يەكە دوو خولەك قسە بكنەين، رەنگە لەو دوو خولەكە زياتر سەرنج و پىشنىار و رايەكانى خۇمان دەرپىرەين، باشتر دەبى، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز شوكرىە شىخانى، ھەر وەكو پىشترە، دوو خولەك، ھەر بەرپىزىك دوو خولەك قسە بكات، دووبارە نەبن ئەو پىرسىارانە، ئەو نەرىتەى ھەندىك جار بەكارى دەينن نەرىتىكى جوانە، پىشتىگرى

لەيەكتەر، خۆى تىببىنى بەرپىز عمر عىنايەت دروستە، بەلام تەعامول لەگەل فەرمانگەى سەربەخۆگان تەعامولىكى تايبەت دەكەين، بۆيە تايبەتمەندى ئەم فەرمانگەيە رەچاۋ دەكەين، بېجگە لە سەرۆكى كۆمىسيۇن كە مافى ھەيە قسە بكات لەبەر ئىختىصاص ئەو مافە بە سەرۆكى كۆمىسيۇن دەدەين، كەسانى پىسپۆر لەگەلئىدا ئەوانىش قسە بگەن، وەكو ئىستىسانئەك، بەرپىز بەھزاد دەرويش، فەرموو خالى نىزامى..

بەرپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

راستى داخواز كەين چونكى لەبەر گىرنگىا بابەتا ھەلئىژاردنا و پرۆسا ديموكراسيىش نزانن فى گافى دوو ھەيڤا چوونە سەر عىراقى كەفتە ژىر پىرسىارى بىراستى، بۆ ئەوھى ھەرىمى ئەو پرۆسە نەكەتە ژىر پىرسىارى، پەرلەمان كە بالاترىن دەزگايە كە سەرەدەرى دگەل كۆمىسيۇنى بكات بە پىيى ياسايى، من پى باشە ئەز پىشنىار دگەم يان مەجال بدەنە ھەمى ئەندام پەرلەمانان، يەعنى ھەر وەختەكى پىيويست بيت قسىت خۆ بگەن، وەخت مەفتوح بى ئەگەر نا دوو دەقە زۆر كەمە، يەعنى بگىرتە سى دەقە، يان مەفتوح بى يان سى دەقە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز بەھزاد درويش بۆ ئەو تىببىنىيە، ئىمە باسماں كىردوو لەبەر ئەوھى پىرسىار زۆرن، كات زۆر گىرنگە، بۆ پەرلەمان گىرنگە، بۆ كۆمىسيۇنىش گىرنگە، ئەو كاتە ئىستا كۆمىسيۇن ھاتىنە لىرە لە جزوورى پەرلەمان دا ھەقەت بە نىسبەت ئەوان يەكجىر زۆر گىرنگە ئامادەكارىيەكان بەردەوام بگەن لای خۆيان دا، دوو خولەك بۆ ھەر بەرپىزىك، دواتر لە وەلامدانەو دەتوانن وەلامەكان ھەموويان كۆبەكەنەو سەر يەك و دواتر بەيەك جار وەلام بدەنەو، دوايى دەرفەت دەدەينى، خالى ترى نىزامى بەرپىز كاك برزۆ مچىد، فەرموو.

بەرپىز برزۆ مچىد عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

تكام وايە ھەموومان بە گىرنگى و ھەستىارى سەيرى ئەو دانىشتنە بگەين، بۆ ھەلئىژاردنى پەرلەمانى كوردستانە، خۆمان دەزانىن ھەلئىژاردنىكى گىرنگ و ھەستىارە، دۆخەكەش ھەروا دەخوازى، بۆيە تكام وايە لە جەنابت بەبايەخى زياترەو سەيرى ئەو كاتە بگەى كە دەيدەيتە پەرلەمانتاران، تكام وايە وەلامەكانىش كۆنەكرىنەو، بەرپىزان لە كۆمىسيۇن بەسەر يەكەو وەلام نەدەنەو، پىرسىارى تايبەتى ھەر پەرلەمانتارىك بە وەلامى تايبەت بدىتەو، كىشەى كاتىشمان نىە، يەعنى بۆ پەرلەمان نازانم كىشەى كات چىە؟ ئەگەر بۆ كۆمىسيۇن كات نەبى، بۆيە تكام وايە كات نەكرىتە كىشە ئەمىرۆ، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز برزۆ مچىد، دەبىت كات رىك بخرىت، كات گرفت نىە بەلام دەبى رىك بخرى، بەرپىز د.شىركۆ ھەمە أمين، فەرموو.

بەرپىز شىركۆ ھەممە ئامىن:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

لەم پەيرەھى ناوخۇبەدا ھىچ كاتىكى دىارى نەكردوۋە لەراستى دا، بۇيە دىارىكىردنى كات ھەم ناپەيرەھى
يە، ھەم ئەۋەدى پىشۋوش سى دەقە بوو و كرايە دەنگدانىشەۋە، بۇيە ئەگەر دەتانەۋى كات دىارى بىكەن
پىۋىستە دەنگدانى بۇ بىكرىت، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز شىركۆ ھەممە ئامىن، بەرپىز گەشە دارا، فەرموو.

بەرپىز گەشە دارا جلال:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دىارە دۋاى ھەۋل و ماندوۋوبوونىكى زۆر بەرپىزان كۆمىساران ھاتنە ئىرە و ئىمەى پەرلەمانتارانىش
پرسىارمان ھەيە و تىبىنى زۆرمان ھەيە، بۇيە ھىچ نەبى ھىچ نەبى لە سى دەقە كەمتر نەبى، دوو دەقە
زۆر كەمە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز گەشە دارا، بەرپىز د.رئىواز فائق، فەرموو.

بەرپىز رىۋاز فائق حسين:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

ئەۋەدى من دەيلىم خالىكى پەيرەھى يە، بەگۈيرە پەيرەھى كەس بۇى نىە قسە شتىك دووبارە بىكاتەۋە،
قسە لەسەر قسەى يەكترى بىكەن، جەنابت رۆلى خۆت بىينە لەۋەى كە دووبارە بوويەۋە يەكسەر رامانگرە
ئىتر كات گرنگ نىيە، لەو بانگھىشتەش كە ناردووتانە بۇ بەرپىزان لە كۆمىسۆن، بە تەحدىد پىتان وتوون
لەسەر دوو شت، ئىمە بۇ دوو بابەت بانگمان كرددوون، ئەۋەدى من بىنيومە بانگھىشتەكە ئەندامانى
پەرلەمان پرسىار لەسەر ئەو دوو بابەتە دەكەن، من دلىنام پرسىارى دووبارە تىدا بىت، بەرپىزتان
دووبارە و قسەكردن لەسەر قسەى يەكترى رابگرن، من تەسەۋر دەكەم پىۋىست ناكات كات تەحدىد بىكەيت.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۋىكى پەرلەمان:

زۆر سوپاس بۇ بەرپىز د.رئىواز فائق، بەرپىزان ناوۋوسىنەكە تەۋاۋ بوۋە، كۆتايى پىھاتوۋە، ناۋى ئىزافى تر
ناوۋوسىن، ھەر بەۋ ناۋانە بەرپىز خاتوۋ بىگەرد تالەبانى ئەگەر ناۋەكان بىخوئىيەۋە بە سوپاسەۋە.

بەرپىز بىگەرد دلشاد شىكراللة (بىگەرد تالەبانى):

ئەۋ بەرپىزانەى ناۋى خۇيان تۆمار كرددوۋە (43) كەسن: صالح فەقى - بەھزاد دەرويش - بىرزۇ مجىد - مروان
گەلالى - ئومىد عبدالرحمن - رىۋاز فائق - خلف أحمد - قادر وثمان - د.فرست صوفى - ئارى عبداللطيف -
يروانت نىسان - ئومىد ھەممە على - گەشە دارا - تەلار لطيف - د.ھەورامان گەچىنەى - ابوبىكر ھەلەدنى -
ايوب عبداللة - مامۇستا غرىب - ھەيات مجىد - شىرىن حسنى - نجىبە لطيف - انور حسين - پەروا على -

بېستون فائق. بهار محمود. د. پهری. د. جوان. د. زوزان. مدینه یعقوب. علی عوسمان. فیروز طه. أبو کاروان. ماموستا حسن صالح. حاجی کاروان. ماموستا عبدالرحمن. علی حمه صالح. نایدن معروف. د. سرود. مریم صمد. فهمان فیصل. فرحان جوهر. فیان عباس. ناظم کبیر. انور قادر.

به‌پړیز جعفر ابراهیم ئیمینکی / جیگری سرۆکی پهرله‌مان:

به‌پړیزان ده‌ست به گفتوگو ده‌کەین، له هه‌مووی ناخوشر ئه‌وه‌یه که کات ده‌گری، له‌بهر ئه‌وه من په‌نا بۆ نایفون نابهم و کات بگرم، به ته‌قدیری خوّم هه‌ول دده‌م دهره‌تتان بده‌می، گرنگی بابه‌ته‌که‌ش له‌به‌رچاو ده‌گرین، هه‌ول دده‌ین خوّمان هه‌موومان به‌شدارى ئه‌وه بین، ئه‌و ئامانجه هاوبه‌شه بیک بینین که به‌راستی ده‌مانه‌وی زانیاری زیاتر له‌و به‌پړیزانه‌ی لای ئیمه ئاماده‌نه وهر‌بگرین، به‌پړیز صالح فه‌قی، فه‌رموو.

به‌پړیز صالح فه‌قی محمد امین:

به‌پړیز سرۆکی پهرله‌مان.

به‌خیرهاتنی ئه‌ندامانی به‌پړیزی ده‌سته‌ی کۆمسیۆنی سه‌ربه‌خۆی هه‌ل‌بژاردن و راپرسی ده‌که‌م، من له هه‌ل‌بژاردنی داها‌توو ئه‌گه‌ر بکه‌ین به قیاس ئه‌وه‌ی عیراق له ده‌نگدانی تایبته‌ دا ناوه‌نده‌کانی سنووری پارێزگای سلیمانی و هه‌له‌بچه به‌راورد به ناوه‌نده‌کانی سنووری هه‌ولێر و ده‌وک، بۆ هه‌ر ناوه‌ندیك له سنووری سلیمانی و هه‌له‌بچه (2500) ده‌نگه‌ر لێ به‌شدار ده‌بوو له هه‌ل‌بژاردنی تایبته‌ دا، ئه‌وه به‌راورد به هه‌ولێر و ده‌وک (2123) بوو، بۆیه جیاوازییه‌که‌ی (387) ده‌نگه‌ره بۆ هه‌ر ناوه‌ندیك، که‌واته به‌مه‌ش قه‌له‌با‌ئخیه‌کی زیاتر له ناوه‌نده‌کانی سلیمانی دروست ده‌بی به‌به‌راورد بی‌ره، بۆیه من داوام ئه‌وه‌یه بۆ ئه‌م هه‌ل‌بژاردنه هه‌ول بدن به یه‌ك قیاس سه‌رحه‌م هه‌ریمی کوردستان ناوه‌نده‌کانی ده‌نگدان قیاسیك دابن بۆ ئه‌وه‌ی تیا‌یدا به‌شدار بی، په‌نگه له ناوه‌ندیك دا محه‌ته‌یه‌ك هه‌شت محه‌ته‌ی تیا‌یدا بی، ناوه‌ندیکی تر چوار دانه، ئه‌وه گرنگ نیه له هه‌ندیك شوین دا، به‌لام گرنگ ئه‌وه‌یه جیاوازی له نیوان پارێزگا‌کان نه‌کری، دوو/ له نیوان تۆماره‌کانی ده‌نگدان دا به‌شیکی تایبته‌ به‌وه‌ی که ماندوو‌بوونیکی زۆریان کردوو ده‌ستیان خو‌شبی، هه‌رچه‌نده هیش‌تا هه‌ر په‌نگه ناوی مردوو و دووباره‌ی تیا‌یدا بی، به‌شیکی تری تایبته‌ بۆ له‌مه‌ودوا، ئایا میکانیزمیکیان داناوه بۆ ئه‌وه‌ی له‌مه‌ودوا مانگانه یان به به‌رده‌وامی هه‌م بۆ ئه‌وانه‌ی که ده‌سپێته‌وه، سه‌پنه‌وه‌ی بۆ بکری له کاتی خو‌ی دا، ئه‌وه‌شی که ته‌مه‌نه‌که‌ی ده‌گاته سه‌رووی (18) سا‌ن بۆ ئه‌وه‌ی به به‌رده‌وامی تۆمار بکری، نه‌ك له یه‌ك کات دا ئه‌و په‌رۆسه‌ی تۆماری ده‌نگدانه به‌رده‌وام بی، په‌رسیاریکی ترم ئه‌وه‌ی ئایا ئه‌گه‌ر به‌پړیز سرۆکی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان به سیفه‌ی ئه‌و ده‌سه‌لاتانه‌ی که دابه‌ش کراوه له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاته‌کانی سه‌رۆکی هه‌ریم، دابه‌ش کراوه، ئایا ئه‌گه‌ر راپان به‌سپێری بۆ هه‌ل‌بژاردنی سه‌رۆکی هه‌ریم له هه‌مان کاتی دیاریکراودا ده‌توانن ئه‌و هه‌ل‌بژاردنه بکه‌ن، له‌بهر ئه‌وه‌ی ئیمه ئه‌رکی له‌مه‌ودوامانه‌وه ده‌بی به دلتیاییه‌وه ئه‌و دوو هه‌ل‌بژاردنه له یه‌ك کات دا ده‌بی ته‌نجام بدری، هه‌ل‌بژاردنی پهرله‌مان و هه‌ل‌بژاردنی سه‌رۆکی هه‌ریم، به‌دلتیاییه‌وه له ئاینده ده‌بی سه‌رۆکی

حکومت، یان خوئی کۆمسیۆن راسپیری یان دەبی پەرلەمان بانگهێشتی بکات بۆ ئەوەی ئایا ئامادەکارییان کردووە بۆ ئەوەی هەر کات کێشەى سەرۆکی هەرێم یەکلایى بوووە، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهیم ئیمنیکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز صالح فقی، بەرپز بهزاد درویش، فەرموو.

بەرپز بهزاد درویش درویش:

ناوی خودی مەزن و دلۆفان.

بەرپز سەرۆکی پەرلەمانی.

بەخیرھاتنا سەرۆک و جیگر و ئەندامی کۆمسیۆنی دەکەین، بەخیر بێن سەرچاوا، خالا ئیکی / براستی ئەف کۆبوونەوه کۆبوونەکا گرنگە بە قەناعەتا من، پیتقی مەلومات نقیسی وەک راپۆرت لەبەر دەستی ئەندام پەرلەمانان فان، پيشووخت گۆمسیۆنی راپۆرتا خو ناردبا سەرۆکایەتی پەرلەمان، سەرۆکایەتی پەرلەمانیش دابەش کردبا براستی، بەلام بەداخەوه ئەف راپۆرتە بەردەستی ئیمە نیە، خالا دووی / پرسیارا من ئەوەیە چ زەمانات هەنە کۆمسیۆن دەیداتە هاوولاتی و لایەنی سیاسی کو پرۆسا هەلبژاردنی پەرلەمانی کوردستانی و هەر هەلبژاردنەک بێتە کرن بە شیۆهیهکی شەفاف و نەزیه بێتە کرن، چ کى ديف ماددا (4) (یەكەم)، لە یاسا ژمارە (4) (2004) دى یاسا کۆمسیۆنی دبیزیتن ئەف گەرەنتیا لای کۆمسیۆنی پیتقی بێتە دان بۆ لایەنی سیاسی و هاوولاتیان، خالا سی / من ئەو پرسیارە هەبی / ئایا هەلبژاردن هەرچەندە بە ئەرکی سەرۆکی حکومەتیا دیار کاتن، هەلبژاردنی سەرۆکایەتیا هەریمى، چونکە ديف یاسا ژمارە (2) (2017) ئەف صەلاحیاتا دى کوتایى بى براستی، هەرودها هەلبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگا کو (2018/6/25) کوتایى پى هاتیە مەودایا یاسایى، فەراغیك دى دروست بیت، لیرەدا ئایا ئەف هەلبژاردنە دینە کرن؟ یان مەجال هەى بێنە کرن ؟ ئەو هەر پرسیارە، خالا چاری / براستی بەنیسبەت تۆمارا دەنگدەران، کو فى زۆرتین گومان مەیا هەى ئەندامى پەرلەمانى کو بەرینگی ديف داتای کو مە خر کردیە نزیکى (600000) شەش سەد هەزارا ناو دووبارە و زیدە دزانین، مە داخواز کری براستی لە (2017/12/12) داخواز کردیە سەرۆکایەتیا پەرلەمانى و سەرۆکایەتیا حکومەتى کو پەرلەمانى بۆ کۆمسیۆنی بچیت، ئیعتیمادی بکەنە رەگەزنامە عیراقى، نە بەس پسولا خۆراکى، چونکە ديف مەلوماتی کو من هەى (UN) (أمم متحده) که ئەو قەرارە (96) وەختى کو کو سالاً (96) دەرکردبوو بۆ عیراقى، (25%) فۆرمى خۆراکى زیدە سەرتاسەرى عیراقى زیمنى ویش کوردستانی، بە تايبەتی کو ئەم بئیفین ئەوورۆکە، ديف پیزانین مەى هەزارها کەس کوردی پۆژئاوا، باکوور، پۆژهلات ناوچیت کوردستانی ئەف پسلویت خۆراکى هەنە وەردگرن هەریمى کوردستانی، پرسیارا دى من ئەفە بى وەختى کۆبوونەوه (2018/2/13) مە کۆبوونەوا کرد سەرۆکایەتیا پەرلەمانى دگەل کۆمسیۆنی سەرۆکایەتیا حکومەت و سەرۆکا فراکسیۆنا هەنگى کۆمسیۆنی ئیشارەت دا کو سی وەزارەت نافى سی وەزارەت کو هەماهەنگ نەبى لەگەل کۆمسیۆنا وەزارەتا پيشمەرگە، وەزارەتا ناوخو، وەزارەتا تەندروستی و ناوچیت کوردستانی، ئایا

ئەفان ۋەزارەتى پەيوەندىدار ئەم بېژىن پېژانىنىڭ دروست نقيسار راپۇرت داينە كۆمىسيۇنى يان نا؟ پرسىيارا من ئەفەيە بىرەستى، خالا من يا دىمايى داخواز دكەم كۆمىسيۇن راپۇرتەكا فەرمى داتە ئەندامى پەرلەمانى سەروان ھەميا بېتە دابەشكرن و يا ديش ئەو بى بۇ دەنگدان تايبەت چ زەمانات ھەنە كو دووبارە نەبىتەو؟ ئايا بەصمە جىھازى بەصمە دىتە بە كارھىنان بۇ رۇژا دەنگدانى؟ يان ئەگەر نەھىتە بەكارھىنان لەبەر چ ناھىتە بەكار ھىنان؟ خالا دى ماىي دىف ياسا كۆمىسيۇنى ماددا (4) دىبىژىت (خىلالى (72) ھەفتاۋ دوو كاترمىرا بىتقىيا ئەنجامىت ھەلېژاردنا بىنە راگەياندن، ئايا ئەف ئىجرائاتە جىدىدى ھاتىنە ۋەرگرتن، دىف ياسايى يە يان نا؟ زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز بەزاد دەرويش، بەرپىز برزۇ مجىد، فەرموو.

بەرپىز برزۇ مجىد عبداللە:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

زۇر بە گەرمى بەخىرھاتنى بەرپىزان لە كۆمىسيۇنى سەربەخۇى ھەلېژاردن و راپىرسى دەكەين، پرسىيارەكان زۇر بەدىارىكرىراۋى دەكەين لەبەر موراعات كىردنى كات، سوپاس بۇ سەرۇكايەتى پەرلەمانىش كە پىئومىرى كاتەكەت لابر، يەك/ ئايا (105) رۇژ بۇ نەخشەى ھەلېژاردن ئەوۋى پىي دەلېن جەدۋەلى ئەعمال كەم نىە؟ دوو/ ئىۋە مەبەستەم بەرپىزانە لە كۆمىسيۇن، داواتان لە ئەنجومەنى ئاسايش و ۋەزارەتەكانى ناوخۇ و پىشمەرگە كىردوۋە كە تۆمارى دەنگدەرانى تايبەت بىنېرن، ئايا ئەوۋە بە ئەنجام گەشىتوۋە؟ ناخود شىۋازى جىباكردەنەۋى تۆمارى دەنگدەرانى تايبەت و گشتى چۆنە؟ تەنانەت لە (2018/6/12) بە برپارى ئەنجومەنى كۆمىسياران ژمارە (14) كارگىرى ھەلېژاردنتان راسپاردوۋە بۇ كۆبۈنەۋە لەگەل ۋەزارەتى پىشمەرگە بۇ ئەۋەى بەلگەنامەيەك ۋاژوو بىكەن بۇ پىدانى ناۋى دەنگدەرانى تايبەت، بەو شىۋەى كە كۆمىسيۇن داۋاى دەكات، ئايا ئەۋە كراۋە؟ بەلگەنامەكە ۋاژوو كراۋە؟ پرسىيارىكى تر، بەپىي برپارى ژمارە (4) كۆمىسيۇن لە (2017/1/30) پىۋىست بوو تۆمارى دەنگدەران كە خۇتان دروستتان كىردوۋە، پىش ئەۋەى بىرېتە ناۋەندەكانى نوئ كىردەنەۋى تۆمارى دەنگدەران كە پىماناۋايە ئەگەر نازانم زانىبارىيەكەمان راست بى بۇ پارىزگاكان چوۋە ئەگەر نەگەشىتە ناۋەندى نوئ كىردەنەۋەش بەلام نىردراۋە، پىش ئەۋەى بىرېت بۇ ناۋەندەكانى نوئ كىردەنەۋەى تۆمارى دەنگدەران دەباۋايە بىنېردىت بۇ پەرلەمان، ئايا ئەۋە كراۋە؟ ئايا ھىچ ئامادەكارىيەك كراۋە بۇ ھەلېژاردنى ئەنجومەنى پارىزگاكان؟ راستە ناروونىيەك ياخود سەرۇكايەتى ھۆكۈمەت لەۋانەيە دوو لىدوانى جىۋاۋازى ھەبىت، جارىك دەلئ داۋاى ھەموو ھەلېژاردنەكانەم كىردوۋە، جارىكيان دەلئ تەنھا بۇ پەرلەمانى كوردستانە لە نووسراۋەكەياندا، بۇيە ئىۋە لەۋانەيە موكەلەف نەكرابن كە ھەلېژاردنى ئەنجومەنى پارىزگاكان ئامادەكارى بۇ بىكەن، بەلام پرسىيارەكە ئەۋەيە چۆن دەتوانن ئامادەكارى بۇ ئەنجومەنى پارىزگاكان بىكەن؟ بۇ پىرۇسەى ھەلېژاردنى سەرۇكايەتى ھەرىم و تەۋقىتى ھەلېژاردنەكەش ئىمە لىرە ھىچ قسە ناكەين، چۈنكە بە نىازىن پىرۇزەيەك بۇ مەسەلەى ھەلېژاردنى سەرۇكايەتى ھەرىم و را و سەرنج و روتىياى سىياسى خۇمان بۇ ئەم موئەسسەسەيە و بۇ ھەلېژاردنەكەى لە چوارچىۋەى پىرۇزە ياسايەك بىخەينەرۋو، پىشكەشى بەرپىز سەرۇكايەتى پەرلەمانى بىكەين، بۇيە لەۋىدا رەئى ئىمە دەردەكەۋى، باسى تەۋقىتەكەى ناكەين، پرسىيارىكى تر، بەپىي برپارى ژمارە (15) لە (2018/6/20) ئەنجومەنى كۆمىسياران برپاراتان داۋە ناۋى ئەۋە خىزانانەى كە چوونىەكەن سىر بىرپىن، بەشىك باسى سىر كىردن كرا، بەلام من لىرە ناچارم دووبارەى بىكەمەۋە، سىر كىردن بەمەنەى چى دى؟ ئەم پىرۇسەى سىر كىردنە نەتىجەكەى چۆن دەبى؟ ھەر لە برپارى ژمارە (15) لە خالى (9) پىۋىست بوو ئىۋە پىش ئەۋەى تۆمارى دەنگدەران بىنېرن بۇ ناۋەندەكانى نوئ كىردەنەۋەى تۆمارى دەنگدەران، كە وتان لەۋانەيە نەگەشىتە بۇ ناۋەندەكان بەلام پرسىيارەكە ھەر دەكەين، بەرپاۋرتىك بىرېت بەلايەنە

پەيوەندىدارەكان و لە كۆنگرەيەكى رۇژنامەنووسىش بۇ راي گشتى بلاوبكرىتەو، ئايا ئەو كراو؟ ھەر پرسىيارىكى تر لە بەرپىزان لە برىارى ژمارە (19) لە (2018/7/1) برىار دراو كە ئەو ماددەيەى وەرەقەى ئىقتىراع پەرەى دەنگدانەكەى لى دروست دەكرى ماددەيەكى كانزايى تىدا دروست بكرىت، ئەو دوو پرسىيار دىنئىتە كايەو لە بەرپىزان، يەك/ ئايا ئەگەر ئەم وەرەقەى دەنگدانە كە ماددەى كانزايى تىكەل دەكرى لە كات و وەزەيەتى خۇى نەگەيشت بۇ ئىو دەبىتە كىشە؟ پرسىيارى دوو/ ئەگەر وەلامى پرسىيارى يەكەم ئەو بوو گەيشتە ئى دوو يان ئەم وەرەقە كانزايى يە پىويست و گرنگە و كارىكى باشە، ئەگەر وايە زەمانەتى كۆپى نەكردى لە ناوەوئى ھەرىمى كوردستان چيە و چۆن زەمانەت دەدرى؟ دوا پرسىيار بۇ بەرپىزان، دەنگدانى تايبەت و گشتى بەيەكەو بەكرى بۇ ئىمە زۆر زۆر گرنگە و داوا دەكەين، لەوانەيە ئىمە ھەموارى ياساى ھەلئىزاردنى ماددەى (60)، ئەگەر بكرى من وەكو فراكسىونى گۆران ئەگەر ھەموو فراكسىونەكان لەگەل سەرۆكايەتى پەرلەمان ھاوكار بين لەوانەيە بتوانين ھەموارەكە لە كاتىكى زۆر كەم بيكەين، لە وەقتىكى كەم بيكەين، بۇيە ئەگەر ھەلئىزاردنى تايبەت و گشتى بەيەكەو بەكرى پىمانوابى بۇ سەرگەوتنى پرۆسەكەش باشتر دەبى و دووبارە بەخىربىن، سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز برزۆ مجيد، مروان گەللى، فەرموو.

بەرپىز حسين اسماعيل حسين (مروان گەللى):

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا بەخىرەتەنى برايانى كۆمىسيون دەكەم، پرسىيارەكەم بەو دەست پى دەكەم، بەرپىز سەرۆكايەتى پەرلەمان كۆمىسيونى بالاي سەربەخۇى ھەلئىزاردنەكان كاتىكى رەسمىان ئاراستەى بەرپىزان سەرۆكايەتى پەرلەمان و سەرۆكايەتى حكومەت كرىبوو بۇ لەبەروارى (2017/11/6) بۇ ئەوئى كە ھەر سى ھەلئىزاردنەكان بەيەكەو بەكرىن ئايا وەلامى حكومەت، وەلامى پەرلەمان چۆن بوو بۇ كۆمىسيونى سەربەخۇى ھەلئىزاردنەكان، ئەو خوازيارم كە سەرۆكايەتى پەرلەمان وەلامان بەدەنەو، دوو/ چەند پرسىيارىكى كورت ئاراستەى كۆمىسيون، يەكەم/ پىشتر سەرۆكى كارگىرى ھەلئىزاردن لە كۆبوونەوئى پەرلەمان باسى ئەوئى كرى كە (90%) ئى تۆمارەكە پاكراوئەتەو، ئىستا چەندى پاكراوئەتەو؟ كۆتايى پىھاتوو يان ھەر بەردەوامن؟ پرسىيارىكى دىكە دەنگدانى تايبەت چۆن كارى لەسەر كراو؟ بە چ گەيشتون؟ ئايا پىكەو دەكرىتن يان بەجيا؟ ئەگەر بەجياش بكرىت خوازيارم كە وەكو ئەو ھەلئىزاردنە بەغدا ئەو ناسنامەيەى كە دەنگى پى دەدرىت ناسنامەكەيان لى وەربىگرىتەو، بۇ ئەوئى كە دووبارە بوو خۇش نەكرىت بۇ دەنگدانەوئىيان، پرسىيارى سىيەم وەزارەتى تەندروستى و ناوخۇ و پىشمەرگە تا چەند ھاوكار بوون بۇ كۆمىسيونى بالاي سەربەخۇى ھەلئىزاردنەكان؟ ئايا ھىچ جۆرە كاغەزىكى تايبەت دروست كراو بۇ ئەوئى كە بەكاربەيندرىت بۇ دەنگدانى ئەمجارە.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەو پرسىيارە كرابوو.

بەرپز حسین اسماعیل حسین (مروان گەلانی):

پرسیاری دیکە دەنگدانى دەرەوى ولات، ئايا دەنگدانەكە دەكریت يان ئەوتە لە دەرەوى ولات دەنگدان ناکریت؟ پرسیاریکی دیکە، دەرپارەى دريژکردنەوى كاتى دەنگدان، ئەوى كە مەعلومە ديارە لە (8)ى بەيانی تا (8)ى ئیوارە كۆمسيۆن دەسلاتی هەيه كە كاتەكەى كەم بکاتەوه، بەلام ئەوى كە ئيمە لە هەلبژاردنەگان دەيبينين هەموو جارێ دەسلاتەكەى بەپيچەوانەوه بەكار هیناوه، كاتەكەى زياد کردوو، يەئنى خوازيارم كە ئەووش وەكو خالتيك رەچاو بكری، ئەگەر كاتەكە كەم نەكریتەوه كاتەكە دريژنەكریتەوه، لەبەر ئەوى ئەوومان دەزانی لەو كاتەى كە دريژكراوتەوه كاتيک بوو كە زياتر تەزويى تيدا كراوه بەداخەوه، كۆتايى پرسیارەكەم، جگە لە جنسيەى عىراقى كە هەموومان هەلگى جنسيەى عىراقينە، ئەوه پرسیاریكە ئايا هيج بەلگەنامەيهكى دیکە بەكاردەهيندری بۆ دەنگدانى ئەمجارە؟ دەستان خوش بێت و بەخیربېن؟

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جیگری سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز مروان گەلانی، دوو تيبينيمان هەنە، نووسراو هاتبوو لە كۆمسيۆنەوه بۆ سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستان، بە پيى ياساى ژمارە (2)ى دابەشکردنى دەسلاتەكانى (2017) ئاراستەمان كرد بۆ حكومەتى هەريىمى كوردستان، ئەوه دەسلاتى بەرپز سەرۆكى ئەنجومەنى وەزيرانى حكومەتى هەريىمى كوردستانە، ئەوى دوووم داوا دەكەين پرسیارەگان لەچوارچيۆهى ياساى هەلبژاردنى بەركارين، ئەوى ئيستا، چونكە دەزانين ياساى هەلبژاردنى بەركار ئەوهيه ئەوى دەرەوى هەريىمى كوردستان ناتوان دەنگ بەدەن، ئەوى لە دەرەوهن، بەرپز ئوميد عبدالرحمن، فەرموو.

بەرپز ئوميد عبدالرحمن حسن (ئوميد خوشناو):

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

ويپراى بەخیرهاتن لە بەرپزانی كۆمسيۆن، لە زەمەنيكدا ئەو هەلبژاردنە ئەنجام دەدریت ئاستى متمانه و نادلتيای هاوالاتيان و هيز و لايەنە سياسيهگان لە ئاستيكي باش دا نيه، بەتايبەت لەدواى ئەنجامدانى هەلبژاردنەكانى پەرلەمانى عىراقى دلتيايى هاوالاتيان و هيز و لايەنە سياسيهگان زۆر زۆر بەگومانەوه لە پرۆسەكە دەروانن، بۆيه پرسیار لە بەرپزانی ئەنجومەنى كۆمسياران دەكەين، بەسوود وەرگرتن لەو زۆرى تانانە يان ئەو گرفتانهى هاتنە بەردەم هەلبژاردنەكانى پەرلەمانى عىراق، تا ئيستاكەش يەكلايى نەبووتەوه، ئايا ئەوان چ دلتياييهك بە خەلكى كوردستان، بە دەنگدەرانى كوردستان، بە هيز و لايەنە سياسيهگان دەدەن؟ تا چ راددهيهك دلتيان لە هەلبژاردنيكى پاك و بيگەرد دوور لە مەشاكيل و دوور لە ناشيرين بوونى پرۆسەكە بەرپۆهەدەچیت؟ پرسیارى دوووم/ بەرپز سەرۆكى بازنى هەلبژاردن لە كۆبونەوهيهكدا لەگەل سەرۆكايەتى پەرلەمان و فراكسيۆنەگان و ليژنە پەيوەنديدارەكانى پەرلەمان و حكومەت رپژەيهكى دلخۆشكەرى پيشكەش كرىن لەوى كە باسى لە (80%) بۆ (90%)ى پاكى تۆمارى دەنگدەران كرد، كە بۆ ماوهى چەند سائيكيشە ئەو گەتوگۆيه لەلایەن هيز و لايەنە سياسيهگان و خەلكەوه

هەيه، ئىستا لە پېشكەش كردنى بابەتەكەى دا ديسان دئىبايى ئەوهى دا كە ئەوه هەنگاوهكانى باس كرد، بەلام رېژەيهكى بۆمان ديارى نەكرد كە ئايا ئىستا تۆمارى دەنگدەران تا چ راددەيهك و چ رېژەيهك پاڪراوهتەوه، پرسىارى سىيەم/ سەبارەت بە ماوهى راگەياندى ئەنجامەكان كە وەكو ديارى كراوه (3) رۆژە، لە ياسا داھاتوو (72) سەعات، ئايا كۆمسيۆن دەتوانىت پابەند بىت لە ماوهى ئەو (72) سەعاتەدا ئەنجامەكانى كۆتايى ھەلبژاردنەكان رابگەيهنيت؟ پرسىارى ديكەم تايبەت بە ھەلبژاردنى ئەنجومەنى پارىزگان، ئايا دەتوانن لە ھەمان واددەى ديارىكراو لە (30) ئەيلول دا ھەلبژاردنى ئەنجومەنى پارىزگانكەنى ئەنجام بدرىت، ياخود ئەگەر برپارىكى ئاوا لە حكومەتەوه بۆيان بىت، مەرسومىك بىت، ئەوان چەند كاتيان پىويستە، دوايىن پرسىار تايبەتە بەوانەى كە لە دەرەوى ھەريىمى كوردستان و ولاتانى ديكە دەگەرپنەوه ھەريىمى كوردستان، ئەو گرتەمان بىنى لە ھەلبژاردنەكانى پەرلەمانى عىراقىش دا ئەو گرتە ھەبوو، خىزان ھەبوو ماوهيهكى زۆر بوو لە ولاتىكى ئەوروپى گەرابوبوو، ھەقى ئەوهى نەبوو دەنگ بەدات، ئايا ئەو گرتەش لە ھەلبژاردنەكانى پەرلەمانى كوردستان دووبارە دەبنەوه؟ كە ناويان لە تۆمارى دەنگدەران نيه، گەراونەتەوه لە ولاتىك لە ولاتەكان دەتوانن بەشدارى ھەلبژاردن بكەن و دەنگ بەدن، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى/ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز ئومىد عبدالرحمن، بەرپز رىواز فائق، لىرە نيه، بەرپز قادر وتمان، فەرموو.

بەرپز قادر وتمان رسول:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ھەموو برادەرانى كۆمسيۆن دەكەم، بەشيك لە سونالەكان كە كران، ھەر سەبارەت بە تۆمارى دەنگدەران، ھەندى لە سەرچاوهكان باس لەوه دەكەن كە ژمارەى ناوى وھەمى و مردوو و ناوى تىكرار (900) ھەزار، بەرپز سەرۆكى كۆمسيۆن خۆى لە يەكئىك لە راگەياندنەكان وتويتى ئىمە توانيومانە (300) ھەزار لە ناوه وھەمىەكان و ناوى تىكرار و ناوى مردوو دەربىنن و تۆمارى دەنگدەران لەوه پاك بەكەينەوه، بە تەوقوعاتى ئەوان ئەو ناوانەى كە وھەمى و تىكرارن يان ناوى مردوونە بەدەر لەو رېژەى كە رايانگەياند چەندى تر ماوه؟ بۆ پاڪردنەوهى تۆمارى دەنگدەران ئەوان باسيان لە (208) ھەزار، زياتر لە (208) ھەزار ناوى مردوو و تىكرار كرد كە دەريان ھىناوه، دەستيان خۆشبي، چ پىوھەريكيان گرتوتەبەر؟ چونكە بۆ ناوى تىكرار پىوھەركان ديارن، بەلام بۆ ناوى مردوو كە ئەوان باس لە گەرانەوه دەكەن، ئايا پشتيان بە چ بەلگەيهك بەستوو بۆ ئەوهى ئەو دەنگدەرە كە لە ژيان دا نەماوه؟ سونالىكى تر سەبارەت بە بە پى ماددەى (13) كۆمسيۆن پىويستە ماددەى (13)ى قانونى كۆمسيۆنى ھەلبژاردن و راپرسى پىويستە كۆمسيۆن وەرزىانە راپۆرتى خۆى پىشكەشى پەرلەمانى كوردستان بكات، ئەگەر پروسەيهكىش بەرپوھەچوو، پىويستە راپۆرتى كۆتايى و بەوردەكارىيەوه، ئىمە بينيمان پروسەى ريفراندۆم لە ھەريىمى كوردستان بەرپوھەچوو و كۆمسيۆنىش راپۆرتىكى بۆ پەرلەمانى كوردستان نەناردوو، كۆمسيۆن

پابەندىش نەبوو بە راپۇرتى ۋەرزانى بۇ پەرلەمانى كوردستان، پىرسارىكى تر، پىرسارىكىمان ھەيە ئايا لە پىناو خۇسازان، ئامادەكارىيەكانى كۆمىسيۇنى ھەرىم و راپىرسى تا چەند سوودى لە كەسانى بە ئەزمون و شارەزا و پىسپۇر لە بوارى ھەلبۇزارد ن و راپىرسىيەكاندا بىنيو ھەم لە ئاستى ناوخۇى ھەرىي كوردستان ۋە ھەم لە ئاستى نيودەولتەتى، ۋە سونائىكە سەبارەت بە ئايا ئەو كەمووكورپانە چى بوون ئەۋدى پەيوەندى بە كارى كۆمىسيۇنەۋە ھەيە كە لە پىرۇسەى رىفراندۇمدا رووياندا كەمووكورپەكان سەبارەت بە كاروبارى كۆمىسيۇن؟ چونكە ئەۋدى ئىمە تىبىنىمان كرد لەبەر رەھەندە نىشتمانى و نەتەۋەيىيەكە نەبا كە پىرۇسەى رىفراندۇم لە رووى تەكنىكى بەرپۇەچوونەۋە بە راستى ئامارى دەنگدەران و ئەو تۇمارەى كە بەكارھىنرابوو دەتوانم بلىم پىرۇسەيەك بوو كە كەمووكورپى زۇرى تىدا بوو، سەبارەت بە پىرسارىكىكەمان ھەرچەندە ئەو پىرسارىە دەبوايە لە ۋەختى خۇيدا كرابايە، بەلام دەيلىمەۋە بەدەر لە رەھەندە نىشتمانى و نەتەۋەيىيەكەى پىرۇسەى رىفراندۇم لەۋەختىك كە جەدەل لەسەر پىويستى بوون و نەبوونى قانوون بۇ پىرۇسەى رىفراندۇم ھەبوو ئەو كاتە بەشېك زۇرىنەى پەرلەمانتاران پىيان وا بوو كە قانوونى پىويستە حكومەتىش پىي وا بوو كە تەنھا تەعلىماتى پىويستە قانوونى پىويست نىيە راستە بەرپزان لە كۆمىسياران ئەۋان جىھەتى برپاردان نەبوون ۋە جىھەتى ئەۋەش نەبوون كە دامەزراۋەيەك بن ئەو ناكۇگيانە لەسەر يان تىگەيشتەنە جىاۋازانە يەكلا بكنەۋە، لەھەمان كاتىشدا دامەزراۋەيەكىش نەبوون بۇ شىرۇفە و تەفسىرى دەفە قانوونىيەكان، بەلام بۇ ئەۋان ھىچ ھەلۇيىستىكىان نەبوو لەۋدى كە ھىچ قانوونىك بۇ بەرپۇە چوون ئەو پىرۇسەيە لە ئارادا نەبوو تەننەت تەعلىماتىش نەبوو، ئەۋدى ئىمە تىبىنىمان كرد كۆمىسيۇن بە پىي ماددەى (3) ملكەچ بىت لەبەر دەم پەرلەمان و ۋە خۇى لەبەردەم پەرلەمان بە بەرپىرس بزائىت، بەلام ئەو كاتە راستە پەرلەمانى كوردستان پەك خرا بوو ئەۋدى ئىمە كە تىبىنى بوو ئىستاش سونالە ھەستمان بەۋە كرد كە كۆمىسيۇن لەراستىدا خۇى لەبەر دەم پەرلەمانى كوردستان بە بەرپىرسىار نازائىت ۋە تەنھا ۋە گوئ لە حكومەتى ھەرىمى كوردستان دەگرىت ھەست دەكەين لەو بارەشەۋە بەرپزان روونكردەنەۋەمان بۇ بەن، ۋە سەبارەت بە پىرۇسەكە سەبارەت بە بەرپۇەچوونى پىرۇسەكەش ئەۋانە چ پلاننىكىان ھەيە بۇ كۆنترۇلكردىنى پىرۇسەكە واتە رىگرى گرتن لە دەنگى كەسىك كە لەبرى كەسىكىكە دەنگ بەدات ۋە دەنگى دووبارە ۋە دەنگى تىكرار، چونكە ئەگەر پىرۇسەكە بە دەست ھەژمار بكرىت يان ئەو جىھاز و ئەو تەكنەلۇژيا پىشكەوتوۋە جىيە كە بەكارئەھىنرىت، بۇيە كەسى كە دەنگى داۋە جىا بكرىتەۋە لە كەسىكى دىكە راستە ئەۋان بەلگە بۇ دەنگدەر دەھىنن، بەلام پلانيان جىيە؟ چۇن دەتوانن رىگە لە دەنگدانى كەسىك بگرن كەسىك لەبرى كەسىك دەنگى دووبارە لەبەر ئەۋە تەكنەلۇژياى پىشكەوتوۋە بەكار نەھىنرىت ئايا ئەۋان چۇن كۆنترۇلئى دەكەن، زۇر سوپاس.

بەرىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرىز (قادر ۋە تمان)، بەرىز (فرست صوفى)، فەرموو، دەنگ نىيە ئەو مو شكىلەى دەنگ لەپەرلەمان چارەسەر نەكرا.

بەرپز فرست صۇفى على؛
بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا دەمەوېت ئەو بەرپزىم وەكو ئەندامىكى فراكسىيۇنى پارتى وە تەسەور دەكەم ئەو راي فراكسىيۇنى پارتىش بېت ئېمە چ ئەو رەفېقانىي پېشەو قەسەيان كورد چ ئەوانەي لە داھاتووش قەسە دەكەن وە چ ئەو رېكرانىي كۆمىسيۇنىش گرتووتىيە بەر چ رېكارىك لە پېناوى زەمانەت كوردى ھەلېزاردنىكى نىزىك و پاك وە جىگاي رەزامەندى ھەموو لايەك بېت بە بى تەرەدوود ئېمە پىشتوانى دەكەين وە ئامادەيىمان ھە يە بۇ پىشتوانى كۆمىسيۇن بۇ ئەنجامدانى ھەموو رېكارىك كە لە خزمەتى ھەلېزاردنىكى سەرکەوتوو پاك بېت، خالى دوووم: كە دەمەوېت سەبارەت بەو ناوانەي تىكرار يان ناوى مردوو يان ناوى دوو بارە كە (208) ھەزار وەكو رەقەم خرايە روو، من داوا لە بەرپزىم كۆمىسيۇنى سەربەخۇي ھەلېزاردن و راپرسى دەكەم روونكردنەوئى زياتر پېشكەش بىكەن لەسەر ئەم بابەتە، بۇچى؟ چونكە لەوانەيە ناويك ناوى ثولاتى بېت، بەلام لە رووباعىيەكەيدا جياواز بن لە زمنى ئەو دوسەت و ھەشتە دايە ئەو رەقەمە بۇ غە ئەت بۇ خەلكى كوردستان نەروا، لېرەوە چونكە لەوانە يە ئەو (208) ھەزارە لە نەتىجەي نىھائى بېتەو (30) ھەزار بېتەو رەقەمىكى تر ئەمە تەنھا ئەوانەن تىبىنيان لە سەرە نەك ئەوانەن كە ئىستا دەرھېنراون و يان خوا نەخواستە ئەو ناوانەن كە ھەموو ناوى تىكرارن يان مردوون، بۇ يە پېم باشە بەرپزىم كۆمىسيۇن روونكردنەوئى زياتر لەسەر ئەو بەدات، سەبارەت بە ھەلېزاردن پەرلەمان لەگەل ھەلېزاردن ئىنجومەنى موخافەزە تەبعەن رېكارەكانى جياوازە ھەلېزاردن پەرلەمان بە پېي قانونى دابە شكدنى دەسەلاتەكانى سەرۆكايەتى ھەرپم ئەو دەسەلاتە دراوہ تە سەرۆك وەزيران بۇ ديارىكردنى رۇزى ھەلېزاردن (60) رۇز پېش كۆتايى ھىنان بە وادەي ھەلېزاردن، وە ئەم مەر سوومە لە كاتى ديارىكراوى خۇي دەر چوو وە كۆمىسيۇن دەستى بە رېكارە كان كورد، ئەما سەبارەت بە ديارىكردنى رۇزى ھەلېزاردن ئىنجومەنى پارىزگاكان سەرۆكايەتى و حكومەت بەتەنسىق لەگەل كۆمىسيۇن وادەي ھەلېزاردن ئىنجومەنى موخافەزات ديارى دەكەن، كەوا تە لېرە پر سيارەكە ئەو بە ئېمە (11/6) لە ھەموو حالە تەكان وادەي پەر لەمانى كوردستان كۆتايى پىدېت وە (9/30) ديارى كراوہ وەكو ئەو وادە ياسايەي كە پىموانىيە بە ھىچ شىوہىيەك مەجالى دواخستنى ترى تىدابىت كە ئېمە ئەو كات دىينە فەراغى قانونى، پرسىيار لە كۆمىسيۇن ئەوہىيە ئايا ئەگەر سەرۆكايەتى حكومەت بە تەنسىق لەگەل كۆمىسيۇن دەتوانن ھەمان رۇزى (9/30) بۇ ھەلېزاردن ئىنجومەنى پارىزگاكان ديارى بىكەن؟ كە پېم وايە ئەگەر بتوانن ئەمە كاتىكى گونجاوہ وە داواكارى ئېمەشە كە بتوانرېت ھەردوو ھەلېزاردن ئىنجومەنى پارىزگاكان و ھەلېزاردن پەرلەمان لە يەك رۇز ئەنجام بىرېت ھەم بۇ دەنگدە رو ھەم بۇ خەلكى كوردستان باشە ھەم بۇ وە سائلى مالى باشە و بۇ كۆمەلېك بابەتى تر، بۇيە من پېم وايە زۇر گرېنگە كۆمىسيۇن لېرە وەلامى ئەم پرسىيارەمان بەداتەوہ ئەگەر بتوانن لە رۇزى (9/30) ھەلېزاردنەكانى پەرلەمان و ئىنجومەنى پارىزگاكان لە يەك كات ئەنجام بىرېت، سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز (د. فرست سۆفى)، بەرپز (ئارى عبداللطيف)، فەرموو.

بەرپز ئارى عبداللطيف مولود:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىواي بەخشندەى مېھربان، بەخىربېن ئەندامانى كۆمىسيۇنى بالاي سەربەخۇي و ھەلبىزاردن و راپرسى لە ياساي ژمارە (4) ى سالى (2014) ھاتووہ لە بەشى دووہ ماددەى چوارەم خالى (10) ئەلپت (كارگردن بۇ دروستگردنى متمانە لە پرۆسەى ھەلبىزاردن لاي گشت توپژەكانى كۆمەلگەى كوردستان و چە سپاندنى رۆ شەنبىرى ھەلبىزاردن)، ئيمە ئەلپن كۆمىسيۇنى بەرپز لە كو پدا كاري كوردووہ بۇ دروستگردنى متمانە لە پرۆسەى ھەلبىزاردن بلاوگردنەوہى رۆشەنبىرى ھەلبىزاردن، خالى دووہ: ئيمە داوا ئەكەين وەكو فراكسيۇنى بزوتنەوہى ئيسلامى لەبەر نابووړيگردن لە خەرج و صەرفدا لە خەرج و كاتدا بۇ ھاوالاتيانى ھەريمى كوردستان و بۇ خۆشيان بۇ حكومەت ھەرسى ھەلبىزاردنە كە سەرۆكى ھەريم و پەرلەمان و ئەنجومەنى پاريزگاكان پيکەوہ ئەنجام بدرين وە بۇ دەرباز بوونيش لە فەراغى ياسايى، خاليكى تر بەرپزان ئەو وردەكاري و ريكارانەى ئەم برادرانە باسيان كرد ھەر ھەموويان ئەرك و كاري خويانە گرینگ تەزويرە، ناي چ ميكانيزميكى نوپيان گرتۆتە بەر بۇ بەرگرتن لە تەزوير كە پيم وايە كە تەزوير كرا وەك ئەوہ وايە كە كۆمىسيۇن ھيچ ھيچى نەكردبپت، خالى كۆتايى بەرپزان چيتان كوردووہ بۇ بازنەى پاريزگاي ھەلەبجەو وەكو پاريزگايەكى سەربەخۇ بۇ ئەم سال بۇ ھەلبىزاردنى داھاتوو، ناي ئەم ھەلبىزاردنە ديسانەوہ ھەلەبجە لەسەر بازنەى سلېمانىيەوہ ئەبپت، سوپاس.

بەرپز جعفر ئبراهيم ئيمىنكى / سەرۆكى پەرلەمان

سوپاس بۇ بەرپز (ئارى عبدالگيف)، لە بەر ئەوہى ئەوى خالى كۆتايى خالەكى ياساييە ھەر كوردستان ھەمووى يەك بازنەيە بۇ ناگاداري بەرپزتان، بەرپز (يروانت نيسان)، فەرموو.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان

سوپاس بۇ بەرپز (يروانت نيسان)، بەرپز (ئوميد حمە على)، فەرموو.

بەرپز ئوميد حمە على صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بيگومان وەك ھەموو برادران باسيان كرد پرسىكى گرینگ وە ديارىگردنى چارەنووسى سياسى ھەريمى كوردستان بۇيە دەپرسە بەديارىكراوى پيمان بلين ئەو رى و شوپنانه كامانەن كە بۇ ريگرىگردن لە تەزوير لە ساختەكاري دياريتان كوردووہ وە بۇ ئەم مەبەستە چيتان كوردووہ تاكو ئيستاستا؟ دوو ھەم: بە شىك لە ھاوونيشتمانيان پارچەكانى ترى كوردستان ئەمە بە بەلگە ھەيە فۆرمى خوراكيان ھەيە ئەمانە دەنگ دەدەن چ رى و شوپنيك دەگرنە بەر؟ چۆن دەتوان ئەمانە جيا بکەنەوہ لە وانەى كە دانىشتووى ھەريمى كوردستانن؟ چونكە بە بنەماگرتنى فۆرمى خوراك موتلەقە وە ھيچ رى و شوپنيك لە قسەكانتاندا نەبوو

بۇ ئەۋەدى ئەۋە جىباكا تەۋە كە لە رۇژ ھەلەت يان باكوور يان رۇژ ئاۋاي كوردستان ئەۋانەى كە فۇرمى خۇراكيان ھەيە ئەبى بتوانن دەنگ بدن، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (ئومىد حمە على)، بەرپىز (گەشە دارا)، فەرموو.

بەرپىز گەشە دارا جەلال:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ديارە يەككىك، پېشەكى بەخىرھاتى بەرپىزان كۆمىسياران ئەكەين ديارە يەككىك لە رەكيزە ئەساسىيەكان ھەر ھەئبىزاردنىكى پاكى تۆمارىكى پاكى دەنگدەرانە كە بە پىپى پىۋەرو پەيماننا مە نىۋودەۋلەتتەيەكان چارنا مەى پىۋەرەكانى تۆمارى دەنگدەران بە داخەۋە كە تا ئىستا ھەئبىزاردن لە ھەرىمى كوردستاندا كراپىت ئەم پىۋەرانە نەبوۋە ۋە ھەئبىزاردنىكى پوخت نەبوۋە كە بىپتە جىپى متمانەى خەلك، بەلام من لەۋەۋە دەست پىئەكەم كە ئىمە ۋەكو پەرلەمان رۆلمان جىبوۋە لە چاۋدېرىكىردنى كۆمىسيون كە بەراستى رۇلىكى زۇر لاواز ۋە چاۋدېرىكىردنىكى لاواز مان ھەبوۋە، ۋە كو پىۋىست لە كۆمىسيونمان نەپر سىۋەتەۋە كاتىك پەر لەمانتار يادا شتى داۋە بە كۆمىسيون، كۆمىسيون ۋەلامى نەبوۋە پەر لەمان بىباك لە يادا شتى پەرلەمانتاران يان پەرلەمانتاران بە تاك بوۋى يان بە كۆمەئىك پەر لەمانتار بوۋىت، بەرپىزان من ئە مە بۇ ئەۋەدى بۇتان ئىسپات بىكەم كە ئەۋ لاواز يەى كە باسى ئە كەم لە چاۋدېرىكىردنى پەر لەمان ئىمە لە (2013/7/7)، (نامىنە) خان كە لەگەلامدا كە ئە ندامى پەر لەمانى كوردستان بوۋ لە خولى (3) لىژنەيەكى لۇكۆلىنەۋەدى تايبەت دروست كرا بۇ تەحقيق لە تۆمارى دەنگدەران ھەموو ئەۋ دىكۆمىنئانە كە لەبەر دەستا بوون بە يادا شتىكى (120) لا پەرىيى لەدۋاى (2015/6/15) من لە رىگەى بەرپىزتا ئەۋە داۋمە بە كۆمىسيون كە ئە مە ئىشى لە سەر بىكرىت بە داخەۋە تا ئىستا ۋەلامىان نەبوۋە لەكاتىكدا كە سەردانى كۆمىسيونمان كورد بەرپىزان كۆمىسياران ئاگادارنەبوون بەس تەنھا سەرۋكى كۆمىسياران ئاگادارى ئەۋ يادا شتە بوۋ ۋە ئىۋەش لىپرسىنەۋەتان نەبوۋ بەرامبەرى لە (11/29) جەختمان كوردۇتە سەر ئەۋ نووسراۋانە ئەۋ نووسراۋانەى كە كوردوومانە بۇ ۋەزارەتى پىشمەرگە ۋ تەندروستى ۋ ناوخۇ ۋ بازرگانى، لە (2017/9/6) دۋاى سەردانىمان بۇ كۆمىسيون جارىكىتر يادا شتمان ناۋەتەۋە بى لەۋەى (9/17) جارىكىتر نووسراۋان كوردۇتەۋە بۇ ھەموو ئەۋ ۋەزارەتانە ۋ بۇ كۆمىسيونىش، لە (11/3) يادا شتمان ناۋە (38) پەرلەمانتار كە كۆمىسيون بىت لەگەل سەرۋكى حكومەت ۋ جىگرەكە، چونكە كە سەردانى كۆمىسيونمان كورد گلەيى كۆمىسيون ئەۋە بوۋ كە حكومەت بودجەيان بۇ دابىن ناكات، ئىمە وتمان با لە بەردەم پەر لەمانتاران كۆمىسيون ۋ حكومەت بەرەروۋى يەك ئەۋ گلەيى ۋ گازاندىيان بىكەن ۋ با بزانين ئايا ھۆكار جىيە حكومەت لە پشتىگىرى نەكردنى كۆمىسيون كە لە كاتىكدا ۋادە كە بە سەر چوو بوۋ (11/1) بىر يار بوۋ ھەئبىزاردن بىكرىت، (5/27) يادا شتىكى ترمان ناۋە لە كۆتايى مانگى شە شىش سىيەم يادا شت بۇ بانگىشتىكردنى كۆمىسيون الحمدلله ئەۋە ئەم جارە ديارە ھاتن بەخىر بىن، بەلام من پىرسىارەكەم ئەۋە يە

لە بەرپز سەرۆکی کۆمسیۆن ئەو ھەموو یاداشتەى کە لەبەر دەستەمە لە (2015) کە ئاراستەى بەرپزتان
 کراوہ بۆ تا ئیستا بە یەك وەرەقە وەلامى نەیاومە تەوہ، ئایا بەرپز سەرۆکیەتى پەر لەمان جەنابتان بۆ
 بێباک بوون لە یاداشتەکانى پەر لەمان و پەر لەمانتاران؟ زۆریان کە ھەر بە تەنھا من نەبووم یەکیک لە
 یاداشتەکان (38) پەر لەمانتارین، بێینە سەر تۆمارەکە لەسەر ئەوہى کە بەرپزان باسیان کرد کە ئیمە بە
 سیدی دەتاندەبىنى لە پەیرەوہکە باس لەوہ ئە کەن کە (15) رۆژ پېش ھەلابزاردن بیخە نە روو بەلام لە
 ماددەى لە بەشى شەشەما ئەئیت کۆمسیاران پابە ندە بە پیدانى وینە یەك لە تۆمارى دەنگدەران بەرایى
 تۆمارى دەنگدەرانى کۆتایى بە قەوارەکان باسى رۆژەکە نەکراوہ، لێرەیا ئایا ئیمە کە باسى ئەوہ ئەکەین بۆ
 نمونە ناوی دووبارە ئەبیت موقارەنە بکەى لە بەینى تۆمارەکەى عىراق و تۆمارەکەى کوردستانا ئایا بۆ چى
 باس لەوہ نەکراوہ کە تۆمارى بەرایى مەبە ست ئەو تۆمارەى کە ئیستا دروست کراوہ دواى تە حدیس و
 تەواو بوونى تانەو ئەم شتانە ئینجا تۆمارى کۆتایى بە بەپى پینا سەکە، بۆ یە من پیم وایە قەوارەکان
 پەر لەمانتاران کە پۆیستە ئەو سیدیان بێتە بەر دەستى پەر لەمانتارانیش ئەو مقارەنەیان ھەبیت لە
 نیوان تۆمارى پېش و کە عىراق ئامادەى کردوہ لەگەل ئەو تۆمارەى کە ئیستا بۆ؟ چونکە لە کاتیکا کە
 ئەئین دووبارە، چەند جۆرکە یەکیکیان لە ناو شارەکانیاہ لە نیوان بنگەکانیاہ یەکیکیان لە نیوان
 کەرکوک و ھەولێر و دھۆکایە یەکیکیان لە نیوان کەرکوک و سلیمانیاہ زۆریان لە نیوان ھەولێر و دھۆک
 موصلایە، باشە من کە ئەو تۆمارەى ئیوہ تۆمارى کەرکوک و موصلای تیا نییە من چۆن بيم ئەو مقارەنەى
 بکەم کە ئەم دووبارە سەراونەتەوہ، وە ئایا خۆتان لە پەیرەوى سالى (2017) پېش ئەم پەیرەوہ باس
 لەوہ ئەکەن کە لیستی دەنگدەرانى تاییبەت لە لیستی گشتى جیا بکریتەوہ بۆ لە پەیرەوى دامەزراندنەکەیا
 نەھاتۆتەوہ، ئەگەر بە پى یاسا ئەبیت (48) سەعات پېش ئەوہ ئەنجام بدریت باشە، بەلام بۆ ئەو بڕگەى
 نەھاتۆتەوہ لە پەیرەوى سالى (2018) تان کۆتا پەیرەوہ کە ئەبیت لیستی دەنگدەرانى تاییبەت لە لیستی
 دەنگدەرانى گشتى جیا بکریتەوہ، بەرپزان بێینە سەر مردووەکان، مردووەکان ئایا بەژمارە ئەتوانن پیمان
 بلین چەند مردووتان دەرھیناوە؟ لە کاتیکا بەپى ئامارى سالى (2017) وەزارەتى تەندروستى دوو سەد و
 حەقدە ھەزارو ھەشت سەدو چل و چوارە شتىکی ئاوا یە وە ئیستا رەقەمە کەم نوو سیبوو بۆ نەمدۆز یەوہ
 (217000) مردوو، راستە ئەم مردووا نە ھەمووى گەورەنین و ئەھل یەى ھەلابزاردنیا نى یە، بەلام
 دائىمەن منال ئەمریت لە گەورە ئە گەر یەك لە سەر سىشى حىساب بکەین ئەکەین نە نزیكەى ئەکا
 (150000) دەنگدەرى مردوو زایدەن ئەمە لە (2001) تا (2017) ئەو ئامارەى وەزارەتى تەندروستى
 ئەى سائەکانى پيشووتر لە سالى (1996) کە فۆرمى روباى دروستکراوہ تا (2001) وە (2018) ی تیا
 نییە ئەم سالانەش حىساب بکەین یەك لە سەر سىى ئەو سالانەى کە ئامارى وەزارەتى تەندروستى یە وە
 ئەگەر منالیشى لى دەر بێنین ھەر بە پى ئەو پىوہرى ئە گەر بلین یەك لە سەر سىى ئەو ژمارە یە
 دەر بێنین کە منالە ئەگاتە نزیكەى دووسەد ھەزار ناوی مردوو ماوہتەوہ لەو تۆمارەیا، ئایا بەرپزتان چەند
 لەو ژمارەیان دەرھیناوە؟ چ مەوالیدیکتان دیاریکردوہ؟ وەکو ئەوہى لە پيشتر کە ئامادەکاریتان کردبوو

بۇ ھەللا بىزاردنى (11-1) ھەموو مەوال يىدەكانى (1999) تان د يارىكردوو له (1999/1/1) وا ته كه ھەللا بىزاردن له مانگى (11) يا ئەكرا له مانگى (12) مەواليدى (1999) (18) ى تەواو نەكردبوو بەس بەرپىزتان داخلتان كرددبوو، ئايا ئەمجارەش واىه ھەموو مەواليدەكانى (2000) تان داخل كرددوو له كاتىكا ئەكەر ھەللا بىزاردن مانگى (9) بىكرىت مەوال يىدەكانى مانگى (10) و (11) و (12) (18) يان تەواو نەكردوو، ئەكەر ئەو زانىارىەشمان بەنى زۆر سوپاستان ئەكەين، باسى جىگۆركىتان كرددوو و كه يەككىك زەواجى كرددوو ئەمانە ھەوت سەد ھەزار دەنگدەر ديار نىيە، ھەفو شوپنەكانتان بۇ ديارى كرددوون، بەلام له كاتى ئىستىحدا سا ئەبىت شوپنەكانى خۇ يان بدۆز نەو ئەو ژمارە يە زۆرە چەندتان بۇ ماوہ ئىستىحدا سەكە داناوہ كه پىم واىه له دوومانگ كەمتر نەبىت باشترە، فەرمانبەران وتتان ئامادە كراوہ، ئايا بە چ پىوہرىك فەرمانبەرتان داناوہ؟ زۆر سوپاستان ئەكەين.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز (گەشە دارا) سەبارەت بەو تىببىيەى كه له سەر سەرۆكايەتى پەر لەمان ھە يە ئىمە وەللا ممان ئەوہ يە چوار فەرماندگە ھە نە سەربەخۆنە له ھەرىمى كوردستان يەك لەوا نە (كۆمسيۆنى ھەللا بىزاردن و راپرسىيە) سەرۆكايەتى پەر لەمان پەيوەند يەكى پتەوى له گەل ھەر چواريانە وە ھەقىقەت بەدواداچوونى بابە تەكان ھىچ سانسۆرەك نەبووہ بۇ ھىچ پەر لەمانتارەك يان فراكسيۆنەك، بەلام ئەو ياداشتانەى گشتى ھاتوون بە گشتى ئاراستەمان كرددوو، ئەكرىت من دىفاع له كۆمسيۆن ناكەم چۆن ئىشەكانى خۇيان بەرپى ئەكەن، بەلام پىرۆسە لەسەر بابەتتىك موعەيەن دەكرىت بەلام بگرە راپۆرت ئامادە كراوہ، بەلام له سەر كۆى پىرۆسە پىرۆسەكە خۇى رۇژا نە ئە بدەيتى ئەكرىت رۇژا نە بەرپۆہ دە چىت، ئامادەكردنى راپۆرت تەسەور دەكەم ھىچ سوودىكى بە پەرلەمان ناگەينىتن وە قۇناغەكى موعەيەنە، بەلام ئەم بانگىشتەى كه ئەمروۆ حازر بووينەوہ و پىشتى حازر بووينە له ناو پەر لەمانى كوردستان تەسەور دەكەم شىوازەكى زۆر كاريگەرە بە سوودە بۇ ئەوہى بەرچاو روونى زياتر بە ھەموو پەرلەمانتاران بدرىتن، بەرپىز (د.رئواز فايەق)، فەرموو.

بەرپىز رىواز فايەق حسىن:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

من چەند پرسىارىكەم ھەيە له ماددەى (60) ى ياساى ھەللا بىزاردنەوہ دەست پىئەكەم بەرپىزان كۆمسياران و سەرۆكى موفەوہزىيە كه تىيا ھاتووہ پىرۆسەى دەنگدانى كارمەندانى ھىزەكانى ئاسايشى ناوخۇ و زىرۇفانى ھەرىم پىشمەرگەو سوپا و كارمە ندانى نەخۇ شخانەكان و بەندىخانەكان ھەپس له چەند مەر كەزىكى تايبەت بە خۇيان ئەنجام ئەدرىت بە مەرجىك پىش (48) سەعات له وادەى دە ستپىكردنى ھەللا بىزارد نەكان ئەنجانەم بدرىت، من ئەوہى له بەرپىز سەرۆكى كۆمسيۆن گويم لىبوو وام ھەست كرد وتى داوامان كرددوو تەنھا ئەوانەى كه رۇژى (30) مانگ ئىشيان ھە يە پىشتى مەر كەزەكانيان بۇ ئەكەينەوہ، ئە مە نە سىكى قانونىيە وە بەرپىزيان ئەكەر سەيرى ماددەى (4) ى ياساى كۆمسيۆن ماددەى (6) ىش بىكەن كه باسى

ئەرکەکانى كۆمىسيۇن دەسلەپكى ئىنجىمەن ئەگا بە ھىچ شىۋەبەك باسى لەۋە نەكردوۋ كە ئەمان ئەتوانن ۋە سەلەھىيەتى ئەۋەيان ھە يە كە دەنگدەران بەۋ شىۋەبەيە كە خۇيان خواستىانە رۇژانى دەنگدانىيان دا بەش بىكەن ئە مە پر سىيارى يە كەم، پر سىيارى دوۋەم: ماددەى (32) ى ياسا ھەل بىژاردن سەبارەت بەۋە پرسىيارم ھەيە بەرپىزان فەرموون ئەگەر سەيرى بىكەن، ئەلئىت (پىرۇسەى دەنگدان سەعات (8) ھەشتى بەيانى دەست پىئەگا (8) ھەشتى ئىۋارە كۇتايى دىت دەستەى بالاش بۇى ھە يە بە بەياننامە ۋاددەى دىكە دەستىشان بىكات ۋ لەۋ سەعاتانەى بۇ دەنگدانە كە دانراۋە تىپەر نەكات) پرسىيارەكەى من ئەۋەيە ئايا لە ژىر ھىچ زروفىكا كۆمىسيۇن ئامادە يە ۋادەى دەنگدان لە بىكەكانى دەنگدان دىرپىژ بىكاتەۋە ۋەكو ئەۋەى كە لە رابردودا ھەبوۋە ۋە گومان ۋ نىگەرانى ۋ دوۋ دلى بە ھەمىشە لە سەر ئەۋ سەعاتە ھەبوۋە كە زىاد كراۋە، پرسىيارەكە ئەۋان ئامادەكار يەكانىيان چىيە بۇ ئەۋەى ئە مە روۋ نەدات؟ چونكە دىئىيان ئەكەم ئەمە يەكىكە لە سەبەبەكانى گومان لە ھەل بىژاردنەكانى ھەرىمى كوردستان، پرسىيارىكى ترم پەيوەندى بە ماددەى (15) ى ياسا ھەل بىژاردنەۋە ھە يە (11) دوۋ بارە نا ھەر (15) خۇى ئەلئىت (خىشت بە ناۋى دەنگدەران دەنگدان بە ناۋى مەرکەزەكانى ھەل بىژاردن ئامادە ئەكرى ۋ بە رىزبە ندى پىتە ئەبجەدەيەكان رىك ئەخىرىت كە پىشەۋ ناۋىشان ۋ بەروار ۋ جىگەى لەدەبىك بوون تىدا تۇمار كراۋە) ئەگەر لە تۋانادا نەبوۋ ئەۋە بىكرىت ئەۋ كاتەى دەستەى بالاش بۇى ھە يە مەبەستى كۆمىسيۇنە ناۋەكان گۇراۋن رىگەيەكى تىرى لەبارتر بۇ بەدەيەنەنى مەبەستى پىۋىست دىارى بىكات، پرسىيارەكە ئەۋە يە ئايە ئىۋە بە ئەسلەكە ئىشتان كىردوۋە يان چوون بۇ ئىستىسائەكە، يەنى ئايا لە ناۋ تۇمارەكە ھەموۋ ئەۋانە ھەن ۋە ئايە ئەگەر نىن كامەيان نىيە؟ پرسىيارىكى تر پەيوەندى بە ماددەى (17) ھە يە ئەلئىت (دائىرەى حال ۋ بالى شارىستانى بلىتى دەنگدان دەدا بە ھەر ھاۋلاتىەك تەمەنى ھەژدە سالى تەۋاۋ كىردىت) پرسىيارەكەى مە ئەۋەيە ئايە ئىۋە ئەم ئىجرائە ئەكەن؟ يان بۇ خۇتان بۇ ئەۋەى لە كاتى راپىر سىيەكەيا روىدا رىگە درا خەلگىكى زۇر دەنگىاندا ۋە تەكىد لەسەر قسەى ئەۋ ھاۋرپىم (گەشە) خان ئەكە مەۋە كە خەلگى تىا بوۋ (17) سال ۋ مانگىك بوۋ تۋانى دەنگ بىكات، پرسىيارىكى تر كە پرسىيارى ئەخىرە ماددەى (18) بىرگەى يەكەمى كە باس لەۋە ئەكات كە كاتى تەخدىس لە كاتى ئامادەكىردنى تۇمارى دەنگدەرانە خەلك ھە يە ناۋ ئىزافە بىكات ئەۋە مودەيەكى داناۋە بۇ ئەۋەى بەرپىزان لە كۆمىسيۇن ۋەلامى ئەۋ داۋاكارىيە نە بدەنەۋە بۇ ئىزافەى كە سى كە ناۋى نىيە ۋە بە تايبەتى دىكۋرە باسى كىرد خەلگىكى زۇر لەۋانە يە بە ھۇى ئەۋ سىر كىردنەۋە لە دەنگدان بىبەش بوۋىن ئىمە تەجروبە يەكى خراپمان ھە يە لە ھەرىمى كوردستان ئەۋ تەجروبەيەش ئەۋەيە كە لە زۇربەى ھەل بىژاردنەكانى ھەرىمى كوردستان خەلك لە رۇژى دەنگدان ئەلئىت نا ئەۋە نىيە ئىعتىدەيە كۆمىسيۇن ئىزافەى ئەگا بە پەلە پەل لە دەۋروۋبەرى سەعات (11) قەرارىك دەر ئەگا ئەلئىت با ناۋەكان ئىزافە كەن لە بىكەكان بە دەستى بنوۋ سىرئەۋە لە بنى ئەۋەيا، من دىئىيان ئەكە مەۋ ئەۋ ناۋنوسىنانە ھىچى سىروشتى نىن ۋە ئەۋ كە سەى دەنگدەر ئەبىت بە دۋاى ناۋەكەى خۇيا بىچىت ۋ ئەگەر دەنگدەرىكى فعلىيە ئەبى بە دۋاى ناۋەكەى خۇيا بىچىت تەكە ئەۋە يە كە لە ئىستەۋە ئىۋە بە

شيوهيهك بانگه شهو راگه يانندن بۇ تۆماری دهنگدران و تازه کرد نهوهی تۆماری دهنگدران بکه که هه موو نهو ریگایانه لهو دهنگدره دابخهن که له ماوهی نهو مانگه دهنگه کهی خووی تۆمار ناکا تهوه، بهلام رۆزی دهنگدان نهیکاته شانسانین، پال پالین، نهئیت نه بیته ناوه کهم نهی زافه بکهن، چونکه من وه کو نه ندامیکی په رله مان پیتان نهئیم وه کو چاودیری نه م کۆمسیونه پیتان نهئیم هه ر نهی زافه کردنیکی ناو له رۆزی دهنگدران قابیلی نهوهیه جیگه ی گومان بیته بۇ هه موو هیزه سیاسیهکان بهو هیزه شهو که من ئینتیام بوی ههیه، زۆر سوپاستان نهکه م.

بهریز جعفر ئیبراهیم ئیمینکی / سهروکی په رله مان:

سوپاس بۇ بهریز (د.ریواز فایهق)، بهریز (تهلار لطیف)، فهرموو.

بهریز تهلار لطیف محمد:

بهریز سهروکی په رله مان.

به خیر هاتی سهروک و جیگر و نه ندامانی کۆمسیونی بالای هه لئبارد نهکانی هه ریمی کوردستان نه کهین، به شیک له پرسیارهکانم کران من نهو پرسیارانهی که ماوه به شیک له پرسیارهکانم له لایه ن بهریزان کاک (سالح) و کاک (قادر) و (گه شه) خان و (د.ریواز) کرا، نهو پرسیارانهی که کرا له چهنه خالا کورتی نهکه مهوه، هه موو کاتیکی که باسی هه لئباردن نهکهین به تایبهتی کارهکانی کۆمسیونی هه لئباردن کارکرد نه له سه ر جیبه جیگر دنی تهواوی ریکاره یاساییهکانی هه لئباردن له م هه لئباردنهیا مادهی (4) له یاسا ژماره (1) ی (2005) پیویستهکا که هه لئباردنی په رله مان کوردستان و سهروکی هه ریم پیکه وه بکریت وه بۇ نهوهی فهراغی یاسایی بۇ خولی پینجه می په رله مان کوردستان دروست نه بیته وه پالپشت بهو دهسه لاتهی که سهروکی حکومهت که له لایه ن په رله مان پیی دراو که پیویسته نهو فه رمانه ی که نیردراوه تهنها باسی له په رله مان کوردستان کردوو بۇ نهو پیشیلکاریه یاسایانه هه لئوستی کۆمسیون چی بووه بۇ نهوهی که هیه جی که شهیهک له داهاتوو بۇ په رله مان کوردستان و بۇ هه لئبارد نهکان دروست نه بیته نه مه پرسیار یه که م، پرسیار ی دووه م له نه گه ری وه لامی نهو هاوړپیا نه م که باسیان له هه لئباردنی نهنجو مه نی مو حافه زات کرد نه گه ر نهوان پییان باش بوو که نهنجو مه نی مو حافه زه وه پییان کرا نهنجو مه نی مو حافه زهش له (30-9) بکریت، ئایا نهوان نه توانن به پیی کات و بوچه و نهو پلانیه که دایان ناوه، چونکه هه موو کاتیکی قسه له سه ر هه لئباردن نهکهین پیویستمان بهو سی پرسه گرینگه ههیه، ئایه نهوان نه توانن پرس ی سهروکی هه ریم هه روهها په رله مان کوردستان نهنجو مه نی مو حافه زهکان له (30-9) بهو کات و بودجهیه بهو پلانیه که دایان رشتوو جیبه جی بکهن، پرسیار ی سیه م: ۆ تۆماری دهنگدران نهوان وهکو ئامازمه یان پیکرد وه روونکردنه وه یان نا بۇ تۆماری دهنگدران وه به تایبهتی بۇ کۆژانه وهی ناوی مردوو هکان ئیعتیامدی کولیان له سه ر بهرپوه بهرایهتی له سه ر وهزارهتی تهندروستییه له کاتیکی مه رج نییه هه موو کاتیکی مردوو هکان تهنها له وهزارهتی تهندروستییه وه شه هاده ی وهفاتیان بۇ کرابی چونکه زۆر جار له ریگای داداگانه وه حجه ی وهفاتیان بۇ نهکریت که تۆش حجه ی وهفاتیان بۇ کرا به هو ی نهوهی که ناویان

له فۆرمى خۆراکه نهكوژيتهوه نايهن تۆماری بکهن جارێکی دیکه ناویان بکوژیننهوه له دائیرهى نفوس، بویه پیویست ئەکا کۆمسیۆن ئەگەر تهنه ئیعتمادی کردبیتته سهر وهزاره تی تهنه دروستی گرینگه ئیعتما د بکاته سهر دادگاگان بۆ ئەوهی ئەوان له ریگای ئەو حجه وهفاتانهی له ریگای دادگاگانهوه دهرهینراوه کار بۆ کوژانهوهی ناوی مردووکانهوه بکهن ههتا وه کو بتوانیت هاوکار بیت بۆ کوژانهوهی ناوی مردووکان، خالیکی دیکه که راسته کاک (هندرین) ئاماژهی بهوه کرد که ئەوان به شیک لهو ئهرکانهی که له سهر شانیهانه بۆ گهرانهوهی متمانه بۆ لای دهنگدر بهشیک له ئهرکی ئەوانه یان ئەوهی که ئهرکی حزب و ئەو لیسته بهشداربووهکانه له ههلبژاردن، بهلام ئایه به پیی ئەو ئهرکهی ئەو به شه ئهرکییهی له سهریان یهعنی روونکردنهوهی زیاتر چیان کردوووه چی ئەکهن یان پلانی چیه؟ بۆ گهرانهوهی متمانه، بهتایبهتی ئەوان لهو ههلبژارد نهیا چاوێکی زۆر زۆر یان له سهره له بهر ئەوهی یه کهم ههلبژارد نه جیاوازه له ریفراوندۆم. خالیکی دیکه که راسته کاک (هندرین) ئاماژهی بهوه کرد که ئەوان بهشیک لهو ئهرکانهی که له سهر شانیهانه بۆ گهرانهوهی متمانه بۆ لای دهنگدر بهشیک له ئهرکی ئەوانه یان ئەوهی که ئهرکی حزب و ئەو لیسته بهشداربووهکانه له ههلبژاردن، بهلام ئایه به پیی ئەو ئهرکهی ئەو به شه ئهرکییهی له سهریان یهعنی روونکردنهوهی زیاتر چیان کردوووه چی ئەکهن یان پلانی چیه؟ بۆ گهرانهوهی متمانه، بهتایبهتی ئەوان لهو ههلبژارد نهیا چاوێکی زۆر زۆر یان له سهره له بهر ئەوهی یه کهم ههلبژارد نه جیاوازه له ریفراوندۆم. چونکه پرسى راپرسى جیاوازه له پرسى ههلبژاردن، و ریکارهکانیشی ههمووی جیاوازه، ئەمه یهکهم ههلبژاردنه که یهکهم پرۆسهیه که بهرپۆه دهبهن، و چاوێکی زیاتریان له سهره و پیویسته وهلامی ئەو پرسیارهشمان بده نهوه، و بۆ ئاواره کانیش چیان کردوووه؟ بۆ ئەوهی ئیمه بهتوانین روونکرد نهوه زیاترمان له لا بیت، سوپاس.

بهريز جعفر ابراهيم ئيميني / جيگري سهروكي پههلهمان:

سوپاس بۆ بهريز تهلار لهتيف، دياره پرسيار زۆرن، ئەگەر هاوکاری ئەو دانیشتنه بن، یانی بهرهههمدارتر بیت، ئەگەر بهنووسینیش که دهريپرن، بهنووسین بدهنه بهريزان، کۆمسیۆن رهنگه بۆ وهلامدانهوه بۆ ئەوان ئاسانتر بیت، مامۆستا مهلا ههورامان فهرموو.

بهريز مهلا ههورامان حهمه شريف:

بهريز سهروكي پههلهمان.

بهناوی خواى بهخشندهو ميهههبان، زۆريک لهو پرسيارانهی که دهمويست ئاراستهيان بکهم کراون، بهلام لهراستیدا بابهتهکه زۆر ههستياره، پیویست دهکا لهوانهیه لهم بابهتهدا تیکرار کردن ئیسیتفادهی ههبيت، دووباره کردنهوه، ئەوهی که گرنگ بیت و زۆر به پیویستی بزانه و بیلیم ئەوهیه بهراستی ئەو ههلبژاردنهى 5/12 که کرا، دهنانم بلیم خهکێکی زۆر له تهواوی عیراق بی هیوا بووه له ههلبژاردن، ئهرکی سهرشانی ئەم کۆمسیۆنه بهريزه ئەوهیه که چۆن جارێکی تر بتوانی جوهدی خوی صهرف بکات، بۆ ئەوهی که خهکی متمانهی ههبيت بهو دهنگهی که ئەیدا، بزانی که دهنگهکهی سهنگی ههیه، گۆرانکاری

دروست دەكات، خەلك ئەمرۆ بەراستی بى ھىوا بوو، ھىوايەك كە مايبوو كە بچىتە سەر سىندووقەكانى دەنگدان بەشىۋەھىكى ئاشتىانە ومەدەنىيە، ئەو گۇرانكارىيە كە دەھەوى بىكات لە سىستەمى ھوكمپرانى، لە ديارىكردى نوپنەرەكانى خۇى، بەلام بەداخەوہ ئەتوانم بلىم لە سەدا بىستى خەلكى كوردستان بپروا ناكەم ھىواى بە دەنگدان مابىت، ئەوھش شتىك نىيە ھەر لە خۇمەوہ بىلىم، شتىكى واقىعيە بەراستى و ئەزموونىكى تالىشە، پىويستە كە كارى جدى بكرى بۇ ئەوھى كە خەلك متمانەى بگەرپتەوہ، بەراستى ئەگەر خەلك متمانەى نەگەرپتەوہ، متمانەى بە دەنگەكەى خۇى نەبىت كە گۇرانكارىەك دروست بكات، ئەى دەست بۇ چىتر بەرى؟ خەلك ئەو كاتە بى ھىوا دەبى، لە حالەتى بى ھىوا بوونىشدا خەلك لەوانەىيە ھەندىك ھەلوپىست بنوینى كە نەخوازراو بىت، ئەو كاتە ولاتەكەمان وەكو سوريای لى دىت، وەكو شوپنەكانى ترى لى دىت، خەلك دەست بۇ شتى تر دەبات، ئەبىتە شوپنى ولاتە زلھىزەكان، خۇى بە ئنىشالە بابەتەكە كۇتايى پى نايەت، پىويستى بە ھىمەت ھەيە، پىويستى بە گەرانەوھى متمانە ھەيە، بۇ ئەم مەبەستە پىويستمان بە چەند پرسىارىك ھەيە، پىشتر سەرۇكى كارگىرى ھەلبىزاردن، لە كۇبوونەوھەيەكى پەرلەمان، پىم وايە لىرە رايگەياندبوو كە لە 90٪ تۆمارەكە تەواو بووہ و پاكرائەتەوہ، ئايا ئەوہ تەواوہ؟ ئەو مەعلوماتە و ئەو داتايە؟ پرسىارەكى دى ئايا دەنگدانى تايبەت چۇن كارى لەسەر كرا و چۇن جياكرائەتەوہ لە دەنگدانى گشتى؟ ئايا وەزارەتەكانى تەندروستى و ناوخۇ و پىشمەرگە ھاوكاربوون؟ تاجەند ھاوكار بوون لە پىدانى داتا و زانىارى بۇ ئىوہ؟ ئايا پروسەكە ھەموو بەشىۋەى ئەو پىم وايە وەلامى دايەوہ كاك ھندرىن، كە بەشىۋەى فەرزى يەدەوى دەبىت، لە خەلتەى كە ئەو جارە دروست بوو، پىم وايى كەدەنگى خەلك ھاك بكرى و كابرارى مورەشەح دەنگى بەخۇى دابى، بەلام دەنگەكەى دوایى نەمابىت، گرنگترىن شت ئەوھە ئايا چ رىكارىكتان گرتۆتە بەر بۇ ئەوھى كە تەزوير و ساختە كارى نەكرى، چونكە تاكو ئىستاش خەلك بە خەوفەوہ ئەچىت دەنگ دەدات، ترسى ئەوھى ھەيە دەنگەكەى بۇ زەيد بووبى، دوایى برى بۇ عەمر، دەنگدانى دەرەوھى ولات چۇن رىكخراوہ و سوپاس بۇ بەرپرتان.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۇكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مامۇستا ھەورامان گەچىنەيى، ئىمەش تەئكىد دەكەينەوہ و وەلامى پر بە پىست و پىويست بۇ گشت پرسىارەكان، بەرپىز ابوبكر ھەلەدەنى فەرموو.

بەرپىز ابوبكر عمر ھەلەدەنى:

بەرپىز سەرۇكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى سەرۇك و ئەندامانى ئەنجومەنى كۇمسياران دەكەم، بەرپىزان ئەمرۆ ئەم پەرلەمانە و ئەنجومەنى كۇمسياران لەژىر مەسئولىەتتىكى گەورە دايە، ھەلبەتە بەتەنھا كۇمسيون نا، ئىمە ئەمرۆ ماق ئەوھمان ھەيە لىپرسىنەوہ لە كۇمسيون بكەين، بەلام بەشىكى ئەو پرسىارە ئەكەووتە ئەستوى پەرلەمانى كوردستان، من پىم وايە كۇمسيون بەشىكى زۇرى قوربانى ئەم دۇخەيە، ئەم دۇخە خراپەى كە لە كوردستان دا دەگۆرى، لە ھوكمپرانى وەك چۇن دام و دەزگاكانى ترىش بەھەمان شىۋە بوونەتە ھوكمپرانى، بەرپىزان ئىمە دەبى ھەلوپىستىەك بكەين لەسەر ئەوھى كە ھەلبىزاردن لەدوای ھەلبىزاردن، رىژەى بەشدارى خەلك كەمدەبىتەوہ، خەلك بايكۇتى پروسەى ھەلبىزاردن دەكات، ئەمە بۇ ولاتانىك كە سەقامگىرى سىياسى و

ئابدورى و ئاساشى تىدايە، خۇشگوزەرانى ھاۋولاتى تىدايە، شىكۈى مرۇقى تىدا پارىزراۋە، ۋلاتى دەستور و ياسا و مۇئەسسەساتن، تەبىئىن، بەلام بۇ ۋلاتى ئىمە كە ئەمە ھەموۋى ناسروشتىيە كە رۇژ بەرۇژ ھاۋولاتى مۇتمانى بە ھوكمپرانىيەكەى خۇى نەمىنى، ئەۋىش پەيۋەندى بەۋ ئىشكالىيەتەۋە ھەيە كە لە يەكەم ھەلبۇزاردنى پەرلەمانى كوردستانەۋە تاۋەكو ئىستا كە دەچىنە خولى پىنچەم، ھەلبۇزاردن و ساختەكارى دوو رۋوى يەك دراۋ بوۋىن، دوۋانەيەكى جىيانەكراۋە بوۋن، و ئىستاش ھاۋولاتى كوردستانى و ئەمجارە ھەموۋى ھەبە كوردستانىيەكان كە لە دەرگا لە مالىھكان دەدەن، من دلىيام بە بايگۇت ۋەلام دەدەنەۋە، بە نەخىر، چۈنكە دەنگەكەى خۇى نابىنىتەۋە، بۇيە ئەمرۇ من ئەم پىرسىارانە ئاراستەى ئەۋ بەرپۇزانە دەكەم، يەكەم، ئىشكالىيەتى گەۋرە لە ئەستۋى ھوكمەتە كە (27) سال ئامارىك ناكات، بۇيە كۇمىسۇن ناچارە يان پەنا ببا بۇ بەغدا، يان پەنا ئەبات بۇ فەرمى خۇراك، ئىمە ھەر يەكەك لەۋ (111) پەرلەمانتارە لەشۋىنى ئەم كۇمىسۇنە بىن ھەر ۋادەكەين، ئەمە ئىشكالىيەتى ھوكمەتە كە داۋى (27) سال لە ھەرىمىكى پىنچ، شەش مىلۋىنى، نايەت چەند رۇژىك تەرخان بكات، بۇ ئەۋەى ئامارىكى گىشى بۇ ئەم ھەرىمە بكات، پىشت بەستەن بە فۇرمى خۇراك بە فىئىلە بە ھەزاران ھاۋولاتى پارچەكانى تىرى كوردستان فۇرمى خۇراك و پىناسى بارى شارستانى و رەگەزنامەى عىراقىشىيان بۇ كراۋە، ۋمن ھەر خۇم لەيەكى لەۋ مەسئۇلانە، ئەۋانەى كە پارە ئەگۇرئەۋە، (65) ۋەرەقەى كۇبۇنى نەۋتم پى بىنى، ۋتم بۇجىيە ئەمە كاكە، ۋىنەكەشم گرتوۋە، ئىستا ئەگەر شاشە ھەبوۋايە ئەلەۋىدا نىشانم ئەدان، ۋتى ئەمە ھەموۋى خەلكى ئەم شارۇچكەيەن، ئەمىرۇ لىم كرىۋەتەۋانى، كە ھەموۋى فۇرمى خۇراكىان ھەيە، لەبەر ئەۋە پىشت بەستەن بە فۇرمى خۇراك ھەموۋىشكەى نىيە، بەلام ھىچ رىگەيەكى تىرىشان نىيە، من ئەم پىرسىارانە لەم بەرپۇزانە دەكەم، يەكەم، بەپىي ماددەى (13) يەم خالى يەكەم: ئەبى ئەم ئەنجومەنە راپۇرتى ۋەرزى نامادە بكات، لەبارەى ئەركەكانى و پىشكەشى پەرلەمانى بكات، سى سالە دەستبەكارن چەند راپۇرتىان ناردوۋە بۇ پەرلەمان و پەرلەمانتاران، با بە ژمارە پىمان بلىن، خالىكى تر لە ماددەى دوۋەمدا، ئەلى راپۇرتى كۇتايى ماددەى (13) يەم بىرگەى دوۋەم، راپۇرتى كۇتايى بە ھەموۋى ۋوردەكارىيەكانەۋە، لەبارەى ھەر پىرۇسەيەكى ھەلبۇزاردن و راپىرسى كە دەيكەن، ئەبى بىدەنە ئەم پەرلەمانە، و ئەۋان چ راپۇرتىكىان بە ئىمە داۋە لەسەر پىرۇسەى رىفراندۇم، تا ئىشكالىيەتەكان و ھەلەكانى رىفراندۇم ئىمە لە پىرۇسەى ھەلبۇزاردنى پەرلەمانى كوردستان دوۋبارە نەكەيەنەۋە، خالىكى تر لە ماددەى (11): كۇمىسۇن دەبى پىشت بىبەستى بە پىسۇر و شارەزى نىۋ دەۋلەتى و ناۋخۇبى لە بوۋارەكانى ھەلبۇزاردن و راپىرسى بىبەستى، كوا ئەۋ شۋىنەنە سوۋدىيان لى بىنۋە ۋەۋەى كە ئىمە بەپىي پىۋەرە ستاندارە نىۋ دەۋلەتىيەكان پىرۇسەى ھەلبۇزاردن بەراستى ئەنجام بەدەين، لەبەر ئەۋە گىرنگىر تىن شت ئەۋەيە ئىمە ھاۋولاتى لەگەل سىندوۋى دەنگدان ئاش بىكەيەنەۋە، مۇتمانى بۇ ھاۋولاتى بىگىرىنەۋە، ئەمە بەرپىرسىارىيەتى مېۋوۋى ئەۋ پەرلەمانە، ۋمن فىلەن پىشتىگىرى خاتوۋ گەشە دەكەم و پىشتىگىرى كاك قادىر دەكەم، ۋكاك دىكتۇر فرسەت دەكەم، كاك بەھزاد، ئىمە بەرۋلى خۇمان ھەلئەستەين، ھەر ھەموۋىمان لە لىپىرسىنەۋە و چاۋدىرى كىردنى كارەكانى كۇمىسۇن، كارىكى گەۋرە گرانمان داۋەتە بەرپۇز ئەۋ نۇ كەسە و لەگەل كارمەندەكانىيان، كە ئەم پىرۇسەى گەۋرەيە ھەلبۇزاردنى نەزىھو خاۋىن تەنھا لە ئەستۋى ئەۋان دايە، و ھوكمەتىش ھاۋكارى بوۋە، ئىمە لەدانىشتىك لەگەل ئەۋان دانىشتىن، چوار ۋەزارەت بازىرگانى، تەندروستى، ئەۋەتا كاك ھىندىن دەلى تازە كۇبۇنەۋەمان بە ۋەزارەتى ناۋخۇ كىردوۋە، ۋەزارەتى ناۋخۇ نامارى خۇى ناخاتە بەردەستى ئەۋان، كاك ھىندىن ئىشكالىيەتەشى ئىستاش خەل نەكرد، ئەلى ۋتومانە ئەگەر ناۋەكانمان دەدەنى بىرۇن لە رۇژى دەنگدانى گىشى ئىۋە بىرۇن دەنگ بەدەن، كەۋاتە ھەمان سىنارىۋى پار دوۋبارە دەبىتەۋە، كە ئىستاش ئىشكالى دەنگدانى تايبەت و دەنگدانى گىشى جىبەجى نەكراۋە، چوار ۋەزارەتى ھوكمەتى ھەرىم، بازىرگانى، تەندروستى، پىشمەرگە، ناۋخۇ، بۇ نامار ناخەنە بەردەستى ئەم كۇمىسۇنە بەرپۇز، بۇ ئەۋەى ئىمە لەۋ ئىشكالاتانە نەجاتمان بىي، خالىكى تر ئەۋەيە كە بەراستى مەسەلەى مردوۋەكان، دوو شت جىياۋزە ئەۋەى كە دىكتۇرە رىزان خۇپىندىيەۋە، ناۋى دوۋبارە جىيايە، و ناۋى لىكچوۋ جىياۋزە، ئەكرى ناۋەكان لەيەك بچن، بەلام مەرج نىيە دوۋبارە بن، بۇيە لەۋانەيە رىكارەكان جىياۋزە بن، خالىكى تر كە پەيۋەندى بە مردوۋەكانەۋە ھەيە بەراستى، ئەۋەى كە خاتوۋ تەلار ۋتى، يانى جەجەى ۋەفاتىش گىرنگە لەگەل ئەۋەى كە ئىمە ئىشكالىيەتى مردوۋەكانمان خەل

بى، پېيويستە لەگەل وەرگرتنى حجەى وەفات، فەسامى شەرعىش وەرىگىرى، چونكە ناوى ھەموو ئەندامانى خېزانەكە و كۆى زانىارەكانى تىدايە، ئەمە لەم ئىشكالىيەتە ئەمانپارېزى، پاشان ئەوەى دكتورە رېزان گوتى بەراستى كە باوكى بەرېزىان تەمەنى نەوت سالە و تەمەنى درېژ بىت، جىاوازە لەوەى كە مەوالىدى 1800 و (137) سال بەتەحەداوہ لە كوردستان، كەس تەمەنى نىيە لە كوردستان (137) سال بى و مەوالىدى (1900) بى لە (1800-1900) بى كە دەيان ھەزارن لە عىراقىش و لە كوردستانىشدا ھىشتا ئەوانە ماونەتەوہ، سوپاس.

بەرېز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرېز ابوبكر ھەلەدى، خالىكى نىزامىيە كاك حاجى كاروان فەرموو.

بەرېز كنعان نجم الدين / حاجى كاروان:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

ئەگەر جەنابىشەستان پىتان باش بى، با جەوابى ئەو پرسىارانە بدرىتەوہ، وەكو فاصلىك بۇ ئەوہ لەوہ دەچىت دواى ئەوہ پرسىارىشمان ھەبى دووبارە نەبىتەوہ، ئەگەر رى بدن لەوہدەچى باشتر بى، سوپاس.

بەرېز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرېز حاجى كاروان، بەرېز دكتور فرسەت صۆفى فەرموو.

بەرېز فرسەت صۆفى على:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

بەبى ماددەى (110) ى ئامارى ، حكومەتى ھەرىم ناتوانى ئامار بكات، لىرە ئەگەر گلەبى بكرى، بەراستى گلەبىيەكى زۆر گەورەيە، دەبى مومارەسەى حكومەتى ئىتھادى بى و ئەو ئامارە بكات، چونكە ھەر ئامارىك حكومەتى ھەرىم ئەنجامى بدات، ھىچ قانونى نابى، چونكە لەدەسەلاتى حكومەتى ئىتھادى عىراقىيە، سوپاس.

بەرېز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ ئەو روونكردنەوہ، ئىمەش ژمارەيەك بەرېزى تر وەردەگرىن، ئىنجا داوا لە كۆمىسيون دەكەين وەلامى نىوہيان دەدەين و نىوہى تر دواتر دەست پى دەكەين، بەرېز ايوب عبدالله فەرموو. ديارە حازر نىيە، مامۇستا غرىب فەرموو.

بەرېز غرىب مصطفى حمەخان:

بەرېز سەرۆكى پەرلەمان.

بە ناوى خواى بەخشندەى مېھربان وىپراى بەخىرھىنانى بەرېزان لە كۆمىسيونى بالاي ھەلېژاردن و راپرسى خالى يەكەمەم پىشتىوانى راي تەلارخان دەكەم كە بە چ ياسايەك ھەلېژاردنى پەرلەمان بە بى ھەلېژاردنى سەرۆكى ھەرىم ئەنجام دەدرى، چونكە ئەو دابەش كردنەى پەرلەمان كردى بۇ دەسەلاتەكانى سەرۆكى ھەرىم بە شىوہيەكى كاتى بوو تا ھەلېژاردنى داھاتوو وە ديوانى سەرۆكايەتى ھەرىم تا ئىستا ماوہتەوہ، دووہم پرسىار ئەو راگەيانندنەى كە سەرۆكى حكومەت رايگەياند كە لە (9/30) ھەلېژاردنى پەرلەمان بكرىت كە (81) رۆزى ماوہ پرسىارەكەم بۇ كاك ھندرىن ئىوہ لە رووى بودجە لە روى

بەرپىز نجىبە لطفى احمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

زۆرىيە پىرسىيارەكانى منىش كراوه پشتىوانى له قىسەكانى مامۇستا مەروان و كاك ابوبىكر ھەلەدەنى و گەشە خان دەكەم، بەلام چەند پىرسىيارىك كە پىموايە ئاراستە نەكراوه، بەلام منىش زۆر جەخت لە سەر ئەوه دەكەمەوه كە كۆمىسيۆن بتوانن ئەو متمانەيە بگەرپنەوه بۆ خەلكى بۆ ھاوالاتيان وه ئەوهى كە ئەركى ئەوانە ھەول بەدن كە متمانەيىكى تەواو دروست بىت لای ھاوالاتيان بۆ ئەوهى ئەو رېژە كەمەى كە بەشدارى ھەبووه لە ماوهى رابردوو بەرز بكرىتەوه، پىرسارىكەم لە سەر ئەوهيە كە ئەو تۆمارەى كە باسيان لى كرد بەرپىزان لە كۆمىسيۆن دەستيان خۆش بىت نىشى باسيان لە سەر تۆمارەكە كردوو بەلام پىرسىيارەكەى من ئەوهيە چ گرەنتىەك ھەيە بۆ ئەوهى ئەو تۆمارە بگاتە ناوئەندەكان وه بگاتە بەردەستى دەنگدەران وه بەو تۆمارە نوپىيە بە تەواوى دەنگدان بەو شىوازە بەرپۆھبچىت ئەوان گرەنيان چىيە؟ پىرسىيارىكى تر برپارە لەو ماوهيە پىم وابىت رېژەكە (1400) ھەرمانبەر دابمەزرىت لە كۆمىسيۆن ئايا ئىوہ گەيشتوونەتە كوئى لەو دامەزراندنە؟ وه چ پىوھرىكيان ھەيە بۆ دامەزراندنى ئەو ھەرمانبەرەنە بۆ ھەلبژاردنەكان؟ پىرسىيارىكى ترم ئەوهيە ئايا ھاوكارى لايەنە پەيوەندىدارەكان چۆنە لە گەل كۆمىسيۆن وه پەرلەمان دەتوانى چى بكات لەو نىوھندە و ئەركى پەرلەمان چىيە وه ئەوان داواكاريان چىيە لە پەرلەمان كە ھاوكاريان بىت بۆ بەرپۆھچوونى پىرسارىكە بە شىوھەكى باش، پىرسىيارىكى تر دەنگدانى تايبەت قىسەى زۆر لە سەر كرا بەلام من بەتايبەتى جەخت لە سەر ئەنجومەنى ئاسايش دەكەم كە ئايا داتا و ژمارەى خۆيان داوھتە كۆمىسيۆن بۆ كارکردن لە سەرى؟ وه دوو پىشنياريش وەكو پىشنيار يا وەكو داواكارى بۆ كۆمىسيۆن خالى يەكەم جگە لە رەگەزنامە ھىچ بەلگەنامەيەكى تر بەكار نەھىنریت بۆ دەنگدان بەراستى چونكە ئەوانى تر ھەمووى قابىلى ئەوهيە خەلكى تر بەھىنریتە ناوھوہ و خەلكى تر بۆى ھەبى دەنگ بەدات كە ھاوالاتى ھەرىم نەبىت يا خود عىراقى نەبىت، پىشنيارى دووھم ئەوهيە لە ماوهى كۆتايى دەنگدانەكە ماوہكە درىژ نەكرىتەوه بەلكو ئەوان دەسەلاتيان ھەيە كەمى بكنەوہ جەخت لەوہ دەكەينەوہ درىژ نەكرىتەوه وه دەسەلاتى خۆيان بەكاربھىنن بۆ ئەوهى ئەگەر پىويست بكات ماوہكە كورت بكرىتەوه بە تايبەتى لە (9/30) كە كۆتايەكەى دەكەوئتە شەو كە رۆژگار كورت دەبىت ئەوہ پىرسىيارەكانى من و زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

ئەوہ سى چوار كەس باسيان كرد، سوپاس بۆ بەرپىز نجىبە لطفى، داوا دەكەم تىكرار نەمىنریت، چونكە بەراستى تىكرارى زۆرى تىدايە، خۆتانىش ھەست بەوہ دەكەن، بەرپىز انور قادر ھەرموو.

بەرپز انور قادر مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

دياره بەرپزان له ئەندامانى دەستەى كۆمىسيۆنى ھەئبژاردنەكان و راپرسى روونکردنەوى باشيان دا بەلام من پيموايه ميكانيزمى باش لەبەر دەست دا نيهه بۆ پاكکردنەوه و دلتيايي، چونكه باشترين ريگه و بەلگه پيموايه دەبى سەرژميرى گشتى لەبەر دەست دا بى كە ئەوه له بەر دەست دا نيهه وه ئەوان پشت به تۆمارى دەنگدەران دەبەستن كە له وەزارەتى تيجاريايهوه به دەستيان گەيشتوووه بۆ نمونە مردن بەردەوامه دەبى مردنەكانيش له لايەن لايەنى پەيوەندىدارەوه بۆ نمونە له وەزارەتى صحه يا له ريگاي دادگاكانەوه بەسەلميندرىت ئايا تا ئىستا ئەوان بەشيوەيهكى بەردەوام ئەو مردنەيان به شيوەيهكى راست و دروست له لايەن وەزارەتى تيجاريايهوه پى گەيشتوووه؟ خالىكى تر ئەوهيه له ھەئبژاردنەكان دا دەسلالت انواع فشار و وەسيلەى نا شەرى بەكار ھيئاوه كە تا ئىستا نەھيشتوووه ھەئبژاردن پاك بىت ناسايى بىت كە پيشموايه دەبىت بەردەوام بىت گرتە ھەرە گەورەكە ليرەدايه، و سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز انور قادر، بەرپز پەروا على فەرموو.

بەرپز پەروا على حمە محمد:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

سەرەتا بەخيراھاتنى ميوانە بەرپزەكان دەكەم، زۆريك لەو پرسيارانەى من ھەمبوو بەرپزان ئيشارەتيان پيدا پيوست ناكات دووبارەى بكەمەوه، من ھەز دەكەم له بەرپزاني كۆمسياران بپرسم ئايا گرتەكانى بەردەمتان چين وه ئايا ھاوكارى كردن و بەدەنگەوه ھاتنى وەزارەتەكان به تايبەتى وەزارەتى ناوخۆ و پيشمەرگه وەك پيوستە؟، چونكه پيشتر ئيشارەتتان پيدا بوو وەك پيوست ھاوكار نين وه ئايا تەدەخولاتى ھيزبى و سياسى تا چەند كاريگەرى ھەيه له سەرتان؟ ئايا بپرواتان به كارەكانى خوتان ھەيه كە متمانە بگەريننەوه بۆ ھاولاتيان و بۆ دەنگدەران ھەلبەتە به ھوى ئەو كاريگەريانە يا ئەو تەدەخولاتانەى كە له سەرتان دەبىت، پرسيارىكى تر ئايا ھىچ ھەئسەنگاندنيكتان كرووه بۆ ھەئبژاردنەكانى پيشوو ئەگەر ئيوەش نەتان كەردبىت به مەبەستى ئەوهى كە جەنابتان نوين، بەلام له راپرسيدا دەورى ئيوە ھەبوو بۆ ئەوهى تاوەكو خالە لاواز و خالە بەھيزەكان بزانييت وه پرسيارەكانى ترم كران سەبارەت بەوهى كە به چ ياسايىك ھەئبژاردنى كوردستان دەكرىت، سوپاس پشتيوانى له زۆريك لەو بەرپزانە دەكەم كاك برزو گەشە خان تەلار خان، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراهيم ئيميني / جىگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپز پەروا على، بەرپز بىستون فائق فەرموو.

بەرپرز بېستون فائق محمد:

بەرپرز سەرۆكى پەرلەمان.

دوای بەخپرهاتنى بەرپرزان ئەندامانى ئەنجومەنى كۆمسياران ھەموومان دەزانين ئەمە يەكەم ئەزموونى ھەلبژاردنى پەرلەمانى و ھەلبژاردنى گشتىيە كە ئەم مەجلىسە بەرپرزە بەرپۆەى دەبات پېشتەر ئەزموونىكى راپرسیان ھەبوو كە راپرسی دەزانين بەراورد بە ھەلبژاردن كە كېركى و نەوعىيەتەكەى جياوازه بە ھیوام ئەم بەرپرزانە لەم ھەلبژاردنە دا بتوانن سەنگ و دەنگى حەقىقى ھەموومان بۆ ھەموو كيانە سىاسى و لایەنە سىاسیەكان لە كوردستان بگەرپنەو كە درېژایى ئەزمونى ھەلبژاردنەكانى لە ھەریمی كوردستان دا كەسمان خاوەنى حەجم و سەنگى حەقىقى نەبووین دوایين ھەلبژاردنیش ئەوەى عىراقە من قسەى ھاوړپكەنم دووبارە ناكەمەو بۆ ئەوەى ئىستىفادە لە كات بكەين، تەزوير ساختهكارى مۆتەكەى ھەلبژاردن و ەمەلیەى ديموكراسیيە لە كوردستان ھیچ ھەلبژاردنیک بەوانەى كوردستان و بەوانەى عىراقیش كە لە كوردستان كراون نەبوون بەدەربن لە تانە و تەشەرى ناخۆیى و تانە تەشەرى ئەوانەى كە لە دەرەوش ھاتوون و چاودىريان كرووین ئەم بەرپرزانە ئىتمىنانى چى بە ئیمە وە لە رىگای ئیمەو بۆ لایەن و كيانەكانمان و لەویشەو بۆ دەنگدەر بۆ خەلكى كوردستان دەدەن كە بتوانن تەزوير لە ھەر سى مەرحەلەكەى ھەلبژاردندا بەرپى بگرن مەرحەلەى يەكەم مەرحەلەى تۆمارى دەنگدەرانە كە بەرپرزان بە وردى روونيان كردهو بەلام ھىشتا پېويستى بە روونكردنەوەى زياتر ھەيە مەرحەلەى دووھمیش كە مەرحەلەى رۆژى ھەلبژاردنە و مەرحەلەى گەنگە، ئەمان چى دەكەن بۆ ئەوەى تەزوير نەكریت ھاوڵاتیيەك دەنگدەرىك ناوى تەنھا لە تۆمارەكە دا ھەيە و بە تەزكەرەيەك دیت و دەنگ دەدات ئايا ئەوان رىكار و رى و شوینى پېويستيان گرتۆتە بەر ئەى لە مەرحەلەى سىيەمدا مەرحەلەى كۆ كردهوەى سەندوقەكاندا و حەد و فەرز و نەتائىج راگەياندن بەرپرزىان لەوەدا چيانكردوو كە بتوانن بەر بە ساختهكارى بگرن پرسىارىكى تايبەتیشم بۆ بەرپرز دكتورە رىزان لە مەسەلەى تۆمارى دەنگدەراندان من چەند جارێك سى دىيكم بۆ نارد بە سوپاسەو دەستەى ناوچە كوردستانىەكانى دەرەوش سى دىيەكانيان بۆ ناردن بە نوسراوى فەرمى ئەگەر ھەلە نەبم نزیكەى سەد ھەزار زياتر يا كەمتر ناوى دووبارەى دەنگدەرى دانىشتووى سى پارىزگاگەى كوردستان و پارىزگاكانى دەرەوشى كوردستانى تىدايە واتا ناوچە كوردستانىيە كيشە لە سەرەكان من بۆ خۆم ناويكم لە گەرميان ھەيە ناويكیشم لە كەركوك ھەيە كە فۆرمەكەم گوزاروتەو بۆ ئەوئ لە ئىنتىخاباتىكى بۆ نمونە لە عىراقدا من لە دوو شوین ناوم ھەبوو چيانكردوو بۆ ئەمە، لە سەر مەسەلەى ھەلبژارنى ئەنجومەنى پارىزگاكان لە حەقىقەت ھاوړپيان باسيان كرد من دووبارەى ناكەمەو بەلام ئەم ھەلبژاردنەى ئەم جارەى پارىزگاكان جياوازه لەوانەى پيشوو كۆمەلێك وردەكارى ھەيە ھەلبژاردنى پيشووى پارىزگاكان تەنھا ھەلبژاردن بۆ ئەنجومەنى پارىزگاكان كرا قەزا و ناحیەكان نەكرا كە لە ئەسلدا دەبى ئەویش بكریت ئیمە لەم پەرلەمانەدا بۆ موعالەجەيەكى كاتى ھاتين بە قەرارىك بۆ ئەم جارەى رابردوو قەزا و ناحیەكان قانیم قام و مودیر ناحیەكانمان بە تەعین

موعالهجه كرد بهلام له ئەسلدا دەبى ئەوانىش بكرىن واتا دەبى ھاوالاتى له يەك كاتدا له پارىزگاگە دەنگ بۆ پارىزگا بدات ئەنجومەنى پارىزگا، ئەگەر ھاوالاتى قەزا بى دەبى بۆ قەزاگەى خوشى و بۆ پارىگاش بدات، ئەگەر ھاوالاتى ناحيه بى دەبى بۆ ناحيهگەى خوشى و بۆ مەجلىسى موحافەزەگەش بدات بەو ھەموو تەفاسىلەو ھىوادارم بەر چاومان روون بکەنەو ھەو ھەو ھەو ھەو ھەو، ئاخىر قەشەشم پىشنيارە بۆ بەرپىزيان كە من و ھاوکارم كاك عومەرى حاجى عىنايەت له رىگای سەرۆكايەتى پەرلەمان بە يادداشت بۆمان ناردوون له سەر مەسەلەى تەوقىتى بانگەشەى ھەلبژاردن بۆ ئەم خولەى ئىمە كە له ماوەگانى رابردو (21) رۆژ بوو ئايا ئەم جارە ماوەگەى چەندە؟ بە پىي دىراسەى ئىمە ئەو ماوەيه زۆرە له نىوانى ئىنتىخاباتى پەرلەمانى عىراق و پەرلەمانى كوردستان ئەو سى چوار مانگەى ماوە دىسانەو ھەو بىين دەنگەر لايەنە سياسىيەگان و كيانەگان بانگەشە بکەن له كاتىكدا خەلكى كوردستان ھەر له ئىستاوہ خوى يەكلا كردۆتەو ھەو ئەزانى دەنگ بە كى دەدات ئەو ماوەيه زۆرە، پىشنيارى دووھم له سەر چۆنيەتى بانگەشە كردن كە ئەم بانگەشە تەقلیدیيە ھەلۆاسىنى پۆستەر و شەرى ئىعلامى و جادە گرتن و عامود ھەلۆاسىن ئەمانە ھىچى باوى نەماوە من بە دىراسە بۆتان دەنپىرمان كاندیدیك ھىچىش نەبىت له شارىك باى ئەو دەتوانى ئىش بکات له رىگەى تەرىقەى تر بە دەست گەبىشتن بە دەنگەر واتا جگە له پۆستەر و ئەو شەرە پەرپۆيەى له بازار و شوپنە گشتیيەگاندا ھەيه تەرىقەى تر زۆر باوترە دەنگەر و كيانى سياسى دەتوانى له رىگەى ئەلكترۆنى و تەلەفزیۆن دەنگى بگات بە دەنگەر بۆيە ھىوادارم موعالەجەيەك بۆ ئەمە بکەن ھەموو بازار و ھەموو شار و ناوچەگانمان ببن بە ببىتە رسم و پۆستەر و پەرپۆى كيان و كاندید، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەرپىز بىستون فائق، بەرپىز بەھار خان فەرموو.

بەرپىز بەھار عبدالرحمن محمد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى سەرۆك و ئەندامانى كۆمىساران دەكەم، پىنج پىرسىار ئاراستەى بەرپىزيان دەكەم، سەبارەت بە تۆمارى دەنگەرەن ديارە ئەو سى ئىشكالەى كە ھەيه سەبارەت بە ناوى دووبارە و مردوو و گوماناوى بەرپىزيان تەنھا ئامازەيان بە (208000) ناو كرد كە ئىشكالات ھەبى كە جىگەى گومانە پى دەچى ئەو (208000) سى ھەزار و چل ھەزارىش نەمىنىتەو ھەو ئەگەر خەلكىك بروتەو ھەو پىرسىارەى ئاراستەى بەرپىزيان دەكەم ديارە بەو ئىعتىبارەى كە ئىمە وەكو له پىشتر ئەندامى لىژنەى كۆمەلى مەدەنى بووین زۆرىك له رىكخراوگان كە كارىگەرى زۆريان ھەيه له ھەلبژاردەگاندا ھەندى ئامارىان ئاراستەى بەرپىزيان كردو ھەو كۆمىسىۆن تەننەت ھەندىك رىكخراو بە داتا باسى (900000) دەكات كە له ناوى دووبارە و مردوو و گوماناوى ئاراستەيان كراوہ يەعنى فەرقەگەى زۆرە چەندىك مامەلەى جىددىان لەگەل ئەو راپۆرتانە كردو ھەو كە ئاراستەيان كراوہ وە چەندىك بەراوردكارى كراوہ وە ھەروەھا سەبارەت بە تۆمارى

دەنگدەران مەسەلەى ئاوارەكان كە ھەندىك لە ھاورپيان ئاماژەيان پيدا كە بە بەلگەوہ زۆرىك لەو ئاوارانە پىسولەى خۇراكيان بۇكراوہ تەنانەت گەشىتۆتە سەر ئەوہى كە وەكو ھاوالاتى ھەرىمى كوردستانىش ھەندىك تەزكەرە و كۆمەللىك شتى تريان بۇ دروست كراوہ، پرسىارى دووہم سەبارەت بە بودجە كە ئاماژەيان بەو بىست و نو مىليار و روبەعيان كرد زۆر جار لە راپۆرتەكان و ئەو ئىشكالانەى كە دەبىبىستىن لە كۆمىسياران مەسەلەى بودجەيە ئايا ئەو بىرە تەواوى پيداويستىيەكان دابىن دەكات لە رووى ھونەرى و ئىدارى و كارەكانيانەوہ وە چەندىك ئەو ئىشكالە چارەسەر بووہ ياخود چەندىك ھەل دراوہ بۇ چارەسەر كوردنى، سەبارەت بە دامەزراندنى فەرمانبەران بە چ پيۆرەيك فەرمانبەر دامەزراندراوہ وە چەندىك تا ئىستا دامەزرانوہ بە داتا بۆمان بخەنەرۆو وە ئەو پيۆرەانە چىن كە فەرمانبەريان پى داناوہ، سەبارەت بە مەسەلەى متمانەى ھاوالاتى و دەنگدان، كۆمىسيۆن ئاماژەى بەوہدا كە ھۆشيارى ھەلبۇزاردن ئەنجامدراوہ، بەلام ئەو رىكارانە چىن ئەگەر بە خال بۆمان ديارى بكەن گىرپانەوہى متمانە چونكە ئىمە ئىستا دەزانين لە ھەرىمى كوردستان قەيرانى متمانە لە لايەن ھاوالاتيان يەككە لە قەيرانە قولەكان كە تا ئىستا ھەلبۇزاردنىكى بەداخوہ دەلئىم پاك لە ھەرىمى كردستان ئەنجام نەدراوہ تەنانەت لە چوارچىوہى عىراقىش تا ئەو رادەيەى كە لە دوابين ھەلبۇزاردن ساختەكارى بە ئەلكترۆنى كراوہ كە ئەمە قەيرانى متمانەى دروست كردوہ ئەو رىكارانەمان بۇ گىرپانەوہى متمانە بۇ بخەنەرۆو كە دەيگرنەبەر، كۆتا پرسىارم بە پى ياساى ھەلبۇزاردنەكان ھەر ئەو رۆژەى ھەلبۇزاردنى پەرلەمان دەكرىت پىويستە ھەلبۇزاردنى سەرۆكايەتى ھەرىمىش بكرىت، چۆن مامەلە لە گەل ئەم ياسايە دەكرىت ئەم پرسىارە رووبەرۆوى پەرلەمانىش دەبىتەوہ سەرۆكايەتى پەرلەمانىش ھەلوپىستى خۇيانمان بۇ ديارى بكەن چونكە راستە كۆمىسيۆن مۆئەسسەسەيەكى مەعنىە بەلام سەر بە پەرلەمانە لە ژىر ئىشراقى پەرلەماندايە، چۆن مامەلە لەگەل ئەو ياسايە بكرىت لە كاتىكدا تەنھا ھەلبۇزاردنى پەرلەمان ديارى كراوہ، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپز بەھار عبدالرحمن، بەرپز سرود سليم، فەرموو.

بەرپز سرود سليم متى يوسف:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

پيشەكى بەخىرھاتنى ئەنجومەنى كۆمىسياران دەكەم ھىوادەكەم كە سەرکەوتوو بن لە ئىش و كارەكانيان، خالى يەكەم پرسىارم ھەيە سەبارەت بە كورسىيەكانى كۆتا ئىستا حازر ھەنگاويك ھەيە لە پەرلەمان كە ياساى ھەلبۇزاردن ھەموار بكرىتەوہ، ھەنگاوەكە تايبەتە بە كورسىيەكانى كۆتا كە برىتییە لە زيادكردنى كۆرسىيەك يان زياتر بۇ پىكھاتەى ئىزىدى ھەرۆھا دانانى ميكانىزمىكى گونجاو بۇ ئەوہى تايبەتمەندى ئەو كورسىانە بپارىزين ئەو ميكانىزمە رەنگە تەفاسىلى تىدابی رەنگە ديارى كردنى رۆژىكى تايبەت بۇ دەنگدانى كۆتا، سندوقى تايبەت سەنتەرى تايبەت، ئەو ھەلوپىست و ئەو فەكرە بۇ ئەوہى كەم و كورتە لە تەجرۆبەى ھەلبۇزاردنى عىراق لە (2018/5/12) دووبارە نەبىتەوہ، ھەلبەتە ئەنجومەنى

كۆمسياران ئاگادارن له تهفصیلی ئەو هەنگاوه، بەتايبەتیش كۆبوونەوهیەکی گرنگیان هەبوو لەگەڵ دەستەى سەربەخۆى مافى مرۆف، باسى ئەو تەفاصیلانە هەمووى كرا لەگەڵیان، چۆن مەترسى هەیه لەسە كورسیەكانى كۆتا؟ و چۆن بیانپاریزین؟ پرسیارەكەم ئەوهیه ئەگەر ئیئمه سەرکەوتوو بووین له هەموارکردنى یاسای هەلبژاردن ئیوه وهك كۆمسیون، وهك نامادەكارییەكان، یان وهك میکانیزم؟ دەتوانن حیبهجیى بکەن له خیلالی ئەو وهختەى كه مايه، ئەوه یهك، خالى دووم: پرسیار نییه، بەلام مولاخەزیه دەمەوى لیڤه بیلیئمهوه، پەرلهمانى كوردستان بریتیه له (111) كورسى، یازده كورسى تەرخان كراون بۆ پیکهاتهكان، و سەد كورسیش بابلیین كورسى گشتینه، حالى حازر له پەرلهمانەدا، بەداخهوه ئەوه نەبەياسا ریکخراوه و یانى قبوله و مەنوع نییه، مەنوعه قبول نییه، نازانم كو وهسفی بکەم، بەلام حزبیک هەیه، خۆى تۆمار کردوووه بۆ ئەوهى موناڤهسەى بکات، له سەد مەقەدى گشتى و یازده مەقەدى كۆتا، یانى له دوو جیگا موناڤهسەى دەکا، ئەوه وای لیکرد كه لەسەدا پەنجای قەوارەكان یانى ئى پیکهاتهكانى کلدان و ئاشورین، ماشاءالله قەوارەكەمان زۆر زۆر تۆمار كراون، ئەوهش له ئاخیرەكەى وای لی دەکات كه فعلەن موزاحەمەیهكى زۆر گەوره دەبى، موناڤهسەكى زۆر گەوره دەبى لەسەر كورسیەكانى كۆتا، ئەوه بەس مولاخەزیه دەزانم وهختەكه كه هەر گونجاو نییه چارەسەر بکرى، بەلام تەنها مولاخەزه بوو، زۆر سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیئمینكى / جیگرى سەرۆكى پەرلهمان:

سوپاس بۆ بەرپێز كاك سرود، بەرپێز دکتۆره زۆزان فەرموو.

بەرپێز زۆزان صادق سعید:

بەرپێز سەرۆكى پەرلهمان.

گەلهكا پرسیارا كرى و هەڤالا كرى يا دووباره ناکه مەوه، دژ پرسیارەكا دەستپیکەم، لەسەر تۆمارا دەنگدەرە، ژبلی كو ژیدەرئى وهزارەتا ئەمبژین تەندروستی ویا بازرگانى، مه چ ژیدەرەكى تر هەیه كو ئەو پشەبەستنى لەسەر بکەن بۆ پافزكرنا تۆمارا دەنگدەران، چونكه بەلگهییته هەیه لەسەر هەندئى كو ئەویت مرم، خەلك چتەن، یانى وانا اسباتییت كەن كو، بەس دیاره ئەو جیههتییت نایا مەسح دكاتن، گەلهك رش نینن بۆ هەندئى كو وان نایا مەسح بکەن، بچ میکانیزمهكا یاسایى هەبیتن دناڤهرا، ئەم بیژین ئەو جیههتی نایى مەسح دكات و ئەو خەلكییت ج نایى مری ژیت باتن، دقیتن ئالیهتیک هەبیتن بۆ ئەو تۆمارا بهیته پافزكرنى، دوو چ وان ئەو چ پەرلهمانییت دقیتن، یانى چ پېشنیار هەنە بۆ پەرلهمان كو هاریکاریا بکەن بۆ هەندیک كو ئەو پرۆسه دیته ئەنجام دانەكى سەرکەوتیتر ببیتن، وهكى ئەڤ تەجروبا هەنوکه له عیراقى دووباره بوى و دووباره نەبیتهوه، پرسیارا سیی پیدفیتی له 7/7 مەرکەزئى ڤه كرنا تۆمارا هاتبوه كرنئ، هەتا نوکه نەهاتینه كرنئ، نەهاتینه ڤه كرنئ ڤه كەنگئ ئەڤ مەرکەزئى دەینه كرنئ و زۆر سوپاس.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئیئمینكى / جیگرى سەرۆكى پەرلهمان:

سوپاس بۆ بەرپێز دکتۆر زۆزان، بەرپێز زانا عبدالرحمن فەرموو.

بەرپىز زانا عبدالرحمن عبدالله:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ئەندامى كۆمىسياران دەكەم، بەراستى پىرۆسى ھەلبۇزاردن لە ھەرىمى كوردستان لە ئىستادا ئىمە لەم سالدا پىرۆسىيەكى راپىرسىمان كىرە، ھەلبۇزاردە گەنجان دراو، ئەوۋى كە ھەشە، ئىستا ئىمە لەبەردەم سى ھەلبۇزاردى تىر، بەو پىيەى كە ئەمان پىلانىان بۇ داناو، ھەلبۇزاردى پەرلەمانى كوردستان بەتەنھا بىرى و ھەلبۇزاردى ئەنجومەنى پارىزگاگان بەتەنھا و ھەلبۇزاردى سەرۆكايەتى ھەرىم جارىكى تر ھەر بەتەنھا بىرى، يانى ئىمە موشكىلەى قەيرانى دارايىمان ھەيە، ئەو كۆمەلگەى ئىمە كۆمەلگەيەكە بەرگەى ئىنتىخابات ناگرى، يانى بىرتان نەچىت ئىمە لە نەتىجە و دەرەنجامى ئىنتىخاباتى سالى 1992 پەلكىش بووين بۇ شەرى نەگرىسىكى ناوخۇ، كۆمەلگەى ئىمە كۆمەلگەيەكە ئامادە نىيە ھىزەكانى كوردستانىش، بەداخەوە يانى ھەموو ئىنتىخاباتىك كۆمەللىك ھىز زۆر بە موصەرى قسە لەسەر ئەو دەكات كە تەزوىر كراو و غەشكراو و ئەوانە، دوايىش كە دىنە سەر ئەوۋى كە دابەش كىرەنى كىكەكە قسەى خۇيان بىر ئەچىتەوۋە كە لە رابردوۋ لەگەل خەلك كىرەوۋىانە، دىن لەگەل ئەو ھىزانەى كە پىيان وابوۋە خەش و غەدرىان لى كىرەوۋن بەشى ئەكەن و شەرىكى دەستەلات ئەبن، ئەو نوكتەيەكە بەس لە ھەرىمى كوردستان ھەيە، بۇيە پىم وايە كۆمىسيۇن ئىستا كە يەك تىمەن ئەو تىمە قسەيان كىرە بەشلىك لە كاروبارىان بە شىۋەى باش بەرپوۋە بردوۋ، مەسەلەى تەزوىر كارىان لەسەر كىرەوۋ، ئومىد ئەكەم كۆمىسيۇن لەبەردەم مەسولەى گەورەيە، نەك سبەينى لە دواى ئىنتىخابات ئەندامانى كۆمىسياران ھەريەكە رەئى بلى و بۇچوۋنى جىاواز بلى لەوۋى ئىستا لەبەردەم پەرلەمانى كوردستان ھەيە بلى، پىم وايە كۆمەلگەى كوردى لەوانەيە ئىنتىخاباتى ھەرىمى كوردستان وەكو ئەوۋى بەغدا نەبى و كىشەى گەورە دروست بىكات كە لەرابردوۋ ئىمە بە داخەوۋە تەجروبەى تالمان ھەيە لەگەل نەتىجەى ئىنتىخابات، شتى ھەيە بۇ من جىگەى داخە بەراستى، وەكو ئەندامى پەرلەمان لە پەرلەمانى كوردستان كە سى سالى تەمەنى ئىمە لەسەر مەسەلەى سەرۆكايەتى ھەرىمى كوردستان لەو پەرلەمانى كوردستانە فەوتا، ئىستا كۆمىسيۇن يان پەرلەمانى كوردستان بە چ ياسايەك ئەوۋە قىبول ئەكات ئىمە وا بە ئاسانى مەسەلەى ھەلبۇزاردى سەرۆكايەتى ھەرىم سىر بىرى و ھەموو ئەندامانى پەرلەمان لىرە وەكو نازانم وەكو بىدەنگ و كەس گوۋى پى نادات كە لە رابردوۋ زۆرتىر موزايەدە لەسەر مەسەلەى سەرۆكايەتى ھەرىمى كوردستان كراو، پەرلەمان ئىستا پەك خراو، ئەو ھەموو بەيت و بالۇرەى لەو پەرلەمانە كرا بۇ ھەلخەتاندن و چەواشە كىرەنى خەلك ئەمرۇش ئاوا بىدەنگ لىيگەراوين، ئەگەر سەرۆكايەتى ھەرىم وەكو دامەزراوۋ ئەوۋەندە بى كەلكە و ئاسايە و ھەركاتى بمانەوۋى رايگرىن ئىمە ئەو شەرەمان بۇ لەسەر كىرە؟ ئەو ھەموو بودجەى بۇ بۇ تەرخان كراو، ئەو ھەموو قسە و بەزم و رەزمەى بۇ لەسەر كرا؟ بە رەئى من مەلەسەى دامەزراوۋى سەرۆكايەتى ھەرىم رەمى ھەرىمى كوردستانە، لە دواى رىفراندۇم ھەندى شتمان لە دەست دا، ئىستا وردە وردە خەرىكە دامەزراوۋەكانى ھەرىمى كوردستان ھەموو تەسفىە ئەكەين، واى لى شتى

نامىنى بە ناوى ھەرىمى كوردستان، پەرلەمان پەك بىخە، سەرۆكايەتى ھەرىمى كوردستان سر بىكە، سىبىنى حكومەتتىش سر ئەكرى، چى ئەمىنىتەوہ؟ پىم سەيرە ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان، كۆمىسيۇن، سەرۆكايەتى پەرلەمان، حىزبەكانى كوردستان ئەو مەسەلانە وا بە ئاسانى قبول ئەكەن، دامەزراوہى سەرۆكايەتى ھەرىمى كوردستان گرنگە، مال نىە لەسەر ھىچ حىزبىكى سىياسى، حەق نىە ھىزەكانى كوردستان بترسن، ئەبى ھەلبىزاردن بكرى لە كاتى خۇى بۇ سەرۆكايەتى ھەرىمى كوردستان، يەككە لە رەمزەكان، لە رووى ياسايشەوہ گرفت دروست ئەبى، تۆ بەس پەرلەمان و حكومەت بمىنى ئەى لەو بەينە كى ھاوسەنگى راگرى لە بەينى ئەو دوو دامەزراوہى، بەراستى ئەگەر لىگەرلەن ئەو شتە بروا فىل كوردنە لە خەلكى كوردستان و غەدر كوردنە لە خوئى شەھىدانى كوردستان، سوپاس.

بەرىز جعفر ئىمىنىكى ابراهيم □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

فەرموو مەدىنە خان.

بەرىز مەدىنە ئەيوپ احمد:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

پرسىارا من ئەفەيە دەربارەى وان فەرمانبەرلەن گرىبەست ھاتىنە دامەزراندىن نىكى (1400) گرىبەستە، پرسىار ئەوہىە ئەو فەرمانبەرلەن پەلە مودىر عام و موزەف ھاتىنە دامەزراندىن بۇ كەركووك و موسل نىكى (12) كەسن، وى وەختى كەركووك و موسل بن كۆنترۆلى ھەرىما كوردستانا بى نوکە ئەف مودىر عامە و ئەف فەرمانبەرلەن مال خۇ رنشتىنە مووچىت خۇ وەرگرن بۇچى فان فەرمانبەرلەن نەھاتىە وەرگرتن، كۆمىسيۇنى گەلەك بەھسى كارى خۇ كر، بۇچى ئەو كىشە ھەر چارەسەر نەكرىە، ئەو (1400) فەرمانبەرە ل سەر چ ئالىەت ھاتىە دانان ، دىف شەھادى بوو يان دىف خىرە، ھەرودەسا پرسىارى دووى دەربارەى دەنگدانى وان دەرقى ولاتىت دىكەن يان ناكەن، ھەگەر دىكەن ل سەر چ مەييارەكە، چونكى ل سەر ئەساسى جنسىا عىراقىەت بىت گەلەك پرۆگرامىت ھەى نشىن ل ھەرىما كوردستانى داخل بن و دەنگى خۇ بەدن، پرسىار ئەفەيە وان ئالىەتەك دۇزىە ئان نا، سوپاس.

بەرىز جعفر ئىمىنىكى ابراهيم □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مامۇستا.

بەرىز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ئەندامانى ئەنجومەنى كۆمىسيۇنى ھەلبىزاردنەكان ئەكەين، قسەكان دووبارە ناكەمەوہ، بەداخوہ لە ھەرىمى كوردستان ھەر باسى ھەلبىزاردن ئەكرى يەكسەر وشەى ساختەكارى و تەزوىر دىتە كايەوہ، بۇيە دوو داواكارىم ھەيە رەنگە بتوانىن بە (50%) رى بەتەزوىرەكان بگرىن، يەكيان ئەكەوئتە سەر ئەستوى ئەو برادەرلەنى ئىستا لىرەن ئەندامانى ئەنجومەنى كۆمىسيۇنى ھەلبىزاردنەكان ئەوئش برىتىە لەوہى لە ژىر ھىچ فشار و گوشارىك كاتى ھەلبىزاردن تەوقىتەكەى درىژ نەكرىتەوہ، دووہم،

ئىلاھى بە ئەندامانى پەرلەمانى كوردستانە، باس لە ھەموارى ھەلبژاردن ئەكرى، ئەكرى لە ھەموارى ياساى ھەلبژاردن ئەودى بۆ زياد بگەين كە لەو شوپناھى دەنگ ئەدرى واتە لە بنكە و محەتەكان ئەو دەنگدانەى لەوى جيا ئەكرىتەو ھەر لەوى لەلایەن كۆمىسيۆنەو بەو تەعدىلە تەئكىدى لى بگەينەو ھە ئەو رىژەى دەنگدانە بە شىواى فەرمى حىسابى بۆ بكرى، سەندوقى دەنگدان لە قەزا و ناحىەكان نەھىندرىتە پارىزگاكانەو ھە پىم واپى بەشى لە تەزوىرەكان لەو گۆرانكارى و بردنى سەندوقەكان ئەكرى، خالىكى تر ئەوھىە نازانم ئەو كۆمىسيۆنە ھىچ تەنسىقى ھەيە لەگەل كۆمىسيۆنى ھەلبژاردنەكانى بەغدا يان نا؟ چونكە ئەوان كارتى دەنگدانىان بەكارھىنا لە ھەلبژاردنەكان، ئايا ئەو كارتانەى بەكارھىنرا ئەوان ھىچ سوديان لى ئەبىنى يان كارى پى ناكرى، خالىكى تر ئەوھىە ھەر لەو ھەوليرە لە يەكدوو بەيت باس لەو ھە كرا كە پىم واپى ژمارەبەك لە ئەندامانى كۆمىسيۆنىش ئامادە بوون كە بە ئىعتىراقى خوشيان كە (170) ھەزار ناوى گۆماناوى ھەيە، كە ئەئىين گۆماناوى بە دووبارە و بە وھمى كە تەمەنيان لە سەرووى (100) سالىو ھە ئەوانەشى كە دووبارەن، ئىستا گۆيمان لى بوو لەوھى كە رىژەكە بوو بە (208) ھەزار، ئەكرە ئەو (208) ھەزارە بە جۆرى لە جۆرەكان پۆلین بكرى، يان ئەكرە ئەو راپۆرت و قسانەى ئەو بەرىزانە كرديان پىشتر بە راپۆرتىك ئاراستەى پەرلەمانتاران بكرابە بۆ ئەوھى تەفاسىل و وردەكارى لای ئىمە ھەبوايە، قسەكان دووبارە ناكەمەو، پشتيوانى قسەكانى كاك (بىستون) ئەكەم بۆ شىواى ھەلبژاردنەكان كە ئىتر باوى ئەو ھە نەماوہبەو شىواز و مىكانىزمەى سالانى رابردوو كراو ھە دووبارە ئەكرىتەو، سوپاس.

بەرىز جعفر ئىمىنىكى ابراھىم □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو شكرىە خان.

بەرىز شكرىە اسماعىل مصطفى:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

وئىراى بەخىرھاتنى دەستەى كۆمىسيۆن ئەمەوى بىريان بەينمەو ئەوان لە بەردەم بەرپرسىارىھەتى نىشتىمانى و نەتەوھى و ئەخلاقى و ئاينى دان، ئىمە متمانەمان بە ئەوان دا و متمانەشمان پىيان ھەيە، پىمان وايە لە ئاست ئەو بەرپرسىارىھەتە دان، ئەمەوى ئەو بلىم ديارە لە سالانى رابردوو ئەزموونى زۆر تالمان ھەيە لەگەل ھەلبژاردنەكان، ھەرجارى بە شىواز و مىكانىزمى جياواز ساختەكارى كراو، ئايا كۆمىسياران چۆن ئەتوانن ئىمە و دەنگدەران دلتيا بگەنەو لەوھى جارىكى تر مىكانىزم و شىواى جياوازتر لە جاران نايەتە ئاراو ھە بۆ ساختەكارى، سەبارەت بە ناوى دووبارە ديارە لە جارانى رابردوو تەكتىكى زۆر سەير كرابوو، لە ھەندى شوين ئەكىدم كرددو ھە بۆ نەموونە ناويك ھاتبوو يەك ھەرقى لى گۆرابوو، (نەغمە، نەجىمە، نەعمە)، يان (سافىە، سەقى) ئەو يەك كەس بوو بەلام ناوى يەكەمى تەنيا يەك ھەرقى لى گۆرابوو، ئەوھش چارەسەر كراو لە لىستى دەنگدەران؟ پىشنيار ئەكەم لە جارانى رابردوو لە ھەر قوتابخانەيەك يان بنكەيەك سوود لە چەند ھۆلىكى بچووك وەرئەگىرا، بەلام ئەمجارە ئەگەر

ھۆلئىكى گەورە بى لايەنە سىياسىيەكان نوپنەريان ئەبى و لە ھەمان كاتىش ئاسانكارى زۆر ئەبى، ئەكرى چەند ئەودى دەنگدان لەو ھۆلە دابنرى بۆ ئەودى سىياسىيەكان ئەودەيان ھەبى، سەبارەت بە وەزارەتى ناوخۆ و ئاسايش و ئەنجومەنى ئاسايش ئايا ئەوان چەند ھاورى بوونە لەگەل ئەو پيشنيارەى ئەوا كە تەنيا ئەو كەسانەى لە دەوامن تەنيا ئەوان لە دەنگدانى تايبەت بەشدار بن، ئەگەر ھاورا نەبووینە قەناعەت پيھينانى ئەوان زۆر زەرورە و چونكە پيمان وايە ئەوە ساختەكارى كەمتر ئەكاتەو، پيشنيار ئەكەم جگە لە رەگەزنامە ھىچ شتىكى تر قبول نەكرى لە دەنگدان، سوپاس.

بەريز جعفر ئيمنىكى ابراهيم □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتورە پەرى.

بەريز پەرى صالح حميد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەشىكى لە قسەكانم وەلامەكانىم وەرگرت، پرسىارى من، لەكاتى ھەلئبازدن بە تايبەتى رۆژى دەنگدان لە زۆربەى شار و قەزا و ناحىەكانى فەرمانگەى بارى شارستانى ئەگويزرئتەو نيو بارەگا حيزبىەكان بۆ مەبەستى دروست كردنى ناسنامەى ساختە، لەو چ دەستەلاتيان ھەيە؟ دووپاتى ئەكەو ھەرچەندە زۆر ئەو پرسىارە گرايە دانىشتوانى ئيران و توركيا ماوئەيەك پيش ھەلئبازدن لە شارەكانى كوردستان بە بەلگەو ھەلامە خزمەتى باش ئەكرين و پارەى باشيان پى ئەدرى زۆربەيان ەرەبن كەچى ناسنامەى كوردستانيان درايتى و بە شانازىو ھەو ئەو لايەنەى دەنگى پى ئەدەن بە ئاشكرا باسى ئەكەن، پشتىوانى لە قسەكانى (گەشە خان، كاك بىستون) ئەكەم لە ناو ولاتان ئىستا تەنيا كانديد ناوى خۆى لە فرۆكەيەك يان چوكليتيك ئەنوسى و ئەيداتە ھاوولاتيان، لە كۆتايى ئەلئيم بەريوچوونى ئەو پرۆسەيە بە شىواى دروست و دادپەرورەرانە بەشى شىرى لە ئەستۆى ئيوە دايە لە دونيا و قيامەت، ھيوادارين لە ھەر شوينى دركتان بە دزى كارى كرد لەبەر ئەو سويندەى ياسايىەى لەو ھۆلە خواردتان ريگر بن و بى دەنگ نەبن، سوپاس.

بەريز جعفر ئيمنىكى ابراهيم □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو دكتورە جوان.

بەريز جوان اسماعيل عزيز:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخپىرھاتنى ميوانەكان ئەكەم، ھيودارم سەرکەوت و بن، لەو نەھامەتيەى ھاوولاتيانى ھەريمى كوردستان لىي ئەژين لە بى مووچەيى، ئەبىنين مووچە چۆن ئەدرى، بوويتە مووژدە، ھەموو رۆژ لە دووى ئەو، لەجياتى لە دووى ئىبداع و شت بين لە دوو ئەوھين كەينى ئا و دى، كەينى كارەبا و مۆليدە ئەگۆردرى، كەينى مووچە ئەدرى، لەسەر ئەو نەھامەتيەش ھاوولاتى ھەريمى كوردستان حيزبەكان بين ساختەكارى لە دەنگى ھاوولاتى بکەن نەھيلن قيادەيەكى باش بپتە سەر دەولەت كە لەو ئەزمانە دەريان بينى ئەو زۆر نەھامەتيە، كو وابكەين پەرلەمان و كۆمىسيۆن ھەر ھاوولاتىەكى لە ھەريمى كوردستان بەرامبەر ئەو

حيزبانه هه موويان ساخته كاري ئه كات، بهرامبهر وا نيه زۆربه ي، حه ز ئه كه ي له حوكم بميني، ئه و ساخته كاريه ي كرا له هه ئبژاردني عيراقى رابردوو ئه وه تۆمه ته؟ ساخته كاري كراوه.....

بهريز جعفر ئيمنيكى ابراهيم □ جيگري سهروكي په رله مان:

نابي تۆمه ت دروست بكه ي، ئه وه تۆمه ته.

بهريز جوان اسماعيل:

..... به گوپره ي په يره و حورم هه ر قسه يه ك بكه م، نه موت فلان حيزب، وتم هه موويان، ساخته كاري كرايه، ئه بي ئه و نه هه مه تيه نه هيلين، زه مان چيه كه دكتور هاورامان و كاك ئاري باسيان كرد زه مان چيه نه هيلين ئه و حيزبانه ساخته كاري بكه ن بهرامبهر حه قى هاوولتايان؟ پرسيار ترم، چ كراوه ده باره ي هه ئبژاردني ئه نجومه ني پاريزگا؟ مولا حه زاتيشم هه بوو، بهريزيان كاك هه ندرين و خوشكه ريزان باسيان كرد، هه ندي پرسيارى تريش براده ران باسيان كرد، سوپاس.

بهريز جعفر ئيمنيكى ابراهيم □ جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، فه رموو ئه بو كاروان.

بهريز عبدالرحمن فارس عبدالرحمن:

بهريز سهروكي په رله مان.

به خيره اتنى براده رانى كۆميسيۆن ئه كه م، پرسيارم كرا نامه وي دووباره ي بكه مه وه، به لام روون كردنه وه كه يان به برواي من نه يتوانى قه ناعه تم پي بكات تۆمارى ده نگدهران به ته واوى پا كراوه ته وه، سه خته كاريش ناكري، سوپاس.

بهريز جعفر ئيمنيكى ابراهيم □ جيگري سهروكي په رله مان:

سوپاس، فه رموو كاك عه لى.

بهريز عه لى هاو:

بهريز سهروكي په رله مان.

به خيره اتنى ستافى كۆميسيۆن ئه كه م، ده ست خو شى له كاريان ئه كه م، چار پرسيار هه ي، پرسيارى ئيكي ژماره كا زوريا مريار له فه رمانگه هى خا رنى تا ئيستا نه هه اتيه ره ش كرن، ئه فه ئه دي له بيژم، هه نده ك زياتر (10) سا له مريه كه س و كاريان وان مراجه عا ناكن و ناقيان وان نايه نه ره ش كرن، ئايا كۆميسيۆنى چ كه رهنه تيه ك وه رگرتيه ژ وه زاره تا بازرگاني په سوله خا رنى پا قز بكات؟ چونكه ئه فه چه ندين سا له ئه ف ديارده تيكرار دبببتن، پرسيارى دوى، سه دان خه لكى مريه ناقيان وان تانو كه ره ش نه كريه، ئازوقيان وان وه ردگرن، ئايا وه خت نه هه اتيه برياره ك ده ركه فى هه ركه س بمري ماوه ي (3) هه يف كه س و كاريان وي مراجه عا ده زگايه ت په يوه نديدار بكات و ناقيان وان بي نه ره ش كرن، ئه گه ر نه هينه ره ش كرن سزايه ن ياسايى دژوار دينه وه رگرتن، داكو فى كيشه رزگار بين، چونكه ل هه مى هه ئبژاردنا بابته مريه دبببته بابته كى گه رم، هه مى لايه ن ئيك و دوو خه تابار دكه ن و كۆميسيۆنى ژى پي ئيتيه ام دكه ن، پرسيارا سى

ئەفە چەندىن سائە ئىجتىمالە سنورەكى دا، خەلكەكى دا راگواستن سنورى ناھيا و سەنتەرى محافەزى تانوكە ناھىيە وان ل دەنگدانى وان مەرگەزى بەرى نوگەيە، ئايا كۆمىسيۇنى قى جارى پەنگافەك ھافىيە ئەفە بابەتە تىكرار نەبىتەفە، چونكە ئەبىتە بارگرانىيەك بۇ ھاوولائىيە، پىرسىيارا چارى، ھەمى ھەلئىزانەكى ئەو فەرمانبەرى سەر سەندوقا گەلەك كەموكورى پىئە ديارە، ۋەكى پىويست ناھىيە تەتدريپ دان، ئايا قى جارى كۆمىسيۇنى چ ئالىيەتەك دانا بۇ پىتر چى كرنا ئەو كارمەندى، سوپاس.

بەرىز جعفر ئىمىنىكى ابراهيم □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو فەيرۇز خان.

بەرىز فيروز طە عبدالخالق:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ستافى كۆمىسيۇن ئەكەم، چەند پىرسىيارەك ھەيە، روون كىردنەوا دەستى ۋەلام بوون، دەست خۇشىي دكەم بۇ كارى وان كرى، تنى من پىرسىيارەكا ماى دگەل پىشنىيارەكى، پىرسىيار، ل سالا (1974) ئ و (1975) ئى تەرحىل دەست پى كر ل مەخمور و شىنگال و زومار بۇ ھەفلىرى و دھۆكى، ل ۋەختى ھەتانوكە ئەو خەلكى نىشتەجى كوردستانى بوونە ل ھەفلىرى و دھۆكى، ل سالا (2010) و ل دىف مادا (140) (11) ھەزار عايە ل دھۆكى و (14) ھەزار عايە ل ھەفلىرى ل دىف فۇرما خۇراكى فەگواستن بۇ مىسل، يەنى ئىستا بىتاقەت وان مىسلە، بەس ژيانا وان نىشتەجىت ھەرىما كوردستانىيە، پىرسىيارا من لىرەيە، مەسىرى فانا چىە؟ دشىت دەنگى بدەن لە ھەلئىزانى پەرلەمانى كوردستانى يان تىشتەك بۇ ھاتىە كىر، يان محروم بن ل دەنگدانى، پىشنىيارا من كاك عەلى بەحس كر، پىشنىيار دكەم ۋى ۋەختى ماى كو ھەيف و نىقىت ماى كو ھەندەك خولى راھىنانى بىنە فەكرن، راستى دىنە فەكرن، بەس ئىجتىمالە قى ئاستى مەتلوب نەبى، سوپاس.

بەرىز جعفر ئىمىنىكى ابراهيم □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مامۇستا حەسەن، ئامادە نىيە، فەرموو حاجى كاروان.

بەرىز كىعان نجم الدين / حاجى كاروان:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ئەو مىوانە بەرىزانە ئەكەم، ئەبوايە پىشى ئەوان بىن ئوۋو راپۇرتەى خويندىيانەۋە بە قسە لەبەر دەستمان بووايە، بەلام لىيان خۇش ئەبىن بەس واباشە خىلالى ئەو ھەفتە لەبەر دەستى ئەندامانى پەرلەمان بى، بۇيە داوايان لى ئەكەين ئەو راپۇرتە خىلالى ئەو ھەفتە بە دەستمان بگات بۇ ئەۋەى پىرسىيار و جوابەكانمان لابی، دوو، زەمانەتى پاراستنى ئەو سەندوقانەى لە دواى ئىۋارە ھەيە؟ بىنىمان بەس ئەمرۆ لە سلیمانى زياتر لە (60) سەندوق سەرەكەى شكاۋە و قىلى گۇراۋە، مەبەستم ئەۋەيە ھەمان غەلەت دووبارە بىتەۋە زۇر خراب ئەبى، بۇيە زەمانى پاراستنى ئەو سەندوقانە لە شوپىنى خۇى يان شوپىنىكى تر ژ زەمانىك ھەيە دەستكارى نەكرى، خالىكى تر، چىان كىردوۋە بۇ ئەۋەى لە دواى ھەموو ھەلئىزانىكى، لە

دوای سەعات (3 و 4) وە دەست بە ناووسین ئەکەن، ئەوانەى دەنگ ئەدەن و ناویان نیە رێیان ئەدەن ناو بنووسری لە پشتی لە قاغەزێکی سپی، ئەو بە بریار ئەبێ، ئەبێ برادەرانى كۆمىسیۆن بریارێك بەدەن بە هیچ شێوێهێك ناووسین نەگرین چونکە زۆرێهێ تەزویرەکان لەو کاتانە ئەکرێ، خالی تر ئەوێهێه باسیان کرد 0100 بۆ 200 ھەزار دەنگیان پاك کردۆتەووە لە تۆمارى دەنگدەران، ھىوادارم بەرێز كاك (ھەندرین) یان ھەر بەرێزێكى تر یەك ژمارە سەریحمان بەداتى، چونکە بە پێى بەعزى رێكخراو و حیزب باسى (900) ھەزار ئەکەن، ئایا موبالغەھىە یان راستە؟ ھەندى باسى (400 و 600) ھەزار ئەکەن، ئەو ژمارەى دووبارەن، مردوون، رۆژئاوان، ئەنوع دووبارەى تێداپە، ژمارەكەى چەندە؟ ئەوان باسى پاكردنەووە ئەکەن، باسى ئەو ژمارەھىە ئەکەن كە دەرھىندراو، بەلام ژمارە ئەسلیھە چەندە، ژمارەھىەكى تەقربیبش بى ھەر باشە، یەك نوقتەى تر ئەوێهێه خەلكى تر ئەوہى لە جىاتى خەلك دى دەنگ ئەدات، بۆ نموونە لە (20%) لە بىكەھىەك دەنگدراوون (80%) ماو، لەوانەھىە لە ھەندى بىكە نوینەرى ئەحزابى ھەر لى نەبى، بەتایبەتى لە دەرەوہى شار، چ زەمان ھەھىە ئەو وەرەقانە پر نەكریتەووە؟ ئىستا ئەو كارتە نىشتىمانىھىە كە لە كۆمىسیۆنى عىراق كرا ئەو بىتە بەلگەھىەك كە بە دەستیانەووە بى، رەسمى پێوہىە، عەل عەقەل رى لە تەزویرێك ئەگرى، دوو، مەسەلەى فۆرمى باپەھىە، كاك ھەندرین باسى ئەو وەرەقەى کرد كە تاپبەتمەندى ھەھىە، ئەوہى دەنگى لەسەر ئەدرى، یەعنى كەئەنەما لێرە تەبع ناكرى، ئایا ئەو وەرەقەھىە لێرە تەبع كراو؟ یان لە سويسرا تەع كراو كە پارەى لى تەبع ئەكرى كە ناتوانرى تەزویر بكرى، من ناوى مەتبەعەكە بۆ جەنابت دىنم وەكو سەرۆكى پەرلەمان، ئەو وەرەقانەى ئىنتىخاباتى عىراقى لىكرا ھەمان ئەو مەتبەعەھىە لێرە تەبعى كرا و پارەھىەكى زۆرىشى وەرگرت و ھەمان ئەو وەرەقانەى حكومەتى عىراقى ھىناى، بۆیە چ زەمانىك ھەھىە ئەو وەرەقانە ھەمان وەرەقەى ئىستا كە حازر نەبى، یان مەسەلەن ئایا بە ژمارە ھەر لای ئەوانە، یان ئەو وەرەقانە لێرە ئەتوانن تەبعى بكەن و جى مەترسىە، سوپاس.

بەرێز جعفر ئىمىنىكى ابراھىم □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، ئەو زانىارىانە بەدەن بە كۆمىسیۆن بۆ ئەوہى رىگا بگىریت بە ھەموو تەزویرێكن فەرموو كاك ئایدن.

بەرێز ئایدن مەعروف سلیم:

بەرێز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى برادەرانى كۆمىسیۆن ئەكەین، دەست خۆشى لە كۆمىسیۆن ئەكەین بۆ ئامادە كردنى ئەو راپۆرتە، ديارە لە راپۆرتەكە كۆمىسیۆن ئامادەكارى تەواوى کردوو و ئەتوانى ھەلئىزاردنەكانى پەرلەمانى كوردستان لە كاتى خۆى بكات، ئەوہش لە رووى تەكنىكى زۆر باشە، گرنگ ئەوہىە رەوشى سىاسىھىە، كە ئەزانىن ئىستا رەوشى سىاسى ناوچەكە ئىستىقراى تىدا نىھ، پەيوەندى نىوان لایەنە سىاسىھىەكانى ھەرىم لە ئاستى خراپە، ھەرودھا بى متمانەھىی ھەلك بەرامبەر ھەلئىزاردنەكانى رابردوو، بە تاپبەتى ھەلئىزاردنەكانى (5-12) ی پەرلەمانى عىراق كە خراپترین ھەلئىزاردن بوو لە مۆزوى عىراق، ئەوانە

راستوخۇ كارىگەرى لە كارەكانى كۆمىسيۇن دروست ئەكات، دوو پىرسىارم ھەيە، يەكيان لە ژىر ئەو رەوشە ئەتوانى ھەلبۇزاردنى شەفاف بىرى؟ دوو، بىرە بەرىز دىكتور (سرود) باسى كىرد و پىشتىوانى لى ئەكەم، پىرسىارى تر، لە ھەلبۇزاردنەكانى رابردوو دەست تىۋەردانى زۆر كرا لە كاروبارى پىكھاتەكان، ئەو ھەلبۇزاردنى خراپى دروست كىرد، لە ئىستادا چەندەھا لىست و قەوارە دروست كراوہ بۇ ئەو مەبەستە، ئايا ئەتوانى بۇ كەمكىردنەۋە دەست تىۋەردان؟ سوپاس.

بەرىز جعفر ئىمىنىكى ابراهيم □ جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك عەلى.

بەرىز عەلى حمە صالح:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ميوانە بەرىزەكان ئەكەم، من چەند پىرسىار و سەرنجم ھەيە، سەبارەت بە مىكانىزمى جىكاردنەۋە دەنگدەر كاك ھەندىرىن) باسى كىرد كە ھەر لە بىنكە و وىزگەكان جىئەكەرىتەۋە، بەلام ئايا ئەو ۋەكو ئەۋە پىشوو ۋەسلىك ئەدەن و ئەبى بە نەتىجە كۆتايى، بۇ نەمۇنە ۋەك ئەلمانىا كاتزمىرىك دواى ھەلبۇزاردن ئەۋانە ئەبى بە نەتىجە كۆتايى و ئەۋەش گىرنگە بىي بە نەتىجە كۆتايىن چۈنكە نوپىنەرى لايەنەكان لەۋىن، تەسلىق ئەكەرى، موزەفە كۆمىسيۇن لەۋىيە، دىسان ئەزمار كىردن بىكىتەۋە و ھەموو سەندوقەكان بىگوزنەۋە بەشى لە كىشەكانى كوردستان لە ھەلبۇزاردن لەۋ وىزگە دەستى پى كىردوو، ھىوادارم ئەۋە بە روونى جواب بەدەنەۋە، خالى تر، ۋەكو پىرسىار ئاراستە كۆمىسيۇنى ئەكەم، ناكىر بۇ نەمۇنە (30-9) ھەلبۇزاردن بىكەين، دواى (3) مانگى تر دىسان ھەلبۇزاردنى ئەنجومەنى پارىزگا بىكەين، ھەم كولىفە ماددى، ھەم تاقەتى خەلك و نوپىنەرى لايەنەكان، ئايا ئىۋە جىتان پىۋىستە بۇ ئەۋە ھەلبۇزاردنى ئەنجومەنى پارىزگا و ھەلبۇزاردنى پەرلەمان پىكەۋە بىكىر، سەبارەت بە سەرۋكايەتى ھەرىم بابەتەكە خۇ لالىدان نەبوۋە، ئىمە ھەر لە سەرەتاۋە قەناعەتەمان وابوۋە سەرۋكى ھەرىم لەگەل ئەۋە نەبوۋىن لە ناۋ خەلك ھەلبۇزاردى، نە لە (2009) كانىدىمان ھەبوۋە، نە باۋەرىشمان پى بوۋە، لايەنەكانى تىرىش كانىدىيان نەبوۋە، باۋەرمان واپە زۆر موناۋقەشەمان لەسەر دەستەلاتەكانىانە، زۆرن، لەگەل ئەۋە نەبوۋىن، ئىستا دۇخىك دروست بوۋە و بۇمان بىروا پىرۋزەى سىياسى تىرمان ئەبى و لە ئايندە كاك بىرۋش باسى كىرد تەقدىمى ئەكەين لەۋ بارەۋە، حىكەت لە (8) ئىۋارە تا (8) شەۋ جىە؟ پىم واپە (8) ى بەيانى بۇ (8) ى شەۋ لەۋ كاتە بەرەۋە دونىا تارىك بوۋن و شەۋ ئەروا، ئەگەر (7) ى بەيانى بۇ (6) ى ئىۋارە بى و وادەى درىزكەندەۋەش لە دونىا نوپىيە تۇ بىر بىكەۋە يەكى (11) سەعات نەچى بۇ دەنگدان، تەسەۋر ئەكەى دواى (11) سەعات بىروا؟ ئەۋە جىھاز و پەنجەمۇرىش نىە بلېن كاتى ئەۋى، پىم واپە ئەگەر (7) ى بەيانى بۇ (6) ئىۋارە بى و كاتزمىرىكىش دابىرى بۇ جىكاردنەۋە دەنگەكان لە بىنكە و وىستگەكان و بىكىر بە نەتىجە كۆتايى، بە سىستەمىكىش بىندىرئەۋە بۇ مەركەز ۋەكو ئەۋە لە توركىا ئەبىنن، ھەر ئەۋە شەۋە نەتىجەكە ئىعلان ئەكەرى و كۆتايى بە گىرغەكان دى، بابەتېكى تر زۆر گىرنگە، عىراق بە داخەۋە

تووشى بى متمانەنى زۆر بوو لە ئىنتىخابات، وپنەيەكى رەشى بۇ دروست بوو لە دونىاي دەرەو، گرنگە ئەو لە حەزە بکەين بە لە حەزە تارىخى نموونەيەكى جوانى ديموكراتى پيکەش بکەين لە كوردستان، هەم سومعەيە بۇ كوردستان، هەمو ئەم كۆمىسيۆنە بەريزەش كە يەكەمجارە متمانە، خەلك تەواو متمانەنى نەماو، يەك نموونەى بەسيتان بۇ باس ئەكەم، ئەمرۆ كە دەنگەكان گوايە جيا ئەكرىتەووە لە سلىمانى ريگا نادەن بريكارى لايەنەكان چاودىرى بکەن، (20) تيم نيش ئەكات، وتوويانە نوپنەرى هەر لايەنيك يەك كەس بىت ئەويش لە دوورى (100) مەترەووە بۆى هەيە سەير بكات، هەر نەكرى و بكرى وەكو يەك وايە، ئەو كۆمىسيۆنە لە بەردەم مەسئولەتى تەئريخى داىە، ئاخىر خال كە قانونيشى ئەوى ئەزانە، بەلام ئامادەكارى كۆمىسيۆنيش ئەوى، دەنگدانى تايبەت، چ حىكەمتيەك لەوھيە (48) كاتژمير پيش دەنگدانى گشتى دەنگدانى تايبەت ئەنجام بدرى، بۇ لە هەمان رۆژ نە؟ لە واجبدان؟ ئەكرى بەشيكي بەيانى دەنگ بەدات، بەشيكي ئىوارەكەى، تۆ (48) سەعات سەندوق ئەھيلىتەووە و جياى ناكەيتەووە، ئەوھى تر جيا ئەكرىتەووە، ئەووە بۇ شتى ترمان ئەبات، ئەگەر قانونى هەموومان بە تەوافوق و هەرچى ناو ئەنپن قانونەكە تەعدىل بکەين لە هەمان رۆژ بكرى، چونكە بەشيكي ترى كيشەكانى كوردستان لە هەلبژاردن ئەوھيە، دوا كۆتام ئەوھيە، ئەو كۆمىسيۆنە جيگەى ئومىدە لاي ئيمە و خەلك، هيوادارم بۇ ئومىدەمان نەكەن، چونكە بى ئومىد بوون لەو كۆمىسيۆن و هەلبژاردنە دلتيا بن ناشتى لە كوردستان بەرەووە تىكچوون ئەچى، تاكە نەفەسيك مابى ئىنتىخاباتە، خەلك باوهرى بە ئىنتىخاباتيش نەمپنى بيركەرەووە پەنا بۆچى ئەبات، بۆيە مەسولەتى ميژووييە بۇ ئيوە ئاستى كۆمەلپەتى و پرۆسەى ديموكراسى لە دەستى ئيوەدايە تا رادەيەكى زۆر، ئيمەش هاوکار بين هيوادارم، سوپاس.

بەريز جعفر ئيمىنىكى ابراهيم-سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو مريم خان.

بەريز مريم صەد عبدى:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخيەرەتەنى ميوانە بەريزەكان ئەكەم، من هاوارام لەگەل قەسەى هاوريپانەم كاك قادر و دكتورە ريواس و كەشە خان و كاك زانا و مامۇستا هاوارامان و بەشيكي زۆرى ئەو بەريزانە، چەند پرسيارىكم هەيە بە كورتى باسيان ئەكەم، ريزان خان باسى لە پاكردەنەووەى تۆمارى دەنگدەران كرد، ئەكرى پيمان بلين لە كۆى (28445) ناو كە سراووتەووە لەو ژمارەيە ريژەى مردووان چەندە؟ ژمارەى دەنگى دووبارە چەندە؟ ژمارەى ناوى وەھمى چەند بوو، بەريزيان وتى ئەكرى ناويكمان دەرھيئابى مردوو يان دووبارە نەبى، واتە هەلەمان كردبى، ئايا بە چ پيوهرىك هەولئى پاكردەنەووەى تۆمارى دەنگدەرانەتان داوہ بى بوونى دلتيايى تەواو، ئايا داواتان لە وەزارەتى تەندورستى كردووە كە ناوى ئەو هاوولتياپانەتان بۇ بىرى كەو لە زيان نەماون لە كاتيكدا ئيوە دامەزراوہى تايبەتمەندن، ئەكرى ئەو داتايەتان لابي؟ پرسيارى ترم بەپيى ماددەى (59) لە ياساى هەلبژاردن هاوولتيايى هەريمى كوردستان ئەوانەى لە دەرەوہى عيراقن مافى بەشدار بوونى

دەنگدانىيان ھەيە، ئايا كۆمىسيۇن تا چەند ئىشى بۇ ئەو ھەردو، ئايا ئامادەكارى كىردو؟ پىرسىارى تىرم، بەرپىرسى وئىستىگەكانى دەنگدان لە رابىردو ئەگەر كەسى نىزىك لەگەل دەنگدەرى نەخوئىندەوار نەبوو ئەوان دەنگىان لە جىيى داو ھە دەستەلاتى خۇيان بەكارھىناو، ئىو چۆن بە ماددەبەكى پەيرەوى ئەو چارەسەر ئەكەن كە بە داخو ھە ئەزموونى تالە، باسى ئەو ھەتان كىرد سوودتان وەرگرتو ھە داتاكانى كۆمىسيۇنى عىۆاق و ھەزارەتى بازىرگانىن پىرسىار ئەو ھە تا چەند ھەماھەنگى ھەيە لە نىوان كۆمىسيۇنى ھەرىم و عىراق، ئايا ئامادەن بۇ ھاوكارى كىردنى كۆمىسيۇنى ھەرىم؟ پىرسىارى تىرم، زۆر لە بەرىزان وتىان و منىش ئەمەوى دووبارەى بەكەمەو، پلان چىە بۇ كۆنترۆل كىردنى پىرسىارى دەنگدان بۇ ئەو پىرسىارى ھەلئىزاردن بەپىي رىنمايەكان بەرىو بەچى، بۇ ئەو كۆمەلە كەسى بە ئارەزووى خۇيان نەچن كارتى دەنگدان لە برى خەلكى تر دەنگ بەن، كۆمىسيۇن چۆن ئەتوانى مەمانە بەخىشەتەو بە ھاوولائىيان ھە ئەو زۆر لە بەرىزان باسىان كىرد بى مەمانەى دروست بوو، لە كۆتايى ئەلئىم مادام ئىمە بە قانوون كۆمىسيۇنى ھەلئىزاردەن ھەيە ھىوادارىن ئەو كۆمىسيۇنە بىتە جىگەى مەمانەى ھەموو قەوارە سىياسى و ھاوولائىيان، سوپاس.

بەرىز جەفر ئىمىنىكى ابراھىم □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو كاك فەمان، ئامادە نىە، فەرموو كاك فەرحان.

بەرىز فەرحان جوھر قادر:

بەرىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى مەوانە بەرىزەكان ئەكەم، كە ئامادە بوونە، بۇ ئەو ھە روون كىردنەو ھە پىوئىست پىشكەشى ئەندامان و خەلكى كوردستان بەكەن، ئەو پىرسىارانەى ھەمان بوو زۆرىان لەلەيەن ھاوئىيانەو ھە گران، منىش پىرسىارم ئەو ھە كۆمىسيۇن ھەكو ئەزموونى يەكەمى گىرنگ ئەو ھە بۇ خەلكى كوردستان و بۇ خۇشيان و ئەو باروودۇخەى ئىستاش بتوانن ھەلئىزاردنىك پىشكەشى خەلكى كوردستان بەكەن بىتە جىي مەمانەى ھەموو خەلكى كوردستان و لەيەنە سىياسىەكانىش، بۇ ئەو ھە ھەكو كۆمىسيۇنى عىراقى لى نەيت و دواتر بەوئىتە زىر گومان، ھىوادارىن كۆمىسيۇنى ئىمە لەو ئاستە بى بتوانى ئەو ھەلئىزاردنە پىشكەشى خەلكى كوردستان بەكات، چۆنكە لەگەل ئەو ھە ھەلئىزاردنىكى پاك و خاوين بەكى، پىرسىار ئەو ھە ئايا ئەو تۆمارى دەنگدەرانە ماو ھە چەندە؟ چەند پىشكەش ئەكات بۇ پاكىردنەو ھە؟ ئايا ئەو ماو ھە كراو ھە بۇ پاكىردنەو ھە تۆمارى دەنگدەرانە؟ ئايا ھەر ھاوولائىيەك تا چەند ئەتوانى بەچى ناوى خۇى بدۇزىتەو ھە يان بەچى سەردانى بەنەكان بەكات؟ ئەو ماوانە كراو ھە؟ لەيەنىكى تر پىوئىستە روون كىردنەو ھە بدرى، چ زەمان ھەيە بتوانى دەنگدەرانى دەرەو دەنگ بەن كە بە ياسا ھاتو ھە و لەلەيەن چەند بەرادەرىكى تىرش پىرسىار كرا، لەسەريان پىوئىستە زەمانەتى ئەو بەكەن خەلكى دەرەو ھە ھەرىمى كوردستانىش دەنگ بەن، سوپاس.

بەرئىز جعفر ئىمىنىكى ابراهيم □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس، فەرموو فىيان خان.

بەرئىز فىيان عباس عمر:

بەرئىز سەرۋىكى پەرلەمان.

براستى پتيا پرسیارا مە ھاتىھە کرن، مە ژى چەند سەرنجىت ھەى، دەستپىكى پىشتەفانىا ھەيات خانى دكەم دەربارىت دىف ماددى (10) و ژمارا ياساى (4) ى سالا 2014، ھەلبىزاردن چ سىستەم دىتە کرن بو ھەندەك لىدەرھەقى و لاتا بىتە ئەنجامدان لىكوردستانى دەرەوھە پىشكدارى بىكەن، ژبەلكو ژكۆمىسىۋنا ھەلبىزاردنا لىكوردستانى وان ئەزمونەكا واش ھەبوون، ئىستىفتا لە ھەرىما كوردستانىدا ھەلبىزاردنى بۇرىدا بەرپىزان چەندىن لاپەنى لىست و فە كانىدىدا ھاتىتە کرن كو بو جىھە نارازى بوونا خەلكى كوردستانى بگىتى، ئەرى كۆمىسىۋنا بھاوكارى گەلان ژ پەيوەندىدار ژتابىھەتى، دى ش ژباژىرفانىا رىنماى دەركا بەرى وى ھەلبىزاردنا كو ھەندەك جىھى تاپىھەت بەپىنە دەست نىشان کرن، لىستا كانىدىدا پىرۇپاگەندە بىكەن، تاكو پىر شىۋەھەكا شارستانى لىخۆ وەرگىرتىن، وەكى دەزانن بەرپىزان زەغتىھەكا مەزن لىھوا ھەلبىزاردنا و لاپەنى سىياسى و كانىدىدا دىتە کرن، دباش بىتەن ئەگەر ئەمقى چەندى بىكەپنە لىقى دەلىلەك بۇ خەلكى كوردستانى و مەفا و قازانچى چەندى وەرگىرن گوت گەلانى پەيوەندىدار دىكى مادا دەرىخەن، دروست كرنا وىنا و ئالا و پۇستەرا لىدەرەوھى و لاتى بىتە قەدەغەكرن، بەلكو ئەمپىر ھەندى بچى پىشتەفانىا لىبەرھەمى لىناف خۆ بىكەپن، دىسان ئەو كانىدىدە رىكلامى لىناف دەنگدەراندا دكەن لەرۇژا ھەلبىزاردنا تاپىھەتى ئەگەر سىكالا و بەلگەشى ھەپن و چىرى ما ھەنە بۇ ھەندى ژ بەلكو ئەف ھالەتە ھەلبىزاردنى بورى داھاتىھە کرن و چ رىكارا ياساپىھە نەھاتىھە وەرگىرتن و گەلەك سوپاس.

بەرئىز جعفر ئىمىنىكى ابراهيم □ جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز فىيان عباس، فەرموو بەرئىز نازم كىر.

بەرئىز ناظم كىر محمد:

بەرئىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان چەند پىرسىارىك دەمەۋىت ئاراستەى مىوانە بەرپىزەكان بىكەم كۆمىسىۋن. 1-ئەۋەپىھە كە مەسەلەى ماۋەى نوپىكردەنەۋەى تۆمارى دەنگدەران كە زۆر زۆر گىرنگە لە ھەلبىزاردنەكانى چوش لە ناو واقىعەكەپداپن زۆر گىرتمان بۇ دروست دەبوو كاتىك كە دەنگدەرىك نىشتە جىپى شارۋىكەپىھەكە دەپىنى بۇ دەنگدان دەجىت بۇ شارۋىكەپىھەكى تر ئەمەش لە رووى گواستەنەۋەو لە روى تەنەقولەۋە نەگىرەت بۇ دەنگدەران دروست دەپىت بەرپىز رىزان خان ئىشارەتى پىدا كە مانگىكە، بەلام ئىشارەتى پىنەدا كە كەى دەست پى دەكات، بۇ ئەۋەى بزىنن كەى كۆتای دىتن، ئەگەر بىكرىتن مەسەلە ئەو ماۋەپىھەى نوپىكردەنەۋەى تۆمارى دەنگدەران، من پىشنىار دەكەم ئەگەر بىكرىت تا رۆژى دەستپىكردى

پروپاگاندەدى ھەللىژاردن ئەو ماوەيە لەبەر دەم دەنگدەران كراوھېيت، بۇ ئەوھى كە رۇژى دەنگدان ئاسانكارى بىرى بۇ دەنگدەران.

2-پرسىياري دووھميشم ئەوھىيە كە بەرئزان ئىشارەتيان پيدا بۇ دابىن كردنى كەلەپەلى لۇجستىكى پرسىيارەكە ئەوھىيە ئايە گرىبەست لەگەل كى كراوھ ؟يان لەگەل چ كۆمپانيايەك و زمانيش چيە كە لە كاتى خۇيدا دەكرىت دوا كەوتنى كەلووپەلەكان دواكەوتنى گەياندىنى كەلوپەلەكان ئەگەر دوا بىخريتن نابيئتە ھۆكارىك بۇ ئەوھى كە لە (9-30) ھەللىژاردن ئەنجام نەدرىتن ئەگەر دواخرا ياعنى چ سزايەك بەرامبەر ئەم كۆمپانيايەى يان وەكو بلىي گرىنتىيەكە چيىە.

خالىكى تريش باسكرا بە نىسبەت دەنگدەرى دەرەوھى ھەريىمى كوردستان ئەگەر بىكرىت خۇ باشە ياعنى دەنگدەرى دەرەوھى ھەريىمى كوردستانىش بەژداربى، بەلام من پيشنيار دەكەم ئەگەر نەكرىتن ئەو دەنگدەرى دەرەوھى ھەريىمى كوردستان لەو ماوەيەى كە كراوھىيە بۇ نوپكردنەوھى تۆماری دەنگدەران لە دەرەوھى دەنگى خۇى ناوى خۇى تۆمار بىكات، بۇ ئەوھى لە رۇژى ھەللىژاردن بى بەش نەبى لە دەنگدان كە مافىكى خۇيانە.

خالىكى تريش دەمەويت ئاراستەى كۆمسيون بىكەم ئەوھىيە دەبىنين كە لە زۆر بىكەكان لە كاتى ھەللىژاردنەكان گرفت دروست دەبىت، بىكە ھەيە نىكەى (3000)ھەزار تا (4000) ھەزار دەنگدەر لەو بىكەيە دەنگ دەدات وە بىكەش ھەيە (1000) كەس دەنگدەدات، من ئەو پرسىيارە ئاراستەى كۆمسيون دەكەم، ناكريت كە ھەر بىكەيەك لە (1500) كەس زياتر نەبىت؟ بۇ ئەوھى كە لە رۇژى ھەللىژاردن ئەو قەلەبالغىە دروست نەبىتن، چونكە ئەوھش زۆر دەبىت گرفت لەبەردەم دەنگدەرو لايەنە پەيوەندىدارەكان، ئەگەر بىكرىتن ھەر بىكەيەك لە (1500) دەنگدەر زياتر نەبىتن بۇ ئەوھى كە پرۆسەى ھەللىژاردن لە رۇژى دەنگدان بە ئاسانى بەرئوھ بىجىت زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەريز كاك ناظم كىر، بەريز شىركۆ حمە امين فەرموو.

بەريز شىركۆ حمە امين قادر:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

بەخىرھاتنى ئەنجومەنى كۆمسياران دەكەم، لە راستيا شتىك ھەيە كە راستىيەكى زۆر تالە كە پىويستە بوەترىت، ئەويش ئەوھىيە بە ئعترافى بە تايبەتى حزبى دەسلەلتدار لە ھەريىمى كوردستان، ھەم چاودىرانى ئەوانەى كە ھاتوون چاودىرى ھەللىژاردنەكانيان كرددو، ھەم ئەو ئەزمونە تالانەى كە خۇمان ئىمە مامەلەمان لەگەلدا كرددو ھىچ ھەللىژاردنىك لە ھەريىمى كوردستان بى تەزويرىكى ساختە بەرئوھ نەچوو، كە ديارترين و دواترىنيان ھەللىژاردنى (12) ئايارى ئەمسال بوو و ئەم ئەزمونە تالانە وای كرددو كە رۇژ بەرۇژ رىژەى چوون بۇ دەنگدان كەم ئەبىتەوھ كەمترين ئەمجارە بۇ ھەللىژاردنى ئەنجومەنى نوپنەرانى عىراق ئەم كۆمسيونە من ئەزانم لە راستيا ئەمانە سوپىنديان خواردوھ لەبەردەم ئەم پەرلەمانە

و ئەيانهوئیت خوازيارن كە باشترین ئىش بىكەن بۇ ھەلئىزاردن لە ھەريىمى كوردستان، بەلام لە راستيا ئەزمونىكى زۆر تال زۆر شكست خواردويان پەيرەو كەرد كە ئەويش مەسەلەى ريفراندۆم بوو لە ھەريىمى كوردستان، ئيمە واتا لە (2017) ئەگەر نەگەرپيمەو ھە بۇ ميژويەكى زۆر دوور ريفراندۆم و لە (2018) ھەلئىزاردنى ئەنجومەنى نوينەرانى عىراق ئەمجارە ھەموومان بە پەرلەمانى كوردستان وە بە حكومەتى ھەريىمى كوردستانەو بە كۆمسيۆنەو ھە كە ئەوان پييان خۇشبي يا پييان ناخۇشبيت ئەو جىھەتەن كە ئىستە ئىشەكە جىبە جى دەكەن و ئەوانە لەبەردەم مەسئولەتتيكى گەرەدان بيت و بە دەردى دوو پۆستەكەى پيشوى (2017) و ئەم (2018) يە بجى لە راستيا بۇ ئەبەد بزماریكى تر ئەدرى لە تابوتى مەسەلەى ھەلئىزاردن و ديموكراسى و كە ئەمە بە پەلەى يەكەم دەسلەت لىي مەسئول دەبيت لە ھەريىمى كوردستانا ، چونكە ئەو تەزويرانەى كە كراو تەزويرى مووبەرەمەج بوون تەزويرى ريكخراو بون بوعدى عقليميان ھەبوە يانى تەزويريك نەبوە تەنھا پەيوەندىداربووى بە ناخوى ھەريىمى كوردستانەو ، بۇيە لە راستيدا زۆر ،گرنگە و پرسىارى سەرەكى ئەوہيە ئەم كۆمسيۆنە چۆن دەتوانى متمانە بگيرتەو ھە بۇ دەنگلا ھاولاتى لە ھەريىمى كوردستان و ئىستا ج بەلئىنيك ئەدا لەبەر چاوى پەرلەمان خوا خەلكى كوردستان ھەموو ميدياكارانى ئىستا كە ئەم دانىشتە ئەبىن ئەم كۆمسيۆنە ج بەلئىنيك ئەدا بەوہى كە ھەلئىزاردنيك ئەبى لە راستيدا جياواز دەبى لە ھەلئىزاردنەكانى پيشوو لە پاكى و بيگەرديا بە شيوہيەكى ھەرە بەرز ئەمە دوو پرسىارە كە پيوستە وەلام بەرپتەو ھە. نوقتەيەكى تر ئەوہى كە مەبەستم لەوہ لە چى بوو لە ريفراندۆم يەنى لە راستيدا لە شار ھەيە بۇ نمونە لە دەوك لە سەدا سەدوو (31) دەنگى داوہ و ئەمە راپۆرتە ئەمە ھەيە و تائىستەش بە درۆ نەخراتەو ئەمە ناكريت بە ھىچ جۆريك لەم ھەلئىزاردنە دووبارە بيتەو ھە. خالتيكى تر مەسەلەى ئەو پەيرەوہى كە دانراو پەيرەوى ژمارە (1) - سالى 2017) لەگەل پەيرەوى ژمارە (1) سالى (2018) كە لە (5-15) وە بەركاربوو، خراوہتە بوارى جىبەجىكردنەو جياوازي ھەيە لە نيوانياندا بە تايبەتى لە تۆمارى دەنگدەرانى تايبەتا بۇ تيايا نييە و پرسىارەكەش ئەوہيە چەند لەو پەيرەوہ جىبە جى كراو ھە. خالتيكى تر ئەوہيە ئيمە خۇمان لە (8-29) سالى رابردوو سەردانى كۆمسيۆنمان كەرد ژمارەيەك پەرلەمانتار بوين ئەنجومەنى كۆمسياران ئامادەبون بە ئيعترافى خۇيان كە تۆمارەكە بە تايبەتى سەرۆكى ئەنجومەن كە خوى ليرەيە ئەو تۆمارە ناوى مردوو دووبارە بەنگلادشى نازانم ئاوارە پارچەكانى ترى كوردستان ھەموو ئەوانەى تيايە بە ريزەى جياواز يەكى ئەلى (200) ھەزار يەكى ئەلى (300) ھەزار يەكى ئەلى (900) ھەزار لە راستيدا ئەمە ئعترافتيكى سەريعى خۇيان بوو كە دانيان پيانا وە نەيان شاردەو ئىستا بە رونى جى كراو بۇ پاكردنەوہى ئەو تۆمارى دەنگدەرانە كە زەمانەتى ھەلئىزاردنيكى پاك و بيگەردكا. نوقتەيەكى تر كە زۆر پيوستە كە لەمادەى (35) ياساى ھەلئىزاردنيشا ھاتوو، ئەوہى كە كاك على حمە صالح و ھەنديك لە ھاوريياني تريش باسيان كەرد، پيوستە ئەو ئەنجامەى كە لەويىسگە لەوى يەكلای ئەكرتتەو و ئەمە ياساى ھەلئىزاردنە لە ماددەى (35) دا ھاتو ئەوہ بىي بە ئەنجامى كۆتايى كە نوينەرى قەوارە سياسىيەكان واژوى

لەسەر دەكەن ئەمە ناكړئ لەراستیدا وکوو ئەنجامی كۆتایی سەیر نەكړیت دواتر ئەو سندوفانە بگۆیزرینهو جارێکی تر عەردووڤەرز بکړیتەو، یەعنی ئەو ئەگەر پښووستی بە هەمواری یاسایه پښووسته هەمواری یاسای بۆ بکړیت، دەبێ ئەو ئەنجامه‌ی که له وێسگه‌که یه‌کلای ده‌کړیته‌وه نوێنه‌ری قه‌واره سیاسیه‌کان واژۆی لەسەر ده‌کەن بێی بە ئەنجامی كۆتایی که ئەمە به‌شیکي زۆر له کیشه‌کان چاره‌سەر ده‌کات که له‌مه‌سه‌له‌ی گواستنه‌وه‌ی سندووق و ئەو بابەتانه‌ی که ئیستا که رویداوه، نوقته‌یه‌کی تر مه‌سه‌له‌ی تۆماری بابلین تاییه‌ت ئەمە دیسان ئەگەر پښووستی به هەمواری یاسایه پښووسته مادده‌ی (60) به روونی به زووی هەموار بکړیتەو، چونکه ئەمە ناکړئ له‌مه زیاتر ئەم تۆماری دانگدانی گشتی و تاییه‌ته له راستیدا مه‌سه‌له‌ی هه‌ره ئەساسی ته‌زویر کردنه، خالیکی تر مه‌سه‌له‌ی کات به هیچ جۆریک درێژنه‌کړیتەو ئەمە‌ی ده‌نگدانی ده‌روه‌ش خۆ له‌مادده‌ی (59) دا هاتوه پښووسته ئەویش یه‌کلای بکړیتەو. نوقته‌یه‌کی تر ئەو به‌ریزانه خۆیان وتیان ئەمان تا ئیستا که (8) راپۆرتیان ناردوووه بۆ په‌رله‌مانی کوردستان، ئایا ئەم راپۆرتانه من پرسیار ده‌که‌م؟ هیچ ئەندام په‌رله‌مانیک بینه‌ویه‌تی ئەم ئەنجومه‌نی کۆمسیارانه که راپۆرتیان ناردوووه بۆ په‌رله‌مانی کوردستان؟ ئیشووکاره‌کانی خۆیان بۆ نه‌که‌وتۆته به‌ر ده‌ستوو به‌رچاوی ئەندامانی په‌رله‌مان؟ وخالیکي تر هه‌ر خۆیان وتیان گله‌یی زۆر گه‌وره‌یان له حکومه‌ت هه‌بوو، گله‌ییان له وه‌زاره‌ته‌کان هه‌بوو، به تاییه‌تی پێشمه‌رگه، ئەنجومه‌نی ئاسایش، که هاوکاریان ناکەن، ئایا هاوکاریان ده‌کەن ئیستا؟ و راده‌ی هاوکاری کردنی ئەو ته‌ره‌فانه بۆ ئەمان چۆنه‌؟

به‌ریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سه‌رۆکی په‌رله‌مان:

زۆریه‌ی ئەمانه تکرارن.

به‌ریز شیرکو حه‌مە امین قادر:

به‌ریز سه‌رۆکی په‌رله‌مان.

تۆ ئیمه‌ت خستۆته ناخیره‌وه هه‌ر ئەوه‌مان بۆ ئەمینیتەوه و بلین چي، له‌به‌ر ئەوه له راستیدا وه‌ک و کادره‌که‌مان لێهات ئەوه‌ی که وتی و من پشتیوانی له قسه‌کانی ئەو به‌ریزانه ده‌که‌م له (په‌روا خان، د. سرود، گه‌شه دارا، د.فرسه‌ت) که پښووسته هه‌لبژاردن له کاتی خۆیا بکړیت هه‌م په‌رله‌مانی کوردستان هه‌م من له‌گه‌ل ئەوه‌م له‌گه‌ل سه‌رۆکایه‌تی هه‌ریمیش بکړی یا هه‌ر موونه‌سه‌سه‌که به ته‌واوته‌ی هه‌لبوه‌شینه‌ریته‌وه یا سیسته‌مه‌که بکړی به سیسته‌می په‌رله‌مانی، چونکه به‌راستی به‌شیک له و کیشه هه‌ره گه‌ورانه‌ی له هه‌ریمی کوردستان په‌یوه‌ندی داربوه به‌و موونه‌سه‌سه‌یه‌وه وه‌ک کاک (بیستون فایق، کاک ابو بکر هه‌له‌ده‌نی) وه زۆر له‌و هاوڕیانه‌ی تریش وه له‌گه‌ل ئەوه‌شام به حه‌رفی کار به یاساو رینمایه‌کان بکړی و ئیش له‌سەر ئەوه بکړی که هیچ جۆریک هه‌ژمونی حزبی به تاییه‌تی له‌سەر مه‌سه‌له‌ی ئەم کۆمسیونه نەکړی وه ئەخیر پرسیاریشم ئەوه‌یه ج ریکاریک گیراوته به‌ر بۆ سه‌لامه‌تی کۆگاکان، چونکه به‌راستی سوتان بۆته دیارده له عیراق و هه‌ریمی کوردستان ئایه ئەمان چ ریکاریکیان گرتۆته به‌ر

بۇ سەلامەتى كۆڭۈلگەن ۋە لەڭگەل ئەوشام ھەلبۇزاردىن ئىنجومەنى پارىزگاۋ قەزاۋ ناھىيەگان بىرئىت ۋە زۆر سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز شىركۆ ھەممە امىن، خۇشبەختانە ھىچ كۆڭايەكى سىندوق لە ھەرئىمى كوردستان نەسۇتاۋە تا ئىستا، بەرئىز محمود حاجى فەرموو.

بەرئىز محمود عمر صالح:

بەرئىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بىگومان قىسەگانى ھەممومان زۆرى موشتەرەكن ۋەزۇرىشان كراون من ھەندىكى ئەپەرىنم بەس من بە كورتى بارى سەرنجى خۇم ئەخمە روو لەڭگەل يەك دوو پىرسىار ئايە؟ لە دەنگدانى تايبەت ۋە ھىزە جەكدارەگاندا ئەگەر كەسانىكىان تىدا ھەبوو لە كاتى دەنگەگانى لەكاتى ۋەختەكەى خۇيا فرىا دەنگدانەكە نەكەوت دوورۇژى دواى ئەوۋە لە كاتى دەنگدانى گشتىكە ئايە ئەوانە ھەقى دەنگدانىان ئەبى يا نا؟ ئەمە پىرسىارىك. لە رووى ھاوكارى ۋە لۇجستىكىەۋە بۇ خەلگە دوورە دەستەكە بە تايبەت ئەوخەلگانەى كە لە لادى نىشىنەگان ئايە ۋەسائىلى گواستەۋە دەست نىشان كراۋە يا ھەر حىزبىك ۋە ھەر مورەشەعىك ۋە ئەوانە بۇخۇيان ۋەك جارانى پىش ۋە ئەچن خەلك دىنن بۇ سەر سىندوۋقى دەنگدان. سى ئەو كەرستەۋە كىردارانەى كە لەھەلبۇزاردنەگانى عىراقدا بەكارھات بە تايبەت مەجالى داتاۋ جىھازى ئەلىكترۇنى تا جەند سۇدتان لە لايەنە باشەگانى ۋەرگرتوۋە لە كوردستانا بەكارى دىنن، خالىكى تر تا چەند گەشپىنىمان دەدەنى لەۋەى كە يوۋئىن ۋە چاۋدىرى نىۋ دەۋلەتى ۋە مىدىياكارانى نىۋ دەۋلەتى لە نىزىكەۋە بەژدارى يا چاۋدىرى پىرۇسەكە دەكەن؟ چۈنكە ئەۋە لايەنىكى گىرنگى ھەلبۇزاردنەكەيە. خالىكى تر كە گىرنگە كە باسى كەين ئەۋىش ئەۋەيە لە ھەموو ھەلبۇزاردنەگان گۇشارو سزى سىياسى لەناۋ ھىزە جەكدارەگانا ھەبوۋە زۆر چار لەلايەن فەرمادەكەۋە ئەمىرى پى كراۋە ئەبى بلىى من نەخوئىندەۋارم كەسىكى لەڭگەلدا ئەنىرى ياخوت دەرگەۋتې دەنگى بەلايەنىكداۋە دوايى سزا دراۋە دواى ئىستاش نەمۇنەمان لەۋباتە زۆرە. خالىكى تر ئەۋەيە بەراستى زۆرىك لەبرادەران باسىان كىرد ئەۋىش ئەۋەيە كە ئەۋەى كە (كاك على ۋە د.شىركۆ) ئەوان باسىان كىرد لە كاتى گواستەۋەى سىندوقە دەنگدان لە بىكەۋە ۋىسگەگان پىۋىستە لەۋ شۆينەى كە ھەر لەۋ شۆينە ەردوۋ فەرز بىرى ۋە ھەر لەۋ شۆينە تانەۋ داتاگان يەكلا بىرىنەۋە بۆۋەى كەمترىن گومانى لى دروست بى لە كۇتايشا ماۋتەۋە بلىم پىشتىۋانى لە قىسەگانى كاك (ئەبۇبەكر ھەلەدەنى ۋە گەشەخان ۋە كاك بىستون ۋە كاك على ۋە حاجى كاروان ۋە كاك د.شىركۆ ئەكەم) دەستىان خۇشبىت ۋە دەستى ئىۋەش خۇش بىت زۆر سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىڭرى سەرۋىكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز محمود حاجى، بەرئىز د.شىركۆ جەۋدەت فەرموو.

بەرپز د.شېركۆ جودت مصطفى:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بەناوى خىواي گەرەو مەرەبان، ئەو مەجلىسە موئەقەرە بەرەو رووى واقەئىك بۆتەو و ئەيىتەو و زىاتر لە داھاتوا كە ئەوئىش ئەو سوپا و موونەزمەمىيە كە بە حەتمى خۆى ئامادەكردو بۆ تەزوير لە ھەلبژاردنى داھاتوا زىنيەتى ئىمە ئەبى ئامادەبىت بۆ تەزويرىكى حەتمى نەك ئامادە بى، بۆ ئەوئى نەو و تەزوير بكرى، بۆ لەبەر ئەوئى كە كەلتورى تەزوير چۆتە ناو خوينى تاك بە تاكى ئەم ھەرىمى كوردستانەو ئەم عىراقەو تەئرىخ دىراسات ئەوئى سەلماندو و ئەيسەلپىنى ئەم مەزوعە تەنھا ھەلبژاردنىكى ئاسايى نىيە ھەلبژاردنىكە تەنھا بكرىو تەواو نەخىر چوغرافىيەى سياسىيە مەسالىحى دەوليەى مەسالىحى ئقلىمىيە تەحەكۆمى پىوئە ئەكات لەم لاو داھات و سەرۆتەى ولات تەرخان ئەكرى، بۆ ئەوئى كە بتوانى ئەوئى تەزوير دەكا قەمەر سەناى بەكار بەيىنى پرۆگرامى پىشكەوتوى ناو فلاش بختە ناو سندوقى دەنگدانەو ئەم كۆمىسۆنى بالاى ھەرىمى كوردستانە سەر بەخۆيە كۆمىسۆنى سەربەخۆ لەگەل پەرلەمان قوتەى ئەوئى نىيە بەرەو روى ئەو سوپايە بىتەو لە ئامادەكارى بۆ گەندەللى و بۆ تەزوير بۆيە بەراستى لە ئىستەو ئەبى برپارى ئەو بەدەين كەئەم مەملانى نا ھاوسەنگە لە نىوان ئەو دەستەو تاقمەى كە تەننەت پەرلەمانىش ھىرشى كرايە سەر نەيتوانى خۆى بپارپىزى نەيتوانى جا كۆمىسۆنى بالا، بۆيە ئەبى برپارى بەدەين كە پشى يەك بگرين پەرلەمان و كۆمىسۆن پشى يەك بگرين و بتوانين روبەروى ئەو تەحەدا گەرەيە ببىنەو.

خالىكى تر مەسەلەى ئامار ياساى ژمارە (121)ى عىراق وەختى خۆى كە دەرکراو بۆ ئامار كە ئىستەش عىراق كە ئامار ناكا ئەو خەتاي ھەرىمى كوردستانە ياسايەكى تر دانانى و ناھىلى ئامارىكى تايبەت خۆى بۆچى بۆ سامان بۆ نەوت بۆ گاز بۆ ھەمووبوارەكانى تر ھەرىم سەلاحيەتى خۆى ھەبى بۆ بۆ ئامارى بەشەرەكەى خۆى سەلاحيەتى نەبى نەخىر دەستور رى ئەدات بۆ ئەوئى كە ھەرىم ئەو بكات، بەلام نەيكردو من بەم كۆمىسۆنە بەرپزە دەئىم لەگەل تەواوى پشتيوانى بۆيانم تەواوى متمانەم تا ئەو لەحزەيە بە جوھدەكانىان ئىمە پشتيوانىانين بۆ ھەموو ھەنگاويكى دروست، بەلام لە ھەمانكاتيشا موسائەلەى زۆر تونديان لەگەلدا دەكەين لە حالەتى پىچەوانەى ئەو متمانەيەى كە پىمان بەخشيون پشتيوانى ھەتا دەرەجەى ئەو تەحەدا گەرەيە كە زۆر مەترسىدارە ئىمە لەگەليان ئەبىن داوامان لىبەكەن چىتان ئەوئى ئىستا؟ پەرلەمان چىتان بۆ بكا كام ياساتان بۆ تەعدىل بكا كام پشتيوانىتان بۆ بەدەست بەيىنى، چونكە بىكەسىن پەرلەمانىش و كۆمىسۆنىش بىكەسە لەم ھەرىمى كوردستانە، من لەگەل ئەوئى تەعدىلى ياساى ھەلبژاردن بكرى ئەم تەعدىلى ياساى ھەلبژاردنە عقوباتى زۆر موشەدەدو زۆر توند بەرامبەر بەسەرپىچى كاران مەعقول نىيە كابرايەك دەنگ بفرۆشى، بەلام دواتر مانگىك سجن بكرى دواى ئەو بۆى دەرچىت و نەجاتى بىت ئەبى ياساكە زۆر توندبى ھەتاو كوو بىتە عقوباتى تەعزىرى دوو سى پرسىارم ھەيەو كۆتاي پى دىنم، مەسەلەى قەدەغەكردنى مۆبايل ئەو ئەيە برپارە لاي ئىوە يا نا؟ حەرەكە

فەرمووتان جیواوازه؟ جیواوازیهکەهی لە کویدایه ئایه کالتره زووتر ئهسریتهوه؟ یان تۆختره و نهوعهکەهی جیواوازه جیواوازیهکەهی لە جیایه؟ د.ریزان فەرمووی (2017-12-31) وه دهنگهکانمان وهگرتهوه بۆ ئهوانهی که تۆماری نوین یاعنی ئهوانهی که دهبه (18)سال، بهلام ئیمه له مانگی له (2018-9-30)دا دهنگ ئهدات ئهوه کهسه ئهوه (10) مانگه فهراغه بۆ شایه، ولام چیه بۆ ئهوه (10) مانگه (2017-12-31) تا (2018-9-30) ئایا ئهوانه تۆمار ناکرین بۆیان نیه دهنگ بدهن، چونکه فەرمووی لهویوه وهستاندومانه، ئاخیر پرسیارم له سالی (1998) تهقریری ئومهی موتهحیده له ههریمی کوردستان ئهلی له عیراقیشا لهسهدا (25)ی داتای فۆرمی خۆراک نهوت بهرانبهه بهخۆراک ئیرۆره، ههلهی تیايه ئهمه یهگسانه به زیاتر له (750000)ههزار سهوت له ههریمی کوردستانا ئهوه (750000)ههزاره زیاتر لهوه یهگسانه به مهساحهی زیاتر له (30) کورسی دهنگان (30) کورسی له پههلهمانی کوردستان که مهساحهیهکی فراوانه بۆ تهزویر کردن تکایه ریژهیهکی دهقیقمان پی بلین بۆ پاکی تۆماری دهنگدهران به دهقیقی له سهدا چهند ئهوه تۆماری دهنگدهرانه پاکه بۆ ئهوهی که دواتر بتوانین موسائنه له سههر ئهوانه بکهین و زۆر سوپاس.

بهریز جعفر ابراهیم ئیمنیکی □ جیگری سهروکی پههلهمان:

سوپاس بۆ بهریز د.شیرکو جهودهت، بهریز عباس فهتاح فەرموو.

بهریز عباس فهتاح صالح:

بهریز سهروکی پههلهمان.

بهخیرهاتنی میوانه بهریزهکان دهکه، من دهمهویت ههندیک جیواوازهتر قسه بکهه کورتیشی بکهمهوه، سهبارته به ساختهکاری زۆر قسه کرا ههمومان قسهمان کرد، ههموو بیرو بۆ جونو لایهنه جیواوازیهکان قسهمان کرد، کهواته سهختهکاری نازانم کۆ دهیکات لهه ولاته ئهوه کۆمسیۆنهی که لیره به ناوی کۆمسیۆنی سهربهخوی ههلبژاردنهکانه ریژو حورمهتی زۆرم ههیه (5) لایهنی سیاسی و (2)لایهنی نهتهوه جیواوازیهکان پێشنیارمان کردون لهویمان داناون ههچ سهربهخۆ نینهو سههر بهلایهنه سیاسیهکانن ئهگهر کهم تهرخهمی و کهمووکوری ئهبینن له کاروبارهکان بۆ نایه به لایهنهکانی خۆیان بلین یان بۆ لوینانهن مۆقیفی خۆیان دهر نابرن بۆ ئهوهی ئهوه ههموه ناکۆکیه له ناو ئیمه دروست بوه تهقریبهن وای لیهاوه نه خهک متمانهی به ههلبژاردن ماوه نه خۆمان و حزبهکهمان متمانهمان به ههلبژاردن ماوه که ههلبژاردن دهی زۆر گهرموو گورین که ددهۆرینین رهخنه دهگرین لهه ههلبژاردنهی پێشوو کام حزبی سیاسی رهخنهی نهگرتوه که سهختهکاری کراوه بهو حزبانهی له دهسهلاتیشن که باس دهکریت کهواته ئیمه بهراستی دهی لهه راستیه تی بگهین، ئایا ئهمه بۆ بهزرکردنهوهی مهعنهویهتی ئهندامانی خۆیان و دهنگدهرانی خۆیان، بۆ ئهوهی که له چاریکی دیکه ئنتخابات یان ساختهکاری دهکریت ئهگهر ساختهکاری دهکریت ئهوه کۆمسیۆنی بهریزه وا لیره مهسئولن، ئهگهر دهزانن سههرکهوتونابن ئهگهر دهزانن له دهسهلاتی واندانیه با ئهوه دوو حزبهی دهسهلات قسه نهکهن، بهلام با لایهنهکانی دیکه لیانهن با ههستن بلین ئیمه

بەژداری ئەم كۆمسيۆنە ناكەين سەربەخۆ نيه بۆ ئەووی بەراستی ئەو مەوزوعە ساغ بكەينهوه لەسەر مەسەلەى ھەلبژاردن ياعنى ھەمولايەنەكان بە تاك لە يەكترى دەپرسين ھەلبژاردن دوا دەخرى دوا ناخرى پيمان دەكرى پيمان ناكري با ليرە قسە ئەمە كۆمسيۆنى بەريز ليرەبە بە پيى ياسا دەبى ھەلبژاردنى پەرلەمانى كوردستان و سەرۆكى ھەريم پيىكەو بەكرى ئەگەر پيىكەو ناكري؟ بە چ ريساو ياساو رينمايەمك ئەم ياسايە سرکراوہ ئەمە يەك. دوو ئايا ئەم كۆمسيۆنە بەريزە دوو مانگ دواى ھەلبژاردنى پەرلەمانى كوردستان دەتوانى ھەلبژاردنى پاريزگاكان بكا يا نەكات ؟ ئەگەر ناتوانيت بيكات با ليرانە بەراستی بۆمان روون بکاتەوہ ئەمە بۆتە پرسيارى ھەمولايەگمان ، لەسەر مەسەلەى مردوو لەسەر مەسەلەى مردوو زۆر کاتمان گوشت زۆر قسەمانکرد زۆر رەخنەمان گرت خو ئەگەر موزوعى دەنگ بى ھەمولايەنە سياسیەگان خەلگى لى مردوہ و تەزویريش بە يەك کەس دەنگە مردوہگەى خوى نادات بە لايەنيكى تر من تيناگەم؟ پييان پاك ناکريتەوہ يان ھەمولايەنەگان مەبەستيانە پاکی نەکەنەوہ ئەمە مەوزوعیکە پەيوەندى بە ھيچ لايەنيكى تايبەتەوہ نيیە، لەسەر مەسەلەى ئەم فەرمانبەرەنەى دويى و پيىرى دامەزراون و لە داھاتوو ھەندىكى تر دادەمەزريپ ھەموو ئەو حزبانەى ليرەنە حسەمان دراوہتى ھە حزبىك دەبى حسەى خوى دامەزريپ ئەدى ئەو خەلگە قوربەسەرەى سەر بە ھيچ حزبى نيه سەر بە ھيچ لايەنيك نيه يانى بەس نيه حەق نيه ئيمە ليرە لە پەرلەمان قسە لەسەر ئەوہ بکەين ئەم كۆمسيۆنە بەريزە واز لەوہ بيئە ئەمە حسەى يەکیەتى و پارتیە ئەمە ھە گۆرانە و يەگرتوو کۆمەلە مۆزەفيكى ئيحتيادى بۆ رۆژيک بۆ وەرەقەيەك دۆلار کە دەيدريپتى لەم رۆژە بە حسەى حزبى دەدرى بۆ نايەن قسە لەسەر ئەوہ بکەين فەرموو با بە شيوہيەكى بديرتە كۆمسيۆن و كۆمسيۆنیش بە شيوہيەكى بيلايەنانە با خەلگى بيلايەنو سەدان خەلگى خەريجى دەرچومان ھەيە کە ئيستاکە ناتوانين نە کاريان بۆ بدۆزينەوہ نە ئيشيان بۆ بدۆزينەوہ ئەوانيشمان بەش بەش کردوہ ھەمووشمان رەخنە لە يەكترى دەگرين با قسەکانم تەواو بکەم چا من با ھەندى پرسيار لەو بەريزانە بکەم ؟ ئايە سەرۆكى ھەريم دبیت بەكریت ؟ چۆنيان سەرکردوہ با ئەم پرسيارە بەراستی وەلامان بدەنەوہ ؟ ئايە دەتوانن دواى دوو مانگ ھەلبژاردن بکەن قسەگان کردم يا با وەلامان ھەبى دامەزrandنى کارمەندان ئايە بەراستی دابەشيان کردوہ لە بەينى خويان ؟ ئەگەر دابەشيان نەکردوہ با رونکردنەوہمان بەدەنى بەراستی خەلگى کە بۆ نتوانى ياعنى ئەوہ بکا لەسەر مەسەلەى بنکەى دەنگدانى تايبەت بەراستی پيويستە بنکەگانى تايبەت جياوازيبى لەو بنکانەى کە راستە جاروبار لەگەل وەزارەتى ناوخۆ پيشمەرگە دا دەنیشن جبکەن بەس ھەمووجارى کيشە لە بنکە تايبەتیهگان دروست دەبى دەبى ژمارەى دەنگدەرى سندوقەگان و بنکەگان کەم بکەنەوہ لە بنکە تايبەتەگان با ھيچى تر قسە نەکەم و رەزام گرانتر نەبى ھەمولايەگمان برسيمانە و سوپاستان دەکەم.

بەريز جعفر ابراهيم ئيمنيكى □ جيگري سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ كاك عەباس، ئى من يەك دەقە با سى كەس و ھەر يەك (1) دەقە بەريز ئەيووب عبداللە فەرموو.

بەريز ئەبووب عبداللە اسماعيل:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

دوای بە خيڤهاتنى كۆمسيۇنى ھەلبۇاردن بېگومان ئەو دانىشتنە گرنگىيەكى زۆرى ھەيە ھەرچەندە دواش كەوت، بەلام قسە كردن لەسەر ھەلبۇاردنىكى پاك و بېگەرد بۆتە دوای لە پيش و ھەميشەى خەلكى كوردستان و جەند قسەى لەسەر بكري ئىستا ھەلدەگرىت و و پيويستيشە بە ھەموومان ھەولئى ئەو بەدەين كە ھەلبۇاردنىكى بېگەرد لە كوردستاندا ئەنجام بدرئ برادەرانى برادەرانى كۆمسيۇن باسيان لە پاكردنەوئى تۆماری دەنگى دەنگدەران كرد كە ناوى مردوو ناوى وھمى و ئەوانەى كە تيدا نەمىنى ، بەلام باسيان لە جەند شتىكى گرنگت نەكرد كە زۆر پيويستە قسەى لەسەر بكري يەككىيان لە سالى (2005) بۆ (2006) بە ناوى تەعدادى فەرعىەوھە زياتر لە (50) سەجل كە ھەر سەجلىك (200) خيزان لە خو دەگرىت خەلك تەعدات كراوھە بەلگە نامەى عىراقى بۆ كراوھە كە زۆربەيان لە خيزانەكانى خەلكى رۆژھەلاتى كوردستان و باكوريشى تىدايە ئەوانە مافى ھەلبۇاردنىان ھەيە فۆرمى خۇراكيان ھەيە و بۆ ھەموو ھەلبۇاردنىك لە سەر سنور سەيارە ئامادە دەكرىت دىن بۆ ھەلبۇاردن بەزدارى دەكەن ئايە كاتى ئەو نەھاتوھ ئەوانە مافى ھەلبۇاردنىان نەبىت و مافى ھەلبۇاردنىان لى بسەندرىتەوھ ؟ ئەگەر دەيانەوئىت پاداشت بكرين بەوھى كە كاتى خۇى يارمەتى شۆرشيان داوھ ھاوكارى پيشمەرگەيان داوھ دەكرى بە شىوازيكى تر پاداشتيان بدرىتەوھ، دووھمىنيان ھەموو خيزانەكانى حزبەكانى ئۆپۆسزيۇنى رۆژھەلات و رۆژ ئاواش لىرە فۆرمى خۇراكيان ھەيە ئەوانە ھەمويان بەزدارى دەنگدانەكان دەكەن ئايە كاتى ئەوھ نەھاتوھ ئەوانە فۆرمى خۇراكەكانيان تەنھا بە مەبەستى وەرگرتنى خۇراك بى نەك مەبەستى ھەلبۇاردنى بەزدارى كردن لەھەلبۇاردنى دەنگدان و مافى ھەلبۇاردنىان پى بدرئ، خالىكى تريس ھەر جەندە باسيش كرا ، بەلام تەككىد دەكەمەوھ كە قەدەكردنى مۇبايل پيويستە برپارى كۆتايى لەسەر بدرئ بە تايبەتى بۆ ھيزە كانى ناووھو كە فشارىكى زۆر دەكرى كە وینەى دەنگدانەكان بگرن دەبىت ئەو كۆمسيۇنە برپارىكى لىبراوانەو كۆتاي و قەتەى ھەبىت لەسەر ئەوھى كە نابى مۇبايل بەكار بەينرى و بە تايبەت لە دەنگدانى تايبەتدا برپارىكى تريس ھەبوو بەس لەبەر ئەوھى كاتەكەتان تەحدىد كردبوو، زۆر سوپاس.

بەريز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى □ جىگىرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۆ بەريز ئەبووب عبداللە، بەريز عمر عىنايات فەرموو.

بەريز عمر عىنايات ھەمە سەيد:

بەريز سەرۆكى پەرلەمان.

من تا ئاخىر لەحزە ناوت نوسيوھ دەستم بە ئاسمانەوھ بووھ ئەوھ بۆ علمى جەنابت، دەستان خۇشبىت ھەموو جار ئىمە لە ئاخىرەوھەين، باشترا وايە من لىرەوھ پيشنارم بۆ دەستەى سەرۆكايەتى پەرلەمان ئەكەم، نەك وھكو دروینە لە پيشەوھ دەست پى بکەى بەريزت لە دواشەوھ ھەندى جار دەست پى بکە بە ناو نوسين.

بەرئز جعفر ابراهيم ئېمىنىكى □ جېڭرى سەرۆكى پەرلەمان:

با راستىت پى بلىم كە ناوەكان دەخویندرئەنەو بە پى پى پەیرەو وا دەلئیتن دەبى ئەو كاتە تۆ ئەتراز تەسجیل بەكى دەبى بلىی من ناوم تۆمار نەگراو، ناوەكان ھەموى خویندرانەو ئى تۆ لیرە نەبووى فەرموو قسەكانت تەواو بكە.

بەرئز عمر عىناپات ھەمە سعید:

بەرئز سەرۆكى پەرلەمان.

ئاخر كاك دكتور ئەوئى زۆر بە كورسىەكەپەو ھەسپاوە لەناو قاعەى پەرلەمانا منم، چار چارىش مافى ئەووم ھەپە بجمە دەرەو بېمەو ۋورەو، پاش بەخېرھاتنى ئەو بەرئزانە خو رېگەت نەدام باش بەخېرھاتنىشيان بكەم و خىتابى سىياسىش نادەم ھەندىك شت ئىزافە ئەكەمە سەر ئەو مەسائىلانەى كە لیرە روىاندا منىش بەخېرھاتنى باشيان دەكەم بەخېر بېن ئەزمونىكى شكستخواردوى پەرلەمانى كۆمىسۆنى بالآ سەر بەخوى ھەلبژاردنەكانى عىراقى ھىوادارم ئەمان دەرسى لېوەر بگرن وەك و ئەوانيان لى نەپەت روى كوردستان گەشكەنەو (29) مليارديناريان داواكردو بۆ بوجە من نازانم لىكەنەوھيان بۆ كروە پېم باشە ئاپە ئەمە لەسەر ج بنەمايەك بوە دەر خستەپەكى ھەپە خەملاندانىكى ھەپە لەسەر چ بنەمايەك داوايان كروەو جەندىشيان پىگەپشتو پىمان بلىن؟ ئەو سىستەمەى كە بەكاريان ئەھپنا ئىلغايان كروەتەو سىستەمەكەى عىراق رەخنە لە سىستەمەكە نەبوە رەخنە لە دەسكارى كرونى سىستەمەكە ھەبوە ھەموومان بۆچى ئەو سىستەمەيان بەولاناوہ ئاپە باشتر نەبو ئەو سىستەمە بەكار بىنن، بەلام لە ئاخىر چاردا بەراورد بكەن لە نىوان دەنگدان بە دەست و لەگەل دەنگدانە ئەلىكترونىكە و دەنگدانى دەستەكە بكەنە بنەما ئەمە باشتر نەبوو بۆ ئەوئى رېگە لە تەزوير بگىرئت بە تەواوى يەك كەس نەتوانى دوو جار دەنگ بدات من ئەو پىشنيارەشم بۆ كروە بە نوسىنىش بۆم ناردن بەداخەو پېم نەگەپشتەو ئەوئى كە كاك بىستون باسى كروە پىكەو راپۆرتىكمان ناردو وەلامەكەمان وەر نەگرتو كە من بە تەواوى پشتيوانى ئەو ئەو راپۆرتە ئەكەم و داوا ئەكەم وەلامىكمان پى بدەنەو و سەبارەت بە ژمارەى ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان لە عىراق بۆ (100) ھەزار نفوس يەك نوپنەر ھەپە لە توركيا بۆ (125) ھەزار كەس يەك نوپنەر ھەپە لە ئىران بۆ (150) ھەزار كەس يەك نوپنەر ھەپە لەسەر تاسەرى دوونيا لە (100) ھەزار كەس زياترە نازانم حىكەت چپە لە كوردستان بۆ (50) ھەزار كەس يەك دەنگدەر ھەپە يەئنى كوردستان ئەگەر (6) ملوئنىش بى (61) ئەندام پەرلەمانى پىويستە ئېمە (111) ئەندام پەرلەمانىن لە روى ئابورىەو لە روى تەوافقى سىياسىەو لە ھەموو روىكەو باشترە ئەندامانى پەرلەمانى كوردستان كەم بكرىنەو بۆ خولەكانى داھاتو ئەمە دراسەپەكى پىويستە بەرئزان لە كۆمىسۆن بىكەن و بە نوسراوئىك ئاراستەى سەرۆكايەتى پەرلەمانى كوردستانى بكەن و لیرە پرۆژە ياساى ھەلبژاردن ھەموار بكرئ لە بىرى (111) كەس لەم قاعەپە (61) كەس زۆرپشە بۆ ئەم قاعەپە ئەمە ئاراستەى كۆمىسۆنم كرو.

سەبارەت بە كۆمىسيۇن ئايە فعلەن (9-30) ئەمسال ئامادەيە بۇ ھەلئىزاردن و پشتگىرى ئەو پىشنىارەى بەرئىز كاك برزۇ و زۆربەى ئەندامانى پەرلەمان گردىان پىم وايە د.فرسەتئىش كرى لى (30-9) ئەنجومەنى پارىزگاكانئىش بكرىت و سەرۆكايەتى ھەرئىمئىش ئەگەر قەرارە بكرىت بكرىت لەگەلى ھەرودھا ھەلئىزاردنى كوردستانئىش ، سەبارەت بەووى پرسىيارئىكمان لا دروست بوە ئەو جەلدانەى كە تەوزىع كراوہ يەئنى دەفتەرى ئەو وەرەقانەى كە ھەيە لەووى رىفراندۇما لە (50) زىاتر بوە خۇى (50) يە لە زۆربەى بنكەكانا لە (50) زىاتر بوە (55) بوە (52) بوە پىمان خۇشە كاك ھندرىن جواىى ئەوھمان بداتەوہ لە شوئىنئىكئىشا باسى ئەووى كرى كە وەرەقەى تاببەتئىان دروستكردوہ يەئنى فلزىە ئايە ئەو وەرەقە فلزىانە ئەگەر سىستەمە ئەلىكتروئىيەكان بەكار نەھئىن؟ ئەو وەرەقە فلزىانە سووى چىيە؟ ئەگەر ئەوان بگەرئىنەوہ سەر سىستەمە كۆنەكە پشتگىرى لە فسەكانى كاك (برزۇ و كاك يەروانت گەشە خان كاك على حمە صالح د.شئىركۆ جەودەت د.شئىركۆ حمە امين و د.فرسەت) دەكەموو زۆر سوپاس.

بەرئىز جعفر ابراھىم ئىمئىكى □ جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرئىز عمر عىنايات، لە كۆتايدا بەرئىز مامۇستا حسن فەرموو.

بەرئىز حسن صالح محمود:

بەرئىز سەرۆكى پەرلەمان.

بەبورن كە لىرە نەبوم ناوت خويئندەمەوہ، بەلام ناو خويئندراوہتەوہ لىرە نەبوہ، بەلام دواتر بانگت كرىتەوہ خەرىبوو ئەو ھەقەم لى بسئىنيەوہ جەنابت، ھەلئەت ھەموومان و ھەموو حزبە سىياسىيەكانى كوردستان ئەوانەى لە پىش راپەرئىن دروست بون و ئەوانەى لە دواى راپەرئىش دروست بون و دىموكراسى دروشمى سەرەكئىان بوە دىموكراسىش پراكئىكە نەك دروشم ھەلئىزاردئىش كۆلەكەى سەرەكى دىموكراسىيە ھەلئىزاردنى پاك و بىگەردئىش ھەم پىگەى ھەرئىم تۆگمەترو ھەم متمانەى خەلك بە پرۆسەى سىياسى زىاتر دەكات، بۆيە ھىوادارم لەمەو دوا روى جوانى دىموكراسى لەوہ ناشىرنتر نەكەئىن كە لە رابردوودا كراوہ كۆمىسۇئىش بەر پرسىيارى يەكەمن لەو بوارەوہ ،ئەگەر بى لايەنى خۇيان ببارئىزن كە ھىوادارم ئەو متمانەيە لە دەست نەدەن كە يەكەم ئەزموون و يەكەم تاقى كرىدئەوہيانە بەرئىزان من كۆمەلئىك پرسىيارم ھەيە لەوہوہ دەست پى دەكەم بە سەرىيە بەرئىزان باسى ئەوہيان كرى (29) ملئىار دىنارىان وەر كرىتوہ لە حكومەتى ھەرئىم بۇ ئىشوكارەكانئىان لە سەدا (30) ئەو پارەيە گوتى بۇ جىھازى ئەلىكتروئى تەرخان كراوہ لە كاتئىكا كە جىھازەكە نىە لە سەدا (30) پىم وايە (8بۇ 9) ملئىار دىنار دەكات پرىارى ئەوہم ھەيە ئەو پارەيە جى لئىھات؟ پرسىيارئىكى دىكەم كۆمىسيۇن چ رىگا چارەيەكى ھەيە بۇ ھەموو ئەو ھىزە جەكدارانەى كە لە ناو ھۆل و دەرەوہى ھۆلى دەنگدان فشارئىكى زۆر دەخەنە فشارى دەرۋنى دەخەنە سەر دەنگدەران چ پلانئىكى ھەيە، بۇ ئەوہى ئەم ھىزە جەكدارە لەوئىدا نەمئىن لە ھەلئىزاردئەكانى ھەرئىم درئىژكردئەوہى ماوہى دەنگدان بۆتە عورف ئايە ھۆكار جىيە؟ ھەموو جارئىك ئەم درئىژكردئەوہيە ئەگەر لە سەعات (8) بۇ (8) خەلك لەسەدا (40) دەنگى داوہ بەس يەك سەعات دەبئىتە لە سەدا (60) و (70) ھۆكارەكە جىيە ؟

كۆمىسيۇنى بەرپىز ئەۋەمان بۇ رونكاتەۋە ئەۋ ھەموو درېژگىردنەۋە بۇ چى ، ئاۋارەكان باسيان كىر زۇربەيان فرمى خۇراكيان ھەيە كۆمىسيۇن ج رېگا جارەسەرىكى گىرتۆتە بەر ، ئەگر پېشتر ھەئىزاردىكى پوخت نەكراۋە لە بەر ناپاكي و تۆمارى دەنگدەران و نەبۇنى كۆمىسيۇنىك ئايە لەمەۋ دوا گىرەنتى ئەۋە ھەيە تۆمارى دەنگدەران پاك دەبىت و لەمەۋدوا سال بە سال ئەم خەلەلە نەمىنى واتا خەلەل لە (2017) و (2016) و (2018) دا ھەر نەمىنى، خالىكى تر برىكارەكان برىكارەكانى ھىزە سىياسىيەكان بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان برىكارەكانى ھىزە سىياسىيەكان لە ناۋ با بلىين ناۋەندەكانى دەنگداندا فشارىكى زۇريان لەسەرە بە تايبەنتى برىكارەكانى ھىزە ئۆپۇزسۇنەكان كە دەكرى بلىين برىكارەكان دەبن بە بەشىك بە ھاۋكارىك بۇ كۆمىسيۇن ، چۈنكە ئەۋانە پاكى و نەزاھەتى ھەئىزاردنەكە دەپارىزن ، بەلام زۇر جار دەبىنين لەم لاۋ لەم لا فشارىكى زۇريان لەسەرە ھەندىك جار ناھىلن بچنە ژوورەۋە و ھەندىك جار فشاريان لەسەرە و ھەندىكجار پەراۋى سكالايان نادەنى ئايە بەرپىزان ج رېگا چارەيەكيان بۇ ئەۋە داناۋە ئەنجومەنى پارىزگاكان و پەرلەمان باسكرا كە لە روۋى كات و لەروۋى دەرونى خەلك و لە روۋى ماددەۋە زۇرى تى دەچىت ئەگەر پىكەۋە بكرىن باشتە دەنگدەرانى دەروە بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان لە ياسا ھەئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان لە ماددەۋى (59) دا ھاتو دەلى ھاۋلاتى ھەرىمى كوردستان □ عىراق كە لە دەروە دا دەنىش مافى بەژداربونيان لەھەئىزاردنى پەرلەمانى كوردستان □ عىراق دا ھەيە نازانم باس لەۋە كرا كە مافيان نىە ئەمە بە چ پىۋەرئىك مافى بەژداريان نىە و چ رېگا چارىك دانراۋە ئەگەر مافى بەژداريان نىە بۇ ئەۋانە كە لە دەروەۋى ولاتن ھەمويان پىرا ناگەن بىنەۋە دەنگ دەدەن ھەمويان لە برىان دەنگ دەدەن كەسو كاريان لە برىان دەنگ دەدەن كە لە دەروەنە چ خەلىك بۇ ئەۋە دۇزراۋەتەۋە بۇ ئەۋە رىگرى لەم ساختە كارىەش بكرى و چ ئىجرائاتىك دانراۋە بۇ ئەۋە خەلگانە ئاخىر پىسىارم بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان ھەرچەند كراۋە ئايە رىكخراۋەكانى كۆمەلگەۋى مەدەنى ولاتان و يوۋ ئىن و ھەموو كەسايەتتە سەربەخۇكان تا ئىستا داوايان لە كۆمىسيۇن كىرەۋە بىن چاۋدېرى پىرۇسەۋى ھەئىزاردن بىكەن و ئەگەر كىرەۋىانە دەكرى پىمان بلىين كىنە و ئەگەر نەيان كىرەۋە ھۇكار چىە زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى □ جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

سوپاس بۇ بەرپىز مامۇستا حسن صالح بەرپىز فەمان فىصل مافلى ھەبو قسە بىكات ديارە لە مافى خۇى خۇشبوۋ چۈنكە ئەۋىش لە دەروەۋەبوۋ كە ناۋەكەم خۇپىندەۋە بەرپىزان دانىشتنەكە ھەئىزەگىر بۇ ماۋەيەك سەعات (4) دەگەرپىنەۋە و بەردەۋام دەبىن سوپاس بۇ ئىۋەۋى بەرپىز فەرموۋن.

دانىشتنى دوۋەم

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگرى سەرۋكى پەرلەمان:

بە ناۋى خۋاى بەخىشندە و مېھرە بان، دانىشتنەكەمان بە ناۋى گەلى كوردستان دەست پى دەكەينەۋە، بەردەۋام دە بىن، بەرپىزان ئىستا چاۋەرۋانى ئەۋەين لەلا يەن بەرپىزان سەرۋك و جىگر و ئە ندامانى كۆمىسيۇنى ھەئىزاردن و راپرسى لە ھەرىمى كوردستان كە گوپىيان لە تىبىنەيەكان و پىر سىيارەكانى ئىۋەۋى بەرپىز گىرت، ئىستا چاۋەرۋانى ۋەلامى بەرپىزيانين، ئەۋ ۋەلامانە لەلايەن بەرپىز سەرۋكى كۆمىسيۇن و جىگر و ئەندامانى كۆمىسيۇن بە پىي ئىختىساس و پىۋىستى ۋەلامى پىر سىيارەكانى ئىۋە دەدرىتەۋە، بە تەئكىد رەنگە ھەندىك ۋەلام ھەبن پىۋىستيان بە نوۋسىنەۋە ھەيە ۋەلامى ئەم پەرلەمانە بدرىت، بە تەئكىد لەم

دانیشتنه ئیْمه وەلامان دەو یت، وەلامی راست و دروست که له ئاستی چاوەروانی ئیْمه و ئەندامانی پەرلەمان بێت، بە تەئکید ئەم کۆمسیۆنەش وەکو ئیوھ باستان لێوھکرد جیگای متمانە ی پەرلەمان بوو، بەو شیوازەش ئیْمه چاوەروانی وەلامی کۆمسیۆنین، فەرموو بەرپێز سەرۆکی کۆمسیۆن.

بەرپێز ھندریڤن محمد صالح / سەرۆکی ئەنجومەنی کۆمسیاران:
بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان.

سەرھتا دەمەویت ئەوھ جیگیر بکەم که ئیْمه له گەل ئەوھى که ئەو ئەر که ئەرکیکی میھەنى و پيشهیی خۆمانە، بەلام بە ئەرکیکی نیشتمانیشى دەزانین که ئەو ئەر که پیرۆزە دەکەین، که ئەو ئەر که گرنگە بەرپۆھدەبەین، بۆیە تەحەمولی ئەو ھەموو ماندووبوون و ئەرکە دەکەین، وەلامەکان من بە شیکیانى وەلام دەدەمەو، بەشیکیانیش ھەردوو ھاوکارم (کاک سلیمان) و سەرۆکی کارگێرى ھەلبژاردن (د.ر یزان) وەلام دەدەنەو، تەبعەن پرسیارەکان زۆرن مەجالیشم نەبوو تەسنىفی بکەم، چونکە زۆربەى زۆریان لەسەر یەک تکرارن، تەنھا دەربارەى ئەوھى که مۆتەعلیقە بە سجلى ناخبین بە شیوھیهکی گشتى وەلام دەدەمەو، بە شیکیانیش بۆ بەرپێزان (کاک سلیمان و د.ر یزان) بەجى دە ھیلّم، تەنھا یەک قسە لە سەر تۆ ماری دەنگدەران دەکەم و تەفاسیل دەدەم بەوان، ئەوھى باس لەوھ دەکات که ھە ندیک دە ئین (900000) ھەزار دەنگدەر دووبارە، ھەندیک دە ئین (300000) ھەزار، ھە ندیک دە ئین چەند لە سەدا دووبارە، ئیْمه زۆر بە روونى گۆتمان لەبیر بکەن ئەو داتایە کۆنە، ئەو داتایە کۆن بوو، ئیستا ئیْمه داتایەکی نویمان ھەیه، ئەو داتایە تەنھا لای کارگێرى ھەلبژاردن و بەشى تۆماری دەنگدەران ھەیه، لای کۆمسیارەکانیش نییە، ئەو (9) کە سەى کە لەوینە، تۆ چۆن زانیت (900000) ھەزاري تیدا یە و پەنجای تیدا یە و سەد لە سەد خاوین نییە، ئەو داتایە و ئەو قسانەى کە پيشتر دە کران ئەوھ تەواو بوو، رابردوو بوو، ئیستا تۆ ماریکی نوینە، وەکو دکتۆرە ئیشارەتى پيدا کە لەسەر چ بنەمایەک کراوھ و چەند کاری لە سەر کراوھ، وەکو باس کرد نەمتوانى تە سنىفی ھەمووی بکەم، بەلام بە خیرایى بە سەر پرسیارەکاندا دیم، بنکەى دەنگدانى تايبەت، بەلئى، ئیْمه زانیمان قەلەبالغى ھەیه، ئەوچارە بنکەى دەنگدانى تايبەت لە ھەر قوتابخانە یەک لە (2000) دەنگدەر تى ناپەریت، نوێکردنەوھى تۆماری دەنگدەران ناکرئ بە شیوھیهکی بەردەوام بین لەگەل ئەوھشدا، چونکە ئەوھ بودجە یەکی دەویت بەدەر لە بودجە یەکی تە شغیلی بودجەى ھەلبژاردنى دەو یت، بەلام ئەوھش بیروکە یەکی باشە دە کرئ دواى ئەو ھەلبژاردنە ئیْمه نوێکردنەوھى تۆ ماری دەنگدەران بەردەوام بکەین و بودجە یەکی تايبەتى بۆ داوا بکەین، دەربارەى ئەوھى کە ئایا راسپاردەى سەرۆکی ھەریم، تەبعەن خۆتان دەزانن ئیْمه له (2017/11/6) نووسراومان کردووھ بۆ سەرۆکایەتى پەرلەمان و حکومەت داوامان کردووھ کە سى ھەلبژاردنەکە چاوەرئ دە کرئ کە پیمان بگوتریت، ئەوھبوو له (5/8) وەلامە کە ئەوھبوو ھەل بژاردنى پەر لەمانى کورد ستان بکەین، لەبیر شمانە ھەر وە کو باسى شکران ئیستا ھەموار کردنەوھى دابەشکردنى دەسلاتەکان سەرۆکی ھەریم و وابزانم خویندەنەوھى یەکەمیشى بۆ کراوھ، دەربارەى ئەنجامدان ھەلبژاردن ئەنجومەنى پارێزگاگان له (9/30)، ھەلئەت کۆمەلە شتیکی یاسایى ھە یە

لهوانه يه نه كړئ له (9/30) څه هه لېږاردنه پېكه وه بکړئ به تايبه تي ودرگرتني سهر له نوئ ده بي ناوي
 قهواره سياسي هگاني بو بکهين، فه تړه تي ته عني بدري تي، يه عني هه نديک موده ي قانوني هه يه لهوانه يه
 نه توانين زهخت له خو مان بکهين، هه لېبه ت ماوه يه کي تر ده وي ت، نالي م ماوه يه کي زور دوور و دري ژ، ده کړئ
 څه هه له نه نومه ني نيمه دانيشين باسي ليوه بکهين، له بهر څه هه کارانه ناکړئ له (9/30) له گه ل څه
 هه لېږاردنه بکړي ت، دهر باره ي هاوگاري وه زارده ته کان، وه زارده ته کان هاوگاري بوون، وه زارده تي ناوخو و وه زارده تي
 پيشمه رگه، هه روه ها څه کو بوونه ش که کرا يه کيک له برادره کان باسي کرد بو دوي ني کراوه، زهرور بوو
 دوي ني بکړي ت، ته نانه ت زهروره دواي مانگي کي تري ش بکړي ت، له بهر څه هه يه نه مند يه کان حه ره که يان
 له سه ره، به پي ي جمو جو لي سه ربازي څه هه يزانه لهوانه يه هه موو شو ي ني سابت نين، څه وان ه ده وائي ري
 مه ده ني نين که وه حده يه کي عه سه کري لېره بوو هه مان څه ندامي لېره بي ت، څه وان ه گوران کار يان به سه ردا
 دي ت، به پي ي څه بارودو څه نه مند يه ي که ده بينن له کورد ستان و له عي راق، بو يه نيمه کو بوونه وه که
 دوا ده خه ين مانگي کي کي تري ش، به لام له کو تاي يدا نيمه لي ستي څه ناوا نه يان ليوه رده گر ين که ده به نه
 ده نگدري تاي به ت، سر کردن مه عناي چي يه څه هه بو څه دوو برادره به جي ده ي ل م که نه په دي ت نه کړي ت
 ناتوانن ده نگدان بدن، سه باره ت به کو نگره، له دوو روژه کو نگره يه ک ده کړي ت له سه ر نو ي کړد نه وه ي
 تو ماري ده نگدري ت و هه موو څه قسانه ي که باسکرا لېرانه ده خري ته به رده م خه لک، به ني سه به ت زه مانا ت،
 زه مانا تي هه لېږاردني کي پاک و بي گهر د چي يه، به شي کي ري کاره، به شي کي ئي لتي زما ئي څه خلا ق يه، به شي کي شي
 موراقه به يه، هه موو ري کاره کاني کو مسيون نه گهر سه ير بکه ي به پي ي په يره وه کان نوو سرا يته وه، نيمه
 لي ژنه يه که مان ته شي کي کردو وه بو (منع التلاعب والتزوير)، باسي شم کرد له سه ره تاي ق سه کانم ته نانه ت
 ري کاره کاني روژي ده نگدان و جيا کردنه وه ي ده نگدان تا وه کو ئي ستا نيمه په سه ندما ن نه کردو وه بو څه وه ي
 ده رفه ت بد يين بو هه ر بير وکه يه کي نوئ له و پر و سه يه بو څه وه ي زه مان بدات و ئي تم يئنان بدات به هه موو
 لايه نه کان، به لام له گه ل څه وه شدا که ري کاره کان به پير في کت ده روات، هه موو ئي جاره نه ته کان به ري ک و پي ي کي
 ده رده چي ت و له چاود يري ه کي نه کي ت فا نه و له بنکه کاني ده نگدان، من دي سان ده ئي م ه له بنکه يه ک له
 شو ي ني ک که هيج چاود يري لي نه بي ت کار مه ندي کي کو مسيون به و مونا سه به يه څه وان ه ي روژي ده نگدان
 کار مه ند ي کو سيون نين ئي م ه بو سي روژ څه وان ه ده ه ي نين، مامو ستايه که، مو شريف ته ربه ويه که،
 پاريزه ري که، بو دوو روژ يان سي روژ ده يان ه ي نين روژي ک ته دري بي بي ده ده ين، دوو روژ له بنکه کان ده بين،
 څه وان ه به عه قدي مو نه قه ت ده بن، بو يه چاود يري کردني څه کي ت فا نه له و بنکا نه زامن تر نيا نه، له گه ل
 څه وه شدا ده بينن له ري کاره کان و به تاي به تي له ري کاره کاني روژي ده نگدان و له ري کاره کاني جيا کرد نه وه ي
 ده نگدان شتي وا کراوه که لي نه گه ري يين به راستي، انشا لله که زه فه ري پي ببات، هه ندي ک ري کار ده گري ته به ر
 انشا لله څه ري کارانه به شي کيان له روژي ئي قتراح به دهر ده که وي ت که چ ري کار ي کي وا توو ند گرا وه ته به ر،
 لېره ش داوا ده که م که هه موو هاوگاري کو مسيون بن له و پرسه، هه روه ها هاو کار بن له بلا و کرد نه وه ي،
 يه که مجار به راستي وه ي ته زوير نه کردن که څه وه زور گرنگه، هه روه ها زه خت کردن له سه ر څه ندما ن و

بەتایبەتی نوێنەرانی قەوارە سیاسیەکان لە بنکەکان کە جاودەپێریهکی ئەکتیفا نە بکریت، بە نێسبەت مۆبایل، ئەو شتیکی باشە قەدەغە بکریت، هەرچەندە ئەرکێکە لە سەر بنکەکانی ئێمە، ئێمەش دەزانین لەوانەیه بە تاییبەتی لە دەنگدانی تاییبەت برادەرێک باسی لێوەکرد، فێلەن لە دەنگدانی تاییبەت لە بەر ئەوێ ئەوانە زیاتر مولزەمن بە ئەوامری سەربازی، پێیان دەلێن برۆن وێنە و لایشی لە ناو بنکە ی دەنگدان دەگریت و دەنیریت، تەبعەن مەنعی دەکەین، پرسیارەکان پەرت و بلاون، بۆیە وردە وردە دێمە سەریان، درێژکردنەوێ کاتی دەنگدان بە یاسا دیاریکراوە (8) بۆ (8)، خۆ ئەگەر قەراریکی شماندا لە بەر ئەوێ کە لەوانەیه (12) کاتژمێر زۆربێت، دەگریت ئەو پێشنیارە دیراسەت بکری و بە هیچ شیوەیهک درێژی ناکەینەو، راگەیانندن لە ماوێ (72) کاتژمێر بە یاسا ئێمە مولزەمین بە (72) کاتژمێر ئەنجامە بەراپەکان رابگەینەین، بەلام لە گەل ئەو شدا کوردەواری خۆمان دەلێت (دووور برۆ سەلامەت وەرەو)، گرنگە ئێمە ئەنجامەکان بە دیقەت بلاو بکەینەو، بۆ زانیاریتان ئیلتزامیش دەکەین، بەلام گرنگ ئەوێ بە باوەقت لەسەر حیسابی دیقەت نەبێت، ئێمە لەولا لە ناو سکێلێکین چەند سورەت برۆین و چەند بە دیقەت بین، زەبت بکەین لە بەینی مودە یاساییهکە و لە بەینی ئەو دیقەتە ی کە ئێمە هەمانە، یەکیک باسی کرد ئەو (208000) هەزار فەرە چەندی مردوو، ئەو (208000) هەزارە لە بەینی دوو داتا بەیسەکە فەرە، نازانین هەمووی مردوو، نازانین هەمووی وەهمیە، گرنگ داتا بەیسەکی کۆنمان هەبوو، یەکیکی نوێمان هیناوە بینیمان ئەو فەرە هەیه، سەبارەت بە هەلەبجە، هەلەبجە لە زمینی یەک بازنیە، بەو مونا سەبەیه ئێمە لە کۆمسیۆن تا قە مۆنەسە سە ی وەحیدین تەعامول لە گەل پارێزگای هەلەبجە دەکەین.

بەرپێز جعفر ابراهیم ئێمینکی / جیگری سەرۆکی پەرلەمان:

بۆ ئەوێ راست بکەمەو، منیش بە هەلە تیگەیشتم ئەو، پرسیاریکی زۆر لە جیگای خۆی بوو، برای بەرپێزمان کاک ئاری عبداللطیف کە پرسیاری کرد، مەبەستی ئەنجومەنی پارێزگاکانە کە هەلەبژاردن بکریت.

بەرپێز هندیڕین محمد صالح / سەرۆکی ئەنجومەنی کۆمسیاران:

بەرپێز سەرۆکی پەرلەمان:

ئەنجومەنی پارێزگاکان بە تەنھا دەبێت، دەبێت ئەوێش بلێین کە کۆمسیۆنی بالای سەربەخۆی هەلەبژاردن تەقریبەن تا کە مۆنەسە سەیه کە بەرپێو بەری گشتی لەو پارێزگا یە کردۆ تەو، وە کۆ پارێزگا یەکی مۆستەقیل تەعامولمان لە گەل کردوو، بەرپێو بەری گشتیمان بۆ دانا، ستافمان بۆ دانا، وە کۆ ئۆفیس ی پارێزگای هەلەبجە، ئەوێ لە ناو تۆمار نەبێت چ لە دەرەوێت و چ لە ژوورەوێت بەت لە هەر شوێنێک بیت ئەگەر ناوی لە تۆماری دەنگدەران نەبێت تەنھا دەرەفتی هەیه ئەو (30) رۆژە سەرەدانی ناوەندەکانی تۆماری دەنگدەران بکات، ناوی خۆی ئیزافە بکات، ئەو یاداشتانهی کە باس دەکری گەیشتە کۆمسیۆن، کۆمسیۆن بە تەنھا یەک کەس برپار نادات، ئەنجومەنی کۆمسیاران برپار لە سەر هەموو ئەو یاداشتانه

دەدات ئەگەر بەدات، ئىمە سوورين ھەموو ئەو ياداشتانەى دەگاتە ئىمە لە ئەنجومەن باسى بکەين، لەوانە يە ياداشتىك لەسەر تۆمارى دەنگدەران من ئىستاش نازانم ئەكىد موقەريرى مەجلىسمان ھەيە ھەمووى لا يە، بەلام ئەگەر لەسەر تۆمارى دەنگدەران ھەموو ئىجرائاتىكمان کردوو، لەوانە يە لەبەر ئەودى ئىستا ئىعتىمادمان لەسەر داتا بەيسىكى نوى کردوو، كۆنەكەمان لاداوه لەوانە يە لەبەر ھەندى ئەو وەلامە تاخىر بىتەو، ئەو بىر يارە دەكرىت كۆپ يەك بدىتە ئەوان، سەبارەت بە تۆمارى بەرايى، ئەو تۆمارە يە كە يەكەمجار ئىعلان دەكرىت، ئەودى لە ويستگە ئىعلان دەكرى تۆمارى ئەو ويستگە يە، ئەو ئەنجامە كە لە ويستگە ئىعلان دەكرى و كۆپى مۆسەدەق دەدرىتەو، بەلى، ئەو بەلگە يە لەسەر ئىمە، بەلام ئەو ئەنجامەش ديسان كۆتايى نىيە، تا سكالانى لەسەر يەكلا دەكرىتەو و بىر يارى كۆتايى لەسەر دەدرىت، دامەزراندنى فەرمانبەران، ئەو (1500) فەرمانبەرەى كە لە بنكە لاو دەكەيەكان دامەزرا بەراستى لىتان ناسارمەو بە موحاسەى حىزبى دامەزرا، وەكو ئەو سونەتەى كە ھاتوو ئەو كۆمىسيۆنە پىيدا، بەلام بۆ رۆژى دەنگدان ئەو (50000) ھەزارە بەراستى بەو شىوہە نابىت، لەبەر ئەودى ژمارەيان زۆرە، ھەندىك موعانامان ھەبوو، ھەندىك حىزب لەوانە يە رازى نەبىت بە پىدائى ئەو ناوانە، بۆ يە لە رى فۆرمىك دەبىت و لىژنە يەك پىكھاتوو تايبەت بە دامەزراندنى كارمە ندانى سەر سەندوقەكانى ھەلبىزاردن، لەبەر ھەسەسىت و لەبەر زۆرى ژمارەيان، ھەرزەكان بە پى ياسا سەجەلەكان ھەرز دەكرىن پىش (15) رۆژ لەسەر دىوارەكان پى دەگوترىت سەجەلە جدارى، بىر يارى ناخىر لە ھەرزە بە ھىچ شىوہەك نابىت، سەبارەت بە راپۆرتى ھەرزى، راپۆرتە ھەرزىەكان و ھەرزەكان ئىمە يەككىن لە مۆنەسەسەكان پابەندىن بە ناردنى راپۆرتە ھەرزىەكان، جەنابى بىر ياردەر لىرە يە، وابزانم ھەموو راپۆرتەكان بە وەختى خۆى ناردوو يەتى، سەبارەت بە گرىنتى، ھەموو گرىنتىەكان ئەو يە كە ئەو لىستانەى كە تۆمارى دەنگدەران بگا تە ھەموو ناوہ نەدەكانى تۆمارى دەنگدەران، ھەلبەت مەسەلەى تەدەخول، بەلى، حىزب ھەموو جارنىك ھەو لىدەدات تەدەخولى حىزبى بكات، بەلام ئايا ئىرادەى كۆمىسيۆن لى دەگەرىت، نەخىر، ئەو ئىرادەى كۆمىسيۆنە بە تەوافوق و بىر يارى ھەر (9) ئە ندامانى ئەنجو مەنى كۆمىسياران دەردە چىت، بۆ يە رىگەى پى نادرىت، بانگە شەى ھەلبىزاردن تاوەكو ئىستا بىر يارمان لەسەر نەداو، ھەندىك لەگەل ئەو ھەداين (15) رۆژ بىت، ھەندىك لەگەل (25) رۆژداينە، ھەر چەندە لە دنيا ھىچ ستاندرىك نىيە بۆ وادەى ھەلبىزاردن، لە (ئەمريكا) دوو سالى وادەى بانگەشەى حىزبەكان بۆ ھەلبىزاردن دوو سالى، بەلام لەگەل ئەو ھەشدا چەندى كەم بىت باشترە، تاوەكو ئىستا بىر يارمان لى نەداو، بەلام بىر يارى لى دەدرىت لەو نىزىكانە، تەنسىقمان لەگەل كۆمىسيۆنى عىراقى ھەبوو پىش ئەودى ئەنجومەنى دادوہرى بىتە جىگەيان، دادوہرەكان، تەنسىقى باشمان ھەبوو، بەلام ئىستا ئەوان لەویدا نەمان، خۆتان دەزانن ئىستا ئەوان لە پشودان، بەلام پىش ئەوانە تەنسىقمان لەگەلئان ھەبوو، بەلام كارتە ئەلكترۆنىەكان بەكار ناھىنن لەبەر يەك ھۆى تەكنىكى، ئەو پىش ئىمە ئامىرمان نىيە كە ئەو بىتاقانە بىخوئىتەو، چونكە ئەو بىتاقانە ئەلكترۆنىن، پىو پىستى بە ئامىرى ئەلكترۆنى ھە يە، ئامىرىكى تايبەتە بۆ ئەودى بىخوئىتەو، ئىمە ئەو ئامىرمانەمان لە دەست نىيە، بۆ يە ناتوانىن ئەو كارتانە

بەكار بەيىن، وىراي ئەۋەدى سىقەمان بەو تۆمارەى لاي خۇمانە كە دروست كراۋە، پىرسىيارىك ئەۋەدە دەلى
 لە رەۋشى ئىستادا دەتوانرى ھەلئىزاردن بىرىت، بە رەئى من ئەۋە پىرسىيارىكى سىياسىيە لەۋانەى بۇ ئىمە
 نەبىت ۋەلام بەدەي نەۋە، بەلام لەۋانە يە ۋەلامە كەى عەكسەكە شى راست بىت، لەۋانە يە ھەلئىزاردن
 موعالەجەى زۆر شت بىكات، ماۋەى تۆمارى دەنگدەر (30) رۆژە، ھاۋ كارى لە گەلئ شارەۋانىيەكان كراۋە بە
 تايبەتى بۇ فەترەى بانگەشە، مەسەلەى شىۋازى بانگەشەى حىز بەكان كە پۇستەر و شت بەكار دەھىنن،
 بەلى، منىش لەگەلئ ئەۋ شىۋازەدا نىمە، تەنانەت جارىك باسەم كىرد بانگەشەيەكى فۆلكلورىيە زىاتەر، دە كرى
 حىزبەكان زىاتەر ئىجتىھاد بىكەن بۇ بەكارھىننى ۋەسائىلى زىاتەر، بىكەى دەنگدان لەسەر (2500) تەسەمىم
 دەكەين بۇ ئەۋەى قەلئەبالغى دروست نەبىت، لىئاگەرىپىن بىتتە (3000)، بەس ئەگەر لە شىۋىنىكى تايبەت،
 بەلام بە شىۋەيەكى گشتى لە (2500) تىنا پەرىت، ئە گەر يەككە لە دەنگدانى تايبەت لىستەكانمان بە
 دەست گەپشت لە دەنگدانى تايبەت فرىا نەكەوت بەو مونا سەبەتە نابدىت خەتاي ئىمە بىت، چونكە
 بىكەكانى دەنگدانمان ئەمجارە لەسەر (2000) دەنگدەر دا ناۋە بۇ ھىزەكانى ناوخۇ، ھىزەكانى ناوخۇ
 خۇشتان دەزانن ئىلتىزامىكى چاكىيان ھەيە، لە بەيانىيەۋە دىت، كاتىمىر (8) دىت لە گەلئ نامرەكەى خۇى
 دەنگ دەدات زۆر بە سەلالە، ئىنسىابى زۆرى تىدايە، بەلام ئەگەر نەكرا دەنگى نەدا، بۇ نىيە لە دەنگدانى
 گشتى دەنگ بدات، لەبەر ئەۋەى ناۋەكەى لەۋى سىۋاۋەتەۋە، چونكە ئەۋ ناۋە كە ۋەردەگرىن تازە دوۋ بارە
 نابدتەۋە، لە گەلئ (un) بەردەۋامىن، بەلام (un) زۆر موقەسىرە چەند جارىش پەر لەمان و لە راپۇرتە
 ۋەرزىيەكانىشمان ئەۋانمان ئاگادار كىردۆتەۋە لە پەر لەمان كە (un) زۆر بە دەنگمانەۋە نايەت، بە تايبەتى
 ھەبۋونىيان بەراستى لە بوارى ھەلئىزاردن لىرە زۆر زەعىفە، من زۆر سوپاستان دەكەم حەز دەكەم ھاۋكارانەم
 ۋەلامەكانى تايبەت بە تۆمارى دەنگدەرەن كاك سلىمان و دىرئان ۋەلام بەدەنەۋە، زۆر سوپاس.

بەرىز جەمىر ابراھىم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بەرىزان ئەۋ راپۇرتانەى ۋەرزى كە لە كۆمىسىۋن بۇ پەر لەمان دىن لاي دەستەى سەرۋكايەتى پەر لەمان
 نامىنن، راستەۋخۇ ئاراستە دە كرىن بۇ لىز نە پەيۋەند ىدارەكان، لەۋانە لىز نەى كارو بارى پەر لەمانى كە
 لىز نەيەكى مەعنىيە، لىز نەى كۆمەلگەى مەدەنى، لىز نەى ياساى، ئىستا بۇ ئەۋەى زىاتەر دىقەتەى تىدايىت
 داۋامان لە دىۋان كىردوۋە ژمارەى ئەۋ راپۇرتانە بۇمان بىنن بۇ ئەۋەى بە دىقەتەۋە ئاگادارى ئىۋەى بەرىز
 بىكەين، ئىستا داۋا لە بەرىز كاك سلىمان دەكەين جىگىرى سەرۋكى كۆمىسىۋن ۋەلامى زىاتەر بۇ تىبىنى و
 پىرسىيارى ئەندامە بەرىزەكانى پەرلەمانى كوردستان بداتەۋە، خالىكى نىزامى ھەيە، فەرموۋ كاك قارەمان.

بەرىز قارەمان قادر فتاح:

بەرىز سەرۋكى پەرلەمان.

ئىمە لە لىز نەى كارو بارى پەر لەمان تاۋەكو ئىستا ھىچ راپۇرتىكى كۆمىسىۋنمان بۇ نەھاتوۋە، راپۇرتى
 مانگانەمان بەدەست نەگەپشتوۋە ھىچ مانگىك، راپۇرتى ۋەرزىشمان بەدەست نەگەپشتوۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

بەرپىز امنە خان فەرموو.

بەرپىز امنە زىكىرى سەيد:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

نوقتەى نىزامى نىيە، چۈنكى دىف قانۇنى ۋى كۆمىسيۇن ھەمى راپۇرتىت خۇ ۋەرزى ۋە ختى سەرۋىكايەتيا پەر لەمانى دەئىرىتت يان بۇ پەر لەمانى دەئىرىتت دىئىتت بۇ ھەمى ئە نىدامىن پەر لەمانى بىچى، ھىچ لىژنەيەك يا تايەتمەند نىنە گىرداى بە كۆمىسيۇنى، واتە نايىتت تەنھا بۇ دوو، سى لىژنەيا بىچىتت، ئە گەر راپۇرت بەئىن دىبىت تەۋزىع بىتت بەسەر ھەمى ئەندامى پەرلەمانى، زۇر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

گوتمان بە تەئكىد بۇ ھەندىك لىژنەى پەيوەندىدار دەچىتت، بەلام كە بۇ لىژنەكان بىچىتت ماناى ئەۋەندىيە كە بۇ ئە نىدامان نە چن، ھە ندىك يادا شت ھە نە بە سەر يە كە بە يە كەى ئە نىدامانى پەر لەمان دە بەش دەكەئىن، ئىنجا چ راپۇرتەكان بن بە تەئكىد، بەلام لىژنە پەيوەندىدارەكان كارى لەسەر دەكەن زىاتر، بەرپىز كاك سلیمان جىگىرى سەرۋىكى كۆمىسيۇن فەرموو.

بەرپىز سلیمان مصطفى / جىگىرى سەرۋىكى ئەنجومەنى كۆمىسياران:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان، ئەم كا تەتان باش، خۇشخالم كە بانگھىشتى پەر لەمانى كوردستان كراوین سەبارەت بە ئامادەكار يەكانى ھەلەبۇزاردن و تۆمارى دەنگدەران قسە بىكەين، لە بەر ئەۋەى ھەموو ئەۋ ئەندامە بەرپىزانەى پەرلەمان كە پىرسىارىان ئاراستەى كۆمىسيۇن كورد و ھەقىكى خۇيانەش و بە پىيى ياسا ئىمە لە بەردەم پەر لەمان كوردستاندا بەرپىسىن، زۇر لەۋ بەرپىزانە باسىان لەۋە كورد ئىمە چىمان لە پەر لەمان دەۋىت، ئىمە ۋە كۆمىسيۇنى بالى ھەلەبۇزارد نەكان داۋا كارىن لە پەر لەمانى كوردستان چاۋدېرىكى وردى كارەكانى كۆمىسيۇنى بالى سەربەخۇى ھەلەبۇزاردن و راپرسى بىكات، بە تايەتتى ئىستا ئىمە لە ناۋ پىرۆسەى ئامادەكارى ھەلەبۇزاردىن، خىشتەى كىردارەكان بەلاۋ كراۋەتەۋە، رۆژانە كۆمىسيۇن بىپىار دەدات، بىپىارە كانى كۆمىسيۇن لە مالا پەرى كۆمىسيۇن بەلاۋ دەكرى تەۋە، تىكا دە كەم زۇر بە وردى ۋە كۆ ھاۋلاتىەكى ئەم كوردستانە، ۋەكۆ ئەندامىكى پەرلەمانى كوردستان، ۋەكۆ نويئەرى حىز بەكانىان چاۋدېرى وردى كارە كانى كۆمىسيۇن بىكەن، چۈنكى ئەۋان داۋاى زەما نەتبان كورد، زەما نەتى بەرپىۋە چوونى ھەلەبۇزاردىكى پاك و بىگەرد ئەۋەيە كە ئەۋان بىن زۇر بە وردى چاۋدېرى كارە كانى ئىمە بىكەن ئە مەيان خالىك، خالى دوۋەم باسى تۆمارى دەنگدەران دەكەم، بەرپىز سەرۋىكى ئەنجومەن و بەرپىز سەرۋىكى كارگىرى ھەلەبۇزاردن لە بەيانىەكەى بە وردى باسىان كورد، من سەد لە سەد تەئىدى قسەكانىان دەكەم، بەلام ھە ندى شت ھەيە پىۋىستى بە دوۋبارەكردنەۋە ھەيە، چۈنكى لە داۋا قسەكردنى ئەۋ بەرپىزانە ۋە ھەموو ئەۋ بەرپىزانە كە پىرسىارىان كورد پىرسىارەكانىان لە سەر تۆمارى دەنگدەران بوو، بەرپىزىنە ئىمە بانگھىشتى

پەرلەمانى كوردستان كراين، باسى تۆماری دەنگدەرمانان كورد، داتا يەكمان لە بەر دەست بوو ئەو داتا يە كۆمەلەك كەم و كورپى تىدا بوو، ھەر ئەو كۆمىسيۇنە پەيرپەوىكى دەر كورد بە ناوى پەيرپەوى بژاردن و دامەزراندن، ھەموو ئەو كەم و كورپانە لە ناو ئەو داتا يە ھەبوو باسمان كورد، كە ناوى مردوو ھە يە، ناوى دووبارە ھە يە، ناوى ئاوارەكانى شوپنەكانى تر ھە يە، ھەمووييمان باسكرد، كە ھاتين كەوتينە ئەمىرى واقيع فەرمانگەى كارگىپرى ھەل بژاردن كارى لەسەر كورد، كار كوردن لەسەر ئەو داتا يە كارىكى زۆر قورس بوو، لە بەر ئەو ھى پىشنيار كرا تۆماریكى تايبەت بە خۆمان ھەبىت ھىچ پەيوەندى بە تۆماری دەنگدەرمانى كۆمىسيۇنى بالا سەر بە خۆى ئىتھادىيەو ھەبىت، لەبەر رۆشنايى بىرپارى ئەنجومەن داتاى وەزارەتى بازرگانى فەرمانگانى سلیمانى و ھەولير و ھەوك ھىندراو ھەسلىمى كارگىپرى ھەل بژاردن كراو ھە فەرمى، كار لەسەر ئەو داتا يە كراو، ئەم داتا يەى كە ئىستا سەرۆكى كارگىپرى ھەل بژاردن باسى لىو ھە كورد جىاوازى لە گەل داتا كۆنە كە جىاوازى كەى زۆرە، (250000) ھەزار ناوى فەرقتە، ئىنجا دواى ئەو ھەبىتە بىرپارى ئەواماندو ھەموو ئەو ئەھكاما نەى كە لە پەيرپەوى بژاردن و دامەزرا ندىنى تۆماری دەنگدەرمان بۆ داتا كۆنە كە دەرمان كورد تەتبىقمان كوردو ھەسەر ئەم داتا يە، ئەم داتا يەى كە ئىستاش ھە يە كەم و كورپى تىدا يە، بەلام ئازايا نە كۆمەلەك بىرپار دراو، ئەو داتا يەى كە سافىيە و ھەكو سەرۆكى كارگىپرى ھەل بژاردن باسى لىو ھە كورد، بەلام كۆمەلەك شتىش ھە يە موعەلەق ماو ھەتەو، ناوى سەر كراومان ھە يە، باسى ناوى سەر كراو ھە كرا، ناوى سەر كراو ناوى لە يەك چوو، بەلام سەد لە سەد دۇنيا نىنە كە ئەو ناو ھە سەر كراوانە بىرپەنەو ھە يان نەبىرپەنەو، ناوى مردوو ئەو ھى كە كارى لە سەر كرا بىت فۆرمى خۆراك و ناوى سىيانى و ناوى داىكى تەواو بىت ئەو ھە سەر ھەتەو ھە يە ھىچ تەرەدودمان نە كوردو ھە، ئەوانەى تر كە تە مەنيان لە (90) سال بە سەر ھەو، ئەوانىش سەر كراون بۆ فەترەى تەھدىس، پىرسىارەكەى من لىرە ئەو ھە يە، بەرپىزان ئەندامانى پەر لەمانى كوردستان، تكتان لىدەكەم ئەم تۆمارە بە تۆماری خۆتان بزانن، ئەم جەلسە يە بکەن بە جەلسەى ئەو ھى تەئىدى كۆمىسيۇن بکەن بۆ ئەم تۆمارە، ئەو ھى كە ئىستا تا ئىرە كۆمىسيۇن كوردو ھەتەى، بەلام لە بەيانى ھەو ھەنكەى نوپى كوردنەو تۆماری دەنگدەرمان دەست پى دەكات، ئەم تۆمارە تۆماری سەر ھەتە يە، واتە ئەو تۆمارە قابىلى ئەو ھە ئەگەر ناوى زىادى تىدا بىت لى بىرپەتەو، ئەگەر ناوى خەلكى بە ناھەق لى دەر ھەتە بىت ئىزافە بىرپەتەو، ئەگەر ناوى خەلك مەسەلەن لە نىزىك شوپنى دانىشتنى نەبىت بگوازىتەو بۆ شوپنى خۆى، ھەموو ئەو كەم و كورپىانە و ھەموو ئەو گومانانەى كە لە سەر تۆماری دەنگدەرمان ھە يە لە خىلا لى ئەو مانگە ئىمە دەتوانىن جى بەجى بکەين، بەلام ئەو ھە يە چى دەكرىت، بەرپىزان ئەندامانى پەر لەمان، لەو مانگەدا دەتوانن ھاو كارىكى باش بن، كۆتايى بە ھەموو ئەو گومانەكان بىنن، بەو مەر جەى پەر لەمان كە رەقىبى ئىمە، بەلام لە ھەمان كاتدا پەر لەمانى كوردستان بە ھەموو فراكسىۇنەكانىانەو ھاو كارى ئىمە بن، ئەو ھى كە ئىمە نەمانتوانىو ھە بىكەين، لە خىلا لى ئەو مانگە دەر گای كۆمىسيۇن كراو ھەتەو، دەر گای ناو ھەندەكانى كۆمىسيۇن كراو ھەتەو، ئىمە ئەم كارە نەمان لە بەر رۆشنايى يا ساي ژمارە (1) دەر كوردو ھە كە بەرپىز پەر لەمانى كوردستان دەر پى كوردو ھە، لە بەر رۆشنايى ئەو ياسايە پەيرپەوى ناو خۆى نوپى كورد نەو ھى

تۆماری دەنگدەرئانمان دەر کردوو، مو خالیفی ئەحکا مەکانی نیه، لە بەر رۆشنایی ئەو یاسایە پەپرەوی دەمەزراندن و بژاردنکردنمان دەر کردوو، کە سەد لە سەد موتابقە لەگەڵ ئەحکامەکانی یاسای ژمارە (1) ی ھەموارکراو، دواي ئەو ھەلگەڕی ھەلبژاردن ریکاری جی بەجی کردنی پەپرەو یاساکی دەر کردوو، کە لە بنکە و ناوھەندەکان چۆن چۆنی کاری تیدا بکریت، لە بەر ئەوھی سالی (1992) گۆمان لە سەر تۆماری دەنگدەرئان ھەییە، کە تۆماری دەنگدەرئان خەلەلی تیدا بکریت خەتای کۆمسیۆنی بالای سەر بەخۆی ھەلبژاردن نیه، خەتای ھەموو دامەزرادەکانی ھەریمی کوردستان، ئەوھی نیستا لە قوھتی کۆمسیۆندا بکریت ئیمە ھەر (9) ئەندامی ئەنجومەنی کۆمسیۆن لە سەر زۆر بابەت ئەگەر خیلای جوزئیشمان ھەبوو بکریت، لە سەر تۆماری دەنگدەرئان ھەموومان کۆکبووینە و تەبابووینە کە ئەوھی ئیمکانە بکری کردوو مانە، کە شتیکی نەکرابیت یان ئیمکان نەبوو، یان ریکاری قانونی ھەبوو، لە بەر ئەوھە تەکا دەکەم وەکو ئەندامی پەرلەمان و خۆمان و وەکو فراکیۆنەکان و وەکو ھاوڵاتیەکیش لەم مانگەدا ھاو کاری ئیمەبن، بۆ ئەوھی بێتوانین کۆتایی بە گومانەکان لە سەر تۆماری دەنگدەرئان بکین، ئەوھی دەکری کاری تیدا بکەین، ئەمەیان سەبارەت بە تۆماری دەنگدەرئان، انشاءلله بەیانیش ئەو راپۆرتە کە داوايان کردوو بە فەرھی ئەو راپۆرتە بەو داتایانە و بەو ناوانە کە سەرکراو و بەو ناوانە کە لە (90) سالی بە سەر وەنە، لە سەر سێھەکی تر من پێشنیار دەکەم بۆ سەر جەم فراکیۆنەکانی ناو پەرلەمان بنیاردیت بۆ ئەوھی لەو مانگە بێتوانین کاریکی جوانی لە سەر بکەین، یەعنی لێرە بە دواو قسە لە سەر تۆماری دەنگدەرئان دەکری بۆ باشکردنی بکریت، بە بەلگە بکریت، چونکە بە راستی ناکریت ئەو بەرپزانیە باسیان کرد کە ئیمە متمانە خەلک بگێرینەو، متمانە خەلک لەو دەگێرینەو کە بێن ھاوکاری کۆمسیۆن بێن بۆ چارە سەرکردنی کیشەکان، با بەتی دووھ کە من دە مەوێت قسە لە سەر بکەم، بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان زۆر با بەتیا و رووژا ند کە ھەمووی یاسایی، بەرپزان ئە ندامانی پەر لەمان، بەرپز سەرۆکی پەر لەمان، دەنگدانی تایدەت بە قانون، دەکریت قانون تەعدیل بکریت، وادە ھەلبژاردن ئیمە قەت وادە ھەلبژاردنمان در یژ نەکردۆتەو، لە قانوندا ھاتوو دەلی کاتژمیر (8) بۆ کاتژمیر (8)، بەلام بە پێی وەرزەکانی سال کاتەکان دەگۆریت، لەوانە یە مەسەلەن بیدایەت کۆمسیۆن لە ئیجرائاتدا بیگوتبا تاوھو (7) ی ئیوارە، دواتر کاتژمیرە کە ئیزارفەکراو، بۆ یە تەکا دە کەم ئە گەر ئیمکانە و ئە گەر لە توا نای پەر لەمانی کورد ستاندا ھە یە یاسای ھەلبژاردنی پەر لەمانی کورد ستان ھەموار بکا تەو، ئە گەر نیزامی دابە شکردنی کورسی و سیستەمەکی دە ستکاری نەکات، بەلام ئەو پڕۆژەییە (31) ماددە یاسای پەر لەمانی کوردستان پێویستی بە ھەموارە ھەمووی دزی یەکە، یەعنی نیستا زۆر ئیجرائات ھە یە کە ئیمە دەیکەین مو خالیفی ئەو قانونە یە، لە بەر ئەوھی ئەو قانونە بۆ سالی (1992) دانراو، ھیچ دەستکاری نەکراو، بۆیە تەکا دە کەم زۆر بە وردی ئەو خەلەلانە ی کە باسیان کرد بابەتی تۆماری دەنگدەرئان، بابەتی کاتژمیرە کە یە، زۆر بابەتی تر، ئەوھی کە گومانیشیان ھەییە بۆ ئەوھی ھەلبژاردنیکی نازاد و پاک و بیگەرد بکەین لە ناو یاساکە شوینی بکەنەو، ئەو کاتە ئیمە

مولزەم دەبىن بە جى بەجى كىردى، چۈنكى ئىمە ناتوانىن لەبەرامبەر يا سا بلېين ئىمە ئەو دەكەين و ئەو ناكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:
خالىكى نىزامى ھەيە، فەرمو مانۇستا مەلا مەروان.

بەرپىز حسين اسماعيل حسين (مەروان گەلاڭى):

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

يەك خال لە لاي من زۆر گىزگە ئەويش كاك ھىندىن باسى ئەوئى كىرد كە كارتى ئەلىكتىرۋنى بەكار ناھىنرېت، بەلام جىگىرەئى باس نەكرد، چۈنكى ئەگەر بەراستى بە ھەويە دەنگ بىرېت بە خۇتان دەزانن كە بە ھەزاران و بە سەدان ھەويە لە شوپنەكان تەزوير دەكرېن و دروست دەكرېن، لەبەر ئەوئى من جەخت لەو دەكەمەو كە جنسىيە عىراقى بەكار بىت يان ئەو كارتى نىشتىمانى كە ئىستا دەردەھىنرېت ئەوئى بە ھىچ شېوھەك رىگە نەدرى ھەويە بەكار بەھىنرېت بۇ دەنگدان، ھەرۋەھا خواز يارم كە پەرلەمانتاران بە نەزەرى ئىعتىبارى وەربگىرن، چۈنكى ئىمە لە ھەموو ھەلئىزاردىكى بە كارتۇن ھەويە تەزويرمان گرتوۋە كە دەنگى پىدراۋە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:
خالىكى تىرى نىزامى، بەرپىز منىرە خان فەرمو.

بەرپىز منىرە عثمان على:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

پشتىگىرى لە قەسەكانى كاك مەلا مەروان دەكەم، لە راستىدا ئەوئى جەقىقەتتە ئەگەر كۆمىسيۇن دەيانوئىت بەلگە دەدەينە دەستيان كە ھەويە تەزوير دەكرېت، بۇيە رەگەزنامە ياخود پاسپورت باشترىن بژاردە يە بۇ ئەوئى ھەلئىزاردىكى پاك و بىگەرد بىكەين، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

لەگەل ئەوئى كە ھەردوۋ خالى نىزامى نەبوون، بەلام بە سوودن، تىبىنى باشن، د.رىزان سەرۋىكى دائىرە ئىنتىخابى لە ئەنجومەنى كۆمىسيۇنى ھەلئىزاردن و راپرسى لە ھەرىمى كوردستان، فەرمو.

بەرپىز د.رىزان ھەمە رەشىد / ئەندامى ئەنجومەنى كۆمىسياران:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

دەمەوئىت لەوئى دەست پى بىكەم فۇكس زۆر لەسەر نىسبەيەك كە من پىشتىر ئا ماژەم پىدراۋە ئەويش لە (90%) ي پاكى تۆمارى دەنگدەرئە، من پىمخۇشە بۇ ئەو نىسبەيە نمونەى داتاي مردوۋ دەھىنمەو بۇ ئەو قەسەيەم ئەويش بە پى ئامارى وەزارەتى تەندروستى كە دەستى كۆمىسيۇن كەوتوۋە لە دواى دەرھىنانى ناۋى داتاي مردوۋ، مندالى مردوۋ لەگەل (المجهول الهويه) كە لە داتاكەى وەزارەتى تەندروستى دەرمانھىناۋە، داتاي مردوۋ (125317) كە سە لە وەزارەتى تەندروستى سەرو ھەژدە سال، من ئەم ژمارەيە دەست ئىمە كەوتوۋە، وەزارەتى تەندروستى و وەزارەتى بازىرگانى زۆر ھاۋكارى ئىمەيان بوون لە كارەكانما ندا، ئەوان موقە سىرن نەبوون لەگەل ئىمەدا، (125317) ناۋە

مردوووگه مان موڤارهنه كرده و به داتاى و مزاره تى بازرگانى كه نيمه دهيكهين به نئاساسى تۆمارى دهنگدهران له رهقه مه گه وره يه ناوى مردوو له ناو داتا كهى نيمه دا (26695) مردوو مان لايه، بۆيه كه نئوه به نيسبه و تهناسوبى ههويه كهى ده كات (21.3%)، يه عنى (21.3%) داتاى مردوو له ههر يمي كوردستاندا له ناو تۆمارى دهنگدهراندا يه، ليره دا خوتان بيري لييكه نه وه له (90%) كهى من به نيسبه ت داتاى مردوو چهنده كات، راسته يان هه ليه يان نزيكه له راستيه وه، يه عنى له (100%) مردوو كه له كوردستاندا مردوو من (21.3%) له داتا كهى مندا هه يه نئوه تى له لاي من نيه، له بهر نئوه من بچم ئيجرائاتى چى له سهر شتيك بكه م كه لام نه بيت نئ مه يهك، دوو: له ناو نئو (26695) كه سه دا نئوه تى من كه وتوو كه ده توانم بيسر مه وه (1384) كه س له و (26695) كه سه ژماره تى فۆرمى خوراكى له گه لدا بووه، كه واته من به بى مو شكيله نئنجو مهنى به ريز بيار يدا گوتيان نئوه بسره وه، چونكه نئمه نئو دهنگدريه كه ژماره تى فۆرمى خوراكه كهى معلوم ده بيت خو يه تى نئير ته شابوهى له ناوه كاندا نابيت، بۆيه به راستى و به موله قى مردوو و ته واوه، چونكه ژماره تى فۆرمى خوراكى له گه لدا يه، زائيد (32) كه سى تر كه ناوى دا يكي دووانى هه بووه، ناو دا يكيان و ناوى باوكيان هه بووه، به تۆ ته ل ده كاته (1416) كه س من توانيو م له و (26695) كه س بيسر مه وه، بۆيه له نئاساسى داتاى مردوو من داتا يه كى ترم لايه، له و داتا كه مەش كه لامه توانيو م داتايه كى كه م بسر مه وه، نئمه وه كو داتاى مردوو، نئو مه سه له لى له (90%) دى كه نيمه باسى ليوه ده كه ين لاي خوتان نئو مه تۆ مار بكه ن، ره قه ميكي تر تان پى ده نيم نيمه له سه ره تاي قسه كانمه وه باسى سى مليون سى سه د و شه ست و سى هزار و كه سر داتاى عيراقم كرده وه، نئو داتا يه كى له و مزاره تى بازرگانيه وه ده ستم كه وتوو (3154958) ه، بۆيه نئو ره قه مەى كه خو يندوو مته وه له وي دا له بيدايه تدا بۆم شه رح كردن گوتم (208445) كه س، نئمه فه رقه له به ينى داتاى به غدا له گه ل داتا كهى نيمه كه درو ستمان كرده وه، پيموايه نه متوانيو وه نئوه تان به جوانى بۆ شه رح بكه م، نئم (208445) كه سه ته واوه و وجوديان له ناو داتاى نيمه دا نيه، نئيجا مردون، دهنگدري حه قيقى بوون، وه همى بوون، ئاواره تى پاريزگانى ناو عيراق بوون، نئجه نى بوون و عيراقى نه بوون، ههر كه سيك بوون له و داتايانه كى هه يه حالى حازر من داتا يه كم له بهر ده ستيديه يه عنى خه يالتان بۆ نئوه نه چي ت و ته فسيري بۆ نه كرى نئم (208445) كه سه ئيحتيما له بيتوه ناو، نئم داتايه لاي من نه ماوه، يه عنى نئو فه قه كى له به ينى نيمه و به غدا هه يه (208445) كه سه، دواى نئم فه رقه ش نئمه ش ههر خوتان ته فسيري بكه ن بۆ له (90%) كه ك، دواى نئم فه رقه ش من هاتووم له سه ره نئو داتايه كى كه له لا مه ناوى مردومان جيا كرده توه نئو ره قه مەى كه ئيستا خو يندمه وه ناوى سه رو نه وه د سالمان هئناوته دهره وه له گه ل ناوى له يه كچوو به پي ناوى سيانى و مواليد، نئم دوو ره قه مەش هاتوته دهره وه، به نه تيجه تۆماره كهى نيمه سى مليون هه شتاو هه شت هزار و كه سر ئيستا له بنكه كانى نو يكر دهنه وه تۆمارى سه ره تايى، نئم ره قه مه ئيحتيما له به رزيبته وه، چونكه نه وه د ساله كان هه موويان نه مردون، نئوانه تى تريش كه ناوى سيانيان ناچيته ناو مالمپه ره كه وه و سه يري ناوى خو ي ده كات و دووباره بۆته وه و سر كراوه، سر كراوه يه عنى له تۆماره كه هاتو ته دهره وه، كاتي ك كه سه ره دانى بنكه كان ده كات ئيحتيما له ژماره يه ك له وه بچيته وه سه ره داتا كه، بۆيه نئوه داتا يه كى له نئ خيردا له دواى مانگى كه به ريز ته رح كرده گوتى پيمانباشه تا وه كو كاتى بانگه شه نو يكر دهنه وه تۆمارى دهنگدهران به رده وام بيت، نئو گهر بگونجى منيش پيمبا شه، زور باشه، هه ز ده كه م بزنان له وه فه تره دا كه هاوولاتى سه ره دانى بنكه كانى نو يكر دهنه وه ده كات نيمه له كو مسيون به شى تۆمارى دهنگدهران نارؤ نه وه بۆ ما نئوه ئيسراحته بكه ن، نيمه به رده وامين، بۆيه جه نابتان هاو كار مان بن ديسانه وه چى گومان تان لى هه يه تى، مه سه له ن كاك بيستون ده لى

(cd) يەك لە سەر ناوی داتا ئاوارە كانى مەنتىقەكانى (140)، ئەو داتا يەشمان ھېناوۋە و موقارە نەمان كىردوۋە ئەوۋەش لە داتا كە ئىمەدا ئەوۋەشمان ھېناوۋەتە دەرەۋە، يەنى ئىمە بىزارىكى باشى داتامان كىردوۋە، بەلام ئەو مانىكى تەھدىسە كە دەنگدەر سەرەدانى بىكەكان دە كات و كۆمىسۇن لە شوپىنى خۇپەۋە ئەو مانىگەش ھەر كار دە كات، ئەمەش ھەر جۈھدە بۇ پاكىرد نەۋە تۆمارە كە، لە سەدا سەد بىتەۋى ئەو تۆمارە پاك بىتەۋە من پىت دە ئىم دىئىابە پاك نابىتەۋە، چۈنكە ناۋى مردوۋ بىست و بىنج ھەزار و كەسر نەمتوانىۋە بىسپرمەۋە، چۈنكە دە لىلم پى نەبوۋە بىسپرمەۋە، بۇيە مەللىن داتا كە پاك بۇتەۋە و چىتان كىردوۋە، ناتوانىن، تەبىعەتى من پىشتر لە بەردەم ئەنجو مەنى ۋەزىران و لەلای ئىۋەش لە بەردەمى ھەردوۋ سەرۋىكايەتەكەدا گوتە تەبىعەتى داتا تۆ ماری دەنگدەرەن كە لەلای ئىمەيە ناتوانىن لە سەدا سەد تەعامولى بىكەين، چۈنكە تۆ دە بى مەلوماتى كامىلت پى بىت بۇ ئەۋە دەنگدەرلىك لە دەنگدان بى بەش بىكەي، چۈن دەيسپىتەۋە، من قەسەيەكەم ھە يە بۇ چەنابتان ئەگەر داتا كەمان لە سەدا سەد پاك بىت، پاك بىت يەنى ھەموۋ دەنگدەرەكان حەقىقى بىن، كاتىك كە نىسبەي موشارەكە لە (50%) نىيە، تۆ بلى لە (50%) يە، يەنى تۆ لە (50%) دەنگدەرى حەقىقى ناۋى ھە يە كە دەتوانرى بەكار بەيىرىت بۇ تەزۋىر باشە ئەۋە چۈن موعالەجە دەكەن، بۇيە با قەسە ھەر لە سەر ئەۋە نەبى ئەو تۆمارە چۈنە و چۈن نىيە، با قەسە لەسەر ئەۋەبى چى بىكەين بۇ ئەۋە دەنگدەر بىچى، بۇ ئەۋە شوپىنەكەي بەكار نە يەت ئەمە يەك، دوو: ژمارەيەكى زۆر لە ئەندام پەرلەمانەكان باسى دەنگدانى تايبەتان كىرد، دەنگدانى تايبەت من لە دانىشتىنى يەكەم و دوۋەمىش دانىشتىنمان لەگەل سەرۋىكايەتى ئەنجومەنى ۋەزىران و لەگەل سەرۋىكايەتى پەرلەمانىشدا باس لەۋەكرد تكتاتان لى دەكەين با بە يەكەۋە بىت، لە يەك رۆژدا بىت، ھەر لەو رۆژدا كە ئەو تەر حەمكىردوۋە رووم كىردە پەرلەمان گوتە ئەمە كارى دەقىقى پەرلەمانە، ئىستا ئىۋە بە ئىمە دە ئىن دەنگدانى تايبەت چى لىدەكەن، ئىمە چى لى بىكەين، ئىمە ياسا جى بەجى دەكەين، دەنگدانى تايبەت بە پىي ياسا ژمارە (60/10) لە ياسا ھەلباردن دەلى دەبى ئەم فىئە خەلكانە (48) كاتىمىر پىش ئەۋە دەنگ بدەن، فەرموۋن چەنابتان ياساكە ھەموار بىكەنەۋە، يەنى لەبەر ئەۋە ئىنجا بۇ مەلوماتان ھەموومان باش دەزانىن دەنگدەرى تايبەت عونسرىكى گىزىگە، فىئەيەكى گىزىكى كۆمەلگەن، گىزىگىن و زۆرن، يەنى ھىزىكە، لە بەر ئەۋە كە تۆ باسى دەكەي ئەۋە نەدى ناۋى دەنگدەرى تايبەت گىزىگە بۇ ئەۋە تەعامول و كارى لەسەر بىكەن ئەۋە نەدى ناۋى مردوۋ گىزىگە نىيە كارى لەسەر بىكەن، من دەمەۋى لە كۆتايىدا يەك شت بلىم بە نەتىجەي ئەو دەرگىرەنەي كە لە بەينى موقارە نەي ئەخىرى من بۇ داتا عىراق لەگەل داتا مردوۋ و ئاۋارەۋە و ھەموۋى كە ھاتۇتە دەرەۋە بە نىزىكەي (275000) دەنگدەر فەرقى ھە يە، ئەۋە نەدە فەرقى ھە يە، بەلام دەلىلى مەۋە ھەر تۆ ماری دەنگدەرەن نىيە كە رىگا خۇشكەرە بۇ تەزۋىر كىردن و تەزۋىر نەكردن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

خالىكى تىر كە كاك سلیمان دەپەۋىت ئىزافەي بىكات، فەرموۋ.

بەرپىز سلیمان مصطفى / جىگىرى سەرۋىكى ئەنجومەنى كۆمىساران:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بەرپىزان ئەندامانى پەرلەمان باسى ئەۋەيان كىرد كە ئىمە كارتى ئەلىكترۆنىمان نىيە بۇ دەنگدەر، بەدىل چىيە ئىمە بۇ ئەۋە كە گومان لە ناسنامەي شارستانى ھەيە، بە پىي ياسا لەۋەش دوۋبارە دەكەم تىكا دەكەم

كە پەرلەمان ھاۋكاری ئىمە بېت، پەرلەمان چاۋدېرى ئىمە بېت لە جى بەجى كىردى ياساكا، بەيانی كۆمىسۇنى بالى سەربەخۇى ھەئبزاردن و راپرسى رىكارى دەرگرد و رىگای دا ئىجازەى شۇفېرى، ھەو يەى فەرمانبەرى، بەلگەنامەى تر بەكار بېت و بېت بلىت كۆمىسۇن ئەوۋە ھەقى تۆ نىە بە پىى ماددەى (29) دەنگدەر دەبېت دىئابىنەوۋە كە ھەلگىرى رەگەزنا مەى عىراقىيە، بۇ يە تەنھا رەگەزنا مەى عىراقى تا كە بەلگەيە كە ئىمە رىگای پى بدەين بە پىى ياسا ھاۋولاتى بېت دەنگى خۇى پى بدات، تاۋەكو ئىستاش ئىمە دوو پەپەرەومان پە سەند نەكردوۋە، پەپەرەوى ژ ماردنى دەنگەكان لە گەل دابە شكدنى كور سىەكان، ھەر سەرەنج و تىببىنەك ھەبېت لەویدا شوینى دەكەينەوۋە، بەلام ئەوۋە ياسايە بۇ ئەوۋە گومانىان نەمىنېت بۇ ئەوۋە بلىن ئايا چ ۋەسىلەيەك ھەيە، بەدیل رەگەزنامەى عىراقىيە بۇ دەنگدەر، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

دوو تىببىنى و خالى نىزامى ۋەردەگرم، ئىنجا كۆتايى بەم گىتوگۆيە دەھىنن، بەرپىز كاك بەھزاد فەرموو.

بەرپىز بەھزاد دەرويش دەرويش:

بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان.

ۋە كو ئىمە تىدە گەين پەپەرەوى ناوخۇى پەرلەمانى كوردستان ھاتوۋە، ھەر بەرپىزىك لە ئەنجو مەنى ۋەزىران يان ھەر دە ستەيەكى سەربەخۇ زۆر ئا سايە كاتىك ئە ندامى پەرلەمان پىر سىارەكەى ئاراستە دەكەن، پىشتى ۋەلام دانەوۋە ئەگەر ھەر قەناعەتىك نەبېت تەبىعەى ئەندامىت پەرلەمانى نابىژىن جەلسەك جارەكا دى دەست پى بكاتەوۋە، بەس تەبىعەى تىببىنېت خۇ بىژن، ئىنجا ھەر چەندە كاك سلیمان جىگىرى سەرۋكى كۆمىسۇن ئەف ۋەلامە داۋە كە رەگەزنا مەى عىراقى، چۈنكە ئە فە بەراستى جىگەى زۆر بەى پرسىارىت ئەندامىت پەرلەمانى بوو، واتە ئەف ۋەلامەك بېت لە جىگەى خۇدا بېت، ئەگەر نا ئىمەش ئەف پرسىارەمان ھەبوو، پرسىارادىش مە گوت ئايا بۇ ھەماھەنگى لە بەينى كۆمىسۇنى عىراق و ھەرىمى ھاتىە كرن تا پىش چەند فەترەيەكە، لە ناحىەى بەكارھىنانا ئامىرا ئەلىكترۆنى بە بەسمە، يەعنى ئەف بود جەى كە زىدە بوو بشىابان ئامىرىت ئەلىكترۆنى پى بىكپن و زاىدەن ئىعتىمادا كار تا دەنگدانا ئە فە كۆمىسۇنا عىراقى بىكەن، چۈنكە ھەمى ھاتىە بەسمە كرن، بۇ ئەوۋە تاۋەكو رىگىرى لە تەزۋىر بىتە كرن ئە فە دوو، ئەوۋە ئەخىرىش ئەوۋەيە بەرپىز سەرۋكى پەرلەمان، جانابىتە گوت راپۇرتى دا لىژنەيان، سەرۋكى لىژنەيا پەرلەمانى گوت نەگەشىتەمە، ئەندامىن پەرلەمانىش مە داخاز دكەين ئەف داتايە بە فەرمى بگەنە دەستى مە، بۇ نمونە ئەوان بەحس كر كو ھەمى ۋەزارەت ھاۋكاربىنە، ئايا ئەف داتايە چاۋا گەپىشتىە وان، يەعنى بە تەفاسىل راپۇرتەكا نقىسى ئەم ھەز دكەين نوكەش تۆ تەوسىە بىكەى كو بگەپىشتە دەستى ئە ندامىت پەرلەمانى سەبارەت بە كارى كۆمىسۇنى، ئەف كارۋبارىت ھەتا نوكە ھاتىە بەحس كرن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراهيم ئىمىنىكى / جىگىرى سەرۋكى پەرلەمان:

بە تەئكىد داۋا دەكەم لە كۆمىسۇن ئەگەر ۋەلامىان ئىستا ھەبېت بۇ ئەوۋە پرسىارى دوۋەمى كاك بەھزاد دەرويش، ۋەلام بەدەنەوۋە يانىش دواتر بە نووسىن بنىرنە پەرلەمانى كوردستان، لە سەر ئا مادە كارىەكان و

تۆماری دەنگدەران ئەو دەسەرەتاییه، دېسان داواى (cd) دەكەين و داواى راپورتىش دەكەين، راپورتىكى تىرۆتەسەل بۇ پەرلەمانى كوردستان، بۇ ئەو دەسەرەت بېكەين لەسەر ئەندامانى پەرلەمان و لیژنەكانى پەرلەمانى كوردستان و فراكسیۆنەكان، ئەو یەككە لە شىوازەكانى پتەوكردنى ھەماھەنگیە و پتەوكردنى چاودىرى پەرلەمانە لەسەر كۆمسیۆن، بەرپز علی ھەمە صالح فەرموو.

بەرپز علی ھەمە صالح:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

چەندین پەرلەمانتار ئەئیدى ئەو یەكرد كۆمسیۆن جەدوھلێك بلی، كاتێك بلی، یاخود ئیستا ناتوان بەیانى و زۆر داوا نەخەن، ئایا كۆمسیۆن كەى دەتوانى ھەلبژاردنى پەرلەمان و ئەنجومەنى پارىزگا پیکەو بەكات، (9/30) پەرلەمان بەكەى چ زەمانەتێك ھەبە ئەو دەسەرەت بکەى، ھەر كۆمسیۆن دەتوانى سى مانگ داوا ئەو ھەلبژاردنى ئەنجومەنى پارىزگاكان بەكات، كۆمسیۆن دەتوانى چوار مانگ داوا ئەو بەكات، نەخیر، دەكرى بیست رۆژ بۇ نموونە دە رۆژە، پانزە رۆژە، خۆیان دەزانن، وەلامان بەدەنەو دەكرى ھەردووکیان بەنە لا یەك پیکەو بەكریت، وەلامى ئەو دەسەرەت بەیانى بەیت، ئیستا وەلامە كەیان پینى بەیانى كۆبەنەو بەرەسى، ئەم پەرلەمانەش دەتوانى پيشنیا بەكات بۇ حكومەت ناتوانى قەرار بەدات، داوا دەكەين لە سەرۆكایەتى ئەنجومەنى وەزیران ئەم دوو ھەلبژاردنە بەم شىو و میكانیزمە بەنە پالییەو، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراھیم ئیمینكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

وەلام و روونکردنەو كۆمسیۆنى ھەلبژاردن و راپرسى، دەتوانن بە نوو سینیش بەزیرن بۇ پەرلەمانى كوردستان، فەرموو.

بەرپز ھندرین محمد صالح / سەرۆكى ئەنجومەنى كۆمسیاران:

بەرپز سەرۆكى پەرلەمان.

بە نىسبەت ئامیرە ئەلیكترۆنیەكان، ئامیرى تەحقوق بۇ ئەو كارتانەى دەنگدان، بەراستى ئیمە لەگەل ئەنجومەنى كۆمسیارانى پيشتر كە لە بەغدا قسەمان كرد ئەوان ئامیرەكانیان پى نەداين، لەگەل ئەو ئەنجومەنەش بەراستى داوامانكر، بەلام ئەوان دیاربوو لە ناو پرۆسەى ھەلبژاردن بوون، ئیستاش ئەوان لەوى نەماون، برۆاش ناكەم بەماندەنى، چونكە ئەو كات كۆمەلێك ئەسبابیكان ھیناوە كە ئەو ئامیرانە نادەنە ئیمە، ئیستاش بەراستى كات نەماو بەینین، بە نىسبەت ئەو پرسیارە، ھەلبەت وەكو باسكرد ئیزافەكردنى ھەلبژاردن كۆمەلێك ريكاریكى دەوێت، بەلام بەلى ريكارەكە لەوانەبە ھەر بیست و پینج رۆژ تاوەكو سى رۆژ زیاتر نەبیت، زۆر سوپاس.

بەرپز جعفر ابراھیم ئیمینكى / جیگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپزان دیارە پرسى ھەلبژاردنى پەرلەمانى كوردستان پرسى گرنكە، پرسى نیشتمانیە، جیگای بايەخدانى ئیو دەسەرەت، جیگای بايەخدانى كۆمسیۆنە، كۆمسیۆن كارەكانى خۆى بەردەوام كردوو، بە

كەسە يەك ناويان ھەيە روو نادات، يەنى ئەوان پېمان بلىن بەدىلەكەيان چى بووہ بۇ ئەم ماددە قانۇنە، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگىرى سەرۋىكى پەرلەمان:

ئەگەر ئىستا وەلامتان ھەيە، ئىستا وەلامەكە بدەن بۇ دانىشتنەكە ھەمووى بۇ كۆى ئە ندامانى پەر لەمان، وەلامى تر داوا لە ئىوہى بەرپىز دەكەين زۆر پىرسى تر باسکران لىرە وروژىنران دواتر دە تۈانن بە نوو سىن بۇ ئىمە بۇ پەرلەمانى كوردستان بنىرن، ئىمەش دابەش دەكەين بەسەر ئەندامانى پەر لەمان، ئە گەر وەلام ھەيە ئىستا فەرموو د.رېزان.

بەرپىز د.رېزان ھەمە رەشىد / ئەندامى ئەنجومەنى كۆمىساران:

بەرپىز سەرۋىكى پەرلەمان.

بە نىسبەت پىرسىارەكە لە كۆتايىيەو دەست پى دەكەم، ئەوہى كە زانىارى تەواومان پى نىە، بەلى، زانىارى تەواوى تىدايە و ھەمووى رىكخراوہ، بەلام لەوہ دە چىت باش تەوزىح نەبىت لاي جەنابيان، كە ناوى دووبارە و ناوى مردوومان لايە، ناوى سىانى و مواليدەكەى دىارىكرائوہ، موقارەنەى دە كەى بە داتابەيسەكە لە وەزارەتى تەندروسىتەوہ ئىمە ناوى سىانى و مواليدمان بۇ ھاتووہ، لە سچلەكەى ئىمەدا تەفاسىل ھە يە وردەكارى و زانىارى ھەيە، بەلام لە ناوى مردو دوو مەعلومەمان بۇ ھاتووہ، بۇيە دەلىين ناتوانىن جىگەيان بىكەينەوہ ئەمە بە نىسبەتى ئەوہ، يەنى سچلەكەمان ھەموو جۇرە مەعلوما تەكانى تىدايە، بە نىسبەتى ئەوہى كە ئەوانەى لە (9/30) دا سى مانگ دەمىنىت تا ئەوہى، سى مانگ دەمىنىت بۇ كۆتايى سالەكە ئەوہى كە لە (10/1) دا لە دايك بووہ تەبەعن ناتوانى دەنگ بدات، لە بەر ئەوہى (18) سالى تەواو نەگردووہ، بە پىي ياشاش دەلىت دەبىت (18) سالى تەواوكردىبىت، ئىمە موشكىلەيەكەمان ھەيە دەبىت ئەم موشكىلەيە لە رىكارەكانا چارەسەر بىكەين ئەوېش ئەوہى يە لە مواليد رۇژ و مانگ نەنوو سراوہ تاوہكو جىاي بىكەينەوہ، مواليد بە سال نوو سراوہ لە داتا كەدا، بۇيە (2000) دكان وەردە گرېن تاوہكو (9/30)، (10/1) وەرنانگرېن بە رىكار جىاي دەكەينەوہ لە پەپرەوہكەى كە ئامادەى دەكەين بۇ رۇژى دەنگدان، من دەمەوېت لىرەوہ يەك مەعلومەى تر بدەم لەسەر ناوى مردوو كە بىرم چووہ بە يارمەتيتان، ئىمە بە ھوى ئەو عىلاقەيەى كە لەگەل كۆمىسۇنى عىراقدا ھەمان بوو (24000) ناوى مردوومان بە ژمارەى قۇرمى خۇراكەوہ دەست كەوت زۆر دلخۇش بووېن بەوہى كە ئەم (24000) ھەزار كەسە دەتوانىن لە ناو داتا كەى خۇماندا بسرىنەوہ، بەلام كە ھاتىن موقارەنەمان كرد بە داتا كەى خۇمان لەو (24000) ھەزار كەسە (5) كەس لە ناو داتا كەى ئىمەدا بوو، ھەز دەكەم ئىشارەت بدەم بەوہى ئە مە دەلىلە بۇ ئەوہى ئەو داتا يەى ئىمە لە وەزارەتى بازىرگانى كە وەرمان گرتووہ، وەزارەتى بازىرگانى پىيان گوتووېن ئىمە ھەموو سى مانگىك داتاي ئەبەدەيت كراو لە پارىزگانەوہ وەردەگرېن و دەينىرىن بۇ وەزارەتى بازىرگانى عىراق، كەواتە ھەموو سەرى مانگىك، سى مانگ ئەو داتايە بە ئەبەدەيت كراوى لە سلىمانى و دھۆك و ھەولپىر كۆ دەكرىتەوہ و دەنىرىت بۇ وەزارەتى بازىرگانى عىراق، بۇيە ئەو فەرەكە گەورەيەشمان بۇ دروست بووہ، يەنى مانگانە

ئەبەدەيەتى داتاگە دەكرىت و ژمارە مردوو و كۆمەئىك شت كە ھەيە لىي دەردەكرىت، بۆيە لەو (24000) ھەزار داتا مردووئى كە لە عىراق بە فەرمى وەرمان گرت (5) دەنگدەر ھەبوو، (5) كەس ھەبوو كە لاي ئىمە وجودى ھەبوو، بۆيە (5) كەسەكەشمان كوژاندەو، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان لىرە كۆتايى بەم خالى سىيەم دىنين لە بەرنامەى كارى ئەمپۆ گفوتوگۆ يەكى كراوہ لە سەر ئامادەكارىەكانى كۆمىسيۆنى ھەلبژاردن راپرسى لە ھەريەمى كوردستان، سوپاسى كۆمىسيۆن دەكەين، سوپاسى سەرۆك و جىگر و ئەندامانى كۆمىسيۆن دەكەين كە ئەمپۆ لىرە ئامادەبوون بەرامبەر دانىشتنى پەرلەمانى كوردستان، دەست خۆشيتان لى دەكەين بۆ جدىەتى ئىوہ، داواى سەرگەوتن بۆ ئىوہ دە خوازين، داواش دەكەين لە كۆتايى ھاتنى ئەم ھەلبژاردنەش راپۆرتىكى ھەئسەنگاندنى تىروتەسەل بۆ پەرلەمانى كوردستان بنىرن، ئەو راپۆرتەش ئەوہى ئىستا لە بەر دە ستمانە داوا لە ديوان دەكەين راپۆرتى سالانەى كۆمىسيۆن بەسەر ئەندامانى پەرلەمان دابەش بكرىت، زۆر سوپاس بۆ ئىوہى بەرپىز، ئىوہ دەتوانن برۆن، بەرپىزان ئىمە بەردەوام دەبين، چوارەم: گفوتوگۆكردى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمانى كوردستان كە لەلا يەن لىزنەى كاتى بۆ پىداچوونەوہى پەپرەوى ناوخۆ ئامادەكراوہ بە پىي برىارى ژمارە (26) ى سالى (2014)، برگەى (8) لە ماددەى (56) ى يا ساي ھەل بژاردنى پەر لەمانى كوردستان، ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركراوہ، پالپ شت بە ماددەى (94) ى پەپرەوى ناوخۆى پەر لەمانى كوردستان، ژمارە (1) ى سالى (1992) ى ھەمواركراوہ، بەرپىزان داوا لە لىزنەى كاتى پەپرەو دەكەين بەفەرموون بۆ سەر سەكۆى لىزنەكان، بەرپىز امنە زكرى فەرموو.

بەرپىز امنە زكرى سەيد:

بەرپىز سەرۆكى پەرلەمان.

مە ھوسا زانى كو ئەفرۆكە دى ھەمى گرىداى بە كۆمىسيۆنى فە مە ئامادەكارى نىنە كو بىين موناقلە شەى سەر بگەين، بۆ سبەھى بەيتە پاش خستن، زۆر سوپاس.

بەرپىز جعفر ابراھىم ئىمىنكى / جىگرى سەرۆكى پەرلەمان:

بەرپىزان ئىمە بەياني و دوو بەياني بە چرى كار لەسەر بەرنامەى كار دەكەين بۆ ئەوہى پەپرەوى ناوخۆى پەرلەمان كۆتايى پى بتىنين، دەستان خۆش بىت، سوپاس، دانىشتنەكە كۆتايى ھات بۆ بەياني كاتزمىر (11).

د. يوسف محمد صادق
سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان - عىراق

جعفر ابراھىم ئىمىنكى
جىگرى سەرۆكى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق

فخرالدين قادر
سكرتيرى پەرلەمانى
كوردستان □ عىراق